સ્વાધ્યાય સાગર

(સચિત્ર)

સ. સં. સં.
આચાર્ય ભગવંત શ્રીમત
કીર્તિસાગરસૂરીશ્વરો પાન્ચશિશુઃ

શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરસૂરિસાહિત્ય પ્રકાશન
ગ્રન્થમાળા પુષ્પ અગિયારમું

સ્વાધ્યાય સાગર

(સચિત્ર)

સં.સં.સં.

આચાર્ય ભગવંત શ્રીમત્ કીર્તિસાગર
સૂરીશ્વરોપાન્ત્યશિશુઃ

–:સ્વાધ્યાયનો મહિમાઃ–

જો નિચ્ચકાલ તવસંજમુજ્જઆ, નવિ કરેઇ સજ્ઝાયં;
અલસં સુહસીલજણું, નવિ તં ઠાવેઇ સાહુપએ
(ઉ. મા. ૩૪૦)

અર્થ–જે સાધુ નિરંતર તપ અને સંયમને વિષે ઉદ્યમવાળો હોય પરંતુ ભણવા ભણાવવા રૂપ સ્વાધ્યાય ન કરે તો તે આળસુ અને સુખમાં લંપટ બનેલા એવા મુનિને લોકો સાધુ તરીકે ગણતા નથી.

★

સજ્ઝાએણ પસત્થં, ઝાણું જાણઈ ય સવ્વપરમત્થં;
સજ્ઝાએ વટ્ટંતો, ખણે ખણે જાઈ વેરગ્ગં (ઉ. મા.૩૩૮)

અર્થ– સ્વાધ્યાય કરવાથી પ્રશસ્ત ધ્યાન થાય છે અને વસ્તુનું સાચું સ્વરૂપ જાણી શકાય છે, તેમજ સ્વાધ્યાયમાં મુનિને ક્ષણે ક્ષણે વૈરાગ્ય પ્રાપ્ત થાય છે.

–: પ્રકાશક :–

શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરસૂરિ સાહિત્ય પ્રકાશન ગ્રંથમાળા વતી

ચીમનલાલ જેચંદભાઈ

મનસુખભાઈ શેઠની પોળ
કાળુપુર–અમદાવાદ

વીર. સં–૨૪૯૬
વિ. સં–૨૦૨૬

આભ્યંતર–કિંમત
આત્મ રમણતા

નકલ–૫૦૦૦

બાહ્ય–કિંમત રૂા. ૭–૦

निमित्तमात्रम्

એક દિવસ મારા મનમાં સ્ફુરણા જાગી કે કોઈ એવો ગ્રન્થ જો પ્રકાશન કરવામાં આવે તો સ્વાધ્યાય પ્રેમી, સાધુ–સાધ્વી, શ્રાવક–શ્રાવિકા વિગેરેને **અત્યંત ઉપયોગી** થઈ પડે, અને તે સ્ફુરણાને ઉત્તરોત્તર વેગ મળતાં સામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવી.

આ ગ્રન્થના પ્રકાશન કાર્યમાં **પ્રેસના** કારણે જેમ જેમ વિલંબ થતો ગયો તેમ તેમ ઉપયોગી સામગ્રી પ્રાપ્ત કરવાનો ચાન્સ મળતો રહ્યો, અને ગ્રન્થ વિશેષ સુંદર બનતો રહ્યો તે પ્રેસની વિલંબ પ્રવૃત્તિને જ આભારી છે,

આ ગ્રન્થ તૈયાર કરવામાં અનેક આત્માઓનો **ઉપકાર** હોવાથી તેઓનો ઉપકાર વ્યક્ત કરું છું

પ૦ જિનેન્દ્રવિજયજી, ગણિવર્યશ્રી અભયસાગરજી, આ૦ ભ૦ શ્રીદેવેન્દ્રસાગરસૂરિના શિષ્યરત્ન શ્રીનરદેવસાગરજી, ગણિવર્યશ્રી દુર્લભ સાગરજી, ન્યાય–વ્યાકરણ–કાવ્યતીર્થ મુનિશ્રી પૂર્ણાનંદવિજયજી, મુ૦ શ્રીમનહરસાગરજી, મુ૦ શ્રીકલ્યાણસાગરજી, મુ૦ શ્રીતેજપ્રભવિ૦ વિગેરે

તીર્થંકરની વાણીની ઝાંખી કરાવનારી અપૂર્વદૃષ્ટિ આપનાર સિદ્ધાન્તપાક્ષિક **પંડિત શ્રી શાન્તિલાલ કેશવલાલ,** પંડિત પુખરાજજી, પંડિત શીવલાલ, પંડિત શાન્તિલાલ તથા રતીલાલવિ૦

ઉપાધ્યાય શ્રીમદ્ યશોવિજયજી સંસ્કૃત પાઠશાળા–મહેસાણા.

દાણી પોપટલાલ તથા જેસંગલાલ, મણીલાલ કેશવલાલ (પાલણપુર), નેમચંદ પરીખ, જસુભાઈ વિધિવાળા, જસવંતલાલ બુકસેલર્સ, પ્રુફરીડર હરજીવનદાસ માસ્તર, વૈદ્યરાજ વિશ્વામિત્ર–પાટણ, ફેવરીટ સ્ટુડીયાવાળા ભોગીલાલ, ચિત્રકાર ચિનુભાઈ, ચીમનલાલ જેચંદભાઈ, વિ૦

આ ઉપરાંત અનેક **સાધુ-સાધ્વી, શ્રાવક-શ્રાવિકા** ના મળેલ સહકાર બદલ ઉપકાર વ્યક્ત કરું છું તેમજ જેનો આ ગ્રન્થના કાર્યમાં જે કોઈપણ સ્વરૂપે સહકાર મળ્યો છે તે સર્વનો ઉપકાર માનવામાં આવે છે.

અત્યંત કાળજી રાખવા છતાં દૃષ્ટિદોષ તેમજ મુદ્રણદોષ વિગેરે કારણે ઘણી અશુદ્ધિ રહી છે, તેથી અશુદ્ધિસંશોધન **વાંચી-સુધારીને જ** આ ગ્રન્થનો ઉપયોગ કરવો.

સં-સં-સં

★

-: જાપ કરવાના આવર્તો :-

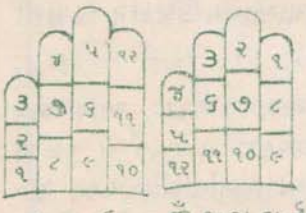

નંદાવર્ત ह्रीँकारावर्त

शंखावर्त

-: જાપ કરતાં સૂચન :-

(૧) પૂર્વે કે ઉત્તર સન્મુખ બેસવું.
(૨) દૃષ્ટિ નાસિકા ઉપર રાખવી.
(૩) મનની એકાગ્રતા રાખવી.
(૪) નવકારવાળી ગણતાં મેરુ ઉલ્લંઘન કરવો નહિ.
(૫) નવકારવાળી નાભિનીચે રાખવી નહિ તેમજ નાસિકા ઉપર પણ રાખવી નહિ.
(૬) મણકાને નખ અડે નહિ.
(૭) અંગુઠા પર ગણવાથી મુક્તિ.
(૮) તર્જની૦ ,, વૈરીનાશ
(૯) મધ્યમા૦ ,, સુખપ્રાપ્તિ
(૧૦) અનામિકા૦ ,, વશીકરણ
(૧૧) ટચલી૦ ,, આકર્ષણ

(૧) નવ વખત એક આવર્ત ઉપર જાપ કરવાથી એક આંધી નવકારવાળી થાય.

–: જૈનચોઘડીયાં :–

ક્રમ	રવિ	સોમ	મંગલ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ
૧	શુભ	શુભ	કંટક	કાળ	યમઘંટા	શુભ	કુલિક
૨	શુભ	કંટક	કુવેલા	યમઘંટા	શુભ	કુલિક	કાળ
૩	કંટક	કાળ	યમઘંટા	શુભ	કુલિક	કુવેલા	શુભ
૪	કુવેલા	યમઘંટા	શુભ	કુલિક	કાળ	શુભ	કંટક
૫	યમઘંટા	શુભ	કુલિક	કુવેલા	શુભ	કંટક	શુભ
૬	શુભ	કુલિક	કાળ	શુભ	કંટક	શુભ યમઘંટા	કુવેલા
૭	કુલિક	કુવેલા	શુભ	કંટક	શુભ	કાળ યમઘંટા	શુભ
૮	કાળ	શુભ	શુભ	શુભ	કુવેલા	શુભ	શુભ

(૧) દરેક ચોઘડીયું દિવસના આઠમા ભાગ જેટલા ટાઈમનું હોય છે, ચલ–લાભ–અમૃત આદિ ચોઘડીયાં કંટક આદિ દોષથી દુષિત થયેલાં પણ હોય છે, અને તે દુષિત થયેલાં ચોઘડીયાં અનિષ્ટ ફળ આપે છે અથવા નિષ્ફળ જાય છે.

(૨) માટે **શુભ કાર્યની સફળતા** ઈચ્છનારાઓએ ચલ લાભ આદિ વર્તમાનમાં ચાલતાં વિભાગ બીજે પેજ ૧૧૮–૧૧૯માં આપેલ હોરા અને ચોઘડીયાંનો ઉપયોગ ન કરતાં **આરંભ સિદ્ધિના** આધારે ઉપર જણાવેલ **આ જૈનચોઘડીયાંનો** ઉપયોગ કરવો. તેમાં શુભ સિવાયનાં ચોઘડીયાં અશુભ જાણવા.

(૩) દિવસ અને રાત્રિના ચોઘડીયાં એક સરખાં જાણવા.

પટ્ટાવલી (શ્રીમહાવીરથી ૨૫૦૦ વર્ષની)

૧ સુધર્માસ્વામી (સદી)
૨ જંબુ સ્વામી
૩ પ્રભવસ્વામી
૪ સ્વયંભવસૂરિ (૧)
૫ યશોભદ્ર ,,
૬ સંભૂતિવિ. અને ભદ્રબાહુસ્વામી
૭ સ્થુલીભદ્ર ,, (૨)
૮ આર્યસુહસ્તિસૂરિ અને આર્ય મહાગિરિ
૯ સુસ્થિત સૂરિ (૩) અને સુપ્રતિબદ્ધસૂરિ
૧૦ ઇન્દ્રદિન્નસૂરિ
૧૧ દિન્નસૂરિ (૪)
૧૨ સિંહગિરિ
૧૩ વજ્રસ્વામી (૫)
૧૪ વજ્રસેનસૂરિ (૬)
૧૫ ચંદ્રસૂરિ
૧૬ સામન્તભદ્રસૂરિ
૧૭ વૃદ્ધદેવસૂરિ (૭)
૧૮ પ્રદ્યોતન ,,
૧૯ માનદેવ ,,
૨૦ માનતુંગ ,,
૨૧ શ્રીવીર ,, (૮)
૨૨ જયદેવ ,,
૨૩ દેવાનંદ ,, (૯)
૨૪ વિક્રમ ,,
૨૫ નરસિંહસૂરિ
૨૬ સમુદ્રસૂરિ (૧૦)
૨૭ માનદેવ ,, (૧૧)
૨૮ વિબુધપ્રભ ,,
૨૯ જયાનંદ ,,
૩૦ રવિપ્રભ ,, (૧૨)
૩૧ યશોદેવ ,, (૧૩)
૩૨ પ્રદ્યુમ્ન ,,
૩૩ માનદેવ ,, (૧૪)
૩૪ વિમલચંદ્ર ,,
૩૫ ઉદ્યોતન ,,

(સં. ૯૯૫ માં ૮૪ ગચ્છ નિકળ્યા)

૩૬ સર્વદેવસૂરિ(૧૫)
૩૭ દેવસૂરિ
૩૮ સર્વદેવ ,,
૩૯ યશોભદ્ર ,, (૧૬) અનેનેમિચંદ્રસૂરિ
૪૦ મુનિચંદ્રસૂરિ
૪૧ અજીતદેવ ,,
૪૨ વિજયસિંહ,,(૧૭)
૪૩ સોમપ્રભ ,, અનેમણિરત્નસૂરિ
૪૪ જગચ્ચંદ્રસૂરિ
૪૫ દેવેન્દ્રસૂરિ (૧૮)
૪૬ ધર્મઘોષ ,,
૪૭ સોમપ્રભ ,,
૪૮ સોમતિલકસૂરિ
૪૯ દેવસુંદર ,, (૧૯)
૫૦ સોમસુંદર ,,
૫૧ મુનિસુંદર ,,
૫૨ રત્નશેખર,,(૨૦)
૫૩ લક્ષ્મીસાગર ,,
૫૪ સુમતિસાધુ ,,
૫૫ હેમવિમલ,,
૫૬ આનંદવિમલ ,,
૫૭ વિજયદાન,,(૨૧) અને ઋદ્ધિવિમલ
૫૮ હીરવિજય,, (૨૨)
૫૯ ઉ. સહજસાગર
૬૦ જયસાગર
૬૧ ગણિ.જિતસાગર
૬૨ માનસાગર
૬૩ શ્રીમલયસાગર
૬૪ પદ્મસાગર
૬૫ સુજ્ઞાનસાગર
૬૬ સરૂપસાગર
૬૭ જ્ઞાનસાગર
૬૮ મયાસાગર
૬૯ નેમિસાગર
૭૦ રવિસાગર
૭૧ સુખસાગર
૭૨ બુદ્ધિસાગર સૂરિ
૭૩ કીર્તિસાગરસૂરિ

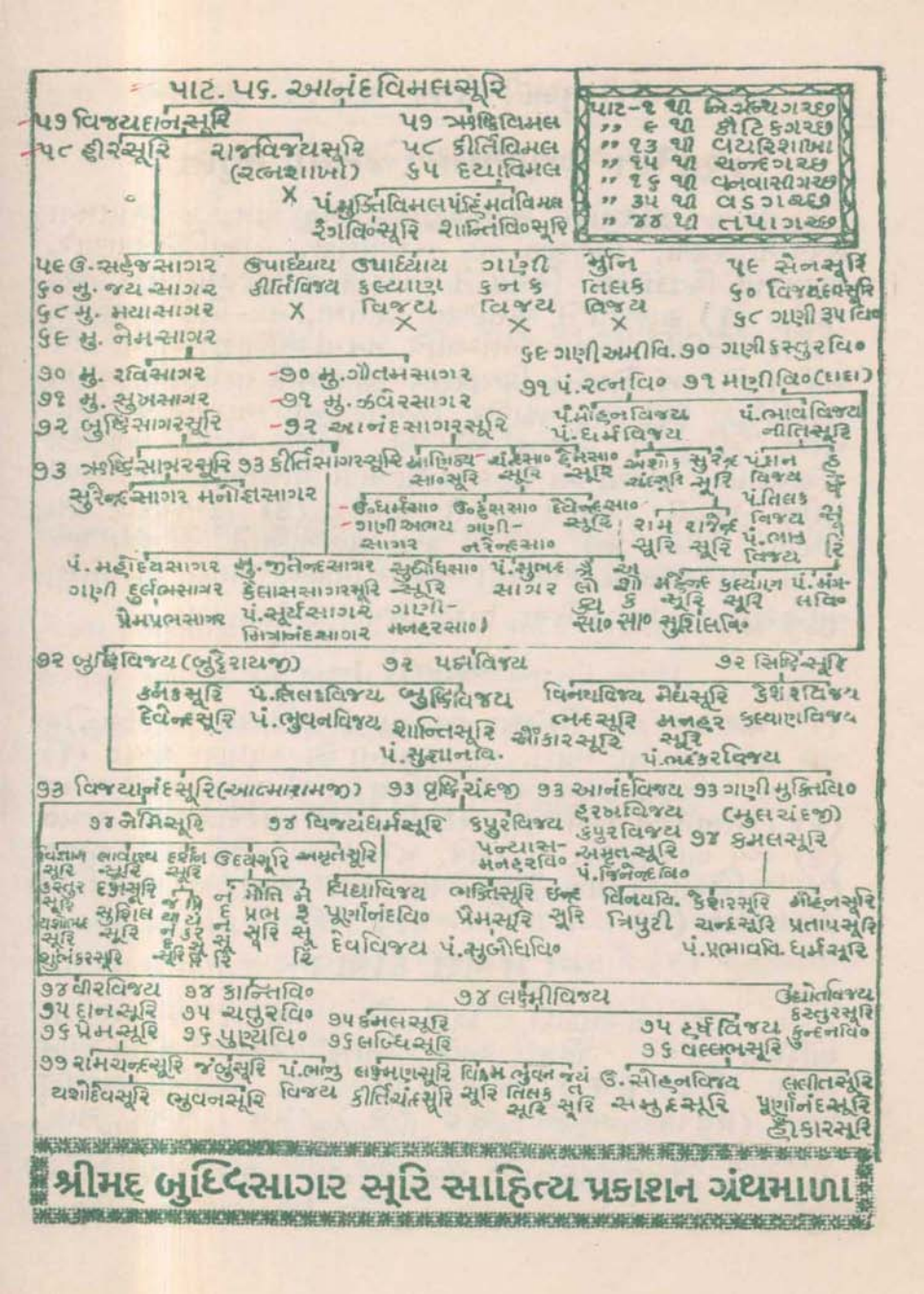

શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગર સૂરિ સાહિત્ય પ્રકાશન ગ્રંથમાળા

--: શાશ્વત અશાશ્વત જિનની સ્તુતિ :--

શાશ્વત પ્રતિમાઓ સહુવંદો, સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાલેજી, આતમના ઉપયોગે રહેવા, નિજગુણ જે અજવાળેજી; નામાદિનિક્ષેપાચારે, અવલંબન હિતકારીજી, નિશ્ચય ને વ્યવહારે વંદી, પામો સુખ નરનારીજી (૧) શાશ્વતી ને અશાશ્વતી પ્રતિમા, નય–નિક્ષેપે જાણોજી, અર્હત્ પ્રતિનિધિ ક્ષયોપશમના–ભાવે મનમાં આણોજી; એકમાં સર્વે સર્વમાં એક જ, એકાનેક વિચારોજી, ચદતાભાવે સાપેક્ષાએ, વંદીને ઘટ ધારોજી (૨) પ્રભુ મહાવીર જિનવરવાણી, આગમશાસ્ત્ર પ્રમાણોજી, કલિયુગમાં આધાર ખરો એ, જાણી મનમાં આણોજી; સૂત્રોમાં જિન પ્રતિમા ભાખી, આરાધો ભવી પ્રાણીજી, પ્રભુની વાણી મુક્તિ નિશાની, અનંત ગુણની ખાણીજી (૩) સમ્યગ્દૃષ્ટિ દેવો સઘળા, દેવીઓ પ્રભુ ગાવેજી, પ્રભુ પ્રતિમાઓને તે વંદે, પૂજે ઘટમાં ધ્યાવેજી; દ્રવ્ય ને ભાવથી વ્યવહાર નિશ્ચય, ઉપાદાન નિમિત્તેજી, **બુદ્ધિસાગર** તીર્થ પ્રતિમા, પૂજે નિર્મલ ચિત્તેજી (૪)

--: આરતી :--

જય જય વીર જિનેશ્વર દેવા, સુરનર ઇન્દ્ર લહે સેવા મેવા...૦ બાર ગુણે ગુણવંતા પ્યારા, ત્રણ ભુવનના છો આધારા **જય૦** (૧) ચોત્રિશ અતિશય ગુણગણધારી, પાંત્રિશ વાણી ગુણે જયકારી **જય૦** (૨) ત્રિશલાનંદન શિવ સુખકારી, સિદ્ધારથ કુલ શોભાકારી **જય૦** (૩) દ્રવ્ય ભાવથી આરતી કરીયે, મંગલમાળા સહેજે વરીએ **જય૦** (૪) **બુદ્ધિસાગર** પ્રભુ ગુણ લેવા, સંઘ ચતુર્વિધ કરે નિત્ય સેવા **જય૦** (૫)

--: મંગલ દીવો :--

મંગલ દીવો મંગલકારી, કરીયે જિન આગળ જયકારી...૦ અરિહંત મંગલ પહેલું જાણો, બીજું સિદ્ધ મંગલ મન આણો **મં૦** (૧) સાધુ મંગલ ત્રીજુ લહીએ, સદ્ગુણ પામી શિવપુર વહીએ **મં૦** (૨) ધર્મ મંગલ ચોથું સુખકારી, ચાર મંગલની છે બલીહારી **મં૦** (૩) ભાવમંગલ હેતે ચિત્તધારી, મંગલદીપ કરે નરનારી **મં૦** (૪) **બુદ્ધિસાગર** આનંદકારી, સંઘ ચતુર્વિધ શોભાકારી **મં૦** (૫)

–: શ્રી નવપદ ઓળી સ્તવન :–

(રાગ – એ ગુણ વીરતણા ન વિસારૂં)

નવપદ ઓળી તપ આરાધન, કરતાં શિવસુખ થાવેરે;
રોગ શોક દુર્બુદ્ધિ વિઘટે, અષ્ટસિદ્ધિ ઘર આવે રે **નવ. (૧)**
દ્રવ્ય ને ભાવથી નવનિધિ પ્રગટે, નવપદ ધ્યાનને ધરતાં રે;
બ્રહ્મચર્ય નવવાડો ધારી, નર નારી સુખ વરતાંરે **નવ. (૨)**
નવપદ રૂપી આતમ પોતે, ઉપાદાનથી જાણીરે;
નિમિત્તથી પર જાણીભાવે, આરાધન્તો જ્ઞાનીરે **નવ. (૩)**
પદ ચક્રોમાં નવપદ ધ્યાને, આતમ સમાધિ પ્રગટેરે;
એકતા સ્થિરતા લીનતા યોગે, ઘાતી કર્મો વિઘટેરે **નવ. (૪)**
જિનવર મહાવીર દેવે ભાખ્યા, નવપદ ગુણગુણી ભાવેરે;
બુદ્ધિસાગર આતમ સ્વરૂપી, નવપદ સત્ય સુહાવેરે **નવ. (૫)**

–: શ્રી પાર્શ્વજિન ચૈત્યવંદન :–

પાર્શ્વનાથ પાસે પ્રભુ, આતમજ્ઞાનથી દેખે; જડવણુ આતમ જ્ઞાનથી, પ્રગટપ્રભુ નિજપેખે **(૧)** જલધિમાં તારો યથા, ખેલે સ્વેચ્છા ભાવે; તથા જ્ઞાની જડ વસ્તુમાં, ખેલે જ્ઞાન સ્વભાવે **(૨)** પંચવર્ણની માટીને, આર્દ્ર બને છે શ્વેત; શંખની પેઠે જ્ઞાની બાહ્ય, નિઃસંગી સંકેત **(૩)** દેખે અજ્ઞાની બાહિર, અંતર દેખે જ્ઞાની; જ્ઞાનીના પરિણામની, સાક્ષી કેવળજ્ઞાની **(૪)** જ્ઞાનીને સહુ આશ્રવો, સંવર રૂપે થાય; સંવર પણ અજ્ઞાનીને, આશ્રવ હેતુ સુહાય **(૫)** પાર્શ્વ પ્રભુએ ઉપદિશ્યોએ, જ્ઞાન અજ્ઞાનનો ભેદ; **બુદ્ધિસાગર** આતમમાં, જ્ઞાનીને નહિં ખેદ **(૬)**

–: ઉઘડતે પાને :–

સ્વાધ્યાયનો મહિમા	૨	આરતિ અને મંગલદીવો	૮
નિમિત્તમાત્રમ્	૩	નવપદ ઓળી સ્તવન	૯
જાપ કરવાના આવર્તો	૪	પાર્શ્વજિન ચૈત્યવંદન	૯
જાપ કરતાં સૂચન	૪	વિભાગની સંજ્ઞા	૧૦
જૈન ચોઘડીયા	૫	વિભાગ પાંચની	
પટ્ટાવલી	૬	અનુક્રમણિકા	૧૦
શાશ્વતઅશાશ્વત જિનની સ્તુતિ	૮	સમાપ્ત થતે પાને	૧૬

–: વિભાગની સંજ્ઞા :–

વિભાગ બીજો	[૨]	વિભાગ ચોથો	[૪]
,, ત્રીજો	[૩]	,, પાંચમો	[૫]

–: અનુક્રમણિકા વિભાગ પાંચની :–

–: વિભાગ–પહેલો :–

વિષય	પેજ	વિષય	પેજ
અજિત શાન્તિ	૮	,, સ્તોત્ર	૬૧
આત્મરક્ષા નવકાર મંત્ર	૧	,, મંત્ર	૬૧
આઠ ગણ	૬૧	છંદશાસ્ત્ર	૮૬
ઉવસગ્ગહરં	૨	,, યંત્ર	૬૧
,, (બૃહત્)	૩૮	જયતિહુઅણ સ્તોત્ર	૪૦
ઉત્સ્થાપના ફોટો	૧	જિન મુદ્રા	૧
ઋષિમંડલ સ્તોત્ર	૨૬	જિનપંજર સ્તોત્ર	૩૨
કલ્યાણ મંદિર	૧૮	જૈનોપનિષદ્	૮૪
ગ્રહશાન્તિ સ્તોત્ર	૬૧	તિજયપહુત્ત સ્તોત્ર	૫
ગૌતમસ્વામી ફોટો	૬૦	તીર્થંકરનો જન્મ કયારે ?	૩૧
,, છંદ	૭૧	નવ સ્મરણ	૨
,, મંત્ર	૭૨	નમિઉણ	૬
ઘંટાકર્ણ ફોટો	૬૧	નવકાર મહામંત્ર છંદ	૬૭

नवग्रह यंत्र ६५
नवकार ब्राह्मीलीपीमां यंत्र ६६
नूतन वर्षाशिष ६६
पार्श्वनाथ (मंत्राधिराज)
स्तोत्र ३४
,, (जरावल्ला) ,, ३६
,, (ॐ नमः) ,, ३७
,, (स्तंभन) फोटो. ६०
,, (१०८ नाम) छंद ६९
,, (नाकोडा) मंत्र ७१
,, ,, फोटा ७१
पूजन प्रकरण ८५
पोतेज शत्रु-पोतेज मित्र ६०
पंचषष्टि स्तोत्र ३३
,, यंत्र ३४
बार पर्षदा यंत्र ८२
बुद्धिसागरसूरिजी फोटो १
भक्तामर स्तोत्र १३
महावीर स्वामी स्तोत्र ३७
महादेव स्तोत्र ४४
माणिभद्र वीर फोटो ७०
,, छंद ७२
,, मंत्र ७२
मंगलपूजन ६२
रत्नाकर पच्चीशी संस्कृत ७४७
,, गुजराती ७६
वर्धमान विद्या ६७
वीतराग स्तोत्र ६७
शत्रुंजय लघुकल्प ६५
शान्ति (बृहत्) २३
शान्तिनाथ स्तोत्र ३७
शिष्योपनिषद् ८२
सीमंधर स्वामीनी देशना फोटो १
सरस्वती (षोडशनाम) स्तोत्र ५९
,, स्तोत्र ५९
,, मंत्र ६१
सरस्वतीदेवी फोटो ७०
समवसरण रचना ७९
स्थापना फोटो १
सर्वतोभद्र यंत्र ४
सिद्धचक्र फोटो १
सोळसती छंद ७३
संतिकरं २

-: विभाग-बीजो :-

अनानुपूर्वि यंत्र १
अतिचारनी गाथा ३८
अणाहारी वस्तु ६४
अस्वाध्याय अने सुतक ११०
आगमनुं रहस्य ६६
औषधि कया रोग उपर-
काम आवे तेनो नंबर ६५
इच्छामि ठामि १
इच्छामि पडिक्कमिउं २
करेमि भंते १
कमलदल स्तुति ३८
काळ प्रमाण ११९
कुमारपाळ अने हेमचंद्राचार्य ३४
खामणां केटलां खामवां ३५

ગમણા ગમણે ૫૮
ગુરૂવંદન વિધિ ૪૯
ગુરૂ શિષ્યની પ્રશ્નોત્તરી ૭૪
ગુરૂવાક્ય ૭૫
ગુરૂની આશીષ આજ્ઞાનો-
સ્વીકાર ૭૫
ગોચરીના ૪૨ દોષ ૫૧
ગોચરી આલોવવાનો વિધિ ૫૩
ચઉમાસી પ્રતિક્રમણ વિધિ ૪૫
ચાર વાર સજ્ઝાય ૫૭
ચૈત્યવંદન વિધિ ૪૯
ચોઘડીયાં ૧૧૯
છીંકનો કાઉસ્સગ્ગ ૩૯
જાણવા આદરવા પાળવાની-
અષ્ટભંગી ૧૧૭
દ્વાદશાવર્ત વંદન ૪૯
દેવસિયં આલોઉં ૨
દેવસિક અતિચાર ૨
દેવસિય પ્રતિક્રમણ વિધિ ૩૯
નમસ્કાર મહામંત્ર ૧
પક્ખિ પ્રતિક્રમણ વિધિ ૪૩
પડિલેહણ સવારની ૪૭
,, સાંજની ૪૮
પચ્ચક્ખાણ પ્રભાતનાં ૫૮
,, સાંજનાં ૬૦
,, પારવાનો વિધિ ૬૧
,, પારવાનું સૂત્ર ૬૧
,, કોઠો ૬૩
પ્રતિક્રમણમાં અવગ્રહ–પ્રવેશ–
નિર્ગમ ૪૬
પ્રવ્રજ્યા ૬૨
પાક્ષિક અતિચાર ૯
પાક્ષિક સૂત્ર ૧૪
પાક્ષિક ખામણાં ૩૩
પૂર્વો કયા આગમમાં ? ૧૧૭
પોરિસિની વિધિ ૫૦
પૌષધ પારવાનું સૂત્ર ૫૭
પંચાચારના અતિચાર ૩૮
ભવન દેવતાની સ્તુતિ ૩૭
મધુ બિન્દુ ફોટો ૩૪
મન્નહજ્જિણાણં ૫૮
મોક્ષ ગમનની મર્યાદા ૧૧૭
માંડલીના દોષ ૫૩
રાત્રિક અતિચાર ૩
રાઈય પ્રતિક્રમણ વિધિ ૪૧
રાઈય મુહપત્તિ વિધિ ૪૯
લોગસ્સના કાઉસ્સગ્ગની વિધિ ૫૬
વસ્તુનો કાળ–વિ૦ ૬૨–૬૪
વાર્ષિક કાઉસ્સગ્ગ વિધિ ૫૬
વંદન વિચાર ૬૯
શ્રમણ સૂત્ર ૪
સયાજીરાવ અને બુદ્ધિસાગર
સૂરિ ૩૪
શિષ્યની માગણી ૭૫
છ લેશ્યા ફોટો ૩૪
સકલાર્હત્ ૩૫
સ્નાતસ્યા ૩૭
સ્થંડિલ શુદ્ધિનો વિધિ ૫૪
સાતચાર ચૈત્યવંદન ૫૭
સાધુત્વની ભાવના ૭૦

સાધુચર્યા ૭૫
સાધુ કાળધર્મ વિધિ ૧૬૩
સૂત્ર બોલવામાં ફેરફાર ૩૭
સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણ વિધિ ૪૫
,, આમણાં ૫૦
સંથારાપોરિસિનો વિધિ ૫૫
સંથારાપોરિસિ સૂત્ર ૫૫
હિતશિક્ષા ૭૬
હોરાયંત્ર ૧૬૮
હીરસૂરિ અને અકબર ફોટો ૩૪
ક્ષેત્ર દેવતા સ્તુતિ ૩૭

-: વિભાગ-ત્રીજો :-

અષ્ટાપદ તીર્થ ૨૯
અવકહડાચક્ર ૪૨
અધિક માસ ૪૫
આસનો ૩૦
ઉપધાન તપાદિ યંત્ર ૨૭
ઉત્પાદાદિ યોગો ૬૪
ઋતુ સાથે ચંદ્રનો સંબંધ ૪૫
ઋદ્ધદશામાં જાપ ૪૫
ગામ અને બેસાડનારને અનુકૂલ-પ્રતિકૂલ ભગવાન ૪૬
ગિરનાર તીર્થ ફોટો ૨૮
ગીતાર્થ ૩૪
ચોત્રીસો યંત્ર ૬૦
ચંદ્રનો વાસો ૪૯
ચંદ્રનું ફળ ૫૪
ચંદ્ર દગ્ધા તિથિ ૫૫
છાયાલગ્ન ૫૭
જ્યોતિષચક્ર ૪૪
જ્વાલામુખી યોગ ૫૪
દીવાળીનું ગણણું ૨૯
દુકાન મુહૂર્ત ૬૩
નવાણું યાત્રા વિધિ ૨૮
નવપદના દુહા ૩૮
નક્ષત્ર અને અક્ષરો ૪૨
નક્ષત્રના આકારો ૪૩
નવીનવસ્ત્ર ધારણ કરવા માટે ૪૮
નવીનપાત્ર વાપરવા માટે ૪૮
નાડી ૬૧
નૂતન ગામ પ્રવેશ ૪૫
નૂતન કાર્યમાં નિષેધ ૬૨
નંદીશ્વર તીર્થ ફોટો ૨૯
નંદાદિ તિથિ ૫૪
પ્રત્યાખ્યા વ્રત તપ
તીર્થમાળાની વિધિ ૧
પ્રસ્થાનવિધિ ૫૧
પ્રયાણમાં શ્રેષ્ઠ શુકન ૫૨
પ્રયાણ અને પ્રવેશમાં ચંદ્રનું ફળ ૫૨
,, સૂર્યનું ફળ ૫૩-૬૧
પ્રયાણ નિષેધ ૫૬-૬૦
પ્રયાણમાટે ગોરખનાથનો કોઠો ૫૮
પ્રયાણ શ્રેષ્ઠ ૬૦
પ્રયાણ કરવાથી સિદ્ધિ ૬૦
પ્રશ્નફળ ૬૦
પ્રતિમા સ્થાપન મુહૂર્ત ૬૩

પ્રતિષ્ઠામાં નિષેધ ૬૩
પ્રતિષ્ઠા અને દીક્ષામાં નિષેધ ૬૩
પંચિંદિય ૪૧
પંદરિયો યંત્ર ૬૦
ફાંકડું ૫૭
ભગવાનનાં જન્મનક્ષત્ર અને જન્મરાશિ ૪૪
મન વશ કરવાનો ઉપાય ૬૨
મુદ્રાઓ ૪
મૃત્યુયોગ ૫૪
મૃત્યુકારક નક્ષત્ર અને દિશા ૫૯
મૌન એકાદશીનું ગણણું ૭૧
મંત્રાક્ષરનાં બીજો ૪૪
યમઘંટા ૫૭
યોગિનિ તિથિ ૫૫
રાશિનો પરસ્પરમેળ ૫૦
રાશિઓનુ ઘાતકચક્ર ૫૩
રાશિ અને અક્ષરો ૫૫
લઘુયોગોદ્વહન યંત્ર ૨૬
લોચ કરાવવા માટે ૪૯
વસ્તુ શોધવાનું યંત્ર ૪૯
વર્ગ મૈત્રી ૫૬
વિવિધ તપ યંત્ર ૩૫
વિજય મુહૂર્ત ૪૩
વિદ્યા અભ્યાસ માટે ૪૮
વિષ્ટિ ૫૫
વીશ સ્થાનક તપ યંત્ર ૩૬
,, તપના દુહા ૩૭
શત્રુંજય મહાતીર્થ ફોટો ૨૮
શુભકાર્યમાં નિષેધ ૬૨
શૂળ નક્ષત્ર ૪૯
શૂળ વાર ૫૫
સર્વાર્થસિદ્ધિ યોગ ૬૧
સ્વર યંત્ર ૬૫
સામો કાળ ૫૫
સિદ્ધાચળના છઠ્ઠ અઠ્ઠમનું ગણણું ૨૯
સિદ્ધગિરિના ૨૧ ખમાસમણના દુહા ૩૯
સિદ્ધિયોગ ૫૪
સૂર્યદગ્ધા તિથિ ૫૫
સૂર્ય-ચન્દ્રની ગણત્રી ૬૦
ક્ષય માસ ૪૫

-: વિભાગ-ચોથો :-

અષ્ટમંગલ ફોટો ૮
અન્તિમસંઘ કોણ ? ૨૮
આશીર્વાદ ૫૪
ઉત્કટિકાસન ફોટો ૧૯
ઋદ્ધિસાગરસૂરિજી ફોટો ૨૦
કીર્તિસાગરસૂરિજી ફોટો ૨૦
ગ્રહ ફોટો ૧૩
ગોચરચર્યા પદ્ધતિ ફોટો ૧૦
ગોદોહિકાસન ફોટો ૧૯
ચૌદ સ્વપ્ન ફોટો ૨૦
ત્રિકાળ દૃષ્ટિ ૬૨
દિક્પાલ ફોટો ૧૩
દિક્પાલ યંત્ર ૧૪

ધર્મ વગેરેનો નાશ કયારે? ૨૮
પાર્શ્વનાથ (સહસ્ત્રફણા) ફોટો ૨૦
મોક્ષ ફોટો ૩૪
વર્તમાન તીર્થંકર લંછન ફોટો ૨૮
,, ,, યક્ષ ,, ૨૮
,, ,, યક્ષિણી ,, ૨૮
,, ,, યક્ષયંત્ર ૨૯
,, ,, યક્ષિણીયંત્ર ૨૯
વિદ્યા અભ્યાસ વિધિ ૧૯
વિદ્યા દેવી ફોટો ૨૦
વિદ્યા દેવી યંત્ર ૨૨
શત્રુંજય ચૈત્યવંદન ૬૧
સીમંધર સ્વામીનાં કલ્યાણક ૫૪
સંવત શોધવાની રીત ૩૦

સંખ્યા	પેજ	સંખ્યા	પેજ
૩	૧	૧૪	૨૧
૪	૧	૧૫	૨૧
૫	૨	૧૬	૨૧
૬	૪	૧૭	૨૩
૭	૫	૧૮	૨૪
૮	૮	૧૯	૨૫
૯	૧૧	૨૦	૨૬
૧૦	૧૨	૨૧	૨૭
૧૧	૧૭	૨૨	૨૭
૧૨	૧૮	૨૩	૨૮
૧૩	૨૦	૨૪	૨૮

સંખ્યા	પેજ	સંખ્યા	પેજ
૨૫	૩૧	૮૦	૫૧
૨૭	૩૨	૧૦૧	૫૨
૨૮	૩૨	૧૨૦	૫૩
૨૯	૩૨	૧૨૪	૫૪
૩૦	૩૩	૧૩૦	૫૪
૩૧	૩૪	૧૫૮	૫૪
૩૨	૩૪	૧૭૦	૫૫
૩૩	૩૭	૨૫૨	૫૬
૩૪	૩૮	૨૬૪	૫૬
૩૫	૩૯	૨૭૦	૫૬
૩૬	૪૧	૩૦૦	૫૭
૪૫	૪૧	૩૪૬	૫૭
૫૦	૪૨	૩૬૩	૫૭
૫૧	૪૪	૫૬૦	૫૮
૫૨	૪૪	૫૬૩	૫૯
૫૬	૪૫	૧૦૨૪	૫૯
૬૩	૪૫	૧૮૦૦૦	૫૯
૬૪	૪૫	૧૮૨૪૧૨૦	૬૦
૬૭	૪૬	૮૪૦૦૦૦૦	૬૦
૭૦	૫૦	૧૬૦૦૦૦૦૦	૬૧

–: વિભાગ–પાંચમો :–

અયોગ્ય વ્યવચ્છેદ દ્વાત્રિંશિકા ૪૩
અન્ય યોગ ,, ,, ૪૪
અઢીદ્વીપનો નકશો ૪૯
અસંખ્યાતા શાશ્વત ચૈત્યો ૧૯૫
આઉર પચ્ચક્ખાણ પયન્ના ૩૬

આત્માવબોધ કુલક ૧૪૮
એટમનો ફોટો ૪૯
એક લાખ ચોજનવાવાણી વસ્તુ ૬૧
આંક સંજ્ઞા ૧૪૪
કર્મગ્રન્થ ૭ ૭૪
ગુરૂવંદન ભાષ્ય ૬૮
ગુણાનુરાગ કુલક ૧૪૨
ગૌતમ અષ્ટક ૧
ગૌતમ સ્વામીનો રાસ ૨
,, મંત્ર ૮
ગૌતમ કુલક ૧૪૦
ચઉ શરણ પયન્ના ૩૨
ચૈત્યવંદન ભાષ્ય ૬૪
ચૌદરાજલોકનો નકશો ૫૦
ચંદ્રનો પરિવાર ૬૧
જીવ વિચાર ૫૨
જંબુદ્વીપનો નકશો ૪૮
તત્ત્વાર્થ આદ્યકારિકા ૬૮
તત્ત્વાર્થાધિગમ સૂત્ર ૨૦
તત્ત્વાર્થ અંત્યકારિકા ૩૦
દશવૈકાલિક સૂત્ર ૧૫૨
દ્વીપ અને સમુદ્રો ૫૧
દંડક ૫૯
નારકદુઃખ દિગ્દર્શન ફોટા ૫૪
નવતત્ત્વ ૫૫
પદ્માવતીની આરાધના ૧૬
પચ્ચક્ખાણ ભાષ્ય ૭૦
પાણી બિન્દુ ફોટો ૪૮
પીસ્તાલીસ લાખ ચોજનવાણી વસ્તુ ૬૧
પુણ્યપ્રકાશનું સ્તવન ૯
ભાષ્ય ત્રણ ૬૪
ભાવ કુલક ૧૫૬
મીઠું સચિત્ત અચિત્ત ક્યારે ? ૧૪૪
રાજલોકનું પ્રમાણ ૬૧-૬૪
વિકાર નિરોધ કુલક ૧૫૦
શરણ ચાર ૮
સવા–વસો દયા ૪૨
સમુદ્રનાં પાણી ૫૧
સમતાની સજ્ઝાય ૧૬૪
સાધુનિયમ કુલક ૧૪૫
સાઢીપાઢ સંજ્ઞા ૧૬૬
સંગ્રહણી ૬૨
સંગ્રહણી મોટી ૧૦૦
,, માં ઉપયોગી ગાથાઓ ૧૨૧
ક્ષેત્ર સમાસ લઘુ ૧૨૩
ક્ષમાપના (માફી) ૧૬૬
જ્ઞાનીનાકર્તવ્યની સજ્ઝાય ૧૬૫

–: સમાપ્ત થતે પાને :–

અશુદ્ધિ સંશોધન ૧ નામાવલી ૮

પરમતારક દેવાધિદેવ શ્રી સીમંધરસ્વામિની દેશના

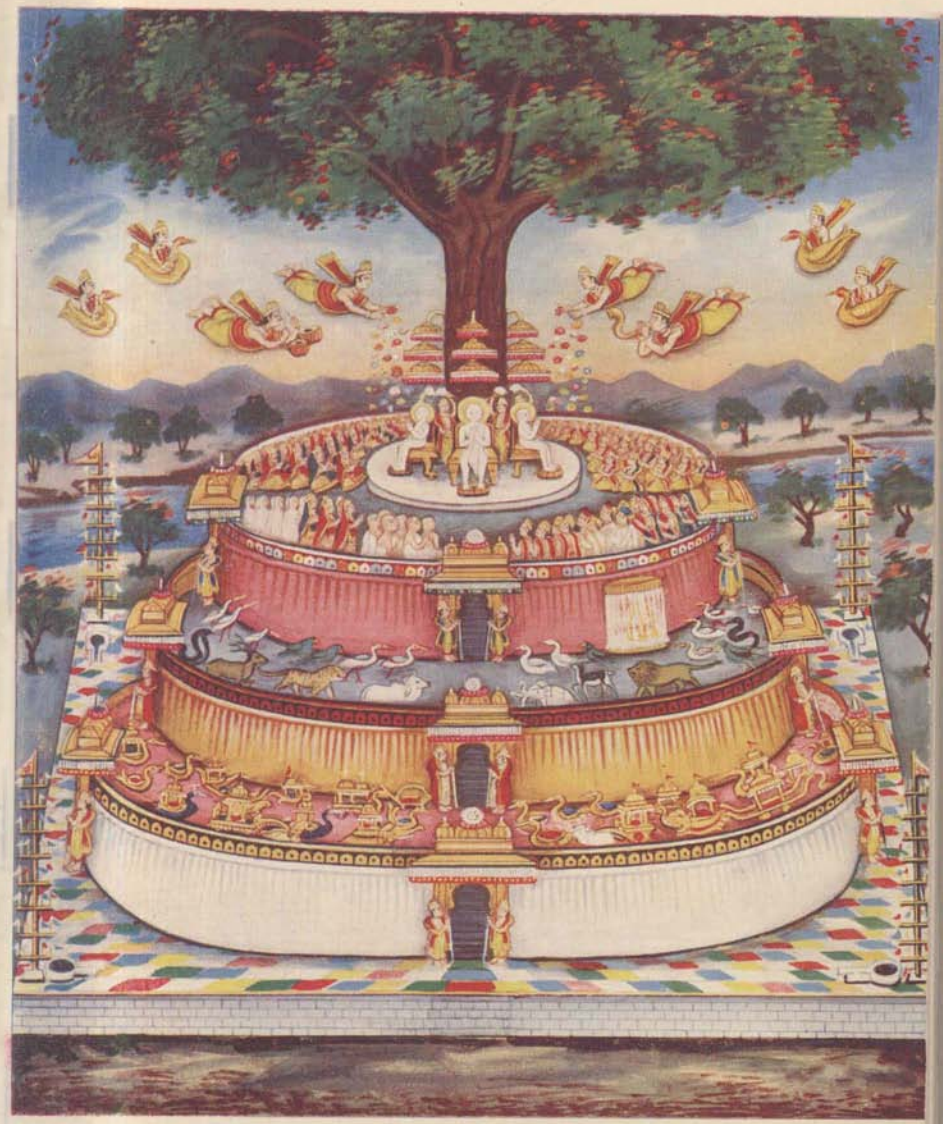

મુનિરાજ શ્રી અમરેન્દ્ર સાગરજીના સદુપદેશથી

રાજનગર લક્ષ્મીનારાયણપોળ નિવાસી સ્વ. ગં. સ્વરૂપ સમરતબેન મણીલાલ મરચન્ટના સ્મરણાર્થે આરાધક આત્માને દર્શનાર્થે ભેટ.

હા. જયંતિલાલ તથા પ્રબોધચંદ્ર

સપાદશત ગ્રંથ પ્રણેતા યોગનિષ્ઠ શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરસૂરીશ્વરજી

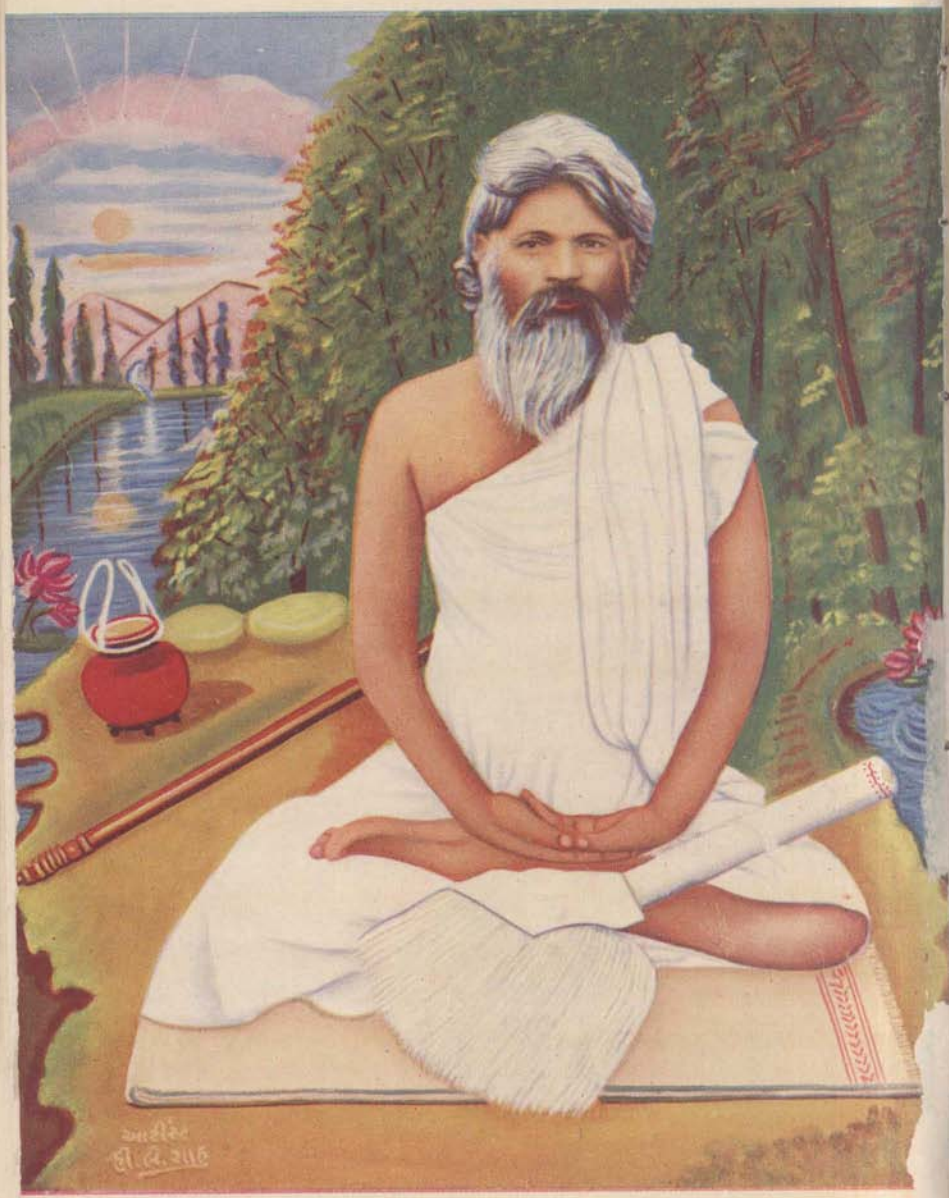

શ્રી ચંદુલાલ નગીનદાસ રાયચંદ (ભાખરીયા બ્રધર્સ) તરફથી દર્શનાર્થે ભેટ

શ્રી સિદ્ધચક્રાય નમોનમઃ

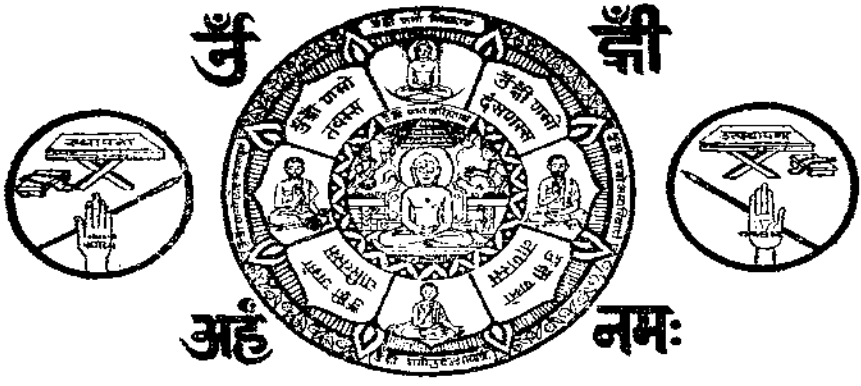

સ્વાધ્યાય સાગર

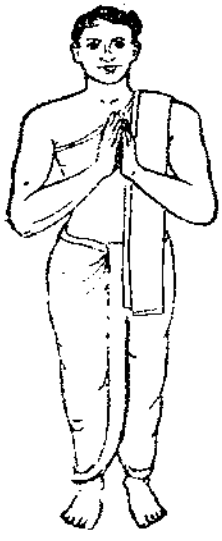

જિનમુદ્રા

શ્રી આત્મરક્ષા નવકાર મંત્ર

ૐ પરમેષ્ઠિ નમસ્કારં, સારં નવપદાત્મકમ્;
આત્મરક્ષાકરં વજ્ર–પંજરાભં સ્મરામ્યહમ્
ૐનમો અરિહંતાણું,શિરસ્કં સિરસિ સ્થિતમ્
ૐનમો સવ્વસિદ્ધાણું, મુખે મુખપટં વરમ્ ૨
ૐ નમો આયરિયાણું, અંગરક્ષાતિશાયિની;
ૐનમો ઉવજ્ઝાયાણું,આયુધં હસ્તયોર્દૃઢમ્ ૩
ૐનમોલોએસવ્વસાહૂણું,મોચકે પાદયોઃશુભે
એસો પંચ નમુક્કારો,શિલા વજ્જમયી તલે ૪
સવ્વપાવપ્પણાસણો,વપ્રો વજ્જમયો બહિઃ;
મંગલાણું ચ સવ્વેસિં,ખાદિરાંગાર-ખાતિકા ૫
સ્વાહાન્તં ચ પદંજ્ઞેયં પઢમં હવઈ મંગલં;
વપ્રોપરિ વજ્જમયં, પિધાનં દેહ–રક્ષણે ૬

મહાપ્રભાવા રક્ષેયં, ક્ષુદ્રોપદ્રવ નાશિની;
પરમેષ્ઠિ–પદોદ્ભૂતા કથિતા પૂર્વસૂરિભિઃ ૭
યશ્ચ્વં કુરૂતે રક્ષાં, પરમેષ્ઠિપદૈઃ સદા;
તસ્ય ન સ્યાદ્ ભયં વ્યાધિ–રાધિ–શ્ચાડપિ કદાચન ૮

શ્રી નવસ્મરણ

નમો અરિહંતાણું (૧) નમો સિદ્ધાણું (૨) નમો આયરિયાણું (૩) નમો ઉવજ્ઝાયાણું (૪) નમો લોએ સવ્વસાહૂણું (૫) એસો પંચ નમુક્કારો (૬) સવ્વપાવ-પ્પણાસણો (૭) મંગલાણું ચ સવ્વેસિં (૮) પઢમં હવઈ મંગલં (૯)

શ્રી ઉવસગ્ગહરં સ્તવન

ઉવસગ્ગહરંપાસં, પાસંવંદામિ કમ્મ–ઘણ–મુક્કં; વિસહર–વિસ–નિન્નાસં, મંગલ–કલ્લાણુ–આવાસં (૧) વિસહર–ફુલિંગ–મંતં, કંઠે ધારેઈ જો સયા મણુઓ; તસ્સ ગહ–રોગ–મારી, દુઠ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં (૨) ચિઠ્ઠઉ દૂરે મંતો, તુજ્ઝ પણામો વિ બહુફલો હોઈ; નરતિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ ન દુક્ખ દોગચ્ચં (૩) તુહ સમત્તે લદ્ધે, ચિંતામણિ–કપ્પપાયવબ્ભહિએ; પાવંતિ અવિગ્ઘેણું, જીવા અયરામરં ઠાણું (૪) ઈઅ સંથુઓ મહાયસ !, ભત્તિબ્ભર–નિબ્ભરેણ–હિયએણ; તા દેવ દિજ્જ બોહિં, ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ! (૫)

શ્રી સંતિકરં સ્તવન

સંતિકરં સંતિજ્જિણું, જગસરણું જય સિરિઈ દાયારં; સમ-

રામિ ભત્ત–પાલગ,–નિવ્વાણી–ગરૂડ કય સેવં (૧) ૐ નમો વિપ્પોસહિ–પત્તાણું,–સંતિસામિ–પાયાણું;ૐ–સ્વાહા–મંતેણું, સવ્વામિવ–દુરિઅ–હરણાણું (૨) ૐ સંતિ નમુક્કારો, એલો-સહિમાઈ–લદ્ધિ–પત્તાણું; ૐ હ્રીં નમો સવ્વોસહિ–પત્તાણું ચ દેઇસિરિં (૩)વાણી તિહુઅણ–સામિણિ,સિરિદેવી જક્ખરાયગણિ પિડગા;ગહ–દિસિપાલ–સુરિંદા,સયાવિ રક્ખંતુ જિણભત્તે (૪) રક્ખંતુ મમં રોહિણી,પન્નત્તી વજ્જસિંખલા ય સયા;વજ્જંકુસિ ચક્કેસરિ,નરદત્તા કાલી મહાકાલી(૫)ગોરી તહ ગંધારી,મહજ્વલા માણવિ અ વઇરૂટ્ટા; અચ્છુત્તા માણસિયા, મહમાણસિયાઉ દેવીઓ (૬) જક્ખા ગોમુહ મહજક્ખ, તિમુહ જક્ખેસ તુંબરૂ કુસુમો; માયંગ–વિજય–અજિયા, બંભો મણુઓ સુરકુમારોઅ (૭) છમ્મુહ પયાલ કિન્નર, ગરૂલો ગંધવ્વ તહય જક્ખિંદો; કૂબર વરૂણો ભિઉડી, ગોમેહો પાસ–માયંગા (૮) દેવીઓ ચક્કેસરિ, અજિયા દુરિઆરિ કાલી મહાકાલી, અચ્ચુઅ સંતા જ્વાલા, સુતારયા–સોય સિરિવચ્છા (૯) ચંડાવિજયંકુસિ, પન્ન-ઇત્તિ નિવ્વાણિ અચ્ચુઆ ધરણી; વઇરૂટ્ટ છુત્ત ગંધારિ, અંબ પઉમાવઈ સિદ્ધા (૧૦)

ઇઅ તિત્થ–રક્ખણરયા, અન્નેવિસુરાસુરી ય ચઉહાવિ; વંતર જોઈણિ પમુહા, કુણંતુ રક્ખં સયા અમ્હં (૧૧) એવં સુદિટ્ઠિ સુરગણ, સહિઓ સંઘસ્સ સંતિ જિણચંદો; મજ્ઝવિ કરેઉ રક્ખં, **સુણિસુંદરસૂરિ** –થુઅ–મહિમા (૧૨) ઇઅ સંતિનાહ સમ્મ–દિટ્ઠિ, રક્ખં સરઈ તિકાલં જો; સવ્વો-વદ્દવ–રહિઓ, સ લહઈ સુહસંપયં પરમં (૧૩) તવગચ્છ-

શ્રી સર્વતોભદ્ર યંત્ર

(૧) ૐ વરકણય સંખવિદુમ (૫) ૐભૂર્ભુવઃ સ્વઃ અર્હં

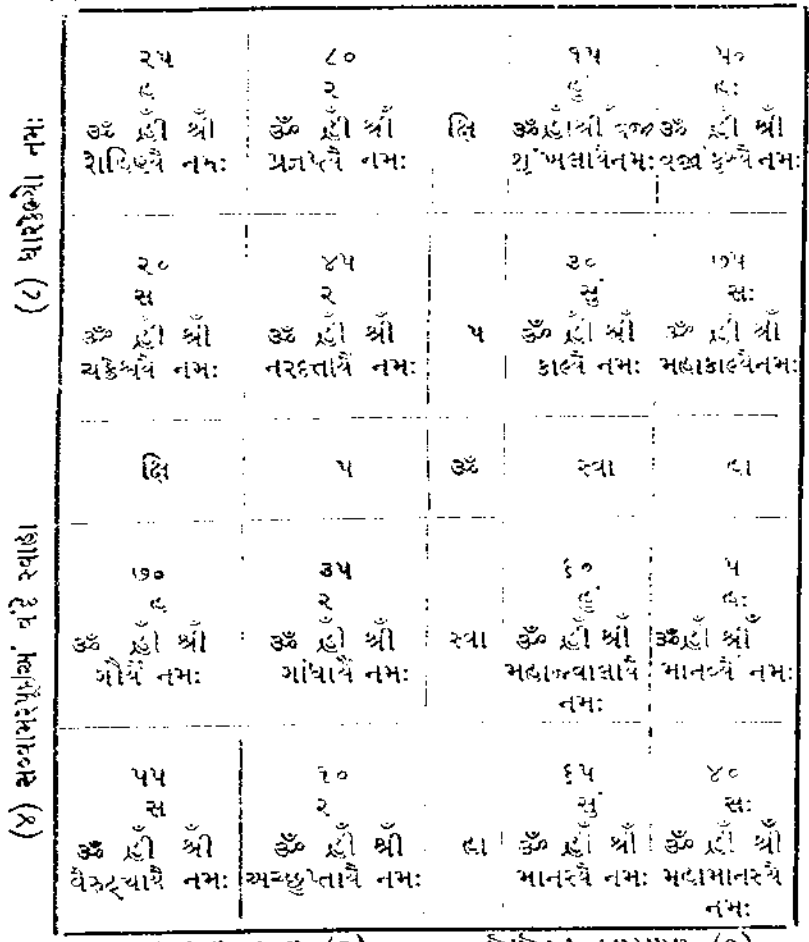

૧. આ યંત્રને રૂપા અથવા તાંબાના પતરામાં લખીને ઘરને વિષે પૂજન કરવું, અને જ્યારે કાર્ય પડે, ત્યારે તે યંત્રનું શુદ્ધ જલથી પ્રક્ષાલન કરીને તે જલ પી જવું.

ગયણ–દિણયર, જુગવર–સિરિસોમસુંદરગુરૂણં; સુયસાય–લદ્ધ–ગણહર, વિજ્જાસિદ્ધી ભણઈ સીસો (૧૪)

શ્રી તિજયપહુત્ત સ્તોત્ર

તિજય–પહુત્ત–પયાસય, અટ્ઠ–મહાપાડિહેર–જુત્તાણં; સમયક્ખિત્ત–ઠિઆણં, સરેમિ ચક્કં–જિણિંદાણં (૧) પણવીસા ય અસીઆ, પનરસ પન્નાસ જિણવર સમૂહો; નાસેઉ સયલ–દુરિઅં, ભવિઆણં ભત્તિ–જુત્તાણં (૨) વીસા પણયાલા વિય, તીસા પન્નત્તરી જિણવરિંદા;ગહ–ભૂઅ–રક્ખ–સાઇણિ, ઘોરૂવ-સગ્ગં પણાસંતુ(૩)સત્તરિ પણતીસા વિય, સટ્ઠી પંચેવ જિણગણો એસો; વાહિ–જલ–જલણ–હરિ–કરિ, ચોરારિ–મહાભયં હરઉ (૪) પણપન્ના ય દસેવ ય, પન્નટ્ઠી તહ ય ચેવ ચાલીસા; રક્ખંતુ મે સરીરં, દેવાસુર–પણમિઆ સિદ્ધા (૫) ૐ હરહુંહઃ સુરસુંસઃ હરહુંહઃ તહય ચેવ અરસુંસઃ; આલિહિય–નામ–ગબ્ભં, ચક્કં કિર સવ્વઓભદ્દં (૬) ૐ રોહિણી પન્નત્તિ, વજ્જસિંખલા તહ ય વજ્જંકુસિઆ: ચક્કેસરી નરદત્તા, કાલી મહાકાલી તહ ગોરી (૭) ગંધારિ મહજ્જાલા, માણવી વઇરુટ્ટ તહય અચ્છુતા; માણસિ મહમાણસિઆ, વિજ્જાદેવીઓ રક્ખંતુ (૮) પંચદસ કમ્મભૂમિસુ, ઉપ્પન્નં અત્તરિ જિણાણ સયં; વિવિહ –રયણાઈ–વન્નો,–વસોહિયં હરઉ દુરિઆઈં (૯) ચઉતીસ અઈસય–જુઆ, અટ્ઠ–મહાપાડિહેર–કયસોહા; તિત્થયરા જય-મોહા, અમ્હે અવ્વા પયત્તેણં (૧૦)

ૐ વરકણય સંખવિદ્રુમ,–મરગય ઘણસન્નિહં વિગય-મોહં;સત્તરિસયં જિણાણું,સવ્વામર–પૂઇઅં વંદે સ્વાહા (૧૧)

ૐ ભવણવઈ વાણુવંતર, જોઇસવાસી વિમાણુવાસી અ; જે કેવિ દુઠ્ઠ દેવા, તે સવ્વે ઉવસમંતુ મમંસ્વાહા (૧૨) ચંદણકપ્પૂરેણું, ફલએ લિહિઊણ આલિઅં પીઅં; એગંતરાઇ–ગહ–ભૂઅ, સાઇણિ–મુગ્ગં પણાસેઈ (૧૩) ઇઅ સત્તરિસયં જંતં, સમ્મં મંતં દુવારિ–પડિલિહિઅં; દુરિઆરિ વિજયવંતં, નિબ્ભંતં નિચ્ચ–મચ્ચેહ (૧૪)

શ્રી નમિઊણ સ્તોત્ર

નમિઊણ પણયસુરગણ, ચુડામણિકિરણરંજિઅં મુણિણો; ચલણ–જુઅલં મહાભય–પણાસણું સંથવં વુચ્છં (૧) સડિય–કર–ચરણ નહ–મુહ, નિબુદ્ઠ–નાસા–વિવન્ન–લાયન્ના: કુઠ્ઠ–મહારોગાનલ, કુલિંગ–નિદ્દઠ્ઠ–સવ્વંગા (૨) જે તુહ ચલણારાહણ, સલિલંજલિ–સેય–વુડ્ઢિય–છાયા; વણુદવ–દઢ્ઢા ગિરિ પાયવ વ્વ પત્તા પુણો લચ્છિં (૩) દુવ્વાય–ખુભિય જલનિહિ ઉબ્ભડ કલ્લોલ ભીસણારાવે; સંભંત–ભય–વિસંઠુલ–નિજ્જામય –મુક્ક–વાવારે (૪) અવિદિલિઅ–જાણવત્તા, અણેણ પાવંતિ ઇચ્છિઅં કૂલં; પાસજિણ–ચલણ–જુઅલં, નિચ્ચં ચિઅ જે નમંતિ નરા (૫) ખરપવણુદ્ધુય–વણુદવ–જ્વલાવલિમિલિય–સયલદુમગહણે; ડજ્ઝંત–મુદ્ધ–મયવહુ–ભીસણરવ–ભીમણંમિ વણે (૬) જગગુરૂણો કમજુઅલં, નિવ્વાવિઅ–સયલ–તિહુઅણાભોઅં; જે સંભરંતિ મણુઆ, ન કુણઈ જલણો ભયં તેસિં (૭) વિલસંત–ભોગભીસણ–કુરિઆરુણનયણ–તરલજીહાલં; ઉગ્ગ–ભુઅંગ નવ–જલય–સત્થહં ભીસણાયારં (૮)

મન્નંતિ કીડ–સરિસં, દૂર–પરિચ્છૂઢ–વિસમ–વિસ વેગા; તુહ નામક્ખર–કુડસિદ્ધ–મંતગુરૂઆ નરા લોએ (૯) અડવીસુ ભિલ્લતક્કર,–પુલિંદ–સદ્દૂલ–સદ્દ–ભીમાસુ; ભવવિહુર–વુન્નકાયર –ઉલ્લૂરિય–પહિય–સત્થાસુ (૧૦)

અવિલુત્ત–વિહવ–સારા, તુહ નાહ પણામ–મત્ત–વાવારા; વવગય–વિગ્ઘા સિગ્ઘં, પત્તાહિય–ઇચ્છિયં ઠાણું (૧૧) પજ્જ લિઆનલ–નયણું, દૂર–વિયારિય–મુહં મહાકાયં; નહકુલિસ– ઘાય–વિઅલિઅ–ગઈંદ–કુંભત્થલા–ભોઅં (૧૨) પણુય–સસં– ભમ–પત્થિવ, નહ–મણિ–માણિક્ક–પડિઅ–પડિમસ્સ; તુહ વયણ –પહરણ–ધરા, સીહં કુદ્ધંપિ ન ગણંતિ. (૧૩) સસિ–ધવલ –દંતમુસલં, દીહ–કરૂલ્લાલ–વુટ્ઠિ–ઉચ્છાહં; મહુપિંગ–નય– ણજુઅલં, સસલિલ–નવ–જલહરારાવં (૧૪) ભીમં મહાગઈંદં, અચ્ચાસન્નંપિ તે ન વિ ગણંતિ; જે તુમ્હ ચલણ–જુઅલં, મુણિવઈતુંગં સમલ્લીણા(૧૫) સમરમ્મિ તિક્ખખગ્ગા ભિગ્ઘાય –પવિદ્ધ ઉદ્ધુય–કમંધે; કુંત–વિણિભિન્ન–કરિકલહ,–મુક્ક– સિક્કાર–પઉરંમિ (૧૬) નિબ્ભિજ્જ–દપ્પુદ્ધર–રિઉ–નરિંદ– નિવહા ભડા જસં ધવલં; પાવંતિ પાવ–પસમણિ, પાસજિણ! તુહપ્પભાવેણ (૧૭) રોગ જલ–જલણ–વિસહર,–ચોરારિ– મઈંદ–ગય–રયણભયાઈં;પાસજિણ–નામ–સંકિત્તણેણ, પસમંતિ સવ્વાઈં (૧૮) એવં મહા ભયહરં, પાસ–જિણિંદસ્સ સંથવ –મુઆરં; ભવિય–જણાણંદયરં, કલ્લાણ–પરંપર–નિહાણું (૧૯) રાયભય–જક્ખ–રક્ખસ– કુસુમિણ–દુસ્સઉણ–રિક્ખ–પીડાસુ; સંઝાસુ દોસુ પંથે, ઉવસગ્ગે તહય રયણીસુ (૨૦)

જો પઢઈ જો અ નિસુણઈ, તાણં કઈણો ય માણતું-ગરસ; પાસો પાવં પસમેઉ, સયલ-ભુવણ-ચ્ચિય ચલણો (૨૧) ઉવસગ્ગંતે કમઠા-સુરમ્મિ ઝાણાઓ જો ન સંચલિઓ; સુર-નર કિન્નર-જુવઈહિં, સંથુઓ જયઉપાસજિણો (૨૨) એઅસ્સ મજ્ઝયારે, અદ્ધારસ-અક્ખરેહિં જો મંતો; જો જપઈ સો ઝાયઈ, પરમ-પયત્થં કુડં પાસં (૨૩) પાસહ સમરણ જો કુણઈ, સંતુટ્ઠે હિયએણ; ચઉત્તરસય-વાહિ-ભય, નાસઈ તસ્સ દૂરેણ (૨૪)

શ્રી અજિતશાન્તિ સ્તવન

અજિઅં જિઅ-સવ્વભયં, સંતિં ચ પસંત સવ્વ-ગય-પાવં; જયગુરૂ સંતિગુણકરે, દોવિ જિણવરે પણિવયામિ **ગાહા** (૧) વવગય-મંગુલભાવે,તેહં વિઉલતવ-નિમ્મલસહાવે; નિરૂવમ-મહપ્પભાવે, થોસામિ સુદ્દિટ્ઠ સમ્ભાવે **ગાહા** (૨) સવ્વ-દુક્ખપ્પસંતીણું,સવ્વપાવપ્પ સંતિણું; સયા અજિઅસંતિણું, **નમોઅજિઅસંતિણું સિલોગો**(૩)અજિઅજિણસુહપ્પવત્તણં, તવ પુરિસુત્તમ ! નામ-કિત્તણં; તહય ધિઈમઈપ્પવત્તણં, તવ ય જિણુત્તમસંતિ ! કિત્તણં **માગહિઆ** (૪) કિરિઆ-વિહિ-સંચિઅ-કમ્મ-કિલેસ-વિમુક્ખયરં, અજિઅં નિચ્ચિઅં ચ ગુણેહિં મહામુણિ-સિદ્ધિગયં; અજિઅસ્સ ય સંતિ મહા-મુણિણો વિઅ સંતિકરં, સયયં મમ નિવ્વુઈ કારણયં ચ નમંસણયં **આલિંગણયં**(૫) પુરિસા ! જઈ દુક્ખવારણં, જઈ ય વિમગ્ગહ સુક્ખકારણં; અજિઅં સંતિ ચ ભાવઓ,

અભયકરે સરણું પવજ્જહા **માગહિઆ**(૬)અરઈ-રઈ-તિમિર વિરહિઅ-મુવરય-જરમરણું,સુર-અસુર-ગરુલ ભુયગવઈ પયય પણિવઈયં; અજિઅ મહમવિ અ સુનયનય-નિઉણ-મભયકરં, સરણ-મુવસરિઅ ભુવિ-દિવિજ-મહિઅં સયયમુવણમે.**સંગયયં** (૭) તં ચ જિણુત્તમ-મુત્તમ નિત્તમ-સત્તધરં,અજ્જવ-મદ્દવ-ખંતિ-વિમુત્તિ-સમાહિનિહિં; સંતિકરં પણમામિ દમુત્તમ-તિત્થયરં,સંતિ મુણી મમ સંતિ સમાહિવરં દિસઉ **સોવાણયં** (૮) સાવત્થિ-પુવ્વપત્થિવં ચ વરહત્થિ-મત્થય-પસત્થ વિચ્છિન્ન-સંથિયં, થિર-સરિચ્છ-વચ્છં મયગલ-લીલાયમાણ-વરગંધ-હત્થિ-પત્થાણપત્થિયં સંથવારિહં; હત્થિ-હત્થબાહું ધંત-કણગ-રૂઅગ-નિરૂવહય-પિંજરં પવર-લક્ખણોવચિઅ-સોમ ચારૂ-રૂવં, સુઈસુહ-મણાભિરામ-પરમ-રમણિજ્જ-વરદેવદું-દુહિ-નિનાય-મહુરયર સુહગિરં **વેઢ્ઢઓ** (૯)અજિઅં જિઆ-રિગણું, જિઅ-સવ્વભયં ભવોહરિઉં; પણમામિ અહં પયઓ, પાવં પસમેઉ મે ભયવં **રાસાલુદ્ધઓ** (૧૦).

કુરૂજણવય-હત્થિણાઉર-નરીસરો પઢમં તઓ મહાચ-ક્કવટ્ટિભોએ મહપ્પભાવો, જો બાવત્તરિ પુરવર-સહસ્સવર-નગર-નિગમ-જણવયવઈ બત્તીસારાયવરસહસ્સાણુયાયમગ્ગો; ચઉ-દસવરરયણ-નવ મહાનિહિ-ચઉસટ્ઠિ-સહસ્સ-પવરજુવઈણ સુંદરવઈ, ચુલસી-હય-ગય-રહ સયસહસ્સસામી, છન્નવઈ ગામકોડિ સામી આસી જો ભારહંમિ ભયવં **વેઢ્ઢઓ** (૧૧) તં સંતિં સંતિકરં, સંતિણ્ણં સવ્વભયા; સંતિં થુણામિ જિણં, સંતિં વિહેઉ મે **રાસાનંદિઅયં** (૧૨) ઈક્ખાગ

વિદેહનરીસર નરવસહા મુણિવસહા, નવસારય સસિસકલાણણ વિગયતમા વિહુઅરયા; અજિઉત્તમ તેઅ ગુણેહિં મહામુણિ અમિઅબલા વિઉલકુલા, પણમામિ તે ભવ ભય મૂરણ જગ-સરણા મમ સરણું **ચિત્તલેહા** (૧૩) દેવ દાણ વિંદ ચંદ સૂર વંદ હદ્ધ તુદ્ધ જિદ્ધ પરમ, લદ્ધ રૂવ ધંત રૂપ્પ પટ્ટ સેઅ સુદ્ધ નિદ્ધ ધવલ; દંતપંતિ સંતિ ! સત્તિ-કિત્તિ-મુત્તિ-જુત્તિ-ગુત્તિ-પવર, દિત્તતેઅ-વંદ ધેય સવ્વલોઅ-ભાવિ-અપ્પભાવણે અ પઇસિ મે સમાહિં **નારાયણા**(૧૪)વિમલસસિ-કલાઇરેઅ-સોમં, વિતિમિર-સૂર-કરાઇરેઅ-તેઅં;તિઅસવઈ-ગણાઈ રેઅ-રૂવં, ધરણિધરપ્પવરાઇરેઅ-સારં **કુસુમલયા** (૧૫) સત્તે અ સયા અજિઅં, સારીરે અ બલે અજિઅં; તવ સંજમે અ અજિઅં, એસ થુણામિ જિણં અજિઅં **ભુઅગપરિરિંગિઅ** (૧૬) સોમગુણેહિં પાવઈ ન તં નવ-સરય-સસી, તેઅગુણેહિં પાવઈ ન તં નવ-સરય-રવી; રૂવગુણેહિં પાવઈ ન તં તિઅસ-ગણવઈ, સારગુણેહિં પાવઈ ન તં ધરણિધરવઈ **ખિન્નિજઅય** (૧૭) તિત્થવર-પવત્તય તમરય-રહિય, ધીરજણ-થુઅચ્ચિઅ ચુઅ-કલિ-કલુસ; સંતિસુહ-પ્પવત્તય તિગરણ-પયઓ, સંતિમહં મહા-મુણિં સરણમુવણમે **લલિઅય** (૧૮) વિણ્ઓણય-સિરરઈ-અંજલિ-રિસિગણ-સંથુઅ થિમિઅં, વિણુહાહિવ-ધણવઈ-નરવઈ-થુઅ-મહિ-અચ્ચિઅ બહુસો; અઇરુગ્ગય-સરય-દિવાયર-સમહિઅ-સપ્પભ તવસા, ગયણું-ગણ-વિયરણ-સમુઇઅ ચારણ વંદિઅ સિરસા **કિસલયમાલા** (૧૯) અસુર-ગરુલ-પરિવંદિઅ,-કિન્નરોરગ-નમંસિઅ; દેવકોડિસય-સંથુઅ,

સમણ સંઘ–પરિવંદિઅં **સુમુહં (૨૦)**

અભયં અણુહં, અરયં અરૂયં; અજિયં અજિઅં, પયઓ પણમે **વિજ્જુવિલસિઅ (૨૧)** આગયા વરવિમાણુ–દિવ્વકણુગ–રહ–તુરય–પહકરસએહિં હુલિઅં;સસંભમોઅરણ–ખુભિઅ–લુલિય–ચલ–કુંડલં ગય–તિરીડ–સોહંત-મઉલિમાલા **વેડૂએ (૨૨)** જં સુરસંઘા સાસુરસંઘા, વેરવિઉત્તા ભત્તિસુજ્જુત્તા, આયરભૂસિઅ–સંભમપિંડિઅ સુદ્ધહુસુવિમ્હિઅ–સવ્વઅલોઘા; ઉત્તમ–કંચણ–રયણ–પરૂવિઅ–ભાસુર–ભૂસણ–ભાસૂરિઅંગા, ગાય–સમોણય–ભત્તિ–વસાગય–પંજલિ પેસિયસીસ–પણામા **રયણમાલા (૨૩)** વંદિઊણ થોઊણ તો જિણં, તિગુણમેવ ય પુણો પયાહિણં; પણમિઊણ ય જિણં સુરાસુરા, પમુઇઆ સભવણાઈં તો ગયા **ખિત્તયં (૨૪)** તં મહામુણિમહં પિ પંજલી, રાગદોસ–ભય–મોહવજ્જિયં; દેવ–દાણવ–નરિંદ–વંદિઅં,સંતિમુત્તમં–મહાતવં નમે **ખિત્તયં (૨૫)** અંબરંતર–વિઆરણિઆહિં,લલિઅ–હંસવહુ–ગામિણિઆહિં; પીણ–સોણિથણ–સાલિણિઆહિં, સકલ કમલદલ–લોઅણિઆહિં **દીવયં (૨૬)** પીણ–નિરંતર–થણભર–વિણમિય–ગાયલઆહિં, મણિકંચણ–પસિઢિલ–મેહલ–સોહિઅસો–ણિતડાહિં; વરખિંખિણિ–નેઉર–સતિલય–વલય–વિભૂસણિઆહિં, રઇકરચઉર–મણોહર–સુંદર–દંસણિઆહિં **ચિત્તક્ખરા (૨૭)** દેવસુંદરીહિં પાયવંદિઆહિં, વંદિઆ ય જસ્સ તે સુવિક્કમા કમા અપ્પણો નિડાલએહિં મંડણોહણપ્પગારએહિં કેહિં કેહિં વિ; અવંગ–તિલય–પત્તલેહનામએહિં ચિલ્લએહિં સંગયંગયાહિં,

ભત્તિસન્નિવિટ્ઠ–વંદણાગયાહિં હુંતિ તે વંદિઆ પુણો પુણો **નારાયએો** (૨૮) તમહં જિણુચંદં, અજિઅં જિઅમોહં; ધુયસવ્વકિલેસં, પયઓ પણુમામિ **નંદિઅયં** (૨૯) થુઅવંદિઅયસ્સા રિસિગણ–દેવગણેહિં, તો દેવવહુહિં પયઓ પણમિઅસ્સા; જસ્સ જગુ–ત્તમસાસણુઅસ્સા, ભત્તિવ્વાગય–પિંડિઅયાહિં, દેવવરચ્છરસા બહુઆહિં, સુરવર–રઈ–ગુણુ–પંડિઅયાહિં **ભાસુરયં** (૩૦)

વંસસદ્દ–તંતિતાલ–મેલિએ, તિઉક્ખરાભિરામ–સદ્દમીસએ કએ અ, સુઇસમાણણે અ, સુદ્ધ–સજ્જ–ગીઅપાયજ્જલઘંટિઆહિં, વલય–મેહલા–કલાવ–નેઉરાભિરામ સદ્દમીસએ કએ અ; દેવ–નટ્ટિઆહિં, હાવભાવવિબ્ભમપ્પગારએહિં, નચ્ચિઉણ અંગહારએહિં, વંદિઆ ય જસ્સ તે સુવિક્કમા કમા, તયં તિલોય–સવ્વસત્ત–સંતિકારયં, પસંત–સવ્વ–પાવ–દોસમેસ હં નમામિ સંતિમુત્તમં જિણું **નારાયએો** (૩૧) છત્ત–ચામર–પડાગ–જૂવ–જવ–મંડિઆ, ઝયવર–મગર–તુરય–સિરિવચ્છ–સુલંછણા; દીવ–સમુદ્દ–મંદર દિસાગય–સોહિયા,સતિથિઅ–વસહ–સીહ–રહ–ચક્કવરંકિયા **લલિઅયં** (૩૨) સહાવલદ્ધા સમપ્પઇટ્ઠા, અદોસદુક્કા ગુણેહિં જિટ્ઠા; પસાયસિદ્ધા તવેણ પુટ્ઠા, સિરીહિં ઇટ્ઠા રિસીહિં જુટ્ઠા **વાણવાસિઆ** (૩૩) તે તવેણ ધુઅ–સવ્વપાવયા, સવ્વલોઅ–હિઅમૂલપાવયા; સંથુઆ અજિઅ–સંતિ–પાયયા,હુંતુ મે સિવસુહાણ દાયયા **અપરાંતિકા** (૩૪) એવં તવ–બલ–વિઉલં, થુઅં મએ અજિઅ–સંતિજિણુ–જુઅલં; વવગય–કમ્મ–રય–મલં, ગઈ ગયં સાસયં

विउलं गाहा (३५) तं बहुगुणप्पसायं, मुक्खसुहेणु परमेणु अविसायं; नासेउ मे विसायं, कुणउ अ परिसावि अ पसायं गाहा (३६) तं मोएउ अ नंदिं, पावेउ अ नंदिसेणु मभिनंदिं;परिसावि अ सुह–नंदिं,मम य दिसउ संजमे नंदिं गाहा (३७) पक्खिअ चाउम्मासिअ, संवच्छरिअे अवस्स भणिअव्वो; सोअव्वो सव्वेहिं, उवसग्ग–निवारणो एसो (३८) जे पढई जे अ निसुणई, उभओ कालंपि अजिअसंति–थयं; नहु हुंति तस्स रोगा, पुव्वुप्पन्ना वि नासंति (३९) जई इच्छह परमपयं, अहवा कित्तिं सुवित्थडं भुवणे; तातेलुक्कुद्धरणे, जिणवयणे आयरं कुणह (४०)

श्री भक्तामर स्तोत्र

भक्तामर–प्रणत–मौलि–मणि–प्रभाणा, मुद्योतकं दलित पाप–तमो–वितानम्; सम्यक् प्रणम्य जिनपाद–युगं युगाद्दा, –वालंबनं भवजले पततां जनानाम् (१) यः संस्तुतः सकल –वाङमय–तत्त्वबोधा–दुद्भूत–बुद्धि–पटुभिः सुरलोक नाथैः; स्तोत्रैर्जगत्त्रितय–चित्त–हरैरुदारैः, स्तोष्ये किलाऽहमपि तं प्रथमं जिनेन्द्रम् (२) बुद्ध्या विनाऽपि विबुधा–र्चित–पाद–पीठ !, स्तोतुं समुद्यत–मति र्विगत त्रपोऽहम्; बालं विहाय जल–संस्थित–मिन्दुबिंब,–मन्यः क इच्छति जनः सहसा ग्रहीतुम् (३) वक्तुं गुणान् गुणसमुद्र ! शशांक–कान्तान्, कस्ते क्षमः सुरगुरु–प्रतिमोऽपि बुद्ध्या ?, कल्पांतकाल–पवनोद्धत–नक्रचक्रं, को वा तरीतुमलमंबुनिधिं भुजाभ्याम्? (४) सोऽहं तथापि तव भक्तिवशान्मुनीश !, कर्तुं स्तवं विगत-

શક્તિ-રપિ પ્રવૃત્તઃ; પ્રીત્યાત્મવીર્ય-મવિચાર્ય મૃગો મૃગેન્દ્રં, નાભ્યેતિ કિં નિજશિશોઃપરિપાલનાર્થમ્? (૫) અલ્પશ્રુતં શ્રુતવતાં પરિહાસ ધામ,ત્વદ્ભક્તિરેવ મુખરી કુરૂતે બલાન્મામ્; યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરૌતિ, તચ્ચારુ ચૂત-કલિકા-નિકરૈકહેતુઃ (૬) ત્વત્સંસ્તવેન ભવ-સંતતિ-સન્નિબદ્ધં, પાપં ક્ષણાત્ક્ષય-મુપૈતિ શરીરભાજામ્, આક્રાંતલોક-મલિ-નીલ-મશેષમાશુ,સૂર્યાંશુ-ભિન્નમિવ-શાર્વર-મંધકારમ્ (૭) મત્વેતિ નાથ! તવ સંસ્તવનં મયેદ,-મારભ્યતે તનુ-ધિયાઽપિ તવ પ્રભાવાત્, ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિની-દલેષુ, મુક્તાફલ-દ્યુતિ-મુપૈતિ ननૂદબિંદુઃ (૮) આસ્તાં તવ-સ્તવન-મસ્ત સમસ્તદોષં, ત્વત્સંકથાપિ જગતાં દુરિતાનિ હન્તિ, દૂરે સહસ્રકિરણઃ કુરૂતે પ્રભૈવ, પદ્માકરેષુ જલજાનિ વિકાસભાંજિ (૯) નાત્યદ્ભુતં ભુવન-ભૂષણ-ભૂત! નાથ!, ભૂતૈર્ગુણૈર્ભુવિ ભવન્તમભિષ્ટુવન્તઃ, તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો ननુ તેન કિંવા, ભૂત્યાશ્રિતં ય ઇહ નાત્મસમં કરોતિ (૧૦)

દૃષ્ટ્વા ભવન્ત-મનિમેષ-વિલોકનીયં, નાઽન્યત્ર તોષ-મુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ, પીત્વા પયઃ શશિકર-દ્યુતિ-દુગ્ધ-સિંધોઃ, ક્ષારં જલં જલનિધે-રશિતું ક ઇચ્છેત્? (૧૧) યૈઃ શાંતરાગ-રૂચિભિઃપરમાણુભિસ્ત્વં, નિર્માપિત-સ્ત્રિભુવનૈક-લલામભૂત!, તાવન્ત ખલુ તેઽપ્યણુવઃ પૃથિવ્યાં, યત્તે સમાન-મપરં નહિ રૂપમસ્તિ (૧૨) વક્ત્રં ક્વ તે સુર-નરોરગ-નેત્રહારિ?, નિઃશેષ-નિર્જિત-જગત્ત્રિતયોપમાનમ્, બિંબં કલંક-મલિનં ક્વ નિશાકરસ્ય?, યદ્વાસરે ભવતિ

પાંડુ પલાશ-કલ્પમ્ (૧૩) સંપૂર્ણ-મંડલ-શશાંક-કલા કલાપ, શુભ્રા ગુણાસ્ત્રિભુવનં તવ લંઘયન્તિ, યે સંશ્રિતાસ્ત્રિજગદીશ્વર ! નાથમેકં, કસ્તાન્નિવારયતિ સંચરતો યથેષ્ટમ્ ? (૧૪) ચિત્રં કિમત્ર ? યદિ તે ત્રિદશાંગનાભિ, નીતં મનાગપિ મનો ન વિકાર-માર્ગમ્, કલ્પાંતકાલ-મરૂતા ચલિતા-ચલેન, કિં મંદરાદ્રિ-શિખરં ચલિતં કદાચિત્ ? (૧૫) નિર્ધૂમવર્તિ-રપવર્જિત તૈલપૂરઃ, કૃત્સ્નં જગત્ત્રયમિદં પ્રકટીકરોષિ, ગમ્યો ન જાતુ મરૂતાં ચલિતાચલાનાં, દીપોઽપરસ્ત્વમસિ નાથ ! જગત્પ્રકાશઃ (૧૬) નાસ્તં કદાચિદુપયાસિ ન રાહુગમ્યઃ, સ્પષ્ટીકરોષિ સહસા યુગપજ્જગંતિ, નાંભોધરોદર-નિરૂદ્ધ-મહાપ્રભાવઃ, સૂર્યાતિ-શાયિ-મહિમા-સિ મુનીંદ્ર ! લોકે (૧૭) નિત્યોદયં દલિત-મોહ-મહાંધકારં, ગમ્યં ન રાહુવદનસ્ય ન વારિદાનામ્, વિભ્રાજતે તવ મુખાબ્જ-મનલ્પકાંતિ, વિદ્યોતયજ્જગદપૂર્વ-શશાંક-બિમ્બમ્ (૧૮) કિં શર્વરીષુ શશિનાઽહ્નિ વિવસ્વતા વા ?, યુષ્મન્મુખેંદુ દલિતેષુ, તમસ્સુ નાથ !, નિષ્પન્ન-શાલિ-વન-શાલિનિ જીવલોકે, કાર્યં કિયજ્જલધરૈ-ર્જલભાર-નમ્રૈઃ ? (૧૯) જ્ઞાનં યથા ત્વયિ વિભાતિ કૃતાવકાશં, નૈવં તથા હરિહરાદિષુ નાયકેષુ, તેજઃ સ્ફુરન્મણિષુ યાતિ યથા મહત્ત્વં, નૈવં તુ કાચ-શકલે કિરણાકુલેઽપિ. (૨૦)

મન્યે વરં હરિહરાદય એવ દૃષ્ટા, દૃષ્ટેષુ યેષુ હૃદયં ત્વયિ તોષમેતિ, કિં વીક્ષિતેન ? ભવતા ? ભુવિ યેન નાન્યઃ કશ્ચિન્મનો હરતિ નાથ ! ભવાંતરેઽપિ (૨૧) સ્ત્રીણાં શતાનિ શતશો જનયન્તિ પુત્રાન્, નાન્યા સુતં ત્વદુપમં જનની

પ્રસૂતા, સર્વા દિશો દધતિ ભાનિ સહસ્રરશ્મિં, પ્રાચ્યેવ દિગ્જનયતિ સ્ફુરદંશુજાલમ્ (૨૨) ત્વામામનન્તિ મુનયઃ પરમં પુમાંસ-માદિત્યવર્ણ-મમલંતમસઃ પરસ્તાત્, ત્વામેવ સમ્યગુપલભ્ય જયન્તિ મૃત્યું, નાન્યઃ શિવઃ શિવપદસ્ય મુનીન્દ્ર ! પંથાઃ (૨૩) ત્વામવ્યયં વિભુમચિંત્ય-મસંખ્યમાદ્યં, બ્રહ્માણ-મીશ્વરમનંત-મનંગકેતુમ્, યોગીશ્વરં વિદિતયોગ-મનેકમેકં, જ્ઞાનસ્વરૂપ-મમલં પ્રવદન્તિ સંતઃ (૨૪) બુદ્ધસ્ત્વમેવ વિબુધાર્ચિત-બુદ્ધિ-બોધાત્, ત્વં શંકરોઽસિ ભુવનત્રય-શંકર-ત્વાત્, ધાતાસિ ધીર ! શિવમાર્ગવિધે-ર્વિધાનાત્, વ્યક્તં ત્વમેવ ભગવન્ ! પુરુષોત્તમોઽસિ (૨૫) તુભ્યં નમસ્ત્રિભુવના-ર્તિહરાય નાથ !, તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલા-મલ-ભૂષણાય, તુભ્યં નમસ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય, તુભ્યં નમો જિન ! ભવો-દધિ-શોષણાય.(૨૬) કો વિસ્મયોઽત્ર ?; યદિ નામ ગુણૈરશેષૈ,-સ્ત્વં સંશ્રિતો નિરવકાશતયા મુનીશ !; દોષૈરુપાત્ત-વિવિધાશ્રય જાત-ગર્વૈઃ, સ્વપ્નાંતરેઽપિ ન કદાચિદપીક્ષિતોઽસિ (૨૭) ઉચ્ચૈરશોકતરુ-સંશ્રિત-મુન્મયૂખ, માભાતિ રૂપ-મમલં ભવતો નિતાન્તમ્, સ્પષ્ટોલ્લસત્કિરણમસ્ત-તમો-વિતાનં, બિમ્બં રવેરિવ-પયોધર-પાર્શ્વવર્તિ (૨૮) સિંહાસને મણિ મયૂખ-શિખા-વિચિત્રે, વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કનકાવદાતમ્, બિમ્બં વિયદ્વિલસદંશુ-લતા વિતાનં, તુંગોદયાદ્રિ-શિરસીવ સહસ્રરશ્મેઃ (૨૯) કુંદાવદાત-ચલચામર-ચારુશોભં વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કલધૌત-કાન્તમ્, ઉદ્યચ્છશાંક-શુચિ-નિર્ઝર-વારિધાર,-મુચ્ચૈસ્તટં સુરગિરેરિવ શાતકૌમ્ભમ્ (૩૦)

છત્રત્રયં તવ વિભાતિ શશાંકકાંત, મુચ્ચૈઃ સ્થિતં સ્થ-

જિત-ભાનુ-કર-પ્રતાપમ્; મુક્તાફલ-પ્રકર-જાલ-વિવૃદ્ધશોભં, પ્રખ્યાપયત્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરત્વમ્ (૩૧) ઉન્નિદ્ર-હેમ-નવ-પંકજ-પુંજ-કાંતિ,-પર્યુલ્લસન્નખ-મયૂખશિખાભિરામૌ; પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જિનેંદ્ર ! ધત્તઃ, પદ્માનિ તત્ર વિબુધાઃપરિ-કલ્પયન્તિ (૩૨) ઇત્થં યથા તવ વિભૂતિ-રભૂજ્જિનેંદ્ર !, ધર્મોપદેશન-વિધૌ ન તથા પરસ્ય; યાદૃક્ પ્રભા દિનકૃતઃ પ્રહતાંધકારા, તાદૃક્ કુતો ગ્રહ-ગણસ્ય વિકાશિનોઽપિ ? (૩૩) શ્યોતન્મદાવલિ-વિલોલ-કપોલમૂલ, મત્ત-ભ્રમદ્ભ્રમ-રનાદ-વિવૃદ્ધકોપમ્; ઐરાવતાભમિભમુદ્ધત-માપતન્તં, દૃષ્ટ્વા ભયં ભવતિ નો ભવદાશ્રિતાનામ્ (૩૪) ભિન્નેભ-કુંભ-ગલ-દુજ્જ્વલ-શોણિતાક્ત,-મુક્તાફલ-પ્રકર-ભૂષિતભૂમિભાગઃ; બદ્ધ-ક્રમઃ ક્રમગતં હરિણાધિપોઽપિ, નાક્રામતિ ક્રમયુગા-ચલ-સંશ્રિતં તે (૩૫) કલ્પાંતકાલ-પવનોદ્ધત-વહ્નિકલ્પં, દાવા-નલં જ્વલિત-મુજ્જ્વલ-મુત્કુલિંગમ્; વિશ્વં જિઘત્સુમિવ સંમુખમાપતન્તં, ત્વન્નામ-કીર્ત્તન-જલં શમયત્યશેષમ્ (૩૬) રક્તેક્ષણં સમદ-કોકિલ-કંઠનીલં, ક્રોધોદ્ધતં ફણિન-મુત્ફણ-માપતન્તમ્; આક્રામતિ ક્રમ-યુગેન નિરસ્ત-શંક,-સ્ત્વન્નામ-નાગદમની હૃદિ યસ્ય પુંસઃ (૩૭) વલ્ગત્તુરંગ-ગજગર્જિત-ભીમનાદ, માજૌ બલં બલવતામપિ ભૂપતીનામ્; ઉદ્યદ્દિ-વાકરમયૂખશિખાપવિદ્ધં, ત્વત્કીર્ત્તનાત્તમઇવાશુ ભિદામુપૈતિ (૩૮) કુંતાગ્રભિન્નગજ-શોણિત-વારિવાહ, વેગાવતાર-તરણા-તુરયોધભીમે; યુદ્ધે જયં વિજિતદુર્જયજેયપક્ષા, સ્ત્વત્પાદ-પંકજવનાશ્રયિણો લભન્તે. (૩૯) અંભોનિધૌ ક્ષુભિતભીષણ-નક્રચક્ર, પાઠીનપીઠભયદોલ્બણ વાડવાગ્નૌ; રંગત્તરંગશિખર-

સ્થિતયાનપાત્રા, ત્રાસં વિહાય ભવતઃ સ્મરણાદ્ વ્રજન્તિ (૪૦)

ઉદ્ભૂતભીષણજલોદરભારભુગ્નાઃ, શોચ્યાં દશા-મુપગતાશ્ચ્યુતજીવિતાશાઃ; ત્વત્પાદપંકજરજોઽમૃતદિગ્ધદેહા, મર્ત્યા ભવન્તિ મકરધ્વજતુલ્યરૂપાઃ (૪૧) આપાદકંઠમુરુશૃંખલવેષ્ટિતાઙ્ગા, ગાઢં બૃહન્નિગડકોટિનિઘૃષ્ટજંઘાઃ; ત્વન્નામમંત્રમનિશં મનુજાઃ સ્મરંતઃ, સદ્યઃ સ્વયં વિગતબંધભયા ભવન્તિ (૪૨) મત્તદ્વિપેન્દ્ર-મૃગરાજ દવાનલાહિ, સંગ્રામવારિધિમહોદર બંધનોત્થમ્; તસ્યાશુ નાશ-મુપયાતિ ભયં ભિયેવ, યસ્તાવકં સ્તવમિમં મતિમાનધીતે (૪૩) સ્તોત્રસ્રજં તવ જિનેંદ્ર ! ગુણૈર્નિબદ્ધાં, ભક્ત્યા મયા રુચિરવર્ણવિચિત્રપુષ્પામ્; ધત્તે જનો ય ઇહ કંઠગતામજસ્રં, તં **માનતુંગ** મવશા સમુપૈતિ લક્ષ્મીઃ (૪૪)

શ્રી કલ્યાણ મંદિર સ્તોત્ર

કલ્યાણમંદિર-મુદાર-મવદ્યભેદિ, ભીતાભયપ્રદ-મનિંદિત-મંઘ્રિપદ્મમ્; સંસારસાગર-નિમજ્જદશેષજંતુ, પોતાયમાન-મભિનમ્ય-જિનેશ્વરસ્ય (૧) યસ્ય સ્વયં સુરગુરુ-ર્ગરિમાંબુરાશેઃ, સ્તોત્રં સુવિસ્તૃતમતિર્ન વિભુર્વિધાતુમ્; તીર્થેશ્વરસ્ય કમઠ-સ્મય-ધૂમકેતો, સ્તસ્યાહમેષ કિલ સંસ્તવનં કરિષ્યે (૨) સામાન્યતોઽપિ તવ વર્ણયિતું સ્વરૂપ, મસ્માદૃશાઃ કથમધીશ ! ભવન્ત્યધીશાઃ ?; ધૃષ્ટોઽપિ કૌશિકશિશુર્યદિ વા દિવાન્ધો, રૂપં પ્રરૂપયતિ કિં કિલ ઘર્મરશ્મેઃ ? (૩) મોહક્ષયા-દનુભવન્નપિ નાથ ! મર્ત્યો, નૂનં ગુણાન્ ગણયિતું ન તવ ક્ષમેત્;

કલ્પાંત-વાંત-પયસઃ પ્રકટોઽપિ યસ્મા-ન્મીયેત કેન જલધેર્નનુ રત્નરાશિઃ ? (૬) અભ્યુદ્યતોઽસ્મિ તવ નાથ ! જડાશયોઽપિ, કર્તું સ્તવં લસદસંખ્ય-ગુણાકરસ્ય; બાલોઽપિકિં ન નિજ બાહુયુગં વિતત્ય, વિસ્તીર્ણતાં કથયતિ સ્વધિયાંબુરાશેઃ ? (૭) યે યોગિનામપિ ન યાન્તિ ગુણાસ્તવેશ !, વક્તું કથં ભવતિ તેષુ મમાવકાશઃ ? જતા તદેવમસમીક્ષિતકારિતેયં, જલ્પન્તિ વા નિજગિરા નનુ પક્ષિણોઽપિ (૮) આસ્તા-મચિંત્ય-મહિમા જિન ! સંસ્તવસ્તે, નામાપિ પાતિ ભવતો ભવતો જગન્તિ; તીવ્રાતપોપહત-પાંથજનાન્નિદાઘે; પ્રીણાતિ પદ્મસરસઃ સરસોઽનિલોઽપિ (૯) હૃદ્વર્તિનિ ત્વયિ વિભો ! શિથિલીભવંતિ, જંતોઃ ક્ષણેન નિબિડા અપિ કર્મબંધાઃ, સદ્યો ભુજંગમમયા ઇવ મધ્યભાગ,-મભ્યાગતે વનશિખંડિનિ ચંદનસ્ય (૧૦) મુચ્યન્ત એવ મનુજાઃ સહસા જિનેન્દ્ર !, રૌદ્રૈરુપદ્રવશતૈસ્ત્વયિવીક્ષિતેઽપિ; ગોસ્વામિનિ સ્ફુરિત-તેજસિ દૃષ્ટમાત્રે, ચૌરૈરિવાશુ પશવઃ પ્રપલાયમાનૈઃ (૧૧) ત્વં તારકો જિન ! કથં ? ભવિનાં ત એવ, ત્વામુદ્વહન્તિ હૃદયેન યદુત્ત-રંતઃ; યદ્વા દૃતિસ્તરતિ યજ્જલમેષ નૂન-મન્તર્ગતસ્ય મરુતઃ સ કિલાનુભાવઃ (૧૨)

યસ્મિન્ હર-પ્રભૃતયોઽપિ હત-પ્રભાવાઃ, સોઽપિ ત્વયા રતિપતિઃ ક્ષપિતઃ ક્ષણેન; વિધ્યાપિતા હુતભુજઃ પયસાઽથ યેન, પીતં ન કિં તદપિ દુર્ધર-વાડવેન ? (૧૩) સ્વામિન્ન-નલ્પ-ગરિમાણ-મપિ-પ્રપન્ના,-સ્ત્વાં જંતવઃ કથમહો હૃદયે દધાનાઃ ?; જન્મોદધિં લઘુ તરન્ત્યતિ-લાઘવેન, ચિંત્યો ન હંત

મહતાં યદિ વા પ્રભાવઃ (૧૨) કોધસ્તવયા યદિ વિભો ! પ્રથમં નિરસ્તો, ધ્વસ્તાસ્તદા બત કથં કિલ કર્મચૌરાઃ ?; પ્લોષત્યમુત્ર યદિ વા શિશિરાપિ લોકે, નીલદ્રુમાણિ વિપિનાનિ ન કિં હિમાની ? (૧૩) ત્વાં યોગિનો જિન ! સદા પરમાત્મરૂપ,–મન્વેષયન્તિ, હૃદયાંબુજ–કોશ–દેશે; પૂતસ્ય નિર્મલરુચે–ર્યદિ વા કિમન્ય–દક્ષસ્ય સંભવિ પદં નનુ કર્ણિકાયાઃ ? (૧૪) ધ્યાનાજ્જિનેશ ! ભવતો ભવિનઃ ક્ષણેન, દેહં વિહાય પરમાત્મ–દશાં વ્રજન્તિ; તીવ્રાનલા–દુપલભાવ–મપાસ્ય લોકે, ચામીકરત્વ–મચિરાદિવ ધાતુભેદાઃ (૧૫) અંતઃ સદૈવ જિન ! યસ્ય વિભાવ્યસે ત્વં, ભવ્યૈઃ કથં તદપિ નાશયસે શરીરમ્ ?; એતત્સ્વરૂપમથ મધ્ય–વિવર્તિનો હિ, યદ્ધિગ્રહં પ્રશમયન્તિ મહાનુભાવાઃ (૧૬) આત્મા મનીષિભિરયં ત્વદભેદ–બુદ્ધ્યા, ધ્યાતો જિનેન્દ્ર ! ભવતીહ ભવત્પ્રભાવઃ, પાનીય–મપ્યમૃત–મિત્ય–નુચિંત્ય–માનં, કિં નામ નો વિષવિકાર–મપાકરોતિ ? (૧૭) ત્વામેવ વીતતમસં પરવાદિનોઽપિ, નૂનં વિભો ! હરિહરાદિ–ધિયા પ્રપન્નાઃ; કિં કાચકામલિભિરીશ ! સિતોઽપિ શંખો, નો ગૃહ્યતે વિવિધવર્ણ–વિપર્યયેણ (૧૮) ધર્મોપદેશસમયે સવિધાનુભાવા, દાસ્તાં જનો ભવતિ તે તરુરપ્યશોકઃ; અભ્યુદ્ગતે દિનપતૌ સમહીરુહોઽપિ, કિં વા વિબોધમુપયાતિ ન જીવલોકઃ ? (૧૯) ચિત્રં વિભો ? કથમવાઙ્મુખ–વૃન્તમેવ, વિષ્વક્ પતત્યવિરલા સુર–પુષ્પ–વૃષ્ટિઃ, ત્વદ્ગોચરે સુમનસાં યદિ વા મુનીશ !, ગચ્છન્તિ નૂનમધ એવ હિ બંધનાનિ (૨૦)

સ્થાને ગભીર–હૃદયોદધિ–સંભવાયાઃ, પીયૂષતાં તવ

गिरः समुद्गीरयन्ति; पीत्वा यतः परम-संमद-संगभाजो, भव्या व्रजन्ति तरसाप्य-जरामरत्वम् (२१) स्वामिन्! सुदूर-मवनम्य समुत्पतन्तो, मन्ये वदन्ति शुचयः सुर-चामरौघाः, येऽस्मै नतिं विदधते मुनिपुंगवाय, ते नून-मूर्ध्व-गतयः खलु शुद्धभावाः (२२) श्याम गंभीर-गिर-मुज्ज्वल-हेमरत्न,-सिंहासन-स्थमिह भव्य-शिखंडिनस्त्वाम्; आलोकयन्ति रभसेननदंतमुच्चै,- श्चामीकराद्रि-शिरसीव नवांबुवाहम् (२३) उद्गच्छता तव शितिद्युति-मंडलेन, लुप्तच्छदच्छविरशोकतरु-र्बभूव, सान्निध्यतोऽपि यदि वा तव वीतराग! नीरागतां व्रजति को न सचेतनोऽपि? (२४) भो भोः प्रमादमवधूय भजध्वमेन, मागत्य निर्वृतिपुरीं प्रति सार्थवाहम्; एतन्निवेदयति देव! जगत्त्रयाय, मन्ये नदन्नभिनभः सुरदुंदुभिस्ते (२५) उद्योतितेषु भवता भुवनेषु नाथ! तारान्वितो विधुरयं विहताधिकारः; मुक्ताकलापकलितोच्चसितातपत्र, व्याजात्त्रिधा धृततनुर्ध्रुवमभ्युपेतः (२६) स्वेन प्रपूरितजगत्त्रयपिंडितेन, कांतिप्रतापयशसामिव संचयेन; माणिक्यहेमरजतप्रविनिर्मितेन, सालत्रयेण भगवन्नभितो विभासि (२७) दिव्यस्रजो जिन! नमत्त्रिदशाधिपाना, मुत्सृज्य रत्नरचितानपि मौलिबंधान्; पादौ श्रयन्ति भवतो यदि वा परत्र, त्वत्संगमे सुमनसो न रमन्त एव (२८) त्वं नाथ! जन्मजलधेर्विपराङ्मुखोऽपि, यत्तारयस्यसुमतो निजपृष्ठलग्नान्; युक्तं हि पार्थिवनिपस्य सतस्तवैव, चित्रं विभो! यदसि कर्मविपाकशून्यः (२९) विश्वेश्वरोऽपि जनपालक! दुर्गतस्त्वं, किं वाक्षरप्रकृतिरप्यलिपिस्त्वमीश!;

અજ્ઞાનવત્યપિ સદૈવ કથંચિદેવ, જ્ઞાનં ત્વયિ સ્ફુરતિ વિશ્વવિકાસ-હેતુઃ (૩૦)

પ્રાગ્ભાર-સંભૃત-નભાંસિ રજાંસિ રોષા,-દુત્થાપિતાનિ કમઠેન શઠેન યાનિ; છાયાપિ તૈસ્તવ ન નાથ! હતા હતાશો, ગ્રસ્તસ્ત્વમીભિરયમેવ પરં દુરાત્મા. (૩૧) યદ્ ગર્જદૂર્જિત-ઘનૌઘ-મદભ્ર-ભીમં, ભ્રશ્યત્તડિન્મુસલ માંસલઘોરધારમ્; દૈત્યેન મુક્તમથ દુસ્તરવારિ દધ્રે, તેનૈવ તસ્ય જિન! દુસ્તરવારિ-કૃત્યમ્ (૩૨) ધ્વસ્તોર્ધ્વ-કેશ-વિકૃતાકૃતિ-મર્ત્યમુંડ, પ્રાલંબ-ભૃદ્-લયદ-વક્ત્ર-વિનિર્યદગ્નિઃ; પ્રેતવ્રજઃપ્રતિ ભવંત-મપી-રિતો યઃ, સોડસ્યાડભવત્પ્રતિભવં ભવદુઃખહેતુઃ (૩૩) ધન્યા-સ્ત એવ ભુવનાધિપ! યે ત્રિસંધ્ય, મારાધયન્તિ વિધિવદ્રિ-ધુતાન્યકૃત્યાઃ; ભક્તોદ્વસત્પુલક-પક્ષ્મલદેહદેશાઃ, પાદદ્વયં તવ વિભો! ભુવિ જન્મભાજઃ (૩૪) અસ્મિન્નપાર-ભવવારિનિધૌ મુનીશ!, મન્યે ન મે શ્રવણગોચરતાં ગતોડસિ; આકર્ણિતે તુ તવ ગોત્રપવિત્રમંત્રે, કિં વા વિપદ્વિષધરી સવિધં સમેતિ? (૩૫) જન્માંતરેડપિ તવ પાદયુગં ન દેવ!, મન્યે મયા મહિતમીહિત-દાનદક્ષમ્; તેનેહ જન્મનિ મુનીશ! પરાભવાનાં, જાતો નિકેતનમહં મથિતાશયાનામ્ (૩૬) નૂનં ન મોહ-તિમિરાવૃતલોચનેન, પૂર્વં વિભો! સકૃદપિ પ્રવિલોકિતોડસિ; મર્માવિધો વિધુરયન્તિ હિ મામનર્થાઃ, પ્રોદ્યત્પ્રબંધ-ગતયઃ કથમન્યથૈતે? (૩૭) આકર્ણિતોડપિ મહિતોડપિ નિરીક્ષિ-તોડપિ, નૂનં ન ચેતસિ મયા વિધૃતોડસિ ભક્ત્યા; જાતોડ-સ્મિ તેન જનબાંધવ! દુઃખપાત્રં, યસ્માત્ ક્રિયાઃ પ્રતિફલન્તિ

न भावशून्याः (३८) त्वं नाथ ! दुःखिजनवत्सल ! हे शरण्य !, कारुण्यपुण्यवसते ! वशिनां वरेण्य !; भक्त्या नते मयि महेश ! दयां विधाय, दुःखाङ्कुरोद्दलन-तत्परतां विधेहि (३९) निःसंख्यसारशरणं शरणं शरण्य, मासाद्य सादित-रिपु-प्रथितावदातम्; त्वत्पाद पंकजमपि प्रणिधानवंध्यो, विध्योऽस्मि चेद्द भुवनपावन! हा हतोऽस्मि (४०)

देवेन्द्रवंद्य ! विदिताखिलवस्तुसार !, संसारतारक ! विभो ! भुवनाधिनाथ !; त्रायस्व देव ! करुणाहृद ! मां पुनीहि, सीदन्तमद्य भयद-व्यसनांबुराशेः (४१) यद्यस्ति नाथ ! भव-दंघ्रि-सरोरुहाणां, भक्तेः फलं किमपि संततिसंचितायाः; तन्मे त्वदेकशरणस्य शरण्य ! भूयाः, स्वामी त्वमेव भुवनेऽत्र भवांतरेऽपि (४२) इत्थं समाहितधियो विधिवज्जिनेन्द्र !, सांद्रोल्लसत्पुलककंचुकितांगभागाः; त्वद्गुणंथ-निर्मलमुखांभुज-बद्धलक्ष्या, ये संस्तवं तव विभो ! रचयन्ति भव्याः (४३) जन नयन कुमुदचंद्र !, प्रभास्वराः स्वर्ग संपदो भुक्त्वा; ते विगलितमलनिचया, अचिरान्मोक्षं प्रपद्यन्ते (४४)

श्री बृहच्छान्ति स्तोत्र

भो भो भव्याः ! शृणुत वचनं प्रस्तुतं सर्वमेतद्, ये यात्रायां त्रिभुवन-गुरोः-राहंता भक्तिभाजः; तेषां शांतिर्भवतु भवता महंदादिप्रभावा, दारोग्यश्रीधृतिमतिकरी क्लेश-विध्वंसहेतुः (१) भो भो भव्यलोकाः ! इह हि भरतैरावत-विदेहसंभवानां समस्ततीर्थकृतां जन्मन्यासन-प्रकंपानंतर-

ભવધિના વિજ્ઞાય, સૌધર્માધિપતિઃ સુઘોષાઘંટા–ચાલનાનંતરં સકલસુરાસુરેન્દ્રૈઃ સહ સમાગત્ય, સવિનય–મર્હદ્ભટ્ટારકં ગૃહીત્વા ગત્વા કનકાદ્રિશૃંગે, વિહિતજન્માભિષેકઃ શાંતિમુદ્ઘોષયતિ, યથા તતોઽહં કૃતાનુકારમિતિ કૃત્વા મહાજનો યેન ગતઃ સ પંથાઃ, ઈતિ ભવ્યજનૈઃ સહ સમેત્ય, સ્નાત્રપીઠે સ્નાત્રં વિધાય શાંતિમુદ્ઘોષયામિ, તત્પૂજા–યાત્રા સ્નાત્રાદિ–મહોત્સવા–નંતરમિતિ કૃત્વા કર્ણૌ દત્વા નિશમ્યતાં નિશમ્યતાં સ્વાહા (૨) ૐ પુણ્યાહં પુણ્યાહં પ્રીયન્તાં પ્રીયન્તાં ભગવન્તોઽર્હન્તઃ સર્વજ્ઞાઃ સર્વદર્શિન–સ્ત્રિલોકનાથા–સ્ત્રિલોકમહિતા–સ્ત્રિલોકપૂજ્યા–સ્ત્રિલોકેશ્વરા–સ્ત્રિલોકોદ્યોતકરાઃ (૩) ૐ ઋષભ અજિત સંભવ અભિનંદન સુમતિ પદ્મપ્રભ સુપાર્શ્વ ચંદ્રપ્રભ સુવિધિ શીતલ શ્રેયાંસ વાસુપૂજ્ય વિમલ અનંત ધર્મ શાંતિ કુંથુ અર મલ્લિ મુનિસુવ્રત નમિ નેમિ પાર્શ્વ વર્દ્ધમાનાન્તા જિનાઃ શાન્તાઃ શાંતિકરા ભવન્તુ સ્વાહા (૪) ૐ મનુયો મુનિપ્રવરા રિપુવિજય–દુર્ભિક્ષ–કાંતારેષુ દુર્ગમાર્ગેષુ રક્ષન્તુ વો નિત્યં સ્વાહા (૫) ૐ હ્રીં શ્રીં ધૃતિ મતિ કીર્તિ કાંતિ બુદ્ધિ લક્ષ્મી મેધા વિદ્યાસાધન–પ્રવેશ–નિવેશનેષુ સુગૃહીત–નામનો જયન્તુ તે જિનેન્દ્રાઃ (૬) ૐ રોહિણી પ્રજ્ઞપ્તિ વજ્રશૃંખલા વજ્રાંકુશી અપ્રતિચક્રા પુરૂષદત્તા કાલી મહાકાલી ગૌરી ગાંધારી સર્વાસ્ત્રા–મહાજ્વાલા માનવી વૈરોટ્યા અચ્છુપ્તા માનસી મહામાનસી ષોડશ વિદ્યાદેવ્યો રક્ષન્તુ વો નિત્યં સ્વાહા (૭) ૐ આચાર્યોપાધ્યાય–પ્રભૃતિ–ચાતુર્વર્ણસ્ય શ્રી શ્રમણસંઘસ્ય શાન્તિર્ભવતુ તુષ્ટિર્ભવતુ પુષ્ટિર્ભવતુ (૮)

ૐ ગ્રહાશ્ચંદ્ર સૂર્યાંગારક બુધ બૃહસ્પતિ શુક્ર શનૈશ્ચર રાહુ કેતુ –સહિતાઃ સલોકપાલાઃ સોમ–યમ–વરૂણ–કુબેર–વાસવાદિત્ય–સ્કંદ–વિનાયકોપેતા યે ચાન્યેડપિ ગ્રામ–નગર ક્ષેત્રદેવતાદયસ્તે સર્વે પ્રીયન્તાં પ્રીયન્તાં અક્ષીણ–કોશ–કોષ્ઠાગારા નરપતયશ્ચ ભવન્તુ સ્વાહા (૯) ૐ પુત્ર–મિત્ર–ભ્રાતૃ–કલત્ર–સુહૃત્ સ્વજન–સંબંધિ–બન્ધુવર્ગ–સહિતા નિત્યં ચામોદ–પ્રમોદકારિણઃ અસ્મિઁશ્ચ ભૂમંડલાયતન–નિવાસિ–સાધુ–સાધ્વી–શ્રાવક–શ્રાવિકાણાં રોગોપસર્ગ–વ્યાધિ–દુઃખ–દુર્ભિક્ષ–દૌર્મનસ્યો–પશમનાય શાન્તિ ર્ભવતુ (૧૦)

ૐ તુષ્ટિ–પુષ્ટિ–ઋદ્ધિ–વૃદ્ધિ–માંગલ્યોત્સવાઃ, સદા પ્રાદુર્ભૂતાનિ પાપાનિ શામ્યન્તુ દુરિતાનિ, શત્રવઃ પરાઙ્મુખા ભવન્તુ સ્વાહા (૧૧) શ્રીમતે શાન્તિનાથાય, નમઃ શાન્તિ–વિધાયિને, ત્રૈલોક્યસ્યાઽમરાધીશ, મુકુટાભ્યર્ચિતાંઘ્રયે (૧૨) શાન્તિઃ શાન્તિકરઃ શ્રીમાન્, શાન્તિં દિશતુ મે ગુરૂઃ, શાન્તિરેવ સદા તેષાં, યેષાં શાન્તિર્ગૃહે ગૃહે (૧૩) ઉન્મૃષ્ટ–રિષ્ટ–દુષ્ટ, ગ્રહગતિ દુઃસ્વપ્ન–દુર્નિમિત્તાદિ; સંપાદિત–હિત–સંપ, ન્નામગ્રહણું જયતિ શાન્તેઃ (૧૪) શ્રી સંઘ–જગજ્જનપદ,–રાજાધિપ–રાજસન્નિવેશાનામ્; ગોષ્ઠિક–પુરમુખ્યાણાં,વ્યાહરણૈ–ર્વ્યાહરેચ્છાન્તિમ્ (૧૫) શ્રીશ્રમણસંઘસ્ય શાન્તિર્ભવતુ, શ્રી જનપદાનાં શાન્તિર્ભવતુ, શ્રી રાજાધિપાનાં શાન્તિર્ભવતુ, શ્રી રાજસન્નિવેશાનાં શાન્તિર્ભવતુ, શ્રી ગોષ્ઠિકાનાં શાન્તિર્ભવતુ, શ્રી પૌરમુખ્યાણાં શાન્તિર્ભવતુ, શ્રી પૌરજનસ્ય શાન્તિર્ભવતુ, શ્રી બ્રહ્મલોકસ્ય શાન્તિર્ભવતુ, ૐ સ્વાહા ૐ સ્વાહા ૐ શ્રી

પાર્શ્વનાથાય સ્વાહા, એષા શાન્તિઃ પ્રતિષ્ઠા–યાત્રા–સ્નાત્રાદ્યવસાનેષુ શાન્તિકલશં ગૃહીત્વા કુંકુમ–ચંદન–કર્પૂરાગરૂ–ધૂપવાસ–કુસુમાંજલિ–સમેતઃ સ્નાત્ર–ચતુષ્કિકાયાં શ્રી–સંઘ–સમેતઃ શુચિશુચિવપુઃ પુષ્પ–વસ્ત્ર–ચંદના–ભરણા–લંકૃતઃ પુષ્પમાલાં કંઠે કૃત્વા શાન્તિમુદ્ઘોષયિત્વા શાન્તિપાનીયં મસ્તકે દાતવ્યમિતિ (૧૬) નૃત્યન્તિ નૃત્યંમણિ- પુષ્પ–વર્ષં, સૃજન્તિ ગાયન્તિ ચ મંગલાનિ; સ્તોત્રાણિ ગોત્રાણિ પઠન્તિ મંત્રાન્, કલ્યાણુભાજે હિ જિનાભિષેકે (૧૭) શિવમસ્તુ સર્વજગતઃ, પરહિતનિરતા ભવન્તુ ભૂતગણાઃ; દોષાઃ પ્રયાન્તુ નાશં, સર્વત્ર સુખીભવતુ લોકઃ (૧૮) અહં તિત્થયરમાયા, સિવાદેવી તુમ્હ નયરનિવાસિની; અમ્હ સિવં તુમ્હ સિવં, અસિવોવસમં સિવં ભવતુ સ્વાહા (૧૯) ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાન્તિ, છિદ્યન્તે વિઘ્નવલ્લયઃ; મનઃ પ્રસન્નતામેતિ પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે (૨૦) સર્વમંગલ–માગલ્યં, સર્વકલ્યાણુ–કારણમ્; પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્ (૨૧)

શ્રી ઋષિમંડલ–સ્તોત્ર.

આદ્યન્તાક્ષરસંલક્ષ્ય–મક્ષરં વ્યાપ્ય યત્સ્થિતમ્; અગ્નિજ્વાલાસમં નાદબિંદુરેખાસમન્વિતમ્ (૧) અગ્નિજ્વાલાસમાક્રાન્તં, મનોમલ–વિશોધકમ્; દેદીપ્યમાનં હૃત્પદ્મે, તત્પદં નૌમિ નિર્મલમ્ (૨) અર્હંમિત્યક્ષરં બ્રહ્મ–વાચકં પરમેષ્ઠિનઃ સિદ્ધચક્રાદિમં બીજં, સર્વતઃ પ્રણિદધ્મહે (૩) ૐ નમોઽર્હદ્ભ્ય ઇશેભ્ય, ૐ સિદ્ધેભ્યો નમો નમઃ; ૐ નમઃ સર્વસૂરિભ્ય, ઉપાધ્યાયેભ્ય ૐ નમઃ (૪) ૐ નમસ્સર્વસાધુભ્ય,. ૐ જ્ઞાનેભ્યો

नमो नमः; ॐ नमस्तत्त्वदृष्टिभ्य-श्चारित्रेभ्यस्तु ॐ नमः (५) श्रेयसेऽस्तु श्रियेस्त्वेत, दर्हदाद्यष्टकं शुभम्; स्थानेष्वष्टसु विन्यस्तं, पृथग्बीजसमन्वितम् (६) आद्यं पदं शिखां रक्षेत्, परं रक्षेत्तु मस्तकम्; तृतीयं रक्षेन्नेत्रे द्वे, तुर्यं रक्षेच्च नासिकाम् (७) पंचमं तु मुखं रक्षेत्, षष्ठं रक्षेच्च घंटिकाम्; सप्तमं रक्षेन्नाभ्यन्तं, रक्षेत् पादान्त-मष्टमम् (८) ॐ ह्रौं ह्रीं ह्रूँ ह्रूं ह्रैं ह्रौं ह्रः; ॐ असिआउसा ज्ञानदर्शनचारित्रेभ्यो ह्रौं नमः (९) पूर्वं प्रणवतः सान्तः, सरेफो द्वित्रिपञ्चषान्; सप्ताष्टदशसूर्यांकान्, श्रितो बिन्दुस्वरान्पृथक् (१०)

पूज्यनामाक्षरा आद्याः, पंचैते ज्ञानदर्शने; चारित्रेभ्यो नमो मध्ये, ह्रूँ सान्तरसमलंकृतः (११) जम्बूवृक्षधरो द्वीपः, क्षारोदधिस्तमावृतः अर्हदाद्यष्टकैरेष, काष्ठाविष्ठैरलंकृतः (१२) तन्मध्ये संगतो मेरुः, कूटलक्षैरलंकृतः उच्चैरुच्चैस्तरस्तार-तारामंडलमण्डितः (१३) तस्योपरि सकारान्तं, णीजमध्यास्य सर्वगम्; नमामि बिम्बमार्हन्त्यं, लालटस्थं निरञ्जनम् (१४) अक्षयं निर्मलं शान्तं, बहुलं जाड्यतोज्झितम्; निरीहं निरहंकारं, सारं सारतरं घनम् (१५) अनुद्धतं शुभं स्फीतं, सात्त्विकं राजसम्मतम्; तामसं चिरसंबुद्धं, तैजसं शर्वरीसमम्. (१६) साकारं च निराकारं, सरसं विरसं परम्; परापरं परातीतं, परंपरपरापरम्. (१७) एकवर्णं द्विवर्णं च, त्रिवर्णं तुर्यवर्णकम्; पंचवर्णं, महावर्णं, सपरं च परापरम्. (१८) सकलं निष्कलं तुष्टं, निर्वृत्तं भ्रान्तिवर्जितम्; निरंजनं निराकारं, निर्लेपं

વીતસંશયમ્. (૧૯) ઈશ્વરં બ્રહ્મસમ્બુદ્ધં, શુદ્ધં સિદ્ધં મતં ગુરૂમ્; જ્યોતીરુપં મહાદેવં, લોકાલોકપ્રકાશકમ્. (૨૦).

અર્હદાદ્યસ્તુવર્ણાન્તઃ, સરેફો બિન્દુમણ્ડિતઃ; તુર્યસ્વર-સમાયુક્તો, બહુધા નાદમાલિતઃ (૨૧) અસ્મિન્ બીજે સ્થિતાસ્સર્વે, ઋષભાદ્યા જિનેશ્વરાઃ; વર્ણૈર્નિજૈર્નિજૈર્યુક્તા, ધ્યાતવ્યાસ્તત્ર સંગતાઃ (૨૨) નાદશ્ચન્દ્રસમાકારો, બિન્દુર્નીલ-સમપ્રભઃ; કલારૂણસમાસાન્તઃ, સ્વર્ણાભઃ સર્વતોમુખઃ (૨૩) શિરઃ સઁલીન ઈકારો, વિનીલો વર્ણતઃ સ્મૃતઃ; વર્ણાનુસ્વાર-સંલીનં, તીર્થકૃન્મંડલં સ્તુમઃ (૨૪) ચંદ્રપ્રભ-પુષ્પદન્તૌ, નાદસ્થિતિ-સમાશ્રિતૌ; બિન્દુમધ્યગતૌ નેમિ-સુવ્રતૌ જિન-સત્તમૌ. (૨૫) પદ્મપ્રભ-વાસુપૂજ્યૌ કલાપદમધિષ્ઠિતૌ; શિર-ઈ-સ્થિતિસંલીનૌ, પાર્શ્વમલ્લી જિનોત્તમૌ. (૨૬) ઋષભં ચાજિતં વન્દે, સંભવં ચાભિનન્દનમ્; શ્રીસુમતિં સુપાર્શ્વં ચ, વન્દે શ્રીશીતલં જિનમ્. (૨૭) શ્રેયાંસં વિમલં વંદે, ઽનન્તં શ્રીધર્મનાથકમ્; શાન્તિં કુન્થુમરાર્હન્તં નમિં વીરં નમામ્યહમ્. (૨૮) ષોડશૈવં જિનાનેતાન્, ગાઙ્ગેયદ્યુતિસન્નિ-ભાન્; ત્રિકાલં નૌમિ સદ્ભક્ત્યા, હરાક્ષરમધિષ્ઠિતાન્. (૨૯) શેષાસ્તીર્થકૃતઃ સર્વે, હરસ્થાને નિયોજિતાઃ; માયાબીજાક્ષરં પ્રાપ્તાશ્ચતુર્વિંશતિરર્હતામ્. (૩૦).

ગતરાગ-દ્વેષ-મોહાઃ, સર્વપાપ-વિવર્જિતાઃ; સર્વદા સર્વકાલેષુ, તે ભવન્તુ જિનોત્તમાઃ (૩૧) દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા; તયાચ્છાદિત સર્વાંગં મા માં હિંસન્તુ **પન્નગાઃ (૩૨). (ગાથા ૩૩ થી ૭૬ સુધી** ઉપરની જ

ગાથા બોલવી, પરંતુ તેમાં રહેલ **પન્નગાઃ** ને બદલે **પક્ષિણઃ** આદિ શબ્દો બોલવા)

પક્ષિણઃ (૩૩) શૂકરાઃ (૩૪)સિંહકાઃ (૩૫) શૃંગિણઃ (૩૬) ગોનસાઃ (૩૭) દંષ્ટ્રિણઃ (૩૮) વૃશ્ચિકાઃ (૩૯) ચિત્રકાઃ (૪૦) હસ્તિનઃ (૪૧) રેપલા (૪૨) દાનવાઃ (૪૩) ખેચરાઃ (૪૪) દેવતાઃ (૪૫) રાક્ષસાઃ (૪૬) મુદ્ગલા (૪૭) કુગ્રહાઃ (૪૮) વ્યન્તરાઃ (૪૯) તસ્કરાઃ (૫૦) ગ્રામિણઃ (૫૧) ભૂમિપાઃ (૫૨) દુર્જનાઃ (૫૩) પાપ્મનઃ (૫૪) વ્યાધયઃ (૫૫) હિંસકાઃ (૫૬) શત્રવઃ (૫૭) વહ્નયઃ (૫૮) ભૂમ્બિકાઃ (૫૯) તોયદાઃ (૬૦) ડાકિની. (૬૧) યાકિની (૬૨) રાકિની (૬૩) લાકિની (૬૪)કાકિની (૬૫) શાકિની (૬૬) હાકિની (૬૭) મકિની (૬૮) નાગિની (૬૯) ભૂમ્બિણી (૭૦) વ્યંતરી (૭૧) માનવી (૭૨) કિન્નરી (૭૩) વૈંહિ (૭૪) યોગિની (૭૫) ભાકિની (૭૬)

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા; તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં પાતુ સદૈવહિ (૭૭) શ્રી ગૌતમસ્ય યા મુદ્રા, તસ્યા યા ભુવિ લબ્ધયઃ તાભિરભ્યધિકજ્યોતિ–રર્હન્ સર્વનિધીશ્વરઃ (૭૮) પાતાલવાસિનો દેવા, દેવા ભૂપીઠવાસિનઃ; સ્વર્વાસિનોપિ યે દેવાઃ, સર્વે રક્ષન્તુ મામિતઃ (૭૯) યેઽવધિલબ્ધયો યે તુ, પરમાવધિ લબ્ધયઃ; તે સર્વે મુનયો દિવ્યાઃ, માં સંરક્ષન્તુ સર્વતઃ (૮૦)

(ભવનેન્દ્ર વ્યન્તરેન્દ્ર જ્યોતિષ્કેન્દ્ર કલ્પેન્દ્રેભ્યો નમો નમઃ –શ્રુતાવધિ દેશાવધિ સર્વાવધિ પરમાવધિ બુદ્ધિ ઋદ્ધિપ્રાપ્ત સર્વૌષધર્દ્ધિપ્રાપ્તા ડનન્તબલર્દ્ધિપ્રાપ્ત તત્ત્વર્દ્ધિપ્રાપ્ત રસર્દ્ધિ-

પ્રાપ્ત વૈક્રિયર્દ્ધિપ્રાપ્ત ક્ષેત્રર્દ્ધિપ્રાપ્તા ऽક્ષીણુ–મહાનસર્દ્ધિ-પ્રાપ્તેભ્યો નમઃ)

દુર્જના ભૂત–વેતાલાઃ, પિશાચા મુદ્ગલાસ્તથા; તે સર્વેઽપ્યુપશામ્યન્તુ, દેવદેવપ્રભાવતઃ (૮૧) ૐ હ્રીં હ્રીઃ શ્રી ધૃતિર્લક્ષ્મી, ગૌરી ચંડી સરસ્વતી; જયામ્બા વિજયા કિલન્ના, જિતા નિત્યા મદ્રદ્રવા (૮૨) કામાંગા કામણાણુ ચ, સાનંદા નંદમાલિની; માયા માયાવિની રૌદ્રી, કલા કાલી કલિપ્રિયા (૮૩) એતાસ્સર્વા મહાદેવ્યો, વર્તન્તે યા જગત્ત્રયે; મહ્યં સર્વાઃ પ્રયચ્છન્તુ, કાન્તિં લક્ષ્મીં ધૃતિં મતિમ્ (૮૪) દિવ્યો ગોપ્યઃ સુદુષ્પ્રાપ્યઃ, શ્રીઋષિમંડલસ્તવઃ; ભાષિતસ્તીર્થનાથેન, જગત્ત્રાણકૃતેઽનઘઃ (૮૫) રણે રાજકુલે વહ્નૌ, જલે દુર્ગે ગજે હરૌ; સ્મશાને વિપિને ઘોરે, સ્મૃતો રક્ષતિ માનવમ્ (૮૬) રાજ્યભ્રષ્ટા નિજં રાજ્યં, પદભ્રષ્ટા નિજં પદમ્; લક્ષ્મીભ્રષ્ટા નિજાં લક્ષ્મીં, પ્રાપ્નુવન્તિ ન સંશયઃ (૮૭) ભાર્યાર્થી લભતે ભાર્યાં, સુતાર્થી લભતે સુતમ્; વિદ્યાર્થી લભતે વિદ્યાં, નરઃ સ્મરણમાત્રતઃ (૮૮) સ્વર્ણે રૂપ્યે પટે કાંસ્યે, લિખિત્વા યસ્તુ પૂજયેત્; તસ્યૈવાષ્ટ મહાસિદ્ધિ–ર્ગૃહે–વસતિ શાશ્વતી (૮૯) ભૂર્જપત્રે લિખિત્વેદં, ગલકે મૂર્ધ્નિ વા ભુજે; ધારિતં સર્વદા દિવ્યં, સર્વભીતિ–વિનાશકમ્ (૯૦)

ભૂતૈઃ પ્રેતૈર્ગ્રહૈર્યક્ષૈઃ, પિશાચૈર્મુદ્ગલૈર્મલૈઃ; વાતપિત્ત-કફોદ્રેકૈ–ર્મુચ્યતે નાત્ર સંશયઃ (૯૧) ૐ ભૂર્ભુવઃ સ્વસ્ત્રયી-પીઠ–વર્તિનઃ શાશ્વતા જિનાઃ; તૈઃ સ્તુતૈર્વન્દિતૈર્દૃષ્ટૈ–ર્યત્ફલં તત્ફલં સ્મૃતૌ (૯૨) એતદ્ ગોપ્યં મહાસ્તોત્રં, ન દેયં

યસ્ય કસ્યચિત્; મિથ્યાત્વવાસિને દત્તે, બાલહત્યા પદે પદે (૯૩) આચામ્લાદિ–તપઃ કૃત્વા, પૂજયિત્વા જિનાવલિમ્; અષ્ટસાહસ્રિકો જાપઃ, કાર્યસ્તત્સિદ્ધિહેતવે (૯૪) શતમષ્ટોત્તરં પ્રાત–ર્યે પઠન્તિ દિને દિને, તેષાં ન વ્યાધયો દેહે, પ્રભવન્તિચ સંપદઃ (૯૫) અષ્ટમાસાવધિં યાવત્, પ્રાતરુત્થાય યઃ પઠેત્; સ્તોત્રમેતન્મહાતેજ, સ્ત્વર્હદ્ભિર્ણિર્ણં સ પશ્યતિ (૯૬) દૃષ્ટે સત્યાર્હતે બિંબે, ભવે સપ્તમકે ધ્રુવમ્; પદં પ્રાપ્નોતિ શુદ્ધાત્મા, પરમાનંદનંદિતઃ (૯૭) વિશ્વવંદ્યો ભવેદ્ ધ્યાતા, કલ્યાણાનિ ચ સોઽશ્નુતે; ગત્વા સ્થનં પરં સોપિ, ભૂયસ્તુ ન નિવર્તતે (૯૮) ઇદં સ્તોત્રં મહાસ્તોત્રં, સ્તુતીનામુત્તમં પદમ્; પઠનાત્ સ્મરણાજ્જનપાલ્લભતે પદમવ્યયમ્ (૯૯) ઋષિમંડલનામૈતત્, પુણ્ય પાપ પ્રણાશકમ્; દિવ્યતેજો મહાસ્તોત્રં, સ્મરણાત્પઠનાચ્છુભમ્ (૧૦૦)

વિઘ્નૌઘાઃ પ્રલયં યાન્તિ, આપદો નૈવ કર્હિચિત્; ઋદ્ધય સમૃદ્ધયઃ સર્વાઃ, સ્તોત્રસ્યાસ્ય પ્રભાવતઃ (૧૦૧) શ્રીવર્દ્ધમાનશિષ્યેણ, ગણભૃદ્ ગૌતમર્ષિણા; ઋષિમંડલના મતદ્, ભાષિતં સ્તોત્રમુત્તમમ્ (૧૦૨)

તીર્થંકરનો જન્મ કયારે ?

ઉત્સ૦ ત્રીજઆરાના ૮૯ પક્ષ ગયે છતે પહેલા તીર્થંકરનો જન્મ
" ચોથા " " " ચોવીસમા " "
અવ૦ ત્રીજ " ૮૪ લાખપૂર્વ ૮૯ પક્ષ બાકી રહે છતે પહેલા૦ "
" ચોથા " ૭૨ વર્ષ " " ચોવીસમા૦ "

શ્રી જિનપંજર સ્તોત્ર

ૐ હ્રૂં શ્રીં અર્હં અર્હદ્ભ્યો નમો નમઃ ૦ ૐ હ્રૂં શ્રીં અર્હં સિધ્ધેભ્યો નમો નમઃ ૦ ૐ હ્રૂં શ્રીં અર્હં આચાર્યેભ્યો નમો નમઃ ૦ ૐ હ્રૂં શ્રીં અર્હં ઉપાધ્યાયેભ્યો નમોનમઃ ૦ ૐ હ્રૂં શ્રીં અર્હં ગૌતમસ્વામિ પ્રમુખ સર્વસાધુભ્યો નમો નમઃ (૧) એષ પંચ નમસ્કારઃ સર્વપાપક્ષયંકરઃ; મંગલાનાં ચ સર્વેષાં, પ્રથમં ભવતિ મંગલમ્ (૨) ૐ હ્રૂં શ્રીં જયે વિજયે, અર્હં પરમાત્મને નમઃ; કમલપ્રભસૂરીન્દ્રો, ભાષતે જિનપંજરમ્ (૩) એક ભક્તોપવાસેન, ત્રિકાલં યઃ પઠેદિદમ્; મનોભિલષિતં સર્વં, ફલં સ લભતે ધ્રુવમ્ (૪) ભૂશય્યા–બ્રહ્મચર્યેણ, ક્રોધ–લોભ–વિવર્જિતઃ; દેવતાગ્રે પવિત્રાત્મા, ષણ્માસૈર્લભતે ફલમ્ (૫) અર્હન્તં સ્થાપયે-મૂર્ધ્નિ, સિદ્ધં ચક્ષુર્લલાટકે; આચાર્યં શ્રોત્રયો ર્મધ્યે, ઉપાધ્યાયં તુ ઘ્રાણકે (૬) સાધુવ્રન્દં મુખસ્યાગ્રે, મનઃશુદ્ધિં વિધાય ચ; સૂર્ય–ચન્દ્રનિરોધેન, સુધીઃ સર્વાર્થસિદ્ધયે (૭) દક્ષિણે મદનદ્વેષી, વામપાર્શ્વે સ્થિતો જિનઃ; અંગસંધિષુ સર્વજ્ઞઃ, પરમેષ્ઠી શિરંકરઃ (૮) પૂર્વાશાં ચ જિનો રક્ષે–દાગ્નેયીં વિજિતેન્દ્રિયઃ; દક્ષિણા-શાં પરં બ્રહ્મ નૈઋતિં ચ ત્રિકાલવિત્ (૯) પશ્ચિમાશાં જગન્નાથો, વાયવીં પરમેશ્વરઃ; ઉત્તરાં તીર્થકૃત્સર્વા–મીશાનીં ચ નિરંજનઃ (૧૦)

પાતાલં ભગવાનર્હં, –ન્નાકાશં પુરુષોત્તમઃ; રોહિણીપ્રમુખા દેવ્યો, રક્ષન્તુ સકલં કુલમ્ (૧૧) ઋષભો મસ્તકં રક્ષે,–દજિતોऽપિ વિલોચને સંભવઃ કર્ણયુગલં, નાસિકાં ચાભિનંદનઃ (૧૨) ઓષ્ઠૌ શ્રી-સુમતી રક્ષેદ્, દન્તાન્પદ્મપ્રભો વિભુઃ; જિહ્વાં સુપાર્શ્વદેવોऽયં, તાલુ ચન્દ્રપ્રભાભિધઃ (૧૩) કંઠં શ્રી સુવિધી રક્ષેદ્, હૃદયં શ્રી સુશીતલઃ; શ્રેયાંસો બાહુયુગલં, વાસુપૂજ્યઃ કરદ્વયમ્ (૧૪) અંગુલીર્વિમલો રક્ષે,–દનન્તોऽસૌ નખાનપિ; શ્રી ધર્મોऽપ્યુદરાસ્થીનિ, શ્રી શાન્તિર્નાભિમંડલમ્ (૧૫) શ્રી કુંથુર્ગુહ્યકં રક્ષે,–દરો લોમકટીતટમ; મલ્લિ રૂરુ પૃષ્ઠવંશં, જંઘે ચ મુનિસુવ્રતઃ (૧૬) પાદાંગુલીર્નમી રક્ષે,–દ્ધ્રીનેમિશ્ચરણદ્વયમ્;

શ્રી પાર્શ્વનાથઃ સર્વાંગં, વર્ધમાનાશ્રિદાત્મકમ્ (૧૭) પૃથિવીજલતેજરુક-વાય્વાકાશમયં જગત્, રક્ષેદશેષપાપેભ્યો, વીતરાગો નિરંજનઃ (૧૮) રાજદ્વારે શ્મશાને ચ, સંગ્રામે શત્રસંકટે ; વ્યાઘ્રચૌરાગ્નિસર્પાદિ-ભૂતપ્રેતભયાડડશ્રિતે (૧૯) અકાલે મરણે પ્રાપ્તે, દારિદ્ર્યાપત્સમાશ્રિતે; અપુત્રત્વે મહાદુઃખે, મૂર્ખત્વે રોગપીડિતે (૨૦) ડાકિનીશાકિનીગ્રસ્તે,મહાગ્રહગણાર્દિતે; નષ્ટત્તારેડન્યવૈષમ્યે, વ્યસને વાપદિ સ્મરેત્ (૨૧) પ્રાતરેવ સમુત્થાય, યઃ સ્મરેજ્જિનપંજરમ્, તસ્ય કિંચિદ્ભયં નાસ્તિ, લભતે સુખસંપદઃ (૨૨) જિનપંજરનામેદં, યઃ સ્મરેદનુવાસરમ્; કમલપ્રભરાજેન્દ્ર-શ્રિયં સ લભતે નરઃ (૨૩) પ્રાતઃ સમુત્થાય પઠેત્કૃતજ્ઞો, યઃસ્તોત્રમેતજ્જિનપંજરાખ્યમ્ ; આસાદયેત્ સ કમલપ્રભાખ્યાં, લક્ષ્મીં મનોવાંછિતપૂરણાય (૨૪) શ્રીરુદ્રપલ્લીય-વરેણ્યગચ્છે, દેવપ્રભાચાર્યપદાબ્જહંસઃ; વાદીન્દ્રચૂડામણિરેષ જૈનો, જીયાદ્ ગુરુઃ શ્રીકમલપ્રભાખ્યઃ (૨૫)

પંચષષ્ટિ સ્તોત્ર

આદૌ નેમિજિનં નૌમિ, સંભવં સુવિધિં તથા; ધર્મનાથં મહાદેવં, શાન્તિં શાન્તિકરં સદા (૧) અનંતં સુવ્રતં ભક્ત્યા, નમિનાથં જિનોત્તમમ્, અજિતં જિતકંદર્પં, ચંદ્રં ચંદ્રસમં પ્રભુમ્ (૨) આદિનાથં તથા દેવં, સુપાર્શ્વં વિમલં જિનમ્ મલ્લિનાથં ગુણોપેતં, ધનુષા પંચવિંશતિમ્ (૩) અરનાથં મહાવીરં, સુમતિં ચ જગદ્ગુરુમ્; શ્રીપદ્મપ્રભનામાનં, વાસુપૂજ્યં સુરૈર્નતમ્(૪)શીતલં શીતલં લોકે, શ્રેયાંસં શ્રેયસે સદા;શ્રીકુંથુનાથં વામેયં, શ્રીઅભિનંદનં વિભુમ્ (૫) જિનાનાં નામભિર્લબ્ધઃ પંચષષ્ટિસમુદ્ભવઃ, યંત્રોડયં રાજતે યત્ર, તત્ર સૌખ્યં નિરંતરમ્ (૬) યસ્મિન્ ગૃહે મહાભક્ત્યા, યંત્રોડયં પૂજ્યતે બુધૈઃ; ભૂતપ્રેત-પિશાચાદિ-ભયસ્તત્ર ન વિદ્યતે (૭)

પંચષષ્ટિ યંત્ર

સકલગુણનિધાનં યંત્રમેનં વિશુદ્ધં,
હૃદયકમલકોશે, ધીમતાં ધ્યેયરુપમ્.
જયતિલકગુરુશ્રી સૂરિરાજસ્ય શિષ્યઃ
વદતિ સુખનિદાનં, મોક્ષલક્ષ્મીનિવાસમ્ (૮)

૨૨	૩	૯	૧૫	૧૬
૧૪	૨૦	૨૧	૨	૮
૧	૭	૧૩	૧૯	૨૫
૧૮	૧૪	૫	૬	૧૨
૧૦	૧૧	૧૭	૨૩	૪

શ્રી મંત્રાધિરાજપાર્શ્વસ્તોત્ર

શ્રીપાર્શ્વઃ પાતુ વો નિત્યં, જિનઃ પરમશંકરઃ; નાથઃ પરમશક્તિશ્ચ, શરણ્યઃ સર્વકામદઃ (૧) સર્વવિઘ્નહરઃ સ્વામી, સર્વસિદ્ધિપ્રદાયકઃ; સર્વસત્ત્વહિતો યોગી, શ્રીકરઃ પરમાર્થદઃ (૨) દેવદેવઃ સ્વયંસિદ્ધ, શ્ચિદાનન્દમયઃ શિવઃ; પરમાત્મા પરબ્રહ્મા, પરમઃ પરમેશ્વરઃ(૩) જગન્નાથઃ સુરજ્યેષ્ઠો, ભૂતેશઃ પુરુષોત્તમઃ; સુરેન્દ્રો નિત્યધર્મશ્ચ, શ્રીનિવાસઃ શુભાર્ણવઃ (૪) સર્વજ્ઞઃ સર્વદેવેશઃ, સર્વદઃ સર્વગોત્તમઃ; સર્વાત્મા સર્વદર્શી ચ, સર્વવ્યાપી જગદ્ગુરુઃ (૫) તત્ત્વમૂર્ત્તિઃ પરાદિત્યઃ, પરબ્રહ્મપ્રકાશકઃ, પરમેન્દુઃ પરપ્રાણઃ, પરમામૃતસિદ્ધિદઃ (૬) અજઃ સનાતનઃ શમ્ભુ-રીશ્વરશ્ચ સદાશિવઃ; વિશ્વેશ્વરઃ પ્રમોદાત્મા, ક્ષેત્રાધીશઃ શુભપ્રદઃ (૭) સાકારશ્ચ નિરાકારઃ સકલો નિષ્કલોઽવ્યયઃ; નિર્ભયો નિર્વિકારશ્ચ નિર્વિકલ્પો નિરામયઃ (૮) અમરશ્ચાજરોઽનન્ત, એકોઽનન્તઃ શિવાત્મકઃ અલક્ષ્યશ્ચાપ્રમેયશ્ચ, ધ્યાનલક્ષ્યો નિરંજનઃ (૯) ૐકારાકૃતિરવ્યક્તો, વ્યક્તરૂપસ્ત્રયીમયઃ; બ્રહ્મદ્વયપ્રકાશાત્મા, નિર્ભયઃ; પરમાક્ષરઃ (૧૦) દિવ્યતે જ્ઞેમયઃ શાન્તઃ, પરામૃતમયોઽચ્યુતઃ; આદ્યોઽનાદ્યઃ પરેશાનઃ, પરમેષ્ઠી પરઃપુમાન્ (૧૧) શુદ્ધસ્ફટિકસંકાશઃ, સ્વયંભૂઃ પરમાચ્યુતઃ; વ્યોમાકારસ્વરૂપશ્ચ, લોકાઽલોકાવભાસકઃ (૧૨) જ્ઞાનાત્મા પરમાનન્દઃ, પ્રાણરૂઢો

મનઃસ્થિતિઃ; મનઃસાધ્યો મનોધ્યેયો, મનોદૃશ્યઃ પરાપરઃ (૧૩) સર્વતીર્થમયો નિત્યઃ સર્વદેવમયઃ પ્રભુઃ; ભગવાન્ સર્વતત્ત્વેશઃ, શિવશ્રીસૌખ્યદાયકઃ (૧૪) ઇતિ શ્રીપાર્શ્વનાથસ્ય, સર્વજ્ઞસ્ય જગદ્ગુરોઃ, દિવ્યમષ્ટોત્તરં નામ–શતમત્ર પ્રકીર્ત્તિતમ (૧૫) પવિત્રં પરમં ધ્યેયં, પરમાનન્દદાયકમ્; ભુકિતમુકિતપ્રદં નિત્યં, પઠતાં મઙ્ગલપ્રદમ્(૧૬) શ્રીમત્પરમકલ્યાણ–સિદ્ધિદઃ શ્રેયસેઽસ્તુ વઃ પાર્શ્વનાથજિનઃ શ્રીમાન્, ભગવાન્ પરમઃ શિવઃ (૧૭)

ધરણેન્દ્ર–ફણચ્છત્રા–લંકૃતો વઃ શ્રિયં પ્રભુઃ; દદ્યાત્પદ્માવતીદેવ્યા, સમધિષ્ઠિતશાસનઃ(૧૮) ધ્યાયેત્કમલધ્યસ્થં શ્રીપાર્શ્વજગદીશ્વરમ્; ઊઁહ્રીઁશ્રીઁઅહઁસમાયુક્તં,કેવલજ્ઞાનભાસ્કરમ્(૧૯)પદ્માવત્યાન્વિતં વામે, ધરણેન્દ્રેણ દક્ષિણે; પરિતોઽષ્ટદલસ્થેન, મન્ત્રરાજેન સંયુતમ્ (૨૦) અષ્ટપત્રસ્થિતૈઃ પંચનમસ્કારૈસ્તથા ત્રિભિઃ; જ્ઞાનાદ્યૈર્વેષ્ટિતં નાથં, ધર્માર્થકામમોક્ષદમ્ (૨૧) શતષોડશદલારૂઢં, વિદ્યાદેવીભિરન્વિતમ્, ચતુર્વિંશતિપત્રસ્થં, જિનં માતૃસમાવૃતમ્ (૨૨) માયાવેષ્ટ્યં ત્રયાગ્રસ્થં, ક્રૌંકારસહિતં પ્રભુમ્; નવગ્રહાવૃતં દેવં, દિક્પાલૈર્દશભિર્વૃતમ્ (૨૩) ચતુષ્કોણેષુ મન્ત્રાદ્યૈશ્ચતુર્બીજાન્વિતૈર્જિનૈઃ; ચતુરષ્ટદશદ્વીતિ, દ્વિધાંકસંજ્ઞકૈર્યુતમ્ (૨૪) દિક્ષુ ક્ષકારયુક્તેન, વિદિક્ષુ લાંકિતેન ચ; ચતુરસ્રેણ વજ્રાંક, ક્ષિતિતત્ત્વે પ્રતિષ્ઠિતમ્(૨૫) શ્રીપાર્શ્વનાથમિત્યેવં, યઃ સમારાધયેજ્જિનમ્ તં સર્વપાપનિર્મુકતં, ભજતે શ્રી. શુભપ્રદા (૨૬) જિનેશઃ પૂજિતો ભક્ત્યા, સંસ્તુત; પ્રસ્તુતોઽથવા; ધ્યાતસ્ત્વં યૈઃ ક્ષણં વાઽપિ, સિદ્ધિસ્તેષાં મહોદયા (૨૭) શ્રીપાર્શ્વમન્ત્રરાજાન્તે, ચિન્તામણિગુણાસ્પદમ્; શાન્તિપુષ્ટિકરં નિત્યં, ક્ષુદ્રોપદ્રવનાશનમ્ ઋદ્ધિસિદ્ધિમહાબુદ્ધિ–ધૃતિશ્રીકાન્તિકીર્તિદમ્; મૃત્યુંજયં શિવાત્માનં, જપનાન્નન્દિતો જનઃ (૨૯) સર્વકલ્યાણપૂર્ણઃ સ્યાજ્જરા મૃત્યુવિવર્જિતઃ, અણિમાદિમહાસિદ્ધિં, લક્ષજાપેન ચાપ્નુયાત્

(૩૦) પ્રાણાયામમનોમન્ત્ર, યોગાદમૃતમાત્મનિ; ત્વામાત્માનં શિવં ધ્યાત્વા, સ્વામિન્! સિધ્યન્તિ જન્તવઃ(૩૧)હર્ષદઃ કામદશ્ચેતિ, રિપુઘ્નઃ સર્વસૌખ્યદઃ; પાતુ વઃ પરમાનન્દ–લક્ષણઃ સંસ્મૃતો જિનઃ (૩૨) તત્ત્વરૂપમિદં સ્તોત્રં, સર્વમંગલસિદ્ધિમ્; ત્રિસન્ધ્યં યઃ પઠેન્નિત્યં, નિત્યં પ્રાપ્નોતિ સ શ્રિયમ્ (૩૩)

શ્રી જીરાવલા પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર.

ૐ નમો દેવદેવાય નિત્યં ભગવતેઽર્હતે, શ્રીમતે પાર્શ્વનાથાય, સર્વકલ્યાણકારિણે (૧) હ્રીઁરુપાય ધરણેન્દ્રઃ પદ્માવત્યર્ચિતાંઘ્રયે શુદ્ધાતિશયકોટિભિઃ, સહિતાય મહાત્મને (૨) અષ્ટેમષ્ટે પુરો દૃષ્ટે, વિઘ્નષ્ટે વર્ણપંકિતવત્ દુષ્ટાન્ પ્રેતપિશાચાદીન્. પ્રણાશયતિ તેઽભિધા (૩) સ્તંભય સ્તંભય સ્વાહા, શતકોટિ નમસ્કૃતઃ. અધિમથ કર્મણાં દ્વરાદાપતન્તીં વિઘ્ઘનામ્ (૪) નાભિદેશોદ્ભવન્નાલે બ્રહ્મરંધ્રપ્રતિષ્ઠિતે, ધ્યાતમષ્ટદલે પદ્મે, તત્ત્વમેતત્ફલપ્રદમ્ (૫) તત્ત્વમત્ર ચતુર્વર્ણી, ચતુર્વર્ણવિમિશ્રિતા; પંચવર્ણ ક્રમધ્યાતા, સર્વકાર્યકરી ભવેત્ (૬) ક્ષિપ ૐ સ્વાહેતિ વર્ણૈઃ, કૃતઃ પંચાંગરક્ષણઃ યોઽભિધ્યાયેદિદં તત્ત્વં વશ્યારસ્યાખિલશ્રિયઃ (૭) પુરુષં બાધતે બાઢં તાવત્કલેશ પરંપરા, યાવન્ન મંત્રરાજોયં, હૃદિ જાગર્તિ મૂર્તિમાન્ (૮) વ્યાધિબંધવધવ્યાલાનલાંભઃ સંભવઃ ભયઃ; ક્ષયં પ્રયાતિ શ્રીપાર્શ્વનામસ્મરણમાત્રતઃ (૯) યથા નાદમયો યોગી, તથા ચૈત્તન્મયો ભવેત્; તથા ન દુષ્કરં કિંચિત્, કથ્યતેઽનુભવાદ્દિદમ્ (૧૦) ઇતિ શ્રીજીરિકાપલ્લી સ્વામી પાર્શ્વજિનઃ સ્તુતઃ શ્રીમેરુતુંગસૂરેઃ સ્તાત્, સર્વસિદ્ધિપ્રદાયકઃ (૧૧) જીરાપલ્લી પ્રભું પાર્શ્વં, પાર્શ્વયક્ષેણ સેવિતમ્, અર્ચિતં ધરણેન્દ્રેણ, પદ્માવત્યા પ્રપૂજિતમ્ (૧૨) સર્વમંત્રમયં સર્વ–કાર્યસિદ્ધિકરં પરમ્; ધ્યાયામિ હૃદયાંભોજે, ભૂતપ્રેતપ્રણા-

શકમ્ (૧૩) શ્રીમેરુતુંગસૂરીન્દ્રઃ, શ્રીમત્પાર્શ્વપ્રભોઃ પુરઃ;
ધ્યાનસ્થિતં હૃદિ ધ્યાયન્, સર્વસિદ્ધિં લભેદ્ધ્રુવમ્ (૧૪)

ૐ નમઃ પાર્શ્વનાથાય સ્તોત્ર (પ્રવજ્યા વિધિમાં)

શ્રી શાન્તિનાથ સ્તોત્ર

વિશ્વાતિશાયિમહિમા, જ્વલત્તેજો વિરાજિતમ્; શાન્તિં શાન્તિકરં સ્તૌમિ, દુરિતવ્રાતશાન્તયે (૧) ષોડશવિદ્યાદેવ્યોપિ, ચતુષષ્ટિસુરેશ્વરાઃ, બ્રહ્માદયશ્ચ સર્વેપિ યં સેવન્તિ કૃતાદરાઃ (૨) ૐ હ્રીં શ્રીં જયે વિજયે ૐ અજયે પરૈરપિ ૐ તુષ્ટિં કુરુ કુરુ પુષ્ટિં કુરુ કુરુ શાન્તિં મહાજયે! (૩) ન ક્વાપિ વ્યાધયો દેહે, ન જ્વરા ન ભગંદરાઃ કાસશ્વાસાદયો નૈવ, બાધન્તે શાન્તિસેવનાત્ (૪) યક્ષભૂતપિશાચાદ્યા, વ્યંતરા દુષ્ટ મુદ્ગલાઃ, સર્વે શામ્યન્તુ મે નાથ!, શાન્તિનાથસુસેવયા (૫)

શ્રી મહાવીર સ્વામી સ્તોત્ર

ૐ અર્હં શ્રીમહાવીર!, વર્ધમાન જિનેશ્વર!; શાન્તિં તુષ્ટિં મહાપુષ્ટિં, કુરુ સ્વેષ્ટં કુતં પ્રભો! [૧] સર્વ દેવાધિદેવાય. નમોવીરાય તાયિને, ગ્રહભૂત મહામારી, કુતં નાશય નાશય (૨) સર્વત્ર કુરુ મે રક્ષાં, સર્વોપદ્રવનાશતઃ; જયં ચ વિજયં સિદ્ધિં, કુરુ શીઘ્રં કૃપાનિધે! (૩) ત્વન્નામસ્મરણાદેવ, ફલતુ મે વાંછિતં સદા; દુરીભવન્તુ પાપાનિ, મોહં નાશય વેગતઃ (૪) ૐ હ્રીં અર્હં મહાવીર—મંત્રજાપેન સર્વદા; બુદ્ધિસાગરશક્તીનાં, પ્રાદુર્ભાવો ભવેદ્ ધ્રુવમ્ (૫)

શ્રી ઉવસગ્ગહરં [મહાપ્રભાવિક] સ્તોત્ર

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મઘણમુક્કં, વિસહરવિસ-નિન્નાસં, મંગલકલ્લાણ આવાસં (૧) વિસહરફુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઇ જો સયા મણુઓ, તસ્સ ગહ રોગમારી, દુટ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં (૨) ચિટ્ઠઉ દૂરે મંતો, તુજ્ઝ પણામોવિ બહુ-ફલો હોઇ; નરતિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ ન દુક્ખદોગચ્ચં– (૩) ૐ અમરતરુ કામધેણુ, ચિંતામણિકામકુંભમાઇયા; સિરિપાસનાહસેવા, ગહાણ સવ્વે વિ દાસત્તમ્ (૪) ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ ઐઁ તુહ દંસણેણ સામિય, પણાસેઇ રોગસોગદુક્ખ દોહગ્ગં; કપ્પતરુમિવ જાયઇ, ૐ તુહ દંસણેણ સવ્વફલહેઉ સ્વાહા. (૫) ૐ હ્રીઁ નમિઊણવિગ્ઘનાસય, માયાબીએણ ધરણુનાગિંદં; સિરિકામરાજ કલીયં પાસજિણિંદં નમંસામિ– (૬) ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ સિરિપાસવિસહર—વિજ્જામંતેણ ઝાણઝા-એજ્જા; ધરણુપઉમાવઇદેવી, ૐ હ્રીઁ ક્ષ્મ્લ્વ્યું સ્વાહા (૭) ૐ જયઉ ધરણિંદ– પઉમાવઈ ય નાગિણી વિજ્જા; વિમલઝા–ણસહિયો, ૐ હ્રીઁ ક્ષ્મ્લ્વ્યું સ્વાહા (૮) ૐ થુણામિ પાસ-નાહં, ૐ હ્રીઁ પણમામિ પરમભત્તીએ, અટ્ઠક્ખર ધરણેન્દો, પઉમાવઇ પયડિયા કિત્તી (૯) જસ્સ પયકમલમજ્ઝે, સયા વસેઇ પઉમાવઇ ય ધરણિંદો; તસ્સ નામઈ સયલં, વિસહરવિ-સં નાસેઇ (૧૦) તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે, ચિંતામણિકપ્પપાયવ-બ્ભહિએ; પાવંતિ અવિગ્ઘેણું, જીવા અયરામરં ઠાણું (૧૧) ૐનટ્ઠટ્ઠટ્ઠમયઠાણે,પણટ્ઠકમટ્ઠસંસારે;પરમટ્ઠનિટ્ઠિઅટ્ઠેઅટ્ઠ-ગુણધિસ્સરં વંદે (૧૨) ૐ ગરુડો વનિતાપુત્રો, નાગલક્ષ્મી; મહા-બલઃ;તેણુમુચ્ચંતિ મુસા, તેણુ મુચ્ચંતિ પન્નગાઃ(૧૩)સ તુહ નામ સુધ્ધમંતં, સમ્મં જો જવેઇ સુદ્ધભાવેણ; સો અયરામરં ઠાણું

पावइ नय दोग्गइं. दुक्ख वा (१४) ॐ पंडुभगंदरदाहं, कासं सासं च सूलमाईणि, पासपहुपभावेण, नासंति सयलरोगाइं. ह्रीँ स्वाहा (१५) ॐ विसहरदावानल-साईणि-वेयालमारिआयंका; सिरिनिलकंठपासस्स, स्मरणुमित्तेण नासंति (१६) पन्नासं गोपीडां कुरग्रह, तुह दंसणं भयं काये; आवि न हुंति अे तह वि, तिसंज जं गुणिज्जासो (१७) चिंड जंत भगंदर णास, सास सूल तह निव्वाह; सिरिसामलपास महंत, नाम पउर पणिलेणु (१८) ॐ ह्रीँ श्रीँ पासधरणुसंज्जुत्त, विसहरविन्नं जवेई सुद्धमणेणुं, पावई इच्छियं सुहं, ॐ ह्रीँ श्रीँ क्ष्म्ल्व्र्युं स्वाहा (१९) ॐ रोग-जल-जलणु-विसहर-चोरारि--मईद--गय--रणु--भयाइं; पासजिणुनामसंकित्तणेणु, पसमंति सव्वाइं ह्रीँ स्वाहा (२०) ॐ जयउ धरणिंद नमंसिय, पउमावइपिमुह निसेविया पाया ॐ कलीँ ह्रीँ महासिद्धिं, करेइ पास जगनाहो (२१) ॐ ह्रीँ श्रीँ तं नमः पासनाहं, ॐ ह्री श्रीँ धरणिंद नमंसियं दुहविणासं; ॐ ह्रीँश्रीँ जस्स पभावेण सया, ॐ ह्रीँ श्रीँ नासंति उवद्दवा अहुसो (२२)

ॐ ह्रीँ श्रीँ पइं समरंताणु मणे,
ॐ ह्रीँ श्रीँ न होइ वाहि न तं महादुक्खं,
ॐ ह्रीँ श्रीँ नामपि हि मंतसमं,
ॐ ह्रीँ श्रीँ पयडं नत्थीत्थ संदेहो (२३)
ॐ ह्रीँ श्रीँ जलजलणभय तह सप्पसिंह,
ॐ ह्रीँ श्रीँ चौरारिसंभवे भिप्पं,
ॐ ह्रीँ श्रीँ जे समरेइ पासपहुं,
ॐ श्रीँ कलीँ पुहविक्यावि किं तस्स (२४)

ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ કલીઁ હ્રીઁ ઇહ લોગટ્ઠી પરલોગટ્ઠી,
ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ જો સમરેઇ પાસનાહં,
ૐ હ્રૉ હ્રીઁ હ્રૂઁ હ્રૅઃ ગ્રૉ ગ્રીઁ ગ્રૂઁ ગ્રૅઃ
તં તહ સિજ્ઝઇ ખિપ્પં (૨૫)
ઇહ નાહ સમરહ ભગવંત,
ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ ક્લીઁ ગ્રૉ ગ્રીઁ
ગ્રૂઁ ગ્રૅ ક્લૅી ક્લૅી શ્રીકલિકુંડસ્વામિને નમઃ (૨૬)
ઇઅ સંથુઓ મહાયસ !, ભત્તિબ્ભરનિબ્ભરેણ હિયએણ;
તા દેવ દિજ્જ બોહિં ભવે ભવે પાસજિણચંદ (૨૭)

જયતિહુઅણ સ્તોત્ર

જયતિહુઅણવરકપ્પરુક્ખ જય જિણ! ધન્નંતરિ !, જયતિહુઅણકલ્લાણકોસ! દુરિઅક્કરિકેસરિ!; તિહુઅણજણઅવિલંઘિઆણ! ભુવણત્તયસામિય!,કુણસુસુહાઇજિણેસ!પાસ!થંભણયપુરટ્ઠિઅ!(૧) તહ સમરંત લહંત્તિ ઝત્તિ વરપુત્તકલત્તઈ, ધણ્ણ સુવણ્ણહિરણ્ણપુણ્ણ જણ ભુંજઈ રજ્જઈ; પિક્ખઇ મુક્ખ અસંખ સુક્ખં તુહપાસ!પસાઇણ!,ઇઅતિહુઅણવરકપ્પરુક્ખ સુક્ખઈ કુણ મહજિણ (૨) જંરજજ્જર પરિજુણ્ણકણ્ણ નટ્ઠુટ્ઠ સુકુટ્ઠિણ. ચક્ખુક્ખીણખણ્ણખુણ્ણ નર સલ્લિય સૂલિણ; તુહજિણ ! સરણરસાયણેણલહુ હુંતિ પુણણ્ણવ, જય ધન્નંતરિ! પાસ !મહવિ તુહ રોગહરો ભવ (૩) વિજ્જા જોઈસમંતતંતસિદ્ધિઉ અપયત્તિણ, ભુવણડબ્ભુઉ અઠ્ઠવિહ સિદ્ધિ સિજ્ઝ હિ તુહ નામિણ; તુહ નામિણ અપવિત્તઓ વિજણહોઇ પવિત્તઉ, તંતિહુઅણકલ્લાણકોસ! તુહ પાસ! નિરુત્તઉ (૪) ખુદ્દપઉત્તઈ મંતતંતજંતાઈ વિસુત્તઈ, ચરથિરગરલગહુ-

ગ્ગણગ્ગ રિઉવગ્ગ વિ ગંજઇ; દુત્થિયસત્થ અણુત્થઘત્થ નિત્થારઇ-દયકરિ, દુરિયઇ હરઉ સ પાસ દેઉ દુરિયક્કરિકેસરિ (૫) તુહ-આણુ થંભેઇ ભીમ દપ્પુધુરસુરસુરવર-,રક્ખસ જક્ખફણિંદવિંદ ચોરાડનલ જલહર; જલથરચારિ રઉદ્દખુદ્દપસુ જોઇણિ જોઇય, ઇય તિહુઅણુ-અવિલંઘિઆણ જય પાસ! સુસામિ! ય (૬) પત્થિયઅત્થઅણુત્થતત્થ ભત્તિબ્ભરનિબ્ભર, રોમંચંચિયચારુકાયકિન્નરનરસુરવર; જસુ-સેવહિ કમલમલજુયલ પક્ખાલિય કલિમલુ સો ભુવણુત્તયસામી પાસમહમદ્દઉ રિઉબલુ (૭)જયજોઇયમણુકમલભસલ ! ભય પંજર-કુંજર!, તિહુઅણજણ આણુદ્દયંદ ભુવણુત્તયદિણુયર!; જયમઇમેઇ-ણિવારિવાહ ! જયજંતુપિયામહ!,થંભણયદ્રિઠય! પાસનાહ નાહત્તણ કુણુમહ (૮) બહુવિહ વન્તુ અવન્તુ સુન્તુ વન્નિઉ છપ્પન્નિહિ મુક્કણધમ્મકામત્થકામ નર નિયનિયસત્થિહિ; જંજાયહિ બહુદ-રિસણુત્થ બહુનામપસિદ્ધઉ, સો જોઇયમણુકમલભસલસુહુપાસ પવદ્ધઉ (૯) ભયવિબ્ભલરણુજણિરદસણ થરહરિયસરીરય, તરલિયનયણ વિસુન્ન ગગ્ગારગિર કરુણુય, તઇસહસત્તિસરંત હુંતિનર નાસિયગુરુદર, મહ વિજ્જવિસિજ્જસઇપાસ ! ભયપં-જરકુંજર ! (૧૦) પઈ પાસિવિ વિયસંતનિત્તપત્તંતપવિત્તિય,-બા હવાહપવૂઢ રૂઢ દુહદાહ સુપુલઇયિ; મન્નઈ મન્તુ સઉન્નુપુન્નુ અપ્પાણું સુરનર, ઇય તિહુઅણઆણંદયંદ ! જય પાસ !, જિણેસર ! (૧૧) તુહ કલ્લાણુમહેસુ ઘંટકંકારવપેલ્લિય વલ્લિ રમલ્લ મહલ્લભત્તિ સુરવર ગુંજુલ્લિય; હલ્લપ્ફલિય પવત્તયંતિ ભુવણેવિ મહૂસવ, ઇય તિહુઅણઆણંદયંદ ! જય પાસ ! સુહુ-બ્ભવ ! (૧૨) નિમ્મલ કેવલ કિરણુનિયરવિહુરિયતમપહયર ! દંસિયસયલપયત્થ સત્થ! વિત્થરિયપહાભર !; કલિકલુસંસય જણુધૂય લોયલોયણહ અગોયર !, તિમિરઇ નિરુહર પાસ ! નાહ ! ભુવણુ-ત્તયદિણુયર ! (૧૩) તુહ સમરણુજલવરિસસિત્તમાણવમઇમેઇણિ,

અવરાવરસુહુમત્થબોહકંદલદલ રેહણિ જાઇય ફલભર ભરિય હરિય દુહદાહ અણોવમ, ઇય મઇમેઇણિવારિવાહ દિસ પાસ મઇમમ (૧૪) કયઅવિકલકલ્લાણ વલ્લિ ઉલ્લુચ્ચિદુહવણુ, દાવિયસગ્ગ sપવગ્ગમગ્ગ દુગ્ગઇગમવારણુ;જયજંતુહ જણુએણુ તુલ્લ જં જણિય હિયાવહુ, રમ્મુ ધમ્મુ સો જયઉ પાસ જયજંતુપિયામહુ (૧૫) ભુવણારણણુનિવાસ દરિય પરદરિસણ દેવય, જોઈણિ પૂઅણુ ણિત્તવાલ ખુદ્દાસુરપસુવય; તુહ ઉત્તદ્ઠ-સુનદ્ઠ સુદ્દહ અવિસંઠુલુ ચિદ્દઠહિ, ઇયતિ હુઅણુવણુસીહ ! પાસ પાવાઇ પણાસહિ (૧૬) ફણિફણુફારફૂરંત રયણ કરરંજિય-નહયલ !, ફલિણીકંદલદલતમાલનીલુપ્પલસામલ !; કણુઠાસુર ઉવસગ્ગવગ્ગસંસગ્ગઅગંજિય !, જય પચ્ચક્ખ જિણેસ ! પાસ ! થંભણુયપુરટ્ઠિય ! (૧૭) મહમાણુ તરલુ પમાણુ નેય વાયા વિ વિસંઠુલુ, નેય તાણુરવિ અવિણુયસહાવુ અલસવિહલ ઘલુ; તુહ માહપ્પુ પમાણુદેવ ! કારુણ્ણુપવિત્તઉ, ઇય મઈ મા અવહીરિ પાસ ! પાલિહિ વિલવંતઉ (૧૮) કિં કિં કપ્પિઉ નયકલ્લુણુ કિં કિં વન જંપિઉ, કિંવન ચિદ્દિઠઉ કિદ્દઠદેવ ! દીણુયમડવલંબિઉ; કાસુ ન કિય નિષ્ફલ લલ્લિ અમ્હેહિ દુહુત્તિહિ, તહવિ નપત્તઉ તાણુકિંપિ પઇપહુ ! પરિચત્તિહિ (૧૯) તુહુસામિઉ તુહુમાય બપ્પુ તુહુમિત્ત પિયંકરુ, તુહુગઇ તુહુ મઇ તુહુ જિતાણુ તુહુ ગુરુ ખેમંકરુ; હઉં દુહભરભારિઉ વરાઉ રાઉલ નિબ્ભગ્ગહ લીણુઉ, તુહ કમલમલસરણુ જિણુ ! પાલહિ ચંગહ (૨૦) પઇકિવિકય નીરોય લોય કિવિ પાવિયસુહસય, કિવિ મઈમંત મહંતકેવિ કિવિ સાહિયસિવપય; કિવિ ગંજિયરિઉવગ્ગ કેવિ જસધવલિયભૂયલ, મઇ અવહીરહિકેણુ પાસ !સરણાગયવચ્છલ ! (૨૧) પચ્ચુવયારનિરીહ ! નાહ ! નિપ્પન્નપઓયણ !, તુહ જિણુપાસ ! પરોવયારકરણિકકપરાયણ !; સત્તુમિત્તસમચિત્ત

વિત્તિ ! નયનિંદયસમમણુ ! મા અવહીરિયડજુગ્ગઉવિ મઇપાસ નિરંજણ ! (૨૨) હઉ બહુવિહદુહતત્તગન્તુ તુહ દુહનાસણુપરુ, હઉ સુયણુહ કરુણિક્કટ્ઠાણુ તુહુ નિરુ કરુણાયરુ; હઉ જિણુપાસ ! અ સામિસાલુ તુહુ તિહુઅણુસામિય, જંઅવહીરહિ મઇં અંતં ઇય પાસ ! ન સોહિય (૨૩) જુગ્ગાડજુગ્ગવિભાગ નાહ! નહુ ન્નેયહિતુહ સમા, ભુવણુવયારસહાવભાવ કરુણારસ સત્તમ; સમવિસમઈ; કિંઘણુ નિયઇભુવિ દાહ સંમતઉ ?, ઇય દુહિઅંધવ! પાસનાહ ! મઇપાલ થુણંતઉ (૨૪) નય દીણુહ દીણુયુ મુયવિ અન્નુવિ કિવિ જુગ્ગય, જં જોઈવિ ઉવયાર કરહિ ઉવયારસમુજ્જય; દીણુહ દીણુ નિહીણુ જેણુ તઇ નાહિણુ ચત્તઉ તો જુગ્ગઉ અહમેવ પાસ પાલહિ મઇ. ચંગઉ (૨૫) અહ અન્નુવિ જુગ્ગયવિસેસુ કિવિ, મન્નહિદીણુહ, જં પાસિવિ ઉવયારુ કરઇ તુહનાહ સમગ્ગહ; સુચ્ચિય કિલ કલ્લાણુ જેણુ જિણુ ! તુમ્હ પસીયહ, કિં અન્નિણુ તં ચેવ દેવ ! યા મઇ અવહીરહ (૨૬) તુહ પત્થણુ નહુ હોઇ વિહલુ જિણુ જાણુઉ કિંપુણુ, હઉ દુક્ખિય નિરુ સત્તચત્તદુક્ખહુ ઉસ્સુયમણુ તં મન્નઉ નિમિસેણુ એઉ એઉવિ જઇ લબ્ભ, સચ્ચંજંભુક્ખિયવસેણુ કિંઉંબરુ પચ્ચઇ (૨૭) તિહુઅણુસામિઅ ! પાસનાહ ! મહ અપ્પુ પયાસિઉ, કિજ્જઉ જંનિયરૂવસરિસુ નમુણુઉ બહુ જંપિઉ, અન્નુન જિણુજગિ તુહસમોવિ દક્ખિન્નુ દયાસઉ જઇ અવગન્નસિ તુહ જિઅહહ કહહોસુ હયાસઉ (૨૮) જઈ તુહ રૂવિણુ કિણુવિ પેયપાઇણુવેલવિયઉ, તુવિ જાણુઉ. જિણુપાસ તુમ્હિ હઉં અંગકિરિઉ, ઇયમહ ઇચ્છિઉ તં ન હોઇ સા તુહ ચોહાવણુ રકખંતહ નિયકિત્તિ ણેય જુજ્જઈ અવહીરણુ (૨૯) એવ મહારિય જન્ત દેવ એહુન્હવણુમહુસઉ, જંઅણુલીઅગુણુગહણુ તુમ્હ મુણિજણુ અણિસિદ્ધઉ;એમ પસિહ સુપાસનાહ! થંભણુયપુરટ્ઠિય! ઇય મુણિવરુ સિરિઅભયદેઉ વિન્ન વઇ અણિંદિય (૩૦)

શ્રી મહાદેવ સ્તોત્ર

પ્રશાન્તં દર્શનં યસ્ય, સર્વભૂતાભયપ્રદમ્; માઙ્ગલ્યં ચ પ્રશસ્તં ચ, શિવસ્તેન વિભાવ્યતે (૧) મહત્ત્વાદીશ્વરત્વાચ્ચ, યો મહેશ્વરતાં ગતઃ; રાગદ્વેષવિનિર્મુક્તં, વન્દેઽહં તં મહેશ્વરમ્ (૨) મહાજ્ઞાનં ભવેદ્યસ્ય, લોકાલોકપ્રકાશકમ્; મહાદયા દમો ધ્યાનં, મહાદેવઃ સ ઉચ્યતે (૩) મહાન્તસ્તસ્કરા યે તુ, તિષ્ઠન્તઃ સ્વશરીરકે; નિર્જિતા યેન દેવેન, મહાદેવઃ સ ઉચ્યતે (૪) રાગદ્વેષૌ મહામલ્લૌ, દુર્જયૌ યેન નિર્જિતૌ ; મહાદેવં તુ તં મન્યે, શેષા વૈ નામધારકાઃ (૫) શબ્દમાત્રો મહાદેવો, લૌકિકાનાં મતે મતઃ; શબ્દતો ગુણતશ્ચૈવાઽર્થતોઽપિ જિનશાસને (૬) શક્તિતો વ્યક્તિતશ્ચૈવ, વિજ્ઞાનં લક્ષણું તથા; મોહમ્મલં હતં યેન, મહાદેવઃ સ ઉચ્યતે (૭) નમોઽસ્તુ તે મહાદેવ ! મહામદવિવર્જિત !; મહાલોભવિનિર્મુક્ત !, મહાગુણસમન્વિત ! (૮) મહારાગો મહાદ્વેષો, મહામોહસ્તથૈવ ચ; કષાયશ્ચ હતો યેન, મહાદેવઃ સ ઉચ્યતે (૯) મહાકામો હતો યેન, મહાભયવિવર્જિતઃ ; મહાવ્રતોપદેશી ચ, મહાદેવઃ સ ઉચ્યતે (૧૦)

મહાક્રોધો મહામાનો, મહામાયા મહામદઃ ; મહાલોભો હતો યેન, મહાદેવઃ સ ઉચ્યતે (૧૧) મહાનન્દો દયા યસ્ય, મહાજ્ઞાની મહાતપાઃ ; મહાયોગી મહામૌની, મહાદેવઃ સ ઉચ્યતે (૧૨) મહાવીર્યં મહાધૈર્યં, મહાશીલં મહાગુણઃ મહામંજુક્ષમા યસ્ય, મહાદેવઃ સ ઉચ્યતે (૧૩) સ્વયમ્ભૂતં યતો જ્ઞાનં, લોકાલોકપ્રકાશકમ્; અનન્તવીર્યચારિત્રં, સ્વયમ્ભુઃ સોઽભિધીયતે (૧૪) શિવો યસ્માજ્જિનઃ પ્રોક્તઃ, શઙ્કરશ્ચ પ્રકીર્તિતઃ; કાયોત્સર્ગી ચ પર્યઙ્કી સ્ત્રીશસ્ત્રાદિવિવર્જિતઃ (૧૫) સાકારોઽપિ હ્યનાકારો, મૂર્ત્તામૂર્ત્તસ્તથૈવ ચ; પરમાત્મા ચ બાહ્યાત્મા, અન્તરાત્મા તથૈવ

ચ (૧૬) દર્શનજ્ઞાનયોગેન, પરમાત્માઽયમવ્યયઃ, પરા ક્ષાન્તિરહિંસા ચ, પરમાત્મા સ ઉચ્યતે (૧૭) પરમાત્મા સિદ્ધિસમ્પ્રાપ્તો, બાહ્યાત્મા તુ ભવાન્તરે, અન્તરાત્મા ભવેદ્દેહ, ઇત્યેષસ્ત્રિવિધઃ શિવઃ (૧૮) સકલો દોષસમ્પૂર્ણો, નિષ્કલો દોષવર્જિતઃ પઞ્ચદેહવિનિર્મુક્તઃ, સમ્પ્રાપ્તઃ પરમં પદમ્ (૧૯) એકમૂર્ત્તિસ્ત્રયો ભાગા, બ્રહ્મવિષ્ણુમહેશ્વરાઃ; તાન્યેવ પુનરુક્તાનિ, જ્ઞાનચારિત્રદર્શનાત્ (૨૦) એકમૂર્ત્તિસ્ત્રયો ભાગા, બ્રહ્મવિષ્ણુમહેશ્વરાઃ; પરસ્પરં વિભિન્નાનામેકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત્ ? (૨૧) કાર્યં વિષ્ણુઃ ક્રિયા બ્રહ્મા, કારણું તુ મહેશ્વરઃ; કાર્યકારણસમ્પન્ના, એકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત્ ? (૨૨) પ્રજાપતિસુતો બ્રહ્મા, માતા પદ્માવતી સ્મૃતા; અભિજિજ્જન્મનક્ષત્રમેકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત્ ? (૨૩) વસુદેવસુતો વિષ્ણુર્માતા ચ દેવકી સ્મૃતા; રોહિણી જન્મનક્ષત્રમેકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત્ ? (૨૪) પેઢાલસ્ય સુતો રુદ્રો, માતા ચ સત્યકી સ્મૃતા, મૂલં ચ જન્મનક્ષત્રમેકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત્ ? (૨૫) રક્તવર્ણો ભવેદ્ બ્રહ્મા, શ્વેતવર્ણો મહેશ્વરઃ; કૃષ્ણવર્ણો ભવેદ્ વિષ્ણુરેકમૂર્તિઃ કથં ભવેત્ ! (૨૬) અક્ષસૂત્રી ભવેદ્ બ્રહ્મા, દ્વિતીયઃ શૂલધારકઃ; તૃતીયઃ શઙ્ખચક્રાઙ્ક, એકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત્ ? (૨૭) ચતુર્મુખો ભવેદ્ બ્રહ્મા, ત્રિનેત્રોઽથ મહેશ્વરઃ; ચતુર્ભુજો ભવેદ્ વિષ્ણુરેકમૂર્ત્તિ; કથં ભવેત્ ? (૨૮) મથુરાયાં જાતો બ્રહ્મા, રાજગૃહે મહેશ્વરઃ; દ્વારામત્યામભૂદ્ વિષ્ણુરેકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત્ ? (૨૯) હંસયાનો ભવેદ્ બ્રહ્મા, વૃષયાનો મહેશ્વરઃ; ગરુડયાનો ભવેદ્ વિષ્ણુરેકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત્ ? (૩૦) પદ્મહસ્તો ભવેદ્ બ્રહ્મા શૂલપાણિર્મહેશ્વરઃ ચક્રપાણિર્ભવેદ્ વિષ્ણુરેકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત્ ? (૩૧) કૃતે જાતો ભવેદ્ બ્રહ્મા, ત્રેતાયાં ચ મહેશ્વરઃ; દ્વાપરે જનિતો વિષ્ણુરેકમૂર્ત્તિઃ કથં ભવેત ? (૩૨)

જ્ઞાનં વિષ્ણુઃ સદા પ્રોક્તં, ચારિત્રં બ્રહ્મ ઉચ્યતે; સમ્યક્ત્વં તુ

શિવં પ્રોકતમર્હન્મૂર્તિસ્ત્રયાત્મિકા (૩૩) ક્ષિતિજલપવનહુતાશન યજમાનડકાશસોમસૂર્યાખ્યાઃ; ઇત્યેતેડષ્ટૌ ભગવતિ, વીતરાગે ગુણા મતાઃ (૩૪) ક્ષિતિરિત્યુચ્યતે ક્ષાન્તિર્જલં યા ચ પ્રસન્નતા; નિઃસઙ્ગતા ભવેદ્વાયુર્હુતાશો યોગ ઉચ્યતે (૩૫) યજમાનો ભવેદાત્મા, તપોદાનદયાદિભિઃ; અલેપકત્વાદાકાશસઙ્કાશઃ સોડભિધીયતે (૩૬) સૌમ્યમૂર્તિરુચિશ્ચન્દ્રો, વીતરાગઃ સમીક્ષ્યતે; જ્ઞાનપ્રકાશકત્વેન આદિત્યઃ સોડભિધીયતે (૩૭) પુણ્યપાપવિનિર્મુક્તો, રાગદ્વેષવિવર્જિતઃ; શ્રીઅર્હદ્દેવો નમસ્કારઃ, કર્તવ્યઃ શિવમિચ્છતા (૩૮) અકારેણ ભવેદ્ વિષ્ણુ, રેફે બ્રહ્મા વ્યવસ્થિતઃ હકારેણ હરઃ પ્રોક્તસ્તસ્યાન્તે પરમં પદમ્ (૩૯) અકાર આદિધર્મસ્ય, આદિમોક્ષપ્રદેશકઃ; સ્વરુપે પરમં જ્ઞાનમકારસ્તેન ઉચ્યતે (૪૦) રૂપિદ્રવ્યસ્વરૂપં વા, દૃષ્ટ્વા જ્ઞાનેન ચક્ષુષા 'દૃષ્ટં', લોકમલોકં વા રકારસ્તેન ઉચ્યતે (૪૧)હતાઃ રાગાશ્ચ દ્વેષા શ્ચ હતા મોહપરીષહાઃ; હતાનિ યેન કર્માણિ, હકારસ્તેન ઉચ્યતે (૪૨) સન્તોષેણાભિસમ્પૂર્ણ; પ્રાતિહાર્યાષ્ટકેન ચ; જ્ઞાત્વા પુણ્યં ચ પાપં ચ, નકારસ્તેન ઉચ્યતે(૪૩)ભવબીજાઙ્કુરજનના, રાગાદ્યાઃ ક્ષયમુપાગતા યસ્ય; બ્રહ્મા વા વિષ્ણુર્વા, હરો જિનો વા નમસ્તસ્મૈ (૪૪)

શ્રી વીતરાગ સ્તોત્ર

પ્રથમ પ્રકાશ

યઃ પરાત્મા પરં જ્યોતિ; પરમઃ પરમેષ્ઠિનામ્; આદિત્યવર્ણં તમસઃ પરસ્તાદામનન્તિ યમ્ (૧) સર્વે યેનોદમૂલ્યન્ત, સમૂલા, ક્લેશપાદપાઃ; મૂર્ધ્ના યસ્મૈ નમસ્યન્તિ, સુરાસુરનરેશ્વરા (૨) પ્રાવર્તન્ત યતો વિદ્યાઃ, પુરુષાર્થપ્રસાધિકઃ; યસ્ય જ્ઞાનં ભવદ્ભાવિ —ભૂતભાવાવભાસકૃત્ (૩) યસ્મિન્વિજ્ઞાનમાનન્દં, બ્રહ્મૈકાત્મતાં ગતમ્; સ શ્રદ્ધેય; સ ચ ધ્યેયઃ; પ્રપદ્યે શરણં ચ તમ્ ૪ તેન

સ્યાંનાથવાઁ સ્તસ્મૈ, સ્પૃહયેયં સમાહિતઃ; તતઃ કૃતાર્થો ભૂયાસં, ભવેયંતસ્ય કિંકરઃ (૫) તત્ર સ્તોત્રેણ કુર્યાંચ, પવિત્રાં સ્વાં સરસ્વતીમ્; ઇદંહિ ભવકાન્તારે, જન્મિનાં જન્મનઃ ફલમ્ (૬) કૃવાહં પશોરપિ પશુ–વીંતરાગસ્તવઃ ક્રુવ ચ; ઉત્તિતીર્ષુરરણ્યાનીં, પદ્ભ્યાં પઙ્ગુરિવાસ્મ્યતઃ (૭) તથાપિ શ્રદ્ધામુગ્ધોઽહં, નોપાલભ્યસ્ખલન્નપિ; વિશૃઙ્ખલાપિ વાગ્વૃત્તિઃ, શ્રદ્દધાનસ્ય શોભતે (૮) શ્રીહેમચન્દ્રપ્રભવાદ્વીતરાગસ્તવાદિતઃ કુમારપાલભૂપાલઃ, પ્રાપ્નોતુ ફલમીપ્સિતમ્ (૯)

દ્વિતીય પ્રકાશ.

પ્રિયઙ્ગુસ્ફટિકસ્વર્ણ–પદ્મરાગાઞ્જનપ્રભઃ પ્રભો ! તવાધૌતશુચિઃ, કાયઃ કમિવ નાક્ષિપેત્ (૧) મન્દારદામવન્નિત્ય–મવાસિતસુગન્ધિનિ; તવાઙ્ગે ભૃઙ્ગતાં યાન્તિ, નેત્રાણિ સુરયોષિતામ્ (૨) દિવ્યામૃતરસાસ્વાદ–પોષપ્રતિહતા ઇવ; સમાવિશન્તિ તે નાથ !, નાઙ્ગે રોગોરગવ્રજાઃ (૩) સ્વચ્યાદર્શતલાલીન–પ્રતિમાપ્રતિરૂપકે; ક્ષરત્સ્વેદવિલીનત્વ–કથાઽપિ વપુષઃ કુતઃ; ? (૪) ન કેવલં રાગમુક્તં, વીતરાગ ! મનસ્તવ; વપુઃસ્થિતં રક્તમપિ, ક્ષીરધારાસહોદરમ્ (૫) જગદ્વિલક્ષણં કિં વા, તવાન્યદ્ભક્તુમીશ્મહે ? ; યદવિસ્રમણીભૂત્સં, શુભ્રં માંસમપિ પ્રભો ! (૬) જલસ્થલસમુદ્ભૂતાઃ, સંત્યજ્ય સુમનઃ સ્રજઃ; તવ નિઃશ્વાસૌરભ્ય–મનુયાન્તિ મધુવ્રતાઃ(૭) લોકોત્તરચમત્કારકરી તવ ભવસ્થિતિઃ; યતો નાહારનીહારૌ, ગોચરશ્ચર્મચક્ષુષામ્ (૮)

તૃતીય પ્રકાશ.

સર્વાભિમુખ્યતો નાથ !, તીર્થકૃન્નામકર્મજાત્; સર્વથા સમ્મુખીનસ્ત્વમાનન્દયસિ યત્પ્રજાઃ(૧)યદ્યોજનપ્રમાણેઽપિ, ધર્મદેશનસદ્મનિ,

સંમાન્તિ કોટિશસ્તિર્યગ્નૃદેવાઃ સપરિચ્છદાઃ (૨) તેષામેવ સ્વસ્વ-ભાષા–પરિણામમનોહરમ્; અપ્યેકરૂપં વચનં, યત્તે ધર્માવબોધકૃત (૩) સાગ્રેઽપિ યોજનશતે પૂર્વોત્પન્ના ગદામ્બુદાઃ, યદ્વજ્જસા વિલીયન્તે, ત્વદ્વિહારાનિલોર્મિભિઃ (૪) નાવિર્ભવન્તિ યદ્ભૂમૌ, મૂષકાઃ શલભાઃ શુકાઃ; ક્ષણેન ક્ષિતિપક્ષિમા, અનીતય ઇવેતયઃ (૫) સ્ત્રીક્ષેત્રપદ્રાદિભવો, યદ્વૈરાગ્નિઃ પ્રશામ્યતિ; ત્વત્કૃપાપુષ્કરાવર્ત–વર્ષાદ્વિવ ભુવસ્તલે (૬) ત્વત્પ્રભાવે ભુવિ ભ્રામ્યત્યશિવોચ્છેદડિંડિમે; સમ્ભવન્તિ ન યન્નાથ!, મારયો ભુવનાસ્યઃ (૭) કામવર્ષિણિ લોકાનાં, ત્વયિ વિશ્વૈકવત્સલે અતિવૃષ્ટિરવૃષ્ટિર્વા, ભવેદ્યન્નોપતાપકૃત (૮) સ્વરાષ્ટ્રપરરાષ્ટ્રેભ્યો, યત્પ્રદ્રોપદ્રવા દ્રુતમ્; વિદ્રવન્તિ ત્વત્પ્રભાવાત્, સિંહનાદાદિવ દ્વિપાઃ (૯) યત્તીયતે ચ દુર્ભિક્ષં, ક્ષિતૌ વિહરતિ ત્વયિ; સર્વાદ્ભુતપ્રભાવાઢ્યે, જડ઼ગમે કલ્પપાદપે (૧૦) યન્મૂર્ન્નઃ પશ્ચિમે ભાગે, જિતમાર્તણ્ડમણ્ડલમ્; મા ભૂદ્વપુર્દુરાલોકમિતીવોત્પિણ્ડિતં મહઃ (૧૧) સ એષ યોગસામ્રાજ્ય મહિમા વિશ્વવિશ્રુતઃ; કર્મક્ષયોત્થો ભગવન્ કસ્ય નાશ્ચર્યકારણમ્? (૧૨) અનન્તકાલપ્રચિત-મનન્તમપિ સર્વથા; ત્વત્તો નાન્યઃ કર્મ-ક્ષયમુન્મૂલયતિ મૂલતઃ (૧૩) તથોપાયે પ્રવૃત્તસ્ત્વં, ક્રિયાસમભિ-હારતઃ; યથાનિચ્છન્નુપેયસ્ય, પરાં શ્રિયમશિશ્રિયઃ મૈત્રી પવિત્રપાત્રાય, મુદિતામોદશાલિને; કૃપોપેક્ષાપ્રતીક્ષાય, તુભ્યં યોગાત્મને નમઃ (૧૫)

ચતુર્થ પ્રકાશઃ

મિથ્યાદૃશાં યુગાન્તાર્કઃ, સુદૃશામમૃતાઞ્જનમ્; તિલકં તીર્થકૃલ્લક્ષ્મ્યાઃ, પુરશ્ચક્રં તવૈધતે (૧) એકોઽયમેવ જગતિ, સ્વામીત્યાખ્યાતુમુચ્છ્રિતા, ઉચ્ચૈરિન્દ્રધ્વજવ્યાજાત્તર્જની જંભવિદ્વિષા (૨) યત્ર પાદૌ પદં ધત્તસ્તવ તત્ર સુરાસુરાઃ; કિરન્તિ પંકજવ્યાજાચ્છ્રિયં પદ્મકજવાસિનીમ્ ૩ દાનશીલતપોભાવ-ભેદાદ્ધર્મં ચતુર્વિધમ્; મન્યે યુગપદાખ્યાતું, ચતુર્વક્ત્રોઽભવદ્ભવાન્ (૪) ત્વયિ દોષત્રયાત્

ત્રાતું, પ્રવૃત્તે ભુવનત્રયીમ્; પ્રાકારત્રિતયં ચકુરત્રયેઽપિ ત્રિદિવૌકસઃ (૫) અધોમુખાઃ કણ્ટકાઃ સ્યુર્ધાન્યાં વિહરતસ્તવ; ભવેયુઃ સમ્મુખીનાઃ કિં, તામસાસ્તિગ્મરોચિષઃ? (૬) કેશરોમનખશ્મશ્રુ, તવાવસ્થિતમિત્યયમ્; બાહ્યોઽપિ યોગમહિમા, નાસ્તીર્થં કરૈઃપરૈઃ(૭) શબ્દરૂપરસરપર્શ–ગન્ધાખ્યાઃ પઞ્ચ ગોચરાઃ, ભજન્તિ પ્રાતિકૂલ્યં ન, ત્વદગ્રે તાર્કિકા ઇવ (૮) ત્વત્પાદાવૃતવઃ સર્વે, યુગપત્પર્યુપાસતે; આકાલકૃતકન્દર્પ –સાહાયકભયાદિવ (૯) સુગન્ધ્યુદકવર્ષેણ, દિવ્યપુષ્પોત્કરેણ ચ! ; ભાવિત્વત્પાદસંસ્પર્શાં, પૂજયન્તિ ભુવં સુરાઃ (૧૦) જગત્પ્રતીક્ષ્ય ત્વાં યાન્તિ, પક્ષિણોઽપિ પ્રદક્ષિણમ્; કા ગતિર્મહતાં તેષાં, ત્વયિ યે વામવૃત્તયઃ?(૧૧) પઞ્ચેન્દ્રિયાણાં દૌઃશીલ્યં, ક્વ ભવેદ્ભવદન્તિકે; એકેન્દ્રિયોઽપિ યન્મુગ્ધત્યનિલઃ પ્રતિકૂલતામ્ (૧૨) મૂર્ધ્ના નમન્તિ તરવસ્ત્વન્માહાત્મ્યચમત્કૃતાઃ; તત્કૃતાર્થં શિરસ્તેષાં, વ્યર્થં મિથ્યાદૃશાં પુનઃ (૧૩) જઘન્યતઃ કોટિસઙ્ખ્યાસ્ત્વાં સેવન્તે સુરાસુરાઃ; ભાગ્યસમ્ભારલભ્યેઽર્થે, ન મન્દા અપ્યુદાસતે (૧૪)

પંચમપ્રકાશઃ

ગાયન્નિવાલિવિરૂતૈં–નૃત્યન્નિવ ચલૈર્દલૈઃ; ત્વદ્ગુણૈરિવ રક્તોઽસૌ, મોદતે ચૈત્યપાદપઃ (૧) આયોજનં સુમનસોઽધસ્તાન્નિક્ષિપ્તગન્ધનાઃ; જાનુદઘ્નીઃ સુમનસો, દેશનોર્વ્યાં કિરન્તિ તે (૨) માલવકૈશિકીમુખ્ય–ગ્રામરાગપવિત્રિતઃ; તવ દિવ્યો ધ્વનિઃ પીતો, હર્ષોદ્ગ્રીવૈર્મૃગૈરપિ (૩) તવેન્દુધામધવલા, ચકાસ્તિ ચમરાવલી; હંસાલિરિવ વક્ત્રાબ્જ–પરિચર્યાપરાયણા (૪) મૃગેન્દ્રાસનમારૂઢે, ત્વયિ તન્વતિ દેશનામ્; શ્રોતું મૃગાસ્સમાયાન્તિ મૃગેન્દ્રમિવ સેવિતુમ્ (૫) ભાસાં ચયૈઃ પરિવૃતો જ્યોત્સ્નાભિરિવ ચન્દ્રમાઃ; ચકોરાણામિવ દૃશાં, દદાસિ પરમાં મુદમ્ (૬) દુન્દુભિર્ધ્વનિસ્ત્વે શ!, પુરો વ્યોમ્નિ પ્રતિધ્વનન્; જગત્યાપ્તેષુ તે પ્રાજ્યં, સામ્રા-

જ્યમિવ શંસતિ (૭) તવોર્ધ્વમૂર્ધ્વં પુણ્યર્દ્ધિ–ક્રમસખ્રહ્યચારિણી છત્રત્રયી ત્રિભુવન-પ્રભુત્વપ્રૌઢિશંસિની (૮) એતાં ચમત્કારકરીં, પ્રાતિહાર્યશ્રિયં તવ; ચિત્રીયન્તે ન કે દૃષ્ટ્વા, નાથ! મિથ્યાદૃશોઽપિ હિ ? (૯)

ષષ્ઠપ્રકાશઃ

લાવણ્યયપુણ્યવપુષિ, ત્વયિ નેત્રામૃતાઞ્જને ; માધ્યસ્થ્યમપિ દૌઃસ્થ્યાય,કિંપુનર્દ્વેષવિપ્લવઃ? (૧) તવાપિ પ્રતિપક્ષોઽસ્તિ,સોઽપિ કોપાદિવિપ્લુતઃ; અનયા કિંવદન્ત્યાપિ, કિં જીવન્તિ વિવેકિનઃ ? (૨) વિપક્ષસ્તે વિરક્તશ્ચેત્સ ત્વમેવાથ રાગવાન્ ; ન વિપક્ષો વિપક્ષઃ કિં, ખદ્યોતો દ્યુતિમાલિનઃ? (૩) સ્પૃહયન્તિ ત્વદ્યોગાય, યત્તેઽપિ, લવસત્તમાઃ; યોગમુદ્રાદરિદ્રાણાં, પરેષાં તત્કથૈવ કા ? (૪) ત્વાં પ્રપદ્યામહે નાથં, ત્વાં સ્તુમસ્ત્વામુપાસ્મહે; ત્વત્તો હિ ન પરસ્ત્રાતા, કિંબ્રુમઃ? કિમુ કુર્મહે?(૫)સ્વયં મલીમસાચારૈઃ, પ્રતારણપરૈઃ પરૈઃ; વંચ્યતે જગદપ્યેતત્તસ્ય પૂત્કુર્મહે પુરઃ (૬) નિત્યમુક્તાન્ જગજ્જન્મ–ક્ષેમક્ષયકૃતોદ્યમાન્ ;વન્ધ્યાસ્તનન્ધયપ્રાયાન્,કો દેવાંશ્ચેતનઃ શ્રયેત્ ? (૭) કૃતાર્થા જઠરોપસ્થ–દુઃસ્થિતૈરપિ દૈવતૈઃ; ભવાદૃશાન્નિહ્નુવતે. હાહા! દેવાસ્તિકાઃ પરે (૮) ખપુષ્પપ્રાયમુત્પ્રેક્ષ્ય, કિઞ્ચન્માનં પ્રકલ્પ્ય ચ; સંમાન્તિ દેહે ગેહે વા, ન ગેહે નર્દનઃ પરે (૯) કામરાગસ્નેહરાગા-વીષત્કરનિવારણૌ; દૃષ્ટિરાગસ્તુ પાપીયાન, દુરુચ્છેદઃ સતામપિ (૧૦) પ્રસન્નમાસ્યં મધ્યસ્થે, દૃશૌ લોકમ્પૃણં વચઃ; ઇતિ પ્રીતિપદે બાઢં, મૂઢાસ્ત્વય્યપ્યુદાસતે (૧૧) તિષ્ઠદ્વાયુર્દવેદ્રિ-જ્વલેજ્જલમપિ ક્વચિત્ ; તથાપિ ગ્રસ્તો રાગા દ્યૈર્નાસૌ ભવિતુમર્હતિ (૧૨)

સપ્તમપ્રકાશઃ

ધર્માધર્મૌ વિના નાઙ્ગં, વિનાઙ્ગેન મુખં કુતઃ? ; મુખા-

દ્રિના ન વકતૃત્વ, તચ્છાસ્તારઃ પરે કથમ્? (૧) અદેહસ્યજગ ત્સર્ગે, પ્રવૃત્તિરપિ નોચિતા; ન ચ પ્રયોજનં કિંચિત્સ્વાતન્ત્ર્યાન્ન પરાજ્ઞયા (૨) ક્રીડયા ચેત્પ્રવર્તેત, રાગવાન્સ્યાત્કુમારવત્ ; કૃપયા-ઽથ સૃજેત્તર્હિ, સુખ્યેવ સકલં સૃજેત્ (૩) દુઃખદૌર્ગત્યદુર્યોનિ-જન્માદિક્લેશવિહ્વલમ્ ; જનં તુ સૃજતસ્તસ્ય, કૃપાલોઃ કા કૃપાલુતા? (૪) કર્માપેક્ષઃ સ ચેત્તર્હિ, ન સ્વતન્ત્રોઽમદાદિવત્ ; કર્મજન્યે ચ વૈચિત્ર્યે, કિમનેન શિખણ્ડિના? (૫) અથ સ્વભાવતો વૃત્તિ–રવિતર્ક્યા મહેશિતુઃ; પરીક્ષકાણાં તર્હ્યેષ, પરીક્ષાક્ષેપ-ડિણ્ડિમઃ (૬) સર્વભાવેષુ કર્તૃત્વં જ્ઞાતૃત્વં યદિ સમ્મતમ્ ; મતં ન: સન્તિ સર્વજ્ઞા, મુકતાઃ કાયભૃતોઽપિ ચ (૭) સૃષ્ટિવાદકુહેવાક-મુન્મુચ્યેત્યપ્રમાણુકમ્ ; ત્વચ્છાસને રમન્તે તે, યેષાં નાથ! પ્રસી-દસિ (૮)

અષ્ટમપ્રકાશઃ

સત્ત્વસ્યૈકાન્તનિત્યત્વે, કૃતનાશાકૃતાગમૌ; સ્યાતામેકાન્તના-શેઽપિ, કૃતનાશાકૃતાગમૌ (૧) આત્મન્યેકાન્તનિત્યે સ્યાન્ન ભોગઃ સુખદુઃખયોઃ; એકાન્તાનિત્યરૂપેઽપિ, ન ભોગઃ સુખદુઃખયોઃ (૨) પુણ્યપાપે બન્ધમોક્ષૌ, ન નિત્યૈકાન્તદર્શને, પુણ્યપાપે બન્ધ-મોક્ષૌ, નાનિત્યૈકાન્તદર્શને (૩) ક્રમાકમાભ્યાં નિત્યાનાં, યુજ્યતેઽર્થક્રિયા ન હિ; એકાન્તક્ષણિકત્વેઽપિ, યુજ્યતેઽર્થક્રિયા ન હિ (૪) યદા તુ નિત્યાનિત્યત્વ રૂપતા વસ્તુનો ભવેત્; યથાત્થ ભગવન્નેવ, તદા દોષોઽસ્તિ કશ્ચન (૫)
ગુડો હિ કફહેતુઃ સ્યાન્નાગરં પિત્તકારણમ્ દ્વયાત્મનિ ન દોષોઽસ્તિ, શુંઠનાગરભેષજે (૬) દ્વયં વિરુદ્ધં નૈકત્રા–ઽસત્પ્રમાણુપ્રસિદ્ધિતઃ વિરુદ્ધવર્ણયોગો હિ, દૃષ્ટો મેચકવસ્તુષુ (૭) વિજ્ઞાનસ્યૈકમાકારં, નાનાકારકરમ્બિતમ્ , ઇચ્છંસ્તથાગતઃ પ્રાજ્ઞો, નાનેકાન્તં પ્રતિક્ષિ-પેત્ (૮) ચિત્રમેકમનેકં ચ, રૂપં પ્રામાણિકં વદન્ ; યોગો વૈશે-

ષિકો વાપિ, નાનેકાન્તં પ્રતિક્ષિપેત્ (૯) ઇચ્છન્પ્રધાનં સત્ત્વાદ્યૈ-
ર્વિરૂદ્ધૈર્ગુમ્ફિતં ગુણૈઃ સાઙ્ખ્યઃ સઙ્ખ્યાવતાં મુખ્યો, નાનેકાન્તં
પ્રતિક્ષિપેત્ (૧૦) વિમતિસ્સમ્મતિર્વાપિ, ચાર્વાકસ્ય ન મૃગ્યતે;
પરલોકાત્મમોક્ષેષુ, યસ્ય મુહ્યતિ શેમુષી (૧૧) તેનોત્પાદવ્યવસ્થેમ-
સમ્ભિન્નં ગોરસાદિવત્ ; ત્વદુપજ્ઞં કૃતધિયઃ, પ્રપન્ના વસ્તુતસ્તુ
સત્ (૧૨)

નવમ પ્રકાશઃ

યત્રાલ્પેનાપિ કાલેન, ત્વદ્ભક્તૈઃ ફલમાપ્યતે; કલિકાલઃ સ એકોઽસ્તુ કૃતં કૃતયુગાદ્દિભિઃ (૧) સુષમાતો દુઃષમાયાં, કૃપા ફલવતી તવ; મેરૂતો મરૂભૂમૌ હિ, શ્લાઘ્યા કલ્પતરોઃ સ્થિતિઃ (૨) શ્રાદ્ધ. શ્રોતા સુધીર્વક્તા, યુજ્યેયાતાં યદીશ ! તત્ : ત્વચ્છાસનસ્ય સામ્રાજ્ય–મેકચ્છત્રં કલાવપિ (૩) યુગાન્તરેઽપિ ચૈન્નાથ ! ભવન્ત્યુચ્છૃંખલાઃ ખલાઃ; વૃથૈવ તર્હિ કુપ્યામઃ કલયે વામકેલયે (૪) કલ્યાણસિદ્ધયે સાધીયાન્ , કલિરેવ કષોપલઃ વિનાગ્નિં ગન્ધ-
મહિમા,,કાકતુણ્ડસ્ય નૈધતે (૫) નિશિ દીપોઽમ્બુધૌ દ્વીપં, મરૌ શાખી હિમે શિખી; કલૌ દુરાપઃ પ્રાપ્તોઽયં, ત્વત્પાદામ્બરજઃકણઃ (૬) યુગાન્તરેષુ ભ્રાન્તોઽસ્મિ, ત્વદ્દર્શનવિ- નાકૃતઃ નમોઽસ્તુ કલયે યત્ર, ત્વદ્દર્શનમન્વયત (૭) બહુદોષો દોષહીનાત્ત્વત્તઃ કલિરશોભત; વિષયુક્તો વિષહરાત્ફણીન્દ્ર ઇવ રત્નતઃ (૮)

દશમ પ્રકાશઃ

મત્પ્રસત્તેસ્ત્વત્પ્રસાદસ્ત્વત્પ્રસાદાદિયં પુનઃ; ઇત્યન્યોન્યાશ્રયં ભિન્ધિ, પ્રસીદ ભગવન્ ! મયિ (૧) નિરીક્ષિતું રૂપલક્ષ્મીં, સહસ્રાક્ષોઽપિ ન ક્ષમઃ; સ્વામિન્ ! સહસ્રજીહ્વોઽપિ, શક્તો વક્તું ન તે ગુણાન્ (૨) સંશયાન્ નાથ ! હરસે, ઽનુત્તરસ્વર્ગિણામપિ; અતઃપરોઽપિ

કિં કોઽપિ, ગુણઃ સ્તુત્યોઽસ્તિ વસ્તુતઃ ? (૩) ઇદં વિરુદ્ધં શ્રદ્ધત્તાં, કથમશ્રદ્દધાનકઃ ?; આનન્દસુખસક્તિશ્ચ, વિરક્તિશ્ચ સમં ત્વયિ (૪) નાશ્ચેયં ઘટત્યમાનાપિ, દુર્ઘટા ઘટતાં કથમ્ ?; ઉપેક્ષા સર્વસત્ત્વેષુ, પરમા ચોપકારિતા (૫) દ્વયં વિરુદ્ધં ભગવંસ્તવ નાન્યસ્ય કસ્યચિત્; નિર્ગ્રન્થતા પરા યા ચ, યા ચોચ્ચૈશ્ચક્રવર્તિતા (૬) નારકા અપિ મોદન્તે, યસ્ય કલ્યાણપર્વસુ; પવિત્રં તસ્ય ચારિત્રં, કો વા વર્ણયિતું ક્ષમઃ ? (૭) શમોઽદ્ભુતોઽદ્ભુતં રૂપં, સર્વાત્મસુ કૃપાદ્ભુતા સર્વાદ્ભુતનિધીશાય, તુભ્યં ભગવતે નમઃ (૮)

એકાદશ પ્રકાશઃ

નિમ્નપરીષહચમૂ-મુપસર્ગાન્પ્રતિક્ષિપન્; પ્રામોઽસિ શમસૌહિત્યં, મહતાં કાપિ વૈદુષી અરક્તો ભુક્તવાન્મુક્તિમદ્વિષ્ટો હતવાન્દ્વિષઃ; અહો ! મહાત્મનાં કોઽપિ, મહિમા લોકદુર્લભઃ ? (૨ સર્વથા નિર્જિગીષિણુ, ભીતભીતેન ચાગસઃ ત્વયા જગત્ત્રયં જિગ્યે, મહતાં કાપિ ચાતુરી (૩) દત્તં ન કિંચિત્કસ્મૈચિન્નાત્તં કિંચિત્કુતશ્ચન; પ્રભુત્વં તે તથાપ્યેતત્કલા કાપિ વિપશ્ચિતામ્ (૪) યદ્દેહસ્યાપિ દાનેન, સુકૃતં નાર્જિતં પરૈઃ; ઉદાસીનસ્ય તન્નાથ !, પાદપીઠે તવાલુઠત્ (૫) રાગાદિષુ નૃશંસેન, સર્વાત્મસુ કૃપાલુના; ભીમકાન્તગુણેનોચ્ચૈઃ, સામ્રાજ્યં સાધિતં ત્વયા (૬) સર્વે સર્વાત્મનાઽન્યેષુ, દોષાસ્તવયિ પુનર્ગુણાઃ; સ્તુતિસ્તવેયં ચેન્મિથ્યા, તત્પ્રમાણું સભાસદઃ (૭) મહીયસામપિ મહાન્, મહનીયો મહાત્મનામ્; અહો ! મે સ્તુવતઃ સ્વામી, સ્તુતેર્ગોચરમાગમત્ (૮)

દ્વાદશ પ્રકાશઃ

પટ્વભ્યાસાદ્દૃઢૈઃ પૂર્વં, તથા વૈરાગ્યમાહરઃ; યથેહ જન્મન્યાજન્મ, તત્સાત્મીભાવમાગમત્ (૧) દુઃખહેતુષુ વૈરાગ્યં, ન તથા નાથ ! નિસ્તુષમ્ ; મોક્ષોપાયપ્રવીણસ્ય, યથા તે સુખહેતુષુ (૨) વિવેક-

શાણે વૈરાગ્ય–શસ્ત્રં શાતં ત્વયા તથા; યથા મોક્ષેઽપિ તત્સાક્ષા-દકુણ્ઠિતપરાક્રમમ્ (૩)યદા મરુન્નરેન્દ્રશ્રીસ્ત્વયા નાથોપભુજ્યતે; યત્ર તત્ર રતિર્નામ, વિરક્તત્વં તદાપિ તે (૪) નિત્યં વિરક્તઃ કામેભ્યો, યદા યોગં પ્રપદ્યસે; અલમેભિરિતિ પ્રાજ્ઞ્યં, તદા વૈરાગ્ય-મસ્તિ તે (૫) સુખે દુઃખે ભવે મોક્ષે, યદૌદાસીન્યમીશિષે; તદાવૈરાગ્યમેવેતિ, કુત્ર નાસિ વિરાગવાન્ ? (૬) દુઃખગર્ભં મોહગર્ભં વૈરાગ્યે નિષ્ઠિતાઃ પરે; જ્ઞાનગર્ભં તુ વૈરાગ્યં, ત્વય્યે-કાયનતાં ગતમ્ (૭) ઔદાસીન્યેઽપિ સતતં, વિશ્વવિશ્વોપકારિણે; નમો વૈરાગ્યનિષ્ઠાય, તાયિને પરમાત્મને (૮)

ત્રયોદશ પ્રકાશઃ

અનાહૂતસહાયસ્ત્વં, ત્વમકારણવત્સલઃ; અનભ્યર્થિતસાધુ–સ્ત્વં, ત્વમસમ્બન્ધબાન્ધવઃ (૧) અનક્તસ્નિગ્ધમનસમમૃજ્જ્વ-લવાક્પથમ્; અધૌતામલશીલં ત્વાં, શરણ્યં શરણું શ્રયે (૨) અચણ્ડવીરવૃત્તિના, શમિના શમવર્ત્તિના !; ત્વયા કામમકૃત્યન્ત, કુટિલાઃ કર્મકણ્ટકાઃ (૩) અભવાય મહેશાયા–ગદાય નરકચ્છિદે; અરાજસાય બ્રહ્મણે, કસ્મૈચિદ્ભવતે નમઃ (૪) અનુક્ષિતક્લેશદ્યા-દનિપાતગરીયસઃ; અસઙ્કલ્પિતકલ્પદ્રોસ્ત્વત્તઃ ફલમવાપ્નુયામ્ (૫) અસઙ્ગસ્ય જનેશસ્ય, નિર્મમસ્ય કૃપાત્મનઃ; મધ્યસ્થસ્ય જગત્ત્રાતુરનઙ્કસ્તેઽસ્મિ કિઙ્કરઃ (૬) અગોપિતે રત્નનિધાવવૃતે કલ્પપાદપે; અચિન્ત્યે ચિન્તારત્ને ચ, ત્વય્યાત્માડયં મયાર્પિતઃ (૭) ફલાનુધ્યાનબન્ધ્યોઽહં, ફલમાગતનુર્ભવાન્; પ્રસીદ યત્કૃત્યવિધૌ, કિઙ્કર્તવ્યજડે મયિ (૮)

ચતુર્દશ પ્રકાશઃ

મનોવચઃકાયચેષ્ટાઃ; કષ્ટાઃ સંહૃત્ય સર્વથા; શ્લથત્વેનૈવ

ભવતા, મનઃ શલ્યં વિયોજિતમ્ (૧) સંયતાનિ ન ચાક્ષાણિ, નૈવોચ્છૃઙ્ખલિતાનિ ચ; ઇતિ સમ્યક્પ્રતિપદા, ત્વયેન્દ્રિયજયઃ કૃતઃ (૨) યોગસ્યાષ્ટાઙ્ગતા નૂનં, પ્રપઞ્ચઃ કથમન્યથા ? ; આબાલ ભાવતોઽપ્યેષ, તવ સાત્મ્યમુપેયિવાન્ (૩) વિષયેષુ વિરાગસ્તે ચિરં સહજૈરપ્યપિ ; યોગે સાત્મ્યમદૃષ્ટેઽપિ, સ્વામિન્નિદમલૌકિકમ્ (૪) તથા પરે ન રમ્યન્ત, ઉપકારપરે પરે ; યથાઽપકારિણિ ભવા—નહો ? સર્વમલૌકિકમ્ (૫) હિંસકા અપ્યપકૃતા, આશ્રિતા અપ્યુપેક્ષિતાઃ; ઇદં ચિત્રં ચરિત્રં તે, કેવા પર્યનુયુઞ્જતામ્ ? (૬) તથા સમાધૌ પરમે, ત્વયાત્મા વિનિવેશિતઃ ; સુખી દુઃખ્યસ્મિ નાસ્મીતિ, યથા પ્રતિપન્નવાન્ (૭) ધ્યાતા ધ્યેયં તથા ધ્યાનં, ત્રયમેકાત્મતાં ગતમ્ ; ઇતિ તે યોગમાહાત્મ્યં, કથં શ્રદ્દધીયતાં પરૈઃ ? (૮)

પંચદશ પ્રકાશઃ

જગજ્જૈત્રા ગુણાસ્ત્રાત—રન્યે તાવત્તવાસતામ્ ; ઉદાત્તશાન્તયા જિગ્યે, મુદ્રયૈવ જગત્રયી (૧) મેરૂસ્તૃણીકૃતો મોહાત્પયોધિર્ગોષ્પદીકૃતઃ; ગરિષ્ઠેજ્યો ગરિષ્ઠો યૈ; પાપ્મભિસ્ત્વમપોહિતઃ (૨) ચ્યુતશ્ચિન્તામણિઃ પાણેસ્તેષાં લબ્ધા સુધા મુધા; યૈસ્ત્વચ્છાસનસર્વસ્વ મજ્ઞાનૈનાત્મસાત્કૃતમ્ (૩) યસ્તવય્યપિ ધૌ દૃષ્ટિ મુલ્મુકાકારધારિણીમ્ ; તમાશુશુક્ષણિઃ સાક્ષાદ્દાલપ્યાલમિદં હિ વા (૪) ત્વચ્છાસનસ્ય સામ્યં યે, મન્યન્તે શાસનાન્તરૈઃ, વિષેણ તુલ્યં પીયૂષં તેષાં હન્ત ! હતાત્મનામ્ (૫) અનેડમૂકા ભૂયાસુસ્તે, યેષાં ત્વયિ મત્સરઃ; શુભોદર્કાય વૈકલ્યમપિ પાપેષુ કર્મસુ (૬) તેભ્યો નમોઽઞ્જલિરયં, તેષાં તાન્સમુપાસ્મહે; ત્વચ્છાસનામૃતરસૈર્યૈરાત્માઽસિચ્યતાન્વહમ્ (૭) ભુવે તસ્યૈ નમો યસ્યાં, તવ પાદનખાંશવઃ; ચિરં ચૂડામણીયન્તે પ્રમહે કિમતઃ પરમ્ ? (૮) જન્મવાનસ્મિ ધન્યોઽસ્મિ, કૃતકૃત્યોઽસ્મિ, યન્મુહુઃ; જાતોઽસ્મિ ત્વદ્ગુણગ્રામ—રામણીયકલમ્પટઃ (૯)

ષોડશ પ્રકાશઃ

ત્વન્મતામૃતપાનોત્થા, ઇતઃ શમરસોર્મયઃ ! પરાણુદન્તિ માં નાથ !, પરમાનન્દસમ્પદમ્ (૧) ઇતશ્ચાનાદિસંસ્કાર મૂર્ચ્છિતો મૂર્ચ્છયત્યલમ્; રાગોરગવિષાવેગો, હતાશઃ કરવાણિ કિમ્ ? (૨) રાગાહિગરલાઘાતો, ડકાર્ષં યત્કર્મ વૈશસમ્; તદ્ધકતુમપ્યશક્તોઽસ્મિ,ધિગ્મે પ્રચ્છન્નપાપતામ્ (૩) ક્ષણું સક્તઃ ક્ષણું મુક્તઃ, ક્ષણું ક્રુદ્ધઃ ક્ષણું ક્ષમી : મોહાદ્યૈઃ ક્રીડયૈવાહં, કારિતઃ કપિચાપલમ્ (૪) પ્રાપ્યાપિ તવ સમ્બોધિં, મનોવાક્કાયકર્મજૈઃ, દુશ્ચેષ્ટિતૈર્મયા નાથ ! શિરસિ જ્વાલિતોઽનલઃ (૫) ત્વય્યપિ ત્રાતરિ ત્રાતર્યન્મોહાદિમલિમ્લુચૈઃ; રત્નત્રયં મે હ્રિયતે હતાશો હા ! હતોઽસ્મિ તત્ (૬) ભ્રાન્તસ્તીર્થાનિ દૃષ્ટસ્ત્વં, મયૈકસ્તેષુ તારકઃ; તત્તવાઽઘ્રૌ વિલગ્નો ઽસ્મિ, નાથ ! તારય તારય (૭) ભવત્પ્રસાદેનૈવાહમિયતીં પ્રાપિતો ભુવમ્; ઔદાસીન્યેન નેદાનીં, તવ યુક્તમુપેક્ષિતુમ્ (૮)
જ્ઞાતા તાત ! ત્વમેવૈકસ્ત્વત્તો નાન્યઃ કૃપાપરઃ; નાન્યો મત્તઃકૃપા પાત્ર–મેધિ યત્કૃત્યકર્મઠઃ (૯)

સપ્તદશ પ્રકાશઃ

સ્વકૃતં દુષ્કૃતં ગર્હન્, સુકૃતં ચાનુમોદયન્; નાથ ! ત્વચ્ચરણૌ યામિ, શરણં શરણોજ્ઝિતઃ (૧) મનોવાક્કાયજે પાપે, કૃતાનુમતિકારિતૈઃ, મિથ્યા મે દુષ્કૃતં ભૂયાદ્યુનઃ ક્રિયયાન્વિતમ્ (૨) યત્કૃતં સુકૃતં કિંચિદ્રત્નત્રિતયગોચરમ્; તત્સર્વમનુમન્યેઽહં, માર્ગમાત્રાનુસાર્યપિ (૩) સર્વેષામર્હદાદીનાં, યો યોઽર્હત્ત્વાદિકો ગુણઃ; અનુમોદયામિ તં તં, સર્વં તેષાં મહાત્મનામ્ (૪) ત્વાં ત્વત્ફલભૂતાન્ સિદ્ધાંસ્ત્વચ્છાનરતાન્મુનીન્, ત્વચ્છાસનં ચ શરણું, પ્રતિપન્નોઽસ્મિ ભાવતઃ (૫) ક્ષમયામિ

સર્વાન્સત્ત્વાન્સર્વે, ક્ષામ્યન્તુ તે મયિ; મૈત્ર્યસ્તુ તેષુ સર્વેષુ, ત્વદેકશરણસ્ય મે (૬) એકોઽહં નાસ્તિ મે કશ્ચિન્ન ચાહમપિ કસ્યચિત્, ત્વદ્પ્રિશરણસ્થસ્ય, મમ દૈન્યં ન કિઞ્ચન (૭) યાવન્નાપ્નોમિ પદવીં, પરાં ત્વદનુભાવજામ્; તાવન્મયિ શરણ્યત્વં, મા મુઞ્ચ શરણં શ્રિતે (૮)

અષ્ટાદશ પ્રકાશઃ

ન પરં નામ મૃદ્વેવ, કઠોરમપિ કિઞ્ચન; વિશેષજ્ઞાય વિજ્ઞપ્યં, સ્વામિને સ્વાન્તશુદ્ધયે (૧) ન પક્ષિપશુસિંહાદિ વાહનાસી નવિગ્રહઃ; ન નેત્રગાત્રવક્ત્રાદિ વિકારવિકૃતાકૃતિઃ (૨) ન શૂલચાપચક્રાદિ, શસ્ત્રાઽકકરપલ્લવઃ; નાઽગનાઽમનીયાઽઙ્ગ પરિષ્વઙ્ગપરાયણઃ (૩) ન ગર્હણીયચરિત પ્રકમ્પિતમહાજ્જનઃ; ન પ્રકોપપ્રસાદાદિ વિડમ્બિતનરામરઃ; (૪) ન લાસ્યહાસ્યગીતાદિ વિપ્લવોપપ્લુતસ્થિતિઃ (૫) તદેવં સર્વદેવેભ્યસ્સર્વથા ત્વં વિલક્ષણઃ; દેવત્વેન પ્રતિક્ષાપ્યઃ, કથં નામ પરીક્ષકૈઃ ? (૬) અનુશ્રોતઃ સરત્પર્ણં તૃણકાષ્ઠાદિ યુક્તિમત્; પ્રતિશ્રોતઃ શ્રયદ્વસ્તુ, કયા યુક્ત્યા પ્રતીયતામ્ ? (૭) અથવાઽલં મન્દબુદ્ધિ--પરીક્ષકપરીક્ષણૈઃ; મમાપિ કૃતમેતેન, વૈયાત્યેન જગત્પ્રભો ! (૮)
યદેવ સર્વસંસારિ-જન્તુરુપવિલક્ષણમ્; પરીક્ષન્તાં કૃતધિયસ્તદેવ તવ લક્ષણમ્ (૯) ક્રોધલોભભયાક્રાન્તં, જગદસ્માદ્વિલક્ષણઃ; ન ગોચરો મૃદુધિયાં, વીતરાગ ! કથઞ્ચન (૧૦)

એકોનવિંશતિતમ પ્રકાશઃ

તવ ચેતસિ વર્તેઽહમિતિ વાર્ત્તાપિ દુર્લભા; મચ્ચિત્તે વર્તસે ચૈત્ત્વ-મલમન્યેન કેનચિત્ (૧) નિગૃહ્ય કોપતઃ કાંશ્ચિત્, કાંશ્ચિત્તુષ્ટ્યાઽનુગૃહ્ય ચ પ્રતાર્યન્તે મૃદુધિયઃ, પ્રલમ્ભનપરૈઃ પરૈઃ (૨)

અપ્રસન્નાત્કથં પ્રાપ્યં, ફલમેતદસઙ્કતમ્ ?; ચિન્તામણ્યાદયઃ કિં ન, ફલન્ત્યપિ વિચેતનાઃ ? (૩) વીતરાગ ! સપર્યાતસ્તવાજ્ઞાપાલનં પરમ્ ; આજ્ઞાડડરાદ્ધા વિરાદ્ધા ચ, શિવાય ચ ભવાય ચ (૪) આકાલમિયમાજ્ઞા તે, હેયોપાદેયગોચરા; આશ્રવઃ સર્વથા હેય, ઉપાદેયશ્ચ સંવરઃ (૫) આશ્રવો ભવહેતુઃ સ્યાત્સંવરો મોક્ષકારણમ્ ; ઇતીયમાર્હતીમુષ્ટિ–રન્યદસ્યાઃ પ્રપઞ્ચનમ્ (૬) ઇત્યાજ્ઞારાધનપરા, અનન્તાઃ પરિનિર્વૃતાઃ નિર્વાન્તિ ચાન્યે ક્વચન, નિર્વાસ્યન્તિ તથાડપરે (૭)હિત્વા પ્રસાદનાદૈન્ય–મેકયૈવ ત્વદાજ્ઞયા; સર્વથૈવ વિમુચ્યન્તે, જન્મિનઃ કર્મપઞ્જરાત્ (૮)

વિંશતિતમ પ્રકાશઃ

પાદપીઠલુઠન્મૂર્ધ્નિ, મયિ પાદરજસ્તવ; ચિરં નિવસતાં પુણ્યપરમાણુકણોપમમ્ (૧) મદ્દશૌ ત્વન્મુખાસક્તે, હર્ષબાષ્પજલૌર્ભિભિઃ; અપ્રેક્ષ્યપ્રેક્ષણોદ્ભૂતં, ક્ષણાત્ક્ષાલયતાં મલમ્ (૨) ત્વત્પુરો લુઠનૈર્ભૂયાન્મદ્ભાલસ્ય તપસ્વિનઃ; કૃતાસેવ્યપ્રણામસ્ય, પ્રાયશ્ચિત્તં કિણાવલિઃ (૩) મમ ત્વદ્દર્શનોદ્ભૂતાશ્ચિરં રોમાઞ્ચકણ્ટકાઃ; નુદન્તાં ચિરકાલોત્થા–મસદ્દર્શનવાસનામ્ (૪) ત્વદ્વક્ત્રકાન્તિજ્યોત્સ્નાસુ, નિપીતાસુ સુધાસ્વિવ; મદ્દીયૈર્લોચનામ્ભોજૈઃ, પ્રાપ્યતાં નિર્નિમેષતા (૫) ત્વદાસ્યલાસિની નેત્રે, ત્વદુપાસ્તિકરૌ કરૌ; ત્વદ્ગુણશ્રોતૃણી શ્રોત્રે, ભૂયાસ્તાં સર્વદા મમ (૬) કુણ્ઠાપિ યદિ સોત્કણ્ઠા, ત્વદ્ગુણગ્રહણં પ્રતિ; મમૈષા ભારતી તર્હિ, સ્વસ્ત્યેતસ્યૈ કિમન્યયા ? (૭) તવ પ્રેષ્યોડસ્મિ દાસોડસ્મિ, સેવકોડસ્મ્યસ્મિ કિઙ્કરઃ; ઓમિતિ પ્રતિપદ્યસ્વ, નાથ ! નાતઃ પરં બ્રુવે (૮) શ્રી હેમચન્દ્રપ્રભવા–દ્વીતરાગસ્તવાદિતઃ; કુમારપાલભૂપાલઃ પ્રાપ્નોતુ ફલમીપ્સિતમ્ (૯)

ષોડશનામ સરસ્વતી સ્તોત્ર

નમસ્તે શારદે દેવિ!, કાશ્મીરપુરવાસિનિ !; ત્વામહં પ્રાર્થયે માતઃ, વિદ્યાદાનં પ્રદેહિ મે (૧) પ્રથમં ભારતીનામ, દ્વિતીયં ચ સરસ્વતી; તૃતીયં શારદા દેવી, ચતુર્થં હંસગામિની (૨) પંચમં વિદુષાં માતા, ષષ્ઠં વાગીશ્વરી તથા; કુમારી સપ્તમં પ્રોક્તં, અષ્ટમં બ્રહ્મચારિણી (૩) નવમં ત્રિપુરા દેવી, દશમં બ્રાહ્મિણી તથા; એકાદશં ચ બ્રહ્માણિ, દ્વાદશં બ્રહ્મવાદિની (૪) વાણી ત્રયોદશં નામ, ભાષા ચૈવ ચતુર્દશમ્ ; પંચદશં શ્રુતં દેવી, ષોડશં ગૌર્નિગદ્યતે (૫) ષોડશૈતાનિ નામાનિ, પ્રાતરુત્થાય યઃ પઠેત્ ; તસ્ય સંતુષ્યતે દેવી, શારદા વરદાયિની (૬) શારદાસુપ્રસાદેન, કાવ્યં કુર્વન્તિ માનવાઃ; તસ્માન્નિશ્ચલભાવેન, પૂજનીયા સરસ્વતી (૭) સરસ્વતી મયા દૃષ્ટા દેવી કમલલોચના; હંસયાનસમારૂઢા, વીણાપુસ્તકધારિણી (૮) યા કુન્દેન્દુતુષાર હારધવલા, યા શ્વેતપદ્માસના, યા વીણા વરદંડમંડિતકરા, યા શુભ્રવસ્ત્રાવૃતા; યા બ્રહ્માચ્યુતશંકરપ્રભૃતિભિ, ર્દેવૈઃ સદા વન્દિતા, સા માં પાતુ સરસ્વતી ભગવતી, નિઃશેષજડ્યાપહા (૯) શુદ્ધાં બ્રહ્મવિચારસારપરમા માદ્યાં જગદ્વ્યાપિનીં, વીણાપુસ્તક ધારિણીમભયદાં, જાડ્યાંધકારાપહામ્ ; હસ્તે સ્ફાટિકમાલિકાં વિદધતીં, પદ્માસને સંસ્થિતાં, વન્દે તાં પરમેશ્વરીં ભગવતીં, બુદ્ધિપ્રદાં શારદામ્ (૧૦)

શ્રી સરસ્વતી સ્તોત્ર

(આચાર્ય શ્રીમદ્ બપ્પભટ્ટસૂરિ)

કલમરાલવિહઙ્ગમવાહના, સિતદુકૂલવિભૂષણલેપના; પ્રણુતભૂમિરુહામૃતસારિણી, પ્રવરદેહવિભાભરધારિણી (૧) અમૃતપૂર્ણકમણ્ડ

લુહારિણી, ત્રિદશદાનવમાનવસેવિતા; ભગવતી પરમૈવ સરસ્વતી, મમ પુનાતુ સદા નયનામ્બુજમ્ (૨) જિનપતિપ્રથિતાખિલવાઙ્મયી, ગણધરાનનમણ્ડપનર્તકી; ગુરુમુખામ્બુજખેલનહંસિકા, વિજયતે જગતિ શ્રુતદેવતા (૩) અમૃતદીધિતિબિમ્બસમાનનાં, ત્રિજગતી-જનનિર્મિતમાનનામ્ ;નવરસામૃતવીચિસરસ્વતીં, પ્રમુદિતઃ પ્રણમામિ સરસ્વતીમ્ (૪) વિતતકેતકિપત્રવિલોચને ! વિહિતસંસૃતિ-દુષ્કૃતમોચને !;ધવલપક્ષવિહઙ્ગમ; લાઞ્છિતે જય સરસ્વતિ! પૂરિત-વાઞ્છિતે ! (૫) ભવદનુગ્રહલેશતરઙ્ગિતા–સ્તદુચિતં પ્રવદન્તિ વિપશ્ચિતઃ; નૃપસભાસુ યતઃ કમલાબલા, કુચકલાલલનાનિ વિતન્વતે (૬) ગતઘના અપિહિ ત્વદનુગ્રહાત્, કલિતકોમલવાક્યસુધોર્મયઃ; ચકિતબાલકુરઙ્ગવિલોચના, જનમનાંસિ હરન્તિતરાં નરાઃ (૭) કરસરોરુહખેલનચઞ્ચલા, તવ વિભાતિ વરાજપમાલિકા; શ્રુતપયોનિધિમધ્યવિકસ્વરોજજ્વલતરઙ્ગકલાગ્રહસાગ્રહા (૮) દ્વિરદકેસરિ મારિ ભુજઙ્ગમા-સહનતસ્કરરાજરુજાં ભયમ્; તવ ગુણાવલિગાન-તરઙ્ગિણાં, ન ભવિનાં ભવતિ શ્રુતદેવતે! (૯) ૐ હ્રીઁ ક્લીઁ બ્લીઁ તતઃ શ્રીઁ તદનુ હસ કલ હ્રીઁ અથો ઐઁ નમોઽન્તે,લક્ષં સાક્ષાજ્જપેદ્યઃ કરસ-મવિધિના સત્તપા બ્રહ્મચારી; નિર્યાન્તીં ચન્દ્રબિમ્બાત્કલયતિ–મનસા ત્વાં જગચ્ચન્દ્રિકાભાં,સોઽત્યર્થં વહ્નિકુણ્ડે વિહિતઘૃતહુતિઃ સ્યાદ્ દશાંશેન વિદ્વાન્ (૧૦) રે રે! લક્ષણ–કાવ્ય–નાટક–કથા ચમ્પૂ –સમાલોકને, ક્વાયાસં વિતનોષિ બાલિશ ! મુધા કિં નમ્રવક્ત્રામ્બુજઃ!, ભક્ત્યાઽઽરાધય મંત્રરાજમહસા–ઽનેનાનિશં ભારતીં યેન ત્વં કવિતાવિતાન–સવિતાઽદ્વૈતપ્રબુદ્ધાયસે (૧૧) ચઞ્ચચ્ચન્દ્રમુખી પ્રસિદ્ધમહિમા, સ્વાચ્છંદ્યરાજ્યપ્રદા ઽનાયાસેન સુરા-સુરેશ્વરગણૈ-રભ્યર્ચિતા ભક્તિતઃ ; દેવી સંસ્તુતવૈભવા મલયજા લેપાઙ્ગ–રઙ્ગ–ધૃતિઃ, સા માં પાતુ સરસ્વતી ભગવતી ત્રૈલોક્યસંજીવની (૧૨) સ્તવનમેતદનેકગુણાન્વિતં, પઠતિ યો ભવિકઃ પ્રમનાઃ પ્રગે; સ સહસા મધુરૈર્વચનામૃતૈ નૃપગણાનપિ રઞ્જયતિ સ્ફુટમ્ (૧૩)

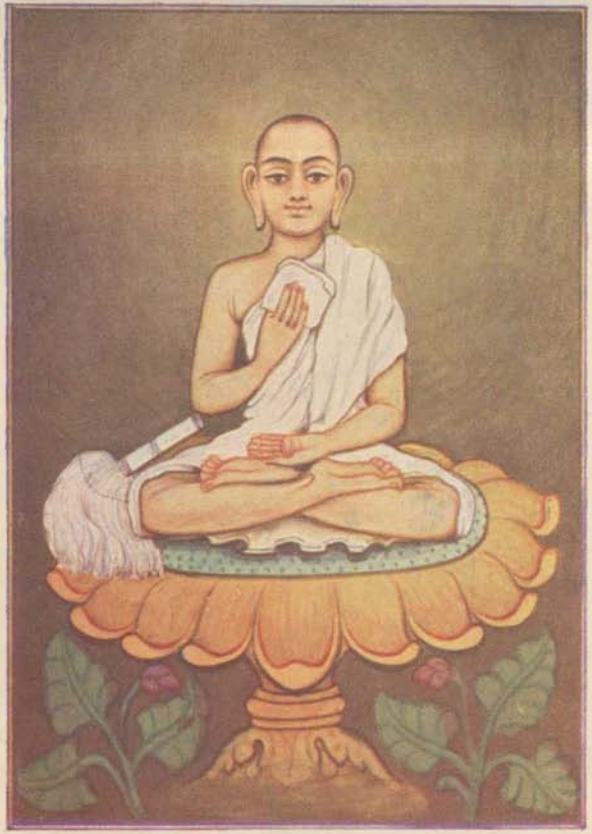

અનંતલબ્ધિનિધાન શ્રી ગૌતમસ્વામીજી

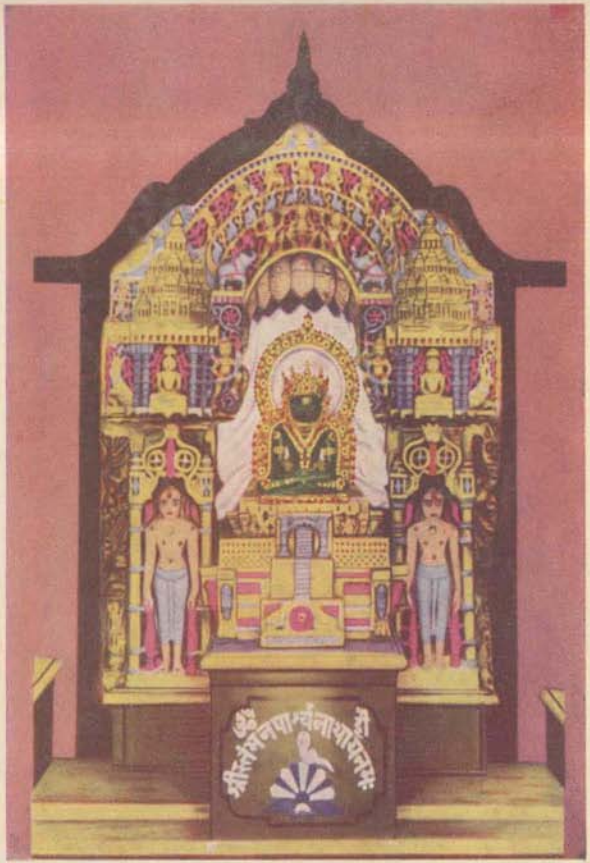

શ્રી સ્થંભન પાર્શ્વનાથ ભગવાન

મહુડી તીર્થાધિષ્ઠાયક શાસનરક્ષક શ્રી ઘંટાકર્ણ મહાવીર દેવ

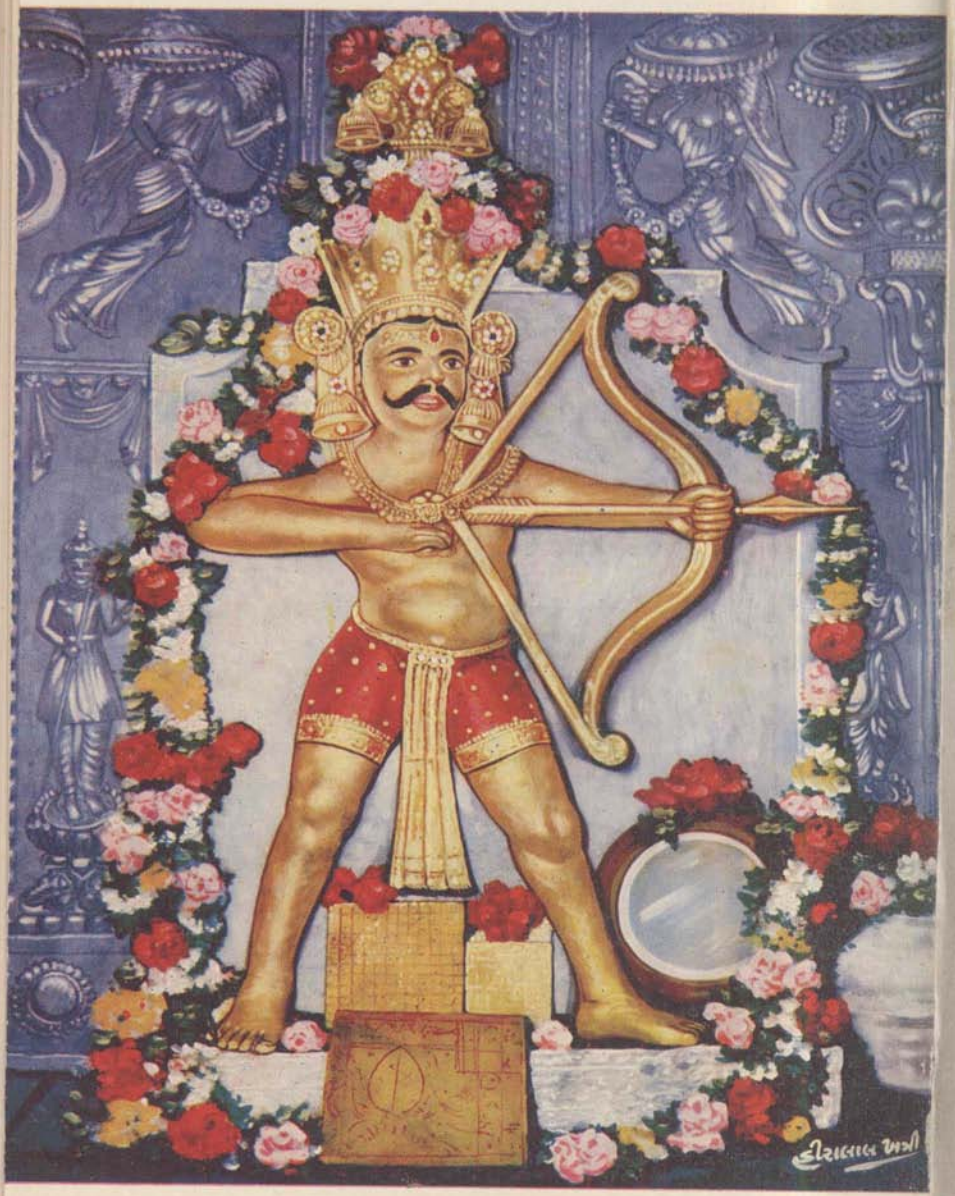

શાહ હંસરાજજી ભીમાજી તરફથી દર્શનાર્થે ભેટ

સરસ્વતી મંત્ર

ॐ ह्रीँ वद वद वाग्वादिनि ! भगवति ! सरस्वति ! श्रुतदेवि ! मम जाड्यं हर हर श्रीभगवत्यैक ठः ठः ठः स्वाहा

ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं वाग्वादिनि ! सरस्वति ! मम जिह्वाग्रे वासं कुरु कुरु स्वाहा

श्रीघंटाकर्ण स्तोत्र

ॐ घंटाकर्ण ! महावीर !, सर्वव्याधिविनाशक !; विस्फोटकभये प्राप्ते, रक्ष रक्ष महाबल ! (१) यत्रत्वं तिष्ठसे देव !; लिखितोऽक्षररूपं कितभिः,रोगास्तत्र प्रणश्यन्ति,वातपित्तकफोद्भवाः (२) तत्र राजभयं नास्ति, यान्ति कर्णे जपाः क्षयम्; शाकिनी भूत वेताला, राक्षसाः प्रभवन्ति न (३) नाऽकाले मरणं तस्य, न च सर्पेण दश्यते; अग्निचौरभयं नास्ति, नास्ति तस्याप्यरिभयम् (४)

ॐ ह्रीँ श्री घंटाकर्ण ! नमोस्तु ते ठः ठः ठः स्वाहा.

श्री घंटाकर्ण मंत्र

ॐ कौँ ग्लूँ ह्रीँ महावीर ! घंटाकर्ण ! नमोस्तु ते ठः ठः ठः स्वाहा.

श्री ग्रह शान्ति स्तोत्र

जगद्गुरुं नमस्कृत्य, श्रुत्वा सद्गुरु-भाषितम्; ग्रहशान्तिं प्रवक्ष्यामि, भव्यानां सुखहेतवे(१)जिनेन्द्रैः खेचरा ज्ञेयाः, पूजनीया विधिक्रमात्; पुष्पैर्विलेपनैर्धूपै, र्नैवेद्यैस्तुष्टिहेतवे (२)

પદ્મપ્રભસ્ય માર્તંડ-શ્ચન્દ્રશ્ચન્દ્રપ્રભસ્ય ચ ; વાસુપૂજ્યસ્ય ભૂપુત્રો, બુધસ્યાડષ્ટૌ જિનેશ્વરાઃ (૩) વિમલાનન્તધર્માંડરાઃ શાન્તિઃ કુન્થુર્નમિસ્તથા; વર્ધમાનો જિનેન્દ્રાણાં, પાદપદ્મે બુધો ન્યસેત્ (૪) ઋષભાજિતસુપાર્શ્વા–શ્ચાભિનન્દનશીતલૌ સુમતિઃ સંભવસ્વામી, શ્રેયાંસશ્ચ બૃહસ્પતિઃ (૫) સુવિધેઃ કથિતઃ શુક્રઃ સુવ્રતસ્ય શનૈશ્ચરઃ નેમિનાથસ્ય રાહુઃ સ્યાત્, કેતુઃ શ્રીમલ્લિપાર્શ્વયોઃ (૬) જન્મલગ્ને ચ રાશૌ ચ યદા પીડન્તિ ખેચરાઃ; તદા સંપૂજયેદ્ધીમાન્, ખેચરૈઃ સહિતાન્ જિનાન્ (૭) પુષ્પ ગંધાદિભિ ર્ધૂપૈ ર્નૈવેદ્યૈઃ ફલસંયુતૈઃ; વર્ણસદૃશદાનૈશ્ચ વસ્ત્રૈશ્ચ દક્ષિણાન્વિતૈઃ (૮)

(ૐ આદિત્ય સોમ મંગલ બુધ ગુરુ શુક્ર—શનૈશ્ચરરાહુ કેતુ સહિતાઃ ખેટા જિનપતિપુરતોઽવતિષ્ઠન્તુ)

જિનાનામગ્રતઃ સ્થિત્વા ગ્રહાણાં શાન્તિહેતવેઃ નમસ્કારશતં ભક્ત્યા, જપેદષ્ટોત્તરં શતમ્ (૯) ભદ્રબાહુરુવાચૈવં, પંચમઃ શ્રુતકેવલી; વિદ્યાપ્રવાદતઃ પૂર્વાદ્ ગ્રહશાન્તિવિધિ શ્રુતમ્ (૧૦)

૧ સૂર્યપૂજા–પદ્મપ્રભજિનેન્દ્રસ્ય, નામોચ્ચારેણ ભાસ્કર !; શાન્તિં તુષ્ટિંચ પુષ્ટિં ચ રક્ષાં કુરુ જયશ્રિયમ (૧)

૨ ચંદ્રપૂજા—ચંદ્રપ્રભજિનેન્દ્રસ્ય, નામ્ના તારાગણાધિપ !; પ્રસન્નો ભવ શાન્તિં ચ, રક્ષાં કુરુ જયશ્રિયમ્ (૧)

૩ ભૌમપૂજા—સર્વદાવાસુપૂજયસ્ય, નામ્ના શાન્તિં જયશ્રિયમ્; રક્ષાં કુરુ ધરાસુત !; અશુભોપિ શુભો ભવ (૧)

૪ બુધપૂજા–વિમલાનન્તધર્મારા;, શાન્તિઃ કુંથુર્નમિસ્તથા; મહાવીરશ્ચ તન્નામ્ના, શુભોભવ સદા બુધ ! (૧)

૫ ગુરુપૂજા–ઋષભાજિતસુપાર્શ્વા શ્ચાભિનંદનશીતલૌ; સુમતિ સંભવસ્વામી, શ્રેયાંસશ્ચ જિનોત્તમાઃ (૧) એતત્તીર્થકૃતાં નામ્ના,

પૂજ્યા ચ શુભોભવ !; શાન્તિં તુષ્ટિં ચ પુષ્ટિં ચ, કુરુ દેવ ગણાર્ચિત ! (૨)

૬ શુક્રપૂજા–પુષ્પદન્તજિનેન્દ્રસ્ય નામ્ના દૈત્યગણાર્ચિત !; પ્રસન્નો ભવ શાન્તિંચ, રક્ષાં કુરુ જયશ્રિયમ્ (૧)

૭ શનૈશ્ચરપૂજા–શ્રીસુવ્રતજિનેન્દ્રસ્ય, નામ્ના સૂર્યાંગસંભવ !; પ્રસન્નો ભવ શાન્તિંચ, રક્ષાં કુરુ જયશ્રિયમ્ (૧)

૮ રાહુપૂજા–શ્રીનેમિનાથતીર્થેશ, નામ્ના ત્વં સિંહિકાસુત !; પ્રસન્નો ભવ શાન્તિંચ રક્ષાં કુરુ જયશ્રિયમ્ (૧)

૯ કેતુપૂજા–રાહોઃ મરાશિસ્થ, કારણે દૃશ્યતેઽમ્બરે; શ્રી મલ્લીપાર્શ્વયો નામ્ના, કેતો ! શાન્તિં શ્રિયં કુરુ (૧)

ઇતિ ભણિત્વા સ્વસ્વવર્ણ કુસુમાંજલિ પ્રક્ષેપેણ જિનગ્રહાણાં પૂજા કાર્યા, તેન સર્વપીડાયાઃ શાન્તિર્ભવતિ.

અથવા સર્વેષાં ગ્રહાણામેકદા પીડાયામયં વિધિઃ

નવકોષ્ઠકમા લેખ્ય, મંડલંચ તુરસ્રકમ્, ગ્રહાસ્તત્ર પ્રતિષ્ઠાપ્યાઃ વક્ષ્યમાણક્રમેણતુ (૧) મધ્યે હિ ભાસ્કરઃસ્થાપ્યઃ, પૂર્વદક્ષિણતઃશશી; દક્ષિણસ્યાંધરાસૂનુર્બુધઃ પૂર્વોત્તરેણ ચ (૨) ઉત્તરસ્યાં સુરાચાર્યઃ, પૂર્વસ્યાં ભૃગુનંદનઃ; પશ્ચિમાયાં શનિઃ, સ્થાપ્યો રાહુર્દક્ષિણપશ્ચિમે (૩) પશ્ચિમોત્તરતઃ કેતુ રિતિ સ્થાપ્યાઃ ક્રમાદ્ ગ્રહાઃ પદ્મસ્થાલેઽથવાગ્નેય્યાં, ઇશાન્યાં તુ સદા બુધૈઃ (૪)

અથાસ્મિન્ રિષ્ટગ્રહે કસ્ય જિનસ્ય કયા રીત્યા પૂજા કાર્યા તદાઽભ્યાતિ.

૧ રવિપીડાયાં–રક્તપુષ્પૈઃ શ્રીપદ્મપ્રભપૂજા કાર્યા, ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણં, તસ્ય અષ્ટોત્તરશતજાપઃ કાર્યઃ

२ चंद्रपीडायां-चंदनेन सेवन्ति पुष्पैः श्रीचंद्रप्रभपूजा कार्या, ॐ ह्रीँ नमो आयरियाणं, तस्य अष्टोत्तरशतजपः कार्यः

३ भौमपीडायां-कुंकुमेन च रक्तपुष्पैः श्रीवासुपूज्यपूजा विधेया, ॐ ह्रीँ नमो सिद्धाणं, तस्य अष्टोत्तरशतजपः कार्यः

४ बुधपीडायां-दुग्धस्नाननैवेद्यफलादितः श्रीशान्तिनाथपूजा कर्तव्या, ॐ ह्रीँ नमो आयरियाणं, तस्य अष्टोत्तरशतजपःकार्यः

५ गुरुपीडायांदधिभोजनेन जंबिरादिफलेन च चंदनादिविलेपनेन श्रीआदिनाथपूजा करणीया, ॐ ह्रीँ नमो आयरियाणं, तस्य १०८ जपः कार्यः

६ शुक्रपीडायां- श्रीश्वेतपुष्पैश्चंदनादिना श्रीसुविधिनाथपूजा कार्या, चैत्ये घृतदानं कार्यं ॐह्रीँ नमो अरिहंताणं, तस्य १०८ जपः कार्यः

७ शनैश्चरपीडायां-नीलपुष्पैः श्रीमुनिसुव्रतपूजा कार्या, तैलस्नानदाने कर्तव्ये, ॐ ह्रीँ नमो लोए सव्वसाहूणं, तस्य १०८ जपः कार्यः

८ राहुपीडायां-नीलपुष्पैः श्रीनेमिनाथपूजा करणीया, ॐ ह्रीँ नमो लोए सव्वसाहूणं, तस्य १०८ जपः कार्यः

९ केतुपीडायां-दाडिमादिपुष्पैः श्रीपार्श्वनाथपूजा कार्या, ॐ ह्रीँ नमो लोए सव्वसाहूणं, तस्य १०८ जपः कार्यः

सर्वग्रहपीडायां-श्रीसूर्यसोमांगारबुध बृहस्पति शुक्रशनैश्चर राहु केतवः ! सर्वग्रहाः मम सानुग्रहाः भवन्तु स्वाहा, ॐ ह्रीँ असिआउसाय नमः स्वाहा, तस्य १०८ जपः कार्यः, तेन नवग्रहपीडोपशान्तिःस्यात्

નવગ્રહયંત્ર

ગ્રહ	વર્ણ	વસ્ત્ર	બન્ને હાથમાં	વાહન	સ્વામી
૧. સૂર્ય	રક્ત	રક્ત	કમળ(માળા,કુંડી)	૭ઘોડાનોરથ	પૂર્વ
૨. ચંદ્ર	શ્વેત	શ્વેત	અમૃતકુંભ,,–,,	૧૦ ,,–,,	વાયવ્ય
૩. મંગળ	પ્રવાળા	રક્ત	કુંહાડો (,,–,,)	ભૂમિ	દક્ષિણ
૪. બુધ	નીલ(પીત)	નીલ	પુસ્તક (,,–,,)	રાજહંસ	ઉત્તર
૫. ગુરુ	સુવર્ણ	પીત	,, (,,–,,)	હંસ	ઈશાન
૬. શુક્ર	સ્ફટિક	શ્વેત	ઘંટ (,,–,,)	ઘોડો	અગ્નિ
૭. શનિ	મોરકંઠજેવો (શ્યામ)	નીલ	પરશુ ,,–,,	કાચ	પશ્ચિમ
૮. રાહુ	શ્યામ	શ્યામ	,, (અર્ધમુદ્રા)	સિંહ	નૈર્ઋત્ય
૯. કેતુ	,,	,,	સાપ (માળા-કુંડી)	સાપ	૦

શ્રી શત્રુંજય લઘુકલ્પ

અઇમુત્તય કેવલિણા, કહિઅં સેત્તુંજતિત્થમાહપ્પં, નારયરિસિસ્સ પુરઓ, તં નિસુણહ ભાવઓ ભવિઆ (૧) સેત્તુંજે પુંડરિઓ, સિદ્ધો મુણિકોડિપંચસંજુત્તો; ચિત્તસ્સ પુણ્ણમાએ, સો ભણ્ણઇ તેણ પુંડરિઓ (૨) નમિ વિનમિ રાયાણો, સિધ્ધા કોડીહિં દોહિં સાહૂણં; તહ દવિડવાલિખિલ્લા, નિવ્વુઆ દસ ય કોડીઓ (૩) પજ્જુન્ન સંબપમુહા, અદ્ધટ્ઠાઓ, કુમારકોડીઓ; તહ

પંડવા વિ પંચ ય, સિદ્ધિ ગયા નારયરિસી ય (૪) થાવચ્ચાસુય સેલગા ય, મુણિણો વિ તહ રામમુણી; ભરહો દસરહપુત્તો, સિદ્ધા વંદામિ સેત્તુંજે (૫) અન્નેવિ અવિહમોહા, ઉસભાઇ વિસાલવંસસંભૂઆ; જે સિદ્ધા સેત્તુંજે, તં નમહ મુણી અસંખિજ્જા (૬) પન્નાસન્નેયણાઇં, આસી સેત્તુંજવિત્થરો મૂલે; દસનેયણુ સિહરતલે, ઉચ્ચત્તં જોયણા અટ્ઠ (૭) જં લહઇ અન્નતિત્થે, ઉગ્ગેણુ તવેણ બંભચેરેણ; તં લહઇ પયત્તેણં, સેત્તુંજગિરિમ્મિ નિવસંતો (૮) જં કોડિએ પુણ્ણં, કામિય આહારભોઇયા જે ઉ;તં લહઇ તત્થ પુણ્ણં એગોવવાસેણ સેત્તુંજે (૯) જં કિંચિ નામતિત્થં, સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ; તં સવ્વમેવ દિટ્ઠં, પુંડરિએ વંદિએ સંતે (૧૦) પડિલાભંતે સંઘં, દિટ્ઠમદિટ્ઠે ય સાહૂ સેત્તુંજે, કોડિગુણં ચ અદિટ્ઠે, દિટ્ઠે અ અણંતયં હોઇ (૧૧) કેવલનાણુપ્પત્તી, નિવ્વાણં આસિ જત્થ સાહૂણં; પુંડરિએ વંદિત્તા, સવ્વે તે વંદિયા તત્થ (૧૨) અટ્ઠાવયસમ્મેએ, પાવા ચંપાઇ ઉજ્જંતનગે ય; વંદિત્તા પુણ્ણફલં, સયગુણં તંપિ પુંડરિએ (૧૩) પૂઆકરણે પુણ્ણં, એગગુણં સયગુણં ચ પડિમાએ; જિણભવણેણ સહસ્સં-ણંતગુણં પાલણે હોઇ (૧૪) પડિમં ચેઇહરં વા, સેત્તુંજગિરિસ્સ મત્થએ કુણઇ; ભુત્તૂણ ભરહવાસં, વસઇ સગ્ગે નિરુવસગ્ગે (૧૫) નવકાર પોરિસીએ, પુરિમડ્ઢેગાસણું ચ આયામં; પુંડરિયં ચ સરંતો, ફલકંખી કુણઇ અભત્તટ્ઠં (૧૬) છટ્ઠટ્ઠમદસમદુવાલસાણું, માસદ્ધમાસખમણાણું; તિગરણસુદ્ધો લહઇ, સેત્તુંજં સંભરંતો અ (૧૭) છટ્ઠેણું ભત્તેણું, અપાણેણું તુ સત્ત જત્તાઇં; જો કુણઇ સેત્તુંજે, તઇયભવે લહઇ સો મુક્ખં (૧૮)અજ્જવિ દીસઇ લોએ, ભત્તં ચઇઊણ પુંડરિયનગે; સગ્ગે સુહેણ વચ્ચઇ, સીલવિહૂણોવિ હોઊણ (૧૯) છત્તં જયં પડાગં, ચામરભિંગારથાલદાણેણું; વિજ્જાહરો અ હવઇ, તહ ચક્કી હોઇ રહદાણા (૨૦) દસ વીસ

તીસ ચત્તાલ, પન્નાસા પુપ્ફદામદાણેણ; લહઇ ચઉત્થછટ્ઠટ્ઠમ –દસમદુવાલસફલાઇં (૨૧) ધૂવે પક્ખુવવાસો, માસક્ખમણું કપૂરધૂવમ્મિ; કિત્તિય માસક્ખમણું, સાહૂ પડિલાભિએ લહઇ (૨૨) ન વિ તં સુવન્નભૂમિ-ભૂસણદાણેણ અન્નતિત્થેસુ; જં પાવઈ પુણ્ણફલં, પૂઆન્હવણેણ સિત્તુંજે (૨૩) કંતાર ચોર સાવય–સમુદ્દદારિદ્દરોગરિઉરુદ્દા; મુચ્ચંતિ અવિગ્ઘેણું, જે સેત્તુંજં ધરન્તિ મણે (૨૪) સારાવલીપયન્નગ-ગાહાઓ સુઅહરેણ ભણિઆઓ; જો પઢઈ ગુણઇ નિસુણઇ, સો લહઇ સિત્તુંજજત્તફલં (૨૫)

વર્ધમાન વિદ્યા(પ્રવ્રજ્યાવિધિમાં)

શ્રી નવકારમહામંત્રનો છંદ

દુહા

વંછિત પૂરે વિવિધ પરે, શ્રીજિનશાસનસાર; નિશ્ચે શ્રી નવકાર, નિત જપતાં જયજયકાર (૧) અડસઠ અક્ષર અધિક ફળ, નવપદ નવે નિધાન; વીતરાગ સ્વયં મુખ વદે, પંચપરમેષ્ઠી પ્રધાન (૨) એકજ અક્ષર એક ચિત્ત, સમર્યા સંપત્તિ થાય; સંચિત સાગર સાતનાં, પાતક દૂર પલાય (૩) સકલમંત્ર શિરમુકુટમણિ, સદ્ગુરુભાષિત સાર; સો ભવિયાં મન શુદ્ધશું, નિત જપીએ નવકાર (૪)

છંદ–હાટકી

નવકાર થકી શ્રાપાલ નરેસર, પામ્યો રાજ્ય પ્રસિદ્ધ, સ્મશાન વિષે શિવનામ કુમરને, સોવન પુરુષો સિદ્ધ; નવલાખ જપંતાં નરક નિવારે, પામે ભવનો પાર, સો ભવિયાં ભક્તે ચોક્ખે ચિત્તે, નિત જપીએ નવકાર (૧) બાંધી વડશાખા શીંકે બેસી, હેઠળ કુંડ

હુતાશ, તસ્કરને મંત્ર સમર્પ્યો શ્રાવકે, ઊડ્યો તે આકાશ; વિધિએ જપતાં અહિ વિષ ટાળે, ઢાળે અમૃતધાર....સો૦ (૨) ણીન્નેરા કારણ રાય મહાબલ, વ્યંતર દુષ્ટ વિરોધ, જેણે નવકારે હત્યા ટાળી, પામ્યો યક્ષ પ્રતિબોધ; નવલાખ જપંતાં થાએ જિનવર, ઇસ્યો છે અધિકાર....સો૦ (૩) પલ્લિપતિ શીખ્યો મુનિવર પાસે, મહામંત્ર મન શુદ્ધ, પરભવ જે રાજસિંહ પૃથિવી-પતિ, પામ્યો પરિગલ રિદ્ધ; એ મંત્ર થકી અમરાપુરા પહોતો, ચારુદત્ત સુવિચાર...સો૦ (૪) સંન્યાસી કાશી તપ આપંતો, પંચાગ્નિ પરજાલે, દીઠો શ્રી પાસકુમારે પન્નગ, અધબળતો તે ટાળે; સંભળાવ્યો શ્રી નવકાર સ્વયં મુખ, ધરણેન્દ્રભવન અવતાર સો૦ (૫) મન શુદ્ધે જપતાં મયણા સુંદરી, પામી પ્રિય સંયોગ, ઇણે ધ્યાને કુષ્ઠ ટળ્યો ઊંબરને, રક્તપિત્તનો રોગ; નિશ્ચે શું જપતાં નવનિધિ થાએ, ધર્મતણો આધાર....સો૦ (૬) ઘટમાંહિ કૃષ્ણ ભુજંગમ ઘાલ્યો, ધરણી કરવા ઘાત, પરમેષ્ઠિપ્રભાવે હાર ફૂલનો વસુધા માંહિ વિખ્યાત; કલાવતીએ પિંગલ કીધો, પાપતણો પરિહાર....સો૦ (૭) ગયણાંગણ જાતિ રાખી ગ્રહીને, પાડી બાણ પ્રહાર, પંચપદ સુણતાં પાંડુપતિ ઘર, તે થઈ કુંતા નાર; એ મંત્ર અમુલખ મહિમા મંદિર, ભવ દુઃખ ભંજન હાર....સો૦ (૮) કંબલ સંબલ શ્રેષ્ઠિ આવાસે, પામ્યા સમતા રસ પાન, દીધે નવ-કારે ગયા દેવલોકે, વિલસે અમર વિમાન; એ મંત્ર થકી સંપત્તિ વસુધા લહી, વિલસે જૈન વિહાર....સો૦ (૯) આગે ચોવીવી હુઈ અનંતી, હોશે વાર અનંત, નવકાર તણી કોઇ આદિ ન જાણે, એમ ભાખે અરિહંત; પૂરવ દિશિ ચારે આદિ પ્રપંચે, સમર્યા સંપત્તિ સાર....સો૦ (૧૦) પરમેષ્ઠિ સુરપદ તે પણ પામે, જે કૃતકર્મ કઠોર, પુંડરિક ગિરિ ઊપર પ્રત્યક્ષ પેખ્યો, મણિધર ને એક મોર; સદ્ગુરુ સન્મુખ વિધિયે સમરતાં સફળ જનમ સંસાર....સો૦ (૧૧) શૂલિકારોપણ તસ્કર કીધો, લોહ ખુરો પરસિદ્ધ, તિહાં શેઠે નવકાર સુણાવ્યો, પામ્યો અમરની

રિદ્ધ; શેઠને ઘેર આવી વિઘ્ન નિવાર્યા, સુરે કરી મનોહાર...સો૦ (૧૨) પંચ પરમેષ્ઠિ જ્ઞાનજ પંચહ, પંચ દાન ચારિત્ર, પંચ સજ્ઝાય મહાવ્રતપંચહ, પંચ સમિતિ સમકિત, પંચ પ્રમાદ વિષય તજે પંચહ, પાલે પંચાચાર....સો૦ (૧૩)

કલશ–છપ્પય

નિત્ય જપીએ નવકાર, સાર સંપત્તિ સુખદાયક, સિદ્ધમંત્ર એ શાશ્વતો, એમ જપે શ્રીજગનાયક, શ્રી અરિહંત સુસિદ્ધ, શુદ્ધ આચાર્ય ભણીજે; શ્રી ઉવજ્ઝાય સુસાધુ, પંચ પરમેષ્ઠી થુણીજે, નવકાર સાર સંસાર છે, કુશળ લાભવાચક કહે, એક ચિત્તે આરાધતાં, વિવિધ ઋદ્ધિ વાંછિત લહે (૧)

૧૦૮ નામ શ્રીપાર્શ્વનાથનો છંદ

પાર્શ્વજિનરાજ સુણો આજ શંખેશ્વરા૦ પરમ પરમેશ્વરા વિશ્વવ્યાપી; ભીડભાંગી જરા જાદવોની જઇ, સ્થિર થઈ શંખપુરી નામથાપી....પાર્શ્વ૦ (૧) સારકરી સાર મનોહારી૦ મહારાજ તું, માન મુજ વિનતિ મન્ન માચી; અવરદેવાતણી આશ કોણુ–કામની, સ્વામી સેવના એક સાચી... પાર્શ્વ૦(૨) તુંહી અરિહંત ભગવંત ભવતારણો, વારણો વિષમ ભય દુઃખ વાટે; તુંહી સુખકારણો સારણો કાજ સહુ,તુંહી મનોહારણો૦સાચમાટે...પાર્શ્વ૦(૩) અંતરીક્ષ૦અમીઝરા૦પાર્શ્વપંચાસરા૦ભાંયરા૦પાર્શ્વ ભાભા૦ ભટેવા૦; વિજયચિન્તામણિ૦સોમચિન્તામણિ૦સ્વામીક્ષિપ્રાતણી૦સેવાકરો... પાર્શ્વ૦ (૪) ફળવૃદ્ધિપાર્શ્વ૦ મનમોહના૦મગસીયા૦તારસલ્લા૦ નમુ નાહી ચોટા; સકળલેચાપ્રભુ૦આશાગુલ૦અરજીયાં૦બંભણા૦ થંભણા૦ પાર્શ્વ મોટા...પાર્શ્વ૦(૫)ગેડી૦ ગોડીપ્રભુ૦ નીલકંઠા૦ નમું,અળધરા૦શામળા૦ પાર્શ્વપ્યારા; સુરસરા૦કંકણા૦પાર્શ્વદાદા

વળી૦સુરજમંડણ૦ નમુ તરણતારા....પાર્શ્વ૦ (૬) જગવલ્લભ૦ કલીકુંડ૦ચિન્તામણિ૦લોઢીણા૦શેરિસાસ્વામી૦નમીએ; નાકોડા૦ નાવલા૦કળીયુગા૦રાવણા૦પોશીનાપાર્શ્વ૦નમી દુઃખ દમીએ.... પાર્શ્વ૦ (૭) સ્વામીમાણક૦નમું નાથસારોડિયા૦નકોડા૦જોરવાડી૦ જગેશા; કાપલી૦દોલતી૦ પ્રસમીયા૦ મું જપરા૦ ગાડરીયાપ્રભુ૦ ગુણગિરેશા....પાર્શ્વ૦(૮) હમીરપુરપાર્શ્વ૦પ્રણમું વળી નવલખા૦ ભીડભંજનપ્રભુ૦ભીડભાંગે; દુઃખભંજનપ્રભુ ડોકરિયા૦નમું પાર્શ્વ-જીરાઉલા૦જગત જાગે....પાર્શ્વ૦ (૯) અવંતી૦ ઉજ્જૈનીયે સહસ્રફણા૦સાહિબા, મહેમદાબાદ કોકો૦કડેરા૦; નારીંગા૦ ચંચુચલ્લા૦ચલવેસરા૦તવલીફલ૦વિહાર નાગેન્દ્ર૦નેરા૦....પાર્શ્વ૦ (૧૦)પાર્શ્વકલ્યાણ૦ગાંગાણિયા૦પ્રણમીએ, પ્રલ્લવિહાર૦નાગેન્દ્ર૦ નાથા; કુરકટ૦ઈશ્વરા પાર્શ્વછત્રા૦અહીં, કમઠદેવે નમ્યા શકે સાથા.... પાર્શ્વ૦(૧૧) તીમીર૦ ઘોઘો૦ પ્રભુદુધિયા૦ વલ્લભા૦ શંખલધૃત કલ્લોલ૦ખૂઢા; ધીંગડમલ્લાપ્રભુ૦ પાર્શ્વ ઝોટીંગજી૦ જસ મહિમા૦ નહિ જગત ગૂઢા૦ પાર્શ્વ૦.... (૧૨) ચોરવાડી૦જિનરાજ ઉદામણી,પાર્શ્વઅજાવરા૦નેવનંગા૦;કાપરડા૦ ગજેવા૦પ્રભુછેછલી૦ સુખસાગરતણા૦કરે સંગા....પાર્શ્વ૦ (૧૩) વજ્જુલા૦કરકંડુ૦મંડળીકાવળી૦મોહેરીયા૦ શ્રીફલોધી૦અનીદા૦; ઔઆ૦કુલપાક૦ કંસારિયા૦ આડંગરા૦અનિયલાપાર્શ્વ૦ પ્રણમું આનંદા....પાર્શ્વ૦(૧૪) નવસારી૦ નવપલ્લવાપાર્શ્વજી૦ શ્રી-મહાદેવ૦ વરકાણેાવાસી૦; પરોકલ૦ ટાંકલ૦ નવખંડા૦ નમું, ભવતણી જાય જેહથી ઉદાસી....પાર્શ્વ૦ (૧૫) મનવાંછિતપ્રભુ૦ પાર્શ્વજીને નમું, વળી નમું નાથ સાચાનગીનાદ; દુઃખદોહગ તજી સાધુમારગ ભજી, કર્મના કેશરીથી ન બીહના...પાર્શ્વ૦ (૧૬) અર્ધનૃપનંદ કુલચંદ પ્રભુઅલવરા૦બીબડાપાર્શ્વ૦ કલ્યાણ રાયા; હોયે કલ્યાણ જશ નામથી જય હોયે, જનની વામાને ધન્ય જેહ જાયા...પાર્શ્વ૦(૧૭) એક શત આઠ પ્રભુ પાર્શ્વ નામે થુણ્યા,

શ્રી સરસ્વતી ભગવતી શ્રુતદેવી

શાસનરક્ષક શ્રી માણીભદ્ર વીર

શ્રી નાકોડા પાર્શ્વનાથ ભગવાન

મુનિશ્રી તેજપ્રભ વિ. તથા મુનિશ્રી વિમલ વિ. ના સદુપદેશથી
વિસલપુર નિવાસી શેઠ દેવીચંદ રત્નાજીના ધર્મપત્નિ અ. સૌ. હરકોરબેનના
વરસીતપની આરાધના નિમિત્તે દર્શનાર્થે ભેટ. હા. તેજરાજ દેવીચંદ.

સુખ સંપત્તિ લહ્યો સર્વવાતે; ઋદ્ધિયશસંપદા સુખશરીરે સદા, નહી મણા માહરે કોઈ વાતે.... પાર્શ્વ૦ (૧૮) સાચ જાણી સ્તવ્યો મન માહરે ગમ્યો, પાર્શ્વ હૃદયે રમ્યો પરમ પ્રીતે; સમીહિત સિદ્ધિ નવનિધિ પામ્યો સહુ, મુજથકી જગતમાં કો ન જીતે...પાર્શ્વ૦(૧૯) કાજ સહુ સારજે શત્રુસંહારજે, પાર્શ્વ-શંખેશ્વરા મોજ પાવું; નિત્ય પ્રભાત ઊઠી નમું નાથજી, તુજ વિના અવર કુણ કાજ ધ્યાવું....પાર્શ્વ૦(૨૦) અઢાર એકાશીએ ફાલ્ગુણ માસીએ, બીજ કજ્જલપખે છંદ કરીયો; ગૌતમગુરુ-તણાં વિજયખુશાલ જે, ઉત્તમે સંપદા સુખ વરીયો...પાર્શ્વ૦(૨૧)

શ્રી નાકોડાપાર્શ્વનાથનો મંત્ર

ૐ નમો શ્રીનાકોડાપાર્શ્વનાથાય હ્રીં શ્રીં ધરણેન્દ્ર પદ્માવતી સહિતાય અટ્ટેમટ્ટે ક્ષુદ્રાન્ સ્તંભય સ્તંભય, દુષ્ટાન્ ચુરય ચુરય, મનોવાછિતં પૂરય પૂરય, ઋદ્ધિં વૃદ્ધિં કુરુ કુરુ સ્વાહા

શ્રી ગૌતમ સ્વામીનો છંદ

વીર જિનેશ્વર કેરો શિષ્ય, ગૌતમ નામ જપો નિશદિશ;
જે કીજે ગૌતમનું ધ્યાન, તો ઘર વિલસે નવે નિધાન. ૧
ગૌતમ નામે ગિરિવર ચઢે, મન વંછિત હેલા સંપજે;
ગૌતમ નામે નાવે રોગ, ગૌતમ નામે સર્વ સંયોગ. ૨
જે વેરી વિરુઆ વંકડા, તસ નામે નાવે ઢૂંકડા;
ભૂત પ્રેત નવિ મંડે પ્રાણ, તે ગૌતમના કરું વખાણ. ૩
ગૌતમ નામે નિર્મળ કાય, ગૌતમ નામે વાધે આય;
ગૌતમ જિનશાસન શણગાર, ગૌતમ નામે જયજયકાર. ૪
શાળ દાળ સુરહા ઘૃત ગોળ, મન વાંછિત કાપડ તંબોલ;
ઘર સુઘરણી નિર્મળ ચિત્ત, ગૌતમ નામે પુત્ર વિનીત. ૫

ગૌતમ ઉદયે અવિચળ ભાણુ, ગૌતમ નામ જપો જગ જાણુ;
મોટા મંદિર મેરુસમાન, ગૌતમ નામે સફળ વિહાણુ. ૬
ઘર મયગલ ઘોડાની જોડ, વારુ પહોંચે વંછિત કોડ;
મહિયલ માને મોટા રાય, જો ટૂઠે ગૌતમના પાય. ૭
ગૌતમ પ્રણમ્યા પાતક ટળે, ઉત્તમ નરની સંગત મળે;
ગૌતમ નામે નિર્મળ જ્ઞાન, ગૌતમ નામે વાધે વાન. ૮
પુણ્યવંત અવધારો સહુ, ગુરુ ગૌતમના ગુણ છે બહુ;
કહે લાવણ્ય સમય કર જોડ, ગૌતમ તૂઠે સંપત્તિ કોડ ૯

શ્રી ગૌતમસ્વામીનો મંત્ર

ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ અરિહંત ઉવજ્ઝાય ગૌતમસ્વામિને નમોનમઃ

શ્રી માણિભદ્રવીરનો છંદ

સરસ વચન દ્યો સરસ્વતિ, પૂજું ગુરુ કે પાય; ગુણ માણિકનાં ગાવતાં, સેવકને સુખ થાય (૧) માણિભદ્રને પામીએ, સુરતરુ જેહવો સાંમ; રોગ સોગ દૂરે હરે, નમું ચરણ શિરનામ (૨) તું પારસ તું પોરસો, કામ કુંભ સુખકાર; સાહિબ વરદાઇ સદા, આતમનો આધાર (૩) તુંહિ ચિંતામણિ રતન, ચિત્રાવેલ વિચારઃ માણક સાહેબ માહરે, દોલતરો દાતાર (૪) દેવ ઘણા દુનિયા નમે, સુતા કરે સન્માન; માણિભદ્ર મોટો મર્દ, દીયે દેવ દિવાણુ (૫)

શ્રી માણિભદ્રવીરનો મંત્ર

ૐ નમો માણિભદ્રાય કૃષ્ણરૂપાય ચતુર્ભૂજાય જૈનશાસનભક્તાય નવનાગસહસ્રબલાય કિન્નર કિંપુરુષગંધર્વયક્ષરાક્ષસભૂતપિશાચ્ય સર્વશાકિનીનાં નિગ્રહં કુરુ પાત્રં રક્ષ રક્ષ સ્વાહા.

ૐ અસિઆઉસાય નમઃ શ્રીમાણિભદ્ર ! દિશતુ મમ સદા સર્વકાર્યેષુ સિદ્ધિમ્

* * * * *

ૐ હ્રીં શ્રીં ભગવતે શ્રીમાણિભદ્રાય હ્રીં શ્રીં કણુકણુ કલ્લીં કટ્ કટ્ સ્વાહા

સોળ સતીનો છંદ

આદિનાથ આદે જિનવર વંદી, સફળ મનોરથ કીજીએ એ;
પ્રભાતે ઊઠી મંગલિક કામે, સોળ સતીનાં નામ લીજીએ એ (૧) બાળકુમારી જગ હિતકારી, બ્રાહ્મી ભરતની બહેનડીએ;
ઘટ ઘટ વ્યાપક અક્ષર રૂપે, સોળ સતી માંહે જે વડીએ (૨) બાહુબલ ભગિની સતીય શિરોમણી, સુંદરી નામે ઋષભ સુતાએ;
અંકસ્વરૂપી ત્રિભુવનમાંહે, જેહ અનુપમ ગુણ જુતા એ (૩) ચંદનબાળા બાળપણાથી, શિયલવતી શુદ્ધ શ્રાવિકાએ; અડદના બાકુલા વીર પ્રતિલાભ્યા, કેવળ લહી વ્રત ભાવિકાએ (૪) ઉગ્રસેન ધુઆ ધારિણી નંદિની,રાજીમતી નેમ વલ્લભાએ;જોબનવેશે કામને જીત્યો, સંયમ લેઇ દેવ દુલ્લભાએ(૫) પંચભરતારી પાંડવનારી દ્રુપદ તનયા વખાણીએ એ; એકસો આઠે ચીર પુરાણાં, શિયલ મહિમા તસ જાણીએ એ (૬) દશરથ નૃપની નારી નિરુપમ, કૌશલ્યા કુલચંદ્રિકા એ; શિયલ સલૂણી રામ જનેતા, પુણ્યતણી પ્રણાલિકાએ (૭) કૌશાંબિક હામે શતાનિક નામે, રાજ્યકરે રંગ રાજીઓ એ; તસ ઘર ઘરણી મૃગાવતી સતી, સુરભવને જસ ગાજીઓએ (૮) સુલસા સાચી શિયલે ન કાચી, રાચી નહી વિષયા રસે એ; મુખડું જોતાં પાપ પલાયે, નામ લેતાં મન ઉલ્લસે એ (૯) રામ રઘુવંશી તેહની કામિની, જનક સુતા સીતા સતીએ; જગ સહુ જાણે ધીજ કરંતાં, અનલ શીતલ થયો શિયલથીએ (૧૦) કાચે તાંતણે ચાલણી બાંધી, કુવા થકી જલ કાઢિયું એ; કલંક ઉતારવા સતીય સુભદ્રા, ચંપાણાર ઉઘા-

ડીયું એ (૧૧) સુરનર વંદિત શિયલ અખંડિત, શિવા શિવપદ ગામિનીએ; જેહને નામે નિર્મળ થઇએ, બલિહારી તસ નામનીએ. (૧૨)
હસ્તિનાગપુરે પાંડુરાયની, કુંતા નામે કામિનીએ; પાંડવમાતા દશે દશારહની, બહેન પતિવ્રતા પદ્મિનીએ (૧૩) શિયલવતી નામે શીલવ્રત ધારિણી, ત્રિવિધે તેહને વંદિયેએ; નામજપંતાં પાતક જાએ, દરિશણ દુરિત નિકંદીયે એ (૧૪) નિષિધાનગરી નલહનરિંદની, દમયંતી તસ ગેહિની એ; સંકટ પડતાં શિયલજ રાખ્યું, ત્રિભુવન કીર્તિ જેહનીએ (૧૫) અનંગા અજિતા જગજન પૂજિતા, પુષ્પચુલાને પ્રભાવતીએ; વિઘ્નવિખ્યાતા કામિતદાતા, સોલમીસતી પદ્માવતીએ (૧૬) વીયે ભાખી શાસ્ત્રે શાખી ઉદયરતન ભાખે મુદાએ; વહાણુવાતાં જે નર ભણશે, તે લેશે સુખ સંપદા એ (૧૭)

શ્રી રત્નાકર પચ્ચીશી (સંસ્કૃત)

શ્રેયઃ શ્રિયાં મઙ્ગલકેલિસદ્મ !, નરેન્દ્ર દેવેન્દ્ર નતાઙ્ઘ્રિપદ્મ !; સર્વજ્ઞ ! સર્વાતિશય પ્રધાન !, ચિરંજય જ્ઞાનકલા નિધાન !; (૧) જગત્ત્રયાધાર ! કૃપાવતાર ! દુર્વારસંસાર વિકાર વૈદ્ય !, શ્રી વીતરાગ ! ત્વયિ મુગ્ધભાવા–દ્વિજ્ઞ પ્રભો ! વિજ્ઞપયામિ કિઞ્ચિત્ (૨) કિં બાલ લીલા કલિતો ન બાલઃ, પિત્રોઃ પુરો જલ્પતિ નિર્વિકલ્પઃ ?; તથા યથાર્થં કથયામિ નાથ !, નિર્જાશયં સાનુશયસ્તવાગ્રે (૩) દત્તં ન દાનં પરિશીલિતં ચ, ન શાલિ શીલં ન તપોડલિતપ્તમ્;શુભો ન ભાવોડપ્યભવદ્ ભવેડસ્મિન્,વિભો! મયા ભ્રાન્તમહો મુધૈવ (૪) દગ્ધોડગ્નિના ક્રોધમયેન દર્પા, દુષ્ટેન લોભાડડપ્ય મહોરગેણ; ગ્રસ્તોડભિમાનાડ જગરેણ માયા–જાલેન બદ્ધોડસ્મિ કથં ભજે ત્વામ્? (૫) કૃતંમયાડમુત્રહિતં ન

ચેહ, લોકેડપિ લોકેશ ! સુખં ન મેડભૂત્; અસ્માદૃશાં કેવલમેવ જન્મ, જિનેશ ! જજ્ઞે ભવપૂરણાય (૬) મન્યે મનો યન્ન મનોજ્ઞવૃત્ત !, ત્વદાસ્યપીયૂષ મયૂખલાભાત્; દ્રુતં મહાનન્દરસં કઠોરમસ્માદૃશાં દેવ ! તદશ્મતોડપિ (૭) ત્વત્તઃ સુદુષ્પ્રાપ્યમિદં મયાપ્તં, રત્નત્રયં ભૂરિભવભ્રમેણુ; પ્રમાદનિદ્રાવશતો ગતં તત્, કસ્યાગ્રતો નાયક ! પૂત્કરોમિ ? (૮) વૈરાગ્યરઙ્ગઃ પરવઞ્ચનાય, ધર્મોપદેશો જનરઞ્જનાય; વાદાય વિદ્યાધ્યયનં ચ મેડભૂત્, ક્રિયદ્ ધ્રુવે હાસ્યકરં સ્વમીશ ! (૯) પરાપવાદેન મુખં સદોષં, નેત્રં પરસ્ત્રી જનવીક્ષણેન; ચેતઃ પરાડપાયવિચિન્તનેન, કૃતં ભવિષ્યામિ કથં વિલોડહમ્ ? (૧૦) વિડમ્બિતં યત્સ્મરઘસ્મરાડર્તિ–દશાવશાત્સ્વં વિષયાન્ધલેન; પ્રકાશિતં તદ્ભવતો હ્યિવૈવ, સર્વજ્ઞ ! સર્વં સ્વયમેવ વેત્સિ (૧૧) ધ્વસ્તોડન્યમંત્રૈઃ પરમેષ્ઠિ મંત્રઃ, કુશાસ્ત્રવાક્યૈર્નિહતા ડડગમોક્તિઃ ; કર્તું વૃથા કર્મ કુદેવસંગાદવાગ્છિ હિ નાથ ! મતિ ભ્રમો મે (૧૨) વિમુચ્ય દૃગ્લક્ષ્યગતં ભવન્તં, ધ્યાતા મયા મૂઢધિયા હૃદન્તઃ ; કટાક્ષ વક્ષોજગભીરનાભિ, કટી તટીયાઃ સુદૃશાં વિલાસાઃ (૧૩) લોલેક્ષણા વક્ત્રનિરીક્ષણેન, યો માનસે રાગ લવો વિલગ્નઃ; ન શુદ્ધસિદ્ધાન્ત પયોધિમધ્યે,ધૌતોડપ્યગાત્તારક! કારણં કિમ્ ?(૧૪) અઙ્ગં ન ચઙ્ગં ન ગણો ગુણાનાં,નનિર્મલઃ કોડપિ કલા વિલાસઃ; સ્ફુરત્પ્રભા ન પ્રભુતા ચ કાડપિ, તથા પ્યહંકાર કદર્થિતોડહમ્ (૧૫) આયુર્ગલત્યાશુ ન પાપબુદ્ધિ, ર્ગતં વયો નો વિષયાડભિલાષઃ ; યત્નશ્ચ લૈષણ્ય વિધૌ ન ધર્મે, સ્વામિન્ ! મહામોહવિડમ્બના મે (૧૬) નાડડત્મા ન પુણ્યં ન ભવો ન પાપં, મયા વિટાનાં કટુગીરપીયમ્ ; અધારિકર્ણે ત્વયિકેવલાર્કે,પરિસ્ફુટે સત્યપિ દેવ ! ધિઙ્મામ્ (૧૭) ન દેવપૂજા નચ પાત્રપૂજા, ન શ્રાદ્ધધર્મશ્ચ ન સાધુ ધર્મઃ; લબ્ધ્વાપિ માનુષ્યમિદં સમસ્તં, કૃતં મયાડરણ્યવિલાપતુલ્યમ્ (૧૮) ચક્રે મયાડસત્સ્વપિ કામધેનુ, કલ્પદ્રુચિન્તામણિષુ સ્પૃહાડર્તિઃ ; ન જૈનધર્મે સ્ફુટ શર્મદેડપિ,જિનેશ ! મે પશ્ય વિમૂઢ ભાવમ્ (૧૯)

सद्भोग लीला न च रोगकीला, धनागमो नो निधनागमश्च ;
द्वारा न कारा नरकस्य चित्ते, व्यचिन्ति नित्यं मयकाधमेन (२०)
स्थितं न साधो हृदिसाधुवृत्तात्, परोपकारान्न यशोऽर्जितं च;
कृतं न तीर्थोद्धरणादिकृत्यं, मया मुधा हारितमेव जन्म (२१)
वैराग्यरङ्गो न गुरुहितेषु, न दुर्जनानां वचनेषु शान्तिः ;
नाध्यात्मलेशो मम कोऽपि देव !, तार्यः कथङ्कारमयं भवाब्धिः (२२) पूर्वे भवेऽकारि मया न पुण्य-मागामि जन्मन्यपि नो करिष्ये; यद्दृष्टशोऽहं मम तेन नष्टा, भूतोद्द भवद् भावि भवत्रयीश ! (२३) किंवा मुधाऽहं बहुधा सुधाभुक्-पूज्य ! त्वदग्रे चरितं स्वकीयम् ; जल्पामि यस्मात् त्रिजगत्स्वरूप-निरूपकस्त्वं कियदेतदत्र (२४) दीनोद्धार धुरंधरस्त्वदपरो नास्ते मदन्यः कृपा-पात्रं नात्र जने जिनेश्वर ! तथाप्येतां न याचे श्रियम् ; किंत्वर्हन्निदमेव केवलमहो सद्बोधिरत्नं शिवं, श्री रत्नाकर मङ्गलैकनिलय ! श्रेयस्करं प्रार्थये (२५)

श्री रत्नाकर पच्चीशी (हरिगीत)

(गुजराती)

मंदिर छो मुक्तितणी मांगल्य कीडाना प्रभु !, ने इंद्र नर ने देवता सेवा करे तारी विभु !; सर्वज्ञ छो. स्वामी वणी शिरदार अतिशय सर्वना, धणुं जीव तुं धणुं जीव तुं भंडार ! ज्ञानकळातणा (१) त्रण जगतना आधार ! ने अवतार ! हे ! करुणातणा, वळी वैद्य ! हे ! दुर्वार आ संसारनां दुःखोतणा; वीतराग ! वल्लभ ! विश्वना तुज पास अरजी उच्चरुं, जाणो छतां पण कही अने आ हृदय हुं खाली करुं. (२) शुं बाळको मा-बाप पासे बाळक्रीडा नव करे ? ने मुखमांथी जेम आवे तेम शुं नवि उच्चरे ?; तेमज तमारी पास तारक ! आज भोळा भावथी, जेवुं बन्युं तेवुं कहुं तेमां कशुं खोटुं नथी. (३) में दान तो दीधुं नहि ने शियळ पण पाळ्युं नहि, तपथी दमी काया

નહિ શુભ ભાવ પણ ભાવ્યો નહિ; એ ચાર ભેદે ધર્મમાંથી કાંઇપણ પ્રભુ! નવ કર્યું, મારું ભ્રમણ ભવસાગરે નિષ્ફળ ગયું નિષ્ફળ ગયું !! (૪) હું ક્રોધ અગ્નિથી બળ્યો વળી લોભ સર્પ ડશ્યો મને, ગળ્યો માનરૂપી અજગરે હું કેમ કરી ધ્યાવું તને ?; મન મારું માયાજાળમાં મોહન ! મહા મુંઝાય છે, ચડી ચાર ચોરો હાથમાં ચેતન ઘણો ચગદાય છે (૫) મેં પરભવે કે આ ભવે પણ હિત કાંઇ કર્યું નહિ, તેથી કરી સંસારમાં સુખ અલ્પ પણ પામ્યો નહિ; જન્મો અમારા જિનજી ! ભવ પૂર્ણ કરવાને થયા, આવેલ બાજી હાથમાં અજ્ઞાનથી હારી ગયા (૬) અમૃત ઝરે તુજ મુખરૂપી ચંદ્રથી તોપણ પ્રભુ !, ભીંજાય નહિ મુજ મન અરેરે ! શું કરું ? હું તો વિભુ !; પત્થરથકી પણ કઠણ મારું મન બને ! કયાંથી દ્રવે ?, મર્કટસમા આ મનથકી હું તો પ્રભુ ! હાર્યો હવે (૭) ભમતાં મહા ભવસાગરે પામ્યો પસાયે આપના, જે જ્ઞાન દર્શન ચરણરૂપી રત્નત્રય દુષ્કર ઘણા; તે પણ ગયા પ્રમાદના વશથી પ્રભુ ! કહું છું બરું, કોની કને કિરતાર ! આ પોકાર હું જઈને કરું ? (૮) ઠગવા વિભુ ! આ વિશ્વને વૈરાગ્યના રંગો ધર્યા, ને ધર્મના ઉપદેશ રંજન લોકને કરવા કર્યા; વિદ્યા ભણ્યો હું વાદ માટે કેટલી કથની કહું ? સાધુ થઈને બ્હારથી દાંભિક અંદરથી રહું (૯) મેં મુખને મેલું કર્યું દોષો પરાયા ગાઈને, ને નેત્રને નિંદિત કર્યાં પરનારીમાં લપટાઈને; વળી ચિત્તને દોષિત કર્યું ચિંતી નઠારું પરતણું, હે નાથ ! મારું શું થશે ? ચાલાક થઇ ચૂકયો ઘણું (૧૦) કરે કાળજની કતલ પીડા કામની બીહામણી, એ વિષયમાં બની અંધ હું વિડંબના પામ્યો ઘણી; તે પણ પ્રકાશ્યું આજ લાવી લાજ આપતણી કને, જાણો સહુ તેથી કહું કર માફ મારા વાંકને (૧૧) નવકારમંત્ર વિનાશ કીધો અન્ય મંત્રો જાણીને, કુશાસ્ત્રનાં વાકયો વડે હણી આગમોની વાણીને; કુદેવની

સંગતથકી કર્મો નકામા ચિન્તવ્યાં, મતિભ્રમથકી રત્નો ગુમાવી કાચકટકા મેં ગ્રહ્યા (૧૨) આવેલ દૃષ્ટિમાર્ગમાં મૂકી મહાવીર! આપને, મેં મૂઢધીએ હૃદયમાં ધ્યાયા મદનના ચાપને; નેત્રબાણો ને પયોધર નાભિ ને સુંદર કટી, શણગાર સુંદરીઓતણા છટકેલ થઇ જોયા અતિ (૧૩) મૃગનયણીસમ નારીતણા મુખચંદ્ર નીરખવાવતી, મુજ મન વિષે જે રંગ લાગ્યો અલ્પ પણ ગાઢો અતિ; તે શ્રુતરૂપ સમુદ્રમાં ધોયા છતાં જાતો નથી, તેનું કહો કારણ તમે બચું કેમ હું આ પાપથી? (૧૪) સુંદર નથી આ શરીર કે સમુદાય ગુણતણો નથી, ઉત્તમ વિલાસ કળાતણો દેદિપ્યમાન પ્રભા નથી; પ્રભુતા નથી તોપણ પ્રભુ! અભિમાનથી અક્કડ ફરું, ચોપાટ ચાર ગતિતણી સંસારમાં ખેલ્યા કરું (૧૫) આયુષ્ય ઘટતું જાય તોપણ પાપબુદ્ધિ નવ ઘટે, આશા જીવનની જાય પણ વિષયાભિલાષા નવ મટે; ઔષધ વિષે કરું યત્ન પણ હું ધર્મને તો નવ ગણું, બની મોહમાં મસ્તાન હું પાયા વિનાના ઘર ચણું (૧૬) આત્મા નથી પરભવ નથી વળી પુણ્ય પાપ કશું નથી, મિથ્યાત્વિની કટુવાણી મેં ધરી કાન પીધી સ્વાદથી; રવિસમ હતા જ્ઞાને કરી પ્રભુ! આપશ્રી તોપણ અરે! દીવો લઇ કુવે પડયો ધિક્કાર છે મુજને અરે! (૧૭) મેં ચિત્તથી નહિ દેવની, કે પાત્રની પૂજા ચહી, ને શ્રાવકો કે સાધુઓનો ધર્મ પણ પાળ્યો નહિ; પામ્યો પ્રભુ! નરભવ છતાં રણમાં રડયા જેવું થયું, ધોબીતણા કુત્તાસમું મમ જીવન સહુ એળે ગયું (૧૮) હું કામધેનુ કલ્પતરુ ચિંતામણિના પ્યારમાં, ખોટાં છતાં ઝંખ્યો ઘણું બની લુબ્ધ આ સંસારમાં; જે પ્રગટ સુખ દેનાર તારો ધર્મ તે સેવ્યો નહિ, મુજ મુર્ખ ભાવોને નિહાળી નાથ! કર કરુણા કંઇ (૧૯) મેં ભોગ સારા ચિંતવ્યા તે રોગ સમ ચિંત્યા નહિ, આગમન ઇચ્છયું ધનતણું પણ મૃત્યુને ઇચ્છયું નહિ; નહિ ચિંતવ્યું મેં

નર્ક કારાગ્રહ સમી છે નારીઓ, મધુબિંદુની આશામહીં ભય માત્ર હું ભૂલી ગયો (૨૦) હું શુદ્ધ આચારોવડે સાધુ–હૃદયમાં નવ રહ્યો, કરી કામ પર ઉપકારનાં યશ પણ ઉપાર્જન નવ કર્યો; વળી તીર્થના ઉદ્ધારઆદિ કોઇ કાર્યો નવ કર્યા, ફોગટ અરે ! આ લક્ષ ચોરાશીતણા ફેરા ફર્યા (૨૧) ગુરુવાણીમાં વૈરાગ્યકેરો રંગ લાગ્યો નહિ, અને દુર્જનતણાં વાકયોમહીં શાંતિ મળે કયાંથી મને ?; તરું કેમ હું સંસાર આ ? અધ્યાત્મ તો છે નહિ જરી; તુટેલ તળિયાનો ઘડો જળથી ભરાયે કેમ કરી ? (૨૨) મેં પર ભવે નથી પુણ્ય કીધું ને નથી કરતો હજી, તો આવતા ભવમાં કહો કયાંથી થશે ? હે નાથજી !; ભૂત ભાવી ને સાંપ્રત ત્રણે ભવ નાથ ! હું હારી ગયો, સ્વામી ! ત્રિશંકુ જેમ હું આકાશમાં લટકી રહ્યો (૨૩) અથવા, નકામું આપ પાસે નાથ ! શું બકવું ઘણું ?, હે ! દેવતાના પૂજ્ય ! આ ચારિત્ર મુજ પોતાતણું; જાણો સ્વરૂપ ત્રણ લોકનું તો મહારું શું માત્ર આ ?, જ્યાં કોઇનો હિસાબ નહિ ત્યાં પાઇની તો વાત કયાં ? (૨૪) તારાથી ના સમર્થ અન્ય દીનનો ઉદ્ધારનારો પ્રભુ, મારાથી નહીં અન્ય પાત્ર જગમાં જોતાં જડે હે વિભુ !; મુક્તિમંગળસ્થાન ! તોય મુજને ઇચ્છા ન લક્ષ્મીતણી, આપો સમ્યગ્રત્ન સ્વામ ! જીવને તો તૃપ્તિ થાયે ઘણી. (૨૫)

સમવસરણની રચના

પરમતારક તીર્થંકર પરમાત્મા શ્રીસીમંધરસ્વામી ભગવંતના સમવસરણની રચનાનું યત્કિંચિત્ વર્ણન કરાય છે.

ચાર નિકાયના દેવો વર્તુલાકારે એટલે કે ગોળ અથવા ચતુષ્કોણક એટલે કે ચારખુણાવાળા સમવસરણની રચના કરે છે. તેમાં પ્રથમ વાયુકુમારદેવો ભક્તિસહિત વાયુ વિકુર્વીને યોજન

પ્રમાણ ભૂમિમાંથી કાંટા, કાંકરા વગેરેને દૂર કરી ભૂમિને શુદ્ધ તથા સરખી કરે છે. ત્યારપછી તે ભૂમિ ઉપર મેઘકુમારદેવો તે ભૂમિની રજને શાન્ત કરવા સુગંધીજલની વૃષ્ટિ કરે છે. ત્યારપછી વ્યંતરદેવો સુવર્ણ, રત્નો અને મણિઓની શિલાઓવડે પૃથ્વીતલને જડે છે અને પાંચવર્ણવાળા વિકસ્વર સુગંધીવાળા પુષ્પોની જાનુ એટલે ઘૂંટણ પ્રમાણ વૃષ્ટિ કરે છે, ત્યારપછી ભવનપતિદેવો મધ્યમાં મણિપીઠ કરી તેની ચારે બાજુ સુવર્ણમય કાંગરાવાળા રૌપ્યમય પ્રથમ ગઢની રચના કરે છે. તેની ચારે દિશામાં દશ દશ હજાર પગથિયાં હોય છે. ત્યારપછી જ્યોતિષીદેવો પ્રથમગઢની અંદર રત્નમય કાંગરાવાળા સુવર્ણમય બીજા ગઢની રચના કરે છે. તેની ચારે દિશામાં પાંચ પાંચ હજાર પગથિયાં હોય છે. ત્યારપછી વૈમાનિકદેવો બીજા ગઢની અંદર માણિક્યમય કાંગરાવાળા રત્નમય ત્રીજાગઢની રચના કરે છે. તેની ચારે દિશામાં પાંચ પાંચ હજાર પગથિયાં હોય છે.

તે દરેક ગઢને ચાર ચાર મનોહર દરવાજા છે. દરેક દરવાજામાં મરકતમણિમય પત્રોનાં સુંદર તોરણો શોભી રહ્યાં છે, તોરણોની બન્ને તરફ મુખ ઉપર કમળોવાળા શ્રેણીબંધ કુંભો દીપી રહ્યા છે. દરેક દરવાજાની પાસે સુવર્ણમય કમળોથી શોભતી સ્વચ્છ અને સ્વાદુજલથી પરિપૂર્ણ એકેક મનોહર વાવડી શોભી રહી છે. દ્વારે દ્વારે ધૂપપાત્રો મઘમઘી રહ્યાં છે. દ્વારે દ્વારે દ્વારપાળોની ફરજો બજાવતા બે બે દેવો (બીજા ગઢના દ્વારે દેવીઓ) ઉભા છે દરેક દ્વાર ઉપર અદ્‌ભુતકાન્તિના સમૂહવાળું સ્ફટિકરત્નનું એકેક ધર્મચક્ર સુવર્ણકમળમાં રાખેલ છે.

બીજા ગઢની મધ્યમાં ઇશાન ખૂણામાં પ્રભુને બેસવા માટે દેવચ્છંદાની રચના દેવોએ કરી છે. ત્રીજા ગઢની મધ્યમાં વ્યંતર દેવોએ પ્રભુના શરીરથી બાર ગણુ ઊંચા ચૈત્ય (અશોક) વૃક્ષની રચના કરી છે. તે ચૈત્યવૃક્ષની નીચે પ્રભુજીને બેસવા

માટે પાદપીઠ સાહત રત્નનું સિંહાસન, બે બે ચામરધારીઓ અને છત્રોના ત્રિકની રચના ચારે દિશામાં વ્યંતર દેવોએ કરી છે.

જઘન્યથી કોટાકોટી દેવોથી પરિવરેલા અને દેવ સંચારિત સહસ્રપત્રવાળા સુવર્ણમય નવ કમળો ઉપર અનુક્રમે ચરણકમળને સ્થાપન કરતા પરમતારક પરમાત્મા પૂર્વદિશાના દ્વારથી પ્રવેશ કરીને ચૈત્યવૃક્ષને પ્રદક્ષિણા કરીને 'णमो तित्थस्स' એમ બોલી ચતુર્વિધસંઘને નમસ્કાર કરીને, પાદપીઠ ઉપર ચરણ સ્થાપી પૂર્વાભિમુખ સિંહાસન ઉપર બેસે છે. તે વખતે વ્યંતર દેવો બાકીની ત્રણ દિશાઓમાં પ્રભુનાં બિંબો વિકુર્વીને સ્થાપન કરે છે. સ્વામીના પ્રભાવથી તે પ્રતિબિંબો પ્રભુના રૂપ જેવાંજ દેખાય છે. પ્રભુના મસ્તકની પાછળ ફરતું શરીરની કાન્તિનું મંડળ (ભામંડળ) પોતાના પ્રભાવથી પ્રગટ થયેલું હોય છે કે જેની આગળ સૂર્યનું મંડળ પણ ઝાંખું દેખાય છે, તે ભામંડળ હોવાથી પ્રભુના સન્મુખ મુખરૂપ જોઈ શકાય છે.

તે વખતે ચારે દિશામાં હજાર યોજન ઊંચો એકેક ઇન્દ્રધ્વજ અને આકાશમાં દુંદુભિનાદ પ્રગટે છે.

ત્યારપછી સાધુ, સાધ્વી અને વૈમાનિક દેવીઓ પૂર્વ દિશાના દ્વારથી પ્રવેશ કરીને પ્રભુને ત્રણ પ્રદક્ષિણા પૂર્વક નમસ્કાર કરી અગ્નિખૂણામાં બેસે છે એટલે કે સાધુઓ સૌથી આગળ ઉકડુક આસને બેસે છે. તેમની પાછળ વૈમાનિક દેવીઓ અને પછી સાધ્વીઓ ઊભી રહે છે. ભવનપતિ, જ્યોતિષી અને વ્યંતર દેવો, દક્ષિણ દિશાના દ્વારથી પ્રવેશ કરી પ્રભુને પ્રદક્ષિણાપૂર્વક નમસ્કાર કરી અનુક્રમે નૈર્ઋત્ય ખૂણામાં બેસે છે. ભવનપતિ, જ્યોતિષી અને વ્યંતરની દેવીઓ પશ્ચિમ દિશાના દ્વારથી પ્રવેશ કરી પ્રભુને પ્રદક્ષિણા પૂર્વક નમસ્કાર કરી વાયવ્ય ખુણામાં બેસે છે. ઇન્દ્રસહિત વૈમાનિક દેવો તથા મનુષ્યપુરુષો અને સ્ત્રીઓ ઉત્તરદિશાના દ્વારથી પ્રવેશ કરી પ્રભુને પ્રદક્ષિણા પૂર્વક નમસ્કાર કરી ઇશાનખૂણામાં બેસે છે.

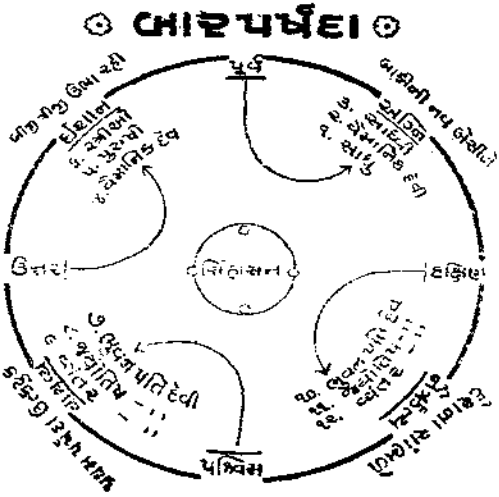

(મતાન્તરે– વાયવ્યમાં દેવો અને નૈઋત્યમાં દેવીઓ હોય છે તેમજ ચારે પ્રકારની દેવીઓ અને સાધ્વીઓ એ પાંચ પર્ષદા ઊભી રહે છે.)

જન્મથી વૈરભાવવાળા તિર્યંચો પણ મૈત્રીભાવથી ભાવિત અને પવિત્રમનવાળા થઈને બીજા ગઢમાં બેસે છે.

પહેલા ગઢમાં રથ, પાલખી, ગાડીઓ વગેરે વાહનો હોય છે. (બાર યોજનમાં રહેલ સંયત એક વખત પણ સમવસરણમાં ન ગયો હોય તો ચારલઘુનું પ્રાયશ્ચિત્ત આવે.)

શિષ્યોપનિષદ્ (આચાર્ય શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરસૂરિજી)

(૧) આર્યઃ (૨) સભ્યઃ (૩) ગુરુકુલસમુપાસકઃ (૪) દોષદૃષ્ટિરહિતઃ (૫) અહંમમતાદિદોષપરિહરણશીલઃ (૬) પરોપકારકારકઃ (૭) ક્ષુદ્રાદિદોષરહિતઃ (૮) પરિષહજયી (૯) દ્રોહનિન્દાહેલનાદ્વેષક્લેશરહિતઃ (૧૦) વિનયપ્રેમશ્રદ્ધા વૈયાવૃત્યવિવેકસદાચારધારકઃ (૧૧) શંકાડસ્થિરપ્રજ્ઞારહિતઃ (૧૨) પ્રતિજ્ઞાપાલકઃ (૧૩) પ્રિયવચનઃ (૧૪) અકૃત્રિમધર્મી. (૧૫) અવ્યુદ્ગ્રાહિતચિત્તઃ (૧૬) કર્મસ્વરૂપચિન્તકઃ (૧૭) સંવેગ નિર્વેદશીલઃ (૧૮) સુખદુઃખે સમઃ (૧૯) યથોચિત દ્રવ્યક્ષેત્રકાલભાવવિદ્ (૨૦) મૈત્ર્યાદિભાવના ભાવિતમતિઃ (૨૧) પ્રમાદત્યાગપ્રયત્નશીલઃ (૨૨)

દેવગુરુધર્મવિદ્(૨૩) ગુર્વાજ્ઞાવિધિપૂર્વકદીક્ષાગ્રાહકશ્ચ શિક્ષાયોગ્યઃ (૨૪)અવિચારણીયા ગુર્વાજ્ઞાતત્પાલકઃ સદા(૨૫)ગુરુપરંપરાપ્રવર્તકઃ (૨૬) ગુરુ સ્વસર્વ વૃત્તાંત નિવેદકઃ (૨૭) ગુરુસર્વસ્વાર્પણકારકઃ (૨૮) ગુરુચિત્તાશયપ્રવૃત્તિમાન્ (૨૯) ગુર્વાજ્ઞૈવધર્મમતિઃ (૩૦) ગુરુબ્રહ્મભાવધારકઃ (૩૧) ગુર્વાત્મૈકયયોગી (૩૨) ગુરુહૃદયજ્ઞાન-ધારકઃ (૩૩) રત્નત્રયીસાધકઃ (૩૪) ગુરુવિચારાચારમૂર્તિ : (૩૪) (૩૫) સર્વનયસાપેક્ષજ્ઞાનવાન્ (૩૬) સિદ્ધાન્તસ્વાધ્યાયાદ્વિરતઃ (૩૭) શુદ્ધાત્મરસિકઃ (૩૮) ધર્મપ્રવર્ધકવિચારાચારકુશલઃ (૩૮) (૩૯) સર્વધર્મસિદ્ધાન્તવિદ્ (૪૦) ધર્મોન્નતિકારકઃ (૪૧) સર્વ-ધર્મસત્યસાર ગ્રાહકઃ (૪૨) સર્વશુભશક્તિવિકાસકઃ (૪૩) વિશ્વ-દેશશુભોન્નતિપ્રચારકઃ (૪૪) ધર્મકર્મરક્ષકઃ (૪૫) સર્વત્ર બ્રહ્મ-ભાવનાભાવકઃ (૪૬) અધ્યાત્મજ્ઞાનાનુભવી (૪૭) નિષ્કામકર્મયોગી (૪૮) પ્રભુમય જીવનજીવકઃ (૪૯) પ્રમાણિકઃ (૫૦) વિશ્વાસ્યઃ (૫૧) ગંભીરઃ (૫૨) સત્યપ્રિયતથ્યવક્તા (૫૩) ન્યાયપ્રિયઃ (૫૪) ગુરુકૃપાશી ધારકઃ

(ત્યાજ્યશિષ્યસૂત્રાણિ) (૫૫) મૂઢતાદ્વિદોષપ્રચુરઃ (૫૬) દેવગુરુધર્માડપરીક્ષકઃ (૫૭) અભિનિવેશાદિ સહિતઃ (૫૮) દંભ-વર્તનશીલઃ (૫૯) (ત્યાજ્યો) ગુરુદ્રોહી (૬૦) અનુચિતવિરુદ્ધાચાર-સેવકઃ (૬૧) ગુરુપ્રત્યનીકઃ (૬૨) માતૃપિતૃગુરુજનેષ્વભક્તઃ (૬૩) માતૃપિતૃગુરુજનોપકારલોપકઃ (૬૪) લજ્જાદિગુણરહિતઃ (૬૫) ભ્રમિતબુદ્ધિઃ (૬૬) સંસક્તઃ (૬૭) ગુર્વાશાતનાકારકઃ (૬૮) વિષયાસક્તઃ (૬૯) અપરિચિતઃ (૭૦) ગુણાડગુણપરીક્ષકઃ (૭૧) સમિતિગુપ્તિવિરાધકઃ (૭૨) ગુર્વાજ્ઞાનિષેધકઃ

(સુશિષ્યનું લક્ષણ દર્શાવે છે.) (૭૩) સર્વદાસર્વથા ગુરુ-વિચાર પ્રવૃત્યનુકુલઃ (૭૪)ગુર્વાત્મતન્મયી ભાવેન જીવકઃ (૭૫) દ્રવ્યક્ષેત્ર કાલભાવાનુસારેણ ગુરૂપાદષ્ટસ્વાધિકારશુભોન્નતકારક-ધર્મકર્મયોગી (૭૬) કર્ત્તવ્યા સદ્ગુરોર્યાત્રા (૭૭) પરસ્પર-

સાહાય્યકારકાઃ (૭૮) શિષ્યધર્મયુક્તાઃ (૭૯) દેવગુરુ-ધર્મ-સાધકાઃ શિષ્યાઃ મઙ્ગલમયાઃ સન્તિ

જૈનોપનિષદ્ (આચાર્ય શ્રીમદ્‌બુદ્ધિસાગરસૂરિજી)

(૧) જિનસ્યોપાસકાઃ (૨) જિનવચનજ્ઞાઃ (૩) જૈનધર્મ-સંસ્કારધારકાઃ (૪) જિનાજ્ઞાપાલકાઃ (૫) જૈનસંખ્યાવૃદ્ધિકરાઃ જૈનસંઘ ભક્તિકરાઃ (૯) દેવગુરુસેવારસિકાઃ (૧૦) ચતુર્વર્ણ્ય-ણુકર્માનુસારેણ ધર્મારાધનતત્પરાઃ (૧૧) સાધુવૈયાવૃત્યકારકાઃ (૧૨) ધર્માચાર્યાજ્ઞાનુસારપ્રવર્તકાઃ (૧૩) તથાવિધદ્રવ્યક્ષેત્ર કાલભાવેન ધર્મરક્ષકાઃ (૧૪) સર્વદેશીયસર્વવર્ણેષુ જૈનધર્મ-પ્રચારકાઃ (૧૫) આપત્કાલે ત્વાપદ્ધર્મકર્મભિર્જૈનોન્નતિસાધકાઃ (૧૬) જિનગુણ વિશિષ્ટસર્વદેવનામમંત્રોપાસકાઃ (૧૭) વ્યાવહા-રિકધાર્મિકસર્વશુભશક્તિગ્રાહકાઃ (૧૮) સર્વશક્તિવિઘાતકાઽશુ-ભવિચારાચારનિવારકાઃ (૧૯) ધનસત્તાવિદ્યાબલવીર્યવન્તઃ (૨૦) રાજ્યસમાજકુટુમ્બજ્ઞાતિસંઘવ્યવસ્થા પ્રવૃત્તિમન્તઃ (૨૧) જૈનેષુ જિનવત પૂજ્યભાવધારકાઃ (૨૨) સર્વાપેક્ષનય દૃષ્ટિભિઃ સર્વતત્ત્વવિચારકાઃ (૨૩) જૈનસંખ્યાવૃદ્ધયા જિનવૃદ્ધિમન્ય-માનાઃ (૨૪) પ્રતિવર્ષં મહાસંઘપૂજનવાત્સલ્યકારકાઃ (૨૫) જિનદેવગુરુગુણકીર્તિ કરાઃ (૨૬) યથાશક્તિસમ્યક્ત્વપૂર્વક વ્રતધારકાઃ (૨૭) જંગમસ્થાવરતીર્થારાધકાઃ (૨૮) જૈનધર્માચા-ર્યોપદિષ્ટ ધર્મકર્મરતાઃ (૨૯) જૈનધર્મરક્ષાર્થં સર્વોપાયૈઃ પ્રવર્તકાઃ (૩૦) જૈનાનાં પ્રગત્યર્થં સર્વશક્તિપ્રચારકાઃ (૩) એકયેન સંઘ-બલરક્ષકાઃ (૩૨) વર્તમાનકાલક્ષેત્રાનુસારેણ જૈનાનાં વૃધ્ધ્યર્થં રાજ્ય રક્ષોપાયવદ્વાઽપદ્ધર્મ કર્મભિઃ કર્મયોગિનઃ વર્તન્તે (૩૩) જૈન-ધર્મગુરુકુલોદ્યોતકાઃ(૩૪)સાધર્મિકાર્થં સ્વસ્વાર્પણકારકાઃ(૩૫)ક્ષેત્ર-કાલાનુસારેણ બ્રાહ્મણક્ષત્રિયવૈશ્યશૂદ્રકર્મભિરાજીવિકાવૃત્તિ-ધારકાઃ (૩૬) ગૃહસ્થગુરૂણાં ચ ત્યાગીગુરૂણાં ચ યથાયોગં ભક્તિકારકાઃ (૩૭) દેશ રાજ્યકર્મભિઃ પ્રગતિકારકાઃ (૩૮) અનેકાન્તબ્રહ્મધર્મા-

રાધકાઃ (૩૯) દ્રવ્યભાવવૈરિજયેન સાર્થકનામધારકાઃ(૪૦) પ્રશસ્ય વ્યાવહારિકધાર્મિકશક્તિ સંપન્નાઃ (૪૧) પંચમારકેઽનાર્યધર્મિભ્યો વિશેષવિદ્યાસત્તાધનબલવીર્યાદિભિઃ જીવનોપાય વિચારકર્મ સુપરાયણાઃ (૪૨) ઉદારવિચારધારકાઃ (૪૩) આર્યનીતિરીતિરક્ષકાઃ (૪૪) સ્વાશ્રયાવલમ્બિનઃ (૪૫) કર્મયોગિનઃ (૪૬) અધર્મ નાશકાઃ (૪૭) સ્પર્ધાશીલાઃ (૪૮) સ્વાસ્તિત્વસંરક્ષકાઃ (૪૯)પ્રશસ્ય રાગાદિ સંયુતાઃ (૫૦) નિત્યનૈમિત્તિકવ્યવહારધર્મપ્રગતિકારકાઃ (૫૧) સ્વધર્મકર્મપ્રવૃતિષુ નિર્ભયાઃ (૫૨) પુરુષાર્થપરાયણાઃ

પૂજા પ્રકરણ (શ્રી ઉમાસ્વાતિવાચકકૃત)

સ્નાનં પૂર્વોન્મુખીભૂય, પ્રતીચ્યાં દન્તધાવનમ્, ઉદીચ્યાં શ્વેતવસ્ત્રાણિ, પૂજા પૂર્વોત્તરામુખી (૧) ગૃહે પ્રવિશતાં વામભાગે શલ્યવિવર્જિતે, દેવતાવસરં કુર્યાત્, સાર્ધહસ્તોર્ધ્વભૂમિકે (૨) નીચૈર્ભૂમિસ્થિતં કુર્યાદ્,દેવતાવસરં યદિ;નીચૈર્નીચૈસ્ततો વંશસન્તત્યાપિ સદા ભવેત્ (૩) યથાર્ચકઃસ્યાત્પૂર્વસ્યા, ઉત્તરસ્યાશ્ચ સંમુખઃ દક્ષિણસ્યા દિશો વર્જં, વિદિક્વર્જનમેવ ચ (૪) પશ્ચિમાભિમુખઃ કુર્યાત્, પૂજાં જિનેન્દ્રમૂર્તયે; ચતુર્થસન્તતિશ્છેદો, દક્ષિણસ્યામસન્તતિઃ (૫) આગ્નેયાં તુ યદા પૂજા, ધનહાનિર્દિને દિને; વાયવ્યાં સન્તતિ નૈવ, નૈર્ઋત્યાં ચ કુલક્ષયઃ (૬) ઐશાન્યાં કુર્વતાં પૂજાં, સંસ્થિતિ નૈવ જાયતે; અંઘ્રિ જાનુ કરાંસેષુ, મૂર્ધ્નિ પૂજા યથાક્રમમ (૭) શ્રી ચંદનં વિના નૈવ, પૂજાં કુર્યાત્કદાચન; ભાલે કણ્ઠે હૃદમ્ભોજે દરે તિલકકારણમ્ (૮) નવભિસ્તિલકૈઃ પૂજા, કરણીયા નિરન્તરમ્; પ્રભાતે પ્રથમં વાસ–પૂજા કાર્યા વિચક્ષણૈઃ (૯) મધ્યાહ્ને કુસુમૈઃ પૂજા, સંધ્યાયાં ધૂપદીપયુક્; વામાંગે ધૂપદાહ સ્યા દ્રવ્યપૂજા તુ સંમુખી (૧૦) અર્હંતો દક્ષિણે ભાગે, દીપસ્ય વિનિવેશનમ્; ધ્યાનં ચ દક્ષિણે ભાગે, ચૈત્યાનાં વન્દનં તથા (૧૧) હસ્તાત્પ્રસ્ખલિતં ક્ષિતૌ, નિપતિતં લગ્નં

ક્વચિત્પાદયોઃ, યન્મૂર્ધ્વિગતં ધૃતં, કુવસનૈ નાભેરધો યદ્ધૃતમ્; સ્પૃષ્ટં દુષ્ટજનૈ ર્ઘનૈરભિહતં યદ્દૂષિતં કીટકૈ, સ્યાજ્યં તત્કુસુમં દલં ફલમથો ભક્તૈર્જિનપ્રીતયે (૧૨) નૈકપુષ્પં દ્વિધા કુર્યાન્ન, છિન્દ્યાત્કલિકામપિ; ચમ્પકોત્પલભેદેન, ભવેદ્દોષો વિશેષતઃ (૧૩) ગન્ધધૂપાક્ષતૈઃ સ્નિગ્ધૈઃ, પ્રદીપૈ ર્બલિ વારિભિ; પ્રધાનૈશ્ચ ફલૈઃ પૂજા, વિધેયા શ્રીજિનેશિતુ; (૧૪) શાન્તૌ શ્વેતં જયે શ્યામં, ભદ્રં રક્તે ભયે હરિત્ ; પીતં ધ્યાનાદિકે લાભે, પંચવર્ણં તુ સિદ્ધયે (૧૫) અણ્ડિતે સન્ધિતે છિન્ને, રક્તે રૌદ્રે ચ વાસસિ; દાનપૂજાતપોહોમ, સન્ધ્યાદિ નિષ્ફલં ભવેત્ (૧૬) પદ્માસન સમાસીનો, નાસાગ્રન્યસ્તલોચનઃ; માની વસ્ત્રાવૃતાઽસ્યોઽયં, પૂજાં કુર્યાજ્જિનેશિતુઃ (૧૭) સ્નાત્રં વિલેપનવિભૂષણ પુષ્પ વાસ– ધૂપપ્રદીપફલતન્દુલપત્રપૂગૈઃ; નૈવેદ્યવારિવસનૈશ્ચમરાતપત્ર વાદિત્ર-ગીતનટનસ્તુતિકોશવૃદ્ધ્યા (૧૮) ઇત્યેકવિંશતિવિધા જિનરાજપૂજા, જ્ઞાતા સુરાસુરગણેન કૃતા સદૈવ, અણ્ડિતકૃતા કુમતિભિઃ કલિ– કાલયોગા-દતિપ્રિયં તદિહ ભાવવશેન યોજ્યમ્ (૧૯)

છન્દશાસ્ત્ર

શિવશર્મપ્રદાતારં ચરમતીર્થનાયકમ્; ભક્તિભરેણ વન્દેઽહં, ગણેશગૌત્તમન્તથા (૧) સ્મૃત્વા કર્પૂરસૂરીશં, તપોધર્મપ્રભાવકમ્ છન્દોઽમૃતરસં વક્ષ્યે, નત્વાઽમૃતગુરું સ્વકમ્ (૨) ગ્રન્થોઽયં સુખબોધાય, સંક્ષેપેણ વિરચ્યતે ; લક્ષણં છન્દસાં યત્ર, શ્રુતમાત્રેણ જ્ઞાયતે (૩) સાનુસ્વારવિસર્ગં હિ, સયુક્તાદ્યં તથા ગુરુ ; વિજ્ઞેયમક્ષરં દીર્ઘં, પાદાન્તસ્થં વિકલ્પતઃ (૪) આદિમધ્યાવસા-નેષુ, ચરતા યાન્તિ લાઘવમ્; ભજસા ગૌરવં યાન્તિ, મનૌ તુ ગુરુલાઘવમ્ (૫)યસ્યાઃ પાદે પ્રથમે, દ્વાદશ માત્રારતથા તૃતીયેઽપિ; અષ્ટાદશ દ્વિતીયે, ચતુર્થકે પંચદશ સાઽઽર્યા (૬) આર્યાપૂ-ર્વાર્ધસમં, પરાર્ધમપિ યચ્છન્દસિ મુને ! ભવતિ ; છન્દોવિદસ્ત-

દાની-માર્ય્યાગીતિં તાં મુદા કથયન્તિ (૭) આર્યોત્તરાર્ધતુલ્યં, પૂર્વાર્ધં યચ્છન્દસિ સ્યાત્; તચ્છન્દો ભાષન્તે, હ્યાર્યામુપગીતિં સુકવયઃ (૮) આદ્યચતુર્થં પઞ્ચમકં ચેત્; યત્રગુરુસ્યાદ્ ભ્ગૌ-ગિતિ પઙ્ક્તિઃ (૯) અગુરુચતુષ્કં ભવતિ ગુરૂદ્વૌ; વિનતમુ-નેડસૌ, શશિવદના ન્યૌ (૧૦) તુર્યં પઞ્ચમકં ચેદ્યત્ર સ્યાલ્લઘુ સાધો! વિદ્વદ્ભિઃ કથિતા સા મ્સૌ ગઃ સ્યાન્મદલેખા (૧૧) જ્ઞેયં ષષ્ઠં ગુરુ શ્લોકે, લઘુ સર્વત્ર પઞ્ચમમ્, દ્વિચતુષ્પાદયોર્હ્રસ્વં, દીર્ઘં સપ્તમમન્યયોઃ (૧૨) જ્ઞેયં ષષ્ઠં ગુરુ શ્લોકે, લઘુ સર્વત્ર પઞ્ચમમ્; દ્વિચતુષ્પાદસપ્તમં, હ્રસ્વં પદ્યસ્ય લક્ષણમ્ (૧૩) આદિગતં તુર્યગતં, પઞ્ચમકં ચાન્ત્યગતમ્; સ્યાદ્ગુરુ ચેત્તત્કથિતં, માણવકં ભાત્તલગાઃ (૧૪) દ્વિતુર્યષષ્ઠમષ્ટમં, યદા ગુરુ પ્રયોજિતમ્; બુધાઃ પ્રકાશયન્તિ તાં, પ્રમાણિકાં જરૌ લગૌ (૧૫) વર્ણાઃ સર્વે દીર્ઘાં યસ્યાં, વિશ્રામઃસ્યાદ્વેદૈર્વેદૈઃ; વ્યાખ્યાતા સા વિદ્વદ્વૃન્દૈ, મોમો ગોગો વિદ્યુન્માલા (૧૬) યત્ર ગુરુ સ્યાદાદ્યચતુર્થં, પઞ્ચમષષ્ઠં ચાન્ત્યમુપાન્ત્યમ્; ચમ્પકમાલા ચેદ્ ભમસા ગાશ્ચન્દ્રિયબાણૈર્યત્ર વિરામઃ (૧૭) ચમ્પકમાલા યત્ર ભવે- દન્ત્યવિહીના કાવ્યમતે; સ્યાન્મણિબન્ધો ભમ્સગણૈ રિન્દ્રિયવેદૈ ર્યદ્વિરતિઃ (૧૮) મન્દા-ક્રાન્તાડન્ત્યયતિરહિતા, ચત્વારઃ પ્રાગ્દશમગુરુકાઃ; વિશ્રામઃ સ્યા-દ્યુગરસમિતૈ-ર્હંસી મત્તા મભનગયુતા (૧૯) હ્રસ્વો વર્ણો જાયતે શૈક્ષ! ષષ્ઠ-ચ્છન્દોબુદ્ધે તદ્વદેવાષ્ટમાન્ત્યઃ; વિશ્રામઃ સ્યાદ્યત્ર વેદૈ-સ્તુરઙ્ગૈઃ શાલિન્યુક્તા મ્તૌતગૌ ગો સુસાધો (૨૦) આદ્યચતુર્થ-મખણ્ડતપસ્વિન્સપ્તમકં દશમં ગુરુ ચાન્ત્યમ્; દોધકવૃત્તમિદં ભભભાદ્ગૌ યત્કથિતં કવિમણ્ડલમુખ્યૈઃ (૨૧) યસ્યાં ત્રિષટ્સપ્તમ-મક્ષર સ્યાદ્ ધ્રસ્વં તથા ચેન્નવમં ચ તદ્વત્; સ્યાદિન્દ્રવજા યદિ તૌ જગૌગો, યસ્યાં ક્રિયાષટ્પ્રમિતૈર્વિરામઃ(૨૨) યદીન્દ્રવજાચરણેષુ પૂર્વે, ભવન્તિ વર્ણા લઘવઃ સુકર્મન્; ઉપેન્દ્રવજા જતજાસ્તતો ગૌ, ભવેત્ક્રિયાષટ્પ્રમિતૈર્વિરામઃ (૨૩) અનન્તરોદીરિતલક્ષ્મભાજૌ,

પાદૌ યદીયાવુપજાતયસ્તા ;યાસાં ક્રિયાષટ્પ્રમિતૈર્વિરામો, ભવન્તિ સુજ્ઞૈઃ પરિકીર્ત્તિતા યાઃ (૨૪) આખ્યાનકી સ્યા દ્વિપરીતપૂર્વા, યદીન્દ્રવજ્રાચરણઃપુરસ્તાત્;ઉપેન્દ્રવજ્રાચરણાસ્ચેડન્યે,મનીષિણોકૃતા શુભકાર્યકારિન્ (૨૫) પ્રથમલઘુકષટ્કયર્ણકં, નવમચ્યરમપૂર્વકં તથા ; ભવતિ સુજ્ઞન ! યત્ર ભાષિતા, ननरलગયુતૈવ ભદ્રિકા (૨૬) આદ્યમક્ષરમતસ્તૃતીયકં, સપ્તમં ચ નવમં તથાન્તિમમ્ ; દીર્ઘમધ્યિગતિભિ વિરામકા રાજરાવિહ રથોદ્ધતા લગૌ (૨૭) અક્ષરંતુ નવમં દશમં ચેદ્વ્યત્યયાદ્ ભવતિ પૂર્વત આર્ય ! સ્વગતેતિ રનભાદ્ગુરુયુગ્મંચાબ્ધિવેદ સુમિતૈર્હિ વિરામઃ (૨૮) પ્રથમાક્ષરમાદ્યતૃતીયયો દ્રુતવિલમ્બિતકસ્ય ન પાદયોઃ; લગપારસકારગણૈસ્ત્રિભિ ર્નભભરૈસ્તુ ગણૈ હરિણીપ્લુતા (૨૯) હ્રસ્વો વર્ણઃ સ્યાત્સમો યત્ર યોગિન, તદ્વદ્વિન્યસ્તો વર્ણ એકાદશાદ્યઃ, બાણૈર્વિશ્રામસ્તત્ર ચેત્સ્યાત્ તુરઙ્ગૈ, મૌ યૌ નામ્ના સા ભાષિતા વૈશ્વદેવી (૩૦) ઉપેન્દ્રવજ્રાચરણેષુ સન્તિ ચે–દુપાન્ત્યવર્ણા લઘવઃ કૃતા યદિ ; જતૌ તુ વંશસ્થ મુદીરિતં જરૌ, સનાથ ! નિર્દોષમિદં બુધૈસ્તદા (૩૧) વંશસ્થપાદા ગુરુપૂર્વવર્ણકા, યસ્યાં ભવેયુઃ ક્ષતિભિર્વિવર્જિતાઃ, સ્યા દિન્દ્રવંશા ખલુ તૌ જરૌ મુને !, વિશ્રામભાગ્યા શરવાહ સંખ્યકૈઃ (૩૨) સતૃતીયકષષ્ઠમખણ્ડમતે ! નવમં વિરતિપ્રભવં ગુરુ ચેત્ ; ઇહ તોટકવૃત્તમિદં ગતિસૈ, ર્નિપુણૈઃ કવિભિઃ કમનીયમતે(૩૩) યદિ તોટકસ્થ ગુરુ પઞ્ચમકં, રસસંખ્યકં ગુરુ ન ચેદ્વિહિતમ , પ્રમિતાક્ષરા સજ્જસૌરુદિતા, શુભકર્મધીર ! નિપુણૈઃ કવિભિઃ (૩૪) યદાદ્યં ચતુર્થં તથા સપ્તમં ચેત્, તથૈવાક્ષરં હ્રસ્વમેકાદશાદ્યમ ; ભુજઙ્ગપ્રયાતં ભવેદ્યૈશ્ચતુર્ભિર્યદુક્તં કવીન્દ્રૈર્જિનેન્દ્રાદિભકૈતૈઃ (૩૫) અયિ મુનિપ્રિય ! યત્ર ચતુર્થકં, ગુરુ ચ સપ્તમકં દશમં તથા; વિરતિગં ચ તથૈવ વિશેષવિદ્, દ્રુતવિલમ્બિત માહુ નભૌ ભરૌ (૩૬) દ્વિતીયકષઞ્ચમકાષ્ટમકઞ્ચ તથા દશમાન્ત્યગતં ગુરુ યત્ર ; ચતુર્જગણું યદિ મૌક્તિકદામ,

वदन्ति बुधा विगतेन्द्रियदोष (३७) आद्यतुर्यान्त्यकं ह्यष्टमैकादशं, ह्रस्वमेवं नियुक्तं भवेच्छन्दसि; विश्ववात्सल्यदेवाधिदेवार्चक ! रैश्चतुर्भि र्मता वाग्विदैः अग्विणी (३८) आद्यं द्वितीयमथ तुर्यमष्टमं, चैकादशाद्यपरके तथैव चेद् ; दीर्घैसुकाव्यकुशलैर्मनोहरा, धीरैरभाणि ललिता तभौ जरौ (३९) करतलगतधर्म-रत्नसाधो ! विगलितमोहगजेन्द्रमोक्षयात्रिन् ; भवति जगति नौ ततः परौ यौ, नजसहितं जरगैश्च पुष्पिताग्रा (४०) सतृतीयपञ्चमसुवर्णकं तथा, नवमं यथा दशमकान्त्यकान्त्यकम् ; गुरुकं सुभाषितमभूद्धि नन्दिनी, रजसा जगौ भवति मञ्जु भाषिणी (४१) द्वितीयतुर्यनवममक्षरं गुरु, भवेत्तथैव च दशमा-न्त्यमन्तिमम् ; सुभाषिता विबुधगणैः प्रभावती, जभौसजैगिति रुचिरा चतुर्थकैः (४२) तुर्यपञ्चममपि षष्ठसप्तमं वै, स्याद्ह्रस्वं खलु नवमं च रुद्रसंख्यम् ; अन्यत्स्याद्गुरु यदि गीयते तदा सा, म्नौ जौगस्त्रिदशयतिः प्रहर्षिणीयम् (४३) तुर्या-द्यतुर्यपरषष्ठकसप्तमं वै, स्याद्ह्रस्वकञ्च नवमं दशमं तथैव, चेद्द्वादशं भवति यत्र सुकाव्यविज्ञै-- रुक्तावसन्ततिलका तभजा-जगौ गः (४४) प्रथममगुरुषट्कं यत्र चैकादशाद्यं, भवति लघु तथा चेदक्षरं द्वादशान्त्यम्, सुकविजनमनोज्ञा सा सुचारु प्रसिद्धा ननमयय युतेयं मालिनी भोगिलोकैः (४५) चत्वारो यत्र वर्णा आद्यास्तथा पञ्चमान्त्या—श्चत्वारो यत्र वर्णा दीर्घास्तथा चेद्वि-शेान्त्यौ ; द्वावेवं यत्र वर्णावन्त्यौ तथा स्यात्सुवर्णा, म्नौ म्यौ यान्तौ भवेतां सप्ताष्टकै श्चन्द्रलेखा (४६) चत्वारः प्राग्विहित गुरवो ये द्विगेकादशौ चे-द्वर्णौ दीर्घौ तदनु भवतः शोभनौ द्वादशान्त्यौ; तद्वच्चान्त्यौ सुगुरुतनुकौ वर्णिता सुप्रसिद्धा, मन्दाक्रान्ता भवनततगा गः समुद्रर्तुलोकैः (४७) यदा पूर्वो ह्रस्वो प्रभवति ततः षष्ठकपरा स्ततो वर्णाः पञ्च प्रकुशल ! तथैवात्र लघवः ; त्र्योऽन्ये चोपान्त्याः प्रवरकविभिर्वै सुभणिता, रसैरुद्रै श्छिन्ना यमन सभला गः शिखरिणी (४४) द्वितीयमथ यत्र

ચેદ્ગુરુ ષડષ્ટમં દ્વાદશં, ચતુર્દશમપીહ પઞ્ચદશમાન્તિમં સ્યા-
ત્તથા, તતઃ પ્રકથિતા ક્ષમામતિમુને સુબોધાન્વિતૈ-ર્જસો જસયલા
વસુગ્રહયતિશ્ચ પૃથ્વી ગુરુઃ (૪૯) વિબુધ ! લઘવઃ પઞ્ચ પ્રાચ્યા-
સ્તતો દશમાન્તિક સ્તદનુવિહિતૌ હ્રસ્વૌ ચેદ્યત્ર વૈ ત્રિચતુર્દશૌ;
પ્રભવતિ પુન ર્યત્રોપાન્ત્યસ્તથૈવ સુભાષિતા, રસયુગહયૈ ર્ન્સૌ
ભ્રૌ સ્લૌ ગૌ યદા હરિણી તદા (૫૦) આદ્યાશ્ચેદ્ ગુરવસ્ત્રયસ્તદનુ
ચેત્ષષ્ઠસ્તથા ચાષ્ટમઃ, સ્યાદેકાદશતસ્ત્રયઃ ખલુ તથૈવાષ્ટાદશાદ્યૌ તતઃ;
સ્યાદેવં નનુ ચાન્તિમો ભવતિ તચ્છન્દોઽમૃતે ચેદ્મુને, સૂર્યાશ્ચૈ
ર્મસજાઃ સ્તતાઃ સગુરવઃ શાર્દૂલવિક્રીડિતમ્ (૫૧) ચત્વારો યત્ર
વર્ણાઃ પ્રથમમલઘવઃ પઞ્ચમાન્ત્યૌ તથૈવ, દ્વૌ તદ્વત્ષોડશાદ્યૌ યદિ
ગુરુતનુકૌ ષોડશાન્ત્યૌ તથાન્ત્યૌ, વિદ્વદ્વૃન્દૈઃ સદા સાઽન્વયગગન-
મણે ! સેવિતા સુપ્રસિદ્ધા, ભ્રૌભ્નૌ યાનાંત્રયેણ ત્રિમુનિયતિયુતા
સ્રગ્ધરા કીર્તિતેયમ્ (૫૨) પૂર્વગ્રન્થાનુસારેણ, છન્દોઽમૃતરસો મુદા;
છન્દોગણસુબોધાય, સંક્ષેપત; પ્રકીર્તિતઃ(૫૩) અમૃતસૂરિશિષ્યેણ,
જિનેન્દ્રવિજયેન યઃ; રસભૂખદ્વિકે વર્ષે, ગુમ્ફિતો જામપટ્ટને (૫૪)
વેદાન્તાચાર્યવર્ય્યેણ, વ્રજલાલેન શોધિતઃ; જીયાત્કાવ્યમતીનેષ
પ્રદદાનો મુદં સદા (૫૫)

પોતે જ શત્રુ પોતે જ મિત્ર

શુભ કે અશુભ સંયોગો, પૂર્વ ભવના પુણ્ય અને પાપના ઉદયથી પ્રાપ્ત થાય છે. પરંતુ તે વખતે સારા વિચાર કરીને સ્વભાવમાં રમવાથી પોતે પોતાનો મિત્ર બને છે, અને ખરાબ વિચાર કરીને વિભાવદશામાં રમવાથી પોતે પોતાનો શત્રુ બને છે.

સાચા શત્રુને ઓળખો

જગતમાં વિષય-કષાય અને શરીર પુષ્ટ બને તેવા માર્ગમાં ધકેલનારા ઘણા છે, પરંતુ આત્મા પુષ્ટ બને તેવા માર્ગમાં ચડાવનારા ભાગ્યે જ મળશે, અરે ! ચડાવવાની વાતતો એક બાજુએ રહી. પરંતુ તે માર્ગથી પાડનારા ઘણા મળશે માટે બહુ જ સાવચેતી રાખવી.

છન્દશાસ્ત્ર યંત્ર

છન્દ	સર્વા-ક્ષર	ચરણા ક્ષર	વિરામ	છન્દ	સર્વા-ક્ષર	ચરણા ક્ષર	વિરામ
પંક્તિ	૨૦	૫	૫	વંશસ્થ	૪૮	૧૨	૫-૭
શશિવેદના	૨૪	૬	૬	ઈન્દ્રવંશા	,,	,,	,,
મદલેખા	૨૮	૭	૭	તોટકવૃત	,,	,,	૬-૬
અનુષ્ટુપ	૩૨	૮	૮	પ્રમિતાક્ષર	,,	,,	,,
પદ્ય	,,	,,	,,	ભુજંગપ્રયાત	,,	,,	,,
માણવક	,,	,,	૪-૪	દ્રુતવિલંબિત	,,	,,	૧૨
પ્રમાણિકા	,,	,,	૮	મૌક્તિકદામ	,,	,,	,,
વિદ્યુન્માલા	,,	,,	૪-૪	સ્રગ્વિણી	,,	,,	૫-૭
ચંપકમાલા	૪૦	૧૦	૫-૫	લલિતા	,,	,,	,,
મણિબંધ	૩૬	૯	૫-૪	પુષ્પિતાગ્રા	૫૦	૧૨૧૩	ચરણે
હંસી(મત્તા)	૪૦	૧૦	૪-૬	મંજુભાષિણી	૫૨	૧૩	૧૩
શાલિની	૪૪	૧૧	૪-૭	પ્રભાવતીરૂચિરા	,,	,,	૪-૯
દોધકવૃત	,,	,,	૧૧	પ્રહર્ષિણી	,,	,,	૩-૧૦
ઈન્દ્રવજ્રા	,,	,,	૫-૬	વસંતતિલકા	૫૬	૧૪	૧૪
ઉપેન્દ્રવજ્રા	,,	,,	,,	માલિની	૬૦	૧૫	૮-૭
ઉપજાતિ	,,	,,	,,	ચન્દ્રલેખા	,,	,,	૭-૮
આખ્યાનકી	,,	,,	,,	મન્દાક્રાન્તા	૬૮	૧૭	૪-૬-૭
ભદ્રિકા	,,	,,	,,	શિખરિણી	,,	,	૬-૧૧
રથોદ્ધતા	,,	,,	૭-૪	પૃથ્વી	,,	,,	૮-૯
સ્વાગત	,,	,,	,,	હરિણી	,,	,,	૬-૪ ૭
હરિણીપ્લુતા	૪૬	૧૧-૧૨	ચરણે	શાર્દુલવિક્રીડિત	૭૬	૧૯	૧૨-૭
વૈશ્વદેવી	૪૮	૧૨	૫-૭	સ્રગ્ધરા	૮૪	૨૧	૭-૭-૭

આઠ ગણ

આદિ ગુરુ ર્ભગણઃ ऽ।।
મધ્ય ગુરુ જ્ગણઃ ।ऽ।
અન્ત્યગુરુઃ સગણઃ ।।ऽ
આદિલઘુ યગણઃ ।ऽऽ
મધ્યલઘૂ રગણઃ ऽ।ऽ
અન્ત્યલઘુસ્તગણઃ ऽऽ।
સર્વગુરુ મ્ગણઃ ऽऽऽ
સર્વલઘુ ન્ગણઃ ।।।

મંગલપૂજા

સર્વશુભકાર્યના આરંભમાં સ્મરણીયા

દુહા:

પરમપ્રભુ પરમાત્મા-મહાવીર જિનવર્ધમાન: પરબ્રહ્મ મંગલકરા, પ્રણમું શક્તિ નિધાન (૧) અસંખ્ય સુરાસુર દેવીઓ, ચૌગિની આવનવીર; એ સહુદાસણની નમે, જય જય પ્રભુમહાવીર (૨) વિશ્વેશ્વરમહાવીર જિન, નામથી મંગલ થાય; મંગલની પૂજા રચું, ભક્તો મંગલ થાય (૩) દેવગુરુ ને ધર્મની, શ્રદ્ધાવંત નરનાર; મંગલપૂજા ભણી સુણી, મંગલ લે નિર્ધાર (૪) સકલકાર્ય પ્રારંભમાં—મંગલપૂજા બેશ; કરતાં કરાવતાં ગાવતાં, સુણતાં નાશે કલેશ (૫)

ઢાળ પહેલી

(સહિયર સુણીએરે ભગવતી સૂત્રની વાણી, એ રાગ)

મંગલ કરશોરે ચોવીશજિન જયકારી, વિઘ્નો નિવારોરે નામસ્મરણ અઘહારી.....

ઋષભ અજિત સંભવ અભિનન્દન, સુમતિપ્રભુ સુખકારી; પદ્મપ્રભુ સુપાર્શ્વ જિનેશ્વર, ચન્દ્રપ્રભ હિતકારી.....મંગલ૦ (૧) સુવિધિ શીતલ શ્રેયાંસ જિણંદા, વાસુપૂજ્ય વસુકારી; વિમલ અનંત ધર્મને શાન્તિ, કુન્થુ અર અઘહારી....મંગલ૦ (૨) મલ્લિજિન મુનિસુવ્રત નમિવિભુ, નેમિ પાર્શ્વ શુભકારી; વર્ધમાન મહાવીર મંગલકર, મંગલ કરો નિર્ધારી.....મંગલ૦ (૩) અતીત અનાગત તીર્થંકર સહુ, પાપોદય સંહારો; ગણધર ચૌદસેણાવન સમરૂં, મંગલ ઘો નિર્ધારો.....મંગલ૦ (૪) ગૌતમગણધર મંગલ કરશો; નામ છે મંગલકારી; બુદ્ધિસાગર સૂરિવાચકમુનિ-ભક્તિ મંગલકારી.....મંગલ૦ (૫)

ઢાળબીજી (સિદ્ધચક્રવર સેવાકીજે. એ–રાગ)

અરિહંત ચોવીસ પ્રભુના ભક્તો, ચોસઠ ઇન્દ્રો વિવેકીજી; અરિહંત ભક્તિના પ્રેર્યા મંગલ–કરશો નિશ્ચય ટેકી (૧) મંગલ કરશોજી, સંકટને ઉપસર્ગ વિઘ્નો હરશોજી

નવગ્રહો ને દશદિક્પાલો, પ્રભુભક્તે અહીં આવોજી; સાધા–ર્મિક તમે પ્રભુના ભક્તો, મંગલકારી થાવો....મંગલ૦ (૨) લોકપાલ તમે ઉપયોગ દેઇ, ઉપસર્ગોને નિવારોજી; ધર્મીજનોને કરવી સહાયો, એ અધિકાર તમારો.....મંગલ૦ (૩) શાંતિ-જિનેશ્વર શાંતિ કરશો, સર્વ અશાંતિ હરશોજી; સંઘ ચતુર્વિધ મંગલમાલા, મંગલ શાંતિ કરશો....મંગલ૦ (૪) દેવી સરસ્વતી લક્ષ્મીદેવી, વિદ્યાલક્ષ્મી આપોજી; વિજ્જોસહિપત્તાણું મંત્રે, ઘર ઘર મંગલ વ્યાપો....મંગલ૦ (૫) ખેલોસહિપત્તાણું મંત્રે, ભક્તો શાંતિ પાવેજી; સૂરિમંત્રના વાસક્ષેપે, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ સુહાવે....મંગલ૦ (૬) રોહિણી પ્રજ્ઞપ્તિ વજ્રશૃંખલા, વજ્રાંકુશી શુભકારીજી, ચક્રેશ્વરી નરદત્તા કાલી, મહાકાલી સુખકારી..... મંગલ૦ (૭) ગૌરી ગંધારી મહાજ્વાલા, માનવી ને વૈરોટ્ટાજી; અચ્છુપ્તા માનસિકાદેવી, મહામાનસિકાયુક્તા.....મંગલ૦ (૮) ગૌમુખ મહાયક્ષ ત્રિમુખ ઈશ્વર, તુંબરુ કુસુમ માતંગાજી; વિજયાજિત બ્રહ્મા મનુજ જ સુર, ષણ્મુખ પાતાલ ચંગા..... મંગલ૦ (૯) કિંનર ગરુડ ગંધર્વ યક્ષેન્દ્ર, કુબેર વરુણ ભૃકુ–ટીજી, ગોમેધ પાર્શ્વ માતંગ એ યક્ષો, શાંતિ સમર્પો સ્ફુર્તિ... મંગલ૦ (૧૦) ચક્રેશ્વરી અજિતા દુરિતારી, કાલી ને મહાકાલીજી; અચ્યુતા શાંતા જ્વાલા સુતારા, જૈનશાસન રખવાળી....મંગલ૦ (૧૧) અશોકા શ્રીવત્સા ચંડા, વિજ્યા અંકુશા દેવીજી; પન્ના નિર્વાણી અચ્યુતા ધારિણી, વૈરુટ્યા શુભદેવી....મંગલ૦ (૧૨) અચ્છુપ્તા ગાંધારી અંબા, પદ્માવતી જયકારીજી; સિદ્ધાયિકા મંગલકારી, દેવીઓ હિતકારી...મંગલ૦ (૧૩) જિનપદ ભ્રમરી

વિજયાદેવી, સુજયા સ્હાયે આવોજી; અજિતા ને અપરાજિતા દેવી, મુજ રક્ષા હિત લાવો....મંગલ૦(૧૪) ૐ વીર વીર મહાવીર જયવીર, સેનવીર વર્ધમાનજી; જયાવિજયાને જયંતા, અપરાજિતા કરશો કલ્યાણ....મંગલ૦ (૧૫) સંઘ ચતુર્વિધ જૈનશાસનની, ચઢતા નિશદિન કરશોજી; સ્હાય અમારી વેગે કરશો, આધિવ્યાધિદુઃખ હરશો... મંગલ૦ (૧૬) ધાર્મિક વ્યવહારિક સહુકાજમાં, વેગે મંગલ આપોજી; શાંતિ તુષ્ટિ પુષ્ટિ કરશો, દારિદ્ર દુઃખ કાપો...મંગલ૦(૧૭) ઋદ્ધિ સિદ્ધિ કીર્તિ કાંતિ આપો મંગલમાલાજી; બુદ્ધિસાગરસૂરિ શક્તિ-વૃદ્ધિ જય દો વિશાલા... મંગલ૦ (૧૮)

ઢાળ ત્રીજી (આતમ ભકતે મળ્યા કેઇ દેવા. એ-રાગ)

જિનવર મહાવીર મંગલ કરશો, દુર્ગુણ પાપ નિવારો; દુર્વ્યસનોને દૂર નિવારો, ટાળો દુષ્ટાચારો...જિનવર૦ (૧) અસંખ્ય સુરાસુર ઇન્દ્રાદિકસહુ-પ્રભુમે મહાવીર પાયા; મહાવીર નામે જ્યાં ત્યાં મંગલ, મહાવીર મંગલરાયા...જિનવર૦ (૨) પરબ્રહ્મ મહાવીરને પ્રણમું, મહાવીર વિશ્વના ત્રાતા; ગૌતમ આદિ ગણધર મંગલ-કરશો શાંતિ શાતા. .જિનવર૦ (૩) સ્થૂલભદ્રાદિકમુનિવર સર્વે, સંકટ દુઃખ નિવારો; સંઘ ચતુર્વિધ મંગલરૂપી, કરશો વિઘ્નોદ્ધારો ..જિનવર૦ (૪) સર્વતીર્થરૂપજૈનધર્મ છે, જ્યાં ત્યાં મંગલકારી; ઉપસર્ગોને વિઘ્ન ટાળો સહુ, ટળો દુર્ભિક્ષને મારી...જિનવર૦ (૫) સર્વવિશ્વમાં શાંતિ થાશે, ધર્મી બનો નરનારી; મનુષ્ય પશુપક્ષીજીવ સઘળા, શાંતિ લહો સુખભારી....જિનવર૦ (૬) ૐ હ્રીં ઘંટાકર્ણ મહાવીર, જાગંતો કલિકાલે; જૈનસંઘની વ્હારે ચડતો, સ્મરણ કરે દુઃખ ટાળે.... જિનવર૦ (૭) ૐ હ્રીં માણિભદ્રમહાવીર, જૈનસંઘ રખવાળા; મૃત્યુ થાતાં સ્હાયે આવો, કરશો મંગલમાલા....જિનવર૦ (૮)

થાશે। સુવૃષ્ટિ સર્વદેશમાં, રોગ ઉપદ્રવનાશે।; ધર્મી બને। જગ–લોકો સર્વે, થાશે। પુણ્ય પ્રકાશે।....જિનવર૦ (૯) પુણ્યધર્મ કરવાથી મંગલ, મહાવીર આણા ધારો, જૈનધર્મ સેવ્યાથી મંગલ, જ્યાં ત્યાં પ્રગટે અપારો.....જિનવર૦ (૧૦) સાધુ સંઘની સેવા ભક્તિ, સર્વદા મંગલકારી; પરમેષ્ઠિમહામંત્રના જપે, મંગલ આનંદભારી....જિનવર૦ (૧૧) ચારનિકાયના દુષ્ટદેવ તે, ઉપશાંતિને પામે।; શત્રુદુષ્ટગણ ઉપશમી જાએ।, સિદ્ધ થશે। શુભકામે।....જિનવર૦ (૧૨) પરમેશ્વરમહાવીરજિનેશ્વર, મંગલરૂપી નક્કી; સર્વમંગલનું મંગલ મહાવીર, એવી શ્રદ્ધા પક્કી....જિનવર૦ (૧૩) જ્યાં ત્યાં ચારનિક્ષેપે મંગલ, મહાવીર આનંદકારી; બુદ્ધિસાગર સેવાભક્તિ, સુખપામે। નર–નારી....જિનવર૦ (૧૪)

કલશઃ

આશાવરી (અવસર બેર બેર નહીં આવે. એ–રાગ)

મંગલપૂજા રચી સુખકારી, વિશ્વમાં મંગલકારી....૦

પરબ્રહ્મ પરમેશ્વર મહાવીર, મંગલ છે જયકારી; ગૌતમ-ગણધર મંગલ નિશ્ચય, સ્થૂલભદ્ર મંગલ ભારી....મંગલ૦ (૧) જૈનધર્મ ને ચતુર્વિધસંઘ–મંગલ આનંદકારી; મંગલપૂજા ભણેને ભણાવે, મંગલ લહે। નરનારી....મં૦ (૨) સર્વસંઘમાં મંગલ ઘર ઘર, પ્રગટો વિઘ્નનિવારી; સર્વકાર્યપ્રારંભમાં મંગલ–પૂજા મંગલકારી....મં૦ (૩) મંગલપૂજાને શ્રદ્ધાથી–કરશે જે નરનારી; ઇચ્છિતકાર્યની સિદ્ધિ કરશે, ફળશે મનોરથ ભારી. મં૦ (૪) લક્ષ્મીરાજ્યવિદ્યાદેનારી, કીર્તિસિદ્ધિ કરનારી; પુત્રાદિક ઇચ્છિત દેનારી, પુણ્યધર્મ સુખકારી.....મં૦ (૫) પરમેશ્વર મહાવીર જિનેશ્વર, વીરપ્રભુ ઉપકારી, શ્વેતાંબર સત્યપટ્ટપરંપરા-તપગચ્છ

જગહિતકારી....મં૦ (૬) તપગચ્છનભમણિ હીરવિજયસૂરિ, જગગુરુપદવીધારી; પટ્ટપરંપરા પ્રૌઢપ્રતાપી, નેમીસાગર ક્રિયોદ્ધારી....મં૦ (૭) સંવેગીમુનિમાં વર મહામાન્ય, ચારિત્રી ઉપકારી; રવિસમરવિસાગરગુરૂ ભારી, વચનસિદ્ધ હિતકારી.... મં૦ (૮) દર્શનજ્ઞાનચરણ ગુણધારી, ઉત્કૃષ્ટા આચારી; ગુરુસુખ સાગર સમાતાચારી, વૈરાગી ઉપકારી....મં૦ (૯) પેથાપુરમાં સુવિધિજિનેશ્વર, મંદિર છે મનોહારી; તાસપસાયે મંગલ પૂજા, રચી જગ આનંદકારી....મં૦ (૧૦) સવંત ઓગણીસ અગન્યાએંશી, ફાલ્ગુન બુધ શુભકારી; અજવાળી દશમીદિન પૂજા–રચી મંગલ કરનારી...મં૦(૧૧) દ્રવ્યભાવ સર્વ મંગલકાજે, મંગલપૂજા સારી; બુદ્ધિસાગરસૂરિમંગલ, ઋદ્ધિસિદ્ધિશિવકારી...મં૦ (૧૨)

ૐ હ્રીં શ્રી સર્વજિનેશ્વરેભ્યઃ સર્વસુરાસુરેન્દ્રપરિપૂજિતેભ્યઃ સર્વતીર્થંકરેભ્યો મંગલાર્થં જલં ચંદનં પુષ્પં ધૂપં દીપં અક્ષતં નૈવેદ્યં ફલં યજામહે સ્વાહા.

નૂતનવર્ષાઽઽશિષ

સદા આનંદની ચઢતી, સદા મંગલ સહુ હોજો; જગતમાં શાન્તિ સહુ પામો, નૂતનવર્ષે નવી આશી (૧) શમો ઝઘડા વધો મૈત્રી, દયાનું રાજ્ય વર્તાજો; વધોને જ્ઞાનની જ્યોતિ નૂતનવર્ષે નવી આશી (૨) સુખી થાઓ કરો કાર્યો, ભલાં જે ધર્મનાં ઉંચા; છવાજો સત્ય સર્વત્ર, નૂતનવર્ષે નવી આશી (૩) પ્રભુના ભક્ત બહુ થાજો, અનંતા સદ્ગુણો પ્રગટો; ટળો સહુ દોષ કર્મોના, નૂતનવર્ષે નવી આશી (૪) નૂતનશક્તિ નૂતનભક્તિ નૂતનસેવા નૂતનશોધો; ભલી કીર્તિ ભલી વિદ્યા, નૂતનવર્ષે નવી આશી (૫) સદાલક્ષ્મી વધો સારી, મળોને મંગલો સઘળાં; બુદ્ધયબ્ધિ બહુ ચિરજીવો, નૂતનવર્ષે નવી આશી (૬)

૦ પહેલો વિભાગ સમાપ્ત ૦

श्री नमस्कार महामंत्र

ब्राह्मी लिपिमां

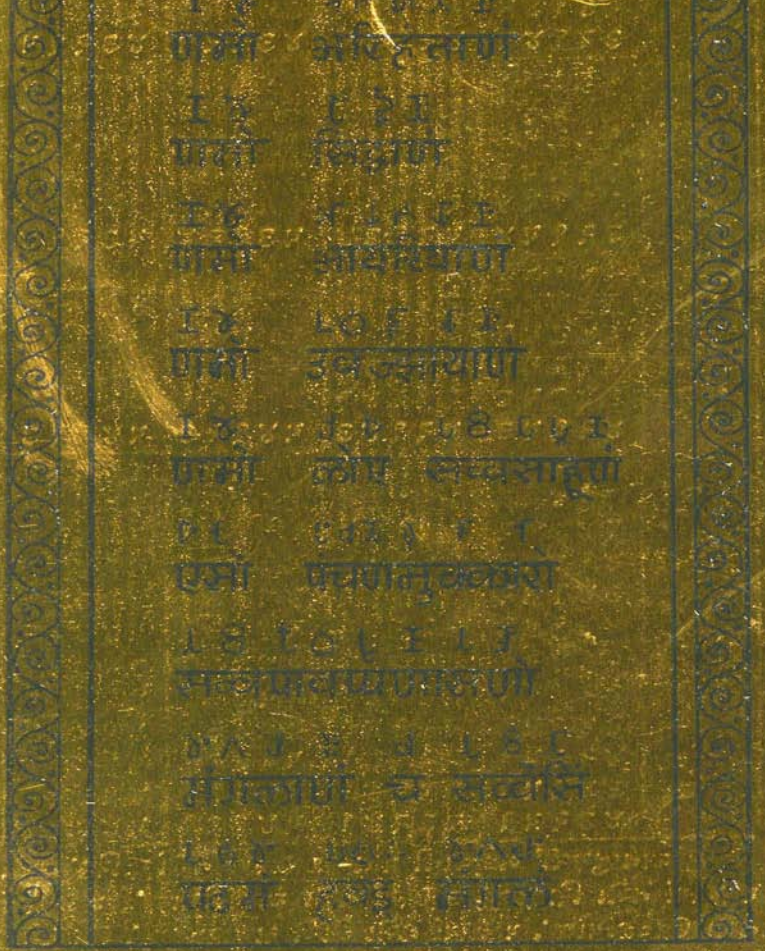

અનાનુપૂર્વિ

	૧ ૨ ૩ ૪ ૫	૧ ૨ ૪ ૩ ૫	૧ ૩ ૪ ૨ ૫	૨ ૩ ૪ ૧ ૫
૧	૨ ૧ ૩ ૪ ૫	૨ ૧ ૪ ૩ ૫	૩ ૧ ૪ ૨ ૫	૩ ૨ ૪ ૧ ૫
થી	૧ ૩ ૨ ૪ ૫	૧ ૪ ૨ ૩ ૫	૧ ૪ ૩ ૨ ૫	૨ ૪ ૩ ૧ ૫
૪	૩ ૧ ૨ ૪ ૫	૪ ૧ ૨ ૩ ૫	૪ ૧ ૩ ૨ ૫	૪ ૨ ૩ ૧ ૫
	૨ ૩ ૧ ૪ ૫	૨ ૪ ૧ ૩ ૫	૩ ૪ ૧ ૨ ૫	૩ ૪ ૨ ૧ ૫
	૩ ૨ ૧ ૪ ૫	૪ ૨ ૧ ૩ ૫	૪ ૩ ૧ ૨ ૫	૪ ૩ ૨ ૧ ૫
	૧ ૨ ૩ ૫ ૪	૧ ૨ ૫ ૩ ૪	૧ ૩ ૫ ૨ ૪	૨ ૩ ૫ ૧ ૪
૫	૨ ૧ ૩ ૫ ૪	૨ ૧ ૫ ૩ ૪	૩ ૧ ૫ ૨ ૪	૩ ૨ ૫ ૧ ૪
થી	૧ ૩ ૨ ૫ ૪	૧ ૫ ૨ ૩ ૪	૧ ૫ ૩ ૨ ૪	૨ ૫ ૩ ૧ ૪
૮	૩ ૧ ૨ ૫ ૪	૫ ૧ ૨ ૩ ૪	૫ ૧ ૩ ૨ ૪	૫ ૨ ૩ ૧ ૪
	૨ ૩ ૧ ૫ ૪	૨ ૫ ૧ ૩ ૪	૩ ૫ ૧ ૨ ૪	૩ ૫ ૨ ૧ ૪
	૩ ૨ ૧ ૫ ૪	૫ ૨ ૧ ૩ ૪	૫ ૩ ૧ ૨ ૪	૫ ૩ ૨ ૧ ૪
	૧ ૨ ૪ ૫ ૩	૧ ૨ ૫ ૪ ૩	૧ ૪ ૫ ૨ ૩	૨ ૪ ૫ ૧ ૩
૯	૨ ૧ ૪ ૫ ૩	૨ ૧ ૫ ૪ ૩	૪ ૧ ૫ ૨ ૩	૪ ૨ ૫ ૧ ૩
થી	૧ ૪ ૨ ૫ ૩	૧ ૫ ૨ ૪ ૩	૧ ૫ ૪ ૨ ૩	૨ ૫ ૪ ૧ ૩
૧૨	૪ ૧ ૨ ૫ ૩	૫ ૧ ૨ ૪ ૩	૫ ૧ ૪ ૨ ૩	૫ ૨ ૪ ૧ ૩
	૨ ૪ ૧ ૫ ૩	૨ ૫ ૧ ૪ ૩	૪ ૫ ૧ ૨ ૩	૪ ૫ ૨ ૧ ૩
	૪ ૨ ૧ ૫ ૩	૫ ૨ ૧ ૪ ૩	૫ ૪ ૧ ૨ ૩	૫ ૪ ૨ ૧ ૩
	૧ ૩ ૪ ૫ ૨	૧ ૩ ૫ ૪ ૨	૧ ૪ ૫ ૩ ૨	૩ ૪ ૫ ૧ ૨
૧૩	૩ ૧ ૪ ૫ ૨	૩ ૧ ૫ ૪ ૨	૪ ૧ ૫ ૩ ૨	૪ ૩ ૫ ૧ ૨
થી	૧ ૪ ૩ ૫ ૨	૧ ૫ ૩ ૪ ૨	૧ ૫ ૪ ૩ ૨	૩ ૫ ૪ ૧ ૨
૧૬	૪ ૧ ૩ ૫ ૨	૫ ૧ ૩ ૪ ૨	૫ ૧ ૪ ૩ ૨	૫ ૩ ૪ ૧ ૨
	૩ ૪ ૧ ૫ ૨	૩ ૫ ૧ ૪ ૨	૪ ૫ ૧ ૩ ૨	૪ ૫ ૩ ૧ ૨
	૪ ૩ ૧ ૫ ૨	૫ ૩ ૧ ૪ ૨	૫ ૪ ૧ ૩ ૨	૫ ૪ ૩ ૧ ૨
	૨ ૩ ૪ ૫ ૧	૨ ૩ ૫ ૪ ૧	૨ ૪ ૫ ૩ ૧	૩ ૪ ૫ ૨ ૧
૧૭	૩ ૨ ૪ ૫ ૧	૩ ૨ ૫ ૪ ૧	૪ ૨ ૫ ૩ ૧	૪ ૩ ૫ ૨ ૧
	૨ ૪ ૩ ૫ ૧	૨ ૫ ૩ ૪ ૧	૨ ૫ ૪ ૩ ૧	૩ ૫ ૪ ૨ ૧
	૪ ૨ ૩ ૫ ૧	૫ ૨ ૩ ૪ ૧	૫ ૨ ૪ ૩ ૧	૫ ૩ ૪ ૨ ૧
૨૦	૩ ૪ ૨ ૫ ૧	૩ ૫ ૨ ૪ ૧	૪ ૫ ૨ ૩ ૧	૪ ૫ ૩ ૨ ૧
	૪ ૩ ૨ ૫ ૧	૫ ૩ ૨ ૪ ૧	૫ ૪ ૨ ૩ ૧	૫ ૪ ૩ ૨ ૧

અનાનુપૂર્વી ગણવાની રીત– ૧ છે ત્યાં **નમો અરિહંતાણં**, ૨ છે ત્યાં **નમો સિદ્ધાણં**, ૩ છે ત્યાં **નમો આયરિયાણં**. ૪ છે ત્યાં **નમો ઉવજ્ઝાયાણં**, ૫ છે ત્યાં **નમો લોએ સવ્વસાહૂણં**, બોલવું.

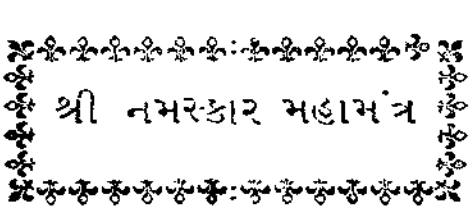

નમો અરિહંતાણં (૧) નમો સિદ્ધાણં (૨) નમો આયરિયાણં (૩) નમો ઉવજ્ઝાયાણં (૪) નમો લોએ સવ્વસાહૂણં (૫) એસો પંચ નમુક્કારો (૬) સવ્વપાવપ્પણાસણો (૭) મંગલાણં ચ સવ્વેસિં (૮) પઢમં હવઈ મંગલં (૯)

—: કરેમિ ભંતે :—

કરેમિ ભંતે! **સામાઇયં** સવ્વં **સાવજ્જં** જોગં પચ્ચક્ખામિ, જાવજ્જીવાએ, તિવિહં, તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

—: ઇચ્છામિ ઠામિ :—

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, જો મે **દેવસિઓ** અઇયારો કઓ કાઇઓ વાઇઓ માણસિઓ, ઉસ્સુત્તો

ઉમગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જો દુજ્ઝાઓ દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો અણિચ્છિઅવ્વો અસમણપાઉગ્ગો, નાણે દંસણે ચરિત્તે સુએ સામાઇએ, તિણ્હં ગુત્તીણં, ચઉણ્હં કસાયાણં, પંચણ્હં મહવ્વયાણં, છણ્હં જીવનિકાયાણં, સત્તણ્હં પિંડેસણાણં, અટ્ઠણ્હં પવયણમાઊણં, નવણ્હં બંભચેરગુત્તીણં, દસવિહે સમણધમ્મે, સમણાણં જોગાણં, જં ખંડિયં, જં વિરાહિયં, તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં

—: દેવસિઅં આલોઉં :—

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! દેવસિઅં આલોઉં? ઇચ્છં, આલોએમિ જો મે દેવસિઓ૦ બાકી ઉપર પ્રમાણે

—: ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં :—

ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં, જો મે દેવસિઓ૦ બાકી ઉપર પ્રમાણે.

—: દૈવસિક અતિચાર :—

ઠાણે કમણે ચંકમણે આઉત્તે અણાઉત્તે હરિયકાયસંઘટ્ટે બીયકાયસંઘટ્ટે ત્રસકાયસંઘટ્ટે થાવરકાયસંઘટ્ટે છપ્પઈયા સંઘટ્ટે, ઠાણાઓઠાણં સંકામિયા, દેહરે ગોચરી બાહિર-ભૂમિ માર્ગે જતાં આવતાં સ્ત્રી-તિર્યંચતણા સંઘટ્ટ પરિતાપ ઉપદ્રવ હુઆ, દિવસમાંહિ ચારવાર સજ્ઝાય સાતવાર ચૈત્યવંદન કીધાં નહીં, પ્રતિલેખના આધી-પાછી ખણાવી-અસ્તોવ્યસ્ત કીધી, આર્ત્તધ્યાન રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં,

ધર્મધ્યાન શુક્લધ્યાન ધ્યાયાં નહીં ગોચરીતણા બેંતાલીશ દોષ ઉપજતા જોયા નહીં, પાંચદોષ મંડલિતણા ટાલ્યા નહીં, માતું અણુપુંજે લીધું–અણુપુંજી ભૂમિકાએ પરઠવ્યું–પરઠવતાં અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો કીધો નહીં. પરઠવ્યા પુંઠે વારત્રણ વોસિરે વોસિરે કીધો નહીં, દેહરા ઉપાશ્રયમાંહિ પેસતાં નિસરતાં નિસિહિ આવસ્સહિ કહેવી વિસારી, જિનભવને ચોરાશીઆશાતના, ગુરુપ્રત્યે તેત્રિશઆશાતના, અનેરો દિવસસંબંધી જે કોઈ પાપદોષ લાગ્યો હોય, તે સવિહુ મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં

–: रात्रिक अतियार :–

સંથારાઉવટ્ટણકી પરિયટ્ટણકી આઉંટણકી પસારણકી છપ્પઇયસંઘટ્ટણકી સંથારો ઉત્તરપટ્ટો ટાલી અધિકો ઉપગરણ વાપર્યો, શરીર અણપડિલેહ્યું હલાવ્યું, માતું અણપુંજ્યું લીધું–અણપુંજી ભૂમિએ પરઠવ્યું–પરઠવતાં અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો કીધો નહીં–પરઠવ્યા પુંઠે વારત્રણ વોસિરે વોસિરે કીધો નહીં, સંથારાપોરિસિ ભણવી વિસારી, પોરિસિ ભણાવ્યા વિના સૂતા, કુસ્વપ્ન લાધ્યાં, સુપનાંતરમાંહિ શિયલની વિરાધના હુઇ, આહટ્ટ દોહટ્ટ ચિંતવ્યું, સંકલ્પ વિકલ્પ કીધો, અનેરો રાત્રિસંબંધી જે કોઇ પાપદોષ લાગ્યો હોય, તે સવિહુ મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં

—: શ્રમણસૂત્ર :—

નમો અરિહંતાણં૦ કરેમિ ભંતે! સામાઇઅં૦ ચત્તારિ મંગલં૦ ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં જો મે દેવસિઓ૦ ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ઇરિઆવહિઆએ૦

ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં પગામસિજ્જાએ નિગામસિજ્જાએ સંથારા ઉવટ્ટણાએ પરિઅટ્ટણાએ આઉંટણાએ પસારણાએ છપ્પઇયસંઘટ્ટણાએ કૂઇએ કક્કરાઇએ છીએ જંભાઇએ આમોસે સસરક્ખામોસે આઉલમાઉલાએ સોઅણવત્તિઆએ ઇત્થીવિપ્પરિઆસિઆએ દિટ્ઠીવિપ્પરિઆસિઆએ મણવિપ્પરિઆસિઆએ પાણભોઅણવિપ્પરિઆસિઆએ જો મે દેવસિઓ અઇઆરો કઓ, તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં

પડિક્કમામિ ગોઅરચરિઆએ ભિક્ખાયરિઆએ ઉગ્ઘાડ–કવાડ–ઉગ્ઘાડણાએ સાણા–વચ્છાદારા સંઘટ્ટણાએ મંડી–પાહુડિઆએ બલિ–પાહુડિઆએ ઠવણા પાહુડિઆએ સંકિએ સહસાગારિએ અણેસણાએ પાણેસણાએ પાણભોઅણાએ બીઅભોઅણાએ હરિઅભોઅણાએ પચ્છેકમ્મિઆએ પુરેકમ્મિઆએ અદિટ્ઠહડાએ દગસંસટ્ઠહડાએ રયસંસટ્ઠહડાએ પારિસાડણિઆએ પારિટ્ઠાવણિઆએ ઓહાસણભિક્ખાએ જં ઉગ્ગમેણં ઉપ્પાયણેસણાએ અપરિસુદ્ધં પડિગ્ગહિઅં પરિભુત્તં વા જં ન પરિટ્ઠવિઅં તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં

પાંડિક્કમામિ ચાઉક્કાલં સજ્ઝયસ્સ અકરણયાએ ઉભઓકાલં ભંડોવગરણસ્સ અપ્પડિલેહણાએ દુપ્પડિલેહણાએ અપ્પમજ્જણાએ દુપ્પમજ્જણાએ અઇક્કમે વઇક્કમે અઇયારે અણાયારે જો મે **દેવસિઓ** અઇયારો કઓ, તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં

પડિક્કમામિ એગવિહે–અસંજમે **પડિ૦** દોહિં બંધણેહિં–રાગબંધણેણં દોસબંધણેણં **પડિ૦** તિહિં દંડેહિં–મણદંડેણં વયદંડેણં કાયદંડેણં **પડિ૦** તિહિં ગુત્તીહિં–મણગુત્તીએ વયગુત્તીએ કાયગુત્તીએ **પડિ૦** તિહિ સલ્લેહિં–માયાસલ્લેણં નિયાણસલ્લેણં મિચ્છાદંસણસલ્લેણં **પડિ૦** તિહિં ગારવેહિં–ઇઢ્ઢીગારવેણં રસગારવેણં સાયાગારવેણં **પડિ૦** તિહિં વિરાહણાહિં–નાણવિરાહણાએ દંસણવિરાહણાએ ચરિત્તવિરાહણાએ **પડિ૦** ચઉહિં કસાએહિં–કોહકસાએણં માણકસાએણં માયાકસાએણં લોહકસાએણં **પડિ૦** ચઉહિં સન્નાહિં–આહારસન્નાએ ભયસન્નાએ મેહુણસન્નાએ પરિગ્ગહસન્નાએ **પડિ૦** ચઉહિં વિકહાહિં–ઇત્થિકહાએ ભત્તકહાએ દેસકહાએ રાયકહાએ **પડિ૦** ચઉહિં ઝાણેહિં–અટ્ટેણં ઝાણેણં, રુદ્દેણં ઝાણેણં, ધમ્મેણં ઝાણેણં, સુક્કેણં ઝાણેણં **પડિ૦** પંચહિં કિરિઆહિં–કાઇઆએ અહિગરણિઆએ પાઉસિઆએ પારિતાવણિઆએ પાણાઇવાયકિરિઆએ **પડિ૦** પંચહિં કામગુણેહિં–સદ્દેણં રુવેણં રસેણં ગંધેણં ફાસેણં **પડિ૦** પંચહિં મહવ્વએહિં–પાણાઇવાયાઓ વેરમણં,મુસાવાયાઓ

वेरमणं, अदिन्नादाणाओ वेरमणं, मेहुणाओ वेरमणं परिग्गहाओ वेरमणं षडि० पंचहिं समिइहिं-ईरियासमिइए भासासमिइए एसणासमिइए आयाणभंडमत्त-निक्खेवणासमिइए उच्चार-पासवण-खेल-जल्ल-सिंघाण-पारिट्ठवणियासमिइए षडि० छहिं जीवनिकाएहिं-पुढविकाएणं आउकाएणं तेउकाएणं वाउकाएणं वणस्सइकाएणं तसकाएणं षडि० छहिं लेसाहिं-किण्हलेसाए नीललेसाए काउलेसाए तेऊलेसाए पम्हलेसाए सुक्कलेसाए षडि० सत्तहिं भयठाणेहिं, अट्ठहिं मयठाणेहिं, नवहिं बंभचेरगुत्तीहिं, दसविहे समणधम्मे, इगारसहिं उवासगपडिमाहिं, बारसहिं भिक्खुपडिमाहिं तेरसहिं किरियाठाणेहिं, चउद्दसहिं भूयगामेहिं, पन्नरसहिं परमाहम्मिएहिं, सोलसहिं गाहासोलसएहिं, सत्तरसविहे असंजमे, अट्ठारसविहे अबंभे एगूणवीसाए नायज्झयणेहिं, वीसाए असमाहिट्ठाणेहिं, इक्कवीसाए सबलेहिं, बावीसाए परिसहेहिं, तेवीसाए सुअगडज्झयणेहिं, चउवीसाए देवेहिं, पणवीसाए भावणाहिं, छव्वीसाए दसाकप्पववहाराणं उद्देसणकालेहिं, सत्तावीसाए अणगारगुणेहिं, अट्ठावीसाए आयारकप्पेहिं, एगूणतीसाए पावसुअप्पसंगेहिं, तीसाए मोहणीयट्ठाणेहिं, इगतीसाए सिद्धाइगुणेहिं, बत्तीसाए जोगसंगहेहिं

तित्तीसाए आसायणाहिं-(१) अरिहंताणं आसायणाए (२) सिद्धाणं-आ० (३) आय-

રિઆણું–આ૦ (૪) ઉવજ્ઝાયાણું–આ૦ (૫) સાહૂણું–આ૦ (૬) સાહુણીણું–આ૦ (૭) સાવયાણું–આ૦ (૮) સાવિયાણું–આ૦ (૯) દેવાણું–આ૦ (૧૦) દેવીણું–આ૦ (૧૧) ઇહલોગસ્સ–આ૦ (૧૨) પરલોગસ્સ–આ૦ (૧૩) કેવલિપન્નત્તસ્સ ધમ્મસ્સ–આ૦ (૧૪) સદેવમણુઆસુરસ્સ લોગસ્સ–આ૦ (૧૫) સવ્વપાણભૂઅજીવ સત્તાણું–આ૦ (૧૬) કાલસ્સ–આ૦ (૧૭) સુઅસ્સ–આ૦ (૧૮) સુઅદેવયાએ–આ૦ (૧૯) વાયણાયરિઅસ્સ–આ૦ (૨૦) જં વાઇદ્ધં (૨૧) વચ્ચામેલિઅં (૨૨) હીણક્ખરં (૨૩) અચ્ચક્ખરં (૨૪) પયહીણું (૨૫) વિણયહીણું (૨૬) ઘોસહીણું (૨૭) જોગહીણું (૨૮) સુટ્ઠુદિન્નં (૨૯) દુટ્ઠુપડિચ્છિઅં (૩૦) અકાલે કઓ સજ્ઝાઓ (૩૧) કાલે ન કઓ સજ્ઝાઓ (૩૨) અસજ્ઝાએ સજ્ઝાઇઅં (૩૩) સજ્ઝાએ ન સજ્ઝાઇઅં તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં.

નમો ચઉવીસાએ તિત્થયરાણું ઉસભાઇ મહાવીર પજ્જવસાણાણું ઇણમેવ નિગ્ગંથં પાવયણું, સચ્ચં અણુત્તરં કેવલિઅં પડિપુન્નં નેઆઉઅં સંસુદ્ધં સલ્લગત્તણું સિદ્ધિમગ્ગં મુત્તિમગ્ગં નિજ્જાણમગ્ગં નિવ્વાણમગ્ગં અવિતહમવિસંધિ સવ્વદુક્ખપહીણમગ્ગં, ઇત્થં ઠિઆ જીવા સિજ્ઝંતિ બુજ્ઝંતિ મુચ્ચંતિ પરિનિવ્વાયંતિ, સવ્વદુક્ખાણમંતં કરંતિ, તં ધમ્મં સદ્દહામિ પત્તિઆમિ રોએમિ ફાસેમિ પાલેમિ અણુપાલેમિ, તં ધમ્મં સદ્દહંતો પત્તિઅંતો રોઅંતો ફાસંતો પાલંતો અણુપાલંતો

તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ, વિરઓ મિ વિરાહણાએ

અસંજમં પરિઆણામિ, સંજમં ઉવસંપજ્જામિ, અબંભં પરિઆણામિ, બંભં ઉવસંપજ્જામિ, અકપ્પં પરિઆણામિ, કપ્પં ઉવસંપજ્જામિ, અન્નાણું પરિઆણામિ, નાણું ઉવસંપજ્જામિ, અકિરિઅં પરિઆણામિ, કિરિઅં ઉવસંપજ્જામિ, મિચ્છત્તં પરિઆણામિ, સમ્મત્તં ઉવસંપજ્જામિ, અબોહિં પરિઆણામિ, બોહિં ઉવસંપજ્જામિ, અમગ્ગં પરિઆણામિ, મગ્ગં ઉવસંપજ્જામિ, જં સંભરામિ, જં ચ ન સંભરામિ, જં પરિક્કમામિ, જં ચ ન પડિક્કમામિ, તસ્સ સવ્વસ્સ દેવસિઅસ્સ અઇઆરસ્સ પડિક્કમામિ, સમણો હં, સંજય વિરય પડિહય પચ્ચક્ખાય પાવકમ્મે, અનિયાણો દિટ્ઠિસંપન્નો માયામોસવિવજ્જિઓ

અઢ્ઢાઇજ્જેસુ દીવસમુદ્દેસુ પન્નરસસુ કમ્મભૂમિસુ, જાવંત કેવિ સાહુ, રયહરણગુચ્છ પડિગ્ગહ ધારા, પંચમહવ્વયધારા, અટ્ઠારસસહસ્સસીલંગધારા, અક્ખુયાયારચરિત્તા, તે સવ્વે સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ

ખામેમિ સવ્વજીવે, સવ્વે જીવા ખમંતુ મે; મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ, વેરં મજ્ઝ ન કેણઇ (૧) એવમહં આલોઇઅ, નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅં સમ્મં; તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં (૨)

—: પાક્ષિક અતિચાર :—

નાણંમિ દંસણંમિ અ, ચરણંમિ તવંમિ તહય વિરિયંમિ; આયરણં આયારો, ઇય એસો પંચહા ભણિઓ (૧)

જ્ઞાનાચાર દર્શનાચાર ચારિત્રાચાર તપાચાર વીર્યાચાર એ પંચવિધ આચારમાંહિ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ સૂક્ષ્મ—બાદર જાણતાં અજાણતાં હુઓ હોય, તે સવિહુ મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુક્કડં (૧)

તત્ર જ્ઞાનાચારે આઠ અતિચાર—કાલે વિણએ બહુમાણે, ઉવહાણે તહ અનિન્હવણે; વંજણ અત્થ તદુભએ, અટ્ઠવિહો નાણમાયારો (૧)

જ્ઞાન કાલવેલામાંહે પઢયો ગુણ્યો પરાવર્ત્યો નહિ—અકાલે પઢયો, વિનયહીન બહુમાનહીન યોગોપધાનહીન પઢયો, અનેરાકનહે પઢયો—અનેરો ગુરુ કહ્યો, દેવવંદણ વાંદણે પડિક્કમણે સજ્ઝાય કરતાં પઢતાં ગુણતાં કુડોઅક્ષર કાને—માત્રે આગલો—ઓછો ભણ્યો ગુણ્યો, સૂત્રાર્થ તદુભય કૂડાં કહ્યાં, કાજે અણુઉદ્ધર્યો, દાંડો અણુપડિલેહ્યો, વસતિ અણુશોધ્યાં અણુપર્વેયાં, અસજ્ઝાઇ અણોજ્ઞા કાલવેલા માંહિ શ્રીદશવૈકાલિક પ્રમુખ સિદ્ધાંત પઢયો ગુણ્યો પરાવર્ત્યો, અવિધિએ—યોગોપધાન કીધાં કરાવ્યાં, જ્ઞાનોપગરણ પાટી પોથી ઠવણી કવલી નવકારવાલી સાપડા સાપડી હસ્તરી વહી કાગલીઆ ઓલિઆ પ્રત્યે પગ લાગ્યો થુંક લાગ્યું, થુંકે કરી અક્ષર ભાંજ્યો, જ્ઞાનવંત પ્રત્યે પ્રદ્વેષ

મત્સર વહ્યો, અંતરાય અવજ્ઞા આશાતના કીધી, કુણહિ પ્રત્યે તોતડો બોબડો દેખી હસ્યો વિતકર્યો, મતિજ્ઞાન શ્રુતજ્ઞાન અવધિજ્ઞાન મનઃપર્યવજ્ઞાન કેવલજ્ઞાન એ પાંચે જ્ઞાનતણી અસદ્‌હણા આશાતના કીધી, જ્ઞાનાચાર વિષઇએ અનેરો૦ (૨)

દર્શનાચારે આઠ અતિચાર–**નિસ્સંકિઅ નિક્કંખિઅ, નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિટ્ઠીઅ; ઉવવૂહ થિરીકરણે, વચ્છલ્લ પભાવણે અટ્ઠ (૧)**

દેવગુરૂધર્મતણે વિષે નિસ્સંકપણું ન કીધું. તથા એકાંત નિશ્ચય ધર્યો નહીં ધર્મ સંબંધીઆ ફલતણે વિષે નિસ્સંદેહ બુદ્ધિ ધરી નહીં, સાધુ–સાધ્વી તણી નિંદા જુગુપ્સા કીધી, મિથ્યાત્વીતણી પૂજા–પ્રભાવના દેખી મૂઢદૃષ્ટિપણું કીધું, સંઘમાંહિ ગુણવંતતણી અનુપબૃંહણા કીધી, અસ્થિરીકરણ સ્વાત્મલક્ષ્ય અપ્રીતિ અભક્તિ નિ જાણવી.

તથા દેવદ્રવ્ય ગુરૂદ્રવ્ય સાધારણદ્રવ્ય ભક્ષિત–ઉપેક્ષિત પ્રજ્ઞાપરાધે વિણાસ્યો, વિણસંતો ઉવેખ્યો, છતી શક્તિએ સારસંભાળ ન કીધી

ઠવણાયરિય હાથથકી પાડ્યા, પડિલેહવા વિસાર્યા, જિનભવણતણી ચોરાશી આશાતના,ગુરૂપ્રત્યે તેત્રીશ આશાતના કીધી હોય, દર્શનાચાર વિષઇએ અનેરો૦ (૩)

ચારિત્રાચારે આઠ અતિચાર—**પણિહાણજોગજુત્તો, પંચહિં સમિઇહિં તીહિં ગુત્તીહિં; એસ ચરિત્તાયારો, અટ્ઠવિહો હોઇ નાયવ્વો (૧)**

ઇર્યાસમિતિ ભાષાસમિતિ એષણાસમિતિ આદાન ભંડમત્તનિક્ષેપણાસમિતિ પારિષ્ઠાપનિકાસમિતિ, મનોગુપ્તિ વચનગુપ્તિ કાયગુપ્તિ, એ અષ્ટ પ્રવચનમાતા રૂડીપરે પાલી નહીં, સાધુતણે ધર્મે સદૈવ, શ્રાવકતણે ધર્મે સામાયિક-પૌષધ લીધે જે કાંઇ ખંડના-વિરાધના કીધી હોય, ચારિત્રાચાર વિષઇઓ **અનેરો**૦ (૪)

વિશેષતશ્ચારિત્રાચારે તપોધનતણે ધર્મે-વયછક્કં, કાયછક્કં અકપ્પોગિહિભાયણં; પલિઅંક નિસિજ્જાએ, સિણાણં સોહવજ્જણં.

વ્રતષટ્કે પહિલે મહાવ્રતે પ્રાણાતિપાત સૂક્ષ્મ બાદર ત્રસ થાવર જીવતણી વિરાધના હુઈ, બીજે મહાવ્રતે ક્રોધ લોભ ભય હાસ્ય લગે જુઠું બોલ્યા, ત્રીજે મહાવ્રતે અદત્તાદાન વિરમણ મહાવ્રતે-સામીજીવાદત્તં, તિત્થયરઅદત્તં તહેવ ય ગુરુહિં; એવમદત્તં ચઉહા,પણત્તં વીયરાએહિં (૧) સ્વામીઅદત્ત, જીવઅદત્ત, તીર્થંકર અદત્ત, ગુરુ અદત્ત, એ ચતુર્વિધ અદત્તાદાનમાંહિ જે કાંઇ અદત્ત પરિભોગવ્યું, ચોથે મહાવ્રતે-વસહિ કહ નિસિજ્જિંદિય, કુડિંતર પુવ્વકીલિએ પણિએ; અઇમાયાહાર વિભૂસણાય, નવ બંભચેર ગુત્તીઓ (૧) એ નવવાડો સુધી પાલી નહીં, સુહણે સ્વપ્નાંતરે દૃષ્ટિવિપર્યાસ હુઓ, પાંચમે મહાવ્રતે-ધર્મોપગરણને વિષે ઇચ્છા મૂર્છા ગૃદ્ધિ આસક્તિ ધરી, અધિકો ઉપગરણ વાવર્યો, પર્વતિથિએ પડિલેહવો વિસાર્યો, છઠ્ઠે રાત્રિભોજન વિરમણવ્રતે-અસૂરો ભાતપાણી કીધો, છારોદ્ગાર આવ્યો, પાત્રે પાત્રબંધે તકાદિકનો છાંટો લાગ્યો-

ખરડયો રહ્યો, લેપ–તેલ ઔષધાદિકતણો સંનિધિ રહ્યો, અતિમાત્રાએ આહાર લીધો, એ છએ વ્રત વિષઈઓ અનેરો૦ (૫)

કાયષટ્કે ગામતણે પઈસારે–નીસારે પગ પડિલેહવા વિસાર્યા, માટી મીઠું ખડી ધાવડી અરણેટ્ટો પાષાણતણી ચાતલી ઉપર પગ આવ્યો, અપ્કાય–વાઘારી ફૂસણા હુવા, વિહરવા ગયા, ઉલખો હાલ્યો, લોટો ઢોલ્યો, કાચાપાણી તણા છાંટા લાગ્યા, તેઉકાય–વીજ દીવાતણી ઉજેહી હુઇ,વાઉકાય–ઉઘાડે મુખે બોલ્યા, મહાવાય વાજતા (વાતાં) કપડા–કાંબલીતણા છેડા સાચવ્યા નહી, ફૂંક દીધી, વનસ્પતિકાય–નીલ-ફૂલ-સેવાલ-થડ-ફલ-ફૂલ-વૃક્ષ-શાખા-પ્રશાખાતણા સંઘટ્ટ પરંપર નિરંતર હુઆ, ત્રસકાય–બેઇન્દ્રિય તેઇંદ્રિય ચઉરિન્દ્રિય પંચેન્દ્રિય કાગ બગ ઉડાવ્યાં, ઢોર ત્રાસવ્યાં, બાલક બીહરાવ્યાં ષટ્કાય વિષઈઓ અનેરો૦ (૬)

અકલ્પનીય સિજ્જા-વસ્ત્ર-પાત્ર-પિંડ પરિભોગવ્યો, સિજ્જાતરતણો પિંડ પરિભોગવ્યો, ઉપયોગ કીધા પાખે વિહર્યો, ધાત્રીદોષ ત્રસબીજ સંસક્ત પૂર્વકર્મ પશ્ચાત્કર્મ ઉદ્ગમ ઉત્પાદના દોષ ચિંતવ્યા નહીં, ગૃહસ્થતણો ભાજન ભાંજ્યો, ફોડયો, વલી પાછો આપ્યો નહીં, સૂતાં સંથારિયા ઉત્તરપટ્ટો ટલતો અધિકો ઉપગરણ વાવર્યો, દેશતઃ સ્નાન કીધું, મુખે ભીનો હાથ લગાડયો, સર્વતઃ સ્નાનતણી વાંચ્છા કીધી, શરીરતણો મેલ ફેડયો, કેશ રોમ નખ સમાર્યા, અનેરી કાંઇ રાઢાવિભૂષા કીધી, અકલ્પનીય પિંડાદિ વિષઈઓ અનેરો૦ (૭)

આવસ્સય સજ્ઝાએ પડિલેહણઝાણ ભિક્ખડભત્તટ્ઠે; આગમણે નિગ્ગમણે, ઠાણે નિસીઅણે તુચ્ચટ્ટે (૧) આવશ્યક ઉભયકાલ વ્યાક્ષિપ્તચિત્તપણે પડિક્કમણેા કીધેા, પડિક્કમણામાંહિ ઉંઘ આવી, એટલાં પડિક્કમણું કીધું, દિવસ પ્રત્યે ચારવાર સજ્ઝાય સાતવાર ચૈત્યવંદન ન કીધાં, પડિલેહણા આધી-પાછી ભણાવી, અસ્તોવ્યસ્ત કીધી, આર્ત્તધ્યાન રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં, ધર્મધ્યાન શુકલધ્યાન ધ્યાયાં નહીં, ગેાચરી ગયા એંતાલીશ દેાષ ઉપજતા ચિંતવ્યા નહીં, પાંચદેાષ મંડલીતણા ટાલ્યા નહીં, છતી શક્તિએ પર્વતિથિએ ઉપવાસાદિક તપ કીધેા નહીં, દેહરા ઉપાસરામાંહિ પેસતાં નિસિહિ નીસરતાં આવસ્સહિ કહેવી વિસારી, ઇચ્છા મિચ્છાદિક દશવિધ ચક્રવાલસામાચારી સાચવી નહીં, ગુરૂતણેા વચન તહત્તિ કરી પડિવજ્યેા નહીં, અપરાધ આવ્યાં મિચ્છા મિ દુક્કડં દીધાં નહીં, સ્થાનકે રહેતાં હરિકાય બીયકાય કીડીતણું નગરાં શેાધ્યાં નહીં, એઘેામુહપત્તિ ચેાલપટ્ટો ઉત્સંઘટયા સ્ત્રી-તિર્યંચતણા સંઘટ્ટ અનંતર-પરંપર હુવા, વડાપ્રત્યે પસાએા કરી લઘુપ્રત્યે ઇચ્છકાર ઇત્યાદિક વિનય સાચવ્યેા નહીં; સાધુ સામાચારી વિષયએા અનેરેા૦ (૮)

એવંકારે સાધુતણે ધર્મે એકવિધ અસંયમ તેત્રીશ આશાતના પ્રમાદ પર્યન્તમાંહિ અનેરેા૦

—: પાક્ષિક સૂત્ર :—

તિત્થંકરે અ તિત્થે, અતિત્થસિદ્ધે અ તિત્થસિદ્ધે અ; સિદ્ધેજિણે રિસી, મહરિસી ય નાણું ચ વંદામિ (૧) જે અ ઇમં ગુણરયણસાયરમવિરાહિઊણ તિણ્ણસંસારા; તે મંગલં કરિત્તા, અહમવિ આરાહણાલિમુહો (૨) મમ મંગલમરિહંતા, સિદ્ધાસાહૂ સુયં ચ ધમ્મો અ; ખંતી ગુત્તી મુત્તી, અજ્જવયા મદ્દવં ચેવ (૩) લોઅમ્મિ સંજયા જં, કરિંતિ પરમરિસિદેસિઅમુઆરં; અહમવિ ઉવટ્ઠિઓ તં, મહવ્વય ઉચ્ચારણું કાઉં (૪) સે કિં તં મહવ્વય-ઉચ્ચારણા, મહવ્વય ઉચ્ચારણા પંચવિહા પણ્ણત્તા, રાઈ-લોઅણવેરમણ છટ્ઠા, તં જહા—

(૧) સવ્વાઓ પાણાઇવાયાઓ વેરમણું (૨) સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણું, (૩) સવ્વાઓ અદિન્ના-દાણાઓ વેરમણું (૪) સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણું (૫) સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણું (૬) સવ્વાઓ રાઇલોઅણાઓ વેરમણું

તત્થ ખલુ પઢમે ભંતે! મહવ્વએ પાણાઇવાયાઓ વેરમણું, સવ્વં ભંતે! પાણાઇવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે સુહુમં વા બાયરં વા તસં વા, થાવરં વા, નેવ સયં પાણે અઇવાએજ્જા, નેવન્નેહિં પાણે અઇવાયાવિજ્જા, પાણે અઇવાયંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જી-વાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણું વાયાએ કાએણું, ન

करेमि, न कारवेमि, करंतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते! पडिक्कमामि निंदामि गरिहामि अप्पाणं वोसिरामि

से पाणाइवाए चउव्विहे पन्नत्ते, तं जहा–दव्वओ खित्तओ कालओ भावओ, दव्वओ णं पाणाइवाए छसु जीवनिकाएसु, खित्तओ णं पाणाइवाए सव्वलोए, कालओ णं पाणाइवाए दिआ वा राओ वा, भावओ णं पाणाइवाए रागेण वा दोसेण वा, जं मए इमस्स धम्मस्स केवलिपन्नत्तस्स अहिंसालक्खणस्स सच्चाहिट्ठिअस्स विणयमूलस्स खंतिप्पहाणस्स अहिरणसोवन्निअस्स उवसमप्पभवस्स नवभंभेरगुत्तस्स अपयमाणस्स लिक्खाविचित्तियस्स कुक्खिसंबलस्स निरग्गिसरणस्स संपक्खालिअस्स चत्तदोसस्स गुणगाहिअस्स निव्विआरस्स निव्वित्तिलक्खणस्स पंचमहव्वयजुत्तस्स असंनिहिसंचयस्स अविसंवाइअस्स संसारपारगामिअस्स निव्वाणगमणुपज्जवसाणफलस्स

पुव्विं अन्नाणयाए असवणयाए अबोहि (आ) ए अणुलिगमेणं अलिगमेणं वा पमाएणं रागदोसपडिबद्धयाए बालयाए मोहयाए मंदयाए किड्डयाए तिगारवगरुयाए चउक्कसाओवगएणं पंचिंदिओवसट्टेणं पहुप्पन्नभारियाए सायासुक्खमणुपालयंतेणं, इहं वा भवे, अन्नेसु वा भवग्गहणेसु, पाणाइवाओ कओ वा काराविओ वा कीरंतो वा परेहिं समणुन्नाओ, तं निंदामि

ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, અઇયં નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં પાણાઇવાયં, જાવજ્જીવાએ અણુસ્સિઓહં નેવ સયં પાણે અઇવાઇજ્જા, નેવન્નેહિં પાણે અઇવાયાવિજ્જા, પાણે અઇવાયંતે તિ અન્ને ન સમણુજ્જાણિજ્જા તં જહા—

અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઈ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ પાણાઇવાયસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ, સવ્વેસિં પાણાણું, સવ્વેસિં ભૂયાણું, સવ્વેસિં જીવાણું, સવ્વેસિં સત્તાણું, અદુક્ખણયાએ અસોયણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપિડણયાએ, અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ મોક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ, પઢમે ભંતે! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ પાણાઇવાયાઓ વેરમણં (૧)

અહાવરે દોચ્ચે ભંતે! મહવ્વએ મુસાવાયાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે! મુસાવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે કોહા વા લોહા વા ભયા વા હાસા વા, નેવ સયં મુસં વએજ્જા, નેવન્નેહિં મુસં વાયાવેજ્જા, મુસં વયંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં,

મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

સે મુસાવાએ ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા–દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વઓ ણં મુસાવાએ સવ્વદવ્વેસુ, ખિત્તઓ ણં મુસાવાએ લોએ વા અલોએ વા, કાલઓ ણં મુસાવાએ દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં મુસાવાએ રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિ-ટ્ઠિયસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવ-ન્નિઅસ્સ ઉવસમપ્પભવસ્સ નવબંભચેરગુત્તસ્સ અપયમા-ણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિયસ્સ કુક્ખિસંબલસ્સ નિરગ્ગિ-સરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિયસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણફલસ્સ.

પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહિ (આ) એ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોસપડિ-બદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ તિગારવગરુયાએ ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં, ઈહં વા ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, મુસાવાઓ ભાસિઓ વા ભાસાવિઓ વા ભાસિજ્જંતો વા પરેહિં સમણુન્નાઓ,

તં નિંદામિ ગરિહામિ, તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, અઈઅં નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં મુસાવાયં, જાવજ્જીવાએ અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં મુસં વએજ્જા, નેવન્નેહિં મુસં વાયાવેજ્જા, મુસં વયંતેવિ અન્ને ન સમણુજ્જાણિજ્જા, તં જહા–

અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઇ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય વિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા, એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ મુસાવાયસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ, સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂયાણં, સવ્વેસિં જીવાણં, સવ્વેસિં સત્તાણં, અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ, દોચ્ચે ભંતે મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણં (૨)

અહાવરે તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! અદિન્નાદાણં પચ્ચક્ખામિ, સે ગામે વા નગરે વા અરણ્ણે વા અપ્પં વા બહું વા અણું

વા થૂલં વા ચિત્તમંતં વા, અચિત્તમંતં વા, નેવ સયં અદિન્નં ગિણ્હેજ્જા, નેવન્નેહિં અદિન્નં ગિણ્હાવિજ્જા, અદિન્નં ગિણ્હંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

સે અદિન્નાદાણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા— દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ,દવ્વઓ ણં અદિન્નાદાણે ગહણધારણિજ્જેસુ દવ્વેસુ, ખિત્તઓ ણં અદિન્નાદાણે ગામે વા નગરે વા અરણ્ણે વા, કાલઓ ણં અદિન્નાદાણે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં અદિન્નાદાણે રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સવિણયમૂલસ્સઅખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણુસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપ્પલવસ્સ નવબંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણુસ્સ લિક્ખાવિત્તિયસ્સ કુક્ષિખસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણુસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગાહિઅસ્સ નિવ્વિચારસ્સ નિવ્વાત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિ સંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણફલસ્સ.

પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહિ(આ)એ અણુલિગમેણં અલિગમેણ વા પમાએણં રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ

તિગારવગરુયાએ ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં ઇહં વા ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, અદિન્નાદાણું ગહિઅં વા, ગાહાવિઅં વા, ઘિપ્પંતં વા પરેહિં સમણુન્નાયં, તં નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, અઇઅં નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ, સવ્વં અદિન્નાદાણું, જાવજ્જીવાએ અણુસિસઓ હં નેવ સયં અદિન્નં ગિણ્હિજ્જા, નેવન્નેહિં અદિન્નં ગિણ્હાવિજ્જા, અદિન્નં ગિણ્હંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણિજ્જા, તં જહા—

અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઇ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ અદિન્નાદાણસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ, સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં, સવ્વેસિં જીવાણં, સવ્વેસિં સત્તાણં, અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાણુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ, તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં (૩)

અહાવરે ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ મેહુણાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે મેહુણં પચ્ચક્ખામિ, એ દિવ્વં વા માણુસં વા તિરિક્ખજોણિઅં વા, નેવ સયં મેહુણં સેવિજ્જા, નેવન્નેહિં મેહુણં સેવાવિજ્જા, મેહુણં સેવંતેવિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

એ મેહુણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તંજહા—દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વઓ ણં મેહુણે રુવેસુ વા રુવસહગએસુ વા, ખિત્તઓ ણં મેહુણે ઉડ્ઢલોએ વા અહોલોએ વા, તિરિયલોએ વા, કાલઓ ણં મેહુણે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં મેહુણે રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણુસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપ્પભવસ્સ નવણંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ લિક્ખાવિત્તિયસ્સ કુક્ખિસંબલસ્સ નિરગિગસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણફલસ્સ.

પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહિ(આ)એ અણુભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોસપડિબદ્ધયા-

એ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ તિગારવગરુયાએ ચઉક્કસાઓવગએણું પંચિંદિઓવસટ્ટેણું પડુપન્નભારિયાએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણું ઇહં વા ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, મેહુણં સેવિઅં વા સેવાવિઅં વા સેવિજ્જંતં વા પરેહિં સમણુન્નાયં, તં નિંદામિ ગરિહામિ, તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણું, અઇયં નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ, સવ્વં મેહુણં, જાવજ્જીવાએ અણુસ્સિઓહં નેવ સયં મેહુણં સેવિજ્જા, નેવન્નેહિં મેહુણં સેવાવિજ્જા, મેહુણં સેવંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, તંજહા—

અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઇ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા, એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ મેહુણસ્સ વેરમણે હિએ સુહે અમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ, સવ્વેસિં પાણાણં, સવ્વેસિં ભૂઆણં, સવ્વેસિં જીવાણં, સવ્વેસિં સત્તાણં, અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાણુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મોક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉપસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ, ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણં (૪)

અહાવરે પંચમે ભંતે! મહવ્વએ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે! પરિગ્ગહં પચ્ચક્ખામિ, સે અપ્પં વા બહું વા અણું વા થૂલં વા ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા, નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હિજ્જા, નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હાવિજ્જા, પરિગ્ગહં પરિગિણ્હંતેવિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

સે પરિગ્ગહે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા–દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વઓ ણું પરિગ્ગહે સચિત્તાચિત્તમીસેસુ દવ્વેસુ, ખિત્તઓ ણું પરિગ્ગહે સવ્વલોએ, કાલઓ ણું પરિગ્ગહે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણું પરિગ્ગહે અપ્પગ્ઘે વા મહગ્ઘે વા, રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપ્પભવસ્સ નવબંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિયસ્સ કુક્ખિસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઇઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણફલસ્સ.

પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહિ (આ)

એ અણુભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ તિગારવગરુયાએ ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં, ઇહં વા ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, પરિગ્ગહો ગહિઓ વા ગાહાવિઓ વા, ઘિપ્પંતો વા પરેહિં સમણુન્નાઓ. તં નિંદામિ ગરિહામિ, તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, અઇઅં નિંદામિ પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં પરિગ્ગહં, વતવજ્જીવાએ અભિસ્સિઓહં નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હિજ્જા, નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હાવિજ્જા, પરિગ્ગહં પરિગિણ્હંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, તં જહા—

અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઈ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા, એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ પરિગ્ગહસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ, સવ્વેસિં પાણાણં, સવ્વેસિં ભૂઆણં, સવ્વેસિં જીવાણં, સવ્વેસિં સત્તાણં, અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મોક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ

ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ, પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓ મિ સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં (૫)

અહાવરે છટ્ઠે ભંતે ! વએ રાઇભોઅણાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! રાઇભોઅણં પચ્ચક્ખામિ, સે અસણં વા પાણં વા ખાઇમં વા સાઇમં વા, નેવ સયં રાઇં ભુંજિજ્જા, નેવન્નેહિં રાઇં ભુંજાવિજ્જા, રાઇં ભુંજંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

સે રાઇભોઅણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા–દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વઓ ણં રાઇભોઅણે અસણે વા પાણે વા ખાઇમે વા સાઇમે વા, ખિત્તઓ ણં રાઇભોઅણે સમયખિત્તે, કાલઓ ણં રાઇભોઅણે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં રાઇભોઅણે તિત્તે વા કડુએ વા કસાએ તા અંબિલે વા મહુરે વા લવણે વા રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણુસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપ્પભવસ્સ નવબંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ લિક્ખાવિત્તિયસ્સ કુક્ખિસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ અત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ

અવિસંવાઇઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણુગમણુપજ્જવસાણફલસ્સ.

પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણું અભિગમેણ વા પમાએણું રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ તિગારવગરુયાએ ચઉક્કસાઓવગએણું પંચિંદિઓવસટ્ટેણું પડુપ્પન્નભારિઆએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણું, ઇહં વા ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, રાઇભોઅણું ભુત્તં વા, ભુંજવિઅં વા, ભુંજંતં વા પરેહિં સમણુન્નાયં, તં નિંદામિ ગરિહામિ, તિવિહં તિવિહેણું, મણેણું વાયાએ કાએણું, અઇયં, નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં રાઇભોઅણું, જાવજ્જીવાએ અણિસ્સિઓ હું નેવ સયં રાઇભોઅણું ભુંજિજ્જા, નેવન્નેહિં, રાઇભોઅણું ભુંજાવિજ્જા, રાઇભોઅણું ભુંજંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણિજ્જા, તં જહા—

અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઇ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ રાઇભોઅણસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણું, સવ્વેસિં ભૂઆણું, સવ્વેસિં જીવાણું, સવ્વેસિં સત્તાણું, અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ અજૂરણયાએ

अतिप्पणयाओ अपीडणयाओ अपरिआवणयाओ अणुद्दवणयाओ महत्थे महागुणे महाणुभावे महापुरिसाणुचिन्ने परमरिसिदेसिए पसत्थे तं दुक्खक्खयाओ कम्मक्खयाओ मोक्खयाओ बोहिलाभाओ संसारुत्तारणाओ त्तिकट्टु उवसंपज्जित्ताणं विहरामि, छट्ठे भंते! वए उवट्ठिओमि सव्वाओ राईभोअणाओ वेरमणं (६)

इच्चेइआइं पंचमहव्वयाइं राईभोअणवेरमणछट्ठाइं अत्तहिअट्ठयाए उवसंपज्जित्ताणं विहरामि.

अप्पसत्था य जे जोगा, परिणामा य दारुणा; पाणाईवायस्स वेरमणे, एस वुत्ते अईक्कमे (१) तिव्वरागा य जा भासा, तिव्वदोसा तहेव य; मुसावायस्स वेरमणे, एस वुत्ते अईक्कमे (२) उग्गहं सि अजाईत्ता, अविदिन्ने य उग्गहे; अदिन्नादाणस्स वेरमणे, एस वुत्ते अईक्कमे (३) सद्दा रुवा रसा गंधा, फासाणं पवियारणा; मेहुणस्स वेरमणे, एस वुत्ते अईक्कमे (४) ईच्छा मुच्छा य गेही य, कंखा लोभे य दारुणे; परिग्गहस्स वेरमणे, एस वुत्ते अईक्कमे (५) अईमत्ते अ आहारे, सूरणित्तंमि संकिए; राईभोअणस्स वेरमणे, एस वुत्ते अईक्कमे (६) दंसणनाणचरित्ते, अविराहित्ता ठिओ समणधम्मे; पढमं वयमणुरक्खे, विरयामो पाणाईवायाओ (७) दंसणनाणचरित्ते, अविराहित्ता ठिओ समणधम्मे; बीअं वयमणुरक्खे, विरयामो मुसावायाओ (८) दंसणनाणचरित्ते, अविराहित्ता ठिओ समणधम्मे; तइअं वयमणुरक्खे, विरयामो अदिन्नादाणाओ

(૯) દંસણનાણુચરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણુધમ્મે; ચઉત્થં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મેહુણાઓ (૧૦) દંસણુનાણુચરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણુધમ્મે; પંચમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પરિગ્ગહાઓ (૧૧) દંસણુનાણુચરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણુધમ્મે; છટ્ઠં વયમણુરક્ખે, વિરયામો રાઇભોઅણાઓ (૧૨) આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણુધમ્મે; પઢમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પાણાઇવાયાઓ (૧૩) આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણુધમ્મે; બીઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મુસાવાયાઓ (૧૪) આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણુધમ્મે; તઇઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો અદિન્નાદાણાઓ (૧૫) આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણુધમ્મે; ચઉત્થં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મેહુણાઓ (૧૬) આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણુધમ્મે; પંચમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પરિગ્ગહાઓ (૧૭) આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણુધમ્મે; છટ્ઠં વયમણુરક્ખે, વિરયામો રાઇભોઅણાઓ (૧૮) આલય વિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણુધમ્મે; તિવિહેણ અપ્પમત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૧૯) સાવજ્જજોગમેગં, મિચ્છત્તં એગમેવ અન્નાણું; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૨૦) અણવજ્જજોગમેગં, સમ્મત્તં એગમેવ નાણું તુ; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૨૧) દો ચેવ રાગદોસે, દુન્નિ ય ઝાણાઇં અટ્ટરુદ્દાઇં, પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ

મહવ્વએ પંચ (૨૨) દુવિહં ચરિત્તધમ્મં, દુન્નિ ય ણાણાઈં ધમ્મસુક્કાઈં; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૨૩) કિણ્હા નીલા કાઊ, તિન્નિ ય લેસાઓ અપ્પસત્થાઓ; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૨૪) તેઊ પમ્હા સુક્કા, તિન્નિ ય લેસાઓ સુપ્પસત્થાઓ; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૨૫) મણસા મણુચ્ચવિઊ, વાયાસચ્ચેણ કરણસચ્ચેણ; તિવિહેણ વિ સચ્ચવિઊ, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૨૬) ચત્તારિ ય દુહસિજ્જા, ચઉરો સન્ના તહા કસાયા ય; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૨૭) ચત્તારિ ય સુહસિજ્જા, ચઉવ્વિહં સંવરં સમાહિં ચ; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૨૮) પંચેવ ય કામગુણે, પંચેવ ય અણહવે મહાદોસે; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૨૯) પંચિંદિયસંવરણું, તહેવ પંચવિહમેવ સજ્ઝાયં; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૦) છજ્જીવનિકાયવહં, છપ્પિ ય ભાસાઓ અપ્પસત્થાઓ; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૧) છવ્વિહમબ્ભિંતરયં, બજ્ઝં પિ ય છવ્વિહં તવોકમ્મં; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૨) સત્ત ય ભયઠાણાઈં, સત્તવિહં ચેવ નાણુવિબ્ભંગં; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૩) પિંડેસણ પાણેસણ, ઉગ્ગહસત્તિક્કયા મહજ્જયણા; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૪) અટ્ઠ ય મયઠાણાઈં અટ્ઠ ય કમ્માઈં તેસિ બંધ

ચ; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૫) અટ્ઠ ય પવયણમાયા, દિટ્ઠા અટ્ઠવિહનિટ્ઠિઅટ્ઠેહિં; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૬) નવપાવનિઆણાઈ, સંસારત્થા ય નવવિહા જીવા; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૭) નવબંભચેરગુત્તો, દુનવવિહં બંભચેરપરિસુદ્ધં; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૮) ઉવઘાયં ચ દસવિહં, અસંવરં તહ ય સંકિલેસં ચ; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૩૯) સચ્ચસમાહિટ્ઠાણા, દસ ચેવ દસાઓ સમણધમ્મં ચ; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૪૦) આસાયણં ચ સવ્વં, તિગુણં ઈક્કારસં વિવજ્જંતો; ઉવસંપન્નો, જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૪૧) એવં તિદંડવિરઓ, તિગરણસુદ્ધો તિસલ્લનીસલ્લો; તિવિહેણ પડિક્કંતો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ (૪૨)

ઈચ્ચેઅં મહવ્વયઉચ્ચારણં થિરત્તં સલ્લુદ્ધરણં ધિઈબલં વવસાઓ સાહણટ્ઠો પાવનિવારણં નિકાયણા ભાવવિસોહી પડાગાહરણં નિજ્જુહણારાહણા ગુણાણં સંવરજોગો પસત્થજ્ઝાણોવઉત્તયા જુત્તયા ય નાણે પરમટ્ઠો ઉત્તમટ્ઠો, એસ ખલુ તિત્થંકરેહિં રઈરાગદોસમહણેહિં દેસિઓપવયણસ્સ સારો છજ્જીવનિકાયસંજમં ઉવએસિઅં તેલુક્કસક્કયં ઠાણં અબ્ભુવગયા.

નમોત્થુ તે સિદ્ધ બુદ્ધ મુત્ત નિરય નિસ્સંગ માણમૂરણ ગુણરયણસાયરમણંતમપ્પમેઅ, નમોત્થુ તે મહઈ-

महावीरवद्धमाणसामिस्स, नमोत्थु ते अरहंओ, नमोत्थु ते भगवओ त्तिकट्टु, ओसा अलु महव्वयउच्चारणा कया, इच्छामो सुत्तकित्तणं काउं, नमो तेसिं खमासमणाणं जेहिं इमं वाइअं छव्विहमावस्सयं भगवंतं तं जहा-सामाइयं, चउवीसत्थओ, वंदणयं, पडिक्कमणं, काउस्सग्गो, पच्चक्खाणं, सव्वेहिं पि एअम्मि छव्विहे आवस्सए

भगवंते ससुत्ते सअत्थे सगंथे सन्निज्जुत्तिए सपंगहणिए जे गुणा वा भावा वा अरिहंतेहिं भगवंतेहिं पण्णत्ता वा परुविआ वा ते भावे सद्दहामो पत्तिआमो रोएमो फासेमो पालेमो अणुपालेमो, ते भावे सद्दहंतेहिं पत्तिअंतेहिं रोअंतेहिं, फासंतेहिं पालंतेहिं अणुपालंतेहिं **अंतोपक्खस्स** जं वाइअं पढिअं-परिअट्टिअं पुच्छिअं अणुपेहिअं अणुपालिअं तं दुक्खक्खयाए कम्मक्खयाए मोक्खयाए बोहिलाभाए संसारुत्तारणाए त्तिकट्टु उवसंपज्जित्ताणं विहरामि.

अंतोपक्खस्स जं न वाइअं, न पढिअं, न परिअट्टिअं, न पुच्छिअं, नाणुपेहिअं, नाणुपालिअं, संते बले, संते वीरिए, संते पुरिसक्कारपरक्कमे, तस्स आलोएमो पडिक्कमामो निंदामो गरिहामो विउट्टेमो विसोहेमो अकरणयाए अब्भुट्ठेमो अहारिहं तवोकम्मं पायच्छित्तं पडिवज्जामो, तस्स मिच्छा मि दुक्कडं (१)

नमो तेसिं खमासमणाणं जेहिं इमं वाइअं अंगबाहिरं उक्कालिअं भगवंतं तं जहा—(१) दसवेआ-

લિઅં (૨) કપ્પિઆકપ્પિઅં (૩) ચુલ્લકપ્પસુઅં (૪) મહાકપ્પસુઅં (૫) ઉવવાઇયં (૬) રાયપ્પસેણિઅં (૭) જીવાભિગમો (૮) પણ્ણવણા (૯) મહાપણ્ણવણા (૧૦) નંદી (૧૧) અણુઓગદારાઇં (૧૨) દેવિંદત્થાઓ (૧૩) તંદુલવેઆલિઅં (૧૪) ચંદાવિજ્ઝયં (૧૫) પમાયપ્પમાયં (૧૬) પોરિસિમંડલં (૧૭) મંડલપ્પવેસો (૧૮) ગણિવિજ્જા (૧૯) વિજ્જાચરણવિણિચ્છઓ (૨૦) ઝાણવિભત્તી (૨૧) મરણ વિભત્તી (૨૨) આયવિસોહિ (૨૩) સંલેહણાસુઅં (૨૪) વીયરાયસુઅં (૨૫) વિહારકપ્પો (૨૬) ચરણવિહી (૨૭) આઉરપચ્ચક્ખાણું (૨૮) મહાપચ્ચક્ખાણું, સવ્વેહિં પિ એઅમ્મિ અંગબાહિરે ઉક્કાલિએ **ભગવંતે૦થી ઉપર પ્રમાણે (૨)**

નમો તંસિં ખમાસમણાણું જેહિં ઇમં વાઇમં અંગબાહિરં કાલિઅં ભગવંતં, તં જહા—(૧) ઉત્તરજ્ઝયણાઇ (૨) દસાઓ (૩) કપ્પો (૪) વવહારો (૫) ઇસિભાસિઆઇં (૬) નિસીહં (૭) મહાનિસીહં (૮) જંબુદ્દીવપણ્ણત્તી (૯) ચંદપણ્ણત્તી (૧૦) સૂરપણ્ણત્તી (૧૧) દીવસાગરપણ્ણત્તી (૧૨) ખુડ્ડિઆવિમાણપવિભત્તી (૧૩) મહલ્લિઆવિમાણપવિભત્તી (૧૪) અંગચૂલિઆઓ (૧૫) વગ્ગચૂલિઆઓ (૧૬) વિવાહચૂલિઆઓ (૧૭) અરુણોવવાઓ (૧૮) વરુણોવવાઓ (૧૯) ગરુલોવવાઓ (૨૦) વરણોવવાઓ–વેસમણોવવાઓ (૨૧) વેલંધરોવવાઓ (૨૨) દેવિંદોવવાઓ (૨૩) ઉટ્ઠાણસુઓ (૨૪) સમુટ્ઠાણસુઓ (૨૫) નાગપરિઆવલિઆણું (૨૬) નિરયાવલિઆણું

(२७) કપ્પિઆણું (૨૮) કપ્પવડિંસયાણું (૨૯) પુપ્ફિયાણું (૩૦) પુપ્ફચૂલિયાણું (૩૧) વણ્હિદસાણું--વણ્હિદસાણું (૩૨) આસિવીસભાવણાણું (૩૩) દિટ્ઠિવિસભાવણાણું (૩૪) ચારણસુમિણભાવણાણું (૩૫) મહાસુમિણભાવણાણું (૩૬) તેઅગ્ગિનિસગ્ગાણું, સવ્વેહિં પિ એઅમ્મિ અંગઅજ્ઝિરે કાલિએ **ભગવંતે૦થી ઉપર પ્રમાણે (૩)**

નમો તેસિં ખમાસમણાણું જેહિં ઇમં વાઇઅં દુવાલસંગં ગણિપિડગં ભગવંતં, તં જહા—(૧) આયારો (૨) સૂઅગડો (૩) ઠાણું (૪) સમવાઓ (૫) વિવાહપણત્તી (૬) ણાયાધમ્મકહાઓ (૭) ઉવાસગદસાઓ (૮) અંતગડ દસાઓ (૯) અણુત્તરોવવાઇયદસાઓ (૧૦) પણ્હાવાગરણું (૧૧) વિવાગસુઅં (૧૨) દિટ્ઠિવાઓ, સવ્વેહિં પિ એઅમ્મિ દુવાલસંગે ગણિપિડગે **ભગવંતે૦થી ઉપર પ્રમાણે (૪)**

નમો તેસિં ખમાસમણાણું જેહિં ઇમં વાઇઅં દુવાલસંગં ગણિપિડગં ભગવંતં, તં જહા—સમ્મં કાએણું ફાસંતિ પાલંતિ પૂરંતિ સોહંતિ તીરંતિ કિટ્ટંતિ સમ્મં આણાએ આરાહંતિ, અહં ચ આરાહેમિ, તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં. પછી **સુઅદેવયા૦**ની સ્તુતિ બોલવી.

—: પાક્ષિકખામણા :—

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! પિઅં ચ મે, જં ભે હદ્દાણું, તુટ્ઠાણું, અપ્પાયંકાણું, અભગ્ગજોગાણું, સુસીલાણું, સુવ્વયાણું, સાયરિયઉવજ્ઝાયાણું, નાણેણું, દંસણેણું, ચરિત્તેણું, તવસા અપ્પાણું ભાવેમાણાણું, બહુસુભેણ ભે ! દિવસો પોસહો પક્ખો વઇક્કંતો, અન્નો ચ ભે ! કલ્લાણેણું

પજ્જુવટ્ઠિઓ, સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ (૧)

ગુરુ-તુમ્હેહિં સમં

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! પુવ્વિં ચેઇઆઇં વંદિત્તા, નમંસિત્તા, તુમ્હણ્હં પાયમૂલે વિહરમાણેણં, જે કેઇ બહુદેવસિયા સાહુણો દિટ્ઠા સમાણા વા, વસમાણા વા, ગામાણુગામં દૂઇજ્જમાણા વા, રાઇણિયા સંપુચ્છંતિ, ઓમરાઇણિયા વંદંતિ, અજ્જયા વંદંતિ, અજ્જિયાઓ વંદંતિ, સાવયા વંદંતિ, સાવિયાઓ વંદંતિ, અહંપિ નિસ્સલ્લો નિક્કસાઓ ત્તિકટ્ટુ, સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ (૨)

ગુરુ-અહમવિ વંદાવેમિ ચેઇઆઇં

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! ઉવટ્ઠિઓહં, તુમ્હણ્હં, સંતિઅં અહાકપ્પં વા, વત્થં વા, પડિગ્ગહં વા, કંબલં વા, પાયપુચ્છણું વા, (રયહરણું વા) અક્ખરં વા, પયં વા, ગાહં વા, સિલોગં વા, (સિલોગદ્ધં વા) અટ્ઠં વા, હેઉં વા, પસિણું વા, વાગરણું વા, તુમ્હેહિં ચિઅત્તેણું દિન્નં, મએ અવિણએણ પડિચ્છિઅં, તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં

(૩) ગુરુ-આયરિયસંતિઅં

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! અહમપુવ્વાઇં કયાઇં ચ મે કિઇકમ્માઇં આયારમંતરે વિણયમંતરે સેહિઓ સેહાવિઓ સંગહિઓ ઉવગ્ગહિઓ સારિઓ વારિઓ ચોઇઓ પડિચોઇઓ ચિઅત્તા મે પડિચોયણા (અબ્ભુટ્ઠિઓહં) ઉવટ્ઠિઓહં તુમ્હણ્હં તવતેયસિરીએ ઇમાઓ ચાઉરંતસંસારકંતારાઓ સાહટ્ટુ નિત્થરિસ્સામિ ત્તિકટ્ટુ સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ (૪)

ગુરુ-નિત્થારગપારગા હોહ

બાદશાહ અકબર અને જગતગુરૂ વિજયહીરસૂરીશ્વરજી

સયાજીરાવ ગાયકવાડ અને યોગનિષ્ઠ બુદ્ધિસાગરસૂરીશ્વરજી

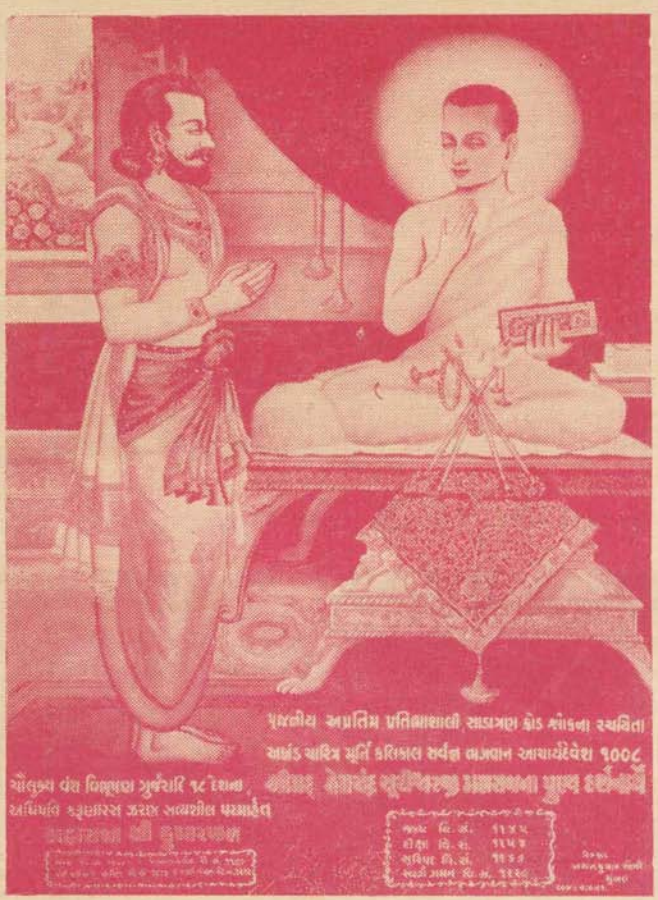

કરૂણારસનિધિ પરમાર્હત મહારાજા શ્રી કુમારપાળને મધુબિન્દુ અને પદ્મલેશ્યાનું સ્વરૂપ સમજાવતા કલિકાલસર્વજ્ઞ શ્રીમદ્ હેમચંદ્રસૂરીશ્વરજી મ. સા.

–: ખામણાં કેટલાં ખામવાં :–

દેવસિ રાઇ અને પક્ખિમાં પાંચ કે તેથી વધારે સાધુઓ હોય તો ત્રણને ખામવા, પાંચથી વધારે સાધુઓ હોય તો **ચોમાસીમાં પાંચ** અને સાતથી વધારે સાધુઓ હોય તો **સંવચ્છરીમાં સાત** સાધુઓને ખામવા.

–: સકલાઽર્હત્ સ્તોત્ર :–

સકલાઽર્હત્પ્રતિષ્ઠાન–મધિષ્ઠાનં શિવશ્રિયઃ; ભૂર્ભુવઃસ્વસ્ત્રયીશાન–માર્હન્ત્યં પ્રણિદધ્મહે (૧) નામાઽઽકૃતિદ્રવ્યભાવૈઃ, પુનતસ્ત્રિજ–ગજ્જનમ્; ક્ષેત્રે કાલે ચ સર્વસ્મિ–ન્નર્હતઃ સમુપાસ્મહે (૨) આદિમં પૃથિવીનાથ–માઽઽદિમં નિષ્પરિગ્રહમ્; આદિમં તીર્થનાથં ચ, ઋષભ–સ્વામિનં સ્તુમઃ (૩) અર્હન્તમજિતં વિશ્વ–કમલાકરભાસ્કરમ્; અજ્ઞાનકેવલાઽઽદર્શ–સંક્રાન્તજગતં સ્તુવે (૪) વિશ્વભવ્યજનાઽઽરામ–કુલ્યા તુલ્યા જયન્તિ તાઃ; દેશનાસમયે વાચઃ, શ્રીસંભવજગત્પતેઃ (૫) અનેકાન્તમતામ્ભોધિ–સમુલ્લાસનચન્દ્રમાઃ; દદ્યાદમન્દમાનન્દં, ભગવાન–ભિનન્દનઃ (૬) દ્યુસદ્વિકરીટશાણાગ્રો–ત્તેજિતાઙ્ઘ્રિનખાવલિઃ; ભગવાન્ સુમતિસ્વામી, તનોત્વભિમતાનિ વઃ (૭) પદ્મપ્રભપ્રભોર્દેહ–ભાસઃ પુષ્ણન્તુ વઃ શ્રિયમ્; અન્તરઙ્ગારિમથને, કોપાટોપાદિવારણાઃ (૮) શ્રીસુપાર્શ્વજિનેન્દ્રાય, મહેન્દ્રમહિતાંઘ્રયે; નમશ્ચતુર્વર્ણસંઘ–ગગનાભોગ–ભાસ્વતે (૯) ચન્દ્રપ્રભપ્રભોશ્ચન્દ્ર–મરીચિનિચયોજ્જ્વલા; મૂર્તિર્મૂર્ત્ત–સિતધ્યાન–નિર્મિતેવ શ્રિયેઽસ્તુ વઃ (૧૦) કરામલકવદ્વિશ્વં, કલયન્ કેવલશ્રિયા; અચિન્ત્યમાહાત્મ્યનિધિઃ, સુવિધિર્બોધયેઽસ્તુ વઃ (૧૧) સત્ત્વાનાં પરમાનન્દ–કન્દોદ્ભેદનવામ્બુદઃ; સ્યાદ્વાદામૃતનિસ્યન્દી, શીતલઃ પાતુ વો જિનઃ (૧૨) ભવરોગાર્ત્તજન્તૂના–મગદંકારદર્શનઃ; નિઃશ્રેય–સશ્રીરમણઃ, શ્રેયાંસઃ શ્રેયસેઽસ્તુ વઃ (૧૩) વિશ્વોપકારકીભૂત–તીર્થકૃ–ત્કર્મનિર્મિતિઃ; સુરાસુરનરૈઃ પૂજ્યો, વાસુપૂજ્યઃ પુનાતુ વઃ (૧૪) વિમલસ્વામિનો વાચઃ કતકક્ષોદસોદરાઃ; જયન્તિ ત્રિજગચ્ચેતો–જલનૈર્મલ્યહેતવઃ (૧૫) સ્વયમ્ભૂરમણસ્પર્દ્ધિ–કરુણારસવારિણા;

અનન્તજિનનન્તાં વઃ; પ્રયચ્છતુ સુખશ્રિયમ્ (૧૬) કલ્પદ્રુમસધર્માણ-મિષ્ટપ્રાપ્તૌ શરીરિણામ્; ચતુર્થો ધર્મદેષ્ટારં, ધર્મનાથમુપાસ્મહે (૧૭) સુધાસોદરવાગ્જ્યોત્સ્ના-નિર્મ્મલીકૃતદિઙ્મુખઃ; મૃગલક્ષ્મા તમઃશાન્ત્યૈ, શાન્તિનાથજિનોઽસ્તુ વઃ (૧૮) શ્રીકુન્થુનાથો ભગવાન્, સનાથોઽતિશયર્દ્ધિભિઃ; સુરાસુરનૃનાથાના-મેકનાથોઽસ્તુ વઃ શ્રિયે (૧૯) અરનાથસ્તુ ભગવાં-શ્ચતુર્થારનભોરવિઃ; ચતુર્થપુરુષાર્થશ્રી-વિલાસં વિતનોતુ વઃ (૨૦) સુરાસુરનરાધીશ-મયૂરનવવારિદમ્; કર્મદ્રુમૂલને હસ્તિ-મલ્લં મલ્લિમલિષ્ટુમઃ (૨૧) જગન્મહામોહનિદ્રા-પ્રત્યૂષસમયોપમમ્; મુનિસુવ્રતનાથસ્ય, દેશનાવચનં સ્તુમઃ (૨૨) લુમ્પન્તો નમતાં મૂર્ધ્નિ, નિર્મ્મલીકારકારણમ્; વારિપ્લવા ઇવ નમેઃ, પાન્તુ પાદનખાંશવઃ (૨૩) યદુવંશસમુદ્રેન્દુઃ, કર્મ્મક્ષયહુતાશનઃ; અરિષ્ટનેમિર્ભગવાન્, ભૂયાદ્વોઽરિષ્ટનાશનઃ (૨૪) કમઠે ધરણેન્દ્રે ચ, સ્વોચિતં કર્મ કુર્વ્વતિઃ પ્રભુસ્તુલ્યમનોવૃત્તિઃ, પાર્શ્વનાથઃ શ્રિયેઽસ્તુ વઃ (૨૫) શ્રીમતે વીરનાથાય, સનાથાયાદ્ભુતશ્રિયાઃ મહાનન્દસરોરાજ-મરાલાયાર્હતે નમઃ(૨૬)કૃતાપરાધેઽપિ જને, કૃપામન્થરતારયોઃ; ઈષદ્બાષ્પાર્દ્રયોર્ભદ્રં,શ્રીવીરજિનનેત્રયોઃ(૨૭)જયતિ વિજિતાન્યતેજસ્કઃ,સુરાસુરાધીશસેવિતઃશ્રીમાન્; વિમલસ્ત્રાસવિરહિત-સ્ત્રિભુવનચૂડામણિર્ભગવાન્ (૨૮) વીરઃ સર્વ્વસુરાસુરેન્દ્રમહિતો, વીરં બુધાઃ સંશ્રિતાઃ, વીરેણાભિહતઃ સ્વકર્મનિચયો, વીરાય નિત્યં નમઃ; વીરાત્તીર્થમિદં પ્રવૃત્તમતુલં, વીરસ્ય ઘોરં તપો,વીરે શ્રીધૃતિકીર્તિકાન્તિનિચયઃ, શ્રીવીર! ભદ્રં દિશ(૨૯) અવનિતલગતાનાં કૃત્રિમાકૃત્રિમાનાં, વરભવનગતાનાં દિવ્યવૈમાનિકાનામ્; ઇહ મનુજકૃતાનાં દેવરાજાર્ચ્ચિતાનાં, જિનવરભવનાનાં ભાવતોઽહં નમામિ (૩૦) સર્વેષાં વેધસામાડદ્ય-માદિમં પરમેષ્ઠિનામ્; દેવાધિદેવં સર્વજ્ઞં; શ્રીવીરં પ્રણિદધ્મહે (૩૧) દેવોઽનેકભવાર્જિતોર્જિતમહાપાપપ્રદીપાનલો,દેવૈઃ સિદ્ધિવધૂવિશાલહૃદયા-લઙ્કારહારોપમઃ; દેવોઽષ્ટાદશદોષસિન્ધુરઘટા-નિર્ભેદપંચાનનો, ભવ્યાનાં વિદધાતુ વાંછિતફલં-શ્રીવીતરાગોજિનઃ(૩૨) ખ્યાતોઽષ્ટાપદપર્વતો ગજપદઃસમ્મેતશૈલાભિધઃ શ્રીમાન્ રૈવતકઃ પ્રસિદ્ધમહિમા શત્રુંજયો મણ્ડપઃ; વૈભારઃ કનકાચ-

લોડર્યુદ્રગિરિઃ શ્રીચિત્રકૂટાદય–સ્તત્ર શ્રીઋષભાદયો જિનવરાઃ કુર્વન્તુ વો મંગલમ્ (૩૩)

–: સ્નાતસ્યા સ્તુતિ :–

સ્નાતસ્યાપ્રતિમસ્ય મેરુશિખરે શચ્યા વિભોઃ શૈશવે, રૂપાલોકનવિસ્મયાલ્તરસ–ભ્રાન્ત્યા ભ્રમચ્ચક્ષુષા; ઉન્મૃષ્ટં નયનપ્રભાધવલિતં ક્ષીરોદકાશંકયા, વક્ત્રં યસ્ય પુનઃ પુનઃ સ જયતિ શ્રીવર્દ્ધમાનો જિનઃ (૧) હંસાંસાહતપદ્મરેણુકપિશ – ક્ષીરાર્ણવામ્ભોભૃતૈઃ, કુમ્ભૈરપ્સરસાં પયોધરભરપ્રસ્પર્દ્ધિભિઃ કાંચનૈઃ; યેષાં મન્દરરત્નશૈલશિખરે જન્માભિષેકઃ કૃતઃ, સર્વૈઃ સર્વસુરાસુરેશ્વરગણૈ–સ્તેષાં નતોઽહં ક્રમાન્ (૨) અર્દ્ધકૃત્રપ્રસૃતં ગણધરરચિતં દ્વાદશાંગં વિશાલં, ચિત્રં બહ્વર્થયુક્તં મુનિગણવૃષભૈર્ધારિતં બુદ્ધિમદ્ભિઃ; મોક્ષાગ્રદ્વારભૂતં વ્રતચરણફલં જ્ઞેયભાવપ્રદીપં, ભક્ત્યા નિત્યં પ્રપદ્યે શ્રુતમહમખિલં સર્વલોકૈકસારમ્ (૩) નિષ્પટ્ટંક્યોમનીલદ્યુતિમલસદૃશં બાલચન્દ્રાભદંષ્ટ્રં, મત્તં ઘણ્ટારવેણ પ્રસૃતમદઝલં પૂરયન્તં સમન્તાત્; આરુઢો દિવ્યનાગં વિચરતિ ગગને કામદઃકામરૂપી,યક્ષઃ સર્વાનુભૂતિર્દિશતુ મમ સદા સર્વકાર્યેષુ સિદ્ધિમ્ (૪)

–: ભવનદેવતાની સ્તુતિ :–

ભવણદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ૦

જ્ઞાનાદિગુણયુતાનાં, નિત્યં સ્વાધ્યાય સંયમરતાનામ્; વિદધાતુ ભવનદેવી, શિવં સદા સર્વસાધૂનામ્ (૧)

–: ક્ષેત્રદેવતાની સ્તુતિ :–

ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ૦

યસ્યાઃ ક્ષેત્રં સમાશ્રિત્ય, સાધુભિઃ સાધ્યતે ક્રિયાઃ; સા ક્ષેત્રદેવતા નિત્યં, ભૂયાન્નઃ સુખદાયિની (૨)

–: સૂત્ર બોલવામાં ફેરફાર :–

પુરુષો બોલે	સ્ત્રીઓ બોલે
(૧) નમોર્હત્૦	ન બોલે
(૨) નમોસ્તુ૦	સંસાર દાવા૦ ૩ ગાથા
(૩) વિશાલ૦	,,
(૪) પક્ખિ–સૂત્રના અંતે વિના સુઅદેવયા૦	કમલદલ૦
(૫)ન્હિસેખિત્તે૦	યસ્યાઃ ક્ષેત્રં૦

–: કમલદલ સ્તુતિ :–

સુઅદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦

કમલદલવિપુલનયના, કમલમુખી કમલગર્ભસમગૌરી;
કમલે સ્થિતા ભગવતી, દદાતુ શ્રુતદેવતા સિદ્ધિમ્ (૧)

–: પંચાચાર (ના અતિચાર) નું સૂત્ર :–

નાણંમિ દંસણંમિ અ, ચરણંમિ તવંમિ તહ ય વીરિયંમિ;
આયરણં આયારો, ઇચ્ચિ એસો પંચહા ભણિઓ (૧) કાલે વિણએ બહુમાણે, ઉવહાણે તહ અનિણ્હવણે; વંજણઅત્થતદુભએ, અટ્ઠવિહો નાણમાયારો (૨) નિસ્સંકિય નિક્કંખિય, નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિટ્ઠિ૬ય; ઉવવૂહથિરીકરણે, વચ્છલ્લ૫પભાવણે અટ્ઠ (૩) પણિહાણજોગજુત્તો, પંચહિં સમિઇહિં તીહિં ગુત્તીહિં; એસ ચરિત્તાયારો, અટ્ઠવિહો હોઈ નાયવ્વો (૪) બારસવિહંમિ વિ તવે. સબ્ભિંતરબાહિરે કુસલદિટ્ઠે, અગિલાઇ અણાજીવી, નાયવ્વો સો તવાયારો (૫) અણસણમૂણોઅરિયા, વિત્તિસંખેવણં રસચ્ચાઓ; કાયકિલેસો સંલીણયા, ય બજ્ઝો તવો હોઈ (૬) પાયચ્છિત્તં વિણઓ, વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્ઝાઓ; ઝાણં ઉસ્સગ્ગો વિ અ, અબ્ભિંતરઓ તવો હોઈ (૭) અણિગૂહિઅબલવીરિયો, પરક્કમઈ જો જહુત્તમાઉત્તો; જુંજઈ અ જહાથામં, નાયવ્વો વીરિયાયારો (૮).

–: અતિચારની ગાથા :–

સયણાસણન્નપાણે, ચેઇય જઈ સિજ્જ કાય ઉચ્ચારે;
સમિઈ ભાવણા ગુત્તી, વિતહાયરણે ય અઇયારો (૧)

સંથારાદિ, આસનાદિ, અને આહાર–પાણી, અવિધિએ ગ્રહણ કરવાથી, અવિધિએ જિનેશ્વરને વંદન કરવાથી, સાધુ સાધ્વીનો વિનય ન કરવાથી, વસતિની અવિધિએ પ્રમાર્જના વિ૦ કરવાથી, લઘુનીતિ–વડીનીતિનું અપ્રતિલેખિત ભૂમિ ઉપર પરઠવવાથી, પાંચ સમિતિ, બાર ભાવના અને ત્રણ ગુપ્તિ વિ૦નું અવિધિએ સેવન

કરવાથી અથવા સેવન નહિ કરવાથી જે કંઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તે સંભારીને યાદ કરવા. (**સામાન્ય** સાધુ–સાધ્વીઓએ આ ગાથા અર્થસહિત એકવાર વિચારવી, અલ્પ વ્યાપાર હોવાથી **વડીલે** બે વાર વિચારવી૦)

–: છીંકનો કાઉસ્સગ્ગ :–

પાક્ષિક અતિચાર પહેલા છીંક આવે તો, ટાઈમ અને અનુકૂલતા હોય તો સર્વ ફરીને કરવું, અતિચાર પછી છીંક આવે તો, સજ્ઝાય પછી ઇરિયાવહિ કરી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! ક્ષુદ્રોપદ્રવઓહડ્ડા-વણત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, કહી ક્ષુદ્રો૦ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થ૦ સાગરવરગંભીરા સુધી ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી નીચેની ગાથા ત્રણ વખત કહી પારવો.

સર્વે યક્ષાંબિકાદ્યા યે, વૈયાવૃત્યકરા જિને;
ક્ષુદ્રોપદ્રવસંઘાતં, તે દ્રુતં દ્રાવયન્તુ નઃ (૧)

પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહી આગળનો વિધિ ચાલુ કરવો (હીર૦)

–: દેવસિઅ પ્રતિક્રમણની વિધિ :–

પ્રથમ ઇરિયાવહિયા૦ (ગૃહસ્થ–સામાયિક લઈ મુહપત્તિ પડિલેહી બે વાંદણાં દઈ પચ્ચક્ખાણ કરે) ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! ચૈત્યવંદન કરું ? (કરેહ) ઈચ્છં, ચૈત્યવંદન૦ જંકિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ અરિહંત ચેઈઆણં૦ અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ નમોર્હત્૦ પહેલી થોય૦ લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ૦ અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ બીજી થોય૦ પુક્ખરવરદ્દી૦ સુઅસ્સ૦ વંદણ વત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ ત્રીજી થોય૦ સિદ્ધાણં-બુદ્ધાણં૦ વેયાવચ્ચ૦ અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ નમોર્હત્૦ ચોથી થોય૦ નમુત્થુણં૦ ખમા૦ ભગવાન્હં, ખમા૦ આચાર્યહં, ખમા૦ ઉપાધ્યાયહં, ખમા૦ સર્વસાધુહં (ગૃહસ્થ–ઇચ્છકારી સમસ્ત શ્રાવકને વંદુ).

ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! દેવસિય પડિક્કમણે ઠાઉં ? (ઠાએહ) ઇચ્છં, જમણો હાથ ઓઘા (ગૃહસ્થ ચરવલા) ઉપર થાપીને સવ્વ-રસવિ૦ કરેમિ ભંતે૦ ઇચ્છામિ ઠામિ૦ તસ્સઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ સયણાસણ૦ન્ન૦ની ગાથા એકવાર **(વડીલે બે વાર)** અર્થસહિત (ગૃહસ્થ–પંચાચારના અતિચારની આઠગાથા, ન આવડે તો આઠ નવકાર)નો કાઉસ્સગ્ગ૦ લોગસ્સ૦

ત્રીજા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહી બે વાંદણાં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! દેવસિઅં આલોઉં ?(આલોએહ)ઇચ્છં—આલોએમિ, જંમે દેવસિ એ૦હાણે ક્રમણે૦ (ગૃહસ્થ–સાત લાખ૦પહેલે પ્રાણાતિપાત૦**પૌષધમાં** – ગમણાગમણે૦) સવ્વરસવિ૦ **વીરાસને** બેસીને–નવકાર૦ કરેમિ ભંતે૦ ચત્તારિમંગલં૦ ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં૦ ઇરિયાવહિયા૦ શ્રમણસૂત્ર૦ (ગૃહસ્થ–નવકાર૦ કરેમિભંતે૦ ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં૦ વંદિત્તુ૦) બે વાંદણાં૦ અબ્ભુટ્ઠિઓ૦ બે વાંદણાં૦ આયરિય ઉવજ્ઝાએ૦ કરેમિ ભંતે૦ ઇચ્છામિઠામિ૦ તસ્સઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ બે લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ૦ અન્નત્થ૦ એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ પુક્ખરવરદી૦ સુઅસ્સ૦ વંદણવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦ એકલોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦ સુઅદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦નમોર્હત્૦સુઅદેવયા૦ (બહેનો–કમલદલ૦) ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ નમોર્હત્૦ જ્સિેખિતે૦ (બહેનો–યસ્યાઃ ક્ષેત્રં૦) નવકાર૦

વીરાસન

છટ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહી બે વાંદણાં૦ સામાયિક, ચઉવિસત્થો, વંદણ, પડિક્કમણ, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચક્ખાણ–કર્યું છે જી

(પચ્ચક્ખાણ ધાર્યું હોય તો, **કાઉસ્સગ્ગ સુધી–કર્યો છે જી, પચ્ચક્ખાણ–ધાર્યું છે જી**) ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં નમો ખમાસમણાણં–નમોર્હત્૦ નમોસ્તુવર્ધમાનાય૦ (બહેનો–સંસારદાવાનીત્રણ ગાથા).

નમુત્થુણં૦ નમોર્હત્૦ સ્તવન૦ પરકનક૦ ખમા૦ ભગવાન્ હં, ખમા૦ આચાર્યહં, ખમા૦ ઉપાધ્યાયહં, ખમા૦ સર્વસાધુહં (ગૃહસ્થ–જમણો હાથ ચરવલા ઉપર સ્થાપી–અઢાઇજ્જેસુ૦) ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! દેવસિઅ પાયચ્છિત્ત વિસોહણત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, દેવસિઅ પાયચ્છિત્ત વિસોહણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦ ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ લોગસ્સ૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! સજ્ઝાય સંદિસાવેહ ? (સંદિસાવેહ) ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! સજ્ઝાય કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, નવકાર૦સજ્ઝાય૦નવકાર૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! દુક્ખક્ખઓ કમ્મક્ખઓ નિમિત્તં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, દુક્ખક્ખઓ કમ્મક્ખઓ નિમિત્તં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦ સંપૂર્ણ ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ (બાકીના સર્વ કાઉસ્સગ્ગમાં ચંદેસુનિમ્મલયરા–સુધી લોગસ્સ૦) નમોર્હત્૦ લઘુશાન્તિ૦ લોગસ્સ૦ (ગૃહસ્થ–ઇરિયાવહિ કરી ચઉક્કસાય૦ નમુત્થુણં૦ જાવંતિ૦ ખમા૦ જાવંત૦ નમોર્હત્૦ ઉવસગ્ગહરં૦ જયવીયરાય૦ ખમા૦ મુહપત્તિ પડિલેહી–સામાયિક પારવાના બે આદેશ માગી જમણો હાથ ચરવલા ઉપર સ્થાપી–નવકાર૦ સામાઇયવયજુત્તો૦)

—: રાઇઅ પ્રતિક્રમણની વિધિ :—

પ્રથમ ઇરિયાવહિયા૦ (ગૃહસ્થ–સામાયિક લે) કુસુમિણ દુસુમિણ ઓહડાવણી રાઇય પાયચ્છિત્ત વિસોહણત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, કુસુમિણ દુસુમિણ ઓહડાવણી રાઇય પાયચ્છિત્ત વિસોહણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦ ચાર લોગસ્સ (રાત્રે શિયલભંગ સંબંધી સ્વપ્ન આવેલ હોય તો સાગરવરગંભીરા–સુધી, નહિ તો ચંદેસુનિમ્મલયરા–સુધી)નો કાઉસ્સગ્ગ૦ લોગસ્સ૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! ચૈત્યવંદન કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં૦ જગચિંતામણી૦ જંકિંચિ૦ નમુત્થુણં૦

જાવંતિ૦ ખમા૦ જાવંત૦ નમોર્હત્૦ ઉવસગ્ગહરં૦ જ્યવીયરાય૦ ખમા૦ ભગવાન્હં, ખમા૦ આચાર્યહં, ખમા૦ ઉપાધ્યાયહં, ખમા૦ સર્વસાધુહં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! સજ્ઝાય સંદિસાહઉં? (સંદિસાવેહ) ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! સજ્ઝાય કરું? (કરેહ) ઇચ્છં, નવકાર૦ ભરહેસર૦ નવકાર૦ ઇચ્છકાર૦

ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! રાઇયપડિક્કમણે ઠાઉં? (ઠાએહ) ઇચ્છં, જમણો હાથ ઓઘા (ગૃહસ્થ–ચરવલા) ઉપર સ્થાપીને સવ્વસ્સવિ૦ નમુત્થુણં૦ કરેમિભંતે૦ ઇચ્છામિઠામિ૦ તસ્સઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ૦ અન્નત્થ૦ એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ પુક્ખરવરદી૦ સુઅસ્સ૦ વંદણવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦ સયણાસણન્ન૦ ની ગાથા એકવાર **(વડીલે બે વાર)** અર્થસહિત (ગૃહસ્થ–પંચાચારના અતિચારની આઠ ગાથા, ન આવડે તો આઠ નવકાર)નો કાઉસ્સગ્ગ૦ સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦

ત્રીજા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહી–બે વાંદણાં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! રાઇયં આલોઉં? (આલોએહ) ઇચ્છં–આલોએમિ, જમે રાઇઓ૦ સંથારાઉવટ્ટણકી૦ (ગૃહસ્થ–સાત લાખ૦ પહેલે પ્રાણાતિપાત૦**પૌષધમાં**–ગમણાગમણે૦)સવ્વસ્સવિ૦**વીરાસને** બેસીને-નવકાર૦ કરેમિભંતે૦ ચત્તારિમંગલં૦ ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં૦ ઇરિયાવહિયા૦ અમણસૂત્ર૦ (ગૃહસ્થ–નવકાર૦ કરેમિભંતે૦ ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં૦ વંદિત્તુ૦) બે વાંદણાં૦ અબ્ભુટ્ઠિઓ૦ બે વાંદણાં૦ આયરિયઉવજ્ઝાએ૦ કરેમિભંતે૦ ઇચ્છામિઠામિ૦ તસ્સઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ તપચિંતવણી૦ (ન આવડે તો સોળ નવકાર)નો કાઉસ્સગ્ગ૦ લોગસ્સ૦

છટ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહી–બે વાંદણાં૦ સકલતીર્થ૦ પચ્ચક્ખાણ કરો–સામાયિક, ચઉવિસત્થો, વંદણ, પડિક્કમણ, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચક્ખાણ–કર્યું છે જી (પચ્ચક્ખાણ ધાર્યું હોય તો,

કાઉસ્સગ્ગ સુધી–કર્યો છે જી, પચ્ચક્ખાણ–પાર્યું છે જી) ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં નમો ખમાસમણાણં–નમોર્હત્૦ વિશાલલોચન૦ (બહેનો–સંસારદાવાની ત્રણ ગાથા).

નમુત્થુણં૦ અરિહંત ચેઇઆણં૦ અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ નમોર્હત્૦ કલ્લાણકંદંની પ્રથમ ગાથા૦ લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ૦ અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ કલ્લાણકંદંની બીજી ગાથા૦ પુક્ખરવરદ્દી૦ સુઅસ્સ૦ વંદણવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ કલ્લાણકંદંની ત્રીજીગાથા૦ સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦ વેયાવચ્ચ૦ અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ નમોર્હત્૦ કલ્લાણકંદંની ચોથી ગાથા૦ નમુત્થુણં૦ ખમા૦ ભગવાન્હં, ખમા૦ આચાર્યહં, ખમા૦ ઉપાધ્યાયહં, ખમા૦ સર્વસાધુહં(ગૃહસ્થ–જમણો હાથ ચરવલા ઉપર સ્થાપી–અઢ્ઢાઇજ્જેસુ૦) ત્રણદુહા અને ત્રણ ખમા૦ પૂર્વક પ્રથમ શ્રીસીમંધરસ્વામીનું અને પછી શ્રીસિદ્ધાચળજીનું ચૈત્યવંદન–થોય૦ સુધી કરવું

—: પક્ખિપ્રતિક્રમણની વિધિ :—

પ્રથમ દેવસિય પ્રતિક્રમણમાં શ્રમણસૂત્ર (વંદિત્તુ) કહીએ ત્યાં સુધી સર્વ કહેવું. પણ ચૈત્યવંદન **સકલાર્હત્**નું અને થોયો **રત્નાતસ્યા**ની કહેવી.

પછી–ખમા૦ દેવસિઅ આલોઇઅ પડિક્કંતા ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! **પક્ખિ** મુહપત્તિ પડિલેહઉં ? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં, મુહપત્તિ પડિલેહી (અહિંથી ચાર ખામણાં સુધી **દેવસિઅ** ને બદલે **પક્ખિ** બોલવું) બે વાંદણાં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! અબ્ભુટ્ઠિઓહં સંબુદ્ધાખામણેણં અબ્ભિંતર **પક્ખિઅં** ખામેઉં ? (ખામેહ) ઇચ્છં ખામેમિ પક્ખિઅં, **એકયક્ખસ્સ પન્નરસણહં રાઇંદિઆણં**–જંકિંચિ અપત્તિઅં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! **પક્ખિઅં** આલોઉં ? (આલોહેહ) ઇચ્છં–આલોએમિ, જો મે **પક્ખિઓ**૦

ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! **પક્ખિ** અતિચાર આલોઉં ? (આલોહેહ) ઇચ્છં, અતિચાર૦ **એવંકારે સાધુતણેધર્મે એકવિધ અસંયમ તેત્રીશ આશાતના પ્રમાદ પર્યન્તમાંહી** (શ્રાવકતણે ધર્મે સમ્યક્ત્વમૂળ ૧૨ વ્રત ૧૨૪ અતિચાર માંહી) અનેરો૦ સવ્વસ્સવિ **પક્ખિઅ** દુચ્ચિંતિય દુબ્ભાસિય દુચ્ચિટ્ઠિય-ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! (પડિક્કમેહ) ઇચ્છં તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં, ઇચ્છકારિ ભગવન્ ! પસાયકરી **પક્ખિ**તપ પ્રસાદ કરશોજી, એમ બોલીને આવી રીતે કહીએ–**ચોથભત્તેણં** એક ઉપવાસ, બે આયંબિલ, ત્રણનીવિ, ચાર એકાસણાં, આઠ બેઆસણાં, બેહજાર સજ્ઝાય (ગાથા) યથાશક્તિ તપકરી પહોંચાડવો, જે તપ કર્યો હોય કે તપમાં પ્રવેશ કર્યો હોય તો **પઠ્ઠિઓ** કહેવું. અને ન કર્યો હોય પરંતુ પાછળથી કરવાનો હોય તો **તહત્તિ** કહેવું, તથા નજ કરવો હોય તો મૌન રહેવું.

(આ તપ ન કરવામાં આવે તો **આજ્ઞાભંગદોષ** અને **પ્રતિક્રમણ અધુરૂં** રહે–કલ્પ૦)

બેવાંદણાં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! અબ્ભુટ્ઠિઓહં પત્તેઅબ્ભામણેણં અબ્ભિંતર **પક્ખિઅં** ખામેઉં ? (ખામેહ) ઇચ્છં ખામેમિ **પક્ખિઅં, એકપક્ખસ્સ૦** બે વાંદણાં૦ દેવસિઅ આલોઅણ્ય પડિક્કંતા ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! **પક્ખિઅં** પડિક્કમું ? (ગુરુ પડિક્કમેહ) સમ્મં પાડેક્કમામિ કરેમિભંતે૦ ઇચ્છામિ **પડિક્કમિઉં** જે મે **પક્ખિઓ૦** ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! **પક્ખિ** સૂત્ર કહું ? (કહેહ) ઇચ્છં, ત્રણ નવકાર૦ પક્ખિ સૂત્ર૦ (આધુ ન હોય તો ત્રણ નવકાર૦ વંદિત્તુ૦) સુઅદેવયા૦

પછી દેવસિઅ પ્રતિક્રમણની જેમ (પરંતુ **દેવસિઅ** ને ઠેકાણે **પક્ખિ** બોલવું) નવકાર વિગેરે પૂર્વક ક્ષમણસૂત્ર (વંદિત્તુ) કહી–કરેમિભંતે૦ ઇચ્છામિ **ઠામિ** કાઉસ્સગ્ગં જે મે **પક્ખિઓ૦** તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ **બાર** લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ લોગસ્સ૦ મુહપત્તિ પડિલેહી–બેવાંદણાં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! અબ્ભુટ્ઠિઓહં સમત્તખામ-

ણેણં અબ્ભિંતર **પક્ખિઅઅં** ખામેઉં ? (ખામેહ) ઇચ્છં ખામેમિ પક્ખિઅઅં, **એકપક્ખરસસ** ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! **પક્ખિ** ખામણાં ખામું ? (ખામેહ) ઇચ્છં, કહી–ખમા૦ પૂર્વક ચાર ખામણાં ખામવાં (સાધુ ન હોય તો–ખમા૦ દઢ ઇચ્છામિ ખમાસમણો–પૂર્વક નવકાર૦ કહી સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ કહેવું, ફક્ત ત્રીજા ખામણાના અન્તે તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં કહેવું)

(પક્ખિમુહપત્તિ પડિલેહણથી અહિં સુધી દેવસિઅને ઠેકાણે પક્ખિઅ બોલવું) પછી દેવસિઅપ્રતિક્રમણમાં વંદિત્તુ કહ્યા પછી **જેવાંદણાં દઇએ તિહાંથી** સમાપ્ત થાય ત્યાં સુધી સર્વ દેવસિઅની પેઠે જાણવું, પરંતુ **સુઅદેવયા** અને **જિસેખિત્તે** ને ઠેકાણે **જ્ઞાનાદિ૦** અને **યસ્યા : ક્ષેત્રં૦** ની થોય બોલવી, **સ્તવન–અજિતશાન્તિ૦**નું કહેવું, **સજ્ઝાયને** ઠેકાણે **ઉવસગ્ગહરં અને સંસારદાવા૦** ઝંકારાથી ઉંચે અવાજે સકલસંઘે બોલવું, **શાન્તિબૃહદ્** બોલવી, અન્તે **સંતિકરં** બોલવાનો રીવાજ જોવામાં આવે છે.

—: ચઉમાસી પ્રતિક્રમણની વિધિ :—

પક્ખિપ્રતિક્રમણ પ્રમાણે સર્વવિધિ કરવી, પરંતુ એકપક્ખરસને ઠેકાણે **ચઉમાસાણું અટ્ઠપક્ખાણું એગસયવીસરાઇંદિયાણું**– બોલવું, અને બાર લોગસ્સના ઠેકાણે **૨૦ લોગસ્સનો** કાઉસગ્ગ૦ કરવો અને પક્ખિને ઠેકાણે **ચઉમાસી** શબ્દ બોલવો, તથા તપને ઠેકાણે છટ્ઠુભત્તેણું, બે–ઉ૦, ચાર–આ૦, છ–ની૦, આઠ–એ૦, સોલ બે૦, ચાર હજાર સજ્ઝાય૦ એમ કહેવું૦

—: સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણની વિધિ :—

પક્ખિપ્રતિક્રમણ પ્રમાણે સર્વવિધિ કરવી, પરંતુ એક પક્ખરસ્સ ને ઠેકાણે **બારમાસાણું ચોવીસપક્ખાણું તિસયસટ્ઠિહરાઇંદિયાણું** બોલવું અને ૧૨ લોગસ્સના ઠેકાણે **૪૦ લોગસ્સ તથા એક નવકાર**

(લોગસ્સ ન આવડે તો **૧૬૦ નવકાર**) નો કાઉસ્સગ્ગ૦ કરવો, અને પક્ખિને ઠેકાણે **સંવચ્છરી** શબ્દ બોલવો, તથા તપને ઠેકાણે **અટ્ઠમભત્તેણં** ત્રણ–ઉ૦, છ–આ૦, નવની૦, બાર–એ૦, ચોવીસ–બે૦, છ હજાર સજ્ઝાય૦ એમ કહેવું.

–: પ્રતિક્રમણમાં અવગ્રહપ્રવેશ–નિર્ગમ :–

દેવસિ–રાઇઅ–ત્રીજા આવશ્યકના વાંદણાનું જોડું સમાપ્ત થયા પછી શ્રમણસૂત્ર (વંદિત્તુ) માં આવતા **"તસ્સધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ"** એ પાઠ બોલતાં ઉભા થતાં અવગ્રહમાંથી **બહાર નીકળવું**, બીજું વાંદણાનું જોડું સમાપ્ત થયા પછી અબ્ભુટ્ઠિઓ ખામીને અવગ્રહમાંથી **બહાર નીકળવું**, ત્રીજું વાંદણાનું જોડું સમાપ્ત થયા પછી તરત જ અવગ્રહમાંથી **બહાર નીકળવું**. ચોથું વાંદણાનું જોડું સમાપ્ત થયા પછી વિશાલલોચન અને નમોરતુ વર્ધમાનાય સૂત્ર પહેલા અવગ્રહમાંથી **બહાર નીકળવું**, દરેક જગ્યાએ વાંદણામાં આવતા "નિસીહિ" બોલતાં અવગ્રહમાં **પ્રવેશ કરવો**, અને "આવસ્સિયાએ" કહીને અવગ્રહમાંથી **બહાર નીકળવું**.

પક્ખિ–વગેરેમાં–શ્રમણસૂત્ર (વંદિત્તા) પછી અવગ્રહ **બહાર રહીને જ** પક્ખિઆદિનો આરંભ કરવો, ત્યારબાદ પ્રથમ વાંદણાનું જોડું સમાપ્ત થયા પછી "સંબુદ્ધાખામણેણં" ખામીને અવગ્રહ-માંથી **બહાર નીકળવું**, બીજું વાંદણાનું જોડું સમાપ્ત થયા પછી "પત્તેઅખામણેણં" ખામીને અવગ્રહમાંથી **બહાર નીકળવું**, ત્રીજું વાંદણાનું જોડું સમાપ્ત થયા પછી શ્રમણસૂત્ર (વંદિત્તા) માં આવતા.

તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ

એ પાઠ બોલતાં ઉભા થતાં અવગ્રહમાંથી **બહાર નીકળવું,** ચોથું વાંદણાનું જોડું સમાપ્ત થયા પછી "સમ્મત્તખામણેણં" ખામીને અવગ્રહમાંથી **બહાર નીકળવું.**

બાકી આગળ–પાછળ અવગ્રહમાં પ્રવેશ–નિર્ગમ **દેવસિઅ** પ્રતિક્રમણની **માફક** જાણવો.

–: પડિલેહણ (સવારની) વિધિ :–

પ્રથમ ઇરિયાવહિ કરી–ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! પડિલેહણ કરું? (કરેહ) ઇચ્છં, કહી મુહપત્તિ ૫૦ બોલથી, ઓઘો અને કંદોરો ૧૦ થી, આસન અને ચોલપટ્ટો ૨૫ બોલથી (સાધ્વીએ મુહપત્તિ ૪૦ થી, ઓઘો અને કંદોરો ૧૦ થી, આસન કપડો કંચુવો અને સાડો ૨૫–બોલથી) પડિલેહવો, પછી ઇરિયાવહિ કરી –ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી પડિલેહણા પડિલેહાવોજી? (પડિલેહાવેમિ) ઇચ્છં, કહી સ્થાપનાજીનું પડિલેહણ કરે પરંતુ તેમાં પ્રથમ એક મુહપત્તિ પછી સ્થાપનાજી અને પછી બાકીની મુહપત્તિ આદિનું પડિલેહણ કરવું, પછી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! ઉપધિ મુહપત્તિ પડિલેહઉં? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં કહી મુહપત્તિ પડિલેહી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! ઉપધિ સંદિસાહઉં? (સંદિસાવેહ) ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! ઉપધિ પડિલેહઉં? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં કહી બાકીનાં વસ્ત્ર. દાંડો. વિ૦ (વસ્ત્રો–૨૫ બોલથી, દાંડો–દંડાસન ૧૦ બોલથી) પડિલેહી કાજોલઇ જોઇને પરઠવવો, પછી અવિધિએ પરઠવવા સંબંધી ઇરિયાવહિ કરવા.

જો તં પુંજં છંડઇ, ઇરિયાવહિઆ હવેઇ નિયમેણ;
સંસત્તગવસહીએ,તહ હવઇ પમજ્જમાણસ્સ (૮૬)યતિ૦

જે કાજે પરઠવે તે અવશ્ય ઇરિયાવહિ કરે, અને વસતિ જીવાકુલ હોય તો કાજો લેવાવાળાએ પણ ઇરિયાવહિ કરવા, આથી એક જણ કાજો લે અને બીજો પરઠવે તો અવિધિ નથી. તથા કાજો

લેવામાં ઇરિયાવહિ કરવાનો પણ એકાન્ત નથી. હાલમાં કાજો લેતાં પહેલાં અને પછી ઇરિયાવહિ કરાય છે.

પુનઃ ઇરિયાવહિ કરી–ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! સજ્ઝાય કરું? (કરેહ) ઇચ્છં, કહી નવકાર૦ ધમ્મોમંગલ૦ની પાંચ ગાથા૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! ઉપયોગ કરું? (કરેહ) ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! ઉપયોગ કરાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરું? (કરેહ) ઇચ્છં, ઉપયોગ કરાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ પારી પ્રગટ નવકાર૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦!? (ગુરુ–**લાભ**), કહં લઇશું? (ગુરુ–**જહાગહિઅં પૂવ્વસાહૂહિં**), આવસ્સિઆએ? (ગુરુ–**જસ્સજોગો**), સજ્જાતરનું ઘર? (ગુરુ–**અમુકવ્યક્તિનું**)

–: પડિલેહણ (સાંજની) વિધિ :–

ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! બહુપડિપુન્ના પોરિસિ? (તહત્તિ) ખમા૦ ઇરિયાવહિ કરી–ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! પડિલેહણ કરું?(કરેહ) ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ વસતિ પ્રમાર્જું? (પમજ્જેહ) ઇચ્છં, કહી સવારની જેમ પાંચવાનાં (ઉપવાસ હોય તો મુહપત્તિ રજોહરણ અને આસન) પડિલેહવાં, પછી (પાંચવાનાં પડિલેહણ કરનારને ઇરિયાવહિ) ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી પડિલેહણા પડિલેહાવોજી? (પડિલેહાવેમિ) ઇચ્છં, કહી સ્થાપનાજી પડિલેહવા પરંતુ તેમાં પ્રથમ મુહપત્તિઓ વિ૦ સર્વ પડિલેહી છેલ્લા સ્થાપનાજી પડિલેહવા, પછી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! ઉપધિ મુહપત્તિ પડિલેહઉં? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં, કહી મુહપત્તિ પડિલેહી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! સજ્ઝાય કરું? (કરેહ) ઇચ્છં, નવકાર૦ ધમ્મોમંગલ૦ ની પાંચ ગાથા૦ પછી આહાર (અશનાદિ) વાપર્યો હોય તો બે વાંદણાં૦ (ન વાપર્યું હોય તો ખમા૦) પછી ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાયકરી પચ્ચક્ખાણનો આદેશ દેશોજી! કહી પચ્ચક્ખાણ કરે, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦!

ઉપધિ સંદિસાહઉં ? (સંદિસાવેહ) ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! ઉપધિ પડિલેહઉં ? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં, કહી બાકીનાં વસ્ત્ર, દાંડા, વિ૦ પડિલેહી કાને લઇ જોઇને પરઠવવો, પછી અવિધિએ પરઠવવા સંબંધી ઇરિયાવહિ કરવા.

—: ચૈત્યવંદન વિધિ :—

પ્રથમ ઇરિયાવહિ૦ ત્રણ—ખમા૦ (દરેક વખતે ખમાસમણ દેતાં **બેહાથ બેઢીંચણ** અને **લલાટ** (કપાળ) આ **પાંચ અંગ** ભૂમિને અડવાં જોઇએ) ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! ચૈત્યવંદન કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, ચૈત્યવંદન૦ જંકિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ જાવંતિ૦ ખમા૦ જાવંત૦ નમોર્હત્૦ સ્તવન૦ જયવીયરાય૦ અરિહંતચેઇઆણું૦ અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ નમોર્હત્૦ એકથોય૦ ખમા૦ પચ્ચક્ખાણ કરી—ખમા૦

—: ગુરુવંદન વિધિ :—

બે—ખમા૦ ઇચ્છકાર૦ (પદસ્થ હોયતો—ખમા૦) અબ્ભુટ્ઠિઓ૦ ખમા૦ ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાયકરી પચ્ચક્ખાણનો આદેશ દેશોજી ! કહી **પચ્ચક્ખાણ** કરી—ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! બહુવેલ સંદિસાહઉં ? (સંદિસાવેહ) ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! બહુવેલ કરશું ? (કરજ્જહ) ઇચ્છં,

—: રાઇયમુહપત્તિ (દ્વાદશાવર્તવંદન) :—

પ્રથમ ઇરિયાવહી૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! રાઇય મુહપત્તિ પડિલેહઉં ? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં, મુહપત્તિ પડિલેહી બે વાંદણાં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! રાઇયં આલોઉં ? (આલોએહ) ઇચ્છં આલોએમિ, જોમે રાઇઓ૦ સવ્વસ્સવિ૦ પદસ્થ હોય તો

એવાંદણાં૦ (નહિતો–ખમા૦) ઇચ્છકાર૦ અબ્ભુટ્ઠિઓ૦ એવાંદણાં **પચ્ચક્ખાણ કરી** બહુવેલના એ આદેશ માગવા.

–: સંવચ્છરી ખામણા :–

પ્રથમ ઉપર પ્રમાણે છેલ્લા બે વાંદણાં સુધી દ્વાદશાવર્તવંદન કરવું.

(ચોમાસીશરૂ) ખમા૦ દેવસિઅ આલોઇઅ પડિક્કંતા ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! ચોમાસી મુહપત્તિ પડિલેહઉં ? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં, મુહપત્તિ પડિલેહી બે વાંદણાં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! ચોમાસિઅં આલોઉં ? (આલોહેહ) ઇચ્છં આલોએમિ, જો મે ચોમાસિઓ૦ સવ્વરસવિ૦ ઇચ્છકારી ભ૦ ! પસાયકરી ચોમાસિતપ પ્રસાદ કરશોજી (ગુરુ–છટ્ઠભત્તેણું૦ આદિ યથાશક્તિ તપ કરી પહોંચાડવો) શિષ્ય પટ્ટિઓ૦ (તહત્તિ) કહે, બે વાંદણાં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! અબ્ભુટ્ઠિઓહં પત્તેઅખામણેણં અબ્ભિંતર ચોમાસિઅં ખામેઉં ? (ખામેહ) ઇચ્છં ખામેમિ ચોમાસિઅં ચઉમાસાણં અટ્ઠપકખાણં એગસયંવીસરાઇદિયાણં જંકિંચિ૦ એવાંદણું૦

(સંવચ્છરી શરૂ) ચોમાસી પ્રમાણે, પરંતુ ચોમાસીને ઠેકાણે સંવચ્છરી બોલવું (ગુરુ–તપમાં અટ્ઠમભત્તેણું૦ આદિબોલે) ખામણાંમાં–બારસમાસાણં ચોવીસપકખાણં તિસયસટ્ઠિરાઇદિયાણં૦ આદિ બોલવું. છેવટે પચ્ચક્ખાણ કરી બહુવેલના એ આદેશ માગવા.

–: પોરિસિની વિધિ :–

છ ઘડી દિવસ ચઢ્યા પછી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! અહપડિપુન્નાપોરિસિ ? (તહત્તિ), ખમા૦ ઇરિયાવહિ૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! પડિલેહણ કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી **(ચોમાસામાં** પોરિસિ ભણવાને **કાજો લેવો).**

—: ગોચરીના ૪૨ દોષ :—

સાધુ–સાધ્વીએ આહાર–પાણી વહોરતાં તેના ૪૨ દોષ વર્જવા, તથા આહાર કરતાં માંડલીના ૫–દોષ વર્જવા, તે આ પ્રમાણે (પિં૦ નિ૦).

પ્રથમ ગૃહસ્થથી થતા આહાર ઉપજવા સંબંધી ૧૬ દોષ

(૧) આધાકર્મી–સર્વ દર્શનીઓને અથવા સર્વ મુનિઓને ઉદ્દેશીને કરવું. **(૨) ઉદ્દેશ**–પૂર્વે તૈયાર કરેલ ભાત–લાડુ–વિ૦ને મુનિને ઉદ્દેશીને દહી–ગોળ–વિ૦ સ્વાદિષ્ટ કરવા. **(૩) પૂતિકર્મ**–શુદ્ધ અન્ન વિ૦ને આધાકર્મીથી મિશ્રિત કરવું. **(૪) મિશ્ર**–પોતાને માટે તથા સાધુને માટે પ્રથમથી જ કલ્પીને બનાવવું. **(૫) સ્થાપિત**–સાધુ માટે ક્ષીર–વિ૦ જુદાં કરી ભાજનમાં સ્થાપી રાખવાં. **(૬) પાહુડી**–વિવાહ–વિ૦ને વિલંબ છતાં સાધુને રહેલા જાણી તે વખતમાંજ વિવાહ વિ૦ કરવા. **(૭) પ્રાદુષ્કરણ**–અંધકારમાં રહેલી વસ્તુને દીવા–વિ૦થી શોધી લાવવી. **(૮) ક્રીત**–સાધુ માટે વેચાણ લાવવું. **(૯) પ્રામિત્ય**–સાધુ માટે ઉધારે લાવવું. **(૧૦) પરાવર્તિત**–સાધુ માટે વસ્તુની અદલાબદલી કરવી. **(૧૧) અભ્યાહૃત**–સાધુ માટે લાવવું. **(૧૨) ઉદ્ભિન્ન**–સાધુ માટે ડબ્બો ફોડી, ઘડા–વિ૦ના મુખ ઉપરથી માટી દૂર કરી ઘી–વિ૦ કાઢવું. **(૧૩) માલોપહૃત**–ઉપલી ભૂમિથી, સીંકેથી કે બોંયરામાંથી લાવવું. **(૧૪) આચ્છેદ્ય**–કોઇ પાસેથી આંચકી લાવવું. **(૧૫) અનાસૃષ્ટિ**–આખી મંડળીએ નહીં રજા આપેલું તેમાંનો એક જણ આપે. **(૧૬) અધ્યવપૂરક**–સાધુનું આવવું સાંભળી પોતાને માટે કરાતી રસવતી–વિ.માં વધારો કરવો.

સાધુથી થતા ઉત્પાદનાના ૧૬ દોષ આ પ્રમાણે

ધાત્રીપિંડ–ગૃહસ્થના બાળકને દૂધ પાવું, શણગારવું, રમાડવું વિ. **(૨) દૂતિપિંડ**–દૂતની પેઠે સંદેશો લઈ જવો. **(૩) નિમિત્ત**

પિંડ–ત્રણે કાળના લાભાલાભ, જીવિત, મૃત્યુ–વિ૦ કહેવું. **(૪) આજીવપિંડ**–પોતાના કુળ, જાતિ, શિલ્પ–વિ૦ના વખાણ કરવા. **(૫) વનીપકપિંડ**–દીનપણું જણાવવું. **(૬) ચિકિત્સાપિંડ**–ઔષધ–વિ૦ બતાવવું. **(૭) ક્રોધપિંડ**–ડરાવવું, શ્રાપ આપવો. **(૮) માનપિંડ**–સાધુઓ પાસે એવી પ્રતિજ્ઞા કરે કે "હું લબ્ધિવાળો છું" તેથી સારો આહાર લાવી આપું, એમ કહી ગૃહસ્થને વિડંબના કરે. **(૯) માયાપિંડ**–જુદા જુદા વેષ પહેરે તથા ભાષા બદલે. **(૧૦) લોભપિંડ**–લાલસા વડે ઘણું ભટકે. **(૧૧) પૂર્વ-પશ્ચાત્ સંસ્તવ**–પહેલા ગૃહસ્થના મા–બાપની અને પછી સાસુ–સસરાની પ્રશંસાપૂર્વક તેમની સાથે પોતાનો પરિચય જણાવે. **(૧૨ થી ૧૫) વિદ્યા–મંત્ર–ચૂર્ણ–યોગપિંડ**–વિદ્યા, મંત્ર, નેત્રાંજન–વિ૦ ચૂર્ણ, પાદ–લેપાદિ યોગનો ઉપયોગ કરવો. **(૧૬) મૂળકર્મપિંડ**–ગર્ભનું સ્તંભન, ધારણ, પ્રસવ તથા રક્ષાબંધનાદિ કરવું.

સાધુ તથા ગૃહસ્થ બંનેના સંયોગથી થતા એષણાના ૧૦ દોષ

(૧) શંકિત–આધાકર્માદિક દોષની શંકાવાળો **(૨) મ્રક્ષિત**–મધ વિ૦ નિંદનીય પદાર્થોના સંઘટ્ટાવાળો **(૩) નિક્ષિપ્ત**–સચિત્તની મધ્યમાં રહેલું. **(૪) પિહિત**–સચિત્તથી ઢાંકેલું. **(૫) સંહૃત**–દેવાના પાત્રમાં રહેલા પદાર્થને બીજા પાત્રમાં નાંખીને તે વાસણથી આપવું. **(૬) દાયક**–બાળક, વૃદ્ધ, નપુંસક, ધ્રુજતો, આંધળો, મદોન્મત્ત, હાથ–પગ વિનાનો, બેડીવાળો, પાદુકાવાળો, ખાંસીવાળો, ખાંડનાર, દળનાર, ભુંજનાર, ફાડનાર, કાતરનાર, પિંજનાર, વિ૦ છ કાયના વિરાધક પાસેથી, તેમ જ ગર્ભાધાનથી આઠ માસ પછી (નવમા માસથી ઉઠ–બેસ કર્યા વિના આપે તો દોષ નહિ) તથા સ્તન્યજીવી બાળકને મૂકીને આપતી સ્ત્રી પાસેથી આહાર લેતાં (આહાર તથા સ્તન્યજીવી બાળકને મૂકે છતાં રડે નહિ તેવી સ્ત્રી પાસેથી આહાર લેતાં દોષ નહિ) **જિનકલ્પિ** તો ગર્ભાધાનથી જ તથા

બાળકવાળી સ્ત્રી પાસેથી આહાર લે નહિ. **(७) उन्मिश्र**–દેવા લાયક જે વસ્તુ હોય, તેને સચિત્ત–વિ०માં મિશ્ર કરી આપવું. **(८) अपरिणत**–અચિત્ત થયા વિનાનું **(९) लिप्त**–વાસણ તથા હાથ ખરડીને આપે. **(१०) छर्दित**–છાંટા પડે તેવી રીતે વહોરવું.

–: માંડલીના ૫ દોષ :–

ગ્રાસૈષણાના (આહાર વાપરતી વખતના) પાંચ દોષ આ પ્રમાણે **(१) संयोजना**–રસની લાલસાથી પુડલા–વિ०ને ઘી–ખાંડ વિ०થી ખોળવા. **(२) प्रमाणातिक्रता**–ચારજ–બળ–સંયમ તથા મન–વચન–કાયાના યોગને બાધ આવે, તેટલો આહાર કરવો. **(३) अंगार**–અન્નને કે તેના દેનારને વખાણતો ભોજન કરે, તો રાગરૂપી અગ્નિથી ચારિત્રરૂપ ચંદનના કાષ્ટોને બાળીને કોલસા રૂપ કરી નાખે છે. **(४) धूम्र**–અન્નની કે તેના દેનારની નિંદા કરતો ભોજન કરે, તો ચારિત્રરૂપ ચિત્રશાળાને કાળી કરે છે **(५) कारणाभाव**–છ–કારણ (સાધુચર્યા–૧૬) વિના ભોજન કરવું. **(पिं० नि०).**

–: ગોચરી આલોવવાનો વિધિ :–

ઉપર જણાવેલા ૪૨ દોષ ટાળી ગોચરી લઇ આવી. **"निसीहि निसीहि निसीहि नमो खमासमणाणं गोयमाइणं महा-मुणीणं"** કહીને ઉપાશ્રયમાં પ્રવેશ કરી ગુરૂ સન્મુખ આવી **"नमो खमासमणाणं मत्थएण वंदामि"** કહે, પછી પગ મુકવાની ભૂમિ પ્રમાર્જી ત્યાં ઉભા રહી ડાબા **પગના અંગુઠા ઉપર** દાંડો રાખી ડાબા **હાથના અંગુઠે સ્થિર કરી,** જમણા હાથમાં મુહપત્તિ રાખી ઉભા ઉભા ખમા० દઇ આદેશ માગી ઇરિયાવહિ० તસ્સઉત્તરી० અન્નત્થ० કાઉસગ્ગમાં જે ક્રમથી ગોચરી લીધી હોય અને તેમાં જે જે દોષ લાગ્યા હોય તે સંભારે. (હાલમાં એક લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરાય છે) પછી કાઉસગ્ગ–પારી લોગસ્સ० કહી લાગેલા દોષો ગુરૂને કહી ગુરૂને આહાર દેખાડે.

પછી ગોચરી આલોવે તે આ પ્રમાણે–"**પડિક્કમામિ ગોઅરચરિઆએ**"થી માંથી "**મિચ્છામિદુક્કડં**" સુધી (શ્રમણ સૂત્રમાં આવતો બીજો આલાવો) કહે, પછી તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ કાઉસ્સગ્ગમાં નીચેની ગાથા અર્થસહિત એકવાર વિચારે.

અહો જિણેહિં અસાવજ્જા, વિત્તી સાહૂણ દેસિયા;
મુક્ખસાહણ હેઉસ્સ,સાહુદેહસ્સ ધારણા (૧) અર્થ–આશ્ચર્ય છે કે જિનેશ્વર દેવોએ મોક્ષના સાધન રૂપ રત્નત્રયીની આરાધના કરવાવાળા એવા સાધુઓના દેહને ટકાવનારી પાપરહિત આજીવિકા બતાવી છે, આવી ભાવના ભાવીને કાઉસ્સગ્ગ પારી લોગસ્સ૦ કહેવો, પછી **પાંચ દોષ લગાડ્યા વિના આહાર વાપરે.** (દ. વૈ. અ. ૫–૧–૯૨)

–: સ્થંડિલ શુદ્ધિનો વિધિ :–

સાંજના પ્રતિક્રમણના પ્રારંભમાં પ્રથમ ઇરિયાવહિ૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! પચ્ચક્ખાણ કર્યું છે જી, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! સ્થંડિલ પડિલેહઉં? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં કહી ૨૪ માંડલાં કરવાં (૧૦૦–હાથથી દૂર ન જવાય).

પૂર્વમાં **(૧)** આઘાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
,, **(૨)** આઘાડે આસન્ને.....પાસવણે અણહિયાસે.
,, **(૩)** આઘાડે મજ્ઝે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
,, **(૪)** આઘાડે મજ્ઝે.....પાસવણે અણહિયાસે.
,, **(૫)** આઘાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
,, **(૬)** આઘાડે દૂરે.....પાસવણે અણહિયાસે.

પશ્ચિમમાં–અણહિયાસે ને ઠેકાણે **અહિયાસે,** બાકી ઉપર પ્રમાણે.

દક્ષિણમાં–આઘાડે ને ઠેકાણે **અણાઘાડે** બાકી ઉપર પ્રમાણે.

ઉત્તરમાં–આઘાડે ને ઠેકાણે **અણાઘાડે** અને અણહિયાસે ને ઠેકાણે **અહિયાસે,** બાકી ઉપર પ્રમાણે.

ઉચ્ચારે=વડીનીતિ૦ પાસવણે=લઘુનીતિ૦ અહિયાસે=સહન થઈ શકે તે૦ અણહિયાસે=સહન ન થઈ શકે તે.

—: સંથારાપોરિસિનો વિધિ :—

રાત્રે એક પહોર સુધી સ્વાધ્યાય–ધ્યાન કરીને ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! બહુપડિપુન્ના પોરિસિ? (તહત્તિ) ખમા૦ ઇરિયાવહિ૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! બહુપડિપુન્ના પોરિસિ રાઇયસંથારએ ઠામિ? (ઠામ્મેહ) ઇચ્છં, અણુજ્ઞસાય૦ નમુત્થુણં૦ જ્ઞવંતિ૦ ખમા૦ જ્ઞવંત૦ નમોર્હત્૦ ઉવસગ્ગહરં૦ જ્યવીયરાય૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦! સંથારાપોરિસિ વિધિ ભણવા મુહપત્તિ પડિલેહઉં? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં, મુહપત્તિ પડિલેહીને.

નિસીહિ નિસીહિ નિસીહિ નમો ખમાસમણાણં ગોયમાઇણં મહામુણીણં–આટલો પાઠ અને **નવકાર૦** તથા **કરેમિભંતે૦** આટલું ત્રણવાર કહેવું પછી સંથારાપોરિસિ સૂત્ર બોલવું.

—: સંથારા પોરિસિ સૂત્ર :—

અણુજ્ઞાણુહ જિટ્ઠિજ્જ! અણુજ્ઞાણુહ પરમગુરુ! ગુરુ ગુણરયણેહિં મંડીયસરીરા! બહુપડિપુણ્ણા પોરિસિ રાઇયસંથારએ ઠામિ? **(૧)** અણુજ્ઞાણુહ સંથારં, બાહુવહાણેણ વામપાસેણં; કુક્કુડિ પાયપસારણ, અતરંત પમજ્જએ ભૂમિં **(૨)** સંકોઇઅસંડાસા, ઉવટ્ટંતેઅ કાય-પડિલેહા; દવ્વાઇઉવ્ઓગં, ઊસાસનિરુંભણાલોએ **(૩) જઇ મે હુજ્જ પમાઓ, ઇમસ્સ દેહસ્સિમાઇ રયણીએ; આહારમુવ-હિદેહં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં (૪)** ચત્તારિ મંગલં–અરિહંતા મંગલં, સિદ્ધા મંગલં, સાહૂ મંગલં, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો મંગલં **(૫)** ચત્તારિ લોગુત્તમા–અરિહંતા લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા, સાહૂ લોગુત્તમા, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો લોગુત્તમો **(૬)** ચત્તારિ સરણં પવજ્જામિ–અરિહંતે સરણં પવજ્જામિ, સિદ્ધે સરણં પવજ્જામિ, સાહૂ સરણં પવજ્જામિ, કેવલિપન્નત્તં ધમ્મં સરણં પવજ્જામિ **(૭)** પાણાઇવાયમલિઅં, ચોરિક્કં મેહૂણં દવિણમુચ્છં; કોહં માણં

માયં, લોભં પિજ્જં તહા દોસં (૮) કલહં અબ્ભક્ખાણું, પેસુન્નં રઇઅરઇસમાઉત્તં; પરપરિવાયં, માયામોસં મિચ્છત્તસલ્લંચ (૯) **વોસિરિસુ ઇમાઇં, મુક્ખમગ્ગસંસગ્ગવિઘ્નભૂઆઇં; દુગ્ગઇ નિબંધણાઇં, અટ્ઠારસપાવઠાણાઇં** (૧૦) એગો હં નત્થિ મે કોઇ, નાહ મન્નરસ કસ્સઇ; એવં અદીણમણસો, અપ્પાણમણુસાસઇ (૧૧) એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણદંસણસંજુઓ; સેસા મે બાહિરા-ભાવા, સવ્વે સંજોગલક્ખણા (૧૨) **સંજોગમૂલા જીવેણ, પત્તા દુક્ખપરંપરા; તમ્હા સંજોગસંબંધં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં** (૧૩) અરિહંતો મહ દેવો, જાવજ્જીવં સુસાહુણો ગુરુણો; જિણપન્નત્તં તત્તં, ઇઅ સમ્મત્તં મએ ગહિઅં (૧૪) આ ગાથા **ત્રણવાર** કહેવી, પછી ત્રણ (ગૃહસ્થે–સાત) નવકાર૦ ગણવા પછી.

ખમિઅ ખમાવિઅ મઇ ખમહ, સવ્વહ જીવનિકાય; સિદ્ધહ-સાખ આલોયણહ, મુજ્જહ વયર ન ભાવ (૧૫) સવ્વે જીવા કમ્મવસ, ચઉદહરાજ ભમંત; તે મે સવ્વ ખમાવિઆ, મુજ્જવિ તેહ ખમંત (૧૬) જંજં મણેણ બદ્ધં, જંજં વાએણ ભસિઅં પાવં, જંજં કાએણ કયં, મિચ્છા મિ દુક્કડં તસ્સ (૧૭).

—: વાર્ષિક કાઉસ્સગ્ગની વિધિ :—

ચૈત્ર સુદ ૧૧–૧૨–૧૩ અથવા ૧૨–૧૩–૧૪ અથવા ૧૩–૧૪–૧૫ એ ત્રણ દિવસ દરરોજ દેવસિઅ પ્રતિક્રમણમાં સજ્ઝાય પછી—ખમા૦ ઇરિયાવહિ કરી—ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! અચિત્તરજ ઓહડાવણત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, અચિત્તરજ ઓહડાવણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં—અન્નત્થ૦ ચાર લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા સુધી)નો કાઉસ્સગ્ગ૦ પારી-લોગસ્સ૦

—: લોચના કાઉસ્સગ્ગનો વિધિ :—

લોચ કરવો હોય તે દિવસે લોચ કર્યા અગાઉ ખમા૦ ઇરિયાવહિ કરી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! (સચિત્ત) અચિત્તરજ ઓહડાવણત્થં

કાઉસ્સગ્ગ કરું ? (કરેહ). ઇચ્છં, (સચિત્ત) અચિત્તરજ ઓહડાવણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦ ચાર લોગસ્સ (સાગરવર ગંભીરા સુધી) નો કાઉસ્સગ્ગ૦ પારી – લોગસ્સ૦

—: સાતવાર ચૈત્યવંદન :—

(૧) જાગે ત્યારે જગચિંતામણિનું (૨) પ્રતિક્રમણને અંતે વિશાલલોચનનું (૩) દેરાસરનું (૪) પચ્ચક્ખાણ પારતાં (૫) આહાર કર્યા પછીનું (૬) દેવસિ પ્રતિક્રમણના પ્રારંભમાં **અથવા** નમોસ્તુ વર્દ્ધમાનાયનું (૭) સંથારાપોરિસિ ભણાવતાં ચઉક્કસાયનું.

—: ચાર વાર સજ્ઝાય :—

(૧)પ્રભાતે ભરહેસર૦ની (૨) સવારે પડિલેહણને અન્તે (૩) સાંજે પડિલેહણના મધ્યમાં (૪) પચ્ચક્ખાણ પારતાં **અથવા** દેવસિ પ્રતિક્રમણને અન્તે.

—: પૌષધ લેવાનું સૂત્ર :—

કરેમિ ભંતે ! પોસહં **આહાર**પોસહં દેસઓ–સવ્વઓ, **સરીરસક્કાર**પોસહં સવ્વઓ, **બંભચેર** પોસહં સવ્વઓ, **અવ્વાવાર**પોસહં સવ્વઓ, ચઉવ્વિહં પોસહં ઠામિ, જાવદિવસં (જાવઅહોરત્તં, જાવસેસદિવસંરત્તં) પજ્જુવાસામિ. દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, નકારવેમિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

—: પૌષધ પારવાનું સૂત્ર :—

સાગરચંદો કામો, ચંદવડિંસો સુદંસણો ધન્નો; જેસિં પોસહ-પડિમા, અખંડિઆ જીવિઅંતેવિ (૧) ધન્ના સત્તાહણિજ્જન, સુલસા આણંદ કામદેવાય; જાસ પસંસઇ ભયવં દઢવ્વયત્તં મહાવીરો (૨)

પોસહ વિધિએ લીધો, વિધિએ પાર્યો, વિધિ કરતાં જે કોઈ અવિધિ હુઓ હોય તેસવિહુ મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છા મિ

દુક્કડં, પોસહના **અઢાર દોષમાં** જે કોઈ પાપદોષ લાગ્યો હોય તે સવિહુ૦

—: મન્નહજિણાણં (શ્રાવકનાં ૩૬ કર્તવ્ય) :—

મન્નહ જિણાણમાણું, મિચ્છં પરિહરહ ધરહ સમ્મત્તં; છવ્વિહ આવરસયમ્મિ, ઉજ્જુત્તો હોઇ પઇ દિવસં **(૧)** પવ્વેસુ પોસહવયં, દાણં સીલં તવોચ્ચ ભાવોચ્ચ; સજ્ઝાય નમુક્કારો, પરોવયારો અ જયણા અ **(૨)** જિણપૂઆ જિણથુણણું, ગુરુથુચ સાહમ્મિઆણ વચ્છલ્લં; વવહારસ્સય સુદ્ધી, રહજત્તા તિત્થજત્તાય **(૩)** ઉવસમ વિવેગ સંવર, ભાસાસમિઇ છજ્જવકરણાય; ધમ્મિઅજણસંસગ્ગો, કરણદમો ચરણપરિણામો **(૪)** સંઘોવરિબહુમાણો, પુત્થયલિહણું પભાવણાતિત્થે; સદ્ધાણ દિચ્ચમેચ્ચં, નિચ્ચં સુગુરૂવએસેણું **(૫)**

—: ગમણાગમણે આલોચન સૂત્ર :—

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ગમણાગમણે આલોઉં? (આલોહેહ) ઇચ્છં આલોએમિ.

ઇર્યાસમિતિ, ભાષાસમિતિ, એષણાસમિતિ, આદાનભંડમત્તનિક્ષેપણાસમિતિ, પારિષ્ઠાપનિકાસમિતિ, મનોગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ, એ પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ, **અષ્ટપ્રવચનમાતા,** શ્રાવકતણે ધર્મે સામાયિક પોસહ લીધે ૬ઠી પેરે પાળી નહિ, જે કંઈ ખંડના—વિરાધના હુઇ હોય, તે સવિહુ૦

—: પચ્ચક્ખાણ (પ્રભાતનાં) :—

(૧) મુટ્ઠિસહિઅં—મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઇ **અન્નત્થણાભોગેણં,** સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઇ.

(૨) નમુક્કારસહિઅં મુટ્ઠિસહિઅં—ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઇ, ચઉવ્વિહં પિ આહારં—અસણું પાણું ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થ૦થી **ઉપર પ્રમાણે.**

(૩) પોરિસિ, સાઢ્ઢપોરિસિ, પુરિમઢ્ઢ, અવઢ્ઢ–ઉગ્ગએ સૂરે પોરિસિં સાઢ્ઢપોરિસિં, સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમઢ્ઢ–અવઢ્ઢ મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઇ, ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવ્વિહં પિ આહારં–અસણું પાણું ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થ૦ સાહસા૦ પચ્છન્નકાલેણં દિસામોહેણં સાહુવયણેણં મહત્તરા૦ સવ્વ૦ વોસિરઇ.

(૪)આયંબિલ, નીવિ,એકલઠાણુ,એકાસણુ,બેઆસણુ–ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં પોરિસિં સાઢ્ઢપોરિસિં, સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમઢ્ઢ–અવઢ્ઢ મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઇ, ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવ્વિહંપિ આહારં–અસણું પાણું ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થ૦ સહસા૦ પચ્છન્ન૦ દિસા૦ સાહુ૦ મહત્તરા૦ સવ્વ૦ આયંબિલં **(નીવિગઇઓ,વિગઇઓ)** પચ્ચક્ખાઇ, અન્નત્થ૦ સહસા૦ લેવાલેવેણં ગિહત્થસંસટ્ઠેણં ઉક્ખિત્તવિવેગેણં **પડુચ્ચમક્ખિએણં** પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં મહત્તરા૦ સવ્વ૦ એકાસણું **(એકલઠાણું, બિઆસણું)** પચ્ચક્ખાઇ **તિવિહંપિ** આહારં–અસણું ખાઇમં સાઇમં (હામ ચઉવ્વિહારે–ચઉવ્વિહંપિ આહારં–અસણું પાણું ખાઇમં સાઇમં) અન્નત્થ૦ સહસા૦ સાગારિયાગારેણં **આઉંટણપસારેણં** ગુરુઅબ્ભુટ્ઠાણેણં પારિટ્ઠા૦ મહત્તરા૦ સવ્વ૦

પાણસ્સ લેવેણ વા, અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણ વા, વોસિરઇ૦

(એકલઠાણું હોય તો આઉંટણપસારેણં ન બોલવું૦ આયંબિલ હોય તો પડુચ્ચમક્ખિએણં ન બોલવું).

(૫) વિગઈ–વિગઈઓ પચ્ચક્ખાઇ અન્નત્થ૦ સહસા૦ લેવાલેવેણં ગિહત્થસંસટ્ઠેણં ઉક્ખિત્તવિવેગેણં પડુચ્ચમક્ખિએણં પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં મહત્તરાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઇ૦

(૬) પાણી–પાણસ્સ લેવેણ વા, અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણ વા, વોસિરઇ.

તિવિહાર ઉપવાસ–સૂરે ઉગ્ગએ અબ્ભત્તટ્ઠં પચ્ચક્ખાઈ તિવિહંપિ આહારં–અસણું ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થ૦ સહસા૦ પારિટ્ઠા૦ મહત્તરા૦ સવ્વ૦

પાણહાર પોરિસિં (સાઢ્ઢપોરિસિં૦ સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમટ્ઠં૦ અવઢ્ઢ૦) મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઈ, અન્નત્થ૦ સહસા૦ પચ્છન્ન૦ દિસા૦ સાહુ૦ મહત્તરા૦ સવ્વ૦ પાણસ્સ૦થી **ઉપર પ્રમાણે.**

(ચોથભક્તાદિ હોય તો—ચોથ, છઠ્ઠું, અટ્ઠમ, દસ, બારસ, ચઉદ્દસ, સોલસ, અટ્ઠારસ, વીસ, બાવીસ, ચોવીસ, છવ્વીસ, અટ્ઠાવીસ, તીસ, બત્તીસ, ચોત્તીસ, આ દરેકની સાથે **ભત્તં અબ્ભત્તટ્ઠં** શબ્દ જોડી બોલવું).

(૮) પાણહાર–પાણહાર પોરિસિં૦થી ઉપર પ્રમાણે (છટ્ઠ આદિવાળાને પ્રથમ દિવસ પછી)

(૮) ચઉવ્વિહાર ઉપવાસ–સૂરે ઉગ્ગએ અબ્ભત્તટ્ઠં પચ્ચક્ખાઇ ચઉવ્વિહંપિ આહારં–અસણું પાણું ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થ૦ સહસા૦ પારિટ્ઠા૦ મહત્તરા૦ સવ્વ૦ વોસિરઇ૦

—: પચ્ચક્ખાણ (સાંજના) :—

(૧) ચઉવ્વિહાર ઉપવાસ–પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં **વિના** સવારની જેમ.

(૨) પાણહાર–પાણહાર દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઇ અન્નત્થ૦ સહસા૦ મહત્તરા૦ સવ્વ૦ વોસિરઇ.

(૩) ચઉવ્વિહાર–દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઇ ચઉવ્વિહંપિ આહારં–અસણું પાણું ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થ૦**થી ઉપર પ્રમાણે.**

(૪) તિવિહાર–દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઈ તિવિહંપિ આહારં–અસણું ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થ૦**થી ઉપર પ્રમાણે.**

(૫) દુવિહાર–દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઈ દુવિહંપિ આહારં–અસણું ખાઇમં અન્નત્થ૦ **થી ઉપર પ્રમાણે.**

—: પચ્ચક્ખાણ (સવાર–સાંજના) :—

(૧) દેસાવગાસિક–દેસાવગાસિઅં ઉવભોગં પરિભોગં પચ્ચક્ખાઇ અન્નત્થ૦**થી ઉપર પ્રમાણે.**

(૨) સંકેત–મુટ્ઠિસહિઅં (ગંઠિસહિયં, વેઢસીસહિયં, આદિ) પચ્ચક્ખાઇ અન્નત્થ૦**થી ઉપર પ્રમાણે.**

(૩) અભિગ્રહ–અભિગ્રહં પચ્ચક્ખાઇ અન્નત્થ૦ **થી ઉપર પ્રમાણે.**

—: પચ્ચક્ખાણ પારવાનો વિધિ :—

પ્રથમ ઇરિયાવહિ૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! ચૈત્યવંદન કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, જગચિન્તામણિ૦ જંકિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ જાવંતિ૦ ખમા૦ જાવંત૦ નમોર્હત્૦ ઉવસગ્ગહરં૦ જયવીયરાય૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! સજ્ઝાય કરું ? (કરેહ) ઇચ્છં, નવકાર૦ ધમ્મોમંગલ૦ની પાંચ ગાથા (ગૃહસ્થ–મન્નહજિણાણં૦) ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ? (પડિલેહેહ) ઇચ્છં, મુહપત્તિ પડિલેહી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! પચ્ચક્ખાણ પારું ? (પુણો વિ કાયવ્વો) યથાશક્તિ, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! પચ્ચક્ખાણ પાર્યું ? (આયારો ન મોત્તવ્વો) તહત્તિ, કહી જમણો હાથ **મુઠીવાળી** ઓઘા (ગૃહસ્થ–ચરવલા) ઉપર સ્થાપી–નવકાર૦ પચ્ચક્ખાણ પારવાનું સૂત્ર૦ નવકાર૦ (સાધુએ છેવટે ધમ્મોમંગલ૦ની ૧૭ ગાથા બોલવી).

—: પચ્ચક્ખાણ પારવાનું સૂત્ર :—

(૧) મુઠ્ઠસી–મુટ્ઠિસહિયં પચ્ચક્ખાણ કર્યું ચઉવ્વિહાર.

પચ્ચક્ખાણ–ફાસિઅં પાલિઅં સોહિઅં તિરિયં કિટ્ટિયં આરાહિયં જં ચ ન આરાહિયં તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં

(૨) નવકારસીથી અવડ્ઢ–ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં (પોરિસિં, સાડ્ઢપોરિસિં, સૂરેઉગ્ગએ પુરિમડ્ઢ, અવડ્ઢ) મુટ્ઠિસહિઅં

પચ્ચક્ખાણ કર્યું ચઉવ્વિહાર, પચ્ચક્ખાણ–ફાસિઅં૦ **થી ઉપર પ્રમાણે.**

(૩) આયંબિલ થી બેઆસણું–ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં (પોરિસિં, સાઢ્ઢપોરિસિં, સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમઢ્ઢ, અવઢ્ઢ) મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાણ કર્યું ચઉવ્વિહાર, આયંબિલ–એકાસણું (આયંબિલ–એકલઠાણું, નીવિ–એકાસણું, નીવિ–એકલઠાણું, એકલઠાણું, એકાસણું, બેઆસણું) પચ્ચક્ખાણ કર્યું તિવિહાર, પચ્ચક્ખાણ–ફાસિઅં૦ **થી ઉપર પ્રમાણે.**

(૪) ઉપવાસથી સોળ ઉપવાસ–સૂરે ઉગ્ગએ ઉપવાસ (ચોથભક્ત, છઠ્ઠભક્ત, અટ્ઠમભક્ત, વિ૦) કર્યો તિવિહાર,

પાણહાર–પોરિસિં (સાઢ્ઢપોરિસિં, સૂરે ઉગ્ગએ પરિમુઢ્ઢ, અવઢ્ઢ) મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાણ કર્યું પાણહાર, પચ્ચક્ખાણ–ફાસિઅં૦ **થી ઉપર પ્રમાણે.**

(૫) પાણહાર–પાણહાર–પોરિસિં૦ **થી ઉપર પ્રમાણે.**

–:વસ્તુનો કાળ વિગેરે:–

ન ચાળેલો આટો	મિશ્ર	
શ્રા૦ ભા૦ માં	૫ દિન	૫
આ૦ કા૦ ,,	૪ દિન	છી
મા૦ પો૦ ,,	૩ દિન	અ
મ૦ ફા૦ ,,	૫, પ્રહર	ચિ
ચૈ૦ વૈ૦ ,,	૪ ,,	ત્ત
જે૦ અ૦ ,,	૩ ,,	

પ્રવ્રજ્યા ?
પુદ્ગલના ધર્મોમાંથી મનને ખસેડી આત્માના ધર્મોમાં જોડવું.

ગોમૂત્ર ૨૪ પ્રહર અચિત્ત રહે
ભેંસ૦ ૧૬ ,, ,,
બકરી૦ ૧૨ ,, ,,
ઘેટી, ગધેડી, ઘોડી૦ ૮ ,,
મનુષ્ય૦ અંતર્મુહૂર્ત ,,

(૧) કોઈ પણ માસમાં ચાળેલો આટો અંતર્મુહૂર્ત પછી અચિત્ત થાય. **(૨)** બાજરીનો આટો વહેલો ખોરો થવાનો સંભવ છે, માટે ઘણા દિવસ ન રાખવો. પ્ર૦ સા૦

	પચ્ચક્ખાણનો કોઠો અમદાવાદનો							પચ્ચક્ખાણનો કોઠો મુંબઈનો							પચ્ચક્ખાણનો કોઠો પાલનપુરનો						
વા.	સૂર્યો.	સૂર્યા.	નવકા.	પોરિ.	સાડ્ઢ.	પુરિ.	અવડ્ઢ	સૂર્યો.	સૂર્યા.	નવકા.	પોરિ.	સાડ્ઢ.	પુરિ.	અવડ્ઢ	સૂર્યો.	સૂર્યા.	નવકા.	પોરિ.	સાડ્ઢ.	પુરિ.	અવડ્ઢ
જા. ૧	૭-૨૨	૧૮-૫	૮-૧૦	૧૦-૩	૧૧-૨૩	૧૨-૪૪	૧૫-૨૪	૭-૧૨	૧૮-૧૨	૮-૦	૯-૫૮	૧૧-૨૧	૧૨-૪૩	૧૫-૨૮	૭-૨૪	૬-૪	૮-૧૨	૧૦-૪	૧૧-૨૭	૧૨-૪૭	૩-૨૯
૧૬	૭-૨૫	૧૮-૧૫	૮-૧૩	૧૦-૮	૧૧-૨૯	૧૨-૫૦	૧૫-૩૩	૭-૧૬	૧૮-૨૨	૮-૪	૧૦-૩	૧૧-૨૬	૧૨-૪૯	૧૫-૩૮	૭-૨૬	૬-૧૬	૮-૧૪	૧૦-૯	૧૧-૩૦	૧૨-૫૧	૩-૩૩
ફે. ૧	૭-૨૧	૧૮-૨૭	૮-૯	૧૦-૮	૧૧-૩૨	૧૨-૫૪	૧૫-૪૩	૭-૧૫	૧૮-૩૧	૮-૩	૧૦-૪	૧૧-૨૯	૧૨-૫૩	૧૫-૪૨	૭-૨૩	૬-૨૮	૮-૧૧	૧૦-૯	૧૧-૩૨	૧૨-૫૫	૩-૪૦
૧૬	૭-૧૩	૧૮-૩૭	૮-૧	૧૦-૪	૧૧-૨૯	૧૨-૫૫	૧૫-૫૦	૭-૮	૧૮-૩૯	૭-૫૬	૧૦-૧	૧૧-૨૮	૧૨-૫૩	૧૫-૪૮	૭-૧૫	૬-૩૮	૮-૩	૧૦-૫	૧૧-૩૦	૧૨-૫૫	૩-૪૫
મા. ૧	૭-૪	૧૮-૪૨	૭-૫૨	૯-૫૯	૧૧-૨૬	૧૨-૫૩	૧૫-૫૧	૭-૦	૧૮-૪૪	૭-૪૮	૯-૫૬	૧૧-૨૪	૧૨-૫૨	૧૫-૪૯	૭-૪	૬-૪૩	૭-૫૨	૯-૫૯	૧૧-૨૬	૧૨-૫૪	૩-૪૯
૧૬	૬-૫૦	૧૮-૪૮	૭-૩૮	૯-૫૦	૧૧-૨૦	૧૨-૪૯	૧૫-૫૦	૬-૪૮	૧૮-૪૮	૭-૩૬	૯-૪૮	૧૧-૧૮	૧૨-૪૮	૧૫-૪૮	૬-૫૦	૬-૪૯	૭-૩૮	૯-૫૦	૧૧-૨૦	૧૨-૪૯	૩-૫૦
એ. ૧	૬-૩૫	૧૮-૫૪	૭-૨૩	૯-૩૯	૧૧-૧૨	૧૨-૪૪	૧૫-૫૦	૬-૩૪	૧૮-૫૨	૭-૨૨	૯-૩૮	૧૧-૧૧	૧૨-૪૩	૧૫-૪૮	૬-૩૩	૬-૫૬	૭-૨૧	૯-૩૬	૧૧-૧૦	૧૨-૪૪	૩-૫૦
૧૬	૬-૨૦	૧૯-૦	૭-૮	૯-૩૦	૧૧-૫	૧૨-૩૯	૧૫-૫૦	૬-૨૩	૧૮-૫૫	૭-૧૧	૯-૩૧	૧૧-૫	૧૨-૩૯	૧૫-૪૮	૬-૧૮	૭-૨	૭-૬	૯-૨૭	૧૧-૫	૧૨-૩૯	૩-૫૧
મે ૧	૬-૮	૧૯-૬	૬-૫૬	૯-૨૩	૧૧-૦	૧૨-૩૬	૧૫-૫૨	૬-૧૪	૧૯-૦	૭-૨	૯-૨૪	૧૧-૦	૧૨-૩૫	૧૫-૪૮	૬-૬	૭-૯	૬-૫૪	૯-૨૧	૧૧-૦	૧૨-૩૬	૩-૫૫
૧૬	૬-૦	૧૯-૧૩	૬-૪૮	૯-૧૯	૧૦-૫૮	૧૨-૩૬	૧૫-૫૬	૬-૮	૧૯-૬	૬-૫૬	૯-૨૧	૧૦-૫૮	૧૨-૩૭	૧૫-૫૧	૫-૫૮	૭-૧૬	૬-૪૬	૯-૧૬	૧૦-૫૭	૧૨-૩૫	૩-૫૭
જુ. ૧	૫-૫૫	૧૯-૨૦	૬-૪૩	૯-૧૮	૧૦-૫૮	૧૨-૩૮	૧૬-૧	૬-૫	૧૯-૧૧	૬-૫૩	૯-૨૦	૧૦-૫૮	૧૨-૩૯	૧૫-૫૭	૫-૫૨	૭-૨૪	૬-૪૦	૯-૧૪	૧૦-૫૫	૧૨-૩૮	૪-૧
૧૬	૫-૫૬	૧૯-૨૫	૬-૪૪	૯-૧૯	૧૧-૦	૧૨-૪૦	૧૬-૫	૬-૬	૧૯-૧૬	૬-૫૪	૯-૨૧	૧૧-૦	૧૨-૪૦	૧૫-૫૮	૫-૫૨	૭-૩૦	૬-૪૦	૯-૧૫	૧૦-૫૭	૧૨-૪૧	૪-૫
જુ. ૧	૫-૫૯	૧૯-૨૬	૬-૪૭	૯-૨૧	૧૧-૩	૧૨-૪૩	૧૬-૭	૬-૯	૧૯-૧૮	૬-૫૭	૯-૨૪	૧૧-૪	૧૨-૪૩	૧૬-૨	૫-૫૫	૭-૩૩	૬-૪૩	૯-૧૮	૧૧-૨	૧૨-૪૪	૪-૮
૧૬	૬-૪	૧૯-૨૬	૬-૫૨	૯-૨૫	૧૧-૫	૧૨-૪૫	૧૬-૭	૬-૧૪	૧૯-૧૮	૭-૨	૯-૨૮	૧૧-૬	૧૨-૪૫	૧૬-૨	૬-૧	૭-૩૨	૬-૪૯	૯-૨૨	૧૧-૫	૧૨-૪૫	૪-૯
ઓ. ૧	૬-૧૧	૧૯-૨૧	૬-૫૯	૯-૨૯	૧૧-૮	૧૨-૪૬	૧૬-૫	૬-૧૯	૧૯-૧૪	૭-૭	૯-૩૧	૧૧-૮	૧૨-૪૫	૧૬-૦	૬-૮	૭-૨૫	૬-૫૬	૯-૨૭	૧૧-૭	૧૨-૪૬	૪-૬
૧૬	૬-૧૬	૧૯-૧૨	૭-૪	૯-૩૧	૧૧-૮	૧૨-૪૪	૧૫-૫૮	૬-૨૧	૧૯-૫	૭-૯	૯-૩૨	૧૧-૮	૧૨-૪૩	૧૫-૫૫	૬-૧૪	૭-૧૭	૭-૨	૯-૩૦	૧૧-૮	૧૨-૪૫	૪-૦
સ. ૧	૬-૨૩	૧૮-૫૯	૭-૧૧	૯-૩૨	૧૧-૭	૧૨-૪૦	૧૫-૪૯	૬-૨૪	૧૮-૫૩	૭-૧૨	૯-૩૨	૧૧-૬	૧૨-૪૦	૧૫-૪૫	૬-૨૧	૭-૪	૭-૯	૯-૩૧	૧૧-૬	૧૨-૪૦	૩-૫૦
૧૬	૬-૨૭	૧૮-૪૨	૭-૧૫	૯-૩૨	૧૧-૩	૧૨-૩૫	૧૫-૨૫	૬-૨૭	૧૮-૪૦	૭-૧૫	૯-૩૧	૧૧-૨	૧૨-૩૪	૧૫-૩૪	૬-૨૬	૬-૪૭	૭-૧૪	૯-૩૨	૧૧-૪	૧૨-૩૫	૩-૩૯
ઓ. ૧	૬-૩૩	૧૮-૨૬	૭-૨૧	૯-૩૨	૧૦-૫૯	૧૨-૩૦	૧૫-૧૦	૬-૩૧	૧૮-૨૭	૭-૧૯	૯-૩૦	૧૦-૫૯	૧૨-૨૯	૧૫-૨૩	૬-૩૨	૬-૩૨	૭-૨૦	૯-૩૧	૧૧-૧	૧૨-૩૦	૩-૨૭
૧૬	૬-૩૯	૧૮-૧૩	૭-૨૭	૯-૩૩	૧૦-૫૬	૧૨-૨૬	૧૪-૫૨	૬-૩૩	૧૮-૧૬	૭-૨૧	૯-૩૦	૧૦-૫૩	૧૨-૨૪	૧૫-૧૧	૬-૩૮	૬-૧૭	૭-૨૬	૯-૩૨	૧૦-૫૭	૧૨-૨૫	૩-૧૬
ન. ૧	૬-૪૮	૧૮-૧	૭-૩૬	૯-૩૭	૧૦-૫૮	૧૨-૨૫	૧૪-૪૦	૬-૪૦	૧૮-૫	૭-૨૮	૯-૩૪	૧૦-૫૮	૧૨-૨૩	૧૪-૫૬	૬-૪૬	૬-૨	૭-૩૪	૯-૩૫	૧૧-૧	૧૨-૨૪	૩-૪
૧૬	૬-૫૮	૧૭-૫૫	૭-૪૬	૯-૪૪	૧૧-૨	૧૨-૨૭	૧૪-૩૬	૬-૪૮	૧૮-૦	૭-૩૬	૯-૩૯	૧૧-૦	૧૨-૨૭	૧૪-૫૨	૬-૫૮	૫-૫૩	૭-૪૬	૯-૪૪	૧૧-૪	૧૨-૨૫	૨-૫૮
ડિ. ૧	૭-૯	૧૭-૫૪	૭-૫૭	૯-૫૧	૧૧-૮	૧૨-૩૧	૧૪-૪૧	૬-૫૯	૧૭-૫૯	૭-૪૭	૯-૪૬	૧૧-૫	૧૨-૨૮	૧૪-૫૪	૭-૭	૫-૫૨	૭-૫૫	૯-૫૦	૧૧-૧૦	૧૨-૩૧	૨-૫૭
૧૬	૭-૧૮	૧૭-૫૮	૮-૬	૧૦-૦	૧૧-૧૭	૧૨-૩૮	૧૪-૪૫	૭-૮	૧૮-૩	૭-૫૬	૯-૫૦	૧૧-૧૪	૧૨-૩૫	૧૫-૨૦	૭-૧૭	૫-૫૫	૮-૫	૯-૫૯	૧૧-૧૯	૧૨-૩૯	૩-૬

અમદાવાદની આસપાસના ગામવાળાઓએ સૂર્યોદય તથા નવકારસી વિ.માં ૫-મિનીટ વધારી પચ્ચક્ખાણ ગણવું. તથા ૧-થી ૧૬ અને ૧૬થી-૩૦ તારીખનું અંતરબાકી હિસાબ ગણવો.......

કાળ	ફા૦સુ૦૧૫થી	ફા૦સુ૦૧૫થી	અ૦સુ૦૧૫થી
પાણી	૪, પ્રહર	૫, પ્રહર	૩, પ્રહર
સુખડી	૧, માસ	૨૦, દિન	૧૫, દિન
કાંબળી	૪, ઘડી	૨, ઘડી	૬, ઘડી
પલ્લા	૪	૩	૫

(૧) ફાગણ સુદ ૧૫થી–ભાજીપાલો, નવું પીલેલ તલનું તેલ, બદામ વિના મેવો, ખજુર, ખારેક, ટોપરાની કાચલીઓ (ગોળો ફોડેલ બીજે દિને અભક્ષ) આઠ માસ બંધ. **(૨) આર્દ્રાથી**–કેરી અને કાચી ખાંડ કાર્તક સુદ ૧૪ સુધી બંધ. **(૩) અસાડ સુદ ૧૫થી**–બદામ ચાર માસ બંધ (આખો ફોડેલ બીજે દિને અભક્ષ)

—: અણાહારી :—

(૧) અગર (૨) અફીણ (૩) નિંબપંચાંગ (૪) આસન (૫) તગરગંઠોડાં (૬) એળીઓ૦ ઘણા દિન ન વાપરવો (૭) હળદર (૮) અંબર (૯) પાનની જડ (૧૦) અતિવિષ કળી (૧૧) ગોમૂત્ર (૧૨) ઉપલેટ (૧૩) જવખાર (૧૪) કર્પાસાતુ (૧૫) ગળો (૧૬) કસ્તુરી (૧૭) ગુગળ (૧૮) કડુ (૧૯) દાડમછાળ (૨૦) તમાકુ (૨૧) ચિત્રમૂળક (૨૨) કાથો અથવા ખેરસાર (૨૩) ત્રિફળા (૨૪) કટકડી (૨૫) કુવારનાં મૂળ (૨૬) બહેડાંની છાળ (૨૭) બુચકણ (૨૮) બીયો (૨૯) હીરાબોલ (૩૦) રીંગણી (૩૧) હીંમજ અને હરડે (૩૨) સાજીખાર (૩૩) સુખડ (૩૪) સુરેખાર (૩૫) અફીણ અને કેસરનો લેપ (૩૬) લોબાન (૩૭) દર્ભમૂળ (૩૮) વખમો (૩૯) રક્ષા (૪૦) પુંવાડીયાના બીજ (૪૧) કસ્તુરી સાથે અંબર (૪૨) કેરમૂળ (૪૩) બાવળ છાલ (૪૪) ગોમૂત્ર ત્રિફળા ગોળી (૪૫)

ધમાસો (૪૬) મહુઠ (૪૭) અગરચૂર્ણ (૪૮) અગરલેપ (૪૯) ટંકણખાર (૫૦) આકડાનો ક્ષાર (૫૧) ફટકડીનો ભૂકો દબાવવો (૫૨) સુખડ–લાકડીયોગધકલેપ.

(ઉપરની ઔષધિ કયા રોગ ઉપર કામ આવે તેનો નંબર)

પેશાબ બંધ કરે, ૨ ગોળો નાશક, ૨૫ સોજો નાશક, ૭,૧૬
ક્ષીણતા નાશક, ૮ રક્તપિત્ત ,, ૨૮ પેટદુખાવો ,, ૩૮
કંપવાયુ ,, ૮ મૂર્ચ્છા ,, ૪૭ બેભાન ,, ૮,૪૭
અજીર્ણ ,, ૨૬ સુતિકાદોષ ,, ૩૦ ચળ ,, ૬૬,૩૯
દંતરોગ ,, ૨૪ પવન છુટ કરે, ૩૨ અરૂચી ,, ૭,૬૪
મુખગરમી ,, ૨૪ ગેસ નાશક, ૩૨ મુખરોગ ,, ૩૨
બરોળ ,, ૨૫ કોલેરા ,, ૪૬ અસ્થિસંધાનક, ૬૭
ઉંઘલાવે, ૨ આર્તવશુદ્ધિ કરે, ૮ વાઈનાશક, ૨,૨૦,૪૭
દમ નાશક, ૩૦ વંધ્ય આર્તવબંધક,૨૯ ગોળો ,, ૬૬,૬૩,૩૨
શ્વાસ ,, ૬૩ મગજને હિતકારી,૩૬ દાદર ,, ૩,૭,૪૦,૫૨
વાત રોગ ,, ૬૩ ધાતુલોહી અટકાવે,૫૬ દાહ ,, ૬૪,૬૫,૪૫
આંચકી ,, ૬૬ શૂળનાશક,૬૩,૩૨,૪૬ પ્રદર ,, ૬૪,૬૫,૩૭
ભેદક ૬૮ અતિસાર ,, ૬૯,૨૬,૨૯ કમળો ,, ૬૫,૬૮,૩૬
મુખ શોધક, ૨૨ પ્રમેહ ,, ૭,૬૫,૬૮ ચર્મરોગ ,, ૭,૨૫,૪૬
મસાનાશક, ૬૩,૬૫,૪૭,૪૬ તૃષાનાશક, ૭,૬૨,૬૪,૨૭,૪૫
રક્તદોષ ,, ૩,૬૬,૨૨,૪૬ હૃદય ,, ૬૫,૬૬,૬૭,૨૩,૩૬
મસ્તક દુઃખ ,, ૫,૨૭,૩૫ ખાંસી ,, ૬૯,૨૨,૨૩,૨૬,૪૨,૪૩
ઝાડા બંધ કરે, ૨,૬૦,૪૯ પિત્ત ,, ૩,૯,૬૪,૬૫,૬૮,૨૩,૨૫,૩૩
આંખને હિતકારી, ૨૩,૩૬ શક્તિદાયક, ૪,૮,૬૫,૬૬,૬૭,૨૩,૩૭
પરસેવો લાવે, ૨,૪,૨૪,૪૮ મલશોધક,૬,૬૬,૬૩,૬૮,૨૩,૨૫,૪૪,૪૯
સ્ફૂર્તિદાયક, ૪,૮,૬૬,૨૩ વાયુનાશક, ૪,૫,૯,૬૬,૬૨,૬૩,૬૫,૬૬
૬૭,૨૦,૨૩,૩૬,૪૨,૪૯
થંડક માટે, ૬,૩,૨૨,૨૫,૩૩ કફનાશક, ૭,૯,૬૬,૬૩ થી ૬૬,૨૦,૨૩
ક્રોધ નાશક, ૩,૭,૬૬,૬૫,૬૮ ૨૫,૨૬,૨૮,૩૦,૩૨,૪૯,૫૦
પાચક, ૬૬,૬૯,૨૬,૩૦,૩૮

–: આગમનું રહસ્ય :–

(૧) "અસઢાઽઽઇણ્ણઽણવજ્જં ગીયઽથ અવારિયં" તિ મજ્ઝત્થા; આયરણા વિ હુ આણ, ત્તિ વિયણઓ સુબહુ મન્નંતિ (૪૯)

દંભ વિનાના પુરૂષોએ આચરેલું તથા શાસ્ત્ર સાપેક્ષ તેમજ ગીતાર્થ પુરૂષોએ નિષેધ નહિ કરેલ એવી પ્રણાલિકાઓને પણ ભગવાનની આજ્ઞાતુલ્ય માની મધ્યસ્થ પુરૂષો વિનયપૂર્વક તેનું બહુમાન કરે છે. (ચૈ૦ ભા૦)

(૨) સૂત્ર, ચૂર્ણિ, નિર્યુક્તિ, ભાષ્ય, વૃત્તિ, પરંપરા, અને અનુભવ,

આ સાતે શાસ્ત્રનાં અંગ કહ્યાં છે, માટે આ સાતથી સત્ય અર્થ પ્રાપ્ત થાય, આ સાતથી અવિરૂદ્ધ માર્ગ તે જિનાજ્ઞા (ઠાણાંગ).

(૩) આણાઈ તવો આણાઈ સંજમો, તહય દાણમાણાએ; આણારહિઓ ધમ્મો, પલાલ પુલવ્વ પડિહાઈ (૩૨)

જિનેશ્વરની આજ્ઞાપૂર્વક જે કંઇ કરવું, તે–તપ, તે–સંયમ અને તે–દાન જાણવું.

જિનેશ્વરની આજ્ઞારહિત પોતાની બુદ્ધિથી સારામાં સારૂં કરવામાં આવે તો પણ તે સર્વ ઘાસની જેમ નિરર્થક છે (સં૦સિ૦)

(૪) વીતરાગ ! સપર્યાતઃ, તવાજ્ઞાપાલનં પરં; આજ્ઞારાદ્ધા વિરાદ્ધા ચ, શિવાય ચ ભવાય ચ (૪)

કલિકાળ સર્વજ્ઞ **શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય** ભગવંત વીતરાગ સ્તોત્રમાં ફરમાવે છે કે :– હે વીતરાગ ! તારી દ્રવ્યપૂજાથી પણ તારી આજ્ઞાનું પાલન કરવું તે વધારે શ્રેષ્ઠ છે.

કારણ કે :– આજ્ઞાનું પાલન કરવાથી સર્વદુઃખથી મુક્ત થવાય છે. અને આજ્ઞાનું ખંડન કરવાથી સંસારમાં રખડપટ્ટી વધારાય છે.

(૫) આણા ખંડનકારી, જઇ વિ તિકાલં મહાવિભૂઇએ;
પૂએઇ વીયરાયં, સવ્વં પિ નિરત્થયં તસ્સ (૩૩)

ભગવાનની આજ્ઞાને ખંડન કરનારો સવાર બપોર અને સાંજ ત્રણે ટાઈમ ઘણા ધનનો અર્ચ કરીને ભગવાનની પૂજા કરે, તો પણ તેને સર્વ નિષ્ફળ થાય છે.

અથવા સરવાળે આજ્ઞાખંડનનું પાપ વધી જતું હોવાથી દુર્ગતિમાં જઈ અનેક પ્રકારે દુઃખો ભોગવે છે. **(સં૦)**

(૬) જિણાણાએ કુણંતાણં, નૂણં નિવ્વાણકારણું;
સુંદરં પિ સુયુદ્ધીણં, સવ્વં ભવનિબંધણું (૨)

ભગવાનની આજ્ઞાપૂર્વક જે કંઈ પણ કરવામાં આવે તે મોક્ષનું કારણ બને છે, અને ભગવાનની આજ્ઞા વિના પોતાની બુદ્ધિથી સારામાં સારું કરે તો પણ, તે સર્વ સંસારની વૃદ્ધિ કરનાર જ છે.

(૭) પાપ નહિ કોઇ ઉત્સૂત્ર ભાષણ જિસ્યો, ધર્મ નહિ કોઈ જગ સૂત્ર સરિખો; સૂત્ર અનુસાર જે ભવિક કિરિયા કરે, તેહનો શુદ્ધચારિત્ર પરખો (૬) ધાર૦

અધ્યાત્મજ્ઞાની **આનંદઘનજી** મહારાજ સાહેબે શ્રી અનંતનાથ ભગવાનની સ્તુતિ કરતાં સાફ સાફ શબ્દોમાં જણાવ્યું છે કે :– આજ્ઞાવિરુદ્ધ જે કંઈ બોલવું, તે મોટામાં મોટું પાપ છે. અને શાસ્ત્રને અનુસારે જે કંઈ કરવું, તે મોટામાં મોટો ધર્મ છે.

માટે શાસ્ત્રને અનુસારે જે આત્માઓ ક્રિયા કરે છે તેમનું જ શુદ્ધચારિત્ર છે એમ જાણવું.

(૮) વચન નિરપેક્ષ વ્યવહાર જૂઠો કહ્યો, વચન સાપેક્ષ વ્યવહાર સાચો; વચન નિરપેક્ષ વ્યવહાર સંસાર ફળ, સાંભળી આદરી કાંઈ રાચો...ધાર૦

તે જ મહાપુરુષ ચોથી ગાથામાં જણાવે છે કે :– પ્રભુની આજ્ઞાને ઠોકરે મારીને જે કંઈ વ્યવહાર કરવો તે સર્વ જૂઠો વ્યવહાર છે.

અને ભગવાનની આજ્ઞાને લક્ષમાં રાખીને તેમની આજ્ઞાને અનુસરીને જે કંઈ વ્યવહાર કરવો તે સર્વ સાચો વ્યવહાર છે.

પ્રભુની આજ્ઞાની અપેક્ષા વિનાનો સર્વ વ્યવહાર સંસારની જ વૃદ્ધિ કરનાર છે.

માટે ભગવાનની આજ્ઞાની અપેક્ષા રાખ્યા વિના જે કંઈ વ્યવહાર થાય છે તેમાં પ્રીતિ ધારણ કરવી નહિ.

(૯) માસે માસે ઉ જા અજ્જા, એગસિત્થેણ પારએ;
કલહે ગિહત્થ માસાહિં, સવ્વં તીઇ નીરત્થયં (૧૩૪)

ગચ્છાચાર૦માં જણાવ્યું છે કે :—માસખમણને પારણે માસખમણ, બે માસીને પારણે બે માસી, ત્રણ માસીને પારણે ત્રણ માસી આદિ કરે, અને પારણામાં એક જ વખત ભાત–કુરી આદિ વાપરનારી સાધ્વી, ભગવાનની આજ્ઞાવિરુદ્ધ થઈ કોઈના મર્મ ઉઘાડે, આળ આપે, શાપ આપે, તેમજ ગાળો બોલીને ઝઘડો કરે, તો તેનું સર્વ તપ–જપ–ચારિત્ર નિષ્ફળ બને છે.

(૧૦) જં અન્નાણિ કમ્મં ખવેઈ, બહુઆહિં વાસકોડીહિં;
તં ણાણી તિહિગુત્તો, ખવેઇ ઉસાસમિત્તેણ (અનુ૦)

ઉગ્ર તપ–જપ આદિ અનેક કષ્ટકારી ક્રિયાઓ ક્રોડો વર્ષ સુધી કરીને અજ્ઞાની આત્મા જેટલા કર્મોનો ક્ષય કરે છે, તેટલા કર્મોને મન વચન અને કાયાની અશુભ પ્રવૃત્તિને રોકનાર જ્ઞાની આત્મા શ્વાસોશ્વાસમાં ક્ષય કરે છે.

(૧૧) કિં બહુણા ઇહ જહ જહ, રાગ દોસા લહું વિલિજ્જંતિ;
તહ તહ પયટ્ટિઅવ્વં, એસા આણા જિણંદાણં (૧૬૫)

૩૦ શ્રીમદ્યશોવિજયજી ગુરુતત્વનિશ્ચયમાં આગમનું રહસ્ય અર્થાત્ ભગવાનની આજ્ઞા કોને કહેવાય તે બતાવે છે કે :— જેમ જેમ રાગ–દ્વેષ અને મોહ ઓછા થાય, તેમ તેમ વર્તવું, એજ–જિનેશ્વર ભગવંતની આજ્ઞા છે.

—: वंदन विचार :—

(१) કોઈ પણ સાધુ–સાધ્વી મહારાજ સામા મળે ત્યારે પ્રથમ નાનામાં નાના એ **मत्थएण वंदामि** કહેવું જોઈએ, જો માથું ન ઝુકે અને અક્કડ રહે તો તેણે પંચ પરમેષ્ઠિને કરેલો નમસ્કાર **ખોટો** જાણવો, અને તેનું તપ–જપ–સંયમ–વિ૦ સર્વ બાદુબલીની માફક આત્મશુદ્ધિમાં નિષ્ફળ બને છે.

કારણ કે :—અભેદ દૃષ્ટિએ કોઈપણ એક પદની આશાતના કરવાથી પાંચે પરમેષ્ઠિની આશાતના થાય છે, તેવી રીતે કોઈપણ એક પદને નમસ્કાર કરવાથી પાંચે પરમેષ્ઠિને નમસ્કાર થઈ જાય છે.

(૨) દેવવંદનની જેમ દરરોજ **ગુરૂવંદન** કરવું એ પણ એક આવશ્યક છે.

હે આત્મન્! તેં દેવસંબંધી ઘણી યાત્રાઓ કરી અને ઘણા દહેરાસરોમાં જઈ વીતરાગના દર્શન કર્યા, પરંતુ ગુરૂઓ સંબંધી કેટલી યાત્રાઓ કરી? અને કેટલા ઉપાશ્રયમાં જઈ ગુરૂવંદન કર્યું?

વિહારમાં વચ્ચે આવતા જિનમંદિરો જોઈ તું દર્શન કરવા તલપાપડ થાય છે, પરંતુ એ જ માર્ગમાં વચ્ચે આવતા ઉપાશ્રયો જોઈ ગુરૂવંદન કરવા તારૂં રૂવાડું ફરકે છે કે નહિ? ફરકે તો તારો ભાગ્યોદય સમજજે.

(૩) **હે આત્મન્!** શિષ્યને સર્વ પ્રકારની સામગ્રી પૂરી પાડવા તું હરખાય છે. પરંતુ ગુરૂની ભક્તિમાં તારી શક્તિનો સદુપયોગ કરતાં તું કેમ ઉદાસીન બને છે? માટે હવે **જાગ્રત થા** અને મનને સમજાવી દે કે **પહેલા ગુરૂ અને પછી શિષ્ય.**

(૪) **પાંચ કારણે ગુરૂવંદન થાય નહિ.** (૧) ગુરૂ કોઈપણ ધર્મકાર્યના વિચારમાં એકાગ્ર ચિત્તવાળા હોય (૨) સન્મુખ ન હોય (૩) નિદ્રા આદિ પ્રમાદમાં વર્તતા હોય (૪) આહાર કરતા હોય અથવા કરવાના આરંભવાળા હોય અને (૫) સ્થંડિલ જતા હોય ત્યારે ગુરૂવંદન થાય નહિ. **(ગુ૦ ભા૦)**

(૫) વડીલના વિરહમાં દેવવંદનની જેમ સ્થાપનાજીને દરરોજ ગુરૂવંદન કરવું જોઈએ.

દરેક ક્રિયામાં સ્થાપનાજી પાસે ગુરૂની જેમ જ ગુરૂ માની આદેશ માગવા, અને સાક્ષાત્ ગુરૂદેવ જ આજ્ઞા આપે છે તેમ સમજવું.

(૬) ગુરૂ અથવા વડીલથી **સ્વપક્ષે** (પુરૂષથી પુરૂષે અને સ્ત્રીથી સ્ત્રીએ) **સાડાત્રણ હાથ** અને **પરપક્ષે** (સ્ત્રીથી પુરૂષે અને પુરૂષથી સ્ત્રીએ) **તેર હાથ** અવગ્રહ રાખી દૂર રહેવું, પરંતુ જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે વડીલની આજ્ઞા મેળવીને અવગ્રહમાં પ્રવેશ કરવો.

(૭) હીણસ્સવિ સુદ્ધપરૂ–વગસ્સ નાણાહિયસ્સ કાયવ્વં; જણચિત્તગાહણાત્થં, કરિંતિ લિંગાવસેસે વિ

શિથિલ આચારવાળો હોય પરંતુ અગાધજ્ઞાની હોય, અને શુદ્ધ દેશના આપતો હોય તો લોક અપવાદ નિવારણ કરવા તેનું વૈયાવચ્ચ, અલ્પજ્ઞાનિ અને ઉગ્ર ક્રિયાવાળાએ કરવું જોઈએ, અન્યથા શાસન હેલના (સાધુઓ ઉપર અભાવ) થાય કે :—આ લોકો ઘર છોડ્યાં પરંતુ પરસ્પર ઈર્ષ્યાવાળા છે. **(૩૪૭ ઉ૦ મા૦)**

—: સાધુત્વની ભાવના :—

(૧) સમસ્ત જગત (ષટ્ દ્રવ્યાત્મક)ને અનાદિ–અનંત તેમ જ ઉત્પાદ–વ્યય–ધ્રુવ સ્વરૂપ જાણીને **મધ્યસ્થભાવ** ધારણ કરે **(૨)** સર્વજ્ઞ અને સર્વદર્શી **શ્રી વીતરાગં** ભગવંતોએ ભાખેલ હેય–ઉપાદેય સ્વરૂપી મોક્ષમાર્ગમાં **અવિચલિત શ્રદ્ધા** ધારણ કરે **(૩)** શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતોએ ભાખેલ શુદ્ધાત્મસ્વરૂપને નયસ્વરૂપે યથાર્થ જાણી અનાદિ–અનાત્મકભાવને **દૂર કરવા** પ્રયત્ન કરે. **(૪)** નિરંતર પોતાના આત્માની **શુદ્ધિનું** લક્ષ રાખે **(૫)** જગતના સમસ્ત જીવો પ્રત્યે યથાયોગ્ય **મૈત્રી–પ્રમોદ–માધ્યસ્થ** અને **કારણ્યભાવ** રાખે **(૬)** પાંચ મહાવ્રતોના પાલનમાં સદા **ઉત્સાહી** ચિત્તવાળો રહે **(૭)** પાંચ ઇન્દ્રિયોના વિષયોથી **વિરામ** પામે **(૮)** સાધુના પ્રધાનભાવ

ક્ષમામાં આગળ વધતો રહે (૯) પ્રાપ્ત થયેલા ગુણોમાં ઉત્કર્ષ **ધરે** નહિ (૧૦) માયા તેમ જ અજ્ઞાનયુક્ત વાણી–વર્તનમાં **વિલાસ** તજે (૧૧) સર્વ પ્રકારના પરિગ્રહમાં સંસારનો **મોહ** જાણે (૧૨) રાગના બંધનો **તોડવાનો** પ્રયત્ન કરે (૧૩) કોઈ પણ ભાવમાં **દ્વેષ** ધારણ કરે નહિ (૧૪) ચતુર્વિધ શ્રીસંઘ પ્રત્યે **ભક્તિભાવ** ધારણ કરે (૧૫) અરિહંત પરમાત્માની **આજ્ઞા** વિચારે (૧૬) સિદ્ધ પરમાત્માનું **ધ્યાન** ધરે (૧૭) વડિલોનો **વિનય–વૈયાવચ્ચ** કરે (૧૮) ગુણી પુરૂષોનું **બહુમાન** કરે (૧૯) આત્માર્થમાં જાગ્રત રહી **પરપરિવાદનો** વિશેષ પ્રકારે ત્યાગ કરે. (૨૦) જગતના સર્વ જીવોને **કર્માધીન** જાણે (૨૧) ઉત્તમ જીવો પ્રત્યે **ભાવકરૂણા** લાવી તેમને **ધર્મોપદેશ** આપી ધર્મમાર્ગમાં પ્રવર્તાવે (૨૨) આશ્રિતોનું સદા **હિત** ચિન્તવે (૨૩) શરીરનું **મમત્વ** ત્યાગે (૨૪) અનુકૂલ-પ્રતિકૂલ પરિષહોને **સહન** કરતાં શિખે (૨૫) **નિયાણું વર્જે** (૨૬) નિરંતર દોષોનું **પ્રાયશ્ચિત** કરે (૨૭) ઉપસર્ગ કાળે પણ **ધર્મને** મૂકે નહિ.

—: હિતશિક્ષા :—

(૧) ફક્ત વેશ પહેરવાથી આપણું કામ સમાપ્ત થતું નથી, પરંતુ જીવનને સંસ્કારથી સુશોભિત બનાવવાનું છે.

(૨) ગુરુની આજ્ઞાનું પાલન કરવું.

ચારિત્રદાતા ગુરુતણો, પચ્ચુવયાર ન થાય;
ભવ કોટાકોટીએ કરી, કરતાં કોટી ઉપાય (૧)
છઠ્ઠઠ્ઠમ દશમ દુવાલસેહિં, માસદ્ધ માસખમણેહિં;
અકરંતા ગુરુવયણું, અણંતસંસારિઆ ભણિયા (૨)

(૩) ગુરુ મહારાજનો ઠપકો મળે એવું કાર્ય મન–વચન અને કાયાથી કરવું નહિ.

(૪) વડીલોનો વિનય સાચવવો અને સામું બોલવું નહીં.

(૫) કોઈ વખત લઘુ [સાધુ–સાધ્વી] બોલી જાય તો પણ સહન કરતાં શીખી લેવું.

(૬) આગંતુક [મહેમાન] સાધુ–સાધ્વી સાથે લેવા–દેવાનો તથા ભક્તિ અને વંદનનો વ્યવહાર ગુરુની આજ્ઞા પૂર્વક કરવો.

(૭) ઉન્માર્ગે જતા શિષ્યને ગુરૂ અટકાવે અને હિતવચન કહે, ઉન્માર્ગે જતા ગુરૂને શિષ્ય અટકાવે અને હિતવચન એકાન્તમાં વિનયપૂર્વક કહે, તેવી રીતે સાધુ–સાધ્વી–શ્રાવક–શ્રાવિકામાં પરસ્પર જાણવું, જેમકે એક શ્રાવિકા પણ ઉન્માર્ગે જતા ધુરંધર આચાર્યને પણ હિતવચન કહી શકે છે.

(૮) પરસ્પર સંપ રાખવો, અને હળીમળીને રહેવું, સ્વભાવ ચીડીયો રાખવો નહીં, ઈર્ષ્યા અને નિન્દાનો સદંતર ત્યાગ કરવો.

(૯) "ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં"

હે ક્ષમાશ્રમણ ! હું આપને વંદન કરવાને ઇચ્છું છું, આમાં 'ખમા' એટલે 'ક્ષમા' રાખવી એ સાધુનું મુખ્ય કર્તવ્ય બતાવ્યું છે,

(૧૦) વૈયાવચ્ચ કરવામાં કાયર ન બનવું, કારણ કે મહાન પુણ્યનો ઉદય હોય તોજ ભક્તિનો લાભ મળે, અભ્યંતર ભક્તિ તેજ કહેવાય કે જે ગુરૂનું ચિત્ત પ્રસન્ન રાખવું અથવા ગુરૂની આજ્ઞાનું પાલન કરવું.

(૧૧) નવરા બેસી રહેવું નહીં, પરંતુ ભણવું, અર્થ વિચારવા, વાંચવું, સ્વાધ્યાય કરવો, જાપ જપવો, ધ્યાન કરવું, અગર સેવા–ભક્તિ કરવી.

(૧૨) જ્ઞાનાવરણીયના ઉદયે જ્ઞાન ઓછું હશે તો ચાલશે, શરીરની શક્તિના અભાવે તપશ્ચર્યા ઓછી કરશો તો પણ ચાલશે, બેઠા બેઠા ક્રિયા કરશો તોપણ ચાલશે, પરંતુ "વ્યવહારશુદ્ધિ" પહેલી જોઈશે, કારણ કે એક વખત પણ ફક્ત વ્યવહાર બગાડ્યો તો પણ લોકો સદ્ગાયને માટે શંકાની દૃષ્ટિએ જોશે–આંગળી કરશે,

અને દેવ–ગુરૂ–ધર્મની નિન્દા કરી પાપના ભાગી બનશે, તેમાં નિમિત્ત આપણે બનીશું.

(૧૩) પ્રથમ વ્યવહાર બગડે, પછી મન બગડે, પછી કાયા બગડે, પરંતુ વ્યવહાર બગડતો અટકાવીને વ્યવહારશુદ્ધિ રાખવામાં આવે તો મન બગડે નહિ, તથા મન બગડ્યું હોય તોપણ બગડતું અટકી જાય, અને કાયાથી તો સચોટ બચી જવાય.

(૧૪) વ્યાખ્યાન ચાલતું હોય તો બનતાં સુધી વ્યાખ્યાન વખતે જ વંદન કરવા સાધ્વી ભગવંતોએ જવું, તેમ જ એકાકી જવું નહીં.

(૧૫) સાધુઓએ રસ્તામાં બહેનો અને સાધ્વીઓ સાથે વાત ચીત કરવી નહીં તેમજ પચ્ચક્ખાણ પણ આપવું નહીં, સાધ્વીઓએ રસ્તામાં પુરૂષો અને સાધુઓ સાથે વાતચીત કરવી નહીં તેમ જ પચ્ચક્ખાણ આપવું કે લેવું નહીં.

(૧૬) સાધુઓ સાથે સાધ્વીઓએ અને સાધ્વીઓ સાથે સાધુઓએ વસ્તુઓ લેવા–દેવા તથા વાતો કરવાનો ઉચિત વ્યવહાર રાખવો.

(૧૭) સાધુઓએ જ્યારે સાધુઓને કાગળ લખવો હોય ત્યારે તેમાં સાધ્વીઓ તથા શ્રાવિકાઓના સુખશાતાના સમાચાર લખવાની પદ્ધતિ રાખવી નહિ.

અને સાધ્વીને કાગળ લખવો હોય ત્યારે તેમાં સાધુઓ અને શ્રાવકોના સુખશાતાના સમાચાર લખવાની પદ્ધતિ રાખવી નહિ.

સાધ્વીઓએ જ્યારે સાધ્વીઓને કાગળ લખવો હોય ત્યારે તેમાં સાધુઓ તથા શ્રાવકોના સુખશાતાના સમાચાર લખવાની પદ્ધતિ રાખવી નહિ.

અને સાધુઓને કાગળ લખવો હોય ત્યારે તેમાં સાધ્વીઓ તથા શ્રાવિકાઓના સમાચાર લખવાની પદ્ધતિ રાખવી નહિ.

(૧૮) મલીન વ્યવહારવાળા સાધુ-સાધ્વી શ્રાવક અને શ્રાવિકાઓનો ઘણો પરિચય રાખવો નહીં, ઉચિત જાણવું, ત્યાંથી ખસી જવું, છેવટે ગામ છોડી દેવું.

(૧૯) આપણા નિમિત્તે કોઈ અધર્મ પામે-પાપકર્મ બાંધે કે પતિત થતું હોય તો આપણી પ્રવૃત્તિ બદલાવવી જોઈએ, જેમ કે-ગામ છોડવું, તેવા સ્થાને જવું નહીં, સંસર્ગમાં ન આવવું, દૂર ખસી જવું.

(૨૦) દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવને આશ્રી **સંયમની શુદ્ધિ** અને **આત્મગુણ** (દર્શન-જ્ઞાન અને ચારિત્ર) **ની વૃદ્ધિ** થાય તે પ્રમાણે વર્તવું.

—: શિષ્ય-ગુરુની પ્રશ્નોત્તરી :—

(૧) ઇચ્છા૦ સંદિ૦ ભગવન્? લાભ **(૨)** કહં લહશું? જહા ગહિયં પૂવ્વસાહૂહિં **(૩)** , આવરિસઆએ? જસ્સન્નેગો **(૪)** સજ્જતરનું ઘર? અમુક વ્યક્તિનું **(૫)** ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ? છંદેણં, ગુરુ-કામમાં હોય તો **પ્રતિક્ષસ્વ** અથવા **ત્રિવિધેન** કહે **(૬)** આણુજ્જાણહ મે મિઉગ્ગહં? આણુજ્જાણામિ **(૭)** વઇક્કંતો? તહત્તિ **(૮)** જત્તા-બે? તુજ્ઝંપિ વટ્ટએ? **(૯)** જવ-ય-બે? એવં **(૧૦)** **દેવસિઅં** વઇક્કમં? અહમવિ ખામેમિ તુમં **(૧૧)** સ્વામિ સાતા છેજી? દેવગુરુ પસાયે **(૧૨)** ભાત-પાણીનો લાભ દેજ્જો? વર્તમાન જોગ **(૧૩)** ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ? પડિક્કમેહ **(૧૪)** પડિલેહઉં? પડિલેહેહ **(૧૫)** સંદિસાહઉં? સંદિસાવેહ **(૧૬)** ઠાઉં? ઠાએહ **(૧૭)** કરું? કરેહ **(૧૮)** બહુપડિપુન્ના પોરિસિ? તહત્તિ **(૧૯)** પ્રમાર્જું? પમજ્જેહ **(૨૦)** પડિલેહણા પડિલેહવાવોજી? પડિલેહેહ **(૨૧)** આલોઉં? આલોએહ **(૨૨)** ઇ૦ સં૦ ભ૦? પડિક્કમેહ **(૨૩)** ખામેઉં? ખામેહ **(૨૪)** ઇ૦ ભ૦ ૫૦ **પક્ષિય** તપ પ્રસાદ કરશોજી? ચોથભત્તેણં૦ (છટ્ઠ-

ભત્તેણં૰ અટ્ઠમભત્તેણં૰) (૨૫) પક્ખિઅં પડિક્કમું ? પડિક્કમેહ, પુનઃ શિષ્ય–સમ્મં પડિક્કમામિ (૨૬) પક્ખિઅસૂત્ર કહું ? કહેહ (૨૭) પક્ખિઅખામણાં ખામું ? ખામેહ (૨૮) ભગવન્ શુદ્ધા વસહિ ? તહત્તિ (૨૯) વસહિ પવેઉં ? પવેએહ (૩૦) પારું ? પુણો વિ કાયવ્વો, પુનઃ શિષ્ય–યથા શક્તિ (૩૧) પાર્યું ? આયારો ન મોત્તવ્વો ? પુનઃ શિષ્ય–તહત્તિ (૩૨) આદેશ દેશો૰–આપશો૰ ? બોલો–બોલજ્જે (૩૩) બહુવેલ કરશું ? કરજ્જે (૩૪) વાયણા લેશું ? લેજ્જે (૩૫) સજ્ઝાયમાં છું ? હો.

–: શિષ્યની માગણી :–

(૧) નંદિસૂત્ર સંભળાવો૰ ? (૨) મમ મુંડાવેહ ? (૩) મમ પચ્ચાવેહ ? (૪) મમ વેસં સમર્પેહ ? (૫) આલાપક ઉચ્ચરાવો૰ ? (૬) મમ નામ ઠવણું કરેહ ? (૭) ૪૦ ભ૰ ૫૦ પચ્ચ૰ આ૰ દેશો૰ ? (૮) હિતશિક્ષા પ્રસાદ કરાવો૰ ?

–: ગુરૂ વાકય :–

(૧) મિચ્છામિ દુક્કડં (૨) મત્થએણ વંદામિ (૩) તુમ્હેહિં સમં (૪) અહમવિ વંદાવેમિ ચેઇઆઇ (૫) આયરિય સંતિયં.

–: ગુરુની આશિષ–આજ્ઞાનો સ્વીકાર :–

(૧) નિત્થારગ પારગા હોહ ! ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં–તહત્તિ (૨) યથાશક્તિ તપ કરી પહોંચાડવો ! પઇટ્ઠિઓ—તહત્તિ (૩) સુગ્ગરીયં કરેહ ! ઇચ્છં.

–: સાધુચર્યા :–

(૧) એક પ્રહર બાકી રહે ત્યારે નમસ્કાર મહામંત્રનું સ્મરણ કરી જાગ્રત થવું, નિદ્રા એ આત્મગુણનો ઘાત કરનાર સર્વઘાતી પ્રકૃતિ છે, માટે નિદ્રાને ઘટાડતા જવું.

આહાર ને ઉંઘ વધાર્યા વધે અને ઘટાડ્યા ઘટે, તેમજ આહાર વધારવાથી ઉંઘપણ વધે છે.

(૨) જે જગ્યાએ ઉંઘ્યા હોઈએ કે રાઇપ્રતિક્રમણ કર્યું હોય, તે જગ્યાનો સ્વામી શય્યાતર થાય, પરંતુ એક જગ્યાએ ઉંઘ્યા અને બીજી જગ્યાએ રાઇપ્રતિક્રમણ કર્યું હોય તો બન્ને જગ્યાઓના બન્ને સ્વામી શય્યાતર થાય.

(૩) દરેક ક્રિયા પૂર્વ અથવા ઉત્તર દિશા સન્મુખ કરવી.

(૪) ક્રિયા કરતાં સ્થાપનાજી મસ્તક ઉપર અને પગથી નીચાણમાં રાખવા નહિ.

(૫) સ્થાપનાજી ઉપર રેશમી રૂમાલો તેમજ આકર્ષણ ભરેલા સુતરાઉ રૂમાલો રાખવા તે ઓઘારૂપ છે.

(૬) विभूसा वत्तिअं भिक्खू, कम्मं बंधई चिक्कणं;
संसारसायरे घोरे, जेणं पडइ दुरुत्तरे (६-१६)

કામળી, સંથારીયા, ઓઘારીયા આદિને ડીઝાઇનો પાડી રંગ-બેરંગી ભરત ભરવું તેમજ કપડાની ટાપટીપ અને શરીરની શોભા કરનાર સાધુ-સાધ્વી ચીકણાં કર્મ બાંધે છે તથા અત્યંતદીર્ઘ અને ભયંકર એવા સંસારસમુદ્રમાં ખુડે છે (દ૦ વૈ૦)

(૭) દરેક ક્રિયામાં વચ્ચે બીજી વાતો કરાય નહિ.

(૮) खेदोद्वेग क्षेपोत्थान-भ्रान्त्यन्यमुदृरुगासंगैः;
युक्तानि हि चित्तानि, प्रयन्वतो वर्जयेन्मतिमान् (३)

(૧) ખેદ-થાક, પ્રેમનો અભાવ, પૂર્વક્રિયાના દુઃખથી ઉત્તર ક્રિયાના અભાવ રૂપ દુઃખ, માર્ગથી થાકેલા માણસની માફક ઉદાસ **(૨) ઉદ્વેગ**-વેઠ, " કષ્ટવાળી ક્રિયાઓ છે " એવા જ્ઞાનથી અનુત્સાહ, ક્રિયા કરે તો પણ આનંદ ન આવે **(૩) ક્ષેપ**-એક ક્રિયા કરતાં બીજી ક્રિયામાં ચિત્ત જવું **(૪) ઉત્થાન**-અકરેલ મન, ઉતાવળીઓ સ્વભાવ **(૫) ભ્રાન્તિ**-સૂત્ર બોલ્યા કે નહિ તે યાદ ન રહેવું, એક

સૂત્રમાં બીજા સૂત્રની ભ્રાન્તિ થવી (૬) **અન્યમુદ્દ**–ચાલુ ક્રિયાને તિરસ્કારી અન્યક્રિયામાં હર્ષ ધારણ કરે (૭) **રોગ**–વિશિષ્ટ સમજ વિનાની ક્રિયા (૮) **આસંગ**–એક જ ક્રિયામાં આસક્ત "ઇદમેવ સુંદરં" ઇતિ. **આ આઠ દોષવાળી ક્રિયા આત્મશુદ્ધિ કરનાર થતી નથી.** માટે ચિત્તના આ આઠ દોષ વર્જવા લાયક છે (ષો૦ વિ૦)

(૯) કાઉસ્સગ્ગમાં જીભ અને હોઠ તેમજ આંગળી પણ હલાવવી જોઈએ નહિ.

(૧૦) કાઉસ્સગ્ગમાં સંખ્યા ગણવા ભ્રકુટિ અથવા આંગળી ફેરવવામાં આવે તો 'ભમુહંગુલી' નામનો દોષ લાગે અને હું હું કરે તો 'મુક' નામનો દોષ લાગે તથા વાંદરાની જેમ આડુંઅવળું જોયા કરે અને હોઠ હલાવે તો 'પ્રેક્ષ્ય' નામનો દોષ લાગે.

(૧૧) એવમાઇએહિં આગારેહિં–આ વાક્યમાં આદિશબ્દથી બીજા પણ અગારો બતાવે છે ૧–ઉજ્જેહિ–આગ–વિ૦ અગ્નિનો ઉપદ્રવ હોય ૨–પંચેન્દ્રિય જીવોની આડ પડતી હોય તથા છેદન–ભેદન થતું હોય ૩–રાજભય, ચોરભય કે ભીંત પડવાનો ભય હોય ૪– સ્વ–પરને સર્પાદિ ડંસનો ભય હોય તેમજ ડંસ દીધો હોય આદિ૦ આ ઉપર બતાવેલા કારણો વડે કાઉસ્સગ્ગમાં **(પાર્યા–વિના)** એક સ્થાનથી બીજે સ્થાને જતાં તોપણ કાઉસ્સગ્ગનો **ભંગ થાય નહિ** અને ત્યાં જઈ અધૂરો રહેલો કાઉસ્સગ્ગ પૂર્ણ કરે.

(૧૨) કાઉસ્સગ્ગમાં છીંક, બગાસું, ઓડકાર કે ખાંસી આવે તો મુખ આડી મુહપત્તિ કે વસ્ત્ર રાખવું જોઈએ, અને તેમ કરતાં કાઉસ્સગ્ગનો **ભંગ થાય નહિ.**

(૧૩) કાઉસ્સગ્ગ પૂર્ણ ગણીને **નમોઽરિહંતાણં** કહ્યા **પછી** જ હાથ ઊંચા લેવા (હલાવવા) જોઇએ.

(૧૪) કાઉસ્સગ્ગમાં **છીંક** આવે તો અથવા કોઇ **થોય** ભૂલે તો કાઉસ્સગ્ગ પારીને જ બોલાય (ભૂલ કહાય) પરંતુ **હુંકારા કરવા નહિ,** તેમ **પાર્યા વિના બોલાય પણ નહિ.**

(૧૫) કાઉસ્સગ્ગ જેટલો જેટલો કરવાનો હોય તેનાથી વધારે કે ઓછો કરવામાં આવે તો **અવિધિ દોષ લાગે.**

(૧૬) દેરાસરમાં કાઉસ્સગ્ગ કરતાં **પ્રભુ ઉપર દૃષ્ટિ રાખવી** અને ઉપાશ્રયમાં કાઉસ્સગ્ગ કરતાં **નાસિકા ઉપર** અથવા **સ્થાપનાજી ઉપર** દૃષ્ટિ રાખવી.

(૧૭)ઇરિયાવહિથી ભરહેસર૦ની સજ્ઝાય સુધી ક્રિયા કરી સ્વાધ્યાય અથવા ધ્યાન કરવું.

(૧૮) રાત્રિમાં શિયલભંગ સંબંધી સ્વપ્ન (કુસ્વપ્ન) આવેલ હોય તો સાગરવરગંભીરા સુધી. નહિ તો (અથવા દુઃસ્વપ્ન આવેલ હોય તો) ચંદેસુનિમ્મલયરા સુધી ચાર લોગસ્સનો કુસુમિણુ૦ નો કાઉસ્સગ્ગ કરવો **(વ્ય૦ ભા૦)**

(૧૯) કુસ્વપ્ન–રાગથી (મોહ–માયા–લોભથી) આવે. **દુઃસ્વપ્ન**–દ્વેષથી (ક્રોધ–માન–ઇર્ષ્યા–ખેદથી) આવે.

(૨૦) કુસુમિણુ૦નો કાઉસ્સગ્ગ કર્યા પછી **ઉંઘાય નહિ,** જો ઉંઘે **તો** ફરીથી કુસુમિણુ૦નો કાઉસ્સગ્ગ કરવો જોઈએ.

(૨૧) સવારના પ્રતિક્રમણમાં તપચિન્તવણીના કાઉસ્સગ્ગમાં તપનું ચિન્તવન કરવું જોઈએ.

(૨૨) તપ ચિન્તવવાની રીત—ભગવાન મહાવીરે છમાસી તપ કર્યો હતો, હે ચેતન ! તે તપ તું કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી, એક દિવસ ન્યૂન છમાસી કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી, તેવી રીતે એકેક દિવસ વધતાં ૨૯ દિવસ ન્યૂન છમાસી કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી, તેવી રીતે પાંચ–ચાર–ત્રણ

અને બે માસમાં પણ ચિન્તવન કરવું, પછી માસખમણ કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી,

એક દિવસ ન્યૂન માસખમણ કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી. તેવી રીતે એકેક દિવસ વધતાં–૧૩–દિવસ ન્યૂન માસખમણ કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી, પછી ૩૪ ભક્ત કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી, પછી બે બે ભક્ત ઓછા કરતાં ચાર ભક્ત કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી, પછી આયંબિલ કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી, તેવી રીતે નીવિ–એકાસણું–બેઆસણું–અવડ્ઢ–પુરીમડ્ઢ–સાડ્ઢપોરિસિ–પોરિસિ કરીશ ? શક્તિ નથી–પરિણામ નથી, છેવટે નવકારસી કરીશ ? શક્તિ છે–પરિણામ છે, કહી કાઉસ્સગ્ગ પારે.

પોતે પૂર્વે કોઇ વખત પણ જ્યાં સુધી તપ કર્યો ન હોય ત્યાં સુધી શક્તિ નથી એમ ચિન્તવવું અને વધારેમાં વધારે જે તપ કર્યો હોય ત્યાંથી શક્તિ છે એમ ચિન્તવવું, તથા જ્યાં સુધી તપ કરવો ન હોય ત્યાં સુધી પરિણામ નથી એમ ચિન્તવવું અને જે તપ કરવો હોય ત્યાં પરિણામ છે એમ ચિન્તવીને કાઉસ્સગ્ગ પારે.

તપ ચિન્તવવાની ચતુર્ભંગી

(૧) પૂર્વે જે તપ કરેલ ન હોય અને આજે પણ કરવો ન હોય તો, શક્તિ નથી પરિણામ નથી. **(૨)** પૂર્વે જે તપ કરેલ ન હોય પરંતુ આજે કરવો હોય તો, શક્તિ નથી–પરિણામ છે **(૩)** પૂર્વે જે તપ કરેલ હોય પરંતુ આજે કરવો ન હોય તો શક્તિ છે–પરિણામ નથી **(૪)** પૂર્વે જે તપ કરેલ હોય, અને આજે પણ કરવો હોય તો, શક્તિ છે–પરિણામ છે. **(બીજે કે ચોથે ભાંગે કાઉસ્સગ્ગ પારે)**

(૨૩) સવારના પ્રતિક્રમણમાં પચ્ચક્ખાણ આવડતું હોય તો કરવું જોઇએ, પણ ધારવું નહિ.

(૨૪) પચ્ચક્ખાણ લેતાં પચ્ચક્ખામિ અને વોસિરામિ બોલવું, પચ્ચક્ખાણ આપતાં પચ્ચક્ખાઈ અને વોસિરઈ બોલવું, અને પચ્ચક્ખાણ બીજાને આપતાં અને સાથે પોતે લેતાં પચ્ચક્ખાઈ–પચ્ચક્ખામિ અને વોસિરઈ–વોસિરામિ એમ બંને બોલવું.

(૨૫) કોઈ પણ આત્માએ પચ્ચક્ખાણ માગતી વખતે ચૌવિહાર ઉપવાસ સિવાય સવારના દરેક પચ્ચક્ખાણમાં સાથે **મુઠ્ઠસી** બોલવાનું પણ ભૂલવું જોઈએ નહિ.

કારણ કે :—મુઠ્ઠી સાથે ન હોય તો પચ્ચક્ખાણનો ટાઈમ થઈ ગયા પછી વિરતિનો લાભ મળે નહિ, અને **મુઠ્ઠસી** સાથે લેતાં પચ્ચક્ખાણ ઉપરાંત ગમે તેટલો ટાઈમ થઈ જાય તો પણ **વિરતિ** (તપ)નો લાભ મળે.

(૨૬)દરેક પચ્ચક્ખાણ પારતાં **મુઠીવાળીને** પચ્ચક્ખાણ પારવું જોઇએ, મુઠી વાળ્યા વિના **સીધો હાથનો પંજો** રાખી પચ્ચક્ખાણ પારવામાં આવે તો પચ્ચક્ખાણનો **ભંગ થાય.**

(૨૭) અપવાદ કારણે રાઇયપ્રતિક્રમણ રાત્રિના બાર વાગ્યાથી દિવસના બાર વાગ્યા સુધી થાય.

(૨૮) સાંજનું પ્રતિક્રમણ જેવી રીતે ઊભા થઈને અને જેટલો ટાઈમ લગાડીને કરીએ છીએ, તેવી રીતે સવારનું પ્રતિક્રમણ પણ કરવું.

(૨૯) ભૂયાંસો ભૂરિલોકસ્ય, ચમત્કારકરા નરાઃ;
રંજયન્તિ સ્વચિત્તં યે, ભૂતલે તે તુ પંચષડ્ (૧)

જગતને દેખાડનારા ઘણા માણસો હોય છે, પરંતુ પોતાના **આત્માને માટે** જ્ઞાન–ધ્યાન અને ક્રિયામાં ઉદ્યમ કરનાર આ પૃથ્વી ઉપર ગણ્યા ગાંઠ્યા જ હોય છે.

(૩૦) આયંબિલ છટ્ઠ–અટ્ઠમ–અટ્ઠાઇ આદિ ઘણા તપો કર્યા પરંતુ **લાલસા** અને **આંધાકર્મી** આદિ કેટલા દોષો છોડ્યા ?

ઉપદેશ ઘણો આપ્યો પણ **પોતાના આત્માને** કેટલો સમજાવ્યો ? ભણ્યા ઘણું પણ **જીવનમાં** કેટલું ઊતાર્યું ? ઉગ્રવિહારી બન્યા પણ **ઇર્યાસમિતિનું પાલન** કેટલું કર્યું ? ધ્યાન કરતાં શિખ્યા પણ પ્રતિકૂલ સંયોગોમાં **સમતા કેટલી રાખી ?** મિચ્છામિદુક્કડંનો પડકાર કરનારા ! આપણા આત્માને પૂછ્યું કે **તારૂં મિચ્છામિદુક્કડં** કુંભારવાળુ છે ? કે ચંદનબાળા જેવું છે ?

(૩૧) એતે એ અણાદિસા અંધારે ઉગ્ગએ વિ હુ ન દિસે મુહ રય નિસિજ્જ ચોલે કપ્પતિગ દુપટ્ટ થુઇ સૂરો (૨૭૦)

પ્રભાત સમયે, પ્રભાત પછી, પરસ્પર મુખ દેખાયે, હાથની રેખા દેખાય ત્યારે પડિલેહણ કરવું. આ બધા મતાંતરો ખોટા છે, કારણકે–અંધારામાં ઉપાશ્રય હોય તો સૂર્યોદયે પણ ન દેખાય તેથી ભદ્રબાહુસ્વામી જણાવે છે કે વિશાલ લોચન–હાલમાં પ્રતિક્રમણ કરીને તરત મુહપત્તિ-રજોહરણ-નીસેટીયું–ઓઘારીયું–ચોલપટ્ટો-કપડો–કાંબળી –કાંબળીનું પડ–સંથારો અને ઉત્તરપટ્ટો, આ દશ વસ્ત્રનું પડિલેહણ કર્યા પછી સૂર્યોદય થાય તેવી રીતે પ્રતિક્રમણ અને પડિલેહણ શરૂ કરે **(ઓ૦ નિ૦)**

અથવા સૂર્યોદય પહેલા–૧૫–મીનીટે પ્રતિક્રમણ પુરૂં થઈ જાય તેવી રીતે છરિયાવહિ–અંધકારથી પ્રતિક્રમણ શરૂ કરે.

અને સૂર્યોદય પહેલા–૧૫–મીનીટે પડિલેહણ શરૂ કરે. પરંતુ ઉપાશ્રયમાં સૂર્યનો પ્રકાશ તરત ન આવતો હોય તો કીડી–માંકણ–જુ આદિ–વસ્ત્રમાં દેખાય તેવું અજવાળું થાય ત્યારે પડિલેહણ કરવું.

પડિલેહણમાં જુ નીકળે તો કપડામાં અને માંકણ નીકળે તો લકડામાં, અકાળે ન મરે તેવી રીતે સુરક્ષિત–એકાન્ત અને છાયા-વાળી જગ્યામાં મુકવા.

(૩૨) ૫૦ બોલથી–મુહપત્તિ **૨૦ બોલથી**–ડાંડો, દંડાસન, ચરવલી, દોરા, કંદોરો, ઠવણી, ઓઘાની–દશી અને દોરી. **૨૫ બોલથી** –ઓઘારીયું, પાટો, નિસેટીયું. વગેરે બાકીનાં વસ્ત્રો.

પડિલેહણ કરેલા વસ્ત્રો, પડિલેહણ નહિ કરેલા વસ્ત્રો સાથે **ભેગા થાય તો** ફરી દરેકનું પડિલેહણ કરવું જોઈએ.

કામળીનું પડ જુદું કરીને બન્નેનું **જુદું જુદું** પડિલેહણ કરવું જોઈએ. કામળીના જોટાને પણ **સીંગળ** કરીને પડિલેહણ કરવું જોઈએ.

(૩૩) દેવદર્શન, આહાર, નિહાર, વિહાર, માત્રુ, અને વિદ્યા-આ **છ કારણે** ઉપાશ્રય બહાર જવાય.

(૩૪) ઉત્સર્ગમાર્ગે આહાર–નિહાર અને વિહાર **ત્રીજા** પહોરમાં બતાવેલ છે.

(૩૫) સૂર્યોદય **પછી** વિહાર કરવો તે હિતકારી છે. સૂર્યોદય **પહેલાં** વિહાર કરવામાં ઇર્યાસમિતિનું પાલન થાય નહિ, સૂર્યાસ્ત **પછી** વિહાર કરવામાં ઇર્યાસમિતિનું પાલન થાય નહિ, જ્યાં જયણા નથી ત્યાં મિથ્યાત્વ હોય છે.

(૩૬) કારણ વિના **પહેલા** પહોરમાં ગૌચરી અને સ્થંડિલ જવામાં અને વિહાર કરવામાં **વધારે દોષ,** બીજા પહોરમાં ઓછો દોષ, **ત્રીજા** પહોરમાં **શુદ્ધિ વધારે** અને ચોથા પહોરમાં પણ દોષ લાગે.

થંડા પહોરમાં જીવોનો ઉપદ્રવ વધારે હોય છે, તેમજ **કાળ વખતે** અપ્કાયના જીવોની પણ વિરાધના થાય, માટે બને ત્યાં સુધી **કાળ વખતે બહાર નીકળવું નહિ.**

(૩૭) ગાઢ કારણે **કાળ વખતે** અને **વર્ષાદ વખતે** ખૂલ્લા આકાશમાં લઈ ગયેલા કાંબળી–તરપણી–કાચલી વિગેરે એક બાજુ ધીરે ધીરે મુકી દેવાં જોઈએ, અને પોતાની મેળે સુકાઇ જાય ત્યાર પછી જ તે ઉપયોગમાં લઇ શકાય, અને કાળ વખતે લઇ ગયેલ કાંબળીની ૪૮ મિનિટ પછી ઘડી વાળી શકાય, તેના પહેલા ઘડી વાળે તો અપ્કાય અને ત્રસકાયની વિરાધના થવાનો સંભવ છે.

કાળ વખતે ખૂલ્લા આકાશમાં કપડાં સુકાવાય નહિ. સુકવેલા કપડાઓના છેડાઓથી વાયુ વડે ઝાપટ લાગે નહિ તે ધ્યાનમાં રાખવું. તડકામાં કપડાં સુકવાય નહિ.

(૩૮) વર્ષાદ વરસતો હોય ત્યારે સાધુ વ્યાખ્યાને **જાય તો** દોષ–વિરાધના થાય અને શ્રાવક **ન જાય તો** દોષ–આરાધનાથી ચુકે.

(૩૯) પાણી પડિલેહા નહા નહસિહા; ભમુહા અહરોટ્ઠા ઉત્તરોટ્ઠા (કલ્પ–૨૭૬)

હાથ, હાથની રેખા, નખ, નખના અગ્રભાગ, ભ્રુકુટિ, દાઢિ, મુછ, આ સાત જગ્યાએ **પાણી તરત સુકાતું નથી.** માટે એક ચુનાના પાણીમાંથી બીજા ચુનાના પાણીમાં (એઠા હાથ ધોઇ સાફ લુછી તરત ચોકખા પાણીમાં) હાથ નાખવા જોઇએ નહિ.

તે પ્રમાણે કાચલીના સાંધામાં પણ પાણી તરત સુકાતું ન હોવાથી કાચલી પણ એક પાણીમાંથી બીજા પાણીમાં તરત નાખવી નહિ.

(૪૦) સ્ત્રી પિયર નર સાસરે, સંયમીએ સ્થિરવાર; આટલાં હોય અળખામણાં, કરે ઘણું સ્થિરવાસ (૧) વહેતાં પાણી નિર્મળાં, બાંધ્યાં ગંદાં હોય; સાધુતો ફરતા ભલા, ડાઘ ન લાગે કોય (૨)

(૪૧) છેલ્લા કોટિનો માર્ગ **ખેતરનો,** તે માર્ગે વધુમાં વધુ દોષ
તેનાથી સારો માર્ગ **કેડીનો,** તે માર્ગે તેનાથી અલ્પ દોષ
,, **રેલ્વેનો,** ,,
,, **ગાડાનો,** ,,
,, **સડક વિનાનો મોટરનો,** ,,
,, **કાચી સડકનો** ,,
,, **ડામરની સડકનો,** ,,

(૪૨) ઇટવાનીભૂમિ-૧૦૨ આંગળ અચિત્ત | મળમૂત્રની-,,-૧૫-,,-,,
નિભાડાની ,, ૭૨ ,, ,, | ઘરની -,,-૧૦-,,-,,
ચૂલાની ,,-૩૨ ,, ,, | શેરીની -,,-૭-,,-,,
ઢોરબાંધવાની ,,-૨૧ ,, ,, | રાજમાર્ગની,,-૫-,,-,,

(૪૩) નવકલ્પી વિહારનું પાલન કરવું જોઈએ, **ચોમાસાના** ચાર માસનો એક અને **શેષકાળમાં** દર માસે એકેક થઈને આઠ, એમ એક વર્ષમાં નવ વિહારતો ઓછામાં ઓછા કરવા જોઈએ, પરંતુ રોગ, જંઘાબળ ક્ષીણતા, વિદ્યાભ્યાસ અને વર્ષાદ આદિના કારણે, ચારિત્ર ને દુષણ **લગાડયા વિના** જીંદગી સુધી પણ એક જગ્યાએ રહી શકે, પરંતુ છેવટે **ખૂણા બદલાવીને પણ ભગવાનની આજ્ઞાનું પાલન કરવું** જોઈએ, નહિતર આજ્ઞાલંગનો દોષ લાગે (કલ્પ૦)

(૪૪) વાસાવાસં પજ્જોસવિયાણં કપ્પઇ નિગ્ગંથાણ વા નિગ્ગંથીણ વા સવ્વઓ સમંતા સક્કોસં જોયણં ઉગ્ગહં ઓગિણ્હિત્તાણં ચિટ્ઠિઉં અહાલંદ મવિ ઓગ્ગહે (કલ્પ૦ ૨૪૨)

ચોમાસામાં પાંચ ગાઉ સુધી ચારે (દિશા–વિદિશા) તરફ અવગ્રહ રાખીને રહેવું કલ્પે. એટલે ચોમાસામાં ચારે દિશા–વિદિશા તરફ **અઢીગાઉ** સુધી જઈ શકાય અને પાછા આવી શકાય એટલે પાંચ ગાઉ થાય તથા ત્યાં સુધીમાં જ્યાં મુહપત્તિનું પડિલેહણ કર્યું હોય અથવા સાંભોગિક સાધુઓ હોય તો રહી શકાય, પરંતુ મુહપત્તિનું પડિલેહણ કર્યું ન હોય અને બીજા સાંભોગિક સાધુઓ પણ ન હોય તો ત્યાં રાત્રિ રહી શકાય નહિ.

(૪૫) વાસાવાસં પજ્જોસવિયાણં કપ્પઇ નિગ્ગંથાણ વા નિગ્ગંથીણ વા (ગિલાણહેઉં) જાવ ચત્તારિ પંચ જોયણાઇં ગંતું પડિનિયત્તએ, અંતરા વિ સે કપ્પઇ વત્થએ, નો સે કપ્પઇ તં રયણિં તત્થેવ ઉવાયણા વિત્તએ (કલ્પ૦૨૯૫)

ચોમાસુ રહેલા સાધુ-સાધ્વીઓને રોગાદિ કારણે ૨૦–ગાઉ સુધી જવું અને આવવું કલ્પે, કામ પતી ગયા પછી ત્યાં **રાત્રિ** રહેવાય નહિ, અશક્તિના કારણે માર્ગમાં વચ્ચે રાત્રિ રહી શકાય.

(४६) मासिअे खुरमुंडे, अद्धमासिअे कत्तरिमुंडे, संवच्छरीअे वा थेरकप्पे (कल्प० २९०)

બાલ, ગ્લાન, અશક્તિ આદિના કારણે અસ્ત્રાથી મુંડન કરાવનારે દર માસે મુંડન કરાવવું કલ્પે.

ગુમડા આદિના કારણે કાતરથી કપાવનારે દર પખવાડીયે વાળ કપાવવા કલ્પે, પરંતુ પ્રાયશ્ચિત લઇ લેવું, **निशीथ०)**

લોચ–ચાર માસે. છ માસે, કારણે ન બને તો છેવટે દર વર્ષે સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણ પહેલા કરાવવો કલ્પે.

(४७) ચોમાસામાં પોરિસિ ભણાવીને કાજો લેવો જોઇએ.

(४८) ચોમાસા પછી પાંચ ગાઉમાં બે માસ સુધી કારણ વિના વસ્ત્ર–પાત્ર આદિ લેવા કલ્પે નહિ **(नि० चू० उ० १०)**

(४९) अति सागारिके अप्रमार्जितयोः, पादयोः संयमो भवति; तावेव प्रमृज्यमानयोः, असागारिके संयमो भवति (१)

દરેક ગામમાં પ્રવેશ કરતાં અને નિકળતાં જ્યાં હદ શરૂ થાય ત્યાં, અથવા **સચિત્ત–અચિત્ત પૃથ્વીના સંગમનો જ્યાં સંભવ હોય ત્યાં,** ગૃહસ્થો ન દેખે તેવી રીતે પગ પૂજે તેમાં સંયમ છે, અને ગૃહસ્થોની દૃષ્ટિ પડતી હોય તો પગ પૂજે નહિ તેમાં સંયમ છે, અથવા ગૃહસ્થો દેખતા હોય તો તેમની દૃષ્ટિ ચૂકાવીને તેઓ ન દેખે તેવી રીતે પગ પૂજવા, નહિ તો પૂજવા નહિ.

(५०) સાધ્વીઓએ વિહારમાં સાથે પોટલા માટે પુરૂષજાતિને ન રાખવી અને સાધુઓએ વિહારમાં સાથે પોટલા માટે સ્ત્રી જાતિને ન રાખવી, અશકયે કોઈ ગામમાં તેમ જ બન્યું તો સાથે ચાલવું નહિ.

(५१) પગ છૂટો કરવાને બાને કે તીર્થયાત્રાના બાને સમુદાયમાંથી છૂટા પડી અનેક પ્રકારના દોષોનું સેવન કરીને સ્વતંત્ર વિહાર કરવો તે યોગ્ય નથી કારણ કે :-**સંયમયાત્રા** તે મોટામાં મોટી તીર્થયાત્રા છે.

(૫૨) વિહારમાં બનતા સુધી માણસ લેવો નહિ, તેમ સ્પેશિયલ પણ રાખવો નહિ, પોતે જેટલી ઉપધિ ઉપાડી શકે તેટલી જ રાખવી જેથી માણસ લેવો પડે નહિ, માણસ લેવામાં ઘણા દોષોનો સંભવ છે.

(૧) માણસ રસ્તામાં સ્થંડિલ જાય અને શૌચ ન કરે તો જ્ઞાનની આશાતના થાય **(૨)** બીડી પીએ, જ્યાં ત્યાં કુંડાં નાખે જેથી જીવોનો ઘાત થાય **(૩)** પગરખાંથી કીડી આદિ જીવો મરી જાય અને વનસ્પતિ ઉપર ચાલે તેથી જીવોનો કચ્ચરઘાણ નીકળી જાય **(૪)** ચા–પાણી કરાવવામાં ત્રસ–સ્થાવર અનેક જીવોનો નાશ થાય **(૫)** માણસની પરતંત્રતા **(૬)** માણસ ન મળે તો જરૂરી કામ અટકી જાય **(૭)** સવારે–બપોરે–સાંજે કોઇ પણ ટાઇમે સ્વતંત્ર વિહાર કરી શકાય નહિ **(૮)** કોઇ વખત માણસ નિમિત્તે કષાય પણ થઇ જાય **(૯)** ગામમાં એક બે ઘર હોય અને વિહારવાળુ ગામ હોય તો આવકોને મુશ્કેલી, સાધુઓ ઉપર અભાવ પણ થઈ જાય અને બોધિ દુર્લભ બને, **આ અનુભવની વાત છે.** વળી દેવદ્રવ્યમાંથી ઉધારે લઇને પણ પૈસા આપે અને પછી ન ભરાયતો મહાન દોષ, તેમ જ વ્યાજ ભક્ષણનો પણ દોષ લાગે.

(૫૩) ન વા લભેજ્જા નિઉણં સહાયં, ગુણાહિઅં વા ગુણઓ સમં વા; ઇક્કો વિ પાવાઇં વિવજ્જયંતો, વિહરિજ્જ કામેસુ અસજ્જમાણો (૨૮)

દૈવી સહાયથી મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં ગયેલા **યક્ષા** સાધ્વીજીને **શ્રીસીમંધર સ્વામીએ** આપેલી ચાર ચૂલિકામાંથી દશવૈકાલિકની બીજી ચૂલિકામાં ફરમાવ્યું છે કે :–પોતાથી **અધિક ગુણી,** તે ન હોય તો **સમાન ગુણી,** તે પણ ન મળે તો અઢાર **પાપસ્થાનકો** ને છોડતો અને કામ **(પર ઇચ્છા)**ને વર્જતો એટલે એ બન્નેમાં **ન લેપાતો** અપવાદ કારણે એકાકી વિહાર કરે.

(५४) दो जोयण वंकेणं, थलेणं परिहरई ओडियामग्गं; सढ जोयण घट्टेणं, जोयण लेवेण उवरि दो गाउ (१) सढ जोयणवंकेणं थलेण लेवोवरिं य वज्जई; अधजोयण लेवेणं, संघट्टेणेग जोयणेणं (२) एक जोयण थलेणं, संघट्टेणद्ध जोयणेण मुणी; लेवं वज्जइ य तहा, घट्टं अद्धजोयण थलेण (३)

८ गाउ फरीने स्थळमार्गे जवातुं होय तो नाव मार्गे जवुं नहि.
१० ,, ,, संघट्टमार्गे ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,
४ ,, ,, लेपमार्गे ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,
२ ,, ,, लेपोपरिमार्गे ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,
अन्यथा नावमार्गे जाय.

१० गाउ फरीने स्थळमार्गे जवातुं होय तो लेपोपरि मार्गे जवुं नहि.
४ ,, ,, संघट्टमार्गे ,, ,, ,, ,, ,,
२ ,, ,, लेप मार्गे ,, ,, ,, ,, ,, ,,
अन्यथा लेपोपरि मार्गे जाय (लेपोपरि = नाभि उपर पाणी)

४ गाउ फरीने स्थळमार्गे जवातुं होय तो लेप मार्गे जवुं नहि.
२ ,, ,, संघट्टमार्गे ,, ,, ,, ,, ,, ,,
अन्यथा लेप मार्गे जाय. (लेप = नाभि सुधी पाणी)

२ गाउ फरीने स्थळमार्गे जवातुं होय तो संघट्टमार्गे जवुं नहि.
अन्यथा संघट्टमार्गे जाय (संघट्ट = अर्धजंघा सुधी पाणी)
जंघा = ढींचण नीचेनो भाग. **(गच्छा० १३२ वृत्ति)**

(५५) शेषकाळे दर मासे संघट्ट त्रण (आवक-जावक-छ) वखतथी वधु न उतराय.

वर्षाकाळे दर मासे संघट्ट सात (आवक-जावक-चौद) वखतथी वधु न उतराय. **(कल्प० २४६ वृत्ति)**

(५६) एगं पायं जले किच्चा, एगं पायं थले किच्चा (कल्प० २४५)

નદી ઉતરતાં ધીમે ધીમે પગ જલમાં મૂકે, પછી એક પગ ઉપાડી પાણી ઉપર અદ્ધર રાખે, પાણી નીતરી ગયા પછી તે પગ **ધીમે ધીમે** જલમાં આગળ મૂકે, અને બીજો પગ ઉપાડી પાણી ઉપર અદ્ધર રાખે, **પાણી નીતરી ગયા પછી** તે પગ ધીમે ધીમે જલમાં આગળ મૂકે, તેવી રીતે નદી ઉતરે, પરંતુ પાણી ડોળીને ઉતરે નહિ.

સામે કાંઠે જઈ નદી ઉતરતાં જે કાંઇ અવિધિ દોષ લાગ્યો હોય તે બદલ પ્રાયશ્ચિતનાં ઇરિયાવહિયા કરે.

નદી ઉપર પુલ હોય તો ફરીને પુલમાર્ગે જવું તે હિતકારી છે.

(૫૭) અણાવાયમસંલોએ, પરસ્સણ્ણવઘાઇએ; સમે અજ્ઝુસિરે યાવિ, અચિરકાલકયંમિ અ (૩૧૩) વિત્થિણ્ણે દૂરમોગાઢે, નાસણ્ણે બિલવજ્જિએ; તસપાણબીયરહિએ, ઉચ્ચારાઈણિ વોસિરે (૩૧૪) એગ દુગ તિગ ચઉક્ક પંચગ, છસત્તટ્ઠ નવગદસગેહિં; સંજોગા કાયવ્વા, ભંગ સહસ્સં ચઉવ્વીસં (૩૧૫).

(૧) અનાપાત-અસંલોક-સ્ત્રી-પુરૂષ-નપુંસક આવતું ન હોય અને દેખતું પણ ન હોય **(૨) અનુપઘાત**-આત્મા-સંયમ અને શાસનનો ઉપઘાત-હેલના ન થાય **(૩) સમ**-સમાનભૂમિ **(૪) તૃણાદિ અછન્ન**-ઘાસઆદિથી રહિતભૂમિ **(૫) અચિરકાલ કૃત**-ઘણા કાળથી અગ્નિ આદિ વડે અચિત્ત થયેલ ભૂમિ (જ્યાં એક વર્ષ ગામ વસ્યું હોય ત્યાં બાર વર્ષ સુધી ભૂમિ અચિત્ત રહે.) **૬) વિસ્તૃત**-જઘન્યથી ચારે તરફ તિર્ચ્છિ એક હાથ સુધી શુદ્ધભૂમિ **(૭) નીચે અચિત્ત કરાયેલ**-જઘન્યથી નીચે (ઉંડાઇમાં) ચાર આંગળ અચિત્ત ભૂમિ **(૮) અનજ્ઝુસ**-દ્રવ્યથી ગામની નજીક સ્થંડિલ એસે નહિ, ભાવથી વેગ આવ્યા પહેલાજ સ્થંડિલ જાય **(વેગ ધારણ કરતાં**-સંયમઘાત, આત્મઘાત, શાસનહેલના થાય, **ચક્ષુ રોકતાં**-ચક્ષુની હાનિ, શૂળ આદિ અનેક રોગો થાય) માટે સ્થંડિ-

લની શંકા થતાં જ જવું યોગ્ય છે (૯) **બિલાદિ વર્જિત**–દર, ફાટ, ખોપરી અને ઢીખાળા વિનાની ભૂમિ (૧૦) **ત્રસ–સ્થાવર બીજરહિત**–ત્રસ અને સ્થાવર જીવો તથા બીજ વિનાની ભૂમિ. આ **દશદોષરહિત** સ્થંડિલનો **૧૦૨૪**મો ભાંગો શુદ્ધ છે.

અને એક આદિથી **દશદોષ**ના સંયોગ વડે ઉત્પન્ન થયેલા **૧૦૨૩** ભાંગા અશુદ્ધ થાય છે, તે લાવવાની રીત નીચે પ્રમાણે છે.

ઉભયમુહં રાસિદુગં હેટ્ઠિલાણંતરેણ ભય પઢમં;
લદ્ધહરાસિ વિભત્તે તસ્સુવરિ ગુણિત્તુ સંજોગા (૧)

બે બાજુ મુખરાખી ઉપર નીચે સંખ્યા ગોઠવવી

૧—૨—૩—૪—૫—૬—૭—૮—૯—૧૦
૧૦—૯—૮—૭—૬—૫—૪—૩—૨—૧

એક ઉપર જે સંખ્યા છે તે એક સંયોગી ૧૦ ભાંગા જાણવા. (એક સંયોગી ભાંગા લાવવા ઉપરની કરણગાથા ઉપયોગમાં આવતી નથી.)

એક સંયોગી જે ભાંગા (૧૦) આવ્યા, તેને નીચેની રાશિમાં (૧) ની અનંતર સંખ્યા (૨) વડે ભાગવાથી જે (૫) આવે તેને જે **સંખ્યા** (૨) વડે ભાગ્યા તે **સંખ્યા** (૨)ની ઉપરની **સંખ્યા** (૯)થી ગુણવા વડે જે સંખ્યા (૪૫) આવે તે **બેસંયોગી** (૪૫) ભાંગા જાણવા. જેમકે :—

૧–૨	૧–૭	૨–૪	૨–૯	૩–૭	૪–૬	૫–૬	૬–૭	૭–૯
૧–૩	૧–૮	૨–૫	૨–૧૦	૩–૮	૪–૭	૫–૭	૬–૮	૭–૧૦
૧–૪	૧–૯	૨–૬	૩–૪	૩–૯	૪–૮	૫–૮	૬–૯	૮–૯
૧–૫	૧–૧૦	૨–૭	૩–૫	૩–૧૦	૪–૯	૫–૯	૬–૧૦	૮–૧૦
૧–૬	૨–૩	૨–૮	૩–૬	૪–૫	૪–૧૦	૫–૧૦	૭–૮	૯–૧૦

તેવી રીતે ત્રણ આદિ સંયોગના ભાંગા લાવવા

બે સંયોગી જે ભાંગા (૪૫) આવ્યા, તને નીચેની રાશિમાં (૨)ની અનંતર **સંખ્યા** (૩) વડે ભાગવાથી જે સંખ્યા (૧૫) આવે તેને જે **સંખ્યા** (૩)થી ભાગ્યા તે **સંખ્યા** (૩)ની ઉપરની સંખ્યા (૮)થી ગુણવાવડે જે સંખ્યા (૧૨૦) આવે, તે **ત્રણ સંયોગી** (૧૨૦) ભાંગા જાણવા, જેમકે :–

૧–૨–૩	૧–૪–૮	૧–૯–૧૦	૨–૫–૯	૩–૪–૧૦	૪–૫–૭	૫–૬–૧૦
૧–૨–૪	૧–૪–૯	૨–૩–૪	૨–૫–૧૦	૩–૫–૬	૪–૫–૮	૫–૭–૮
૧–૨–૫	૧–૪–૧૦	૨–૩–૫	૨–૬–૭	૩–૫–૭	૪–૫–૯	૫–૭–૯
૧–૨–૬	૧–૫–૬	૨–૩–૬	૨–૬–૮	૩–૫–૮	૪–૫–૧૦	૫–૭–૧૦
૧–૨–૭	૧–૫–૭	૨–૩–૭	૨–૬–૯	૩–૫–૯	૪–૬–૭	૫–૮–૯
૧–૨–૮	૧–૫–૮	૨–૩–૮	૨–૬–૧૦	૩–૫–૧૦	૪–૬–૮	૫–૮–૧૦
૧–૨–૯	૧–૫–૯	૨–૩–૯	૨–૭–૮	૩–૬–૭	૪–૬–૯	૫–૯–૧૦
૧–૨–૧૦	૧–૫–૧૦	૨–૩–૧૦	૨–૭–૯	૩–૬–૮	૪–૬–૧૦	૬–૭–૮
૧–૩–૪	૧–૬–૭	૨–૪–૫	૨–૭–૧૦	૩–૬–૯	૪–૭–૮	૬–૭–૯
૧–૩–૫	૧–૬–૮	૨–૪–૬	૨–૮–૯	૩–૬–૧૦	૪–૭–૯	૬–૭–૧૦
૧–૩–૬	૧–૬–૯	૨–૪–૭	૨–૮–૧૦	૩–૭–૮	૪–૭–૧૦	૬–૮–૯
૧–૩–૭	૧–૬–૧૦	૨–૪–૮	૨–૯–૧૦	૩–૭–૯	૪–૮–૯	૬–૮–૧૦
૧–૩–૮	૧–૭–૮	૨–૪–૯	૩–૪–૫	૩–૭–૧૦	૪–૮–૧૦	૬–૯–૧૦
૧–૩–૯	૧–૭–૯	૨–૪–૧૦	૩–૪–૬	૩–૮–૯	૪–૯–૧૦	૭–૮–૯
૧–૩–૧૦	૧–૭–૧૦	૨–૫–૬	૩–૪–૭	૩–૮–૧૦	૫–૬–૭	૭–૮–૧૦
૧–૪–૫	૧–૮–૯	૨–૫–૭	૩–૪–૮	૩–૯–૧૦	૫–૬–૮	૭–૯–૧૦
૧–૪–૬	૧–૮–૧૦	૨–૫–૮	૩–૪–૯	૪–૫–૬	૫–૬–૯	૮–૯–૧૦
૧–૪–૭						

તેવી રીતે ચાર આદિ સંયોગના ભાંગા બુદ્ધિથી કાઢવા અને કેટલા આવશે તે નીચે બતાવેલ છે.

સંયોગી	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
ભાંગા	૧૦	૪૫	૧૨૦	૨૧૦	૨૫૨	૨૧૦	૧૨૦	૪૫	૧૦	૧

અશુદ્ધ એક આદિથી દશ સંયોગીકુલ ૧૦૨૩ ભાંગા અશુદ્ધ જાણવા અને શુદ્ધ દશ સંયોગી એક ભાંગો શુદ્ધ જાણવો, સર્વ મળીને ૧૦૨૪ ભાંગા સ્થંડિલના થયા. (ઓ૦ નિ૦)

(૫૮) અજુગલિઆ અતુરંતા વિકહારહિઆ વયંતિ પઢમં તુ;નિસિદત્તુ ઉગલગહણં આવણં વચ્ચમાસજ્જ(૩૧૨)

સમર્થ ઘણીરહિત, ધીમે ધીમે, વાતો કર્યા વિના, મૌન પણે સ્થંડિલભૂમિને પ્રાપ્ત કરીને નીચે બેસી સ્થંડિલને અનુરૂપ પત્થર, ઇંટ આદિના ટુકડા લઇ બંબેરી છાયામાં બેસે, તડકો હોય અને છાયા ન હોય તો સ્થંડિલ ઉપર પોતાની છાયા કરી બે ઘડી સુધી પોતે ત્યાં બેસી રહે, જેથી કરમીયા હોય તો સ્વયં પરિણામ પામી જાય, નહીતો તડકાને લઇને તરત મરી જાય. (ઓ૦ નિ૦)

(૫૯) દિસિપવણ ગામ સૂરિય છાયાએઁ, પમજ્જિજઊણ તિખુત્તો; જસ્સોગહોત્તિ કાઊણ, વોસિરે આયમેજ્જવા (૩૧૬)

દિવસે પૂર્વ અને ઉત્તર દિશા સામે અને રાત્રે પૂર્વ, ઉત્તર અને દક્ષિણ દિશા સામે તેમજ પવન, ગામ, અને સૂર્ય સામે પુંઠ કર્યા વિના છાયામાં ત્રણવાર ચક્ષુથી બરોબર જોઇને "**અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો**" (જેની જગ્યા છે તે, **મને આજ્ઞા આપો**) કહી સ્થંડિલ કરી શુદ્ધિ કરી ત્રણવાર "વોસિરે" કહી વોસિરાવે. (ઓ૦ નિ૦)

(૬૦) દવ્વઓ ચક્ખુસા પેહે, જુગમિત્તં તુ ખેત્તઓ; કાલઓ જાવ રીએજ્જા, ઉવઉત્તે ય ભાવઓ (૭૭૧)

આહાર-નિહાર અને વિહાર વિગેરેમાં રસ્તે ચાલતાં **દ્રવ્યથી** ચક્ષુવડે દેખે, **ક્ષેત્રથી** સાડાત્રણ હાથ સુધી દૃષ્ટિ રાખે, **કાળથી** ચાલવાના સમયે આડુંઅવળું ન જોતાં સ્થિર દૃષ્ટિ રાખે, અને **ભાવથી** નિરીક્ષણ કરવાના ઉપયોગમાં તત્પર બને, વાતો કરવી નહિ, સ્વાધ્યાય કરવો નહિ, તેમજ ઝડપથી ચાલવું નહિ, અને સમશ્રેણીએ ચાલવું નહિ. (૫૦)

નીચી નજરે ચાલતાં, ત્રણ ગુણ મોટા થાય;
કાંટો ટળે, દયા પળે, પગ પણ નવિ ખરડાય (૧)

(૬૧) કાગળ અથવા કપડું જે દિવસે પરઠવવાનું હોય, તે જ દિવસે તેના ટુકડા કરવા, પરંતુ પહેલેથી ટુકડા કરી બે-ચાર દિવસ પડી રાખવા નહિ, કારણ કે તેમાં જીવો પેસી જવાનો સંભવ છે.

(૬૨) ભીની જગ્યા ઉપર માતુ-પાણી પરઠવતાં જીવોની ઉત્પત્તિ થાય, માટે એક જ જગ્યાએ ટોળવું નહિ, તેમ જ પરઠવતાં અવાજ ન થાય તેવી રીતે નીચા નમીને જીવજંતુ ન હોય ત્યાં ધીમે ધીમે પરઠવવું, પરંતુ દૂર ઉભા ઉભા કે માળ ઉપરથી કે ઓટલા ઉપરથી ફેંકવું નહિ, તેમજ રસ્તા વચ્ચે પણ ન પરઠવવું.

(૬૩) જગતમાં નિરર્થક વસ્તુનો ત્યાગ તો બધાય કરે છે, પરંતુ સંયમી આત્માની પ્રવૃત્તિ જયણાવાળી હોવાથી લોકોત્તર ફળ આપે છે અર્થાત્ કર્મની નિર્જરા થાય છે.

(૬૪) બનતાં સુધી વધારે ઉપધિ રાખવી નહિ, અને હોય તેમાં પણ મૂર્છા રાખવી નહિ, છતાં જો ઉપધિ વધી ગઈ હોય તો પોતાની વસ્તુ આઠ માસથી વધારે વખત તો એક જગ્યાએ રાખવી જ નહિ.

(૬૫) ઘણ ગજિજય હયકુલ્લએ, વિજ્જુદુગ્ગિજ્જ ગૂઢલિય-યાએ; અજ્જા અવારિઆએ, ધત્થીરજ્જં ન તં ગચ્છં (૬૫) જત્થ સમુદ્દેશકાળે સાહૂણ મંડલીઈ અજ્જાએ; ગોઅમ! હવંતિ પાએ, ધત્થીરજ્જં ન તં ગચ્છં (૬૬).

મેઘની ગર્જના, ઘોડાના પેટમાં રહેલ વાયુ, અને વીજળીની માફક દુર્ધ્યાન્ય અને ગૂઢ હૃદયવાળી સાધ્વીઓ પોતાની ઇચ્છા પ્રમાણે જે ગચ્છમાં આવ-જા-કરે, છતાં કોઈ પણ સાધુ નિષેધ ન કરી શકે તો, તે ગચ્છ નહિ, પણ સ્ત્રી રાજ્ય જાણવું.

ભોજન મંડળીના સમયે જે ગચ્છમાં સાધ્વીઓ આવ-જા-કરે, તો, તે ગચ્છ નહિ પણ સ્ત્રી રાજ્ય જાણવું. (ગચ્છા૦)

(૬૬) સીસોવિ વેરિઓ સોઉ, જો ગુરું ન વિ બોહએ;
પમાયમઽરાધત્થં સમાયારી વિરાહયં (૧૮)

કષાય, નિંદા, ઇર્ષ્યા, આદિ રૂપ મદિરાથી ભાન ભૂલેલા તેમજ સમાચારીનું ઉલ્લંઘન કરનાર, ગુરુને પણ બોધ આપી સન્માર્ગે સ્થાપન ન કરે તો, તે શિષ્ય નહિ પણ શત્રુ જાણવો. (ગચ્છા૦)

(૬૭) તુમ્હારિસાવિ મુણિવર !, પમાયવસગા હવંતિ જઇ પુરિષા; તેણઽન્નો કો અમ્હં, આલંબણ હુજ્જ સંસારે ! (૧૯)

પ્રમાદી ગુરૂને બોધ કેવી રીતે આપવો ? તે કહે છે.

એકાન્તમાં ગુરુને શિષ્ય કહે, હે ગુરુદેવ ! **આપના સરખા ઉત્તમ આત્માઓ** પણ પ્રમાદી બનશે તો, **મંદભાગી** અને **આળસુ** એવા **અમોને** આ ભયંકર સંસારમાંથી **આપ વિના** બીજો કોણ પાર ઉતારશે ? (ગચ્છા૦)

(૬૮) જઇ ન તરસિ ધારેઉં, મૂલગુણભરં સઉત્તરગુણં ચ;
મુત્તૂણ તો તિભૂમી, સુસાવગત્તં વરાગતરં (ઉ૦મા૦૫૦૧)

મૂલગુણ અને ઉત્તરગુણથી યુક્ત સાધુપણું પાલન કરવાને જે સાધુ સમર્થ ન હોય, તે સાધુ—**જન્મભૂમિ, દીક્ષાભૂમિ** અને **વિહાર ભૂમિ** આ ત્રણ ભૂમિ મૂકીને અન્ય પ્રદેશમાં સુશ્રાવકપણું પાળે તે અત્યંત શ્રેષ્ઠ છે.

(૬૯) अच्चणुरत्तो जो पुण, न सुयई बहुसो वि पन्नविज्जंतो, संविग्गपक्खियत्तं, करिज्ज लब्भिहिसि तेण पहं (૫૨૨) सुद्धे सुसाहुधम्मं, कहेइ निंदई य नियमाचारं; सुतवस्सिआणं पुरओ, होइ सव्वोमरायणीओ (૫૨૫) वंदई नवि वंदावेई, किइकम्मं कुणइ कारवे नेय; अत्तट्ठा नवि दिक्खइ, देइ सुसाहूण बोहेउं (૫૨૬) सावज्जजोगपरिवज्जणाओ, सव्वुत्तमो जइधम्मो; बीओ सावगधम्मो, तओ संविग्गपक्खपहो (ઉ૦ માળ ૫૨૯)

જે સાધુ ચરણસિત્તરી અને કરણ સિત્તરી ગુણનું પાલન કરવાને સમર્થ ન હોય તેને ગીતાર્થો ઘણી હિતશિક્ષા આપવા છતાં, સાધુ વેશમાં ગાઢ આસક્ત હોય એટલે સાધુવેશ છોડવાની ઇચ્છા ન હોય તો તેણે **संविज्ञपाक्षिकनो** માર્ગ સ્વીકાર કરવો, તેમ કરવાથી તે મોક્ષનો માર્ગ પામે છે.

संविज्ञपाक्षिकनो आचार બતાવતાં કહે છે કે :– શુદ્ધ સાધુમાર્ગ બીજાને બતાવે, પોતાના શિથિલઆચારની નિન્દા કરે, આજના દીક્ષિત સાધુથી પણ પોતાને લઘુ માને, **પોતે** સાધુઓને વંદન કરે પરંતુ સાધુ–સાધ્વી–શ્રાવક–શ્રાવિકા કોઈ પાસે પોતાને વંદાવે નહિ, પોતે સાધુઓની સેવા કરે પરંતુ કોઈ સાધુ પાસે પોતાની સેવા કરાવે નહિ, કોઈને પોતાનો શિષ્યો બનાવે નહિ પરંતુ પ્રતિબોધ પમાડીને સુસાધુઓની પાસે મોકલે.

મુક્ત થવાના ત્રણ માર્ગ–તેમાં પ્રથમ સાધુધર્મ, બીજો શ્રાવકધર્મ, અને ત્રીજો संविज्ञपाक्षिकधर्म.

(૭૦) શક્ય હોય ત્યાં સુધી એક વખત ખાવાથી ચાલે તો બે વખત ખાવું નહિ, એક વખત ખાવાથી **ન ચાલે તો** બે વખત ખાવું. બે વખત ખાવાથી **ચાલે તો** ત્રણ વખત ખાવું નહિ,

બે વખત ખાવાથી **ન ચાલે તો** ત્રણ વખત ખાવું, તે પ્રમાણે આગળ જાણવું.

(७१) સવારથી સાંજ સુધી ઢોરની જેમ મોકળે મોઢે ખાવાથી અનેક દોષો ઉત્પન્ન થાય છે, પાણી પણ ઠાંસી ઠાંસીને પીવું નહિ. (ભોજન કરતાં પ્રથમ પાણી પીતાં અગ્નિમંદ થાય, વચ્ચે પાણી પીતાં રસાયન જેમ પુષ્ટિ કરે, અને અંતે **ઘણું પાણી** પીતાં વિષ જેમ નુકશાન કરે.)

(७२) પારણા અને અત્તરવાયણામાં અજ્ઞાનીની જેમ મન લલચાવવું જોઈએ નહિ તોજ ખરા તપસ્વી બનાય, તેમજ પારણા અને અત્તરવાયણાની ખબર ગૃહસ્થને ન પડવા દેવી, જો ખબર પડે તો અનેક દોષો ઉપજે.

ખરા તપસ્વીને પારણામાં અને અત્તરવાયણામાં **આનંદ** (તાલાવેલી) ન હોય, તેને મન તો બન્નેમાં વિભાવદશા **(પરાધીનતા)** હોય, તે બન્નેનો વિચાર સરખો પણ પોતાને ન આવે.

(७३) ત્રણ ટાઈમ ખાવાનો રીવાજ સાધુનો નથી, પરંતુ સાધુને તો ૭ કારણે ભોજન કરવાનું જ્ઞાની પુરૂષોએ ફરમાવ્યું છે.

वेयणे वेयावच्चे इरियट्ठाएय संजमट्ठाए;
तह पाणवत्तियाए छट्ठं पुण धम्मचिंताए (६६२)

(૧) ક્ષુધા સહન ન થાય ત્યારે (૨) વૈયાવચ્ચ કરવા માટે (૩) ઈર્યાસમિતિનું પાલન કરવા માટે (૪) સંયમનું પાલન કરવા માટે (૫) દ્રવ્યપ્રાણ ટકાવવા માટે (૬) સંકલ્પ-વિકલ્પ દૂર કરી શુભવિચાર કરવા માટે,આ ૭ કારણોમાંથી કોઈપણ કારણે ભોજન કરવું કલ્પે. (पिं० नि०)

(७४) आयंके उवसग्गे, तितिक्खया बंभचेरगुत्तीसु;
पाणिदया तवहेउं, सरीरवोच्छेअणट्ठाए (६६६)

(૧), તાવ વખતે (૨) રાજા, સ્વજન, દેવ, મનુષ્ય, તિર્યંચે કરેલ ઉપસર્ગ સહન કરવા (૩) શિયલનું પાલન કરવા (૪) વર્ષા, ધુમસ અને જીવોના ઉપદ્રવ વખતે જીવ રક્ષા માટે (૫) તપ કરવા માટે (૬) અન્ત સમયે શરીર છોડવા માટે, આ છ કારણે ભોજન કરવાનો નિષેધ કરેલ છે. **(પિંઠ નિ૦)**

(૭૫) સુરસુર કે ચબચબ જેવા શબ્દો ભોજન કરતાં ન થાય, તે ધ્યાનમાં રાખવું, તેમ જ પ્રવાહી વસ્તુના **સબડકા** પણ લેવા નહિ.

(૭૬) આયંબિલ, નીવી, એકાસણું અને બેઆસણું વિ૦ ૪૮, મિનિટમાં પતાવી દેવું જોઈએ. આ શાસ્ત્રીય નિયમ છે. આ નિયમનું પાલન થાય તો જ દરરોજ એકાસણું કરનારને મહિને ૨૯ ઉપવાસનું ફળ મળે, અને દરરોજ બેઆસણું કરનારને મહિને ૨૮ ઉપવાસનું ફળ મળે.

બીજું કારણ :— એઠી કરેલી વસ્તુ અગર પાણી એક જ જગ્યાએ ૪૮ મિનિટથી વધારે ટાઈમ હલાવ્યા વિના પડી રહે તો **સમુર્ચ્છિમ મનુષ્યાદિ** જીવોની ઉત્પત્તિ થઈ જાય, માટે **૪૮ મિનિટમાં** પતાવી દેવું જોઈએ.

(૭૭) જે પાત્રથી પાણી પીધું હોય, તે પાત્રને સાફ કર્યા વિના ફરી તેમાં પાણી લેવામાં આવે તો **આખા ઘડાનું પાણી** એઠું થવાનો સંભવ છે—તેથી બે ઘડી પછી સચિત્ત થઈ જાય.

કારણ કે :—એઠા પાત્રમાં પાણી લેતાં કોઈ વખત પાત્રમાંથી **છાંટા ઉછળી** ફરી પાછા તે ઘડામાં જાય છે, તેથી આખા ઘડાનું પાણી એઠું થઇ જાય **(આ અનુભવની વાત છે)** માટે એક વખત પાણી પીધા પછી તે જ પાત્રમાં ફરી પાણી લેવું હોય તો તે પાત્રને **વસ્ત્રથી બરોબર લુછીને** કોરું કરી દેવું જોઈએ અને પછી જ તેમાં ફરી પાણી લેવું જોઇએ.

(૭૮) ખિત્તઇયં ભુંજઇ, કાલાઇયં તહેવ અવિદિન્નં;
ગિણ્હઇ અનુઇયસૂરે, અસણાઇ અહવ ઉવગરણં (૩૬૨)

સાથે લીધેલ આહાર-પાણી એ ગાઉથી વધારે આગળ જઈ વાપરે તો **ક્ષેત્રાતિક્રાન્ત દોષ,** પહેલા પહોરમાં લાવેલ આહાર-પાણી ત્રીજા પહોર પછી વાપરે તો—**કાલાતિક્રાન્ત દોષ,** કોઈ એ નહિ આપેલ કોઈ પણ વસ્તુ ગ્રહણ કરે તો **અદત્તાદાનદોષ,** સૂર્યોદય પહેલા આહાર-પાણી-ઉપધિ વિગેરે ગ્રહણ કરે તો—**અનુદિતસૂર ગ્રહણ દોષ,** જેટલી ભૂખ-તૃષા હોય તેના કરતાં વધારે ખાવા-પીવામાં—**પ્રમાણાતિક્રાન્ત દોષ** લાગે. (ઉ૦ મા૦) તેમ જ દિવસે વહોરેલી દવા આદિ પણ રાત્રિ ગયા પછી બીજે દિવસે વાપરવામાં આવે તો—**રાત્રિભોજનનો દોષ લાગે** માટે **અસન્નિહિ સંચયસ્સ** દવા આદિ ખાવાની વસ્તુ વહોરેલી સાધુ **રાત્રે રાખે નહિ** તેમ પડિક્કમણમાં જણાવેલ છે.

પહેલો પહોર પુરો થયા પહેલા પોરિસિ ભણાવીને લાવેલા પણ આહાર-પાણી ત્રીજા પહોર પછી વાપરવામાં આવેતો **કાલાતિક્રાન્ત** દોષ લાગે.

ઉગ્ઘાડા (ભણાવવાની) પોરિસિ ૭ ઘડીએ (બે કલાક ચોવીસ મિનિટે) થાય.

પહેલો પહોર પૂરો થાય ત્યારે પોરિસિનું પચ્ચક્ખાણ થાય, બીજો પહોર પૂરો થાય ત્યારે સાઢપોરિસિનું પચ્ચક્ખાણ થાય, બીજો પહોર પૂરો થાય ત્યારે પુરિમઢ્ઢનું પચ્ચક્ખાણ થાય, અને ત્રીજો પહોર પૂરો થાય ત્યારે અવઢ્ઢનું પચ્ચક્ખાણ થાય.

(૭૯) એવા મુખે બોલવાથી **જ્ઞાનાવરણીય** કર્મ બંધાય.

(૮૦) સાધુઓએ સૂચના આપી હોય કે ન આપી હોય, પરંતુ ગૃહસ્થો, સાધુઓના માટે રસોઇપણ જે કંઇ બનાવે તે **આધાકર્મી** કહેવાય.

(૮૧) પિંડં સિજ્જં ચ વત્થં ચ, ચઉત્થં પત્તમેવ ય;
અકપ્પિયં ન ઇચ્છિજ્જા, પડિગાહિજ્જ કપ્પિયં (૬-૪૮)

આહાર–પાણી, વસ્ત્ર, પાત્ર અને વસતિ (રહેઠાણ) અકલ્પનીય ગ્રહણ કરે નહિ, પરંતુ નિર્દોષ કલ્પે તેવું ગ્રહણ કરે. (૬૦ બૈ૦)

(૮૨) તં હોઇ સઇંગાલં જં, આહારેઇ મુચ્છિઓ સંતો;
તં પુણ હોઇ સધૂમં, જં આહારેઇ નિંદંતો (પિંડનિ૦૬૫૫)

નિર્દોષ આહારને પણ રાગ–દ્વેષ, વખાણ કે નિન્દા કરતો તેમજ આહાર આપનારના વખાણ કે નિન્દા કરતો ખાય તો **ચારિત્રને કોલસા અને ધુમાડા જેવું બનાવે છે.**

(૮૩) અશનાદિ આહાર જેવી રીતે આલોવવામાં આવે છે તેવા રીતે **પાણી–ઔષધ** આદિને પણ **આલોવવા જોઈએ.**

(૮૪) ગૃહસ્થની રજાથી ખાસ કારણે મુનિ બનતે પણ પાણી વહોરી શકે.

(૮૫) અણાહારી વસ્તુ પણ ખાસ કારણ વિના લેવી નહિ.

(૮૬) ચા, તમાકુ, છીંકણી આદિનું વ્યસન રાખવું નહિ.

(૮૭) સૂર્યાસ્ત પહેલા બે ઘડી (૪૮ મિનિટ)માં ભોજન–પાણી વાપરનારને રાત્રિભોજનનો દોષ (અતિચાર) લાગે છે, માટે પેથડ શા મંત્રીની માફક સાંજે બે ઘડી પહેલા આહાર–પાણી **વાપરવાનું બંધ કરી** પચ્ચક્ખાણ કરી લેવું જોઇએ.

અહ્નો મુખેઽવસાને ચ, યૌ દ્વૌ દ્વૌ ઘટિકે ત્યજેત્;
નિશાભોજનદોષજ્ઞો, અશ્નાત્યસૌ પુણ્યભાજનમ્ (વ્યા૦૨૬)

રાત્રિ ભોજનના દોષને જાણનારો જે આત્મા દિવસની આદિમાં અને અંતમાં **બે બે ઘડીમાં** ખાતો–પીતો નથી તે પુન્યશાળી બને છે. (ઉ૦ પ્રા૦)

આજે દરેક તપસ્વી આત્માઓ દિવસના આરંભમાં બે ઘડીનો ત્યાગ કરે છે, પરંતુ દિવસના અંતમાં બે ઘડીનો ત્યાગ કરનારા ભાગ્યે જ જોવા મળશે, કેટલાકને આ વચનનો ખ્યાલ પણ નહીં હોય, માટે દિવસના અંતે બે ઘડીમાં ખાવા–પીવાનું છોડવા લક્ષ રાખવું.

(૯૮) रयणी भोयणे जे दोसा, ते दोसा अंधयारंमि; जे दोसा अंधयारंमि, ते दोसा संकडम्मि मुहे (व्या–२१७)

અંધારામાં અને સાંકડા મુખવાળા પાત્રમાં ભોજન કરવામાં કે પાણી પીવામાં આવે તો પણ રાત્રિભોજનનો દોષ લાગે. **(ઉ૦પ્રા૦)**

(૯૯) ગરમ પાણી ઠંડુ કરતાં વરાળ નીકળે ત્યારે વાયુકાય આદિના જીવો મરણ પામે છે તે ધ્યાનમાં રાખવું.

(૯૦) બે રાત્રિ પછી દહિ અભક્ષ્ય થાય છે, માટે ગઇ કાલનું મેળવેલું હોય તો જ લેવાય, એટલે **સવારે મેળવેલું ૧૬ પહોર પછી** અભક્ષ્ય થાય, અને **સાંજે મેળવેલું ૧૨ પહોર પછી** અભક્ષ્ય થાય **(ત૦ બિ૦)**

(૯૧) શિખંડ–પુરી તથા ગરમ નહિ કરેલા (કાચા) દૂધ–દહી અને આગ સાથે ઘઉંના રોટલા–રોટલી–પુરી અને બાખરા પણ ખવાય નહિ. કારણ કે :–કઠોળ દળવાની ઘંટી જુદી ન હોવાથી ઘંટીમાં કઠોળનો આટો ઘઉંના આટા સાથે ભેળસેળ થાય છે.

આજે કેટલીક જગ્યાએ છાશડીના સ્વાદની ખાતર પોતાનું મન મનાવા પૂરતું દહી ગરમ કરવામાં આવે છે, પરંતુ તે પોતાના આત્માને **છેતરવા** બરોબર છે, માટે તે **બરાબર ગરમ** કરેલું હોય તો જ કઠોળ સાથે વાપરી શકાય.

(૯૨) ચોમાસામાં કે શેપકાળમાં બજારની તૈયાર લાવેલી બુરૂ વાપરવી, તેના કરતાં ઘેર દળેલી સાકર કે મોરસ અથવા તો આખા મોરસ વાપરવી શ્રેષ્ઠ છે.

(૯૩) सयणासणवत्थं वा, भत्तपाणं च संजए; अदितस्स ण कुप्पिज्जा, पच्चक्खे वि दीसओ (द० वै०)

વસ્ત્ર, ભોજન, પાણી, વિ૦ હોવા છતાં તેમ જ પોતે નજરે દેખવા છતાં ગૃહસ્થો ન આપે તો તેમના ઉપર **ક્રોધ કરવો નહિ.** તથા તેમની **નિન્દા** પણ કરવી નહિ, પરંતુ પોતાને **લાભાંતરાય**

કર્મનો ઉદય છે તેમ માનવું. તથા **તપોવૃદ્ધિ** થશે, એમ માની મનને સમભાવમાં રાખવું.

અને ગૃહસ્થો આપે તો રાજી થવું નહિ, પરંતુ **સંયમપુષ્ટિ** થશે એમ માનવું.

(૯૪) તત્થ સે નો કપ્પઈ અદક્ખુ વઈત્તએ (કલ્પ૦ ૨૫૨) શ્રદ્ધાળુ શ્રાવકને ત્યાં **અજાણી** (હશે કે નહિ? એવી અનિશ્ચિત) વસ્તુ માગવી નહિ, અનેક દોષોનું કારણ હોવાથી, પરંતુ કારણે કૃપણને ત્યાં માગવામાં વાંધો નહિ.

(૯૫) ગોચરી–પાણી દૂર લેવા જવાથી તથા જ્યાં સાધુ–સાધ્વી ઓછા જતા હોય ત્યાં જવાથી ઘણા કર્મોની નિર્જરા થાય.

(૯૬) ષટ્કાયદયાવાનપિ સંયતો દુર્લભં કરોતિ બોધમ્;
આહારે નીહારે જુગુપ્સિતે પિણ્ડગ્રહણે ચ (૧)

ક્રિયાપાત્ર અને દયાળુ સાધુ પણ આહાર અને નીહારમાં **ઉપયોગ ન રાખે** તથા **અયોગ્ય** આહાર ગ્રહણ કરે તો બોધિબીજને દુર્લભ બનાવે છે, માટે અયોગ્ય આહાર ગ્રહણ ન કરવામાં અને આહાર વાપરવામાં તેમજ સ્થંડિલ જવામાં ઘણો જ **ઉપયોગ** રાખવો જોઇએ.

(૯૭) આટો, પુરી અને મિઠાઇ વિગેરે ૩૦–૨૦ અને ૧૫ દિવસ પહેલાની હોય તો અનુક્રમે કાર્તિક–ફાગણ અને અષાડ ચોમાસામાં લેવાય નહિ, તો **બીસ્કીટ** આદિ બજારનું મહિનાઓ અને વર્ષો પહેલાનું હોય છે, તો તે કેમ લેવાય? **ન જ લેવાય.**

(૯૮) કોઈ પણ વસ્તુનો આગમથી અથવા અનુભવથી **નિર્જીવ** નો નિશ્ચય ન થાય ત્યાં સુધી તે વસ્તુનો **ઉપયોગ** સંયમીને થાય નહિ, તૈયાર ખડીયાની **સહી** સચિત્તનો સંભવ હોવાથી અને અચિત્તની ખાત્રી ન હોવાથી **સ્પર્શ પણ થાય નહિ** તો પછી વાપરવાનું તો પૂછવું જ શું, **બોલપેનમાં** પણ વિચારવા જેવું છે.

(૯૯) કેવલીની દૃષ્ટિએ શુદ્ધ રહેલી વસ્તુમાં પણ અમાયાવી છદ્મસ્થ સાધુને શ્રુત અનુસારે વિચાર કરતાં અશુદ્ધની શંકા આવે તો તે વ્યવહારમાં **અશુદ્ધ જ** ગણાય.

અને કેવલીની દૃષ્ટિએ અશુદ્ધ રહેલી વસ્તુ પણ શ્રુત અનુસારે વિચાર કરતાં શુદ્ધ જણાય તો તે વ્યવહારમાં શુદ્ધ જ કહેવાય.

કેવલી સ્વયં ગોચરી જાય તો અશુદ્ધ લાવે નહિ, પરંતુ અમાયાવી છદ્મસ્થ શિષ્યોએ ઉપયોગ પૂર્વક શ્રુતને અનુસારે શુદ્ધ જાણીને લાવેલી ગોચરીને કેવલીઓ કેવલ જ્ઞાન વડે **અશુદ્ધ દેખે** તો પણ વાપરે, જો ન વાપરે તો શાસ્ત્રો અપ્રમાણ થાય. અને વ્યવહાર નષ્ટ થાય.

(૧૦૦) मा कुणउ जइ तिगिच्छं, अहियासेउंण जइ तरई सम्मं; अहियासिंतस्स पुणो, जइ से जोगा न हायंति

સંયમી ઉત્સર્ગમાર્ગે **દવા કરાવે નહિ,** પરંતુ મન સમાધિમાં ન રહે અને આવશ્યક અનુષ્ઠાનોમાં શિથિલતા આવે તો **અપવાદ માર્ગે અનિચ્છાએ દવા કરાવે. (ઉ૦ મ૦ ૩૪૬)**

(૧૦૧) आउस्स न वीसासो, कज्जस्स बहूणि अंतराया‌णि; तम्हा साहूणं, वट्टमाणजोगेण ववहारो (૧)

કોઇ પણ કાર્યમાં, આવીશ—નહિ આવું, આપીશ—નહિ આપું, જઇશ—નહિ જઉં, વિ૦ જકારપૂર્વક **(નિશ્ચયવાણી)** બોલવું નહિ, કારણ કે :—આયુષ્યનો ભરોસો નથી, ક્ષણે ક્ષણે વિચારો બદલાયા કરે છે, અને કાર્યો પણ ઘણા વિઘ્નવાળાં છે, માટે સાધુઓએ **"વર્તમાન યોગ"** (જેવો સમય) એમ બોલી વ્યવહાર ચલાવવો.

(૧૦૨) ગૃહસ્થને આવો, જાઓ, બેસો એમ કહેવાય નહિ, પક્ષીને ઉડાડાય નહિ, જાનવરને કદાય નહિ **(૬૦ વૈ૦)**

(૧૦૩) દેશાટન, વ્યાપાર, ઉદ્ઘાટન આદિ સંસારી બાબતો માટે સાધુઓએ **મુહૂર્ત** જોવાં નહિ.

(૧૦૪) જ્ઞાનપૂજા કરનારને જ્ઞાનની પૂજા કરવાનો નિષેધ કરી ગુરુપૂજા કરાવવી નહિ, નહિ તો નિષેધ કરનારને જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બંધાય.

(૧૦૫) સાધુ-સાધ્વીએ પોતાની પાસે રહેલ-જામ, ઓઘાની જુની દશી-વિ. કોઇ પણ વસ્તુ ગૃહસ્થને આપવાનો વ્યવહાર રાખવો નહિ, તેમાં પણ **ગુરુદ્રવ્યથી** લાવેલી તેમ જ **ધર્મલાભ** આપેલી વસ્તુ ગૃહસ્થને ન અપાય તે લક્ષમાં રાખવું, અન્યથા આપનાર અને લેનાર બંને દોષના ભાગી બને.

(૧૦૬) દેરાસરમાં ભમતી હોય તો **ત્રણ પ્રદક્ષિણા** આપ્યા પછી જ ચૈત્યવંદન કરવું, ચૈત્યવંદન કરતાં વચ્ચે કોઇને પચ્ચક્ખાણ **આપવું નહિ** અને પોતે પણ ચૈત્યવંદન કરતાં વચ્ચે પચ્ચક્ખાણ **લેવું નહિ.**

(૧૦૭) કોઇને **આડ ન પડે** તેવી રીતે આપણે સ્તુતિ-ચૈત્યવંદન કરવું જોઇએ, પરંતુ આપણે સ્તુતિ-ચૈત્યવંદન કરતા હોઇએ ત્યારે બીજો કોઈ આપણને આડ પાડે તો આપણે **કંઈ પણ બોલવું નહિ.** અને મનથી જરા પણ **દુર્ભાવ ન થવા દેવો,** અને આડ પડે તે વખતે **આંખો બંધ કરી** હૃદયમાં ભગવાનને ધારણ કરી સ્તુતિ-ચૈત્યવંદનમાં લીનજ બની રહેવું—પણ ધ્યાન તોડવું નહિ.

(૧૦૮) સાધુ અને સ્ત્રી વચ્ચે બે પુરુષ હોય ત્યાં સુધી સંઘટ્ટાનો દોષ સાધુને લાગે, ત્રણ પુરુષથી સંઘટ્ટાનો દોષ સાધુને લાગે **નહિ.** તેવી રીતે સાધ્વી અને પુરુષ વચ્ચે બે સ્ત્રી હોય ત્યાં સુધી સંઘટ્ટાનો દોષ સાધ્વીને લાગે, ત્રણ સ્ત્રીથી સંઘટ્ટાનો દોષ સાધ્વીને લાગે નહિ.

(૧૦૯) દેરાસરમાં **મેલ** ઉતારાય નહિ, **ધોવાય** નહિ, **પરસેવો** લુછાય નહિ, કપડાની **ટાપટીપ** થાય નહિ, **આડું અવળું** જોવાય નહિ, અને કામળીની **ઘડી** પણ કરાય નહિ.

(૧૧૦) પૂજનમાં વાપ્ત સાથે સ્પેશ્યલ બોલવું યોગ્ય નથી, વાયુકાય આદિની વિરાધના થતી હોવાથી.

(૧૧૧) દેરાસરમાં ચૈત્યવંદન કરતાં **જિનમુદ્રા યોગમુદ્રા** અને **મુક્તાશુક્તિમુદ્રા** આ ત્રણ મુદ્રાઓ સાચવવી જોઇએ, બીજી નવ ત્રિકો **ચૈ૦ ભા૦** માંથી જોઇ લેવી.

જિનમુદ્રા

યોગમુદ્રા

મુક્તાશુક્તિ મુદ્રા

જિનમુદ્રા—બે પગની વચ્ચે **આગળ** ચાર આંગળ અને **પાછળ** ચાર આંગળથી કંઈક ઓછું અંતર રાખવું.

આ મુદ્રાથી—ખમાસમણ, ઇરિયાવહિ, તસ્સઉત્તરિ, અન્નત્થ, લોગસ્સ, અરિહંતચેઇઆણું, કાઉસ્સગ્ગ, નમોર્હત્ અને સ્તુતિ બોલાય.

યોગમુદ્રા—બે જાનુ ભૂમિ ઉપર સ્થાપન કરી (**જીવાભિગમે**–જમણો જાનુ ભૂમિ ઉપર સ્થાપન કરી અને ડાબો જાનુ ઊભો રાખી, **જ્ઞાતાસૂત્રે**–પર્યંકાસને બેસી, **તેજજ આસ ઇન્દ્ર માટે–કલ્પસૂત્રે**–જમણો જાનુ ભૂમિ ઉપર સ્થાપન કરી અને ડાબો જાનુ પૃથ્વીથી થોડો અદ્ધર રાખી) કમળના ડોડાની જેમ બંને હાથની કોણીઓ પેટ ઉપર રાખી બંને હાથની આંગળીઓ પરસ્પર અંતરિત કરવી પરંતુ તેમાં **જમણા** હાથનો અંગુઠો ઉપર આવવો જોઇએ.

આ મુદ્રાથી—ચૈત્યવંદન, જંકિંચિ, નમુત્થુણં, ખમાસમણ, નમોર્હત્, સ્તવન, અને જયવીયરાયની છેલ્લી ત્રણ ગાથા બોલાય.

મુક્તાશુક્તિ મુદ્રા—બંને જાનુ યોગમુદ્રાની માફક રાખી કમળના ડોડાની જેમ બંને હાથની કોણીઓ પેટ ઉપર રાખી બંને હાથના પંજા (હથેલીઓ) છીપની માફક વચ્ચેથી ઉન્નત રાખી

આંગળીઓ પરસ્પર અંતરિત કર્યા વિના સામ-સામી ભેગી કરી લલાટ પાસે અંજલી રાખવી.

સ્ત્રીઓએ રતનાદિક અવયવો જેમ પ્રગટ ન દેખાય તેમ મુદ્રા કરવી, એટલા જ માટે સ્ત્રીઓને ઊંચા-લલાટ દેશે હાથ લગાડવા કહ્યા નથી.

આ મુદ્રાથી—જત્તવંતિ, જાવંત અને જયવીયરાયની પહેલી બે ગાથા બોલાય.

(૧૧૨) સન્નાતો આગતો ચરમપોરિસિં જાણિઊણ ઓગાહં; પડિલેહણમપ્પત્તં નાઊણ કરેઇ સજ્ઝાયં (૬૬૬)

સ્થંડિલથી આવીને ચોથો પહોર થઇ ગયો જાણીને પડિલેહણ શરૂ કરે, ચોથા પહોરની વાર હોય તો સ્વાધ્યાય કરે **(ઓઘનિ૦)**

(૧૧૩) દાંડી અને દશીઓ મળીને રજોહરણ **બત્રીસ** આંગળનો જોઇએ. અને મુહપત્તિ એક બાજુ કોનારીવાળી તથા એક વેંત અને ચાર આંગળ **સમચોરસ** જોઇએ.

(૧૧૪) કોઇ પણ વસ્તુ લેતાં અને મુકતાં ચક્ષુથી દેખી ઓઘો અથવા ચરવળીથી **પૂજીને** પછી લેવી અને મુકવી.

(૧૧૫) જત્થ ય ગોયમ પંચણ્હ, કહવિ સૂણાણ ઇક્કમવિ હુજ્જા; તં ગચ્છં તિવિહેણં, વોસિરિય વજ્જજ અન્નત્થ (૧૦૧)

હે ગૌતમ! ચુલો, ઘંટી, ખંડણી, સાવરણી, અને પાણીયારૂં આ **પાંચ** વધસ્થાનમાંથી કોઇ પણ એક **વધસ્થાન** જે ગચ્છમાં હોય તે ગચ્છને **ત્રિવિધે** વોસિરાવીને બીજા સુવિહિત ગચ્છમાં સાધુ જાય. (ગચ્છા૦)

(૧૧૬) પંચસૂના ગૃહસ્થસ્ય, ચુલ્લી પેષણ્યુપસ્કર; કંડની વારિકુંભશ્ચ, બધ્યતે યાસ્તુ વાહયન્ (૧)

ગૃહસ્થને ત્યાં (૧) ચુલો (૨) ઘંટી (૩) ખંડણી (૪) સાવરણી (૫) પાણીયારૂં આ. પાંચ **વધસ્થાન** હોય છે, તેને ચલાવતાં જીવ કર્મથી બંધાય છે.

(११७) अज्जुरीपत्तमुंजेण, जो पमज्जे उवस्सयं;
नो दया तस्य जीवेसु, सम्मं जाणाहि गोयमा! (गच्छा० ७६)

ભગવાન મહાવીર ગૌતમસ્વામીને કહે છે કે હે ગૌતમ! જે સાધુ-સાધ્વી **મુંજ** કે **અજ્જુરીની** સાવરણીથી ઉપાશ્રયમાં કાજો લે છે, તે સાધુ-સાધ્વીઓને જીવો ઉપર **દયા નથી** એમ તું જાણ.

(११८) માત્રાની કુંડી પૂજવા **ઉનનીજ** ચરવળી ખાસ જુદી રાખવી, ઝાંટાની ચરવલી કડક હોવાથી જીવહિંસા થવાનો સંભવ છે.

માત્રાની કુંડી દરેકે **જુદી** રાખવી કારણ કે :—એક જ કુંડી હોય તો વારંવાર વપરાતી કુંડી સુકાતી ન હોવાથી **સમુર્ચ્છિમ** જીવો ઉત્પન્ન થાય.

તેમ જ દરેકે જુદી કુંડી રાખેલી હોય તોપણ વર્ષાદ આદિના ટાઈમમાં કુંડી એ ઘડીમાં **સંપૂર્ણ** સુકાતિ નથી. માટે તેમાં થોડી રેતી નાખી હલાવીને પછી જ મુકવી.

હવે કુંડી મુકવાની જગ્યા પણ **પથરવાળી** હોય તો ત્યાં ઈંટ મુકી અથવા રેતીનો ઢગલો કરી તેના ઉપર કુંડી મુકવી, નહિ તો **કીનારી** ન સુકાવાથી તેમજ પથ્થર ઉપર માત્રાનો **છાંટો** પડ્યો રહેવાથી જીવોની ઉત્પત્તિ થાય.

કુંડી નીચે **વસ્ત્ર ન મુકવું,** કારણ કે :—વસ્ત્રની નીચે **જીવો** પેસી જાય, અને કુંડી મુકતાં **મરી** પણ જાય.

(११९) બળખા, થુક, શ્લેષ્મ આદિના માટે બેળીયું ખાસ રાખવું અને ખાસ **ઉપયોગ** કરવો, પરંતુ **જ્યાં ત્યાં થુકવું નહિ,** જો જ્યાં ત્યાં થુકવામાં આવે તો અંતર્મુહૂર્ત પછી સમુર્ચ્છિમ મનુષ્યો અને બેઇન્દ્રિય જીવોની ઉત્પત્તિ અને નાશનો પ્રસંગ આવે, અને મક્ષિકા વગેરે ચાંટીને મરી પણ જાય.

(१२०) ४८ મિનિટને મુહૂર્ત કહેવાય, અને બે સમયથી માંડીને ४८ મિનિટમાં એક સમય ઓછો હોય ત્યાં સુધી તેને અંતર્મુહૂર્ત કહેવાય.

(૧૨૧) પગલુછણીયા ઉપર પગ ઘસાય નહિ તથા તેના ઉપર ચલાય પણ નહિં, તેમ જ **ચટ્ટાઈનો** પણ ઉપયોગ કરાય નહિં **(૬૦૫૦)**

(૧૨૨) ખાંસી, છીંક, બગાસું, આદિ આવે ત્યારે મુખ આગળ **મુહપત્તિ કે વસ્ત્ર** રાખવું જોઇએ, જેથી વાયુકાય અને ત્રસકાય આદિ જીવોની વિરાધના થતી **અટકી જાય.**

(૧૨૩) ચકલીઓ જીવડાં ખાય અને પછી પાણીમાં ચાંચ નાખી પાણી પીએ, તેથી પાણી અકલ્પ્ય બનવાનો સંભવ છે, માટે ઠંડુ કરવામાં આવતા પાણી ઉપર **વસ્ત્ર** ઢાંકવું યોગ્ય છે.

બપોરે પડિલેહણ કર્યા પછી પાણી ગળવું જોઈએ, પાણી ગળીને તરત જ ગલણું નીચોવવું નહીં પરંતુ છાયામાં સુકવી દેવું (ચુનો નાખવાનું પાણી પણ ગળવું જ જોઇએ.)

(૧૨૪) બહુ મોટા અવાજે હસવું અને **દાંતથી** ચાવીને **નખ** તોડવા આ કુટેવ છે, તેથી તે કુટેવને છોડી દેવી.

(૧૨૫) રાત્રે **દોરી** બાંધી રાખવી નહિં, ગૃહસ્થોએ બાંધેલી હોય તો તે દોરી ઉપર રાત્રે **કપડાં નાખવાં નહિ,** તેમ તેના ઉપરથી **લેવાં પણ નહિ.**

(૧૨૬) સૂર્યોદય **પહેલા** અને સૂર્યાસ્ત **પછી** દહેરાસર **જવાય નહી.**

(૧૨૭) સૂર્યાસ્ત પછી અને સૂર્યોદય પહેલા, તથા વાડામાં સ્થંડીલ બનતાં સુધી જવું નહિ (જવાય તો **પ્રાયશ્ચિત્ત** લઇ લેવું)

(૧૨૮) એમેવ પાસવણે બારસ ચઉવીસઙ્ગ તુ પેહિત્તા; કાલસ્સવિ તિન્નિભવે સૂરો અત્થમુવયાઇ (૬૩૪) જઇ પુણ નિવ્વાઘાએ આવાસં તો કરેંતિ સવ્વેવિ; સઝ્ઝાઇ કહણ વાઘાયતાએ પચ્છા ગુરૂ ઠંતિ (૬૩૫)

સ્થંડિલ અને માત્રુ પરઠવવા માટે ચોવીસ ભૂમિ અને કાલ ગ્રહણની ત્રણ ભૂમિનું પડિલેહણ સૂર્યાસ્ત સુધીમાં કરી લેવું, હવે

સૂર્યાસ્ત પછીનું કર્તવ્ય બતાવતાં કહે છે કે :—ગુરૂ મહારાજ વ્યાઘાત વિનાના હોય તો સર્વ જણ માંડલીમાં પ્રતિક્રમણ કરે, પરંતુ શ્રાવકને ધર્મનું કથન કરવા વડે ગુરૂ મહારાજ વ્યાઘાતવાળા હોય તો ગુરૂ મહારાજ પાછળથી માંડલીમાં આવી પ્રતિક્રમણ કરે **(ઓ૦નિ૦)**

(૧૨૯) અપવાદ કારણે દેવસિ–પક્ખિ–ચૌમાસિ અને સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણ દિવસના બાર વાગ્યાથી રાત્રિના બાર વાગ્યા સુધી થાય.

(૧૩૦) સંવચ્છરીનો **અટ્ઠમ,** ચૌમાસીનો **છટ્ઠ,** અને પક્ખિનો **ચૌથભક્ત** (ઉપવાસ) કરવો જોઈએ, શક્તિ ન હોય તો આયંબિલ આદિ કરીને પણ આગળ અથવા પાછળ તપ પુરો કરી આપવો જોઇએ, નહિ તો **આજ્ઞાભંગ** દોષ લાગે **(કલ્પ૦)**

(૧૩૧) સાયં સયં ગાસદ્ધં, તિન્નેવ સયા હવન્તિ પક્ખન્તે; પંચસયા ચઉમાસે, અટ્ઠસહસ્સં ચ વરિસંમિ(૧)

પહેલા અને છેલ્લા તીર્થંકરના દરેક સાધુઓને આખા દિવસમાં દોષ લાગે કે ન લાગે તો પણ સાંજે પ્રતિક્રમણમાં **૧૦૦ ઊસોઊસ** (ચાર લોગસ્સ, સંદેસુનિમ્મલયરા સુધી)ના કાઉસ્સગ્ગનું **પ્રાયશ્ચિત્ત** દરરોજ કરવાનું, તેવી રીતે દરરોજ રાત્રિના પ્રતિક્રમણમાં **૫૦ ઊસોઊસ,** દર પખવાડિયે પક્ખિપ્રતિક્રમણમાં **૩૦૦ ઊસોઊસ,** દર ચૌમાસિએ ચૌમાસિ પ્રતિક્રમણમાં **૫૦૦ ઊસોઊસ,** અને દર વર્ષે સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણમાં **૧૦૦૮ ઊસોઊસના** કાઉસ્સગ્ગનું **પ્રાયશ્ચિત્ત** આવે.

(૧૩૨) ચાલુ પ્રતિક્રમણમાં માત્રુ કરવા જનારે અતિચાર, પક્ખિસૂત્ર, સ્તવન વિ૦ જે કોઇ પણ **સૂત્ર અધુરાં રહ્યાં હોય** તે અધ્યાય સૂત્રો મનમાં **બોલી જવાં** જોઇએ, ન બોલવામાં આવે તે પ્રતિક્રમણ **અધુરૂં** રહે.

(૧૩૩) પ્રતિક્રમણ કર્યા પછીથી ત્રણ સ્તુતિ (નમોસ્તુ૦ વિશાલલોચન૦) સુધી માત્રુ કરવા ન જવું પડે તેનો ઉપયોગ રાખો

માત્રાની શંકાનું નિવારણ પ્રથમથી જ કરી લેવું અથવા **પાણી ઓછું પીવું.**

(૧૩૪) સાધુઓએ શ્રાવિકાઓને અને સાધ્વીઓએ શ્રાવકોને પ્રતિક્રમણ કરાવવું તે વ્યવહારનું **ઉલ્લંઘન** કરનાર છે, ભવિષ્યમાં **અનર્થ કરનાર છે,** આત્મગુણ **ઘાતક છે,** ઉન્માર્ગ **પ્રવર્તક છે,** માટે તેનાથી દૂર રહેવું.

(૧૩૫) સાંજે પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી **સ્વાધ્યાય** અથવા **ધ્યાન** કરવું.

(૧૩૬) સૂર્યની ગેરહાજરી જ્યાં સુધી હોય ત્યાં સુધી તો અવશ્ય દંડાસણથી ભૂમિ બરોબર પૂજીને જ પગલાં મૂકવાં જોઇએ, સૂર્યની હાજરીમાં પણ જ્યાં સુધી અંધારું હોય ત્યાં સુધી દંડાસણથી ભૂમિ પૂજીને જ ચાલવું જોઈએ.

(૧૩૭) દંડાસણની સોટી **નરમ** રાખવાથી કાજો લેતાં દંડાસણ વળી જાય, તેથી કાજો બરાબર લઈ શકાય નહિ, ચાલતાં પણ સારી રીતે ભૂમિ પૂજાય નહિ, માટે સોટી **કડક** રાખવી.

(૧૩૮) છ ઘડી રાત્રિ ગયા બાદ સંથારા પોરિસિ ભણાવવી અને **એક પહોર** રાત્રિ ગયા પછી નમસ્કાર મહામંત્રનું સ્મરણ કરી નિદ્રા લેવી.

(૧૩૯) અણુજ્જાણહ સંથારં, બાહુવહાણેણં વામપાસેણં; કુક્કુડીપાયપસારેણં, અતરંત પમજ્જએ ભૂમિં (૨૦૫)

હે ભગવંત ! છ ઘડી રાત્રિ ગઇ છે, માટે સંથારો કરવાની આજ્ઞા આપો, વળી **ડાબા હાથનું ઓશિકું** અને **ડાબા પડખે ઉંઘવું**, ડાબા પડખે ઉંઘતાં વડીલો સામે **પુંઠ ન થાય** તે ખાસ ધ્યાનમાં રાખવું, તેમ જ કુકડીની જેમ ટુંટીયું વાળીને પગ રાખવા, પરંતુ તેવી રીતે પગ રાખવાને સમર્થ નહોય તો **ભૂમિનું પ્રમાર્જન** કરીને પગ લાંબા કરે **(ઓઘનિ૦)**

(૧૪૦) સંકોએ સંડાસં ઉવ્વટ્ટંતે ય કાયપડિલેહા;
દવ્વાઈ ઉવઓગં ણિસ્સાસ નિરુંભણાલોયં (૨૦૬)

પગ સંકોચવા કે પહોળા કરવા હોય તથા પડખું ફેરવવું હોય ત્યારે સાંધાઓ, શરીર તથા ભૂમિનું **પ્રમાર્જન** કરે, અને જયત થાય ત્યારે દ્રવ્યાદિનો ઉપયોગ મૂકે યથા–**દ્રવ્યથી** દીક્ષિત કે ગૃહસ્થ, **ક્ષેત્રથી** મેડા ઉપર કે બોંયતળીએ, **કાળથી** રાત્રિ કે દિવસ, **ભાવથી** માત્રાદિથી પીડિત કે નહિ, એમ વિચાર કરવા છતાં ઊંઘ ન ઉડે તો શ્વાસને રોકવા નાસિકા દઢ પકડે, ત્યાર બાદ નિદ્રા ગયે છતે દ્વારનું નિરીક્ષણ કરે **(ઓ૦ નિ૦)**

(૧૪૧) રાત્રે દીવો રાખવાથી ત્રસ તથા સ્થાવર જીવોનો **કચ્ચરઘાણ** નીકળે છે, માટે ડંડાસણ **રૂપી દીવાનો** ઉપયોગ કરી ધીમે ધીમે ચાલવામાં આવે તો દીવાની જરૂર પડે નહિ.

અંધ માણસો **વગર દીવે વગર આંખે** ગામમાં ફરે છે, તે કેવી રીતે ફરતા હશે ?

આપણને પણ ચારિત્ર પ્રત્યે **સાચો પ્રેમ** જાગે તો દીવા વિના પણ કામ ચલાવી શકાય.

અથવા સંથારાની જગ્યા બહલી નાખવી (સંથારો દ્વાર પાસે રાખવો) જેથી થાંભલા આડા આવે નહિ, અને દરવાજો શોધવા માટે ફાંફાં પણ મારવાં પડે નહિ.

(૧૪૨) અવિહિ કયા વરમ કયં,અસૂયવયણં વયંતિ સમયન્નૂ;
પાયચ્છિત્તં જમ્હા અકએ, ગુરુયં કએ લહુ યં (૧)

"અવિધિથી કરવું તેના કરતાં ન કરવું સારું" આ ઉત્સૂત્ર વચન છે, કારણ કે :–સર્વથા ન કરનારને **મોટો દોષ છે.** મહાન હાનિ છે અને અવિધિથી કરનારને **અલ્પદોષ** (અલ્પ પ્રાયશ્ચિત્ત) છે, અલ્પહાનિ છે.

(૧૪૩) તીર્થોચ્છેદ ભિયા હન્ત ? અશુદ્ધસ્યૈવ ચાદરે;
સૂત્રક્રિયાવિલોપઃ સ્યાદ્, ગતાનુગતિકત્વતઃ (૧૩)

માર્ગનો લોપ થઇ જવાના ભયથી **અશુદ્ધજ ક્રિયા** ચલાવવામાં આવે તો પરંપરાએ સૂત્રાનુસારિ ક્રિયાનો **લોપ થઈ જાય,** માટે વિધિનો આદર કરવો અને શક્ય હોય ત્યાં અવિધિને દૂર કરવી.

વળી જ્યાં અશક્ય હોય ત્યાં પણ અવિધિ દૂર કરવાનું લક્ષ રાખવું પરંતુ માર્ગ લોપ થઇ જવાના ખોટા ભયથી અશુદ્ધક્રિયા ચલાવવાની ખોટી હિંમત કરવી નહિ. **(અ૦સા૦સદનુષ્ઠાન)**

(૧૪૪) જૈનશાસનમાં **કેટલું** કર્યું તેની કિંમત ઓછી છે, પરંતુ **કેવી રીતે** કર્યું તેની કિંમત વધારે છે, આગળ વધતાં કેવી રીતે કર્યું તેની જેટલી કિંમત છે તેના કરતાં **સરવાળે** કેટલું વધ્યું તેની કિંમત વધારે છે.

(૧૪૫) પોતાની **દ્રવ્ય ક્રિયા** વખાણવી નહિ, પરંતુ **ભાવ ક્રિયા જ** વખાણવી, **બીજાની દ્રવ્ય ક્રિયા** વખોડવી નહિ, પરંતુ અંતરમાં વખાણવી અને તેને આગળ વધારવા ભાવક્રિયા સમજાવવી.

(૧૪૬) બીજા ધર્મ ન પામે તેનો વાંધો નહિ, પરંતુ આપણા નિમિત્તે દેવ-ગુરૂ અને ધર્મની **હેલના** (નિન્દા) **થાય** કે બીજા લોકો **અધર્મ પામે,** તેવું **વર્તનતો** મન-વચન અને કાયાથી **નજ કરવું.**

—: અસ્વાધ્યાય :—

(૧) માનસિક સ્વાધ્યાયનો નિષેધ કોઇપણ જગ્યાએ કર્યો નથી, તેથી અંતરાય-સુવાવડ આદિમાં પણ મનમાં નમસ્કાર મહા-મંત્રનું સ્મરણ સ્વાધ્યાય અને પ્રભુનું ધ્યાન આદિ કરી શકાય. **अनुप्रेक्षा तु न कदाचनापि प्रतिषिद्धयते-इति. (પ્ર૦ ૧૪૭૦)**

(૨) અશુદ્ધિ વચ્ચે રાજમાર્ગ હોય તો સ્વાધ્યાય થઈ શકે.

(૩) દરરોજ સવારે સૂર્યોદય પહેલા અને પછી ૨૪-૨૪-મિનિટ, બપોરે મધ્યાહ્ન પહેલા અને પછી ૨૪-૨૪ મિનિટ, સાંજે સૂર્યાસ્ત પહેલા અને પછી ૨૪-૨૪ મિનિટ, અને મધ્ય રાત્રિના પહેલા અને પછી ૨૪-૨૪ મિનિટ અસ્વાધ્યાય.

(૪) સુદ એકમ-બીજ અને ત્રીજની રાત્રે પ્રથમ પ્રહરે ઉત્તરાધ્યયન આદિનો અસ્વાધ્યાય.

(૫) અસ્વાધ્યાય સિવાય રાત્રિ અને દિવસના પ્રથમ અને છેલ્લે પ્રહરે ભણાય તે કાલિક.

અસ્વાધ્યાય તથા કાલવેળા છોડીને જે ભણાય તે ઉત્કાલિક.

(૬) ત્રણ ચોમાસી ચૌદશના મધ્યાહ્ન (મતાંતરે-પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી)થી એકમ સુધી **અને** પાક્ષિક ચૌદશના મધ્યાહ્ન (મતાંતરે પક્ષિપ્રતિક્રમણ કર્યા પછી)થી આખા રાત્રિ સુધી અસ્વાધ્યાય. **(ઉ૦પ્રા૦વ્યા૦૨૫૭).**

(૯) આસો અને ચૈત્ર સુદ-૫-ના મધ્યાહ્નથી વદ-૬-સુધી અસ્વાધ્યાય.

(૮) ઊગતો ચંદ્ર ગ્રહણ થાય તો ૪-પ્રહર રાત્રિના અને ૪ પ્રહર બીજા દિવસના મળી આઠ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૯) પ્રભાત કાલે ચંદ્રમા, ગ્રહણ સહિત આથમે તો પછીનો દિવસ અને રાત્રિના આઠ તથા બીજા દિવસના ૪ પ્રહાર મળી ૧૨ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૧૦) સૂર્ય, ગ્રહણ સહિત આથમે તો ૪ પ્રહર રાત્રિના અને આગામી દિવસ રાત્રિના ૮ પ્રહર મળી ૧૨ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૧૧) ઉગતો સૂર્ય, ગ્રહણ થાય અને ગ્રહણ સહિત આથમે તો તે દિવસ અને રાત્રિ તથા બીજો દિવસ અને રાત્રિ મળી ૧૬ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૧૨) આર્દ્રાથી સ્વાતિ નક્ષત્ર સુધી મેઘગર્જના, વીજળી અને વર્ષાદની અસ્વાધ્યાય ગણાય નહિ.

(૧૩) અકાલે મેઘગર્જના, ગંધર્વનગર, વીજળી, દિગ્દાહ, થાય તો ૨ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૧૪) ભુરૂભુદાકારે (જે વર્ષાદથી પરપોટા થાય તે) નિરંતર ૮ મુહૂર્તથી વધારે જ્યાં સુધી વર્ષાદ વર્ષે ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.

(૧૫) ધુંવાર પડે ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.

(૧૬) ધરતીકંપ થાય તો ૮ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૧૭) હોળીપર્વમાં જ્યાં સુધી રજ શાન્ત ન થાય ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.

(૧૮) કરૂણ રૂદન અને ઝઘડા સંભળાય ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.

(૧૯)પશુવધ થાય ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.

(૨૦) ઈંધુ કુટે તો ૬-પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૨૧) બીલાડીએ ઉંદરને માર્યો હોય તો ૮ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૨૨) યુદ્ધ શાન્ત થયા પછી ૮ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૨૩) પુત્ર પુત્રી જન્મે ૧૬ દિવસ સુતક, જુદા જમતા હોય તો બીજાના ઘરના પાણીથી પૂજા થાય.

(૨૪) જેટલા માસનો ગર્ભ પડે તેટલા દિવસનું સુતક.

(૨૫) પ્રસવવાળી સ્ત્રી ૬ માસ દર્શન ન કરે અને ૪૦ દિવસ પૂજા ન કરે તથા સાધુને વહોરાવે નહિ, અને ૮ દિવસ અસ્વાધ્યાય.

(૨૬) પશુ જંગલમાં જન્મે તો ૬ દિવસ અને ઘેર જન્મે તો ૨-દિવસ સુતક.

(૨૭) ભેંસનું ૧૫ દિવસ પછી, બકરીનું ૮ દિવસ પછી, અને ગાય-ઉંટડીનું ૧૦ દિવસ પછી દુધ કલ્પે.

(૨૮) જેને ઘેર મરણ થાય ત્યાં જમનારા ૧૨ દિવસ પૂજા ન કરે, અને સાધુ વહોરે નહિ. ગોત્રીયોને ૫ દિવસનું સુતક.

(૨૯) મૃતકને સ્પર્શ કરનાર ૩ દિવસ પૂજા ન કરે, વાચિક સ્વાધ્યાય ૨ દિન ન કરે, ગોત્રીઓને ૫ દિવસનું સુતક, પરસ્પર સ્પર્શ કરનાર-૨ દિવસ પૂજા ન કરે, પરસ્પર પણ ન અડયા હોય તો સ્નાન કરીને પૂજા થાય.

(૩૦) જન્મે તે દિવસે મરે અથવા દેશાંતરે મરે તો ૬ દિવસનું સુતક.

(૩૧) આઠ વર્ષ સુધીનું મરણ પામે તો ૮ દિવસનું સુતક, દોરનું મૃતક જ્યાં સુધી પડયું હોય ત્યાં સુધી સુતક, પરંતુ ગાયના મરણનું ૬ દિન સુતક.

(૩૨) દાસ–દાસી જન્મે કે મરે તો ૩ દિવસનું સુતક.

(૩૩) શય્યાતર, મુખી, આદિ મરે તો ૮ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૩૪) ગાયને જરાયુ લાગ્યું હોય ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય, અને પછ્યા પછી ૩ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.

(૩૫) ૬૦૦ હાથની અંદર મનુષ્યનું કલેવર પડ્યું હોય ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.

(૩૬) સ્ત્રીને ઋતુના ત્રણ દિવસ સુધી અસ્વાધ્યાય. ચાર દિવસ પ્રતિક્રમણ ન કરે, પાંચ દિવસ પૂજા ન કરે. રોગાદિ કારણે પાંચ દિવસ પછી પણ રૂધિર આવે તો ફક્ત પૂજા ન કરે.

—: સાધુ કાળધર્મ વિધિ :—

સાધુ–સાધ્વી કાળ કરે કે તરત જ મૃતકના માથાની જગ્યાએ જમીનમાં લોટાની ખીલી મારવી.

કાળ કર્યા પહેલા સંથારાની ઉપધિ હોય તે દૂર લઇ લેવી પરંતુ જીવ ગયો ત્યાં સુધી રહી ગઇ હોય તો અચિત્ત પાણી હોય તો શ્રાવક પાસે ભીંજવી નંખાવવી, ગરમ વસ્ત્રોને ગોમૂત્ર છાંટી શુદ્ધ કરાવવા, અચિત્ત પાણી ન હોય તો સુતરાઉ વસ્ત્રોને પણ ગોમૂત્ર છાંટે તો પણ ચાલે. મૃતક લઇ ગયા પછી જીર્ણ પાત્ર–કાચલી–વસ્ત્રો આદિ પરઠવી દેવાં, દરેક સાધુએ ગોમૂત્રમાં બોળાની બે–ચાર દશીઓ બોળવી.

રાત્રે કાળ કર્યો હોય અને બીજા સાધુઓને પ્રતિક્રમણ આદિ કરવાનું હોય તો સ્થાપનાજી લઈને બીજે સ્થાને અથવા તે સ્થાને મનમાં કરવું અને કોઇના પણ સ્થાપનાજી મૃતક પાસે રાખવા નહિ.

જીવ જાય ત્યારે તરત આચાર્યાદિ પદવીવાળા હોય તો (અથવા માંડવી બનાવવાની હોય તો) તેમના શરીરને અડેલા શ્રાવકો પલાંઠી વાળે, અને સામાન્ય સાધુ હોય તો (અથવા માંડવો બનાવવાની ન હોય તો) પલાંઠી વાળવાની જરૂર નહિ, કારણ કે તેમના શરીરને હાઇડીમાં પધરાવવાનું હોવાથી.

સાધુ ચોગ્ય :–વડીલ સાધુ મૃતક પાસે આવી "વાસક્ષેપ" હાથમાં લઇને બોલે–કોટીગણ, ચાન્દ્રકુલ, વયરીશાખા, આચાર્ય શ્રી ...ઉપાધ્યાય શ્રી...પન્યાસ શ્રી...સ્થવિર શ્રી...મહત્તરા શ્રી..... અમુકના શિષ્ય–શિષ્યા...**મહાપારિટ્ઠાવણીઅ વોસિરણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં**, અન્નત્થ૦ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ૦ પારી, પ્રગટ નવકાર કહી ત્રણવાર **વોસિરે** કહેતાં ત્રણવાર વાસક્ષેપ નાખવો.

શ્રાવક ચોગ્ય :–જો રાત્રે મૃતક રાખવાનું હોય તો મૃતકના માથાની નીચે જમીન કે થાંભલે ખીલી મારવી અને નિર્ભય માણસે જાગવું પણ સુવું નહિ.

પ્રથમ દાઢી મુખ અને મસ્તકના કેશ કાઢી નખાવે, પછી હાથની છેલ્લી આંગલીના ટેરવાનો છેદ કરે, પછી હાથ–પગની આંગળીઓને ધોળા સુતરથી બાંધ કરે, પછી કથરોટમાં બેસાડીને કાચા પાણીથી સ્નાન કરાવે, પછી નવાં વસ્ત્રોથી શરીર લુંછીને કેસર–સુખડ–બરાસથી વિલેપન કરી નવાં વસ્ત્રો પહેરાવે—પ્રથમનો ઓઘો લઇ લેવો, સાધુને ચોલપટ્ટો પહેરાવી કંદોરો બાંધે, કપડાને કેશરથી અવળા પાંચ સાથીઆ કરી ઓઢાડે, બીજાં કપડાંને કેસરના છાંટા નાખવા, નનામી ઉપર ઉતરપટ્ટો પાથરવો, અને તેના વચલા ભાગમાં આટાનો એક અવળો સાથીઓ કરવો, અને માંડવી હોય તો બેહકે અવળો સાથીઓ કરવો.

સાધ્વી હોય તો નીચેના વસ્ત્રો સિવાયના ઉપરના ભાગનાં વસ્ત્રોને કેશરના અવળા પાંચ સાથીઆ કરવા, તેમજ સર્વવસ્ત્રોને કેશરના છાંટા નાખવા.

ચાર આંગળ પહોળો પાટો કેડે બાંધવો, પછી નાવના આકારે ચૌદ પડનો લંગોટ પહેરાવે, નાવના આકારે ન હોય તો ચૌદ પડ કરી લંગોટ પહેરાવે, પછી નાનો લેંઘો જાંઘ સુધીનો પહેરાવે, પછી લાંબો લેંઘો પગના કાંડા સુધીનો પહેરાવી કેડે દોરો બાંધીને, એક સાડો ઢીંચણથી નીચે અને પગના કાંડાથી ઉપર સુધીનો પહેરાવે,

તેના ઉપર બીજો સાડા પગના કાંડા સુધી પહેરાવી દોરીથી બાંધવો, પછી કંચવાની જગ્યાએ વસ્ત્રનો પાટો વીંટી ત્રણ કંચવા પહેરાવી એક કપડો ઓઢાડે, પછી સુવાડીને બીજો કપડો ઓઢાડે, અને જમીન પર સુવાડે ત્યાં પણ માથાની જગ્યાએ જમીનમાં ખીલો ઠોકે, પછી મૃતકની જમણી બાજુએ ચરવળી તથા મુહપત્તિ મૂકે અને ડાબી બાજુએ ઝોળીની અંદર ખંડિત પાત્રામાં એક લાડુ મૂકે.

પછી જે વખતે કાળ કર્યો હોય તે વખતનું કયું નક્ષત્ર હતું તે જોવું. (અથવા બ્રાહ્મણને પૂછવું.) રોહિણી વિશાખા પુનર્વસુ અને ત્રણ ઉત્તરા એ ૭ નક્ષત્રમાં ડાભનાં બે પુતળાં કરવાં, જ્યેષ્ઠા આર્દ્રા સ્વાતિ શતભિષા ભરણી અશ્લેષા અને અભિજિત્ આ સાત નક્ષત્રમાં પુતળાં કરવાં નહિ, બાકીનાં ૧૫ નક્ષત્રમાં એકેક પુતળું કરવું, તે પુતળાંના જમણા હાથમાં ચરવળી તથા મુહપત્તિ આપવી, તથા ડાબા હાથની ઝોળીમાં ભાંગેલું પાત્ર લાડુ સહિત મૂકવું, જો બે પુતળાં હોય તો બંનેને તે પ્રમાણે આપવું, પછી પુતળાં આદિ બધી વસ્તુ મૃતકની પાસે મૂકવી. પછી સારો મજબુત ત્રીજો કપડો હોય તે પાથરીને તેની અંદર બધી વસ્તુઓ સહિત મૃતકને સુવાડીને કપડાના બધા છેડા વીંટાવી દે.

ગૃહસ્થ મૃતકને લઇ જાય ત્યારે બીજી વાર વાસક્ષેપ નાખવો, ઉપાશ્રયમાંથી મૃતક બહાર કાઢે ત્યારે પ્રથમ પગ કાઢે, કોઇએ રોવું નહિ. પણ **"જય જય નંદા-જય જય ભદ્દા"** એમ બોલવું અને આગળ બદામો નાણું વિ૦ ઉપાશ્રયથી સ્મશાન સુધી આવકો ઉછાળે, વાંસડાને ચિરાવી માંહે સરાવલાં ઘાલી દીવા-ધૂપ કરવા, શોક સહિત વાજતે ગાજતે મસાણે જઇ શુદ્ધ કરેલ જમીન ઉપર સુખડ વિ૦ની ચિતા કરી માંડવી પધરાવે, ગામ તરફ મસ્તક રાખે, અગ્નિ સંસ્કાર કરી, રક્ષા યોગ્ય સ્થાને પરઠવે, પવિત્ર થઇ ગુરુ પાસે આવી સંતિકરં કે લઘુશાન્તિ અથવા બૃહચ્છાન્તિ સાંભળી અનિત્યતાનો ઉપદેશ સાંભળી અટ્ઠાઇ મહોત્સવ કરે.

सामाननी यादी :—लाडवाना डोयला. दीवीओ वांसनी ४. वाटका ४. देवता. अने कंदुप शे.—२. सुतर शे.—२॥. पदाम शे.—१०. टोपरां मणु ०॥ पुंजणीओ २. साज्मां सामान वांस २. खपाटीओ ने छांणां १५. खोडा डोरनी गाडी. वरास तो—०. केशर तो—०. वासक्षेप तो—०. सोना रूपानां फुल. वळतणु, घी, छूटा पैसा ३. प ना तास. देघडो. बाजरी मणु ५. सूखड, राळ शे.—२. गुलाल शे.—५. नाहुं शे.—१.

अवळा देववंदन :—मृतक लइ गया पछी आखा मकानमां गोमूत्र छांटवुं अने संथारानी जग्या सोनावणुं करेल अचित्त पाणीथी धोई नाखवी, मृतके ज्यां जीव छोड्यो होय त्यां लोटनो अवळो साथीओ करवो. पछी काळ करेलना शिष्य अथवा लघुपर्याय-वाळा साधु अवळो वेष पहेरे अने ओघो जमणा हाथमां राखी अवळो काने द्वारथी आसन तरफ ले. काज्मां लोटनो साथीओ लइ लेवो पछी काज्ना इरियावही करी अवळा देव वांदवा.

प्रथम कल्याणकंदनी एक थोय पछी एक नवकारनो काउस्सग्ग, अन्नत्थ० अरिहंत चेइआणं० जयवीयराय० उवसग्गहरं० नमोऽर्हत्० जावंत० खमा० जावंति० नमुत्थुणं० जंकिंचि० पार्श्वनाथनुं चैत्यवंदन० खमा० लोगस्स० एक लोगस्सनो काउस्सग्ग० अन्नत्थ० तस्सउत्तरी० इरियावही० खमा० अविधि आशातना०

सवळा देववंदन :—सवळो वेष पहेरीने काने लेवा संबंधी इरियावही करवा, पछी सर्व साधु साध्वी कपडो चोलपट्टो मुहपत्ति ओघानी एक दशी अने कंदोरानो छेडो सोनावणी अथवा गोमूत्रमां भोळे. पछी चौमुख बिंब ज्यां पधरावेलां होय त्यां कंकु अने चोखाना पांच साथीआ सवळा करे, धूप-दीप करे, पछी संघ समक्ष आठ थुइओ सवळा देव वांदे, तेमां सर्व ठेकाणे पार्श्वनाथनां चैत्यवंदनो संसारदावा अने स्नातस्यानी स्तुतिओ अने अजित शान्ति स्तवन राग काढ्या विना कहे. देव वांद्या पछी खमा० इच्छा०

सं०भ० क्षुद्रोपद्रव ओहडावणत्थं काउस्सग्ग करु ? इच्छं, क्षुद्रो० करेमि काउस्सग्गं, अन्नत्थ० चार लोगस्सनो काउस्सग्ग सागरवरगंभीरा सुधी करी **एक जणे** पारी नमोर्हत्० सर्वेयक्षांभिका० अने बृहच्छान्ति कहे. पछी सर्व पारे, पछी लोगस्स० अविधि आशातना० पछी **परस्पर वंदन.**

अढार गामथी स्व समाचारीवाळा साधु कालधर्म पाम्याना समाचार आवे तो चतुर्विधसंघ सवळा देव वांदे, साध्वीना समाचार आवे तो साध्वी अने श्राविकाओ देव वांदे.

—: जाणवा आदरवा पाळवानी अष्टभंगी :—

जाणे नहीं	आदरे नहीं	पाळेनहीं	— मिथ्यादृष्टि
जाणे नहीं	,,	पाळे	— ,, नी कष्टक्रिया
जाणे नहीं	आदरे	पाळे नहीं	— ,, पासत्था-दुर्भवी
जाणे नहीं	,,	पाळे	,, अभवी-उत्सूत्रिया
जाणे	आदरे नहीं	पाळे नहीं	अविरति सम्यग्दृष्टि
जाणे	,,	पाळे	अनुत्तरवासीदेव ,,
जाणे	आदरे	पाळे नहीं	संविग्नपाक्षिक ,,
जाणे	,, (स्वीकारवुं)	पाळे	मुनि ,,

—:मोक्ष गमननी मर्यादा :—

१ थी ३२	जघ	८
३३ थी ४८	,,	७
४९ थी ६०	,,	६
६१ थी ७२	,,	५
७३ थी ८४	,,	४
८५ थी ९६	,,	३
९७ थी १०२	,,	२
१०३ थी १०८	,,	१

समय सुधी निरंतर मोक्षे जाय पछी मोक्षे जवामां अवश्य अन्तर पडे.

—: पूर्वो क्या आगममां ? :—

बारमुं अंग दृष्टिवाद तेना पांच विभाग छे. (१) परिकर्म (२) सूत्र (३) पूर्वानुयोग (४) पूर्वगत (५) चूलिका. **पूर्वगतमां**—१४ पूर्वो आवेलां छे.

—: હોરાયંત્ર :—

ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ
ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ
શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ
રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત
ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ
ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ

દિવસની હોરા

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ
શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ
ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ
લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ
ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ
શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ
ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ

રાત્રિની હોરા

–: ચોઘડીયાં :–

દિવસનાં ચોઘડીયાં

ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ
ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ
શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ
રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત
ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ

રાત્રિનાં ચોઘડીયાં

શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ
ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ
લાભ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ
ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચલ	કાળ
શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ

–: કાળ પ્રમાણ :–

નિર્વિભાજ્ય કાળ પ્રમાણ	૧ સમય
અસંખ્ય સમય	૧ આવલી
૨૫૬ આવલી	૧ ક્ષુલ્લકભવ
૧૩૧૫૭૨ ક્ષુલ્લકભવ	૧ મિનિટ

૭૮ $\frac{૨૯}{૪૮}$ શ્વાસોશ્વાસ (પ્રાણ)	૧ મિનિટ
૪૪૪૬ $\frac{૨૪૫૮}{૩૭૭૩}$ આવલી	૧ પ્રાણ
૧૭ $\frac{૧૩૯૫}{૩૭૭૩}$ ક્ષુલ્લકભવ	,,
૨૨ $\frac{૩૪}{૪૫}$,,	૧ સેકંડ
૧ $\frac{૯૯૩}{૨૮૮૦}$ શ્વાસોશ્વાસ	,,
૭ પ્રાણ	૧ સ્તોક
૭ સ્તોક	૧ લવ
૩૮ $\frac{૧}{૨}$ લવ	૧ ઘડી (૬ ક્ષણ)
૭૭ ,,	૧ મુહૂર્ત (૪૮ મિનિટ)
૩૭૭૩ શ્વાસોશ્વાસ	,, ,,
૬૫૫૩૬ ક્ષુલ્લકભવ	,, ,,
૧૬૭૭૭૨૧૬ આવલી	,, ,,
એકસમયન્યૂન મુહૂર્ત	૧ અંતર્મુહૂર્ત (ઉત્કૃષ્ટ)
બે સમય	,, (જઘન્ય)
૩૦ મુહૂર્ત	૧ અહોરાત્ર
૩૦ અહોરાત્રિ	૧ મહિનો
૬૦ અહોરાત્રિ	૧ ઋતુ
૩ ઋતુ	૧ અયન
૨ અયન	૧ વર્ષ
૮૪ લાખ વર્ષ	૧ પૂર્વાંગ
૮૪ લાખ પૂર્વાંગ	૧ પૂર્વ
૭૦ લાખ ૫૬ હજાર ક્રોડવર્ષ	,,
અસંખ્યાતા વર્ષ (પલ્યપ્રરૂપણાએ)	૧ પલ્યોપમ
૧૦ કોડાકોડી પલ્યોપમ	૧ સાગરોપમ
૧૦ ,, સાગરોપમ	૧ ઉત્સર્પિણિ
૧૦ ,, ,,	૧ અવસર્પિણિ
૨૦ ,, ,,	૧ કાળચક્ર
અનંતા કાળચક્ર	૧ પુદ્ગલ પરાવર્તન.

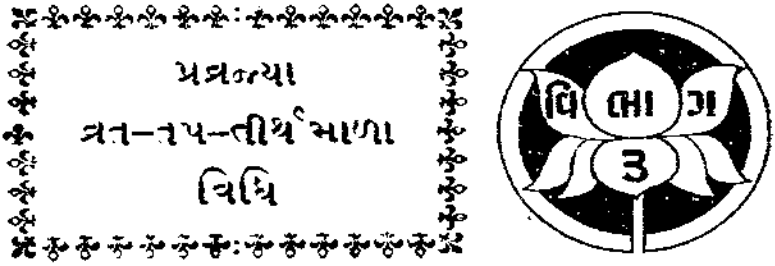

ચૈત્ય વડલો આસોપાલવ આંબા પ્રમુખ સ્થાને આવી ચારે દિશામાં સો (૧૦૦) હાથ વસતિ શુદ્ધ કરાવી, નાણ મંડાવી, સવાપાંચ શેર ચોખાના પાંચ સાથીઆ કરાવવા, તેના ઉપર પાંચ શ્રીફળ મૂકવા, ચૌમુખજી પધરાવવા, ચારે બાજુ દીપક અને ધૂપ રાખવો, સવાપાંચ રૂપિયા પ્રભુની પલાંઠીમાં મૂકાવી, શ્રીફળ હાથમાં રાખી, એકસાટી ઉત્તરાસંગ કરી (અખંડ એશ નાખી) નાણની ચારે બાજુ **એકેક નવકાર** ગણતો તથા ગુરૂને **મત્થએણ વંદામિ** કહેતો ત્રણ પ્રદક્ષિણા દે, પછી શ્રીફળ મૂકી, ઉત્તરાસંગ અને સચિત્ત પુષ્પમાળાદિ કાઢી નાખે.

ગુરુ અનુક્રમે પોતાનાં **અંગો શિર-મુખ-હૃદય-નાભી અને અધો ભાગને** જમણા હાથની **અનામિકા** (પૂજા કરવાની) આંગળીથી સ્પર્શ કરતા **આરોહના** (નીચેથી ઉપર જવાના) ક્રમે **ક્ષિ-પ-ઓં-સ્વા-હા** એ મંત્રાક્ષરોને મનથી ઉચ્ચારે, પછી **અવરોહના** (ઉપરથી નીચે ઉતરવાના) ક્રમથી એ જ પાંચ સ્થાનોને અનામિકાથી

સ્પર્શ કરતા હા–સ્વા–ઓં–પ–ક્ષિ એ મંત્રાક્ષરોને મનથી ઉચ્ચારે, પુનઃ આરોહના પૂર્વની માફક કરે, એમ ત્રણ વાર પોતાની આત્મરક્ષા કરીને તેજ પ્રમાણે શિષ્યની પણ આત્મરક્ષા કરે.

ઇરિયાવહિ–કરી, ખમા૦ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! **વસહિ પવેઉં?** (ગુરુ–પવેએો) ઇચ્છં, ખમા૦ ભગવન્! **શુદ્ધાવસહિ** (ગુરુ–તહત્તિ) ખમા૦ ઈ૦ સં૦ ભ૦! મુહપત્તિ પડિલેહઉં? (ગુરુ–પડિલેહેહ) ઇચ્છં, કહી મુહપત્તિ પડિલેહે, ખમા૦ ઇચ્છકારિ ભ૦! તુમ્હે અમ્હં (**પ્રથમ સમ્યક્ત્વ ઉચ્ચરેલ હોય તો ફરી ઉચ્ચરવાની જરૂર નથી**) સમ્યક્ત્વ સામાયિક, સર્વ-વિરતિ–સા૦ (પંચમહવ્વયં રાઈ ભોયણ વેરમણં છટ્ઠં, દેશવિરતિ–સા૦ શ્રુત–સા૦ તીર્થમાળા) આરોવાવણી નંદિકરાવણી વાસનિક્ષેપ કરો! (ગુરુ–કરેમિ) ઇચ્છં, (ગુરુ–વાસ મંત્રે)

–: વાસક્ષેપ મંત્રવાની વિધિ :–

અનામિકા આંગળીથી પહેલાં તો વાસના થાળમાં વચ્ચે ત્રણ ઓંટા દક્ષિણાવર્તના આકારે કરીને, ઉપર સ્વસ્તિક, અને તેની મધ્યમાં ઓં ને આલેખી (૧) પૂર્વથી પશ્ચિમ સુધી (૨) દક્ષિણથી ઉત્તર સુધી (૩) ઇશાનથી નૈઋત્ય સુધી (૪) અને અગ્નિથી વાયવ્ય સુધી, એમ

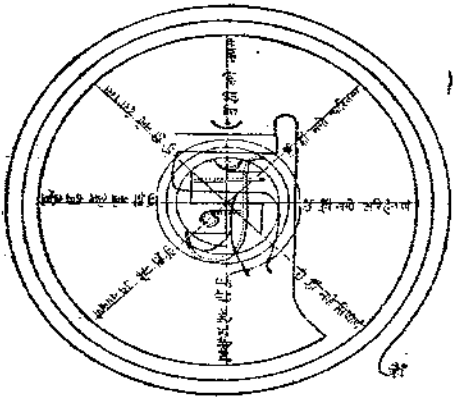

ચાર-રેખાઓ કરી આઠ-આરાવાળું ચક્ર આલેખે, તેના મધ્યમાં મૂળબીજ હ્રીં ને આલેખી, છેડેથી ત્રણ આંટા દક્ષિણાવર્તના આકારે કરી આવર્તને છેડે ક્રૌં ને આલેખી હ્રીં ની સામે પૂર્વ દિશામાં ઓં હ્રીં નમો અરિહંતાણં ની સ્થાપના મનથી જ મંત્રાક્ષરોનું ચિન્તવન કરતો કરે, પછી તે જ રીતે અગ્નિ, દક્ષિણ, નૈઋત્ય અને પશ્ચિમમાં અનુક્રમે ઓં હ્રીં નમો સિદ્ધાણં થી ઓં હ્રીં નમો લોએ સવ્વસાહૂણં સુધીનાં ચાર પદોની સ્થાપના ચિન્તવે, વાયવ્યમાં ઓં હ્રીં નમો દંસણસ્સ, ઉત્તરમાં ઓં હ્રીં નમો નાણસ્સ અને ઇશાનમાં ઓં હ્રીં નમો ચારિત્તસ્સ પદની સ્થાપના મનથી જ કરે, પછી આચાર્ય સૂરિમંત્રને, ઉપાધ્યાય પાઠકમંત્રને, અને તે સિવાયના બીજા વર્ધમાનવિદ્યાને સ્મરણ કરતા સાત મુદ્રાઓથી વાસને સ્પર્શ કરે.

-: વર્ધમાનવિદ્યા :-

ઓં નમો અરિહંતાણં, ઓં નમો સિદ્ધાણં, ઓં નમો આયરિયાણં, ઓં નમો ઉવજ્ઝાયાણં, ઓં નમો લોએ સવ્વસાહૂણં, ઓં નમો અરહંતો ભગવંતો

મહઇ મહાવીર વદ્ધમાણુસામિસ્સ, સિજ્ઝઉ મે ભગવઈ મહઇ મહાવિજ્જા, વીરે વીરે મહાવીરે જયવીરે સેણુવીરે વદ્ધમાણુવીરે, જયે વિજયે જયંતે અપરાજિએ અણિહએ, ઓં હ્રીં ઃ ઠઃ ઠઃ સ્વાહા.

સાત–મુદ્રા (૧) પરમેષ્ઠિ (૨) ધેનુ (૩) સૌભાગ્ય (૪) ગરૂડ (૫) પદ્મ (૬) મુદ્દગર (૭) અંજલી મુદ્રા.

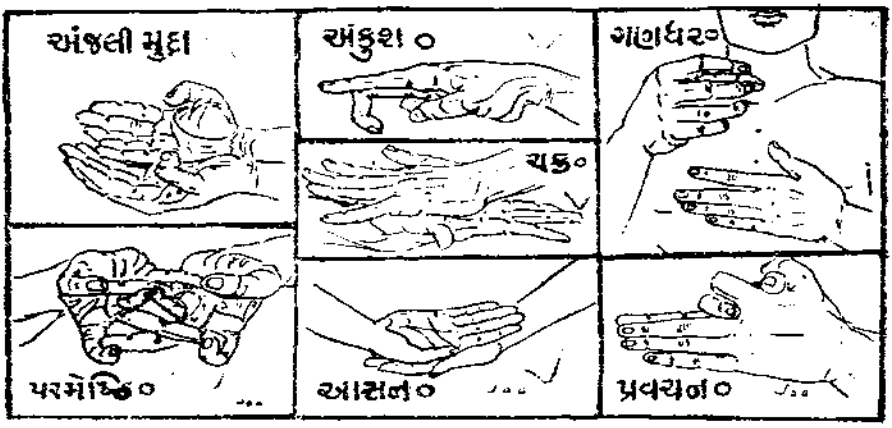

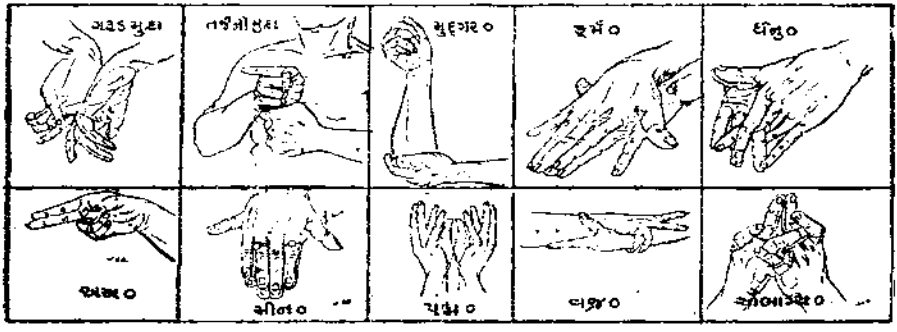

વાસ મંત્રી ત્રણ નવકાર પૂર્વક સમ્ય–સા૦ સર્વવિ–સા૦ (પંચ મહવ્વયં રાઇભોયણવેરમણું છટ્ઠું, દેશવિ–સા૦ શ્રુત–સા૦ તીર્થ૦) આરોવાવણી નંદિ પવત્તેહ, પછી નિત્થારગપારગાહોહ–પૂર્વક વાસ મસ્તકે ઠવે, શિષ્ય–તહત્તિ કહે, ખમા૦ ઈચ્છ૦ ભ૦ ! તુમ્હે અમ્હં સમ્ય–સા૦ સર્વવિ–સા૦ (પંચ મહવ્વયં રાઇભોયણવેરમણું છટ્ઠું, દેશવિ–સા૦ શ્રુત–સા૦ તીર્થ૦) આરોવાવણી નંદિકરાવણી વાસનિક્ષેપકરાવણી દેવવંદાવો ? (ગુરુ–વંદાવેમિ) ઈચ્છં, ગુરુ–પોતાને ડાબે પાસે શિષ્યને રાખી દેવવંદાવે, ખમા૦ ઈચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છ,

–: ॐ નમ: પાર્શ્વનાથાય સ્તોત્ર :–

ॐ નમ: પાર્શ્વનાથાય, વિશ્વચિન્તામણીયતે; હ્રીં ધરણેન્દ્ર વૈરોટ્યા, પદ્માદેવી યુતાયતે (૧) શાન્તિ તુષ્ટિ મહાપુષ્ટિ–ધૃતિ કીર્તિ વિધાયિને; ૐ હ્રીં ક્ષિ વ્યાલ વેતાલ–સર્વાધિ વ્યાધિનાશિને (૨) જયાડજિતાખ્યા વિજયાખ્યા પરાજિતયાન્વિત:; દિશાં પાલૈ ર્મહૈ ર્યક્ષૈ–ર્વિદાદેવીભિરન્વિત: (૩) ॐ અસિઆઉસાય નમ–સ્તત્ર ત્રૈલોક્યનાથતામ્ ; ચતુષ્ષષ્ટિસુરેન્દ્રા સ્તે, ભાસન્તે છત્રચામરૈ: (૪) શ્રી શંખેશ્વરમંડન ! પાર્શ્વજિનપ્રણતકલ્પતરુકલ્પ ! ચૂરય દુષ્ટવ્રાતં પુરય મે વાંછિતં નાથ ! (૫)

જંકિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ અરિહંત૦ અન્નત્થ૦ એક નવકાર કાઉસ્સગ્ગ૦ (ગુરુ–સર્વત્ર સ્તુતિ કહે અને શિષ્ય સાંભળીને પારે) નમોર્હત્૦

અર્હંસ્તનોતુ સ શ્રેયઃ-શ્રિયં યદ્ધ્યાનતો નરૈઃ;
અપ્યૈન્દ્રી સકલાઽઽવૈહિ, રંહસા સહ સૌચ્યત (૧)

લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ૦ અન્નત્થ૦ એક નવકાર૦

ઓમિતિ મન્ત્રા યચ્છાસનસ્ય, નન્ત્રા સદા યદં ઘ્રિ શ્રયઃ
આક્રીયતે શ્રિયા તે, ભવતો ભવતો જિનાઃ પાન્તુ (૨)

પુક્ખર૦ સુઅસ્સ૦ વંદણવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦ એક નવકાર૦

નવતત્ત્વયુતા વિપદીક્ષિતા, સ્વવિજ્ઞાનપુષ્પશક્તિમતા;
વરધર્મકીર્તિવિધાનદા-ઽઽસ્યા જૈનગી ર્જયાત (૩)

સિદ્ધાણં૦ શ્રીશાન્તિનાથ આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં-વંદણ૦ અન્નત્થ૦ એક લોગસ્સ (સાગરવર-ગંભીરા) નમોર્હત્૦

શ્રી શાન્તઃ શ્રુતશાન્તિઃ, પ્રશાન્તિકોસાવશાન્તિમુપશાન્તિમ
નયતુ સદા યસ્ય પદાઃ, સુશાન્તિદાઃ સન્તુસન્તિ જને (૪)

શ્રીદ્વાદશાઙ્ગી આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં વંદણ૦ અન્નત્થ૦ એક નવકાર૦ નમોર્હત્૦

સકલાર્થસિદ્ધિસાધનબીજોપાંગા, સદા સ્ફુરદુપાંગા;
ભવતાદનુપહતમહા તમોઽપહા, દ્વાદશાઙ્ગી વઃ (૫)

શ્રી શ્રુતદેવતા આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થ૦ એક નવકાર૦ નમોર્હત્૦

વદ વદતિ ન વાગ્વાદિનિ ! ભગવતિ ! કઃ ? શ્રુતસરસ્વતિ ગમેચ્છુઃ; રંગત્તરંગમતિવરતરણિ—સ્તુભ્યં નમ ર્હતીહ (૬)

શ્રીશાસનદેવતા આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં
અન્નત્થ૦ એક નવકાર૦ નમોર્હત્૦

ઉપસર્ગ વલયવિલયનનિરતા, જિનશાસનાવનૈકરતા:;
કુરુતામિહ સમીહિતકૃતે સ્યુ:, શાસનદેવતા ભવતામ્ (૭)

સમસ્ત વૈયાવચ્ચગરાણં૦ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–
અન્નત્થ૦ એક નવકાર૦ નમોર્હત્૦

સંઘેડત્ર યે ગુરુગુણૌઘનિધે સુવૈયાકૃત્યાદિકૃત્ય
કરણૈકનિબદ્ધકક્ષા: ;
તે શાન્તયે સહ ભવન્તુ સુરા: સુરીભિ:,
સદ્દૃષ્ટયો નિખિલવિઘ્નવિઘાતદક્ષા: (૮)

પ્રગટ નવકાર૦ નમુત્થુણં૦ જાવંતિ૦ ખમા૦
જાવંત૦ નમોર્હત્૦ સ્તવન.....

ઓમિતિ નમો ભગવઓ, અરિહંત સિદ્ધાડડયરિયઉવજ્ઝાય;
વરસવ્વસાહુમુણિસંઘ ધમ્મતિત્થપવયણસ્સ (૧)
સપ્પણય નમો તહ ભગવઈ, સુયદેવયાઈ સુહયાએ;
સિવસંતિ દેવયાએ, સિવપવયણદેવયાણં ચ (૨)
ઈન્દાગણિજમનેરઈય–વરુણવાઊ કુબેર ઈસાણા;
બ્રમ્હોનાગુત્તિ દસણહમવિ ય સુદિસાણ પાલાણં (૩)
સોમયમવરુણવેસમણ–વાસવાણં તહેવ પંચણ્હં;
તહ લોગપાલયાણં, સૂરાઇગહાણ ય નવણ્હં (૪)
સાહંતરસ સમકૃખં, મજ્ઝમિણં ચેવ ધમ્મણુટ્ઠાણં;
સિદ્ધિમવિઘ્નં ગચ્છઉ, જિણાઈ નવકારઓ ધણિયં (૫)

જયવીયરાય સંપૂર્ણ૦ (પ્રભુ સામે પડદો) બે વાંદણાં૦ (પડદો લેઇ લેવો) ખમા૦ ઈચ્છ૦ ભ૦ ! તુમ્હે અમ્હં સમ્ય–સા૦ સર્વવિ–સા૦ (પંચમહવ્વયં રાઇભોયણવેરમણં

છટ્ઠં, દેશવિ-સા૦ શ્રુત-સા૦ તીર્થ૦) આરોવાવણી નંદિકરાવણી વાસનિક્ષેપકરાવણી દેવવંદાવણી નંદિસૂત્ર સંભળાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવેહ ? (ગુરુ-કરાવેમિ) ઇચ્છં.

(ગુરૂ-શિષ્ય બંને) ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! સમ્ય-સા૦ સર્વવિ-સા૦ (પંચમહવ્વયં રાઈભોયણવેરમણં છટ્ઠં, દેશવિ-સા૦ શ્રુત-સા૦ તીર્થ૦) આરોવાવણી નંદિકરાવણી વાસનિક્ષેપકરાવણી દેવવંદાવણી નંદિસૂત્ર-સંભળાવણી નંદિસૂત્રકઢાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરું ? ઇચ્છં, ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! સમ્ય-સા૦ સર્વવિ-સા૦ (પંચ મહવ્વયં રાઇભોયણવેરમણં છટ્ઠં, દેશવિ-સા૦ શ્રુત-સા૦ તીર્થ૦) આરોવાવણી નંદિકરાવણી વાસનિક્ષેપકરાવણી દેવવંદાવણી નંદિસૂત્રસંભળાવણી નંદિસૂત્રકઢાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં૦ અન્નત્થ૦ **ગુરૂ-શિષ્ય બંને** આગરવર ગંભીરા સુધી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ પારી પ્રગટ લોગસ્સ૦ કહે.

ખમા૦ ઇચ્છ૦ ભ૦ ! પસાય કરી **નંદિસૂત્ર સંભળાવોજી** ? (ગુરૂ-સાંભળો)

પછી શિષ્ય-બે હાથ ભેગા કરી અનામિકા આંગળી ઉપર મુહપત્તિ અને અંગુઠા નીચે ઓઘો રાખી અંજલી જોડી માથું નીચે નમાવી ઊભો ઊભો નંદિસૂત્ર સાંભળે.

ગુરૂ-ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! નંદિસૂત્ર કરૂં ? ઇચ્છં, કહી નવકાર રૂપ નંદિસૂત્ર (અથવા નવકાર પૂર્વક નંદિસૂત્ર) ત્રણવાર સંભળાવે.

પછી ત્રણવાર વાસક્ષેપ કરે અને નિત્થારગ પારગા હોહ કહે, શિષ્ય તહત્તિ કહે.

વડીદીક્ષા હોય તો—નવકારપૂર્વક નંદિસૂત્ર ત્રણવાર સંભળાવે.

નંદિસૂત્ર—નાણું પંચવિહં પન્નત્તં તં જહા—આભિણિબોહિય નાણું, સુયનાણું, ઓહિનાણું, મણપજ્જવનાણું કેવલનાણું, તત્થ ચત્તારિ નાણાઈ ઠપ્પાઈ ઠવણિજ્જાઈ નો ઉદ્દિસિજ્જંતિ, નો સમુદ્દિસિજ્જંતિ, નો અણુન્નવિજ્જંતિ, સુયનાણસ્સ ઉદ્દેસો સમુદ્દેસો અણુન્ના અણુઓગો પવત્તઈ, ઈમં પુણ પટ્ઠવણું.

વડીદીક્ષાવાળા માટે–પહુચ્ચ સુણી... સ્સ, સાહૂણી....સિરિએ, પંચ મહવ્વયં છટ્ઠં રાઇભોયણવેરમણું

વડી દીક્ષાવાળા સિવાય—પહુચ્ચ ભવ્વાએ સમ્મત્ત–સા૦ સર્વવિ–સા૦ દેશવિ–સા૦ શ્રુત–સા૦ તીર્થ૦)

આરોવાવણીયા નંદિ પવત્તેહ, પછી ગુરુ–ત્રણવાર વાસનિક્ષેપ કરે અને નિત્થારગ પારગા હોહ કહે, શિષ્ય–તહત્તિ કહે.

–: લઘુ દીક્ષાવાળા માટે :–

ખમા૦ ઇચ્છ૦ ભ૦ ! **મમ મુંડાવેહ ! મમ પવ્વાવેહ ! મમ વેસં સમપ્પેહ !** (આ પાઠ ત્રણવાર શિષ્ય પાસે ખોલાવી ચરવળો નીચે મુકાવે)

ગુરૂ ઊભા થઈ ઓઘો હાથમાં લઈ, મુહપત્તિ ઓઘાના દોરે બાંધી, એક નવકાર ગણવા પૂર્વક

મુગ્ગહીયં કરેહ એમ કહેતાં શિષ્યની જમણી બાજુએ ઓઘાની દશીઓ આવે તેમ, ઓઘો શિષ્યના હાથમાં જાળવીને નીચે ન પડે તેવી રીતે, પૂર્વ અથવા ઉત્તર દિશા સામુ શિષ્યનું મુખ રાખીને આપે, શિષ્ય–ઇચ્છં, કહી ઓઘો માથે ચઢાવી નાચે, પછી ઇશાન ખુણામાં જઇ આભરણાદિ ઉતારી (પ્રથમ ક્ષૌર ન કરાવ્યું હોય તો) ત્રણ ચપટી લેવાય તેટલા વાળ રાખી હજામત કરાવે, પછી ઠંડા પાણીથી સ્નાન કરી ઇશાન ખુણામાં મુખ રાખી સાધુનો વેશ પહેરે.

–: લઘુ દિક્ષાવાળા સિવાય માટે :–

બે વાંદણાં૦ ઇચ્છ૦ ભ૦ ! તુમ્હે અમ્હં પંચમહવ્વયં રાઇભોયણવેરમણું છટ્ઠં (સમ્મ–સા૦ દેશવિ–સા૦ શ્રુત–સા૦ તીર્થ૦) આરોવાવણી નંદિકરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવો ! (ગુરુ–કરેહ) ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છ૦ ભ૦ ! તુમ્હે અમ્હં પંચ મહવ્વયં રાઇભોયણવેરમણું છટ્ઠં (સમ્મ–સા૦ દેશવિ–સા૦ શ્રુત–સા૦ તીર્થ૦) આરોવાવણી નંદિકરાવણી વાસનિક્ષેપ કરાવણી દેવવંદાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦ સાગરવરગંભીરા સુધી લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ૦ પારી પ્રગટ લોગસ્સ૦

–: વડી દીક્ષાવાળા માટે :–

ખમા૦ ઇચ્છં૦ ભ૦ ! પસાય કરી **મહાવ્રત** દંડક ઉચ્ચરાવોજી (ગુરૂ–ઉચ્ચરાવેમિ) ઇચ્છં કહી મુહપત્તિ

ટચલી આંગળી ઉપર રાખી અને ઓઘા **અંગુઠા** નીચે રાખી બે હાથ દંતુશલની પેઠે કરી બે કોણી પેટ ઉપર રાખી મસ્તક નમાવે.

ગુરૂ—નવકારપૂર્વક પંચમહાવ્રત અને છઠ્ઠું રાત્રિભોજન વેરમણવ્રત એ છએ વ્રતના આલાવા વિભાગ ૫ પેજ ૧૫૬ દશવૈકાલિક અધ્યયન ૪, **સૂત્ર ૩થી ૮ સુધી**, ત્રણવાર ઉચ્ચરાવે અને અર્થ કહે, દરેક આલાવાને અંતે નિત્થારગ પારગા હોહ (શિષ્ય—તહત્તિ) કહે.

લગ્ન વેળાએ—નવકારપૂર્વક નીચેની ગાથા ત્રણ વાર બોલાવવી અને અર્થ કહેવો.

ઇચ્ચેઇયાઇં પંચ મહવ્વયાઇં, રાઇભોયણવેરમણછટ્ઠાઇં;
અત્તહિઅટ્ઠયાએ ઉવસંપજ્જિતા ણં વિહરામિ (દ૦વૈ૦૪-૬)

—: લઘુ—વડી દીક્ષાવાળા સિવાય માટે :—

ણમા૦ ઇચ્છ૦ ભ૦! પસાય કરી **સમ્યક્ત્વ** દંડક ઉચ્ચરાવોજી, **ગુરુ**—નવકારપૂર્વક સમ્યક્ત્વનો આલાપક ત્રણવાર ઉચ્ચરાવે.

—: સમ્યક્ત્વ દંડક (આલાપક) :—

અહન્નં ભંતે તુમ્હાણં સમીવે, મિચ્છત્તાઓ પડિક્કમામિ સમ્મત્તં ઉવસંપજ્જામિ, તંજહા—દ૦વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, તત્થ દ૦વઓ ણં મિચ્છત્ત-કારણાઇં પચ્ચક્ખામિ સમ્મત્તકારણાઇં ઉવસંપજ્જામિ, નો મે કપ્પઇ અજ્જપ્પભિઇ અન્નઉત્થિઆએ વા, અન્ન-ઉત્થિઅદેવયાણિ વા, અન્નઉત્થિઅપરિગ્ગહીઆણિ વા

અરિહંત ચેઇઆણિ, વંદિત્તએ વા, નમંસિત્તએ વા, પુવ્વિં અણાલવિત્તએણ આલવિત્તએ વા, સંલવિત્તએ વા, તેસિં અસણું વા પાણું વા ખાઇમં વા સાઇમં વા દાઉં વા અણુપ્પદાઉં વા, ખિત્તઓણું ઇત્થંવા અન્નત્થં વા, કાલઓણું જાવજ્જીવાએ, ભાવઓણું જાવગ્ગહેણું ન ગહિજ્જામિ, જાવ છલેણું ન છલિજ્જામિ, જાવ સન્નિવાએણ નાભિભવિજ્જામિ; જાવ અન્નેણ વા કેણઈ વા રોગાયંકાઇણા કારણેણું એસ પરિણામો ન પરિવડઇ તાવ મે અયં સમ્મં દંસણું નન્નત્થ રાયાભિઓગેણું, ગણાભિઓગેણું, બલાભિઓગેણું, દેવાભિઓગેણું, ગુરુ નિગ્ગહેણું, વિત્તિકંતારેણું, વોસિરામિ. નિત્થારગપારગાહોહ (શિષ્ય–તહત્તિ) કહે. છેવટે નીચેની ગાથા ત્રણવાર ઉચ્ચરાવવી અને અર્થ કહેવો.

અરિહંતો મહદેવો, જાવજ્જીવં સુસાહુણો ગુરુણો;
જિણપન્નત્તં તત્તં, ઇઅ સમ્મત્તં મએ ગહિયં (૧)

–: બારવ્રત અથવા અમુકવ્રતવાળા માટે :–

ખમા૦ ઈચ્છ૦ ભ૦! પસાય કરી **દ્વાદશવ્રત (અમુકવ્રત)** દંડક **ઉચ્ચારાવોજી.** ગુરુ–નવકાર પૂર્વક જે વ્રતો હોય તે વ્રતોના આલાપક ત્રણવાર ઉચ્ચરાવે.

—: પ્રથમવ્રત દંડક :—

અહન્નં ભંતે! તુમ્હાણું સમીવે, થુલગપાણાઇવાયં સંકપ્પઓ નિરવરાહં નિરવેક્ખં પચ્ચક્ખામિ, જાવજ્જીવાએ જહાગહિયભંગેણું, દુવિહં તિવિહેણું, મણેણું વાયાએ કાએણું, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, અઇયં નિંદામિ,

पडिपुन्नं संवरेमि, अणागयं पच्चक्खामि, तंजहा दव्वओ खित्तओ कालओ भावओ, **दव्वओ** णं इमं थुलगपाणाइवायं, **खित्तओ** णं इत्थं वा, अणत्थं वा, **कालओ** णं जावज्जीवाए अहागहियभंगेणं, **भावओ** णं जावग्गहेणं न गहिज्जामि, जाव छलेणं न छलिज्जामि, जाव सन्निवाएणं नाभिभविज्जामि, जाव अन्नेणं वा केणय रोगायंकाईणा कारणेणं एस परिणामो न परिवडई, तावमेयं थुलगपाणाईवायं पन्नत्तं

नन्नत्थ रायाभिओगेणं गणाभिओगेणं बलाभिओगेणं देवाभिओगेणं गुरुनिग्गहेणं वित्तिकंतारेणं, अरिहंतसक्खियं सिद्धसक्खियं देवसक्खियं अप्पसक्खियं, अन्नत्थणाभोगेणं सहसा० महत्तरा० सव्वसमाहि० वोसिरामि

—: द्वितीयव्रत दंडक :—

अहन्नं भंते! तुम्हाणं समीवे, थुलगमुसावायं जहा छेआइ हेउ कन्नालीआई पंचविहं मुसावायं पच्चक्खामि, जावज्जीवाए जहागहियभंगेणं, दुविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि, न कारवेमि, अइयं निंदामि, पडिपुन्नं संवरेमि, अणागयं पच्चक्खामि,तंजहा–दव्वओ, खित्तओ, कालओ, भावओ, **दव्वओ** णं इमं थुलगमुसावायं, **खित्तओ** णं इत्थं वा अणत्थं वा, **कालओ** णं जावज्जीवाए अहागहिय भंगेणं, **भावओ** णं जावग्गहेणं **न** गहिज्जामि,

જાવ છલેણં ન છલિજ્જામિ, જાવ સન્નિવાએણં નાભિભવિજ્જામિ, જાવ અન્નેણં વા કેણય રોગાયંકાઈણા કારણેણં એસ પરિણામો ન પરિવડઈ, તાવમેયં થુલગમુસાવાયં પચ્ચક્ખાઈ, નન્નત્થ૦ **અહિંથી ઉપર પ્રમાણે.**

—: તૃતીયવ્રત દંડક :—

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણં સમીવે, થુલગઅદિન્નાદાણં ખત્તખણુણાઈયં ચોરિકારકારં રાયનિગ્ગહકરં સચિત્તાચિત્તવસ્તુવિષયં પચ્ચક્ખામિ, જાવજ્જીવાએ જહાગહિયભંગેણં દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, અઇયં નિંદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ, તંજહા—દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, **દવ્વઓ** ણં ઇમં થુલગઅદિન્નાદાણં, **ખિત્તઓ** ણં ઇત્થં વા, અણુત્થં વા, **કાલઓ** ણં જાવજ્જીવાએ અહાગહિયભંગેણં, **ભાવઓ** ણં જાવગ્ગહેણં ન ગહિજ્જામિ, જાવ છલેણં ન છલિજ્જામિ, જાવ સન્નિવાએણં, નાભિભવિજ્જામિ, જાવ અન્નેણં વા કેણય રોગાયંકાઇણા કારણેણં એસ પરિણામો ન પરિવડઈ, તાવમેયં થુલગઅદિન્નાદાણં પચ્ચક્ખાઈ, નન્નત્થ૦ **અહિંથી ઉપર પ્રમાણે.**

— : ચતુર્થવ્રત દંડક : —

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણં સમીવે, ઓરાલિય વેઉવ્વિયભેયભિન્નં થુલગમેહૂણં પચ્ચક્ખામિ, જાવજ્જીવાએ જહાગહિયભંગેણં, દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, અઇયં નિંદામિ, પડિપુન્નં

સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ, તં જહા–દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણું ઈમં થુલગમેહૂણું **ખિત્તઓ** ણું ઈત્થં વા, અણુત્થં વા, **કાલઓ** ણું જાવજ્જીવાએ અહાગહિયભંગેણું, **ભાવઓ** ણું જાવગ્ગહેણું ન ગહિજ્જામિ, જાવ છલેણું ન છલિજ્જામિ, જાવ સન્નિવાએણું નાભિભવિજ્જામિ, જાવ અન્નેણું વા કેણુય રોગાયંકાઈણા કારણેણું એસ પરિણામો ન પરિવડઇ, તાવમેયં થુલગમેહૂણું પન્નત્તં, નન્નત્થ૦ **અહિંથી ઉપર પ્રમાણે.**

— : પંચમવ્રત દંડક : —

અહન્નં ભંતે! તુમ્હાણું સમીવે, થુલગં અપરિમિઅં પરિગ્ગહં પચ્ચક્ખામિ, ધણધન્નાઈ નવવિહં વત્થુવિસયં ઇચ્છાપરિમાણું ઉવસંપજ્જામિ, જાવજ્જીવાએ જહાગહિયભંગેણું, દુવિહં તિવિહેણું, મણેણું વાયાએ કાએણું, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, અઇયં નિંદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ, તં જહા–દવ્વઓ, ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણું ઇમં થુલગપરિગ્ગહં, **ખિત્તઓ** ણું ઇત્થં વા, અણુત્થં વા, **કાલઓ** ણું જાવજ્જીવાએ અહાગહિભંગેણું **ભાવઓ** ણું જાવગ્ગહેણું ન ગહિજ્જામિ, જાવ છલેણું ન છલિજ્જામિ, જાવ સન્નિવાએણું નાભિભવિજ્જામિ, જાવ અન્નેણું વા કેણુય રોગાયંકાઈણા કારણેણું એસ પરિણામો ન પરિવડઇ, તાવમેયં થૂલગપરિગ્ગહં પન્નત્તં, નન્નત્થ૦ **અહિંથી ઉપર પ્રમાણે.**

— : ષષ્ઠવ્રત દંડક : —

અહન્નં ભંતે! તુમ્હાણં સમીવે, પઢમં ગુણવ્વયં ઉડ્ઢ અહો તિરિય ગમણવિસયં દિસિપરિમાણવિસયં પડિવજ્જામિ, જાવજ્જીવાએ જહાગહિયભંગેણં, દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ અઇયં નિંદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ તંજહા–દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, **દવ્વઓ** ણું ઇમં દિસિપરિમાણું, **ખિત્તઓ** ણું ઇત્થં વા, અણત્થં વા, **કાલઓ** ણું જાવજ્જીવાએ અહાગહિયભંગેણું, **ભાવઓ** ણું જાવગ્ગહેણં ન ગહિજ્જામિ, જાવ છલ્લેણં ન છલિજ્જામિ, જાવ સન્નિવાએણં નાભિભવિજ્જામિ, જાવ અન્નેણં વા કેણય રોગાયંકાઈણા કારણેણં એસ પરિણામો ન પરિવડઈ, તાવમેયં દિસિપરિમાણું પન્નત્તં, નન્નત્થ૦ **અહિંથી ઉપર પ્રમાણે.**

— : સપ્તમવ્રત દંડક : —

અહન્નં ભંતે! તુમ્હાણં સમીવે, બીયં ગુણવ્વયં ઉવભોગપરિભોગવ્વયં ભોયણઓ કમ્મઓ અ, **ભોયણઓ** –અણંતકાય બહુબીય રાઈ ભોયણાઇયં પરિહરામિ, **કમ્મઓણું**–પન્નરસ કમ્મદાણાઇયં ઇંગાલકમ્માઇયાઈ બહુસાવજ્જાઈ ખરકમ્માઈ રાયનિઓગં ચ જહાસત્તિએ પરિહરામિ, જાવજ્જીવાએ જહાગહિયભંગેણું, દુવિહં તિવિહેણું, મણેણું વાયાએ કાએણું, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, અઇયં નિંદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ,

अणुगयं पच्चक्खामि, तं जहा-दव्वओ, खित्तओ, कालओ, भावओ, दव्वओ णं ईमं उवभोगपरिभोगं, खित्तओ णं इत्थं वा, अणुत्थं वा, कालओ णं जावज्जीवाए अहागहियभंगेणं, भावओ णं जावग्गहेणं न गहिज्जामि, जाव छड्डेणं न छलिज्जामि, जाव सन्निवाएणं नाभिभविज्जामि, जाव अन्नेणं वा केणुय रोगायंकाईणा कारणेणं एस परिणामो न परिवडइ, तावमेयं उवभोगपरिभोगं पन्नत्तं, नन्नत्थ. **अहिंथी उपर प्रमाणे.**

— : अष्टमव्रत दंडक : —

अहन्नं भंते! तुम्हाणं समीवे, तईए गुणव्वये अणत्थदंडे अवज्झाणाइयं हिंसप्पयाणं पावकम्मोवएसं पमायायरणं चउव्विहं अणत्थदंडं जहासत्तिए परिहरामि, जावज्जीवाए जहागहियभंगेणं, दुविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं न करेमि, न कारवेमि, अईयं निंदामि, पडिपुन्नं संवरेमि, अणागयं पच्चक्खामि, तं जहा-दव्वओ णं ईमं अणत्थदंडं, खित्तओ णं इत्थं वा, अणुत्थं वा, कालओ णं जावज्जीवाए अहागहियभंगेणं, भावओ णं जावग्गहेणं न गहिज्जामि, जाव छड्डेणं न छलिज्जामि, जाव सन्निवाएणं नाभिभविज्जामि, जाव अन्नेणं वा केणुय रोगायंकाईणा कारणेणं एस परिणामो न परिवडइ, तावमेयं अणत्थदंडं पन्नत्तं, नन्नत्थ० **अहिंथी उपर प्रमाणे.**

—: નવમવ્રત દંડક :—

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણં સમીવે, પઢમં સિક્ખાવયં સામાઇયવયં જહાસત્તિએ પડિવન્જામિ, જાવજ્જીવાએ જહાગહિયભંગેણં, દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, અઇયં નિંદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ, તંજહા—દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વઓ ણું ઇમં સામાઇયં, ખિતઓ ણું ઇત્થં વા, અણુત્થં વા, કાલઓ ણું જાવજ્જીવાએ અહાગહિયભંગેણં, ભાવઓ ણું જાવગ્ગહેણં ન ગહિન્જામિ, જાવ છલેણં ન છલિન્જામિ, જાવ સન્નિવાએણં નાભિભવિજ્જામિ, જાવ અન્નેણં વા કેણુય રોગાયંકાઈણા કારણેણં એસ પરિણામો ન પરિવડઈ, તાવમેયં સામાઈયં પન્નત્તં, નન્નત્થ૦ અહિંથી ઉપર પ્રમાણે.

—: દશમવ્રત દંડક :—

અહન્નં ભંતે ! તુમ્હાણં સમીવે, દસમં સિક્ખાવયં દેસાવગાસિયં જહાસત્તિએ પડિવન્જામિ, જાવજ્જીવાએ જહા ગહિયભંગેણં, દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, અઇયં નિંદામિ, પડિપુન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ, તંજહા—દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વઓ ણું ઇમં દેસાવગાસિયં, ખિત્તઓ ણું ઇત્થં વા, અણુત્થં વા, કાલઓ ણું જાવજ્જીવાએ અહાગહિયભંગેણં, ભાવઓ ણું જાવગ્ગહેણં ન ગહિન્જામિ, જાવ છલેણં ન છલિન્જામિ,

जाव सन्निवाएणं नाभिभविज्जामि, जाव अन्नेणं वा केणइ रोगायंकाइणा कारणेणं एस परिणामो न परिवडइ, तावमेयं देसावगासियं पज्जत्तं, नन्नत्थ० **अहिंथी उपर प्रमाणे.**

—: એકાદશવ્રત દંડક :—

अहन्नं भंते ! तुम्हाणं समीवे, तइयं सिक्खावयं पोसहोववासं जहासत्तिए पडिवज्जामि, जावज्जीवाए जहा गहियभंगेणं, दुविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि, न कारवेमि, अइयं निंदामि, पडिपुन्नं संवरेमि, अणागयं पच्चक्खामि, तं जहा–दव्वओ, खित्तओ, कालओ, भावओ, **दव्वओ** णं इमं पोसहोववासं, **खित्तओ** णं इत्थं वा, अणत्थं वा, **कालओ** णं जावज्जीवाए अहागहियभंगेणं, **भावओ** णं जावग्गहेणं न गहिज्जामि, जाव छलेणं न छलिज्जामि, जाव सन्निवाएणं नाभिभविज्जामि, जाव अन्नेणं वा केणइ रोगायंकाइणा कारणेणं एस परिणामो न परिवडइ, तावमेयं पोसहोववासं पज्जत्तं, नन्नत्थ० **अहिंथी उपर प्रमाणे.**

—: द्वादशव्रत दंडक :—

अहन्नं भंते ! तुम्हाणं समीवे, चउत्थं सिक्खावयं अतिथिसंविभागवयं जहासत्तिए पडिवज्जामि, जावज्जीवाए जहागहियभंगेणं, दुविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि, न कारवेमि,अइयं निंदामि, पडिपुन्नं संवरेमि, अणागयं पच्चक्खामि, तं जहा–

દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વઓ ણું ઈમં અતિથિસંવિભાગં, ખિત્તઓ ણું ઇત્થં વા, અણત્થં વા, કાલઓ ણું જાવજ્જીવાએ અહાગહિયભંગેણું, ભાવઓ ણું જાવગ્ગહેણું ન ગહિજ્જામિ, જાવ છલેણું ન છલિજ્જામિ, જાવ સન્નિવાએણું નાભિભવિજ્જામિ, જાવ અન્નેણું વા કેણુય રોગાયંકાઈણા કારણેણું એસ પરિણામો ન પરિવડઈ, તાવમેયં અતિથિસંવિભાગં પન્નત્તં, નન્નત્થ૦ અહિંથી ઉપર પ્રમાણે.

(લગ્ન વેળાએ)–ઈચ્ચેઇયં સમ્મત્તમૂલં, પંચ અણુવઇયં, સત્ત સિક્ખાવઇયં, દુવાલસવિહ સાવગધમ્મં, અત્તહિઅટ્ઠયાએ ઉવસંપજ્જિત્તા ણું વિહરામિ.

—: તપવાળા માટે :—

ખમા૦ ઈચ્છ૦ ભ૦! પસાય કરી તપ દંડક ઉચ્ચરાવોજી, ગુરુ–નવકારપૂર્વક જે તપ હોય તે તપના આલાપક ત્રણવાર ઉચ્ચરાવે.

—: વીસસ્થાનક તપદંડક :—

અહન્નં ભંતે! તુમ્હાણું સમીવે ઇમં વીસસ્થાનક તવં ઉવસંપજ્જામિ, તંજહા—દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વઓ ણું ઇમં વીસસ્થાનક તવં, ખિત્તઓ ણું ઇત્થં વા અન્નત્થં વા, કાલઓ ણું જાવ દસવરિસાઇં, અહાગહિયભંગેણું, ભાવઓ ણું જાવગ્ગહેણું ન ગહિજ્જામિ, જાવ છલેણું ન છલિજ્જામિ. જાવ સન્નિવાએણું નાભિભવિજ્જામિ. જાવ અન્નેણું વા કેણુઈ રોગાયંકાઈણા કારણેણું

એસ પરિણામેા ન પરિવડઇ, તાવમેયં **વીસસ્થાનક** તવં પન્નત્તં, નન્નત્થ રાયાભિઓગેણું ગણાભિઓગેણું બલાભિઓગેણું દેવાભિઓગેણું ગુરુનિગ્ગહેણું વિત્તિકંતારેણું, અરિહંતસક્ખિયં સિદ્ધસક્ખિયં સાહુસક્ખિયં અપ્પસક્ખિયં ઉવસંપજ્જામિ, અન્નત્થણાભોગેણું સહસા૦ મહત્તરા૦ સવ્વસમાહિ૦ વોસિરામિ.

(છટ્ઠ, ઉપવાસ, આયંબિલ કે એકાસણાદિથી છ માસમાં એક ઓળી અને દસ વર્ષમાં વીસસ્થાનકતપની વીસે ઓળી પૂર્ણ કરવી જોઈએ)

તપ	પરિમાણ	માસાઈ
બીજ	૨	દુ
પંચમી	૫	પંચ
અષ્ટમી	૮	અટ્ઠ
એકાદશી	૧૧	ઇગારસ
ચતુર્દશી	૧૪	ચઉદસ
રોહિણી	૭	સત્ત

તપ	પરિમાણ	માસાઈ	નિત્તિ
મેરુત્રયોદશી	૧૩	તેરસ	વીસ
ષોડશભી	૧૦	દસ	
વર્ધમાનતપ	૧૪	તિ	
સિંહચક્ર	ચઉ	છ	
કલ્યાણક (૧૨૦)	ધારણ પ્રમાણે		

(વીસસ્થાનક તપદંડક–આલાવામાં ઉપર પ્રમાણે **તપનું નામ અને કાળનો ફેરફાર કરવો).**

–: લઘુ દીક્ષાવાળા માટે :–

નવદીક્ષિત ગુરુ પાસે આવી મત્થએણ વંદામિ કહે, ખમા૦ ઇરિયાવહિ–કરી, ખમા૦ ઇચ્છ૦ ભ૦ ! **મમ મુંડાવેહ ? મમ પવ્વાવેહ ? મમ સમ્મત્તસામાઇયં સવ્વેવિરઇસામાઇયં આરોવેહ ?** (ગુરુ–આરોવેમિ) ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! મુહપત્તિ પડિલેહઉં ? (ગુરુ–પડિલેહેહ) ઇચ્છં, કહી મુહપત્તિ પડિલેહી, બે વાંદણાં૦ ખમા૦ ઇચ્છ૦ ભ૦ ! તુમ્હે અમ્હં સમ્ય–સા૦ સર્વવિ–સા૦ આરોવાવણી કાઉસ્સગ્ગ કરાવેા ? (ગુરુ–કરાવેમિ) ઇચ્છં, ઇચ્છ૦ ભ૦ ! તુમ્હે અમ્હં સમ્ય–સા૦ સર્વવિ–સા૦ આરોવાવણી કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦ ગુરુ–**શિષ્ય બન્ને** એક લેાગસ્સ (સાગરવરગંભીરા) નેા કાઉસ્સગ્ગ૦ પારી પ્રગટ લેાગસ્સ૦

[**લગ્ન (મુહૂર્ત) વેળાએ**] ગુરુ–ઊંચે શ્વાસે ત્રણ નવકાર ગણવાપૂર્વક ત્રણ ચપટીએ લેાચ કરે.

પછી સમ્યક્ત્વ ન ઉચ્ચરેલું હેાય તેા, ખમા૦ ઇચ્છ૦ ભ૦ ! પસાય કરી મમ **સમ્યક્ત્વ દંડક** ઉચ્ચરાવેાજી ? ગુરુ–નવકારપૂર્વક સમ્યક્ત્વ દંડક (પેજ–૧૧ ઉપર આવેલ આલાવેા) ત્રણવાર ઉચ્ચરાવે.

પછી–ખમા૦ ઇચ્છ૦ ભ૦ ! પસાય કરી મમ **સર્વ–વિરતિ દંડક** ઉચ્ચરાવેાજી ? ગુરુ–નવકાર પૂર્વક કરેમિ ભંતે ત્રણવાર ઉચ્ચરાવે, શિષ્ય–પાછળ મનમાં બેાલે.

करेमि भंते सामाइयं सव्वं सावज्जं जोगं पच्चक्खामि, जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए कायेणं, न करेमि, न कारवेमि, करंतंपि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्कमामि निंदामि गरिहामि अप्पाणं वोसिरामि.

(मंत्रेलो वासक्षेप चोथामां लेळवीने चोखा संघने आपवा)

–: सर्वने माटे :–

(१) खमा० इच्छ० भ० ! तुम्हे अम्हं सम्य–सा० सर्ववि–सा० (पंच महव्वयं राईभोयणुवेरमणं छट्ठं, देशवि–सा० श्रुत–सा० तीर्थ०) आरोवेह ? (गुरु–आरोवेमि) इच्छं, (**अहिं तीर्थमाळ पहेरावची**)

(२) खमा० संदिसह किं भणामि ? (गुरु–वंदित्ता पवेह) इच्छं.

(३) खमा० इच्छ० भ० ! तुम्हे अम्हं सम्य–सा० सर्ववि–सा० (पंच महव्वयं राईभोयणुवेरमणं छट्ठं, देशवि–सा० श्रुत–सा० तीर्थ०) आरोविय इच्छामो अणुसट्ठिं (गुरु–आरोविय आरोविय खमासमणाणं हत्थेणं सुत्तेणं अत्थेणं तदुभयेणं सम्मं धारिज्जाहि अन्नेसिं च पवज्जाहि गुरुगुणेहिं वुड्ढिज्जाहि, नित्थारग पारगा होह) तहत्ति.

(૪) ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ સાહૂણું પવેએમિ ? (ગુરુ–પવેહ) ઇચ્છં.

(૫) નાણની ચારે બાજુ એકેક નવકાર ગણતાં અને ગુરુને **મત્થએણ વંદામિ** કહેતાં ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપે, (ગુરુ પ્રમુખ ચતુર્વિધ સંઘ ત્રણવાર વાસક્ષેપ કરે).

ગુરુવાકય–સમ્મ–સા૦ સર્વવિ–સા૦ (દેશવિ–સા૦ શ્રુત–સા૦) **સ્થિરીકરણાર્થં**–નિત્થારગ પારગા હોહ.

ગુરુવાકય–પંચ મહવ્વય છટ્ઠં રાઇભોયણવેરમણું૦ (તીર્થ૦) આરોવિયં–નિત્થારગ પારગા હોહ.

શિષ્ય–ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં, કહે.

(૬) ખમા૦ તુમ્હાણું પવેઇયં સંદિસહ કાઉસ્સગ્ગ કરેમિ ? (ગુરુ–કરેહ) ઇચ્છં.

(૭) ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ !

સમ્મ–સા૦ સર્વવિ–સા૦(દેશવિ–સા૦ શ્રુત–સા૦) **સ્થિરીકરણાર્થં**

પંચમહવ્વય રાઇભોયણવેરમણું છટ્ઠં (તીર્થ૦) આરોવાવણી.

કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં–અન્નત્થ૦ એક લોગસ્સ (સાગર વરગંભીરા)નો કાઉસ્સગ્ગ૦ પારી પ્રગટ લોગસ્સ૦

બે વાંદણાં૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! બેસણે સંદિસાહુ ? (ગુરુ–સંદિસાવેમિ) ઇચ્છં, ખમા૦ ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! બેસણે ઠાઉં ? (ગુરુ–ઠાએહ) ઇચ્છં, (અવિધિ આશાતના મિચ્છા મિ દુક્કડં)

–: લઘુ–વડી દીક્ષાવાળા માટે :–

ઇચ્છા૦ સં૦ ભ૦ ! **મમ નામ ઠવણું** કરેહ ? ગુરુ નામ થાપે.

દિગ્બંધ આ પ્રમાણે—નવકાર૦ કોટિગણ, વયરી-શાખા, ચાન્દ્રકુલ. આચાર્ય....ઉપાધ્યાય....(પ્રવર્તિની.....) અમુકના શિષ્ય–શિષ્યા તરીકે તમારૂં નામ મુનિ.... સાધ્વી....સ્થાપન કરવામાં આવે છે (આ પ્રમાણે ત્રણવાર બોલી વાસક્ષેપ કરે)

યોગમાં હોય તો પચ્ચેણું કરાવવું, યોગમાં ન હોય તો પણ કોઈક પચ્ચેણું કરાવે છે.

ઇચ્છા૦ અવિધિ આશાતના૦ (પડદો) ઇચ્છા૦ સજ્ઝાય અને ઉપયોગના આદેશ માગવા, પછી ગુરુવંદન અને પચ્ચક્ખાણ૦ પછી બહુવેલના આદેશ માગવા.

[પછી અચિત્તરજ બોહરાવણાર્થે ચાર લોગસ્સનો (સાગરવરગંભીરા) કાઉસ્સગ્ગ૦ પારી પ્રગટ લોગસ્સ૦]

પછી સંઘ નૂતનદીક્ષિતને વંદન કરી વસ્ત્રાદિ વહોરાવે. પછી નૂતન દીક્ષિત–ઇચ્છા૦ ભ૦ ! પસાય કરી હિતશિક્ષા પ્રસાદ કરશોજી (ગુરુ–ઉપદેશ આપે).

પછી શિષ્યને **ઇશાન** ખુણા તરફ ચલાવે. વાજતે ગાજતે, જિનમંદિરે જાય, ચૈત્યવંદન કરી વસતિમાં આવી ઇશાન સન્મુખ મુખ રાખી અષ્ટોત્તરશત નમસ્કાર મહામંત્ર ગણે.

–: લઘુ યોગોદ્વહન યંત્ર :–

શ્રી આવશ્યક શ્રુતસ્કંધે દિ૦ ૮, નંદિ–૨

દિન	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
અધ્યયન	શ્રુ. ઉ. નં. ૧	૨	૩	૪	૫	૬	શ્રુ. સ.	શ્રુ. અ. નં.
કાઉસ્સગ્ગ	+ ૪ તપ	૩	૩	૩	૩	૩	૧–તપ	૧–તપ

+ શ્રુતસ્કંધ ઉદ્દેશાની નંદિમાં કાઉસ્સગ્ગ–૧, પછી પ્રથમ અધ્યયનના ઉદ્દેશ સમુદ્દેશ અને અનુજ્ઞાના કાઉસ્સગ્ગ–૩, મળી કાઉસ્સગ્ગ ચાર.

શ્રી દશવૈકાલિ શ્રુતસ્કંધે દિ૦ ૧૫, નંદિ–૨

દિન	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫
અ.	શ્રુ.ઉ.	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	શ્રુ.	શ્રુ.	શ્રુ.	શ્રુ.	શ્રુ.
	નં. ૧											૧	૨	સ.	અ.નં.
ઉ.	૦	૦	૦	૦	½	૦	૦	૦	½	½	૦	૦	૦	૦	૦
કા.	૪, તપ	૩	૩	૩	૯	૩	૩	૩	૭	૮	૩	૩	૩	૧, તપ	૧, તપ

(૧) કાલગ્રહણ સિવાયના જોગમાં અનુજ્ઞા પછી ઇ૦ ભ૦ તુ૦ અ૦ અમુક સૂત્રે વિધિ–અવિધિ દિન પેસરાવણી, પાલી ? તપ (પારણું) કરશું ! એમ કહેવું.

-: ઉપધાન તપાદિ યંત્ર :-

મૂલ નામ	ચાલુ નામ	દિન	ઉપવાસ	વાચના-૧	વા૦ ૨.	વા૦૩
૧. પંચમંગલ-મહાશ્રુતસ્કંધ	નવકારમંત્ર૦	૧૮	૫+૭॥=૧૨॥	પાંચપદ	ચારપદ	૦
૨. પ્રતિક્રમણ શ્રુતસ્કંધ	ઈરિયાવહિ૦ તસ્સઉત્તરી૦	૧૮	૫+૭॥=૧૨॥	જેમે જીવા વિરાહિયા	બાકીનું	૦
૩. શક્રસ્તવઅધ્યયન	નમુત્થુણં૦	૩૫	૩+૮+૮॥=૧૯॥	પુરિસવર ગંધહત્થિણં	ધમ્મવર... ચક્કવટ્ટીણં	બાકીનું
૪. ચૈત્યસ્તવ અધ્યયન	સવ્વલોએ૦ અન્નત્થ૦	૪	૨॥	સંપૂર્ણ	૦	૦
૫. નામસ્તવ અધ્યયન.	લોગસ્સ૦	૨૮	૩+૬+૬॥=૧૫॥	પ્રથમ ગાથા	૨ થી ૪	બાકી.
૬. શ્રુતસ્તવ અધ્યયન સિદ્ધસ્તવ અધ્યયન.	પુક્ખરવરદ્દી૦ સિદ્ધાણંબુદ્ધાણં૦ વેયાવચ્ચગરાણં૦	૭	૨+૨॥=૪॥	પુક્ખર૦	બાકીનું	૦

–: નવાણું યાત્રાવિધિ :–

ઉભયટંક પ્રતિક્રમણ, સચિત્તત્યાગ, બ્રહ્મચર્યપાલન, યથાશક્તિ તપ, ભૂમિસંથારેા, શક્તિ હેાય તેા ચાલીને યાત્રા કરવી, નવકારવાળી–૧૦, ચૈત્યવંદન–૫ (**૧.** ગિરિરાજ સન્મુખ, **૨.** ગિરિરાજ ઉપર શ્રી શાન્તિનાથ, **૩.** મૂળનાયક શ્રી આદીશ્વર, **૪.** શ્રી પુંડરીક સ્વામી, **૫.** રાયણ પગલે) "શ્રી શત્રુંજયતીર્થ આરાધનાર્થ"નેા નવ લેાગસ્સનેા કાઉસ્સગ્ગ, યથાશક્તિ અષ્ટપ્રકારી પૂજા, સાથીયા–૯, ફળ–૯, નૈવેદ્ય–૯, **(ઉપરનેા વિધિ દરરેાજ કરવાનેા)**

૯૯ યાત્રામાં—૯ વખત નવટુંકનાં દર્શન કરવાં અને દરેક ટુંકમાં ચૈત્યવંદન કરવું, અને ચેટીપાયગાની ૯ યાત્રા જુદી કરવી એટલે કુલ ૧૦૮ યાત્રા કરવી.

૯૯ યાત્રામાં—ઓછામાં ઓછી એક વખત કરવાની વિધિ હવે બતાવે છે–૧૦૮ લેાગસ્સનેા કાઉસ્સગ્ગ, ૧૦૮ વખત મૂળ નાયકજીને પ્રદક્ષિણા, ઉપર બતાવેલ પાંચ સ્થળે એકેક વખત સ્નાત્ર ભણાવવું, યથાશક્તિ રથયાત્રાનેા વરઘેાડેા ચઢાવવેા, નવાણું પ્રકારી પૂજા ભણાવવી, શક્તિ હેાય તેા ચૌવિહાર છઠ્ઠ કરી સાત યાત્રા કરવી, ચેટીપાયગે રેાહિતશાળાપાયગે અને શેત્રુંજી નદી પાયગેથી એકેક વાર તેા યાત્રા અવશ્ય કરવી, બાર ગાઉ–છ ગાઉ–ત્રણ ગાઉ–દેાઢ ગાઉની પ્રદક્ષિણા કરવી.

—: દરરેાજ નવ દુહા બેાલી નવ ખમાસમણ દેવાં :—

સિદ્ધાચળ સમરૂં સદા, સેારઠ દેશ મેાઝાર; મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, વંદુ વાર હજાર **(૧)** સેારઠ દેશમાં સંચર્યેા, ન ચઢયેા ગઢગિરનાર; શેત્રુંજી નદી નાહ્યેા નહી, એનેા એળે ગયેા અવતાર **(૨)** શેત્રુંજી નદીએ નાહીને, મુખ બાંધી મુખકેાશ; દેવયુગાદિ પૂજીએ, આણી મન સંતેાષ **(૩)** એકેકું ડગલું ભરે, શેત્રુંજા સામું જોય; ઋષભ કહે ભવકેાડના, કર્મ ખપાવે તેહ **(૪)** શેત્રુંજા સમેા તીરથ નહિં, ઋષભ સમેા નહિ દેવ, ગૌતમ સરીખા ગુરૂ નહિં, વળી વળી વંદુ તેહ **(૫)**

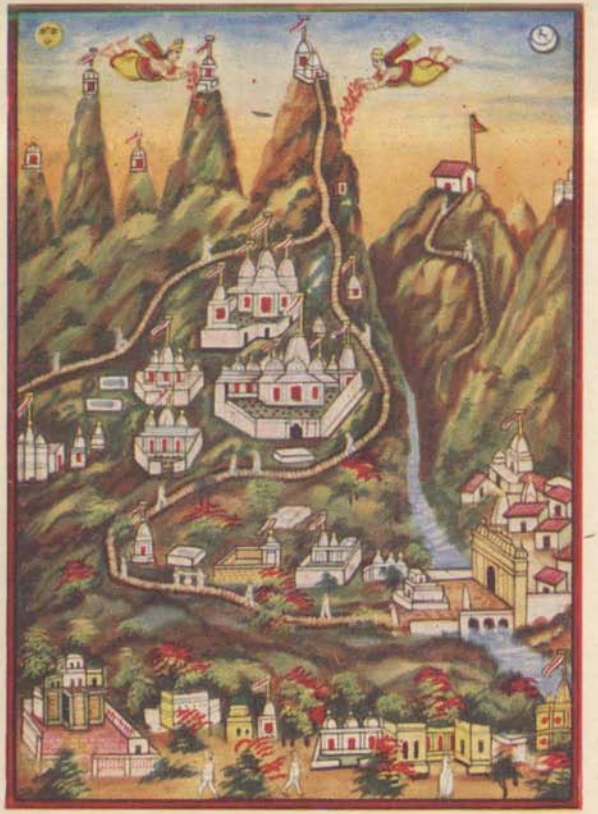

શ્રી ગિરનાર [રૈવતાચલ] તીર્થ

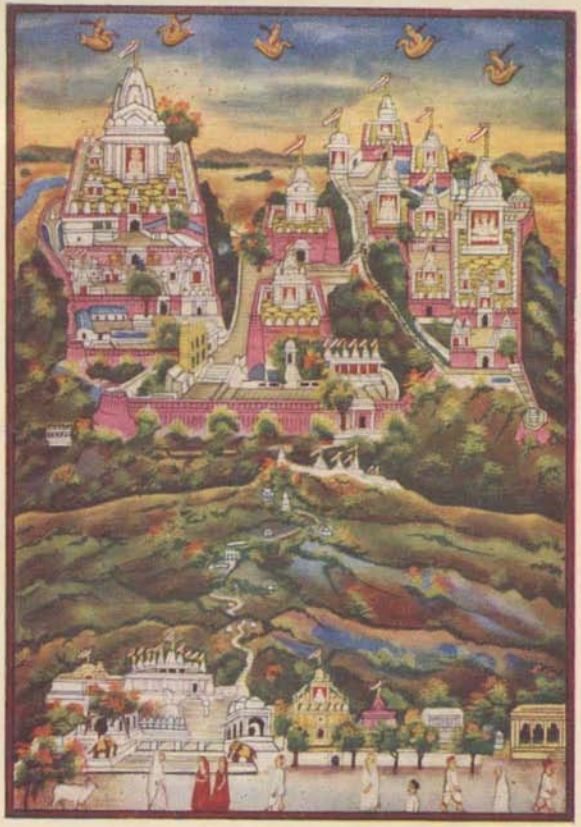

તીર્થાધિરાજ શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થ

શ્રી અષ્ટાપદ તીર્થ

શ્રી નંદીશ્વર તીર્થ

જગમાં તીરથ દો વડા, શત્રુંજય ગિરનાર; એક ગઢ ઋષભ સમોસર્યા, એક ગઢ નેમકુમાર (૬) સિદ્ધાચળ સિદ્ધિ વર્યા, મુનિવર કોડ અનંત; આગે અનંતા સિદ્ધશે, પૂજો ભવિ ભગવંત (૭) શત્રુંજયગિરિ મંડણો, મરૂદેવાનો નંદ; યુગલાધર્મ નિવારણો, નમો યુગાદિ જિણંદ (૮) તન મન ધન સુત વલ્લભા, સ્વર્ગાદિક સુખભોગ; વળી વળી એ ગિરિ વંદતા, શિવરમણી સંયોગ (૯).

–: શ્રી સિદ્ધાચળજીના છઠ્ઠ–અઠ્ઠમનું ગણણું :–

પ્રથમ	છઠ્ઠ	ઋષભદેવ સર્વજ્ઞાય	નમઃ	૨૦. નવકારવાળી
બીજે	,,	વિમલગણધરાય	,,	૨૧. લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ
ત્રીજે	,,	સિદ્ધક્ષેત્રગણધરાય	,,	૨૨. ખમાસમણ–સાથીયા
ચોથે	,,	હરીગણધરાય	,,	૨૩. ફળ–નૈવેદ્ય આદિ
પાંચમે	,,	વજ્રવલ્લીનાથાય	,,	
છઠ્ઠે	,,	સહસ્રાદિગણધરાય	,,	
સાતમે	,,	સહસ્રકમલાય	,,	
પ્રથમ	અઠ્ઠમ	પુંડરીક ગણધરાય	,,	
બીજે	,,	કદંબ ગણધરાય	,,	

–: દીવાળીનું ગણણું :–

(૧) ભગવાન મહાવીર સ્વામીએ આસો વદ ૧૩ મધ્યરાત્રિથી આસો વદ ૦)) મધ્યરાત્રિ સુધી સોળ પહોર (૪૮ કલાક) અખંડ દેશના આપી હતી.

(૨) આસો વદ ૦))ની રાત્રે પાંચ વાગે સર્વાર્થસિદ્ધ મુહૂર્તમાં પર્યંકાસને બેઠેલા ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ પામ્યા. **(દી૦ ક૦)**

(૩) સર્વાર્થસિદ્ધ મુહૂર્ત—રાત્રિની છેલ્લી ચાર ઘડી (૯૬ મીનીટ) બાકી રહે ત્યારે શરૂ થાય.

(૪) આસો વદ ૦))ની રાત્રે "ૐ ह्रीं श्री મહાવીર સ્વામી સર્વજ્ઞાય નમઃ"ની નવકારવાળી ૨૦ ગણવી.

(૫) આસો વદ ૦))ની રાત્રે પાંચ વાગે ભગવાન મહાવીરના દેવવંદન કરીને "ૐ હ્રીં શ્રી મહાવીર સ્વામી પારંગતાય નમઃ"ની નવકારવાળી ૨૦ ગણવી.

(૬) આસો વદ ૦))ની છેલ્લી રાત્રે અર્થાત્ કાર્તક સુદ ૧ની પ્રભાતે ગૌતમ સ્વામીના દેવવંદન કરીને "ૐ હ્રીં શ્રી ગૌતમ સ્વામી સર્વજ્ઞાય નમઃ"ની નવકારવાળી ૨૦ ગણવી.

(૭) લૌકીક દીવાળી હોય ત્યારે લોકોત્તર દીવાળી પર્વનું ગણણું ગણવું. **(સેન.)**

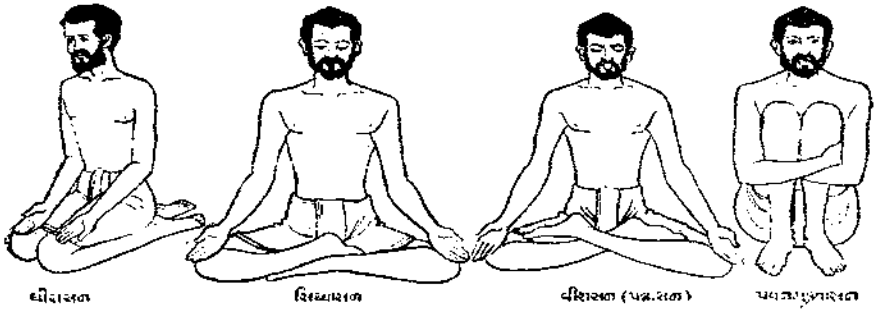

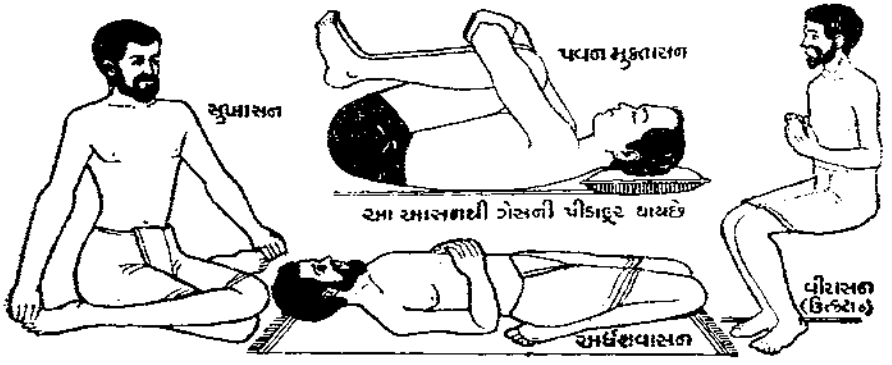

—: મૌન એકાદશીનું ગણણું :—

(૧) જં. ભરતે, અતીત ચોવીસી	(૫) ધા. પૂ. ભ. વ. ચો.
૪–શ્રીમહાયશસર્વજ્ઞાય નમઃ	૧૮–શ્રીગાંગિકનાથ નાથાય નમઃ
૬–શ્રીસર્વાનુભૂતિ અર્હતે ,,	૧૯–શ્રીગુણનાથ અર્હતે ,,
૬– ,, નાથાય ,,	૧૯– ,, નાથાય ,,
૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,	૧૯– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીશ્રીધર નાથાય ,,	૨૧–શ્રીચન્દ્રનાથ ,, ,,
(૨) જં. ભ. વર્તમાન–ચો.	**(૬) ધા. પૂ. ભ. અના. ચો.**
૧૮–શ્રીઅરનાથ નાથાય નમઃ	૪–શ્રીસાંપ્રતનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯–શ્રીમલ્લિનાથ અર્હતે ,,	૬–શ્રીમુનિનાથ અર્હતે ,,
૧૯– ,, નાથાય ,,	૬– ,, નાથાય ,,
૧૯– ,, સર્વજ્ઞાય ,,	૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૨૧–શ્રીનમિનાથ ,, ,,	૭–શ્રીવિશિષ્ટનાથ નાથાય ,,
(૩) જં. ભ. અનાગત–ચો.	**(૭) પુષ્કરાર્ધ–પૂ. ભ. અ. ચો.**
૪–શ્રીસ્વયંપ્રભ સર્વજ્ઞાય નમઃ	૪–શ્રીસુમૃદુનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬–શ્રીદેવશ્રુત અર્હતે ,,	૬–શ્રીવ્યક્તનાથ અર્હતે ,,
૬– ,, નાથાય ,,	૬– ,, નાથાય ,,
૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,	૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીઉદયનાથ નાથાય ,,	૭–શ્રીકલાશત નાથાય ,,
(૪) ધાતકીપૂર્વ ભરતે, અ. ચો.	**(૮) પુષ્ક. પૂ. ભ. વ. ચો.**
૪–શ્રીઅકલંક સર્વજ્ઞાય નમઃ	૧૮–શ્રીઅયોગનાથ નાથાય નમઃ
૬–શ્રીશુભંકરનાથ અર્હતે ,,	૧૯–શ્રીયોગનાથ અર્હતે ,,
૬– ,, નાથાય ,,	૧૯– ,, નાથાય ,,
૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,	૧૯– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીશ્રમનાથ નાથાય ,,	૨૧– શ્રીઅરણ્યવાસ ,, ,,

(૯) પુષ્ક. પૂ. ભ.અના.ચૈા.

૪–શ્રીપરમ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬–શ્રીદુઃદાર્તિનાથ અર્હતે ,,
૬– ,, નાથાય ,,
૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીનિઃક્લેશનાથ નાથાય ,,

(૧૩) પુષ્ક.પશ્ચિ.ભ.અ.ચૈા.

૪–શ્રીપ્રલંબ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬–શ્રીચારિત્રનિધિ અર્હતે ,,
૬– ,, નાથાય ,,
૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીપ્રશમાન્વિત નાથાય ,,

(૧૦) ધાતકીપશ્ચિમ,ભ.અ.ચૈા.

૪–શ્રીસર્વાર્થ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬–શ્રીહરિભદ્ર અર્હતે ,,
૬– ,, નાથાય ,,
૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીમગધાધિપ નાથાય ,,

(૧૪) પુષ્ક. પ. ભ. વ. ચૈા.

૧૮–શ્રીપ્રસાદનાથ નાથાય નમઃ
૧૯–શ્રીવિપરીતનાથ અર્હતે ,,
૧૯– ,, નાથાય ,,
૧૯– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૨૧–શ્રીસ્વામી ,, ,,

(૧૧) ધા. પ. ભ. વ. ચૈા.

૧૮–શ્રીમલયસિંહ નાથાય નમઃ
૧૯–શ્રીઅક્ષોભનાથ અર્હતે ,,
૧૯– ,, નાથાય ,,
૧૯– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૨૧–શ્રીપ્રયચ્છ ,, ,,

(૧૫) પુષ્ક. પ. ભ. અના. ચૈા.

૪–શ્રીઅવર્તિતનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬–શ્રીઋષભેન્દ્રનાથ અર્હતે ,,
૬– ,, નાથાય ,,
૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીઋષભચન્દ્ર નાથાય ,,

(૧૨) ધા. પ. ભ. અના. ચૈા.

૪–શ્રીદ્વિરૂક સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬–શ્રીધનદનાથ અર્હતે ,,
૬– ,, નાથાય ,,
૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીપૌષધનાથ નાથાય ,,

(૧૬) જં.પુ ઐરવતે, અ. ચૈા.

૪–શ્રીદયાન્ત સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬–શ્રીઅભિનંદનનાથ અર્હતે ,,
૬– ,, નાથાય ,,
૬– ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીરત્નેશનાથ નાથાય ,,

(૧૭) જ. ઐ. વ. ચો.

૧૮-શ્રીઅતિપાર્શ્વનાથ નાથાય નમઃ
૧૯-શ્રીમહદેવનાથ અર્હતે ,,
૧૯- ,, નાથાય ,,
૧૯- ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૨૧-શ્રીશ્યામકોષ્ટ ,, ,,

(૧૮) જં. ઐ. અના. ચો.

૪-શ્રીનંદિસેણ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬-શ્રીવ્રતધર નાથાય અર્હતે ,,
૬- ,, નાથાય ,,
૬- ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭-શ્રીનિર્વાણનાથ નાથાય ,,

(૧૯) ધા. પૂ. ઐ. અ. ચો.

૪-શ્રીસૌંદર્ય સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬-શ્રીત્રિવિક્રમનાથ અર્હતે ,,
૬- ,, નાથાય ,,
૬- ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭-શ્રીનરસિંહનાથ નાથાય ,,

(૨૦) ધા. પૂ. ઐ. વ. ચો.

૧૮-શ્રીકામનાથ નાથાય નમઃ
૧૯-શ્રીસંતોષિતનાથ અર્હતે
૧૯- ,, નાથાય ,,
૧૯- ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૨૧-શ્રીખેમંતનાથ ,, ,,

(૨૧) ધા. પૂ. ઐ. અના. ચો.

૪-શ્રીમુનિનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬-શ્રીચન્દ્રદાહ અર્હતે ,,
૬- ,, નાથાય ,,
૬- ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭-શ્રીદિલાદિત્ય નાથાય ,,

(૨૨) પુષ્ક. પૂ. ઐ. અ. ચો.

૪-શ્રીઅષ્ટાહિકા સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬-શ્રીવણિકનાથ અર્હતે ,,
૬- ,, નાથાય ,,
૬- ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭-શ્રીઉદયજ્ઞાન નાથાય ,,

(૨૩) પુષ્ક. પૂ. ઐ. વ. ચો.

૧૮-શ્રીક્ષેમંતનાથ નાથાય નમઃ
૧૯-શ્રીસાયકાક્ષ અર્હતે ,,
૧૯- ,, નાથાય ,,
૧૯- ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૨૧-શ્રીતમોકંદ ,, ,,

(૨૪) પુષ્ક.પૂ.ઐ.અના. ચો.

૪-શ્રીનિર્વાણિક સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬-શ્રીરવિરાજ અર્હતે ,,
૬- ,, નાથાય ,,
૭- ,, સર્વજ્ઞાય ,,
૭-શ્રીપ્રથમનાથ નાથાય ,,

(૨૫) ધા.પશ્ચિ.ઐ.અ.ચો.		(૨૮) પુષ્ક.પશ્ચિ.ઐ.અ.ચો.	
૪–શ્રીપુરૂરવા	સર્વજ્ઞાય નમઃ	૪–શ્રીઅશ્વબ્રહ્મ	સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬–શ્રીઅવબોધ	અર્હતે ,,	૬–શ્રીકુટિલક	અર્હતે ,,
૬– ,,	નાથાય ,,	૬– ,,	નાથાય ,,
૬– ,,	સર્વજ્ઞાય ,,	૬– ,,	સર્વજ્ઞાય, ,,
૭–શ્રીવિક્રમેન્દ્ર	નાથાય ,,	૭–શ્રીવર્ધમાન	નાથાય ,,
(૨૬) ધા. પશ્ચિ. ઐ. વ. ચો.		(૨૯) પુષ્ક. પશ્ચિ.ઐ.વ.ચો.	
૧૮–શ્રીનંદિકેશ	નાથાય નમઃ	૧૮–શ્રીવિવેકનાથ	નાથાય નમઃ
૧૯–શ્રીહરદેવ	અર્હતે ,,	૧૯–શ્રીધર્મચન્દ્ર	અર્હતે ,,
૧૯– ,,	નાથાય ,,	૧૯– ,,	નાથાય ,,
૧૯– ,,	સર્વજ્ઞાય ,,	૧૯– ,,	સર્વજ્ઞાય ,,
૨૧–શ્રીસુશાન્તિ ,,	,,	૨૧–શ્રીનંદિકેશ ,,	,,
(૨૭) ધા.પશ્ચિ.ઐ.અના.ચો.		(૩૦)પુષ્ક.પશ્ચિ.ઐ.અના.ચો.	
૪–શ્રીમહામૃગેન્દ્ર	સર્વજ્ઞાય નમઃ	૪–શ્રીકલાપક	સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬–શ્રીઅશોચિત	અર્હતે ,,	૬–શ્રીવિશોભનાથ	અર્હતે ,,
૬– ,,	નાથાય ,,	૬– ,,	નાથાય ,,
૬– ,,	સર્વજ્ઞાય ,,	૬– ,,	સર્વજ્ઞાય ,,
૭–શ્રીધર્મેન્દ્ર	નાથાય ,,	૭–શ્રીઅરણ્યનાથ	નાથાય ,,

ગીતાર્થ

—: ચરણ કરણાનુયોગની દૃષ્ટિએ :—

નિશીથસૂત્રનો	જ્ઞાણુકાર	જઘન્ય ગીતાર્થ
કલ્પવ્યવહારનો	,,	મધ્યમ ,,
દૃષ્ટિવાદનો	,,	ઉત્કૃષ્ટ ,,

—: દ્રવ્યાનુયોગની દૃષ્ટિએ :—

સંમતિ – તર્ક. વિ. નો જ્ઞાણુકાર – ગીતાર્થ (ગચ્છા૦)

–: વિવિધ તપ યંત્ર :–

તપનું નામ જાપ	માળા	કા૦ સા૦
મૌન એકાદશી–શ્રીમહાયશઃ સર્વજ્ઞાય નમઃ	૨૦	૧૧
પોષદશમી–શ્રીપાર્શ્વનાથ અર્હતે નમઃ	૨૦	૧૨
માગસર વદ ૯ સાકરના પાણીથી ઠામ ચૌવિહાર એકાસણું		
,, ૧૦ બારથી ઠામ ચૌવિહાર એકાસણું		
,, ૧૧ સામાન્યથી તિવિહાર ,,		
(૧૦ વર્ષ સુધી, અને દર વદ–૧૦મે એકાસણું)		
મેરુત્રયોદશી–શ્રીઋષભદેવસ્વામી પારંગતાયનમઃ	૨૦	૧૨
(પોષ વદ ૧૩–તેર વર્ષ સુધી. દર વદ ૧૩–તેર માસ સુધી)		
અષ્ટમી–ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણં	૨૦	૮, ૩૧
ચંદનબાળા–શ્રીં મહાવીર સ્વામિ નાથાય નમઃ	૨૦	૧૨
ક્ષીરસમુદ્ર–ક્ષીરવર સમ્યગ્દર્શનધરાય નમઃ	૨૦	૭
રોહિણી–શ્રીં વાસુપૂજ્ય સર્વજ્ઞાય નમઃ	૨૦	૧૨
(અક્ષય તૃતીયાની આગળ–પાછળ રહેલ રોહિણી નક્ષત્રથી આરંભ થાય. સાત વર્ષ, સાત માસ સુધી)		
વર્ધમાન આયંબિલ–ૐ હ્રીં નમો અરિહંતાણં	૨૦	૧૨
અથવા ,, ,, સિદ્ધાણં	૨૦	૮
,, ,, ,, તવસ્સ	૨૦	૧૨–૫૦

(દરેક તપ તથા જ્ઞાનના કાઉસ્સગ્ગમાં લોગસ્સ સંપૂર્ણ ગણવા)

જાપ		માળા	કા.સા.ખ.પ્ર.
૧. ૐ હ્રીં નમો	અરિહંતાણું	૨૦	૨૪ (૧૨)
૨. ,, ,, ,,	સિદ્ધાણું	,,	૧૫ (૩૧–૮)
૩. ,, ,, ,,	પવયણુરસ	,,	૪૫(૧૨-૯-૭-૨૭)
૪. ,, ,, ,,	આયરિયાણું	,,	૩૬
૫. ,, ,, ,,	થેરાણું	,,	૧૦ (૧૩)
૬. ,, ,, ,,	ઉવજ્ઝાયાણું	,,	૨૫ (૧૨)
૭. ,, ,, ,,	લોએસવ્વસાહૂણું	,,	૨૭ (૨૧)
૮. ,, ,, ,,	નાણુરસ	,,	૫
૯. ,, ,, ,,	દંસણુરસ	,,	૬૭
૧૦. ,, ,, ,,	વિણુયરસ	,,	૧૦(૧૩–૫૨)
૧૧. ,, ,, ,,	ચરિત્તરસ	,,	૭૦(૧૭–૬)
૧૨. ,, ,, ,,	બંભવયધારિણું	,,	૯ (૧૮)
૧૩. ,, ,, ,,	કિરિયાણું	,,	૨૫ (૧૩)
૧૪. ,, ,, ,,	તવરસ	,,	૧૨
૧૫. ,, ,, ,,	ગોયમરસ	,,	૨૮ (૨૧)
૧૬. ,, ,, ,,	જિણાણું	,,	૨૦ (૧૦)
૧૭. ,, ,, ,,	સંયમધારિણું	,,	૧૭ (૭૦)
૧૮. ,, ,, ,,	અભિનવનાણુરસ	,,	૫૧
૧૯. ,, ,, ,,	સુયરસ	,,	૧૨(૪૫-૨૦-૮૪)
૨૦. ,, ,, ,,	તિત્થરસ	,,	૫ (૨૦–૩૮)

આ તપની ૨૦ ઓળી છે, એકેક ઓળીમાં ૨૦ દિવસ થાય, ઉપવાસ–આયંબિલ કે એકાસણાથી પણ થઈ શકે.

પ્રારંભના દિવસથી ૧૦ વર્ષમાં આ તપ પૂર્ણ કરવો જોઈએ, અને દરેક ઓળી ચાલુ કર્યા પછી ૭ માસમાં પૂર્ણ કરવી જોઈએ.

શ્રી બારવ્રત

(૧) સ્થૂલહિંસા ત્યાગ (૨) સત્ય વચન (૩) ચોરી ત્યાગ (૪) શીલવતીએ કામી બનેલ વિપ્ર–રાજાદિને પેટીમાં પુરીને શીલનો મહિમા વધાર્યો (૫થી૬) પરિગ્રહનુ પરિમાણ, દિશા અને ભોગોપભોગનું પરિમાણ (૭) અનર્થદંડવિરમણ (૮થી૧૨)સામાયિક-દેશાવગાસિક પૌષધ-અતિથિસંભાગ

—: वीश स्थानक तपना दुहा :—

પરમ પંચપરમેષ્ઠીમાં, પરમેશ્વર ભગવાન; ચાર નિક્ષેપે ધ્યાઇએ, નમો નમો **શ્રી જિનભાણ (૧)** ગુણ અનંત નિર્મળા થયા, સહજ સ્વરૂપ ઉલ્લાસ; અષ્ટકર્મમલ ક્ષય કરી, લયે **સિદ્ધ** નમો તાસ **(૨)** ભાવાનય ઔપાધ સમી, પ્રવચન અમૃત વૃષ્ટિ; ત્રિભુવન જીવને સુખકારી, જયજય **પ્રવચન** દૃષ્ટિ **(૩)** છત્રીશ છત્રીશી ગુણે, યુગપ્રધાન મુણીંદ; જિનમત પરમત જાણતા, નમો નમો તેહ **સૂરિંદ (૪)** તજી પરપરિણતિ રમણતા, ગ્રહે નિજ ભાવસ્વરૂપ; સ્થિર કરતા ભવિલોકને, જય જય **સ્થવિર** અનૂપ **(૫)** બોધ સૂક્ષ્મ વિણ જીવને, ન હોય તત્ત્વ પ્રતીત; ભણે ભણાવે સૂત્રને, જય જય **પાઠક** ગીત **(૬)** સ્યાદ્વાદ ગુણ પરિણમ્યો, રમતા સમતા સંગ; સાધે શુદ્ધાનંદતા, નમો **સાધુ** શુભરંગ **(૭)** અધ્યાતમજ્ઞાને કરી, વિઘટે ભવભ્રમભીતિ; સત્યધર્મ તે જ્ઞાન છે, નમો નમો **જ્ઞાનની** રીતિ **(૮)** લોકાલોકના ભાવ જે, કેવલિ ભાખિત જેહ; સત્ય કરી અવધારતો, નમો નમો **દર્શન** તેહ **(૯)** શૌચ મૂળથી મહાગુણી, સર્વધર્મનો સાર; ગુણ અનંતનો કંદએ, નમો નમો **વિનય** આચાર **(૧૦)** રત્નત્રયી વિણ સાધના, નિષ્ફળ કહી સદૈવ; ભાવરયણનું નિધાન છે, જય જય **ચારિત્ર** જીવ **(૧૧)** જિન પ્રતિમા જિન મંદિરા, કંચનના કરે જેહ; બ્રહ્મચર્ય બહુ ફળ લહે, નમો નમો **શિયલ** સુહેહ **(૧૨)** આત્મબોધ વિણ જે ક્રિયા, તે તો બાળક ચાલ; તત્ત્વારથથી ધારીએ, નમો **ક્રિયા** સુવિશાળ **(૧૩)** કર્મ અપાવે ચીકણાં, ભાવમંગલ તપ જાણ; પચાસ લબ્ધિ ઉપજે, જય જય **તપ** ગુણ ખાણ **(૧૪)** છટ્ઠ છટ્ઠ તપ કરે પારણું, ચઉનાણી ગુણધામ; એ સમ શુભપાત્ર કો નહિ, નમો નમો **ગોયમ** સ્વામ **(૧૫)** દોષ અઢારે ક્ષય ગયા, ઉપન્યા ગુણ જસ અંગ; વૈયાવચ્ચ કરીયે મુદા, નમો નમો **જિનપદ** સંગ **(૧૬)** શુદ્ધાતમ ગુણમે રમે, તજી ઇન્દ્રિય આશંસ; થિર સમાધિ સંતોષમાં, જય જય **સંયમ** વંશ

(૧૭) અભિનવજ્ઞાન સેવો ભવિક, ચારિત્ર સમકિત મૂળ, અજર અમર પદ ફળ લહો, જિનવર પદવી ફૂલ **(૧૮)** વક્તા શ્રોતા યોગથી, શ્રુત અનુભવ રસપીન; ધ્યાતા ધ્યેયની એકતા, જય જય **શ્રુત** સુખ-લીન **(૧૯)** તીર્થયાત્રા પ્રભાવ છે, શાસન ઉન્નતિ કાજ; પરમાનંદ વિલાસતા, જય જય **તીર્થ** જહાજ **(૨૦).**

—: નવપદના દુહા :—

અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો, દ્રવ્યાદ્ય ગુણ પર્યાયરે, ભેદ છેદ કરી આતમા, **અરિહંત** રૂપી થાય રે...૦ વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, સાંભળજ્યે ચિત્ત લાઈ રે, આતમધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઈ રે...**વી૦ (૧)** રૂપાતીત સ્વભાવ જે, કેવળ દંસણ નાણી રે; તે ધ્યાતા નિજઆતમા, હોય **સિદ્ધગુણ** ખાણી રે...**વી૦ (૨)** ધ્યાતા આચારજ ભલા, મહામંત્ર શુભ ધ્યાનીરે; પંચ પ્રસ્થાને આતમા, **આચારજ** હોય પ્રાણી રે...**વી૦ (૩) તપ** સજ્ઝાયે રત સદા, દ્વાદશ અંગનો ધ્યાતારે; **ઉપાધ્યાય** તે આતમા, જગજંતવ જગ-ભ્રાતારે...**વી૦ (૪)** અપ્રમત્ત જે નિત્ય રહે, નવિ હરખે નવિ શોચેરે; **સાધુ** સુવા તે આતમા, શું મૂંડે શું લોચેરે...**વી૦ (૫)** રામ સંવેગાદિક ગુણ, ક્ષય ઉપશમે જે આવેરે; **દર્શન** તેહીજ આતમા, શું હોય નામ ધરાવે રે...**વી૦ (૬)** જ્ઞાનાવરણી જે કર્મ છે, ક્ષય ઉપશમ તસ થાય રે; તો હુએ એહિજ આતમા, **જ્ઞાન** અબોધતા જાય રે...**વી૦ (૭) જાણ ચારિત્ર** તે આતમા, નિજસ્વભાવમાં રમતો રે; લેશ્યા શુદ્ધ અલંકર્યો, મોહને નવિ ભમતો રે...**વી૦ (૮)** ઇચ્છા રોધે સંવરી, પરિણતિ સમતા ભેટ રે; **તપ** તે એહિજ આતમા, વર્તે નિજગુણ બોગે રે...**વી૦ (૯)**

(અથવા નવપદના દુહાને બદલે વીશસ્થાનકના દુહા-માંથી અનુક્રમે ૧-૨-૪-૬-૭-૯-૮-૧૧ અને ૧૪ મો દુહો પણ બોલાય છે.)

–: श्री सिद्धगिरिना २१ खमासमणना दुहा :–

सिद्धाचळ समरूं सदा, सोरठ देश मोझार; मनुष्य जन्म पामी करी, वंदु वार हजार(१)अंग वसन मन भूमिका, पूजोपकरण सार; न्याय द्रव्य विधि शुद्धता, शुद्धि सात प्रकार (२) कार्तिक सुद पूनम दिने, दशकोटी परिवार; द्राविड ने वारिखिल्लजी, सिद्ध थया अणगार (३) तिणे कारण कार्तिकी दिने, सकल संघ परिवार; आदिजिन सन्मुख रही, खमासमण बहुवार (४) एकत्रीश नामे वर्णव्यो, तिहां पांडवं अभिधान; **शत्रुंजय** शुकराथथी, जनक वचन बहुमान **(५) सिद्धाचळ० [१]**

समोसर्या सिद्धाचळे, पुंडरीक गणधार; लाख सवा महातम रच्युं, सुरनर सभा मोझार (६) चैत्री पूनमने दिने, करी अणुसण एक मास; पांचकोडी मुनि साथशुं, मुक्तिनिलयमां वास (७) तिणे कारण पुंडरिकगिरि, नाम थयुं विख्यात; मन वच काये वंदीओ, उठी नित्य प्रभात (८) **सिद्धाचळ० [२]**

बीजा कोडीशुं पांडवा, मोक्ष गया ईणे ठाम; एम अनंत मुक्ते गया, **सिद्धक्षेत्र** तिणे नाम (९) **सिद्धाचळ० [३]**

अडसठ तीरथ न्हावतां, अंग रंग घडी एक; तुंबी जळ स्नाने करी, जाओ चित्त विवेक (१०) चंद्रशेखर राजा प्रमुख, कर्म कठीन मळी धाम; अचळपदे विमला थया. तिणे **विमलाचळ** नाम **(११) सिद्धाचळ० [४]**

पर्वतमां सुरगिरि वडो, जिन अभिषेक कराय; सिद्ध हुआ स्नातक पदे, **सुरगिरि** नाम धराय (१२) अथवा चौदक्षेत्रमां, एसमो तीरथ न एक; तिणे **सुरगिरि** नामे नम्युं, जिहां सुरवास अनेक **(१३) सिद्धाचळ० [५]**

ओशियोजन पृथुल छे, ऊंचपणे छव्वीश; महिमाओ मोटो गिरि, **महागिरि** नाम नमीश **(१४) सिद्धाचळ० [६]**

ગણધર ગુણવંતા મુનિ, વિશ્વમાંહે વંદનિક; જેહવો તેહવો સંયમિ, વિમળાચળે પૂજનિક **(૧૫)** વિપ્રલોક વિષધર સમા, દુઃખિયા બૂતલ માન; દ્રવ્યલિંગિ કળુક્ષેત્રસમ, મુનિવર જીવ સમાન **(૧૬)** શ્રાવકભેદ સમ કહ્યા, કરતા પુણ્યનું કામ; પુણ્યની રાશિ વધે ઘણી, તિણે **પુણ્યરાશિ** નામ **(૧૭) સિદ્ધાચળ૦ [૭]**

સંયમધર મુનિવર ઘણા, તપ તપતા એક ધ્યાન; કર્મ વિદારી પામીયા, કેવળલક્ષ્મી નિધાન **(૧૮)** લાભ એકાણું શિવ વર્યા, નારદ શું અણગાર; નમો નમો તિણે આદમું, **શ્રીપદ્મગિરિ** નિરધાર **(૧૯) સિદ્ધાચળ૦ [૮]**

શ્રીસીમંધરસ્વામીએ, એ ગિરિ મહિમા વિલાસ; ઇન્દ્રની આગે વર્ણવ્યો, તિણે એ **ઇન્દ્રપ્રકાશ (૨૦) સિદ્ધાચળ૦ [૯]**

દશ કોટી આણુવ્રતધરા, ભક્તે જમાડે સાર; જૈન તીરથ યાત્રા કરી, લાભ તણો નહિ પાર **(૨૧)** તેહ થકી સિદ્ધાચળે, એક મુનિને દાન; દેતાં લાભ ઘણો હુવે, **મહાતીરથ** અભિધાન **(૨૨) સિદ્ધાચળ૦ [૧૦]**

પ્રાયે એ ગિરિ શાશ્વતો; રહેશે કાળ અનંત, શત્રુંજય માહાત્મ્ય સુણી, નમો **શાશ્વતગિરિ** સંત **(૨૩) સિદ્ધાચળ૦ [૧૧]**

ગૌ નારી બાળક મુનિ, ચઉહત્યા કરનાર; યાત્રા કરતાં કાર્તિકી, ન રહે પાપ લગાર **(૨૪)** જે પરદારાલંપટી, ચોરીનો કરનાર; દેવદ્રવ્ય ગુરુદ્રવ્યના, જે વળી ચોરણહાર **(૨૫)** ચૈત્રી કાર્તિકી પૂનમે, કરે યાત્રા ઠંણે કામ; તપ તપતાં પાતિક ટળે, તિણે **દૃઢશક્તિ** નામ **(૨૬) સિદ્ધાચળ૦ [૧૨]**

ભવભય પામી નીકળ્યા, થાવચ્ચા મુનિ જેહ; સહસ્ર મુનિનું શિવવર્યા, **મુક્તિનિલયગિરિ** તેહ **(૨૭) સિદ્ધાચળ૦ [૧૩]**

ચંદા સુરજ બિહુ જણા, ઊભા ઠંણે ગિરિશૃંગ; વધાવિયો વર્ણન કરી, **પુણ્યવંતગિર** રંગ **(૨૮) સિદ્ધાચળ૦ [૧૪]**

કર્મ કલંક ભવજળ તણ, ઠહાં પામ્યા શિવસદ્મ; પ્રાણી પદ્મ નિરંજના, વંદોગિરિ **મહાપદ્મ (૨૯) સિદ્ધાચળ૦ [૧૫]**

શિવવધુ વિવાહ ઉત્સવે, મંડપ રચિયો સાર; મુનિવર વરએઠક ભણી, પૃથ્વીપીઠ મનોહાર (૩૦) **સિદ્ધાચળ૦ [૧૬]**

શ્રી શુભદ્રગિરિ નમો, ભદ્ર તે મંગળ રૂપ; જળ તરૂજ ગિરિવરતણી, શીર ચઢાવે ભૂપ (૩૧) **સિદ્ધાચળ૦ [૧૭]**

વિદ્યાધર સુર અપ્સરા, નદી શત્રુંજ વિલાસ; કરતા કરતા પાપને, લહ્યે ભવિ **કૈલાસ** (૩૨) **સિદ્ધાચળ૦ [૧૮]**

ઋષભ નિરવાણી પ્રભુ, ગતચોવીશી મોઝાર; તસ ગણધર મુનિમાં વડા, નામે કદંબ અણગાર (૩૩) પ્રભુ વચને અણસણ કરી, મુક્તિ-પુરીમાં વાસ; નામે **કદંબગિરિ** નમો, તો હોય લીલ વિલાસ (૩૪) **સિદ્ધાચળ૦ [૧૯]**

પાતાલે જસ મૂળ છે, **ઉજ્જવલગિરિનું** સાર; ત્રિકરણ યોગે વંદતાં, અલ્પ હોય સંસાર (૩૫) **સિદ્ધાચળ૦ [૨૦]**

તન મન ધન સુત વલ્લભા, સ્વર્ગાદિક સુખ ભોગ; જે વંછે તે સંપજે, શિવરમણી સંયોગ (૩૬) વિમલાચલ પરમેષ્ઠીનું, ધ્યાન ધરે પટ્ માસ; તેજ અપૂરવ વિસ્તરે, પૂગે સઘળી આશ (૩૭) ત્રીજે ભવે સિદ્ધ લહે, એ પણ પ્રાયિકવાચ; ઉત્કૃષ્ટા પરિણામથી, અંતર્મુહૂર્ત સાચ (૩૮) **સર્વકામદાયક** નમો, નામ ધરી ઓળખાણ; **શ્રીશુભવીર** વિજય પ્રભુ, નમતાં કોડ કલ્યાણ (૩૯) **સિદ્ધાચળ૦ [૨૧]**

–: પંચિંદિય સૂત્ર (ગુરુસ્થાપના) :–

પંચિંદિયસંવરણો, તહ નવવિહ બંભચેરગુત્તિ-
ધરો; ચઉવિહકસાયમુક્કો;ઇઅ અટ્ઠારસગુણેહિં સંજુત્તો
(૧) પંચમહવ્વયજુત્તો, પંચવિહાયારપાલણસમત્થો;
પંચસમિઓ તિગુત્તો, છત્તીસગુણો ગુરૂ મજ્ઝ (૨)

–: અવકહડા ચક્ર :–

પંચાંગમાં જે નક્ષત્રો અપાય છે, તેનાં ઘડી–પળ એ, તે નક્ષત્રની સમાપ્તિ દર્શાવે છે અને આગલા નક્ષત્રની શરૂઆત બતાવે છે. નક્ષત્ર જ્યાંથી શરૂ થાય ત્યાંથી સમાપ્તિ સુધી કેટલી ઘડી હતું તે ઘડી કાઢી ચારે ભાગતાં જે ફળ આવે તે એક ભાગ થશે, તે એક ભાગ જન્મના પહેલા નક્ષત્રની સમાપ્તિની ઘડીઓમાં જોડવાથી નક્ષત્રનું પહેલું ચરણ આવશે, અને બે ત્રણ ચાર ભાગ અનુક્રમે જોડતાં બીજુ, ત્રીજુ અને ચોથું ચરણ આવશે, જે ચરણમાં જન્મ હોય તે ચરણના અક્ષર ઉપર નામ પાડવું.

–: નક્ષત્રો (૨૮) અને અક્ષર :–

અશ્વિની–**ચુ** ચે ચો લા	પૂ.ફા.–મો ટા ટી ટુ	ઉ.પા.–બે, **ભો** જ જી
ભરણી–**લી** લુ લે લો	ઉ. ફા.–ટે, **ટો** પ પી	**(અભિજિત–જુ જે જો ખા)**
કૃતિકા–અ, ઈ ઉ એ	હસ્ત–પૂ ષ ણ ઠ	શ્રવણ–ખી ખૂ ખે ખો
રોહિણી–ઓ વા વી વુ	ચિત્રા–પે પો, **રા** રી	ધનિષ્ઠા–ગ ગી, **ગુ** ગે
મૃગશીર્ષ–વે વો, **કા** કી	સ્વાતિ–રૂ રે રો તા	શતતારા–ગો સા સી સૂ
આર્દ્રા–કુ ઙ ઘ છ	વિશાખા–તી તૂ તે, **તો**	પૂ.ભા.–સે સો દા, **દી**
પુનર્વસુ–કે કો હા, **હી**	અનુરાધા–ના નીનુ ને	ઉ.ભા.–દૂ ઝ ઞ થ
પુષ્ય–હુ હે હો ડા	જ્યેષ્ઠા–નો યા યી યુ,	રેવતી–દે દો ચા ચી.
અશ્લેષા–ડી ડુ ડે ડો,	મૂલા–**યે** યો ભા ભી	
મઘા–**મ** મી મૂ મે	પૂ.પા.–ભૂ ધ ફ ઢ	

–: ૨૮ નક્ષત્ર :–

અભિઈ સવણ ધણિટ્ઠા, સયભિસયા દોય હુંતિ ભદ્દવયા; રેવઈ અસ્સિણિ ભરણિ ય, કત્તિયા રોહિણિ ચેવ **(૧)** મિગસર અદ્દાય પુણવ્વસૂ ય પુસો ય તહડસિલેસાય; મઘ પુવ્વફલ્ગુણી ઉત્તરા હત્થો ય ચિત્તા ય **(૨)** સાઇ બિસાહા અણુરાહ ચેવ જેટ્ઠા તહેવ મૂલો ય; પુવ્વુત્તરા અસાઢા ય જાણ નક્ખત્ત નામાણિ **(૩)**.

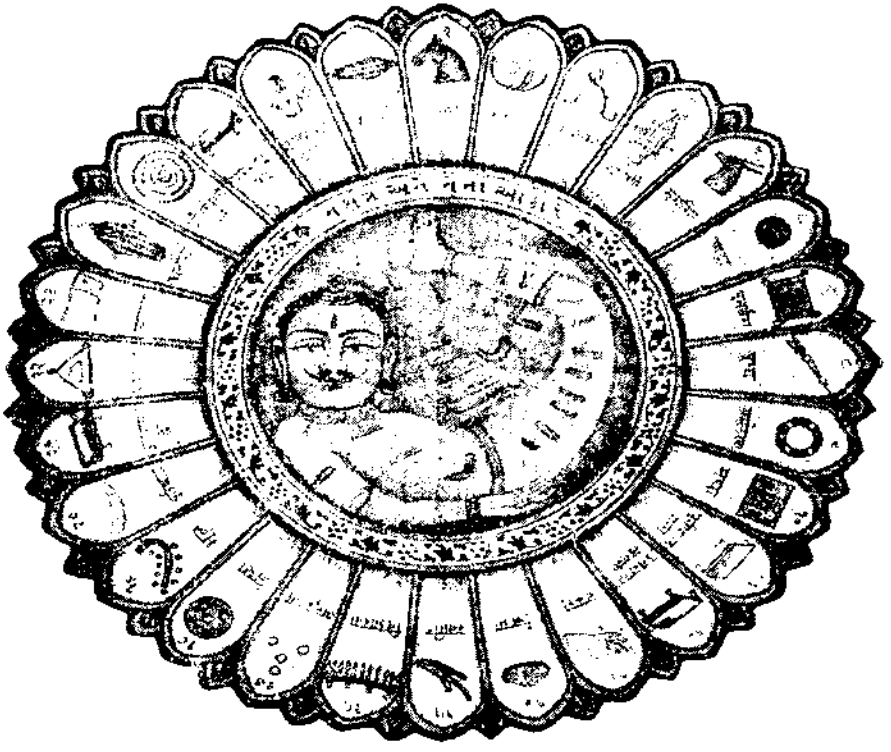

—: નક્ષત્રના આકાર :—

હયવદન ભગ ક્ષુર શકટ મૃગશિરો મણિ ગૃહેષુ ચક્રાણામ; પ્રાકાર શયન પર્યંક હસ્ત મુક્તા પ્રવાલાનામ્ (૧) તોરણ મણિ કુંડલ સિંહવિક્રમ સ્વપન ગજવિલાસાનામ; શૃંગાટક ત્રિવિક્રમ મૃદંગ વૃત દ્વિયમલાનામ્ (૨) પર્યંક મુરજસદૃશાનિ ભાનિ કથિતાનિ ચાશ્વિનાદીનિ: (૨૫).

—: વિજય મુહૂર્ત :—

મધ્યાહ્ન પહેલા ૨૪ મિનિટ અને મધ્યાહ્ન પછી ૨૪ મિનિટ-

	ભગવાનનાં	
	જન્મ નક્ષત્ર	જન્મ રાશિ
૧	ઉ. પાદ્રા	ધન
૨	રોહિણી	વૃષભ
૩	મૃગશીર્ષ	મિથુન
૪	પુનર્વસુ	,,
૫	મઘા	સિંહ
૬	ચિત્રા	કન્યા
૭	વિશાખા	તુલા
૮	અનુરાધા	વૃશ્ચિક
૯	મૂલ	ધન
૧૦	પૂ. પાદ્રા	,,
૧૧	શ્રવણ	મકર
૧૨	શતતારા	કુંભ
૧૩	ઉ. ભાદ્રપદ	મીન
૧૪	રેવતી	,,
૧૫	પુષ્ય	કર્ક
૧૬	ભરણી	મેષ
૧૭	કૃતિકા	વૃષભ
૧૮	રેવતી	મીન
૧૯	અશ્વિની	મેષ
૨૦	શ્રવણ	મકર
૨૧	અશ્વિની	મેષ
૨૨	ચિત્રા	કન્યા
૨૩	વિશાખા	તુલા
૨૪	ઉ. ફાલ્ગુની	કન્યા

—: મંત્રાક્ષરોનાં બીજ :—

,, – તેજ્વે ,,
,,–વિનયપ્રદીપ
ઐં–માયા બીજ
,, – વાગ્ ,,
અર્હં–જ્ઞાન ,,
,,–જિનરાજ,,
ક્લીં–કામ ,,
ક્રૌં–અંકુશ ,,
,,–નિરોધ ,,
ગ્લૌં–સ્તંભન ,,
નમઃ–શોધન ,,
ય – જલ ,,
ફટ્–ચાલન ,,
,,–વિસર્જન ,,
ફુટ્–અસ્ત્ર ,,
ઓંકારપદ્મ–આકર્ષણ,,
હ્રીમકલ્યૂં–પિંડ ,,
હા–આકાશ ,,
હૌં–શિવ ,,
,, – શાસન ,,
હંસ–વિષાપહાર ,,
હ્રીં–જિનરાજ ,,
,, – માયા ,,
ક્ષઃ–અસ્ત્ર ,,
હિ–પૃથ્વી ,,
હ્રીં–વિષાપહાર ,,

—: જ્યોતિષચક્ર :—

મેરૂપર્વતની સમભૂતલા પૃથ્વીથી ઉપર જઇએ ત્યારે યોજન

શનિ	–	૯૦૦
મંગળ	–	૮૯૭
ગુરુ	–	૮૯૪
શુક્ર	–	૮૯૧
બુધ	–	૮૮૮
નક્ષત્ર	–	૮૮૪
ચન્દ્ર	–	૮૮૦
સૂર્ય	–	૮૦૦
તારા	–	૭૯૦

ૐ–ધ્રુવબીજ
,, – પ્રણવ ,,
સ્વાહા–હોમબીજ
,, – શાન્તિ ,,

–: ઋતુ સાથે ચંદ્રનો સંબંધ :–

શિશિર	– મકર–ડી૦ ૨૨થી	
,,	– કુંભ–જા૦ ૨૦થી	
વસંત	– મીન–ફે૦ ૧૯થી	
,,	– મેષ–મા૦ ૨૧થી	
ગ્રીષ્મ	– વૃષભ–એ૦ ૨૦થી	
,,	– મિથુન–મે૦ ૨૧થી	
વર્ષા	– કર્ક–જૂન ૨૧થી	
,,	– સિંહ–જૂલા૦ ૨૧થી	
શરદ	– કન્યા–ઓગ૦ ૨૩થી	
,,	– તુલા–સ૦ ૨૩થી	
હેમન્ત	– વૃશ્ચિક–ઓક૦ ૨૪થી	
,,	– ધન–નવે૦ ૨૨થી	

–:અધિક માસ:–

૨૦૨૮માં વૈશાખ
૨૦૩૦માં ભાદ્રપદ
૨૦૩૩માં આષાઢ
૨૦૩૬માં જ્યેષ્ઠ
૨૦૩૮માં આસો
૨૦૩૯માં ચૈત્ર
૨૦૪૧માં શ્રાવણ
૨૦૪૪માં જ્યેષ્ઠ
૨૦૪૭માં વૈશાખ
૨૦૪૯માં ભાદ્રપદ
૨૦૫૨માં જ્યેષ્ઠ

–: ક્ષય માસ :–

૨૦૩૯માં પોષ

પુરુષેણાऽथવા નાર્યા, દષ્ટવ્યં ન કદાચન; ચન્દ્રબિંબં નિશિ-શુક્લ–ચતુર્થસંભવં કિલ (૧)

સ્ત્રી અથવા પુરુષે સુદ ૪ ની રાત્રે ચન્દ્રનું દર્શન કરવું નહિ.

–: ગ્રહ દશામાં જપ :–

સૂર્ય	— ૭૦૦૦
ચંદ્ર	—૧૧૦૦૦
મંગલ	—૧૦૦૦૦
બુધ	— ૪૦૦૦
ગુરુ	—૧૯૦૦૦
શુક્ર	—૧૬૦૦૦
શનિ	—૨૩૦૦૦
રાહુ	—૧૮૦૦૦
કેતુ	—૧૭૦૦૦

–: નૂતન ગામ પ્રવેશ :–

	મૃદુ	નક્ષત્ર
માઘ	ધ્રુવ	,,
ફાગણ	પુષ્ય	,,
વૈશાખ	ધનિષ્ઠા	,,
ભાદરવો	સ્વાતિ	,,

બુધ	નંદા (૧–૬–૧૧)
ગુરુ	પૂર્ણા (૫–૧૦–૧૫)
શુક્ર	

—: ગામ તથા બેસાડનારને

	મેષ	વૃષભ	મિથુન	કર્ક	સિંહ	કન્યા
એકરાશિ	૬,૧૯ ૨૧	૨,૧૭	૩,૪	૧૫	૫	૬,૨૨ ૨૪
૨–૧૨	૧૩,૧૪ ૧૮	૩,૪	૨,૧૭	૫	૧૫	૭,૨૩
૩–૧૧	૩,૪ ૧૨	૧૩,૧૪ ૧૫,૧૮	૫,૬ ૧૯,૨૧	૨,૬,૭ ૨૨,૨૪	૩,૪ ૭,૨૩	૮,૧૫
૪–૧૦	૧૧,૧૫ ૨૦	૫,૧૨	૬,૧૩,૧૪ ૧૮૨૨૨૪	૭,૧૬,૧૯ ૨૧,૨૩	૨,૮ ૧૭	૧,૩,૪ ૯,૧૦
૯–૫	૧,૫ ૯,૧૦	૬,૧૧,૨૦ ૨૨,૨૪	૭,૨૩	૮	૬,૯,૧૦ ૧૬૧૯૨૧	૨,૧૭
૯–૫			૧૨	૧૩,૧૪ ૧૮		૧૧,૨૦
૬,૮ પ્રીતિ ષડષ્ટક	૮	૭,૨૩	૧૧,૨૦	૧,૯,૧૦	૧૩,૧૪ ૧૮	૧૨
૬,૮ મૃત્યુ ષડષ્ટક	૬,૨૨ ૨૪	૧,૯ ૧૦	૮	૧૨	૧૧,૨૦	૧૬,૧૯ ૨૧
૭–૭	૭,૨૩	૮	૧,૯,૧૦	૧૧,૨૦	૧૨	૧૩,૧૪ ૧૮
૨–૧૨	૨,૧૭	૧૬,૧૯ ૨૧	૧૫	૩,૪	૬,૨૨ ૨૪	૫
લગ્ન ઘડી	૩,૫૮	૪,૨૭	૫,૧૦	૫,૩૬	૫,૩૧	૫,૧૮
લગ્ન કલ્લાક	૧,૩૬	૧,૪૮	૨,૪	૨,૧૪	૨,૧૨	૨,૭

અનુકૂલ-પ્રતિકૂલ ભગવાન :-

તુલા	વૃશ્ચિક	ધન	મકર	કુંભ	મીન	ફળ
૭,૨૩	૮	૧,૯ ૧૦	૧૧,૨૦	૧૨	૧૩,૧૪ ૧૮	શુભ
૬,૨૨ ૨૪	૧,૯ ૧૦	૮	૧૨	૧૧,૨૦	૧૬,૧૯ ૨૧	મધ્યમ
૯,૧૦ ૧૫	૬,૧૧ ૨૦,૨૨ ૨૪	૭,૧૨ ૨૩	૮,૧૩ ૧૪,૧૮	૧,૯,૧૦ ૧૬,૧૯ ૨૧	૨,૧૧ ૧૭,૨૦	શુભ
૧૦,૧૫ ૨૦	૫,૧૨	૬,૧૩,૧૪ ૧૮૨૨૨૪	૭,૧૬,૧૯ ૨૧,૨૩	૨,૮ ૧૭	૧,૩,૪ ૯,૧૦	અતિ શુભ
૩,૪ ૧૨	૧૫	૫,૧૬ ૧૯,૨૧	૨,૧૭	૭,૨૩	૮	મધ્યમ
	૧૩,૧૪ ૧૮		૬,૨૨,૨૪	૩,૪	૧૫	અશુભ
૨,૧૭	૧૬,૧૯ ૨૧	૧૫	૩,૪	૬,૨૨ ૨૪	૫	મધ્યમ
૧૩,૧૪ ૧૮	૩,૪	૨,૧૭	૫	૧૫	૭,૨૩	અશુભ
૧૬,૧૯ ૨૧	૨,૧૭	૩,૪	૧૫	૫	૬,૨૨ ૨૪	શુભ
૮	૭,૨૩	૧૧,૨૦	૧,૯ ૧૦	૧૩,૧૪ ૧૮	૧૨	અશુભ
૫,૧૮	૫,૩૧	૫,૩૬	૫,૧૦	૪,૨૭	૩,૫૮	પળ
૨,૭	૨,૧૨	૨,૧૪	૨,૪	૧,૪૮	૧,૩૬	મિનિટ

—: નવીન વસ્ત્ર ધારણ કરવા માટે :—

સૂરે જિણુઁ સસી અદ્દ, મલિણું સણિ ધારિઅં;
ભોમે દુક્ખાવહં હોઇ, વત્થં સેસેહિ સોહણું (૧)

નવીન વસ્ત્ર રવિવારે પહેરવાથી જલ્દી જીર્ણ થાય, સોમવારે પહેરવાથી વારંવાર ધોવું પડે, શનિવારે પહેરવાથી જલ્દી મેલું થાય, મંગળવારે પહેરવાથી દુઃખ આપનાર થાય, બાકીના બુધ, ગુરુ અને શુક્રવાર નવીન વસ્ત્ર પહેરવા માટે સારા છે. અથવા ધન—જ્ઞાન અને સુખ મળે છે.

દગ્ધાતિથિ અશુભ છે અને ૧—૨—૬—૧૩—૧૫ સારી છે. અશ્વિની—રોહિણી—પુનર્વસુ—પુષ્ય—ઉ. ફા.—હસ્ત—ચિત્રા—સ્વાતિ આ નક્ષત્રો સારા છે.

સૌભાગ્યને ઇચ્છતી સતી સ્ત્રીઓને માટે અલંકાર અને લાલ વસ્ત્રો માટે—મંગલ—બુધ અને શુક્રવાર તથા અશ્વિની—હસ્ત—ચિત્રા—વિશાખા—અનુરાધા—ધનિષ્ઠા અને રેવતી આ નક્ષત્રો સારાં છે.

—: નવીન પાત્ર વાપરવા માટે :—

અશ્વિની, મૃગશીર્ષ, પુષ્ય, હસ્ત, ચિત્રા, અનુરાધા, રેવતી, તથા સોમ અને ગુરુવાર સારો છે.

—: વિદ્યા અભ્યાસ માટે :—

ગુરુ શ્રેષ્ઠ છે, રવી અને શુક્ર મધ્યમ છે. અશ્વિની, ભરણિ, પુનર્વસુ, પૂર્વા૦ ત્રણ, મઘા, સ્વાતિ, અનુરાધા, શ્રવણ, ધનિષ્ઠા, શતભિષા, રેવતી, આ સારાં નક્ષત્રો છે. ૧, ૭, ૮, ૧૩, ૧૪, ૧૫, ૦)) આ સિવાયની તિથિઓ સારી છે.

–: લોચ કરાવવા માટે :–

શનિ અને મંગળ સિવાયના વાર સારા છે. રિક્તાતિથિઓ તથા ૬, ૮, ૦)) સિવાયની તિથિઓ સારી છે. પુનર્વસુ, પુષ્ય, શ્રવણ, અને ધનિષ્ઠા શુભ છે. કૃતિકા, વિશાખા, મઘા અને ભરણી વર્જ્ય છે. અને બાકીનાં નક્ષત્રો મધ્યમ છે.

–: વસ્તુ શોધવાનું યંત્ર :–

દક્ષિણે ગઈ	પશ્ચિમે ગઈ	ઉત્તરે ગઈ	પૂર્વે ગઈ
૩ દિને મળે	૨ માસે મળે	ન મળે	શિઘ્ર મળે
કાણાં નક્ષત્રો૦	ચીબડાં–ન૦	દેખતાં–ન૦	આંધળાં–ન૦
મૃગશિર	આર્દ્રા	પુનર્વસુ	રોહિણી
અશ્લેષા	મઘા	પૂ. ફાલ્ગુ૦	પુષ્ય
હસ્ત	ચિત્રા	સ્વાતિ	ઉ૦ ફાલ્ગુ૦
અનુરાધા	જ્યેષ્ઠા	મૂલ	વિશાખા
ઉ૦ પાદા	અભિજિત્	શ્રવણ	પૂ૦ પાદા
શતતારા	પૂર્વાભાદ્ર૦	ઉ૦ ભાદ્ર૦	ધનિષ્ઠા
અશ્વિની	ભરણી	કૃતિકા	રેવતી

—: શૂળનક્ષત્ર–ચંદ્રવાસ :—

પૂર્વ દિશામાં	જ્યે, એ–પા૦	મેષ૦સિંહ૦ધન૦
દક્ષિણ ,,	પૂ–ભા. વિ. અ. ધ.	વૃષ૦ કન્યા, મકર
પશ્ચિમ ,,	રો૦ પુષ્ય૦ મૂ૦	મિથુન, તુ૦ કું૦
ઉત્તર ,,	એ–કા. હ. વિ.	કર્ક૦ મીન૦ વૃશ્ચિ૦

—: રાશિનો પરસ્પર મેળ :—

	મે.	વૃ.	મિ	કર્ક	સિં	કન્યા	તુ.	વૃ.	ધ.	મ.	કું.	મી.
મેષ	૧	અ	શુ	દે	શુ	શ	૦	પ્રી	શુ	શ્રે	શુ	શ્રે
વૃષભ	અ	૧	શ્રે	શુ	શ્રે	શુ	પ્રી	૦	શ	શુ	દે	શુ
મિથુન	શુ	શ્રે	૧	ને	શુ	દે	શુ	શ	૦	પ્રી	મ	શ્રે
કર્ક	દે	શુ	ને	૧	શ્રે	શુ	શ્ર	મ	પ્રી	૦	શ	મ
સિંહ	શુ	શ્રે	શુ	શ્રે	૧	શુ	શુ	દ	શુ	શ	૦	પ્રી
કન્યા	શ	શુ	દે	શુ	શુ	૧	શ્રે	શુ	શ્ર	મ	પ્રી	૦
તુલા	૦	પ્રી	શુ	શ્રે	શુ	શ્રે	૧	અ	શુ	દે	શુ	શ
વૃશ્ચિક	પ્રી	૦	શ	મ	દે	શુ	અ	૧	શ્રે	શુ	શ્રે	શુ
ધન	શુ	શ	૦	પ્રી	શુ	શ્રે	શુ	શ્રે	૧	અ	શુ	દે
મકર	શ્રે	શુ	પ્રી	૦	શ	મ	દે	શુ	અ	૧	શ્રે	શુ
કુંભ	શુ	દે	મ	શ	૦	પ્રી	શુ	શ્રે	શુ	શ્રે	૧	અ
મીન	શ્રે	શુ	શ્રે	મ	પ્રી	૦	શ	શુ	દે	શુ	અ	૧

સાંકેતિક શબ્દો :—૧—શુભ, અ—અશુભ, શુ—શુભ, દે—શ્રેષ્ઠતર, શ—શત્રુ, ૦—સમ, પ્રી—પ્રીતિ, શ્રે—શ્રેષ્ઠ, મ—મધ્યમ, ને—અનિષ્ટ.

ચોથ નોમ ને ચૌદશે, જો શનિવાર લહંત;
એકજ કામે નિસર્યા, સો સો કામ લહંત (૧)

—: પ્રસ્થાન વિધિ :—

પ્રસ્થાન એટલે પ્રયાણના મુહૂર્તને સાધવા માટે આગળથી જે કરવામાં આવે છે તે (પસ્થાનું), આ પસ્થાનું દશ ધનુષથી ઉપરાંત અને પાંચસો ધનુષની અંદર કરવાથી શુભ છે, તેના સમયની સીમા પાંચ દિવસની છે.

જે દિશામાં પ્રયાણ કરવાનું હોય તે દિશામાં પ્રયાણના સમય સિવાય પ્રસ્થાનથી **આગળ જવું નહીં**

પ્રયાણમાં જે તિથિ, વાર અને નક્ષત્રો કહેવાય છે તે જ આ પ્રસ્થાનમાં પણ જાણવાં, તે પ્રસ્થાન પોતાની જાતે જ કરવાનું છે, તેમાં પુસ્તક, માળા, દર્પણ વિગેરે પ્રસ્થાનની વસ્તુઓ ચંદનપૂજન (વાસક્ષેપ) કરવા પૂર્વક સ્થાપવી, સફેદ વસ્ત્ર સ્થાપી શકાય પરંતુ કાળા અને ફાટેલા વસ્ત્ર ન સ્થાપવા.

શ્રવણ નક્ષત્રમાં પ્રસ્થાન કર્યું હોય તો તે જ દિવસે પ્રસ્થાનના સ્થાનથી આગળ ચાલવું. ધનિષ્ઠા, પુષ્ય અને રેવતીમાં પ્રસ્થાન કર્યું હોય તો બીજે દિવસે પ્રયાણ કરવું. અનુરાધા કે મૃગશિર્ષમાં પ્રસ્થાન કર્યું હોય તો ત્રીજે દિવસે પ્રયાણ કરવું. અને હસ્તમાં પ્રસ્થાન કર્યું હોય તો ચોથે દિવસે ચાલવું. અશ્વિની અને પુનર્વસુમાં પ્રસ્થાન કર્યું હોય તો પાંચમે દિવસે ચાલવું જોઈએ.

પુષ્ય નક્ષત્રમાં પ્રસ્થાન શ્રેષ્ઠ છે.

કોઈ પણ ગામ જવા માટે મૂળ સ્થાનથી જે દિવસે પ્રયાણ કર્યું હોય તે દિવસથી **નવમે દિવસે** પ્રવેશ કરવો નહિ.

અને જે ગામમાં પ્રવેશ કર્યો હોય તે ગામમાંથી **નવમે દિવસે** નીકળવું નહિ.

નક્ષત્રસ્ય મુહૂર્તસ્ય, તિથેશ્ચ કરણસ્ય ચ;
ચતુર્ણામપિ ચૈતેષાં, શકુનો દંડનાયકઃ (૧)

નક્ષત્ર, મુહૂર્ત, તિથિ અને કરણ એ ચારે કરતાં શુકન વધારે શ્રેષ્ઠ ગણાય છે.

—: પ્રયાણમાં શ્રેષ્ઠ શુકન :—

ડાબેા	સન્મુખ મળે	દેખાય
કાગ બેાલે	કુમારીકા, દહિં	નીલચાસ પક્ષી
કુકડેા ,,	મયૂર, ભેરી, રાજા,	બેાલતા બગલા
ઘુવડ ,,	ચાવલ, રત્ન, મુનિ	ઉડતા ,,
દુર્ગા ,,	વીણા, ધ્વજા	બેાલતેા મયૂર
ગધ્ધા ભૂંકે	સપુત્ર સધવા સ્ત્રી	નાચતેા ,,
છીંક થાય	વિધવા પણ માતા	ડાબેા સારસ
ફૂલ પર ભમર	ખીર પૂર્ણ ઘટ	ભક્ષ યુક્ત કુતરું
મયૂર, હરણ	ગેાળ ,,	નેાળીબેા, ભેાર
જમણેા—	નિર્ધૂમ અગ્નિ	ઘણી ચકલીવાળુ વૃક્ષ
સર્પ હેાય	બેાલતી ટીટેાડી	**જમણેા ઉતરે**
તેતર ,,	ફૂલની માળા	વાંદરા, કુતરા
કબુતર હેાય	વાજિંત્રનેા શબ્દ	બીલ્લી, હાથી
ખાંસી થાય	જલપૂર્ણ કળશ	કેાયલ, ઘેાડા
ભૈરવ બેાલે	**ડાબેા ઉતરે**	કપારેલ, તેતર
	ઊંટ, ગધ્ધા	હરણ

દિશા **શૂલ** ડાવી ભલી, **જોગણ** ભલી જે પૂઠ;
જે **ચન્દ્રમા** સન્મુખ હુવે, તેા લાવે લંકા લૂટ (૬)

—: પ્રયાણ અને પ્રવેશમાં ચંદ્રનું ફળ :—

સન્મુખ ધનકા લાભ હૈ, દક્ષિણ સુખ પહિચાણ;
પુંઠ, ચંદ્ર મરણેા હુવે, ડાબેા ધનક્ષય જાન (૧)

પ્રયાણમાં—સન્મુખ ચંદ્ર હેાય તેા ધનનેા લાભ કરે, જમણેા ચંદ્ર હેાય તેા સુખકારી થાય, પાછળ ચંદ્ર હેાય તેા મરણ થાય, અને ડાબેા ચંદ્ર હેાય તેા ધનનેા નાશ કરે.

પ્રવેશમાં—ડાબેા તથા જમણેા ચંદ્ર સારેા અને સન્મુખ તથા પાછળ ચંદ્ર ખરાબ.

—: પ્રયાણ અને પ્રવેશમાં સૂર્યનું ફળ :—

પહેલા પહોરમાં **સૂર્ય** અગ્નિ ખૂણામાં હોય છે, બીજા પહોરમાં દક્ષિણ દિશામાં હોય છે, ત્રીજા પહોરમાં નૈઋત્ય ખૂણામાં હોય છે, ચોથા પહોરમાં પશ્ચિમ દિશામાં હોય છે, પાંચમા પહોરમાં વાયવ્ય ખૂણામાં હોય છે, છઠ્ઠા પહોરમાં ઉત્તર દિશામાં હોય છે, સાતમા પહોરમાં ઈશાન ખૂણામાં હોય છે, અને આઠમા પહોરમાં **સૂર્ય**નો વાસો પૂર્વ દિશામાં હોય છે.

ચલતે પુંઠે જમણો, ડાબો ગ્રામપ્રવેશ;
ઈણ પરે સૂરજ લીજિયે, કાટે ક્રોડ ક્લેશ (૧)

—: રાશિઓનું ઘાતક ચક્ર :—

રાશિ	માસ	તિથિ	વાર	નક્ષત્ર	પહોર	પુ.ચંદ્ર	સ્ત્રી.ચંદ્ર
મેષ	કાર્તિક	૧,૬,૧૧	રવિ	મઘા	૧	૧	૧
વૃષભ	માર્ગ૦	૫,૧૦,૧૫	શનિ	હસ્ત	૪	૫	૮
મિથુન	આષા૦	૨,૭,૧૨	સોમ	સ્વાતિ	૩	૯	૭
કર્ક	પોષ	૨,૭,૧૨	બુધ	અનુ૦	૧	૨	૯
સિંહ	જ્યેષ્ઠ	૩,૮,૧૩	શનિ	મૂળ	૧	૬	૬
કન્યા	ભાદ્ર	૫,૧૦,૧૫	શનિ	શ્રવણ	૧	૧૦	૩
તુલા	માઘ	૪,૯,૧૪	ગુરૂ	શત૦	૪	૩	૪
વૃશ્ચિક	આસો	૧,૬,૧૧	શુક્ર	રેવતી	૧	૭	૨
ધન	શ્રાવણ	૩,૮,૧૩	શુક્ર	ભરણી	૧	૪	૧૦
મકર	વૈશાખ	૪,૯,૧૪	ભોમ	રોહિ૦	૪	૮	૧૧
કુંભ	ચૈત્ર	૩,૮,૧૩	ગુરૂ	આર્દ્રા	૩	૧૧	૫
મીન	ફાગણ	૫,૧૦,૧૫	શુક્ર	અશ્લે૦	૪	૧૨	૧૨

૫૪ [૩] પરપત્થાણ પવન્નં, મા જણણિ જણેસુ એરિસં પુત્તં;

નંદાદિ તિથિ	સિદ્ધિયોગ	મૃત્યુયોગ
(શુભ) નન્દા ૧–૬–૧૧	શુક્ર	રવિ–મંગલ
,, ભદ્રા ૨–૭–૧૨	બુધ	સોમ–શુક્ર
,, જયા ૩–૮–૧૩	મંગલ	બુધ
(અશુભ) રિક્તા ૪–૯–૧૪	શનિ	ગુરૂ
(શુભ) પૂર્ણા ૫–૧૦–૧૫	ગુરૂ	શનિ

ચન્દ્ર	સામાન્ય ફળ	વાસ—શારીરિક ફળ
પહેલો	પુષ્ટિ કરે	મસ્તક—દ્રવ્યવર્ધક
બીજો	દુઃખદાયી	હૃદય—સુખકારી
ત્રીજો	સન્માન	મસ્તક—દ્રવ્યવર્ધક
ચોથો	ક્લેશકારી	પગ—ક્લેશકારી
પાંચમો	અર્થનાશ	મસ્તક—દ્રવ્યવર્ધક
છટ્ઠો	ધન પ્રાપ્તિ	પીઠ—નિરાશકર્તા
સાતમો	સન્માન	હાથ—આશાપૂરક
આઠમો	કષ્ટકારી	પગ—ક્લેશકારી
નવમો	હાની કરે	પીઠ—નિરાશકર્તા
દશમો	કાર્ય સાધક	હૃદય—સુખકારી
અગીયારમો	શુભ	હાથ—આશાપૂરક
બારમો	મૃત્યુ કરે	પગ—ક્લેશકારી

—: જ્વાલામુખી :—

એકમ – મૂલ
પાંચમ – ભરણી
આઠમ – કૃતિકા
નોમ – રોહિણી
દશમ – અશ્લેષા

—: જ્વાલામુખી-યોગમાં :—

જન્મે તો ઉઠે નહીં,
વસે તો ઉજ્જડ થાય;
નારી પહેરે ચુડલો,
તો આભરણ સેતી જાય(૧)

યોગિનિ – સન્મુખ ભય રહે મરણકા, ડાવી સુખકી આશ;
પૂઠે મનવાંછિત ફલે, જીમણિ ધનકો નાશ (૧)

કાળ – પૂઠ ઔર ડાવા-લાભકર્તા, સન્મુખ ઔર જીમણો હાનિકર્તા.

—: ચંદ્ર દગ્ધાતિથિ :—

કુંભને ધન રાશિમાં બીજ
મકરને મીન ,, આઠમ
મેષને મિથુન ,, ચોથ
વૃષભને કર્ક ,, દશમ
તુલાને સિંહ ,, બારસ
વૃશ્ચિકને કન્યા ,, બારસ

—: સૂર્ય દગ્ધાતિથિ :—

ધનને મીન સંક્રાંતિ બીજ
વૃષભને કુંભ ,, ચોથ
મેષને કર્ક ,, બારસ
મિથુનને કન્યા ,, આઠમ
સિંહને વૃશ્ચિક ,, દશમ
તુલાને મકર ,, બારશ

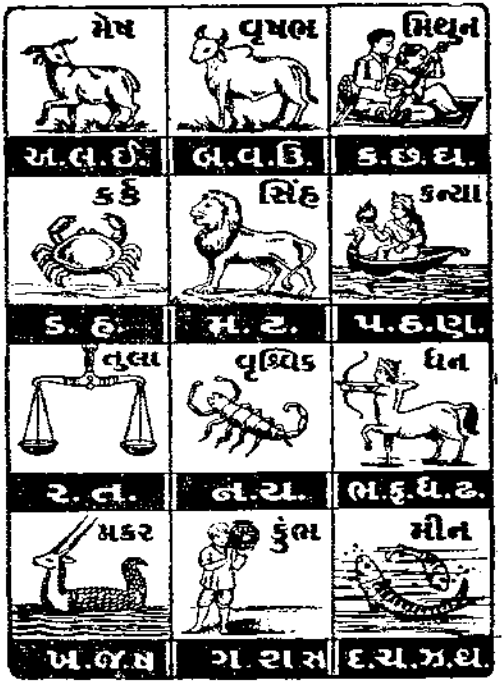

શૂલ–યોગિની–કાળ વિષ્ટિ

દિશા	શૂલવાર	યોગિનીતિથિ	સામોકાળ	વિષ્ટિ
પૂર્વમાં	શ૦ સો૦	૧, ૯	શનિ	વ. ૧૪ દિવસે
અગ્નિ	સો૦ ગુ૦	૩, ૧૧	શુક્ર	સુ. ૮ ,,
દક્ષિણ	ગુરુ૦	૫, ૧૩	ગુરુ	વ. ૭ ,,
નૈઋર્ત્ય	શુ૦ ૨૦	૪, ૧૨	બુધ	સુ. ૧૫ ,,
પશ્ચિમ	શુ૦ ૨૦	૬, ૧૪	મંગળ	સુ. ૪ રાત્રે
વાયવ્ય	મંગલ	૭, ૧૫	સોમ	વ. ૧૦ ,,
ઉત્તર	મં૦ બુ૦	૨, ૧૦	રવિ	સુ. ૧૧ ,,
ઈશાન	બુ૦ શ૦	૮, ૩૦	૦	વ. ૩ ,,

—: વર્ગ મૈત્રી :—

વર્ગ	સ્વામી	શત્રુ
અ–ઇ–ઉ–એ–ઓ	ગરૂડ	સર્પ
ક–ખ–ગ–ઘ–ઙ	માર્જાર	મૂષક
ચ–છ–જ–ઝ–ઞ	સિંહ	મૃગ
ટ–ઠ–ડ–ઢ–ણ	શ્વાન	મેષ
ત–થ–દ–ધ–ન	સર્પ	ગરુડ
પ–ફ–બ–ભ–મ	મૂષક	માર્જાર
ય–ર–લ–વ	મૃગ	સિંહ
શ–ષ–સ–હ	મેષ	શ્વાન

અનુક્રમે પાંચમા વર્ગ સાથે શત્રુતા હોય.

—: પ્રયાણનિષેધ :—

વાર	દિશા	ચોઘડીયાની વચ્ચેની પળ
રવિ	પૂર્વ માં	ચોથા ચો૦ વચ્ચેની ૧૬
સોમ	વાયવ્ય ,,	સાતમા ,, ૮
મંગળ	દક્ષિણ ,,	બીજા ,, ૩૨
બુધ	ઇશાન ,,	પાંચમા ,, ૨
ગુરૂ	પશ્ચિમ ,,	આઠમા ,, ૧
શુક્ર	અગ્નિ ,,	ત્રીજા ,, ૪
શનિ	ઉત્તર ,,	છટ્ઠા ,, ૬૪

—: છાયા લગ્ન :—

(ઝડપી પ્રયાણ–પ્રવેશ–પ્રતિષ્ઠા–દીક્ષા–વિ. શુભ કાર્યો માટે)

સૂર્યોદયથી

વાર	ક.	મિ.	સે.
રવી	૨	૫૦	૪૯।।
સોમ	૩	૨૦	૧૬।।
મંગળ	૩	૧૩	૨૬।।।
બુધ	૩	૨૭	૨૫।।।
ગુરૂ	૩	૪૩	૨૩
શુક્ર	૩	૨૦	૧૬।।
શનિ	૩	૨૦	૧૬।।

(મુહૂર્તની આગળ પંદર અક્ષર અને પાછળ પંદર અક્ષર થઈને **ત્રીસ અક્ષર** પ્રમાણ કાળ)

—: યમઘંટા અને ફાંકડું :—

વાર	યમઘંટા	ફાંકડું
રવી	મઘા	સાતમ
સોમ	વિશાખા	છઠ
મંગળ	આર્દ્રા	પાંચમ
બુધ	મૂલ	ચોથ
ગુરૂ	કૃતિકા	ત્રીજ
શુક્ર	રોહિણી	બીજ
શનિ	હસ્ત	એકમ

યમ ઘંટામાં—વિદેશ જવું નહિ, અને શુભ કાર્ય પણ કરવું નહિ.

ફાંકડામાં—પ્રવેશ અને પ્રયાણ તજવું. (ફાંકડું = ચોઘિયું)

પ્રયાણ વખતે—જમવાનો આગ્રહ કરે તો જમીને જવું, "જાઓ જાઓ કાર્ય સિદ્ધ થશે" એમ કોઈ કહે તો તરત જવું.

—: પ્રયાણ માટે .....

કા	મા	પો	મા	ફા	ચૈ	વૈ	જ્યે	એ	શ્રા	ભા	આ
૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨
૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧
૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨
૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩
૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪
૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫
૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬
૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯

આ તિથિ **મારવાડી** જાણવી. એટલે બીજાઓએ વદમાં મુહૂર્ત કાઢવું હોય તો એક માસ પહેલામાં જોવું. જેમ કે **કાર્તક વદમાં જોવું હોય તો—આસોમાં જોવું.** સુદમાં ફેરફાર આવતો નથી.

ત્રીજ અને તેરસ, ચોથ અને ચૌદશ, પાંચમ અને પૂર્ણિમા તથા અમાસનું એક જ સરખું ફળ જાણવું.

..... (ગોરખનાથનો કોઠો) :—

પ્રહર ૧	પ્રહર ૨	પ્રહર ૩	પ્રહર ૪	પૂર્વ	દક્ષિણ	પશ્ચિમ	ઉત્તર
સુખ	સુખ	શોક	સુખ	સુખ	ક્લેશ	ભય	લાભ
ભય	ક્લેશ	સુખ	સુખ	ખરાબ	ખરાબ	ખરાબ	મિશ્ર
સુખ	સુખ	સુખ	નાશ	શૂન્ય	દુઃખ	લાભ	લાભ
ક્લેશ	સુખ	ક્લેશ	ક્લેશ	લાભ	સુખ	મંગલ	લાભ
સંકટ	ક્લેશ	ઉદય	સુખ	લાભ	લાભ	લાભ	સુખ
સંકટ	ક્લેશ	સંકટ	૦	ભય	લાભ	મરણ	લાભ
લાભ	લાભ	સુખ	સુખ	લાભ	કષ્ટ	લાભ	સુખ
શૂન્ય	શૂન્ય	શૂન્ય	શૂન્ય	કષ્ટ	સુખ	મિશ્ર	સુખ
લાભ	ભય	લાભ	સુખ	સુખ	લાભ	સિદ્ધિ	કષ્ટ
લાભ	લાભ	મરણ	મરણ	ક્લેશ	કષ્ટ	લાભ	લાભ
મરણ	લાભ	સુખ	મરણ	મરણ	લાભ	હાની	શૂન્ય
મરણ	લાભ	સુખ	સુખ	શૂન્ય	સુખ	મરણ	કષ્ટ

—: મૃત્યુકારક નક્ષત્રદિશા :—

ઉત્તરે હસ્ત દક્ષિણે ચિત્રા, પૂવા રોહિણી ચલરે પુતા;
પશ્ચિમે શ્રવણા મકરીશ ગમણાં, હરિહર પુરંદર મરણા (૧)

પ્રયાણમાં—ડાબી ઉંચી પીઠની, છીંક કહી સુખકાર;
નીચી સન્મુખ દાહીની, અપની છીંક અસાર (૧)

—: ચોત્રિસો યંત્ર :—

૫	૧૬	૩	૧૦
૪	૯	૬	૧૫
૧૪	૭	૧૨	૧
૧૧	૨	૧૩	૮

દિશામાં	પ્રયાણ નિષેધ	પ્રયાણ શ્રેષ્ઠ
પૂર્વ	રોહિણી	હસ્ત
દક્ષિણ	ચિત્રા	શ્રવણ
પશ્ચિમ	શ્રવણ	રેવતી
ઉત્તર	હસ્ત	મૃગશીર્ષ

—: પંદરીયો :—

૮	૧	૬
૩	૫	૭
૪	૯	૨

—:પ્રયાણકરવાથી સિદ્ધિ:—

રવિ – ગુરૂ – પૂર્વમાં	દ્વીપ અને સમુદ્રોમાં સૂર્ય અને ચંદ્રની ગણત્રી. બૃ. સં. ૭૭–૭૮
સોમ – શુક્ર – દક્ષિણમાં	
મંગળ – પશ્ચિમમાં	
શનિ – ઉત્તરમાં	

ગુરુ વિંવાહે ગમને ચ શુક્રઃ યુદ્ધે ચ ભૌમો નૃપદર્શનેઽર્કઃ; જ્ઞાને ચ સૌમ્યઃ સુવ્રતે ચ શૌરિઃ, સર્વેષુ કાર્યેષુ બલી શશાંકઃ (૧)

(**સૌમ્ય**=બુધ, ગુરૂ, શુક્ર. **શૌરિ**=શનિ)

ચરઃ સ્થિરસ્તથોગ્રશ્ચ, મિશ્રો લઘુરથો મૃદુઃ; તીક્ષ્ણશ્ચ કથિતા ચારા, પ્રાચ્યૈઃ સૂર્યોદયક્રમાત્ (૧) (રવિથી ક્રમસર વાર)

પ્રશ્નફળ:— પ્રશ્ન કરનારના પ્રશ્નના અક્ષરોને ગણી તેમાં એક ઉમેરીને આવેલી સંખ્યાને ત્રણથી ભાગતાં શેષ એક રહે તો સિદ્ધિ, બે રહે તો નિષ્ફળ અને શૂન્ય રહે તો અનિશ્ચિત ફળ.

નાડી:—જમણી નાસીકામાંથી પવન નીકળતો હોય તો તે પિંગલા (સૂર્ય) નાડી, ડાબી નાસીકામાંથી પવન નીકળતો હોય તો તે ઈંગલા (ચંદ્ર) નાડી, અને બન્ને નાસીકામાંથી પવન નીકળતો હોય તો તે સુષમ્ણા નાડી ચાલતી જાણવી.

-:સર્વાર્થ સિદ્ધિ યોગઃ-

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ
હસ્ત	શ્રવણ	અશ્વિની	રોહિણી	રેવતી	રેવતી	શ્રવણ
મૂળ	રોહિણી	ઉ. ભા.	અનુરાધા	અનુરાધા	અનુરાધા	રોહિણી
ત્રણ ઉ.	મૃગશિર્ષ	કૃતિકા	હસ્ત	અશ્વિની	અશ્વિની	સ્વાતિ
પુષ્ય	પુષ્ય	અશ્લેષા	કૃતિકા	પુનર્વસુ	પુનર્વસુ	
અશ્વિની	અનુરાધા		મૃગશિર્ષ	પુષ્ય	શ્રવણ	
					પૂ. ફા.	

-: પ્રયાણમાં નિષેધ મુહૂર્ત :-

ભરણી, કૃતિકા, આર્દ્રા, અશ્લેષા, મઘા, ઉ-ફા૦, ઉ-ષા૦, ઉ-ભા૦ અને વિશાખા નક્ષત્ર.

પ્રયાણ કરનારની જન્મરાશિ, જન્મ ચંદ્ર અને જન્મ નક્ષત્ર.

મૃત્યુયોગ, યમઘંટાયોગ, હુતાશનયોગ, જ્વાલામુખીયોગ, શત્રુયોગ, અને કંકચયોગો. **(શુભ કાર્યમાં પણ ત્યાગ કરવા)**

દિશાશૂલ, નક્ષત્રશૂલ, અને સન્મુખયોગિની તથા સામોકાળ.

પ્રયાણ કરવાના સમયમાં જ છીંક આવતી હોય અથવા આવવાની તૈયારી હોય અથવા જે બાજુ જવાનું હોય તે બાજુથી છીંક સંભળાય તેમ જ ઉઠતાં બેઠતાં અગર ચાલતાં પોતાનાં વસ્ત્રો પગમાં ભરાઈ જતા હોય તો પ્રયાણ બંધ રાખવું.

ઉતાવળનું કામ હોય તો **નવસ્મરણ, દેવ, ગુરૂના દર્શન** અથવા **માંગલિક** સાંભળીને જવું.

મનવશ કરવાનો ઉપાય:—પદ્માસનવાળીને બેસવું અને જે વખતે સુષમ્ણા નાડી ચાલતી હોય તે વખતે પોતાની બન્ને આંખો અડધી ઉઘાડી પોતાની નાસીકા ઉપર દૃષ્ટિ રાખવી—જે કાંઈ ભણવું હોય અથવા આત્મવિચાર કે પરમાત્માનો પરિચય કરવો હોય તો એ આસંન અને એ દૃષ્ટિથી ધીરે ધીરે પરિચય વધારી સિદ્ધિ મેળવી શકાશે, જેમ બને તેમ ખુલ્લી આંખ છતાં પણ દૃષ્ટિની ચપળતાને રોકવી એજ મનનું મુખ્ય વશીકરણ છે.

—:નૂતનકાર્યમાં નિષેધ:—

તિથિ	નક્ષત્ર
ત્રીજ	અનુરાધા
ચોથ	ત્રણ ઉત્તરા
પાંચમ	મઘા
આઠમ	રોહિણી
નોમ	કૃતિકા

ઉત્સાહ : પ્રથમ મુહૂર્તમ્

—:શુભકાર્યમાં નિષેધ:—

રવિ—હસ્ત	અને	પાંચમ
સોમ—મૃગશિર્ષ	,,	છઠ્ઠ
મંગળ—અશ્વિની	,,	સાતમ
બુધ—અનુરાધા	,,	આઠમ
ગુરૂ—પુષ્ય	,,	નોમ
શુક્ર—રેવતી	,,	દશમ
શનિ—રોહિણી	,,	અગીયારસ

શુભકાર્યમાં નિષેધ :—નંદા (૧–૬–૧૧) મૂળ, આર્દ્રા, સ્વાતિ, ચિત્રા, અશ્લેષા, શતભિષા, કૃતિકા અને રેવતી.

ભદ્રા (૨–૭–૧૨) પૂ. ભા૦, ઉ. ભા૦, પૂ–ફા૦, ઉ–ફા૦,

જયા (૩–૮,૧૩) મૃગશિર્ષ, શ્રવણ, પુષ્ય, અશ્વિની, ભરણી, અને જ્યેષ્ઠા.

રિક્તા (૪–૯–૧૪) પૂ–ષા૦, ઉ–ષા૦, વિશાખા, અનુરાધા, પુનર્વસુ, અને મઘા.

પૂર્ણા (૫–૧૦–૧૫) હસ્ત, ધનિષ્ઠા, અને રોહિણી.

ગુરૂપુષ્ય અત્યંત શ્રેષ્ઠ છે છતાં—નોમને દિવસે ઝેર જેવા યોગ બની જાય છે.

–: પ્રતિમા સ્થાપન મુહૂર્ત :–

મિથુન, કન્યા, ધન અને મીન નવમાંસમાંજ અને પ્રતિષ્ઠા કરનાર તથા કરાવનાર તે સમયે પોતાના ચન્દ્રસ્વરમાં પ્રતિમાને બિરાજમાન કરે અને વાસક્ષેપ કરે.

–: પ્રતિષ્ઠામાં નિષેધ :–

અધિકમાસ, ગુરુ–શુક્રનો અસ્ત સમય, સંક્રાન્તિનો બીજો દિવસ, ગ્રહણનો સમય, રિક્તાતિથિ, છઠ્ઠ, આઠમ, અમાસ, વૃદ્ધિ અને ક્ષય તિથિ, ભદ્રા, નક્ષત્રગંડાન્ત, તિથિગંડાન્ત, વ્યતિપાત, વૈધૃતિ, અને પ્રતિષ્ઠા કરનાર ગૃહસ્થનો જન્મમાસ, જન્મતિથિ, જન્મવાર અને જન્મનક્ષત્ર

–: પ્રતિષ્ઠા અને દીક્ષામાં નિષેધ :–

સૂર્ય–અને શનિના તથા ચંદ્ર અને શનિના અંશાત્મક યોગમાં ભૂલેચુકે પણ **પ્રતિષ્ઠા** કરવી નહીં અને **દીક્ષા** પણ આપવી નહીં,

શુક્ર, મંગળ તથા શનિથી ચંદ્રમા જો સાતમે હોય તો પણ **દીક્ષા** આપવી નહીં.

દીક્ષાના સમયમાં–શનિ ૨–૫–૬–૮–૧૧ મે સ્થાને સારો, **ગુરુ** ૧–૪–૭–૧૦ મે સ્થાને સારો, **શુક્ર** ૬–૧૨ મે સ્થાને સારો **બુધ** ૨–૩–૫–૬–૧૧ મે સ્થાને સારો, **મંગળ** ૩–૬–૧૦–૧૧ મે સ્થાને સારો છે.

–: દુકાન મુહૂર્ત :–

અશ્વિની, રોહિણી, મૃગશિર્ષ, પુષ્ય, ઉ–ફા૦, હસ્ત, ચિત્રા, અનુરાધા, ઉ–ષા૦, ઉ–ભા૦, અભિજિત્ અને રેવતી નક્ષત્ર હોય ત્યારે તે વખતે રિક્તા તિથિ છોડીને બાકીની સારી તિથિઓ હોય, છતાંયે **ચન્દ્રસ્વર** (ડાબાનાશિકા ચાલતી હોય)માં દુકાન ખોલવી. **શ્રેયસ્કર** છે.

યોગ	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ
ઉત્પાત	વિશાખા	પૂ. ષા.	ધનિષ્ઠા	રેવતી	રોહિણી	પુષ્ય	ઉ. ફા.
મૃત્યુ	અનુરાધા	ઉ. ષા.	શતભિષા	અશ્વિની	મૃગશિર્ષ	અશ્લેષા	હસ્ત
કાણયોગ	જ્યેષ્ઠા	અભિજિત્	પૂ. ભા.	ભરણી	આર્દ્રા	મઘા	ચિત્રા
વજ્રમુશલ	ભરણી	ચિત્રા	ઉ. ષા.	ધનિષ્ઠા	ઉ. ફા.	જ્યેષ્ઠા	રેવતી
શત્રુયોગ	ભરણી	પુષ્ય	ઉ. ષા.	આર્દ્રા	વિશાખા	રેવતી	શતાભિષા
અસ્થિર	બે-ષાઢા	આર્દ્રા	વિશાખા	રોહિણી	શતભિષા	મઘા	મૂળ
ક્રકચયોગ	બારસ	અગીયારસ	દશમી	નોમ	આઠમ	સાતમ	છઠ્ઠ
સંવર્તક	સાતમ	સાતમ	ચૌદશ	એકમ	છઠ્ઠ	બીજ	સાતમ
		તેરસ		ત્રીજ	નોમ	ત્રીજ	પાંચમ

સ્વર	સડજ	રીષભ	ગાંધાર	મધ્યમ	પંચમ	ધૈવત	નિષાધ
સ્થાન	જીહ્વાગ્ર ભાગ	હૃદય	કંઠાગ્ર ભાગ	જીહ્વામધ્ય ભાગ	નાસિકા	દાંત હોઠ	કપાળ
કોણબોલે	મયૂર	કુકડો	હંસ	બોકડો	કોયલ	સારસ	હસ્તિ

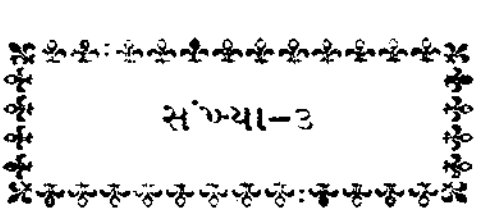

(૧) **દેશના**–તત્ત્વવાદ, વિધિવાદ, ચરિતાનુવાદ (૨) **યોગ**–ભક્તિ, વૈરાગ્ય, જ્ઞાન, અથવા ઇચ્છા, શાસ્ત્ર, સામર્થ્ય (૩) **જ્ઞાન**–વિષયપ્રતિભાષ, આત્મપરિણતિમત, તત્ત્વસંવેદન (૪) **સ્વર**–અનુદાત્ત, સ્વરિત, ઉદાત્ત, ઉત્તરોત્તર જોસથી બોલાય (૫) **અક્ષર**–સંજ્ઞા, વ્યંજન, લબ્ધિ (૬) **લોક અંધકાર કારણ**–અરિહંત નિર્વાણ, અરિહંત ધર્મ (તીર્થ) નષ્ટ, પૂર્વ નષ્ટ (૭) **મનુષ્ય યોનિ**–કૂર્મોન્નતા, શંખાવર્તા, વંશીપત્રિકા (૮) **જન્મ**–ત૦ ૨–૩૨ માં (૯) **અંગુલ**–આત્મ, ઉત્સેધ, પ્રમાણ (૧૦) **લક્ષણના દોષ**–અવ્યાપ્તિ, અતિવ્યાપ્તિ, અસંભવ.

—: સંખ્યા ૪ :—

(૧) **અનુયોગ**–દ્રવ્ય, ગણિત, ચરણ–કરણ, ધર્મકથા (૨) **આશ્રમ**–બ્રહ્મચર્ય, ગૃહસ્થ, વાનપ્રસ્થ, સન્યાસ (૩) **સન્યાસી**–કુટીચક, બહૂદક, હંસ, પરમહંસ (૪) **બુદ્ધિ**–ઔપપાતિકી, વૈનયિકી, કાર્મિકી, પારિણામિકી (૫) **મિથ્યાત્વ**–પ્રવર્તન, પ્રરૂપણા, પ્રદેશ, પરિણામ (૬) **દુઃખ શય્યા**–જિનવચને અશ્રદ્ધા, બીજાને મળતા લાભની ઇચ્છા, સારા વિષયોની અભિલાષા, વિભૂષા કરવાની ઇચ્છા (૭) **જાપ**–વૈખરી, મધ્યમા, પશ્યન્તિ, પરા, અથવા ભાષ્ય, ઉપાંશુ, માનસ, અજપા (૮) **કર્મબંધ**–સ્પષ્ટ, બદ્ધ, નિધત્ત,

નિકાચિત (૯) દોષ–દગ્ધ, શૂન્ય, અવિધિ, અતિપરિણતિ (૧૦) યુગ–સત્, ત્રેતા, દ્વાપર, કલિ (૧૧) વર્ણ–બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય, શુદ્ર (૧૨) મૂળસૂત્ર–દશવૈકાલિક, આવશ્યક, ઉત્તરાધ્યયન, ઓઘનિર્યુક્તિ (૧૩) શાશ્વત પ્રતિમા–ઋષભ, ચંદ્રાનન, વારિષેણ, વર્ધમાન (૧૪) દેશના–આત્મ સ્વભાવ તરફ ખેંચે તે–આક્ષેપિણી૦ મિથ્યાત્વ અને વિષય કષાય છોડાવે તે–વિક્ષેપિણી૦ મોક્ષની રૂચી ઉત્પન્ન કરાવે તે–સંવેદિની૦ આત્મસ્વરૂપ બાધક સંસારી સુખમાં અરૂચી જગાડે તે–નિર્વેદિની૦ (૧૫) અદત્તાદાન–માલિકની રજા વિના વસ્તુ લેવી તે–સ્વામિ૦ સજીવ વસ્તુને તેનો માલિક આપે છતાં તેમાં રહેલા જીવની અનુમતિ વિના લેવી તે–જીવ૦ અચિત્ત વસ્તુને તેનો માલિક આપે છતાં જિનેશ્વરે જેની આજ્ઞા ન આપી હોય તેવી વસ્તુ લેવી તે–તીર્થંકર૦ જિનેશ્વરે જેનો નિષેધ ન કર્યો હોય તેવી અચિત્ત વસ્તુને તેનો માલિક આપે છતાં ગુરુની અનુમતિ વિના લેવી તે–ગુરુ૦ (૧૬) પ્રતિક્રમણ કરવાનાં કારણ–આજ્ઞા વિરૂદ્ધ આચરેલ હોય, કરવા યોગ્ય ન કર્યું હોય, જિનવચનમાં અશ્રદ્ધા કરી હોય, વિપરીત પ્રરૂપણા કરી હોય.

પડિસિદ્ધાણં કરણે, કિચ્চાણમકરણે પડિક્કમણં;
અસદ્દહણે અ તહા, વિવરીઅ પરૂવણાએ અ–વંદિત્તુ (૪૮)

—: સંખ્યા ૫ :—

(૧) દિવ્ય (દાનવિષયક)–દુંદુભિનાદ, વસ્ત્રવૃષ્ટિ, ગંધોદકવૃષ્ટિ, વસુધારાવૃષ્ટિ, અહો દાનં ઇતિ ઘોષણા (૨) દિવ્ય (રાજ્યવિષયક) હસ્તિ, કળશ, ચામર, છત્ર, માળા (૩) ક્ષમા–ઉપકાર, અપકાર, વિપાક, આજ્ઞા, ધર્મ (૪) અવગ્રહ–ઈન્દ્રનો, ચક્રીનો, રાજાનો, ગૃહપતિનો, સાધુનો (૫) ભોજન–એક બાજુથી ખાવું તે–સિંહ૦ જેવું લીધું તેવું ખાવું તે–પ્રતર૦ ઉપેક્ષાથી ખાવું તે–હસ્તિ૦ ચુંથીને ખાવું તે–કાક૦ જ્યાં ત્યાંથી ખાવું તે–

શૃગાલ૦ (૬) **સભા (સ્વર્ગમાં)** મજ્જન, અલંકાર, સુધર્મ, ઉપપાત, વ્યવસાય (૭) **જાપ**–શબ્દ, મૌન, સાર્થ, ચિત્તસ્થ, ધ્યાતા-ધ્યેયૈકય (૮) **પંચાંગી**–મૂળસૂત્ર, નિર્યુક્તિ, ચૂર્ણિ, ભાષ્ય, ટીકા (૯) **અનુષ્ઠાન**–વિષ, ગરલ, અનનુષ્ઠાન, તદ્હેતુ, અમૃત (૧૦) **મિથ્યાત્વ**–અભિગ્રહિક, અનાભિગ્રહિક, અભિનિવેશક, સાંશયિક, અનાભોગિક (૧૧) **વ્યવહાર**–આગમ, સૂત્ર, આજ્ઞા, ધારણા, જીત (૧૨) **પ્રસ્થાન**–વિદ્યાપીઠ (સરસ્વતી–અભય), સૌભાગ્યપીઠ (ત્રિભુવન સ્વામિની દેવી–અકરણ), લક્ષ્મીપીઠ (શ્રીદેવી–અહમિન્દ્ર), મંત્રયોગ–રાજપીઠ(યક્ષરાજ–તુલ્ય),સુમેરૂપીઠ(ઈન્દ્રાદિદેવો–કલ્પ)(૧૩)**સંસ્થાન**–ચોરસ, ત્રિકોણ લંબગોળ, થાળીની માફક ગોળ, બંગડીની માફક ગોળ (૧૪) **વર્ણ**–સફેદ, લાલ, પીળો, લીલો, કાળો (૧૫) **આશય**–પ્રણિધાન, પ્રવૃત્તિ, વિઘ્નજય, સિદ્ધિ, વિનિયોગ (૧૬) **રસ**–તિક્ખો, કડવો, તુરો, ખાટો, મધુર (૧૭) **શરીર**–ત૦ ૨–૬૭માં (૧૮) **સ્વાધ્યાય**–વાચના, પૃચ્છના, પરાવર્તના અનુપ્રેક્ષા, ધર્મકથા (૧૯) **સંયમનાશક**–સ્વપ્રશંસા, પરનિન્દા, રસલાલસા–દુષ્ટવચન, વેદોદય, કષાય.

સુદ્દુવિ ઉજ્જમમાણું, પંચેવ કરિંતિ રિત્તયં સમણું;
અપ્પથુઇ પરનિંદા, જિબ્ભોવત્થા કસાયા ય (૧)

(૨૦) **કાર્યોત્પત્તિકારણ**–કાળ, સ્વભાવ, નિયતિ–ભવિતવ્યતા, પૂર્વકર્મ, પુરુષાર્થ.

કાલો સહાવ નિયઈ, પૂવ્વકયં પુરિસકારણેઃ;
પંચ સમવાયે સમ્મત્તં, એગંતે હોઈ મિચ્છત્તં (૧)

(૨૧) **વિનય**—દર્શનનો, જ્ઞાનનો, ચારિત્રનો, તપનો, અને ઔપચારિક વિનય.

૧–દર્શનવિનય – વીતરાગની વાણીમાં શ્રદ્ધા, અને સમકિતિનો વિનય કરવો.

૨–જ્ઞાનવિનય – જ્ઞાન મેળવવું, અને જ્ઞાનીનો વિનય કરવો.

૩–ચારિત્રવિનય–ચારિત્રમાં પ્રવૃત્તિ કરવી, અને ચારિત્રીનો વિનય.
૪–તપવિનય–તપમાં પ્રવૃત્તિ કરવી, અને તપસ્વીનો વિનય કરવો.
૫–ઔપચારિક વિનય – પ્રતિરૂપયોગયુંજનરૂપ અને અનાશાતના રૂપ એમ મુખ્ય **બે** પ્રકારે છે.

તેમાં **પહેલો** ત્રણ પ્રકારનો છે. ૧–કાયિક ૨–વાચિક ૩–માનસિક. તેમાં કાયિક વિનય **આઠ** પ્રકારનો છે. ૧–ગુણી માણસ આવે ત્યારે સામા જવું તે–અભ્યુત્થાન વિનય. ૨–તેમના સામું હાથ જોડી ઉભા રહેવું તે–અંજલિપ્રહ વિનય. ૩–તેમને આસન આપવું તે–આસન પ્રદાન વિનય. ૪–તેમની વસ્તુ લઈ ઠેકાણે રાખવી તે–અભિગ્રહ વિનય. ૫–તેમને વંદન કરવું તે–કૃતિકર્મ વિનય. ૬–તેમની આજ્ઞા સાંભળવા તૈયાર રહેવું તે–શુશ્રુષા વિનય. ૭–તેમની પાછળ જવું તે–અનુગમન વિનય. ૮–તેમની પગ ચંપી વિ. કરવી તે–સંસાધન વિનય.

વાચિક વિનય **ચાર** પ્રકારનો છે ૧–હિતકારી બોલવું. ૨–અલ્પ જોટલું બોલવું. ૩–મધુર બોલવું. ૪–અનુસરતું બોલવું.

માનસિક વિનય **બે** પ્રકારે ૧–બરાબ વિચારોને અટકાવવા ૨–સારા વિચારો કરવા.

બીજો અનાશાતના રૂપ વિનય બાવન પ્રકારનો છે. તીર્થંકર, સિદ્ધ, કુલ, ગણ, સંઘ, ક્રિયા, ધર્મ, જ્ઞાન, જ્ઞાની, આચાર્ય, સ્થવીર, ઉપાધ્યાય, અને ગણી–આ **તેર** ને ૧–આશાતન ન કરવી. ૨–ભક્તિ કરવી. ૩–બહુમાન કરવું. ૪–પ્રશંસા કરવી. એમ **ચારે** ગુણતાં **બાવન** ભેદ થાય.

—: સંખ્યા ૬ :—

(૧) દર્શન–જૈન, મીમાંસક, બૌદ્ધ, નૈયાયિક, ચાર્વાક, સાંખ્ય **(૨) સાધુને ભોજન કરવાનાં કારણ**–સાધુચર્યા ૭૬માં **(૩) ઋતુ**–વિભાગ ત્રીજો પેજ ૪૫ માં **(૪) સાધુને નહિ જમવાનાં કારણ**–સાધુચર્યા ૭૭ માં **(૫) સાધુને ઉપાશ્રયમાંથી નીકળવાનાં**

કારણ–સાધુચર્યા ૩૬માં (૬) **ચારિત્રતિથિ**–બે અષ્ટમી, બે ચૌદશ, પૂર્ણિમા, અમાસ (૭) **જ્ઞાનતિથિ**–બે બીજ, બે પાંચમ, બે અગીયારસ (૮) **ભાવશ્રાવકનાં ક્રિયાગત લક્ષણ**–વ્રતધારી, શીલવંત, ગુણવંત, સરળ સ્વભાવી, ગુરુ સેવક, શાસ્ત્રનિપુણ (૯) **પચ્ચક્ખાણશુદ્ધિ**–શ્રદ્ધાન, જ્ઞાન, વિનય, અનુભાષણ, અનુપાલન, ભાવના (૧૦) **તીર્થંકરના વર્ષિદાનના અતિશય**–સૌધર્મેન્દ્ર-શક્તિ મુકે જેથી પ્રભુ દાન દેતાં થાકે નહિ૦ ઈશાનેન્દ્ર-રત્નજડિત છડી લઈ ઊભો રહે અને ભાગ્ય પ્રમાણે યાચક પાસે મગાવે૦ ચમરેન્દ્ર અને બલીન્દ્ર-પ્રભુની મુઠ્ઠિમાં ઓછું કે વધારે હોય તો માગ્યું તેટલું કરી દે૦ ભવનપતિ-ભરત ક્ષેત્રના માણસોને ઉપાડી લાવે૦ વાણવ્યંતરો-યાચકોને તેઓના સ્થાને મૂકી દે૦ જ્યોતિષિઓ-વિદ્યાધરોને વર્ષિદાનની ખબર આપે૦ (૧૧) **મિથ્યાત્વ**–લૌકિક દેવ ગુરુ અને ધર્મ સંબંધી તથા લોકોત્તર દેવ ગુરુ અને ધર્મ સંબંધી (૧૨) **નકાર**–ભૃકુટિ ચઢાવવી, આંખ મિંચી કરવી, મુખ નીચું કરવું, મુખ આડું કરવું, મૌન, વિલંબ કરવો (૧૩) **ષડ્ગુણ હાનિ અને વૃદ્ધિ**–અનંત ભાગ, સંખ્યાત ભાગ, અસંખ્યાત ભાગ, સંખ્યાત ગુણ, અસંખ્યાત ગુણ, અનંત ગુણ (૧૪) **રીત**–સચિત્તપરિહારી, એકલ આહારી, ગુરુ સાથે પાદચારી, ભૂમિસંથારી, બ્રહ્મચર્યધારી, આવશ્યક દોષવારી (૧૫) **વનસ્પતિનું બીજ**–અગ્ર, મૂળ, સ્કંધ, પર્વ, બીજ, સમુર્ચ્છન (૧૬) **અંતરંગ શત્રુ**–કામ, ક્રોધ, માન, મદ, લોભ, હર્ષ (૧૭) **છેદસૂત્ર**–બૃહત્કલ્પ, લઘુનિશીથ, મહાનિશીથ, વ્યવહાર, દશાશ્રુતસ્કંધ, જીતકલ્પ (૧૮) **રસ**–(સંખ્યા પમાં રસ–૫) મધુર રસથી લવણ રસ જુદો ગણતાં એકત્રિત (૧૯) **ભાષા**–પ્રાકૃત, સંસ્કૃત, માગધી, પિશાચી, શૌરસેની, અપભ્રંશ.

–: સંખ્યા ૭ :–

(૧) **શુદ્ધિ**–શરીર, વસ્ત્ર, મન, ભૂમિ, પૂજનનાં ઉપકરણ, દ્રવ્ય, વિધિ (૨) **ભય**–ઇહલોક, પરલોક, આદાન, અકસ્માત, આજીવિકા,

મરણ, અપયશ **(૩) રાજ્યનાં અંગ**–સ્વામી, અમાત્ય, મિત્ર, કોશ, રાષ્ટ્ર, કિલ્લો, સૈન્ય **(૪) નય**–નૈગમ, સંગ્રહ, વ્યવહાર, ઋજુ–સૂત્ર, શબ્દ, સમભિરૂઢ, એવંભૂત **(૫) સપ્તભંગી**–સ્યાદ્‌અસ્તિ, સ્યાદ્ નાસ્તિ, સ્યાદ્ અસ્તિ નાસ્તિ, સ્યાદ્ અવક્તવ્ય, સ્યાદ્ અસ્તિ અવક્તવ્ય, સ્યાદ્ નાસ્તિ અવક્તવ્ય, સ્યાદ્ અસ્તિ નાસ્તિ અવક્તવ્ય, **(૬) સ્થાપનાનાં લક્ષણ અને ફળ**–એક આવર્ત હોય તો બળ આપે, બે–હોય તો ક્લેશ આપે, ત્રણ–હોય તો માન મળે, ચાર–હોય તો શત્રુનો નાશ કરે, પાંચ–હોય તો ભય દૂર કરે, છ–હોય તો રોગ કરે, સાત–હોય તો રોગનો નાશ કરે. **(૭) નરક**–અતલ, વિતલ, સુતલ તલાતલ, મહાતલ, રસાતલ, પાતાલ, અથવ બૃ૦સં૦ ૨૦૮ માં **(૮) પિણ્ડગ્રહણ**–ખરડાયેલા હાથ કે વાસણથી વહોરવું તે–સંસૃષ્ટા. હાથ કે વાસણ ન ખરડાય તેવી રીતે વહોરવું તે–અસંસૃષ્ટા. ગૃહસ્થે પોતાને ખાવા માટે કાઢેલા વાસણમાંથી વહોરવું તે–ઉધૃતા. હાથ કે વાસણ થોડા ખરડાય તેવી રીતે વહોરવું તે–અલ્પલેપા. ગૃહસ્થે પોતાને ખાવા થાળીમાં લેવા માટે વાટકામાં કાઢી રાખેલ હોય તેમાંથી વહોરવું તે–અવગૃહીતા. ગૃહસ્થ ખાવાની તૈયારી કરતો હોય તેવા સમયની તેની થાળીમાંથી વહોરવું તે–પ્રગૃહીતા. ગૃહસ્થની દૃષ્ટિએ નિરુપયોગી ગૌચરી વહોરવી તે–ઉજ્ઝિતધર્મિકા. **(૯) આયુર્ભેદક**–રાગ ભય સ્નેહ વગેરે–અધ્યવસાય. જલ અગ્નિ શસ્ત્ર વગેરે–નિમિત્ત. વધુ આહાર સ્નિગ્ધઆહાર અને આહારનો ત્યાગ વગેરે–આહાર. કેન્સર ટીબી વગેરે–વેદના. ઝંપાપાત વગેરે–પરાઘાત. વિષકન્યા ઝેરી પદાર્થ વગેરે–સ્પર્શ. શ્વાસ રોકવાથી શ્વાસ ઘણો લેવાથી શ્વાસ ખરાબ ચાલવાથી વગેરે–શ્વાસ. વિ૦ ૨૦૪૧ માં **(૧૦) શાસ્ત્રનાં અંગ**–આગમરહસ્ય ૨ માં **(૧૧) વ્યસન**–જુગાર, માંસ, દારૂ, વેશ્યાગમન, શિકાર, ચોરી, પરસ્ત્રીગમન.

દ્યુતં ચ માંસં ચ સુરા ચ વેશ્યા, પાપર્દ્ધિ ચૌરી પરદારસેવા;
એતાનિ સપ્ત વ્યસનાનિ લોકે, ઘોરાતિઘોરં નરકં નયન્તિ.

(૧૨) માંડલી–સૂત્ર, અર્થ, ભોજન, કાલગ્રહણ, પ્રતિક્રમણ, સ્વાધ્યાય, સંથારો.

નવદીક્ષિત સાધુ આ સાત માંડલીનાં સાત આયંબિલ કરે ત્યારે તે નવદીક્ષિત સાધુ–સાધ્વીની સાતે માંડલીમાં ભળી શકે, શક્તિ હોય તો સાતે આયંબિલ સાથે કરવા. અશક્યે વચ્ચે (ત્રણ અથવા ચાર આયંબિલે) એકાસણું કરે ત્યારે ભોજનમાંડલીમાં ભળી શકે.

સુત્તે અત્થે ભોયણકાલે, આવસ્સએ ય સજ્ઝાએ;
સંથારે ચેવ તહા, સત્તેયા મંડલી જઈણો (૬૮૨) પ્ર૦

(૧૩) ભાવસાધુનાં લક્ષણ–ભાવશ્રાવક ઉપચારથી દ્રવ્ય સાધુ કહેવાય–તે, અને પંચમહાવ્રતધારી અનુપચરિત દ્રવ્ય સાધુ હોય તે, આ બન્ને ભાવસાધુપણું પામે.

બન્ને પ્રકારના જે દ્રવ્ય સાધુ–તે ભાવસાધુનાં સાતે લક્ષણ લક્ષમાં રાખી યથાશક્તિ સાતેમાં ઉદ્યમ કરે, તો તે બન્ને ભાવસાધુપણું પામે, અન્યથા ભાવસાધુપણું પામે નહિ.

* **માર્ગાનુસારિણી ક્રિયા**–ઘણા સંવિજ્ઞ ગીતાર્થ પુરુષની આચરણા તે માર્ગ, તે માર્ગને અનુસારે ગોચરી પડિલેહણ વિહાર વગેરે સર્વ ક્રિયા કરે.

* **સંયમ ધર્મમાં અત્યન્તશ્રદ્ધા**–વિધિપૂર્વક અનુષ્ઠાન કરે, ધર્મમાં અતૃપ્ત, સરળ સ્વભાવે દેશના આપે, દેશનાની સફળતા–નિષ્ફળતામાં અભિમાન કે શોક ધારણ કરે નહિ, અને દોષોનું પ્રાયશ્ચિત કરે.

ન ભવતિ ધર્મઃ શ્રોતુઃ સ્વસ્યૈકાન્તતો હિતશ્રવણાત્;
શ્રુવતોઽનુગ્રહબુદ્ધયા, વક્તુસ્તત્ત્વેકાન્તતો ભવતિ (૧)

* **સરળતા**–આગમ વચનથી અવિરુદ્ધ–વસ્તુને અંગીકાર કરવાની સ્વભાવિક સરળતા,

* **અપ્રમાદી**–કદાગ્રહી ન હોય, તેમજ ગ્રહણ કરેલ પ્રતિજ્ઞા અને શુભક્રિયામાં અપ્રમાદી.

* **આરંભી**–યથાશક્તિ સર્વક્રિયામાં ઉદ્યમી, લીધેલા વ્રતને મુકે નહિ.

* **ગુણાનુરાગી**–ગુણ મેળવવા માટે ગુણી ઉપર રાગ અને પોતાના અવગુણ જોવા.

* **આજ્ઞાપાલક**–ગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવું, ઉચ્ચ કોટીની પ્રવૃત્તિ પણ આજ્ઞા વિનાની હોય તો અધર્મ, અને સામાન્ય કોટીની પણ પ્રવૃત્તિ આજ્ઞાવાળી હોય તો ધર્મ.

એઅસ્સ ઉ લિંગાઇં, સયલા મગ્ગાણુસારિણિ કિરિઆ;
સદ્ધાપવર ધમ્મે પન્નવણિજ્જમુજ્જુભાવા (૭૮) કિરિઆસુ અપ્પમાઓ આરંભો સક્કણિજ્જજણુટ્ઠાણે; ગુરુઓ ગુણાણુરાઓ, ગુરુઆણારાહણં પરમં (૭૯) ધ૮ પ૦

સંખ્યા—૮

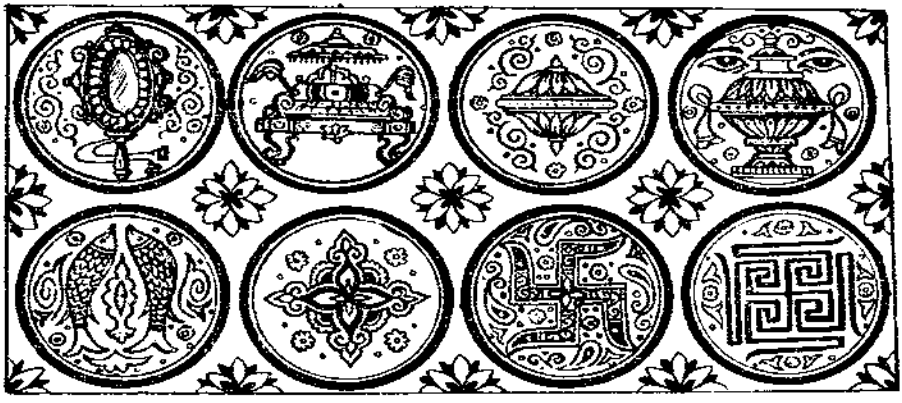

(૧) **અષ્ટમંગલ**–દર્પણ, ભદ્રાસન, વર્ધમાન, કળશ, મત્સ્યયુગલ, શ્રીવત્સ, સ્વસ્તિક, નંદાવર્ત્ત (૨) **આત્મા**–દ્રવ્ય, કષાય, યોગ, ઉપયોગ, જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, વીર્ય (૩) **વર્ગણા**–

ઔદારિક, વૈક્રિય, આહારક, તૈજસ, ભાષા, શ્વાસોશ્વાસ, મન, કાર્મણ **(૪) સિદ્ધિ**–મહિમા, લઘિમા, ગરિમા, પ્રાપ્તિ, પ્રાકામ્ય, ઈશિતા, વશિતા, અપ્રતિઘાતિતા **(૫) સંસાર ત્રેમીનું લક્ષણ**–ક્ષુદ્ર, લોભી, દીન, મત્સરી, ભયવાળો, શઠ, અજ્ઞાન, નિષ્ફળઆરંભી **(૬) યોગ**–યમ, નિયમ, આસન, પ્રાણાયામ, પ્રત્યાહાર, ધારણા, ધ્યાન, સમાધિ **(૭) દૃષ્ટિ**–મિત્રા, તારા, બલા, દીપ્રા, સ્થિરા, કાન્તા, પ્રભા, પરા **(૮) વાણવ્યંતર**–પ્ર૦સં૦૩૬માં **(૯) મદ**–જાતિ, કુલ, બલ, રૂપ તપ, ઐશ્વર્ય, વિદ્યા, લોભ **(૧૦) નિમિત્તશાસ્ત્ર**–સંખ્યા ૨૯ માં **(૧૧) ચિત્તનાદોષ**–સાધુચર્યા ૮ માં **(૧૨) સ્પર્શ**–શીત, ઉષ્ણ, ઋક્ષ, સ્નિગ્ધ, ગુરુ, લઘુ, કર્કશ, મૃદુ **(૧૩) વ્યંતર**–ત૦૪–૨૨માં **(૧૪) પૃથ્વી**–સાત નરકની સાત અને આઠમી સિદ્ધશિલા **(૧૫) પ્રમાદ**–અજ્ઞાન, શંસય,સ્મૃતિભ્રંશ, વિપર્યાસ, અશુભયોગ, ધર્મઅનાદર, રાગ, દ્વેષ.

पमाओ य मुणिंदहिं, भणिओ अट्ठभेओ; अन्नाणं संसओ चेव,मिच्छानाणं तहेव य(१)रागो दोसो मइब्भंसो, धम्मंमि य अणायरो; जोगाणं दुप्पणिहाणं, अट्ठहा वज्जियव्वओ (२)

(१૬) સિદ્ધગુણ–અનંતજ્ઞાન, અનંતદર્શન, અનંતચારિત્ર, અનંતવીર્ય, અવ્યાબાધસુખ, અક્ષયસ્થિતિ, અરૂપીપણું, અગુરુ લઘુપણું.

नाणं च दंसणं चिय, अव्वाबाह तहेव समत्तम्;
अक्खयठिइ अरूवी, अगुरुलहू वीरियं हवई (१)

(૧૭) ગોચરચર્યા પદ્ધતિ–૧–ઉપાશ્રયથી એક શ્રેણીમાં રહેલા ગૃહસ્થોના ઘરોમાં અનુક્રમે ભિક્ષા માટે ફરે અને એટલાં ઘરોમાં ભિક્ષાપૂર્ણ ન થાય તો પણ પાછા ફરી બીજેથી લીધા વિના ઉપાશ્રયે જાય. ૨–ઉપરની જેમ એક શ્રેણીમાં ફરી પાછા ફરતાં બીજી શ્રેણીના ઘરોમાં પણ ભિક્ષા માટે ફરે. ૩–સામસામે રહેલા ઘરોની બંને શ્રેણીમાં

સામ સામે રહેલા ઘરોમાં ભિક્ષા માટે ફરતો બંને શ્રેણીઓ પૂર્ણ કરે. ૪–પતંગની જેમ અનિયત ક્રમે જે તે ઘરોમાં ભિક્ષા માટે ફરે. ૫–પેટીની જેમ ચારે દિશામાં ચાર શ્રેણીઓ કલ્પી વચ્ચેના ઘરો છોડી ચારે દિશામાં કલ્પેલી ચારે શ્રેણીમાં ભિક્ષા માટે ફરે. ૬–ઉપરની જેમ કલ્પના કરી પાસે રહેલ કોઈ પણ બે જ દિશામાં રહેલી શ્રેણીના ઘરોમાં ભિક્ષા માટે ફરે. ૭–ગામના મધ્ય ભાગમાં રહેલા ઘરોથી ભિક્ષા શરૂ કરી શંખના આવર્તની જેમ ગોળ શ્રેણીમાં રહેલા ઘરોમાં ભિક્ષા માટે ફરતો છેવટે ગામના છેડે નીકળે. ૮–ઉપરથી ઊલટા ક્રમે એટલે ગામના છેડેથી ભિક્ષા શરૂ કરી શંખના આવર્તની જેમ ગોળ શ્રેણીમાં ફરતાં ગામના મધ્યે રહેલા ઘરોમાં ભિક્ષા પૂર્ણ કરે૦

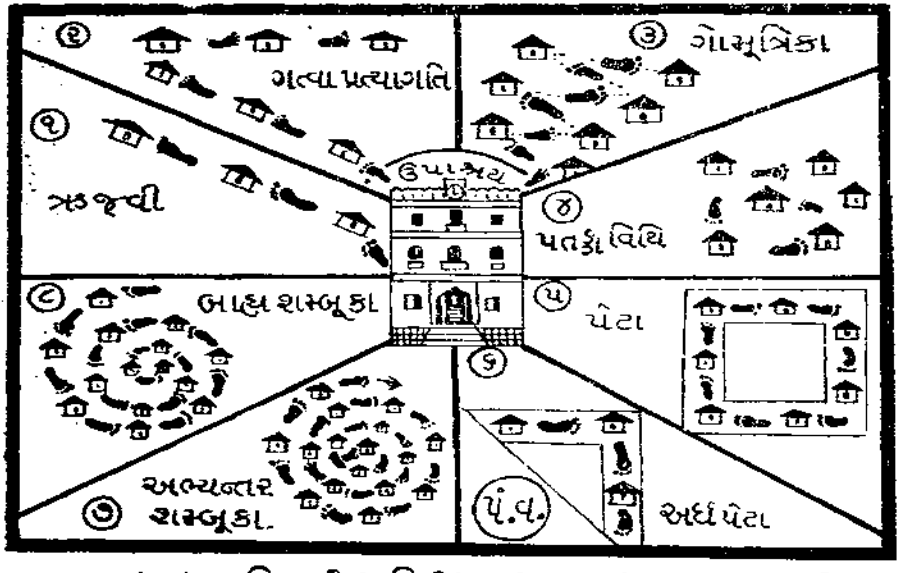

(૧૮) પ્રાતિહાર્ય (પરિકરે)–અશોક પત્રથી...વૃક્ષ, માલાધારી દેવોથી...પુષ્પવૃષ્ટિ, છત્ર ઉપર મધ્યમાં શંખ વગાડતી આકૃતિથી... દિવ્યધ્વનિ, ચામરધારિથી...ચામર, ગાદીથી...સિંહાસન, મસ્તક

પાછળના વર્તુળથી...ભામંડળ, ઉપર બે બાજુ ઢોલક વગાડતી આકૃતિથી...દેવદુંદુભી,મસ્તક ઉપર રહેલ છત્રાકારથી...છત્ર.(ચૈ૦ભા૦)

अशोकवृक्षः सुरपुष्पवृष्टिः, दिव्यध्वनि श्चामरमासनंच;
भामण्डलं दुन्दुभिरातपत्रं,सत्प्रातिहार्याणि जिनेश्वराणाम् (१)

(१૯) विवाह–બ્રાહ્મ (દાગીના પહેરાવી કન્યા આપવી) પ્રાજાપત્ય (ધનખરચી કન્યા આપવી) આર્ષ (ગૌ–વિ૦ આપી કન્યા આપવી) દૈવ (યજ્ઞમાનને દક્ષિણામાં કન્યા આપવી) ગાંધર્વ (પ્રેમ લગ્ન) આસુરી (વિક્રય કરી કન્યા આપવી) રાક્ષસી (હરણ કરવી) પૈશાચી (સુતેલી–પ્રમાદી કન્યાને ગ્રહણ કરવી૦) શ્રાદ્ધ૦ વિધિ૦

(२०) ज्ञानप्रतिरोधक–કુટિલતા, ભય, દીનતા, લોભ, ધર્મહીનતા, કામ, ક્રોધ, દયાહીન.

–: संख्या ९ :–

(१) भक्ति–શ્રવણ, કીર્તન, સેવા, વંદન, વચન (નિન્દા) ધ્યાન, લઘુતા, એકતા, સમતા **(२) रस**–શૃંગાર, હાસ્ય, કરુણ, રૌદ્ર, વીર, ભયાનક, બિભત્સ, અદ્‌ભૂત, શાન્ત **(३) नियाणां**–તપાદિ ધર્મ પ્રભાવે.....રાજા થાઉં, શેઠ થાઉં, પુરુષ થાઉં, પરપ્રવિચારી દેવ થાઉં, સ્વપ્રવિચારી દેવ થાઉં, અલ્પવેદોદયવાળો દેવ થાઉં, શ્રાવક થાઉં૦ **(४) लोकान्तिक देव**–ત૦ ૪–૨૬ માં **(५) ग्राह्यगांठ**–ધન, ધાન્ય, ક્ષેત્ર, વાસ્તુ, રૂપ્ય, સુવર્ણ, કુપ્ય, દ્વિપદ, ચતુષ્પદ **(६) शियलनी वाड**–સ્ત્રી પુરુષ નપુંસકથી રહિત વસતિ૦ રાગપૂર્વક સ્ત્રી પુરુષની કથાનો ત્યાગ૦ પુરુષ બેઠો હોય ત્યાં સ્ત્રીએ નવ કલ્લાક અને સ્ત્રી બેઠી હોય ત્યાં પુરુષે ૪૮ મિનિટ બેસવું નહિ૦ સ્ત્રી પુરુષનાં અંગોપાંગ નીરખીને જોવાં નહિ૦ ભીંતને આંતરે સ્ત્રી પુરુષની વાતો સંભળાતી હોય તેવે સ્થળે રહેવું નહિ૦ પૂર્વે ભોગવેલા ભોગોને યાદ કરવા નહિ૦ ઘીથી તરબોળ, મિષ્ટાન્ન અને ઘણા રસકસવાળા આહાર લેવા નહિ૦ લુખો આહાર પણ ઠાંસી ઠાંસીને ખાવો નહિ પરંતુ ઉણોદરી વ્રત કરવું૦ કપડાની

ટાપટીપ તથા વસ્ત્રોને દોરા નાખવા–ભરત ભરવા રૂપ શોભા અને શરીરની શોભા કરવી નહિ૦ બ્રહ્મચારીએ આ નવે કિલ્લાઓનું પાલન કરવું. **(૭) ગ્રૈવેયક**–સુદર્શન, સુપ્રતિબદ્ધ, મનોરમ, સર્વતોભદ્ર, સુવિશાલ, સુમનસ, સૌમનસ, પ્રીતિકર, આદિત્ય **(૮) રોગનું કારણ**–અતિભોજન, અહિતભોજન, પ્રતિકૂલભોજન, અજીર્ણેભોજન, અતિનિદ્રા, અતિજાગરણ, ઝાડો રોકવો, પેશાબ રોકવો, વિષય વિકાર **(૯) નિધિ**–નૈસર્પ, પાણ્ડુક, પિંગલક, સર્વરત્ન, મહાપદ્મ, કાલ, મહાકાલ, માણવક, શંખ. પ્ર૦ ૧૨૧૮ માં **(૧૦) વાસુદેવ**–ત્રિપૃષ્ઠ, દ્વિપૃષ્ઠ, સ્વયંભૂ, પુરુષોત્તમ, પુરુષસિંહ, પુરુષપુંડરીક, દત્ત, લક્ષ્મણ, કૃષ્ણ **(૧૧) પ્રતિવાસુદેવ**–અશ્વગ્રીવ, તારક, મેરક, મધુ, નિશુંભ, બલિ, પ્રહ્લાદ, રાવણ, જરાસંધ **(૧૨) બળદેવ**–અચળ, વિજય, ભદ્ર, સુપ્રભ, સુદર્શન, આનંદ, નંદન, રામચંદ્ર, બળભદ્ર **(૧૩) નવકોટિ દોષ**–મનથી કરવું–સાવદ્ય (આજ્ઞાવિરુદ્ધ) વિચાર કરવા૦ મનથી કરાવવું બીજા પાસે સાવદ્યકાર્ય કરાવવાની યોજના કરવી૦ મનથી અનુમોદવું બીજાએ સાવદ્ય કાર્ય કરેલું હોય તેને મનથી સારું માને૦ વચનથી કરવું–સાવદ્ય (પ્રિય પથ્ય તથ્યથી રહિત) બોલવું૦ વચનથી કરાવવું –બીજાને સાવદ્યકાર્યમાં જોડવા રૂપ વચન બોલવું૦ વચનથી અનુમોદવું– સાવદ્ય કાર્યને વચનથી વખાણે૦ કાયાથી કરવું–સાવદ્ય કાર્ય કાયાથી કરવું૦ કાયાથી કરાવવું–સાવદ્ય કાર્યમાં મદદગાર થવું૦ કાયાથી અનુમોદવું–સાવદ્ય કાર્ય કરનારની પીઠ થાબડવી તેમજ તાળી પાડવી, હર્ષ થવો, રોમાંચ થવો વગેરે૦ **(૧૪) ગ્રહ**–વિભાગ ૧, પેજ ૬૫ માં

–: સંખ્યા ૧૦ :–

(૧) ઉપઘાત–ઉદ્ગમ, ઉત્પાદન, એષણા (આધાકર્મિ વગેરે દોષ સેવવાથી), પરિહરણ(અકલ્પ્ય કે અધિક વસ્ત્રાદિના ભોગવી), પરિશાટન (વસ્ત્રપાત્રાદિની શોભા કરવાથી), જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર (ચોવીશ આચારોમાં દોષ લગાડવાથી), સંરક્ષણ (મૂર્છાપૂર્વક શરીરાદિનું રક્ષણ કરવાથી), અવિનય (ગુરુ આદિ ઉપર અપ્રીતિ કરવાથી) પા૦ ૩૯માં

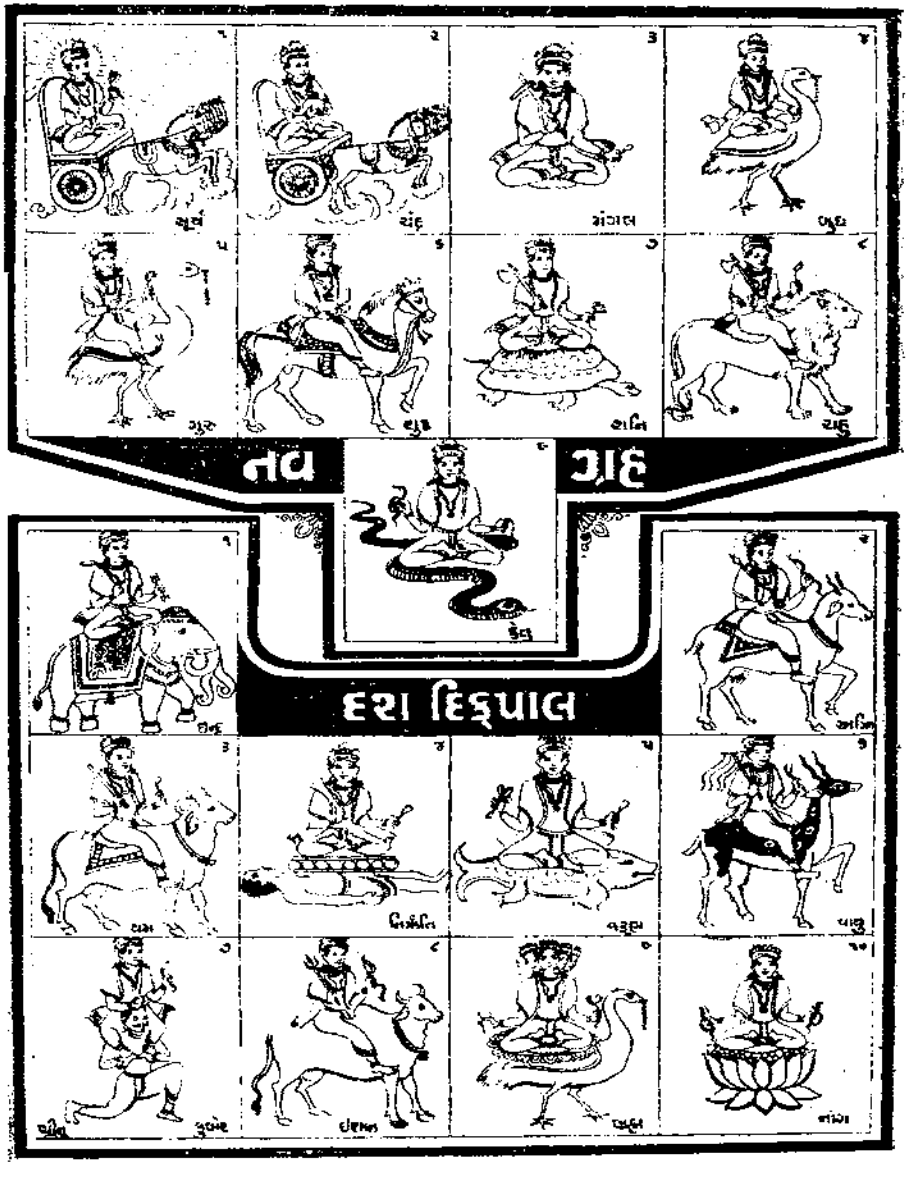
૧
સૂર્ય
૨
ચંદ્ર
૩
મંગલ
૪
બુધ
૫
ગુરુ
૬
શુક્ર
૭
શનિ
૮
રાહુ
નવ ગ્રહ
૯
કેતુ
૧૦
ઇન્દ્ર
૧૧
અગ્નિ
૧૨
યમ
૧૩
નિઋતિ
૧૪
વરુણ
૧૫
વાયુ
૧૬
કુબેર
૧૭
ઇશાન
૧૮
પદ્મ
૧૯
બ્રહ્મા
દશ દિક્પાલ

(૨) દશ–દિક્પાળ યંત્ર

દિક્પાળ	વર્ણ	વસ્ત્ર	વાહન	હાથમાં	સ્વામી
ઇન્દ્ર	તપ્તસુવર્ણ૦	પીત	ઐરાવતહાથી	વજ્ર	પૂર્વ
અગ્નિ	કપિલ, અગ્નિવત્	નીલ	બકરું	ધનુષ–બાણ	અગ્નિ
યમ	કૃષ્ણ	મૃગચર્મ	બૈંસ, શબ, પાડો	દંડ	દક્ષિણ
નિર્ઋતિ	ધૂમવત્	વ્યાઘ્રચર્મ	બિલ્લી,શબ	મુદ્ગર	નૈર્ઋત્ય
વરૂણ	મેઘવત્	પીત	,, હરણ	પાશ	પશ્ચિમ
વાયુ	પીત, શ્વેત	રક્ત	મનુષ્ય ,,	ધ્વજ	વાયવ્ય
કુબેર	સુવર્ણવત્	શ્વેત	,, બળદ	રત્ન	ઉત્તર
ઇશાન	શ્વેત	હસ્તિ–ચર્મ	કમળ ,,	ધનુષ, ત્રિશૂળ	ઇશાન
બ્રહ્મા	સુવર્ણવત્, શ્વેત	શ્વેત	હંસ	પુસ્તક, કમળ	ઉર્ધ્વ
નાગ	કૃષ્ણ	૦	કમળ	સર્પ	પાતાલ

(૩) **પચ્ચક્ખાણ**–અનાગત, અતિક્રાન્ત, કોટીસહિત, નિયંત્રિત, સાકાર, અનાકાર, પરિમાણકૃત, નિરવશેષ, સંકેત, કાલ (૪) **સત્યભાષા**–જનપદ (જે દેશમાં જે બોલાય તે), સમ્મત (જે શબ્દને જે અર્થનાં માન્ય કર્યો હોય), સ્થાપના (૫૦–૧૦૦ ક. ખ.

વગેરે), નામ (ગરીબ છતાં લક્ષ્મીચંદ), રૂપ (રૂપ ધારણ કરનાર બાવો. સ્ત્રી. સાધુ વગેરે), પ્રતીત–અપેક્ષા (નાની–મોટી વગેરે), વ્યવહાર–લોક, (વ્યવહારમાં બોલાય માર્ગ જાય–ગામ આવ્યું), ભાવ (જેમાં ભાવ પ્રધાન હોય, પાંચે રંગ છતાં લીલો પોપટ), યોગ સંબંધથી ઓળખાય–ડૉ. જર્જ) ઉપમા (સમાન હોવાથી બીજા સાથે સરખાવવું ચરણ–કમલ), **(૫) સાધુધર્મ**–ન૦ ત૦ ૨૯ માં **(૬) કલ્પવૃક્ષ**–ક્ષે૦ સ૦ ૬૬, ૯૭માં **(૭) નરકવેદના**–બૃ૦ સં૦ ૨૦૫માં **(૮) મિથ્યાત્વ**–દેવમાં અદેવબુદ્ધિ, ગુરુમાં અગુરુબુદ્ધિ, ધર્મમાં અધર્મબુદ્ધિ, જીવમાં અજીવબુદ્ધિ, માર્ગમાં અમાર્ગબુદ્ધિ, અદેવમાં દેવબુદ્ધિ, અગુરુમાં ગુરુબુદ્ધિ, અધર્મમાં ધર્મબુદ્ધિ, અજીવમાં જીવબુદ્ધિ, અમાર્ગમાં માર્ગબુદ્ધિ **(૯) દેરાસરની મોટી આશાતના**–ખાવું, પીવું, ભોજન કરવું, જોડા મુકવા, મૈથન કરવું, ઉંઘવું, થુંકવું, પેશાબ કરવો, ઝાડો કરવો, જુગાર રમવું.**(૧૦) વૈયાવૃત્ય**–સંખ્યા ૧૬૦માં **(૧૧) પયન્ના**–ચઉશરણ, મહાપચ્ચક્ખાણ, આતુર–પચ્ચક્ખાણ, સંસ્તારક, ભક્તપરિજ્ઞા, ગણિવિદ્યા, ચંદ્રવિદ્યા, દેવેન્દ્ર સ્તવ, મરણસમાધિ, તંદુલવૈચારિક **(૧૨) ભવનપતિ**–ત૦ ૪–૧૧માં **(૧૩) દ્રવ્યપ્રાણ**–જી૦ ૪૨માં (ભાવપ્રાણ–ન૦ ૫ માં) **(૧૪) પ્રાયશ્ચિત**–આલોચન, પ્રતિક્રમણ, મિશ્ર, વિવેક, કાયોત્સર્ગ, તપ, છેદ, મૂળ, અનવસ્થાપ્ય, પારાંચિત **(૧૫) કામદશા**–અર્થ (સ્ત્રીને સાંભળતાં જ તેની અભિલાષા)૦ ચિંતન (રાગથી રૂપાદિનું ચિંતવન)૦ શ્રદ્ધા (સંગની અભિલાષા) ૦ સ્મરણ (સંકલ્પ દ્વારા અથવા ફોટો આદિ દેખવાથી આનંદ) ૦ વિકલતા (વિરહના દુઃખથી આહારાદિમાં ઉપેક્ષા) ૦ લજ્જાનાશ (વડીલો સમક્ષ તેના ગુણોનું વર્ણન) ૦ પ્રમાદ (તેના પ્રાપ્તે આરંભો કરવા) ૦ ઉન્માદ (ચિત્ત બગડવાથી જેમ તેમ બોલવું) ૦ તદ્ભાવ (સ્તંભાદિ જે દેખે તેમાં સ્ત્રીની કલ્પના કરી આલિંગનાદિ કરે) ૦ મરણ (પ્રાપ્ત ન થવાથી મુર્છિત થાય) **(૧૬) સમાચારી**–ઇચ્છાકાર (નાના સાધુ પાસે

કામ કરાવતી વખતે તેનો અભિપ્રાય જાણવો દુર્વિનીતને ફરજ પણ પાડે) ૦ મિથ્યાકાર (અયોગ્ય આચરણ કર્યું હોય તો 'મિચ્છા મિ દુક્કડં' આપવું) ૦ તથાકાર (ગુરુદેવના વચનો 'તહત્તિ' કરી સ્વીકાર કરવો) ૦ આવસ્યિકા (દહેરાસર ઉપાશ્રયમાંથી નીકળતાં આવસ્સહિ કહેવું) ૦ નૈષેધિકી (દહેરાસર ઉપાશ્રયમાં પેસતાં નિસીહિ કહેવું) ૦ આપૃચ્છના (કોઈ પણ કાર્ય માટે વડીલની સંમતિ લેવી) ૦ પ્રતિપૃચ્છના (કોઈ પણ કાર્યનો આરંભ કરતી વખતે ફરી આજ્ઞા લેવી અથવા પૂર્વે નિષેધ કર્યો હોય અને કરવા લાયક હોય તો ફરી પૂછવું) ૦ છંદના (પોતાને માટે લાવેલ આહારાદિમાંથી બીજા સાધુઓની ભક્તિ કરવી) ૦ નિમંત્રણા (પોતાના કર્મક્ષય નિમિત્તે સર્વ સાધુઓની ભક્તિ કરવા માટે પ્રાર્થના કરવી) ૦ ઉપસંપદા (રત્નત્રયીની નિર્મળતા અને વૃદ્ધિ કરવા ગુરુની આજ્ઞાપૂર્વક અન્ય-ગચ્છમાં જઈ અન્યગુરુની નિશ્રા સ્વીકારવી)

ઇચ્છા મિચ્છા તહક્કારો, આવસ્સિયાય નિસીહિયા, આપુચ્છણાય પડિપુચ્છા, છંદણાય નિમંતણા (૭૬૦) ઉપ-સંપયા ય કાલે, સમાયારી ભવે દસહાઉ; એએસિં તુ પયાણું, પત્તેય પરૂવણં વોચ્છં (૭૬૧) ૫૦

(૧૭) અંતિમ આરાધના—અતિચાર આલોવવા, વ્રતો લેવાં, ૮૪ લાખ જીવયોનિને ખમાવવી, ૧૮ પાપસ્થાનકોનો ત્યાગ કરવો, ચાર શરણ અંગીકાર કરવાં, દુષ્કૃતની નિંદા કરવી, સુકૃતની અનુ-મોદના કરવી, ૧૨ + ૪ = ૧૬ ભાવના ભાવવી, ચાર આહારનો ત્યાગ કરવો, અને નમસ્કાર મહામંત્રનું સ્મરણ કરવું.

(૧૮) ધ્યાનનાં સ્થાન—ચક્ષુ, કાન, નાસિકાગ્રભાગ, લલાટ, મુખ, નાભિ, મસ્તક, હૃદય, તાળવું, ભૃકુટિ. **(યો૦ શા૦)**

નાભિહૃદયનાસાગ્ર — ભાલભ્રૂતાલુ દૃષ્ટય:;
મુખં કર્ણૌ શિરશ્ચેતિ, ધ્યાનસ્થાનાન્યકીર્તયન્ (૬-૭)

(૧૯) માનવભવની દુર્લભતાનાં દૃષ્ટાંત–ચોલક, પાસક, ધાન્ય, રત્ન, સ્વપ્ન, જુગાર, ચક્ર, કાચબો, યુગ, પરમાણુ.

ચુલ્લગ પાસગ ધન્ને, જુએ રયણે અ સુમિણ ચક્કે અ;
કુમ્મ જુગે પરમાણુ, દસદિટ્ઠંતા મણુઅલમ્ભે (૧)

–: સંખ્યા ૧૧ :–

ભવાભિનંદીજીવો ના ૧૧ દૂર્ગુણો.

(૧) આહાર ને માટે ધર્મ કરે **(૨) પૂજાવા** ને માટે ધર્મ કરે **(૩) ઉપધિ** (વસ્ત્ર–પાત્રાદિ)ને માટે ધર્મ કરે **(૪) ઋદ્ધિગારવ** (શ્રાવકો મારા થશે, તેમનાથી મારૂ ગુજરાન ચાલશે) માટે ધર્મ કરે **(૫) ક્ષુદ્ર**–પારકાં છિદ્ર ઉઘાડે, બીજાના અલ્પ અવગુણ દેખી લોકોની આગળ વિશેષ પ્રકારે કહે અને ગુણ ઢાંકે, પોતાની બડાઈ મારે, પોતાનો ઉત્કર્ષ થાય તેમ લોકોનીઆ ગળ બોલે **(૬) લોભી**–ધન ધાન્ય વસ્ત્ર કીર્તિ આદિ મેળવવામાં તત્પર–લીન હોય તેમજ પોતાની પાસે રહેલી વસ્તુ ભોગવી ન શકે તેમ બીજાને પણ આપી શકે નહિ, સર્વની પાસે માગતો ફરે **(૭) દીન**–પુદ્ગલિક વસ્તુના વિયોગે કરી રાંક, ભવિષ્યકાળની ચિન્તા કરે કે :–હાય હાય હું શું ખાઇશ ? હું શું કરીશ ? એવી ચિન્તાઓ કરે **(૮) મત્સરી**–ઈર્ષાળુ, બીજાના ગુણને સહન કરે નહિ, બીજાને સુખી જોઈ પોતે દુઃખી થાય અને બીજાને દુઃખી જોઈ પોતે રાજી થાય–બલકાય **(૯) ભયવાન**–નિરંતર સર્વ લોકથી ભય પામતો રહે, પુદ્ગલિક વસ્તુના વિયોગનો ભય રાખે **(૧૦) શઠ**–કપટી આચાર વિચાર અને ઉચ્ચારમાં જુદાઈ હોય **(૧૧) અજ્ઞાની**–ધર્મ અને અધર્મના સ્વરૂપથી અજાણ હોય.

(૨) શ્રાવક પડિમા–૦ સમ્યક્ત્વ (અતિચાર અને આગાર રહિત સમ્યક્ત્વ પાળે)**૦વ્રત** (અતિચાર અને આગાર રહિત વ્રત પાળે, પૂર્વની પડિમાના અનુષ્ઠાન સહિત)**૦સામાયિક** (સવારે અને સાંજે સામાયિક કરે, પૂર્વની બન્ને પડિમાઓના અનુષ્ઠાન સહિત, તેવી રીતે પૂર્વ પૂર્વની પડિમાઓ સહિત ઉત્તર ઉત્તરની પડિમાઓ

જાણવી)૦**પૌષધ** (પર્વદિને રાત્રિ દિવસનો ચૌવિહાર પૌષધ કરે) ૦**કાયોત્સર્ગ** (પર્વદિને પૌષધમાં રાત્રે શૂન્યગૃહાદિમાં કાઉસગ્ગ કરે, સ્નાન અને રાત્રિભોજન વર્જે, દિવસે મૈથુન ત્યાગ, અપર્વદિને રાત્રે મૈથુનનું પરિમાણ કરે, ધોતી કચ્છ વિના પહેરે)૦**મૈથુન વર્જન** (બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરે) ૦**સચિત્ત વર્જન** (સચિત વસ્તુનો ત્યાગ કરે) ૦**સ્વયં આરંભ વર્જન** (પોતે આરંભ કરે નહિ) ૦**પ્રેષ્ય આરંભ વર્જન** (બીજા પાસે આરંભ કરાવે નહિ) ૦**ઉદ્દિષ્ટહત્યાગ** (પોતા માટે કરેલ આહારનો ત્યાગ કરે, કોઈ અસ્ત્રાથી મુંડન કરાવે–કોઈ ચોટલી રાખે) ૦**શ્રમણભૂત** (અસ્ત્રાથી મુંડન કરાવે અથવા લોચ કરે, રજોહરણ–પાત્રાદિ સાધુનાં ઉપકરણ લઈ ઘરથી નીકળી સાધુની માફક માસકલ્પાદિ વડે વિચરતો તથા સાધુ સામાચારી–સમિતિ–ગુપ્તિ આદિનું પાલન કરતો ભિક્ષા ફરતાં

પ્રતિમાપ્રતિપન્નાય શ્રમણોપાસકાય ભિક્ષાં દત્ત–પ્રતિમા સ્વીકારેલ શ્રમણોપાસકને ભિક્ષા આપો એમ બોલે.

કસ્ત્વમિતિ કસ્મિંશ્ચિત્પૃચ્છતિ તર્હિ પ્રતિમાપ્રતિપન્નઃ શ્રમણોપાસકોઽહમિતિ કથયતિ–તમે કોણ છો? એમ કોઈ પુછે તો કહે કે પ્રતિમા સ્વીકારેલ શ્રમણોપાસક હું છું.

દરેક પડિમા (અભિગ્રહ)નો જઘન્યકાળ (મરણ અથવા દીક્ષા પ્રાપ્તિનો સંભવ હોવાથી) અંતર્મુહૂર્ત (સમ૦).

અને ઉત્કૃષ્ટકાળ–પહેલી પડિમા એક માસની, બીજી બે માસની એવી રીતે અનુક્રમે વધતાં અગીયારમી પડિમા અગીયાર માસની જાણવી.

–: સંખ્યા ૧૨ :–

(૧) સાધર્મિક–નામ, સ્થાપના, દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ, પ્રવચન, લિંગ, દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર, અભિગ્રહ, ભાવના **(૨) તપ**–ન૦ ત૦ ૩૫–૩૬ માં **(૩) ભાવના**–ન૦ ત૦ ૩૦–૩૧ માં **(૪) બારપર્ષદા**–વિભાગ–૧, પેજ ૮૧ માં **(૫) રાશિ**–વિભાગ–૩, પેજ ૫૫ માં **(૬) અરિહંતના ગુણ**–આઠ પ્રાતિહાર્ય સંખ્યા ૮ માં, જ્ઞાનાતિશય, વચનાતિશય, પૂજાતિશય, અપાયાપગમાતિશય **(૭) ચક્રી**–ભરત,

सगर, मघवान्, सनंत० शान्ति० कुंथु० अर० सुभूम, महापद्म, हरिषेण, जय, ब्रह्मदत्त **(८) उपांग**–औपपातिक राजप्रश्नीय, जीवाभिगम, प्रज्ञापना, सूर्यप्रज्ञप्ति, जंबूद्वीपप्रज्ञप्ति, चन्द्र प्रज्ञप्ति, कल्पिका, कल्पावतंसिका, पुष्पिका, पुष्पचूलिका, वृष्णिदशा **(९) दवलोक**–त० ४–२० मां **(१०) अंग**–विभाग–२ पेज ७७ मां **(११) साधु-पडिमा**१–એક માસની, અલેપભોજન, આહાર–પાણીની એકેક દત્તી० २–બે માસની, બે–બે દત્તી० ૩–ત્રણ માસની, ત્રણ ત્રણ દત્તી० ४–ચાર માસની ચાર ચાર દત્તી० ५–પાંચ માસની, પાંચ પાંચ દત્તી० ६–છ માસની છ છ દત્તી० ७–સાત માસની સાત સાત દત્તી० ૮–સાત અહોરાત્રિની, એકાંતરે નિર્જળ ચોથભક્ત, વચ્ચે ઠામ ચૌવિહાર આયંબિલ, કાયોત્સર્ગ–ઉત્તાનાદિ આસને રહી ઉપસર્ગ સહન કરે० ૯–સાતઅહો–રાત્રિની, તપ આઠમી પ્રમાણે, કાયોત્સર્ગ–ઉત્કટિકાસને અથવા દંડાસને રહી ઉપસર્ગ સહન કરે० १०–સાત અહોરાત્રિની, તપ આઠમી પ્રમાણે, કાયોત્સર્ગ–ગોદોહિકાસન, વીરાસન અથવા કેરીની જેમ વક્ર શરીરે એસી ઉપસર्ગ સહન કરે० ११–એક અહોરાત્રિની નિર્જળછઠ્ઠ. આગળ પાછળ ઠામચૌવિહાર એકાસણું. પ્રથમ એકાસણાની અહોરાત્રિ કાયો-ત્સર્ગ રહી ઉપસર્ગ સહન કરે० १२–એકરાત્રિની, નિર્જળ અઠ્ઠમ, આગળ પાછળ ઠામ–ચૌવિહાર એકાસણું, પ્રથમ એકાસણાની રાત્રિએ સિદ્ધશિલા ઉપર એકાગ્રદૃષ્ટિ રાખી કાયોત્સર્ગ કરી ઉપસર્ગ સહન કરે, અતિચાર રહિત પ્રવૃત્તિ હોય.

ગોદોહિકાસન

:-विधा अभ्यास विधि:-

ઉપયોગપૂર્વક ગુરુમુખથી
સજ્ઝાય આવશ્યકાદિનો નિયમિત કાળે કાઉસ્સગ્ગ પાઠ
શીખવો હોય ત્યારે વંદનપૂર્વક ગુરુમુખથી
લઈ જાણવું, પરંતુ સ્વયં કરવું નહિ

ઉત્કટિકાસન

-:સંખ્યા ૧૩:-

(૧) જાપ–રેચક, પુરક, કુંભક, સાત્વિક, રાજસિક, તામસિક, સ્થિરકૃતિ, સ્મૃતિ, ઇચ્છા, નાદ, ધ્યાન, ધ્યાતાધ્યેયૈકયં, તત્ત્વ **(૨) કાઠિયા**–આળસ, મોહ. અવર્ણવાદ, અહંકાર, ક્રોધ, પ્રમાદ, કૃપણતા, ગુરૂભય. શોક, આજ્ઞાન, અસ્થિરતા, કુતૂહલ, તીવ્ર વિષયાભિલાષ **(૩) સ્થાપનાજીના બોલ**–શુદ્ધ સ્વરૂપના ધારક ગુરુ, જ્ઞાનમય, દર્શનમય, ચારિત્રમય, શુદ્ધશ્રદ્ધામય, શુદ્ધસ્પર્શનામય, શુદ્ધપ્રરૂપનામય, પંચાચાર પાળે, પળાવે, અનુમોદે, મનગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાય ગુપ્તિ ગુપ્તા (પાંચે સ્થાપનાએ જુદા જુદા આ તેર બોલ બોલવા).

(૪) ક્રિયા સ્થાન ૧–**અર્થ** (અનિર્વાહ–જ્ઞાનાદિ પ્રયોજને હિંસાદિ દોષ લગાડવો) ૨–**અનર્થ** (પ્રયોજન વિના દોષ લગાડવો) ૩–**હિંસા** (આને મને માર્યો કે મારશે, એમ ધારી મારે) ૪–**અકસ્માત** (બીજાને મારતાં વચ્ચે બીજો મરે) ૫–**દૃષ્ટિવિપર્યાસ** મિત્રને શત્રુ અને અચોરને ચોર સમજી મારે) ૬–**મૃષા** (જુઠું બોલવું) ૭–**અદત્તાદાન** (કોઈના આપ્યા વિના લેવું) ૮–**અધ્યાત્મ** (વાંકું કોઈ ન બોલે છતાં શંકા રાખી મનમાં ક્રોધ કરી દુભાય, પાપ વ્યાપારોનો વિચાર કરે) ૯–**માન** (જાતિ વિ૦નું અભિમાન કરી બીજાને હલકા માને) ૧૦–**મિત્ર** (થોડા અપરાધે વધુ દંડ) ૧૧–**માયા** (કપટથી મનમાં જુદું, વચનમાં જુદું, કાયાથી જુદું આચરે) ૧૨–**લોભ** (લોભથી દોષ લગાડે, આસક્તિથી પાપારંભમાં પ્રવર્તે) ૧૩–**ઇરિયાપથિકી** (યૌગિક ક્રિયા, એક સમયનો બંધ, ૧૧ થી ૧૩ મે ગુણઠાણે હોય).

શ્રી સહસ્રફણા પાર્શ્વનાથજી

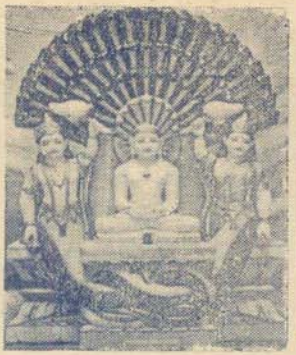

આ. કીર્તિસાગરસૂરિજી

આ. ઋદ્ધિસાગરસૂરિજી

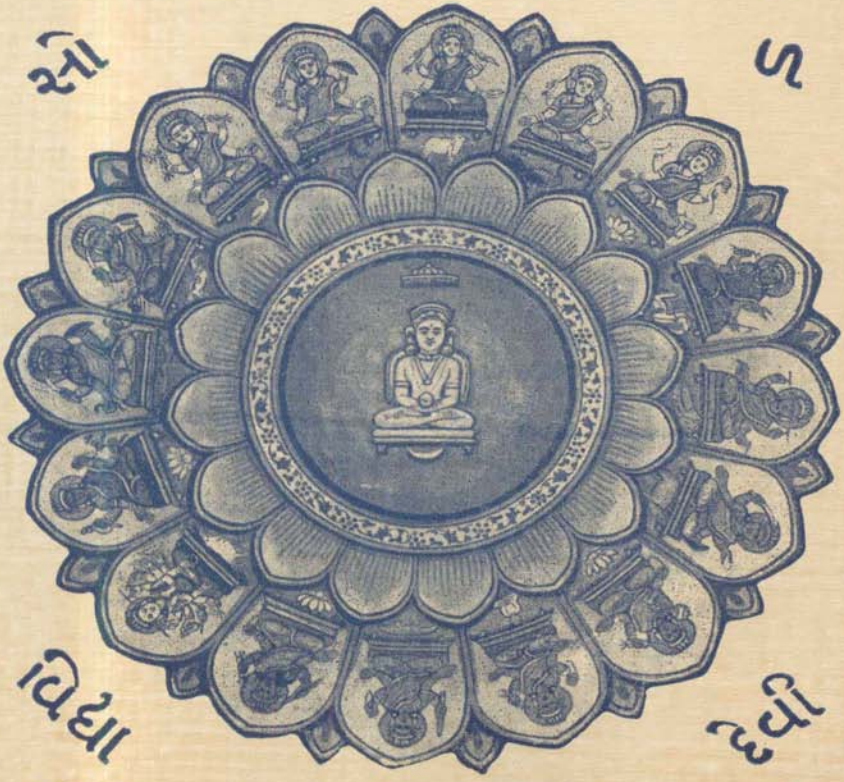

ચૌદ સ્વપ્ન નિહાળતા માતા ત્રિશલાદેવી

-:સંખ્યા ૧૪:-

(૧) **પૂર્વ**-ઉત્પાદ, અગ્રાયણી, વીર્યપ્રવાદ, અસ્તિ-પ્ર૦ જ્ઞાન-પ્ર૦ સત્ય-પ્ર૦ આત્મ-પ્ર૦ કર્મ-પ્ર૦ પ્રત્યાખ્યાન-પ્ર૦ વિદ્યા-પ્ર૦ કલ્યાણપૂર્વ, પ્રાણાયુપૂર્વ, ક્રિયા વિશાળ, લોકબિન્દુસાર (૨) **લૌકિક-વિદ્યા**-બ્રહ્મ, ચાતુરી, બલ, વાહન, દેશના, બાહુ, જલતરણ, રસાયણ, ગાયન, વાદ્ય, વ્યાકરણ, ભેદ, જ્યોતિષ, વૈદક (૩) **લોકોત્તર વિદ્યા**-ગણિતાનુયોગ, ધર્મકથાનુ૦ દ્રવ્યાનુ૦ ચરણકરણાનુ૦ શિક્ષા, વ્યાકરણ, છંદ, અલંકાર, જ્યોતિષ, નિરુક્તિ, ઇતિહાસ, ધર્મશાસ્ત્ર, મીમાંસા, ન્યાય (૪) **સમુર્ચ્છિમ ઉત્પત્તિ સ્થાન**-વિષ્ટા, પેશાબ, શ્લેષ્મ, વમન, પિત્ત, પરૂ, લોહી, વીર્ય, વીર્યપુદ્ગલ, નાસિકામેલ, મૃતક, સ્ત્રી-પુરુષનો સંયોગ, ગટર, મનુષ્યનાં સર્વ અશુચિ સ્થાનો (૫) **ગુણસ્થાન**-કર્મગ્રન્થ-૨-૨ માં (૬) **રત્ન**-સેનાપતિ, ગૃહપતિ, પુરોહિત, ઘોડો, હાથી, સુથાર, સ્ત્રી, ચક્ર, છત્ર, ચર્મ, મણી, કાકિણી, ખડ્ગ, દંડ (૭) **અભ્યંતરગાંઠ**-મિથ્યાત્વ, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, હાસ્ય, રતિ, અરતિ, ભય, શોક, જુગુપ્સા, સ્ત્રીવેદ, પુરુષવેદ, નપુંસકવેદ.

-:સંખ્યા ૧૫:-

(૧) **પરમાધામી**-અંબ, અંબરિષ, શ્યામ, સબલ, રૌદ્ર, ઉપરૌદ્ર, કાલ, મહાકાલ, અસિપત્ર, ધનુઃ, કુંભ, વાલુક, વૈતરણી, ખરસ્વર, મહાઘોષ (૨) **યોગ** દંડક ૨૧ માં (૩) **સિદ્ધ**-ન૦ ૫૫ માં

-:સંખ્યા ૧૬:-

(૧) **સંજ્ઞા**-સુખ, દુઃખ, મોહ, જુગુપ્સા, શોક, ધર્મ, આહાર, ભય, મૈથુન, પરિગ્રહ, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, લોક, ઓઘ **બૃ૦** સં૦ ૩૪૧-૪૨ માં (૨) **વિદ્યાદેવી**-સંતિકરં ૫-૬ માં.

–: સોળવિદ્યાદેવી :–

નામ	વર્ણ	વાહન	હાથ	જમણા હાથમાં	ડાબા હાથમાં
રોહિણી	શ્વેત	ગાય	૪	માળા, બાણ	શંખ, ધનુષ
પ્રજ્ઞપ્તિ	શ્વેત (રક્ત)	મયૂર	૪ (૨)	વરદ, શક્તિ	બીજોરું, શક્તિ (કમળ)
વજ્રશૃંખલા	શ્વેત (પીત)	કમળ	૪ (૨)	વરદ, સાંકળ (ગદા)	કમળ, સાંકળ
વજ્રાંકુશી	પીત	હાથી	૪	વરદ, વજ્ર (ખડ્ગ, ફળ, માળા)	બીજોરું, અંકુશ (ઢાળ, ભાલો, ચક્રી)
અપ્રતિચક્રા (ચક્રેશ્વરી)	વીજળી જેવો (ભિન્નભિન્ન)	ગરુડ (મનુષ્ય)	૪	ચક્ર, ચક્ર	ચક્ર, ચક્ર
પુરુષદત્તા	પીત, (રક્ત)	બે'સ (કમળ)	૪ (૨)	વરદ, ખડ્ગ	બીજોરું, ઢાળ
કાળી	કૃષ્ણ	કમળ	૪ (૨)	માળા, ગદા, ત્રિશૂળ	વજ્ર, અભય, (વરદ, મુદ્ગર)
મહાકાળી	તમાકુ જેવો (મયૂર કંઠ જેવો)	પુરુષ	૪	માળા, વજ્ર (ફળ, કમળ)	અભય, ઘંટ, (વજ્ર, વરદ, માળા)
ગૌરી	પીત (શ્વેત)	બેઠો (બળદ)	૪	વરદ, મુશળ (દંડ)	માળા, કમળ
ગંધારી	નીલ (કૃષ્ણ)	કમળ	૪	વરદ, મુશળ (દંડ, ત્રિશૂળ)	અભય, વજ્ર, (વરદ)
મહાજ્વાલા (સર્વાસ્ત્રા)	શ્વેત	ભુંડ (બિલાડો, હંસ)	૧૨	ચક્ર, ગદા, શક્તિ, ખડ્ગ, શૂલી, વરદ, (જ્વાલા, સર્પ)	ભાલો, કમળ, ઢાલ, માળા, ચક્ર, ધનુષ, (જ્વાલા, સર્પ)
માનવી	કૃષ્ણ (નીલ)	કમળ	૪	વરદ, પાશ (વૃક્ષ)	માળા, વૃક્ષ
વૈરોટ્યા	કૃષ્ણ (શ્વેત)	અજગર (ગરુડ, સિંહ)	૪ (ઊંચો હાથ)	ખડ્ગ, સર્પ	ઢાળ, સર્પ (વરદ)
અચ્છુપ્તા	વીજળી જેવો	બેઠો	૪	ખડ્ગ, બાણ	ઢાળ, સર્પ, ધનુષ
માનસી	શ્વેત (પીત)	હંસ	૪	વરદ, વજ્ર (શૂળી)	માળા, વજ્ર
મહામાનસી	શ્વેત	સિંહ (ભમર, હરણ)	૪	વરદ, ખડ્ગ	કુંડી, ઢાળ

–:સંખ્યા ૧૭:–

(૧) સંડાસા (સાંધાઓ) અમાસમણની પ્રમાર્જના– (૧ થી ૩) પાછળના ભાગમાં કમ્મરથી પગની પાની સુધી જમણા અને ડાબા પગને તથા બન્ને પગની વચ્ચેના ભાગને ઓઘાથી પૂજવો (**૪ થી ૬**) ઉપર પ્રમાણે આગળના ભાગમાં ઓઘાથી પૂજવો (**૭ થી ૯**) જમણા અને ડાબા પગની તથા બન્ને પગની વચ્ચે રહેલ ભાગની સામે રહેલી, પગની આગળની ભૂમિને ઓઘાથી પૂજવી (**૧૦–૧૧**) નીચે બેસી જમણા લલાટથી ડાબા હાથ ઉપર થઇ પાછળ કોણી સુધી હાથને મુહપત્તિથી પૂજે, પછી ડાબા હાથમાં મુહપત્તિ લઇ ડાબાલલાટથી જમણા હાથ ઉપર થઇ પાછળ કોણી સુધી હાથને મુહપત્તિથી પૂજે (**૧૨ થી ૧૪**) મુહપત્તિથી ત્રણવાર ઓઘાને પૂજે (**૧૫ થી ૧૬**) ઉભા થતી વખતે જ્યાં ઉભા રહેવાનું છે ત્યાં જમણા અને ડાબા પગની તથા બન્ને પગની વચ્ચે રહેલ ભાગની સામે રહેલી પગની પાછળની ભૂમિને પૂજવી.

(૨) ભાવ શ્રાવકનાં ભાવગત લક્ષણ (૧) સ્ત્રી ત્યાગના પરિણામવાળો (૨) ઇન્દ્રિય નિરોધક (૩) અર્થને અસાર જાણે (૪) સંસારને વિટંબન જાણે (૫) વિષયોને કિંપાક ફળ જેવા જાણે (૬) તીવ્ર આરંભ કરે નહિ (૭) ગૃહવાસને જેલ સમાન માને (૮) સુગુરૂની ભક્તિ વડે દર્શન શુદ્ધિ કરે (૯) ગાડરીયા પ્રવાહમાં તણાય નહિ (૧૦) શાસ્ત્રાનુસારી પ્રવૃત્તિ હોય (૧૧) યથાશક્તિ દાન કરનાર (૧૨) ધર્મ કરવામાં શરમાય નહિ (૧૩) રાગ–દ્વેષ છોડનારો (૧૪) મધ્યસ્થ (૧૫) સર્વ પદાર્થને ક્ષણિક વિચારે (૧૬) વિરક્ત થઇ વિષય ભોગોને ભોગવે (૧૭) વેશ્યાની જેમ ઘરવાસનું પાલન કરે.

(૩) સંયમ (૧ થી ૫) પૃથ્વી–જલ–અગ્નિ–વાયુ અને વનસ્પતિનો (૬ થી ૯) બે૦ તે૦ ચઉ૦ અને પંચેન્દ્રિયનો (૧૦) અજીવનો (૧૧) પ્રેક્ષાનો–દરેક કાર્યમાં પ્રથમ ચક્ષુથી જોવું (૧૨)

ઉપેક્ષાનો–પ્રમાદી અને સાવદ્ય વેપારવાળા તરફ મધ્યસ્થ ભાવના (૧૩) પ્રમાર્જનાનો (૧૪) પરિષ્ઠાપનાનો–અનુપયોગી અને દોષિત વસ્ત્ર–પાત્ર અશનાદિને વિધિ પૂર્વક પરઠવવું (૧૫ થી ૧૭) મન વચન કાયાનો સંયમ.

પુઢવિ દગ અગણિ મારુય વણસ્સઇ બિ તિ ચઉ પણિંદિ અજ્જીવા: પેહુપ્પેહ પમજ્જણ પરિટ્ઠવણ મણો વઇ કાયે (૫૫૬ પ્ર.)

–:સંખ્યા ૧૮:–

(૧) પૌષધદોષ–(૧) અવિરતિએ લાવેલ આહાર પાણી લેવા (૨) પૌષધ નિમિત્તે સરસ આહાર લેવો (૩) ઉત્તર પારણાના દિવસે સરસ આહાર વાપરવો (૪) પૌષધમાં કે આગળ દિવસે પૌષધને ઉદ્દેશીને શરીરની શોભા વધારે કરવી (૫) પૌષધ નિમિત્તે વસ્ત્ર ધોવરાવવા (૬) પૌષધ નિમિત્તે આભૂષણાદિક તૈયાર કરાવવા (૭) પૌષધ નિમિત્તે વસ્ત્ર રંગાવવા (૮) પૌષધમાં શરીર પરથી મેલ ઉતારવો (૯) રાત્રિના પહેલા પહોરે નિદ્રા લેવી તથા બીજા પહોરે સંથારા પોરિસી ભણાવ્યા વિના નિદ્રા લેવી (૧૦) પૌષધમાં સ્ત્રીને લગતી વાત કરવી (૧૧) આહારને સારો કે ખોટો કહેવો (૧૨) પૌષધમાં રાજદ્વારી કે યુદ્ધને લગતી વાત કરવી (૧૩) પૌષધમાં દેશને લગતી વાત કરવી (૧૪) પૌષધમાં પ્રતિલેખ્યા–પ્રમાર્જ્યા વિના લઘુનીતિ વડીનીતિ વિ. પરઠવવું (૧૫) પૌષધમાં નિન્દા કરવી (૧૬) પૌષધમાં અવિરતિ સાથે વાત કરવી (૧૭) પૌષધમાં ચોર સંબંધી વાત કરવી (૧૮) પૌષધમાં સ્ત્રીનાં અંગોપાંગાદિ નિરખીને જોવા.

(૨) દર્શનતિથિ–૧–૨ એ એકમ, ૩–૪ એ ત્રીજ, ૫–૬ એ ચોથ, ૭–૮ એ છઠ્ઠ, ૯–૧૦ એ સાતમ, ૧૧–૧૨ એ નોમ,

(૩) દોષરહિત તીર્થંકર–અજ્ઞાન, નિદ્રા, મિથ્યાત્વ, રાગ, દ્વેષ, અવિરતિ, હાસ્ય, રતિ, અરતિ, ભય, શોક, જુગુપ્સા, વેદ, દાનાંતરાય, લાભાં૦ ભોગાં૦ ઉપભોગાં૦ વીર્યાં૦

અન્તરાયા દાન લાભ–વીર્ય ભોગોપભોગગાઃ; હાસો રત્યરતી ભીતિ–જુંગુપ્સા શોક એવ ચ (૭૨) કામો મિથ્યાત્વમજ્ઞાનં, નિદ્રા ચાવિરતિસ્તથા; રાગો દ્વેષશ્ચ નો દોષા–સ્તેષામષ્ટાદશાપ્યમી (૭૩–અ. ચિ.)

–:સંખ્યા ૧૯:–

(૧) કાઉસ્સગ્ગના દોષ–૧–ઘોટક (ઘોડાની જેમ એક પગ ઉંચો વાંકો રાખે) ૨–લતા (વેલડીની જેમ શરીરને હલાવે) ૩–સ્તંભાદિ (થંભ–ભીંત વિ૦ નો ટેકો રાખે) ૪–માલ (ઉપર માળનો મસ્તકે ટેકો રાખે) ૫–ઉદ્ધિ (ગાડીની ઉધીની જેમ અંગુઠા અથવા પાની મેળવીને રાખે) ૬–નિગડ (પગમાં બેડી નાખ્યાની જેમ પગ પહોળા રાખે) ૭–શબરી (નગ્ન ભીલડીની જેમ ગુહ્યસ્થાને હાથ રાખે) ૮–ખલિણ (ઘોડાના ઘોકડાની જેમ ઓઘાયુક્ત હાથ આગળ રાખે) ૯–વધૂ (નવ પરિણીત સ્ત્રીની જેમ માથું નીચું રાખે) ૧૦–લંબોત્તર (નાભી ઉપર અને ઢીંચણથી નીચે વસ્ત્ર રાખે) ૧૧–સ્તન (મચ્છર–અજ્ઞાન કે લજ્જાથી સ્ત્રીની જેમ હૃદયને વસ્ત્રથી ઢાંકી દે) ૧૨–સંયતિ (ઠંડી આદિના ભયથી સાધ્વીની જેમ સર્વ શરીર ઢાંકી દે) ૧૩–ભમુહંગુલી (કાઉસ્સગ્ગની સંખ્યા ગણવા ભૃકુટી અથવા આંગળી હલાવે) ૧૪–વાયસ (કાગડાની જેમ ડોળા ફેરવે) ૧૫–કપિત્થ (વસ્ત્રો મલીન થવાના ભયથી કોડની જેમ ગોપવી રાખે) ૧૬–શિરઃકંપ (ભૂત–વળગાડની જેમ માથું ધુણાવે) ૧૭–મુક (મુંગાની જેમ હું હું કરે) ૧૮–મદિરા (દારૂ પીનારની જેમ બડબડાટ કરે) ૧૯–પ્રેક્ષ્ય (વાંદરાની જેમ આજુબાજુ જોયા કરે અને હોઠ હલાવે)

લંબુત્તર–સ્તન અને સંયતિ આ ત્રણ દોષ **સાધ્વીઓને** ન હોય, તેથી તેમને **૧૬ દોષ હોય.**

ઉપરના ત્રણ અને વધુ દોષ **શ્રાવિકાઓને** ન હોય, તેથી તેમને **૧૫ દોષ હોય.**

–: સંખ્યા ૨૦ :–

(૧) **વિહરમાન તીર્થંકર**–સીમંધર, યુગમંધર, બાહુ, સુબાહુ, સુજાત, સ્વયંપ્રભ, ઋષભાનન, અનંતવીર્ય, સુરપ્રભ, વિશાળ, વજ્રધર, ચંદ્રાનન, ચંદ્રબાહુ, ભુજંગ, ઇશ્વર, નેમિપ્રભ, વીરસેન, મહાભદ્ર, દેવયશા, અજીતવીર્ય (૨) **વિહરમાન તીર્થંકર લંછન**–વૃષભ હાથી, હરણ વાનર, સૂર્ય, ચંદ્ર, સિંહ, હાથી, ચંદ્ર, સૂર્ય, વૃષભ, વૃષભ, કમલ, કમલ, ચંદ્ર, સૂર્ય, હાથી, વૃષભ, ચંદ્ર, સૂર્ય.

(૩) **અસમાધિસ્થાન**–૧–ઉતાવળથી ચાલવું ૨–પૂજ્યા વિના બેસવું. ૩–જેમ તેમ પૂજીને બેસવું ૪–આગંતુક સાધુ સાથે ઝઘડો કરવો. ૫–નિષ્કારણ વધુ પડતા ઉપકરણો વાપરવા ૬–વડીલ સામે અવિનયથી બોલવું. ૭–જ્ઞાનવૃદ્ધ વયોવૃદ્ધાદિનો ઉપઘાત કરવો ૮–જયણા વિનાની પ્રવૃત્તિથી જીવહિંસા કરવી ૯–ચીડીયો સ્વભાવ રાખો વારંવાર ક્રોધ કરવો. ૧૦–ક્રોધની પરંપરા ચલાવવી ૧૧–નિન્દા કરવી. ૧૨–નિશ્ચય પૂર્વક બોલવું ૧૩–અકાલે સ્વાધ્યાય કરવો. ૧૪–ભૂતકાલના બનાવો યાદ કરી કષાયોની ઉદીરણા કરવી ૧૫–પગ પૂજવા નહિ અથવા અશુદ્ધ પૃથ્વી ઉપર બેસવું ૧૬–રાત્રે ઉંચે સ્વરે બોલવું. અગર સાવદ્ય ભાષા બોલવી ૧૭–કષાયને આધીન થવું. ૧૮–સમુદાયમાં એક બીજાને આડું અવળું સમજાવી કુસંપ કરાવવો ૧૯–ઘણું ભોજન કરવું અગર વારંવાર ભોજન કરવું. ૨૦–ગોચરીના દોષો ટાળવા નહિ.

–: संख्या २१ :–

(१) **सम्यक्त्वस्थान**–१–हस्त मैथुन २–अतिक्रम–व्यतिक्रम अने अतिचारथी ब्रह्मचर्यमां दोष लगाडवो. ३–रात्रि भोजन ४–आधाकर्मि ग्रहण ५–राजपिंड ग्रहण ६–क्रित ग्रहण ७–प्रामित्य ग्रहण ८–अभ्याहृत ग्रहण ९–आछेद्य ग्रहण. १०–त्याग करेलुं लेवुं ११–७ मासमां એક गच्छमांथी બીજા गच्छमां જવું. १२–એક માસમાં ત્રણવાર નદી ઉતરવી १३–એક માસમાં ત્રણવાર કપટ કરવું. १४–જાણીને હિંસા કરવી १५–જાણીને જુઠું બોલવું. १६–જાણીને અદત્ત લેવું. १७–દોષિત પૃથ્વી ઉપર બેસવું १८–અનુપયોગથી આવેલ અભક્ષ્યાદિ ચીજો જાણ્યા પછી પણ લાલસાથી વાપરવી १९–એક વર્ષમાં દશવાર લેપ નદી ઉતરવી. २०–એક વર્ષમાં દશવાર કપટ કરવું. २१–કાચા પાણીવાળા હાથે ગોચરી વહોરવી. આ સર્વે સંયમને કલંક લગાડનાર રથાનો છે.

(२) द्रव्य श्रावकनां लक्षण–१–अक्षुद्र २–रूपवान ३–सौम्यप्रकृति ४–लोकप्रिय ५–अक्रूर ६–भीरु ७–असठ ८–दाक्षिण्यता ९–लज्जाळु १०–दयाळु ११–सौम्यदृष्टि–मध्यस्थ १२–गुणरागी १३–सत्कथक १४–सहायकयुत १५–दीर्घदर्शी १६–विशेषज्ञ १७–वृद्धानुगत १८–विनयवंत. १९–कृतज्ञ २०–परहितकारी २१–लब्धलक्ष.

(3) **मिथ्यात्व** (संख्या ५–६–१० मां)

–: संख्या २२ :–

(१) **अभक्ष्य**–१–वडनां फळ, २–पींपळानां फळ, ३–पीपळनां फळ, ४–ऊंबरनां फळ, ५–कोठिंबडा, ६–दाड, ७–मांस, ८–माखण, ९–मध, १०–हिम, ११–विष, १२–करा, १३–काचीमाटी–काचुंभीठुं, १४–रात्रिभोजन, १५–बहुबीज (खसखस, अंजीर, वि०) १६–अनंतकाय, १७–बोळअथाणुं १८–विदळ (काचा दहि-दुध-छाश-साथे कठोळ खावुं–

ભેગું કરવું) તે, ૧૯–રીંગણાં, ૨૦–અજાણ્યાં ફળ–ફૂલ, ૨૧–તુચ્છ ફળ (થોડું ખાવાનું–ફેંકવાનું વધારે) ૨૨–ચલિતરસ (જેનો વર્ણ–ગંધ–રસ–સ્પર્શ બદલાઇ જવાથી બે સ્વાદ થયેલાં જેમકે વાસી રોટલી, નરમપુરી, દુધની મલાઇ વિ૦) બે રાત્રિ પછીનું દહિ.

(૨) પરિષહ (ન. ત. ૨૭–૨૮ માં)

–: સંખ્યા ૨૩ :–

(૧) પાંચ ઇન્દ્રિયોના વિષય–વર્ણ–૫, રસ–૫, સ્પર્શ–૮, (સંખ્યા ૫–૮ માં) સુગંધ, દુર્ગંધ, સચિત્ત શબ્દ, અચિત્ત શબ્દ, અને મિશ્ર શબ્દ.

–: સંખ્યા ૨૪ :–

(૧) અનાગત તીર્થંકર–પદ્મનાભ, સુરદેવ, સુપાર્શ્વ, સ્વયંપ્રભ, સર્વાનુભૂતિ, દેવશ્રુત, ઉદય, પેઢાળ, પોટીલ, શતકીર્તિ, સુવ્રત, અમમ, નિષ્કષાય, નિષ્પુલાક, નિર્મમ, ચિત્રગુપ્ત, સમાધિ, સંવર, યશોધર, વિજય, મલ્લિ, શ્રીદેવ, અનંતવીર્ય, ભદ્રકૃત્ (૨) **અતીત તીર્થંકર**–કેવળજ્ઞાની, નિર્વાણી, સાગર, મહાયશ, વિમલ, સર્વાનુભૂતિ, શ્રીધર, શ્રીદત્ત, દામોદર, સુતેજા, સ્વામિનાથ, મુનિસુવ્રત, સુમતિ, શિવગતિ, અસ્ત્યાગ, નમીશ્વર, અતીત, યશોધર, કૃતાર્થ, જિનેશ્વર, શુદ્ધમતિ, શિવંકર, સ્પંદન, સંપ્રતિ (૩) **વર્તમાન તીર્થંકર**–૧ બૃહચ્છાન્તિમાં (૪) **વર્તમાન તીર્થંકર વર્ણ**–પદ્મપ્રભુ ને વાસુપૂજ્ય રક્ત, ચંદ્રપ્રભુ ને સુવિધિ૦ શ્વેત, મલ્લિ૦ ને પાર્શ્વ૦ નીલ, મુનિસુવ્રત ને નેમિ૦ શ્યામ, બાકીના પીત (૫) **વર્તમાન તીર્થંકરના યક્ષ–યક્ષિણી**–સંતિકરં–૭ થી ૧૦ માં.

તહ સગ્ગચ્યૂઓ દુપ્પસહો, સાહુણ્ણિઅ ફલ્ગુસિરિ; નાઇલસડ્ઢી સડ્ઢી, સચ્ચસિરિ અંતિમો સંઘો (૧) સુઅ સૂરિ સંઘ ધમ્મો પુવન્હે, છિજ્જઇ અગણિ સાયં; નિવ વિમલવાહણો; સુહુમમંતિ નયધમ્મ મજ્ઝન્હે (૨)

વર્તમાન તીર્થંકર (૨૪) નાં લંછન

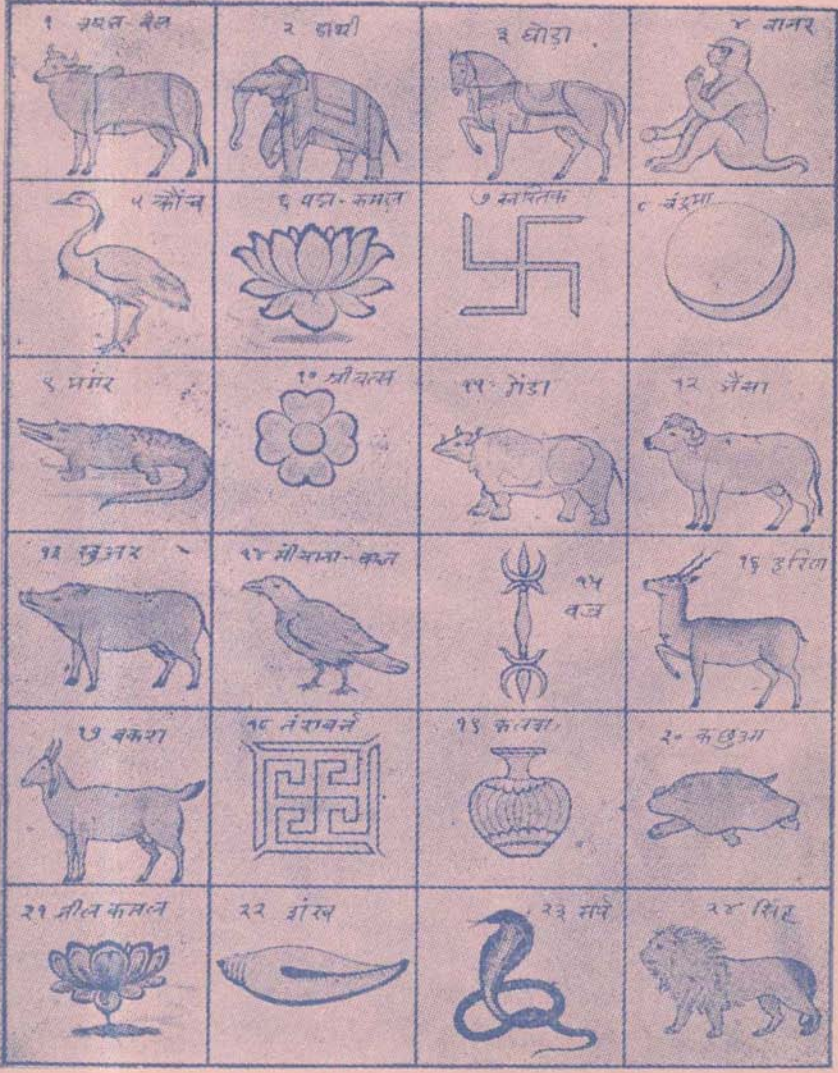

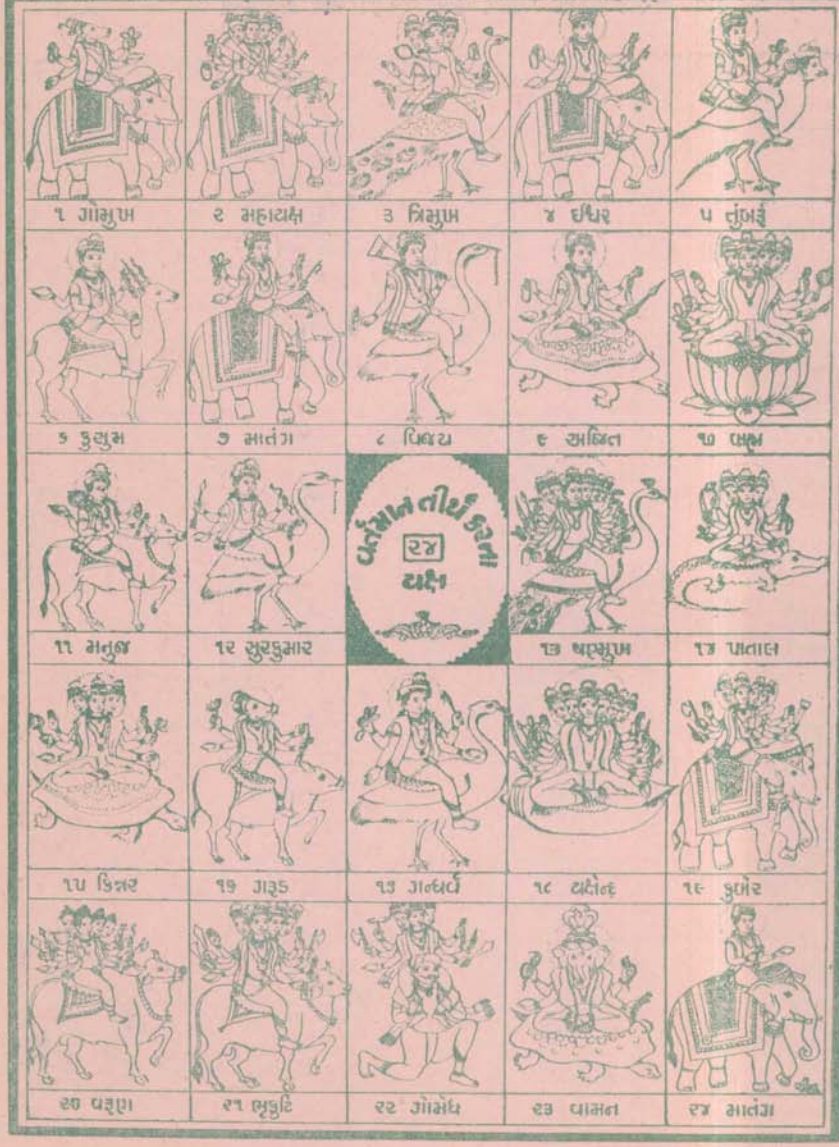
૧ ગોમુખ
૨ મહાયક્ષ
૩ ત્રિમુખ
૪ ઈશ્વર
૫ તુંબરૂ
૬ કુસુમ
૭ માતંગ
૮ વિજય
૯ અજિત
૧૦ બ્રહ્મ
૧૧ મનુજ
૧૨ સુરકુમાર
ચતુર્વિધ તીર્થ કરની
૨૪
યક્ષ
૧૩ ષણ્મુખ
૧૪ પાતાલ
૧૫ કિન્નર
૧૬ ગરૂડ
૧૭ ગન્ધર્વ
૧૮ ઘટેન્દ્ર
૧૯ કુબેર
૨૦ વરૂણ
૨૧ ભ્રકુટિ
૨૨ ગોમેધ
૨૩ વામન
૨૪ માતંગ

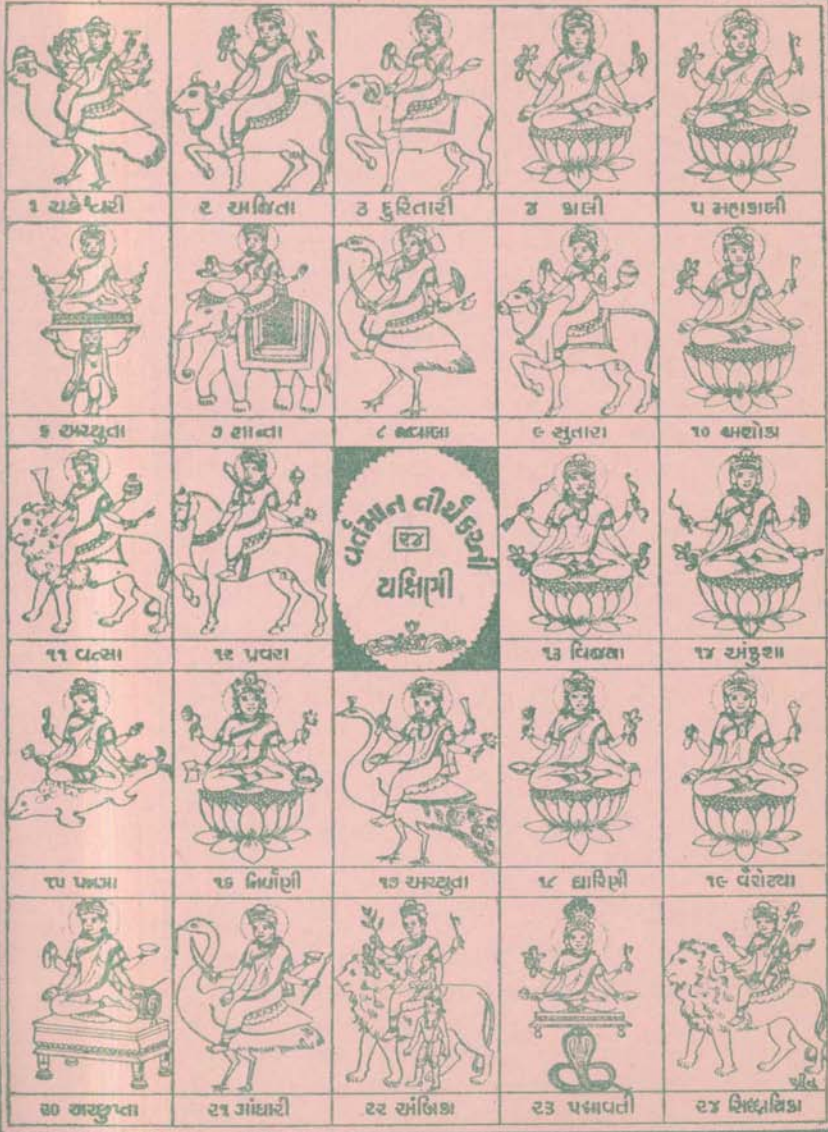
વર્તમાન વીશ તીર્થંકરની
શાસન
યક્ષિણી
૧ ચક્રેશ્વરી
૨ અજિતા
૩ દુરિતારી
૪ કાલી
૫ મહાકાલી
૬ અચ્યુતા
૭ શાન્તા
૮ જ્વાલા
૯ સુતારા
૧૦ અશોકા
૧૧ વત્સા
૧૨ પ્રવરા
૧૩ વિજયા
૧૪ અંકુશા
૧૫ પન્નગા
૧૬ નિર્વાણી
૧૭ અચ્યુતા
૧૮ ધારિણી
૧૯ વૈરોટ્યા
૨૦ અચ્છુપ્તા
૨૧ ગાંધારી
૨૨ અંબિકા
૨૩ પદ્માવતી
૨૪ સિદ્ધાયિકા

—: વર્તમાન તીર્થંકરના યક્ષ :—

યક્ષ	વર્ણ	વાહન	નેત્ર	મુખ	હાથ	જમણા હાથમાં	ડાબા હાથમાં
૧	સુવર્ણ	હાથી	૨	૧	૪	વરદ, માળા	બીજોરું, પાશ
૨	શ્યામ	હાથી	૨	૪	૮	વરદ, મુદ્ગર, માળા, પાશ.	બીજોરું, અભય, અંકુશ, અક્ષિ
૩	શ્યામ	મયૂર	૩	૩	૬	નકુલ, ગદા, અભય	બીજોરું, નાગ, માળા
૪	શ્યામ	હાથી	૨	૧	૪	બીજોરું, માળા	નકુલ, અંકુશ
૫	શ્વેત	ગરૂડ	૨	૧	૪	વરદ, શક્તિ	ગદા, નાગપાશ
૬	નીલ	હરણ	૨	૧	૪	બીજોરું, અભય	નકુલ, માળા
૭	નીલ	હાથી	૨	૧	૪	બિલ્વ, પાશ	નકુલ, અંકુશ
૮	નીલ	હંસ	૩	૧	૨	ચક્ર	મુદ્ગર
૯	શ્વેત	કાચબો	૨	૧	૪	બીજોરું, માળા	નકુલ, ભાલો
૧૦	શ્વેત	પદ્મ	૩	૪	૮	બીજોરું, મુદ્ગર, પાશ, અભય	નકુલ, ગદા, અંકુશ, માળા
૧૧	શ્વેત	બળદ	૩	૧	૪	બીજોરું, ગદા	નકુલ, માળા
૧૨	શ્વેત	હંસ	૨	૧	૪	બીજોરું, બાણ	નકુલ, ધનુષ
૧૩	શ્વેત	મયૂર	૨	૬	૧૨	ફળ, ચક્ર, બાણ, ખડ્ગ, માળા, પાશ	નકુલ, ચક્ર, ધનુષ, અંકુશ, ઢાળ, અભય
૧૪	રક્ત	મગર	૨	૩	૬	પદ્મ, ખડ્ગ, પાશ	નકુલ, માળા, ઢાળ
૧૫	રક્ત	કાચબો	૨	૩	૬	બીજોરું, ગદા, અભય	નકુલ, પદ્મ, માળા
૧૬	શ્યામ	ભુંડ	૨	ભુંડ જેવુ	૪	બીજોરું, પદ્મ	નકુલ, માળા
૧૭	શ્યામ	હંસ	૨	૧	૪	વરદ, પાશ	બીજોરું, અંકુશ
૧૮	શ્યામ	શંખ	૩	૬	૧૨	બીજોરું, બાણ, ખડ્ગ, પાશ, મુદ્ગર, અભય	નકુલ, ધનુષ, ઢાળ, માળા, અંકુશ, શૂળી.
૧૯	ઈન્દ્રધનુષ જેવો	હાથી	૨	૪	૮	વરદ, પરશુ, શુળી, અભય	બીજોરું, શક્તિ, મુદ્ગર, માળા
૨૦	શ્વેત	બળદ	૩	૪	૮	બીજોરું ગદા, બાણ, શક્તિ	નકુળ, કમળ, ધનુષ, પરશુ
૨૧	સુવર્ણ જેવો	બળદ	૩	૪	૮	બીજોરું, મુદ્ગર, અભય, શક્તિ	નકુળ, વજ્ર, માળા, પરશુ
૨૨	શ્યામ	પુરુષ	૨	૩	૬	બીજોરું, પરશુ, ચક્ર	નકુલ, શૂળી, શક્તિ
૨૩	શ્યામ	કાચબો	૨	હાથી જેવું	૪	બીજોરું, સર્પ	નકુલ, સર્પ
૨૪	શ્યામ	હાથી	૨	૧	૨	નકુલ	બીજોરું

(૬) વર્તમાન તીર્થંકરની યક્ષિણી

યક્ષિણી	વર્ણ	વાહન	હાથ	જમણાહાથમાં	ડાબાહાથમાં
૧	સુવર્ણ	ગરુડ	૮	વરદ, બાણ, ચક્ર, પાશ,	ધનુષ, વજ્ર, ચક્ર, અંકુશ
૨	શ્વેત	ગાય	૪	વરદ, પાશ,	બીજોરું, અંકુશ
૩	શ્વેત	ઘોડો	૪	વરદ, માળા	ફળ, અભય
૪	શ્યામ	પદ્મ	૪	વરદ, પાશ,	નાગ, અંકુશ
૫	સુવર્ણ	પદ્મ	૪	વરદ, પાશ,	બીજોરું, અંકુશ
૬	શ્યામ	મનુષ્ય	૪	વરદ, બાણ	ધનુષ, અભય
૭	સુવર્ણ	હાથી	૪	વરદ, માળા	શૂળી, અભય
૮	પીત	હંસ	૪	ખડ્ગ, મુદ્ગર	ઢાળ, પરશુ
૯	શ્વેત	બળદ	૪	વરદ, માળા	કળશ, અંકુશ
૧૦	નીલ	પદ્મ	૪	વરદ, પાશ	બીજોરું, અંકુશ
૧૧	શ્વેત	સિંહ	૪	વરદ, મુદ્ગર	કળશ, અંકુશ
૧૨	શ્યામ	ઘોડો	૪	વરદ, શક્તિ	પુષ્પ, ગદા
૧૩	નીલ	પદ્મ	૪	બાણ, પાશ	ધનુષ, નાગ
૧૪	શ્વેત	પદ્મ	૪	ખડ્ગ, પાશ	ઢાળ, અંકુશ
૧૫	શ્વેત	મચ્છ	૪	કમળ, અંકુશ	પદ્મ, અભય
૧૬	શ્વેત	પદ્મ	૪	કમળ, પુસ્તક	કમંડળ, કમળ
૧૭	શ્વેત	મયૂર	૪	બીજોરું, શૂળી	ખોલાવાળી લટું પદ્મ
૧૮	શ્યામ	પદ્મ	૪	બીજોરું, કમળ	માળા, પાશ
૧૯	શ્યામ	પદ્મ	૪	વરદ, માળા	બીજોરું, શક્તિ
૨૦	પીત	ભદ્રાસન	૪	વરદ, માળા	બીજોરું, શૂળી
૨૧	શ્વેત	હંસ	૪	વરદ, ખડ્ગ	બીજોરું, ભાલો
૨૨	સુવર્ણ	સિંહ	૪	આમ્રલુંબી, પાશ	પુત્ર, અંકુશ
૨૩	સુવર્ણ	કુર્કટસર્પ	૪	પદ્મ, પાશ	ફળ, અંકુશ
૨૪	નીલ	સિંહ	૪	પુસ્તક, અભય	બીજોરું, વીણા

(૭) વર્તમાન તીર્થંકરના માતા-પિતા અને જન્મસ્થાન—

(૧) મરૂદેવી માતા, નાભિરાજા, અયોધ્યા નગરી (૨) વિજયા, જિતશત્રુ, અયોધ્યા (૩) સેના, જિતારી, સાવત્થી (૪) સિદ્ધાર્થ, સંવર, અયોધ્યા (૫) સુમંગલા, મેઘરાજા, અયોધ્યા (૬) સુસીમા, ધરરાજા, કૌશંબી (૭) પૃથિવી, પ્રતિષ્ઠિત, વારાણસી (૮) લક્ષ્મણા, મહસેન, ચન્દ્રપુરી (૯) રામા, સુગ્રીવ, કાકન્દી (૧૦) નંદા, દઢરથ, ભદ્દિલપુર (૧૧) વિષ્ણુ, વિષ્ણુ, સિંહપુરી (૧૨) જયા, વાસુપૂજ્ય, ચંપાપુરી (૧૩) શ્યામા, કૃતવર્મા, અયોધ્યા (૧૪) સુયશા, સિંહસેન, અયોધ્યા (૧૫) સુવ્રતા, ભાનુરાજા, રત્નપુરી (૧૬) અચિરા, વિશ્વસેન, હસ્તિનાપુર (૧૭) શ્રીદેવી, શૂરસેન, હસ્તિનાપુર (૧૮) દેવીમાતા, સુદર્શન, હસ્તિનાપુર (૧૯) પ્રભાવતી, કુંભ, મિથિલા (૨૦) પદ્માવતી, સુમિત્ર, રાજગૃહી (૨૧) વપ્રાદેવી, વિજયરાજા, મથુરા નગરી (૨૨) શિવાદેવી, સમુદ્રવિજય, શૌરીપુરી (૨૩) વામાદેવી, અશ્વસેન, વારાણસી (૨૪) ત્રિશલા, સિદ્ધાર્થ, ક્ષત્રિયકુંડ.

—: સંવત શોધવાની રીત :—

(૧) ઇસ્વીસનમાં ૫૬ ઉમેરવાથી વિક્રમ સંવત આવશે.

(૨) ઇસ્વીસનમાં ૫૨૬ ઉમેરવાથી વીર સંવત આવશે.

(૩) વિક્રમ સંવતમાં ૪૭૦ ઉમેરવાથી વીર સંવત આવશે.

(૪) વીર સંવતમાંથી ૪૭૦ બાદ કરવાથી વિક્રમ સંવત આવશે.

–:સંખ્યા ૨૫:–

(૧) વાંદણાંનાં આવશ્યક–૧–૨–૩–મન વચન અને કાયાની ગુપ્તિ, **૪–**યથાજાત મુદ્રા–દીક્ષા ૨૫ જન્મ વખતની અવસ્થા (ફક્ત–ચોલપટ્ટો–ઓઘો–મુહપત્તિ લઈ નગ્નભાવે હાથજોડી ઉભા રહેવું.) **૫–૬–**અવનત (બન્ને વાંદણાંમાં "અણુજાણહ મે મિ–ઉગ્ગહં" બોલતાં શરીર નમાવવું) **૭–૮–**પ્રવેશ (બન્ને વાંદણાંમાં "નિસીહિ" બોલતાં અવગ્રહમાં પ્રવેશ કરવો) **૯ થી ૨૦–**આવર્ત (''અ–હો, કા–યં, કા–ય અને જ–ત્તા–ભે, જ–વ–ણિ, જ્જં–ચ–ભે'' રજોહરણ ઉપર બન્ને હાથના પંજા પહોળા કરી દશે આંગળીઓ અડાડી "અ" બોલવો અને બન્ને પહોળા કરેલ પંજાને લલાટે અડાડતાં "હો" બોલવું, તે પ્રમાણે "કાયં અને કાય" માં પણ સમજવું, ઉપર પ્રમાણે "જ ત્તા ભે" આદિમાં પણ સમજવું પરંતુ વચ્ચેના અક્ષરો "તા–વ–ચ" બોલતાં બન્ને હાથના પંજા ઓઘો અને લલાટની વચ્ચે રહેજ અટકાવવા) **૨૧ થી ૨૪–**શિરો-નમન (બન્ને વાંદણાંમાં "સંફાસં" અને ખામેમિથી વઇક્કમં" બોલતાં ઓઘા ઉપર પહોળા કરેલ બન્ને હાથના પંજામાં માથું મુકવું) **૨૫–**નિષ્ક્રમણ ("આવસ્સિયાએ" બોલી અવગ્રહમાંથી બહાર નીકળવું.

(૨) પડિલેહણ–આ મુહપત્તિની પડિલેહણા જાણવી સંખ્યા ૫૦ માં **(૩) ઉપાધ્યાયના ગુણ–**૧૧ અંગ, ૧૨ ઉપાંગ, ચરણ–સિત્તરી, કરણસિત્તરી, સંખ્યા ૧૨–૭૦ માં **(૪) પાંચ મહાવ્રતની ભાવના–૧ થી ૫–**મનગુપ્તિ, ઇર્યાસમિતિ, આદાન–નિક્ષેપસમિતિ, એસણા સમિતિ, દુષ્ટ અન્ન પાણી લેવું નહિ. **૬ થી ૧૦–**હાંસી, ભય, લોભ, અને ક્રોધનો ત્યાગ કરવો, વિચારીને બોલવું. **૨૧ થી ૧૫–**વિચારીને અવગ્રહનું યાચન, વારંવાર અવગ્રહની અનુજ્ઞા મેળવવી, અવગ્રહનું અવધારણ, સમાન ધાર્મિક પાસે અવગ્રહનું

યાચન, આપેલાં જ ગોચરી–પાણી વાપરવાં. **૧૬ થી ૨૦**–પહેલી ત્રીજી–પાંચમી, બીજી, છઠ્ઠી, ચોથી, નવમી, સાતમી—આઠમી વાડ. **૨૧ થી ૨૫**–પાંચે ઇન્દ્રિયોના અનુકૂલ અને પ્રતિકૂલ વિષયોમાં રાગ અને દ્વેષ કરવો નહિ. ચો૦ શા૦ ૧ પ્ર૦ ૨૬ થી ૩૩ માં.

–: સંખ્યા ૨૭ :–

(૧) સાધુના ગુણ–૬–પટ્ કાયના રક્ષક, ૬–છ વ્રતનું પાલન કરનાર, ૫–પાંચે ઇન્દ્રિયોના વિષય–વિકારોને રોકનાર, ૩–મન–વચન–કાયાની કુટીલતાના ત્યાગી, **કુલ ૨૦ થયા. ૨૧–૨૨**–પરિષહ અને ઉપસર્ગને સહન કરનાર, ૨૩–લોભનો નિગ્રહ કરનાર, ૨૪–ક્ષમાને ધારણ કરનાર. ૨૫–પડિલેહણની શુદ્ધિ, ૨૬–ચિત્તની નિર્મળતા, ૨૭–સંયમ યોગમાં વર્તનાર.

છવ્વય છકાયરક્ખા, પંચેંદિય લોહનિગ્ગહો ખંતી;
ભાવવિસુદ્ધી પડિલેહણાઇકરણે વિસુદ્ધી અ (૧) સંજમજોએ જુત્તો, અકુસલમણવયણકાયસંરોહો; સીઆઇપીડસહણં અ, મરણં તુવસગ્ગસહણં ચ (૨)

–: સંખ્યા ૨૮ :–

(૧) લબ્ધિ–આમર્ષઔષધિ, વિપ્ર૦ ખેલ૦ જલ્લ૦ સર્વ૦ સંભિન્નશ્રોત, અવધિજ્ઞાન, ઋજુમતિ, વિપુલમતિ, ચારણ, આશીર્વિષ, કેવળજ્ઞાન, ગણધર, પૂર્વધર, તીર્થંકર, ચક્રી, બળદેવ, વાસુદેવ, ક્ષીરાશ્રવ, કોષ્ઠ, પદાનુસારિણી, બીજબુદ્ધિ, તેજોલેશ્યા, આહારક, શીતલેશ્યા, વૈક્રિય, અક્ષીણમહાનસ, પુલાક **(૨) નક્ષત્ર**–વિભાગ ૩, પેજ ૪૨ માં.

–: સંખ્યા ૨૯ :–

(૧) પાપશ્રુત–દિવ્યનિમિત્તશાસ્ત્ર, ઉત્પાદ–નિ૦ અંતરિક્ષ–નિ૦ ભૌમ–નિ૦અંગ–નિ૦ સ્વર–નિ૦ વ્યંજન–નિ૦ લક્ષણ–નિ૦ ઉપરના

આઠ શાસ્ત્રો અને તેની આઠ ટીકાઓ તથા આઠ વાર્તિકો મળી ચોવીસ (૨૫) સંગીતશાસ્ત્ર (૨૬) નાટ્યશાસ્ત્ર (૨૭) વાસ્તુવિદ્યા શાસ્ત્ર (૨૮) વૈદ્યકશાસ્ત્ર (૨૯) ધનુર્વેદશાસ્ત્ર.

—: સંખ્યા ૩૦ :—

(૧) મોહનીય સ્થાન–૧–જલક્રિડા. ૨–મુખઢાંકી હસવું.૩–ફાંસો આપવો. ૪–મસ્તક પર ઘા કરી મારવું. ૫–નાયકને મારવો. ૬–દીપક પેઠ ઉપકારીને મારવો. ૭–સમર્થ છતાં આચાર્યાદિનો રોગ ન મટાડવો. ૮–બહુશ્રુત છતાં સાધુને ધર્મમાર્ગથી પાડવો. ૯–વીત રાગની નિન્દા. ૧૦–આચાર્ય–ઉપાધ્યાયની નિન્દા. ૧૧–આ. ઉ. નું વૈયાવચ્ચ ન કરવું. ૧૨–વારંવાર અધિકરણ ઉત્પન્ન કરવાં. ૧૩–તીર્થનો ભેદ કરવો. ૧૪–જાણતાં છતાં આધાકર્મિક યોગો જોડવા. ૧૫–૧૬–પર લોકની ઇચ્છા. ૧૬–"હું બહુશ્રુત તપસ્વી છું" એમ જુઠું બોલવું. ૧૭–અગ્નિ સળગાવી બીજાને ધુમથી મારવો. ૧૮–પોતે અકાર્ય કરી, બીજાએ અકાર્ય કર્યું, એમ બોલવું. ૧૯–વસ્ત્ર પાત્ર કપટથી છુપાવવાં. ૨૦–અશુભ મન રાખવું. ૨૧–નિરંતર કલહ કરવો. ૨૨–લુંટ કરવી. ૨૩–સ્ત્રીના પતિને વિશ્વાસ પમાડી તે સ્ત્રીમાં લુબ્ધ થવું. ૨૪–હું કુમાર છું, એમ ખોટું બોલવું. ૨૫–હું બ્રહ્મચારી છું, એમ ખોટું બોલવું. ૨૬–જેનાથી ધનાદિ મળ્યું હોય, તેના જ ધનાદિની ઇચ્છા કરવી. ૨૭–જેનાથી અભ્યુદય થયો હોય, તેને જ અંતરાયરૂપ થવું. ૨૮–શેઠ–સેનાપતિ. રાજાદિને હણવા ૨૯–દેવને ન દેખવા છતાં હું દેખું છું, એમ બોલવું, અથવા હું દેવ છું, એમ બોલવું. ૩૦–દેવ–દેવીની નિન્દા કરવી.

—: સંખ્યા ૩૧ :—

(૧) સિદ્ધના ગુણ—(૧)-ચોરસ સંસ્થાન રહિત (૨) ત્રિકોણ

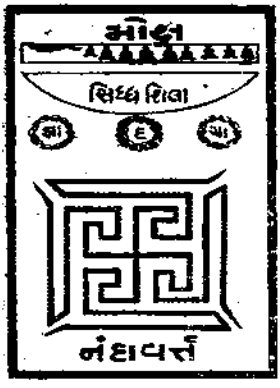

સંસ્થાન રહિત (૩) લંબગોળ સંસ્થાન રહિત (૪) થાળી માફક ગોળ સંસ્થાન રહિત (૫) બંગડી માફક ગોળ સંસ્થાન રહિત (૬) શ્વેતવર્ણ રહિત (૭) રક્ત વર્ણ રહિત (૮) પીતવર્ણ રહિત (૯) નીલવર્ણ રહિત (૧૦) કૃષ્ણવર્ણ રહિત (૧૧) સુગંધ રહિત (૧૨) દુર્ગંધ રહિત (૧૩) તિક્તરસ રહિત (૧૪) કટુરસ રહિત (૧૫) કષાયરસ રહિત (૧૬) આમ્લરસ રહિત (૧૭) મધુર રસ રહિત (૧૮) શીત સ્પર્શ રહિત (૧૯) ઉષ્ણ સ્પર્શ રહિત (૨૦) રૂક્ષ સ્પર્શ રહિત (૨૧) સ્નિગ્ધ સ્પર્શ રહિત (૨૨) ગુરુ સ્પર્શ રહિત (૨૩) લઘુ સ્પર્શ રહિત (૨૪) કર્કશ સ્પર્શ રહિત (૨૫) મૃદુસ્પર્શ રહિત (૨૬) પુરુષવેદ રહિત (૨૭) સ્ત્રીવેદ રહિત (૨૮) નપુંસકવેદ રહિત (૨૯) શરીર રહિત (૩૦) સંગ રહિત (૩૧) જન્મ રહિત.

—: સંખ્યા ૩૨ :—

(૧) અનંતકાય—૧—સર્વ કંદની જાતિ (સુરણ). ૨—વજ્રકંદ. ૩—લીલી હળદર. ૪—ભોંયકોળું. ૫—થોરની જાત. ૬—લીલો કુંવેરો. ૭—લીલું આદું. ૮—સતાવરી વેલ. ૯—કુંવાર અને તેનાં શેવરાં. ૧૦—લસણ ૧૧—ગલો. ૧૨—વંશ કારેલી. ૧૩—ગાજર. ૧૪—લુણી (સાજી) વૃક્ષ. ૧૫—લોઢક (પદ્મની) કંદ. ૧૬—કિસલય પત્ર. ૧૭—ગિરિ કર્ણિકા. (ગરમર વેલ) ૧૮—ખરસઇઓ. ૧૯—થેગની ભાજી. ૨૦—લીલીમોથ. ૨૧—લુણીની

છાલ. ૨૨–ખિલ્લુડો. ૨૩–અમૃતવેલ. ૨૪–મૂળો. ૨૫–બીલાડીના ટોપ. ૨૬–વિદળના અંકુરા. ૨૭–દક્ષ કથુલાની ભાજી. ૨૮–અસુરવલ્લી. ૨૯–પલ્લંકાની ભાજી. ૩૦–કુણી આંબલી ૩૧–બટાટા. ૩૨–ડુંગલી.

(૨) સામાયિકના દોષ–૧–સમજ્યા વિના સામાયિક કરે. ૨–યશ કીર્તિની ઇચ્છા રાખે. ૩–ધનની ઇચ્છા કરે. ૪–સામાયિક કર્યાનો ગર્વ કરે. ૫–નિન્દાના ભયથી સામાયિક કરે. ૬–નિયાણું કરે. ૭–ફળનો સંદેહ રાખે. ૮–કષાય યુક્ત ચિત્તે સામાયિક કરે. ૯–ગુરુ અથવા સ્થાપનાનો વિનય કરે નહિ. ૧૦–ભક્તિ પૂર્વક સામાયિક કરે નહિ **(આ દશ મનના)** ૧૧–કુવચન બોલે. ૧૨–વિચાર કર્યા વિના બોલે. ૧૩–બોટું આળ મુકે. ૧૪–શાસ્ત્ર નિરપેક્ષ બોલે. ૧૫–શાસ્ત્રના વચનોને સંક્ષેપ કરીને બોલે. ૧૬–કલહ કરે. ૧૭–ચાર વિકથા કરે. ૧૮–મશ્કરી કરે. ૧૯–સૂત્રનો અશુદ્ધ ઉચ્ચાર કરે. ૨૦–સૂત્રો ઉતાવળથી બોલે **(આ દશ વચનના)** ૨૧–પગ ઉપર પગ ચઢાવે, ઉંચે બેસે ૨૨–આસન વારંવાર ફેરવે, ચપલતા રાખે. ૨૩–હરણની જેમ ચારે દિશામાં જોયા કરે. ૨૪–સાવદ્ય ક્રિયાની સંજ્ઞા કરે, ૨૫–બોડીંગણ દઇને બેસે, ૨૬–આળસ મરડે, કમ્બર વાંકી–ચુંકી કરે, ૨૭–ઉદ્ભટપણે બેસે ૨૮–આંગળીયોના ટચાકા ફોડે, ૨૯–ખરજખણે, ૩૦–હાથનો ટેકો દઇને બેસે. ૩૧–બેડાં બેડાં ઝોકાં ખાય, ૩૨–ઠંડી આદિના કારણે આખું શરીર ઢાંકીને બેસે **(આ બાર કાયાના)**

(૩) વંદનના દોષ–૧–અનાદર, ૨–અક્કડ, ૩–ક્રિયા અધુરી રાખી નાશી જવું. ૪–સર્વને એક વંદનાથી વાંદે, ૫–કુદકા મારતો વાંદે, ૬–અંકુશ પેઠે ઉભા રાખી વાંદે, ૭–શરીર હલાવતો વાંદે, ૮–મચ્છ જેમ ઉછળતાં બેસતાં ઉછળતો વાંદે, ૯–દુષ્ટ મનથી વાંદે, ૧૦–હાથ ટેકાવીને વાંદે, ૧૧–મારી સેના કરે છે એ હેતુથી વાંદે, ૧૨–ભયથી વાંદે, ૧૩–મિત્રતાથી વાંદે, ૧૪–ગૌરવ પ્રાપ્તિ હેતુથી વાંદે,

૧૫–વસ્ત્રાદિલાભ હેતુથી વાંદે, ૧૬–છાનું અથવા ઉતાવળથી વાંદે, ૧૭–અવસર વિના વાંદે, ૧૮–રોષમાં વર્તતો વાંદે, ૧૯–તર્જના કરતો વાંદે, ૨૦–વિશ્વાસ બેસાડવા વાંદે, ૨૧–વચનથી હેલના કરતો વાંદે, ૨૨–વચ્ચે વાતો કરતો વાંદે, ૨૩–અંધારામાં દૃષ્ટાદૃષ્ટ વાંદે, ૨૪–લલાટના બે પડખે હાથ લગાડતો વાંદે. ૨૫–ટેક્ષમાની વાંદે, ૨૬–કર ચુકાવવા વાંદે, ૨૭–અહો કાયં આદિ બોલતો લલાટે અને બાહે હાથ ન લગાડતો વાંદે, ૨૮–શબ્દ વાકય આવશ્યકાદિ ઓછાં બોલતો વાંદે, ૨૯–વંદન કર્યા પછી જોસથી "મત્થએણ વંદામિ" બોલે, ૩૦–અપ્રગટ ઉચ્ચાર કરતો વાંદે, ૩૧–જોસથી બોલી વાંદે, ૩૨–બોધો ભમાવતો વાંદે **(૪) જંબુ વિદેહ વિજય–**(ક્ષે૦ સ૦ ૧૫૪ થી ૧૫૭ માં)

(૫) યોગ સંગ્રહ–૧–આચાર્યે શિષ્યની પાસે આલોચના લેવી, ૨–લીધેલી આલોચના–આચાર્ય બીજાને કહે નહિ. ૩–આપત્તિમાં પણ ધર્મમાં દૃઢ રહે. ૪–આલોકની ઇચ્છા વિના ક્રિયા કરે. ૫–ગ્રહણ–આસેવન શિક્ષાનું સેવન કરે. ૬–શરીરની દવા કરાવે નહિ. ૭–તપ કરી બીજાને કહે નહિ. ૮–નિર્લોભ તપ કરે. ૯–નિર્ભયપણે પરિષહો જીતવા. ૧૦–સરલતા ૧૧–સંયમની નિર્મળતા. ૧૨–સમકિતની શુદ્ધિ કરે. ૧૩–સમતામાં રહી ચિત્તની સમાધિ કરે. ૧૪–શુભ આચરણની તત્પરતા. ૧૫–વિનયમાં તત્પર રહે. ૧૬–દીનતા ધારણ કરે નહિ. ૧૭–પરમાં મોહ ત્યાગ ૩૫ સંવેગમાં તત્પર રહે. ૧૮–કપટ રહિત વ્રત ધારણ કરવામાં તત્પર રહે. ૧૯–દરેક કાર્ય શુભ વિધિ પૂર્વક કરે. ૨૦–સંવર ભાવમાં વર્તે. ૨૧–પોતાના દોષોને દૂર કરે. ૨૨–સ્વઇચ્છાથી વિરક્ત ભાવ રાખે. ૨૩–મૂલગુણ પચ્ચક્ખાણ કરે. ૨૪–ઉત્તરગુણ પચ્ચક્ખાણ કરે. ૨૫–દ્રવ્ય અને ભાવ વિષયોનો ત્યાગ કરે. ૨૬–પ્રમાદનો ત્યાગ કરે. ૨૭–ક્ષણે ક્ષણે સમાચારી અનુષ્ઠાનમાં પ્રવર્તે. ૨૮–ધ્યાનમાં સમ્યક્ પ્રકારે વૃત્તિ ધારણ કરે. ૨૯–મૃત્યુ જનક વેદનામાં પણ ગભરાય નહિ. ૩૦–

સંસારિક વસ્તુના સંગનેા ત્યાગ કરે. ૩૧–દોષેાનું પ્રાયશ્ચિત કરે. ૩૨–અન્તિમ ક્ષમા યાચના કરે અને આરાધના કરે. (સમ૦)

–: સંખ્યા ૩૩ :–

(૧) ગુરુની આશાતના–૧–૨–૩–ગુરુની આગળ ચાલે. ઉભેા રહે, એસે. ૪–૫–૬–ગુરુની પડખે ચાલે. ઉભેા રહે–એસે. ૭–૮–૯–ગુરુને અડકીને ચાલે. ઉભેા રહે. એસે ૧૦–ગુરુની પહેલા ભેાજન કરે. ૧૧–ગુરુની પહેલા ઇરિયાવહિ કરે. ૧૨–ગુરુ બેાલાવે ત્યારે જાગતેા હેાય છતાં ઉત્તર આપે નહિ. ૧૩–આવતા શ્રાવકેાને ગુરુ પહેલા પેાતે પેાતાની પાસે બેાલાવે. ૧૪–ગુરુને છેાડી બીજે ગેાચરી આલેાવે. ૧૫–ગુરુ પહેલા બીજાને ગેાચરી બતાવે. ૧૬–આહાર વાપરવા માટે ગુરુ પહેલા બીજાને આમંત્રણ આપે. ૧૭–ગુરુને પુછયા વિના બીજાને આહાર આપે. ૧૮–સ્નિગ્ધ આહાર ગુરુને ન આપતાં પેાતે જ વાપરી જાય. ૧૯–ગુરુ બેાલાવે ત્યારે બહેરાની જેમ શુન્ય એસી રહી ઉત્તર આપે નહિ. ૨૦–ગુરુ બેાલાવે ત્યારે છંછેડાઇ કડવા વચન બેાલે. ૨૧–ગુરુ પાસે જઇ નમ્રતાથી ઉત્તર ન આપતાં આસને બેઠાં બેઠાં જ ઉત્તર આપે. ૨૨–શું છે ? એવું વિનય રહિત ગુરુ સાથે બેાલવું. ૨૩–ગુરુ, કામ માટે બેાલાવે ત્યારે "તમે જ કરેાને" એમ તેાછડાઇથી જવાબ આપે. ૨૪–તમે જ કરેાને "મને જ દેખ્યેા છે" એમ ગુરુને તર્જના કરે. ૨૫–ગુરુને વ્યાખ્યાતા જોઇ અથવા તેમના ભક્તો જોઇ પેાતે નારાજ થાય ૨૬–વ્યાખ્યાનમાં "એમ નથી" "આ અર્થ નથી" એમ બેાલવું. ૨૭–સભાને કહે પછી તમને સમજાવીશ, એવું ડહાપણ કરી, ગુરુની કથા તેાડી પાડે. ૨૮–પેારિસિ વેળા થઇ, ગેાચરી વેળા થઇ, એમ કહી પર્ષદા ભાગી નાખે. ૨૯–સભાને ડહાપણ બતાવવા ગુરુએ કહેલી વાતને પેાતે વિસ્તાર કરી બતાવે. ૩૦–ગુરુના શય્યા–સંથારાદિને પગ લગાડી ખમાવે નહિ. ૩૧–ગુરુના

સંથારા–આસન ઉપર બેસે. ૩૨–ગુરુથી ઉંચા આસને બેસે, ગુરુથી અધિક મૂલ્યવાળાં વસ્ત્રાદિ વાપરે. ૩૩–ગુરુના સમાન આસન રાખે, ગુરુના સમાન વસ્ત્રો પહેરે.

–: સંખ્યા ૩૪ :–

(૧) અતિશય–અદ્‌ભૂતરૂપ–ગંધવાળું તેમજ રોગ–પરસેવો અને મેલ રહિત શરીર, સુગંધીદાર શ્વાસ, દુધ જેવા સફેદ અને નિર્મળ લોહી અને માંસ, આહાર–નિહારની ક્રિયાને ચરમ ચક્ષુવાળા દેખી શકે નહિ. **(આ ચાર જન્મથી હોય)** કોટાકોટી દેવ–મનુષ્ય અને તિર્યંચો એક યોજનામાં સમાય, એક યોજન સુધી દરેકને પોતપોતાની ભાષામાં સમજાય તેવી વાણી, સૂર્ય કરતાં અધિક તેજ સ્ત્રી-મસ્તક પાછળ ભામંડળ હોય–સવાસો યોજન સુધી રોગ, વૈરવિરોધ, મુષક આદિનો ઉપદ્રવ, મારીમરકી, અતિવૃષ્ટિ, વૃષ્ટિનો અભાવ, દુકાળ, અને સ્વ–પર ચક્રનો ભય ન હોય **(આ અગીયાર ઘાતીકર્મના ક્ષયથી ઉત્પન્ન થાય)** ધર્મચક્ર, ચામર, પાદપીઠ સહિત સિંહાસન, ત્રણછત્ર, રત્નમયધ્વજ, સુવર્ણ કમળ ઉપર ચાલવું, ત્રણ ગઢ (સમવસરણ), ચારમુખે દેશના, ચૈત્યવૃક્ષ, કાંટા ઉંધા થાય, વૃક્ષો નમી જાય, દુંદુભી નાદ, વાયુ અનુકૂલવાય, પક્ષિઓ પ્રદક્ષિણા આપે, સુગંધી જલવૃષ્ટિ, વિવિધ રંગવાળાં પુષ્પની વૃષ્ટિ, કેશ–રોમ દાઢી મુચ્છ નખ વધે નહિ, જઘન્યથી ક્રોડ દેવો સેવા કરે. પાંચે ઇન્દ્રિયોના વિષયોને અનુકૂલ છ ઋતુની વસ્તુ એક જ કાળમાં ફળે **(આ ઓગણીસ ઘાતીકર્મનો ક્ષય થવાથી દેવોએ કરેલા છે)** તેષાં ચ દેહોડદ્‌ભૂત રૂપગન્ધો, નિરામયઃ સ્વેદમલોજ્ઝિતશ્ચ; શ્વાસોડ જ્જગન્ધો રુધિરામિષં તુ, ગોક્ષીરધારાધવલં હ્યવિસ્રમ્ (૫૭) આહાર નીહાર વિધિસ્ત્વદૃશ્ય–શ્ચત્વાર એતેડતિશયાઃ સહોત્થાઃ; ક્ષેત્રે સ્થિતિ યોંજનમાત્રકેડપિ, નૃદેવતિર્યગ્‌જન કોટિકોટેઃ (૫૮) વાણી નૃતિર્યક્ સુરલોકભાષા–સંવાદિની યોજન ગામિની ચ; ભામણ્ડલં ચારુ ચ

મૌલિપૃષ્ઠે, વિડમ્બિતાડમ્બર્તિમણ્ડલશ્રિ (૫૮) સાગ્રે ચ ગવ્યૂતિશતદ્વયે રુજા વૈરતયો માર્યતિવૃષ્ટ્યનૃષ્ટયઃ; દુર્ભિક્ષમન્યચ્ચક્રતો ભયં, સ્યા-ન્નૈત એકાદશ કર્મ ઘાતજાઃ (૬૦) ખે ધર્મચક્રં ચમરાઃ સપાદ–પીઠં મૃગેન્દ્રાસનમુજ્જ્વલં ચ; છત્રત્રયં રત્નમયો ધ્વજોડગ્રિ–ન્યાસે ચ ચામી-કર પંકજાનિ (૬૧) વપ્રત્રયં ચારુ ચતુર્મુખાઙ્ગતા, ચૈત્યદ્રુમોડ ધોવદનાશ્ચ કણ્ટકાઃ; દ્રુમાનતિ ર્દુન્દુભિનાદ ઉચ્ચકૈ–ર્વાતોડનુકૂલઃ શકુનાઃ પ્રદક્ષિણાઃ (૬૨) ગન્ધામ્બુવર્ષં બહુવર્ણ પુષ્પ–વૃષ્ટિઃ કચશ્મ-શ્રુનખાપ્રવૃદ્ધિઃ; ચતુર્વિધામર્ત્યનિકાયકોટિ–ર્જઘન્યભાવાદપિ પાર્શ્વદેશે (૬૩) ઋતુનામિન્દ્રિયાર્થાના–મનુકૂલત્વમિત્યમી; એકોનવિંશતિ ર્દેવ્યો-શ્ચતુસ્ત્રિંશચ્ચ મીલિતાઃ (૬૪) અ૦ ચિ૦

–: સંખ્યા ૩૫:–

(૧) માર્ગાનુસારીના ગુણ ૧–ન્યાયથી ઉપાર્જન કરેલા વૈભવવાળો હોય, ૨–શિષ્ટ પુરૂષોના આચારની પ્રશંસા કરે, ૩–બરોબરીયા કુળ અને સરખા આચારવાળા તેમજ ભિન્ન ગોત્રવાળા સાથે લગ્ન કરનાર, ૪–પાપભીરૂ, ૫–ઉત્તમ લોકાચાર, ઉત્તમ કુલા-ચાર અને ઉત્તમ ધર્માચારનું આચરણ કરે, ૬–નિન્દાનો ત્યાગ કરે, ૭–રહેવાનું મકાન, ઘણા પ્રગટ સ્થાનમાં ન રાખે તેમ ઘણા ગુપ્ત સ્થાનમાં ન રાખે તેમજ સારા પાડોશમાં રાખે વળી ઘણાં દ્વાર ન રાખે, ૮–સદાચારી પુરૂષોની સોબત કરે, ૯–માતા–પિતાદિ વડિલોની સેવા કરે, આજ્ઞા પાળે અને નમસ્કાર કરે, ૧૦–ઉપદ્રવવાળા સ્થાન–ગામનો ત્યાગ કરે, દેવ ગુરૂ અને સાધર્મિકનો જ્યાં મેળાપ થાય તેવા ગામમાં અને તેવા સ્થાનમાં રહે, ૧૧–દેશ–જાતિ–કુલ અને કાલ નિન્દિત કાર્ય કરે નહિ, ૧૨–આવક કરતાં ખર્ચ ઓછો રાખે, ૧૩–પોતાના વૈભવ (જાતિ–અવસ્થા–દેશ–કાળ–વય) ને અનુસારે વેશ પહેરે; ૧૪–વીતરાગની **વાણીને** સાંભળવાની ઈચ્છા રાખે, સાંભળે, સારી રીતે ગ્રહણ કરે, યાદ રાખે, અન્ય અર્થો પણ

વિચારે, વિરોધી અને અવિરોધીનો ભેદ કરે, યથાર્થ અર્થ જાણે, તેમાં વિધિ–નિષેધ કરે, **૧૫**–દરરોજ ધર્મ સાંભળે, **૧૬**–અજીર્ણે ભોજન ત્યાગ કરે, **૧૭**–પથ્યાપથ્યનો વિચાર કરી હિતકારી, તથા પ્રમાણથી યુક્ત અને યોગ્ય સમયે ભોજન કરે, **૧૮**–પરસ્પર એક બીજાને વિરોધ ન આવે એવી રીતે ધર્મ અર્થ અને કામને સાધે. **૧૯**–અતિથિ, દીન અને સાધુનો સત્કાર કરે, **૨૦**–કદાગ્રહી બને નહિ, **૨૧**–ગુણીજનોનું બહુમાન કરે, **૨૨**–વિરૂદ્ધ (હિતનો બાધક) દેશ અને કાળના વ્યવહારનો ત્યાગ કરે, **૨૩**–પોતાની અને બીજાની શક્તિ ઓળખીને કામ કરે, **૨૪**–વ્રતધારી અને જ્ઞાનીઓની પૂજા કરનાર **૨૫**–પોષ્યનું પોષણ કરનાર, **૨૬**–પૂર્વાપરનો વિચાર કરી લાભાલાભ વિચારી કાર્ય કરે, **૨૭**–કર્તવ્યાકર્તવ્યને યથાર્થ જાણે **૨૮**–પોતા પ્રત્યે કરેલા બીજાના ઉપકારને ભૂલે નહિ, **૨૯**–દાન –વિનયાદિ ગુણો વડે લોકોને વલ્લભ હોય, **૩૦**–લજ્જાળુ હોય, **૩૧**–દયાળુ હોય **૩૨**–સ્વભાવ શાન્ત રાખે, **૩૩**–પરોપકાર કરવામાં શૂરવીર હોય, **૩૪**–કામ, ક્રોધ, લોભ માન, મદ અને હર્ષ એ છ અંતરંગ શત્રુઓને હઠાવવામાં તત્પર હોય, **૩૫**–પાંચે ઇન્દ્રિયોના વિષય વિકારને રોકે.

(૨) વાણીના ગુણ–(૧) સંસ્કૃતાદિ લક્ષણવાળી (૨) ઉચ્ચ (૩) અગામડી (૪) મેઘ જેવી ગંભીર (૫) પડઘો પડે તેવી (૬) સરળ (૭) માલકોશાદિ રાગવાળી **(ઇતિ શબ્દાડડશ્રી).**

(૮) બૃહદ્અર્થવાળી (૯) પૂર્વાપર અવિરોધી (૧૦) સિદ્ધાન્તને અનુસરતી (૧૧) શંસય વિનાની (૧૨) બીજાને દુષણ નહિ આપનારી (૧૩) હૃદયગ્રાહ્ય (૧૪) પરસ્પર સાપેક્ષ (૧૫) દેશ–કાળને ઉચિત (૧૬) વિવક્ષિત વસ્તુના સ્વરૂપને અનુસરતી (૧૭) અસંબદ્ધ અને અતિવિસ્તારથી રહિત (૧૮) સ્વવખાણ અને પર નિંદાથી રહિત (૧૯) પ્રતિપાદ્ય વસ્તુની ભૂમિકાને અનુસરતી

(२०) સ્નેહાળ અને મધુર (૨૧) પ્રશંસનીય (૨૨) પરના મર્મને નહિ ઉઘાડનારી (૨૩) ઉદારતાવાળી (૨૪) ધર્મ અને અર્થને જણાવનારી (૨૫) કર્તા-કાલ-લિંગ વચનાદિના દોષથી રહિત (૨૬) વક્તાના માનસિક દોષોથી રહિત (૨૭) આશ્ચર્યકારી (૨૮) ઐશ્વર્યવાળી (૨૯) અતિવિલંબ રહિત (૩૦) અર્થને અનેક રીતે સમજાવનારી (૩૧) વિશેષણોથી વિશિષ્ટ (૩૨) સાહસિક (૩૩) વર્ણપદ વાક્યો વડે સ્પષ્ટ (૩૪) વિવક્ષિત વસ્તુની સિદ્ધિ સુધી પ્રમાણુપાયું જણાવનારી (૩૫) ખેદ નહિ ઉપજાવનારી **(ઇત્યર્થાऽऽશ્રી)**

संस्कारवत्त्व मौदात्य मुपचारपरीतता; मेत्र गम्भी-रत्वोषत्वं, प्रतिनादविधायिता **(६५)** दक्षिणत्व मुपनीत-रागत्वं च महार्थता; अव्याहतत्वं शिष्टत्वं, संशयानामसंभवः **(६६)** निराकृता-न्योत्तरत्वं, हृदयङ्गमतापि च; मिथः साकाङ्क्षता प्रस्तावौचित्यं तत्त्वनिष्ठता **(६७)** अप्रकीर्णप्रस्तुतत्व-मस्वश्लाघान्यनिन्दिता; आलिञ्जत्यमतिस्निग्ध-मधुरत्वं प्रशस्यता **(६८)** अमर्मवेधितौदार्यं, धर्मार्थप्रतिबद्धता; कारकाद्यविपर्यासो, विभ्रमादि वियुक्तता **(६९)** चित्रकृत्वमद्भुतत्वं, तथाऽ नतिविलम्बिता; अनेक जाति वैचित्र्य-मारोपित विशेषता **(७०)** सत्त्वप्रधानता वर्णु-पद वाक्य विविक्तता; अव्युच्छित्तिरखेदित्वं, पञ्चत्रिंशच्च वाग्गुणाः **(७१)** अ० चि०

—: संख्या ३६ :—

(१) श्रावक कर्तव्य-मन्नह जिणाणं०मां **(२) आचार्यना गुण**-पंचिंदिय०मां.

—: संख्या ४५ :—

(१) आगम—११—अंग (पाक्षिक सूत्रमां) १२-उपांग, ६—छेद, ४—मूळसूत्र, १० पयन्ना (संख्या—१२—६—४—१० मां) कुल ४३ थया, ४४—अनुयोगद्वार, ४५—नंदिसूत्र.

--: સંખ્યા ૫૦ :--

(૧) મુહપત્તિના બોલ–૧–દૃષ્ટિ પડિલેહણ–સૂત્ર અર્થ તત્ત્વ કરીસદ્દહું (પ્રથમ મુહપતિના બન્ને છેડા સન્મુખ રાખી "સૂત્ર" બોલે, પછી ડાબા હાથ ઉપર મુહપત્તિ નાખી ડાબા હાથે પકડેલ છેડો જમણા હાથે, અને જમણા હાથે પકડેલ છેડો ડાબા હાથે પકડી મુહપત્તિ સામે જોતાં "અર્થ તત્ત્વ કરી સદ્દહું" બોલે, આ બોલતાં મુહપત્તિનું દૃષ્ટિ પડિલેહણ કરે). ૨–૩–૪–ત્રણ ઉર્ધ્વ પ્રસ્ફોટ–સમ્યક્ત્વમોહનીય, મિશ્રમોહનીય, મિથ્યાત્વમોહનીય પરિહરૂં (ડાબા હાથે પકડેલ છેડાને ત્રણ વખત ખંખેરતાં બોલે) ૫–૬–૭ ત્રણ ઉર્ધ્વ પ્રસ્ફોટ–કામરાગ, સ્નેહરાગ, દૃષ્ટિરાગ પરિહરૂં (ડાબા હાથે પકડેલ છેડાને જમણા હાથે પકડી અને જમણા હાથે પકડેલ છેડાને ડાબા હાથે પકડી, જમણા હાથે પકડેલ છેડાને ત્રણ વખત ખંખેરતાં બોલે) ૮ થી ૧૬–નવ અક્ષોડા–સુદેવ–સુગુરુ–સુધર્મ આદરૂં, જ્ઞાન–દર્શન–ચારિત્ર આદરૂં, મનગુપ્તિ–વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ આદરૂં. ૧૭ થી ૨૫–નવ પ્રમાર્જના–કુદેવ–કુગુરુ–કુધર્મ –પરિહરૂં, જ્ઞાનવિરાધના–દર્શનવિરાધના–ચારિત્રવિરાધના પરિહરૂં. મનદંડ–વચનદંડ–કાયદંડ પરિહરૂં. (ડાબા હાથ ઉપર મુહપત્તિ નાખી મુહપત્તિને અર્ધીવાળી કરી અર્ધભાગમાં અર્ધીવાળી જમણા હાથની આંગળીઓની વચ્ચે પકડી ડાબો હાથ સવળો રાખી મુહપત્તિને ભૂજા તરફ ત્રણ ટપ્પે લઇ જતાં "સુદેવ–સુગુરુ–સુધર્મ આદરૂં" બોલે. આ ત્રણ અક્ષોડા અને ભૂજાથી પંજા તરફ ત્રણ ટપ્પે હાથને સ્પર્શીને પ્રમાર્જના કરતાં "કુદેવ–કુગુરુ–કુધર્મ પરિહરૂં" બોલે, આ ત્રણ પ્રમાર્જના–તેવી રીતે જ્ઞાન–દર્શન–ચારિત્ર આદરૂં અને જ્ઞાનવિ૰ દર્શનવિ૰ ચારિત્રવિ૰ પરિહરૂં–તેવી જ રીતે મનગુપ્તિ–વચનગુપ્તિ–કાયગુપ્તિ આદરૂં અને મનદંડ–વચનદંડ–કાયદંડ પરિહરૂં, બોલે અને અક્ષોડા તથા પ્રમાર્જના કરે **આ મુહપત્તિની પચ્ચીસ પડિલેહણા જાણવી.**

હવે શરીરની પચ્ચીસ પડિલેહણા બતાવે છે:–૨૬–૨૭–૨૮, ડાબા હાથની કોણીથી ઉંધા કરેલ પંજા તરફ પૂજતાં "હાસ્ય–રતિ–અરતિ પરિહરૂં" બોલે૦ **૨૯–૩૦–૩૧**–ડાબા હાથની આંગળીઓ વચ્ચે મુહપત્તિ પકડીને જમણા હાથની કોણીથી ઉંધા કરેલા પંજા તરફ પૂજતાં "ભય–શોક દુગંછા પરિહરૂં બોલે૦ **૩૨–૩૩–૩૪**–મુહપત્તિના બે છેડા બે હાથે પકડી લલાટનો મધ્યભાગ અને આજુ–બાજુ એમ ત્રણ ભાગને પૂજતાં "કૃષ્ણલેશ્યા–નીલલેશ્યા–કાપોત લેશ્યા પરિહરૂં" બોલે. **૩૫–૩૬–૩૭**–તેવી રીતે મુખના ત્રણ ભાગને પૂજતાં "રસગારવ–ઋદ્ધિગારવ–શાતાગારવ પરિહરૂં" બોલે૦ **૩૮–૩૯–૪૦**–તેવી રીતે હૃદયના ત્રણ ભાગને પૂજતાં 'માયાશલ્ય–નિયાણશલ્ય–મિથ્યાત્વશલ્ય પરિહરૂં" બોલે૦ **૪૧**–પછી મુહપત્તિવાળીને જમણા હાથમાં મુહપત્તિ રાખી જમણા ખભાને પૂજતાં "ક્રોધ પરિહરૂં" બોલે. **૪૨**–ડાબા હાથમાં મુહપત્તિ રાખી ડાબા ખભાને પૂજતાં "માન પરિહરૂં" બોલે. **૪૩**–ડાબાહાથમાંજ મુહપત્તિ રાખીને જમણા ખભાને પૂજતાં "માયા પરિહરૂં" બોલે. **૪૪**–જમણા હાથમાં મુહપત્તિ રાખીને ડાબા ખભાને પૂજતાં "લોભ પરિહરૂં" બોલે. **૪૫ થી ૫૦**–જમણા હાથમાં મુહપત્તિ અને ઓઘો રાખી ઓઘાથી જમણા પગને પૂજતાં "પૃથ્વીકાય–અપકાય–તેઉકાયની જયણા કરૂં. અને ડાબા પગને પૂજતાં વાયુકાય–વનસ્પતિકાય–ત્રસકાયની જયણા કરૂં. બોલે.

સ્ત્રીઓને–૪૦–બોલ–લલાટના લેશ્યા ૩ હૃદયના શલ્ય ૩, ખભાના ક્રોધાદિ ૪, આ ૧૦ બોલ સિવાય. તેથી તેમને મુહપત્તિના ૨૫, અને શરીરના ૧૫ હોય.

(૨) તપના ભેદ–૧–૨–યાવત્કથિક અને ઇત્વરિક અનશન. ૩–૪–બાહ્ય અને અભ્યંતર ઉનોદરી, ૫ થી ૮, દ્રવ્ય–ક્ષેત્ર–કાળ અને ભાવથી વૃત્તિસંક્ષેપ. ૯–કાયક્લેશ, ૧૦–રસત્યાગ, ૧૧–ઇન્દ્રિય–કષાય

અને યોગવિષયક સંલીનતા, ૧૨–સ્ત્રી–પશુ વિ૦થી વર્જિતસ્થાન, ૧૩ થી ૨૨–પ્રાયશ્ચિત્ત (સંખ્યા–૧૦–માં) ૨૩ થી ૨૯–જ્ઞાન–દર્શન –ચારિત્ર–મન–વચન–કાયા અને ઉપચાર વિષયક વિનય, ૩૦ થી ૩૯–આચાર્યાદિનું વૈયાવચ્ચ (સંખ્યા–૧૩૦ માં) ૪૦ થી ૪૪–સ્વાધ્યાય (સંખ્યા–૫–માં) ૪૫–૪૬–આર્ત–રૌદ્રધ્યાનનો ત્યાગ કરે, ૪૭–૪૮–ધર્મ–શુકલધ્યાનનું ચિન્તન કરે, ૪૯–૫૦–બાહ્ય–અભ્યંતર કાયોત્સર્ગ.

–: સંખ્યા ૫૧ :–

(૧) જ્ઞાનના ભેદ:–૨૮–મતિજ્ઞાન, ૧૪–શ્રુતજ્ઞાન, ૬–અવધિ જ્ઞાન, ૨–મન : પર્યાયજ્ઞાન, ૧–કેવળજ્ઞાન (૧–કર્મગ્રન્થ ૪ થી ૮)

–: સંખ્યા ૫૨ :–

(૧) નંદીશ્વરનાં દેરાસર–આઠમા નંદીશ્વરદ્વીપમાં પૂર્વ દિશામાં–વચ્ચે કૃષ્ણવર્ણવાળો અંજનગિરિ, ચાર દિશાએ ચાર વાવમાં શ્વેતવર્ણવાળા ચાર દધિમુખ અને ચારવિદિશામાં રક્ત વર્ણવાળા આઠ રતિકર મળી તેરપર્વત ઉપર તેરમંદિર. તેવી રીતે દક્ષિણ, પશ્ચિમ અને ઉત્તરમાં હોવાથી બાવન દેરાસર થાય.

તે દેરાસરો ચાર દ્વારવાળાં હોય છે, તે ચારે દ્વારોમાં ચાર ચૌમુખજી હોય છે. આગળ જતાં મધ્યમાં ચૌમુખજી બાદક ચારેતરફ ૨૭–૨૭ પ્રતિમા હોય છે એટલે મધ્યમાં ૧૦૮ અને ચારે દ્વારમાં–૧૬ મળી ૧૨૪ શાશ્વતજિન પ્રતિમા એક દેરાસરમાં હોય છે,

(તે પ્રમાણે ૧૫ (૧૩) મા કુંડલ અને ૨૧ (૧૩) મા રૂચક-દ્વીપના ચાર ચાર દેરાસર જાણવા તેથી **૧૨૪** પ્રતિમાવાળાં કુલ ૬૦ દેરાસરો જાણવાં)

(૨) વિનય–તીર્થંકર, સિદ્ધ,કુલ, ગણ, સંઘ, ક્રિયા, ધર્મ, જ્ઞાન, જ્ઞાની, આચાર્ય, સ્થવિર, ઉપાધ્યાય, ગણી. આ તેરનો ચાર પ્રકારે વિનય (અનાશાતના, ભક્તિ, બહુમાન, ગુણગાન) કરવો.

(૩) પ્રાકૃત જોડાક્ષર–ક્ક, ક્ખ, ગ્ગ, ગ્ઘ, ઙ્ક, ઙ્ખ, ઙ્ગ, ઙ્ઘ, ચ્ચ, ચ્છ, જ્જ, જ્ઝ, ઞ–ચ, ઞ–છ, ઞ–જ, ઞ–ઝ, ટ્ટ, ટ્ઠ, ડ્ડ, ડ્ઢ, ણ્ટ, ણ્ઠ, ણ્ડ, ણ્ઢ, ણ્ણ, ણ્હ, ત્ત, ત્થ, દ્ધ, ન્ત, ન્થ, ન્દ, ન્ધ, ન્ન, ન્હ, પ્પ, પ્ફ, બ્બ, બ્ભ, મ્પ, મ્ફ, મ્બ, મ્ભ, મ્મ, મ્હ, લ્હ, લ્લ, વ્વ, સ્સ. **(૪) વીર**–ક્ષેત્રપાળ, કપિલ, ખટુક, નારસિંહ, ગોપાળ, ભૈરવ, ગરૂડ, રક્ત સુવર્ણ, દેવસેન, રૂદ્ર, વરૂણ, ભદ્ર, વજ્ર વજ્રજંઘ, સ્કન્દ, કુર, પ્રિયંકર, પ્રિયમિત્ર, વહ્નિ, કંદર્પ, હંસ, એકજંઘ, **ઘંટાપથ**, દત્તક, કાલ, મહાકાલ, મેઘનાથ, ભીમ, મહાભીમ, તુંગભદ્ર, વિદ્યાધર, વસુમિત્ર, વિશ્વસેન, નાગ, નાગહસ્ત, પ્રદ્યુમ્ન, કપિલ, નકુલ, આહ્લાદ, ત્રિમુખ, પિશાચ, ભૂતભૈરવ, મહાપિશાચ, કાલમુખ, શુનક, અસ્થિમુખ, રતોવેધ, સ્મશાનચાર, કલિકલ, ભૃંગ, કંટક, બિભીષણ.

–: સંખ્યા ૫૬ :–

(૧) અંતરદ્વીપ–ક્ષે૦ સ૦ ૨૧૪ થી ૨૧૮ માં **(૨) દિક્કુમારી**–૮ પૂર્વરૂચકપર્વતે, ૮ દક્ષિણરૂચકપર્વતે, ૮ પશ્ચિમ રૂચકપર્વતે, ૮ ઉત્તરરૂચકપર્વતે, ૪ વિદિક્ષરૂચકપર્વતે, ૪ રૂચક પર્વતનીમધ્યે, ૮ ઉર્ધ્વલોકે નંદનવનમાં નંદન (મેરૂ) કુટ ઉપર, ૮ અધોલોકે ગજદંત પર્વતોની નીચે

–: સંખ્યા ૬૩ :–

(૧) શલાકા પુરુષ–૨૪ તીર્થંકર (બૃહચ્છાન્તિમાં), ૧૨ ચક્રી ૯ વાસુદેવ, ૯ પ્રતિવાસુદેવ, ૯ બળદેવ, (સંખ્યા ૯–૧૨ માં)

–: સંખ્યા ૬૪ :–

(૧) **ઈન્દ્ર**– ૨૦ ભવનપતિના (બૃ૦ સં૦ ૨૦ થી ૨૨ માં) ૨ જ્યોતિષના (જ્યોતિષના અસંખ્યાતા ઇન્દ્રો છે, પરંતુ અહિં

જાતિની અપેક્ષાએ સૂર્ય અને ચંદ્ર બે જ ગણેલા છે) ૧૬ વ્યંતરના (બૃ૦ સં૦ ૩૫, ૩૬ માં) ૧૬ વાણવ્યંતરના (બૃ૦ સં૦ ૪૧, ૪૨ માં) ૧૦ વૈમાનિકના.

–: સંખ્યા ૬૭ :–

(૧) સમ્યગ્ દર્શનનાં બોલ–ચઉસદ્દહણ તિલિંગં દસવિણય તિસુદ્ધિ પંચગયદોસં; અટ્ઠપભાવણ ભૂસણ-લક્ખણ પંચવિહસંજુત્તં **(૬૨૬)** છવ્વિહ જયણાગાર છબ્ભાવણભાવિયં ચ છટ્ઠાણં; ઇય સતસટ્ઠિ-લક્ખણમેયવિસુદ્ધં ચ સમ્મત્તં **(૬૨૭)** પ્ર૦

(૪)–સદ્દહણા– (૧) પરમાર્થસંસ્તવઃ– જીવ અજીવ આદિ નવ તત્ત્વોના અર્થો વિચારવા અને તેમાં શ્રદ્ધા ધારણ કરવી. **(૨)** પરમાર્થજ્ઞાતૃસેવનમ્–તત્ત્વના જાણકાર, શુદ્ધપ્રરૂપણા કરનાર, સંવેગી (રાગ દ્વેષ ન કરવામાં રંગાયેલા) તેમજ સાધુ–સાધ્વી ભગવંતોની ભક્તિ કરનાર એટલે તેમના વચન ઉપર શ્રદ્ધા અને આજ્ઞાનું પાલન કરનાર જેથી યથાર્થજ્ઞાન મેળવી શકાય **(૩)** વ્યાપન્નદર્શનવર્જનમ્ –ઉત્તમ આત્માઓએ સમકિતથી ભ્રષ્ટ થયેલા વિપરીતદૃષ્ટિવાળા પાસત્થાદિકનો સંગ કરવો નહિ. **(૪)** કુદર્શનવર્જનમ્–મિથ્યાત્વી તેમજ ધર્મના દ્વેષી આત્માઓનો સંગ કરવો નહિ. **(આ ચારમાં પૂર્વના બેથી સમકિતની પ્રાપ્તિ થાય છે અને પાછળના બેથી સમકિતનું રક્ષણ થાય છે).**

(૩) લિંગ–(૧) સુશ્રુષા–જેનાથી સમ્યગ્ બોધ થાય એવા ધર્મશાસ્ત્રો સાંભળવાની ઇચ્છા હોય **(૨)** ધર્મરાગઃ– ધર્મકાર્યમાં પૂર્ણ પ્રીતિ ધારણ કરે **(૩)** વૈયાવૃત્યઃ– સત્ય માર્ગને બતાવનાર એવા દેવ-ગુરૂ તેમજ વડીલોનું વૈયાવચ્ચ કરવાનો અભિલાષી હોય. **(આ ત્રણ લિંગથી બીજાના સમકિતને ઓળખી શકાય છે).**

(૧૦) વિનય–(૧) અરિહંતનો **(૨)** સિદ્ધનો **(૩)** આચાર્યનો **(૪)** ઉપાધ્યાયનો **(૫)** સાધુ-સાધ્વીનો **(૬)** ચૈત્ય (જિનપ્રતિમા)

નો (૭) દ્વાદશાંગી (આગમ)નો (૮) ધર્મનો (૯) પ્રવચનદક્ષ એવા ચતુર્વિધ સંઘનો (૧૦) અને સમકિતિનો.

આ દશનો પાંચ પ્રકારે વિનય કરવો, (૧) ભક્તિ કરવી. (૨) બહુમાન કરવું. (૩) ગુણોનું વર્ણન કરવું. (૪) અવર્ણવાદ વર્જવો (૫) મન, વચન, કાયાએ કરી આશાતના ન કરવી. **(આ દશ પ્રકારનો વિનય સમકિતિ આત્મામાં હોય છે).**

(૩) શુદ્ધિ–(૧) મનશુદ્ધિ–જિન અને જિનમત (ચતુર્વિધ સંઘ) વિના સર્વ જગતને અસાર જાણે (૨) વચનશુદ્ધિ–જિનેશ્વરની ભક્તિ કરવાથી સર્વ મનોવાંછિત ફળે છે. તો પણ પોતાના અશુભ કર્મોદયે જે કાર્ય જિનભક્તિથી નવિ થયું તે બીજાથી કેમ થાય? એમ જાણીને અન્યની પ્રશંસા કરે નહિ, (૩) કાયશુદ્ધિ–વીતરાગ પરમાત્મા વિના બીજાને પૂજ્યભાવે વંદન નમસ્કાર કરે નહિ. **(આ ત્રણ શુદ્ધિ સમકિતને નિર્મળ રાખનાર છે).**

(૫) દુષણ–(૧) શંકા-જિનમતમાં શંકા કરવી તે (૨) કાંક્ષા–જિનમત સિવાય અન્યઅન્ય મતોની ઇચ્છા કરવી તેમજ તેમનો માર્ગ સારો જાણવો તે. (૩) વિતિગિચ્છા-શુદ્ધક્રિયાના ફળ સંબંધમાં સંદેહ કરવો તે, તેમજ જિનમતમાં દુર્ગંચ્છા ધરવી મુગ-ધારણ કરવી તે. (૪) અન્યતીર્થિક પ્રશંસા–અન્ય તીર્થિકોની પ્રશંસા કરવી તે. (૫) અન્યતીર્થિક પરિચયઃ- અન્ય તીર્થિકો સાથે ધર્મ સંબંધી પરિચય કરવો તે. **(આ પાંચ દુષણોનું વર્જન કરીને સમકિતને નિર્મળ રાખવું.**

(૮) પ્રભાવક–(૧) પ્રવચની–જૈનતત્ત્વનું પ્રવચન કરીને જિનશાસનની પ્રભાવના કરે તે. (૨) ધર્મકથી–ચાર પ્રકારની ધર્મ કથાઓ કરીને જિનશાસનની પ્રભાવના કરે તે. (૩) વાદી–તર્ક વડે વાદવિવાદ કરી જિનશાસનની પ્રભાવના કરે તે (૪). નૈમિત્તિકઃ-

નૈમિત્તિક શાસ્ત્રોના જાણપણાવડે જિનશાસનની પ્રભાવના કરે તે (૫) તપસ્વી– ઉગ્ર તપશ્ચર્યા વડે જિનશાસનની પ્રભાવના કરે તે (૬) વિદ્યાવાન–વિશિષ્ટ વિદ્યા–મંત્ર વડે જિનશાસનની પ્રભાવના કરે તે (૭) સિદ્ધિ સંપન્ન–અંજન આદિની સિદ્ધિઓ વડે જિનશાસનની પ્રભાવના કરે તે. (૮) કવિ–કવિત્વ શક્તિ વડે જિનશાસનની પ્રભાવના કરે તે. **(આ આઠ પ્રભાવક જિનશાસનની પ્રભાવના કરનારા હોય છે,**

પાવયણી ધમ્મકહી વાઈ, નેમિત્તઓ તવસ્સી ય;
વિજ્જા સિદ્ધય કઈ, અટ્ઠેવ પભાવગા ભણિયા (૧)

(૫) ભૂષણ–(૧) જૈનશાસનેકૌશલમ્–શાસ્ત્રાનુસારી ક્રિયા કરવામાં કુશળ હોય તે **(૨)** તીર્થસેવા–સ્થાવરતીર્થ શત્રુંજયાદિ તથા જંગમતીર્થ સાધુ–સાધ્વી તે બંને તીર્થોની યથાયોગ્ય સેવા કરવામાં તત્પર હોય તે. **(૩)** ભક્તિઃ–શ્રી સંઘની યથાયોગ્ય ભક્તિ કરે તે. **(૪)** સ્થૈર્યમ્–સમકિતમાં દૃઢતા ધારણ કરે તે. **(૫)** જિન-શાસન પ્રભાવના–જિનશાસનની બીજાઓ પણ અનુમોદના કરે એવા કાર્યો કરે તે. **(આ પાંચ ભૂષણ સમકિતને શોભાવનારા છે).**

(૫) લક્ષણ–(૧) શમઃ (ઉપશમ) – કષાયોને દબાવે–મંદ કરે, ક્રોધને ક્ષમાથી દબાવે, માનને વિનયથી દૂર કરે, માયાને સરળતાથી દૂર કરે, લોભને સંતોષથી દબાવે. **(૨)** સંવેગઃ– મોક્ષની તીવ્ર અભિલાષા ધારણ કરે, ચક્રી અને ઇન્દ્રના સુખને પણ દુઃખ-કારી જાણે. **(૩)** નિર્વેદઃ—સંસારની વિષમતા જાણી વૈરાગ્યભાવ ધરે. **(૪)** અનુકંપા—દીનદુઃખીના દુઃખોનું નિવારણ કરે તેમ જ ધર્મરહિતને જોઈ ભાવદયા ચિન્તવે તે. **(૫)** આસ્તિક્યમ્–શ્રી જિનેશ્વરોએ ભાખેલ નવે તત્ત્વોમાં યથાર્થ હેયોપાદેયતા ધારણ કરે **(આ પાંચ લક્ષણોથી પોતામાં રહેલ સમકિતભાવની પ્રતીતિ કરાય છે).**

(६) जयणा-(१) परतीर्थिकादिवंदनम्-कुदेव, कुगुरु अने मिथ्यात्वीओए ग्रहण करेल देवना वंदन-पूजनथी दूर रहेवुं **(२)** नमस्करणम्-परतीर्थिकोने नमस्कार करवापणाथी दूर रहेवुं **(३)** अशनादिदानम्-मिथ्यात्वीओने दानादिथी पुष्ट करवा नहि **(४)** गंधपुष्पादिप्रेषणम्- मिथ्यात्वीने मान-पान आपवुं नहि. **(५)** आलापनम्-मिथ्यात्वीओनी साथे वगर प्रसंगे बोलवुं नहि. **(६)** संलापनम्-मिथ्यात्वीओनी साथे वारंवार धर्मचर्चा करवी नहि. **(आ छ जतना (जयणा)थी समकितने साचववुं)**

(६) आगार-(१) राजाभियोगः- राजाना आग्रहथी **(२)** गणाभियोगः—समुदाय ते बहुमतिना आग्रहथी **(३)** बलाभियोगः- बळवान माणसना आग्रहथी **(४)** देवाभियोगः- देव, देवी, कुळदेवी, वगेरेना आग्रहथी **(५)** गुरुनिग्रहः- माता पिता गुरु आदि वडीलोना विग्रहथी (पराभव आदिथी) छोडावा माटे **(६)** वृत्तिकान्तारादिभियोगः- जंगलमां तेमज दुष्काळादि प्रसंगोमां निर्वाहनी दुर्लभता होय त्यारे अथवा धर्मानुसारे निर्वाह न थतो होय त्यारे **(आत्म रक्षार्थे जे कांई अनुचित करवुं पडे ते आगार जाणवो.)**

न चलन्ति महासत्ता, सुभिज्जमाणाओ सुद्धधम्माओ;
प्रयरेसिं चलणु भावे, पईन्नभंगो न अम्हेहिं (स० ५४)

(६) भावना-(१) इदं धर्ममूलम्-सम्यक्त्व ए धर्मरूपी वृक्षनुं **मूळ** छे. **(२)** इदं धर्मद्वारम्-सम्यक्त्व ए धर्मरूपी नगरमां प्रवेश करवानो **दरवाजो** छे. **(३)** इदं धर्मप्रतिष्ठानम्-सम्यक्त्व ए धर्मरूपी मंदिरनो **पायो** छे. **(४)** इदं धर्मनिधिः-सम्यक्त्व ए धर्मरत्न प्राप्त करवानो **निधि** छे. **(५)** इदं धर्माधारम्-सम्यक्त्व

એ વ્રત-ધર્મનો **આધાર** છે. (૬) ઇદં ધર્મભાજનમ્-સમ્યક્ત્વ એ ધર્મરૂપી ખીરનું **ભાજન** છે. **(આ છ ભાવનાઓથી સમ્યક્ત્વની વિશુદ્ધિ કરવી).**

(૬) **સ્થાન**-(૧) અસ્ત્યેવ જીવઃ-જીવ છે (૨) સ ચ નિત્યઃ-જીવ નિત્ય છે. (૩) સ ચ કર્મણાં કર્તા-જીવ કર્મનો કર્તા છે (૪) સ ચ ભોક્તા-જીવ પોતાના કરેલા કર્મોનો ભોક્તા છે. (૫) અસ્તિ ચ તસ્ય મોક્ષઃ- જીવ કર્મથી મુક્ત થાય છે, (૬) અસ્તિ ચ તસ્ય મોક્ષોપાયઃ- જીવને કર્મથી મુક્ત કરવાના-છોડાવવાના ઉપાયો પણ છે. **(આ છ સ્થાનોની શ્રદ્ધા કરવાથી સમકિત દૃઢ થાય છે.)**

-: સંખ્યા ૭૦ :-

(૧) ચરણસિત્તરી-૫-મહાવ્રત, ૧૦-સાધુધર્મ, ૧૭-સંયમ, ૧૦-વૈયાવચ્ચ, ૯-શિયલની વાડ, ૩-રત્નત્રયી, ૧૨-તપ, ૪-કષાય-નિગ્રહ (સ્વ સંખ્યામાં) **નિરંતર આચરવા લાયક**

વ્રતાનિ શ્રમણધર્મ સંયમો, વૈયાવૃત્યં ચ ગુપ્તયઃ; જ્ઞાનાદિત્રયં તપઃ, ક્રોધનિગ્રહાદિ ચરણમેતદ્ (૫૫૨) પ્ર૦

(૨) કરણસિત્તરી-૪-વસ્ત્ર-પાત્ર-પિંડ અને વસતિની શુદ્ધિ, ૫-સમિતિ, ૧૨-ભાવના, ૧૨-પડિમા, ૫-ઇન્દ્રિયનિરોધ, ૨૫-પડિ-લેહણ, ૩-ગુપ્તિ, ૪-દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ અને ભાવથી અભિગ્રહ (સ્વ સંખ્યામાં) **કારણે આચરવા લાયક**

પિણ્ડવિશુદ્ધિઃ સમિતયઃ, ભાવના પ્રતિમા સ્ચેન્દ્રિયનિરોધઃ; પ્રતિલેખના ગુપ્તયઃ, અભિગ્રહાશ્ચૈવ કરણં તુ (૫૬૩) પ્ર૦

–: સંખ્યા ૮૦ :–

(૧) યોગ–૧–સ્થાન. ૨–વર્ણ. ૩–અર્થ. ૪–આલંબન. ૫–અનાલંબન. (સ્થાન આદિ દરેક યોગના ચાર ભેદ છે.) ૧–ઇચ્છા. ૨–પ્રવૃત્તિ. ૩–સ્થિરતા. ૪–સિદ્ધિ, તેથી ૨૦ થાય. વળી ભાવશુદ્ધિના તરતમપણાથી દરેક અનુષ્ઠાન ચાર પ્રકારે છે. ૧–પ્રીતિ, ૨–ભક્તિ, ૩–વચન. ૪–અસંગઅનુષ્ઠાન તેથી ૮૦–થાય.

(૨) પૌષધના ભાંગા–(બ્રહ્મચર્ય સ્વીકારરૂપ અને બાકીના ત્રણ ત્યાગરૂપ પૌષધ)

સંયોગી–ભાંગા	૧–આહાર પૌષધ દેશથી	૧–૩	૨–૫	૪–૫
૧–૮	૨– ,, ,, સર્વથી	૧–૪	૨–૬	૪–૬
૨–૨૪	૩–શરીર–			
૩–૩૨	સત્કાર ,, દે.	૧–૫	૨–૭	૪–૭
૪–૧૬	૪– ,, ,, સ.	૧–૬	૨–૮	૪–૮
કુલ ભાંગા ૮૦	૫–બ્રહ્મચર્ય ,, દે.	૧–૭	૩–૫	૫–૭
દરેક ભાંગામાં	૬– ,, ,, સ.	૧–૮	૩–૬	૫–૮
સામાયિક સંભવે	૭–અવ્યાપાર ,, દે.	૨–૩	૩–૭	૬–૭
નહીં	૮– ,, ,, સ.	૨–૪	૩–૮	૬–૮

૧–૩–૫	૧–૪–૫	૧–૫–૭	૨–૩–૫	૨–૪–૫	૨–૫–૭	૩–૫–૭
૧–૩–૬	૧–૪–૬	૧–૫–૮	૨–૩–૬	૨–૪–૬	૨–૫–૮	૩–૫–૮
૧–૩–૭	૧–૪–૭	૧–૬–૭	૨–૩–૭	૨–૪–૭	૨–૬–૭	૩–૬–૭
૧–૩–૮	૧–૪–૮	૧–૬–૮	૨–૩–૮	૨–૪–૮	૨–૬–૮	૩–૬–૮

૪–૫–૭	૧–૩–૫–૭	૧–૪–૫–૭	૨–૩–૫–૭	૨–૪–૫–૭
૪–૫–૮	૧–૩–૫–૮	૧–૪–૫–૮	૨–૩–૫–૮	૨–૪–૫–૮
૪–૬–૭	૧–૩–૬–૭	૧–૪–૬–૭	૨–૩–૬–૭	૨–૪–૬–૭
૪–૬–૮	૧–૩–૬–૮	૧–૪–૬–૮	૨–૩–૬–૮	૨–૪–૬–૮

-: સંખ્યા ૧૦૧ :-

ક્ષેત્ર (એકસો એક) ના ભાવો :-

ક્ષેત્ર	ઊંચાઈ-ઉ.	આયુ. ઉ.	આહાર પ્રમાણ	કેવા ભાવો વર્તે	સંતાન પાલન
દેવકુરૂ ઉત્તરકુરૂ	૩-ગાઉ	૩-પલ્ય	૩-દિવસે તુવેર જેટલો	પહેલા આરા જેવા	૪૯ દિન
હરિવર્ષ-રમ્યક્	૨-ગાઉ	૨-પલ્ય	૨-દિવસે બોર જેટલો	બીજા આરા જેવા	૬૪ દિન
હિમવંત-હિરણ્યવંત	૧-ગાઉ	૧-પલ્ય	એકાંતરે આમલક જેટલો	ત્રીજા આરા જેવા	૭૯ દિન
અંતરદ્વીપ	૮૦૦-ધનુષ	પલ્ય અસંખ્ય ભાગ	એકાંતરે	ત્રીજા આરાના છેડા જેવા	૭૯ દિન
મહાવિદેહ	૫૦૦-ધનુષ	ક્રોડ પૂર્વ	દરરોજ	ચોથા આરા જેવા	
ભરત-ઐરવત	૩-ગાઉ	૩-પલ્ય		છએ આરા જેવા	

તિથિ		પ્રભુ	ક૦	તિથિ		પ્રભુ	ક૦	તિથિ		પ્રભુ	ક૦	તિથિ		પ્રભુ	ક૦
કા. સુ.	૩	૬	કે	આ. સુ.	૩	૧૩	જ	ચૈ. સુ.	૧૫	૬	કે	અ. સુ.	૧૪	૧૨	મે।
	૧૨	૧૮	,,		૪	,,	દી	વ.	૧	૧૭	મે।	વ.	૩	૧૧	,,
વ.	૫	૬	જ		૮	૨	જ		૨	૧૦	,,		૭	૧૪	ચ્ય
	૬	૬	દી		૯	,,	દી		૫	૧૭	દી		૮	૨૧	જ
	૧૦	૨૪	,,		૧૨	૪	,,		૬	૧૦	ચ્ય		૯	૧૭	ચ્ય
	૧૧	૬	મે।		૧૩	૧૫	,,		૧૦	૨૧	મે।	આ. સુ.	૨	૫	ચ્ય
મ. સુ.	૧૦	૧૮	જ	વ.	૬	૭	કે		૧૩	૧૪	જ		૫	૨૨	જ
	,,	,,	મે।		૭	૭	મે।		૧૪	,,	દી		૬	,,	દી
	૧૧	,,	દી		,,	૮	કે		,,	,,	કે		૮	૨૩	મે।
	,,	૧૬	,,		૬	૬	ચ્ય		,,	૧૭	જ		૧૫	૨૦	ચ્ય
	,,	,,	જ		૧૧	૧	કે	ચૈ.	સુ. ૪	૪	ચ્ય	વ.	૭	૧૬	,,
	,,	,,	કે		૧૨	૧૧	જ		૭	૧૫	,,		,,	૮	મે।
	,,	૨૧	,,		,,	૨૦	કે		૮	૪	મે।		૮	૭	ચ્ય
	૧૪	૩	જ		૧૩	૧૧	દી		,,	૫	જ	જા. સુ.	૬	૬	મે।
	૧૫	,,	દી		૧૪	૧૨	જ		૬	,,	દી		૧૦	૨૨	કે
વ.	૧૦	૨૩	જ		૩૦	,,	દી		૧૦	૨૪	કે	આ.સુ.	૧૫	૨૧	ચ્ય
	૧૧	,,	દી	કા.	સુ. ૨	૧૮	ચ્ય		૧૨	૧૩	ચ્ય	વ.	૫	૩	કે
	૧૨	૮	જ		૪	૧૬	,,		૧૩	૨	,,		૧૨	૬	જ
	૧૩	,,	દી		૮	૩	,,	વ.	૬	૧૧	,,		,,	૨૨	ચ્ય
	૧૪	૧૦	કે		૧૨	૧૬	મે।		૮	૨૦	જ		૧૩	૬	દી
ચૈ. સુ.	૬	૧૩	,,		,,	૨૦	દી		૯	,,	મે।		૩૦	૨૪	મે।
	૯	૧૬	,,	૨	૪	૨૩	ચ્ય		૧૩	૧૬	જ				
	૧૧	૨	,,		,,	,,	કે		,,	,,	મે।				
	૧૪	૪	,,		૫	૮	ચ્ય		૧૪	,,	દી				
	૧૫	૧૪	,,		૮	૧	જ	જે.	સુ. ૫	૧૫	મે।				
વ.	૬	૬	ચ્ય		,,	,,	દી		૯	૧૨	ચ્ય				
	૧૨	૧૦	જ	ચૈ.	સુ. ૩	૧૭	કે		૧૨	૭	જ				
	,,	,,	દી		૫	૨	મે।		૧૩	,,	દી				
	૧૩	૧	મે।		,,	૩	,,	વ.	૪	૧	ચ્ય				
	૩૦	૧૧	કે		,,	૧૪	,,		૭	૧૩	મે।				
આ. સુ.	૨	૪	જ		૯	૫	,,		૯	૨૧	દી				
	,,	૧૨	કે		૧૧	,,	કે	અ.	સુ. ૬	૨૪	ચ્ય				
	૩	૧૫	જ		૧૩	૨૪	જ		૮	૨૨	મે।				

ચ્ય૦ પરમેષ્ઠિને નમઃ
જ૦ અર્હંતે ,,
દીક્ષા૦ નાથાય ,,
કે૦ સર્વજ્ઞાય ,,
મે૦ પારંગતાય ,,

કે૦ એકાસણું
બે કલ્યાણક નીવી
ત્રણે૦ આયંબિલ
ચારે૦ ઉપવાસ
પાંચે૦ ઉપવાસ અને એકાસણું

આ કોઠો ગુજરાતી મિતિ પ્રમાણે છે.

શ્રી સીમંધર સ્વામીનાં કલ્યાણક :-શ્રા. વ. ૧ ચ્યવન, ફા. સુ. ૩ દીક્ષા, ચૈ. સુ. ૧૩ કેવળજ્ઞાન, વૈ. વ. ૧૦ જન્મ, અને શ્રા. સુ ૩ મોક્ષ.

-: સંખ્યા ૧૨૪ :-

(૧) શ્રાવક અતિચાર-૫-સમ્યક્ત્વના, ૨૪-જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્રના, ૧૦-બાર વ્રતના, ૧૫-કર્માદાનના, ૧૨-તપાચારના, ૩-વીર્યાચારના, ૫-સંલેષણાના, (પા૦ અ૦ શ્રાવકના)

-: સંખ્યા ૧૩૦ :-

(૧) વૈયાવચ્ચ-આચાર્યાદિ (ત૦ ૯-૨૪) દશનું તેર પ્રકારે વૈયાવચ્ચ કરવાથી (પાણી, સંથારો, આસન, પડિલેહણ, પગપૂજવા, ઔષધલાવવું, પગચંપી, આહાર, કષ્ટનિવારવું, શરીરરક્ષા, સ્થંડિલ જતાં આવતાં પાત્ર-દાંડો-ઉપકરણાદિ લેવાં-આપવાં, રોગી ઉપર સાવધાન, મૂત્ર-સ્થંડિલ-બળખાનીકુંડીમાટે સાવધાન,) ૧૩૦ થાય.

-: સંખ્યા ૧૫૮ :-

(૧) કર્મપ્રકૃતિ-૫-જ્ઞાનાવરણીય, ૯-દર્શનાવરણીય, ૨-વેદનીય, ૨૮-મોહનીય, ૪-આયુષ્ય, ૧૦૩-નામ, ૨-ગોત્ર, ૫-અંતરાય કર્મની (૧-કર્મગ્રન્થ ૪ થી ૫૨)

આશીર્વાદ-દીર્ઘાયુર્ભવ ભણ્યતે યદિ તદા તન્નારકાણામપિ, ચેત્પ્રોચ્યેત ધનાધિપો ભવ તદા તન્મ્લેચ્છકાનામપિ;
યદ્યુચ્યેત ચ પુત્રવાન્ ભવ તદા તત્કુર્કુટાનામપિ, તસ્માત્સર્વસુખપ્રદોઽસ્તુ ભવતાં શ્રીધર્મલાભઃ શ્રિયે (૧)

૧૭૦ તીર્થંકર (શ્રી અજીતનાથના વખતે હતા)

–: જંબુદ્વીપ :–

વિદેહ

૧	જયદેવ	અમરકેતુ
૨	કૃષ્ણભદ્ર	અરણ્યવાસ
૩	લક્ષ્મીપતિ	હરિહર
૪	અનંતહર્ષ	રામેન્દ્ર
૫	ગંગાધર	શાન્તિદેવ
૬	વિદ્યાળચંદ્ર	અનંતકૃત
૭	પ્રિયંકર	મણેન્દ્ર
૮	અમરાદિત્ય	સાગરચંદ્ર
૯	કૃષ્ણનાથ	લક્ષ્મીચંદ્ર
૧૦	ગુણગુપ્ત	મહેશ્વર
૧૧	પદ્મનાભ	ઋષભદેવ
૧૨	જળધર	સૌમ્યકાન્તિ
૧૩	યુગાદિત્ય	નેમિપ્રભ
૧૪	વરદત્ત	અજીતભદ્ર
૧૫	ચંદ્રકેતુ	મહીધર
૧૬	મહાકાય	રાજેશ્વર
	ભરત	**ઐરવત**
૧૭	અજીત	સુચન્દ્ર

–: ધાતકી ખંડ :–

પૂર્વ–વિદેહ		પશ્ચિમ–વિદેહ	
વીરચંદ્ર	પૂર્ણભદ્ર	ધર્મદત્ત	મુનિચંદ્ર
વત્સસેન	રેવાકાન્તિ	ભૂમિપતિ	મહેન્દ્રનાથ
નીલકાન્તિ	કલ્પશાખ	મેરૂદત્ત	શશાંક
મુંજકેશી	નલિનીદત્ત	સુમિત્ર	જગદીશ્વર
રક્ષિમક	વિદ્યાપતિ	શ્રીષેણનાથ	દેવેન્દ્રનાથ
ક્ષેમંકર	સુપાર્શ્વનાથ	પ્રભાનંદ	ગુણનાથ
મૃગાંકનાથ	ભાનુનાથ	પદ્માકર	ઉદ્યોતનાથ
મુનિમૂર્તિ	પ્રભંજન	મહાઘોષ	નારાયણ
વિમળનાથ	વિશિષ્ટનાથ	ચંદ્રપ્રભ	કપિલનાથ
આગમિક	જળપ્રભ	ભૂમિપાળ	પ્રભાકર
નિષ્પાપનાથ	મુનિચંદ્ર	સુમતિષેણ	જિનદીક્ષિત
વસુંધરાધિપ	ઋષિપાળ	અચ્યુત	સકળનાથ
મલ્લિનાથ	કુગદત્ત	તીર્થભૂતિ	શીલારનાથ
વનદેવ	ભૂતાનંદ	લલિતાંગ	વજ્રધર
જળભૃત્	મહાવીર	અમરચંદ્ર	સહસ્રસાર
અમૃતવાહન	તીર્થેશ્વર	સમાધિનાથ	અશોક
પૂ૦ભ૦	**પૂ૦ ઐ૦**	**પ૦ભ૦**	**પ૦ ઐ૦**
સિદ્ધાંતનાથ	પુષ્પદંત	કરણ	જિનસ્વામિ

–: પુષ્કરાર્ધ દ્વીપ :–

પૂર્વ–વિદેહ		પશ્ચિમ–વિદેહ	
મેઘવાહન	સિદ્ધાર્થનાથ	પ્રસન્નચંદ્ર	હરિચંદ્ર
જીવરક્ષક	સકળનાથ	મહાસેન	પ્રતિમાધર
મહાપુરૂષ	વિજયદેવ	વજ્રનાથ	અતિશ્રય
પાપહર	નરસિંહ	સુવર્ણબાહુ	કનકકેતુ
મૃગાંકનાથ	શતાનંદ	કુરચંદ્ર	અજીતવીર્ય
શૂરસિંહ	વૃન્દાકર	વજ્રવીર્ય	કલ્યુમિત્ર
જગત્પૂજ્ય	ચંદ્રાતપ	વિમળચંદ્ર	ધ્રુવભૂત
સુમતિનાથ	ચિત્રગુપ્ત	યશોધર	હિતકર
મહામહેન્દ્ર	દરરથ	મહાબળ	વરૂણદત્ત
અમરભૂતિ	મહાયશા	વજ્રસેન	યશઃકીર્તિ
કુમારચંદ્ર	ઉષ્માંક	વિમળનાથ	નાગેન્દ્ર
વારિષેણ	પ્રદ્યુમ્ननાથ	ભીમનાથ	મહીધર
રમણનાથ	મહાતેજ	મેરૂપ્રભ	કૃતબ્રહ્મ
સ્વયંભૂ	પુષ્પકેતુ	ભદ્રગુપ્ત	મહેન્દ્ર
અચળનાથ	કામદેવ	સુદર્શસિંહ	વર્ધમાન
મકરકેતુ	સમરકેતુ	સુવ્રતનાથ	સુરેન્દ્રદત્ત
પૂ૦ભ૦	**પૂ૦ઐ૦**	**પ૦ભ૦**	**પ૦ઐ૦**
પ્રભાસ	અક્ષપાસ	પ્રભાવકનાથ	નવલશા

—: સંખ્યા ૨૫૨ :—

(૧) **વિકાર**–વર્ણ–૫,૨સ–૬, સ્પર્શ–૮ (સંખ્યામાં ૫-૬-૮માં) શબ્દ–૧=૨૦×૩ (સચિત્ત–અચિત્ત–મિશ્ર)=૬૦×૨ (શુભ–અશુભ)= ૧૨૦×૨ (રાગ–દ્વેષ)=૨૪૦

ગંધ–૨×૩ (સચિત્તાદિ)=૬×૨ (રાગ–દ્વેષ)=૧૨+૨૪૦=૨૫૨.

—: સંખ્યા ૨૬૪ :—

(૧) **ફરતા સૂર્ય–ચંદ્ર**-મનુષ્યલોકમાં સૂર્યની બે પંક્તિ અને ચંદ્રની બે પંક્તિ મળી ચાર પંક્તિઓ હોય છે, તે એકેક પંક્તિમાં ૬૬ સૂર્ય અને ૬૬ ચંદ્ર હોય છે. એટલે ૧૩૨ સૂર્ય અને ૧૩૨ ચંદ્ર મળી ૨૬૪ થાય (૨–જંબુમાં, ૪–લવણમાં. ૧૨ ધાતકીખંડમાં. ૪૨–કાળોદધિમાં, ૭૨–પુષ્કરાર્ધમાં કુલ–૧૩૨ સૂર્ય, તેવી રીતે ચંદ્ર)

—: સંખ્યા ૨૭૦ :—

(૧) **૭ વ્રતના ભાંગા**–પ્રથમ મહાવ્રત–સર્વથા પ્રાણાતિપાત વિરમણના–૪ ત્રસ, બાદર, સ્થાવર અને સૂક્ષ્મ૦ બીજું મહાવ્રત-સર્વથા મૃષાવાદ વિરમણના–૪–ક્રોધ, લોભ, ભય અને હાસ્ય૦ ત્રીજું મહાવ્રત–સર્વથા અદત્તાદાન વિરમણના–૯–ગામ, નગર, અરણ્ય, અલ્પ, બહુ, અણુ, સ્થૂલ, સચિત્ત અને અચિત્ત૦ ચોથું મહાવ્રત–સર્વથા મૈથુન વિરમણના–૩–દેવ, મનુષ્ય અને તિર્યંચ૦ પાંચમું મહાવ્રત–સર્વથા પરિગ્રહ વિરમણના–૬–અલ્પ, બહુ, અણુ, સ્થૂલ, સચિત્ત અને અચિત્ત૦ છઠ્ઠું વ્રત–સર્વથા રાત્રિભોજન વિરમણના–૪-અશન, પાન, ખાદિમ અને સ્વાદિમ૦ કુલ–૩૦ ને મન–વચન અને કાયાથી કરવા–કરાવવા અને અનુમોદવાના ત્યાગ ૩૫ નવ વડે ગુણવાથી ૨૭૦ થાય.

—: સંખ્યા ૩૦૦ :—

(૧) કલ્યાણક : (૨૪૦–જિનેશ્વરનાં, ૩૦૦–કલ્યાણક)

માગસર સુદ.૧૧,૧૮–દીક્ષા		કાર્ત.ક. વ. ૧૧	૬–મોક્ષ	કયાં જિને. નાં	કલ્યા.
,, ,	૧૯–જન્મ	માગ. વ. ૧૧	૨૩ દીક્ષા	૧ ક્ષેત્રે	૮ નાં ૧૦
,, ,,	૧૯–દીક્ષા	પોષ. સુ. ૧૧	૨ કેવળ	૧૦ ,,	૮૦ નાં ૧૦૦
,, ,,	૧૯–કેવળ	માઘ. વ. ૧૧	૧ કેવળ	૩કાલે	૨૪૦ નાં ૩૦૦
,, ,,	૨૧–કેવળ	ચૈત્ર. સુ ૧૧	૫ કેવળ	(ભરત અને ઐરવતમાં)	

—: સંખ્યા ૩૪૬ :—

(૧) સિદ્ધચક્રના ભાંગા–૧૨–અરિહંત, ૮–સિદ્ધ, ૩૬–આચાર્ય, ૨૫–ઉપાધ્યાય, ૨૭–સાધુ, ૬૭–દર્શન, ૫૧–જ્ઞાન, ૭૦–ચારિત્ર, ૫૦–તપ, કુલ–૩૪૬ (સ્વ–સંખ્યામાં)

—: સંખ્યા ૩૬૩ :—

(૧) પાખંડી–ક્રિયાવાદી–જીવાદિ નવ તત્ત્વો (ન. ત. ૧) સ્વ–પરથી વિચારતાં–૧૮ થાય, ફરી નિત્યાનિત્યથી વિચારતાં–૩૬ થાય, તે પણ કાળ–નિયતિ–સ્વભાવ–ઇશ્વર અને આત્મા એ પાંચથી વિચારતાં **૧૮૦ ભેદ** આત્માનું અસ્તિત્વ માનનાર **ક્રિયાવાદીના** થાય.

અક્રિયાવાદી–પુન્ય–પાપ વિના સાતતત્ત્વોને સ્વ–પરથી વિચારતાં ૧૪ થાય, ફરી કાળ–વિ૦ પાંચ સહિત યદૃચ્છા, એ છથી વિચારતાં **૮૪ ભેદ**, આત્માનું નાસ્તિત્વ માનનાર **અક્રિયા-વાદીના** થાય.

અજ્ઞાનવાદી–નવ તત્ત્વને સત્, અસત્, સદસત્, અવક્તવ્ય, સદવક્તવ્ય, અસદવક્તવ્ય, સદસદવક્તવ્ય, આ સાતથી વિચારતાં ૬૩ થાય, ૬૪– દશમો પદાર્થ "ભાવોત્પત્તિ" તેને સત્ વિ૦ સાતે

વિકલ્પોથી કોણ જાણે છે? અથવા જાણવાથી શું? તેવો સાતે વિકલ્પોનો એક ભાંગો, ૬૫–૬૬–૬૭–આ ત્રણ ભાંગા ભાવોત્પત્તિ પછી પદાર્થના અવયવની અપેક્ષાવાળા છે. પણ અહિં ઘટતા ન હોવાથી બતાવેલ નથી, એમ ૬૭ ભેદ, આત્માના અસ્તિત્વનો અસ્વીકાર નહિ કરવા છતાં જીવાદિ ૧૦–પદાર્થોને કોણ જાણે છે? અથવા જાણવાથી પણ શું? એવી માન્યતાવાળા **અજ્ઞાનવાદી** ના થાય.

વિનયવાદી–સુર, નૃપ, યતિ, જ્ઞાતિ, સ્થવિર, અનુકંપનીય, માતા અને પિતા, આ આઠનો મન–વચન–કાયા અને દાનથી વિનય કરવાથી **૩૨**–ભેદ, આત્માના અસ્તિત્વનો અસ્વિકાર નહિ કરવા છતાં વિનય વિના બીજું કોઈ સાધન મુક્તિનું નથી, એવી માન્યતાવાળા **વિનયવાદીના** થાય. (૧૮૦+૮૪+૬૭+૩૨=૩૬૩)

–: સંખ્યા ૫૬૦ :–

(૧) **અજીવભેદ**–૫૩૦ રૂપી અજીવ, ૩૦ અરૂપી અજીવ.

ગંધ–૨, રસ–૫, સ્પર્શ–૮, સંસ્થાન–૫=૨૦×૫ (વર્ણ) ૧૦૦

વર્ણ–૫, રસ–૫, સ્પર્શ–૮, સંસ્થાન–૫=૨૩×૨ (ગંધ) ૪૬

વર્ણ–૫, ગંધ–૨, સ્પર્શ–૮, સંસ્થાન–૫=૨૦×૫ (રસ) ૧૦૦

વર્ણ–૫, ગંધ–૨, રસ–૫, સ્પર્શ-૬,-,, ૫=૨૩×૮ (સ્પર્શ) ૧૮૪

(વિરોધિ સ્પર્શ બેબે હોવાથી તે બે બાદ કરતાં ૭ લીધા છે)

વર્ણ-૫, ગંધ, ૨, રસ-૫ સ્પર્શ-૮=૨૦×૫ (સંસ્થાન) ૧૦૦ (કુલ-૫૩૦)

ધર્મા૦ અધર્મા૦ આકાશા૦ કાળ=૪ × ૫ (દ્રવ્ય–ક્ષેત્ર–કાળ ભાવ–ભવ) ૨૦+૧૦ (ધર્મા૦ અધર્મા૦ આકાશા૦ ૩ × ૩=૨કંધ–દેશ–પ્રદેશ=૬+૧=કાળ=૧૦)=૩૦.

—: સંખ્યા ૫૬૩ :—

(૧) જીવોના ભેદ—નારકના—૧૪, એકેન્દ્રિયના—૨૨, વિકલેન્દ્રિયના ૬, પંચેન્દ્રિયતિર્યંચના—૨૦, સમુર્ચ્છિમ મનુષ્યના—૧૦૧, ગર્ભજ મનુષ્યના ૨૦૨, ભુવનપતિના—૫૦, વ્યંતરના—૫૨, જ્યોતિષિના—૨૦ કલ્પોપપન્ન વૈમાનિકના—૪૮, કલ્પાતીત વૈમાનિકના—૨૮

—: સંખ્યા ૧૦૨૪ :—

(૧) સહસ્રકુટ—૭૨૦—પાંચ ભરત અને પાંચ ઐરવતની ભૂત-ભાવિ અને વર્તમાનની ત્રીસ ચોવીસીના તીર્થંકરો૦ ૧૬૦—પાંચ મહાવિદેહની ૧૬૦ વિજયના તીર્થંકરો૦ ૨૦—વર્તમાનકાળમાં પાંચ મહાવિદેહમાં વિચરતા તીર્થંકરો૦ ૪—શાશ્વતી જિનેશ્વરની પ્રતિમાઓ૦ ૧૨૦—જંબુ-ભરતક્ષેત્રની વર્તમાન ચોવીસીના કલ્યાણકો૦ કુલ—૧૦૨૪. **(૨) સ્થંડિલના-ભાંગા** (સાધુચર્યા—૫૭—માં)

—: સંખ્યા ૧૮૦૦૦ :—

(૧) શિલાંગરથ—

जोए करणे सन्ना, इंदिय भोमाइ समणधम्मे य;
सीलंग सहस्साणं, अट्ठारसगस्स निप्फत्ती (८४०) प्र०

૧—પૃથ્વી. ૨—જલ. ૩ અગ્નિ. ૪—વાયુ. ૫—વનસ્પતિ. ૬—૭—૮—વિકલેન્દ્રિય. ૯—પંચેન્દ્રિય ૧૦—અજીવ. તેને ક્ષમા—વિ૦ શ્રમણધર્મ વડે ગુણવાથી ૧૦ × ૧૦=૧૦૦ થાય. તેને ૫ઇન્દ્રિયોના વિષયોથી વિરમવારૂપે ગુણવાથી ૧૦૦×૫=૫૦૦ થાય, તેને આહારાદિ સંજ્ઞા ટાળવારૂપે ગુણવાથી ૫૦૦×૪=૨૦૦૦ થાય, તેને મન વચન-કાયાથી કરવા-કરાવવા અને અનુમોદના નહિ કરવા રૂપે ગુણવાથી ૨૦૦૦ × ૯=૧૮૦૦૦, ભેદ થાય.

१८००० भेदनी समज–दश श्रमणधर्ममां रही, चार संज्ञानो त्याग करी, पांच इन्द्रियोनो निग्रह करी, पृथ्वीकायादि–दशनी विराधनानो मन–वचन–कायाथी करवा–कराववा अने अनुमोदनानो त्याग करवाथी.

एक भेदनी समज–क्षमामां रही, आहार संज्ञानो त्याग करी, स्पर्शेन्द्रियनो निग्रह करी, पृथ्वीकायनी विराधना मनथी नहि करवाथी.

–: संख्या; १८२४१२० :–

(१) ध्रियावहिना भांगा–५६३ जीवोना भेदोने अभिहयादि दश वडे गुणवाथी ५६३×१०=५६३० थाय० तेने राग–द्वेष वडे गुणवाथी ५६३०×२=११२६० थाय० तेने मन–वचन–कायाथी करवा–कराववा अने अनुमोदना करवा वडे गुणवाथी ११२६०×९ =१०१३४० थाय० तेने अतीतादि त्रीजे गुणवाथी १०१३४०×३= ३०४०२० थाय० तेने अरिहंत–सिद्ध–साधु–सुर–गुरु अने पोतानो आत्मा ए छनीसाक्षीए गुणवाथी ३०४०२०×६=१८२४१२० भेद थाय.

–: संख्या–८४००००० :–

(१) जीवोनी योनि–

मूळभेद	नाम	मूळभेद	नाम
३५०	पृथ्वीकाय	१००	तेइन्द्रिय
३५०	अप्काय	१००	चउरिन्द्रिय
३५०	तेउकाय	२००	देवता
३५०	वायुकाय	२००	नारक
५००	वनस्पतिकाय	२००	तिर्यंच पंचेन्द्रिय
७००	साधारण–,,	७००	मनुष्य
१००	बेइन्द्रिय	४२००	मूळ भेदने वर्णादि

२००० वडे गुणवाथी ८४००००० सर्वजीवोनी योनि थाय.

वर्ण–५ ×गंध–२=१०× रस–५=५०× स्पर्श–८=४००× संस्थान–५=२००० **वर्णादिना भेद थाय.**

--: संख्या १६००००० :--

(१) स्नात्रकळशा–१०–वै० ઇन्द्र, २०–भ० ઇ०, ७२–व्यं० ઇ०, ४–लोकपाल, ६६ चन्द्र, ६६–सूर्य, १–त्रायस्त्रिंश, १–सामानिक, ८ सौ० ઇ० नी ઇन्द्राणी, ८ ઈशान–ઇ० नी ઈन्द्राणी, ५ चमरेन्द्रनी ઇन्द्राणी, ५–બલીન્દ્રની ઇન્દ્રાણી, ६–धरणेन्द्रनी ઈन्द्राणी, ६–भूतानेन्द्रनी ઈन्द्राणी, ४–व्यं० ઇ० नी ઇन्द्राणी, ४–જ્યો० ઇ० नी ઇन्द्राणी, १–પર્ષદા, १–सेनापति, १–अंगरक्षक, १–आકીના દેવોનો, **आ २५० अभिषेक करनारा.**

१–सुवर्ण, २–રૂપ્ય, ३–रत्न, ४–सुवर्ण–रत्न, ५–રૂપ્ય–रत्न, ६–सुवर्ण–રૂપ્ય–रत्न, ७–सुवर्ण–રૂપ્ય, ८–માટીનો, આ દરેક જાતના આઠ આઠ હજાર કળશ હોય, **તેથી કુલ ચોસઠ હજાર કળશથી દરેક (२५०) अभिषेक करे.**

દરેક અભિષેક કરનારા સર્વ કળશથી ભગવાનને સ્નાન કરે તેથી કુલ २५० × ६४०००=१६००००० કળશથી સ્નાત્ર પૂજા થાય.

–: श्री शत्रुंजयतीर्थ चैत्यवंदन :–

સિદ્ધાચલ ગિરિવંદીએ, દ્રવ્યભાવથી એહ; દ્રવ્યભાવ ગિરિ જાણતા, રહે ન મનમાં ક્લેશ **(१)** સાતનયોથી જાણીને, વિમલાચલ ધ્યાનાર; અવશ્ય મુક્તિપદ લહે, શુદ્ધાતમ પદ સાર **(२)** નિર્વિકલ્પ સ્વભાવથીએ, તીર્થજ આપોઆપ; **બુદ્ધિસાગર** સંપજે, રહે ન દુવિધા તાપ **(३)**

ત્રિકાળ-દૃષ્ટિ

જગત દિવાકર – પરમતારક – તીર્થપતિઓએ પ્રવર્તાવેલ શ્રી **ચતુર્વિધસંઘ** રૂપ તીર્થ, તે–મોક્ષ પુરૂષાર્થ માટેનું અનન્ય સાધન **છે,** તે શ્રી ચતુર્વિધસંઘ–**નિર્ગ્રંથ સાધુ–સાધ્વી** તેમજ **વ્રતધારી શ્રાવક–શ્રાવિકા** વર્ગનો બનેલો હોય છે.

તેમજ તેમને ઉત્તમ આત્માઓ જાણી તેમને **યથાશક્તિ અનુસરનારા** તેમજ તેમની **સેવા–ભક્તિમાં જોડાયેલા** આત્માઓ **જૈનો તરીકે ઓળખાય છે.**

આવા **જૈનો** સર્વકાળે–સર્વક્ષેત્રે શ્રી સંઘ તેમજ તેના સર્વ અંગો પ્રતિ સેવા-પૂજા અને ભક્તિભાવવાળા હોવાથી **તેઓને** પણ બાહ્ય વ્યવહારમાં **શ્રી સંઘનું જ અંગ** ઉપચારે સ્વીકારવામાં આવેલ છે.

આવા શ્રી સકલસંઘની સર્વ પ્રકારની **સ્વ–પર ઉપકારક** પ્રવૃત્તિ માટેની વ્યવસ્થાને **શાસન** કહેવામાં આવે છે, આવા શ્રી શાસનની સમગ્ર પ્રવૃત્તિ જૈનો તેમજ શ્રીસંઘ સર્વને એક સરખી રીતે સહાયક અને ઉપકારક હોય છે.

આજના વિષમ કાળમાં કેટલાક બની બેઠેલા **દાંભિક ગુરૂઓ** અને **નેતાઓ** એકધર્મ, એકસૂત્રતા, એકજ માર્ગ, એકતા, ઐકયતા, **એજ** વિશ્વને ઉપકારક છે. એવું એકાન્ત દૃષ્ટિવાળું અજ્ઞાનમૂલક-તત્ત્વ બાળજીવોને ભરમાવવા અનેક પ્રકારનો પ્રપંચી પ્રચાર કરી રહ્યા છે, તે સાથે જ વળી વિસંવાદીપણે પોતાની **ક્ષુદ્રસ્વાર્થી** વૃત્તિઓ જેવી કે **કદ્દર** કોમવાદ, પ્રાંતવાદ, જ્ઞાતિવાદ, ધર્મવાદ, રાષ્ટ્રવાદ, તેમજ સર્વશ્રેષ્ઠ આત્મીયતાવાદ ને **પોષનારી** પ્રવૃત્તિઓ કરી રહ્યા છે.

ઉપર જણાવ્યા મુજબના દાંભિક આત્માઓ, જે કેવળ પોતાના સ્વાર્થેજ એકઠા મળવારૂપ સંઘો, મંડળો, તેમજ જુદા જુદા નામાભિધાનવાળા જુથો, બહુમતી–તત્ત્વરૂપે જ્યારે જુઠાણા ફેલાવી રહ્યા છે, ત્યારે શ્રી સંઘને (મોક્ષ પુરૂષાર્થી આત્માઓ) માટે ચેતવણીરૂપ કેટલીક જાણવા જેવા હકીકત અમો નીચે જણાવીએ છીએ.

આજના જગતમાં ચાલી રહેલા કેટલાક પ્રપંચી જુઠ્ઠાણાઓ	ત્રિકાળ અબાધિત શુદ્ધ-હિતકારી માર્ગ
(૧) એકમતિ, બહુમતિ અને સર્વાનુમતિના પ્રપંચી ઘોરણે જુઠવાદીઓ અને ટોળાશાહી-ઓના દુષ્ટ-**દુરાશયી** સિદ્ધા-ન્તોનું દબાણ	(૧) સર્વજીવોની યથાતથ્યસ્થિતિ ને લક્ષમાં લઇ-સર્વજીવો પ્રતિ મૈત્રી, પ્રમોદ, માધ્યસ્થ્ય, અને કરૂણાભાવનું આચરણ.
(૨) હિંસા, જુઠ અને ભષ્ટાચારને અનુક્રમે સમયધર્મ, અનિવાર્ય સંજોગો, અને પ્રગતિને નામે **ચડાવીને** સામાન્ય માણસોને **છેતરવા માટે** ચાલતા અનેક પ્રકારના પ્રચાર-પ્રયત્નો.	(૨) પોતાને પ્રાપ્ત થયેલ બુદ્ધિ-શક્તિ અને બાહ્ય સામા-જીક પરિસ્થિતિને **અનુરૂપ** થઇને પોતાના જીવનને **સંયમી** બનાવીને બીજાને વિશે જેટલો બને તેટલો **પરોપકાર** કરવો.
(૩) દુર્બુદ્ધિદાયક અને દુરાચા-રીઓની મોટા મોટા **ખોટા** વિશેષણોથી પ્રશંસાઓ કરીને, જેવી કે મોટી મોટી પદવીઓ આપીને, ડીગ્રીઓ આપીને, ચંદ્રકો આપીને, તેમજ ઉચ્ચ સત્તા સ્થાને બેસાડીને, બાળ-જીવોને **ઉન્માર્ગે** દોરવામાટેના મોટા આડંબર સહિતના પ્રચાર પ્રયત્નો.	(૩) હિંસા, જુઠ, ચોરી, વ્યસનો, અનેતીવ્ર-વિષય લોલુ-પતાઓથી પોતાના આત્માને **બચાવીરાખનાર** ઉપદેશ અને આચરણાને અનુસરવાની વૃત્તિ.

(૪) શક્તિરહિતમાં દેવબુદ્ધિ, સંસારમાં તીવ્ર આસક્તિવાનમાં ગુરૂબુદ્ધિ, અને જડ–પૌદ્ગલિક પદાર્થોમાં સુખબુદ્ધિ ધરનારા મૂઢ આત્માનો. **સંસર્ગ–પરીચય** અને **પ્રશંસા** કરાવવાના પ્રપંચી–પ્રચાર પ્રયત્નો.

(૪) જગતમાં પ્રવર્તતા વૈર વિરોધ, અને ઉન્માદના આકર્ષક ભાવોથી પોતાના આત્માને **અલિપ્ત રાખી** પરમ શાન્ત રસનો અનુભવ કરાવનાર–આત્મ જાગૃતિકારક આલંબનો.

(૫) જગતમાં બનતા બનાવોના સંબંધમાં સ્વ–મતિકલ્પિત **મિથ્યા** સંકલ્પ–વિકલ્પો કરી અહંકારીપણે ત્યાગ–ગ્રહણની આંધળી પ્રવૃત્તિ કરનારા અને કરાવનારાઓમાં **ઉપકારીપણાની** તેમજ ભાતૃ–ભાવની લાગણી પ્રગટાવવાના પ્રપંચી પ્રયત્નો.

(૫) જડ અને ચેતન દ્રવ્યોના રાશિવાળા અનાદિ–અનંત સ્વરૂપી આ જગતમાં ઉત્પન્ન થતા લય પામતા અને સ્થિર રહેતા ભાવો (પરિણામો) નો ત્રિકાળ અબાધિત સ્વરૂપે યથાતથ્ય **વિવેક** કરવો.

જ્ઞાની કોણ ?

રાગ, દ્વેષ અને મોહમાં લેપાય નહિ અર્થાત્ સંસારના સ્વરૂપને જાણી તેનાથી અલિપ્ત રહે.

(વિશેષ જિજ્ઞાસુએ પ્ર૦ સા૦ આદિ ગ્રંથો જોઈ લેવા)

૦ચોથો વિભાગ સમાપ્ત૦

શ્રી ગૌતમ અષ્ટક

શ્રીઇંદ્રભૂતિં વસુભૂતિપુત્રં, પૃથ્વીભવં ગૌતમગોત્રરત્નમ્;
સ્તુવન્તિ દેવાઃ સુરમાનવેન્દ્રાઃ સ ગૌતમો યચ્છતુ વાઞ્છિતં મે (૧)
શ્રીવર્દ્ધમાનાત્ ત્રિપદીમવાપ્ય, મુહૂર્તમાત્રેણ કૃતાનિ યેન;
અંગાનિ પૂર્વાણિ ચતુર્દશાપિ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાઞ્છિતં મે (૨)
શ્રીવીરનાથેન પુરા પ્રણીતં, મંત્રં મહાનંદસુખાય યસ્ય;
ધ્યાયન્ત્યમી સૂરિવરાઃ સમગ્રાઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાઞ્છિતં મે (૩)
યસ્યાભિધાનં મુનયોઽપિ સર્વે, ગૃહ્ણન્તિ ભિક્ષાન્નમનુસ્યકાલે;
મિષ્ટાન્નપાનામ્બરપૂર્ણકામાઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાઞ્છિતં મે (૪)
અષ્ટાપદાદ્રૌ ગગને સ્વશક્ત્યા, યયૌ જિનાનાં પદવંદનાય;
નિશમ્ય તીર્થાતિશયં સુરેભ્યઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાઞ્છિતં મે (૫)
ત્રિપઞ્ચસંખ્યા શતતાપસાનાં, તપઃકૃશાનામપુનર્ભવાય;
અક્ષીણલબ્ધ્યા પરમાન્નદાતા, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાઞ્છિતં મે (૬)
સદક્ષિણં ભોજનમેવ દેયં, સાધર્મિકં સંઘસપર્યયેતિ;
કૈવલ્યવસ્ત્રં પ્રદદૌ મુનીનાં, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાઞ્છિતં મે (૭)
શિવં ગતે ભર્તરિ વીરનાથે, યુગપ્રધાનત્વમિહૈવ મત્વા;
પટ્ટાભિષેકો વિદધે સુરેન્દ્રૈઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાઞ્છિતં મે (૮)
ત્રૈલોક્યબીજં પરમેષ્ઠિબીજં, સજ્ઞાનબીજં જિનરાજબીજં;
યન્નામ ચોક્તં વિદધાતિ સિદ્ધિં, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાઞ્છિતં મે (૯)
શ્રીગૌતમસ્યાષ્ટકમાદરેણ, પ્રબોધકાલે મુનિપુંગવા યે,
પઠન્તિ તે સૂરિપદં સદૈવા–નન્દં લભન્તે સુતરાં ક્રમેણ (૧૦)

શ્રી ગૌતમસ્વામીનો રાસ

(ઢાળ પહેલી)

વીરજિણેસરચરણકમલકમલાકયવાસો, પણમવિ પભણિસુ સામિ, સાર ગોયમગુરુ રાસો; મણ તણ વયણ એકંત કરવિ, નિસુણો ભો ભવિઆ, જિમ નિવસે તુમ દેહગેહ, ગુણગણ મહગહિઆ (૧) જંબુદીવ સિરિભરહખિત્ત, ખોણી-તલમંડણ, મગધદેશ સેણિયનરેસ, રિદ્ધલબ્બલખંડણ; ધણ-વરગુવ્વરનામ ગામ, જહિ ગુણગણસજ્જ, વિપ્પ વસે વસુભૂઈ તત્થ, તસુ પુહવીભજ્જા (૨) તાણ પુત્ત સિરિઇંદભૂઈ, ભૂવલય પ્રસિદ્ધો, ચઉદહવિજ્જા વિવિહ રૂવ, નારીરસ વિદ્ધો; વિનય વિવેક વિચાર સાર, ગુણગણહ મનોહર, સાતહાથ સુપ્રમાણ દેહ, રૂપે રંભાવર (૩) નયણ વયણ કર ચરણ જિણવિ, પંકજ જળે પાડિઅ, તેજે તારા ચંદ સૂર, આકાશે ભમાડિઅ; રૂવે મયણ અનંગ કરવિ, મેલ્હિઓ નિરધાડિઅ, ધીરમેં-મેરૂ ગંભીર સિંધુ, ચંગિમ ચયચાડિઅ (૪) પેખવિ નિરૂવમરૂવ જાસ, જણ જંપે કિચિઅ, એકાકી કલિભીતે ઇત્થ, ગુણ મેહલ્યા સંચિઅ; અહવા નિમ્મ્યે પુવ્વજમ્મે, જિણવર ઇણે અંચિઅ, રંભા પઉમા ગૌરિ ગંગા રતિ, હા વિધિ વંચિઅ (૫) નહિમુધ નહીગુરુ કવિ ન કોઇ, જસુ આગળ રહિઓ, પંચસયાં ગુણપાત્ર છાત્ર, હીંડે પરિવરિઓ; કરે નિરંતર યજ્ઞકર્મ, મિથ્યામતિમોહિઅ, ઇણે છલિ હોસે ચરણનાણ, દંસણ વિસોહિઅ (૬)

વસ્તુ

જંબુદ્દીવહ જંબુદ્દીવહ ભરહવાસંમિ, ભૂમિતલમંડણ, મગધદેશ, સેણિયનરેસર, ધણવર ગુવ્વરગામ તિહાં, વિપ્પ વસે વસુભૂઈ સુંદર; તસુ ભજ્જાપુહવી, સયલગુણગણ રૂવનિહાણ, તાણ પુત્ત વિજ્જાનિલો, ગોયમ અતિહિ સુજાણ (૭)

ભાષા (ઢાળ બીજી)

ચરમજિણેસર કેવળનાણી, ચઉવિહસંઘ પઇટ્ઠહાજાણી;
પાવાપુરી સામી સંપત્તો, ચઉવિહદેવનિકાયે જુત્તો (૮) દેવે
સમવસરણ તિહાં કીજે, જિણુદીકે મિથ્યામતિખીજે;
ત્રિભુવન-
ગુરુ સિંહાસણે બેઠા, તતખિણ મોહ દિગંતે પેઠા (૯) ક્રોધ માન
માયા મદપુરા, જાએ નાઠા જિમ દિન ચોરા; દેવદુંદુભિ આકાશે
વાજે, ધર્મનરેસર આવ્યા ગાજે (૧૦) કુસુમવૃષ્ટિ વિરચે તિહાં
દેવા, ચઉસઠઇંદ્ર જ માગે સેવા; ચામર છત્રશિરોવરિ સોહે,
રૂપેજિણવર જગ સહુ મોહે (૧૧) ઉપસમરસભર ભરિ વરસંતા,
યોજનવાણીવખાણુ કરંતા; જણિઅ વર્ધમાનજિન પાયા, સુરનર
કિંનર આવે રાયા (૧૨) કાંતિસમૂહે ઝલહલકંતા, ગયણુ વિમાણે
રણુરણુકંતા; પેખવિ ઇંદભૂઇ મન ચિંતે, સુર આવે અમ્હ યજ્ઞ
હોવંતે (૧૩) તીર તરંડક જિમ તે વહતા, સમવસરણ પહુતા
ગહગહતા; તો અભિમાને ગોયમ જંપે, તિણે અવસરે કોપે
તણુકંપે (૧૪) મૂઢલોક અજાણ્યો બોલે, સુર જાણુંતા ઇમ કાંઈ
ડોલે; મૂ આગળ કો જાણુ ભણીજે, મેરૂ અવર કિમ ઓપમ
દીજે (૧૫)

વસ્તુ

વીરજિણુવર વીરજિણુવર, નાણુસંપન્ન, પાવાપુરી સુરમહિઅ
પત્તનાહ સંસારતારણ, તિહિં દેવે નિમ્મવિઅ સમોવસરણ
બહુસુખકારણ; જિણુવર જગઉજ્જોઅકરે, તેજે કરી દિણુકાર,
સિંહાસણે સામી ઠવ્યો, હુઓ સુજયજયકાર (૧૬)

ભાષા (ઢાળ ત્રીજી)

તવ ચડિઓ ઘણુમાણુગજે, ઇંદભૂઇભૂદેવ તો; હુંકારો કરિ
સંચરિઅ, કવણુસુ જિણુવરદેવ તો (૧૭) યોજનભૂમિ સમોસરણ,

પેખે પ્રથમારંભતો; દહદિસિ દેખે વિબુધવહૂ, આવંતી સુરરંભ તો (૧૮) મણિમયતોરણ દંડ ધજ, કોસીસે નવ ઘાટ તો; વયરવિવર્જિત જંતુગણ, પ્રાતિહારજ આઠ તો (૧૯) સુર નર કિંનર અસુરવર, ઇંદ્ર ઇંદ્રાણિ રાય તો, ચિત્તે ચમક્કિય ચિંતવે એ, સેવંતા પ્રભુપાય તો (૨૦) સહસકિરણ સમ વીરજિણ, પેખવિ રૂપવિશાલ તો; એહ અસંભવ સંભવે એ, સાચો એ ઇંદ્રજાળ તો (૨૧) તો બોલાવે ત્રિજગગુરુ, ઇંદભૂઇનામેણ તો; શ્રીમુખે સંશય સામિ સવે, ફેડે વેદપએણ તો (૨૨) માન મેલ્હી મદ ઠેલી કરી, ભક્તિએ નામે શીષ તો; પંચસયાંશું વ્રત લીએ એ, ગોયમ પહેલો સીસ તો (૨૩) તવણંધવસંજમ સુણવિ કરી, અગનિભૂઈ આવેય તો; નામ લેઈ આલાપ કરે, તે પણ પ્રતિબોધેય તો (૨૪) ઇણે અનુક્રમે ગણુહરરયણ, થાપ્યા વીરે અગ્યાર તો; તવ ઉપદેસે ભુવનગુરુ, સંયમશું વ્રતધાર તો (૨૫) બિહુઉપવાસે પારણું એ, આપણુપે વિહરંત તો; ગોયમ સંયમ જગસયલ, જયજયકાર કરંત તો (૨૬)

વસ્તુ

ઇંદભૂઇઅ, ઇંદભૂઇઅ, ચડિઅ બહુમાને, હુંકારો કરિ કંપતો, સમોસરણે પહોતો તુરત, અહ સંસા સામિ સવે; ચરમનાહ ફેડે કુરંત, બોધિબીજસંજય મને, ગોયમ ભવહવિરત્ત, દિક્ષ્ય-લઇ સિક્ષ્યા સહિઅ, ગણુહરપયસંપત્ત (૨૭)

ભાષા (ઢાળ ચોથી)

આજ હુઓ સુવિહાણુ, આજ પયેલિમ પુણ્યભરો, દીઠા ગોયમ સમિ, જે નિઅનયણે અમિય ભરો (૨૮)

(સિરિગોયમ ગણુધાર, પંચસયાં મુનિપરિવરિય; ભુમિય કરય વિહાર, ભવિયણને પડિબોહ કરે)

સમવસરણુ મઝાર, જે જે સંશય ઉપજે એ, તે તે પર ઉપકાર, કારણે પૂછે મુનિપવરો (૨૯) જિહાં જિહાં દીજે દીકૂખ, તિહાં તિહાં કેવળ ઉપજે એ; આપ કન્હે અણુહુંત, ગોયમ દીજે દાન ઈમ (૩૦) ગુરુ ઉપરિ ગુરુભક્તિ, સામી ગોયમ ઉપનીય; એણિ છળ કેવળનાણુ, રાગજ રાખે રંગભરે (૩૧) જો અષ્ટાપદ સેલ, વંદે ચડી ચકવીસજિણુ; આતમલબ્ધિવસેણુ, ચરમશરીરી સોય મુનિ (૩૨) ઇયદેસણુ નિસુણેવિ, ગોયમગણુહર સંચલિય; તાપસપન્નરસએણુ,તો મુનિ દીઠો આવતો એ (૩૩)

તપસોસિય નિયઅંગ, અમ્હ સગતિ નવિ ઉપજે એ; કિમ ચઢસે દઢકાય, ગજ જિમ દીસે ગાજતો એ (૩૪) ગિરુઓ એણે અભિમાન, તાપસ જો મને ચિંતવે એ; તો મુનિ ચડિઓ વેગ, આલંબવિ દિનકરકિરણુ (૩૫) કંચણુમણિનિપ્પન્ન, દંડ કલસ ધજ વડ સહિઅ; પેખવિ પરમાનંદ, જિણુહર ભરતેસરવિહિય (૩૬) નિય નિય કાયપ્રમાણુ, ચઉદિસિ સંઠિઅ જિણુહબિંબ; પણુમવિ મનઉલ્હાસ, ગોયમગણુહર તિહાં વસિઅ (૩૭) વઇરસામિનો જીવ, તિર્યંકૃજૃંભકદેવ તિહાં; પ્રતિબોધે પુંડરીક, કંડરીક અધ્યયન ભણી (૩૮) વળતા ગોયમસામી, સવિ તાપસ પ્રતિબોધકરે, લેઈ આપણે સાથ, ચાલે જિમ જૂથાધિપતિ (૩૯) ખીર ખાંડ ઘૃત આણી, અમિઅવૂઠ અંગુઠ ઠવિ; ગોયમ એકણુપાત્ર, કરાવે પારણુ સવિ (૪૦) પંચસયાં શુભભાવિ; ઉજ્જળભરિયો ખીરમીસે; સાચગુરુસંયોગે, કવળ તે કેવળ રૂપ હુઆ (૪૧) પંચસયાં જિણુનાહ, સમવસરણે પ્રાકારત્રય; પેખવિ કેવળનાણુ, ઉપન્નું ઉજ્જોયકરે (૪૨) જાણે જિણુ પિયૂષ, ગાજંતી ઘણુ મેઘ જિમ, જિણુવાણી નિસુણેવિ, નાણી હુઆ પંચસયાં (૪૩)

વસ્તુ

ઇણે આણુક્રમે, ઇણે આણુક્રમે, નાણુસંપન્ન, પન્નરહસય પરિવરિય, હરિઅદુરિઅ, જિણુનાહ વંદઇ, જગગુરુવયણુ તીહ-

નાણુ અપ્પાણુનિંદઇ, ચરમજિણેસર તવ ભણે; ગોયમ કરીસ મ એઉ, છેહ જઇ આપણે સહી, હોસ્યું તુહ્મા એઉ (૪૪)

ભાષા (ઢાળ પાંચમી)

સામીઓ એ, વીરજિણુંદ, પુનિમચંદ ઉલ્લસિય, વિહરિઓ એ, ભરહવાસંમિ, વરસબહોત્તેરસંવસિઅ; ઠવતો એ કણુય-પઉમેસુ, પાયકમળ સંઘહિસહિય, આવિઓ એ નયણાનંદ નયર પાવાપુરિ સુરમહિય (૪૫) પેખીઓ એ ગોયમસામી, દેવસમ્મા પ્રતિબોહકરે, આપણો એ ત્રિશલાદેવી નંદન પહોતો પરમપએ; વળતાં એ દેવ આકાસ પેખવિ જાણ્યો જિણુસમે એ, તો સુણી એ મને વિષવાદ, નાદભેદ જિમ ઉપનો એ (૪૬) કુણુસમે એ સામિય દેખી, આપકન્હે હું ટાળિઓ એ, જાણુતો એ તિહુ-અણુનાહ, લોક વિવહાર ન પાલિઓએ, અતિભલું એ કીધલું સામી, જાણ્યું કેવલ માગશે એ, ચિંતવ્યું એ બાળક જેમ, અહવા કેડેલાગશે એ (૪૭) હું કિમ એ વીરજિણુંદ, ભગતે ભોળો ભોળવ્યો એ, આપણો એ અવિહડનેહ, નાહ ન સંપે સાચવ્યો એ, સાચો એ વીતરાગ, નેહ ન જેણે વાલિઓ એ, તિણુસમે એ ગોયમ ચિત્ત, રાગ વિરાગે વાલિઓ એ (૪૮) આવંતું એ જે ઉલટ, રહેતું રાગે સાહિયું એ, કેવળ એ નાણુઉપન્ન, ગોયમ સહેજે ઉમાહિયું એ; ત્રિભુવન એ જયજય-કાર, કેવળમહિમા સુર કરે એ, ગણુધરુ એ કરે વખાણુ, ભવિયણ ભવ જિમ નિસ્તરે એ (૪૯)

વસ્તુ

પઢમગણુહર પઢમગણુહર, વરિસ પચાસ ગિહવાસે સંવ-સિઅ, તીસ વરિસ સંજમવિભૂસિઅ, સિરિકેવળનાણુ પુણુ; બાર

વરસ તિહુઅણ નમંસિઅ, રાજગૃહી નગરી ઠવ્યો, બાણુવય-વરસાઉ, સામીગોયમ ગુણનિલો, હોસ્યે સિવપુર ઠાઉ (૫૦)

ભાષા (ઢાળ છટ્ઠી)

જિમ સહકારે કોયલ ટહુકે, જિમ કુસુમહ વને પરિમળ બહેકે, જિમ ચંદન સુગંધનિધિ (૫૧) જિમ ગંગાજળ લહેરે લહેકે, જિમ કણયાચળ તેજે ઝળકે, તિમ ગોયમ સોભાગનિધિ (૫૨) જિમ માન સરોવર નિવસે હંસા, સુરતરુવરકણયવતંસા, જિમ મહુયર રાજીવ વને (૫૩) જિમ રયણાયર રયણે વિલસે, જિમ અંબર તારાગણ વિકસે, તિમ ગોયમ ગુણ કેલિવને (૫૪) પુનિમ નિશિ જિમ સસહર સોહે, સુરતરુ મહિમા જિમ જગ મોહે, પૂરવ દિસે જિમ સહસકરો (૫૫) પંચાનન જિમ ગિરિ-વર રાજે, નરવઇઘરે જિમ મયગલ ગાજે, તિમ જિનશાસન મુનિપવરો (૫૬) જિમ સુરતરુવર સોહે શાખા, જિમ ઉત્તમ મુખે મધુરી ભાષા, જિમ વન કેતકી મહમહે એ (૫૭) જિમ ભૂમિપતિ ભૂય બળ ચમકે, જિમ જિણમંદિર ઘંટા રણકે, તિમ ગોયમ લબ્ધે ગહગહે એ (૫૮) ચિંતામણિ કર ચઢિયું આજ, સુરતરુ સારે વંછિત કાજ, કામકુંભ સવિ વસ હુઆ એ (૫૯) કામગવી પૂરે મન કામી, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ આવે ધામી, સામી ગોયમ અણુસરો એ (૬૦)

પ્રણવાક્ષર પહેલો પભણીજે, માયા બીજ શ્રવણ નિસુણીજે, શ્રીમતિ શોભા સંભવે એ (૬૧) દેવહ ધુરિ અરિહંતિ નમીજે, વિનય પહુ ઉવજ્ઝાય થુણીજે, ઈણે મંત્રે ગોયમ નમો એ(૬૨)

પરઘર વસતાં કાંઇ કરીજે દેશદેશાં તર કાંઇ ભમીજે, કવણકાજ આયાસ કરો (૬૩) પ્રહ ઉઠી ગોયમ સમરી જે, કાજસમગ્ગહ તતખિણ સીઝે, નવનિધિ વિલસે તાસ ઘરે (૬૪) ચઉદહસે બરોત્તર વસ્સે, ગોયમ ગણધર કેવળ દીવસે, (ખંભનયર પ્રભુ પાસ પસાએ.) કિયો કવિત ઉપગાર પરો (૬૫

આદિમંગળ એહ ભણીજે, પરવ મહોત્સવ પહિલો દીજે, રિદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણુ કરો (૬૬) ધન્યમાતા જેણે ઉદરે ધરીયા, ધન્યપિતા જિણ કુલે અવતરિયા, ધન્ય સદ્‌ગુરુ જિણે દીક્ષિખયાએ (૬૭) વિનયવંત વિદ્યાભંડાર, જસ ગુણ પુહવી ન લભે પાર, રિદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણકરો (૬૮) ગૌતમસ્વામિનો રાસ ભણીજે, ચઉવિહસઘ રલિયાયત કીજે, સયલ સંઘ આણંદ કરો (૬૯) કુંકુમ ચંદન છડો દેવરાવો, માણેક મોતીના ચોક પુરાવો, રયણસિહાસન બેસણુ એ (૭૦) તિહાં બેસી ગુરૂ દેશના દેસે, ભવિકજીવનાં કારજ સરસે, ઉયવંતમુનિ એમ ભણે એ(૭૧) ગૌતમસ્વામિતણો એ રાસ ભણતાં સુણતાં લીલવિલાસ સાસયસુખનિધિ સંપજે એ(૭૨) એહ રાસ જે ભણે ભણાવે, વર મયગળ લચ્છી ઘર આવે, મનવંછિત-આશા ફલે એ (૭૩)

* * * * *

મંત્ર–ૐ હ્રીઁ શ્રી અરિહંતઉવજ્ઝાય ગૌતમસ્વામિને નમઃ

ચારશરણ

મુજને ચારશરણાં હોજો, અરિહંત સિદ્ધ સુસાધુ જી; કેવળીધર્મ પ્રકાશીઓ, રત્ન અમૂલક લાધું જી (૧) ચિહું ગતિતણાં દુઃખછેદવા, સમરથ શરણાં એહોજી; પૂર્વે મુનિવર જે હૂઆ, તેણે કીધાં શરણાં એહોજી (૨) સંસારમાંહિ જીવને, સમરથ શરણાં ચારોજી ગણિસમયસુંદર ધમ કહે, કલ્યાણમંગલ કારોજી (૩)

લાખચોરાશી જીવખમાવીએ, મનઘરી પરમવિવેકોજી; મિચ્છામિદુક્કડં દીજીએ, જિનવચને લહીએ ટેકોજી (૧) સાત-લાખ ભૂ દગ તેઉ વાઉના, દશ ચૌદે વનનાભેદોજી; ષટ્ વિગલ સુરતિરિનારિકી, ચઉ ચઉ ચૌદે નરના ભેદોજી (૨) મુજ વૈરનહિ કેહશું, સર્વશું મત્રીભાવોજી ગણિસમયસુંદર ધમકહે પામીએ પુન્ય પ્રભાવોજી (૩)

પાપઅઢારે જીવ ! પરિહરો, અરિહંત સિદ્ધની સાખેજી;
આલોયાં પાપ છૂટીએ ભગવંત ઇણીપરે ભાખેજી (૧) આશ્રવ
કષાય દોયબાંધવા, વળી કલહ અભ્યાખ્યાનોજી; રતિ અરતિ
પૈશુન નિંદના; માયામોસ મિથ્યાત્વજી (૨) મન વચ કાયાએ
જે કીયાં, મિચ્છા મિ દુક્કડં તેહોજી; ગણિસમયસુંદર ઇમકહે,
જૈનધર્મનો મર્મ એહોજી (૩)

ધનધન તેદિન મુજ કહીહોશે, હું પામીશ સંયમ સુધોજી; પૂર્વ
ઋષિપંથેચાલશું,ગુરુવચનેપ્રતિબુદ્ધોજી(૧)અંતપ્રાન્તભિક્ષાગોચરી,
રણુવને કાઉસ્સગ્ગ લેશું જી; સમતા શત્રુમિત્રભાવશું, સંવેગસુધો
ધરશું જી (૨) સંસારના સંકટથકી, છૂટીશ જિનવચને અવધારોજી;
ધન્ય સમયસુંદર તે ઘડી, હું પામીશ ભવનોપારોજી (૩)

પુન્યપ્રકાશનું સ્તવન

દુહા—સકલસિદ્ધિદાયક સદા, ચોવીશે જિનરાય; સદ્ગુરુ
સ્વામિની સરસ્વતી, પ્રેમે પ્રણમું પાય (૧) ત્રિભુવનપતિ ત્રિશ-
લાતણો, નંદન ગુણગંભીર; શાસનનાયક જગ જયો, વર્ધમાન
વડવીર (૨) એકદિન વીરજિણુંદને, ચરણે કરી પ્રણામ; ભવિક-
જીવના હિતભણી, પૂછે ગૌતમસ્વામ (૩) મુક્તિમારગ આરા-
ધીએ, કહો કિણુપરે અરિહંત; સુધાસરસ તવ વચનરસ, ભાખે
શ્રીભગવંત (૪) અતિચાર આલોઇએ, વ્રત ધરીએ ગુરુસાખ;
જીવ ખમાવો સયલ જે, ચોનિ ચોરાશીલાખ (૫) વિધિશું
વળી વોસિરાવીએ, પાપસ્થાનક અઢાર; ચારશરણ નિત્ય અનુ-
સરો, નિંદો દુરિતઆચાર (૬) શુભકરણી અનુમોદીએ, ભાવ
ભલો મનઆણુ; અણુસણુ અવસર આદરી, નવપદ જપો સુજાણ
(૭) શુભગતિ આરાધનતણા, એ છે દશઅધિકાર; ચિત્ત આણીને
આદરો જેમ પામો ભવપાર (૮)

ઢાળપહેલી (કુમતિ-એ છિંડી કીહાં રાખી-એ દેશી)

જ્ઞાન દરિસણ ચારિત્ર તપ વિરજ, એ પાંચે આચાર, એહ તણા ઇહિભવ પરભવના આલોઇએ અતિચાર રે....પ્રાણી જ્ઞાન ભણ્યો ગુણ્યો ખાણી, વીરવદે એમવાણીરે પ્રા૦(૧) ગુરુ ઓળવીએ નહિં ગુરુ વિનયે, કાળે ધરી બહુમાન, સૂત્રઅર્થતદુભયકરી સુધાં, ભણીએ વહી ઉપધાનરે પ્રા૦(૨)જ્ઞાનોપગરણ પાટી પોથી, ઠવણી નવકારવાલી; તેહતણી કીધી આશાતના, જ્ઞાનભક્તિ ન સંભાળીરે પ્રા૦(૩) ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, જ્ઞાનવિરાધ્યું જેહ; આભવ પરભવ વળીરે ભાવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહરે પ્રા૦(૪) સમકિત લ્યો શુદ્ધતણી, વીરવદે એમવાણીરે.....પ્રા૦ જિનવચને શંકા નવિ કીજે, નવિ પરમત અભિલાષ; સાધુતણી નિંદા પરિહરજો, ફળ સંદેહ મ રાખરે પ્રા૦(૫) મૂઢપણું છંડો પરશંસા–ગુણવંતને આદરીએ; સાહમ્મીને ધર્મે કરી સ્થિરતા, ભક્તિ પ્રભાવના કરીએરે પ્રા૦(૬) સંઘ ચૈત્ય પ્રાસાદતણો જે, અવર્ણવાદ મન લેખ્યો; દ્રવ્યદેવકો જે વિણસાડ્યો, વિણસંત ઉવેખ્યોરે પ્રા૦(૭) ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, સમકિત ખંડયું જેહ; આભવ પરભવ વળીરે ભવોભવ, મિચ્છામિદુક્કડં તેહરે પ્રા૦(૮) ચારિત્ર લ્યો ચિત્તઆણી, વીરવદે એમવાણીરે....પ્રા૦ પાંચસમિતિ ત્રણગુપ્તિ વિરાધી, આઠે પ્રવચનમાય, સાધુતણે ધર્મે પ્રમાદે, અશુદ્ધ વચન મન કાયરે પ્રા૦(૯) શ્રાવકને ધર્મે સામાયિક, પોસહમાં મનવાળી; જે જયણાપૂર્વક એ આઠે, પ્રવચનમાય ન પાલીરે પ્રા૦(૧૦) ઇત્યાદિ વિપરીતપણાથી, ચારિત્ર ડોહોલ્યું જેહ; આભવ પરભવ વળીરે ભવોભવ, મિચ્છામિદુક્કડં તેહરે પ્રા૦(૧૧) બારભેદે તપ નવિ કીધો, છતે યોગે નિજશકતે; ધર્મે મનવચકાયાવિરજ, નવિ ફોરવીયું ભગતેરે પ્રા૦(૧૨) તપ વીરજ આચાર એણી પરે, વિવિધ વિરાધ્યા જેહ; આભવ પરભવ વળીરે ભવોભવ, મિચ્છામિદુક્કડં તેહરે પ્રા૦(૧૩) વળીય

વિશેષે ચારિત્ર કેરા, અતિચાર આલોઇએ, વીરજિણેસર વયણ-
સુણીને, પાપ મલ સવિ ધોઇએરે પ્રા૦(૧૪)

ઢાળ બીજી (સાહેલડીની દેશી)

પૃથ્વી પાણી તેઉવાઉ વનસ્પતિ, એ પાંચે થાવર કહ્યાએ; કરી કર-
સણ આરંભ, ખેત્ર જે ખેડીયાં, કુવા તલાવ બણાવીયાંએ (૧)
ઘરઆરંભ અનેક, ટાંકાં ભોંયરાં, મેડી માળ ચણાવીયાંએ; લીંપણ-
ગુંપણ કાજ, એણીપરે પરે પરે, પૃથ્વીકાય વિરાધીઆએ (૨)
ધોયણ નાહણ પાણી, ઝીલણ અપકાય, છોતીધોતી કરી દુહવ્યાએ;
ભાઠીગર કુંભાર, લોહ સોવનગરા, ભાડભુંજ લીહાલાગરાએ (૩)
તાપણ શેકણ કાજ, વસ્ત્ર નિખારણ, રંગણ રાંધણ રસવતીએ;
એણીપરે કર્માદાન, પરે પરે કેલવી, તેઉ વાઉ વિરાધીયાએ (૪)
વાડી વન આરામ, વાવી વનસ્પતિ, પાન ફળ ફુલ ચુંટીયાંએ;
પોંક પાપડી શાક, શેકયાં સુકવ્યાં, છેદ્યાં છુંદ્યાં આથીયાંએ (૫)
અળશીને એરંડ, ઘાણી ઘાલીને, ઘણા તિલાદિક પીલીયાએ, ઘાલી
કોલુ માંહે, પીલી સેલડી, કંદમૂળ ફળ વેચીયાંએ (૬) એમ એકે-
દ્રિયજીવ, હણ્યા હણાવીયા, હણતાં જે અનુમોદિયાએ; આ ભવ
પરભવ જેહ, વલીરે ભવોભવે, તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડં એ (૭)
કૃમી કરમીયા કીડા, ગાડર ગંડોલા, ઇયલ પોરા અલશીયાંએ;
વાળા જળો ચુડેલ, વિચલિત રસ્તણા, વળી અથાણાં પ્રમુખનાં એ
(૮) એમ બેઇંદ્રિય જીવ, જે મેં દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિ
દુક્કડં એ, ઉધેહી જુ લીખ, માંકડ મંકોડા, ચાંચડ કીડી કંથુઆએ
(૯) ગદ્ધેહિઆં ઘીમેલ, કાનખજુરડા, ગીંગોડા ધનેરીયાંએ;
એમ તેઇંદ્રિયજીવ, જે મેં દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિ-
દુક્કડંએ (૧૦) માંખી મત્સર ડાંસ, મસા પતંગીયાં, કંસારી
કોલિયાવડાએ; ઢીંકણ વિંછુ તીડ, ભમરા ભમરીએા, કોતાં
બગ ખડમાંકડીએ (૧૧) એમ ચૌરિંદ્રિયજીવ, જે મેં દુહવ્યા,
તે મુજ મિચ્છામિદુક્કડં એ; જળમાં નાખી જાળ, જળચર દુહવ્યા,

વનમાં મૃગ સંતાપીયાએ (૧૨) પીડ્યા પંખીજીવ, પાડી પાસમાં, પોપટ ઘાલ્યા પાંજરે એ; એમ પંચેંદ્રિયજીવ, જે મેં દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિદુક્કડંએ (૧૩)

ઢાળ ત્રીજી (વાણી વાણી હિતકારીજી–એ દેશી)

ક્રોધ લોભ ભય હાસ્યથીજી, બોલ્યાં વચન અસત્ય, કૂડકરી ધન પારકાંજી, લીધાં જેહ અદત્તરે; જિનજી, મિચ્છામિદુક્કડં આજ, તુમ સાખે મહારાજરે; જિનજી, દેઈ સારૂં કાજરે, જિનજી મિચ્છામિદુક્કડં આજ (૧) દેવ મનુષ્ય તિર્યંચનાજી, મૈથુનસેવ્યાં જેહ; વિષયારસલંપટપણેજી, ઘણું વિડંબ્યો દેહરે જિનજી૦(૨) પરિગ્રહની મમતા કરીજી, ભવ ભવ મેલી આથ, જે જીહાંની તે તિહાં રહીજી, કોઈ ન આવે સાથરે જિનજી૦(૩) રયણી ભોજન જે કર્યાં જી, કીધાં ભક્ષ અભક્ષ; રસના રસની લાલચેજી, પાપ કર્યાં પ્રત્યક્ષરે જિનજી૦(૪) વ્રત લેઈ વિસારીયાંજી, વળી ભાગ્યાં પચ્ચક્ખાણ; કપટ હેતુ કિરિયા કરીજી, કીધાં આપ વખાણરે જિનજી૦(૫) ત્રણ ઢાલ આઠે દુહેજી, આલોયાઅતિચાર; શિવ-ગતિ આરાધનતણોજી, એ પહેલો અધિકારરે જિનજી૦(૬)

ઢાળ ચોથી. (સાહેલડીની દેશી)

પંચમહાવ્રત આદરો, સાહેલડીરે, અથવા હ્યો વ્રત બાર તો; યથાશક્તિ વ્રતઆદરી, સા૦ પાળો નિરતિચાર તો (૧) વ્રતલીધાં સંભારીએ, સા૦ હૈડે ધરીએ વિચાર તો; શિવગતિ આરાધન-તણો, સા૦ એ બીજોઅધિકાર તો (૨) જીવ સર્વે ખમાવીએ, સા. યોનિ ચોરાશીલાખ તો; મનશુદ્ધે કરી ખામણાં સા૦ કોઇ શું શેષ ન રાખ તો (૩) સર્વમિત્રકરી ચિંતવો સા૦ કોઈ ન જાણો શત્રુ તો; રાગદ્વેષ એમ પરિહરો, સા૦ કીજે જન્મ પવિત્ર તો

(૪) સ્વામી સંઘ ખમાવીએ, સા૦ જે ઉપની અપ્રીત તો; સજ્જન કુટુંબ કરી ખામણું, સા૦ એ જિનશાસનરીત તો (૫) ખમીએ ને ખમાવીએ, સા૦ એહજ ધર્મનો સાર તો; શિવગતિઆરાધન તણો, સા૦ એ ત્રીજોઅધિકાર તો (૬)
મૃષાવાદ હિંસા ચોરી, સા૦ ધન મૂર્ચ્છા મૈથુન તો; ક્રોધ માન માયા તૃષ્ણા, સા૦ પ્રેમ દ્વેષ પૈશુન્ય તો (૭) નિંદા કલહ ન કીજીએ, સા૦ કૂડાં ન દીજે આળ તો; રતિ અરતિ મિથ્યા તજે સા૦ માયામોસ જંજાળ તો. (૮) ત્રિવિધ ત્રિવિધ વોસરાવિએ, સા૦ પાપસ્થાનઅઢાર તો, શિવગતિ આરાધન તણો, સા૦ એ ચોથો અધિકાર તો (૯)

ઢાળ પાંચમી.

(હવે નિસુણો ઇહાં આવીયા એ–એ દેશી)

જનમ જરા મરણે કરીએ, આ સંસાર અસાર તો; કર્યાં કર્મ સહુ અનુભવે એ, કોઇ ન રાખણહાર તો (૧) શરણ એક અરિહંતનું એ, શરણ સિદ્ધભગવંત તો; શરણ ધર્મ શ્રીજિનનો એ, સાધુશરણ ગુણવંત તો (૨) અવર મોહ સવિ પરિહરીએ, ચારશરણ ચિત્તધાર તો; શિવગતિ આરાધનતણો એ, એ પાંચમોઅધિકાર તો (૩) આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ, પાપકર્મ કોઇ લાખ તો; આત્મ સાખે તે નિંદીએ એ, પડિક્કમએ ગુરુસાખ તો (૪) મિથ્યામતિ વર્તાવિયાએ, જે ભાખ્યાં ઉત્સૂત્ર તો; કુમતિ કદાગ્રહને વશે એ, જે ઉથાપ્યાં સૂત્ર તો (૫) ઘડયાં ઘડાવ્યાં જે ઘણાંએ, ઘરંટી હળ હથીયાર તો; ભવ ભવ મેલી મૂકીયાં એ, કરતાં જીવસંહાર તો (૬) પાપકરીને પોષીયા એ, જનમ જનમ પરિવાર તો; જનમાંતર પોહોત્યા પછી એ, કોઇએ ન કીધી સાર તો (૭) આ ભવ પર-

ભવ જે કર્યાં એ, એમ અધિકરણ અનેક તેા; ત્રિવિધે ત્રિવિધે વોસરાવીએ એ, આણી હૃદયવિવેક તેા(૮)દુષ્કૃતનિંદા એમ કરીએ, પાપ કરેા પરિહાર તેા; શિવગતિ આરાધનતણેા એ, એ છટ્ઠો અધિકાર તેા (૯)

ઢાળ છટ્ઠી (આધે તું જોયને જીવડા–એ દેશી.)

ધનધન તે દિન માહરેા, જીહાં કીધેા ધર્મ; દાન શીયળ તપ ભાવના, ટાળ્યાં દુષ્કૃતકર્મ. ધ૦ (૧) શેત્રુંજાદિકતીર્થની, જે કીધી જાત્ર; જુગતે જિનવર પૂજ્યા, વળી પોષ્યાં પાત્ર. ધ૦ (૨) પુસ્તક જ્ઞાન લખાવીયાં, જિણહર જિનચૈત્ય; સંઘચતુર્વિધ સાચવ્યા, એ સાતે ક્ષેત્ર. ધ૦(૩)પડિકમણું સુપરે કર્યાં, અનુકંપા દાન; સાધુ સૂરિ ઉવજ્ઝાયને, દીધાં બહુમાન. ધ૦(૪) ધર્મકાજ અનુમેાદિએ, એમ વારેાવાર; શિવગતિ આરાધનતણેા, એ સાતમેા અધિકાર. ધ૦(૫) ભાવભલેા મન આણીએ, ચિત્ત ચાણી ઠામ; સમતાભાવે ભાવિએ, એ આતમરામ. ધ૦ (૬) સુખ દુઃખ કારણ જીવને, કેાઇ અવર ન હેાય; કર્મ આપ જે આચર્યાં, ભેાગવીએ સેાય. ધ૦(૭) સમતા વિણ જે અનુસરે, પ્રાણી પુન્યનું કામ; છાર ઉપર તે લીંપણું, ગાંખર ચિત્રામ. ધ૦ (૮) ભાવ ભલી પરે ભાવીએ, એ ધર્મનેા સાર; શિવગતિ આરાધનતણેા, એ આઠમેાઅધિકાર. ધ૦ (૯)

ઢાળ ૭ મી

(રૈવતગિરિ હુઆં, પ્રભુનાં ત્રણુકલ્યાણુક–એ દેશી.)

હવે અવસર જાણી, કરી સંલેખન સાર; અણસણુઆદરીયે, પચ્ચકખી ચારે આહાર; લલુતા સવિ મૂકી, છાંડી મમતા અંગ; એ આતમ ખેલે, સમતા જ્ઞાન તરંગ (૧) ગતિ ચારે કીધાં,

આહાર અનંત નિઃશંક, પણ તૃપ્તિ ન પામ્યો, જીવ લાલચીયો રંક; દુલહો એ વળી, અણુસણનો પરિણામ, એહથી પામીજે, શિવપદ સુરપદ ઠામ (૨) ધન ધન્ના શાલિભદ્ર, ખંધો મેઘકુમાર, અણુસણ આરાધી, પામ્યા ભવનો પાર; શિવમંદિર જાશે, કરી એક અવતાર, આરાધનકેરો, એ નવમો અધિકાર (૩) દશમે અધિકારે, મહામંત્રનવકાર, મનથી નવિમૂકો,શિવસુખફલ સહકાર; એ જપતાં જાયે, દુર્ગતિ દોષ વિકાર, સુપરે એ સમરો, ચૌદ પુરવનોસાર(૪)જનમાંતરજાતાં, જો પામે નવકાર, તો પાતિકગાળી, પામે સુરઅવતાર; એ નવપદ સરીખો, મંત્ર ન કોઇ સાર, આ ભવ ને પરભવે, સુખ સંપત્તિ દાતાર (૫) જુઓ ભીલભીલડી, રાજરાણી થાય, નવપદમહિમાથી, રાજસિંહમહારાય; રાણીરત્નવતી એહુ, પામ્યાં છે સુરભોગ, એકભવપછીલેશે, શિવવધુસંજોગ (૬) શ્રીમતીને એ વળી, મંત્રફળ્યો તત્કાલ, ફણીધર ફીટીને, પ્રગટ થઇ કુલમાળ, શિવકુમરે જોગી, સોવનપુરિસો કીધ, એમ એણે મંત્રે, કાજ ઘણાંનાં સિદ્ધ (૭) એ દશઅધિકારે, વીરજિણેસર ભાખ્યો, આરાધનકેરો વિધિ, જેણે ચિત્તમાંહિ રાખ્યો; તેણે પાપપખાળી, ભવભય દૂરે નાખ્યો, જિન વિનયકરંતાં, સુમતિ અમૃતરસ ચાખ્યો (૮)

ઢાળ ૮ મી (નમો ભવિ ભાવશું એ–એ દેશી)

સિદ્ધારથરાય કુળતિલોએ, ત્રિશલામાત મલ્હાર તો; અવનીતળે તમે અવતર્યા એ, કરવા અમ ઉપગાર. જયો જિનવીરજીએ (૧)મેં અપરાધકર્યા ઘણા એ, કહેતા ન લહું પાર તો; તુમચરણે આવ્યા ભણીએ, જો તારો તો તાર. જયો૦(૨) આશકરીને આવીયો એ, તુમચરણે મહારાજ તો; આવ્યાને ઉવેખશોએ તો કેમરહેશે લાજ. જયો૦ (૩) કરમ અલુંજણ આકરાં એ, જન્મ મરણજંજાળ તો;

હું છું એહથી ઉભગ્યો એ, છોડાવ દેવ દયાલ. જ્યો૦ (૪) આજ મનોરથ મુજ ફળ્યા એ, નાઠાં દુઃખદોહેલ તો; તુઠ્યો જિન-ચોવીશમો એ પ્રકટયાં પુન્યકલ્લોલ. જ્યો૦(૫) ભવ ભવે વિનય તુમારડો એ, ભાવ ભક્તિ તુમ પાય તો; દેવ દયાકરી દીજીએ એ, બોધિ બીજ સુપસાય. જ્યો૦ (૬)

કળશ

ઇહતરણતારણ, સુગતિકારણ, દુઃખનિવારણ, જગજયો; શ્રીવીરજિનવરચરણથુણતાં, અધિક મન ઉલટ થયો(૧) શ્રીવિજય દેવ સૂરીંદ પટ્ટધર તીરથજંગમ એણી જગે; તપગચ્છપતિ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ, સૂરિતેજે ઝગમગે (૨) શ્રીહીરવિજયસૂરિશિષ્ય વાચક,શ્રીકીર્તિવિજયસુરગુરુ સમો; તસ શિષ્ય વાચકવિનયવિજયે, થુણ્યો જિનચોવીશમો (૩) સયસત્તર સંવત ઓગણત્રીશે, રહી રાંદેરચોમાસએ; વિજયદશમી વિજયકારણ, કીયો ગુણ અભ્યાસ એ (૪) નરભવઆરધન સિદ્ધિસાધન, સુકૃત લીલવિલાસ એ; નિર્જરાહેતે સ્તવનરચીયું, નામે પુન્યપ્રકાશ એ (૫)

પદ્માવતી આરાધના

હવે રાણી પદ્માવતી, જીવરાશિખમાવે; જાણપણું જુગતે ભલું, ઇણવેળા આવે (૧) તે મુજ મિચ્છામિદુક્કડં, અરિહંતની સાખ; જે મેં જીવવિરાધીયા, ચઉરાશી લાખ. તે મુજ૦(૨) સાત લાખ પૃથિવીતણા, સાતેઅપ્કાય; સાતલાખ તેઉકાયના સાતે વળી વાય. તે૦(૩)દશ પ્રત્યેક વનસ્પતિ, ચઉદહસાધારણ, બિતિ ચઉરિંદ્રી જીવના, બે બે લાખ વિચાર. તે૦(૪)દેવતા તિર્યંચ નારકી, ચાર ચાર પ્રકાશી; સઉદહલાખમનુષ્યના, એ લાખ ચોરાશી. તે૦(૫) ઇણ ભવ પરભવે સેવિયાં, જે પાપઅઢાર; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી પરિહરું, દુર્ગતિનાદાતાર. તે૦ (૬) હિંસાકીધી જીવની, બોલ્યા મૃષાવાદ દોષ અદત્તાદાનના મૈથુન ઉન્માદ. તે૦(૭) પરિગ્રહ મેલ્યો

કારમો, કીધો ક્રોધ વિશેષ; માન માયા લોભ મેં કીયા, વળી રાગ ને દ્વેષ. તે૦(૮) કલહ કરી જીવ દૂહવ્યા, દીધાં કૂડાં કલંક; નિંદા કીધી પારકી, રતિ અરતિ નિઃશંક. તે૦(૯)ચાડીકીધી ચોતરે, કીધો થાપણ મોસો;કુગુરુ કુદેવ કુધર્મનો,ભલોઆણ્યો ભરોસો તે૦(૧૦) ખાટકીનેભવે મેં કીયા, જીવ નાનાવિધ ઘાત; ચાડીમારભવે ચરકલાં માર્યાં દિન રાત. તે૦(૧૧)કાજી મુલ્લાંનેભવે, પઢી મંત્રકઠોર; જીવ અનેક ઝબ્બે કીયા; કીધાં પાપઅઘોર.તે૦(૧૨) માછીનેભવે માછલાં, ઝાલ્યાં જળવાસ; ધીવર ભીલ કોળી ભવે, મૃગ પાડયા પાસ. તે૦ (૧૩)કોટવાળનેભવે મેં કીયા, આકરા કરદંડ, બંદીવાન મરાવિયા, કોરડા છડીદંડ. તે૦ (૧૪) પરમાધામીને ભવે, દીધાં નારકી દુઃખ; છેદનભેદન વેદના, તાડન અતિતિક્ષ્ણ. તે૦(૧૫) કુંભારને ભવે મેં કીયા, નીભાડપચાવ્યાં; તેલીભવે તિલપીલિયા, પાપે પિંડ ભરાવ્યા. તે૦(૧૬) હાલીભવે હળ ખેડિયાં, ફાડયાં પૃથ્વી પેટ; સૂડ નિદાન ઘણાં કીયાં, દીધ્યા બાળક ચપેટ. તે૦(૧૭) માળીને ભવે રોપિયાં, નાનાવિધ વૃક્ષ; મૂળ પત્ર ફળ ફૂલનાં, લાગ્યાં પાપ તે લક્ષ. તે૦ (૧૮) અધોવાઇઆને ભવે, ભર્યાં અધિકાભાર; પોઠી પૂંઠે કીડાપડયા, દયા નાણી લગાર. તે૦(૧૯) છીપાનેભવે છેતર્યાં, કીધા રંગણ પાસ; અગ્નિઆરંભ કીધા ઘણા, ધાતુવાદ અભ્યાસ. તે(૨૦) શૂરપણે રણ ઝૂઝતાં, માર્યાં માણસ વૃંદ; મદિરા માંસ માખણ ભખ્યાં, આધાં મૂળ ને કંદ. તે૦ (૨૧) ખાણ ખણાવી ધાતુની, પાણી ઉલેચ્યાં; આરંભ કીધા અતિ ઘણા, પોતે પાપજ સંચ્યાં. તે૦ (૨૨) કર્મઅંગાર કીયાં વળી, ઘરમે દવદીધા; સમ આધા વીતરાગના, કૂડાકોશજ કીધાં. તે૦ (૨૩) બીલ્લીભવે ઉંદર લીયા, ગીરોલી હત્યારી; મૂઢ ગમારતણે ભવે, મેં જૂ-લીખ મારી. તે૦ (૨૪) ભાડભૂંજતણે ભવે, એકેંદ્રિયજીવ; જ્વારી ચણા જહું શેકિયા, પાડંતા રીવ. તે૦ (૨૫) ખાંડણ પીસણ ગારના, આરંભ અનેક; રાંધણ ઈંધણ અગ્નિનાં, કીધાં પાપ ઉદ્રેક. તે૦ (૨૬) વિકથા

ચારકીધી વળી, સેવ્યા પાંચ પ્રમાદ; ઇષ્ટવિયોગ પાડયા ઘણા, કીયા રૂદન વિષવાદ. તે૦ (૨૭) સાધુ અને શ્રાવકતણાં, વ્રતલઇને ભાંગ્યાં; મૂળ અને ઉત્તરતણાં, મુજ દૂષણુલાગ્યાં તે. (૨૮) સાપ વીંછી સિંહ ચીવરા, શુકરા ને સમળી; હિંસકજીવતણેભવે, હિંસાકીધી સબળી. તે૦ (૨૯) સૂવાવડી દૂષણુઘણાં, વળી ગર્ભ ગળાવ્યા, જીવાણી ઢોળ્યા ઘણાં; શીળવ્રત ભંજવ્યાં. તે૦ (૩૦) ભવઅનંત ભમતાં થકાં, કીધા દેહસંબંધ; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરૂં, તીણુશું પ્રતિબંધ. તે૦ (૩૧) ભવઅનંત ભમતાં થકાં, કીધા પરિગ્રહ સંબંધ; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરૂં,તિણુશું પ્રતિબંધ. તે૦ (૩૨) ભવઅનંત ભમતાં થકાં, કીધાં કુટુંબસંબંધ; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરૂં, તીણુશું પ્રતિબંધ. તે૦(૩૩) ઇણિ પરે ઇહભવ પરભવે, કીધાં પાપ અબત્ર; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરૂં, કરૂં જન્મપવિત્ર. તે૦(૩૪) એણુવિધે એ આરાધના, ભવિ કરશે જેહ; સમયસુંદરકહે પાપથી, વળી છૂટશે તેહ. તે૦(૩૫) રાગ વેરાડી જે સુણે, એહ ત્રીજી ઢાળ, સમય સુંદર કહે પાપથી, છુટે તતકાળ. તે. (૩૬)

तत्त्वार्थाद्यकारिका

सम्यग्दर्शन शुद्धं, यो ज्ञानं विरतिमेव चाप्नोति; दुःख निमित्तमपीदं, तेन सुलब्धं भवति जन्म. (१) जन्मनि कर्म क्लेशैरनुषङ्गेऽस्मिँस्तथा प्रयतितव्यम्; कर्मक्लेशाभावो, यथा भवत्येष परमार्थः (२) परमार्थालाभे वा, दोषेष्वारम्भकस्वभावेषु; कुशलानुबन्धमेव, स्यादनवद्यं यथा कर्म. (३) कर्माहितमिह चामुत्र, चाधमतमो नरः समारभते; इंह फलमेव त्वधमो, विमध्यमस्तूभयफलार्थम्. (४) परलोकहिताचैव, प्रवर्तते मध्यमः क्रियासु सदा; मोक्षायैव तु घटते, विशिष्टमतिरुत्तमः पुरुषः

(૫) યસ્તુ કૃતાર્થોઽપ્યુત્તમમવાપ્ય ધર્મં પરેભ્ય ઉપદિશતિ; નિત્યંસ ઉત્તમેભ્યોઽપ્યુત્તમ ઇતિ પૂજ્યતમ એવ. (૬) તસ્માદર્હંતિ પૂજામર્હન્નેવોત્તમોત્તમો લોકે; દેવર્ષિનરેન્દ્રેભ્યઃ, પૂજ્યેભ્યોઽપ્યન્યસત્ત્વાનામ્ (૭) અભ્યર્ચનાદર્હતાં, મનઃ પ્રસાદસ્તતઃ સમાધિશ્ચ; તસ્માદપિ નિઃશ્રેયસમતોઽહિતત્પૂજનં ન્યાય્યમ્ (૮) તીર્થપ્રવર્તનફલં યત્પ્રોક્તં કર્મ તીર્થકરનામ; તસ્યોદયાત્કૃતાર્થોઽપ્યર્હંસ્તીર્થં પ્રવર્તયતિ. (૯) તત્સ્વાભાવ્યાદેવ, પ્રકાશયતિ ભાસ્કરો યથાલોકમ્; તીર્થપ્રવર્તનાય પ્રવર્તતે તીર્થકર એવમ્. (૧૦) યઃ શુભકર્માસેવનભાવિતભાવો ભવેષ્વનેકેષુ; જજ્ઞે જ્ઞાતેક્ષ્વાકુષુ સિદ્ધાર્થનરેન્દ્રકુલદીપઃ (૧૧) જ્ઞાનૈઃ પૂર્વાધિગતૈર પ્રતિપતિતૈર્મતિ શ્રુતાવધિભિઃ; ત્રિભિરપિ શુદ્ધૈર્યુક્તઃ, શૈત્યદ્યુતિકાન્તિભિરિવેન્દુઃ (૧૨) શુભસારસત્ત્વસંહનનવીર્યમાહાત્મ્યરૂપગુણયુક્તઃ; જગતિ મહાવીર ઇતિ ત્રિદશૈર્ગુણતઃ કૃતાભિધ્યઃ (૧૩) સ્વયમેવ બુદ્ધતત્ત્વઃ, સત્ત્વાહિતાભ્યુદયાચ્યલિતસત્ત્વઃ; અભિનન્દિતશુભસત્ત્વઃ, સેન્દ્રૈર્લોકાન્તિકૈર્દેવૈઃ (૧૪) જન્મજરામરણાર્તં, જગદશરણ મભિસમીક્ષ્ય નિઃસારમ્; સ્ફીતમપહાયરાજ્યં, શમાય ધીમાન્ પ્રવવ્રાજ (૧૫) પ્રતિપદ્યાશુભશમનં, નિઃશ્રેયસસાધકં શ્રમણલિઙ્ગમ્, કૃતસામાયિકકર્મા, વ્રતાનિ વિધિવત્સમારોપ્ય. (૧૬) સમ્યક્ત્વજ્ઞાનચારિત્ર સંવર તપઃ સમાધિબલયુક્તઃ; મોહાદીનિ નિહત્યાશુભાનિ ચત્વારિકર્માણિ. (૧૭) કેવલમધિગમ્ય વિભુઃ, સ્વયમેવ જ્ઞાનદર્શનમનન્તમ્, લોકાહિતાય કૃતાર્થોઽપિ, દેશયામાસ તીર્થમિદમ્. (૧૮) દ્વિવિધમનેકદ્વાદશવિધં મહાવિષયમમિતગમયુક્તમ; સંસારાર્ણવપારગમનાય દુઃખક્ષયાયાલમ્. (૧૯) ગ્રન્થાર્થવચનપટુભિઃ પ્રયત્નવદ્ભિરપિ વાદિભિર્નિપુણૈઃ; અનભિભવનીય મન્યૈર્ભાસ્કર ઇવ સર્વતેજોભિઃ (૨૦) કૃત્વાત્રિકરણશુદ્ધં, તસ્મૈ પરમર્ષયે નમસ્કારમ્; પૂજ્યતમાય ભગવતે, વીરાય વિલીનમોહાય (૨૧) તત્ત્વાર્થાધિગમાખ્યં, બહ્વર્થં સંગ્રહં

લઘુગ્રન્થમ્; વક્ષ્યામિ શિષ્યહિતમિમમર્હદ્વચનૈકદેશસ્ય. (૨૨) મહતોઽતિમહાવિષયસ્ય, દુર્ગમગ્રન્થભાષ્યપારસ્ય; કઃશક્તઃ પ્રત્યાસં જિનવચનમહોદધેઃ કર્તુમ્. (૨૩) શિરસાગિરિં ભિત્સે દુચ્ચિક્ષિપ્સેચ્ચ સ ક્ષિતિં દોર્ભ્યામ્; પ્રતિતીર્ષેચ્ચ સમુદ્રં, ભિત્સેચ્ચ પુનઃ કુશાગ્રેણ. (૨૪) વ્યોમ્નીન્દું ચિક્રમિષેન્મેરુગિરિં પાણિનાં ચિક્રમ્પયિષેત્, ગત્યાનિલં જિગીષેચ્ચરમસમુદ્રં પિપાસેચ્ચ. (૨૫) અદ્યોતકપ્રભાભિઃ સોઽભિભુભૂષેચ્ચ ભાસ્કરં મોહાત્, યોઽતિમહાગ્રન્થાર્થં, જિનવચનં સંજિઘૃક્ષેત. (૨૬) એકમપિ તુ જિનવચનાદ્યસ્માન્નિર્વાહકં પદં ભવતિ; શ્રૂયન્તે ચાનન્તાઃ સામાયિકમાત્રપદસિદ્ધાઃ (૨૭) તસ્માત્તત્ પ્રામાણ્યાત્, સમાસતો વ્યાસતશ્ચ જિનવચનમ્; શ્રેય ઇતિ નિર્વિચારં શ્રોતવ્યં ધાર્યં ચ વાચ્યં ચ. (૨૮) ન ભવતિધર્મઃ શ્રોતુઃ, સર્વસ્યૈકાન્ततો હિતશ્રવણાત્; બ્રુવતોઽનુગ્રહબુધ્યા, વક્તુસ્તવેકાન્ततો ભવતિ. (૨૯) શ્રમમવિચિન્ત્યાત્મગતં તસ્માચ્છ્રોતવ્યઃ સદોપદેષ્ટવ્યમ્; આત્માનં ચ પરં ચ હિ હિતોપદેષ્ટાનુગૃહ્ણાતિ. (૩૦) નતેચ મોક્ષમાર્ગાદ્ધિતોપદેશોઽસ્તિ જગતિ કૃત્સ્નેઽસ્મિન્; તસ્માત્પરમિદમેવેતિ મોક્ષમાર્ગં પ્રવક્ષ્યામિ.

શ્રીતત્ત્વાર્થાધિગમસૂત્ર

પ્રથમોઽધ્યાયઃ

(૧) સમ્યગ્દર્શનજ્ઞાનચારિત્રાણિ મોક્ષમાર્ગઃ (૨) તત્ત્વાર્થશ્રદ્ધાનં સમ્યગ્દર્શનમ્ (૩) તન્નિસર્ગાદધિગમાદ્વા (૪) જીવાજીવાશ્રવબન્ધસંવરનિર્જરામોક્ષાસ્તત્ત્વમ્ (૫) નામસ્થાપનાદ્રવ્યભાવતસ્તન્ન્યાસઃ (૬) પ્રમાણનયૈરધિગમઃ (૭) નિર્દેશસ્વામિત્વસાધનાધિકરણસ્થિતિવિધાનતઃ (૮) સત્સઙ્ખ્યાક્ષેત્રસ્પર્શનકાલાન્તરભાવાલ્પબહુત્વૈશ્ચ (૯) મતિશ્રુતાવધિમનઃપર્યાયકેવલાનિ જ્ઞાનમ્ (૧૦) તત્પ્રમાણે (૧૧) આદ્યે પરોક્ષમ્ (૧૨) પ્રત્યક્ષમન્યત્ (૧૩)

મતિઃ સ્મૃતિઃ સંજ્ઞા ચિન્તાઽઽભિનિબોધ ઇત્યનર્થાન્તરમ્ (૧૪) તદિન્દ્રિયાનિન્દ્રિયનિમિત્તમ્ (૧૫) અવગ્રહેહાપાયધારણાઃ (૧૬) બહુબહુવિધક્ષિપ્રાનિશ્રિતાનુક્તધ્રુવાણાં સેતરાણામ્ (૧૭) અર્થસ્ય (૧૮) વ્યંજનસ્યાવગ્રહઃ (૧૯) ન ચક્ષુરનિન્દ્રિયાભ્યામ્ (૨૦) શ્રુતં મતિપૂર્વં, દ્વ્યનેકદ્વાદશભેદમ્ (૨૧) દ્વિવિધોઽવધિઃ (૨૨) ભવપ્રત્યયો નારકદેવાનામ્ (૨૩) યથોક્તનિમિત્તઃ ષડ્વિકલ્પઃ શેષાણામ્ (૨૪) ઋજુવિપુલમતી મનઃપર્યાયઃ (૨૫) વિશુદ્ધ્યપ્રતિપાતાભ્યાં તદ્વિશેષઃ (૨૬) વિશુદ્ધિક્ષેત્રસ્વામિવિષયેભ્યોઽવધિમનઃપર્યાયયોઃ (૨૭) મતિશ્રુતયોર્નિબન્ધઃ સર્વદ્રવ્યેષ્વસર્વપર્યાયેષુ (૨૮) રૂપિષ્ववધેઃ (૨૯) તદનન્તભાગે મનઃપર્યાયસ્ય (૩૦) સર્વદ્રવ્યપર્યાયેષુ કેવલસ્ય(૩૧) એકાદીનિ ભાજ્યાનિયુગપદેકસ્મિન્નાચતુર્ભ્યઃ (૩૨) મતિશ્રુતાવધયો વિપર્યયશ્ચ (૩૩) સદસતોરવિશેષાદ્યદૃચ્છોપલબ્ધેરુન્મત્તવત્ (૩૪) નૈગમસંગ્રહવ્યવહારર્જુસૂત્રશબ્દા નયાઃ (૩૫) આદ્યશબ્દૌદ્વિત્રિભેદૌ

દ્વિતીયોઽધ્યાયઃ

(૧) ઔપશમિકક્ષાયિકૌ ભાવૌ મિશ્રશ્ચ જીવસ્ય સ્વતત્ત્વમૌદયિકપારિણામિકૌ ચ (૨) દ્વિનવાષ્ટાદશૈકવિંશતિત્રિભેદા યથાક્રમમ્ (૩) સમ્યક્ત્વચારિત્રે (૪) જ્ઞાનદર્શનદાનલાભભોગોપભોગવીર્યાણિ ચ (૫) જ્ઞાનાજ્ઞાનદર્શનદાનાદિલબ્ધયશ્ચતુસ્ત્રિત્રિપંચભેદાઃસમ્યક્ત્વચારિત્રસંયમાસંયમાશ્ચ (૬) ગતિકષાયલિંગમિથ્યાદર્શનાજ્ઞાનાસંયતાસિદ્ધત્વલેશ્યાશ્ચતુશ્ચતુસ્ત્ર્યેકૈકૈકૈકષડ્ભેદાઃ (૭) જીવભવ્યાભવ્યત્વાદીનિ ચ (૮) ઉપયોગો લક્ષણમ્ (૯) સ દ્વિવિધોઽષ્ટચતુર્ભેદઃ(૧૦) સંસારિણો મુક્તાશ્ચ (૧૧) સમનસ્કામનસ્કાઃ (૧૨) સંસારિણસ્ત્રસસ્થાવરાઃ (૧૩) પૃથિવ્યપ્તેજોવાયુવનસ્પતયઃ સ્થાવરાઃ (૧૪) તેજોવાયૂ દ્વીન્દ્રિયાદયશ્ચ ત્રસાઃ (૧૫) પંચેન્દ્રિયાણિ (૧૬) દ્વિવિધાનિ (૧૭) નિર્વૃત્ત્યુપકરણે દ્રવ્યેન્દ્રિયમ્ (૧૮)

લબ્ધ્યુપયેાગૌ ભાવેન્દ્રિયમ્ (૧૯) ઉપયેાગઃ સ્પર્શાદિષુ (૨૦) સ્પર્શનરસનઘ્રાણચક્ષુઃ શ્રોત્રાણિ(૨૧) સ્પર્શરસગન્ધવર્ણશબ્દાસ્તેષામર્થાઃ (૨૨) શ્રુતમનિન્દ્રિયસ્ય (૨૩) વાય્વન્તાનામેકમ્ (૨૪)કૃમિપિપીલિકાભ્રમરમનુષ્યાદીનામેકૈકવૃદ્ધાનિ (૨૫) સંજ્ઞિનઃ સમનસ્કાઃ (૨૬) વિગ્રહગતૌ કર્મયેાગઃ (૨૭) અનુશ્રેણિ ગતિઃ (૨૮) અવિગ્રહા જીવસ્ય (૨૯) વિગ્રહવતી ચ સંસારિણઃ પ્રાક્ ચતુર્ભ્યઃ (૩૦) એકસમયેાઽવિગ્રહઃ (૩૧) એકં દ્વૌ વાઽનાહારકઃ (૩૨) સમ્મૂર્ચ્છન ગર્ભેાપપાતા જન્મ (૩૩) સચિત્તશીતસંવૃત્તાઃ સેતરા મિશ્રાશ્ચૈકશસ્તદ્યેાનયઃ (૩૪) જરાયુણ્ડપેાતજાનાં ગર્ભઃ (૩૫) નારકદેવાનામુપપાતઃ (૩૬) શેષાણાં સમ્મૂર્ચ્છનમ્ (૩૭) ઔદારિકવૈક્રિયાહારકતૈજસ કાર્મણાનિ શરીરાણિ (૩૮) પરં પરં સૂક્ષ્મમ્ (૩૯) પ્રદેશતેાઽસઙ્ખ્યેયગુણં પ્રાક્ તૈજસાત્ (૪૦) અનન્તગુણે પરે (૪૧) અપ્રતિઘાતે (૪૨) અનાદિસમ્બન્ધે ચ (૪૩) સર્વસ્ય (૪૪) તદાદીનિ ભાજ્યાનિ યુગપદેકસ્યાઽઽચતુર્ભ્યઃ (૪૫) નિરુપભેાગમન્ત્યમ્ (૪૬) ગર્ભસમ્મૂર્ચ્છનજમાદ્યમ્ (૪૭) વૈક્રિયમૌપપાતિકમ્ (૪૮) લબ્ધિપ્રત્યયં ચ (૪૯) શુભં વિશુદ્ધમવ્યાઘાતિ ચાહારકં ચતુર્દશપૂર્વધરસ્યૈવ (૫૦) નારકસમ્મૂર્ચ્છનેા નપુંસકાનિ (૫૧)ન દેવાઃ (૫૨)ઔપપાતિકચરમદેહેાત્તમપુરુષાઽસઙ્ખ્યેયવર્ષાયુષેાઽનપવર્ત્યાયુષઃ

તૃતીયેાઽધ્યાયઃ

(૧) રત્નશર્કરાવાલુકાપંકધૂમતમેામહાતમઃપ્રભા ભૂમયેા ઘનામ્બુવાતાકાશપ્રતિષ્ઠાઃસપ્તાધેાઽધઃપૃથુતરાઃ (૨) તાસુ નરકાઃ (૩) નિત્યાશુભતરલેશ્યાપરિણામદેહવેદનાવિક્રિયાઃ (૪) પરસ્પરેાદીરિતદુઃખાઃ (૫) સંક્લિષ્ટાસુરેાદીરિતદુઃખાશ્ચ પ્રાક્ચતુર્થ્યાઃ (૬) તેષ્વેકત્રિસપ્ત–દશ–સપ્તદશદ્વાવિંશતિત્રયસ્ત્રિંશત્સાગરેાપમાઃ સત્ત્વાનાં પરાસ્થિતિઃ (૭) જમ્બૂદ્વીપલવણેાદયઃ શુભનામાનેા દ્વીપ–

સમુદ્રાઃ (૮) દ્વિર્દ્વિર્વિષ્કમ્ભાઃ પૂર્વપૂર્વપરિક્ષેપિણો વલયાકૃતયઃ (૯) તન્મધ્યે મેરુનાભિર્વૃત્તો યોજનશતસહસ્રવિષ્કમ્ભો જમ્બૂદ્વીપઃ (૧૦) તત્ર ભરતહૈમવતહરિવિદેહરમ્યકહૈરણ્યવતૈરાવતવર્ષાઃ ક્ષેત્રાણિ (૧૧) તદ્વિભાજિનઃ પૂર્વાપરાયતાહિમવન્મહાહિમવન્નિષધનીલરુક્મિશિખરિણો વર્ષધરપર્વતાઃ (૧૨) દ્વિર્ધાતકીખણ્ડે (૧૩) પુષ્કરાર્ધે ચ (૧૪) પ્રાઙ્માનુષોત્તરાન્મનુષ્યાઃ (૧૫) આર્યા મ્લિશ્ચ (૧૬) ભરતૈરાવતવિદેહાઃ કર્મભૂમયોઽન્યત્র દેવકુરૂત્તરકુરુભ્યઃ (૧૭) નૃસ્થિતી પરાપરે ત્રિપલ્યોપમાન્તર્મુહૂર્તે (૧૮) તિર્યગ્યોનીનાં ચ

ચતુર્થોઽધ્યાયઃ

(૧) દેવાશ્ચતુર્નિકાયાઃ (૨) તૃતીયઃ પીતલેશ્યઃ (૩) દશાષ્ટપંચદ્વાદશવિકલ્પાઃ કલ્પોપપન્નપર્યન્તાઃ (૪) ઇન્દ્રસામાનિક–ત્રાયસ્ત્રિંશપારિષદ્યાત્મરક્ષલોકપાલાનીકપ્રકીર્ણકાભિયોગ્યકિલ્બિષિકાશ્ચૈકશઃ (૫) ત્રાયસ્ત્રિંશલોકપાલવર્જ્યા વ્યન્તરજ્યોતિષ્કાઃ (૬) પૂર્વયોર્દ્વીન્દ્રાઃ (૭) પીતાન્તલેશ્યાઃ (૮) કાયપ્રવીચારા આઐશાનાત્ (૯) શેષાઃ સ્પર્શરૂપશબ્દમનઃ પ્રવીચારા દ્વયોર્દ્વયોઃ (૧૦) પરેઽપ્રવીચારાઃ (૧૧) ભવનવાસિનોઽસુરનાગવિદ્યુત્સુપર્ણાગ્નિવાતસ્તનિતોદધિદ્વીપદિક્કુમારાઃ (૧૨) વ્યન્તરાઃકિન્નરકિમ્પુરુષમહોરગગન્ધર્વયક્ષરાક્ષસભૂતપિશાચાઃ (૧૩) જ્યોતિષ્કાઃ સૂર્યાશ્ચન્દ્રમસો ગ્રહનક્ષત્રપ્રકીર્ણતારકાશ્ચ (૧૪) મેરુપ્રદક્ષિણાનિત્યગતયો નૃલોકે (૧૫) તત્કૃતઃ કાલવિભાગઃ (૧૬) બહિરવસ્થિતાઃ (૧૭) વૈમાનિકાઃ (૧૮) કલ્પોપપન્નાઃ કલ્પાતીતાશ્ચ (૧૯) ઉપર્યુપરિ (૨૦) સૌધર્મૈશાનસાનત્કુમારમાહેન્દ્રબ્રહ્મલોકલાન્તકમહાશુક્રસહસ્રારેષ્વાનતપ્રાણતયોરારણાચ્યુતયોર્નવસુ ગ્રૈવેયકેષુ વિજયવૈજયન્તજયન્તાપરાજિતેષુ સર્વાર્થસિદ્ધે ચ (૨૧) સ્થિતિપ્રભાવસુખદ્યુતિલેશ્યાવિશુદ્ધીન્દ્રિયાવધિવિષયતોઽધિકાઃ (૨૨) ગતિશરીરપરિગ્રહાભિમાનતો

હીનાઃ (૨૩) પીતપદ્મશુક્લલેશ્યા દ્વિત્રિશેષેષુ (૨૪) પ્રાગ્ગ્રૈવેયકેભ્યઃ કલ્પાઃ (૨૫) બ્રહ્મલોકાલયા લોકાન્તિકાઃ (૨૬) સારસ્વતાદિત્યવહ્નયરુણગર્દતોયતુષિતાવ્યાબાધમરુતોઽરિષ્ટાશ્ચ (૨૭) વિજયાદિષુ દ્વિચરમાઃ (૨૮) ઔપપાતિકમનુષ્યેભ્યઃ શેષાસ્તિર્યગ્યોનયઃ (૨૯) સ્થિતિઃ (૩૦) ભવનેષુ દક્ષિણાર્ધાધિપતીનાં પલ્યોપપમમધ્યર્ધમ્ (૩૧) શેષાણાં પાદોને (૩૨) અસુરેન્દ્રયોઃ સાગરોપમમધિકં ચ (૩૩) સૌધર્માદિષુ યથાક્રમમ્ (૩૪) સાગરોપમે (૩૫) અધિકે ચ (૩૬) સપ્ત સાનત્કુમારે (૩૭) વિશેષત્રિસપ્તદશૈકાદશત્રયોદશ પંચદશભિરધિકાનિ ચ (૩૮) આરણાચ્યુતાદૂર્ધ્વમેકૈકેન નવસુ ગ્રૈવેયકેષુ વિજયાદિષુ સર્વાર્થસિદ્ધે ચ (૩૯) અપરાપલ્યોપમમધિકં ચ (૪૦) સાગરોપમે (૪૧) અધિકે ચ (૪૨) પરતઃપરતઃ પૂર્વાપૂર્વાનન્તરા (૪૩) નારકાણાં ચ દ્વિતીયાદિષુ (૪૪) દશવર્ષસહસ્રાણિ પ્રથમાયામ્ (૪૫) ભવનેષુ ચ (૪૬) વ્યન્તરાણાં ચ (૪૭) પરા પલ્યોપમમ્ (૪૮) જ્યોતિષ્કાણામધિકમ્ (૪૯) ગ્રહાણામેકમ્ (૫૦) નક્ષત્રાણામર્ધમ્ (૫૧) તારકાણાં ચતુર્ભાગઃ (૫૨) જઘન્યા ત્વષ્ટભાગઃ (૫૩) ચતુર્ભાગઃ શેષાણામ્

પંચમોઽધ્યાયઃ

(૧) અજીવકાયા ધર્માધર્માકાશપુદ્ગલાઃ (૨) દ્રવ્યાણિ જીવાશ્ચ (૩) નિત્યાવસ્થિતાન્યરુપાણિ (૪) રુપિણઃ પુદ્ગલાઃ (૫) આઽઽકાશાદેકદ્રવ્યાણિ (૬) નિષ્ક્રિયાણિ ચ (૭) અસંખ્યેયાઃ પ્રદેશા ધર્માધર્મયોઃ (૮) જીવસ્ય ચ (૯) આકાશસ્યાનન્તાઃ (૧૦) સંખ્યેયાસંખ્યેયાશ્ચ પુદ્ગલાનામ્ (૧૧) નાણોઃ (૧૨) લોકાકાશેઽવગાહઃ (૧૩) ધર્માધર્મયોઃ કૃત્સ્ને (૧૪) એકપ્રદેશાદિષુ ભાજ્યઃ પુદ્ગલાનામ્ (૧૫) અસંખ્યેયભાગાદિષુ જીવાનામ્ (૧૬) પ્રદેશસંહારવિસર્પાભ્યાં પ્રદીપવત્ (૧૭) ગતિસ્થિત્યુપગ્રહૌ ધર્માધર્મયોરુપકારઃ (૧૮) આકાશસ્યાવગાહઃ (૧૯) શરીરવાઙ્મનઃ પ્રાણાપાનાઃ પુદ્ગ-

ગલાનામ્ (૨૦) સુખદુઃખજીવિતમરણોપગ્રહાશ્ચ (૨૧) પરસ્પરોપગ્રહો જીવાનામ્ (૨૨) વર્તના પરિણામઃ ક્રિયા પરત્વાપરત્વે ચ કાલસ્ય (૨૩) સ્પર્શ રસગન્ધવર્ણવન્તઃ પુદ્ગલાઃ (૨૪) શબ્દબન્ધસૌક્ષ્મ્યસ્થૌલ્યસંસ્થાનભેદતમશ્છાયાતપોદ્યોતવન્તશ્ચ (૨૫) અણવઃ સ્કન્ધાશ્ચ (૨૬) સંઘાતભેદેભ્ય ઉત્પદ્યન્તે (૨૭) ભેદાદણુઃ (૨૮) ભેદસંઘાતાભ્યાં ચાક્ષુષાઃ (૨૯) ઉત્પાદવ્યયધ્રૌવ્યયુક્તં સત્ (૩૦) તદ્ભાવાવ્યયં નિત્યમ્ (૩૧) અર્પિતાનર્પિતસિદ્ધેઃ (૩૨) સ્નિગ્ધરુક્ષત્વાદ્ બન્ધઃ (૩૩) ન જઘન્યગુણાનામ્ (૩૪) ગુણસામ્યે સદૃશાનામ્ (૩૫) દ્વ્યધિકાદિગુણાનાં તુ (૩૬) બન્ધે સમાધિકૌ પારિણામિકૌ (૩૭) ગુણપર્યાયવદ્ દ્રવ્યમ્ (૩૮) કાલશ્ચેત્યેકે (૩૯) સોઽનન્તસમયઃ (૪૦) દ્રવ્યાશ્રયા નિર્ગુણા ગુણાઃ (૪૧) તદ્ભાવઃ પરિણામઃ (૪૨)અનાદિરાદિમાંશ્ચ (૪૩) રુપિષ્વાદિમાન્ (૪૪) યોગોપયોગૌ જીવેષુ

ષષ્ઠોઽધ્યાયઃ

(૧) કાયવાઙ્મનઃ કર્મયોગઃ (૨) સ આસ્રવઃ (૩) શુભઃ પુણ્યસ્ય (૪) અશુભઃ પાપસ્ય (૫) સકષાયાકષાયયોઃ સામ્પરાયિકેર્યાપથયોઃ (૬) અવ્રતકષાયેન્દ્રિયક્રિયાઃ પંચચતુઃપંચપંચવિંશતિસંખ્યાઃ પૂર્વસ્યભેદાઃ (૭) તીવ્રમન્દજ્ઞાતાજ્ઞાતભાવવીર્યાધિકરણવિશેષેભ્યસ્તદ્વિશેષઃ (૮) અધિકરણં જીવાજીવાઃ (૯) આદ્યં સંરમ્ભસમારમ્ભારમ્ભયોગકૃતકારિતાનુમતકષાયવિશેષૈસ્ત્રિસ્ત્રિસ્ત્રિશ્ચતુશ્ચૈકશઃ (૧૦) નિર્વર્તનાનિક્ષેપસંયોગનિસર્ગા દ્વિચતુર્દ્વિત્રિભેદાઃ પરમ્ (૧૧) તત્પ્રદોષનિહ્નવમાત્સર્યાન્તરાયાસાદનોપઘાતા જ્ઞાનદર્શનાવરણયોઃ (૧૨) દુઃખશોકતાપાક્રન્દનવધપરિદેવનાન્યાત્મપરોભયસ્થાન્યસદ્વેદ્યસ્ય (૧૩) ભૂતવ્રત્યનુકમ્પા દાનં સરાગસંયમાદિયોગઃ ક્ષાન્તિઃ શૌચમિતિ સદ્વેદ્યસ્ય (૧૪) –કેવલિશ્રુતસંઘધર્મદેવાવર્ણવાદો દર્શનમોહસ્ય (૧૫) કષાયોદયાત્તીવ્રાત્મપરિણામ–

શ્ચારિત્રમોહસ્ય (૧૬) બહ્વારમ્ભપરિગ્રહત્વં ચ નારકસ્યાયુષઃ (૧૭) માયા તૈર્યગ્યોનસ્ય (૧૮) અલ્પારમ્ભપરિગ્રહત્વં સ્વભાવમાર્દવાર્જવં ચ માનુષસ્ય (૧૯) નિઃશીલવ્રતત્વં ચ સર્વેષામ્ (૨૦) સરાગસંયમસંયમાસંયમાકામનિર્જરાબાલતપાંસિ દૈવસ્ય (૨૧) યોગવક્રતા વિસંવાદનં ચાશુભસ્ય નામ્નઃ (૨૨) વિપરીતં શુભસ્ય (૨૩) દર્શનવિશુદ્ધિર્વિનયસંપન્નતાશીલવ્રતેષ્વનતિચારોઽભીક્ષ્ણં જ્ઞાનોપયોગસંવેગૌ શક્તિતસ્ત્યાગતપસી સંઘસાધુસમાધિ વૈયાવૃત્યકરણમર્હદાચાર્યબહુશ્રુતપ્રવચનભક્તિરાવશ્યકાપરિહાણિ-માર્ગપ્રભાવના પ્રવચનવત્સલત્વમિતિ તીર્થકૃત્ત્વસ્ય (૨૪) પરાત્મનિન્દાપ્રશંસેસદ્સદ્ગુણોચ્છાદનોદ્ભાવને ચ નીચૈર્ગોત્રસ્ય (૨૫) તદ્વિપર્યયો નીચૈર્વૃત્ત્યનુત્સેકૌ ચોત્તરસ્ય (૨૬) વિઘ્નકરણમન્તરાયસ્ય

સપ્તમોઽધ્યાયઃ

(૧) હિંસાઽનૃતસ્તેયાબ્રહ્મપરિગ્રહેભ્યો વિરતિર્વ્રતમ્ (૨) દેશસર્વતોઽણુમહતી (૩) તત્સ્થૈર્યાર્થં ભાવનાઃ પંચ પંચ (૪) હિંસાદિષ્વિહામુત્ર ચાપાયાવદ્યદર્શનમ્ (૫) દુઃખમેવ વા (૬) મૈત્રીપ્રમોદકારુણ્ય-માધ્યસ્થ્યાનિ સત્ત્વ-ગુણા-ધિક્લિશ્યમાનાવિનયેષુ (૭) જગત્કાયસ્વભાવૌ ચસંવેગવૈરાગ્યાર્થમ્ (૮) પ્રમત્તયોગાત્પ્રાણવ્યપરોપણંહિંસા (૯) અસદભિધાનમનૃતમ્ (૧૦) અદત્તાદાનંસ્તેયમ્ (૧૧) મૈથુનમબ્રહ્મ (૧૨) મૂર્ચ્છા પરિગ્રહઃ (૧૩) નિઃશલ્યો વ્રતી (૧૪) અગાર્યનગારશ્ચ (૧૫) અણુવ્રતોઽગારી (૧૬) દિગ્દેશાનર્થદણ્ડવિરતિસામાયિકપૌષધોપવાસોપભોગપરિભોગાતિથિસંવિભાગવ્રતસંપન્નશ્ચ (૧૭) મારણાન્તિકી સંલેખના જોષિતા (૧૮) શંકાકાંક્ષાવિચિકિત્સાઽન્યદૃષ્ટિપ્રશંસાસંસ્તવાઃ સમ્યગ્દૃષ્ટેરતિચારાઃ (૧૯) વ્રતશીલેષુ પંચ પંચ યથાક્રમમ્ (૨૦) બન્ધવધચ્છેદાતિભારારોપણાન્નપાનનિરોધાઃ (૨૧) મિથ્યોપદેશરહસ્યાભ્યાખ્યાન

કુટલેખક્રિયા-ન્યાસાપહારસાકારમન્ત્રભેદાઃ (૨૨) સ્તેનપ્રયોગતદાહૃતાદાનવિરુદ્ધરાજ્યાતિક્રમહીનાધિકમાનોન્માનપ્રતિરૂપકવ્યવહારાઃ (૨૩) પરવિવાહકરણેત્વરપરિગૃહીતાપરિગૃહીતાગમનાનંગક્રીડાતીવ્રકામાભિનિવેશાઃ (૨૪) ક્ષેત્રવાસ્તુહિરણ્યસુવર્ણધનધાન્યદાસીદાસકુપ્યપ્રમાણાતિક્રમાઃ (૨૫) ઊર્ધ્વાધસ્તિર્યગ્વ્યતિક્રમક્ષેત્રવૃદ્ધિસ્મૃત્યન્તર્ધાનાનિ(૨૬) આનયનપ્રેષ્યપ્રયોગશબ્દરૂપાનુપાતપુદ્ગલક્ષેપાઃ (૨૭) કન્દર્પકૌકુચ્યમૌખર્યાસમીક્ષ્યાધિકરણોપભોગાધિકત્વાનિ (૨૮) યોગદુષ્પ્રણિધાનાનાદરસ્મૃત્યનુપસ્થાપનાનિ (૨૯) અપ્રત્યવેક્ષિતાપ્રમાર્જિતોત્સર્ગાદાનનિક્ષેપસંસ્તારોપક્રમણાનાદરસ્મૃત્યનુપસ્થાપનાનિ (૩૦) સચિત્તસંબદ્ધસંમિશ્રાભિષવદુષ્પક્વાહારાઃ (૩૧) સચિત્તનિક્ષેપપિધાનપરવ્યપદેશમાત્સર્યકાલાતિક્રમાઃ (૩૨) જીવિતમરણાશંસામિત્રાનુરાગ સુખાનુબન્ધનિદાનકરણાનિ (૩૩) અનુગ્રહાર્થં સ્વસ્યાતિસર્ગો દાનમ્ (૩૪) વિધિદ્રવ્યદાતૃપાત્રવિશેષાત્તદ્વિશેષઃ

અષ્ટમોઽધ્યાયઃ

(૧) મિથ્યાદર્શનાવિરતિ-પ્રમાદ-કષાય-યોગા બન્ધ હેતવઃ (૨) સકષાયત્વાજ્જીવઃ કર્મણો યોગ્યાન્પુદ્ગલાનાદત્તે (૩) સ બન્ધઃ (૪) પ્રકૃતિસ્થિત્યનુભાવપ્રદેશાસ્તદ્વિધયઃ (૫) આદ્યો જ્ઞાનદર્શનાવરણ વેદનીય મોહનીયાયુષ્ક નામ ગોત્રાન્તરાયાઃ (૬) પંચનવદ્વ્યષ્ટાવિંશતિચતુર્દ્વિચત્વારિંશદ્દ્વિપંચભેદા યથાક્રમમ (૭) મત્યાદીનામ્ (૮) ચક્ષુરચક્ષુરવધિકેવલાનાં નિદ્રાનિદ્રાનિદ્રાપ્રચલાપ્રચલાપ્રચલાસ્ત્યાનગૃદ્ધિવેદનીયાનિ ચ (૯) સદસદ્વેદ્યે (૧૦) દર્શનચારિત્રમોહનીય કષાયનોકષાયવેદનીયાખ્યાસ્ત્રિદ્વિષોડશનવભેદાઃ સમ્યક્ત્વમિથ્યાત્વતદુભયાનિ કષાયનોકષાયાવનન્તાનુબન્ધ્યપ્રત્યાખ્યાનપ્રત્યાખ્યાનાવરણસંજ્વલનવિકલ્પાશ્ચૈકશઃ ક્રોધમાનમાયાલોભાઃ હાસ્યરત્યરતિશોકભયજુગુપ્સાસ્ત્રીપુંનપુંસ-

કવેદ્યાઃ (૧૧) નારકતૈર્યગ્યોનમાનુષદૈવાનિ (૧૨) ગતિજાતિશરીરાંગોપાંગ— નિર્માણબન્ધનસંઘાતસંસ્થાનસંહનન–સ્પર્શરસગન્ધવર્ણાનુપૂર્વ્ય-ગુરૂલઘૂપઘાતપરાઘાતાતપોદ્યોતોચ્છ્વાસવિહાયોગતયઃ પ્રત્યેકશરીરત્રસસુભગસુસ્વરશુભસૂક્ષ્મપર્યાપ્તસ્થિરાદેયયશાંસિ સેતરાણિ તીર્થકૃત્ત્વં ચ (૧૩) ઉચ્ચૈર્નીચૈશ્ચ (૧૪) દાનાદીનામ્ (૧૫) આદિતસ્તિસૃણામન્તરાયસ્ય ચ ત્રિંશત્સાગરોપમકોટાકોટ્યઃ પરા સ્થિતિઃ (૧૬) સપ્તતિર્મોહનીયસ્ય (૧૭) નામગોત્રયોર્વિંશતિઃ (૧૮) ત્રયસ્ત્રિંશત્સાગરોપમાણ્યાયુષ્કસ્ય (૧૯) અપરા દ્વાદશમુહૂર્ત્તા વેદનીયસ્ય (૨૦) નામગોત્રયોરષ્ટૌ (૨૧) શેષાણામન્તર્મુહૂર્ત્તમ્ (૨૨) વિપાકોઽનુભાવઃ (૨૩) સ યથાનામ્ (૨૪) તતશ્ચ નિર્જરા (૨૫) નામપ્રત્યયાઃ સર્વતો યોગવિશેષાત્સૂક્ષ્મૈકક્ષેત્રાવગાઢસ્થિતાઃ સર્વાત્મપ્રદેશેષ્વનન્તાનન્તપ્રદેશાઃ (૨૬) સદ્વેદ્ય—સમ્યક્ત્વ હાસ્ય રતિ પુરુષવેદ–શુભાયુ—ર્નામગોત્રાણિ પુણ્યમ્

નવમોઽધ્યાયઃ

(૧) આસ્રવનિરોધઃ સંવરઃ (૨) સ ગુપ્તિસમિતિધર્માનુપ્રેક્ષાપરીષહજ્યચારિત્રૈઃ (૩) તપસા નિર્જરા ચ (૪) સમ્યગ્યોગનિગ્રહો ગુપ્તિઃ (૫) ઈર્યાભાષૈષણાદાનનિક્ષેપોત્સર્ગાઃ સમિતયઃ (૬) ઉત્તમઃ ક્ષમામાર્દવાર્જવશૌચસત્યસંયમતપસ્ત્યાગાકિંચન્યબ્રહ્મચર્યાણિ ધર્મઃ(૭)અનિત્યાશરણસંસારૈકત્વાન્યત્વા શુચિત્વાસ્રવસંવરનિર્જરાલોકબોધિદુર્લભધર્મસ્વાખ્યાતતત્ત્વાનુચિન્તનમનુપ્રેક્ષાઃ (૮) માર્ગાચ્યવનનિર્જરાર્થં પરિષોઢવ્યાઃ પરીષહાઃ (૯) ક્ષુત્પિપાસાશીતોષ્ણદંશમશકનાગ્ન્યારતિસ્ત્રીચર્યાનિષદ્યાશય્યાઽઽક્રોશવધયાચનાઽલાભરોગતૃણસ્પર્શ મલસત્કારપુરસ્કારપ્રજ્ઞાઽજ્ઞાનાદર્શનાનિ (૧૦) સૂક્ષ્મસંપરાયચ્છદ્મસ્થવીતરાગયોશ્ચતુર્દશ (૧૧) એકાદશ જિને (૧૨) બાદરસંપરાયે સર્વે (૧૩) જ્ઞાનાવરણે પ્રજ્ઞાઽજ્ઞાને

(૧૪) દર્શનમોહાન્તરાયયોરદર્શનાલાભૌ (૧૫) ચારિત્રમોહે નાગ્ન્યારતિસ્ત્રીનિષદ્યાડક્રોશયાચનાસત્કારપુરસ્કારાઃ (૧૬) વેદનીયે શેષાઃ (૭) એકાદયો ભાજ્યા યુગપદેકોનવિંશતેઃ (૧૮) સામાયિકચ્છેદોપસ્થાપ્ય–પરિહારવિશુદ્ધિ–સૂક્ષ્મસંપરાય–યથાખ્યાતાનિ ચારિત્રમ્ (૯) અનશનાવમૌદર્ય વૃત્તિપરિસંખ્યાન રસપરિત્યાગ વિવિક્તશય્યાસન કાયક્લેશા બાહ્યં તપઃ (૨૦) પ્રાયશ્ચિત વિનય વૈયાવૃત્ત્ય સ્વાધ્યાય વ્યુત્સર્ગધ્યાનાન્યુત્તરમ્ (૨૧) નવચતુર્દશપંચદ્વિભેદં યથાક્રમં પ્રાગ્ધ્યાનાત (૨૨) આલોચન પ્રતિક્રમણ તદુભય વિવેકવ્યુત્સર્ગ તપશ્છેદ પરિહારોપસ્થાપનાનિ (૨૩) જ્ઞાનદર્શનચારિત્રોપચારાઃ (૨૪) આચાર્યોપાધ્યાય તપસ્વિ શૈક્ષક ગ્લાનગણ કુલ સંઘ સાધુ સમનોજ્ઞાનામ્ (૨૫) વાચના પૃચ્છનાડનુપ્રેક્ષા ડમ્નાય ધર્મોપદેશાઃ (૨૬) બાહ્યાભ્યન્તરોપધ્યોઃ (૨૭) ઉત્તમસંહનનસ્યૈકાગ્રચિન્તાનિરોધો ધ્યાનમ્ (૨૮) આમુહૂર્તાત્ (૨૯) આર્ત્તરૌદ્રધર્મશુક્લાનિ (૩૦) પરે મોક્ષ હેતૂ (૩૧) આર્તમમનોજ્ઞાનાં સમ્પ્રયોગે તદ્વિપ્રયોગાય સ્મૃતિસમન્વાહારઃ (૩૨) વેદનાયાશ્ચ (૩૩) વિપરીતં મનોજ્ઞાનામ્ (૩૪) નિદાનં ચ (૩૫) તદવિરતદેશવિરતપ્રમત્તસંયતાનામ્ (૩૬) હિંસા ડનૃત સ્તેય વિષયસંરક્ષણેભ્યો રૌદ્રમવિરતદેશવિરતયોઃ(૩૭)આજ્ઞાડપાયવિપાક સંસ્થાનવિચયાય ધર્મ્યમપ્રમત્તસંયતસ્ય (૩૮) ઉપશાન્તક્ષીણકષાયયોશ્ચ (૩૯) શુક્લે ચાદ્યે (૪૦) પરે કેવલિનઃ (૪૧) પૃથક્ત્વૈકત્વવિતર્ક––સૂક્ષ્મક્રિયાડપ્રતિપાતિ––વ્યુપરતક્રિયાનિવૃત્તીનિ (૪૨) તત્ત્રૈકકાય યોગા યોગાનામ્ (૪૩) એકાશ્રયે સવિતર્કે પૂર્વે (૪૪) અવિચારં દ્વિતીયમ્ (૪૫) વિતર્કઃ શ્રુતમ્ (૪૬) વિચારોડર્થવ્યંજનયોગસંક્રાન્તિઃ (૪૭) સમ્યગ્દૃષ્ટિ શ્રાવક વિરતા નન્ત વિયોજક દર્શન મોહક્ષપકોપશમકોપશાન્તમોહક્ષપક–ક્ષીણમોહ જિનાઃ ક્રમશોડસંખ્યેયગુણનિર્જરાઃ (૪૮) પુલાક બકુશ કુશીલ નિર્ગ્રન્થ સ્નાતકા નિર્ગ્રન્થાઃ (૪૯) સંયમ શ્રુત પ્રતિસેવના તીર્થ-

લિંગ લેશ્યોપપાત સ્થાનવિકલ્પતઃ સાધ્યાઃ

દશમોઽધ્યાયઃ

(૧) મોહક્ષયાદ્જ્ઞાનદર્શનાવરણાન્તરાયક્ષયાચ્ચ કેવલમ્ (૨) બન્ધહેત્વભાવનિર્જરાભ્યામ્ (૩) કૃત્સ્નકર્મક્ષયો મોક્ષઃ (૪) ઔપશમિકાદિભવ્યત્વાભાવાચ્ચાન્યત્ર કેવલસમ્યક્ત્વજ્ઞાનદર્શનસિદ્ધત્વેભ્યઃ (૫) તદનન્તરમૂર્ધ્વં ગચ્છત્યાલોકાન્તાત (૬) પૂર્વપ્રયોગાદસંગત્વાદ્ બન્ધચ્છેદાત્તથાગતિપરિણામાચ્ચ તદ્ગતિઃ (૭) ક્ષેત્ર કાલ ગતિ લિંગ તીર્થ ચારિત્ર પ્રત્યેકબુદ્ધબોધિતજ્ઞાનાવગાહનાન્તર સંખ્યાલ્પબહુત્વતઃ સાધ્યાઃ

तत्त्वार्थ अन्त्यकारिका

એવં તત્ત્વપરિજ્ઞાનાદ્વિરક્તઃસ્યાત્મનો ભૃશમ્; નિરાસ્રવત્વાચ્છિન્નાયાં, નવાયાં કર્મસન્તતૌ (૧) પૂર્વાર્જિતંક્ષપયતો, યથોક્તૈઃ ક્ષયહેતુભિઃ; સંસારબીજં કાત્સ્ન્યેન, મોહનીયં પ્રહીયતે (૨) તતોઽન્તરાયજ્ઞાનઘ્ન, દર્શન ઘ્નાન્યનન્તરમ્; પ્રહીયન્તેઽસ્ય યુગપત્ ત્રીણિ કર્માણ્યશેષતઃ (૩) ગર્ભસૂચ્યાંવિનષ્ટાયાં, યથા તાલો વિનશ્યતિ; તથા કર્મક્ષયં યાતિ, મોહનીયે ક્ષયંગતે (૪) તતઃ ક્ષીણચતુઃકર્મા, પ્રાપ્તોઽથાખ્યાતસંયમમ્; બીજબન્ધનનિર્મુક્તઃ, સ્નાતકઃ પરમેશ્વરઃ (૫) શેષકર્મફલાપેક્ષઃ, શુદ્ધો બુદ્ધો નિરામયઃ; સર્વજ્ઞઃ સર્વદર્શી ચ, જિનો ભવતિ કેવલી (૬) કૃત્સ્નકર્મક્ષયાદૂર્ધ્વં, નિર્વાણમધિગચ્છતિ; યથા દગ્ધેન્ધનો વહ્નિ–ર્નિરુપાદાન સન્તતિઃ (૭) દગ્ધે બીજે યથાઽત્યન્તં, પ્રાદુર્ભવતિનાઽઙ્કુરઃ; કર્મબીજે તથા દગ્ધે, નારોહતિ ભવાઽઙ્કુરઃ (૮) તદનન્તરમેવોર્ધ્વ–માલોકાન્તાત્સ ગચ્છતિ; પૂર્વપ્રયોગાસઙ્ગત્વ બન્ધચ્છેદોર્ધ્વ–ગૌરવૈઃ (૯) કુલાલચક્રે દોલાયા, મિષૌચાપિ યથેષ્યતે; પૂર્વપ્રયો-

ગાત્કર્મેહ, તથા સિદ્ધિગતિઃ સ્મૃતા (૧૦) મૃલ્લેપસઙ્ગનિર્મોક્ષા-ધથા દૃષ્ટાપ્સ્વલાબુનઃ; કર્મસઙ્ગ વિનિર્મોક્ષાત્તથા સિદ્ધિગતિઃ સ્મૃતા. (૧૧) એરણ્ડયન્ત્રપેડાસુ, બન્ધચ્છેદાદ્યથા ગતિઃ; કર્મ-બન્ધનવિચ્છેદાત્, સિદ્ધસ્યાપિ તથેષ્યતે (૧૨) ઉર્ધ્વગૌરવધર્માણો, જીવા ઇતિ જિનોત્તમૈઃ; અધોગૌરવધર્માણઃ, પુદ્ગલા ઇતિ નોદિતમ્ (૧૩) યથાધસ્તિર્યગૂર્ધ્વં ચ, લોષ્ટવાય્વગ્નિવીતયઃ; સ્વભાવતઃ પ્રવર્તન્તે, તથોર્ધ્વં ગતિરાત્મનામ્. (૧૪) અતસ્તુ ગતિવૈકૃત્યમેષાં યદુપલભ્યતે; કર્મણઃ પ્રતિઘાતાચ્ચ, પ્રયોગાચ્ચ તદિ ષ્યતે. (૧૫) અધસ્તિર્યગથોર્ધ્વં ચ, જીવાનાં કર્મજાગતિઃ; ઉર્ધ્વમેવ તુ તદ્ધર્માભવતિ ક્ષીણકર્મણામ્ (૧૬) દ્રવ્યસ્ય કર્મણોય-દ્વદુત્પત્ત્યારમ્ભવીતયઃ; સમંતથૈવ સિદ્ધસ્ય, ગતિમોક્ષ ભવક્ષયાઃ (૧૭) ઉત્પત્તિશ્ચ વિનાશશ્ચ, પ્રકાશતમસોરિહ; યુગપદ્ભવતો યદ્વત્, તથા નિર્વાણકર્મણોઃ (૧૮) તન્વીમનોજ્ઞા સુરભિઃ, પુણ્યા પરમભાસ્વરા; પ્રાગ્ભારાનામ વસુધા, લોકમૂર્ધ્નિ વ્યવસ્થિતા (૧૯) નૃલોકતુલ્યવિષ્કંભા, સિતચ્છત્રનિભા શુભા; ઉર્ધ્વંતસ્યાઃ ક્ષિતેઃ, સિદ્ધા લોકાન્તે સમવસ્થિતાઃ (૨૦) તાદાત્મ્યાદુપયુક્તાસ્તે, કેવલ જ્ઞાનદર્શનૈઃ; સમ્યક્ત્વસિદ્ધતાવસ્થા, હેત્વભાવાચ્ચ નિષ્ક્રિયા. (૨૧) તતોઽપ્યૂર્ધ્વં ગતિસ્તેષાં, કસ્માન્નાસ્તીતિચેન્મતિઃ;ધર્માસ્તિકાયસ્યા-ભાવાત્સ હિ હેતુર્ગતેઃ પરઃ (૨૨) સંસારવિષયાતીતં, મુક્તાનામ-વ્યયં સુખમ્; અવ્યાબાધમિતિ પ્રોક્તં, પરમં પરમર્ષિભિઃ (૨૩) સ્યાદેતદશરીરસ્ય, જન્તોર્નષ્ટાષ્ટકર્મણઃ; કથંભવતિમુક્તસ્ય, સુખમિત્યત્ર મે શૃણુ. (૨૪) લોકેચતુર્ષ્વિહાર્થેષુ, સુખશબ્દઃ પ્રયુ-જ્યતે; વિષયેવેદનાઽભાવે, વિપાકેમોક્ષ એવ ચ (૨૫) સુખોવહ્નિઃ સુખો વાયુર્વિષયેષ્વિહ કથ્યતે; દુઃખાભાવે ચ પુરુષઃ, સુખિતોઽ-સ્મીતિ મન્યતે. (૨૬) પુણ્યકર્મ વિપાકાચ્ચ, સુખમિષ્ટેન્દ્રિયાર્થ-જમ્; કર્મક્લેશવિમોક્ષાચ્ચ, મોક્ષે સુખમનુત્તરમ્. (૨૭) સુસ્વ-પ્નસુપ્તવત્કેચિદિચ્છન્તિ પરિનિર્વૃતિમ્; તદયુક્તં ક્રિયાવત્ત્વાત્સુ-

ખાનુશયતસ્તથા (૨૮) શ્રમક્લામમદવ્યાધિમદનેભ્યશ્ચ સંભવાત્, મોહોત્પત્તેર્વિપાકાચ્ચ દર્શનસ્ય કર્મણઃ (૨૯) લોકે તત્સદૃશો હ્યર્થઃ, કૃત્સ્નેઽપ્યન્યોનાવદ્યતે; ઉપમીયેત તદ્યેન, તસ્માન્નિરુપમં સુખમ્. (૩૦) લિઙ્ગપ્રસિદ્ધેઃ પ્રામાણ્યાદનુમાનોપમાનયોઃ; અત્યન્તં ચાપ્રસિદ્ધં તદ્યત્તેનાનુપમં સ્મૃતમ્ (૩૧) પ્રત્યક્ષં તદ્ભગવતામર્હતાં તૈશ્ચ ભાષિતમ્; ગૃહ્યતેઽસ્તીત્યતઃ પ્રાજ્ઞૈર્નચ્છદ્મસ્થપરીક્ષયા (૩૨)

પ્રશસ્તિઃ

વાચક મુખ્યસ્ય શિવશ્રિયઃ પ્રકાશયશસઃ પ્રશિષ્યેણ; શિષ્યેણ ઘોષનન્દિક્ષમણસ્યૈકાદશાઙ્ગવિદઃ (૧) વાચનયા ચ મહાવાચક ક્ષમણમુણ્ડપાદશિષ્યસ્ય;શિષ્યેણ વાચકાચાર્યમૂલનામ્નઃ,પ્રથિતકીર્તેઃ (૨) ન્યગ્રોધિકાપ્રસૂતેન, વિહરતા પુરવરે કુસુમનામ્નિ; કૌભીષણિના સ્વાતિતનયેન, વાત્સીસુતેનાર્ચ્યમ્ (૩) અર્હદ્વચનં સમ્યગ્ગુરુક્રમેણાગતં સમુપધાર્ય; દુઃખાર્તં ચ દુરાગમવિહતમતિં લોકમવલોક્ય (૪) ઇદમુચ્ચૈર્નાગરવાચકેન સત્ત્વાનુકંપયા દત્તમ્; તત્ત્વાર્થાધિગમાખ્યં સ્પષ્ટમુમાસ્વાતિના શાસ્ત્રમ્ (૫) યસ્તત્ત્વાર્થાધિગમાખ્યં જ્ઞાસ્યતિ ચ કરિષ્યતિ ચ તન્ત્રોક્તમ્; સોઽવ્યાબાધસુખાખ્યં પ્રાપ્સ્યત્યચિરેણ પરમાર્થમ્ (૬)

ચઉસરણ પયન્નાઃ

(ત્રણ આયંબીલ કર્યા પછી આ સૂત્ર વાંચવું.)

સાવજ્જજોગવિરઇ, ઉક્કિત્તણ ગુણઓ અ પડિવત્તી; ખલિયસ્સ નિંદણા વણ-તિગિચ્છ ગુણધારણા ચેવ (૧) ચારિત્તસ્સ વિસોહી, કીરઈ સામાઇએણ કિલ ઇહયં; સાવજ્જજોયરજોગાણ, વજ્જણા-સેવણુત્તણઓ (૨) દંસણયારવિસોહી, ચઉવીસાયત્થએણ કિચ્ચઇ ય; અચ્ચબ્ભુઅગુણકિત્તણ-રૂવેણં જિણવરિંદાણં (૩) નાણાઇઆ ઉ ગુણા, તસ્સ પન્નપડિવત્તિકરણાઓ; વંદણએણં વિહિણા, કીરઈ સોહી ઉ તેસિં તુ (૪) ખલિઅસ્સ તેસિં પુણો, વિહિણા જં

નિંદણાઇ પડિક્કમણું; તેણ પડિક્કમણેણ, તેસિંપિ ય ક્રીરએ સોહી (૫) ચરણાઇયાણું, જહક્કમં વણતિગિચ્છરૂવેણું; પડિક્કમણાસુદ્ધાણું, સોહી તહ કાઉસ્સગ્ગેણું (૬) ગુણધારણરૂવેણું, પચ્ચક્ખાણેણ તવાઇઆરસ્સ; વિરિઆયારસ્સ પુણો, સવ્વેહિવિ ક્રીરએ સોહી (૭) ગયવસહસીહઅભિસેઅ, દામસસિદિણયરં ઝયં કુંભં; પઉમસર સાગરવિમાણ, ભવણરયણુચ્ચયસિહિં ચ (૮) અમરિંદનરિંદમુણિંદ-વંદિયં વંદિઉં મહાવીરં; કુસલાણુબંધિણંધુર-મજ્જયણું કિત્તઇસ્સામિ (૯) ચઉસરણુગમણ દુક્કડ-ગરિહા સુકડાણુમોયણા ચેવ; એસ ગણો અણુવરયં, કાયવ્વો કુસલહેઉત્તિ (૧૦) અરિહંતસિદ્ધસાહૂ, કેવલિકહિઓ સુહાવહો ધમ્મો; એએ ચઉરો ચઉગઇ-હરણા સરણું લહઈ ધન્નો (૧૧) અહ સો જિણભત્તિભરુ-ચ્છરંત રોમંચકંચુઅકરાલો; પહરિઅપણઉમ્મીસં, સીસંમિ કયંજલી ભણઈ (૧૨) રાગદોસારીણું, હંતા કમ્મટ્ઠગાઇઅરિહંતા; વિસયકસાયારીણું, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું (૧૩) સયસિરિમવકસિત્તા, તવચરણું દુચ્ચરં અણુચરિત્તા; કેવલસિરિમરહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું (૧૪) થુઇવંદણુમરહંતા, અમરિંદનરિંદપૂઅમરહંતા; સાસયસુહમરહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું (૧૫) પર-મણુગયં મુણંતા, જોઈંદમહિંદઞાણ મરહંતા; ધમ્મકહં અરહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું (૧૬) સવ્વજિઆણુમહિંસં, અરહંતા સચ્ચવયણુમરહંતા; બંભવ્વયમરહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું (૧૭) ઓસરણુમવસરિત્તા, ચઉતીસં અઇસએ નિસેવિત્તા; ધમ્મકહં ચ કહંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું (૧૮) એગાઈ ગિરાણેગે, સંદેહે દેહિણું સમં છિત્તા; તિહુઅણુમણુસાસંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું (૧૯) વયણામએણ ભુવણું, નિવ્વાવંતા ગુણેસુ ઠાવંતા; જિઅલોઅમુદ્ધરંતા, અરિહંતા હુંતુ મે સરણું (૨૦)

અચ્ચબ્ભુઅગુણવંતે, નિયજસસસહર પહાસિઅ–દિઅંતે; નિયય-મણાઇઅણંતે, પડિવન્નો સરણમરિહંતે (૨૧) ઉજ્જિયજરમરણાણું, સમત્તદુક્ખત્તસત્તસરણાણું; તિહુઅણજણસુહયાણું, અરિહંતાણું નમો તાણું (૨૨) અરિહંતસરણમલસુદ્ધિ–લદ્ધસુવિસુદ્ધસિદ્ધ બહુમાણેા; પણયસિરરઇયકરકમલ-સેહરેા સહરિસં ભણઈ (૨૩) કમ્મદ્દઠક્ખય સિદ્ધા, સાહાવિઅ નાણદંસણસમિદ્ધા; સવ્વદ્ધલદ્ધિ-સિદ્ધા, તે સિદ્ધા હુંતુ મે સરણું (૨૪) તિઅલેાઅમત્થયત્થા, પરમપયત્થા અચિંતસામત્થા; મંગલસિદ્ધપયત્થા, સિદ્ધા સરણું સુહપસત્થા (૨૫) મૂલક્ખયપડિવક્ખા, અમૂઢલક્ખા સન્નેગિપચ્ચ-ક્ખા;સાહાવિઅત્તસુક્ખા,સિદ્ધા સરણું પરમમુક્ખા(૨૬)પડિપિલ્લિ અપડિણીઆ, સમગ્ગઝાણુગ્ગિદડ્ઢભવબીઆ; જોઇસરસરણીઆ, સિદ્ધા સરણું સમરણીયા (૨૭) પાવિઅપરમાણંદા, ગુણુનીસંદા વિદિન્નભવકંદા; લહુઇક્ય–રવિચંદા, સિદ્ધા સરણું ણવિઅદંદા (૨૮) ઉવલદ્ધપરમબંભા, દુલ્લહલંભા વિમુક્કસંરંભા; ભુવણુદર-ધરણુખંભા, સિદ્ધા સરણું નિરારંભા (૨૯) સિદ્ધસરણેણ નયબંભ –ડેઉસાહુગુણજણિઅઅણુરાએા; મેઇણિમિલંતસુપસત્થ–મત્થએા તત્થિમં ભણઈ (૩૦) જિઅલેાઅબંધુણેા, કુગઇસિંધુણેા પારગા મહાભાગા; નાણાઇએહિં સિવસુક્ખ–સાહગા સાહુણેા સરણું (૩૧) કેવલિણેા પરમેાહી, વિઉલમઇ સુઅહરા જિણમયંમિ; આયરિય–ઉવજ્ઝાયા, તે સવ્વે સાહુણેા સરણું (૩૨) ચઉદસ–દસ–નવપુવ્વી, દુવાલસિક્કારસંગિણેા જે અ; જિણકપ્પાહાલંદિઅ, પરિહારવિસુદ્ધિસાહૂ અ (૩૩) ખીરાસવ–મહુઆસવ, સંભિ-ન્નસેાઅ–કુદ્દબુદ્ધી અ; ચારણુવેઉવ્વિપયાણુ-સારિણેા સાહુણેા સરણું (૩૪) ઉજ્જિયવઇરિવિરેાહા, નિચ્ચમદેાહા પસંતમુહસેાહા; અભિમયગુણુસંદેાહા, હયમેાહા સાહુણેા સરણું (૩૫) ણંડિઅ–સિણેહદામા, અકામધામા નિકામસુહકામા; સુપુરિસમણાભિરામા, આયારામા મુણી સરણું (૩૬) મિલ્હિઅવિસયકસાયા, ઉજ્જિ–

અઘરઘરણિસંગમસુહસાયા; અકલિઅહરિસવિસાયા, સાહૂ સરણું ગયપમાયા (૩૭) હિંસાઇદોસસુન્ના, કયકારુન્ના સયંભુરૂપન્ના, અજરામરપહપુન્ના, સાહુ સરણું સુકયપુન્ના (૩૮) કામ-વિડંબણ-ચુક્કા, કલિમલ-મુક્કા વિમુક્ક-ચોરિક્કા; પાવરય-સુરય-રિક્કા, સાહુગુણરયણચિચ્ચિક્કા (૩૯) સાહુત્તસુદ્ઠિઆ જં, આયરિયાઈ તઓ અ તે સાહૂ, સાહુભણિએણ ગહિઆ, તમ્હા તે સાહૂણો સરણું (૪૦) પડિવન્નસાહુસરણો, સરણું કાઉં પુણોવિ જિણુધમ્મં, પડુરિસરોમંચપવંચ, કંચુઅંચિઅતણુ ભણઈ (૪૧) પવરસુકએહિ પત્તં, પત્તેહિ વિ નવરિ કેહિવિ ન પત્તં, તં કેવલિ-પન્નત્તં, ધમ્મં સરણું પવન્નો હું (૪૨) પત્તેણ અપત્તેણ ય, પત્તાણિ ય જેણ નર-સુર-સુહાઈં, મુક્ખ સુહં પુણ પત્તેણ, નવરિ ધમ્મો સ મે સરણું (૪૩) [નિદ્દલિ-અકલુસકમ્મો, કયસુહજમ્મો ખલીકયઅહમ્મો; પમુહપરિણામ રમ્મો, સરણું મે હોઉ જિણુધમ્મો (૪૪) કાલત્તએવિ ન મયં, જમ્મણુજરમરણુ વાહિસયસમયં, અમયં વ બહુમયં જિણુ-મયં ચ સરણું પવન્નોહં (૪૫) પસમિઅ-કામપમોહં, દિટ્ઠાદિટ્ઠેસુ ન કલિય વિરોહં; સિવસુહફલયમમોહં ધમ્મં સરણં પવન્નોહં (૪૬) નરયગઇ—ગમણુરોહં, ગુણસંદોહં પવાઈ-નિક્ખોહ; નિદ્દણિય-વમ્મહજોહં, ધમ્મં સરણું પવન્નોહં (૪૭) ભાસુર-સુવન્નસુંદર-રયણાલંકાર-ગારવ-મહગ્ઘ; નિહિમિવ દોગચ્ચહરં, ધમ્મં જિણુદેસિઅં વંદે (૪૮) ચઉસરણગમણુસંચિઅ-સુચરિઅરોમંચઅંચિઅસરીરો; કયદુક્કડગરિહાઅસુહ, કમ્મક્ખયકંખિરો ભણઇ (૪૯) ઇહભવિઅમન્નભવિઅં, મિચ્છત્તપવત્તણું જમહિગરણું; જિણુપવયણુપડિકુટ્ઠં, દુટ્ઠં ગરિહામિ તં પાવં (૫૦) મિચ્છત્ત-તમંધેણ, અરિહંતાઇસુ અવન્નવયણું જં; અન્નાણેણ વિરઇઅં, ઈણિહં ગરિહામિ તં પાવં (૫૧) સુઅ-ધમ્મ-સંઘ-સાહુસુ, પાવં પડિણીઅયાઇ જં રઇઅં; અન્નેસુ

અ પાવેસું, ઇણિહ ગરિહામિ તં પાવં (૫૨) અન્નેસુ અ જીવેસું, મિત્તીકરણાઇ-ગોઅરેસુ કયં; પરિઆવણાઇ દુક્ખં, ઇણિહં ગરિહામિ તં પાવં (૫૩) જં મણ-વય-કાએહિં, કય કારિઅઅણુમઈહિં આયરિઅં, ધમ્મવિરુદ્ધમસુદ્ધં,સવ્વં ગરિહામિ તં પાવં (૫૪) અહ સો દુક્કડગરિહા-દલિ-ઉક્કડ-દુક્કડો કુડં ભણઈ; સુકડાણુરાય-સમુઇન્ન, પુન્નપુલયં કુર-કરાલો (૫૫) અરિહંતં અરિહંતેસુ, જં ચ સિદ્ધત્તણું ચં સિદ્ધેસુ; આયારં આયરિએ, ઉવજ્ઝાયત્તં ઉવજ્ઝાએ (૫૬) સાહૂણ સાહુચરિઅં, દેસવિરઇં ચ સાવયજણાણું; અણુમન્ને સવ્વેસિં, સમ્મત્તં સમ્મદિટ્ઠીણું (૫૭) અહવા સવ્વં ચિય, વીઅરાય વયણાણુસારિ જં સુકડં; કાલત્તએવિ તિવિહં, અણુમોએમો તયં સવ્વં (૫૮) સુહપરિણામો નિચ્ચં, ચઉસરણુગમાઇ આયરં જીવો; કુસલ-પયડીઉ બંધઇ, બદ્ધાઉ સુહાણુબંધાઉ (૫૯) મંદણુભાવા બદ્ધા, તિવ્વણુભાવાઉ કુણઇ તા ચેવ; અસુહાઉ નિરણુબંધાઉ, કુણઈ તિવ્વાઉ મંદાઓ (૬૦) તા એયં કાયવ્વં, બુહેહિ નિચ્ચંપિ સંકિલેસંમિ; હોઇ તિકાલં સમ્મં, અસંકિલેસંમિ સુકયફલં (૬૧) ચઉરંગોજિણુધમ્મો, ન કઓ ચઉરંગસરણુમવિ ન કયં; ચઉરંગભવચ્છેઓ, ન કઓ હા હારિઓ જમ્મો (૬૨) ઇય જીવ પમાય-મહારિ, વીરભદંતમેયમજ્ઝયણું; આએસુ તિસંઝ--મવંઝ, કારણું નિવ્વુઈ સુહાણું (૬૩)

આઉર પચ્ચક્ખાણુ પયન્નાઃ

(ત્રણ આયંબિલ કર્યા પછી આ સૂત્ર વાંચવું)

દેસિક્કદેસવિરઓ, સમ્મદિટ્ઠી મરિજ્જ જો જીવો; તં હોઇ બાલપંડિય-મરણું જિણુસાસણે ભણિયં (૧) પંચ ય અણુવ્વયાઈ, સત્ત ઉ સિક્ખાઉ દેસ જઇધમ્મો; સવ્વેણુ વ દેસેણુ

વ, તેણુ જુએા હોઈ દેસજઈ (૨) પાણુવહ મુસાવાએ, અદત્ત પરદારનિયમણેહિં ચ; અપરિમિઇચ્છાએાવિ ય, અણુવ્વયાઈં વિરમણાઈં (૩) જં ચ દિસાવેરમણું, અણત્થદંડાએા જં ચ વેરમણું; દેસાવગાસિયંપિ ય, ગુણવ્વયાઈં ભવે તાઈં (૪) ભોગાણુ પરિસંખા, સામાઇય અતિહિ–સંવિભાગેા ય; પોસહ-વિહી ઉ સવ્વો, ચઉરો સિક્ખાઉ વુત્તાએા (૫) આસુક્કારે મરણે, અચ્છિન્નાએ ય જીવિયાસાએ; નાએહિ વા અમુક્કો, પચ્છિમસંલેહણુમકિચ્ચા (૬) આલેાઇય નિસલ્લેા, સઘરે ચેવા-રુહિત્તુ સંથારં; જઈ મરઇ દેસવિરએા, તં વુત્તં બાલપંડિ-અયં (૭) જો ભત્તપરિન્નાએ, ઉવક્કમેા વિત્થરેણ નિદ્દિટ્ઠો; સેા ચેવ બાલપંડિય–મરણે નેએા જહાનુગ્ગં (૮) વેમાણિએસુ કપ્પેા–વગેસુ નિયમેણ તસ્સ ઉવવાએા; નિયમા સિજ્ઝઇ ઉક્કો-સએણ સેા સત્તમંમિ ભવે (૯) ઇય બાલપંડિયં હોઈ, મરણુ મરિહંત સાસણે દિટ્ઠં; ઇત્તો પંડિય ! પંડિય મરણું વુચ્છં સમાસેણું (૧૦)

ઈચ્છામિ ભંતે ઉત્તમટ્ઠં પડિક્કમામિ, અઇયં પડિ-ક્કમામિ, અણાગયં પડિક્કમામિ, પચ્ચુપ્પન્નં પડિક્કમામિ, કયં પડિક્કમામિ, કારિયં પડિક્કમામિ, અણુમેાઇયં પડિક્કમામિ, મિચ્છત્તં પડિક્કમામિ, અસંજમં પડિક્કમામિ, કસાયં પડિક્ક-મામિ, પાવપઓગં પડિક્કમામિ, મિચ્છાદંસણપરિણામેસુ વા, ઇહલેાગેસુ વા, પરલેાગેસુ વા, સચ્ચિત્તેસુ વા, અચ્ચિત્તેસુ વા, પંચસુ ઇંદિયત્થેસુ વા, અન્નાણું જાણે (૧) અણાયારં જાણે (૨) કુદંસણું જાણે (૩) કેાહંજાણે (૪) માણંજાણે (૫) માયંજાણે (૬) લેાહંજાણે (૭) રાગંજાણે (૮) દેાસં-જાણે (૯) મેાહંજાણે (૧૦) ઇચ્છંજાણે (૧૧) મિચ્છંજાણે (૧૨) મુચ્છં જાણે (૧૩) સંકં જાણે (૧૪) કંખં જાણે (૧૫) ગેહિં જાણે (૧૬) આસં જાણે (૧૭) તણ્હં જાણે (૧૮)

ચુહં ઝાણે (૧૯) પંથં ઝાણે (૨૦) પંથાણું ઝાણે (૨૧) નિદ્દં ઝાણે (૨૨) નિયાણું ઝાણે (૨૩) નેહં ઝાણે (૨૪) કામં ઝાણે (૨૫) કલુસં ઝાણે (૨૬) કલહં ઝાણે (૨૭) જુજ્ઝં ઝાણે (૨૮) નિજ્જુજ્ઝં ઝાણે (૨૯) સંગં ઝાણે (૩૦) સંગહં-ઝાણે (૩૧) વવહારં ઝાણે (૩૨) ક્યવિક્કયં ઝાણે (૩૩) અણુત્થદંડં-ઝાણે (૩૪) આભોગં ઝાણે (૩૫) અણાભોગં ઝાણે (૩૬) આ-ણાઇક્ખિં ઝાણે (૩૭) વેરં ઝાણે (૩૮) વિયક્કં ઝાણે (૩૯) હિંસં-ઝાણે (૪૦) હાસં ઝાણે (૪૧) પહાસં ઝાણે (૪૨) પઓસં ઝાણે (૪૩) ફરુસં ઝાણે (૪૪) ભયં ઝાણે (૪૫) રૂવં ઝાણે (૪૬) અપ્પ-પસંસં ઝાણે (૪૭) પરનિંદં ઝાણે (૪૮) પરગરિહં ઝાણે (૪૯) પરિગ્ગહં ઝાણે (૫૦) પરપરિવાયં ઝાણે (૫૧) પરદ્ધસણું ઝાણે (૫૨) આરંભં ઝાણે (૫૩) સંરંભં ઝાણે (૫૪) પાવાણુ-મોયણું ઝાણે (૫૫) અહિગરણું ઝાણે (૫૬) અસાહિમરણું ઝાણે (૫૭) કમ્મોદયપચ્ચયં ઝાણે (૫૮) ઇડ્ઢિગારવં ઝાણે (૫૯) રસગારવં ઝાણે (૬૦) સાયાગારવં ઝાણે (૬૧) અવેરમણું ઝાણે (૬૨) અમુત્તિમરણું ઝાણે (૬૩) પસુત્તસ્સ વા, પડિબુદ્ધસ્સ વા, જો મે કોઈ દેવસિઓ રાઇઓ ઉત્તમટ્ઠે અઇક્કમો વઇક્કમો અઇયારો અણાયારો તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં

એસ કરોમિ પણામં, જિણવર-વસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ; સેસાણું ચ જિણાણું, સગણહરાણું ચ સવ્વેસિં (૧૧) સવ્વં પાણારંભં, પચ્ચક્ખામિત્તિ અલિયવયણું ચ; સવ્વમદિન્નાદાણું, મેહુન્ન-પરિગ્ગહં ચેવ (૧૨) સમ્મં મે સવ્વભૂએસુ, વેરં મજ્ઝ ન કેણઇ; આસાઓ વોસિરિત્તાણું, સમાહિમણુપાલએ (૧૩) સવ્વં ચાહા-રવિહિં, સન્નાઓ ગારવે કસાએ ય; સવ્વં ચેવ મમત્તં, ચ-એમિ સંવ્વં ખમાવેમિ (૧૪) હુજ્જા ઇમંમિ સમએ, ઉવક્ક-મો જીવિઅસ્સ જઇ મજ્ઝ; એયં પચ્ચક્ખાણું, વિઉલા આરા-હણા હોઉ (૧૫) સવ્વદુક્ખપહીણાણું, સિદ્ધાણું અરહઓ નમો;

सद्दहे जिणपन्नत्तं, पच्चक्खामि य पावगं (१६) नमुत्थु धुअ-पावाणं, सिद्धाणं च महेसिणं; संथारं पडिवज्जामि, जहा केवलि-देसियं (१७) जं किंचि वि दुच्चरियं, तं सव्वं वोसिरामि तिविहेणं; सामाईयं च तिविहं, करेमि सव्वं निरागारं (१८) अन्नं अभिंतरं उवहिं, सरीराइ सभोयणं; मणुसा वय-काएहिं, सव्वं भावेणु वोसिरे (१९) सव्वं पाणारंभं, पच्चक्खामित्ति अलियवयणं च; सव्वमदिन्नादाणं, मेहुन्न परिग्गहं चेव(२०)सम्मं मे सव्वभूएसु, वेरं मज्झ न केणुई आसाओ वोसिरित्ताणं, समाहिमणुपालएं (२१) रागं बंधं पओसं च, हरिसं दीणभावयं;उस्सुगत्तं भयं सोगं, रइअरइं च वोसिरे(२२) ममत्तं परिवज्जामि, निम्ममत्तं उवट्ठिओ; आलंबणं च मे आया, अवसेसं च वोसिरे (२३) आया हु महं नाणे, आया मे दंसणे चरित्ते य; आया पच्चक्खाणे, आया मे संजमे जोगे (२४) एगो वच्चइ जीवो, एगो चेवुववज्जए; एगस्स चेव मरणं, एगो सिज्झइ नीरओ (२५) एगो मे सासओ अप्पा, नाणु-दंसण संजुओ; सेसा मे बाहिरा भावा, सव्वे संजोग लक्खणा (२६) संजोगमूला जीवेणु, पत्ता दुक्ख परंपरा; तम्हा संजोगसंबंधं, सव्वं तिविहेणु वोसिरे (२७) मूलगुणे उत्तरगुणे, जे मे नाराहिया पयत्तेणं; तमहं सव्वं निंदे, पडिक्कमे आगमिस्साणं (२८) सत्त भएे अट्ठ मएे, सन्ना चत्तारि गारवे तिन्नि; आसायणु-तित्तीसं, रागं दोसं च गरिहामि (२९) असंजम मन्नाणं, मिच्छत्तं सव्व-मेव य ममत्तं; जीवेसु अजीवेसु अ, तं निंदे तं च गरिहामि (३०) निंदामि निंदणिज्जं, गरिहामि अ जं च मे गरहणिज्जं; आलोएमि अ सव्वं, अभिंतर बाहिरं उवहिं (३१) जह बालो जंपंतो, कज्जमकज्जं च उज्जुअं भणइ; तं तह आलोइज्जा, माया-मय विप्पमुक्को य (३२)

નાણંમિ દંસણંમિ ય, તવે ચરિત્તે ય ચઉસુવિ અકંપો; ધીરો આગમ કુસલો, અપરિસ્સાવી રહસ્સાણું (૩૩) રાગેણ વ દોસેણ વ, જં મે અક્યન્નુઆ પમાએણું; જો મે કિંચિવિ ભણિઓ; તમહં તિવિહેણ ખામેમિ (૩૪) તિવિહં ભણંતિ મરણું, બાલાણું બાલપંડિયાણું ચ, તઈયં પંડિયમરણું, જં કેવલિણો અણુમરંતિ (૩૫) જે પુણ અટ્ઠમઈયા, પયલિય સન્ના ય વક્કભાવા ય; અસમાહિણા મરંતિ, ન હુ તે આરાહગા ભણિયા (૩૬) મરણે વિરાહિએ દેવ દુગ્ગઇ દુલ્લહા ય કિર બોહી; સંસારો ય અણંતો, હવઇ પુણો આગમિસ્સાણું (૩૭) કા દેવદુગ્ગઇ ? કા અબોહિ ? કેણેવ વુજ્ઝઈ મરણું ? કેણ અણંતં પારં, સંસારં હિંડઇ ? જીવો (૩૮) કંદપ્પદેવ-કિવ્વિસ-અભિઓગા આસુરી ય સંમોહા; તા દેવદુગ્ગઇઓ, મરણંમિ વિરાહિએ હુંતિ (૩૯) મિચ્છાદંસણરત્તા, સનિયાણા કિણ્હલેસ મોગાઢા; ઇહ જે મરંતિ જીવા, તેસિં દુલ્લહા ભવે બોહી (૪૦) સમ્મદંસણ રત્તા, અનિયાણા સુક્કલેસ મોગાઢા; ઇહ જે મરંતિ જીવા, તેસિં સુલહા ભવે બોહી (૪૧) જે પુણ ગુરુપડિણીયા, બહુમોહા સસબલા કુસીલા ય; અસમાહિણા મરંતિ, તે હુંતિ અણંતસંસારી (૪૨) જિણવયણે અણુરત્તા, ગુરુવયણું જે કરંતિ ભાવેણું, અસબલ અસંકિલિટ્ઠા, તે હુંતિ પરિત્તસંસારી (૪૩) બાલમરણાણિ બહુસો, બહુઆણિ અકામગાણિ મરણાણિ; મરિહંતિ તે વરાયા, જે જિણવયણું ન યાણંતિ (૪૪) સત્થગ્ગહણું વિસભક્ખણું ચ, જલણું ચ જલપ્પવેસો અ; અણાયાર ભંડ સેવી, જમ્મણ મરણાણુબંધીણિ (૪૫)ઉડ્ઢમહે તિરિયંમિવિ,મયાણિ જીવેણ બાલમરણાણિ; દંસણ નાણ સહગઓ, પંડિયમરણું અણુમરિસ્સં (૪૬) ઉવ્વેયણયં જાઇ મરણું, નરએસુ વેઅણાઓ ય; એઆણિ સંભરંતો, પંડિયમરણં મરસુ ઇણિંહ (૪૭) જઇ ઉપ્પજ્જઈ દુક્ખં, તો દટ્ઠવ્વો સહાવઓ નવરં; કિં કિં

મએ ન પત્તં, સંસારં સંસરંતેણં (૪૮) સંસારચક્કવાલે, સવ્વેવિ ય પુગ્ગલા મએ બહુસો; આહારિયા ય પરિણામિઆ ય, ન ય હં ગએ તત્તિં (૪૯) તણ કટ્ઠેહિ ત અગ્ગી, લવણજ્જલો વા નઈસહસ્સેહિં; ન ઇમો જીવો સક્કો, તિપ્પેઉં કામ ભોગેહિં (૫૦) આહારનિમિત્તેણં મચ્છા, ગચ્છંતિ સત્તમિં પુઢવિં; સચ્ચિત્તો આહારો, ન ખમો મણસાવિ પત્થેઉં (૫૧) પુવ્વિં કયપરિકમ્મો, અનિયાણો ઊહિઊણ મઇબુદ્ધિં; પચ્છા મલિઅ કસાએ, સજ્જો મરણં પડિચ્છામિ (૫૨) અક્કંડે ચિરભાવિય, તે પુરિસા મરણદેસકાલંમિ, પુવ્વકયકમ્મ પરિભાવણાઇ, પચ્છા પરિવડંતિ (૫૩) તમ્હા ચંદગવિજ્જં, સકારણં ઉજ્જુએણ પુરિસેણ; જીવો અવિરહિયગુણો, કાયવ્વો મુક્ખમગ્ગંમિ (૫૪) બાહિરજોગવિરહિઓ, અબ્ભંતરઝાણ જોગમલ્લીણો; જહ તમ્મિ દેસકાલે, અમૂઢસન્નો ચયઇ દેહં (૫૫) હંતૂણ રાગદોસં, છિત્તૂણ ય અટ્ઠકમ્મસંઘાયં; જમ્મણ મરણરહટ્ટં, છિત્તૂણ ભવા વિમુચ્ચિહિસિ (૫૬) એવં સવ્વુવએસં, જિણદિટ્ઠં સદ્દહામિ તિવિહેણં; તસ થાવર ભેમકરં, પારં નિવ્વાણ મગ્ગસ્સ (૫૭) ન હિ તં મિ દેસકાલે, સક્કો બારસવિહો સુઅક્ખંધો; સવ્વો અણુચિંતેઉં, ધણિયંપિ સામત્થચિત્તેણં (૫૮) એગંમિવિ જંમિ પએ, સંવેગં વીઅરાય મગ્ગંમિ; ગચ્છઈ નરો અભિક્ખં, તં મરણં તેણ મરિયવ્વં (૫૯) તા એગંપિ સિલોગં, જો પુરિસો મરણ દેસકાલંમિ; આરાહણોવઉત્તો, ચિંતંતો-ઽડરાહગો હોઇ (૬૦) આરાહણોવઉત્તો, કાલં કાઊણ સુવિહિઓ સમ્મં; ઉક્કોસં તિન્નિ ભવે, ગંતૂણં લહઇ નિવ્વાણં (૬૧) સમણુત્તિ અહં પઢમં, બીયં સવ્વત્થ સંજમોમિત્તિ; સવ્વં ચ વોસિરામિ, એયં ભણિયં સમાસેણં (૬૨) લદ્ધં અલદ્ધપુવ્વં, જિણવયણ સુભાસિયં અમયભૂયં; ગહિઓ સુગ્ગઇમગ્ગો, નાહં મરણસ્સ બીહેમિ (૬૩) ધીરેણ વિ મરિયવ્વં, કાઉરિસેણ વિ અવસ્સ મરિયવ્વં; દુણ્હંપિ

હુ મરિઅવ્વે, વરં ખુ ધીરત્તેણ મરિઉં (૬૪) સીલેણ વિ મરિયવ્વં, નિસ્સીલેણ વિ અવસ્સ મરિઅવ્વં; દુણ્હંપિ હુ મરિઅવ્વે, વરં ખુ સીલત્તેણ મરિઉં (૬૫) નાણુસ્સ દંસણુસ્સ ય, સમ્મત્તસ્સ ય ચરિત્તજુત્તસ્સ; જે કાહી ઉવઓગં, સંસારા સો વિમુચ્ચિહિસિ (૬૬) ચિર ઉસિય બંભયારી, પક્ખોડોણ સેસયં કમ્મં; અણુપુવ્વીઇ વિસુદ્ધો, ગચ્છઇ સિદ્ધિં ધુયકિલ્લસો (૬૭) નિક્કસાયસ્સ દંતસ્સ, સૂરસ્સ વવસાઇણો; સંસારપરિભીઅસ્સ, પચ્ચક્ખાણું સુહંભવે (૬૮) એયં પચ્ચક્ખાણું, જો કાહી મરણ દેસકાલંમિ; ધીરો અમૂઢસન્નો, સો ગચ્છઇ ઉત્તમં ઠાણું (૬૯) ધીરા જર મરણુ વિઊ, ધીરા વિન્નાણુ નાણુ સંપન્નો; લોગસ્સુ જ્જોઅગરો, દિસઉ અયં સવ્વદુક્ખાણું (૭૦)

સવા વસો દયા

ત્રસ અને સ્થાવર જીવોની સંપૂર્ણ દયા પાળનાર મુનિઓને વીસ (૨૦) વસાની દયા હોય.

ગૃહસ્થ સંપૂર્ણ દયા પાળી શકે નહિ, કારણ કે તે સ્થાવરની હિંસાનું પચ્ચક્ખાણ કરી શકે નહિ, માટે અડધી જવાથી દશ વસા બાકી રહી.

ત્રસ જીવની હિંસા–આરંભ અને સંકલ્પ એમ બે રીતે થાયછે, તેમાં આરંભથી થતી હિંસાનાં પચ્ચક્ખાણ કરી શકે નહિ, માટે અડધી જવાથી પાંચ વસા બાકી રહી.

સંકલ્પથી ત્રસની હિંસા પણ અપરાધી અને નિરપરાધી એમ બે રીતે થાય છે,તેમાં સંકલ્પથી અપરાધી ત્રસજીવોની હિંસાનાં પચ્ચક્ખાણ કરી શકે નહિ,માટે અડધી જવાથી અઢી વસા બાકી રહી.

સંકલ્પથી નિરપરાધી ત્રસની હિંસા પણ સાપેક્ષ અને નિરપેક્ષ એમ બે પ્રકારે થાય છે. તેમાં સંકલ્પથી સાપેક્ષ નિરપરાધી ત્રસ જીવોની હિંસાનાં પચ્ચક્ખાણ કરી શકે નહિ, માટે અડધી જવાથી સવા વસો બાકી રહ્યો.

તે સવા વસો દયાનું પાલન ગૃહસ્થ કરી શકે, પરંતુ જેટલી અને તેટલી ત્રસ–સ્થાવર જીવોની હિંસા છોડવી અને પરિણામ સંપૂર્ણ (વીસવસા) દયાના રાખવા.

અયોગવ્યવચ્છેદદ્વાત્રિંશિકા (શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય)

અગમ્યમધ્યાત્મવિદામવાચ્યં, વચસ્વિનામક્ષવતાં પરોક્ષમ્ ; શ્રીવર્દ્ધમાનાભિધમાત્મરૂપમહં સ્તુતેર્ગોચરમાનયામિ (૧) સ્તુતાવશક્તિસ્તવ યોગિનાં ન કિં, ગુણાનુરાગસ્તુ મમાપિ નિશ્ચલઃ; ઇદં વિનિશ્ચિત્ય તવ સ્તવં વદન્ , ન બાલિશોઽપ્યેષ જનોઽપરાધ્યતિ (૨) ક્વ સિદ્ધસેનસ્તુતયો મહાર્થા ?, અશિક્ષિતાલાપકલા ક્વ ચૈષા ?; તથાપિ યૂથાધિપતેઃ પથસ્થઃ, સ્ખલદ્ગતિસ્તસ્ય શિશુર્ન શોચ્યઃ(૩)જિનેન્દ્ર ! યાનેવ વિબાધસે સ્મ, દુરન્તદોષાન્વિવિધૈરુપાયૈઃ ; ત એવ ચિત્રં ત્વદસૂયયૈવ, કૃતાઃ કૃતાર્થાઃ પરતીર્થનાથૈઃ (૪) યથાસ્થિતં વસ્તુ દિશન્નધીશ !, ન તાદૃશં કૌશલમાશ્રિતોઽસિ; તુરઙ્ગશૃઙ્ગાણ્યુપપાદયદ્ભ્યો, નમઃ પરેભ્યો નવપણ્ડિતેભ્યઃ (૫) જગન્ત્યનુધ્યાનબલેન શશ્વત્ , કૃતાર્થયત્સુ પ્રસભં ભવત્સુ; કિમાશ્રિતોઽન્યૈઃ શરણં ત્વદન્યઃ, સ્વમાંસદાનેન વૃથા કૃપાલુઃ ? (૬) સ્વયં કુમાર્ગસ્ખલિતા નુ નામ, પ્રલમ્ભમન્યાનપિ લમ્ભયન્તિ; સુમાર્ગગં તદ્વિદમાદિશન્ત–મસૂયયાઽન્ધા અવમન્વતે ચ (૭) પ્રાદેશિકેભ્યઃ પરશાસનેભ્યઃ, પરાજ્યો યત્તવ શાસનસ્ય ; અધોતપોતદ્યુતિડમ્બરેભ્યો, વિડમ્બનેયં હરિમણ્ડલસ્ય (૮) શરણ્ય ! પુણ્યે તવ શાસનેઽપિ, સંદેગ્ધિ યો વિપ્રતિપદ્યતે વા ; સ્વાદૌ સ તથ્યે સ્વહિતે ચ પથ્યે, સંદેગ્ધિ વા વિપ્રતિપદ્યતે વા (૯) હિંસાદ્યસત્કર્મ પથોપદેશા–દસર્વવિન્મૂલતયા પ્રવૃત્તેઃ નૃશંસદુર્બુદ્ધિપરિગ્રહાચ્ચ, પ્રમાણત્વદન્યાગમમપ્રમાણમ્ (૧૦) હિતોપદેશાત્ સકલજ્ઞકલ્પતે–ર્મુમુક્ષુસત્સાધુપરિગ્રહાચ્ચ; પૂર્વાપરાર્થૈર્વિરોધસિદ્ધે–સ્ત્વદાગમા એવ સતાં પ્રમાણમ્ (૧૧) ક્ષિપ્યેત વાઽન્યૈઃ સદૃશીક્રિયેત વા, તવાઙ્ઘ્રિપીઠે લુઠનં સુરેશિતુઃ; ઇદં યથાવસ્થિતવસ્તુદેશનં, પરૈઃ કથઙ્કારમપાકરિષ્યતે ?(૧૨) તદુઃષમાકાલખલાયિતં વા, પરૈલિમં કર્મ ભવાનુકૂલમ્ ; ઉપેક્ષતે યત્તવ

શાસનાર્થમયં જન્તો વિપ્રતિપદ્યતે વા (૧૩) પરઃસહસ્રાઃ શરદ-સ્તપાંસિ, યુગાન્તરં યોગમુપાસતાં વા ; તથાપિ તે માર્ગમના-પતન્તો, ન મોક્ષ્યમાણા અપિ યાન્તિ મોક્ષમ્ (૧૪) અનામજ-ડ્યાદિવિનિર્મિતિત્વ-સમ્ભાવનાસમ્ભવિવિપ્રલમ્ભાઃ;પરોપદેશાઃ પર-માસકૃલૃપ્ત-પથોપદેશે કિમુ સંરભન્તે ? (૧૫)યદાર્જવાદુક્તમયુક્ત-મન્યૈસ્તદન્યથાકારમકારિ શિષ્યૈઃ;નવિપ્લવોડયં તવ શાસનેડભૂ-દહો! અધૃષ્યા તવ શાસનશ્રીઃ (૧૬) દેહાદ્યયોગેન સદાશિવત્વં, શરીર-યોગાદુપદેશકર્મ ; પરસ્પરસ્માર્ધ કથં ઘટેત, પરોપકૃલૃપ્તેષ્વધિ-દૈવતેષુ (૧૭) પ્રાગેવ દેવાન્તરસંશ્રિતાનિ, રાગાદિરૂપાણ્યવમાન્ત-રાણિ; ન મોહજન્યાં કરુણામપીશ !, સમાધિમાધ્યસ્થ્યયુગાશ્રિ-તોડસિ (૧૮) જગન્તિ ભિન્દન્તુ સૃજન્તુ વા પુન-ર્યથા તથા વા પતયઃ પ્રવાદિનામ્ ; ત્વદેકનિષ્ઠે ભગવન્ ! ભવક્ષય-ક્ષમોપદેશે તુ પરં તપસ્વિનઃ (૧૯) વયુશ્ચ પર્યઙ્કશયં શ્લથં ચ, દશૌ ચ નાસાનિયતે સ્થિરે ચ ; ન શિક્ષિતેયં પરતીર્થનાથૈ-ર્જિનેન્દ્ર ! મુદ્રાડપિ તવાન્યદાસ્તામ્ (૨૦) યદીયસમ્યક્ત્વબલાત્ પ્રતીમો, ભવાદૃશાનાં પરમસ્વભાવમ્ ; કુવાસનાપાશવિનાશનાય, નમોડસ્તુ તસ્મૈ તવ શાસનાય (૨૧) અપક્ષપાતેન પરીક્ષમાણા, દ્વયં દ્વય-સ્યાપ્રતિમં પ્રતીમઃ; યથાસ્થિતાર્થપ્રથનં તવૈત-દન્યાનનિર્ણન્ધરસં પરેષામ્ (૨૨) અનાદ્યવિદ્યોપનિષન્નિષણ્ણે-ર્વંશૃઙ્ખલેશ્ચાપલમા-ચરદ્ભિઃ; અમૂઢલક્ષ્યોડપિ પરાક્રિયે યત્, ત્વત્કિઙ્કરઃકિં કરવાણિ દેવ !? (૨૩) વિમુક્તવૈરવ્યસનાનુબન્ધાઃ, શ્રયન્તિ યાં શાશ્વત-વૈરિણોડપિ; પરૈરગમ્યાં તવ યોગિનાથ !, તાં દેશનાભૂમિમુપાશ્ર-યેડહમ્ (૨૪) મદેન માનેન મનોભવેન, ક્રોધેન લોભેન ચ સમ્ભદેન; પરાજિતાનાં પ્રસભં સુરાણાં, વૃથૈવ સામ્રાજ્યરુજા પરેષામ્ (૨૫) સ્વકણ્ઠપીઠે કઠિનં કુઠારં, પરે કિરન્તઃ પ્રલપન્તુ કિઞ્ચિત્ ; મનીષિણાં તુ ત્વયિ વીતરાગ !, ન રાગમાત્રેણ મનોડનુરક્તમ્ (૨૬) સુનિશ્ચિતં મત્સરિણો જનસ્ય, ન નાથ ! મુદ્રામતિશેરતે તે;

માધ્યસ્થ્યમાસ્થાય પરીક્ષકા યે, મણૌ ચ કાચે ચ સમાનુબન્ધાઃ (૨૭) ઇમાં સમક્ષં પ્રતિપક્ષસાક્ષિણામુદારઘોષામવઘોષણાં ધ્રુવે; ન વીતરાગાત્પરમસ્તિ દૈવતં, ન ચાપ્યનેકાન્તમૃતે નયસ્થિતિઃ (૨૮) ન શ્રદ્ધયૈ વ ત્વયિ પક્ષપાતો, ન દ્વેષમાત્રાદરુચિઃ પરેષુ, યથાવદાપ્તત્વપરીક્ષયા તુ, ત્વામેવ વીર! પ્રભુમાશ્રિતાઃ સ્મઃ (૨૯) તમઃ સ્પૃશામપ્રતિભાસભાજં, ભવન્ત મધ્યાશુ વિવિન્દતે યાઃ; મહેમ ચન્દ્રાંશુદૃશાવદાતા–સ્તાસ્તર્કપુણ્યા જગદીશ! વાચઃ (૩૦) યત્ર તત્ર સમયે યથા તથા, યોડસિ સોડસ્યભિધયા યયા તયા; વીતદોષકલુષઃ સ ચેદ્ ભવાનેક એવ ભગવન્! નમોડસ્તુ તે (૩૧) ઇદં શ્રદ્ધામાત્રં તદથ પરનિન્દાં મૃદુધિયો, વિગાહન્તાં હન્ત! પ્રકૃતિપરવાદવ્યસનિનઃ; અરક્તદ્વિષ્ટાનાં જિનવર! પરીક્ષા ક્ષમધિયા–મયં તત્ત્વાલોકઃ સ્તુતિમયમુપાધિં વિધૃતવાન્ (૩૨)

અન્યયોગવ્યવચ્છેદદ્વાત્રિંશિકા (શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય)

અનન્તવિજ્ઞાનમતીતદોષ- મબાધ્યસિદ્ધાન્તમમર્ત્યપૂજ્યમ્; શ્રીવર્દ્ધમાનં જિનમાપ્તમુખ્યં, સ્વયમ્ભુવં સ્તોતુમહં યતિષ્યે (૧) અયં જનો નાથ! તવ સ્તવાય, ગુણાન્તરેભ્યઃ સ્પૃહયાલુરેવ; વિગાહતાં કિન્તુ યથાર્થ વાદ–મેકં પરીક્ષાવિધિદુર્વિદગ્ધઃ (૨) ગુણેષ્વસૂયાં દધતઃ પરેડમી, મા શિશ્રિયેન્નામ ભવન્તમીશમ્; તથાપિ સમ્મીલ્ય વિલોચનાનિ, વિચારયન્તાં નયવર્ત્મ સત્યમ્ (૩) સ્વતોડનુવૃત્તિવ્યતિવૃત્તિભાજો, ભાવા ન ભાવાન્તરનેયરૂપાઃ પરાત્મતત્ત્વાદતથાત્મતત્ત્વાદ્, દ્વયં વદન્તોડકુશલાઃ સ્ખલન્તિ (૪) આદીપમાવ્યોમ સમસ્વભાવં, સ્યાદ્વાદમુદ્રાડનતિભેદિ વસ્તુ; તન્નિત્યમેવૈકમનિત્યમન્ય– દિતિ ત્વદાજ્ઞાદ્વિષતાં પ્રલાપાઃ (૫) કર્ત્તાડસ્તિ કશ્ચિજ્જગતઃ સ ચૈકઃ, સ સર્વગઃ સ સ્વવશઃ સ નિત્યઃ;

ઇમાઃ કુહેવાકવિડમ્બનાઃ સ્યુ–સ્તેષાં ન યેષામનુશાસકસ્ત્વમ્ (૬) ન ધર્મધર્મિત્વમતીવભેદે, વૃત્ત્યાઽસ્તિ ચેન્ન ત્રિતયં ચકાસ્તિ; ઇહેદમિત્યસ્તિ મતિશ્ચ વૃત્તૌ, ન ગૌણભેદોઽપિ ચ લોકબાધઃ (૭) સતામપિ સ્યાત્ કૂવચિદેવ સત્તા, ચૈતન્યમૌપાધિકમાત્મનોઽન્યત્; ન સંવિદાનન્દમયી ચ મુક્તિઃ, સુસૂત્રમાસૂત્રિતમત્વદીયૈઃ (૮) યત્રૈવ યો દૃષ્ટગુણઃ સ તત્ર, કુમ્ભાદિવન્નિષ્પ્રતિપક્ષમેતત્; તથાપિ દેહાદ્ બહિરાત્મતત્ત્વ–મતત્ત્વવાદોપહતાઃ પઠન્તિ (૯) સ્વયં વિવાદગ્રહિલે વિતણ્ડા–પાણ્ડિત્યકણ્ડૂલમુખે જનેઽસ્મિન્; માયોપદેશાત્ પરમર્મ ભિન્દ–ન્નહો ! વિરક્તો મુનિરન્યદીયઃ (૧૦) ન ધર્મહેતુર્વિહિતાઽપિ હિંસા, નોત્સૃષ્ટમન્યાર્થમુપાદ્યતે ચ; સ્વપુત્રઘાતાન્નૃપતિત્વલિપ્સા, સબ્રહ્મચારિ સ્ફુરિતં પરેષામ્ (૧૧) સ્વાર્થાવબોધક્ષમ એવ બોધઃ, પ્રકાશતે નાર્થકથાઽન્યથા તુ; પરે પરેભ્યો ભયતસ્તથાપિ, પ્રપેદિરે જ્ઞાનમનાત્મનિષ્ઠમ્ (૧૨) માયા સતી ચેદ્દ્વયતત્ત્વસિદ્ધિ–રથાસતી હન્ત ! કુતઃ પ્રપઞ્ચઃ ?; માયૈવ ચેદર્થસહા ચ તર્કિ ?, માતા ચ વન્ધ્યા ચ ભવત્પરેષામ્ (૧૩) અનેકમેકાત્મકમેવ વાચ્યં, દ્વયાત્મકં વાચકમપ્યવશ્યમ્; અતોઽન્યથા વાચકવાચ્યકૂલ્પા–વતાવકાનાં પ્રતિભપ્રમાદઃ (૧૪) ચિદર્થશૂન્યા ભ જડા ચ બુદ્ધિઃ, શબ્દાદિતન્માત્રજમભ્રરાદિ; ન બન્ધમોક્ષૌ પુરુષસ્ય ચેતિ, કિયજ્જડૈર્ન ગ્રથિતં વિરોધિ (૧૫) ન તુલ્યકાલઃ કૂલહેતુભાવો, હેતૌ વિલીને ન ફલસ્ય ભાવ; ન સંવિદ્ધેતપથેઽર્થસંવિદ્, વિલૂનશીર્ષં સુગતેન્દ્રજાલમ્ (૧૬) વિના પ્રમાણું પરવન્ન શૂન્યાઃ; સ્વપક્ષસિદ્ધેઃ પદમશ્નુવીત; કુપ્યેત્ કૃતાન્તઃ સ્પૃશતે પ્રમાણુ–મહો ! સુદૃષ્ટં ત્વદસૂયિદૃષ્ટમ્ (૧૭) કૃતપ્રણાશાઽકૃતકર્મભોગ–ભવપ્રમોક્ષસ્મૃતિભઙ્ગદોષવાન્; ઉપેક્ષ્ય સાક્ષાત્ ક્ષણુભઙ્ગમિચ્છ–ન્નહો ! મહાસાયિકઃ પરસ્તે (૧૮) સા વાસના સા ક્ષણુયન્તતિશ્ચ, નાભેદભેદાઽનુભયૈર્ઘટતે; તતસ્તટાઽદર્શિશ કુન્તપોત–ન્યાયાત્ ત્વદુક્તાનિ પરે શ્રયન્તુ (૧૯) વિનાનુમાનેન

પરાભિસન્ધિ–મસંવિદાનસ્ય તુ નાસ્તિકસ્ય; ન સામ્પ્રતં વક્તુમપિ ક્વ ચેષ્ટા ક્વ દૃષ્ટમાત્રં ચ હહા! પ્રસાદઃ (૨૦) પ્રતિક્ષણોત્પાદવિનાશયોગિ-સ્થિરૈકમધ્યક્ષમપીક્ષમાણઃ;જિન! ત્વદા-જ્ઞામવમન્યતે યઃ, સ વાતકી નાથ! પિશા ચકી વા (૨૧) અન-ન્તધર્માત્મકમેવ તત્ત્વ–મતોઽન્યથા સત્ત્વમસૂપપાદમ્; ઈતિ પ્રમા-ણાન્યપિ તે કુવાદિ–કુરઙ્ગસન્ત્રાસનસિંહનાદાઃ (૨૨) અપર્યં વસ્તુ સમસ્યમાન–મદ્રવ્યમેતચ્ચ વિવિચ્યમાનમ; આદેશભેદોદિ–તસપ્તભઙ્ગ–મદીદૃશસ્ત્વં બુધરૂપદેદ્યમ્ (૨૩) ઉપાધિભેદોપહિતં વિરુદ્ધં, નાર્થેષ્વસત્ત્વં સદવાચ્યતે ચ, ઇત્યપ્રબુદ્ધૈવ વિરોધભીતા, જડાસ્તદેકાન્તહતાઃ પતન્તિ (૨૪) સ્યાન્નાશિ નિત્યં સદૃશં વિરૂપં, વાચ્યં ન વાચ્યં સદસત્તદેવ; વિપશ્ચિતાં નાથ! નિપીતતત્ત્વસુધો-દ્ગતોદ્ગારપરમ્પરેયમ્ (૨૫) ય એવ દોષાઃ કિલ નિત્યવાદે, વિનાશવાદેઽપિ સમાસ્ત એવ; પરસ્પરધ્વંસિષુ કણ્ટકેષુ, જય-ત્યધૃષ્યં જિન! શાસનં તે (૨૬) નૈકાન્તવાદે સુખ–દુઃખભોગૌ, ન પુણ્ય–પાપે ન ચ બન્ધ મોક્ષૌ; દુર્નીતિવાદવ્યસનાસિનૈવં, પરૈર્વિલુપ્તં જગદપ્યશેષમ્ (૨૭) સદેવ સત્ સ્યાત્સદિતિ ત્રિધા-ઽર્થો, મીયત દુર્નીત નય–પ્રમાણૈઃ યથાર્થદર્શી તુ નય પ્રમાણ; પથેન દુર્નીતિપથં ત્વમાસ્થઃ (૨૮) મુક્તોઽપિ વાભ્યેતુ ભવં ભવો વા, ભવસ્થશૂન્યોઽસ્તુ મિતાત્મવાદે; ષડ્જીવકાયં ત્વમનન્તરદ્ધ્ય માણુષ્યસ્તથા નાથ! યથા ન દોષઃ (૨૯) અન્યોઽન્યપક્ષ પ્રતિ-પક્ષભાવાદ્, યથા પરે મત્સરિણઃ પ્રવાદાઃ; નયાનશેષાનવિશેષ મિચ્છન્, ન પક્ષપાતી મમયસ્તથા તે (૩૦) વાગ્વૈભવં તે નિખિલ વિવેકૃતુ–માશાસ્મહે ચેન્મહનીયમુખ્ય!; લઙ્ઘેમ જઙ્ઘાલતયા સમુદ્રં, વહેમ ચન્દ્રદ્યુતિપાનતૃષ્ણામ્ (૩૧) ઇદં તત્ત્વાડતત્ત્વવ્ય તિકરકરાલેઽન્ધતમસે, જગન્માયાકારૈરિવ હતપરૈર્હા! વિનિહિતમ તદુદ્ધર્તું શક્તો નિયમવિસંવાદિવચન-સ્ત્વમેવાતસ્રાતસ્ત્વયિ કૃતસપર્યાઃ કૃતધિયઃ (૩૨)

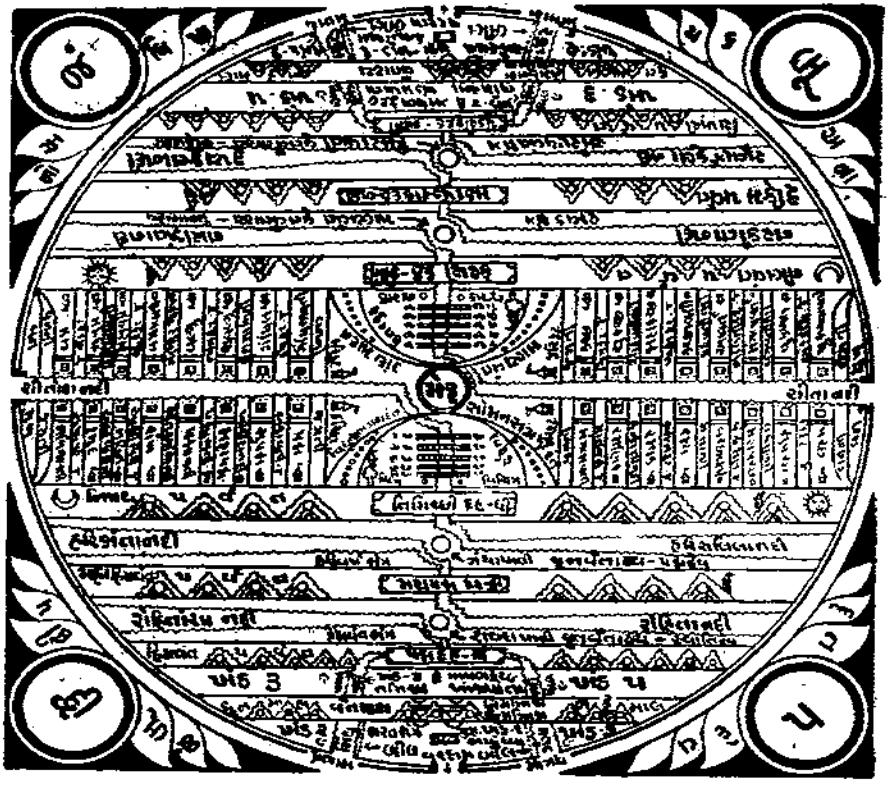

પાણીના એક ટીપામાં રહેલ ૩૬૪૫૦ હાલતા-ચાલતા જીવોનું બાજુમાં રહેલ આ ચિત્ર "સિન્ધ-પદાર્થ વિજ્ઞાન" નામના પુસ્તકમાં પ્રકાશિત થયેલ છે.

પરંતુ પાણીમાં રહેલા પાણીના જીવો તો દૃષ્ટિથી પણ અગોચર છે તેથી વિશિષ્ટજ્ઞાન વિના દેખાય નહિ.

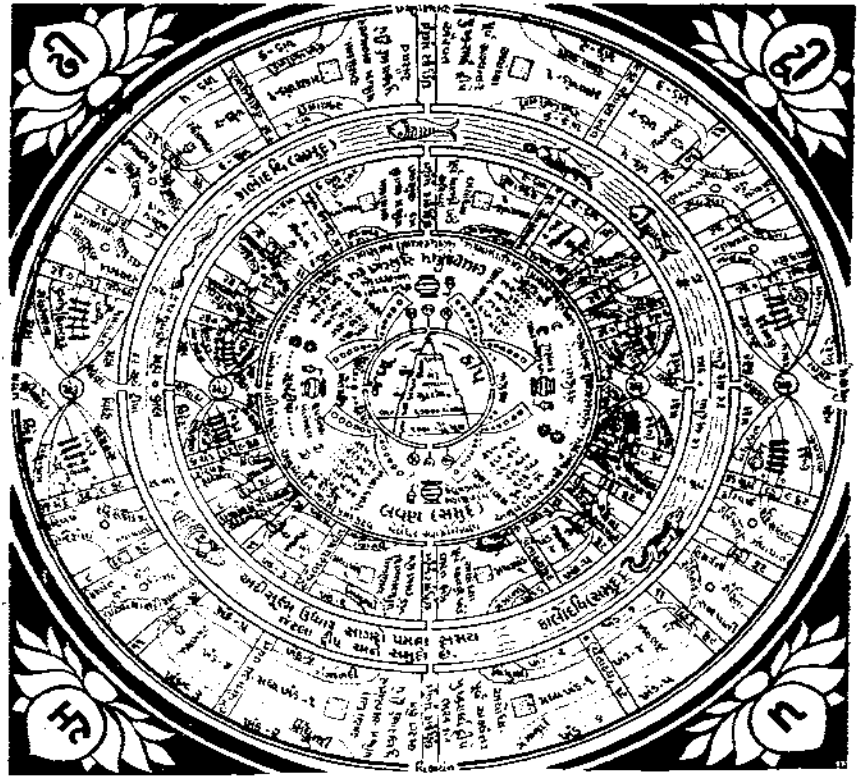

એક ઈંચના દશલાખમા ભાગ જેટલું બાજુમાં રહેલું આ "એટમ-આણું" ચિત્ર છે.

તેને સાડીસત્તાવીસ લાખ-ઘણું મોટું કર્યું ત્યારે દૃષ્ટિગોચર થયું, અને ફોટો આવી શકયો.

સૂક્ષ્મતાનો પ્રત્યક્ષ પુરાવો.

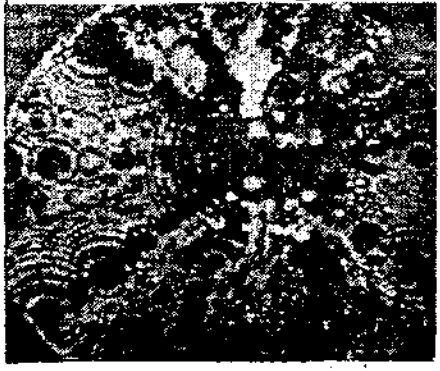

ચૌદ રાજલોક

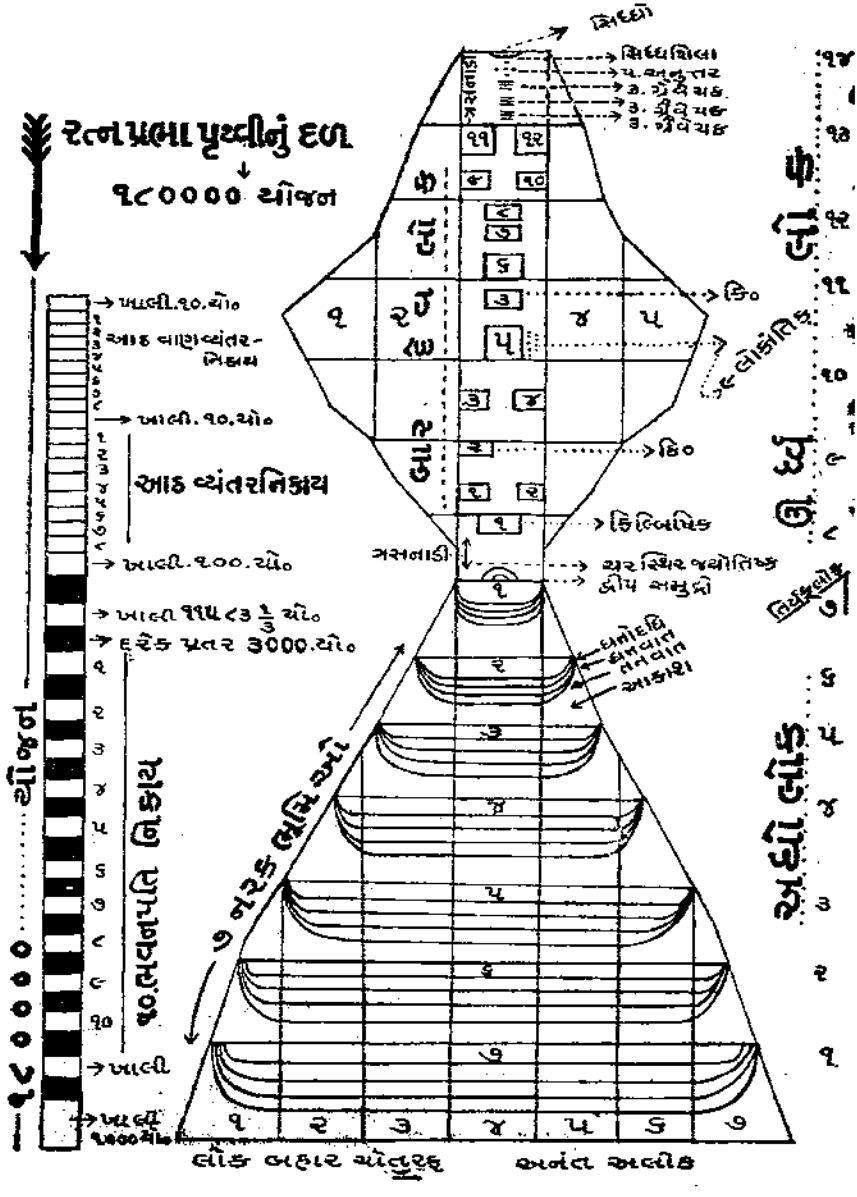

રત્ન પ્રભા પૃથ્વીનું દળ
૧૮૦૦૦૦ યોજન
ખાલી.૧૦.યો૦
આઠ વાણવ્યંતર-નિકાય
ખાલી.૧૦.યો૦
આઠ વ્યંતરનિકાય
ખાલી.૧૦૦.યો૦
ખાલી ૧૧૫૮૩ ૧/૩ યો૦
દરેક પ્રતર 3000.યો૦
૧૦.ભવનપતિ નિકાય
ખાલી
ખાલી ૧૦૦૦ યો૦
૧૮૦૦૦૦ યોજન
સિદ્ધો
સિદ્ધશિલા
૫.અનુત્તર
૩.ગ્રૈવેયક
૩.ગ્રૈવેયક
૩.ગ્રૈવેયક
કિ૦
લોકાંતિક
કિ૦
કિલ્બિષિક
ત્રસનાડી
ચરસ્થિર જ્યોતિષ્ક
દ્વીપ સમુદ્રો
ધનોદધિ
ધનવાત
તનવાત
આકાશ
૭ નરક ભૂમિઓ
ઊર્ધ્વ લોક
અધો લોક
તિર્યક્લોક
લોક બહાર ચોતુરફ
અનંત અલોક

દ્વીપ અને સમુદ્રો

૧–જંબૂદ્વીપ
લવણસમુદ્ર
૨–ધાતકીખંડ
કાલોદધિસમુદ્ર
૩–પુષ્કરદ્વીપ
પુષ્કરસમુદ્ર
૪–વારૂણીવરદ્વીપ
(અહિંથી દ્વીપના
નામનાજ સમુદ્રો
આંતરે આંતરે
જાણી લેવા)
૫–ક્ષીરવર
૬–ઘૃતવર
૭–ઇક્ષુવર
૮–નંદીશ્વર
૯–અરૂણ
૧૦–અરૂણવર
૧૧–અરૂણવરાવભાસ
૧૨–અરૂણોપપાત
૧૩–અરૂણોપપાતવર
૧૪–અરૂણોપપાત
વરાવભાસ
૧૫–કુંડલ
૧૬–કુંડલવર
૧૭–કુંડલવરાવભાસ
૧૮–શંખ
૧૯–શંખવર
૨૦–શંખવરાવભાસ
૨૧–રૂચક
૨૨–રૂચકવર
૨૩–રૂચકવરાભાસ
(બીજા અસંખ્યતા
દ્વીપ અને સમુદ્રો)
(છેલ્લા પાંચ)
દેવ–દ્વીપ–સમુદ્ર
નાગ–” –”
યક્ષ–” –”
ભૂત–” –”
સ્વયંભૂરમણદ્વીપ
સ્વયંભૂરમણસમુદ્ર

સમુદ્રનું પાણી

લવણ નું પાણી
કાલોદધિ ” જળજેવું
પુષ્કર ” ”
વારૂણીવર” દારૂજેવું
ક્ષીરવર ” દુધજેવું
ઘૃતવર ” ઘીજેવું
બાકીના ” શેરડીજેવું
સ્વયંભૂરમણ”જળજેવું

જીવવિચાર

ભુવણપઈવં વીરં, નમિઊણ ભણામિ અણુહવોહત્થં: જીવસરૂવં કિંચિ વિ, જહ ભણિયં પુવ્વસૂરીહિં (૧) જીવ મુત્તા સંસારિણો ય, તસ થાવરા ય સંસારી, પુઢવી જલ જલણ વાઉ, વણસ્સઇ થાવરા નેયા (૨) ફલિહમણિવિદ્રુમ, હિંગુલ હરિયાલ મણસિલસિંદા; કણગાઇ ધાઉ સેઢી, વન્નિય અણેઢ્ય પલેવા. (૩) અબ્ભય તૂરી ઊસં, મટ્ટી–પાહાણ-જાઇઓ ણેગા; સોવીરંજણ લુણાઇ, પુઢવીભેઆઇ ઇચ્ચાઇ. (૪) ભોમંતરિક્ખ-મુદગં, ઓસા હિમ કરગ હરિતણુ મહિઆ; હુંતિ ઘણોદહિમાઇ, ભેયાણેગા ય આઉસ્સ (૫) ઇંગાલ જ્વલ મુમ્મુર, ઉક્કાસણિ કણુગ વિજ્જુ-માઇઆ; અગણિજ્જિયાણું ભેયા, નાયવ્વા નિઉણબુદ્ધિએ (૬) ઉબ્ભામગ ઉક્કલિયા, મંડલી મહ સુદ્ધ ગુંજવાયા ય; ઘણ-તણુ-વાયાઇઆ, ભેયા ખલુ વાઉકાયસ્સ (૭) સાહારણ પત્તેઆ, વણસ્સઇજીવા દુહા સુએ ભણિયા; જેસિમણંતાણું તણુ, એગા સાહારણા તે ઉ (૮) કંદા અંકુર કિસલય, પણગા સેવાલ ભૂમિ-ફોડા ય; અલ્લયતિય ગજ્જર મોથ, વત્થુલા થેગ પલ્લંકા (૯) કોમલફલં ચ સવ્વં, ગૂઢસિરાઇં સિણાઇ–પત્તાઇં; થોહરિ કુંઆરિ ગુગ્ગુલી, ગલોય પમુહાઇ છિન્નરુહા (૧૦) ઇચ્ચાઇણો અણેગે, હવંતિ ભેયા અણંતકાયાણું; તેસિં પરિજાણણત્થં, લક્ખણમેઅં સુએ ભણિયં (૧૧) ગૂઢસિર–સંધિ–પવ્વં, સમભંગમહિરુગં ચ છિન્નરુહં; સાહારણં સરીરં, તવ્વિવરિઅં ચ પત્તેયં (૧૨) એગસરીરે એગો; જીવો જેસિં તુ તે ય પત્તેયા; ફલ ફૂલ છલ્લિ કટ્ઠા, મૂલગ પત્તાણિ બીયાણિ (૧૩) પત્તેયતરું મુત્તું, પંચ વિ પુઢવાઇણો સયલલોએ; સુહુમા હવંતિ નિયમા, અંતમુહુત્તાઉ અદ્દિસ્સા(૧૪)સંખ કવડ્ડય ગંડુલ,જલોય ચંદણગ અલસ લહગાઇ; મેહરિ કિમિ પૂઅરગા, બેઇંદિય માઇવાહાઇ (૧૫)ગોમી મંકણ જૂઆ, પિપીલિ ઉદ્દેહિયા ય મક્કોડા; ઇલ્લિય ધયમિલ્લીઓ,

સાવય ગોકીડ જાઇઓ (૧૬) ગદ્દહય ચોરકીડા, ગોમયકીડાય ઘન્નકીડા ય; કુંથુ ગોવાલિય ઇલીયા, તેઇંદિય ઇંદ્રગોવાઈ (૧૭) ચઉરિંદ્રિયા ય વિચ્છૂ, ઢિંકુણ ભમરા ય ભમરિયા તિડા; મચ્છિય ડંસા મસગા, કંસારિ કવિલડોલાઈ (૧૮) પંચિંદ્રિયા ય ચઉહા, નારય તિરિયા મણુસ્સ દેવા ય; નેરઇયા સત્તવિહા, નાયવ્વા પુઢવી ભેએણું (૧૯) જલયર થલયર ખયરા, તિવિહા પંચિંદ્રિયા તિરિક્ખા ય; સુસુમાર મચ્છ કચ્છવ, ગાહા મગરા ય જલચારી (૨૦) ચઉપય ઉરપરિસપ્પા, ભુયપરિસપ્પા ય થલયરા તિવિહા; ગો સપ્પ નઉલપમુહા, ભોયવ્વા તે સમાસેણું (૨૧) ખયરા રોમયપક્ખી, ચમ્મયપક્ખી ય પાયડા ચેવ; નરલોગાઓ ણાહિં, સમુગ્ગપક્ખી વિયયપક્ખી (૨૨) સવ્વે જલ-થલ-ખયરા, સમુચ્છિમા ગબ્ભયા દુહા હુંતિ; કમ્મા-કમ્મગભૂમિ, અંતર-દ્વીવા માણુસ્સા ય (૨૩) દસહા ભવણાહિવઈ, અટ્ઠવિહા વાણમંતરા હુંતિ; જોઇસિયા પંચવિહા, દુવિહા વેમાણિયાદેવા (૨૪) સિદ્ધા પનરસભેયા, તિત્થા-તિત્થાઇ સિદ્ધભેએણું; એએ સંભેવેણું, જીવવિગપ્પા સમક્ખાયા (૨૫) એએસિં જીવાણું, સરીરમાઉ કિઈ સકાયંમિ; પાણાજોણિપમાણું, જેસિં જં અત્થિ તં ભણિમો(૨૬) અંગુલઅસંખભાગો, સારીરમેગિંદિયાણુ સવ્વેસિં; જોયણ સહસ્સમહિયં, નવરં પત્તેયરુક્ખાણું (૨૭) બારસજોયણ તિન્નેવ, ગાઉઆ જોયણું ચ અણુક્કમસો; બેઇંદિય તેઇંદિય, ચઉરિંદિય દેહમુચ્ચત્તં (૨૮) ધણુસયપંચપમાણા, નેરઇયા સત્તમાઇ પુઢવીએ; તત્તો અદ્ધકુણા, નેયા સયણપ્પહા જાવ (૨૯) જોયણ સહસ્સમાણા, મચ્છા ઉરગા ય ગબ્ભયા હુંતિ; ધણુહપુહુત્તં પક્ખીસુ,ભુયચારી ગાઉઅપુહુત્તં(૩૦)ખયરા ધણુહપુહુત્તં, ભુયગા ઉરગા ય જોયણપુહુત્તં,ગાઉઅપુહુત્તમિત્તા,સમુચ્છિમા ચઉપ્પયા ભણિયા (૩૧) છચ્ચેવ ગાઉઆઇ, ચઉપ્પયા ગબ્ભયા મુણેયવ્વા, કોસતિગં ચ માણુસ્સા, ઉક્કોસસરીરમાણેણું (૩૨)

ઇસાણુંતસુરાણું, રયણીએ સત્ત હુંતિ ઉચ્ચત્તં, દુગ દુગ દુગ ચઉગેવિજ્જણુત્તરે એક્કિક્કપરિહાણી (૩૩) બાવીસા પુઢવીએ, સત્તય આઉસ્સ તિન્નિ વાઉસ્સ; વાસસહસ્સા દસ તરુગણાણુ તેઉ તિરત્તાઉ (૩૪) વાસાણિ બારસાઉ, બેઇંદિયાણું તેઇંદિયાણું તુ; અઉણાપન્નદિણાઇં, ચઉરિંદીણું તુ છમ્માસા (૩૫) સુર–નેરઇયાણ ઠિઇ, ઉક્કોસા સાગરાણિ તિત્તીસં; ચઉપયતિરિય મણુસ્સા, તિન્નિ ય પલિઓવમા હુંતિ (૩૬) જલયર–ઉર ભુયગાણું, પરમાઉ હોઇ પુવ્વ કોડીઓ; પક્ખીણું પુણ ભણિઓ, અસંખભાગો ય પલિયસ્સ (૩૭) સવ્વે સુહુમા સાહારણા ય, સમુચ્છિમા મણુસ્સા ય; ઉક્કોસા જહન્નેણું, અંતમુહુત્તં ચિય જિયંતિ (૩૮) ઓગાહણાઉ–માણું, એવં સંખેવઓ સમક્ખાયં; જે પુણઇત્થ વિસેસા, વિસેસસુત્તાઉ તે નેયા (૩૯) એગિંદિયા ય સવ્વે, અસંખ–ઉસપ્પિણી સકાયંમિ; ઉવવજ્જંતિ ચયંતિ ય, અણંતકાયા અણંતાઓ (૪૦) સંખિજ્જ સમા વિગલા, સત્તટ્ઠભવાપણિંદિતિરિમણુઆ, ઉવવજ્જંતિ સકાએ, નારય દેવા ય નો ચેવ (૪૧) દસહા જિયાણ પાણા, ઇંદિય ઊસાસ આઉ બલરૂઆ; એગિંદિએસુ, ચઉરો, વિગલેસુ છ સત્ત અટ્ઠેવ (૪૨) અસન્નિ સન્નિ પંચિંદિએસુ, નવ દસ કમેણ બોધવ્વા; તેહિં સહ વિપ્પઓગો, જીવાણું ભન્નએ મરણું (૪૩) એવં અણોર–પારે, સંસારે સાયરંમિ ભીમંમિ; પત્તો અણંતખુત્તો, જીવેહિં અપત્ત ધમ્મેહિં (૪૪) તહ ચઉરાસીલક્ખા, સંખા જોણીણ હોઇ જીવાણું; પુઢવાઇણું ચઉણ્હ, પત્તેયં સત્ત સત્તેવ (૪૫) દસ પત્તેયતરુણું, ચઉદસલક્ખા હવંતિ ઇયરેસુ; વિગલિંદિએસુ દો દો, ચઉરો પંચિંદિતિરિયાણું (૪૬) ચઉરો ચઉરો નારય, સુરેસુ મણુઆણ ચઉદસ હવંતિ; સંપિંડિયા ય સવ્વે, કુલસીલક્ખા ઉ જોણીણું (૪૭) સિદ્ધાણું નત્થિ દેહો, ન આઉ કમ્મં ન પાણ જોણીઓ; સાઇઅણંતાતેસિં, ઠિઇ જિણિંદાગમે ભણિઆ (૪૮)

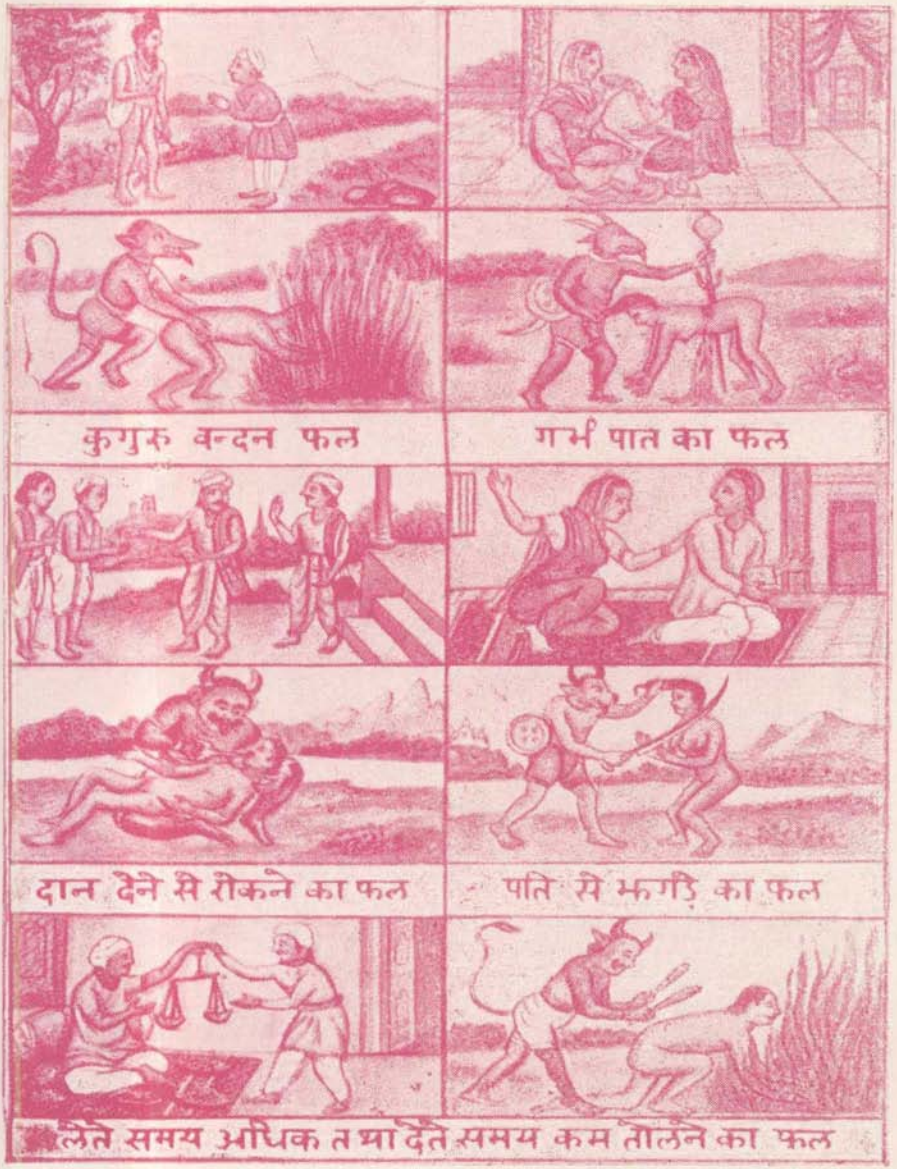
कुगुरु वन्दन फल
गर्भ पात का फल
दान देने से रोकने का फल
पति से झगड़े का फल
लेते समय अधिक तथा देते समय कम तोलने का फल

નારક દુઃખ દિગ્દર્શન

औंते काम तृष्णा का फल
कसाईपन का फल
झूठी साक्षी का फल
पशु बली का फल
शिकार का फल

शिकार खेलने का फल
वैश्या गमन का फल
कन्या का पैसा लेने का फल
पर स्त्री गमन का फल
शौक की संतान को मांस का फल
अति भारारोपन का फल

કાલે અણાઇનિહણે, જોણિગહણંમિ ભીસણે ઇત્થ; ભમિયા ભમિહિંતિ ચિરં, જીવા જિણુવયણ મલહંતા (૪૯) તા સંપઈ સંપત્તો, મણુઅત્તે દુલ્લહે વિ સમ્મત્તો; સિરિસંતિસૂરિ સિટ્ઠે, કરેહ ભો ઉજ્જમં ધમ્મે (૫૦) એસો જીવવિયારો, સંખેવરુઈણ જાણણ્ણા હેઉ; સંખિત્તો ઉદ્ધરિઓ, રુદ્દાઓ સુયસમુદ્દાઓ (૫૧)

નવતત્ત્વ

જીવા-જીવા પુણ્ણ, પાવા-સવ સંવરો ય નિજ્જરણા; બંધો મુક્ખો ય તહા, નવતત્તા હુંતિ નાયવ્વા (૧) ચઉદસ ચઉદસ બાયાલીસા, બાસી ય હુંતિ બાયાલા; સત્તાવન્ન બારસ, ચઉ નવભેયા કમેણેસિં (૨) એગવિહ દુવિહ તિવિહા, ચઉવ્વિહા પંચ છવ્વિહા જીવા; ચેયણ તસ ઇયરેહિં, વેય-ગઇ-કરણ-કાએહિં (૩) એગિંદિય સુહુમિયરા, સન્નિયર પણિંદિયા ય સબિતિ ચઉ; અપજ્જત્તા પજ્જત્તા, કમેણ ચઉદસજ્જિયટ્ઠાણા (૪) નાણું ચ દંસણું ચેવ, ચરિત્તં ચ તવો તહા; વીરિયં ઉવઓગો ય, એયં જીવસ્સ લક્ખણું (૫) આહાર સરીરિંદિય, પજ્જત્તી આણુપાણુ ભાસ મણે; ચઉ પંચ પંચછપ્પિય, ઇગ-વિગલા-સન્નિ-સન્નીણું (૬) પણિંદિઅ ત્તિ બલૂસા, સાઉ દસપાણુ ચઉ છ સગ અટ્ઠ; ઇગ-દુ-તિ-ચઉરિંદીણું, અસન્નિ-સન્નીણ નવ દસય (૭) ધમ્માઽધમ્મા-ગાસા, તિય તિય ભેયા તહેવ અદ્ધા ય; બંધા દેસ પએસા, પરમાણુ અજીવ ચઉદસહા (૮) ધમ્માઽધમ્મા-પુગ્ગલ, નહ કાલો પંચ હુંતિ અજ્જીવા; ચલણુસહાવો ધમ્મો, થિરસંઠાણો અહમ્મો ય (૯) અવગાહો આગાસં, પુગ્ગલ-જીવાણુ પુગ્ગલા ચઉહા; બંધા દેસ પએસા, પરમાણુ ચેવ નાયવ્વા (૧૦) સદ્દંધયાર ઉજ્જોય, પભા છાયાતવેહિ આ; વણ્ણ ગંધ રસા ફાસા, પુગ્ગલાણું તુ લક્ખણું (૧૧) ચેગા કોડિ સતસદ્દિ, લક્ખા સત્તાહુત્તરી સહસ્સા ય; દો ય સયા સોલહિઆ, આવલિઆ ઇગ

મુહુત્તમ્મિ (૧૨) સમયાવલિ મુહુત્તા, દીહા પક્ખાય માસ વરિસા
ય; ભણિઓ પલિઆ સાગર, ઉસ્સપ્પિણિ-સપ્પિણી કાલો (૧૩)
પરિણામિ જીવ મુત્તં, સપએસા એગ ખિત્ત કિરિઆ ય; ણિચ્ચં
કારણ કત્તા, સવ્વગય ઇયર અપ્પવેસે(૧૪)સા ઉચ્ચગોઅ મણુદુગ,
સુરદુગપંચેંદિજાઈ પણુદેહા, આઇતિતણુવંગા, આઇમ-સંઘ-
યણ-સંઠાણા (૧૫) વન્નચઉક્કા-ગુરૂલહુ, પરઘા ઉસાસા આય-
વુજ્જોઅં, સુભખગઇ નિમિણ તસાદસા, સુર-નર-તિરિઆઉ તિત્થ-
યરં (૧૬) તસ થાયર પજ્જત્તં, પત્તેઅં થિરં સુભ ચ સુભંગ
ચ; સુસ્સર આઇજ્જ જસં, તસાઇદસગં ઇમં હોઇ (૧૭) નાણું
તરાયદસગં, નવ બીએ નીઅ સાય મિચ્છત્તં; થાવરદસ નિરયતિગં,
કસાયપણવીસા તિરિયદુગં (૧૮) ઇગબિતિ ચઉ જાઈ ઓ,
કુખગઈ ઉવઘાય હુંતિ પાવસ્સ; અપસત્થં વન્નચઉ, અપઢમ-
સંઘયણ-સંઠાણા (૧૯) થાવર સુહુમ અપજ્જં, સાહરણ-અથિર
મસુભ-દુભગાણિ; દુસ્સર-ણાઇજ્જ-જસં, થાવરદસગં વિવ
જ્જત્થં (૨૦) ઈંદિઅકસાય અવ્વય, જોગા પંચ ચઉ પંચ તિન્નિ
કમા; કિરિઆઓ પણવીસં, ઇમા ઉ તાઓ આણુક્કમસો (૨૧)
કાઇઅ અહિગરણિઆ, પાઉસિઆ પારિતાવણીકિરિયા; પાણાઇ-
વાયરંભિઅ, પરિગ્ગહિયા માયવત્તી ય (૨૨) મિચ્છાદંસણવત્તી,
અપચ્ચક્ખાણાયદિટ્ઠિપુટ્ઠિઅ;પાડુચ્ચિઅસામંતો,વણીઅનેસત્થિ
સાહત્થી (૨૩) આણવણિ વિઆરણિઆ, અણભોગા અણવકં-
ખપચ્ચઇઆ; અન્ના પઓગ સમુદાણ, પિજ્જદોસેરિયાવહિઆ
(૨૪) સમિઇ ગુત્તી પરિસહ, જઇધમ્મો ભાવણા ચરિત્તાણિ; પણ
તિ દુવીસ દસ બાર, પંચભેએહિં સગવન્ના (૨૫) ઇરિયા-ભાસે-
સણા-દાણે, ઉચ્ચારે સમિઇસુઅ; મણગુત્તી વયગુત્તી, કાયગુત્તી
તહેવ ય (૨૬) ખુહા પિવાસા સી ઉણ્હં, દંસા ચેલા-રઇ-
તિએ; ચરિઆ નિસીહિયા સિજ્જા, અક્કોસ વહબંધણા (૨૭)
અલાભ રોગ તણફાસા, મલ સક્કારપરિસહા; પન્ના અન્નાણ

सम्मत्तं, इअ बावीसपरिसहा (२८) णंती मइव अज्जव, मुत्ती तव संजमे अ बोधव्वे; सच्चं सोअं आकिंचणु च, बंभं च जई धम्मो (२९) पढम--मणिच्च--मसरणुं, संसारो एगया य अन्नत्तं; असुइत्तं आसव, संवरो य तह निज्जरा नवमी (३०) लोगसहावो बोही, दुल्लहा धम्मस्स साहगा अरिहा; एआओ भावणाओ, भावेअव्वा पयत्तेणं (३१) सामाई अत्थ पढमं, छेओवट्ठावणुं भवे बीयं; परिहारविसुद्धिअं, सुहुमं तह संपरायं च (३२) तत्तो अ अहक्खायं, खायं सव्वंमि जीवलोगम्मि; जं चरिऊण सुविहिआ, वच्चंति अयरामरं ठाणं (३३) अणुसाणु--मूणोअरिया, वित्तीसंखेवणं रसच्चाओ; कायकिलेसो संलीणया, य बज्झो तवो होई (३४) पायच्छित्तं विणओ, वेयावच्चं तहेव सज्झाओ; झाणं उस्सग्गो विअ, अब्भिंतरओ तवो होई (३५) बारसविहं तवो निज्जराय, णंधो चउ विगप्पो अ; पयई ट्ठिइअणुभाग, पएसभेएहिं नायव्वो(३६) पयई सहावो वुत्तो, ठिई कालावहारणं; अणुभागो रसो णेओ, पएसो दलसंचओ(३७) पड--पडिहार-सि-मज्ज,हड-चित्त-कुलाल भंडगारीणं; जह एएसिं भावा, कम्माणु वि जाण तह भावा (३८) इंह नाणदंसणावरण, वेय--मोहाउ--नाम--गोआणि; विग्घं च पणु नवदु, अट्ठवीस चउ तिसय दुपणुविहं (३९) नाणे अ दंसणावरणे, वेअणिए चेव अंतराए अ; तीसं कोडाकोडी, अयराणं ठिई अ उक्कोसा (४०) सत्तरि कोडाकोडी, मोहणीए वीस नामगोएसु; तित्तीसं अयराइं, आउट्ठिइबंध उक्कोसा (४१) बारसमुहुत्तजहन्ना, वेयणिए अट्ठनामगोएसु; सेसाणं-तमुहुत्तं, एयं बंध--ट्ठिइमाणं (४२) संत--पय-परुवणया, दव्व--पमाणं च खित्त फुसणा य; कालो अ अंतर भाग, भावे अप्पाबहुं चेव (४३) संतं सुद्धपयत्ता, विज्जंतं ख कुसुमव्व न असंतं, मुक्खत्ति पयं तस्स उ, परुवणा मग्गणाईहिं (४४) गई इंदिए काए, जोए वेए कसाय नाणे य; संजम

દંસણ લેસા, ભવ સમ્મે સન્નિ આહારે (૪૫) નરગઇ પણિંદિ તસ ભવ, સન્નિ અહક્ખાય ખઇઅસમ્મત્તો; મુક્ખોડણાહાર કેવલ, દંસણ નાણે ન સેસેસુ (૪૬) દવ્વપમાણે સિદ્ધાણું, જીવદવ્વાણિ હુંતિ ણંતાણિ; લોગસ્સ અસંખિજ્જે, ભાગે ઇક્કો ય સવ્વે વિ (૪૭) કુસણા અહિયા કાલો, ઇંગ સિદ્ધપડુચ્ચ સાઇઓણંતો; પડિવાયાભાવાઓ, સિદ્ધાણું અંતરં નત્થિ (૪૮) સવ્વજીયાણ મણંતે, ભાગે તે તેસિં દંસણું નાણું; ખઇએ ભાવે પરિણામિએ, અ પુણ હોઇ જીવત્તં (૪૯) થીવા નપુંસ સિદ્ધા, થી નર સિદ્ધા કમેણ સંખગુણા; ઇઅ મુક્ખતત્તમેઅં, નવતત્તાલેસઓ ભણિઆ (૫૦) જીવાઇનવ પયત્થે, જો જાણઇતસ્સ હોઇ સમ્મત્તં; ભાવેણ સદ્દહંતો, અયાણમાણેવિ સમ્મત્તં (૫૧) સવ્વાઇં જિણેસરભાસિઆઇં, વયણાઇં, નન્નહા હુંતિ; ઇઅ બુદ્ધિ જસ્સ મણે, સમ્મત્તં નિચ્ચલં તસ્સ (૫૨) અંતોમુહુત્ત-મિત્તંપિ, ફાસિઅં હુજ્જ જેહિં સમ્મત્તં; તેસિં અવડ્ઢપુગ્ગલ-પરિઅટ્ટો ચેવ સંસારો (૫૩) ઉસ્સપ્પિણી અણંતા, પુગ્ગલ–પરિઅટ્ટઓ મુણેઅવ્વો; તે-ણંતા-તીઅદ્ધા, અણાગયદ્ધા અણંતગુણા (૫૪) જિણ અજિણ તિત્થ તિત્થા, ગિહિ અન્ન સલિંગ થી નર નપુંસા; પત્તેય સયંબુદ્ધા, બુદ્ધબોહિયઇક્કણિક્કા ય(૫૫) જિણસિદ્ધા અરિહંતા, અજિણસિદ્ધા ય પુંડરિઆ પમુહા; ગણહારિ તિત્થસિદ્ધા, અતિત્થસિદ્ધા ય મરુદેવી (૫૬) ગિહિલિંગ સિદ્ધ ભરહો, વક્કલચીરીય અન્નલિંગમ્મિ; સાહૂ સલિંગસિદ્ધા, થીસિદ્ધા ચંદણા-પમુહા (૫૭) પુંસિદ્ધા ગોયમાઈ, ગાંગેયપમુહ નપુંસયા સિદ્ધા; પત્તેય સયંબુદ્ધા, ભણિયા કરકંડુ કવિલાઇ (૫૮) તહ બુદ્ધબોહિ ગુરુબોહિયા, ઇગસમય એગસિદ્ધા ઇગસમએ વિ અણેગા, સિદ્ધા તે ણેગ સિદ્ધા ય (૫૯) જઇઆઇ હોઇ પુચ્છા, જિણાણ મગ્ગંમિ ઉત્તરં તઇયા; ઇક્કસ્સ નિગોયસ્સ, અણંત–ભાગોય સિદ્ધિગઓ (૬૦)

દંડક

નમિઉં ચઉવીસજ્જિણે, તસ્સુત્ત-વિયાર-લેસ દેસણુઓ;
દંડગપએહિં તે ચ્ચિય, થોસામિ સુણેહ ભો ભવ્વા ! (૧) નેરઇઆ
અસુરાઈ, પુઢવાઇ-બેઇંદિયાદઓ ચેવ, ગબ્ભય-તિરિય-માણુસ્સા,
વંતર જોઇસિય વેમાણી (૨) સંખિત્તયરી ઉ ઇમા, સરીર-
ઓગાહણા ય સંઘયણા; સન્ના સંઠાણ કસાય, લેસિંદિય દુસમુ-
ગ્ઘાયા(૩) દિટ્ઠી દંસણ નાણે, જોગુ-વઓગો-વવાય ચવણ ઠિઈ;
પજ્જત્ત કિમાહારે, સન્ની ગઈ આગઇ વેએ (૪) ચઉ ગબ્ભ
તિરિય વાઉસુ, માણુઆણું પંચ સેસ તિસરીરા; થાવરચઉગે દુહઓ,
અંગુલઅસંખભાગતણૂ (૫) સવ્વેસિંપિ જહન્ના, સાહાવિય
અંગુલસ્સ અસંખંસો; ઉક્કોસ પણુસયધણુ, નેરઇયા સત્તહત્થ
સુરા(૬) ગબ્ભતિરિ સહસનોયણ, વણુસ્સઈ અહિયનોયણસાહસ્સં;
નર તેઇંદિ તિગાઉ, બેઇંદિય જોયણે બાર (૭) જોયણ-ભોગ
ચઉરિંદિ, દેહ-મુચ્ચત્તાણું સુએ ભણિયં; વેઉવ્વિય-દેહું પુણ,
અંગુલ-સંખંસ-માર ભે (૮) દેવ નર અહિયલક્ખ, તિરિયાણું
નવ ય જોયણ સયાઈં; દુગુણું તુ નારયાણું, ભણિયં વેઉવ્વિય-
સરીરં (૯) અંતમુહુત્તં નિરએ, મુહુત્તચત્તારિ તિરિય-માણુએસુ;
દેવેસુ અદ્ધમાસો, ઉકકોસાવિઉવ્વણાકાલો (૧૦) થાવરસુર-નેર-
ઇઆ, અસંઘયણા ય વિગલ છેવટ્ઠા; સંઘયણછગ્ગં ગબ્ભય,
નર-તિરિએસુ વિ મુણેયવ્વં (૧૧) સવ્વેસિં ચઉ દહ વા સન્ના
સવ્વે સુરા ય ચઉરંસા; નર તિરિય છ સંઠાણા, હુંડા વિગલિંદિ
નેરઇયા (૧૨) નાણાવિહ ઘય સૂઇ, ભુમ્મુય વણ વાઉ તેઉ
અપકાયા; પુઢવી મસૂર ચંદાકારા-સંઠાણુઓ ભણિયા (૧૩)
સવ્વે વિ ચઉ કસાયા, લેસ છગ્ગં ગબ્ભતિરિયમણુએસુ; નારય
તેઊ વાઊ, વિગલા વેમાણિ ય તિ લેસા (૧૪) જોઇસિય તેઉ-
લેસા, સેસા સવ્વેવિ હુંતિ ચઉલેસા; ઇંદિયદ્વારં સુગમં, માણુ

આણું સત્ત સમુગ્ઘાયા (૧૫) વેયણ કસાય મરણે, વેઉવ્વિય તેયએ ય આહારે; કેવલિ ય સમુગ્ઘાયા, સત્ત ઇમે હુંતિ સન્નીણું (૧૬) એગિંદિયાણ કેવલિ, તેઉ-આહારગ વિણા ઉ ચત્તારિ; તે વેઉવ્વિયવજ્જા, વિગલા-સન્નીણ તે ચેવ (૧૭) પણુગબ્ભતિરિસુરેસુ, નારય વાઉસુ ચઉર તિય સેસે; વિગલ દુદિટ્ઠી થાવર, મિચ્છત્તીસેસ તિય દિટ્ઠી (૧૮) થાવર બિ તિસુ અચક્ખૂ, ચઉરિંદિસુ તદુગં સુએ ભણિઅં; મણુઆ ચઉ દંસણિણો, સેસેસુ તિગં તિગં ભણિયં (૧૯) અન્નાણ નાણ તિયતિય, સુર તિરિ નિરએ થિરે અનાણદુગં; નાણાન્નાણ દુ વિગલે, મણુએ પણ નાણ તિ અનાણા (૨૦) સચ્ચેઅર મીસ અસચ્ચમોસ, મણુવયવિઉવ્વિ આહારે; ઉરલં મીસા કમ્મણ, ઇયજોગા દેસિયા સમયે (૨૧) ઇક્કારસ સુર-નિરએ, તિરિએસુ તેર પન્નર મણુએસુ; વિગલે ચઉ પણ વાએ, જોગતિયં થાવરે હોઇ (૨૨) તિ અન્નાણ નાણપણ ચઉ-દંસણ બાર જીઅલક્ખણણુ વન્ઓગા; ઇય બારસ ઉવઓગા, ભણિયા તેલુક્કદંસીહિં (૨૩) ઉવઓગા મણુએસુ, બારસ નવ નિરય તિરિય દેવેસુ; વિગલ-દુગે પણ છક્કં, ચઉરિંદિસુ થાવરે તિયગં (૨૪) સંખમસંખા સમયે, ગબ્ભયતિરિ વિગલનારય સુરા ય; મણુઆ નિયમા સંખા, વણ-ણંતા થાવર અસંખા (૨૫) અસન્નીનર અસંખા; જહ ઉવવાએ તહેવ ચવણે વિ; બાવીસ સગ તિ દસવાસ, સહસ્સ ઉક્કિટ્ઠ પુઢવાઈ (૨૬) તિદિણગ્ગિ તિપલ્લાઉ, નર તિરિ સુર નિરય સાગર તિત્તીસા; વંતર પલ્લં જોઇસ, વરિસલક્ખાહિયં પલિયં (૨૭) અસુરાણ અહિય અયરં, દેસૂણ દુપલ્લયં નવનિકાયે; બારસવાસુણપણદિણ, છમ્માસુક્કિટ્ઠ વિગલાઉ (૨૮) પુઢવાઇદસ પયાણું, અંતમુહુત્તં જહન્ન આઉઠિઈ; દસસહસવરિસઠિઇઆ; ભવણાહિવનિરયવંતરિઆ (૨૯) વેમાણિય જોઇસિયા, પલ્લતયદુંસ આઉઆ હુંતિ; સુરનરતિરિનિરએસુ, છ પજ્જત્તી થાવરે ચઉગં

(૩૦)વિગલે પંચ પજ્જત્તા, છદ્દિસિઆહાર હોઇ સવ્વેસિં, પણગાઇપયે ભયણા, અહ સન્નિ તિયં ભણિસ્સામિ (૩૧) ચઉ-વિહસુરતિરિએસુ, નિરએસુ અ દીહકાલિગી સન્ના; વિગલે હેઉ વએસા, સન્નારહિયા થિરા સવ્વે (૩૨) માણુઆણુ દીહકાલિય, દિટ્ઠીવાએા–વએસિયા કેવિ, પજ્જપણુ તિરિમાણુ અચ્ચિય, ચઉવિહ દેવેસુ ગચ્છંતિ (૩૩) સંખાઉ પજ્જ પણિંદિ, તિરિય નરેસુ તહેવ પજ્જતે; ભૂ-દગ-પત્તેયવણે, એએસુ ચ્ચિય સુરા-ગમણું (૩૪) પજ્જત્તસંખગબ્ભય, તિરિયનરા નિરયસત્તગે જંતિ; નિરય ઉવટ્ટા એએસુ, ઉવવજ્જંતિ ન સેસેસુ (૩૫) પુઢવી–આઉ–વણુસ્સઇ,–મજ્ઝે નારયવિવજ્જિયા જીવા, સવ્વે ઉવવજ્જંતિ, નિયનિયકમ્માણુમાણેણું (૩૬) પુઢવાઇદસપએસુ, પુઢવી આઉ વણુસ્સઇ જંતિ; પુઢવાઇદસપએહિ ય, તેઉ-વાઉસુ ઉવવાએા (૩૭) તેઉવાઉ–ગમણું, પુઢવીપમુહંમિ હોઇ પયનવગે; પુઢવાઇઠાણુદસગા, વિગલાઇતિયં તહિં જંતિ(૩૮) ગમણાગમણું ગબ્ભય, તિરિયાણું સયલજીવઠાણેસુ, સવ્વત્થ જંતિ મણુઆ, તેઉવાઉહિં નેા જંતિ (૩૯) વેયતિય તિરિ–નરેસુ, ઇત્થી પુરિસેા ય ચઉવિહસુરેસુ; થિરવિગલનારએસુ, નપુંસવેએા હવઇ એગેા (૪૦) પજ્જ માણુ બાયરગ્ગિ, વેમાણિય ભવણુનિરય વંતરિયા; જોઇસ ચઉ પણતિરિયા, બેઇંદિય તેઇંદિય ભૂ આઉ (૪૧) વાઉવણુસ્સઇ ચ્ચિય, અહિયા અહિયા કમેણિમે હુંતિ; સવ્વેવિ ઇમે ભાવા, જિણા મએ ણુંતસેા પત્તા (૪૨) સંપઇ તુમ્હ ભત્ત-સ્સ,–દંડગ–પય–ભમણ–ભગ્ગ–હિયયસ્સ; દંડતિય–વિરય-સુલહં, લહુ મમ દિંતુ મુક્ખપયં (૪૩) સિરિજિણહંસ મુણીસર, રજ્જે સિરિધવલચંદ સીસેણ; ગજ્જસારેણ લિહિયા, એસા વિન્નત્તિઅપ્પ-હિયા (૪૪)

ચંદ્રનો પરિવાર–બૃ.સં.૫૯ * રાજલોકનું પ્રમાણ–બૃ.સં. ૧૨૭
૪૫ લાખ અને એકલાખ યોજનવાળી વસ્તુ–બૃ. સં. ૧૩૬

સંગ્રહણી (લઘુ)

નમિય જિણું સવ્વન્નું, જગપુજ્જં જગગુરું મહાવીરં;
જંબૂદીવ પયત્થે, વુચ્છં સુત્તા સયરહેઉ (૧) ખંડા જોયણ વાસા,
પવ્વય કૂડા ય તિત્થ સેઢીઓ; વિજય દ્દહ સલિલાઓ, પિંડેસિં
હોઇ સંગ્રયણી (૨) નઉઅસયં ખંડાણું, ભરહપમાણેણું ભાઇએ
લદ્ધે; અહવા નઉઅ-સયગુણું, ભરહપમાણું હવઇ લદ્ધ્યં (૩)
અહવિગ ખંડે ભરહે, દો હિમવંતે અ હેમવઈ ચઉરો; અદ્ધ
મહાહિમવંતે, સોલસ ખંડાઇં હરિવાસે (૪) બત્તીસં પુણ
નિસઢે, મિલિઆ તેસટ્ઠિ બીયપાસે વિ; ચઉસટ્ઠી ઉ વિદેહે,
તિરાસિપિંડે ઉ નઉયસયં (૫) જોયણ પરિમાણાઇં, સમચઉરં-
સાઇં ઇંત્થ ખંડાઇં, લદ્ધ્યસ્સ ય પરિહીએ, તપ્પાયગુણે ય
હુંતેવ (૬) વિદ્ધ્યંભવગ્ગદહગુણ, કરણી વટ્ટસ્સ પરિરઓ હોઇ;
વિદ્ધ્યંભપાયગુણીઓ, પરિરઓ તસ્સ ગણિયપયં (૭) પરિહી
તિલદ્ધ્ય સોલસ, સહસ્સ દો ય સય સત્તવીસહિયા; કોસ તિગ
દ્દહાવીસં, ધણુસય તેરંગુલદ્ધહિઅં (૮) સત્તેવ ય કોડિ સયા,
નઉઆછપ્પન્ન સય-સહસ્સાઇં; ચઉનઉયં ચ સહસ્સા, અયં દિવડ્ઢં
ચ સાહિયં (૯) ગાઉઅમેગં પનરસ, ધણુસયા તહ ધણૂણિ પન્નરસ;
સદ્ધિં ચ અંગુલાઇં, જંબૂદીવસ્સ ગણિયપયં (૧૦) ભરડાઇ સત્ત
વાસા, વિયદ્ઢ ચઉ ચઉરતિંસ વદ્ધિયરે; સોલસ વક્ખારગિરિ,
દો ચિત્ત વિચિત્ત દો જમગા (૧૧) દોસય કણ્ણયગિરિણું, ચઉ
ગયદંતા ય તહ સુમેરુય; છ વાસહરા પિંડે, એગુણુસત્તરિ સયા
દુન્ની (૧૨) સોલસવક્ખારેસુ, ચઉ ચઉ કૂડા ય હુંતિ પત્તેયં;
સોમણસ ગંધમાયણ, સત્તદ્ધય રુપ્પિ-મહાહિમવે (૧૩) ચઉત્તી-
સવિયડ્ઢેસુ, વિજ્જુપ્પહ-નિસઢ-નીલવંતેસુ; તહ માલવંત સુર-
ગિરિ, નવ નવ કૂડાઇં પત્તેયં (૧૪) હિમ-સિહરિસુ ઇક્કારસ,
ઇય ઇગસટ્ઠીગિરિસુ કૂડાણું, એગત્તે સવ્વધણું, સય ચઉરો

સત્તસટ્ઠી ય (૧૫) ચઉ સત્ત અટ્ઠ–નવગે–ગારસ–કૂડેહિં ગુણહ જહંસંખં; સોલસ દુ દુ ગુણુયાલં, દુવે ય સગસટ્ઠિસય–ચઉરો (૧૬) ચઉતીસ વિજયેસું, ઉસહકૂડા અટ્ઠ મેરુજંબુમ્મિ; અટ્ઠ ય દેવકુરાએ, હરિકૂડ હરિસ્સહે સટ્ઠી (૧૭) માગહવરદામપ-ભાસ–તિત્થ વિજયેસુ ચેરવય–ભરહે, ચઉતીસા તિહિં ગુણિયા, દુરુત્તર-સયં તુ તિત્થાણું (૧૮) વિજ્જાહર-અભિઓગિય, સેઢીઓ દુન્નિ દુન્નિ વેયડ્ઢે; ઇય ચઉગુણુ ચઉતીસા, છત્તીસસયં તુ સેઢીણું (૧૯) ચક્કી–જેઅવ્વાઇં, વિજયાઇં ઇત્થ હુંતિ ચઉતીસા; મહદહ છપ્પઉમાઈ, કુરુસુ દસગંતિ સોલસગં (૨૦) ગંગા સિંધૂ રત્તા, રત્તવઈ ચઉનઈઓ પત્તેયં; ચઉદસહિં સહસ્સેહિં, સમગં વચ્ચંતિ જલહિંમિ (૨૧) એવં અબ્ભિંતરિયા, ચઉરો પુણ અટ્ઠવીસ સહસ્સેહિં; પુણરવિ છપ્પન્નેહિં, સહસ્સેહિં જંતિ ચઉ સલિલા (૨૨) કુરુમજ્ઝે ચઉરાસી–સહસ્સાઇં તહ ય વિજય સોલસસુ; બત્તીસાણુ નઇણું; ચઉદસસાહસ્સાઇં પત્તેયં (૨૩) ચઉદસ સહસ્સગુણિઆ, અડતીસનઇઓ વિજય મજ્ઝિલ્લા; સીઓયાએ નિવડંતિ, તહય સીયાઇ એમેવ (૨૪) સીયા સીઓયા વિય, બત્તીસસહસ્સ પંચલક્ખેહિં; સવ્વે ચઉદસ–લક્ખણા, છપ્પન્નસહસ્સ–મેલવિયા (૨૫) છન્નેયણે સકોસે, ગંગા સિંધૂણ વિત્થરો મૂલે; દસ ગુણિઓ પજ્જંતે, ઇય દુદુ ગુણણેણ સેસાણું (૨૬) જોયણ સયમુચ્ચિદ્દા, કણયમયા સિહરિ–રુપ્પિમવંતા; રુપ્પિમહાહિમવંતા, દુસઉચ્ચા રુપ્પ–કણયમયા (૨૭) ચત્તારિ જોયણ સએ, ઉચ્ચિદ્દો નિસઢ નીલવંતો ય; નિસઢો તવણિજ્જમઓ, વેરુ–લિઓ નીલવંતગિરી (૨૮) સવ્વેવિ પવ્વયવરા, સમયક્ખિત્તંમિ મંદરવિહૂણા; ધરણીતલે ઉવગાઢા, ઉસ્સેહ ચઉત્થભાયંમિ (૨૯) બંડાઇગાહાહિં, દસહિં દારેહિં જંબૂદીવસ્સ; સંઘયણી સમ્મત્તા, રઇયા હરિભદ્દસૂરીહિં (૩૦)

ચૈત્યવંદન ભાષ્ય

વંદિત્તુ વંદણિજ્જે, સવ્વે ચિઇવંદણાઇ સુવિયારં; બહુ-વિત્તિ-ભાસ ચુણ્ણી-સુયાણુસારેણ વુચ્છામિ (૧) દહતિગ અહિ-ગમપણુગં, દુદિસિ તિહુગ્ગહતિહા ઉ વંદણુયા; પણિવાય-નમુક્કારા, વણ્ણાસોલ-સય સીયાલા (૨) ઇગસીઇ સયં તુ પયા, સગનઉઇ સંપયાઓ પણ દંડા; બારઅહિગાર ચઉવંદણિજ્જ સરણિજ્જ ચઉહજ્જિણા (૩) ચઉરો થુઇ નિમિત્તટ્ઠ, બાર હેઊ અ સોલ આગારા, ગુણવીસ દોસા ઉસ્સગ્ગ-માણ થુત્ત ચ સગવેલા(૪)દસ આસાયણચ્ચાઓ, સવ્વે ચિઇવંદણાઇ ઠાણાઇ; ચઉવીસ દુવારેહિં, દુસહસ્સા હુંતિ ચઉસયરા (૫) તિન્નિ નિસીહી તિન્નિઉ, પયાહિણા તિન્નિ ચેવય પણામા; તિવિહા પૂયા ય તહા, અવત્થ તિય ભાવણું ચેવ (૬) તિદિસિનિરિક્ખણ-વિરઈ, પમ્મજ્જણુંચ તિક્ખુત્તો, વન્નાઇતિયં મુદ્દા, તિયં ચ તિવિહં ચ પણિહાણું (૭) ઘર-જિણહર જિણપૂયા, વાવારચ્ચાયઓ નિસી-હિતિગં; અગ્ગદ્વારે મજ્ઝે, તઇયા ચિઇવંદણાસમએ (૮) અંજ-લિબદ્ધો અદ્ધોણુઓ અ પંચંગઓ અ તિપણામા; સવ્વત્થ વા તિ-વારં, સિરાઇનમણે પણામતિયં(૯)અંગગ્ગભાવ-ભેયા, પુપ્ફાહાર-થુઇહિં પૂયતિગં; પંચુવયારા અટ્ઠો-વયાર સવ્વોવયારા વા (૧૦) ભાવિજ્જ અવત્થતિયં, પિંડત્થ પયત્થ રૂવરહિયત્તં; છઉમત્થ કેવલિત્તં, સિદ્ધત્તં ચેવ તસ્સત્થો (૧૧) ન્હવણચ્ચગેહિં છઉમત્થ, વત્થ પડિહારગેહિં કેવલિયં; પલિયંકુસ્સગ્ગેહિ અ, જિણસ્સ ભાવિજ્જ સિદ્ધત્તં (૧૨) ઉદ્ધોહો તિરિઆણું, તિદિસાણ નિરિ-ક્ખણું ચઇજ્જહવા; પચ્છિમ-દાહિણ-વામાણુ, જિણમુહન્નત્થ-દિટ્ઠિ-જુઓ(૧૩)વન્નતિયં વન્નત્થા-લંબણમાલંબણું તુ પડિમાઇ; જોગ-જિણ-મુત્તસુત્તી-મુદ્દાભેએણ મુદ્દતિયં (૧૪) અન્નુન્નંત-રિઅંગુલિ-કોસાગારેહિ દોહિં હત્થેહિં; પિટ્ઠોવરિ કુપ્પર-સંઠિ-એહિં તહ જોગમુદ્દત્તિ (૧૫) ચત્તાર અંગુલાઇ, પુરઓ ઉણાઇ

જત્થ પચ્છિમઓ; પાયાણું ઉસ્સગ્ગો, એસા પુણ હોઇ જિણમુદ્દા (૧૬) મુત્તામુત્તી મુદ્દા, જત્થ સમા દોવિ અભિઆ હત્થા; તે પુણ નિલાડદેસે-લગ્ગા અન્ને અલગ્ગ ત્તિ (૧૭) પંચંગો પણિવાઓ, થયપાઢો હોઇ જોગમુદ્દાએ; વંદણ જિણમુદ્દાએ, પણિહાણું મુત્તસુત્તીએ (૧૮) પણિહાણતિગં ચેઇઅ-મુણિવંદણુપત્થણા સરૂવં વા; મણ-વય-કાએગત્તં, સેસ-તિયત્થો ય પયડુત્તિ (૧૯) સચ્ચિત્તદવ્વમુજ્જણ-મચ્ચિત્તમણુજ્જણું મણેગત્તં; ઇગસાડિ ઉત્તરાસંગ, અંજલી સિરસિ જિણ દિટ્ઠે (૨૦) ઇઅ પંચવિહાભિગમો, અહવા મુચ્ચંતિ રાયચિણહાઇં; ખગ્ગં છત્તોવાણહ, મઉડં ચમરે અ પંચમએ (૨૧) વંદંતિ જિણેદાહિણુ, દિસિદ્ઠિઆ પુરિસ વામદિસિ નારી; નવકર જહન્નુ સંદ્ઠકર, જિદ્ઠ મજ્જુગ્ગહો સેસો (૨૨) નમુક્કારેણ જહન્ના, ચિઇવંદણ મજ્ઝ દંડ-થુઇ-વનુઅલા; પણ દંડ થુઇ-ચઉક્કગ, થયપણિહાણેહિં ઉક્કોસા (૨૩) અન્ને ભિંતિ ઇગેણું, સક્કત્થએણું જહન્નવંદણુયા; તદુગ-તિગેણ મજ્ઝા, ઉક્કોસા ચઉહિં પંચહિં વા (૨૪) પણિવાઓ પંચંગો, દો જાણુ કરદુગુત્તમંગ ચ; સુમહત્થનમુક્કારા, ઇગ દુગ તિગ જાવ અદ્ઠસયં (૨૫) અડસદ્ઠિ અદ્ઠવીસા, નવનઉયસયં ચ દુસય-સગનઉયા; દોગુણુતીસ દુસદ્ઠા, દુસોલ અડનઉયસય દુવન્નસયં (૨૬) ઇઅ નવકારખમાસમણ, ઇરિઅ-સક્કત્થઆઇદ્ઠડેસુ; પણિહાણેસુ અ અદુરુત્તવન્ન સોલસય સીયાલ (૨૭) નવ બત્તીસ તિતીસા, તિયત્ત અડવીસ સોલ વીસ પયા; મંગલ-ઇરિયા-સક્કત્થયાઇસું એગસીઇસય (૨૮) અદ્ઠુ નવદ્ઠયઅદ્ઠવીસ, સોલસ ય વીસવીસામા; કમસો મંગલ-ઇરિયા-સક્કત્થયાઇસુ સગનઉઇ (૨૯) વણણુદ્ઠસદ્ઠિ નવ પય, નવકારે અદ્ઠ સંપયા તત્થ; સગ સંપયા પય તુલ્લા, સતરક્ખર અદ્ઠમી દુ પયા (૩૦) પણિવાય અક્ખરાઇં, અદ્ઠાવીસં તહ ય ઇરિયાએ; નવનઉઅ-મક્ખરસયં, દુતીસ પય સંપયા અદ્ઠ

(૩૧) દુગ દુગ ઇંગ ચઉ ઇંગ પણુ, ઇંગાર છગ ઇરિય-સંપયાઇ પયા, ઇચ્છા ઇરિ ગમ પાણુા, જે મે એગિંદિ અભિ તસ્સ (૩૨) અબ્ભુવગમો નિમિત્તં, ઓહે-અરહેઉ-સંગહે પંચ; જીવ-વિરાહણુ-પડિક્કમણ, ભેયઓ તિન્નિ ચૂલાએ(૩૩) દુ-તિ-ચઉ-પણુ-પણુ-પણુ-દુ, ચઉતિપય સક્કત્થય સંપયાઇપયા; નમુ આઇગ પુરિસો, લોગુ; અભય ધમ્મ-પ્પજિણુ સવ્વં (૩૪) થોઅવ્વ સંપયા ઓહ, ઇયરહેઉવઓગ તદ્ધેઉ; સવિસેસુવઓગ સરૂવ–હેઉ નિયસમ–ફલય મુકૂખે (૩૫) દો સગનઉઆ વણુા, નવસંપય પય તિતીસ સક્કત્થએ; ચેઇયથયદ્ઠ-સંપય, તિચત્ત પય વણુ-દુસયગુણુતીસા (૩૬)દુછ સગ નવ તિય છચ્ચઉ, છપ્પય ચિઇ સંપયા પયા પઢમા; અરિહં વંદણ સિદ્ધા, અન્ન સુહુમ એવ જા તાવ (૩૭) અબ્ભુવગમો નિમિત્તં, હેઉ ઇંગ-બહુવયંતઆગારા; આગંતુગ આગારા, ઉસ્સગ્ગાવહિ સરૂવદ્ઠ(૩૮)નામથયાઇસુ સંપય, પયસમ અડવીસ સોલ વીસ કમા; અદુરુત્ત-વણુ દોસદ્ઠ, દુસયસોલ–દ્ઠનઉઅસયં (૩૯) પણિહાણિ દુવન્નસયં, કમેણુ સગ તિ ચઉવીસ તિત્તીસા, ગુણુતીસ અદ્ઠવીસા,ચઉતી-સિગતીસ ણાર ગુરૂ વણુા(૪૦)પણુદંડા સક્કત્થય, ચેઇઅ નામ સુઅ સિદ્ધત્થય, ઇત્થ; દો ઇંગ દો દો પંચ ય, અહિગારા ણારસ કમેણુ (૪૧) નમુ જેઅઇ અરિહં લોગ, સવ્વ પુકૂખ તમ સિદ્ધ જોદેવા; ઉજ્જિ ચત્તા વેઆવચ્ચગ અહિ-ગાર પઢમપયા (૪૨) પઢમ-હિગારે વંદે, ભાવજિણે બીયએ ઉ દ્રવ્વજિણે; ઇગચેઇય-ઠવણુ જિણે, તઇય ચઉત્થંમિ નામજિણે(૪૩) તિહુઅણુ-ઠવણુ જિણે પુણુ,પંચમએ વિહરમાણુ જિણુ છદ્ઠે; સત્તમએ સુયનાણું, અદ્ઠમએ સવ્વસિદ્ધ થુઇ (૪૪) તિત્થાહિવ-વીરથુઇ, નવમે દસમે ય ઉજ્જયંત-થુઇ; અદ્ઠાવયાઇ ઇગદિસિ, સુદિટ્ઠિસુર-સમરણા ચરિમે (૪૫) નવ અહિગારા ઇહ લલિઅ વિત્થરા વિત્તિમાઇ અણુસારા, તિણિ સુય–પરંપરયા, બીઓ દસમો ઇગારસમો(૪૬) આવસ્સયચુણ્ણીએ, જં ભણિયં સેસયા

જહિચ્છાએ; તેણું ઉજ્જિંતાઈ વિ, અહિગારા સુયમયા ચેવ(૪૭) બીએા સુયત્થયાઈ, અત્થએા વન્નિએા તહિં ચેવ; સક્કત્થયંતે પઢિએા, દવ્વારિહ--વસરિ પયડત્થેા (૪૮) અસઢાઈન્નાણવન્જજં, ગીઅત્થ--અવારિઅંતિ મન્જઝત્થા; આયરણા વિહુ આણુત્તિ, વયણુએા સુએહુ મન્નંતિ (૪૯) ચઉવંદણિજ્જ જિણુ મુણિ, સુય સિદ્ધા ઇંહ સુરાઈ સરણુજ્જા; ચઉહ જિણા નામ ઠવણુ, દવ્વ ભાવ જિણ--ભેએણું (૫૦) નામજિણા જિણુનામા, ઠવણુજિણા પુણ જિણિંદપડિમાએા; દવ્વજિણા જિણુજીવા, ભાવજિણા સમવસરણુત્થા (૫૧) અહિગય--જિણા--પઢમથુઈ, બીયા સવ્વાણુ તાઈઅ નાણુસ્સ; વેયાવચ્ચગરાણું, ઉવએાગત્થ ચઉત્થ થુઈ (૫૨) પાવણવણુત્થ ઇરિઆઈ, વંદણુવત્તિઆઈ છ નિમિત્તા, પવયણુ-સુર સરણુત્થં, ઉસ્સગ્ગેા ઇઅ નિમિત્તદ્વ (૫૩) ચઉ તસ્સ ઉત્તરી-કરણુ, પમુહ સદ્ધાઇઆ ય પણુ હેઉ; વેયાવચ્ચગરત્તાઈ, તિન્નિ ઇઅ હેઉ બારસગં (૫૪) અન્નત્થયાઈ બારસ, આગારા એવ-માઇયા ચઉરેા; અગણી પણિંદિછિંદણુ, બેાહીબેાભાઈ ડક્કેા ય (૫૫) ઘેાડગ લય ખંભાઈ, માલુ--દ્ધી નિઅલ સબરિ ખલિણુ વહૂ; લંબુત્તર થણુ સંજઈ, ભમુહંગુલિ વાયસ કવિટ્ઠેા (૫૬) સિરકંપ મૂઅ વારુણુ, પેહસ્તિ ચઇજ્જ દેાસ ઉસ્સગ્ગે; લંબુત્તર થણુ સંજઈ, ન દેાસ સમણીણ સવ્વહુ સડ્ઢીણું (૫૭) ઇરિ-ઉસ્સગ્ગપમાણું, પણુવીસુસ્સાસ અટ્ઠ સેસેસુ; ગંભીર-મહુર-સદ્દં, મહત્થજુત્ત હવઇ થુત્ત (૫૮) પડિકમણે ચેઇય જિમણુ, ચારમપડિકમણુ સુઅણુ પાડબેાહે; ચિઇવંદણ ઇઅ જઇણેા, સત્ત ઉ વેલા અહેારત્ત (૫૯) પડિકમએા ગિહિણેાવિ હુ, સગવેલા પંચવેલ ઇઅરસ્સ; પૂઆસુ તિસંઝાસુ અ, હેાઇ તિવેલા જહ-ન્નેણું (૬૦) તંબેાલ પાણ ભેાયણુ--વાણુહ મેહુન્ન સુઅણુ નિદ્દ-વણું; મુત્તુચ્ચારં જુગ્ગં, વજ્જે જિણુનાહ જગઇએ (૬૧) ઇરિ--નમુક્કાર નમુત્થુણુ, અરિહંત થુઇલેાગ સવ્વ થુઈ પુક્ખ; થુઈ સિદ્ધા વેઆ થુઈ, નમુત્થુ જ્જવંતિ થય જયવી (૬૨) સવ્વેા--વાહિવિસુદ્ધં, એવં જો વંદએ સયા દેવે; દેવિંદવિંદ મહિઅં, પરમપયં પાવઇ લહું સેા (૬૩)

ગુરુવંદન ભાષ્ય

ગુરુવંદણમહ તિવિહં, તં કિટ્ટા છોભ વારસાવત્ત; સિર-નમણાઈસુ પઢમં, પુણખમાસમણ-દુગિણીઅં (૧) જહ દૂઓ રાયાણં, નમિઉં કજ્જં નિવેઇઉં પચ્છા; વીસજ્જિઓ વિ વંદિઅ, ગચ્છઇ એમેવ ઇત્થ દુગં (૨) આયારસ્સ ઉ મૂલં, વિણુઓ સો ગુણુવઓ અ પડિવત્તી; સા ય વિહિ-વંદણઓ, વિહી ઇમો વારસાવત્તે (૩) તઇયં તુ છંદણ-દુગે, તત્થ મિહો આઇમં સયલસંઘે; બીયં તુ દંસણીણ ય, પયટ્ઠિઆણું ચ તઇયં તુ (૪) વંદણ-ચિઇ--કિઇકમ્મં, પૂઆકમ્મં ચ વિણુયકમ્મં ચ; કાયવ્વં કસ્સ વ? કેણ, વાવિ? કાહેવ? કઇ ખુત્તો? (૫) કઇ ઓણયં? કઇ સિરં, કઇહિ વ આવસ્સએહિ પરિસુદ્ધં?; કઇ દોસવિપ્પ-મુક્કં, કિઇકમ્મં કીસ કીરઇ વા (૬) પણનામ પણાહરણા, અજ્જુ-ગ્ગપણુ નુગ્ગપણુ ચઉ અદાયા; ચઉદાય પણુનિસેહા, ચઉ અણિ-સેહ-દ્ઢકારણયા(૭) આવસ્સય-મુહણું તય, તણુપેહ-પણીસ-દોસ બત્તીસા; છગુણ ગુરુઠવણ દુગ્ગહ, દુછવીસક્ખર ગુરુ પણીસા (૮)પય અડવન્ન છઠાણા, છગુરુવયણા આસાયણ-તિત્તીસં; દુવિહી દુવીસદારેહિં, ચઉસયા બાણુઉઇ ઠાણા (૯) વંદણય ચિઇકમ્મં, કિઇકમ્મં વિણુયકમ્મં પૂઆકમ્મં; ગુરુવંદણ-પણ નામા, દવ્વે ભાવે દુહાહરણા (દુહોહેણ) (૧૦) સીયલય ખુદ્દએ વીર, કન્હ સેવગ દુ પાલએ-સંબે; પંચે એ દિટ્ઠંતા, કિઇકમ્મે દવ્વ-ભાવેહિં (૧૧) પાસત્થો ઓસન્નો, કુસીલ સંસત્તઓ અહાછંદો; દુગ-દુગ-તિ-દુગ-ણેગવિહા, અવંદણિજ્જા જિણુમયંમિ (૧૨) આયરિય ઉવજ્ઝાએ, પવત્તિ થેરે તહેવ રાયણિએ; કિઇકમ્મ નિજ્જરદ્ઠા, કાયવ્વ-મિમેસિ પંચણહં (૧૩) માય પિઅ જિટ્ઠ-ભાયા, ઓમાવિ તહેવ સવ્વરાયણિએ; કિઇકમ્મ ન કારિજ્જા, ચઉસમણાઇ કુણંતિ પુણો (૧૪) વિકિંખત્ત પરાહુત્તે, અ પમત્તે

મા કયાઇ વંદિજ્જા; આહારં નીહારં, કુણમાણે કાઉકામે અ (૧૫) પસંતે આસણુત્થે અ, ઉવસંતે ઉવટ્ઠિએ; અણુન્નવિ તુ મેહાવી, કિઇકમ્મં પઉંજઇ (૧૬) પડિકમણે, સજઝાએ, કાઉસ્સગ્ગા-વરાહ પાહુણએ; આલોયણ સંવરણે, ઉત્તમટ્ઠે ય વંદણયં (૧૭) દોવણય મહાજયં, આવત્તા બાર ચઉસિર તિગુત્ત; દુપવેસિગ-નિક્ખમણું, પણવીસાવસય કિઇકમ્મે (૧૮) કિઇકમ્મંપિ કુણંતો, ન હોઇ કિઇકમ્મ-નિજ્જરાભાગી; પણવીસા મન્નયરં, સાહુ ઠાણું વિરાહંતો (૧૯) દિટ્ઠિપડિલેહ એગા, છ ઉઠ્ઢપપ્ફોડ તિગ-તિગંતરિઆ; અક્ખોડ પમજ્જણુયા, નવ નવ મુહપત્તિ પણવીસા (૨૦) પાયાહિણેણ તિઅ તિઅ, વામેઅર બાહુ સીસ મુહ હિયએ; અંસુટ્ઠોહો પિટ્ઠે, ચઉ છપ્પય દેહ-પણવીસા (૨૧) આવસસએસુ જહ જહ, કુણઇ પયત્તં અહીણ-મઇરિત્તં તિવિહકરણોવઉત્તો, તહ તહ સે નિજ્જરા હોઇ (૨૨) દોસ અણાઢિઅ થદ્ધિઅ, પવિદ્ધ પરિપિંડિઅં ચ ટોલગઇ; અંકુસ કચ્છભ-રિંગિઅ, મચ્છુવ્વત્ત મણુપઉટ્ઠં (૨૩)વેઇયબદ્ધ ભયંતં, ભય ગારવ મિત્ત કારણા તિન્ન; પડણીય રુટ્ઠ તજ્જિઅ, સઢહીલિઅ વિપલિઉંચિયયં (૨૪) દિટ્ઠમદિટ્ઠ સિંગ, કર તમ્મોઅણ અણિદ્ધણાલિદ્ધં; ઊણ ઉત્તરચૂલિઅ, મૂઅં ઢટ્ઠુર ચુડલિયં ચ (૨૫) બત્તીસદોસપરિસુદ્ધં, કિઇકમ્મંજે પઉંજઇ ગુરૂણું; સો પાવઇ નિવ્વાણું, અચિરેણ વિમાણુવાસંવા (૨૬) ઇહ છચ્ચ ગુણા વિણએ-વયાર માણાઇભંગ ગુરુપૂઆ; તિત્થયરાણ ય આણા, સુઅધમ્મા-રાહણા કિરિયા (૨૭) ગુરુગુણજુત્ત તુ ગુરું, ઠાવિજ્જા અહવ તત્થ અક્ખાઇ; અહવા નાણાઇતિઅં, ઠવિજ્જ સક્ખં ગુરુઅભાવે (૨૮) અક્ખે વરાડએ વા, કટ્ઠે પુત્થે અ ચિત્તકમ્મે અ; સબ્ભાવમસબ્ભાવં, ગુરુઠવણા-ઇત્તરાવકહા (૨૯) ગુરૂવિરહંમિ ઠવણા, ગુરૂવએસોવદંસણત્થં ચ; જિણવિરહંમિ જિણિંદ સેવણા મંતણું સહલં (૩૦) ચઉદિસિ ગુરૂગ્ગહો

ઇહ, અહુટ્ઠ તેરસ કરે સપરપક્ખે; અણુણ્ણાયસ્સા સયા, ન કપ્પએ તત્થ પવિસેઉં (૩૧) પણુ તિગ આરસ દુગ તિગ, ચઉરો છટ્ઠાણુ પય ઇગુણુતીસં; ગુણુતીસ સેસ આવસ્સયાઈ, સવ્વપય અડવન્ના(૩૨) ઇચ્છાય અણુન્નવણુ, અવ્વાબાહં ચ જત્ત જવણા ય; અવરાહખામણાવિ ય, વંદણદાયસ્સા છટ્ઠાણા (૩૩) છંદેણ ણુજાણામિ, તહત્તિ તુબ્ભં પિ વટ્ટએ એવં; અહમવિ ખામેમિ તુમં, વયણાઇં વંદણરિહસ્સા (૩૪) પુરઓ પક્ખાસન્ને, ગંતા ચિટ્ઠણ નિસીઅણા–યમણે; આલોયણ પડિસુણણે, પુવ્વાલવણે અ આલોએ (૩૫) તહ ઉવદંસ નિમંતણ, ખદ્ધા–યયણે તહા અપડિસુણણે; ખદ્ધત્તિ ય તત્થગએ, કિંતું તજ્જાય નોસુમણે(૩૬)નો સરસિ કહં છિત્તા, પરિસંભિત્તા અણુટ્ઠયાઇ કહે; સંથારપાયઘટ્ટણ, ચિટ્ઠહુ-ચ્ચ-સમાસણે આવિ(૩૭) ઇરિયા કુસુમિણુસગ્ગો, ચિઇવંદણ પુત્તિ વંદણાલોયં, વંદણ ખામણ વંદણ, સંવર ચઉછોભ દુસજ્ઝાઓ (૩૮) ઇરિયા ચિઇવંદણ પુત્તિ, વંદણ ચરિમવંદણાલોયં; વંદણ ખામણ ચઉછોભ, દિવસુસગ્ગો દુસજ્ઝાઓ (૩૯) એયં કિઇકમ્મવિહિં, જુંજંતા ચરણકરણમાઉત્તા; સાહૂ અવંતિ કમ્મં, અણેગભવસંચિયમણંતં (૪૦) અપ્પમઇભવ્વબોહત્થ, ભાસિયં વિવરિયં ચ જમિહ મએ; તં સોહંતુ ગિયત્થા, અણભિનિવેસી અમચ્છરિણો (૪૧)

પચ્ચક્ખાણ ભાષ્ય

દસ પચ્ચક્ખાણ ચઉવિહિ. આહાર દુવીસગાર અદુરુત્તા; દસ વિગઈ તીસ વિગઇગય, દુહભંગા છસુદ્ધિ ફલં (૧) અણાગયમઇક્કંતં, કોડીસહિયં નિયંટિ અણગાર; સાગાર નિરવસેસં, પરિમાણકડં સકે અદ્ધા (૨) નવકારસહિઅ પોરિસિ, પુાર–મડઢે–ગાસણે–ગઠાણે આ; આયંબિલ અભતટ્ઠે, ચરિમે

અ અભિગ્ગહે વિગઈ (૩) ઉગ્ગએ સૂરે અ નમો, પોરિસિ પચ્ચક્ખ ઉગ્ગએ સૂરે; સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમં, અભત્તટ્ઠં પચ્ચક્ખાઇત્તિ (૪) ભણઇ ગુરૂ સીસો પુણ, પચ્ચક્ખામિત્તિ એવ વોસિરઇ; ઉવઓગિત્થપમાણું ન પમાણં વંજણચ્છલણા (૫) પઢમે ઠાણે તેરસ, બીએ તિન્નિઉ તિગાઈ તઇઅંમિ; પાણુસ્સ ચઉત્થંમિ,દેસવગાસાઈ પંચમએ(૬)નમુ પોરિસિ સડ્ઢા,પુરિમ–વડ્ઢ અંગુટ્ઠમાઈ અઠ તેર; નિવિ વિગઇંબિલ તિય તિય, દુ ઇંગાસણુ એગઠાણુાઈ (૭) પઢમંમિ ચઉત્થાઇ, તેરસ બીયંમિ તઇય પાણુસ્સ; દેસવગાસં તુરિએ, ચરિમે જહ સંભવં નેયં (૮) તહ મજ્જ પચ્ચક્ખાણેસુ, ન પિહુ સૂરુગ્ગ–યાઇ વોસિરઇ; કરણવિહી ઉ ન ભન્નઇ, જહાવસીયાઈ બિઅછંદે (૯) તહ તિવિહ પચ્ચક્ખાણે, ભન્નંતિ અ પાણુગસ્સ આગારા; દુવિહાહારે અચ્ચિત્ત, ભોઅણેા તહ ય ફાસુજલે (૧૦) ઇત્તુચ્ચિય ખવણંબિલ, નિવિયાઇસુ ફાસુયં ચિય જલં તુ; સડ્ઢા વિ પિયંતિ તહા, પચ્ચક્ખંતિ ય તિહાહારં (૧૧) ચઉહાહારં તુ નમો, રત્તિંપિ મુણીણ સેસ તિહ–ચઉહા; નિસિ પોરિસિપુરિમેગા–સણાઇ સડ્ઢાણુદુ-તિચઉહા(૧૨)ખુહપસમ-ખમેગાગી, આહારિ વ એઈ દેઈ વા સાયં, ખુહિએા વિ ખિવઈ કુટ્ઠે, જં પંકુવમં તમાહારેા (૧૩) અસણે મુગ્ગેાયણુસત્તુ–મંડ પય ખજ્જ રબ્બકંદાઇ; પાણે કંજિય જવ ક્યર, કક્કડેા–દગ સુરાઇજલં (૧૪) ખાઇમે ભત્તોસ ફલાઈ, સાઇમે સુંઠિ જીર અજમાઈ; મહુ ગુડ તંબોલાઇ, અણુહારે મોય નિંબાઈ (૧૫) દો નવકારિ છ પોરિસિ, સગ પુરિમડ્ઢે ઇંગાસણે અટ્ઠ; સત્તેગઠાણિ અંબિલિ, અટ્ઠ પાણુ ચઉત્થિ છ પાણે(૧૬) ચઉ ચરિમે ચઉ-ભિગ્ગહિ, પાણુ પાવરણે નવટ્ઠ નિવ્વીએ; આગારુક્ખિત્ત વિવેગ, મુત્તું દવ વિગઇ નિયમિ–ટ્ઠ (૧૭) અન્ન સહ દુ નમુક્કારે, અન્ન સહ પચ્છ–દિસ ય સાહુ સવ્વ; પોરિસિ છ સડ્ઢપોરિસિ, પુરિમડ્ઢે સત્ત

સમહત્તરા (૧૮) અન્ન સાહસ્સાગારિએ, આઉંટણ ગુરુઅ પારિ મહ સવ્વ; એગ બિઆસણિ અદ્ધઠ્ઠ, સગ ઇગઠાણે અઉંટ વિણા (૧૯) અન્ન સહ લેવા ગિહ, ઉક્ખિત્ત પડુચ્ચ પારિ મહ સવ્વ; વિગઇ નિવ્વિગએ નવ, પડુચ્ચ વિણુ અંબિલે અદ્ધઠ્ઠ (૨૦) અન્ન સહ પારિ મહ સવ્વ, પંચ ખવણે છ પાણિ લેવાઇ; ચઉ ચરિમંગુટ્ઠાઇ, ભિગ્ગહિ અન્ન સહ મહ સવ્વ (૨૧) દુદ્ધ–મહુ–મજ્જ–તિલ્લં, ચઉરો દવવિગઇ ચઉર પિંડ–દવા; ઘય–ગુલ દહિયં પિસિયં, મક્ખણુ–પક્કન્ન દો પિંડા (૨૨) પોરિસિ સડ્ઢઅવડ્ઢ,દુભત્ત નિવ્વિગઈ પોરિસાઈ સમા; અંગુટ્ઠ-મુટ્ઠિગંઠી–સચિત્ત દવ્વાઇભિગ્ગહિયં (૨૩) વિસ્સરણમણા–ભોગો, સહસાગારો સયં મુહપવેસો, પચ્છન્નકાલ મેહાઇ, દિસિ વિવજ્જાસુ દિસિમોહો (૨૪) સાહુવયણ ઉગ્ઘાડા–પોરિસિ તણુ-સુત્થયા સમાહિત્તિ; સંઘાઇકજ્જ મહત્તર, ગિહત્થ–બંદાઈ સાગારી (૨૫) આઉંટણ મંગાણું, ગુરુ–પાહુણુ–સાહુ ગુરુઅબુટ્ઠાણું; પરિઠાવણા વિહિગહિએ, જઇણ પાવરણિ કડિપટ્ટો (૨૬) ખરડિય લૂહિઅ ડોવાઇ, લેવ સંસટ્ઠ ડુચ્ચ મંડાઇ; ઉક્ખિ-ત્તપિંડ વિગઇણુ, મક્ખિયં અંગુ–લીહિં મણા (૨૭) લેવાડં આયામાઈ, ઇઅર સોવીરમચ્છ–મુસિણુજલં; ધોઅણુ બહુલ સસિત્થં, ઉસ્સેઇમ ઇઅર સિત્થવિણા (૨૮) પણુ ચઉ ચઉ દુ દુવિહ, છ ભક્ખ દુદ્ધાઇ વિગઇ ઇગવીસં; તિદુ તિ ચઉવિહ અભક્ખા, ચઉ મહુમાઇ વિગઇ બાર (૨૯) ખીર ઘય દહિઅ-તિલ્લં, ગુડ પક્કન્નં છ ભક્ખવિગઇઓ; ગો–મહિસ્નિ-ઉટ્ટિ-અય-એલગાણુ પણુ દુદ્ધ અહ ચઉરો (૩૦) ઘય દહિઆ ઉટ્ટિ-વિણા, તિલ સરિસવ અયસિલટ્ટ તિલ્લચઉ; દવગુડ પિંડગુડા દો, પક્કન્નં તિલ્લઘયતલિયં (૩૧) પયસાડિ-ખિર-પેયા, વલેહિ દુદ્ધટ્ઠિ દુદ્ધ વિગઇંગયા; દક્ખ બહુ અપ્પ તંદુલ, તચ્ચુન્નં બિલસહિઅ દુદ્ધે (૩૨) નિબ્ભંજણ વીસંદણ, પક્કોસહિતરિય

કિટ્ટિ પક્કઘયં; દહિએ કરંબ સિહરિણિ, સલવણ દહિ ઘોલ ઘોલવડા (૩૩) તિલકુટ્ટી નિમ્બંજણુ, પક્કતિલ પક્કુસહિ તરિય તિલ્લમલી; સક્કર ગુલવાણય, પાય ખંડ અદ્ધકઢિ ઇક્ખુરસો (૩૪) પૂરિય તવ પૂઆ ભિય, પૂઅ તન્નેહ તુરિય ઘાણાઈ; ગુલહાણી જલલપ્પસિ, ય પંચમો પુત્તિકય પૂઓ (૩૫) દુદ્ધ દહી ચઉરંગુલ, દવગુડ ઘય તિલ્લ એગ ભત્તુવરિં; પિંડગુલ મક્ખણાણું. અદ્દામલયં ચ સંસટ્ઠં (૩૬) દવ્વહયા વિગઇ વિગઇ–ગયં પુણો તેણુ તં હયં દવ્વં; ઉદ્ધરિએ તત્તંમિ ય, ઉક્ખિટ્ઠં દવ્વં ઇમં ચન્ને (૩૭) તિલસક્કુલિ વરસોલાઈ, રાયણુંબાઇ દક્ખવાણાઈ; ડોલી તિલ્લાઈ ઇઅ, સરસુત્તમ દવ્વ લેવકડા (૩૮) વિગઇગયા સંસટ્ઠા, ઉત્તમદવ્વાઈ નિવ્વિગઇયંમિ; કારણુજ્જય મુત્તું, કપ્પંતિ ન ભુત્તું જં વુત્તં (૩૯) વિગઇ વિગઇભીએ, વિગઇગયં ને અ ભુંજએ સાહૂ; વિગઈ વિગઇસહાવા, વિગઈ વિગઇ બલા નેઇ (૪૦) કુત્તિય મચ્છિય ભામર, મહું તિહા કટ્ઠ પિટ્ઠ મજ્જ દુહા, જલ થલ ખગમંસતિહા, ઘયવ્વ મક્ખણુ ચઉઅભક્ખા (૪૧) મણુ વયણા કાય મણવય, મણતણુ વયતણુ તિન્હોગ સગસત્ત; કર કારણુમઈ દુતિ જુઈ, તિકાલિ સીયાલ–ભંગ–સયં (૪૨) એયં ચ ઉત્તકાલે, સયં ચ મણુ વયણુ તણુહિં પાલણિયં; જાણુગ–જાણુગ પાસિત્ત, ભંગ ચઉગે તિસુઅણુણુા (૪૩) ફાસિય પાલિય સોહિય, તીરિય કિટ્ટિય આરાહિય છ સુદ્ધં; પચ્ચક્ખાણું ફાસિય, વિહિણોચિય–કાલિ જં પત્તં (૪૪) પાલિય પુણુ પુણુ સરિયં, સોહિય ગુરુદત્તસેસ ભોયણુએ; તીરિય સમહિય કાલા, કિટ્ટિય ભોયણુસમય સરણા (૪૫) ઇઅ પડિઅરિઅં આરાહિયં, તુ અહવા છ સુદ્ધિ સદ્દહણા; જાણુણ વિણય–ણુભાસણ, અણુપાલણ ભાવસુદ્ધિત્તિ (૪૬) પચ્ચક્ખાણસ્સ ફલં, ઇહ પરલોએ ય હોઇ દુવિહં તુ; ઇહલોએ ધમ્મિલાઈ, દામન્નગમાઈ પરલોએ (૪૭) પચ્ચ–

કૂખાણુમિણું સેવિઊણ, ભાવેણ જિણુવરુદ્દિટ્ઠં; પત્તા અણંત જીવા, સાસયસુકૂખં અણાબાહં (૪૮)

કર્મગ્રન્થ પહેલો (કર્મવિપાક)

સિરિવીરજિણું વંદિઅ, કમ્મવિવાગં સમાસઓ વુચ્છં; કીરઇ જિએણ હેઉહિં, જેણું તો ભન્નએ કમ્મં (૧) પયઇ ઠિઇ રસ પએસા, તં ચઉહા મોઅગરસ દિટ્ઠંતા; મૂલપગઇટ્ઠ ઉત્તર-પગઇ અડવન્નસયભેયં (૨) ઇંહ નાણુદંસણાવરણુ-વેઅમોહાઉ નામગોઆણિ; વિગ્ઘં ચ પણુનવદુ-અટ્ઠવીસ ચઉતિસયદુ-પણુવિહું (૩) મઇસુઅઓહીમણુકેવલાણિ, નાણાણિ તત્થ મઇનાણું, વંજણુવગ્ગહ ચઉહા, મણુનયણુવિણિંદિયચઉક્કા(૪) અત્થુગ્ગહ ઇહાવાય-ધારણા કરણુભાણસેહિં છહા, ઇય અટ્ઠવીસભેઅં, ચઉદસહા વીસહા વ સુયં(૫) અક્ખર સન્ની સમ્મં, સાઇઅં ખલુ સપજ્જવસિઅં ચ; ગમિયં અંગપવિટ્ઠં, સત્ત વિ એએ સપડિવક્ખા(૬) પજ્જયઅક્ખર-પયસંઘાયા, પડિવત્તિ તહય અણુઓગો; પાહુડપાહુડ પાહુડ, વત્થુ પુવ્વા ય સસમાસા(૭) અણુગામિ વડ્ઢમાણુય, પડિવાઇ યરવિહા છહા ઓહી; રિઉમઈ- વિઉલમઈ, મણુનાણું કેવલમિગવિહાણું(૮) એસિં જં આવરણું, પડુવ્વ ચક્ખુસ્સ તં તયાવરણું, દંસણ ચઉ પણ નિદ્દા, વિત્તિસમં દંસણાવરણું(૯) ચક્ખૂદિટ્ઠિ અચક્ખૂ, સેસિંદિઅ ઓહિકેવલેહિં ચ; દંસણમિહ સામન્નં, તસ્સાવરણું તયં ચઉહા(૧૦) સુહપડિબોહા નિદ્દા, નિદ્દાનિદ્દા ય દુકૂખપડિબોહા; પયલા ઠિઓવવિટ્ઠસ્સ, પયલપયલા ઉ ચંકમઓ (૧૧) દિણચિંતિઅત્થકરણી, થીણદ્ધી અદ્ધચક્કિઅદ્ધબલા; મહુલિત્તખગ્ગધારા-લિહણું વ દુહા ઉ વેઅણિઅં (૧૨) ઓસન્ન સુરમણુએ, સાયમસાયં તુ તિરિઅનિરએસુ; મજ્જં વ મોહણીઅં,

દુવિહં દંસણચરણમોહા (૧૩) દંસણમોહં તિવિહં, સમ્મ મીસં તહેવ મિચ્છત્તં; સુદ્ધં અદ્ધવિસુદ્ધં, અવિસુદ્ધં, તં હવઇ ક્રમસો (૧૪) જિઅજિઅપુણ્ણપાવા-સવસંવરબંધમુક્ખનિજ્જરણા; જેણું સદ્દહઇ તયં, સમ્મં ખઇગાઇણહુલ્લેઅં (૧૫) મીસા ન રાગદોસો, જિણધમ્મે અંતમુહૂ જહા અન્ને; નાલિયરદીવમણુણો, મિચ્છં જિણધમ્મવિવરીઅં (૧૬) સોલસ કસાય નવ નોકસાય, દુવિહંચરિત્તમોહણિઅં; અણુ અપચ્ચક્ખાણા, અપચ્ચક્ખાણા ય સંજલણા (૧૭) જીવ વરિસ ચઉમાસ, પક્ખગા નિરયતિરિઅ નર અમરા; સમ્માણુસવ્વવિરઈ-અહક્ખાયચરિત્તઘાયકરા (૧૮) જલ રેણુ પુઢવિ પવ્વય–રાઇ-સરિસો ચઉવ્વિહો કોહો; તિણિસલયા કટ્ઠઠ્ઠિઅ સેલત્થંભોવમો માણો (૧૯) માયાવલેહિ ગોમુત્તિ, મિંઢસિંગ ઘણુંસિમૂલસમા; લોહો હલિદ્દ ખંજણ, કદ્દમકિમિરાગસમાણો (૨૦) જસ્સુદયા હોઇ જિએ, હાસ રઇ અરઇ સોગ ભય કુચ્છા; સનિમિત્તમન્નહા વા, તં ઇહ હાસાઇમોહણિયં (૨૧) પુરિસિત્થિતદુભયં પઇ, અહિલાસો જવ્વસા હવઇ સો ઉ; થી નર નપુ વેઉદ્દઓ, કુંકુંમ તણુ નગર દાહસમો (૨૨) સુર નર-તિરિ નિરયાઉ, હડિસરિસં નામકમ્મ ચિત્તિસમં, બાયાલ તિનવઇવિહં, તિઉત્તરસયં ચ સત્તટ્ઠી (૨૩) ગઇ જાઇ તણુ ઉવંગા, બંધણ સંઘાયણાણિ સંઘયણા; સંઠાણ વન્નગંધરસ–ફાસ અણુપુવ્વિ વિહગગઇ (૨૪) પિંડપયડિત્તિ ચઉદસ, પરઘા ઊસાસ આયવુજ્જોએ; અગુરુલહુ તિત્થ નિમિણો–વઘાયમિઅ અટ્ઠપત્તેઆ (૨૫) તસ બાયર પજ્જત્તં, પત્તેય થિરં સુભં ચ સુભગં ચ; સુસરાઇજ્જજસં, તસદસગં થાવરદસં તુ ઇમં (૨૬) થાવર સુહુમ અપજ્જં, સાહારણ અથિર અસુભ દુભગાણિ; દુસ્સર ણાઇજ્જા જસ–મિઅનામે સેઅરા વીસં (૨૭) તસચઉ થિરછક્કં અથિરછક્કં, સુહુમતિગ થાવરચઉક્કં; સુભગ-

તિગાઈ વિભાસા, તયાઇસંઘાહિ પયડીહિં (૨૮) વન્નચઉ અગુરુલહુ ચઉ, તસાઇ-દુ તિ ચઉર છક્કમિચ્ચાઈ; ઇઅ અન્નાવિ વિભાસા, તયાઇસંઘાહિ પયડીહિં (૨૯) ગઇઆઇણિ ઉ કમસો, ચઉપણ પણુતિપણુ પંચછછક્કં; પણદુગ પણટ્ઠવ્યઉદુગ, ઇઅ ઉત્તરભેય પણસટ્ઠી (૩૦) અડવીસન્નુઆ તિનવઈ, સંતે વા પનરબંધણે તિસયં; બંધણસંઘાયગહો, તણૂસુ સામન્ન વણ્ણચઉ (૩૧) ઇઅ સત્તટ્ઠી બંધોદએ ય, ન ય સમ્મ મીસયા બંધે; બંધુદએ સત્તાએ, વીસ દુવીસટ્ઠવણ્ણસય (૩૨) નિરયતિરિ નરસુરગઈ, ઇગબિઅતિઅ ચઉપણિંદિજાઇઓ; ઓરાલવિઉવ્વાહારગ–તેઅકમ્મણ પણસરીરા (૩૩) બાદૂરુ પિટ્ઠિ સિર ઉર, ઉયરંગ ઉવંગ અંગુલીપમુહા; સેસા અંગોવંગા, પઢમતણુતિ-ગસ્સુવંગાણિ (૩૪) ઉરલાઇ પુગ્ગલાણું, નિબદ્ધ બન્ધંતયાણુ સંબંધં; જં કુણઈ જઉસમં તં, બંધણ સુરલાઇતણુનામા (૩૫) જં સંઘાયઇ ઉરલાઇ–પુગ્ગલે તિણુગણુંવ દંતાલી; તં સંઘાયં બંધણમિવ, તણુનામેણુ પંચવિહં (૩૬) ઓરાલવિ-ઉવ્વાહારયાણુ, સગ તેઅ કમ્મજુત્તાણું; નવ બંધણાણિ ઇઅર દુ-સહિયાણું તિન્નિ તેસિં ચ (૩૭) સંઘયણુમટ્ઠિનિચ્ચએ, તં છદ્ધા વજ્જરિસહનારાયં; તહ રિસહનારાયં, નારાયં અદ્ધનારાયં (૩૮) કીલિઅ છેવટ્ઠં ઇહ, રિસહો પટ્ટો અ કીલિઆ વજ્જં; ઉભઓ મક્કડબંધો, નારાયં ઇમમુરાલંગે (૩૯) સમચઉરંસં નિગ્ગોહ, સાઇ ખુજ્જઈ વામણું હુંડં; સંઠાણા વણ્ણા કિણ્હ, નીલ લોહિઅ હલિદ્દ સિઆ (૪૦) સુરહિદુરહી રસા પણુ, તિત્ત કડુ કસાય અંબિલા મહુરા; ફાસા ગુરુલહુ મિઉ ખર, સીઉણ્હ સિણિદ્ધરુક્ખટ્ઠા (૪૧) નીલ કસિણું દુગંધં, તિત્તં કડુઅં ગુરું, ખરં રુક્ખં; સીઅં ચ અસુહનવગં, ઇક્કારસગં સુભં સેસં (૪૨) ચઉહગઇવ્વ ણુપુવ્વી, ગઇપુવ્વિદુગં તિગં નિયાઉજુઅં; પુવ્વી-ઉદઓ વક્કે, સુહઅસુહવસુદ્ગવિહગગઈ (૪૩) પરઘા ઉદયા પાણી,

પરોસં બલિણંપિ હોઇ દુદ્ધરિસો, ઉસસણુ લદ્ધિજુત્તો, હવેઇ ઊસાસનામવસા (૪૪) રવિબિંબે ઉ જિઅંગં, તાવન્તુમં આયવાઉ ન ઉજલણે; જમુસિણફાસસ્સ તહિં, લોહિઅવણસ્સ ઉદઉત્તિ (૪૫) આણુસિણુપયાસરૂવં, જિઅંગમુજ્જોઅએ ઇહુજ્જોઆ; જઇ દેવુત્તરવિક્કિઅ,જોઇસ--અજ્જોઅમાઇવ્વ (૪૬) અંગં ન ગુરુનં લહુઅં, જયઇ જીવસ્સ અગુરુલહુઉદયા; તિત્થેણ તિહુઅણસ્સાવિ, પુજ્જો સે ઉદઓ કેવલિણો (૪૭) અંગોવંગનિઅમણું, નિમ્માણું કુણઇ સુત્તહારસમં; ઉવઘાયા ઉવહમ્મઇ, સતાણુવયવ લંબિગાઇહિં (૪૮) બિતિચઉપણિંદિઅ તસા, બાયરઓ બાયરા જિઆ થૂલા, નિઅનિઅપજ્જત્તિજુઆ, પજ્જત્તા લદ્ધિકરણેહિં (૪૯) પત્તેઅતાણુ પત્તે--ઉદએણું દંત અદ્ઠિમાઇ થિરં; નાભુવરિ સિરાઇ સુહં, સુભગાઓ સવ્વજણઇટ્ઠો (૫૦) સુસરા મહુરસુહઝુણી, આઇજ્જ સવ્વલોયગિજ્જવઓ; જસઓ જસકિત્તીઓ, થાવરદસગં વિવજ્જત્થં (૫૧) ગોઅં દુહુચ્ચનીઅં, કુલાલ ઇવ સુઘડભું ભલાઇઅં; વિગ્ઘં દાણે લાભે, ભોગુવભોગેસુ વીરિએ અ (૫૨) સિરિહરિઅસમં એઅં, જહ પડિકુલેણ તેણુ રાયાઇ, ન કુણઇ દાણાઇઅં એવં વિગ્ઘેણુ જીવો વિ (૫૩) પડિણીઅત્તણુ નિન્હવ, ઉવઘાય પઓસ અંતરાએણું; અચ્ચાસાયણયાએ, આવરણદુગં જિઓ જયઇ (૫૪) ગુરુભત્તિ ખંતિ કરુણા-વય જોગ કસાયવિજય-દાણજુઓ; દઢધમ્માઇ અજ્જઇ, સાયમસાયં વિવજ્જયઓ (૫૫) ઉમગ્ગદેસણા મગ્ગ નાસણા, દેવદવ્વહરણેહિં; દંસણમોહં જિણમુણિ, ચેઇઅ સંઘાઇ પડિણીઓ (૫૬) દુવિહં પિ ચરણમોહં, કસાય હાસાઇ વિસય વિવસમણો; બંધઇ નિરયાઉ મહા, રંભપરિગ્ગહરઓ રુદ્દો(૫૭)તિરિઆઉ ગૂઢહિઅઓ, સઢો સસલ્લો તહા મણુસ્સાઉ; પયઇઇ તણુકસાઓ, દાણુરુઈ મજ્ઝિમગુણોઅ(૫૮)

અવિરયમાઇ સુરાઉ, બાલતવોડકામનિજ્જરો જયઇ; સરલો અગારવિલ્લો, સુહનામં અન્નહા અસુહં (૫૯) ગુણપેહી મયર-હિઓ, અજ્જયણજ્ઝાવણારુઇ નિચ્ચં; પકુણઇ જિણાઇભત્તો, ઉચ્ચં નીઅં ઇઅરહા ઉ (૬૦) જિણપૂઆવિઘ્નકરો, હિંસાઇપરાયણો જયઇ વિઘ્નં; ઇઅ કમ્મવિવાગોડયં, લિહિઓ દેવિંદસૂરીહિં (૬૧)

કર્મગ્રન્થ બીજો (કર્મસ્તવ)

તહ થુણિમો વીરજિણું, જહ ગુણઠાણેસુ સયલકમ્માઇં; બંધુદ્દઓદીરણયા-સત્તાપત્તાણિ ખવિઆણિ(૧)મિચ્છે સાસણમીસે અવિરયદેસે પમત્ત અયમત્તે; નિઅટ્ટિ અનિઅટ્ટિ, સુહુમુવસમ ખીણસજોગિઅજોગિગુણા(૨) અભિનવકમ્મગ્ગહણં, બંધો ઓહેણ તત્થ વીસસયં, તિત્થયરાહારગદુગ-વજ્જં મિચ્છંમિ સતરસયં (૩)નરયતિગ જાઇથાવર-ચઉ હુંડાયવ છિવટ્ઠ નપુમિચ્છં; સોલંતો ઇગહિઅસય, સાસણિ તિરિથીણદુહગતિગં (૪) અણુમજ્ઝાગિઇ-સંઘયણ-ચઉનિઉજ્જોઅ કુખગઇતિત્તિ, પણવીસંતો મીસે, ચઉ-સયરિ દુઆઉઅ અબંધા (૫) સમ્મે સગસયરિજિણાઉ, બંધિ વઇરનરતિઅ બિઅકસાયા, ઉરલદુગંતો દેસે, સત્તટ્ઠી તિઅકસાયંતો (૬) તેવટ્ઠિ પમત્તે સોગ, અરઇ અથિરદુગ અજસ અસ્સાયં; છચ્ચિજ્જ છચ્ચ સત્ત વ, નેઇ સુરાઉં જયા નિટ્ઠં (૭) ગુણસટ્ઠિ અપ્પમત્તે, સુરાઉ બંધંતુ જઇ ઇહાગચ્છે; અન્નહ અટ્ઠાવન્ના, જં આહારગદુગં બંધે (૮) અડવન્ન અપુવ્વાઇંમિ, નિદ્દદુગંતો છપન્ન પણભાગે; સુરદુગ પણિંદિ-સુખગઇ, તસનવ ઉરલવિણુ તણુવંગા (૯) સમચઉરંનિમિણજિણુવન્ન, અગુરુલહુચઉછલંસિતી સંતો; ચરમે છવીસબંધો, હાસ રઇ કુચ્છ ભય ભેઓ(૧૦)અનિઅટ્ટિ ભાગપણુગે, ઇગેગહીણો દુવીસવિહબંધો; પુમ સંજલણ-ચઉહં,

કમેણ છેઓ સત્તર સુહુમે (૧૧) ચઉદંસણુચ્ચજસનાણુ, વિગ્ઘ-
દસગંતિ સોલસુચ્છેઓ; તિસુ સાયબંધ છેઓ, સન્જોગિ બંધંતુ-
ડણુંતો અ (૧૨) ઉદ્દઓ વિવાગવેઅણુ–મુદ્દીરણુમપત્તિ ઇહ
દુવીસસયં; સતરસયંમિચ્છે મીસ–સમ્મ આહાર જિણુણુદયા
(૧૩) સુહુમતિગાયવમિચ્છં, મિચ્છંતં સાસણે ઇગારસયં; નિર-
યાણુપુવ્વિણુદયા, અણુથાવર ઇગવિગલઅંતો (૧૪) મીસે સયમ-
ણુપુવ્વી–ડણુદયા મીસોદએણુ મીસંતો; ચઉસયમજ્ઝે સમ્મા–
ડણુપુવ્વિએવા બિઅકસાયા (૧૫) મણુતિરિણુપુવ્વિ વિઉવટ્ઠ,
દુહગઅણાઇજ્જદુગસત્તરછેઓ; સગસીઈ દેસિ તિરિગઇ–આઉ
નિઉજ્જો અ તિકસાયા(૧૬) અટ્ઠચ્છેઓ ઇગાસી, પમત્તિ આહાર-
જુઅલ પક્ખેવા; થીણુતિગાહારગદુગ–છેઓ છસ્સયરિ અપમત્તે
(૧૭)સમત્તંતિમસંઘયણુ-તિઅગચ્છેઓ બિસત્તરિ અપુવ્વે; હાસા-
ઇછક્કઅંતો, છસટ્ઠિ અનિઅટ્ટિ વેઅતિગં (૧૮) સંજલણુતિગં
છ છેઓ, સાટ્ઠિ સુહુમંમિ તુરિઅલોભંતો; ઉવસંતગુણે ગુણસટ્ઠિ,
રિસહનારાયદુગઅંતો (૧૯) સગવન્ન બીણુદુચરિમે, નિદ્દદુગંતો
અ ચરિમે પણુવન્ના; નાણંતરાયદંસણુ–ચઉ છેઓ સજોગિ
બાયાલા (૨૦) તિત્થુદયા ઉરલા થિર –ખગઇદુગ પરિત્તતિગ છ
સંઠાણા; અગુરુલહુ વન્નચઉ નિમિણ-તેઅકમ્માઇ સંઘયણં (૨૧)
દૂસર સૂસર સાયા–સાએગયરં ચ તીસવુચ્છેઓ, બારસ અજોગિ
સુભગાઇજ્જ-જસન્નયરવેઅણિઅં (૨૨) તસતિગપણિંદિમણુઆઉ,
ગઇજિણુચ્ચંતિ ચરિમસમયંતો; ઉદઉવ્વુદીરણા પર–મપમત્તાઇ
સગણુણેસું (૨૩) એસા પયડિતિગૂણા, વેયણિયાહારજુઅલ
થીણતિગં; માણુઆઉ પમત્તંતા, અજોગિ અણુદીરગો ભયવં (૨૪)
સત્તા કમ્માણ ઠિઈ, બંધાઇલદ્ધ અત્તલાભાણં; સંતે અડયાલસયં,
જા ઉવસમુ વિજણુ બિઅતઇ એ (૨૫) અપુવ્વાઇચઉક્કે, અણ-
તિરિનિરયાઉ વિણુ બિયાલસયં; સમ્માઇચઉસુ સતગ–મયંમિ
ઇગચત્તસયમહવા (૨૬) ખવગંતુ પ૫૫ ચઉસુવિ, પણયાલં

નિરયતિરિયસુરાઉ વિણા; સત્તગવિણુ અડતીસં, જા અનિઅટ્ટીપઢમ ભાગો(૨૭)થાવરતિરિનિરયાયવ--દુગ થીણાતીગેગ વિગલ સાહારં; સોલખ્ખો દુવીસસયં, બીઅંસિ બીઅતિઅકસાયંતો (૨૮) તઈઆઇસુ ચઉદસતેર, બારછપણુ-ચઉતિહિયસય કમસો; નપુ-ઇત્થિહાસછગ-પુંસ, તુરિઅકોહ-મય-માય ખઓ(૨૯)સુહુમિદુસય લોહંતો, બીણુદુચરિમેગસય દુનિદ્દખઓ; નવનવઈ ચરિમસમએ, ચઉદંસણુ નાણુવિગ્ઘંતો (૩૦) પણુસીઇ સજોગિઅજોગિ, દુચરિમે દેવખગઇગંધદુગં, ફાસદ્ઠ વન્નરસતાણુ-બંધણસંઘાય-પણુ નિમિણું (૩૧) સંઘયણુઅથિરસંઠાણ-છક્ક અગુરુલહુચઉ અપજ્જત્તં; સાયંવ અસાયં વા, પરિત્તુવંગતિગ સુસ્સર નિઅં (૩૨) બિસયરિ ખઓ અચરિમે, તેરસમણુઅતસતિગ જસા-ઇજ્જં; સુભગ જિણુચ્ચ પણિંદિઅ, સાયાસાએગયરછેઓ (૩૩) નરઆણુપુવ્વિવિણા વા, બારસચરિમસમયંમિ જે ખવિઉં; પત્તો સિદ્ધિં દેવિંદ-વંદિઅં નમહ તં વીરં (૩૪)

કર્મગ્રન્થ ત્રીજો (બંધસ્વામિત્વ)

બંધવિહાણવિમુક્કં, વંદિય સિરિવદ્ધમાણુજિણુચંદં; ગઇ-આઇસુ વુચ્છં, સમાસઓ બંધસામિત્તં (૧) ગઇ ઇંદ્રિએ ય કાએ, જોએ વેએ કસાય નાણે ય; સંજમ દંસણુ લેસા, ભવ સમ્મે સન્નિ આહારે (૨) જિણુ સુરવિઉવાહારદુ, દેવાઉ ય નિરય સુહુમ વિગલતિગં;એગિંદિ થાવરાડડયવ,નપુ મિચ્છં હુંડ છેવટ્ઠં (૩) અણુમજ્ઝાગિઇસંઘયણુ, કુખગઇનિય ઇત્થિ દુહગથીણુતિગં; ઉજ્જોઅ તિરિદુગંતિરિ-નરાઉ નરઉરલદુગ રિસહં (૪) સુરઇ-ગુણુવીસવજ્જં, ઇગ સઉ ઓહેણુ બંધહિં નિરયા; તિત્થવિણુ મિચ્છિ સયં, સાસણિ નપુચઉવિણા છનુઇ (૫) વિણુઅણુછવ્વી-સમીસે, બિસયરિ સમ્મંમિ જિણુનરાઉજુઆ; ઇઅ રયણાઇસુ ભંગો, પંકાઇસુ તિત્થયરહીણો (૬) આજાણુમણુઆઉ ઓહે,

सत्तमीओ नरदुगुच्चविणु मिच्छे, इंगनवई सासाणे, तिरिआउ नपुंसचउ वज्जं (७) अणुचउवीसविरहिआ, सनरदुगुच्चा य सयरि मीसदुगे; सतरसओ ओहु मिच्छे, पज्जतिरिआ विणु जिणाहारं (८) विणु निरयसोल सासणि, सुराउअणुएगतीस विणु मीसे; ससुराउ सयरि सम्मे, बीअकसाओ विणा देसे (९) इंय चउगुणेसुवि नरा, परमजया सजिणु ओहु देसाई; जिणुठक्कारसहीणुं, नवसय अपज्जत्तिरिअनरा (१०) निरयव्व सुरा नवरं, ओहे मिच्छे इगिंदितिगसहिआ; कप्पदुगे वि य एवं, जिणुहीणा नेईभवणुवणे (११) रयणुव्व सणंकुमाराई, आणुयाई उज्जोयचउरहिआ; अपज्जतिरिअव्वनवसय,-मिगिंदिपुढविजलतरुविगले (१२) छन्नवई सासणि-विणु सुहुमतेर, केई पुणु गिति चउनवई; तिरिअनराऊहि विणा, ताणुपज्जत्ति न जंति जओ (१३) ओहु पणिंदितसे, गइतसे जिणिक्कारन-रतिगुच्च विणा; मणुवयजोगे ओहो, उरले नरभंगु तम्मिस्से (१४) आहारछग विणोहे, चउदससउ मिच्छि जिणुपणगहीणुं; सासणि चउनवई विना तिरिअनराऊ सुहुमतेर (१५) अणुचउवीसाई विणा, जिणुपणुजुअ सम्मि जोगिणो साय; विणु तिरिनराउ कम्मे वि, एवमाहारदुगि ओहो (१६) सुरओहो वेउव्वे, तिरिअनराउ रहिओ अ तम्मिस्से; वेअतिगाईम बिअतिअ, कसाय नव दु चउपंचगुणा (१७) संजलणतिगे नव दस लोभे, चउ अजई दुतिअनाणुतिगे; थारस अचक्खुचक्खुसु, पढमा अहक्खाय चरिमचउ (१८) मणनाणि सग जयाई, समइअछेअ चउ दुन्नि परिहारे, केवलदुगि दो चरमा, जयाइ नव मइसु ओहिदुगे (१९) अड उवसमि चउ वेअगि, खइए इक्कार मिच्छतगि देसे; सुहुमि अहाणुं तेरस, आहारागे निअ-निअगुणोहो (२०) परसुवसमि वट्ट ता, आउ न बंधंति तेणु अजयगुणे; देवमणुआउहीणो, देसाइसु पुणु सुराउ विणा (२१)

ઓહે અટ્ઠારસયં, આહારદુગૂણમાઇલેસતિગે; તં તિત્થોણંમિચ્છે, સાણાઇસુ સવ્વહિં ઓહો (૨૨) તેઊ નિરયનવૂણા, ઉજ્જોઅચઉ નિરયબારવિણુ સુક્કા; વિણુ નિરયબાર પમ્હા, અજિણાહારા ઇમા મિચ્છે (૨૩) સવ્વગુણ ભવ્વસન્નિસુ, ઓહુ અભવ્વા અસન્નિ મિચ્છિસમા; સાસણિ અસન્નિ સન્નિવ્વ, કમ્મણુભંગો અણાહારે (૨૪) તિસુ દુસુ સુક્કાઇગુણા, ચઉ સગ તેરત્તિ બંધસામિત્તં; દેવિંદસૂરિ રઇઅં, નેઅં કમ્મત્થયં સોઉં (૨૫)

કર્મગ્રન્થ ચોથો (ષડશીતિ)

નમિઅજિણું જિઅમગ્ગણ-ગુણઠાણુવઓગજોગલેસાઓ; બંધપ્પ-બહૂ ભાવે, સંખિજ્જાઇ કિમવિ વુચ્છં (૧)

[નમિયજિણું વત્તવ્વા, ચઉદસ જિઅઠાણુએસુ ગુણઠાણા; જોગુવઓગો લેસા, બંધુદઓદીરણા સત્તા (૧) તહ મૂલ ચઉદ મગ્ગણ-ઠાણેસુ બાસદ્ધિ ઉત્તરેસુ ચ; જિઅગુણ જોગુવઓગા, લેસપ્પબહું ચ છદ્ઠાણા (૨) ચઉદસગુણે-સુજિઅજે, ગુવઓગલેસા ય બંધહેઊ ય; બંધાઇચઉ અપ્પા-બહું ચ તો ભાવસંખાઇ (૩)]

ઇહ સુહુમબાયરેગિંદિ, બિતિચઉ અસન્નિસન્નિપંચિંદી; અપજ્જત્તા પજ્જત્તા, કમેણ ચઉદસ જિઅટ્ઠાણા (૨) બાયર-અસન્નિવિગલે, અપજ્જિજ્જપઢમબિઅસન્નિઅપજ્જત્તે; અજયજ્જુઅ સન્નિપજ્જે, સવ્વગુણા મિચ્છ સેસેસુ (૩) અપજ્જત્તછક્કિ કમ્મુરલ, મીસ જોગા અપજ્જ સન્નિસુ; તે સવિઉવ્વમીસ એસુ, તાણુપજ્જેસુ ઉરલ મન્ને (૪) સવ્વે સન્નિપજ્જત્તે, ઉરલં સુહુમે સભાસુ તં ચઉસુ; બાયરિ સવિઉવ્વિદુગં, પજ્જસન્નિસુ બાર ઉવઓગા (૫) પજ્જચઉરિંદિ-અસન્નિસુ, દુદંસદુઅનાણદસ-સુચક્ખુવિણા; સન્નિઅપજ્જે મણનાણ-ચક્ખુકેવલદુગ વિહૂણા (૬) સન્નિદુગિ છલ્લેસ, અપજ્જ બાયરે પઢમચઉતિ સેસેસુ; સત્તટ્ઠ બંધુદીરણ, સંતુદયા અટ્ઠ તેરસસુ (૭) સત્તટ્ઠ છેગ

અંધા, સંતુદયા સત્ત અદ્ઠ ચત્તારિ; સત્તદ્ઠ છ પંચ દુગં, ઉદ્દીરણા સન્નિપજ્જત્તે (૮) ગઇ ઇંદ્રિએ ય કાએ, જોએ વેએ કસાય નાણેસુ; સંજમ દંસણુ લેસા, ભવસમ્મે સન્નિ આહારે (૯) સુરનરતિરિનિરયગઇ, ઇગબિઅતિઅચઉપણિંદિઅછક્કાયા; ભૂજલજલણાનિલવણ, તસા ય મણુ વયણુ તણુજોગા (૧૦) વેઅ નરિત્થિ નપુંસા, કસાય કોહ–મય–માય–લોભત્તિ; મઇસુઅવહિ –મણુ-કેવલ, વિભંગ-મઇસુઅનાણુ સાગારા (૧૧) સામાઇઅ છેઅ પરિહાર, સુહુમ અહક્ખાયદેસજયઅજયા; ચક્ખુ અચક્ખુ ઓહી,કેવલદંસણુ અણાગારા(૧૨)કિણ્હા નીલા કાઊ, તેઊ પમ્હા ય સુક્ક ભવ્વિઅરા; વેઅગ ખઇગુવસમ મિચ્છ, મીસ સાસાણુ સન્નિઅરે (૧૩) આહારેઅર ભેઆ, સુરનિરયવિભંગ મઇસુઓહિદુગે; અમ્મત્તતિગે પમ્હા, સુક્કા સન્નીસુ સન્નિદુગં (૧૪) તમસન્નિ અપજ્જજન્તુયં, નરે સબાયરઅપજ્જ તેઉએ; થાવરઇગિંદિ પઢમા ચઉ, બાર અસન્નિ દુદુ વિગલે (૧૫) દસચરિમ તસે અજયા, હારગ તિરિ તણુ કસાય દુઅનાણે, પઢમતિલેસાભવિઅર, અચક્ખુનપુમિચ્છિ સવ્વેવિ (૧૬) પજ્જસન્ની કેવલદુગે, સંજમ મણુનાણુ દેસ મણુ મીસે; પણુચરિમપજ્જવયણે, તિય છ વ પજ્જિઅરચક્ખુમિ (૧૭) થીનરપણિંદિ ચરમા ચઉ, અણુહારે દુસન્નિ છ અપજ્જા; તે સુહુમઅપજ્જ વિણા, સાસણિ ઇત્તો ગુણે વુચ્છં (૧૮) પણ તિરિચ્ચિઉ સુરનિરએ, નરસન્નિપણિંદિ-ભવ્વતાસસવ્વે; ઇગવિગલ ભૂદગવણે, દુ દુ ચેગં ગઇતસ અભવ્વે (૧૯) વેઅતિકસાય નવ દસ, લોભે ચઉ અજઇ દુતિ અનાણુતિગે; બારસ અચક્ખુ ચક્ખુસુ, પઢમા અહખાઇ ચરિમ-ચઉ (૨૦) મણનાણિ સગ જયાઇ, સમઇઅ છેઅ ચઉ દુન્નિ પરિહારે; કેવલદુગિ દો ચરિમા–જયાઇ નવ મઇસુઓહિદુગે (૨૧) અડ ઉવસમિ ચઉ વેઅગિ, ખઇએ ઇક્કાર મિચ્છતિગિ દેસે; સુહુમે અ સઠાણું તેર, જોગ આહાર સુક્કાએ (૨૨) અસ-

ન્નિસુ પઢમદુગં, પઢમતિલેસાસુ છચ્ચ દુસુ સત્ત; પઢમંતિમદુગ અજયા, અણહારે મગ્ગણાસુ ગુણા (૨૩) સચ્ચેઅર મીસઅસચ્ચ, મોસ મણુ વય વિઉવ્વિ આહારા; ઉરલં મીસા કમ્મણુ, ઇઅ જોગા કમ્મ અણાહારે(૨૪)નરગઈ પણિંદિ તસ તણુ, અચક્ખુ નરનપુ કસાય સમ્મદુગે; સન્નિ છલેસા હારગ, ભવ મઈ સુઅ ઓહિદુગિ સવ્વે (૨૫) તિરિઇત્થિઅજય સાસણુ, અનાણુઉવસમઅભવ્વમિચ્છેસુ; તેરાહારદુગૂણા, તે ઉરલદુગૂણ સુરનિરએ (૨૬) કમ્મુરલદુગંથાવરિ, તે સવિઉવ્વિદુગ પંચ ઇંગિ પવણે, છ અસન્નિચરિમ-વઇજુઅ, તે વિઉવદુગૂણચઉ વિગલે (૨૭) કમ્મુરલમીસ વિણુ મણ, વઇસમઇઅ છે અ ચક્ખુમણનાણે; ઉરલદુગ કમ્મ પઢમ-તિમમણુવઇ કેવલદુગંમિ (૨૮) મણુવઇઉરલા પરિહારિ, સુહુમિ નવ તે ઉ મીસિસ્સાવઉવ્વા, દેસે સવિઉવ્વિદુગા, સકમ્મુરલમીસ અહક્ખાચે (૨૯) તિઅનાણુનાણુપણુચઉદંસણુભાર–જિઅલક્ખણુવઓગા; વિણુ મણનાણદુકેવલ, નવ સુર તિર-નિરય-અજ્જએસુ ૩૦)તસ જોઅ વેઅ સુક્કા–હાર નર પણિંદિ સન્નિ ભવિ સવ્વે;નયણેઅર પણુ લેસ્સા, કસાય દસ કેવલદુગૂણા(૩૧) ચઉરિંદિઅસન્નિદુ અન્નાણુ, દુદંસ ઇગતિથાવરિ અચક્ખુ; તિઅનાણ દંસણુદુગં, અનાણુતિગિ અભવિ મિચ્છદુગે (૩૨) કેવલ દુગે નિઅદુગં, નવ તિઅનાણુ વિણુ ખઇઅઅહક્ખાએ; દંસણુનાણુતિગં દેસિ, મીસિ અન્નાણુમીસં તં (૩૩) મણનાણુચક્ખુવજ્જા, અણહારે તિન્નિદંસ ચઉનાણા, ચઉનાણુસંજમોવસમવેઅગે ઓહિદંસે અ (૩૪) દો તેર તેર બારસ, મણે કમા અટ્ઠ દુ ચઉ ચઉ વયણે; ચઉ દુ પણુતિન્નિ કાયે. જિઅગુણુજોગોવઓગન્ને (૩૫) છસુ લેસાસુ સઠાણં, એગિંદિઅસન્નિ ભૂ દગ વણેસુ; પઢમા ચઉરો તિન્નિઉ, નારય–વિગલગ્ગિ––પવણેસુ (૩૬) અહક્ખા ય સુહુમ કેવલ-દુગિ સુક્કા છાવિ સેસઠાણેસુ; નર–નિરય-દેવ–તિરિઆ, થોવા દુ અસંખ અણંતગુણા

(३७) पण्ण चउ तिदु एगिंदी, थेावा तिन्निअहिया अणंत-गुणा; तस थेाव असंखगुणी, भूजलनिल अहियवणु णंता (३८) मणु-वयणु-कायजेागी, थेावा असंखगुणु अणंतगुणा; पुरिसा थेावा ईत्थी, संखगुणा-णंतगुणु दीवा (३९) माणी केाही मायी, लेाभी अहिय मणुनाणिणेा थेावा; ओहि असंखा मइ सुअ, अहिअ सम असंखविब्भंगा (४०) केवलिणेा णंतगुणा, मइसुअअन्नाणि णंतगुणु तुल्ला; सुहुमा थेावा परिहार, संखअहक्खाय संखगुणा (४१) छेय समइय संखा, देस असंखगुणु णंतगुणु अज्जया; थेाव असंख दुणंता, ओहि नयणु केवल अचक्खु (४२) पच्छाणुपुव्वि लेसा, थेावा दोऽसंख णंत दो अहिआ; अभविअर थेाव णंता, सासणु थेावेा वसम संखा (४३) मीसा संखा वेअग, असंखगुणु खइअ मिच्छ दु अणंता; सन्निअर थेाव णंता-णुहार थेावेअर असंखा (४४) सव्वजिअठाणु मिच्छे, सगसासणि पणु अपज्जत्त सन्नि-दुगं; सम्मे सन्नी दुविहेा, सेसेसुं सन्निपज्जत्तो (४५) मिच्छ-दुगि अजइ जेगा-हारदुगूणा अपुव्वपणुगे उ; मणुवइ उरलं सविउव्वि, मीसि सविउव्विदुग देसे (४६) साहारदुग पमत्ते, ते विउवाहारमीस विणु इअरे; कम्मुरलदुगंताइम-मणुवयण अजेगि न अजेगी (४७) तिअनाणु दुदंसाइम, दुगे अजइ देसि नाणुदंसतिगं; ते मीसि मीसा समणा, जयाइ केवलदु अंतदुगे (४८) सासणभावे नाणं, विउव्वगाहारगे उरलमिस्सं; नेगिंदिसु सासाणेा, नेहाहिगयं सुयमयं पि (४८) छसु सव्वा तेउतिगं, इगि छसु सुक्का अजेगि अलेसा, बंधस्स मिच्छ अविरई, कसाय जेगत्ति चउ हेऊ (५०) अभिगहिअ, मणु-भिगहिआ, भिनिवेसिय-संसइय--मणाभोगं; पणमिच्छ बार अविरई, मणकरणानिअमु छज्जिअवहेा (५१) नव सेाल कसाया पनर, जेग इअ उत्तरा उ सगवन्ना; इग चउ पणु

તિગુણેસુ, ચઉ તિ–દુ–ઇગપચ્ચએો અંધો (૫૨) ચઉમિચ્છમિ-ચ્છઅવિરઇ–પચ્ચઇઆ સાય સોલ પણુતીસા; જોગવિણુ તિપચ્ચ-ઇઆ–હારગજિણુવજ્જ સેસાએો (૫૩) પણુપન્ન પન્ના તિઅ-છહિઅ, ચત્તગુણુચત્ત છ્યઉદુગવીસા; સોલસ દસ નવ નવ સત્ત, હેઉણેા ન ઉ અજોગિંમિ (૫૪) પણુપન્ન મિચ્છિ હારગ–દુગૂણુ સાસાણિ પન્ન મિચ્છવિણુા; મીસદુગ કમ્મ અણ વિણુ, તિચત્ત મીસે અહ છચત્તા (૫૫) સદુમીસકમ્મ અજએે, અવિરઇ કમ્મુરલમીસ ણિકસાએે; મુત્તુ ગુણુચત્ત દેસે, છવીસ સાહારદુ પમત્તે (૫૬) અવિરઇ ઇગાર તિકસાય, વજ્જ અપમત્તિ મીસ દુગરહિઆ; ચઉવીસ અપુવ્વે પુણુ, દુવીસ અવિઉવ્વિ આહારે (૫૭) અછહાસ સોલ બાયરિ, સુહુમે દસ વેઅસંજલણુતિ વિણા; બીણુવસંતિ અલેાભા, સજોગિ પુવ્વુત્ત સગ જોગા (૫૮) અપ-મત્તંતા સત્તદ્ઠ, મીસ–અપુવ્વ બાયરા સત્ત; બંધઇ છસ્સુહુમેા એગ,–મુવરિમા બંધગા જોગી(૫૯) આસુહુમં સંતુદએે, અદ્ઠવિ મેાહનિણુ સત્ત બીણુંમિ; ચઉ ચરિમદુગે અદ્ઠ ઉ, સંતે ઉવસંતિ સત્તુદએે (૬૦) ઉઇરંતિ પમત્તંતા, સગદ્ઠ મીસદ્ઠ વેઅઆઉ વિણા; છગ અપમત્તાઈ તએેા, છપંચ સુહુમેા પાણુવસંતેા (૬૧)પણુ દેા બીણુ દુજોગી–ણુદીરગુઅજોગિ શ્રેાવ ઉવસંતા; સંખગુણુ બીણુ સુહુમા, નિઅટ્ટિઅપુવ્વ સમ અહિઆ (૬૨) જોગિ અપમત્ત ઇઅરે, સંખગુણા દેસ સાસણા મીસા; અવિરઇ અજોગિમિચ્છા, અસંખ ચઉરેા દુવે ણુંતા (૬૩) ઉવસમ ખય મીસેાદય–પરિણામા દુનવ દ્ઠાર ઇગવીસા; તિઅલેઅ સન્નિવાઇઅ, સમ્મં ચરણું પઢમભાવે (૬૪) બીએ કેવલજુઅલં, સમ્મં દાણા-ઇલદ્ધિ પણુ ચરણું; તઇએ સેસુવએેાગા, પણુ લદ્ધી સમ્મવિરઇ દુગં (૬૫) અન્નાણુમસિદ્ધત્તા, સંજમ લેસા કસાય ગઇ વેયા; મિચ્છં તુરિએ ભવ્વા, ભવ્વત્ત જિઅત્ત પરિણામે (૬૬) ચઉચઉ-ગઇસુ મીસગ, પરિણામુદએહિં ચઉ સંખઇએહિં; ઉવસમજુ-

એહિં વા ચઉ, કેવલિ પરિણામુદય ખઇએ (૬૭) ખય પરિણામિ સિદ્ધા, નરાણુ પણુ જોગુવસમસેઢીએ, ઇઅ પનર સન્નિવાઇઅ, ભેયા વીસં અસંભવિણો (૬૮) મોહેવ સમો મીસો, ચઉઘાઇસુ અટ્ઠકમ્મસુ અ સેસા; ધમ્માઈ પરિણામિઅ, ભાવે ખંધા ઉદઇએ વિ (૬૯) સમ્માઇચઉસુ તિગ ચઉ, ભાવા ચઉ પણુ વસામ શુવસંતે; ચઉ બીણાપુવ્વે તિન્નિ, સેસ ગુણઠાણુ ગેગજિએ (૭૦) સંખિજ્જેગમસંખં, પરિત્ત જુત્ત નિયપયજુયં તિવિહં; એવમણુંતંપિ તિહા, જહન્ન મજ્જુક્કસા સવ્વે (૭૧) લહુસંખિજ્જં દુચ્ચિઅ, અબો પરં મજ્ઝિમં તુ જા ગુરુઅં, જંબુદીવપમાણુય, ચઉપલ્લપરૂવણાઇ ઇમં (૭૨) પલ્લાણવટ્ઠિ અ સલાગ–પડિસલાગ–મહાસલાગકૂખા; જોઅણુસહસોગાઢા, સવેઇઅંતા સસિહ ભરિઆ (૭૩) તો દીવુદહિસુ ઇક્કિક્કં, સરિસવં ખિવિઅ નિટ્ઠિએ પઢમે; પઢમંવ તદંતં ચિય, પુણુ ભરિએ તંમિ તહ બીણે (૭૪) ખિપ્પઇ સલાગપલ્લેણુ, સરિસવો ઇઅ સલાગ–ખવણેણું; પુણ્ણો બીઓ અ તઓ, પુવ્વંપિ વ તંમિ ઉદ્ધરિએ (૭૫) ખિણે સલાગ તઇએ, એવં પઢમેહિં બીઅય ભરસુ; તેહિં તઇઅં તેહિં ય, તુરિઅંજા કિર કુડા ચઉરો (૭૬) પઢમતિપલ્લુદ્ધરિઆ, દીવુદહી પલ્લચઉ સરિસવા ય; સવ્વો વિ એગરાસી, રૂવૂણો પરમ સંખિજ્જં (૭૭) રૂવજુઅંતુ પરિત્તા, સંખં લહુ અસ્સ રાસિઅબ્ભાસે; જુત્તાસંખિજ્જં લહું, આવલિઆ સમય પરિમાણું (૭૮) ણિતિચઉ પંચમ-ગુણણે, કમા સગાસંખ પઢમચઉસત્તા; ડણંતા તે રૂવજુઆ, મજ્ઝા રૂવૂણ ગુરુપચ્છા (૭૯) ઇઅ સુત્તુત્ત અન્ને, વાગ્ગઅમિક્કસિ ચઉત્થય મસંખં; હોઇ અસંખાસંખં, લહું રૂવજુઅં તુ તં મજ્ઝં (૮૦) રૂવૂણ માઇમં ગુરુ, તિવગ્ગિઉં તત્થિમે દસકૂખેવે; લોગાગાસપએસા, ધમ્માડધમ્મેગજિઅદેસા (૮૧) ઠિઇબંધજ્ઝવસાયા, અણુભાગા જોગછેઅપલિભાગા; દુણ્હ ય સમાણુ સમયા, પત્તેઅ

નિગોઅએ ખિવસુ(૮૨)પણુ તંમિ તિવગ્ગિઅએ, પરિત્તણુંત લહુ તસ્સ રાસીણું; અબ્ભારે લહુજુત્તા-ણુંતં અભવ્વજિઅમાણું (૮૩) તવ્વગ્ગે પુણ જાયઇ, ણુંતાણુંત લહુ તંચ તિક્ખુત્તો; વગ્ગસુ તહવિ ન તં હોઇ, ડણુંતખેવે ખિવસુ છ ઇમે (૮૪) સિદ્ધા નિગોઅજીવા, વણસ્સઇ કાલ પુગ્ગલા ચેવ; સવ્વમલોગનહું પુણ, તિવગ્ગિઉં કેવલદુગંમિ (૮૫) ણિત્તેડણુંતાણુંતં, હવેઇ જિદ્દંતુ વવહરઇ ભન્જં; ઇઅ સુહુમત્થવિઆરો, લિહિઓ દેવિંદસૂરીહિં (૮૬)

કર્મગ્રન્થ પાંચમો (શતક)

નમિઅ જિણું ધુવબંધો-દયસંતા ધાઇ પુન્નપરિઅત્તા; સેઅર ચઉહવિવાગા, વુચ્છં બંધવિહ સામીઅ (૧) વન્નચઉ તેઅકમ્મા -ગુરુલહુ નિમિણોવઘાયભય કુચ્છા; મિચ્છ-કસાયા વરણા, વિગ્ઘં ધુવબંધિ સગચ્ચત્તા (૨) તણુવંગાગિઇ-સંઘયણ, જાઇ ગઇ-ખગઇ-પુવ્વિ જિણુસાસં;ઉજ્જોઆયવ-પરઘા,તસવીસા ગોઅવેઅણિઅં(૩) હાસાઇજુઅલદુગ વેઅ–આઉ તેવુત્તરી અધુવબંધી; ભંગા અણાઇસાઇ, અણુંતસંતુત્તરા ચઉરો (૪) પઢમબિઆ ધ્રુવઉદ-ઇસુ, ધુવબંધિસુ તઇઅવજ્જભંગતિગં; મિચ્છંમિતિન્નિભંગા, દુહાવિ અધુવા તુરીઅ ભંગા (૫) નિમિણથિરઅથિરઅગુરુઅ, સુહઅસુહતેઅકમ્મ ચઉવન્ના; નાણંતરાય દંસણુ, મિચ્છં ધ્રુવ-ઉદય સગવીસા (૬) થિરસુભિઅર વિણુ અધુવ, બંધી મિચ્છવિ-ણુમોહધુવબંધી; નિદ્દોવઘાય–મીસં, સમ્મં પણુ નવઈ અધ્રુવુદયા (૭) તસવન્નવીસ–સગતેઅ, કમ્મ ધુવબંધિ સેસ વેઅતિગં; આગિઇતિગ વેઅણિઅં, દુજુઅલ સગઉરલુસાસચઉ (૮) ખગઇતિરિદુગ નિઅં, ધુવસંતા સમ્મ મીસ મણુયદુગં; વિઉવ્વિ-છક્કાર જિણાઉ, હારસ ગુચ્ચા અધુવસંતા (૯) પઢમતિગુણેસુ મિચ્છં, નિઅમા અજ્જયાઇઅટ્ઠગે ભજ્જં; સાસાણે ખલુ સમ્મં;

સંતં મિચ્છાઇદ્દસગે વા (૧૦) સાસણુમીસેસુ ધુવં, મીસં મિચ્છા-
ઇનવસુ ભયણાએ; આઇદુગે અણુ નિચ્ચમા, ભઇઆ મીસાઇનવ-
ગંમિ (૧૧) આહારસત્તગં વા, સવ્વગુણે મિતગુણે વિણાતિત્થં;
નોભયસંતે મિચ્છો, અંતમુહુત્તં ભવે તિત્થે (૧૨) કેવલન્તુઅ-
લાવરણા, પણુ નિદ્દા બારસાઇમકસાયા; મિચ્છં તિ સવ્વઘાઇ,
ચઉનાણુ તિદંસણાવરણુ (૧૩) સંજલણ નોકસાયા, વિગ્ઘંઇઅ
દેસઘાઇય અધાઇ; પત્તેયતણુડદ્ઠાઉ, તસવીસા ગોઅદુગ–વન્ના
(૧૪) સુરનરતિગુચ્ચ સાયં, તસદ્દસ તણુવંગ વઇર ચઉરંસં;
પરઘા સગ તિરિઆઉ, વન્નચઉ પણિંદિસુભખગઇ (૧૫)
થાયાલ પુણ્ણપગઇ અપદ્ઠમસંઠાણ ખગઇ સંઘયણા;
તિરિદુગ અસાય નીએા, વધાયઇગ–વિગલનિરયતિગં (૧૬) થાવર
દસ વન્નચઉક્ક, ઘાઇ પણુયાલ સહિઅ બાસીઇ; પાવપયડિત્તિ
દોસુવિ, વન્નાઇગહા સુહા અસુહા (૧૭) નામધુવબંધિનવગં,
દંસણ પણનાણ વિગ્ઘ પરઘાયં; ભય કુચ્છ મિચ્છ સાસં, જિણ
ગુણતીસા અપરિઅત્તા (૧૮) તણુઅદ્ઠવેઅ દુજુઅલ, કસાય
ઉજ્જોઅ ગોઅદુગ નિદ્દા; તસવીસાઉ પરિત્તા, ખિત્તવિવાગાડણુપુ-
વ્વીઓ (૧૯) ઘણુઘાઇ દુગોઅ જિણા, તસિઅરતિસુભગદુભગ-
ચઉસાસં; જાઇતિગ જિઅવિવાગા, આઉ ચઉરો ભવવિવાગા(૨૦)
નામધુવોદય ચઉતાણુ–વઘાયસાહારણિઅરુજ્જોઅતિગં; પુગ્ગલવિ-
વાગિ બંધો, પયઈ ઠિઈ રસ પએસ ત્તિ (૨૧) મૂલપયડીણ
અડસત્ત, છેગબંધેસુ તિન્નિ ભૂગારા; અપ્પતરા તિઅ ચઉરો,
અવટ્ઠિઆ નહુ અવત્તવ્વો(૨૨)એગાદહિગે ભૂઓ,એગાઇ ઊણગંમિ
અપ્પતરો; તમ્મત્તોડવટ્ઠિયઓ, પઢમે સમએ અવત્તવ્વો (૨૩)
નવ છચ્ચઉદ્દંસે દુદુ. તિદુ મોહે દુઇગવીસ સત્તરસ; તેરસ નવ
પણુ ચઉ તિ દુ, ઇક્કો નવ અદ્ઠ દસ દુન્નિ (૨૪) તિપણુછ–
અદ્ઠનવહિઆ–વીસા તીસેગતીસ ઇગ નામે; છસ્સગચઅદ્ઠતિગંધા,
સેસેસુ ય ઠાણુમિક્કિક્કં (૨૫) વીસયરકોડિકોડી, નામે ગોએ અ

સત્તરીમોહે; તીસિયરચઉસુ ઉદહી, નિરયસુરાઉંમિ તિત્તીસા (૨૬) મુત્તું અકસાયઠિઈ, બાર મુહુત્તા જહન્ન વેઅણિએ; અટ્ઠટ્ઠ નામગોએસુ, સેસએસું મુહુત્તંતો (૨૭) વિગ્ઘાવરણુ અસાએ, તીસં અટ્ઠાર સુહુમવિગલતિગે, પઢમાગિઇસંઘયણે, દસ દુસુવરિમેસુ દુગવુડ્ઢી (૨૮) ચાલીસ કસાએસું, મિઉલહુનિદ્ધુણ્હસુરહિસિઅમહુરે; દસ દોસડ્ઢ સમહિઆ, તે હાલિદ્ધંણિલાઈણું (૨૯) દસ સુહવિહ ગઇ ઉચ્ચે, સુરદુગ–થિરછક્ક પુરિસ રઇ હાસે; મિચ્છે સત્તરિ માણુદુગ–ઇત્થી સાએસુ પન્નરસ (૩૦) ભયકુચ્છઅરઇસોએ, વિઉવ્વિતિરિઉરલનિરયદુગનીએ; તેઅપણુ અથિરછક્કે, તસચઉ થાવર ઇગ પણિંદી (૩૧) નપુંકુખગઇસાસચઉ–ગુરુછક્ખડરુકૂખસીયદુગ્ગંધે; વીસં કોડાકોડી, એવઇઆબાહ વાસસયા (૩૨) ગુરુ કોડિકોડિએંતો, તિત્થાહારાણુ ભિન્નમુહુ બાહા; લહુઠિઇ સંઅગુણુણા, નિરતિરિઆણાઉ પલ્લતિગં (૩૩) ઇંગ વિગલ પુવ્વકોડી, પલિઆડસંખંસ આઉચઉ અમણા; નિરુવકમાણુ છમાસા, અબાહ સેસાણુ ભવતંસો (૩૪) લહુઠિઇબંધો સંજલણ,–લોહપણુવિગ્ઘનાણુદંસેસુ; ભિન્નમુહૂત્તં તે અટ્ઠ, જસુચ્ચે બારસ ય સાએ (૩૫) દોઇગમાસો પકૂખો, સંજલણુતિગે પુમટ્ઠ વરિસાણિ; સેસાણુક્કોસાબ્ધો, મિચ્છત્તઠિઇ જં લદ્ધં (૩૬) અયમુક્કોસોગિંદિસુ, પલિયાડસંખંસહીણુ લહુબંધો; કમસો પણુવીસાએ, પન્ના સય સહસ સંગુણિઓ (૩૭) વિગલઅસન્નિસુ જટ્ઠો, કણિટ્ઠઓ પલ્લસંખભાગૂણો; સુરનિરયાઉ સમા દસ–સહસ્સ સેસાઉ ખુડ્ડભવં (૩૮) સવ્વાણુ વિ લહુબંધે, ભિન્નમુહુ અબાહ આઉજિટ્ઠઠેવિ; કેઇ સુરાઉસમં જિણુ–મંતમુહૂ બિંતિ આહારં (૩૯) સત્તરસ સમહિઆ કિર, ઇગાણુપાણુંમિ હુંતિ ખુડ્ડભવા; સગતીસસયતિહુત્તર–પાણૂ પુણ ઇંગમુહુત્તંમિ (૪૦) પણુસટ્ઠિસહસ્સ પણુસય–છત્તીસા ઇંગમુહુત્તખુડ્ડભવા; આવલિઆણું દોસય–છપ્પન્ના

એગમુહૂભવે (૪૧) અવિરયસમ્મો તિત્થં, આહારદુગામરાઉ ય પમત્તો; મિચ્છદ્દિટ્ઠી બંધઇ, જિટ્ઠઠિઇં સેસ પયડીણું (૪૨) વિગલસુહુમાઉગતિગં, તિરિમણુઆ સુરવિઉવ્વિનિરયદુગં; એગિંદિ થાવરાયવ, આઇસાણા સુરુક્કોસં (૪૩) તિરિઉરલદુગુજ્જોઅં, છિવટ્ઠ સુરનિરય સેસ ચઉગઇઆ; આહારજિણુમપુવ્વો, ડનિઅટ્ટિસંજલણપુરિસલહું (૪૪) સાયજ્જસુચ્ચાવરણા, વિગ્ઘં સુહુમો વિઉવ્વિ છ અસન્ની; સન્ની વિ આઉ બાયર–પજ્જેગિંદી ઉ સેસાણું (૪૫) ઉક્કોસજહન્નેઅર, ભંગા સાઈ અણાઈ ધુવ અધુવા; ચઉહા સગ અજહન્નો, સેસતિગે આઉ ચઉસુ દુહા(૪૬) ચઉહેઓ અજહન્નો, સંજલણાવરણનવગવિગ્ઘાણું; સેસતિગિ સાઇ અધુવો, તહ ચઉહા સેસપયડીણું (૪૭) સાણાઇઅપુવ્વંતે અયરંતો, કોડિકોડિઓ ન હિગો; બંધો નહુ હીણો ન ય, મિચ્છેભવ્વિઅરસન્નિમિ (૪૮)જઇલહુગંધોબાયર, પજ્જઅસંખગુણસુહુમપજ્જડહિગો; એસિઅપજ્જાણુ લહૂ, સુહુમેઅર અપજ્જપજ્જગુરુ (૪૯) લહુબિઅપજ્જઅપજ્જે, અપજ્જે અરબિઅગુરુડહિગો એવં; તિચઉઅસન્નિસુ નવરં, સંખગુણો બિઅઅમણુપજ્જે (૫૦) તો જઇજિટ્ઠો બંધો, સંખગુણો દેસવિરયહરિસઅરો; સમ્મચઉ સન્નિચઉરો, ઠિઇબંધાણુક્રમ–સંખગુણા (૫૧) સવ્વાણુવિ જિટ્ઠઠિઇ, અસુભા જં સાઇસંકિલેસેણું; ઇઅરા વિસોહિઓ પુણ, મુત્તું નરઅમરતિરિઆઉં (૫૨) સુહુમનિગો–આઇખણુપ્પ, જોગ બાયર ય વિગલઅમણુમણા; અપજ્જલહુપઢમદુગુરુ, પજ્જહરિસિઅરોઅસંખગુણો (૫૩) અપજ્જત્તતસુક્કોસો, પજ્જજહન્નિઅરુ એવ ઠિઇઠાણા; અપજ્જેઅર સંખગુણા, પરમપજ્જગિએ અસંખગુણા (૫૪) પઇખણુમસંખગુણવિરિઅ, અપજ્જપઇઠિઇમસંખલોગસમા; અજ્ઝવસાયા અહિઆ, સત્તસુ આઉસુ અસંખગુણા (૫૫) તિરિનિરયતિ જોઆણું, નરભવજુઅ સચઉપલ્લ તેસટ્ઠં; થાવરચઉ ઇગવિગલા, યવેસુ પણુસીઇસયમયરા

(૫૬) અપઢમસંઘયણાગિઇ–ખગઇઅણુમિચ્છદુહગથીણુતિગં; નિઅનપુઇત્થિ દુતીસં, પણિંદિસુ અબંધઠિઇ પરમા (૫૭) વિજ-ઇસુ ગેવિજ્જે, તમાઇ દહસય દુતીસ તેસટ્ઠં; પણસીઈ સયબંધો, પલ્લતિગં સુરવિઉવ્વિદુગે (૫૮) સમયાદસંખકાલં, તિરિદુગ નીએસુ આઉ અંતમુહૂ; ઉરાલ અસંખપરટ્ટા, સાર્યાઠઈ પુવ્વકોડૂણા (૫૯) જલહિસયં પણસીઅં, પરઘુસ્સાએ પણિંદિ તસચઉગે; અત્તીસ સુહવિહગઇ– પુમ સુભગાતગુચ્ચ ચઉરંસે (૬૦) અસુખગઇન્નાઇ આગિઇ–સંઘયણાહાર–નિરય–જોઅદુગં; થિરસુભજ્જસ થાવરદસ–નપુંઇત્થી દુજુઅલ મસાયં (૬૧) સમ-યાદંતમુહુત્તં, મણુદુગ જિણ વઇર ઉરલુવંગેસુ; તિત્તીસયરા પરમો, અંતમુહુ લહૂવિ આઉજિણે (૬૨) તિવ્વો અસુહસુહાણું સંકેસવિસોહ્યિો વિવજ્જયઓ; મંદરસો ગિરિમહિરય જલરેહાસરિસકસાયેહિં (૬૩) ચઉઠાણુઇ અસુહો, સુહડન્નહા વિગ્ઘદેસઆવરણા; પુમસંજલણિગદુતિચઉ–ઠાણુરસા સેસ દુગમાઈ (૬૪) નિંબુચ્છુરસો સહજ્જે, દુતિ ચઉભા-ગકઢિચ્છક્કભાગંતો; ઇંગઠાણુઇ અસુહો, અસુહાણુ સુહો સુહાણું તુ (૬૫) તિવ્વમિગથાવરાયવ, સુરમિચ્છાવિગલસુહુમનિ-રયતિગં; તિરિમણુઆઉ તિરિનરા, તિરિદુગ છેવટ્ઠ સુરનિરયા (૬૬) વિઉવિસુરાહારદુગં, સુખગઇવન્નચઉતેઅજિણુસાયં; સમ્મચઉ પરઘા તસદસ, પણિંદિસાસુચ્ચ ખવગા ઉ (૬૭) તમ-તમગા ઉજ્જોઅં, સમ્મસુરા મણુઅઉરલદુગ વઇરં; અપમત્તો અમરાઉં, ચઉગઇ મિચ્છા ઉ સેસાણું (૬૮) થીણુતિગં અણુ મિચ્છં, મંદરસં સંજમુમ્મુહો મિચ્છો; બિઅતિઅકસાય અવિ-રય, દેસ પમત્તો અરઇ સોએ (૬૯) અપમાઇ હારગદુગં, દુનિદ્દ અસુવન્નહાસરઇકુચ્છા; ભયમુવઘાયમપુવ્વો, અનિઅટ્ટી પુરિસ સંજલણે (૭૦) વિગ્ઘાવરણે સુહુમો, મણુતિરિઆ સુહુમાવિગલ-તિગ આઉં; વેઉવ્વિછક્કમમરા, નિરયા ઉજ્જોઅ ઉરલદુગં (૭૧)

तिरिदुगनिअंतमतमा, जिणुभविरयनिरयविणिग्गथावरय;
असुहमायव सम्मो व, सायथिरसुभजसा सिअरा (७२) तस-
वन्नतेअचउमाणु, अगईदुग पणिंदि सारा परघुच्च;
संघयणा गिइंनपुथी, सुभगिअरति मिच्छचउगईआ (७३) चउतेअवन्न
वेअणिअ, नामणुक्कोस सेसधुवबंधी; धाइणं अजहन्नो, गोअे
दुविहो इमो चउहा (७४) सेसंमि दुहा छग दुग, णुगाई जा,
अभवणंतगुणिआणू; खंधा उरलोचिअवग्गणा उ, तह
अगहणंतरिआ (७५) एमेव विउव्वाहार-तेअभासाणुपाणु
मणुकम्मे; सुहुमा कमावगाहो, ऊणुणंगुल असंखंसो (७६)
इक्किक्कहिआ सिद्धा, णुंतंसा अंतरेसु अग्गहणा; सव्वत्थ जह-
न्नुचिआ, निअणुंतंसाहिआ जिट्ठा (७७) अंतिमचउक्कासदुगंध
पंचवन्नरस कम्मखंधहलं; सव्वजिअणुंतगुणुरस, अणुजुत्त-
मणुं तयपएसं (७८) एगपएसोगाढं, निअसव्वपएसओ
गहेइ जिओ; थोवो आउ तदंसो, नामे गोअे समो अहिओ
(७९) विग्घावरणे मोहे, सव्वोवरि वेअणीइ जेणुप्पे; तस्स
कुहत्तं न हवइ, ठिइ विसेसेण सेसाणं (८०) निअजहंलद्ध-
दलिआ, णुंतंसो होइ सव्वघाईणं; अजहंतीणु विभजजइ,
सेसं सेसाणु पईसमयं (८१) सम्म दर सव्वविरई, अणुवीसं
नेअ दंसणवगे अ; मोहसम संत अवगे, णीणु सन्नोगिअर
गुणसेढी (८२) गुणसेढी दलरयणा, णुसमयमुदयादसंखगुणणाओ;
सेयगुणा पुणु कमसो, असंखगुणनिज्जरा जीवा (८३)
पलिआऽसंखंस मुढू, सासणइअरगुणु-अंतर हस्सं; गुरु
मिच्छि बे छसट्ठी इअरगुणे पुग्गलद्धंतो (८४) उद्धारअद्ध-
णित्तं, पलिअ तिहा समय वाससय समएे; केवहारो हीवो
दहि-आउ तसाईपरिमाणं (८५) हव्वे णित्ते काले, भावे
चउह दुह णायरो सुहुमो; होइ अणंतुस्सप्पिणि-परिमाणो
पुग्गलपरट्टो (८६) उरलाइसत्तगेणं, एगजिओ मुअइ कुसिअ

સવ્વઅણુ; જત્તઅકાલિ સ થૂલો, દવ્વે સુહુમો સગન્નયરા (૮૭) લોગપએસોસપ્પિણિ–સમયા અણુભાગણંઘઠાણુ ય; જહતહ કમમરણેણું, પુદ્ગઠા ખિત્તાઈ થૂલિઅરા (૮૮) અપ્પયરપયડિબંધી, ઉક્કડજોગી અ સન્નિપજ્જત્તો; કુણઇ પએસુક્કોસં, જહન્નયં તસ્સ વચ્ચાસે (૮૯) મિચ્છઅજયચઉ આઊ, બિતિગુણવિણુમોહિસત્ત-મિચ્છાઈ; છણ્હં સત્તરસ સુહુમો, અજયા દેસા બિતિકસાએ (૯૦) પણુ અનિઅટ્ટીસુખગઇ, નરાઉ–સુરસુભગતિગ–વિઉવ્વિ-દુગં; સમયઉરંસમસાયં, વઇરં મિચ્છો વ સમ્મો વા (૯૧) નિદ્દાપયલાદુજુઅલ– ભયકુચ્છાતિત્થ સમ્મગો સુજઈ; આહાર-દુગં સેસા, ઉક્કોસપએસગા મિચ્છો (૯૨) સુમુણી દુન્નિ અસન્ની, નિરયતિગ–સુરાઉસુરવિઉવ્વિદુગં; સમ્મો જિણું જહન્નં, સુહુ-મનિગોઆઇખણિ સેસા (૯૩) દંસણછગ ભયકુચ્છા, બિતિતુરિ-અકસાય વિગ્ઘનાણાણું; મૂલછગેડણુક્કોસો, ચઉહ દુહા સેસિ સવ્વત્થ (૯૪) સેઢિઅસંખિજ્જંસે, જોગદ્ઠાણાણિ પયડિ ઠિઈ-લેસ્મા; ઠિઇબંધજ્ઝવસાયા–ણુભાગઠાણા અસંખગુણા (૯૫) તત્તો કમ્મપએસા, અણંતગુણિઆ તએ રસચ્છેઆ; જોગા પયડિપ-એસં, ઠિઇઅણુભાગં કસાયાઓ (૯૬) ચઉદસરજ્જૂ લોગો, બુદ્ધિકએ સત્તરજ્જુમાણુઘણો; તદ્દીહિગપએસા, સેઢી પયરો અ તવ્વગ્ગો (૯૭) અણુ દંસ નપુંસિત્થી, વેઅચ્છક્કં ચ પુરિસ-વેઅં ચ; દો દો એગંતરિએ, સરિસે સરિસં ઉવસમેઇ (૯૮) અણુ મિચ્છમીસસમ્મં, તિઆઉઇગવિગલથીણતિગુન્નેઅં; તિરિ નિરય થાવરદુગં, સાહારાયવ અડ નપુત્થી (૯૯) છગપુમસંજ-લણા દો, નિદ્દાવિગ્ઘાવરણુએ નાણી; દેવિંદસૂરિ લિહિઅં, સયગમિણું આયસરણટ્ઠા (૧૦૦)

એક હજાર ભાર (૩૮૧૨૭૯૭૦ મણનો ભાર) લોઢાનો ગોળો જેસથી દેવનાખે, તે અવિચ્છિન્ન, ૬ મા૦ ૬ દિ૦ ૬ પહો૦ ૬ ઘડી ૬ સમય સુધી જેટલી જમીન કાપે તેને એક રાજલોક કહેવાય

કર્મગ્રન્થ છટ્ઠો (સપ્તતિકા)

સિદ્ધપએહિં મહત્થં, બંધોદયસંતપયડિઠાણાણું; વુચ્છં સુણ સંખેવં, નીસંદં દિટ્ઠિવાયસ્સ (૧) કઇ બંધંતો વેયઈ?, કઇ વા સંતપયડિઠાણાણિ; મૂલુત્તરપગઇસું, ભંગવિગપ્પા મુણેઅવ્વા (૨) અટ્ઠવિહસત્તછબ્બંધ એસુ, અટ્ઠેવ ઉદયસંતંસા; એગવિહે તિવિગપ્પો, એગવિગપ્પો અબંધંમિ (૩) સત્તટ્ઠબંધ અટ્ઠુદય સંત તેરસસુ જીવઠાણેસુ; એગંમિ પંચભંગા, દો ભંગા હુંતિ કેવલિણો (૪) અટ્ઠસુ એગવિગપ્પો, છસ્સુવિ ગુણસન્નિએસુ દુવિગપ્પો; પત્તેઅં પત્તેઅં, બંધોદયસંતકમ્માણું (૫) પંચ નવ દુન્નિ અટ્ઠાવીસા, ચઉરો તહેવ બાયાલા; દુન્નિ અ પંચ ય ભણિયા, પયડીઓ આણુપુવ્વીએ (૬) બંધોદયસંતંસા, નાણા-વરણંતરાઇએ પંચ; બંધોવરમેવિ ઉદય, સંતંસા હુંતિ પંચેવ (૭) બંધસ્સ ય સંતસ્સ ય, પગઇટ્ઠાણાઇ તિણ્ણિ તુલ્લાઇં; ઉદયટ્ઠાણાઇં દુવે, ચઉ પણુગં દંસણાવરણે (૮) બીઆવરણ નવબંધએ સુ, ચઉપંચઉદય નવસંતા; છચ્ચઉબંધે ચેવં ચઉ-બંધુદએ છલંસા ય (૯) ઉવરયબંધે ચઉ પણુ, નવંસ ચઉરુદય ચચ્ચચઉસંતા; વેઅણિઆઉયગોએ, વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છં (૧૦) ગોઅંમિ સત્તભંગા, અટ્ઠય ભંગા હવંતિ વેઅણિએ; પણુ નવ નવ પણુ ભંગા, આઉચઉક્કે વિ કમસો ઉ (૧૧) બાવીસ ઇક્કવીસા, સત્તરસં તેરસેવ નવ પંચ; ચઉ તિગ દુગં ચ ઇક્કં, બંધટ્ઠાણાણિ મોહસ્સ (૧૨) એગં વ દો વ ચઉરો, એત્તો એગાહિઆ દસુક્કોસા; ઓહેણુ મોહણિજ્જે, ઉદયટ્ઠાણા-ણિ નવ હુંતિ (૧૩) અટ્ઠય સત્ત ય છચ્ચઉ, તિગ દુગ એગાહિઆ ભવે વીસા; તેરસ બારિક્કારસ, ઈત્તો પંચાઇ એગૂણા (૧૪) સંતસ્સ પયડિઠાણાણિ તાણિ મોહસ્સ હુંતિ પન્નરસ; બંધોદયસંતે પુણ, ભંગવિગપ્પા બહુ જાણ (૧૫)

છવ્વાવીસે ચઉ ઇગવીસે, સત્તરસ તેરસે દો દો; નવબંધગે વિ દુણિણ ઉ, ઇક્કિક્કમઓ પરં ભંગા (૧૬) દસ બાવીસે નવ ઇગવીસે, સત્તાઇ ઉદયકમ્મંસા; છાઈ નવ સત્તરસે, તેરે પંચાઇ અટ્ઠેવ (૧૭) ચત્તારિઆઇ નવબંધએસુ, ઉક્કોસ સત્તમુદયંસા; પંચવિહબંધગે પુણ, ઉદઓ દુણ્હં મુણેઅવ્વો(૧૮) ઇત્તો ચઉબંધાઈ, ઇક્કિક્કુદયા હવંતિ સવ્વેવિ, બંધોવરમે વિ તહા, ઉદયાભાવે વિ વા હુજ્જા (૧૯) ઇક્કગ છક્કિક્કારસ, દસ સત્ત ચઉક્ક ઇક્કગં ચેવ; એએ ચઉવીસગયા, બાર દુગિક્કંમિ ઇક્કારા (૨૦) નવતેસીઇસએહિં ઉદયવિગપ્પેહિં મોહિઆ જીવા; અઉણુત્તરિ સીઆલા, પયવિંદસએહિં વિન્નેઆ (૨૧) નવપંચાણુઉવસએ, ઉદયવિગપ્પેહિં મોહિઆ જીવા;અઉણુત્તરિ એગુત્તરિ, પયવિંદસએહિં વિન્નેઆ (૨૨) તિન્નેવ ય બાવીસે, ઇગવીસે અટ્ઠાવીસ સત્તરસે, છચ્ચેવ તેર નવ બંધએસુ પંચેવ ઠાણુણિ (૨૩) પંચવિહ ચઉવિહેસું, છ છક્ક સેસેસુ જાણ પંચેવ; પત્તેઅં પત્તેઅં ચત્તારિ અ બંધવુચ્છેએ (૨૪) દસ નવ પન્નરસાઇ, બંધોદય-સંત પયડિઠાણુણિ; ભણિઆણિ માહણિજ્જે, ઇત્તોનામં પરં વુચ્છં (૨૫) તેવીસ પન્નવીસા, છવ્વીસા અટ્ઠવીસ ગુણતીસા; તીસેગતીસમેગં, બંધટ્ઠાણાણિ નામસ્સ (૨૬) ચઉ પણવીસા સોલસ, નવ બાણઉઇસયા ય અડયાલા; એયાલુત્તર છાયાલ, સયા ઇક્કિક્ક બંધવિહી (૨૭) વીસિગવીસા ચઉવીસગા ઉ, એગાહિઆ ય ઇગતીસા; ઉદયટ્ઠાણાણિ ભવે, નવ અટ્ઠ ય હુંતિ નામસ્સ (૨૮) ઇક્ક બિઆલિક્કારસ, તિત્તીસા છસ્સયાણિ તિત્તીસા; બારસ સત્તરસસયાણુહિગાણિ-બિપંચસીઇહિં(૨૯) અઉણુત્તીસિક્કારસ, સયાણિહિઅ સતરપંચસટ્ઠીહિં ઇક્કિક્કગં ચ વીસા, દદ્દહુદયંતેસુ ઉદયવિહી (૩૦) તિ દુનઉઈ ગુણનઉઈ, અડસી છસત્તરી અસીઈ ગુણસીઈ; અટ્ઠયછપ્પન્નત્તરિ, નવ અટ્ઠય નામસંતાણિ (૩૧) અટ્ઠ ય બારસ બારસ, બંધોદય સંત પયડિઠાણાણિ; એહિણાએસેણ ય, જત્થ જહાસંભવં વિભજે (૩૨) નવ પણગોદયસંતા, તવીસે

પન્નવીસ છવ્વીસે; અટ્ઠ ચઉરટ્ઠવીસે, નવ સત્તાવીસ તીસંમિ (૩૩) એગેગમેગતીસે, એગે એગુદય અટ્ઠ સંતંમિ; ઉવરયબંધે દસ દસ, વેઅગસંતંમિ ઠાણાણિ (૩૪) તિવિગપ્પ પગઇ ઠાણેહિં જીવગુણસન્નિએસુ ઠાણેસુ; ભંગા પઉંજિઅવ્વા, જત્થ જહા સંભવો ભવઇ (૩૫) તેરસસુ જીવ સમાસેસુ, નાણંતરાય તિવિગપ્પો; દંસંમિ તિદુવિગપ્પો, કરણું પઇ ઇત્થ અવિગપ્પો (૩૬) તેરે નવ ચઉ પણુગં, નવ સંતેગંમિ ભંગ-મિક્કારા; વેઅણિ આઉય ગોએ, વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છં (૩૭) પજ્જત્તગ સન્નિઅરે, અટ્ઠ ચઉક્કં ચ વેઅણિઅભંગા; સત્ત ય તિગં ચ ગોએ, પત્તેઅં જીવઠાણેસુ (૩૮) પજ્જત્તાડપ-જ્જત્તગ, સમણે પજ્જત્તઅમણુ સેસેસુ; અટ્ઠાવીસં દસગં નવગં પણુગં ચ આઉસ્સ (૩૯) અટ્ઠસુ પંચસુ એગે, એગ દુગં દસ ય મોહબંધગએ; તિગ ચઉ નવ ઉદયગએ, તિગ તિગ પન્નરસ સંતંમિ (૪૦) પણુ દુગ પણુગં પણુ ચઉ, પણુગં પણુગા હવંતિ તિન્નેવ; પણુ છપ્પણુગં છચ્છ–પ્પણુગં અટ્ઠટ્ઠ દસગં તિ (૪૧) સત્તેવ અપજ્જત્તા, સામી સુહુમા ય બાયરા ચેવ; વિગલિંદિઆઉ તિન્નિઉ, તહ ય અસન્ની અ સન્ની અ (૪૨) નાણંતરાય તિવિહમવિ, દસસુ દો હુંતિ દોસુ ઠાણેસુ; મિચ્છાસાણે બીએ, નવ ચઉ પણુ નવ ય સંતંસા (૪૩) મિસ્સાઈ નિઅટ્ટીઓ, છ ચ્ચઉ પણુ નવ ય સંતકમ્મંસા; ચઉબંધ તિગે ચઉપણુ, નવંસ દુસુ જુઅલ છસ્સંતા (૪૪) ઉવસંતે ચઉ પણ નવ, ખીણે ચઉરુદય છચ્ચ ચઉ સંતા; વેઅણિ આઉઅ ગોએ, વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છં (૪૫) ચઉ છસ્સુ દુન્નિ સત્તસુ, એગે ચઉગુણિસુ વેઅણિઅભંગા; ગોએ પણુ ચઉ દો તિસુ, એગટ્ઠસુ દુન્નિ ઇક્કંમિ (૪૬) અટ્ઠનવછાહિગવીસા, સોલસ વીસં ચ બારસ છ દોસુ; દો ચઉસુ તીસુ ઇક્કં, મિચ્છાઇસુ આઉએ ભંગા (૪૭) ગુણઠાણએસુ

અદ્ધસુ, ઇક્કિક્કં મોહણબંધઠાણું તુ; પંચ અનિઅટ્ટિઠાણે, બંધોવરમો પરં તત્તો (૪૮) સત્તાઈ દસ ઉ મિચ્છે, સાસાયણમીસએ નવુક્કોસા; છાઈ નવ ઉ અવિરએ, દેસે પંચાઈ અટ્ઠેવ (૪૯) વિરએ અએાવસમિએ, ચઉરાઈ સત્ત છચ્ચ પુવ્વંમિ; અનિઅટ્ટિબાયરે પુણ, ઇક્કો વ દુવે વ કે દ્વયંસા (૫૦) એગં સુહુમસરાગે, વેએઇ અવેઅગા ભવે સેસા; ભંગાણું ચ પમાણું, પુવ્વુદ્દિટ્ઠેણુ નાયવ્વં (૫૧) ઇક્ક છડિક્કારિક્કા–રસેવ, ઇક્કારસેવ નવ તિન્નિ; એએ ચઉવીસગયા, બાર દુગે પંચ ઇક્કંમિ (૫૨) બારસ પણુસટ્ઠિ સયા, ઉદયવિગપ્પેહિં મોહિઆ જીવા; ચુલસીઈ સત્તુત્તરિ, પયવિંદસએહિં વિન્નેઆ (૫૩) અટ્ઠગ ચઉ ચઉ ચઉરટ્ઠગા ય, ચઉરો અ હુંતિ ચઉવીસા; મિચ્છાઇ અપુવ્વંતા, બારસ પણુગં ચ અનિઅટ્ટી (૫૪) જોગોવઓગલેસા, ઇએહિં ગુણિઆ હવંતિ કાયવ્વા; જે જત્થ ગુણટ્ઠાણે, હવંતિ તે તત્થ ગુણકારા (૫૫) અટ્ઠટ્ઠટ્ઠી બત્તીસં, બત્તીસં સટ્ઠિમેવ બાવન્ના; ચોઆલં દોસુ વીસા, વિઅ મિચ્છમાઇસુ સામન્નં (૫૬) તિન્નેગે એગેગં, તિગ મીસે પંચ ચઉસુ તિગ પુવ્વે; ઇક્કાર બાયરંમિ ઉ, સુહુમે ચઉ તિન્નિ ઉવસંતે (૫૭) છન્નવ છક્કં તિગ સત્ત, દુગં દુગ તિગ દુગંતિ અટ્ઠ ચઉ; દુગ છચ્ચઉ દુગ પણુ ચઉ, ચઉ દુગ ચઉ પણુગ એગ ચઉ (૫૮) એગેગમટ્ઠ એગેગમટ્ઠ, છઉમત્થ કેવલિજિણાણું; એગ ચઉ એગ ચઉ, અટ્ઠ ચઉ દુ છક્કમુદયંસા (૫૯) ચઉ પણુવીસા સોલસ, નવ ચત્તાલા સયા ય બાણુઉઈ; બત્તીસુત્તર છાયાલ–સયા મિચ્છસ્સ બંધવિહી (૬૦) અટ્ઠ સયા ચઉસટ્ઠી, બત્તીસસયાઇં સાસણે ભેઆ; અટ્ઠાવીસાઇસું, સવ્વાણુડટ્ઠહિગછન્નઉઈ (૬૧) ઇગચત્તિગાર બત્તીસ, છસય ઇગતીસિગારનવનઉઈ; સતરિગસિગુતીસચ્ચઉદ, ઇગારચઉસટ્ઠિ મિચ્છુદયા (૬૨) બત્તીસ દુન્નિ અટ્ઠ ય, બાસીઈ સયાયપંચ નવ ઉદયા; બારહિઆ તેવીસા,

आवन्निक्कारस सया य (६३) दो छक्कट्ठ चउक्कं, पणु नव इक्कार छक्कगं उदया; नेरइआईसु सत्ता, ति पंच इक्कारस चउक्कं (६४) इग विगलिंदिअ सगले, पणु पंचय अट्ठ बंधठाणाणि; पणु छक्किक्कारुदया, पणु पणु बारस य संताणि (६५) इअ कम्मपगइठाणाणि, सुट्ठु बंधुदयसंतकम्माणं; गइआइएहिं अट्ठसु, चउप्पयारेण नेआणि (६६) उदयस्सुदीरणाए, सामित्ताओ न विज्जइ विसेसो; मुत्तूण य इगयालं, सेसाणं सव्वपयडीणं (६७) नाणंतराय-दसगं, दंसणु नव वेअणिज्ज मिच्छत्तं; सम्मत्त लोभ वेआ-उआणि नवनाम उच्चं च (६८) तित्थयराहारग-विरहिआउ, अज्जेइ सव्वपयडीओ; मिच्छत्तवेअगो, सासणोवि गुणवीससेसाओ (६९) छायालसेस मीसो, अविरयसम्मो तिआलपरिसेसा; तेवन्न देसविरओ, विरओ सगवन्नसेसाओ (७०) इगुणट्ठि मप्पमत्तो, बंधइ देवाउअस्स इअरोवि; अट्ठावन्न मपुव्वो, छप्पन्नं वावि छव्वीसं (७१) बावीसा एगूणं, बंधइ अट्ठारसंतमनिअट्टी; सत्तरस सुहुमसरागो, सायमबोहो सजोगुत्ति (७२) एसो ओ बंधसामित्त-ओहो गइआइएसु वि तहेव; ओहाओ साहिज्जइ, जत्थ जहा पयडिसब्भावो (७३) तित्थयरदेवनिरयाउअं च, तिसु तिसु गइसु बोधव्वं अवसेसा पयडीओ, हवंति सव्वासु वि गइसु(७४)पढमकसायचउक्कं, दंसणतिग सत्तगा विउवसंता; अविरयसम्मत्ताओ, जाव निअट्टित्ति नायव्वा (७५) सत्तट्ठ नव य पनरस, सोलस अट्ठारसेव गुणवीसा; एगाहि दु चउवीसा, पणुवीसा आयरे जाणु (७६) सत्तावीसं सुहुमे, अट्ठावीसं च मोहपयडीओ; उवसंतवीआराओ, उवसंता हुंति नायव्वा (७७) पढमकसायचउक्कं, इक्तो मिच्छत्त मीस सम्मत्तं; अविरयसम्मे देसे, पमत्ति अपमत्ति णीअंति (७८) अनिअट्टिआयरे थीणु-जिद्धितिग-निरयतिरिअनामाओ; संखिज्जइमे सेसे, तप्पा-

ઉગ્ગાએો ખીઅંતિ (૭૯) ઇત્તો હણઇ કસાયદ્ઠગંપિ પચ્છા નપુંસગં ઇત્થિં; તો નોકસાયછક્કં, છુહઇ સંજલણકોહંમિ (૮૦) પુરિસિં કોહે કોહં, માણે માણું ચ છુહઇ માયાએ; માયં ચ છુહઇ લોહે, લોહં સુહુમંપિ તો હણઇ (૮૧) ખીણકસાયદુચરિમે, નિદ્દં પયલં ચ હણઇ છઉમત્થો; આવરણમંતરાએ, છઉમત્થો ચરમસમયંમિ (૮૨) દેવગઇસહગયાએો, દુચરમસમયં ભવિઅંમિ ખીઅંતિ; સવિવાગેઅરનામા, નીઆગોઅંપિ તત્થેવ (૮૩) અન્નયર વેઅણ્ણીઅં, મણુઆઉઅ સુચ્ચગોઅ નવનામે; વેએઇ અજોગિજિણો, ઉક્કોસજહન્નમિક્કારા (૮૪) મણુઅગઇજાઇ તસ બાયરં ચ પજ્જત્તસુભગમાઇજ્જં; જસકિત્તી તિત્થયરં, નામસ્સ હવંતિ નવ એઆ (૮૫) તચ્ચાણુપુવ્વિસહિઆ, તેરસ ભવસિદ્ધિઅસ્સ ચરમંમિ; સંતંસગમુક્કોસં જહન્નયં બારસ હવંતિ (૮૬) મણુઅગઇસહગયાએો, ભવખિત્તવિવાગ–જિઅવિવાગાએો; વેઅણિઅન્નયરુચ્ચં, ચરમસમયંમિ ખીયંતિ (૮૭) અહસુઇઅસયલજગસિહર મરુઅનિરુવમસહાવસિદ્ધિસુહં; અનિહણમવ્વાબાહં, તિસ્સણસારં અણુહવંતિ (૮૮) દુરહિગમ નિઉણ પરમત્થ–રુઇરબહુભંગદિટ્ઠિવાયાએો; અત્થા અણુસરિઅવ્વા, બંધોદયસંતકમ્માણું (૮૯) જો જત્થ અપડિપુન્નો, અત્થો અપ્પાગમેણ બદ્ધોત્તિ; તં ખમિઊણ બહુસુઆ, પૂરેઊણું પરિકહંતુ (૯૦) ગાહગ્ગં સયરીએે, ચંદમહત્તર મયાણુસારીએે; ટીગાઇ નિઅમિઆણું, એગૂણા હોઇ નઉઇએો(૯૧)

બૃહત્સંગ્રહણી

નમિઉં અરિહંતાઇં, ઠિઇભવણેા ગાહણા ય પત્તેયં; સુરનારયાણ વુચ્છં, નરતિરિયાણું વિણા ભવણું (૧) ઉવવાય–ચવણ–વિરહં, સંખં ઇગ સમઇયં ગમાગમણેું; દસ વાસસહસ્સાઇં, ભવણવઇણું જહન્ન ઠિઇ (૨) ચમર બલિ સારમહિઅં, તદ્દેવીણું તુ તિન્નિ ચત્તારિ; પલિયાઇં સડ્ઢાઇં, સેસાણું નવ–

નિકાયાણું (૩) દાહિણુ દિવડ્ઢપલિયં, ઉત્તરઓ હુન્તિ દુન્નિ દેસૂણા; તદ્દેવીમદ્ધપલિયં દેસૂણું આઉમુક્કોસં (૪) વંતરિયાણુ જહન્નં, દસવાસસહસ્સ પલિયમુક્કોસં; દેવીણું પલિયદ્ધં, પલિયં અહિયં સસિરવીણું (૫) લક્ખેણુ સહસ્સેણુ ય, વાસાણુ ગહાણુ પલિય મેએસિ; ઠિઇ અદ્ધં દેવીણું, કમેણુ નક્ખત્ત તારાણું (૬) પલિયદ્ધં ચઉભાગો, ચઉઅડભાગાહિગા ઉ દેવીણું; ચઉન્નુઅલે ચઉભાગો, જહન્નમડભાગ પંચમએ (૭) દો સાહિ સત્ત સાહિય, દસ ચઉદસ સત્તર અયર જા સુક્કો; ઇક્કિક્ક મહિય મિત્તો, જા ઇગતીસુવરિ ગેવિજ્જે (૮) તિત્તીસાણુત્તરેસુ, સોહમ્માઇસુ ઇમા ઠિઇ જિટ્ઠા; સોહમ્મે ઇસાણે, જહન્ન ઠિઇ પલિયમહિયં ચ (૯) દો સાહિ સત્ત દસ ચઉદસ, સત્તર અયરાઇંજા સહસ્સારે; તપ્પરઓ ઇક્કિક્કં, અહિયં જાણુત્તરચઉક્કે (૧૦) ઇગતીસ સાગરાઇં, સવ્વટ્ઠે પુણુ જહન્નઠિઇ નત્થિ; પરિગ્ગહિયાણિયરાણિ ચ, સોહમ્મીસાણુ દેવીણું (૧૧) પલિયંઅહિયં ચ કમા, ઠિઇ જહન્ના ઇઓ ય ઉક્કોસા; પલિયાઇં સત્ત પન્નાસ, તહ ય નવ પંચવન્ના ય (૧૨) પણુ છ ચઉ સુઉ અદ્ધ ય, કમેણુ પત્તેય-મગ્ગમહિસીઓ; અસુર નાગાઇ વંતર, જોઇસ કપ્પ દુગિંદાણું (૧૩) દુસુ તેરસ દુસુ ણારસ, છ પણુ ચઉ ચઉ દુગે દુગે ય ચઉ; ગેવિજ્જણુત્તરે દસ, ણિસૃટ્ઠિ પયરા ઉવરિ લોએ (૧૪) સોહ-મુક્કોસ ઠિઇ, નિયપયર વિહત્ત ઇચ્છ સંગુણિઓ; પયરુક્કોસ ઠિઇઓ, સવ્વત્થ જહન્નઓ પલિયં (૧૫) સુરકપ્પઠિઇવિસેસો, સગપયરવિહત્ત ઇચ્છ સંગુણિઓ; હિઠિલ્લઠિઇસહિઓ, ઇચ્છિય પયરંમિ ઉક્કોસા (૧૬) કપ્પસ્સ અંતપયરે, નિયકપ્પ-વડિંસયા વિમાણાઓ; ઇંદ નિવાસા તેસિં, ચઉદિસિ લોગપાલાણું (૧૭) સોમજ્જમાણું સતિભાગ-પલિય વરૂણસ્સ દુન્નિ દેસૂણા; વેસમણે દો પલિયા, એસા ઠિઇલોગપાલાણું (૧૮) અસુરા નાગ સુવન્ના, વિજ્જુ અગ્ગી ય દીવ ઉદહી અ; દિસિ પવણુ થણિય દસવિહ

ભવણુવઇ તેસુ દુદુ ઇંદા (૧૯) ચમરે બલી અ ધરણે, ભૂયાણંદે
ય વેણુદેવે ય; તત્તો ય વેણુદાલી, હરિકંતે હરિસ્સહે ચેવ (૨૦)
અગ્ગિસિહ અગ્ગિમાણવ, પુન્ન વિસિટ્ઠે તહેવ જલકંતે; જલ-
પહ તહ અમિઅગઈ, મિયવાહણ દાહિણુત્તરઓ (૨૧) વેલંબે
ય પભંજણ, ઘોસ મહાઘોસ એસિમન્નયરો; જંબુદ્દીવં છત્તં,
મેરું દંડં પહુ કાઉં (૨૨) ચઉતીસા ચઉચત્તા, અટ્ઠતીસા ય
ચત્ત પંચણહં; પન્ના ચત્તા કમસો, લક્ખા ભવણાણ દાહિણઓ
(૨૩) ચઉ ચઉ લક્ખ વિહૂણા, તાવઇયા ચેવ ઉત્તર દિસાએ;
સવ્વેવિ સત્તકોડી, બાવત્તરિ હુન્તિ લક્ખા ય (૨૪)
રયણાએ વિટ્ઠવરિં, જોયણ સહસ્સં વિમુત્તુ તે ભવણા;
જંબુદ્દીવ સમા તહ, સંખમસંખિજ્જવિત્થારા (૨૫) ચુડામણિ
ફણિ ગરુડે, વજ્જે તહ કલસ સીહ અસ્સે ય; ગય મયર
વદ્ધમાણે, અસુરાઇણું મુણસુ ચિંધે (૨૬) અસુરા કાલા નગુ-દહિ,
પંડુરા તહ સુવન્ન દિસિ થણિયા; કણગાભ વિજ્જુ સિહિ દીવ,
અરૂણા વાઊ પિયંગુ નિભા (૨૭) અસુરાણ વત્થ રત્તા, નાગો-
-દહિ વિજ્જુ દીવ સિહિ નીલા; દિસિ થણિય સુવન્નાણું, ધવલા
વાઉણ સંઝરુઈ (૨૮) ચઉ-સટ્ઠિ સટ્ઠિ અસુરે, છચ્ચ સહસ્સાઇં
ધરણુમાઇણું; સામાણિયા ઇમેસિં, ચઉગ્ગુણા આયરક્ખા ય (૨૯)
રયણાએ પઢમ જોયણ-સહસ્સે હિટ્ઠવરિં સય સય વિહૂણે;
વંતરિયાણું રમ્મા, ભોમા નયરા અસંખિજ્જા (૩૦) બાહિં
વટ્ટા અંતો-ચઉરંસા અહો ય કણિયાસંઠાણા; ભવણુવઇણું તહ
વંતરાણ, ઇંદ ભવણાઓ નાયવ્વા (૩૧) તહિં દેવા વંતરિયા,
વરતરુણીગીયવાઇયરવેણું; નિચ્ચં સુહિયા પમુઇયા, ગયં પિ
કાલં ન યાણંતિ (૩૨) તે જંબુદ્દીવ ભારહ, વિદેહ સમ ગુરૂ
જહન્ન મજ્ઝિમગા; વંતર પુણ અટ્ઠવિહા, પિસાય ભૂયા તહા
જક્ખા (૩૩) રક્ખસ કિંનર કિંપુરિસા, મહોરગા અટ્ઠમા ય
ગંધવ્વા; દાહિણુત્તર ભેયા, સોલસ તેસિં ઇમે ઇંદા (૩૪)

કાલે ય મહાકાલે, સુરૂવ પડિરૂવ પુન્નભદ્દે ય; તહ ચેવ માણિભદ્દે ભીમે, ય તહા મહાભીમે(૩૫)કિંનર કિંપુરિસે સપ્પુરિસા, મહાપુરિસ તહય અઇકાયે; મહાકાય ગીયરઈ, ગીયજસે દુન્નિ દુન્નિ કમા (૩૬) ચિંધં કલંબ સુલસે, વડ ખટ્ટંગે અસોગ ચંપયએ; નાગે તુંબરુ અ ઝએ, ખટ્ટંગવિવન્જિયા રુક્ખા (૩૭) જક્ખ પિસાય મહોરગ, ગંધવ્વા સામ કિંનરા નીલા; રક્ખસ કિંપુરિસા વિય, ધવલા ભૂયા પુણો કાલા (૩૮) અણપન્ની પણપન્ની, ઇસિવાઈ ભૂયવાઇએ ચેવ; કંદીય મહાકંદી, કોહંડે ચેવ પયંગે ય (૩૯) ઇય પઢમન્નેયણસએ, રયણાએ અટ્ઠ વંતરા અવરે; તેસુ ઇહ સોલસિંદા, રુયગઅહો દાહિણુત્તરઓ (૪૦) સંનિહિએ સામાણે, ધાઇ વિહાએ ઇસીય ઇસીવાલે; ઇસર મહેસરે, વિ ય હવઇ સુવત્થે વિસાલે ય (૪૧) હાસે હાસરઈ વિ ય, સેએ ય ભવે તહા મહાસેએ; પયંગે પયંગવઈ વિ ય સોલસ ઇંદાણુ નામાઇ(૪૨) સામાણિયાણ ચઉરો; સહસ્સ સોલસ ય આયરક્ખાણું; પત્તેયં સવ્વેસિ, વંતરવઇ સસિરવીણું ચ (૪૩) ઇંદ સમ તાયતીસા, પરિસતિયા રક્ખ લોગપાલા ય; અણિય પઇન્ના અભિઓગા; કિબ્બિસં દસ ભવણ વેમાણી (૪૪) ગંધવ્વ નટ્ટ હય ગય, રહ ભડ અણિયાણિ સવ્વઇંદાણું; વેમાણિયાણ વસહા, મહિસા ય અહોનિવાસીણું (૪૫) તિત્તીસ તાયતીસા, પરિસતિયા લોગપાલ ચત્તારિ; અણિઆણિ સત્ત સત્તય, અણિયાહિવ સવ્વઇંદાણું (૪૬) નવરં વંતરનેઇંસ– ઇંદાણ ન હુન્તિ લોગપાલાઓ; તાયત્તીસભિહાણા,તિયસા વિ ય તેસિં ન હુ હુન્તિ (૪૭) સમભૂતલાઓ અટ્ઠહિં, દસૂણ જોયણસએહિં આરબ્ભ; ઉવરિ દસુત્તર જોયણ, સયંમિ ચિટ્ઠન્તિ જોઇસિયા (૪૮) તત્થ રવી દસજોયણ, અસીઇ તદુવરિંસસી ય રિક્ખેસુ; અહ ભરણિ સાઇ ઉવરિં, બહિં મૂલો ભિંતરે અભિઇ (૪૯) તાર રવી ચંદ રિક્ખા, બુહ સુક્કા જીવ મંગલ સણિયા;

સગ સય નઉય દસ અસિઇ, ચઉ ચઉ કમસો તિયા ચઉસુ (૫૦) ઇક્કારસ જોયણ સય, ઇગવીસિક્કાર સાહિયા કમસો; મેરુ અલોગાણાહં, જોઇસ ચક્કં ચરઇ ઠાઇ (૫૧) અદ્ધ કવિટ્ઠાગારા, ફલિહમયા રમ્મ જોઇસવિમાણા; વંતરનયરેહિંતો, સંખિજ્જગુણા ઇમે હુન્તિ (૫૨) તાઇ વિમાણાઇં પુણ, સવ્વાઇં હુન્તિ ફાલિહમયાઇં; દગફાલિહ મયા પુણ, લવણે જે જોઇસવિમાણા (૫૩) જોયણિગસટ્ઠિ ભાગા, છપ્પન્ન અડયાલ ગાઉ દુ ઇગ દ્ધં; ચંદાઇવિમાણાયામ–વિત્થડા અદ્ધમુચ્ચત્તં (૫૪) પણયાલ લકૂખ જોયણ, નરખિત્તં તત્થિમે સયા ભમિરા; નરખિત્તાઉ બહિં પુણ, અદ્ધપમાણા ઠિઆ નિચ્ચં (૫૫) સસિ રવિ ગહ નકૂખત્તા, તારાઓ હુન્તિ જહુત્તર સિગ્ઘા; વિવરીયા ઉ મહદ્ધિઅ, વિમાણવહગા કમેણેસિં (૫૬) સોલસ સોલસ અડ ચઉ, દો સુર સહસ્સા પુરઓ દાહિણઓ; પચ્છિમ ઉત્તર સીહા, હત્થી વસહા હયા કમસો (૫૭) ગહ અટ્ઠાસી નકૂખત્ત, અડવીસં તાર કોડિકોડીણું; છાસટ્ઠિ સહસ્સ નવસય, પણુહત્તરિ ઐગસસિસિન્નં (૫૮) કોડા કોડી સન્નં–તરં તુ મન્નન્તિ ખિત્તથોવતયા; કેઇ અન્ને ઉસ્સે–હંગુલમાણેણ તારાણું (૫૯) કિણ્હં રાહુ વિમાણું, નિચ્ચં ચંદેણ હોઇ અવિરહિયં; ચઉરંગુલમપ્પત્તં હિટ્ઠા ચંદસ્સ તં ચરઇ (૬૦) તારસ્સ ય તારસ્સ ય, જંબુદ્દીવંમિ અંતરં ગુરુયં; બારસજોયણસહસ્સા, દુન્નિસયા ચેવ બાયાલા (૬૧) નિસઢો ય નીલવંતો, ચાત્તારિસય ઉચ્ચ પંચસય કૂડા; અદ્ધં ઉવરિં રિકૂખા, ચરંતિ ઉભયટ્ઠ બાહાઓ (૬૨) છાવટ્ઠા દુન્નિ સયા, જહન્નમેયં તુ હોઇ વાધાએ; નિવ્વાઘાએ ગુરુલહુ, દો ગાઉ ય ધનુસયા પંચ (૬૩) માણુસ નગાઓ બાહિં, ચંદા સૂરસ્સ સૂર ચંદસ્સ; જોયણ સહસ્સ પન્નાસ, ણુણગા અંતરં દિટ્ઠં (૬૪) સસિ સસિ રવિ રવિ સાહિય, જોયણ લકૂખેણ અંતરં હોઇ; રવિ અંતરિયા સસિણો

સસિ અંતરિયા રવિ દિત્તા (૬૫) બહિયા ઉ માણુસુત્તરઓ, ચંદા સૂરા અવટ્ઠિઅ ઉજ્જોયા; ચંદા અભિઇ જુત્તા, સૂરા પુણ હુન્તિ પુસ્સેહિં (૬૬) ઉદ્ધારસાગર દુગે, સડ્ઢે સમએહિં તુલ્લદીવુદહી; દુગુણા દુગુણ પવિત્થર–વલયાગારા પઢમવજ્જં (૬૭) પઢમો જોયણ લક્ખં, વટ્ટો તં વેઢિઉં ઠિઆ સેસા; પઢમો જંબુદ્દીવો, સયંભૂરમણોદહી ચરમો (૬૮) જંબૂ ધાયઇ પુક્ખર, વારુણીવર ખીર ઘય ખોય નંદીસરા; અરુણ રુણુવાય કુંડલ, સંખ રુયગ ભુયગ કુસ કુંચા (૬૯) પઢમે લવણો જલહી, બીએ કાલોય પુક્ખરાઇસુ; દીવેસુ હુન્તિ જલહી દીવસમાણેહિં નામેહિં (૭૦) આભરણ વત્થ ગંધે, ઉપ્પલ તિલએ ય પઉમનિહિ રયણે; વાસહર દહ નઈઓ, વિજયા વક્ખાર કપ્પિંદા (૭૧) કુરુ મંદર આવાસા, કૂડા નક્ખત્ત ચંદ સૂરા ય; અન્નેવિ એવમાઈ, પસત્થવત્થૂણ જે નામા (૭૨) તન્નામા દીવુદહી, તિપડોયારા હુન્તિ અરુણાઈ; જંબૂલવણાઇયા, પત્તેયં તે અસંખિજ્જા (૭૩) તાણંતિમ સૂરવરાવભાસજલહી પરંતુ ઇક્કિક્કા; દેવે નાગે જક્ખે, ભૂએ ય સયંભૂરમણે ય (૭૪) વારુણીવર ખીરવરો, ઘયવર લવણો ય હુન્તિ ભિન્નરસા; કાલોય પુક્ખરોદહિ, સયંભૂરમણો ય ઉદગરસા (૭૫) ઇક્ખુરસ સેસજલહી, લવણે કાલોએ ચરિમિ બહુમચ્છા; પણ સગ દસ જોયણ સય, તણુ કમા થોવ સેસેસુ (૭૬) દો સસિ દો રવિ પઢમે, દુગુણા લવણંમિ ધાયઈ સંડે; બારસ સસિ બારસ રવિ, તપ્પભિઇ નિદ્દિટ્ઠસસિરવિણો (૭૭) તિગુણા પુવ્વિલજુયા, અણુંતરાણંતરંમિ ણિત્તંમિ; કાલોએ બાયાલા, બિસત્તરી પુક્ખરદ્ધંમિ (૭૮) દો સસિ દો રવિપંતી, એગંતરિયા છસટ્ઠિ સંખાયા; મેરું પયાહિણંતા, માણુસખિત્તે પરિઅડન્તિ (૭૯) એવં ગહાઈણો વિ હુ, નવરં ધુવપાસવત્તિણો તારા; તં ચિય પયાહિણંતા, તત્થેવ સયા પરિભમન્તિ (૮૦) પન્નરસ ચુલસી-

ઇસયં, ઇહ સસિરવિમંડલાઇં તક્ખિત્તં; જોયણ પણુસય દસહિય, ભાગા અડયાલ ઇંગસટ્ઠા (૮૧) તીસિ ગસટ્ઠા ચઉરો, ઇંગ ઇંગસટ્ઠસ્સ સત્ત ભઇયસ્સ; પણુતીસં ચ દુજોયણુ, સસિરવિણો મંડલંતરયં (૮૨) મંડલદસગં લવણે, પણુગં નિસઢંમિ હોઇ ચંદસ્સ; મડલઅંતરમાણું, જાણુપમાણું પુર કહિયં (૮૩) પણુસટ્ઠી નિસઢંમિય, દુન્નિયણાહા દુજોયણુંતરિયા; ઇગુણવીસં તુ સયં, સૂરસ્સ ય મંડલા લવણે (૮૪) સસિ રવિણો લવણંમિ ય, જોયાણુસયતિન્નિ તીસઅહિયાઇં; અસીયં તુ જોયણુસયં, જંબુદ્દીવંમિ પવિસન્તિ (૮૫) ગહરિક્ખતારસંખં, જત્થેચ્છસિ નાઉ મુદહિ દીવે વા; તસ્સસિહિ એગસસિણો, ગુણ સંખં હોઇ સવ્વગ્ગં (૮૬) બત્તીસટ્ઠાવીસા, બારસ અડ ચઉ વિમાણુ લક્ખાઇં; પન્નાસ ચત્ત છ સહસ્સ, કમેણ સોહમ્માઇસુ (૮૭) દુસુ સયચઉ દુસુ સય તિગ, મિગારસહિયં સયં તિગેહિટ્ઠા; મજ્ઝે સત્તુત્તરસય, મુવરિતિગે સયમુવરિ પંચ (૮૮) ચુલસીઇ લક્ખ સત્તાણુવઇ-સહસ્સા વિમાણુ તેવીસં: સવ્વગ્ગ મુડ્ઢ લોગંમિ, ઇંદયા ણિસટ્ઠિ પયરેસુ (૮૯) ચઉદિસિ ચઉ પંતીઓ, બાસટ્ઠિ વિમાણિયા પઢમપયરે; ઉવરિ ઇક્કિક્કહીણા, અણુત્તરે જાવ ઇક્કિક્કં (૯૦) ઇંદય વટ્ટા પંતીસુ, તો કમસો તંસ ચઉરંસા વટ્ટા; વિવિહા પુપ્ફવકિન્ના, તયંતરે મુત્તુ પુવ્વદિસિં (૯૧) એગં દેવેદીવે, દુવે ય નાગોદહીસુ બોધવ્વે; ચત્તારિ જક્ખદીવે, ભૂયસમુદ્દેસુ અટ્ઠેવ (૯૨) સોલસ સયંભૂરમણે, દીવેસુ પઇટ્ઠિયા ય સુરભવણા; ઇગતીસં ચ વિમાણા, સયંભૂરમણે સમુદ્દે ય (૯૩) વટ્ટં વટ્ટસ્સુવરિં તંસં તંસસ્સ ઉવરિમં હોઇ; ચઉરંસે ચઉરંસં ઉડ્ઢંતુ વિમાણસેઢીઓ (૯૪) સવ્વે વટ્ટવિમાણા, એગદુવારા હવન્તિ નાયવ્વા; તિન્નિ ય તંસવિમાણે, ચત્તારિ ય હુન્તિ ચઉરંસે (૯૫) પાગારપરિક્ખિતા; વટ્ટવિમાણા હવન્તિ સવ્વેવિ; ચઉરંસ વિમાણાણું, ચઉદિસિં

વેઇયા હેાઈ (૯૬) જત્તો વટ્ટ વિમાણા; તત્તો તંસસ્સ વેઇયા હેાઇ; પાગારેા બેાદ્ધવ્વેા, અવસેસેસુ તુ પાસેસુ (૯૭) આવલિયવિમાણાણું, અંતરં નિયમસેા અસંખિજ્જં; સંખિજ્જમસંખિજ્જં, ભણિયં પુપ્ફાવકિન્નાણું (૯૮) અચ્ચંતસુરહિગંધા, ફાસે નવણીયમઉયસુહફાસા; નિચ્ચુજ્જોયા રમ્મા, સયંપહા તે વિરાયંતિ (૯૯) જે દક્ખિણેણ ઇંદા, દાહિણુએા આવલી મુણેયવ્વા; જે પુણ ઉત્તર ઇંદા, ઉત્તરએા આવલી મુણે તેસિં (૧૦૦) પુવ્વેણ પચ્છિમેણ ય, સામન્ના આવલી મુણેયવ્વા; જે પુણ વટ્ટ વિમાણા, મજ્ઝિલ્લા દાહિણિલ્લાણું (૧૦૧) પુવ્વેણ પચ્છિમેણ ય, જે વટ્ટા તે વિ દાહિણિલ્લસ્સ; તંસ ચઉરંસગા પુણ, સામન્ના હુન્તિ દુણ્હં પિ (૧૦૨) પઢમંતિમપયરાવલિ, વિમાણમુહભૂમિ તસ્સમાસદ્ધં; પયરગુણમિદ્દહ કપ્પે, સવ્વગં પુપ્ફકિન્નિયરે (૧૦૩) ઇગદિસિપંતિવિમાણા, તિવિભત્તા તંસ ચઉરંસા વટ્ટા; તંસેસુ સેસમેગં ણિવ સેસ દુગસ્સ ઇક્કિક્કં (૧૦૪) તંસેસુ ચઉરંસેસુ ય, તેા રાસિતિગંપિ ચઉગુણું કાઉં; વટ્ટેસુ ઇંદયં ણિવ, પયરધણું મીલિયં કપ્પે (૧૦૫) સત્તસય સત્તવીસા, ચત્તારિસયા ય હુન્તિ ચઉનઉયા; ચત્તારિ ય છાસીયા, સેાહમ્મે હુન્તિ વટ્ટાઇ (૧૦૬) એમેવ ય ઈસાણે, નવરં વટ્ટાણુ હેાઇ નાણુત્તં; દેા સય અટ્ઠતીસા, સેસા જહ ચેવ સેાહમ્મે (૧૦૭)પુવ્વાવરા છ લંસા તંસા પુણ દાહિણુત્તરા બન્ને;અબ્ભિન્તર ચઉરંસા, સવ્વા વિ ય કણહરાઇએા (૧૦૮) ચુલસી અસિઈ બાવત્તરિ, સત્તરિ સટ્ઠી ય પન્ન ચત્તાલા; તુલ્લસુર તીસ વીસા, દસસહસ્સ આયરકૃણ ચઉગુણિયા (૧૦૯) કપ્પેસુ ય મિય મહિસેા, વરાહ સીહા ય છગલ સાલૂરા; હય ગય ભુયંગ ખગ્ગી, વસહા વિડમાઈ ચિંધાઇ (૧૧૦) દુસુ તિસુ તિસુ કપ્પેસુ, ઘણુદહિ ઘણુવાય તદુભયં ચ કામા; સુરભવણુપઇટ્ઠાણું, આગાસપઇટ્ઠિયા ઉવરિં (૧૧૧) સત્તાવીસસયાઇં, પુઢવિપિંડો

વિમાણઉચ્ચત્તં; પંચસયા કપ્પદુગે, પઢમે તત્તો ય ઇક્કિક્કં (૧૧૨) હાયઇ પુઢવીસુ સયં, વડ્ઢઇ ભવણેસુ દુ દુ દુ કપ્પેસુ; ચઉગે નવગે પણગે, તહેવ જાણુત્તરેસુ ભવે (૧૧૩) ઇગવીસ સયા પુઢવી, વિમાણુમિક્કારસેવ ય સયાઇં; બત્તીસ જોયણ સયા, મિલિયા સવ્વત્થ નાયવ્વા(૧૧૪)પણુ ચઉ તિ દુ વન્નવિમાણુ, સદ્ધય દુસુ દુસુ ય જા સહસ્સારો; ઉવરિ સિય ભવણુવંતર–જોઇસિયાણું વિવિહવન્ના (૧૧૫) રવિણો ઉદયત્થંતર, ચઉનવઇ સહસ્સ પણુસય છવીસા; બાયાલ સટ્ઠિ ભાગા, કક્કડસંકંતિ દિયહંમિ (૧૧૬) એયંમિ પુણો ગુણિએ, તિ પંચ સગ નવહિં હોઇ કમભાણું; તિગુણંમિ ય દોલક્ખા, તેસીઇ સહસ્સ પંચસયા (૧૧૭) અસીઇ છસટ્ઠિ ભાગા, જોયણ ચઉલક્ખ બિસત્તરિસહસ્સા; છચ્ચ સયા તેત્તીસા, તીસકલા પંચ ગુણિયંમિ (૧૧૮) સત્તગુણે છલક્ખા, ઇગસટ્ઠિ સહસ્સ છસય છાસીયા; ચઉપન્નકલા તહ નવ–ગુણંમિ અડલક્ખ સડ્ઢાઓ (૧૧૯) સત્તસયા ચત્તાલા, અટ્ઠારસકલા ય ઇય કમા ચઉરો; ચંડા ચવલા જયણા, વેગા ય તહા ગઈ ચઉરો (૧૨૦) ઇત્થ ય ગઈ ચઉત્થિં, જયણયરિં નામ કેઇ મન્નંતિ; એહિં કમેહિં મિમાહિ, ગઇહિં ચઉરો સુરા કમસો (૧૨૧) વિક્ખંભં આયામં, પરિહિં અબ્ભિંતરં ચ બાહિરિયં; જુગવં મિણંતિ છમ્માસ, જાવ ન તહાવિ તે પારં (૧૨૨) પાવંતિ વિમાણાણું, કેસિં પિહુ અહવ તિગુણયાઇએ; કમ ચઉગે પત્તેયં, ચંડાઇ ગઈ ઉ જોઇજ્જા (૧૨૩) તિગુણેણ કપ્પચઉગે, પંચગુણેણું તુ અટ્ઠસુ મુણિજ્જા; ગેવિજ્જે સત્તગુણેણું, નવગુણેણુત્તરચઉક્કે (૧૨૪) પઢમપયરંમિ પઢમે–કપ્પે ઉડુનામ ઇંદયવિમાણું; પણયાલલક્ખજોયણ, લક્ખં સવ્વુવરિ સવ્વટ્ઠં(૧૨૫)ઉડુ ચંદ રયય વગ્ગુ, વીરિયે વરુણે તહેવ આણંદે; બંભે કંચણ રુઇરે, ચંદ્ર અરુણે ય વરુણે ય (૧૨૬) વેરુલિય રુયગ રુઇરે, અંકે ફલિહે તહેવ તવણિજ્જે; મેહે

અગ્ઘ હલિદ્દે, નલિણે તહ લોહિયક્ખે ય (૧૨૭) વઈરે અંજણ વરમાલ, રિટ્ઠ દેવે ય સોમ મંગલએ; બલભદ્દે ચક્ક ગયા, સોવત્થિય ણંદિયાવત્તે (૧૨૮) આભંકરે ય ગિદ્ધી, કેઊ ગરુલે ય હોઇ બોધવ્વે; બંભે બંભહિએ પુણ, બંભુત્તર લંતએ ચેવ (૧૨૯) મહસુક્ક સહસ્સારે, આણય તહ પાણુએ ય બોધવ્વે; પુપ્ફે લંકાર આરણ, તહા વિય અચ્ચુએ ચેવ (૧૩૦) સુદંસણ સુપડિબદ્ધે, મણોરમે ચેવ હોઇ પઢમ તિગે; તત્તો ય સવ્વભદ્દે, વિસાલએ સુમણે ચેવ (૧૩૧) સોમણસે પીઇકરે, આઇચ્ચે ચેવ હોઇ તઇય તિગે; સવ્વટ્ઠસિદ્ધિ નામે, ઇંદયા એવ બાસટ્ઠી (૧૩૨) પણયાલીસં લક્ખા, સીમંતય માણુસં ઉડુ સિવં ચ; અપયટ્ઠાણે સવ્વટ્ઠ, જંબૂદીવે ઇમં લક્ખં (૧૩૩) અહ ભાગા સગ પુઢવીસુ, રજ્જુ ઇક્કિક્ક તહેવ સોહમ્મે; માહિંદ લંત સહસ્સાર, અચ્ચુઅ ગેવિજ્જ લોગંતે (૧૩૪) સમ્મત્ત ચરણ સહિયા, સવ્વં લોગં ફુસે નિરવસેસં; સત્ત ય ચઉદ્દસ ભાએ, પંચ ય સુય દેસવિરઇએ (૧૩૫) ભવણ વણ જોઇ સોહમ્મી–સાણે સત્તહત્થતણુમાણં; દુ દુ દુ ચઉક્કે ગેવિજ્જ–ણુત્તરે હાણિઇક્કિક્કં (૧૩૬) કપ્પ દુગ દુ દુ દુ ચઉગે, નવગે પણુગે ય જિટ્ઠ ઠિઇ અયરા; દો સત્ત ચઉદ્દ દ્ઢારસ, બાવીસિગતીસ તિત્તીસા (૧૩૭) વિવરે નાણિક્કુણે, ઇક્કારસગા ઉ પાડિએ સેસા; હત્થિક્કારસભાગા, અયરે અયરે સમહિયંમિ (૧૩૮) ચય પુવ્વસરીરાઓ, કમેણ ઇંગુત્તરાઇ વુડ્ઢીએ; એવં ઠિઇવિસેસા, સણુકુમારાઇતણુમાણું (૧૩૯) ભવધારણિજ્જ એસા, ઉત્તરવેઉવ્વિ જોયણા લક્ખં; ગેવિજ્જણુત્તરેસુઉત્તરવેઉવ્વિયા-નત્થિ(૧૪૦)સાહાવિયવેઉવ્વિય,તણુ જહન્ના કમેણ પારંભે;અંગુલ-અસંખભાગો,અંગુલસંખિજ્જભાગો ય(૧૪૧)સામન્નેણં ચઉવિહ –સુરેસુ બારસમુહુત્તઉક્કોસા; ઉવવાયવિરહકાલો, અહ ભવણાઇસુ પત્તેયં(૧૪૨)ભવણ વણ જોઇ સોહમ્મી-સાણેસુ મુહુત્ત ચઉવીસં;

તો નવદિણુ વીસમુહુ, બારસદિણુ દસમુહુત્તાય(૧૪૩)બાવીસ સડ્ઢ દ્વિયહા પણુપાલ અસીઇ દિણુ સયં તત્તો; સંખિજ્જા દુસુમાસા, દુસુ વાસા તિસુ તિગેસુ કમા(૧૪૪)વાસાણુ સયા સહસ્સા, લક્ખ તહ ચઉસુ વિજયમાઇસુ; પલિયા અસંગભાગો, સવ્વદ્ઠે સંખભાગો ય (૧૪૫) સવ્વેસિંપિ જહન્નો, સમઓ એમેવ ચવણુ વિરહો વિ; ઇગ દુતિસંખમસંખા, ઇગ સમએ હુન્તિ ય ચવંતિ (૧૪૬) નર પંચિંદિય તિરિયા–ણુપ્પત્તી સુરભવે પજ્જત્તાણું; અજ્જવસાય વિસેસા, તેસિં ગઇ તારતમ્મં તુ (૧૪૭) નરતિરિ અસંખજ્જવી, સવ્વે નિયમેણ જંતિ દેવેસુ; નિયઆઉય સમહીણા–ઉએસુ ઇસાણુ અંતેસુ (૧૪૮) જંતિ સમુચ્છિમતિરિયા ભવણુવણેસુ ન જોઇમાઇસુ; જં તેસિ ઉવવાઓ, પલિયાઉ સંખંસ આઊસુ (૧૪૯) બાલતવે પડિબદ્ધા, ઉક્કડરોસા તવેણ ચારવિયા; વેરેણ ય પડિબદ્ધા, મરિઉં અસુરેસુ જાયંતિ (૧૫૦) રજ્જુગહ વિસભક્ખણ–જલજલણુપવેસ તણહ છુહદુહઓ; ગિરિસિરપડણાઉ મુચ્ચા, સુહભાવાહુંતિ વંતરિયા (૧૫૧) તાવસ જાજોઇસિયા, ચરગપરિવ્વાય બંભલોગો જા; જા સહસ્સારો પંચિંદિ તિરિય જા અચ્ચુઓ સડ્ઢા (૧૫૨) જઇલિંગ મિચ્છદિટ્ઠી, ગેવિજ્જા જાવ જંતિ ઉક્કોસં; પયમવિ અસદ્દહંતો, સુત્તત્થં મિચ્છદિટ્ઠીઓ (૧૫૩) સુત્તં ગણુહરરઇયં, તહેવ પત્તેયબુદ્ધ રઇયં ચ; સુયકેવલિણા રઇયં, અભિન્નદસપુવ્વિણા રઇયં (૧૫૪) છઉમત્થસંજમાણું, ઉવવા ઉક્કોસઓ અ સવ્વદ્ઠે; તેસિં સડ્ઢાણું પિ ય, જહન્નઓ હોઇ સોહમ્મે (૧૫૫) લંતંમિ ચઉદપુવ્વિસ્સ તાવસાઈણુ વંતરેસુ તહા; એસો ઉવવાયવિહિ, નિર્યાકરિયઠિયાણુ સવ્વોવિ (૧૫૬) વજ્જરિસહનારાયં, પઢમં બીયં ચ રિસહ નારાયં; નારાય મદ્ધ નારાયં, કીલિયા તહ ય છેવટ્ઠં (૧૪૭) એએ છ સઘયણા, રિસહો પઢો ય કીલિયા વજ્જં; ઉભઓ મક્કડબંધો, નારાઓ હોઇ વિન્નેઓ (૧૫૮) છ ગબ્ભતિરિનરાણું

સમુચ્છિમપણિંદિવિગલ છેવટ્ટઠં; સુરનેરઇયા એગિંદિયા ય સવ્વે અસંઘયણા (૧૫૯) છેવટ્ઠેણું ઉ ગમ્મઇ, ચઉરો જા કપ્પ કીલિયાઇસુ; ચઉસુ દુ દુ કપ્પ વુડ્ઢી, પઢમેણું જાવ સિદ્ધી વિ (૧૬૦) સમચઉરંસે નગ્ગોહ, સાઇ વામણુ ય ખુજ્જ હુંડે ય; જીવાણુ છસંઠાણા, સવ્વત્થ સુલક્ખણું પઢમં (૧૬૧) નાહીએ ઉવરિણીયં, તઇયમહો પિટ્ઠિહઉયરઉર વજ્જ; સિરગીવ પાણિ પાએ, સુલક્ખણું તં ચઉત્થં તુ (૧૬૨) વિવરીયં પંચમગં, સવ્વત્થ અલક્ખણું ભવે છટ્ઠં; ગબ્ભયનરતિરિય છહા, સુરા સમા હુંડ્યા સેસા (૧૬૩) જંતિ સુરા સંખાઉ ય, ગબ્ભય પજ્જત્તમણુય તિરિએસુ; પજ્જત્તસુ ય બાયર–ભૂદગ પત્તેયગ વણેસુ (૧૬૪) તત્થાવિ સણંકુમાર–પભિઇ એગિંદિએસુ નો જંતિ; આણય પમુહા ચવિઉં, મણુએસુ ચેવ ગચ્છન્તિ (૧૬૫) દો કપ્પ કાયસેવી, દો દો દો ફરિસરૂવસદ્દેહિં; ચઉરો મણેણુ વરિમા, અપ્પવિયારા અણંતસુહા (૧૬૬) જં ચ કામસુહં લોએ, જં ચ દિવ્વં મહાસુહં; વીયરાયસુહસ્સ ય; ણંતભાગં પિ નગ્ઘઇ (૧૬૭) ઉવવાઓ દેવીણું, કપ્પ દુગં–જા પરઓ– સહસ્સારા; ગમણાગમણું નત્થિ, અચ્ચુય પરઓ સુરાણંપિ(૧૬૮) તિપલિય તિસાર તેરસ, સારા કપ્પ દુગ તઇયલંત અહો; કિબ્બિસિય ન હુન્તિ ઉવરિં, અચ્ચુય પરઓ ભિઓગાઈ (૧૬૯) અપરિગ્ગહદેવીણું, વિમાણુ લક્ખા છ હુંતિ સોહમ્મે; પલિયાઇ સમયાહિય, ઠિઇ જાસિં જાવ દસ પલિયા (૧૭૦) તાઓ સણંકુમારા–ણેવં વડ્ઢન્તિ પલિયદસગેહિં; જા બંભ સુક્ક આણય આરણ દેવાણુ પન્નાસા (૧૭૧) ઈસાણે ચઉ લક્ખા, સાહિય પલિયાઇ સમય આહિય ઠિઇ; જા પન્નર પલિય જાસિં તાઓ માહિંદદેવાણું (૧૭૨) એએણ કમેણુ ભવે, સમયાહિય પલિયદસગવુડ્ઢીએ; લંત સહસ્સાર પાણુય, અચ્ચુયદેવાણુ પણુ પન્ના (૧૭૩) કિણ્હા નીલા કાઊ, તેઊ પમ્હા ય સુક્ક લેસ્સાઓ;

ભવણ વણ પઢમ ચઉ લેસ, જોઇસ કપ્પ દુગે તેઉ (૧૭૪) કપ્પતિય પમ્હલેસા, લંતાઇસુ સુક્કલેસ હુન્તિ સુરા; કણુગાભ પઉમકેસર–વન્ના દુસુ તિસુ ઉવરિધવલા (૧૭૫) દસવાસ-સહસ્સાઇં, જહન્ન–માઉં ધરંતિ જે દેવા; તેસિં ચઉત્થાહારો, સત્તહિં થોવેહિં ઊસાસો (૧૭૬) આહિ વાહિ વિમુક્કસ્સ, નીસાસૂસ્સાસ એગગો; પાણુ સત્ત થોમો થોવો, સોવિ સત્તગુણો લવો (૧૭૭) લવ સત્તહત્તરીએ, હોઇ મુહુત્તો ઇમંમિ ઊસાસા; સગતીસ સય તિહુત્તર, તીસ ગુણા તે અહોરત્તે (૧૭૮) લક્ખ તેરસ સહસા, નઉયસયં અયરસંણયા દેવે; પક્ખેહિં ઊસાસો વાસસહસ્સેહિં આહારો (૧૭૯) દસવાસસહસ્સુવરિં, સમયાઈ જાવ સાગરં ઊણું; દિવસમુહુત્ત પુહુત્તા, આહારૂસાસ સેસાણું (૧૮૦) સરીરેણ ઓયાહારો, તયાઇ ફાસેણ લોમઆહારો; પક્ખે વા હારો પુણ, કાવલિઓ હોઇ નાયવ્વો (૧૮૧) ઓયાહારા સવ્વે અપજ્જત્ત પજ્જત્ત લોમ આહારો; સુરનિરય ઇગિંદિવિણા, સેસા ભવત્થા સપક્ખેવા (૧૮૨) સચિત્તચિત્તોભય, દુવો આહાર સવ્વતિરિયાણું; સવ્વનરાણું ચ તહા, સુરનેરઇયાણ અચ્ચિત્તો (૧૮૩) આભોગાણાભોગા, સવ્વેસિં હોઇ લોમઆહારો; નિરયાણું અમણુન્નો, પરિણમઇ સુરાણ સમણુન્નો(૧૮૪)તહ વિગલ નારયાણું, અંતમુહુત્તા સ હોઇ ઉક્કોસો; પંચિંદિતિરિનરાણું, સાહાવિઓ છટ્ઠ અટ્ઠમઓ(૧૮૫) વિગ્ગહગઇમાવન્ના, કેવલિણો સમુહયા અજોગી ય; સિદ્ધા ય અણાહારા, સેસા આહારગા જીવા (૧૮૬) કેસટ્ઠિ મંસ નહ રોમ, રુહિર વસ ચમ્મ મુત્ત પુરિસેહિં; રહિયા નિમ્મલદેહા, સુગંધનીસાસ ગયલેવા (૧૮૭) અંતમુહુત્તેણું ચિય, પજ્જત્તા તરુણપુરિસસંકાસા; સવ્વંગભૂસણધરા, અજરા નિરુયા સમા દેવા (૧૮૮) અણિમિસનયણા મણ–કજ્જસાહણા પુપ્ફદામ અમિલાણા; ચઉરંગુલેણ ભૂમિં, ન છિવન્તિ સુરા

જિણા બિંતિ (૧૮૯) પંચસુ જિણકલ્લાણેસુ, ચેવ મહરિસિતવાણુભાવાએ; જમ્મંતરનેહેણ ય, આગચ્છન્તિ સુરા ઇહયં (૧૯૦) સંકંતદિવ્વપેમા, વિસયપસત્તા સમત્તકત્તવ્વા; અણુહીણુમણુયકજ્જા, નરભવમસુહં ન ઇંતિ સુરા (૧૯૧) ચત્તારિ પંચ જોયણ સયાઈં ગંધો ય મણુયલોગસ્સ; ઉદ્ધં વચ્ચઇ જેણં, ન હુ દેવા તેણ આવન્તિ (૧૯૨) દોકપ્પ પઢવિં, દો દો દો બીય તઈયગં ચઉત્થિં; ચઉ ઉવરિમ ઓહીએ, પાસન્તિ પંચમં પુઢવિં (૧૯૩)સદ્દિઠં છ ગેવિજ્જા, સત્તમીયરે અણુત્તરસુરા ઉ; કિંચૂણલોગનાલિં, અસંખદીવુદહિ તિરિયં તુ (૧૯૪) બહુઅરગં ઉવરિમગા, ઉદ્ધં સવિમાણુચૂલિયબયાઇ; ઊણદ્ધસાગરે સંખજોયણા તપ્પરમસંખા (૧૯૫) પાણુવીસજોયણલહુ, નારય ભવણ વણ જોઇ કપ્પાણું; ગેવિજ્જણુત્તરાણ ય, જહસંખંઓહિ આગારા (૧૯૬) તપ્પાગારે પલ્લગ, પડહગ જલ્લરિ મુઇંગ પુપ્ફ જવે; તિરિયમણુએસુઓહિ, નાણાવિહસંઠિઓ ભણિઓ (૧૯૭) ઉડ્ઢં ભવણવણાણું, બહુગો વેમાણિયાણુડહો ઓહી; નારય જોઇસ તિરિયં, નરતિરિયાણું અણેગવિહો (૧૯૮) ઇય દેવાણું ભણિયં, ઠિઇ પમુહં નારયાણ વુચ્છામિ; ઇગ તિન્નિ સત્ત દસ સત્તર, અયર બાવીસ, તિત્તીસા (૧૯૯) સત્ત ય પુઢવીસુ ઠિઇ, જિટ્ઠોવરિમાઇ હિટ્ઠપુઢવીએ; હોઇ કમેણ કણિટ્ઠા, દસવાસ સહસ્સ પઢમાએ (૨૦૦) નવઇ સમ સહસ લકૂખા, પુવ્વાણું કોડી અયર દસ ભાગા; ઇક્કિક્કભાગ વુડ્ઢી, જા અયરં તેરસે પયરે (૨૦૧) ઇય જિટ્ઠજહન્ના પુણુ, દસ વાસ સહસ્સ લકૂખ પયરદુગે; સેસેસુ ઉવરિ જિટ્ઠા, અહો કણિટ્ઠાઉ પઇં પુઢવી (૨૦૨) ઉવરિખિઇ ઠિઇવિસેસો,

સગપયર વિહત્તુ ઇચ્છ સંગુણિએ; ઉવરિમખિઇ ઠિઇ સહિએ, ઇચ્છિયપયરંમિ ઉક્કોસા (૨૦૩) બંધણુ ગઇ સંઠાણા, ભેયા વન્ના ય ગંધ રસ ફાસા; અગુરુ લહુ સદ્દ દસહા, અસુહા વિય

પુગ્ગલા નિરએ (૨૦૪) નરયા દસવિહુવેયણુ, સી ઉસિણુ ખુહ પિવાસ કંડૂહિં; પરવસ્સં જર દાહં, ભય સોગં ચેવ વેયંતિ (૨૦૫)સત્તસુ ખિત્તજવિયણુા, અણુણુણુ કયાવિ પહરણેહિ વિણા; પહરણુકયા વિ પંચસુ, તિસુ પરમાહમ્મિય કયાવિ(૨૦૬)રયણુપ્પહ સક્કરપહ વાલુયપહ પંકપહ ય ધૂમપહા; તમપહા તમતમપહા, કમેણુ પુઢવીણુ ગોત્તાઇં (૨૦૭) ઘમ્મા વંસા સેલા, અંજણુ રિટ્ઠા મઘા ય માઘવઇ; નામેહિં પુઢવીઓ, છત્તાઇછત્તસંઠાણુા (૨૦૮)અસીય બત્તીસ અડવીસ, વીસા અટ્ઠાર સોલ અડસહસા; લક્ખુવરિ પુઢવિપિંડો, ઘણુદહિ ઘણુવાય તણુવાયા (૨૦૯) ગયણું ચ પઇટ્ઠાણું, વીસસહસ્સાઇં ઘણુદહીપિંડો; ઘણુતણુ વાયાગાસા, અસંખનેયણુ જુયા પિંડો (૨૧૦) ન ફુસંતિ અલોગં, ચઉદિસંપિ પુઢવી ય વલયસંગહિયા; રયણુાએ વલયાણું, છ ક્કપંચમ જોયણું સડ્ઢં (૨૧૧) વિક્ખંભો - ઘણુઉદહી, ઘણુતણુવાયાણુ હોઇ જહસંખં; સતિભાગ ગાઉયં, ગાઉયં ચ તહ ગાઉયતિભાગો(૨૧૨)પઢમમહીવલએસું,ખિવિજ્જ એયં કમેણુ બીયાએ; દુ તિ ચઉ પંચ છ ગુણું, તઈયાઇસુ તંપિ ખિવ કમસો (૨૧૩) મજ્ઝે ચિય પુઢવી અહે, ઘણુદહિપમુહાણુ પિંડપરિમાણું; ભણિયં તઓ કમેણું, હાયઇ જા વલયપરિમાણું (૨૧૪) તીસ પણુવીસ પન્નરસ, દસતિન્નિ પણુણ એગલક્ખાઇં; પંચ ય નરયા કમસો, ચુલસી લક્ખાઇં સત્તસુ વિ (૨૧૫) તેરિક્કારસ નવ સગ, પણુ તિન્નિગ પયર સવ્વિગુણુવન્ના; સીમંતાઇ અપ્પઇટ્ઠાણુંતા ઇંદયા મજ્ઝે (૨૧૬) તેહિંતો દિસિ વિદિસિ, વિણિગ્ગયા અટ્ઠ નિરયઆવલીઆ; પઢમે પયરે દિસિ ગુણુ–વન્ન વિદિસાસુ અડયાલા (૨૧૭) બીયાઇસુ પયરેસુ, ઇગ ઇગ હીણા ઉ હુન્તિ પંતીઓ; જાસત્તમીમહીપયરે, દિસિ ઇક્કિક્કો વિદિસિ નત્થિ (૨૧૮) ઇટ્ઠપયરેગ દિસિ–સંખઅડગુણુા ચઉવિણુા સઇંગસંખા; જહ સીમંતયપયરે, એગુણુનઉયા સયા

तिन्नि (२१९) अपयट्ठाणे पंच उ, पढमो मुहमंतिमो हवइ भूमी; मुहभूमी समासद्धं, पयरगुणं हेाइ सव्वधणं (२२०) छन्नवइसय तिवन्ना, सत्तसु पुढवीसु आवली निरया; सेस तियासी लक्खा, तिसय सियाला नवइ सहसा (२२१) तिसहस्सुच्चा सव्वे, संखमसंखिज्ज वित्थडायामा; पणयाल-लक्ख सीमंतओ य लक्खं अपइट्ठाणेा (२२२) छसु हिट्ठोवरि नेयणुसहस्स बावन्न सड्ढचरिमाओ; पुढवीओ नरय-रहियं, नरया सेसंमि सव्वासु (२२३) बिसहस्सूणा पुढवी, तिसहस्सगुणिएहिं नियपयरेहिं; ऊणा रुवूणु निय पयर-भाईया पत्थडंतरयं (२२४) पउणट्ठ धणु छ अंगुल, रयणाओ देहमाणुस्सेहो; सेसासु दुगुणु दुगुणुं, पणु धणु सय जावचरमाओ (२२५) रयणाओ पढमपयरे, हत्थतियदेहमाणु मणुपयरं; छप्पन्नंगुलसड्ढा, वुड्ढी जा तेरसे पुन्नं (२२६) जं देहपमाणुं उवरिमाओ, पुढवीइ अंतिमे पयरे; तं चिय हिट्ठिमपुढवी-पढमपयरंमि ओयव्वं (२२७) तं चेगुणुग सगपयर-भइयं बीयाइपयरवुड्ढिभवे; तिकर तिअंगुल करसत्त, अंगुला सट्ठिहगुणवीसं (२२८) पणधणु अंगुलवीसं, पनरसधणु दुन्नि हत्थ सड्ढा य; बासट्ठिधणुह सड्ढा, पणु पुढवी पयर वुड्ढि ईमा (२२९) इअ साहाविय देहो, उत्तरवेउव्विओ य तद्दुगुणो; दुविहेा वि जहन्न कमा, अंगुल असंख संखंसो (२३०) सत्तसु चउवीस मुहू, सग पन्नर दिणेग दु चउ छम्मासा; उववायचवणविरहो, ओहे बारस मुहुत्त गुरु (२३१) लहुओ दुहावि समओ, संखा पुण सुरसमा मुणेयव्वा; संखाउ पज्जत्त पाणुद्दि-तिरिनरा जंति नरएसु (२३२) मिच्छद्दिट्ठि महारंभ, परिग्गहेा तिव्वकोह निस्सीलेा; नरयाउअं निबंधइ, पावमई रुद्दपरिणामेा (२३३) असन्नि सरिसिव पक्खी, सीह उरगित्थि जन्ति जे छट्ठिं; कमसेा उक्कोसेणं, सत्तमवुढविं

મણુય મચ્છા (૨૩૪) વાલા દાઢી પફ્ખી, જલયર નરયાગયા ઉ અઇકૂરા; જંતિ પુણો નરએસુ, બાહુલ્લેણું ન ઉણુ નિયમો (૨૩૫)દો પઢમ પુઢવિગમણું, છેવટ્ઠે કીલિયાઇ સંઘયણે; ઇક્કિક્ક પુઢવિવુદ્ધી, આઇતિલેસ્સા ઉ નરએસું (૨૩૬)દુસુ કાઊ તઇયાએ, કાઊ નીલાય નીલ પંકાએ; ધૂમાએ નીલકિણ્હા, દુસુકિણ્હા હુન્તિ લેસ્સાઓ (૨૩૭) સુરનારયાણુ તાઓ, દવ્વલેસા અવટ્ઠિઆ ભણિયા; ભાવપરાવત્તીએ, પુણ એસિં હુન્તિ છલ્લેસા (૨૩૮) નિરઉવ્વટ્ટા ગબ્ભય, પજ્જત્ત સંખાઉ લદ્ધિ એએસિં; ચક્કિ હરિજુઅલ અરિહા, જિણજઇદિસિ સમ્મ પુહવિકમા (૨૩૯) રયણાએ ઓહિ ગાઉઅ, ચત્તારિ અદ્ધટ્ઠ ગુરુ લહુ કમેણુ; પઇ પુઢવિ ગાઉયદ્ધં, હાયઇ જા સત્તમિ ઇગદ્ધં (૨૪૦) ગબ્ભનર તિપલિયાઉ; તિગાઉ ઉક્કોસ તે જહન્નેણું; મુચ્છિમ દુહાવિ-અંતમુહૂ, અંગુલઅસંખભાગતણુ (૨૪૧) બારસમુહુત્ત ગબ્ભે, ઇયરે ચઉવીસ વિરહ ઉક્કોસો; જમ્મમરણેસુ સમઓ, જહન્ન સંખા સુરસમાણા (૨૪૨) સત્તમિ મહિ નેરઇએ, તેઉ વાઉ અસંખ નર તિરિએ; મુત્તૂણ સેસ જીવા, ઉપ્પજ્જંતિ નરભવંમિ (૨૪૩) સુર નેરઇએહિં ચ્યિય, હવંતિ હરિ અરિહ ચક્કિ બલદેવા; ચઉવિહસુર ચક્કિબલા, વેમાણિય હુન્તિ હરિ અરિહા (૨૪૪)હરિણો મણુસ્સ રયણાઇં, હુન્તિ નાણુત્તરેહિં દેવેહિં; જહ સંભવમુવવાઓ, હયગયએગિંદિયરયણાણું (૨૪૫) વામયમાણું ચક્કં, છત્તં દંડં દુહત્થયં ચમ્મં; બત્તીસંગુલખગ્ગો, સુવન્નકાગિણિ ચઉરંગુલિયા(૨૪૬) ચઉરંગુલો દુઅંગુલ પિહુલોય મણિ પુરોહિ ગય તુરયા; સોણાવઇ ગાહાવઇ, વડ્ઢઇ ઇત્થી ચક્કિરયણાઇં (૨૪૭) ચક્કં ધણુહં ખગ્ગો, મણી ગયા તહ ય હોઇ વણમાલા; સંખ નરા ચઉસુ ગઇસુ, જંતિ પંચસુવિ પઢમસંઘયણે; ઇગ દુ તિ જા અટ્ઠસયં, ઇગસમએ જંતિ તે સિદ્ધિં (૨૪૯)

વીસિત્થિ દસ નપુંસગ, પુરિસદ્ઢસયં તુ એગસમએણું; સિજ્ઝઈ ગિહિ અન્ન સલિંગ, ચઉ દસ અદ્ઢાહિય સયંચ (૨૫૦) ગુરુલહુ મજ્જિમ દો ચઉ, અદ્ઢસયં ઉડ્ઢહો તિરિયલોએ; ચઉ બાવીસદ્ઢસયં, દુ સમુદ્દે તિન્નિ સેસજલે(૨૫૧) નરયતિરિયાગયા દસ, નરદેવ ગઇઉ વીસ અદ્ઢસયં; દસ રયણા સક્કર વાલુયાઉ, ચઉ પંક ભૂદગએ(૨૫૨) છચ્ચ વણસ્સઇ દસ તિરિ, તિરિત્થી દસ મણુય વીસ નારીએ; અસુરાઇ વંતરા દસ, પણુ તદ્દેવિઉ પત્તેયં (૨૫૩) જોઇ દસ દેવિ વીસં, વેમાણિય-દ્ઢસય વીસ દેવીએ; તહ પુંવેએહિંતો, પુરિસો હોઊણ અદ્ઢસયં (૨૫૪) સેસદ્ઢ ભંગએસુ, દસ દસ સિજ્ઝન્તિ એગસમએણું; વિરહો છમાસ ગુરુએ, લહુ સમએ ચવણમિહ નત્થિ (૨૫૫) અહ સગ છ પંચ ચઉ તિન્નિ, ઇક્કો ય સિજ્જ-માણેસુ; બત્તીસાઇસુ સમયા, નિરંતરં અંતરં ઉવરિં (૨૫૬) બત્તીસા અડયાલા, સદ્ઠીબાવત્તરી ય બોધવ્વા; ચુલસીઇ છન્નવઈ દુરહિય–મદ્ઢુત્તર સયં ચ (૨૫૭) પણયાલલકૂખ-જોયણ,–વિક્ખંભા સિદ્ધ સિલ ફલિહવિમલા; તદુવરિગ જોયણંતે, લોગંતો તત્થ સિદ્ધઠિઇ (૨૫૮) બાવીસ સગ તિ દસવાસ–સહસ્સ ગણિતિદિણુ બેઇંદિયાઇસુ; બારસ વાસુણપણુ દિણુ, છમ્માસતિપલિયઠિઇજિદ્ઢા (૨૫૯) સણ્હા ય સુદ્ધ વાલુય, મણોસિલા સક્કરાય ખર પુઢવી; ઇંગ બાર ચઉદ સોલસ, દ્ઢારસ બાવીસ સમસહસ્સા (૨૬૦) ગબ્ભ ભુય જલચરોભય, ગબ્ભોરગ પુવ્વ કોડિ ઉક્કોસા; ગબ્ભચઉપ્પય-પક્ખિસુ, તિપલિય પલિયાઅસંખંસો (૨૬૧) પુવ્વસ્સ ઉ પરિ-માણું, સયરિં ખલુ વાસ કોડિલકૂખાએ; છપ્પન્નં ચ સહસ્સા, બોધવ્વા વાસકોડીણું (૨૬૨) સમુચ્છિમપણિંદિ થલખયર, ઉરગ ભુયગ જિદ્ઢઠિઇકમસો; વાસ સહસ્સા ચુલસી, બિસત્તરિ તિપન્ન બાયાલા (૨૬૩) એસા પુઢવાઇણું, ભવઠિઈ કાયઠિઇ; સંપયં

તુ ચઉ એગિંદિસુ ણેયા, ઉસ્સપ્પિણિઓ અસંખિજ્જા (૨૬૪) તાઓ વણંમિ અણંતા સંખિજ્જા વાસસહસ્સ વિગલેસુ; પંચિંદિતિરિનિરેસુ, સત્તટ્ઠભવા ઉ ઉક્કોસા (૨૬૫) સવ્વેસિંપિ જહન્ના, અંતમુહુત્તં ભવે ય કાયે ય; ન્નેયણુસહસ્સમહિયં, એગિંદિય દેહ મુક્કોસં (૨૬૬) ણિતિયઉરિંદિ સરીરં, બારસ ન્નેયણ તિકોસ ચઉકોસં; ન્નેયણુસહસ્સ પણિંદિય, ઓહે વુચ્છં વિસેસં તુ (૨૬૭) અંગુલઅસંખભાગો, સુહુમનિગોઓ અસંખ ગુણવાઉ; તો અગણિ તઓ આઉ, તત્તો સુહુમા ભવે પુઢવી (૨૬૮) તો બાયર વાઉ ગણી, આઉ પુઢવી નિગોય અણુક્કમસો; પત્તેઅવણુસરીરં, અહિયં ન્નેયણુસહસ્સં તુ (૨૬૯) ઉસ્સેહંગુલન્નેયણં, સહસ્સમાણે જલાસએ નેયં; તં વલ્લિપઉમપમુહં, અઓ પરં પુઢવીરૂવં તુ (૨૭૦) બારસન્નેયણ સંખો, તિકોસ ગુમ્મીય ન્નેયણું ભમરો; મુચ્છિમ ચઉપય ભુય, ગુરગગાઉ ધણુન્નેયણપુહુત્તં (૨૭૧) ગબ્ભ ચઉપ્પય છગ્ગાઉયાઇ, ભુયગાઉ ગાઉયપુહુત્તં; ન્નેયણુસહસ્સમુરગા, મચ્છા ઊભયે વિ ય સહસ્સં (૨૭૨) પક્ખિદુગ ધણુપ્પુહુત્તં, સવ્વાણુંગુલ અસંખ; ભાગલહૂ; વિરહો વિગલાસન્નીણુ, જમ્મમરણેસુ અંતમુહૂ (૨૭૩) ગબ્ભે મુહૂત્ત બારસ, ગુરુઓ લહુ સમય સંખ સુરતુલ્લા; અણુ સમયમસંખિજ્જા, એગિંદિય હુંતિ ય ચવંતિ (૨૭૪) વણકાઇઓ અણંતા, ઇક્કિક્કાઓ વિ જં નિગોયાઓ; નિચ્ચમસંખો ભાગો, અણંતજીવો ચયઇ એઇ (૨૭૫) ગોલા ય અસંખિજ્જા, અસંખનિગોયઓ હવઇ ગોલા; ઇક્કિક્કંમિ નિગોએ, અણંતજીવા મુણેયવ્વા (૨૭૬) અત્થિ અણંતા જીવા, જેહિં ન પત્તો તસાઇ પરિણામો, ઉપ્પજ્જંતિ ચયંતિ ય, પુણો વિ તત્થેવ તત્થેવ (૨૭૭) સવ્વોવિ કિસલઓ ખલુ, ઉગ્ગમમાણો અણંતઓ ભણિઓ; સો ચેવ વિવડ્ઢન્તો, હોઇ પરિત્તો અણંતો વા (૨૭૮) જયા મોહોદયો તિવ્વો, અન્નાણં ખુ મહબ્ભયં;

પેલવં વેયણીયં તુ, તયા એગિંદિયત્તાણું (૨૭૯) તિરિએસુ જંતિ સંખાઉ, તિરિ નરા બાદુક્કપદેવાએ; પજ્જત્તસંખગબ્ભય, બાયર ભૂદગપરિત્તેસુ (૨૮૦) તે સહસ્સારંત સુરા, નિરયા પજ્જત્તસંખગબ્ભેસુ; સંખયપણિંદિયતિરિયા, મરિઉં-ચઉસુવિ ગઈસુ જન્તિ (૨૮૧) થાવર વિગલા નિયમા, સંખાઉય તિરિનરેસુ ગચ્છન્તિ; વિગલાલબ્ભિજ્જ વિરઇં, સમ્મંપિ ન તેઉવાઉ ચુયા (૨૮૨) પુઢવી દગ પરિત્તવણ્ણા, બાયર પજ્જત્ત હુન્તિ ચઉલેસા; ગબ્ભયતિરિયનરાણું, છલ્લેસા તિન્નિ સેસાણું (૨૮૩) અંતમુહુત્તંમિ ગએ, અંતમુહુત્તંમિ સેસએ ચેવ;

લેસાહિ પરિણયાહિં, જીવા વચ્ચંતિ પરલોયં (૨૮૪) તિરિનર આગામિભવ-લેસ્સાએ અઇગયે સુરા નિરયા; પુવ્વભવ લેસ્સસેસે, અંતમુહુત્તે મરણમિંતિ (૨૮૫) અંતમુહુત્ત ઠિઇઓ, તિરિયનરાણું હવન્તિ લેસ્સાઓ; ચરિમા નરાણ પુણ નવ-વાસૂણા પુવ્વકોડી વિ (૨૮૬) તિરિયાણ વિ ઠિઇપમુહં, ભણિયમસેસંપિ સંપઇ વુચ્છં; અભિહિયદારબ્ભહિયં, ચઉગઇ જીવાણ સામન્ન (૨૮૭) દેવા અસંખનરતિરિ, ઇત્થી પુંવેય ગબ્ભનરતિરિયા; સંખાઉયા તિવેયા, નપુંસગા નારયાઇઆ (૨૮૮) આયંગુલેણ વત્થું, સરીરમુસ્સેહઅંગુલેણ તહા; નગ-પુઢવિ-વિમાણાઇં, મિણસુ પમાણંગુલેણં તુ (૨૮૯) સત્થેણ સુતિક્ખેણ વિ, છિત્તું ભિત્તું ચ જં કિર ન સક્કા; તં પરમાણું સિદ્ધા, વયંતિ આઇં પમાણાણું (૨૯૦) પરમાણુ તસરેણુ રહરેણુ, વાલઅગ્ગ લિક્ખા ય; જૂય જવો અટ્ઠગુણો, ક્રમેણ ઉસ્સેહ અંગુલયં (૨૯૧) અંગુલ છક્કં પાએ, સો દુગુણ વિહત્થિ સા દુગુણ હત્થો; ચઉહત્થં ધણુ દુસહસ્સ, કોસો તે જોયણું ચઉરો (૨૯૨) ચઉસયગુણું પમાણું-ગુલમુસ્સેહંગુલાઉ ભોધવ્વં; ઉસ્સેહંગુલ દુગુણું, વીરસ્સાયંગુલં ભણિયં (૨૯૩) પુઢવાઇસુ પત્તેયં; સગ વણ પત્તેય ણંત દસ ચઉદ; વિગલે દુ દુ સુર-

નારય, તિરિ ચઉ ચઉ ચઉદસ નરેસુ (૨૯૪) એગિંદિએસુ પંચસુ, બાર સગ તિ સત્ત અટ્ઠાવીસા ય; વિગલેસુ સત્ત અડ નવ, જલ બહ ચઉપય ઉરગ ભુયગે (૨૯૫) અદ્ધ તેરસ બારસ, દસ દસ નવગં નરામરે, નિરએ; બારસ છવ્વીસ પણુવીસ, હુન્તિ કુલ કોડિ લક્ખાઈં (૨૯૬) ઇગ કોડિ સત્ત નવઈ, લક્ખા સદ્ઢા કુલાણુ કોડીણું; સંવુડજોણિ સુરેગિંદિ, નારયા વિયડ વિગલ ગબ્ભુભયા (૨૯૭) અચિત્તજોણિ સુર નિરય, મીસ ગબ્ભે તિભેય સેસાણું; સી ઉસિણ નિરય સુરગબ્ભ, મીસ તે ઉસિણ સેસ તિહા (૨૯૮) હયગબ્ભ સંખવત્તા, જોણી કુમુન્નયાઇ જાયંતિ; અરિહ હરિ ચક્કિરામા, વંસીપત્તાઇ સેસ નરા (૨૯૯) આઉસ્સ બંધકાલો, અબાહકાલો ય અંત-સમઓ ય; અપવત્તાણુ–ણુપવત્તાણુ, ઉવક્કમ–ણુવક્કમા ભણિયા (૩૦૦) બંધન્તિ દેવ નારય, અસંખ નર તિરિ છમાસ સેસાઉ; પરભવિયાઉ સેસા, નિરુવક્કમ તિભાગ સેસાઉ (૩૦૧) સોવક્કમાઉયા પુણ, સેસ તિભાગે અહવ નવમભાગે; સત્તાવી-સઇમે વા, અંતમુહુત્તંતિમે વા વિ (૩૦૨) જઇમે ભાગે બંધો, આઉસ્સ ભવે અબાહકાલો સો; અંતે ઉજ્જુગઇ ઇગ–સમય વક્ક ચઉ પંચસમયં તા (૩૦૩) ઉજ્જુગઇ પઢમસમએ, પરભ-વિયં આઉયં તહાહારો; વક્કાઇ બીય સમએ, પરભવિયાઉં ઉદયમેઇ (૩૦૪) ઇગ દુ તિ ચઉ વક્કાસુ, દુગાઇસમએસુ પરભ-વાહારો; દુગવક્કાઇસુ સમયા, ઇગ દો તિન્નિય અણાહારા ૩૦૫) બહુકાલ વેયણિજ્જં, કમ્મં અપ્પેણ જમિહ કાલેણું; વેઇજ્જઇ જુગવં ચિય, ઉઇન્ન સવ્વપએ સગ્ગં (૩૦૬) અપવ-ત્તણિજ્જમેયં, આઉં અહવા અસેસકમ્મંપિ; બંધસમયે વિ બદ્ધં, સિઢિલં ચિય તં જહા જોગં (૩૦૭)જં પુણ ગાઢનિકાયણ, બંધેણું પુવ્વમેવ કિલ બદ્ધં; તં હોઇ અણુપવત્તાણુ, જુગ્ગં કમ વેયણિજ્જફલં (૩૦૮) ઉત્તમ ચરમસરીરા, સુરનેરઇયા અસંખ-

नरतिरिया; हुन्ति निरुवक्कमाओ, दुहावि सेसा मुणेयव्वा (३०९) जेणाउमुवक्कमिअज्झं, अप्पसमुत्थेण ईयरगेणावि; सो अज्झवसाणाई, उवक्कम–णुवक्कमो ईयरो (३१०) अज्झवसाणु निमित्ते, आहारे वेयणा पराघाओ; फासे आणुपाणू सत्तविहं जिज्जए आउं (३११) आहारसरीरइंदिय, पज्जत्ती आणुपाणु भास मणे; चउ पंच पंच छप्पिय, इग विगला सन्नि सन्नीणं (३१२) आहार सरीर इंदिय, ऊसास वऊ मणो–भिनिव्वत्ती, होइ जओ दलियाऊ, करणं पई साउ पज्जत्ती (३१३) पणिंदिय तिबलूसा–साऊ दसपाणु चउ छ सग अट्ठ; ईगदुति चउरिंदीणं, असन्निसन्नीणु नव दसय (३१४) संखित्ता संघयणी, गुरुतर संघयणिमज्झओ ओसा; सिरिसिरिचंदमुणिंदेणु, निम्मिया अप्पपढणट्ठा (३१५) संखित्तयरी उ इमा, सरीरमोगाहणा य संघयणा; सन्ना संठाणु कसाय, लेसिंदिय दु समुग्घाया (३१६) दिट्ठी दंसणु नाणे, जोगुवओगोववाय चवणु ठिई; पज्जत्ति किमाहारे, सन्नि गई आगइ वेओ(३१७)मलहारिहेमसूरीणु, सीसलेसेणु विरइयं सम्मं; संघयणिरयणुमेयं, नंदउ जा वीरजिणुतित्थं (३१८)

बृहत्संग्रहणीमां उपयोगी गाथाओ।

पंचसया णावीसा, तिन्नेवसया उ हुंति छप्पन्ना; तिन्निसया अडयाला, सणुकुमारस्स वट्टाई (१) सत्तरिसयमणुणं, तिन्नेवसया हवन्ति छप्पन्ना; तिन्निसया अडयाला,वट्टाइं माहिंदसग्गस्स (२) चोवत्तरि चुलसीया, छसुत्तरया दुवे दुवे सयाओ; कप्पंमि बंभलोओ, वट्टा तंसा य चउरंसा (३) तिनउय चेव सयं, दो चेव सया सयं च णाणउयं; कप्पंमि लंतगंमि, वट्टा तंसा य चउरंसा (४) अट्ठावीसं च सयं छत्तीससयं सयं च अत्तीसं, कप्पंमि महासुक्के, वट्टा तंसा य चउरंसा (५)

અટ્ઠુત્તરસય સોલસ–સય પુણુ અટ્ઠુત્તરં સયં પુણણું; કપ્પંમિ સહસ્સારે, વટ્ટા તંસા ય ચઉરંસા (૬) અડસીઈ બાણુઉઈ, અટ્ઠાસીઈ ય હોઈ બોધવ્વા; અણુયપાણુયકપ્પે, વટ્ટા તંસા ય ચઉરંસા (૭) ચઉસટ્ઠી બાવત્તરિ, અડસટ્ઠી ચેવ હોઇ નાયવ્વા; આરણઅચ્ચુયકપ્પે, વટ્ટા તંસા ય ચઉરંસા (૮) પણતીસા ચત્તાલા, છત્તીસા હેટ્ઠિમંમિ ગેવિજ્જે; તેવીસા અટ્ઠાવીસા, બોવીસા ચેવ મજ્ઝિમએ (૯) ઇક્કારસ સોલસ, બારસેવ ગેવિજ્જે ઉવરિમે હુંતિ; એક્કં વટ્ટા તંસા, ચઉરો ય અણુત્તરવિમાણે (૧૦) અચ્ચિ તહાચ્ચિમાલી, વઇરોયણુ પભંકર ય ચંદાભં; સુરાભં સુપ્પાભં, સુપઇટ્ઠાભં ય રિટ્ઠાભં (૧૧) સારસ્સયમાઇચ્ચા, વણ્હી વરુણા ય ગદ્દતોયા ય; તુસિયા અવ્વાબાહા, અગ્ગિ તહ ચેવ રિટ્ઠા ય (૧૨) નાણસ્સ કેવલીણું, ધમ્માયરિયસ્સ સવ્વસાહૂણું; માઈ અવણણુવાઈ, કિબ્બિસિયભાવણું કુણઇ (૧૩) કોઊય ભૂઇકમ્મે, પસિણાપસિણે નિમિત્તમાજીવે; ઇડ્ઢિરસસાયગરૂઓ, અભિઓગં ભાવણું કુણઇ (૧૪) તેસીયા પંચસયા, ઇક્કારસ ચેવ જોયણ સહસ્સા, રયણાએ પત્થડંતર, મેગો ચિય જોયણ તિભાગો (૧૫) સત્તાણુવઈ સયાઇં, બીયાએ પત્થડંતરં હોઇ; પણુહત્તરિ તિન્નિ સયા, બારસસહસ્સ તઇયાએ (૧૬) છાવટ્ઠ સયં સોલસ–સહસ્સ એગો ય દો વિભાગાઇ; અટ્ઠાઇજ્જ સયાઇં, પણુવીસસહસ્સ ધૂમાએ (૧૭) બાવન્નસહસ્સાઇં, પંચેવ હવંતિ જોયણ સયાઇં; પત્થડમંતરમેયં, છટ્ઠી પુઢવીએ નેયવ્વં (૧૮) સીમંતએ ત્થ પઢમો, બીઓ પુણ રોરૂયત્તિ નામેણુ; રંભો (ભંતો) ય તત્થ તઇઓ, હોઇ ચઉત્થો ય ઉબ્ભંતો (૧૯) સંભંતમસંભંતો, વિબ્ભંતો ચેવ સત્તમો નિરઓ; અટ્ઠમઓ ભંતો (તત્તો) પુણુ, નવમો સીઓત્તિ નાયવ્વો (૨૦) વક્કંતમ વક્કંતો, વિક્કંતો (વિક્કંતો) તહ ચેવ રોરૂઓ નિરઓ, પઢમાએ પુઢવીએ,

ઇંદ્રયાએએ બોધવ્વા(૨૧) થણિએ થણુએ ય તસા, મણુએ ય (૧) ણુએ ય હોઇ નાયવ્વો; ઘટ્ટે તહ સંઘટ્ટે, જિબ્ભે અવજિબ્ભએ ચેવ (૨૨) લોલે લોલાવત્તે, તહેવ ઘણુલોલુએ ય બોધવ્વે; બીયાએ પુઢવીએ, ઇક્કારસ ઇંદ્રયા એએ (૨૩) તત્તો તવિઓ તવણો, તાવણો પંચમો ય નિદડ્ઢો (નિદાહો); છટ્ઠો પુણ પજ્જલિઓ ઉપ્પજ્જલિઓ ય સત્તમઓ (૨૪) સજ્જલિઓ અટ્ઠમઓ, સંપજ્જલિઓ ય નવમઓ ભણિઓ; તઇયાએ પુઢવીએ, નવ ઇંદ્રય નારયા એએ (૨૫) આરે તારે મારે, વચ્ચે તમએ ય હોઇ નાયવ્વે; ખાડખડે ખડખડે, ઇંદ્રય નરયા ય ચઉત્થીએ (૨૬) ખાઅ તમએ ય તહા, ઊસે ઉ અંધએ ય તહા તિમિસે; ઇય પંચમી પુઢવીએ, નિરય ઇંદ્રયા હુંતિ(૨૭) હિમ વદ્દલ લલ્લકે, તિન્નિ નિરય ઇંદ્રયા ય છટ્ઠીએ; એગો ય સત્તમાએ, અપઇટ્ઠાણો ઉ નામેણં (૨૮)

લઘુ ક્ષેત્રસમાસ

વીરં જયસેહરયય–પઇટ્ઠિઅં પણુમિઊણ સુગુરું ચ; મંદુ ત્તિ સસરણુટ્ઠા, ણિત્તવિઆરાડણુ–મુંછામિ (૧) તિરિએ-ગરજ્જુખિત્તે, અસંખદીવોદહીઉ તે સવ્વે, ઉદ્ધારપલિઅપણવીસ, કોડાકોડીસમયતુલ્લા (૨) કુરૂસગદ્દણુવિ–અંગુલ, રોમે સગવાર વિહિઅઅડખંડે; બાવન્નસયં સહસા, સગનઉઈ વીસલકૂણાણુ (૩) તે થુલા પલ્લે વિ હુ, સંખિજ્જા ચેવ હુંતિ સવ્વેડવિ; તે ઇક્કિક્ક અસંખે, સુહુમે બંડે પકપ્પેહ (૪) સુહુમાણુ–નિચ્ચિઅ–ઉસ્સેહં-ગુલ–ચઉકોસ પલ્લિ–ઘણવટ્ટે; પઇસમય–મણુગ્ગહ, નિટ્ઠિઅમ્મિ ઉદ્ધારપલિઉ ત્તિ (૫) પઢમો જંબૂ બીઓ, ધાયઈસંડો અ પુક્ખરો તઇઓ; વારુણિવરો ચઉત્થો, ખીરવરો પંચમો દીવો (૬) ઘયવરદીવો છટ્ઠો, ઇક્ખુરસો સત્તમો અ અટ્ઠમઓ; નંદીસરો અ અરુણો, નવમો ઇચ્ચાઇઅસંખિજ્જા (૭) સુપસ-

ત્થવત્થુનામા, તિપડોઆરા તહાડરુણાઈઆ; ઈગનામેડવિ અસંખા ન્નવ ય સૂરાવભાસ ત્તિ (૮) તત્તો દેવે નાગે, જક્ખે ભૂએ સયંભુરમણે અ; એએ પંચ વિ દીવા, ઈગેગનામા મુણેઅવ્વા (૯) પઢમે લવણો બીએ, કાલોદહિ સેસએસુ સવ્વેસુ; દીવસમ નામયા જા, સયંભુરમણોદહી ચરમો (૧૦) બીઓ તઇઓ ચરમો, ઉદગરસા પઢમ ચઉત્થ પંચમગા; છટ્ઠોવિ સનામરસા, ઇક્ખુરસા સેસજલનિહિણો (૧૧) જંબુદીવ પમાણું, ગુલ-જોઅણ-લક્ખ-વટ્ટ-વિક્ખંભો; લવણાઇઆ સેસા, વલયાભા દુગુણદુગુણા ય (૧૨) વયરામઇહિં નિઅનિઅ, દીવોદહિ મજ્જ-ગણિઅ મૂલાહિં; અટ્ઠુચ્ચાહિં બારસ, ચઉભૂલેઉવરિ રુંદાહિં (૧૩) વિત્થાર-દુગ-વિસેસો, ઉસ્સેહ વિભત્તઅઓ ચઓ હોઇ; ઇઅ ચૂલાગિરિકૂડાઇ, તુલ્લવિક્ખંભકરણાહિં (૧૪) ગાઉદુગુચ્ચાઇ તયદ્ધ-ભાગરૂંદાઇ પઉમવેઇએ; દેસૂણુ દુજોઅણ વર વણાઇ, પરિમંડિઅ સિરાહિં (૧૫) વેઇસમેણુ મહયા, ગવક્ખકડએણ સંપરિત્તાહિં; અટ્ઠારસૂણુચઉભત્ત, પરિહિદ્વારંતરાહિં ચ (૧૬) અટ્ઠુચ્ચ-ચઉસુવિત્થર, દુપાસ-સક્કોસ-કુદ્દદ્વારાહિં; પુવ્વાઈ-મહરિદ્ધઅ-દેવ, દ્વાર-વિજ્જયાઇનામાહિં (૧૭) નાણામણિમય દેહલિ-કવાડ પરિઘાઇ-દ્વાર-સોહાહિં, જગઈહિં તે સવ્વે, દીવોદહિણો પરિક્ખિત્તા (૧૮) વરતિણુ તોરણુ-જ્જય, છત્ત-વાવિ-પાસાયસેલ-સિલવટ્ટે; વેઇણે વરમંડવ-ગિહાસણેસું રમંતિ સુરા(૧૯)ઈહ અહિગારો જેસિં, સુરાણુ દેવીણુ તાણુમુપ્પત્તી; નિઅદીવોદહિનામે, અસંખ ઇમે સનયરીસુ(૨૦)જંબૂદીવો છહિં કુલ-ગિરિહિં સત્તહિં તહેવ વાસેહિં; પુવ્વાવર-દીહેહિં, પરિ-છિન્નો તે ઇમે કમસો (૨૧) હિમવંસિહરી મહહિમવ-રુપ્પિ-નિસઢો અ ણીલવંતો અ; બાહિરઓ દુદુ ગિરિણો, ઉભઓ વિ સવેઇઆ સવ્વે (૨૨) ભરહેરવય ત્તિ દુગં, દુગં ચ હેમવય રણ્ણવયરૂવં; હરિવાસ-રમ્મય-દુગં, મજ્ઝિ વિદેહુત્તિ સગવાસા

(२३) दो दीहा चउ वट्टा, वेअड्ढा णित्तछक्कमज्झम्मि; मेरु विदेहमज्झे, पमाणुमित्तो कुलगिरीणं (२४) इग दो चउ सय उच्चा, कणुगमया कणुगरायया कमसो; तवणिज्ज-सुवेरुलिआ, णहि मज्झ-ब्भिंतरा दो दो (२५) दुग अड दुतीस अंका, लक्खगुणा कमेणु नउअसयभईआ; मूलोवरि समरूवं, वित्थारं णिंति जुअलतिगे (२६) बावन्न-हिओ सहसो, बारकला आहिराणु वित्थारो; मज्झिमगाणु दसुत्तर-बायालसया दसकला य (२७) अब्भिंतराणु हुकला, सोलसहस्स-डसया सबायाला चउचत्त-सहस्स दो सय, दसुत्तरा दसकला सव्वे (२८) इग चउ सोलस अंका, पुव्वुत्तविहीइ णित्तजुअलतिगे; वित्थारं णिंति तहा, चउसट्ठिकं विदेहस्स (२९)

पंचसया छव्वीसा, छच्च कला णित्तपढमजुअलम्मि; बीए इगवीससया, पणुत्तरा पंच य कला य (३०) चुलसीसय इगवीसा, इक्ककला तइअगे विदेहि पुणो; तित्तीससहस्स छसय, चुलसीआ तहा कला चउरो (३१) पणुपन्नसहस सगसय, गुणनउआ नवकला सयलवासा; गिरिणित्तंकसमासे, नेअणुल-क्खं हवइ पुणणुं (३२) पन्नाससुद्ध आहिरणित्ते, दलिअम्मि दुसय अडतीसा; तिन्नि य कला य एसो, खंडयउक्कस्स विक्खंभो (३३) गिरिउवरि सवेइहा, गिरि-उच्चत्ताउ दसगुणा दीहा; दीहत्त-अद्धरुंदा, सव्वे दसनेअणुव्वेहा (३४) णहि पउम-पुंडरीया, मज्झे ते चेव हुंति महपुव्वा; तेगच्छि-केसरीआ, अब्भिंतरिआ कमेणेसुं (३५) सिरिलच्छी हिरिबुद्धि, धीकित्ती नामियाउ देवीओ; भवणुवइओ पलिओ-वमाउ वरकमलनिल-याओ (३६) जलुवरि कोसदुगुच्चं, दहवित्थरपणुसयं सवित्थारं; आहल्ल वित्थरद्धं, कमलं देवीण मूलिल्लं (३७) मूले कंदे नाले, तं वयरा-रिट्ठ वेरुलिअरूवं; जंबुणुयमज्झ तवणिज्ज-णहि-अदलं रत्तकेसरिअं (३८) कमलद्धपायपिहुलुच्चं, कणुगमय-कण्णि गोवरिं भवणुं; अद्धेगकोस-पिहुदीह, चउदसय-

ચાલ ધણુ હુચ્ચં (૩૯) પચ્છિમદિસિ વિણુ ધણુપણુસય ઉચ્ચ ઢાઇજ્જસયપિહુપવેસં; દારતિગં ઇહ ભવણે, મજ્ઝે દહદેવિસયણિજ્જં (૪૦) તં મૂલકમલદ્ધપ્પમાણુ–કમલાણુ અડહિઅ–સએણું; પરિખિત્તં તબ્ભવણેસુ, ભૂસણુાઇણિ દેવીણું (૪૧) મૂલપઉમાઉ પુવ્વિં, મહયરિયાણું ચઉણ્હ ચઉપઉમા; અવરાઇ સત્તપઉમા, અણિઆહિવઇણિ સત્તણ્હં (૪૨) વાયવ્વાઇસુ તિસુ સુરિ, સામન્નસુરાણુ ચઉસહસપઉમા; અટ્ઠ દસ બાર સહસ્સા, અગ્ગેઆઇસુ તિપરિસાણું (૪૩) ઇઅ બીઅપરિક્ખેવો, તઇ એ ચઉસુ વિ દિસાસુ દેવીણું; ચઉ ચઉ પઉમસહસ્સા, સોલસસહસ્સાડડયરક્ખાણું (૪૪)અભિઓગાઇ તિવલએ, દુતીસ–ચત્તા-ડયાલ-લક્ખાઇં; ઇંગકોડિ વીસલક્ખા, સડઢા વીસં સયં સવ્વે (૪૫) પુવ્વાવરમેરુમુહં, દુસુ દારતિગં પિ સદિસિ દહમાણા; અસિઇભાગપમાણું,સતોરણું નિગ્ગયનઇમં (૪૬) જમુત્તરદારદુગં, સેસેસુ દહેસુ તાણુ મેરુમુહા; સદિસિ દહાસિઅભાગા, તયદ્ધમાણા ય બાહિરિયા (૪૭) ગંગા સિંધૂ રત્તા, રત્તવઈ બાહિરં નઇચઉક્કં; બહિદહપુવ્વાવરદાર–વિત્થરં વહઇ ગિરિસિહરે (૪૮) પંચસય ગતું નિઅગા–વત્તણકૂડાઉ બહિમુહં વલઇ;પણુસયતેવીસેહિં, સાહિઅતિકલાહિં સિહરાઓ (૪૯) નિવડઇ મગરમુહોવમ, વયરામય–જિબ્ભિઆઇ–વયરતલે; નિઅગે નિવાયકુંડે, મુત્તાવલિસમપ્પવાહેણ (૫૦) દહદારવિત્થરાઓ, વિત્થરપન્નાસભાગ જહ્નાઓ; જહ્નત્તાઓ ચઉગુણ દીહાઓ સવ્વજિબ્ભીઓ (૫૧) કુંડંતો અડજોઅણુપિહુલો, જલઉવરિ કોસદુગમુચ્ચો; વેઇજ્જુઓ નઇદેવી–દીવો દહદેવિસમભવણો (૫૨) જોઅણસટ્ઠિપિહુત્તા, સવાયછપ્પિહુલ વેઇતિદુવારા; એએ દસુ કુંડા, એવં અન્ને વિ નવરં તે (૫૩) એસિં વિત્થારતિગં, પઉચ્ચસમ–દુગુણ–ચઉગુણ દૂઠગુણા, ચઉસટ્ઠિ સોલ–ચઉ–દો, કુંડા સવ્વેવિ ઇહ નવઇ (૫૪) એઅં ચ નઇચઉક્કં, કુંડાઓ

બહિદુવારપરિવૂઢં; સગસહસ્સ નઇસમેઅં, વેઅઢ્ઢગિરિં પિ લિંદેઇ (૫૫) તત્તો બાહિરણિત્તદ્ધ—મજ્ઝઓ વલઇ પુવ્વઅવરમુહં; નઇસત્તસહસ્સસહિઅં, જગઇતલેણું ઉદ્દહિમેઇ (૫૬) ધુરિ કુંડદુવાર સમા, પજ્જંતે દસગુણા ય પિહુલત્તે; સવ્વત્થ મહનઇઓ, વિત્થરપન્નાસભાગુંડા (૫૭) પણુત્તિત્તમહનઇઓ, સદ્દારદ્દિસિ દ્દહવિસુદ્ધગિરિઅદ્ધં; ગંતૂણ સજ્જિભીહિં નિઅનિઅકુંડેસુ નિવડંતિ (૫૮) નિઅ જિબ્ભિઅ પિહુલત્તા, પણુવીસંસેસણુ મુત્તુમજ્ઝગિરં; જામમુહા પુવ્વુદ્દહિં, ઇઅરા અવરોઅહિમુવંતિ (૫૯) હેમવઇ રોહિઅંસા, રોહિઆ ગંગદુગુણપરિવારા; એરણ્ણવએ સુવણ્ણ રૂપ્પકૂલાઓ તાણુ સમા(૬૦) હરિવાસે હરિકંતા, હરિસલિલા ગંગચઉગુણનઇઆ; એસિં સમા રમ્મયએ, નરકંતા નારિકંતા ય (૬૧) સીઓઆ સીઆઓ મહાવિદેહમ્મિ તાસુ પત્તેયં; નિવડઇ પણુલક્ખ–દુતીસસહસ અડતીસ નઇસલિલં (૬૨) કુરુનઇ ચુલસી સહસા, છચ્ચેવંતરનઇઓ પઇવિજયં; દો દો મહાનઇઓ, ચઉદ્દસહસ્સા ઉ પત્તેયં(૬૩) અડસયરિ મહાનઇઓ, બારસ અંતરનઇઉ સેસાઓ; પરિઅરનઇ ચઉદ્દસ–લક્ખા છપ્પન્નસહસા ય (૬૪) એગારડ નવકૂડા, કુલગિરિજુઅલત્તિગે વિ પત્તેઅં; ઇઇ છપ્પન્ના ચઉ ચઉ, વક્ખારેસુ ત્તિ ચઉસટ્ઠી (૬૫) સોમણુસિ ગંધમાયણુ સગ સગ વિજ્જુપ્પભિ માલવંતિ પુણો, અટ્ઠટ્ઠ સયલ તીસં, અડ નંદણિ અટ્ઠ કરિકૂડા (૬૬) ઇઅ પણુસયઉચ્ચ છાસટ્ઠિસય કુડા તેસુ દીહરગિરીણું; પુવ્વનઇ મેરુદ્દિસિ, અંતસિદ્ધકૂડસુ જિણુભવણા (૬૭) તે સિરિગિહાઓ દોસય ગુણપ્પમાણા તહેવ તિદુવારા; નવરં અડવીસાહિઅ સયગુણ દારપ્પમાણુમિહ (૬૮) પણુવીસં કોસસયં સમ્મઉરસવિત્થડા દુગુણમુચ્ચા; પાસાયા કૂડેસુ, પણુસયઉચ્ચેસુ સેસેસુ (૬૯) બલહરિસહહરિકૂડા, નંદણવણિ માલવંતિ વિજ્જુપ્પભે; ઇસાણુત્તરદાહિણુ-દ્દિસાસુ સહ-

સુચ્ચ કણુગમયા (૭૦) વેઅડ્ઢેસુ વિ નવ નવ, કૂડા પણુવીસ કોસઉચ્ચા તે; સવ્વે તિસય છડુત્તર, એસુ વિ પુવ્વંતિ જિણકૂડા (૭૧) તાણુવરિ ચેઇહરા, દહદેવીભવણતુલ્લપરિમાણા; સેસેસું અ પાસાયા, અદ્ધેગકોસં પિહુચ્ચત્તે (૭૨) ગિરિકરિકૂડા ઉચ્ચત્તણાએ, સમ--અદ્ધ--મૂલુવરિરુંદા; રયણમયા નવરિવિઅડ્ઢ મજ્ઝિમા તિતિ કણુગરૂવા (૭૩) જંબૂણુયરયયમયા, જગઇસમા જંબુસામલીકૂડા; અટ્ઠડટ્ઠ તેસુ દહદેવિ-ગિહસમા ચારુચેઇહરા (૭૪) તેસિં સમોસહકૂડા, ચઉતીસં ચુલ્લકુંડ ન્નુઅલંતો; જંબૂણએસુ તેસુ અ, વેઅડ્ઢેસું વ પાસાયા (૭૫) પંચસએ પણુવીસે, કૂડા સવ્વે વિ જંબૂદીવમ્મિ; તે પત્તેઅં વરવણુ-જુઆહિ વેઇહિ પરિક્ખિત્તા (૭૬) છસયરિ કૂડેસુ તહા, ચૂલા ચઉવણુ-તરૂસુ જિણભવણા; ભણિયા જંબૂદીવે, સદેવયા સેસ-ઠાણેસુ (૭૭) કરિકૂડ--કુંડ--નઇ--દહ, કુરુ--કંચણ--યમલ--સમવિ-અડ્ઢેસુ; જિણભવણવિસંવાએ, જે તં ન્નાણંતિ ગીઅત્થા (૭૮) પુવ્વાવરજલહિંતા, દસુચ્ચદસપિહુલ મેહલચઉક્કા; પણુવીસુચ્ચા પન્નાસ--તીસ--દસ--જોઅણુ--પિહુત્તા (૭૯) વેઇહિં પરિક્ખિત્તા, સખયરપુર--પન્ન--સટ્ઠિ--સેણિદુગા; સદિસિંદ--લોગપાલા--વભોગિ ઉવરિલ્લ--મેહલયા (૮૦) દુદુ-ણંડવિહિઅ--ભરહે, રવયા દુદુ-ગુરુગુહાય રુપ્પમયા; દો દીહા વેઅડ્ઢા, તહા દુતીસં ચ વિજ-એસુ (૮૧) નવરં તે વિજયંતા, સખયર--પણપન્નપુર--દુસેણીઆ; એવં ખયરપુરાઇં, સગતીસસયાઇં ચાલાઇં (૮૨) ગિરિવિત્થર-દીહાએ, અડુચ્ચ ચઉ પિહુપવેસદારાએ; બારસપિહુલાઉ અડુ--ચ્ચયાઉ વેઅડ્ઢદુગુહાએ (૮૩) તમ્મજ્ઝ રૂન્નેઅણુ, અંતરાઉ તિ તિ વિત્થરાઉ દુનઇએ; ઉમ્મગ્ગ નિમગાએ, કડગાઉ મહાનઇગયાએ (૮૪) ઇંહ પઇભિત્તિં ગુણવન્ન, મંડલે લિહઈ ચક્કિ દુ દુસમુહે; પણસયધણુહપમાણે, બારેગડનેઅણુજ્જોએ (૮૫) સા તમિસગુહા જ્જએ, ચક્કી પવિસેઇ મજ્ઝખંડંતો;

ઉસહું અંકિઅ સો જીએ, વલઇ સા ખંડગપવાયા(૮૬) કયમાલ નટ્ટમાલય–સુરાઉ વદ્ધઇનિબદ્ધસલિલાઓ; જા ચક્કી તા ચિટ્ઠંતિ, તાઓ ઉગ્ઘડિયદારાઓ (૮૭) અહિખંડંતો બારસદીહા નવવિત્થડા અઉજ્ઝપુરી; સા લવણા વેઅડ્ઢા, ચઉદ–હિઅસયં ચિગારકલા (૮૮) ચક્કિવસનઇપવેસે, તિત્થદુગં માગહેા પભાસો અ; તાણંતેા વરદામેા, ઇંહ સવ્વે બિહુત્તરસયં તિ (૮૯) ભરહેરવએ છછ્ઠઅર-મયાવસપ્પિણિ-ઉસપ્પિણીરૂવં; પરિભમઇ કાલચક્કં. દુવાલસારં સયા વિ કમા(૯૦) સુસમસુસમા ય સુસમા, સુસમદુસમા ય દુસમસુસમા ય; દુસમા ય દુસમદુસમા, કમુક્કમા દુસુ વિ અરછક્કં (૯૧) પુવ્વુત્તપલ્લિ-સમસય, અણુગહણાનિદ્દિએ હવઇ પલિએા; દસ કોડકોડિપલિએહિં, સાગરેા હેાઇ કાલસ્સ (૯૨) સાગરચઉતિદુકોડા–કોડિમિએ અરતિગે નરાણુ કમા; આઉ તિ દુ ઇંગ પલિઆ, તિદુઇંગકોસા તણુચ્ચત્તં (૯૩) તિદુઇંગદિણેહિં તૂવરિ–બયરામલમિત્તુ તેસિમાહારેા; પિટ્ઠકરંડા દોસય, છપ્પન્ના તદ્દલં ચ દલં (૯૪) ગુણુવન્નદિણે તહ પનર–પનરઅહિએ અવચ્ચપાલણુયા; અવિ સયલજિઆ જુઅલા, સુમણુ સુરૂવા ય સુરગઇઆ (૯૫) તેસિ મત્તંગ ભિંગા તુડિઅંગા જોઇ દીવ ચિત્તંગા; ચિત્તરસા મણિઅંગા, ગેહાગારા અણિઅયકૂણા (૯૬) પાણું ભાયણ પિચ્છણુ, રવિપહ દીવપહ કુસુમ માહારેા; ભૂસણુ ગિહ વત્થાસણુ, કપ્પદુમા દસવિહા હિંતિ (૯૭) મણુઆઉસમગયાઇ, હયાઇ-ચઉરંસ જાઇ–અટ્ઠંસા; ગેમહિસુટ્ટખરાઇ–પણંસ સાણાઇ–દસમંસા ! (૯૮) ઇચ્ચાઇ તિરચ્છાણુ વિ, પાયં સવ્વારએસુ સારિચ્છં; તઇઆરસેસિ કુલગર–નયજિણુધમ્માઇ ઉપ્પત્તી (૯૯) કાલદુગે તિચઉત્થારગેસુ એગૂણનવઇપકૂણેસુ; સેસિ ગએસુ સિજ્ઝંતિ, હુંતિ પઢમંતિમજિણિંદા (૧૦૦) બાયાલસહસવરસૂ–ણિગકોડાકોડિ અયરમાણાએ; તુરિએ નરાઉ પુવ્વાણુ, કોડિ તણુ કોસચઉરંસં

(૧૦૧) વરિસેગવીસસહસ, પમાણુપંચમરએ સગકરુચ્ચા;
તીસહિઅસયાઉ નરા, તયંતિ ધમ્માઇઆણંતો(૧૦૨) ણારગ્ગિ-
વિસાઇહિં, હાહાભૂઆકયાઇ પુહવીએ; ખગધીયં વિઅડ્ઢાઇસુ,
નરાઇધીયં ભિલાઇસુ (૧૦૩) બહુમચ્છચક્કવહનઇ-ચઉક્કપાસેસુ
નવ નવ ભિલાઇ; વેઅડ્ઢોભયપાસે, ચઉઆલસયં ભિલાણેવં
(૧૦૪) પંચમસમછટ્ઠારે, દુકરુચ્ચા વીસવરિસઆઉ નરા;
મચ્છાસિણો કુરવા, ક્રૂરા ભિલવાસિ કુગઇગમા (૧૦૫) નિલ્લ-
જ્જા નિવ્વસણા, ખરવયણા પિઅસુઆઇઠિઇરહિઆ; થીઓ
છવરિસગબ્ભા, અઇદુહપસવા, બહુસુઆય (૧૦૬) ઇઅ અરછ-
કકેણુવસપ્પિણિ ત્તિ ઉસ્સપ્પિણી વિ વિવરીઆ; વીસં સાગર
કોડાકોડીઓ કાલચક્કમ્મિ(૧૦૭) કુરુદુગિ હરિરમ્મયદુગિ, હેમવ-
એરણ્ણુવઇદુગિ વિદેહે; કમસો સયાવસપ્પિણિ, અરયચઉક્કાઇ-
સમકાલો (૧૦૮)
હેમવએરણ્ણુવએ, હરિવાસે રમ્મએ ય રયણુમયા; સદ્દાવઇ-
વિઅડાવઇ, ગંધાવઇ માલવંતકૂખા (૧૦૯) ચઉ વટ્ટવિઅડ્ઢાસાઇ,
અરુણુપઉમપ્પભાસ સૂરવાસા; મૂલુવરિ પિહુત્તે તહ, ઉચ્ચત્તે
જોયણસહસ્સં (૧૧૦) મેરૂ વટ્ટો સહસ્સકંદો લક્ખૂસિઓ
સહસ્સુવરિં; દસગુણ હુવિ તં સનવઇ, દસિગારસં પિહુલમૂલે
(૧૧૧) પુઢવુવલવયરસક્કર, મયકંદો ઉવરિ નવ સોમણસં
ફલિહંકરયયકંચણ-મઓ અ જંબૂણુઓ સેસો (૧૧૨) તદુવરિ
ચાલીસુચ્ચા, વટ્ટા મૂલિવરિ ણાર ચઉ પિહુલા; વેરુલિયા
વરચૂલા, સિરિભવણુ-પમાણુ ચેઇહરા (૧૧૩) ચૂલાતલાઉ
ચઉસય, ચઉનવઇ વલયરૂવવિકૂખંભં; બહુજલકુંડં પંડગ-
વણું ચ સિહરે સવેઇઅં (૧૧૪) પન્નાસજોએ અણેહિં, ચૂલાએ,
ચઉદિસાસુ જિણભવણા; સવિદિસિ સક્કીસાણું, ચઉવાવિજુઆ
ય પાસાયા (૧૧૫) કુલગિરિચેઇહરાણું, પાસાયાણું ચિમે
સમદ્ઢગુણા; પણવીસ રુદ્ધં દુગુણા-યામાઉ ઇમાઉ વાવીઓ
(૧૧૬) જિણુહરબહિદિસિ જોએણુ-પણુસય દીહદ્ધપિહુલ ચઉ-

ઉચ્ચા; અદ્ધસસિસમા ચઉરો, સિઅકણુયસિલા સવેઇઆ (૧૧૭) સિલમાણુદ્દહસહસ્સં–સમાણુસીહાસણેહિ દોહિ જુઆ; સિલ પંડુકંબલા રત્ત-કંબલા પુવ્વપચ્છિમઓ(૧૧૮)ન્નમુત્તરાઉ તાઓ, ઈગેગસીહાસણાઉ અઇપુવ્વા; ચઉસુ વિ તાસુ નિયાસણ દિસિભવ-જિણુમજ્જણુહોઇ (૧૧૯) સિહરા છત્તીસેહિં સહસેહિં મેહલાઇ પંચસએ; પિહુલં સોમણસવણું, સિલવિણુ પંડગવણુસરિચ્છં (૧૨૦) તબ્બાહિરિ વિક્રૂખંભો, બાયાલસયાઈ દુસયરિ જુઆઈ; અદ્ઠેગારસભાગા, મજ્ઝે તં ચેવ સહસૂણું (૧૨૧) તત્તો સડ્ઢદુસટ્ઠી–સહસેહિં નંદણું પિ તહ ચેવ; નવરિ ભવણુપા-સાયં–તરદ્ઠ દિસિ કુમરિકૂડા વિ (૧૨૨) નવસહસ નવસયાઈં ચઉપન્ના છચ્ચિગારભાગા ય; નંદણુબહિવિક્રૂખંભો, સહસૂણો હોઇ મજ્ઝમ્મિ (૧૨૩) તદ્દહો પંચસએહિં, મહિઅલિ તહ ચેવ ભદ્સાલવણું, નવરમિહ દિગ્ગય ચ્ચિઅ, કૂડા વણુવિ-સ્થરં તુ ઇમં (૧૨૪) બાવીસસહસ્સાઇ, મેરૂઓ પુવ્વઓ અ પચ્છિમઓ; તં ચાડસીવિહત્તં, વણુમાણું દાહિણુત્તરઓ(૧૨૫) છવ્વીસ સહસ્સ ચઉસય, પણુહત્તરિ ગંતુ કુરુનઇપવાયા; ઉભઓ વિણુગ્ગયા ગય–દંતા મેરુમ્મુહા ચઉરો (૧૨૬) અગ્ગેઆઇસુ પયાહિણેણુ, સિઅરત્તપીઅનીલાભા; સોમણસ વિજ્જુપ્પહ, ગંધમાયણુમાલવંતકૂખા (૧૨૭) અહલોયવા-સિણીઓ, દિસાકુમારીઉ અદ્ઠ ઓએસિં; ગયદંતગિરિવરાણું, હિદ્ઠા ચિદ્ઠંતિ ભવણેસુ (૧૨૮) ધુરિ અંતે ચઉપણુસય, ઉચ્ચત્તિ પિહુત્તિ પણુસયાડસિસમા; દીહત્તિ ઇમે છકલા, દુસય નવુત્તર સહસતીસં (૧૨૯) તાણુંતો દેવુત્તર–કુરાઉ ચંદદ્ધસં-ઠિયાઉ દેવે; દસસહસ વિસુદ્ધમહા–વિદેહ દલમાણ પિહુલાઓ (૧૩૦) નઇપુવ્વાવરકૂલે, કણુગમયા બરસમા ગિરિ દો દો; ઉત્તરકુરાઇ જમગા, વિચિત્તચિત્તા ય ઇઅરીએ (૧૩૧) નઇવહ-દીહા પણુ પણુ, હરયા દુદુહારયા ઇમે કમસો; નિસહો તહ

દેવકુરૂ, સૂરો સુલસો ય વિજ્જુપભો (૧૩૨) તહ નીલવંત ઉત્તરકુરૂ, ચંદેરવય માલવંતુ ત્તિ; પઉમદહસમા નવરં, એમ્એસુ સુરા દહસનામા (૧૩૩) અડસય ચઉતીસ જોઅણાઈં, તહ સેગ-સત્તભાગાઓ, ઇક્કારસ ય કલાઓ, ગિરિ-જમલ-દહાણુ-મંતરયં (૧૩૪) દહ-પુવ્વાવરદસજોયણેહિ, દસ દસ વિઅઢકૂડાણું; સોલસગુણપ્પમાણા, કંચણગિરિણો દુસય સવ્વે(૧૩૫) ઉત્તરકુરુ-પુવ્વદ્ધે, જંબૂણય જંબુપીઢમંતેસુ; કોસદુગુચ્ચં કમિ વડ્ઢમાણુ, ચઉવીસગુણું મજ્ઝે (૧૩૬) પણુસયવટ્ટપિહુત્તં, તં પરિખિત્તં ચ પઉમવેઇએ; ગાઉદુગુચ્ચ-દ્ધપિહુત્ત, ચારુ-ચઉદ્દાર-કલિઆએ (૧૩૭) તં મજ્ઝે અડવિત્થર, ચઉચ્ચ મણિ પીઢિઆઇ જંબૂ-તરૂ; મૂલે કંદે ખંધે, વરવયરા-રિટ્ઠ-વેરુલિએ (૧૩૮) તસ્સ ય સાહપસાહા, દલા ય ણિંટાય પલ્લવા કમસો; સોવન્ન-જાયરૂવા, વેરુલિ-તવણિજ્જ-જંબુણયા(૧૩૯) સો રયયમયપવાલો, રાયયવિડિમોય જંબુપુપ્ફફલો; કોસદુગં ઉવ્વેહે, થુડસાહાવિડિમવિક્ખંભો (૧૪૦) થુડ સાહવિડિમદીહ ત્તિ, ગાઉએ અટ્ઠ પનર ચઉવીસં; સાહા સિરિસમભવણા, તમ્માણુ સચેઇઅં વિડિમં (૧૪૧) પુવ્વિલ્લ સિજ્જ તિસુ આસણાણિ, ભવણેસુડણાઢિઅસુરસ્સ; સા જંબૂ બારસ-વેઇઆહિં કમસો પરિક્ખિત્તા (૧૪૨) દહપઉમાણું જં વિત્થર, તુ તમિહાવિ જંબુરુક્ખાણું; નવરં મહયરિયાણું, ઠાણે ઇહ અગ્ગમહિસીઓ(૧૪૩) કોસદુસએહિં જંબૂ, ચઉદ્દિસિ પુવ્વસાલસમભવણા; વિદિસાસુ સેસતિસમા, ચઉવાવિજુયા ય પાસાયા (૧૪૪) તાણંતરેસુ અડ જિણ-કુડા તહ સુરકુરાઇ અવરદ્ધે; રાયયપીઢે સામલિ-રુક્ખો એમેવ ગરુલસ્સ (૧૪૫) બત્તીસ સોલ બારસ, વિજયા વક્ખાર અંતરનઈઓ; મેરુવણાઓ પુવ્વાવરાસુ કુલગિરિ-મહનયંતા (૧૪૬) વિજયાણુ પિહુત્તિ સગટ્ઠ-ભાગ બારુતરા દુવીસસયા; સેલાણું પંચસએ, સવેઇ-નઇ પન્નવીસ સયં (૧૪૭) સોલસસહસ્સ પણુસય, બાણઉઆ

तह य दो कलाओ, य; एएसिं सव्वेसिं, आयामो वणुमुहाणं च (१४८) गयदंतगिरिव्वच्चा, वक्खारा ताणुमंतरनईणं; विजयाणं च भिहाणाइं, मालवंता पयाहिणओ (१४९) चित्ते य वंभकूडे, नलिणीकूडे य एगसेले य; तिउडे वेसमणे वि य, अंजणु मायंजणे चेव (१५०) अंकावई पम्हावई, आसीविस तह सुहावहे चंदे; सूरे नागे देवे, सोलस वक्खारगिरिनामा (१५१) गाहावाई दहवई, वेगवई तत्त मत्त उम्मत्ता; खीरोय सीयसोया, तह अंतोवाहिणी चेव (१५२) उम्मीमालिणि गंभीर–मालिणी फेणमालिणी चेव; सव्वत्थ वि दहसन्नेयणु, उंडा कुंडुब्भवा एया (१५३) कच्छु सुकच्छो य महा–कच्छो कच्छावई तहा; आवत्तो मंगलावत्तो, पुक्खलो पुक्खलावई (१५४) वच्छु सुवच्छो य महा–वच्छो वच्छावई वि य; रम्मो य रम्मओ चेव, रमणी मंगलावई(१५५) पम्हु सुपम्हो य महा–पम्हो पम्हावई तओ; संखो नलिणनामा य, कुमुओ नलिणावई (१५६) वप्पु सुवप्पो अ महा–वप्पो वप्पावई त्ति य; वग्गू तहा सुवग्गू य, गंधिलो गंधिलावई (१५७) एएसे पुव्वावरगय विअड्ढदालय त्ति नईदि सिदलेसु; भरहद्धपुरिसभाओ, इमेहि नामेहि नयरीओ (१५८) खेमा खेमपुरा वि अ, अरिट्ठ रिट्ठावई य नायव्वा; अग्गी मंजूसा वि य, ओसहिपुरी पुंडरिगिणी य (१५९) सुसीमा कुंडला चेव, अवराइअ पहंकरा; अंकावई पम्हावई, सुभा रयणसंचया (१६०) आसपुरा सीहपुरा, महापुरा चेव हवई विजयपुरा; अवराइया य अवरा, असोगा तह वीअसोगा य (१६१) विजया य वेजयंती, जयंति अपराजिया य बोधव्वा; चक्कपुरा खग्गपुरा, होई अवज्झा अउज्झा य (१६२) कुंडुब्भवा उ गंगा सिंधूओ कच्छ पम्हपमुहेसु; अद्धट्ठसु विजएसुं, सेसेसु य रत्त रत्तवई (१६३) अविवक्खिऊणु जगई, सवेइ वणुमुहयउच्च पिहुलत्तं; गुणतीससय दुवीसा, नईति गिरि-

અંતિ એગકલા (૧૬૪) પણતીસસહસચઉસય, છડુત્તરા સયલ-
વિજયવિકૂખંભો; વણમુહ-દુગ વિકૂખંભો, અડવન્ન સયા ય
ચોયાલા (૧૬૫) સગ સય પન્નાસા નઈ–પિહુત્તિ ચઉવન્ન સહસ
મેરુવણે; ગિરિવિત્થરિચ્ચિઉસહસા, સવ્વસમાસો હવઈ લકૂખં
(૧૬૬) જોઅણ સયદસગંતે, સમધરણીએ અહો અહોગામા;
બાયાલીસસહસેહિં, ગંતું મેરુસ્સ પચ્છિમઓ (૧૬૭) ચઉ-
ચઉતીસં ચ જિણા, જહન્નમુક્કોસઓ અ હુંતિ કમા; હરિચક્કિ-
બલા ચઉરો, તીસં પત્તેઅમિહ દીવે (૧૬૮) સસિદુગરવિદુગ
ચારો, ઇહ દીવે તેસિં ચારખિત્તં તુ; પણસય દસુત્તરાઇ, ઇગ-
સટ્ઠિભાગા ય અડયાલા (૧૬૯) પનરસ ચુલસીઇસિયં છપ્પન-
ડડયાલભાગમાણાઇં; સસિસૂરમંડલાઇં, તયંતરાણુગિગહીણાઇં
(૧૭૦) પણતીસ જોઅણે ભાગ–તીસ ચઉરો અ ભાગ સગભાયા;
અંતરમાણું સસિણો, રવિણો પુણ જોઅણે દુન્નિ (૧૭૧) દીવંતો
અસિઅસએ, પણ પણસટ્ઠી અ મંડલા તેસિં; તીસહિઅ તિસય
લવણે, દસિગુણવીસં સયં કમસો (૧૭૨) સસિસસિરવિરવિ
અંતરિ, મન્જે ઇંગલકૂખુ તિસય સાહૂણો; સાહિઅદુસયરિ પણુ
ચય, બહિલલકૂખો છસય સાઠહિઓ (૧૭૩) સાહિઅ પણસહસે
તિહુત્તરાઇ, સસિણો મુહુત્તગઇ મન્જે; બાવન્નહિઆ સા બાહિ,
પઇમંડલ પઉણચઉવુદ્ધી (૧૭૪) જા સસિણો સા રવિણો, અડ-
સયરિસએણ સીસએણ હિઆ; કિંચૂણાણું અટ્ઠાર સટ્ઠિભાગાણુ
મિહ વુડ્ઢી (૧૭૫) મન્જે ઉદયત્થંતરિ, ચઉનવઇ–સહસ્સ પણ-
સય છવીસા; બાયાલ સટ્ઠિભાગા, દિણું ચ અટ્ઠારસમુહુત્તં
(૧૭૬) પઇમંડલ દિણુહાણી, દુણ્હ મુહુત્તેગસટ્ઠિભાગાણું;
અંતે બારમુહુત્તં, દિણું નિસા તસ્સ વિવરીઆ (૧૭૭) ઉદયત્થં-
તરિ બાહિં, સહસા તેસટ્ઠિ છસય તેસટ્ઠા; તહ ઇંગસસિપરિ-
વારે, રિકૂખડવીસા–ડસીઇ ગહા(૧૭૮) છાસટ્ઠિ સહસ નવસય,
પણહત્તરિ તારકોડિકોડીણું; સન્નંતરેણુસ્સેહં, ચુલમાણેણ વા

હુંતિ (૧૭૯) ગહ રિકૂખ તારગાણું, સંખં સસિસંખ સંગુણું કાઉં; ઈચ્છિયદીવુદહિંમિ ય, ગહાઇમાણું વિઆણેહ (૧૮૦) ચઉ ચઉ બારસ બારસ, લવણે તહ ધાયઇમ્મિ સસિસૂરા; પરઓ દહિદીવેસુ અ, તિગુણા પુવ્વિલ્લસંજુતા (૧૮૧) નરખિત્તં જા સમસેણિ, ચારિણો સિગ્ઘ સિવ્ઘતર ગઇણો; દિટ્ઠિપહમિંતિ ખિત્તા ણુમાણુઓ તે નરાણેવં (૧૮૨) પણસય સત્તતીસા, ચઉતીસસયસ્સ લક્ખઇગવીસા; પુક્ખરદીવડ્ઢનરા, પુવ્વેણ અવરેણ પિચ્છંતિ(૧૮૩) નરખિત્તબહિં સસિરવિ–સંખા કરણંતરેહિં વા હોઇ; તહ તત્થ ય જોઇસિયા, અચલદ્ધપમાણસુવિમાણા (૧૮૪) જંબૂ પરિહિ તિલક્ખા, સોલસહસ દુસય પઉણઅડવીસા; ઘણુ અડવીસસયંગુલ, તેરસસડ્ઢા સમહિઆ ય (૧૮૫) સગસય નઉઆકોડી, લક્ખા છપ્પન્ન ચઉનવઇ સહસા; સડ્ઢસયં પઉણદુકોસ, સડ્ઢબાસટ્ઠિકર ગણિઅં (૧૮૬) વટ્ટપરિહિં ચ ગણિઅં, અંતિમખંડાઇ ઉસુજિઅં ચ ધણું; બાહું પયરં ચ ઘણું, ગણેહ એએહિં કરણેહિં (૧૮૭)

વિક્ખંભવગ્ગદહગુણ–મૂલં વટ્ટસ્સ પરિરઓ હોઇ; વિક્ખંભ–પાયગુણિઓ, પરિરઓ તસ્સ ગણિઅપયં (૧૮૮) ઓગાહુ ઉસૂ સુચ્ચિઅ, ગુણવીસગુણો કલાઉસૂ હોઇ; વિઉસુપિહુત્તે–ચઉગુણ–ઉસુગુણિએ મૂલમિહ જીવા (૧૮૯) ઇસુવગ્ગિ છગુણિ જીવા–વગ્ગજુએ મૂલ હોઇ ધનુપિટ્ઠં; ધણુદુગ–વિસેસ–સેસં, દલિઅં બાહાદુગં હોઇ (૧૯૦) અંતિમખંડસ્સિગુણા, જીવં સંગુણિઅ ચઉહિં ભઈઊણું; લદ્ધંમિ વગ્ગિએ દસ–ગુણમ્મિ મૂલં હવઇ પયરો (૧૯૧) જીવા–વગ્ગાણ દુગે, મિલિએ દલિએ અ હોઇ જં મૂલં; વેઅડ્ઢાઈણ તયં, સપિહુત્તગુણં ભવે પયરો (૧૯૨) એયં ચ પયરગણિઅં, સંવવહારેણ દંસિઅં તેણું; કિંચૂણું હોઈ ફલં, અહિઅં પિ હવઇ સુહુમગણણા (૧૯૩) પયરો સોસ્સેહ–ગુણો, હોઇ ઘણો પરિરયાઈ

સવ્વં વા; કરણુગણુણાલસેહિં, જંતગલિહિઆઉ દટ્ઠવ્વં (૧૯૪) ગોતિત્થં લવણોભય, જોઅણુ પણુનવઇસહસ્સ જા તત્થ; સમભૂતલાઉ સગસય જલવુડ્ઢી સહસમોગાહો (૧૯૫) તેરા–સિએણુ મજ્ઝિલ્લ–રાસિણા સંગુણિજ્જ અંતિમગં; તં પઢમ–રાસિભઇઅં, ઉવ્વેહં મુણસુ લવણજલે (૧૯૬) હિટ્ઠહુવરિ સહસદસગં, પિહુલા મૂલાઉ સતર–સહસુચ્ચા; લવણુસિહા સા તદુવરિ, ગાઉદુગં વડ્ઢઇ દુવેલં (૧૯૭) બહુમજ્ઝે ચઉદિસિ ચઉ પાયાલા વયરકલસસંઠાણા; જોઅણુસહસ્સ જડા, તદ્દસ–ગુણુ હિટ્ઠહુવરિ રુંદા (૧૯૮) લક્ખં ચ મજ્ઝિ પિહુલા, જોઅણુ-લક્ખં ચ ભૂમિમોગાઢા; પુવ્વાઇસુ વડવામુહ–કેજુવ જૂવેસર (૧૯૯) અન્ને લહુપાયાલા, સગ સહસા અડસયા સચુલસીઆ; પુવ્વુત્ત–સયંસ–પમાણા, તત્થ તત્થ પ્પએસેસુ (૨૦૦) કાલો અ મહાકાલો, વેલંબ પભંજણે અ ચઉસુ સુરા; પલિઓવમા-ઉણો તહ, સેસેસુ સુરા તયદ્ધાઉ (૨૦૧) સવ્વેસિમહોભાગે, વાઉ મજ્ઝિલ્લયમ્મિ જલવાઉ; કેવલ–જલમુવરિલ્લે, ભાગદુગે તત્થ સાસુવ્વ (૨૦૨) બહવે ઉદારવાયા, મુચ્છંતિ ખુહંતિ દુન્નિવારાઓ; ઓગ–અહોરત્તંતો, તયા તયા વેલપરિવુડ્ઢી (૨૦૩) બાયાલ સટ્ઠિ-દુસયરિ, સહસા નાગાણુ મજ્જુવરિ બાહિં; વેલં ધરંતિ કમસો, ચઉહત્તરુલક્ખુ તે સવ્વે (૨૦૪) બાયાલ સહસ્સેહિં, પુવ્વેસાણાઇ–દિસિવિદિસ્સ લવણે; વેલંધરાણુવેલં ધરરાઇણું ગિરિસુ વાસા (૨૦૫) ગોથૂભે દગભાસે, સંખે દગસીમ નામિ દિસિ સેલે; ગોથૂભો સિવદેવો, સંખો અ મણોસિલો રાયા (૨૦૬) કક્કોડે વિજ્જુપભે, કેલાસ રુણુપ્પહે વિદિસિ સેલે; કક્કોડગુ કદ્દમઓ, કેલાસ રુણુપ્પહો સામી (૨૦૭) એએ ગિરિણો સવ્વે, બાવીસ–હિઆ ય દસસયા મૂલે; ચઉસય ચઉવીસહિઆ, વિચ્છિન્ના હુંતિ સિહરતલે (૨૦૮) સતરસસય ઇગવીસા, ઉચ્ચત્તે તે સવેઇઆ સવ્વે; કણુગંક રયય ફાલિહ, દિસાસુ વિદિસાસુ

स्यणुमया (२०९) णुव गुणुहत्तरिन्नेअणु, अहिजलुवरियत्त पणु-
नवइ भाया; ओओ मन्झे नवसय, तेसट्ठा भाग सगसयरि
(२१०) हिमवंतंता विदिसी साणाईगयासु चउसु दाढासु; सग
सग अंतरदीवा, पढमचउक्कं च जगईओ (२११) नेअणु-
तिसओहिं तओ, सयसयवुड्ढी अ छसु चउक्कूकेसु; अन्नुन्न-
जगईअंतरि, अंतरसमवित्थरा सव्वे (२१२) पढमचउक्कुच्च
अहिं, अड्ढाइअन्नेअणे अ वीसंसा; सयरिंस वुड्ढिपरओ,
मज्झदिसिं सव्वि केसदुगं (२१३) सव्वे सवेइअंता, पढम-
चउक्कम्मि तेसि नामाई; एगोरुअ आभासिअ, वेसाणिअ
चेव लंगूले (२१४) बीअचउक्के हयगय, गोसकुलिपुव्व
कण्णुनामाणो; आयंस मिंढग अओ-गोपुव्वमुहा य तईअम्मि
(२१५) हयगय हरि वग्घ मुहा, चउत्थए आसकण्णु हरि-
कण्णो; अकण्णु कण्णु पावरणु, दीओ पंचमचउक्कम्मि (२१६)
उक्कमुहो मेहमुहो, विज्जुमुहो विज्जुदंत छट्ठम्मि; सत्तमगे
दंतंता, घणु-लट्ठ-निगूढ-सुद्धा य (२१७) एमेव य सिह-
रिम्मि वि, अडवीसं सव्वि हुंति छप्पन्ना; एएसु जुअल-
रूवा, पलिआ संखस आउ नरा (२१८) नेअणु दसमंसत्ताणू;
पिट्ठि करंडाणु मेसि चउसट्ठी; असणुं च चउत्थाओ गुणु-
सीदिणु वच्च पालणुया(२१९) पच्छिमदिसि सुत्थिअ, लवणुसा-
मिणो गोअमुत्तिइगुदीवो; उभओ वि जंणुलावणु, दु दु रवि
दीवा य तेसिं च (२२०) जगईपरुप्परअंतरि, तह वित्थर
बार नेअणु सहस्सा; एमेव य पुव्वदिसिं, चंदुच्चउक्कस्स
चउ दीवा (२२१) एव चिअ बाहिरओ, दीवा अट्ठट्ठपुव्व-
पच्छिमओ; दु दु लवणु छ छ धायइ संड ससीणुं रवीणुं
च (२२२) एओ दीवा जलुवरि, णहि नेअणु सड्ढअट्ठसीइ
तहा; भागा वि अ चालीसा, मज्झे पुणु केसदुगमेव (२२३)
कुलगिरिपासायसमा, पासाया एसु णिअणिअपहूणुं; गह

લાવણ્ણ–જોઇસિઆ, દગફાલિહ ઉડ્ઢલેસાગા (૨૨૪)

જમુત્તરદીહેણું દસસય–સમ–પિહુલ પણુસયુચ્ચેણું; ઉસુયાર ગિરિદુગેણું, ધાયઈસંડે દુહવિહત્તો (૨૨૫) ખંડદુગે છ છ ગિરિણો, સગ સગ વાસા ય અરવિવરરૂવા; ધુરિ અંતિ સમા ગિરિણો, વાસા પુણ પિહુલપિહુલયરા (૨૨૬) દહકુંડુંડુત્તમમે રુમુસ્સયં વિત્થરં વિઅડઢાણું; વટ્ટગિરીણું ચ સુમેરુવજ્જમિહ જાણ પુવ્વસમં (૨૨૭) મેરુદુગં પિ તહ ચ્ચિઅ, નવરં સોમણસ હિટ્ઠુવરિ–દેસે; સગ–અડ–સહસ્સ ઊણુ ત્તિ, સહસપણુસીઇ ઉચ્ચત્તે (૨૨૮) તહ પણુનવઇ ચઉણુઉઅ, અદ્ધચઉણુઊઅ અટ્ઠતીસા ય; દસ સયાઇ કમેણું, પણુઠાણુ પિહુત્તિ હિટ્ઠાઓ (૨૨૯) ણઇકુંડદીવવણમુહ, દહ–દીહરસેલ–કમલવિત્થારં; ણઇ-ઉંડત્તં ચ તહા, દહ–દીહત્તં ચ ઇંહ દુગુણું (૨૩૦) ઇંગલકૂખુ સત્તસહસા, અડસય ગુણુસીઇ ભદ્દસાલવણું; પુવ્વાવરદીહં તં, જમુત્તર અટ્ઠસી ભઇઅં (૨૩૧) બહિ ગયદંતા દીહા, પણુ લકૂખૂણુસયરિસહસ દુગુણુદ્ઠા; ઇઅરે તિલકૂખ છપ્પન્ન, સહસ્સ સય દુન્નિ સગવીસા (૨૩૨) ખિત્તાણુમાણુઓ સેસ, સેલ–નઇ–વિજય–વણમુહાયામો; ચઉલકૂખ–દીહ વાસા, વાસ વિજય-વિત્થરો ઉ ઇંમો (૨૩૩) ખિત્તંક–ગુણ–ધુવંકે, દો સય બારુત્તરેહિ પવિભત્તે; સવ્વત્થ વાસવાસો, હવેઇ ઇંહ પુણ ઇંય ધુવંકા (૨૩૪) ધુરિ ચઉદ્દ લકૂખ દુસહસ્સ, દોસગણુઉઆ ધુવં તહા મજ્ઝે; દુસય અડુત્તર સત્ત–સદ્ધિ સહસ્સ છવ્વીસ લકૂખા ય (૨૩૫) ગુણવીસ સયં બત્તીસ, સહસ ગુણયાલ લકૂખ ધુવમંતે; નઇગિરિવણમાણુવિસુદ્ધ, ખિત્તસોલસપિહુ વિજયા (૨૩૬) નવસહસા છસય તિઉ–ત્તરા ય છચ્ચેવ સોલભાયા ય; વિજયપિહુત્તં નઇગિરિ, વણુવિજયસમાસિ ચઉલકૂખા (૨૩૭) પુવ્વં વ પુરી અ તરુ, પરમુત્તરકુરૂસુ ધાઈ મહધાઈ; રુકૂખા તેસુ સુદંસણુ–પિયદંસણુનામયા દેવા (૨૩૮) ધુવરાસીસુ અ

મિલિઆ, એગેા લક્ખેા ય અડસયરિ સહસા; અટ્ઠ સયા બાયાલા, પરિહિતિગં ધાયઈસંડે (૨૩૯) કાલેાએે સવ્વત્થ વિ, સહસુંડેા વેલંધરહિએે તત્થ; સત્થિઅસમ કાલ મહા–કાલ સુરા પુવ્વ પચ્છિમએે (૨૪૦)લવણુમ્મિ વ જહસંભવ, સસિરવિદીવા ઇહં પિ નાયવ્વા; નવરં સમંતએે તે, કેાસદુગુચ્ચા જલસ્સુવરિં (૨૪૧) પુક્ખરદ્ધલબહિજગઇવ્વ, સંઠિએે માણુસુત્તરેા સેલેા; વેલંધરગિરિમાણેા, સીહનિસાઇ નિસઢવન્નેા (૨૪૨) જહ ણિત્ત-નગાઇણું, સંઠાણેા ધાઇએે તહેવ ઇહં; દુગુણેા અ ભદ્દસાલેા, મેરુસુયારા તહા ચેવ(૨૪૩) ઇહ બાહિરગયદંતા, ચઉરેા દીહત્તિ વીસ–સયસહસ્સા; તેઆલીસ સહસ્સા, ઉણુવીસહિઆસયા દુન્નિ(૨૪૪) અબ્ભિંતરગયદંતા, સેાલસલક્ખા ય સહસ છવ્વીસા; સેાલહિઅં સયમેગં, દીહત્તે હુંતિ ચઉરેા વિ (૨૪૫) સેસા પમાણુએેા જહ, જંબૂદીવાઉ ધાઇએે ભણિઆ; દુગુણા સમા ય તે તહ, ધાયઇસંડાઉ ઇહ નેયા (૨૪૬) અડસીલક્ખા ચઉદ્દસ સહસ્સા તહ નવસયા ય ઇંગવીસા; અબ્ભિંતરધુવરાસી, પુવ્વુત્ત-વિહીઇ ગણિઅવ્વેા (૨૪૭) ઇંગ કેાડિ તેરલક્ખા, સહસ્સા ચઉચત્ત સગસય તિયાલા; પુક્ખરવરદીવડ્ઢે, ધુવરાસી એસ મજ્ઝમ્મિ (૨૪૮) એગા કેાડિ અડતીસ, લક્ખા ચઉહત્તરી સહસ્સા ય; પંચસયા પણુસટ્ઠા, ધુવરાસી પુક્ખરદ્ધંતે (૨૪૯) ગુણવીસસહસ્સ સગસય, ચઉનઉઅ સવાય વિજયવિક્ખંભેા; તહ ઇહ બહિવહસલિલા, પવિસંતિ અ નરનગરસાહેા (૨૫૦) પુક્ખરદ્ધલપુવ્વાવર–ખંડંતેા સહસદુગપિહુ દુ કુંડા; ભણિયા તટ્ઠાણું પુણુ, બહુસ્સુયા ચેવ જાણંતિ (૨૫૧) ઇહ ઘઉમ મહાપઉમા, દુક્ખા ઉત્તરકુરૂસુ પુવ્વં વ; તેસુ વિ વસંતિ દેવા, પઉમેા તહ પુંડરીએે અ (૨૫૨) દેાગુણુહત્તરિ પઢમે, અડ લવણે બીઅદિવિ તઇઅદ્ધે; પિહુ પિહુ પણુસયચાલા, ઇઅ

નરખિત્તે સયલગિરિણો (૨૫૩) તેરહસય સગવન્ના, તે પણુ–મેરૂહિ વિરહિઆ સવ્વે; ઉસ્સેહપાયકંદા, માણુસસેલો વિએ મેવ (૨૫૪) ધુવરાસીસુ તિલકૂણા, પણુપન્નસહસ્સ છસય ચુલસીઆ; મિલિઆ હવંતિ કમસો, પરિહિતિગં પુકૂખરદ્ધસ્સ (૨૫૫) નઈદહધણુથણિઆગણિ–જિણાઇણુરજમ્મમરણુકાલાઇ; પણુયાલ-લકૂખમ્મેઅણુ–નરખિત્તં મુત્તુ નો પુરઓ (૨૫૬) ચઉસુ વિ ઉસુઆરેસું, ઇક્કિક્કં નરનગમ્મિ ચત્તારિ; કૂડોવરિજિણુભવણા, કુલગિરિજણુભવણુપરિમાણા (૨૫૭) તત્તો દુગુણુપમાણા, ચઉદારા થુત્તવણિણઅસરૂવે; નંદીસરિ બાવન્ના, ચઉ કુંડલિ રુઅગિ ચત્તારિ (૨૫૮) બહુસંખવિગપ્પે રુઅગ–દીવિ ઉચ્ચત્તિ સહસ ચુલસીઇ; નરનગસમરુઅગો પુણુ, વિત્થરિ સયઠાણિ સહસંકો (૨૫૯) તસ્સ સિહરમ્મિ ચઉદ્દિસિ, બીઅસહસ્સિગિગુ ચઉત્થિ અદ્ધદ્ધઃ; વિદ્દિસિ ચઉ ઇઅ ચત્તા, દિસિકુમરી કૂડ સહસંકા (૨૬૦) ઇઇ કઇવય દીવોદહિ વિઆરલેસો મએ વિમઇણાવિ; લિહિઓ જિણુગણુહરગુરુ સુઅ સુઅદેવીપસાએણ(૨૬૧) સેસાણુ દીવાણુ તહોદહીણં, વિઆરવત્થારમણોરપારં; સયા સુઆએ પરિભાવયંતુ, સવ્વં પિ સવ્વન્નુ મઇક્કચિત્તા (૨૬૨) સૂરીહિં જં રયણુસેહરનામએહિં અપ્પત્થમેવ રઇઅં નરખિત્તવિકૂણં; સંસોહિઅં પયરણું સુઅણેહિ લોએ, પાવેઉ તં કુસલરંગમઇ પસિદ્ધિં (૨૬૩)

—: ગૌતમ કુલક :—

લુદ્ધાનરા અત્થપરા હવંતિ, મૂઢાનરા કામપરા હવંતિ; બુદ્ધાનરા ખંતિપરા હવંતિ, મિસ્સા નરા તિન્નિવિ આયરંતિ (૧) તે પંડિયા જે વિરયા વિરોહે, તે સાહુણો જે સમયં ચરંતિ; તે સત્તિણો જે ન ચલંતિ ધમ્મં, તે બંધવા જે વસણે હવંતિ (૨) કોહાભિભૂઆ ન સુહં લહંતિ, માણંસિણો

સોયપરા હવંતિ; માયાવિણો હુંતિ પરસ્સ પેસા, લુદ્ધા મહિચ્છા નરયં ઉવિંતિ (૩) કોહો વિસં કિં અમયં અહિંસા, માણો અરી કિં હિય–મપ્પમાઓ; માયા ભયં કિં સરણું તુ સચ્ચં, લોહો દુહો કિં સુહ માહ તુદ્ઠી (૪) બુદ્ધી અચંડં ભયએ વિણીયં, કુદ્ધં કુસીલં ભયએ અકિત્તી; સંભિન્નચિત્તં ભયએ અલચ્છી, સચ્ચેઠિયં સંભયએ સિરી ય (૫) ચયંતિ મિત્તાણિ નરં કયગ્ઘં, ચયંતિ પાવાઇં મુણિં જયંત; ચયંતિ સુક્કાણિ સરાણિ હંસા, ચએઇ બુદ્ધી કુવિયં માણુસ્સં (૬) અરોઇઅત્થં કહિએ વિલાવો, અસંપહારે કહિએ વિલાવો; વિક્ખિત્તચિત્તે કહિએ વિલાવો, બહૂ કુસીસે કહિએ વિલાવો (૭) દુટ્ઠાહિવા દંડપરા હવંતિ, વિજ્જાહરા મંતપરા હવંતિ; મુક્ખા નરા કોવપરા હવંતિ, સુસાહુણો તત્તપરા હવંતિ (૮) સોહા ભવે ઉગ્ગતવસ્સ ખંતી સમાહિજોગો પસમસ્સ સોહા; નાણું સુઝાણું ચરણસ્સ સોહા, સીસસ્સ સોહા વિણએ પવિત્તી (૯) અભૂસણો સોહઇ બંભચારી, અકિંચણો સોહઇ દિક્ખધારી; બુદ્ધિન્નુઓ સોહઇ રાયમંતી, લજ્જન્નુઓ સોહઇ એગપત્તિ (૧૦) અપ્પા અરી હોઇ અણુવટ્ઠિયસ્સ, અપ્પા જસો સીલમઓ નરસ્સ; અપ્પા દુરપ્પા અણુવટ્ઠિયસ્સ, અપ્પા જિઅપ્પા સરણું ગઇય (૧૧) ન ધમ્મકજ્જા પરમત્થિ કજ્જં, ન પાણિહિંસા પરમં અકજ્જં, ન પેમરાગા પરમત્થિ બંધો, ન બોહિલાભા પરમત્થિ લાભો (૧૨)ન સેવિયવ્વા પમયા પરક્કા, ન સેવિયવ્વા પુરિસા અવિજ્જા; ન સેવિયવ્વા અહિમાણી હીણા, ન સેવિયવ્વા પિસુણા મણુસ્સા(૧૩) જે ધમ્મિયા તે ખલુ સેવિયવ્વા, જે પંડિયા તે ખલુ પુચ્છિયવ્વા; જે સાહુણો તે અભિવંદિયવ્વા, જે નિમ્મમા તે પડિલાભિયવ્વા(૧૪) પુત્તા ય સીસા ય સમં વિભત્તા, રિસી ય દેવા ય સમં વિભત્તા; ભૂક્ખા તિરિમુક્ખા ય સમં વિભત્તા, મુઆ દરિદ્દા ય સમં વિભત્તા (૧૫)સવ્વા કલા ધમ્મકલા જિણાઇ, સવ્વાકહા ધમ્મકહા જિણાઇ;

સવ્વબલં ધમ્મબલં જિણાઇ, સવ્વસુહં ધમ્મસુહં જિણાઇ(૧૬) જૂએ પસત્તસ્સ ધણસ્સ નાસો, મંસપસત્તસ્સ દયાઇ નાસો; મજ્જપસત્તસ્સ જસસ્સ નાસો, વેસાપસત્તસ્સ કુલસ્સ નાસો (૧૭) હિંસાપસત્તસ્સ સુધમ્મનાસો, ચોરીપસત્તસ્સ સરીરનાસો; તહા પરત્થિસુ પસત્તયસ્સ, સવ્વસ્સ નાસો અહમા ગઈ ય(૧૮) દાણું દરિદ્દસ્સ પહુસ્સ ખંતી, ઇચ્છાનિરોહો ય સુહોઇયસ્સ; તારુન્નએ ઇંદિયનિગ્ગહો ય, ચત્તારિ એયાણિ સુદુક્કરાણિ (૧૯) અસાસયં જીવિયમાહુ લોએ, ધમ્મં ચરે સાહૂ જિણો વઇટ્ઠં; ધમ્મો ય તાણું સરણું ગઈ ય, ધમ્મં નિસેવિત્તુ સુહં લહંતિ (૨૦)

—:ગુણાનુરાગકુલક :—

સયલકલ્લાણનિલયં, નમિઊણ તિત્થનાહપયકમલં; પર-ગુણગ્ગહણસરૂવં, ભણામિ સોહગ્ગસિરિજણયં (૧) ઉત્તમગુણા-ણુરાએ—નિવસઇ હિયયંમિ જસ્સ પુરિસસ્સ; આતિત્થયરપયાએ, ન દુલ્લહા તસ્સ રિદ્ધિએ (૨) તે ધન્ના તે પુન્ના, તેસુ પણામો હવિજ્જ મહ નિચ્ચં; જેસિં ગુણાણુરાએ, અકિત્તિમો હોઈ અણુવરયં(૩)કિં બહુણા ભણિએણ, કિં વા તવિએણ કિં વ દાણેણું; ઇક્કં ગુણાણુરાયં, સિક્ખહ સુક્ખાણ કુલભવણું (૪) જઇવિ ચરસિ તવ વિઉલં, પઢસિ સુયં કરિસિ વિવિહકટ્ઠાઇં ન ધરસિ ગુણાણુરાયં, પરેસુ તા નિષ્ફલં સયલં (૫) સોઉણ ગુણુક્કરિસં, અન્નસ્સ કરેસિ મચ્છરં જઇવિ; તા નૂણું સંસારે, પરાહવં સહસિ સવ્વત્થ (૬) ગુણવંતાણ નરાણું, ઈસાભરતિમિરપૂરિએ ભણસિ; જઇ કહવિ દોસલેસં, તા ભમસિ ભવે અપારંમિ (૭) જં અબ્ભસેઇ જીવો, ગુણું ચ દોસં ચ ઇત્થ જમ્મંમિ; તં પરલોએ પાવઇ, અબ્ભાસેણું પુણો તેણું (૮) જો જંપઇ પરદોસે, ગુણસયભરિએ વિ મચ્છરભરેણું; સે વિઉસાણુમસારો,

પલાલપુંજ વ્વ પડિભાઇ (૯) જે પરદોસે ગિણ્હઇ, સંતા ડસંતેવિ દુટ્ઠભાવેણું; સો અપ્પાણું બંધઇ, પાવેણ નિરત્થએણાવિ (૧૦) તં નિયમા મુત્તવ્વં, જત્તો ઉપજ્જએ કસાયગ્ગી; તં વત્થું ધારિજ્જા, જેણોવસમો કસાયાણં (૧૧) જઇ ઇચ્છહ ગુરુયત્તં, તિહુયણુમજ્જંમિ અપ્પણો નિયમા, તા સવ્વપયત્તેણું પરદોસવિવજ્જણું કુણહ(૧૨)ચઉહા પસંસણિજ્જા, પુરિસા સવ્વુત્તમુત્તમા લોએ; ઉત્તમઉત્તમ ઉત્તમ, મજ્ઝિમભાવા ય સવ્વેસિં (૧૩) જે અહમ અહમઅહમા, ગુરુકમ્મા ધમ્મવજ્જિયા પુરિસા; તે વિ ય ન નિંદણિજ્જા, કિંતુ દયા તેસુ કાયવ્વા(૧૪) પચ્ચંગુબ્ભડજુવ્વણુવંતીણું, સુરહિસારદેહાણું; જુવઈણું મજ્ઝગએ, સવ્વુત્તમ રૂવવં તીણું (૧૫)
આજમ્મબંભયારી, મણુવયકાએહિં જે ધરઇ સીલં; સવ્વુત્તમુત્તમો પુણ, સો પુરિસો સવ્વનમણિજ્જો (૧૬) એવંવિહ જુવઈગએ, જે રાગી હુજ્જ કહવિ ઇંગસમયં; બીયસમયંમિ નિંદઇ, તં પાવં સવ્વભાવેણું (૧૭) જમ્મંમિ તમ્મિ ન પુણો હવિજ્જ રાગો મણંમિ જસ્સ કયાં; સો હોઇ ઉત્તમુત્તમ–રૂવો પુરિસો મહાસત્તો (૧૮) પિચ્છઇ જુવઈરૂવં, મણુસા ચિંતેઇ અહવ અણુભેગં; જે ન ચરઇ અકજ્જં, પત્થિજ્જંતો વિ ઇત્થીહિં(૧૯) સાહૂ વા સડ્ઢો વા, સદારસંતોસસાયરો હુજ્જા; સો ઉત્તમો મણુસ્સો, નાયવ્વો થોવસંસારો (૨૦) પુરિસત્થેસુ પવટ્ટઇ, જે પુરિસો ધમ્મઅત્થપમુહેસુ; અનુન્નમવ્વાબાહં, મજ્ઝિમરૂવો હવઇ એસો (૨૧) એએસિં પુરિસાણું, જઇ ગુણગહણું કરેસિ બહુમાણા; તો આસન્નસિવસુહો, હોસિ તુમં નત્થિ સંદેહો (૨૨) પાસત્થાઇસુ અહુણા, સંજમસિઢિલેસુ મુક્કજોગેસુ; નો ગરિહા કાયવ્વા, નેવ પસંસા સહામજ્ઝે (૨૩) કાઊણ તેસુ કરુણું, જઇ મન્નઇ તો પયાસએ મગ્ગં; અહ રુસઇ તો નિયમા, ન તેસિં દોસં

પયાસેઇ (૨૪) સંપઇ દૂસમસમએ, દીસઇ થોવો વિ જસ્સ ધમ્મગુણો; બહુમાણો કાયવ્વો, તસ્સ સયા ધમ્મબુદ્ધીએ (૨૫) જઉ પરગચ્છિ સગચ્છે, જે સંવિગ્ગા બહુસ્સુયા મુણિણો; તેસિં ગુણાણુરાયં, મા મુંચસુ મચ્છરપ્પહઓ (૨૬) ગુણરયણમંડિયાણું, બહુમાણું જો કરેઇ સુદ્ધમણો; સુલહા અન્નભવંમિ ય, તસ્સ ગુણા હુંતિ નિયમેણું (૨૭) એયં ગુણાણુરાયં, સમ્મં જો ધરઇ ધરણિમજ્ઝંમિ; સિરિસોમસુંદરપયં. સો પાવઇ સવ્વનમણિજ્જં (૨૮)

આંકસંજ્ઞા

(૦) ખ (૧) શશી, ભૂમિ (૨) ભૂજ, સુગમ, નયન (૩) ભુવન, લોક, વહ્નિ, ગુણ (૪) ગતિ, મુગતિ, ગુણ, યુગ, વેદ, વરણ (૫) ભૂત, ઇન્દ્રિય, શરદ, ક્રિયા, શરઃ (૬) શાસ્ત્ર, દર્શન, ચક્ર, રસ, ઋતુ (૭) મુનિ, અશ્વ, સમુદ્ર (૮) વસુ, પૃથ્વી, નાગ, ગજ (૯) ભક્તિ, નિધિ, અંક, નંદ, ખંડ, ગ્રહ (૧૦) દિશિ (૧૧) રુદ્ર (૧૨) સૂર્ય (૧૪) મનુ, મુદ્ર, વિશ્વ (૧૫) તિથિ (૧૬) નૃપ

આંક ડાબીબાજુ થી ગણવો.

ભીનું સચિત્ત—અચિત્ત કયારે?

(૧) ભીનું વાટવા કે પીસવાથી અચિત્ત થાય નહિ (૨) તાવડી ઉપર શેકેલું લાલ બને તોજ અચિત્ત થાય, અને તે ચોમાસામાં ૭ દિન, શિયાળામાં ૧૫-દિન અને ઉનાળામાં એક માસ સુધી અચિત્ત રહે (૩) પાણીમાં નાખી એકરસ કરી ઉકાળી ને ડારી બનાવેલું અચિત્ત થાય, પરંતુ બે-ચાર માસ પછી સચિત થવાનો સંભવ છે, માટે વધારે ટાઇમ ન રાખવું (૪) નિભાડામાં પકવેલું બે-ચાર વર્ષ સુધી પણ અચિત્ત રહે.

–:સાધુનિયમકુલકઃ–

ભુવણિક્કપવઇવસમં, વીરં નિયગુરુપએ અ નમિઊણું;
વીરઇઅરદિક્ખિઅઆણું, જુગ્ગે નિયમે પવક્ખામિ (૧) નિઅ–
ઉઅરપૂરણકલા, આજીવિયમિત્તં હોઇ પવજ્જા; ધૂલિહડીરાય–
ત્તણજ્જા–સરિસા સવ્વેસિં હસણિજ્જા (૨) તમ્હા પંચાયારા
રાહણહેઉં ગહિજ્જ ઇઅ નિઅમે; લોઆઇકદ્દઠ્ઠવા, પવ્વજ્જા
જહ ભવે સફલા (૩) નાણુડ્ડરાહણહેઉં, પઇદિઅહં પંચગા–
હપઢણું મે; પરિવાડીએ ગિણ્હે પણુગાહાણું ચ અદ્ઠો ય
(૪) અણેસિં પઢણત્થં, પણુગાહાએ લિહેમિ તહ નિચ્ચં;
પરિવાડીએ પંચ ય, દેમિ પઢંતાણ પયદ્દિઅહં (૫) વાસાસુ
પંચસયા, અદ્ઠય સિસિરે ય તિન્નિ ગિમ્હંમિ; પઇદિઅહં
સજ્ઝાયં, કરેમિ સિદ્ધંતગુણણેણું (૬) પરમિદ્ઠિનવપયાણું,
સયમેગં પયદ્દિણું સમરામિ અહં; અહ દંસણુઆયારે, ગહેમિ
નિઅમે ઇમે સમ્મં (૭) દેવે વંદે નિચ્ચં, પણુસક્કત્થએહિં
એકવારમહં; દો તિન્નિ ય વારા, પઇજ્જમંવા જહાસત્તિ (૮)
અદ્ઠહમીચઉદ્સીસું, સવ્વાણુ વિ ચેઇયાઇં વંદિજ્જા; સવ્વેવિ
તહા મુણિણો, સેસદિણે ચેઇઅંઇક્કં (૯) પઇદિણુ તિન્નિય વારા,
જિદ્રહે સાહૂ નમામિ નિઅમેણું; વેયાવચ્ચં કિંચી, ગિલાણ–
વુડ્ઢાઇણું કુવ્વે (૧૦) અહ ચારિત્તાયારે, નિઅમગ્ગહણું કરેમિ
ભાવેણું; બહિભૂગમણાઇસું વજ્જે વત્તાઇં ઇરિયત્થં (૧૧) અપ–
મજ્જિયગમણમ્મિ અ, સંડાસા ડપમજ્જિઉં ચ ઉવવિસણે;
પાઉંછણુયં વિના, ઉવવિસણે પંચનમુક્કારા (૧૨) ઉગ્ઘાડેણ મુહેણું,
નો ભાસે અહવ જત્તિયા વારા; ભાસે તત્તિયમિત્તા, લોગસ્સ કરેમિ
ઉસ્સગ્ગં (૧૩) અસણે તહ પડિક્કમણે, વયણું વજ્જે વિસેસકજ્જ
વિણા; સક્કિયમુવહિં ચ તહા, પડિલેહંતો ન એમિ સયા (૧૪)
અજ્જજ્જે લબ્ભંતે, વિહરે નો ધાવણું સકજ્જેણું; અજ્જલિઅજ્જે

ન વિહરે, જરવાણીયં વિસેસેણું(૧૫)સક્કિયમુવહિમાઈ,પમજ્જિઉં નિક્ખિવેમિ ગિણ્હેમિ; જઈ ન પમજ્જેમિ તઓ, તત્થેવ કહેમિ નમુક્કારં (૧૬) જત્થ વ તત્થ વ ઉજ્ઝણિ, દંડગઉવહીણ અંબિલં કુવ્વે; સયમેગં સજ્ઝાયં, ઉસ્સગ્ગે વા ગણેમિ અહં (૧૭) મત્તગપરિટ્ઠવણું મિઅ, જીવવિણાસે કરેમિ નિવ્વિયં; અવિહીઇ વિહરિઊણું,પરિઠવણે અંબિલં કુવ્વે(૧૮)અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહ, કહેમિ ઉચ્ચારમત્તગ ઠાણે; તહ સન્ના ડગલગ જોગ, કપ્પતપ્પાઇ વોસિરે તિઅગં(૧૯)રાગમયે મણુવયણે, ઇક્કિક્કં નિવ્વિયં કરેમિ અહં; કાયકુચિટ્ઠાએ પુણો, ઉવવાસં અંબિલં વા વિ (૨૦) બેંદિયમાઈણુ વહે, ઇંદિઅસંખા કરેમિ નિવ્વિયયા; ભયકોહાઇ-વસેણું, અલીયવયણું મિ અંબિલયં(૨૧)પઢમાલિયાઇ ન ગિણ્હે, ધયાઇવત્થૂણ ગુરુઅદિટ્ઠાણું; દંડગતપ્પણુગાઇ, અદિન્નગહણે ય અંબિલય (૨૨) એગિત્થીહિં વત્તિં ન કરે, પરિવાડિદ્વાણુમવિ તાસિં; ઇગવરિસારિહમુવહિં, ઠાવે અહિગં ન ઠાવેમિ (૨૩) પત્તગ ટુપ્પરગાઇ, પનરસ ઉવરિં ન ચેવ ઠાવેમિ; આહારાણુ ચઉણ્હું, રોગે વિ અ સંનિહું ન કરે (૨૪) મહરોગે વિ અ કાઢં, ન કરેમિ નિસાઇ પાણીયં ન પિબે; સાયં દોઘડિયાણું મજ્ઝે નીરંપિ ન પિબેમિ (૨૫) અહવા નિચ્છિઅ સૂરે, કાલે નીરં કરેમિ સયાકાલં; અણુહારોસહસંનિહિ–મવિ નો ઠાવેમિ વસહીએ (૨૬) તવ આયારે ગિણ્હે, અહ નિયમે કઇવિ સત્તીએ; ઓગાહિયં ન કપ્પઇ, છદ્દાઇતવં વિણા ઉ જોગં ચ (૨૭) નિવ્વિયતિગં ચ અંબિલ–દુગં ચ વિણુ નો કરેમિ વિગયમહું; વિગઇદિણે ખંડાઇ, ણુકાર નિયમો અ જાજીવં (૨૮) નિવ્વિયાઇં ન ગિણ્હે નિવ્વિયતિગ મજ્ઝિ વિગઇદિવસે અ; વિગઇં નો ગિણ્હેમિ ય, દુન્નિ દિણે કારણું મુત્તું (૨૯) અટ્ઠમી ચઉદ્સીસું, કરે અહં નિવ્વિયાઇં તિન્નેવ; અંબિલ દુગં ચ કુવ્વે, ઉવવાસં વા જહાસત્તિ (૩૦) દવ્વખિત્તાઇગયા, દિણે દિણે અભિગ્ગહે-

અવ્વા; જીયંમિ જએ ભણિઅં, પચ્છિત્તમભિગ્ગહાભાવે (૩૧) વિરિયાયારનિયમે, ગિણ્હે કઇઅવિ જહાસત્તિ; દિણુ પણુગાહા-ઈણું અત્થં ગિણ્હે મણેણુ સયા (૩૨) પણુવાર દિણુમજ્ઝે, પમાયયંતાણુ દેમિ હિયસિક્ખં એગં પરિઠવેમિ અ, મત્તયં સવ્વસાહૂણું (૩૩) ચઉવીસં વીસં વા, લોગસ્સ કરેમિ કાઉસ-ગ્ગંમિ; કમ્મક્ખયટ્ઠા પઇદિણુ, સજ્ઝાયં વા વિ તમ્મિત્ત (૩૪) નિદ્દાઈપમાએણું, મંડલિભંગે કરેમિ અંબિલયં; નિયમા કરેમિ એગં, વિસ્સામણુયં ચ સાહૂણું (૩૫) સેહ–ગિલાણા ઈણું, વિણા વિ સંઘાડયાઇસિંઘં; પડિલેહણુમલ્લગપરિ–ઠવણાઈ કુવ્વે જહાસત્તિ (૩૬) વસહીપવેસિ નિગ્ગમિ, નિસીહિ–આવસ્સિયાણુ વિસ્સરણે; પાયાડપમજ્જણે વિ ય, તત્થેવ કહેમિ નવકાર (૩૭) ભયવંપસાઉ કરિઉં, ઇચ્છાઈ અભાસણુંમિ વુડ્ઢેસુ; ઇચ્છાકારા ડકરણે, લહુસુ સાહૂસુ કજ્જેસુ (૩૮) સવ્વત્થવિ ખલિએસું, મિચ્છાકારસ્સ અકરણે તહય; સયમન્નાઉ વિ સરિએ, કહિયવ્વો પંચ નવકારો (૩૯) વુડ્ઢસ્સ વિણા પુચ્છં, વિસેસવત્થું ન દેમિ ગણ્હે વા; અન્નંપિ અ મહકજ્જં, વુડ્ઢં પુચ્છિય કરેમિ સયા (૪૦) દુબ્બલસંઘયણાણ વિ, એએ નિયમા સુહાવહા પાયં; કિંચિવિ વેરગ્ગેણું, ગિહિવાસો છહ્વિઓ જેહિં (૪૧) સંપઇકાલે વિ ઇમં, કાઉં સક્કે કરેઇ નો નિઅમે; સો સાહુત્તગિહિત્તણુ, ઉભયભટ્ઠો મુણેયવ્વો (૪૨) જસ્સ હિઅયંમિ ભાવો, થોવો વિ ન હોઇ નિયમગ્ગહણુંમિ; તસ્સ કહણું નિરત્થય માંસરાવણિ કૂવણણું (૪૩) સંઘયણકાલબલ દૂસમા–રયાલંબણાઈ ઘિત્તુણું; સવ્વં ચિઅ નિઅમધુરં, નિરુજ્જમાએ પમુચ્ચંતિ (૪૪) વુચ્છિન્નો જિણકપ્પો, પડિમાકપ્પો અ સંપઇ નત્થિ; સુદ્ધો અ થેરકપ્પો, સંઘયણાઇણિ હાણીએ(૪૫)તહવિ જઈ એઅ નિયમા-રાહણવિહિએ જએજ્જ ચરણુંમિ; સમ્મમુવઉત્તચિત્તો, તો નિયમરાહગો હોઈ(૪૬)એએ સવ્વે નિયમા, જે સમ્મં પાલયંતિ વેરગ્ગા; તેસિં દિક્ખા ગહિઆ, સફલા સિવસુહફલં દેઈ (૪૭)

–: આત્માડ વબોધ કુલક :–

ધમ્મપ્પહારમણિજ્જે, પણમિત્તુ જિણે મહિંદનમણિજ્જે;
અપ્પાવબોહકુલયં, વુચ્છં ભવદુહકયંપલયં (૧) અત્તાવગમો નજ્જઈ, સયમેવ ગુણેહિં કિં બહુ ભણસિ; સૂરુદએ લખિજ્જઈ, પહાઈ ન ઉ સવહનિવહેણું (૨)દમ સમ સમત્ત મિત્તી, સંવેઅ વિવેઅ તિવ્વ નિવ્વેઆ; એએ પગૂઢઅપ્પા–વબોહણીઅસ્સ અંકુરા (૩) જો જાણઈ અપ્પાણું, સો સુહાણું નહુ કામી; પત્તમ્મિ કપ્પરુક્ખે, રુક્ખે કિં પત્થણા અસણે (૪) નિઅવિન્નાણે નિરયા, નિરયાઇ દુહં લહંતિ ન કયાવિ; જો હોઇ મગ્ગલગ્ગો, કહં સો નિવડેઈ કુવમ્મિ (૫) તેસિં દૂરે સિદ્ધી રિદ્ધી, રણુરણુયકારણું તેસિં; તેસિમપુણણા આસા, જેસિં અપ્પા ન વિન્નાઓ (૬) તા દુત્તરો ભવજલહી, તા દુજ્જેઓ મહાલઓ મોહો; તા અઈવિસમો લોહો, જા જાઓ ન નિઓ બોહો (૭) જેણ સુરાસુરનાહા, હહા અણાહુવ્વ બાહિયા સોવિ; અન્નપ્પપઞાણુજ્જલણે, પયાઈ પયંગત્તણું કામો (૮) જં બદ્ધંપિ ન ચિટ્ઠઈ વારિજ્જંતં વિ સરઈ અસેસે; ઝાણબલેણું તં પિહુ, સયમેવ વિલિજ્જઈ ચિત્તં (૯) બહિરંતરંગલેયા, વિવિહા વાહી ન દિંતિ તસ્સ દુહં; ગુરુવયણાઓ જેણું, સુહઝાણરસાયણું પત્તં (૧૦) જિઅમપ્પયંતણુપરં, ન કોઈ પીડેઈ અહવ પીડેઈ; તા તસ્સ નત્થિ દુક્ખં, રિણમુક્ખં મન્નમાણસ્સ (૧૧) દુક્ખાણુ ખાણી ખલુ રાગદોસો, તે હુંતિ ચિત્તંમિ ચલાચલંમિ; અન્નપ્પનેગેણુ ચએઈ ચિત્તં, ચલત્તમાલાણિઅકુંજરુવ્વ (૧૨) એસો મિત્તમમિત્તં, એસો સગ્ગો તહેવ નરઓ અ; એસો રાયા રંકો, અપ્પા તુટ્ઠો અતુટ્ઠોવા (૧૩) લદ્ધા સુરનરરિદ્ધી, વિસયા વિ સયા નિસેવિઆ ણેણ; પુણ સંતોસેણ વિણા, કિં કત્થ વિ નિવ્વુઈ જાયા (૧૪) જીવ! સયં ચિઅ નિમ્મિઅ–તણુધણુરમણીકુડું બનેહેણું; મેહેણ વ દિણુનાહો, છાઇજ્જસિ તેઅવંતો વિ (૧૫)

જં વાહિવાલવેસાનરાણુ, તુહ વેરિઆણુ સાહીણે; દેહે તત્થ મમત્તં જિઅ ! કુણુમાણો વિ કિં લહસિ ? (૧૬) વરભત્તપાણુહાણુયસિંગારવિલેવણેહિં પુટ્ઠોવિ; નિઅપહુણો વિહડંતો, સુણુએણ વિ ન સરિસો દેહો (૧૭) કટ્ઠાઇ કડુઅ બહુહા, જં ધણુમાર્વાજજઅં તએ જીવ!; કટ્ઠાઇ તુજ્જ દાઉં તં, અંતે ગહિઅમન્નેહિં (૧૮) જહ જહ અન્નાણુવસા, ધણુધન્નપરિગ્ગહં બહું કુણુસિ; તહ તહ લહું નિમજ્જસિ, ભવે ભવે ભારિઅતરિચ્ચ (૧૯) જા સુવિણે વિ હુ દિટ્ઠી; હરેઈ દેહીણુ દેહસત્વસં; સા નારી મારી ઈવ, ચયસુ તુહ દુણલત્તેણં (૨૦) અહિલસસિ ચિત્તસુદ્ધિં, રજ્જસિ મહિલાસુ અહહ મૂઢત્તં; નીલીમિલિએ વત્થંમિ ધવલિમા કિં ચિરં ઠાઇ (૨૧) મોહેણું ભવદુરિએ, બંધિઅ ણિત્તોસિ નેહનિગડેહિં; બંધવમિસેણ મુક્કા, પાહરિઆ તેસુ કો રાએ ? (૨૨) ધમ્મો જણુએ કરૂણા, માયા ભાયા વિવેગનામેણું; બંતિ પિઆ સુપ્પુત્તો, ગુણો કુડુંબં ઇમં કુણુસુ (૨૩) અઇપાલિઆઈ પગઇત્થિઆઇ જં ભામિઓસિ બંધેઉં; સંતે વિ પુરિસકારે, ન લજ્જસે જીવ ! તેણું પિ (૨૪) સયમેવ કુણુસિ કમ્મં, તેણુ ય વાહિજ્જસિ તુમં ચેવ; રે જીવ ! અપ્પવેરિઅ !, અન્નસ્સ ય દેસિ કિં દોસં (૨૫) તં કુણુસિ તં ચ જંપસિ, તં ચિંતસિ જેણ પડસિ વસણોહે; એયં સગિહરહસ્સં, ન સક્કિમો કહિઉમન્નસ્સ (૨૬) પંચિંદિયપરા ચોરા, મણુજુવરન્નો મિલિતુ પાવસ્સ; નિઅનિઅત્થે નિરતા, મૂલદ્ઠિઇં તુજ્જ લુંપંતિ (૨૭) હણિઓ વિવેગમંતી, ભિન્નં ચઉરંગધમ્મચક્કંપિ; મુટ્ઠં નાણુઇધણું, તુમં પિ છૂઢો કુગઇકૂવે (૨૮) ઈત્તિઅકાલં હુંતો, પમાયનિદ્દાઈ ગલિયચેઅન્નો; જઈ જગ્ગિઓ સિ સંપઈ, ગુરુવયણા તા ન વેએસિ ? (૨૯) લોગપમાણો સિ તુમં, નાણુમએ ણંતવીરિઓ સિ તુમં; નિયરજ્જઠિઈં ચિંતસુ, ધમ્મજઆણુસણુસીણો (૩૦) કો વ મણો જુવરાચા

કો, વા રાયા રજ્જપબ્ભંસે ?; જઈ જગ્ગિએો સિ સંપઈ, પરમેસર પઈસિ ચેઅન્નં (૩૧) નાણુમએો વિ જડો વિ વ, પહૂ વિ ચોરુ વ્વ જત્થ જાએો સિ; ભવદુગ્ગંમિ કિં તત્થ, વસસિ-સાહીણુસિવનયરે (૩૨) જત્થ કસાયા ચોરા, મહાવયા સાવયા સયા ઘોરા; રોગા દુટ્ઠભુઅંગા, આસાસરિઆ ઘણુતરંગા (૩૩) ચિંતાડવી સકટ્ઠા બહુલતમા સુંદરી દરી દિટ્ઠા; આણી ગઈ અનેગા, સિહરાઇં અટ્ઠમયભેઆ(૩૪) રયણિઅરો મિચ્છત્તં, મણુદુચ્છડએો સિલાતલ મમત્તં; તં ભિંદસુ ભવસેલં, ઝાણુાસ-ણિણા જિઅ ! સહેલં (૩૫) જત્થત્થિ આયનાણું, નાણું વિરયાણુ સિદ્ધસુહયંતં; સેસં બહું વિ અહિયં, જાણુસુ આજીવિઆમિત્તં (૩૬) સુબહું અહિઅં જહ જહ, તહ તહ ગવ્વેણ પૂરિઅં ચિત્તં; હિઅઅપ્પબેાહરહિઅસ્સ, બેાસહાઉ ઉદ્દિટ્ઠબેા વાહી (૩૭) અપ્પાણુમબેાહંતા, પરં વિબેાહંતિ કેઈ તે વિ જડા; ભણુ પરિયણંમિ કુહિએ, સત્તાગારેણ કિં કજ્જં (૩૮) બેાહંતિ પરં કિંવા, મુણંતિ કાલં નરા પઢંતિ સુઅં; ઠાણું મુઅંતિ સયાવિ હુ, વિણા બેાહં પુણ ન સિદ્ધી (૩૯) અવરો ન નિંદિઅવ્વો પસંસિઅવ્વો કયા વિ ન હુ પ્પા; સમભાવો કાયવ્વો, બેાહસ્સ રહસ્સમિણમેવ (૪૦) પરસક્ખિત્તં ભંજસુ, રંજસુ, અપ્પાણુમપ્પણા ચેવ; વજ્જસુ વિવિહકહાએો, જઈ ઇચ્છસિ અપ્પવિન્નાણું (૪૧) તં ભણસુ ગણસુ વાયસુ, ઝાયસુ ઉવઇસસુ આયરેસુ જિઅ !; ખણુમિત્તમપિ વિઅક્ખણુ !, આયા-રામે રમસિ જેણું (૪૨) ઇય જાણિઊણ તત્તં, ગુરુવઈ પરં કુણુ પયત્તં; લહિઊણ કેવલસિરિં, જેણું જયસેહરો હેાસિ (૪૩)

–:વિકારનિરોધ કુલક:–

રજ્જઈ ભેાગતિરિચ્છિયા, અટ્ટવસટ્ટા પડંતિ તિરિચ્છેસું; જાઇમએણ મત્તા કિમિજાઈ ચેવ પાવંતિ (૧) કુલમત્તિ, સિયા-લિત્તે, ઉદ્ધાઇજોણિ જંતિ રૂવમએ; બલમત્તે વિપયંગા,

બુદ્ધિમએ કુક્કડા હુંતિ (૨) રિદ્ધિમએ સાણાઈ, સોહગ્ગમએણ સપ્પકાગાઈ; નાણુમએણ બઇલ્લા, હવંતિ મયઅટ્ઠ અઇદુટ્ઠા (૩) કોહણસીલા સીહી, માયાવિ બગત્તણંમિ વચ્ચંતિ; લોહલ્લ મૂસગત્તે એવ, કસાએહિં ભમડંતિ (૪) માણુસદંડેણં પુણ, તંદુલમચ્છા હવંતિ મણુદુટ્ઠા; સુયતિત્તરલાવાઈ, હોઉ વાયાઇ બન્ભંતિ (૫) કાએણ મહામચ્છા મંજારા હવંતિ તહ ક્રૂરા; તં તં કુણંતિ કમ્મં, જેણ પુણો જંતિ નરએસું (૬)ફાસિંદિય-દોસેણું, વણસુયરત્તંમિ જંતિ જીવા વિ; જિહાલોલુય વગ્ઘા, ઘાણુવરા સપ્પજાઈસું (૭) નયણિંદિએ પયંગા, હુંતિ મયા પુણ સવણુદોસેણું; એએ પંચ વિ નિહણું, વયંતિ પંચિંદિએહિં પુણો(૮)જત્થ ય વિસયવિરાઓ, કસાયચાઓ ગુણેસુ અણુરાઓ; કિરિઆસુ અપ્પમાઓ, સો ધમ્મો સિવસુહો લોએ (૯)

–:ભાવકુલકઃ–

કમઠાસુરેણ રઇયંમિ, ભીસણે પલયતુલ્લ–જલબોલે; ભાવેણ કેવલલચ્છિં, વિવાહિઓ જયઉ પાસજિણો (૧) નિચ્ચુન્નો તંબોલો, પાસેણ વિણા ન હોઇ જહ રંગો; તહ દાણસીલતવ-ભાવણાઉ અહલાઉ સવ્વ ભાવં વિણા (૨) મણિમંતઓસહીણું, જંતતંતાણું દેવયાણું પિ; ભાવેણ વિણા સિદ્ધી, ન હુ દીસઈ કરસ વિ લોએ (૩) સુહભાવણાવસેણું, પસન્નચંદો મુહુત્તમિત્તેણ; ખવિઊણ કમ્મગંઠિં, સંપત્તો કેવલં નાણું (૪) સુસ્સૂસંતી પાએ, ગુરુણીણું ગરહિઊણ નિયદોસે; ઉપ્પન્ન–દિવ્વનાણા, મિગાવઈ જયઉ સુહભાવા (૫) ભયવં ઇલાઈપુત્તો, ગુરુએ વંસંમિ જો સમારુઢો; દટ્ઠૂણ મુણિવરિંદં, સુહભાવો કેવલી જાઓ (૬) કવિલો અ બંભણમુણી, અસોગવણિઆએ મજ્જયારંમિ; લાહા લોહ ત્તિ પયં, આયંતો જાયજાઇસરો (૭) ખવગ–નિમંતણપુવ્વં, વાસિયભત્તેણ સુદ્ધભાવેણ; ભુંજંતો

વરનાણું, સંપત્તો કૂરગડૂઓ (૮) પુવ્વભવસૂરિવિરઇય–નાણા-ડ્ડસાયણપભાવ–દુમ્મેહા; નિયનામં ગાયંતો, માસતુસો કેવલી જાઓ (૯) હત્થિંમિ સમારુઢા, રિદ્ધિં દટ્ઠૂણ ઉસભસામિસ્સ; તક્ખણ સુહઝાણેણું, મરુદેવી સામિણી સિદ્ધા (૧૦) પડિજાગ-રમાણીએ, જંઘાબલખીણ–મન્નિઆપુત્ત; સંપત્તકેવલાએ, નમો નમો પુપ્ફચૂલાએ (૧૧) પન્નરસતાવસાણું, ગોઅમનામેણ દિન્ન–દિક્ખાણું; ઉપ્પન્ન–કેવલાણું, સુહભાવાણું નમો તાણું (૧૨) જીવસ્સ સરીરાઓ, ભેઅં નાઉં સમાહિપત્તાણું; ઉપ્પા-ડિઅનાણાણું, ખંદકરીસાણુ તેસિ નમો (૧૩) સિરિવદ્ધમાણ-પાએ, પૂઅથી સિંદુવારકુસુમેહિં; ભાવેણું સુરલોએ, દુગ્ગયનારી સુહં પત્તા (૧૪) ભાવેણ ભુવણનાહં, વંદેઉં દદુરા વિ સંચલિઓ, મરિઉણ અંતરાલે, નિયનામંકો સુરો જાઓ(૧૫) વિસ્યાડ વિસ્ય સહોદર, ઉદગસ્સ ભરેણ ભરિઅસરિઆએ;ભણિઆઅ-સાવિઆએ; દિન્નો મગ્ગુત્તિ ભાવવસા (૧૬) સિરિચિંડરુદ્દગુરુણા, તાડિજંતો વિ દંડઘાએણું; તક્ષાલં તસ્સીસો, સુહલેસો કેવલી જાઓ (૧૭) જંન હુ ભણિઓ બંધો; જીવસ્સ વહંમિ સમિઇગુત્તાણું ભાવો તત્થ પમાણં, ન પમાણં કાયવાવારો(૧૮)ભાવ ચ્ચિય પરમત્થો, ભાવો ધમ્મસ્સ સાહગો ભણિઓ; સમ્મત્તસ્સ વિ બીઅં, ભાવ ચ્ચિય ણિંતિ જગગુરુણો (૧૯) કિં બહુણા ભણિએણું, તત્તં નિસુણેહ ભો! મહાસત્તા; મુક્ખસુહ બીયભૂઓ, જીવાણ સુહાવહો ભાવો (૨૦) ઇઅ દાણસીલતવ ભાવણાઓ, જો કુણઈ સત્તિભ-ત્તિપરો; દેવિંદવિંદમહિઅં, અચિરા સો લહઈ સિદ્ધિસુહં (૨૧)

દશવૈકાલિકસૂત્ર (આચાર્ય શય્યંભવસૂરિ)

(૧) દ્રુમપુષ્પિકાધ્યયન

ધમ્મો મંગલમુક્કિટ્ઠં, અહિંસા સંજમો તવો; દેવા વિ તં નમંસંતિ, જસ્સ ધમ્મે સયા મણો (૧) જહા દુમસ્સ પુપ્ફેસુ,

भमरो आवियई रसं, णु य पुप्फं किलामेई, सो अ पीणेइ अप्पयं (२) એમે એ સમણા મુત્તા, જે લોએ સંતિ સાહુણો; વિહંગમા વ પુપ્ફેસુ, દાણભત્તેસણે રયા (૩) વયં ચ વિત્તિં લબ્ભામો, ન ય કોઇ ઉવહમ્મઈ; અહાગડેસુ રીયંતે, પુપ્ફેસુ ભમરા જહા (૪) મહુકારસમા બુદ્ધા, જે ભવંતિ અણિસ્સિયા; નાણા પિંડરયાદંતા, તેણ વુચ્ચંતિ સાહુણો૦ ત્તિ બેમિ (૫)

(૨) શ્રામણ્યપૂર્વિકાધ્યયન

કંહ નું કુજ્જા સામણ્ણં, જો કામે ન નિવારએ; પએ પએ વિસીઅંતો, સંકપ્પસ્સ વસં ગઓ (૧) વત્થગંધમલંકારં, ઇત્થીઓ સયણાણિ અ; અચ્છંદા જે ન ભુંજંતિ, ન સે ચાઇત્તિ વુચ્ચઇ (૨) જે અ કંતે પિએ ભોએ, લદ્ધે વિ પિટ્ઠિઠ કુવ્વઇ; સાહીણે ચયઇ ભોએ, સે હુ ચાઈત્તિ વુચ્ચઈ (૩) સમાઇ પેહાઇ પરિવ્વયંતો, સિઆ માણો નિસ્સરઈ બહિદ્ધા, ન સા મહં નોવિ અહંપિ તીસે, ઇચ્ચેવ તાઓ વિણઇજ્જ રાગં (૪) આયાવયાહિ ચય સોગમલ્લં કામે કમાહી, કમિઅં ખુ દુક્ખં, છિંદાહિ દોસં, વિણઇજ્જ રાગં; એવં સુહી હોહિસિ સંપરાએ (૫) પક્કૂબંદે જલિઅં જોઇં ધૂમકેઉં દુરાસયં; નેચ્છંતિ વંતયં ભોત્તું, કુલે જાયા અગંધણે (૬) ધિરત્થુ તેઽજસોકામી, જો તં જીવિયકારણા; વંતં ઇચ્છસિ આવેઉં, સેયં તે મરણું ભવે (૭) અહં ચ ભોગરાયસ્સ, તં ચઽસિ અંધગવહિણો; મા કુલે ગંધણા હોમો, સંજમં નિહુઓ ચર (૮) જઈ તં કાહિસિ ભાવં, જા જા દિચ્છસિ નારીઓ; વાયાવિદ્ધુવ્વ હડો, અટ્ઠિઅપ્પા ભવિસ્સસિ (૯) તીસે સો વયણું સોચ્ચા, સંજયાઈ સુભાસિયં; અંકુસેણ જહા નાગો, ધમ્મે સંપડિવાઈઓ(૧૦) એવં કરંતિ સંબુદ્ધા, પંડિયા પવિઅક્ખણા; વિણિયટ્ટંતિ ભોગેસુ, જહા સે પુરિસુત્તમો૦ ત્તિ બેમિ (૧૧)

(૩) ક્ષુલ્લકાચારાધ્યયન

સંજમે સુટ્ઠિઅપ્પાણં, વિપ્પમુક્કાણ તાઇણું; તેસિમેઅ-

મણાઇન્નં નિગ્ગંથાણુ મહેસિણું (૧) ઉદ્દેસિયં કીયગડં, નિયાગ મભિહડાણિ ય;રાઇભત્તે સિણાણે ય,ગંધમલ્લે ય વીયણે(૨)સંનિહી ગિહિમત્તે અ, રાયપિંડે કિમિચ્છએ; સંવાહણા દંતપહોયણા અ, સંપુચ્છણા દેહપલોયણા અ (૩) અટ્ઠાવએ અ નાલીએ, છત્તસ્સ ય ધારણટ્ઠાએ; તેગિચ્છં પાહણા પાએ, સમારંભં ચ જોઇણો (૪) સિજ્જાયરપિંડં ચ, આસંદીપલિયંકએ; ગિહંતરનિસિજ્જા ય, ગાયસ્સુવટ્ટણાણિ ય (૫) ગિહિણો વેયાવડિયં, જા ય અજીવવત્તિયા; તત્તાનિવ્વુડભોઇત્તં, આઉરસ્સરણાણિ અ (૬) મૂલએ સિંગબેરે ય, ઉચ્છુખંડે અનિવ્વુડે; કંદે મૂલે ય સચ્ચિત્તે, ફલે બીએ ય આમએ (૭) સોવચ્ચલે સિંધવે લોણે, રોમાલોણે ય આમએ; સામુદ્દે પંસુખારે ય, કાલાલોણે ય આમએ (૮) ધૂવણે ત્તિ વમણે અ, બત્થીકમ્મ વિરેયણે; અંજણે દંતવણે અ, ગાયાભ્ભંગ વિભૂસણે (૯) સવ્વમેયમણાઇન્નં, નિગ્ગંથાણ મહેસિણું; સંજમંમિ અ જુત્તાણં, લહુભૂયવિહારિણું (૧૦) પંચાસવપરિણાયા, તિગુત્તા છસુ સંજયા; પંચનિગ્ગહણા ધીરા, નિગ્ગંથા ઉજ્જુદંસિણો (૧૧) આયાવયંતિ ગિમ્હેસુ, હેમંતેસુ અવાઉડા; વાસાસુ પડિસંલીણા, સંજયા સુસમાહિયા (૧૨) પરિસહ રિઉ દંતા, ધૂયમોહા જિઇંદિઆ; સવ્વદુક્ખપ્પહીણટ્ઠા, પક્કમંતિ મહેસિણો (૧૩) દુક્કરાઇં કરિત્તા ણં, દુસ્સહાઇં સહેત્તુ અ; કેઇત્થ દેવલોએસુ, કેઇ સિજ્ઝંતિ નીરયા (૧૪) ખવિત્તા પુવ્વકમ્માઇં, સંજમેણ તવેણ ય; સિદ્ધિમગ્ગમણુપ્પત્તા, તાઇણો પરિનિવ્વુડા ત્તિ બેમિ (૧૫)

(૪) છજ્જીવણિકાધ્યયન

સુયં મે આઉસં ! તેણં ભગવયા એવ મક્ખાયં, ઇહ ખલુ છજ્જીવણિઆનામજ્ઝયણં સમણેણં ભગવયા; મહાવીરેણં કાસવેણં પવેઇઆ સુઅક્ખાયા સુપણણુત્તા, સેઅં મે અહિજ્જિઉં

અજ્ઝયણું ધમ્મપણણુત્તી (૧) કયરા ખલુ સા છજ્જીવણિઆ

નામજ્ઝયણું, સમણેણું ભગવયા મહાવીરેણું, કાસવેણું પવેઇઆ, સુઅક્ખાયા સુપણણુત્તા; સેઅં મે અહિજ્જિઉં અજ્ઝયણું ધમ્મપણણુત્તી (૨) ઇમા ખલુ સા છજ્જીવણિઆ નામજ્ઝયણું, સમણેણું ભગવયા મહાવીરેણું, કાસવેણું પવેઇઆ સુઅક્ખાયા સુપણણુત્તા; સેઅં મે અહિજ્જિઉં અજ્ઝયણું ધમ્મપણણુત્તી (૩) તં જહા—પુઢવિકાઇઆ, આઉકાઇઆ, તેઉકાઇઆ, વાઉકાઇઆ, વણસ્સઇકાઇઆ, તસકાઇઆ (૪) પુઢવી ચિત્તમંત મક્ખાયા, અણેગજીવા; પુઢોસત્તા, અન્નત્થ સત્થપરિણએણું (૫) આઉ ચિત્તમંત મક્ખાયા અણેગજીવા; પુઢોસત્તા અન્નત્થ સત્થપરિણએણું (૬) તેઉ ચિત્તમંત મક્ખાયા અણેગ જીવા; પુઢોસત્તા અન્નત્થ સત્થપરિણએણું (૭) વાઉ ચિત્તમંત મક્ખાયા, અણેગજીવા; પુઢોસત્તા અન્નત્થ સત્થપરિણએણું (૮) વણસ્સઇ-ચિત્તમંત મક્ખાયા અણેગજીવા; પુઢોસત્તા અન્નત્થ સત્થ પરિણએણું (૯)

તં જહા—અગ્ગબીઆ, મૂલબીઆ, પોરબીઆ, ખંધબીઆ, બીઅરુહા, સંમુચ્છિમા તણુલયા.

વણસ્સઇકાઇઆ સબીઆ, ચિત્તમંત મક્ખાયા અણેગ-જીવા; પુઢોસત્તા અન્નત્થ સત્થપરિણએણું (૧૦)

સે જે પુણ ઇમે અણેગે બહવે તસા પાણા, તં જહા—અંડયા પોયયા જરાઉઆ રસયા સંસેઇમા સંમુચ્છિમા ઉબ્ભિઆ ઉવ-વાઇઆ, જેસિં કેસિં ચિ પાણાણું અભિક્કંતં પડિક્કંતં સંકુ-ચિઅં પસારિઅં રુઅં ભંતં તસિઅં પલાઇઅં આગઇગઇ-વિન્નાયા જે અ કીડપયંગા, જા ય કુંથુ પિપીલિઆ, સવ્વે બેઇંદિઆ, સવ્વે તેઇંદિયા, સવ્વે ચઉરિંદિઆ, સવ્વે પંચિંદિઆ,

સવ્વે તિરિક્ખજોણિઆ, સવ્વે નેરઇઆ, સવ્વે માણુઆ, સવ્વે દેવા, વ્વે પાણા પરમાહમ્મિઆ, એસેા ખલુ છટ્ઠેા જીવનિકાએા તસકાએા ત્તિ પવુચ્ચઇ (સૂત્ર૦ ૧)

ઇચ્ચેસિં છણ્હં જીવનિકાયાણું નેવ સયં દંડં સમારંભિજ્જા, નેવડન્નેહિં દંડં સમારંભાવિજ્જા, દંડ સમારંભંતે વિ એન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કરવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વેાસિરામિ (સૂત્ર૦ ૨)

પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ પાણાઇવાયાએા વેરમણું, સવ્વં ભંતે ! પાણાઇવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે સુહુમં વા, બાયરં વા, તસં વા, થાવરં વા, નેવ સયં પાણે અઇવાઇજ્જા નેવડન્નેહિં પાણે અઇવાયાવિજ્જા, પાણે અઇવાયંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહમિ અપ્પાણું વેાસિરામિ પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાએા પાણાઇવાયાએા વેરમણું [૧] (સૂત્ર૦૩)

અહાવરે દોચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ મુસાવાયાએા વેરમણું, સવ્વં ભંતે ! મુસાવાયં પચ્ચક્ખામિ સે કેાહા વા, લેાહા વા, ભયા વા,હાસા વા,નેવ સયં મુસં વઇજ્જા નેવડન્નેહિં મુસં વાયાવિજ્જા, મુસં વયંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વેાસિરામિ, દોચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાએા મુસાવાયાએા વેરમણું [૨] (સૂત્ર૦૪)

અહાવરે તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણું, સવ્વં ભંતે ! અદિન્નાદાણું પચ્ચક્ખામિ, સે ગામે વા, નગરે વા, રણ્ણે વા, અપ્પં વા, બહું વા, અણું વા, થૂલં વા, ચિત્તમંતં વા, અચિત્તમંતં વા, નેવ સયં અદિન્નં ગિણ્હેજ્જા, નેવડન્નેહિં અદિન્નં ગિણ્હાવિજ્જા, અદિન્નં ગિણ્હંતેવિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ, સવ્વાઓ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણું [૩] (સૂત્ર૦૫)

અહાવરે ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ મેહુણાઓ વેરમણું, સવ્વં ભંતે ! મેહુણું પચ્ચક્ખામિ, સે દિવ્વં વા, માણુસં વા, તિરિક્ખજોણિઅં વા, નેય સયં મેહુણું સેવિજ્જા, નેવડન્નેહિં મેહુણું સેવાવિજ્જા, મેહુણું સેવંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ, સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણું [૪] (સૂત્ર૦૬)

અહાવરે પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ પરિગ્ગહાઓ વેરમણું, સવ્વં ભંતે ! પરિગ્ગહં પચ્ચક્ખામિ, સે અપ્પં વા, બહું વા, અણું વા, થૂલં વા, ચિત્તમંતં વા, અચિત્તમંતં વા, નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હેજ્જા નેવડન્નેહિં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હાવિજ્જા, પરિગ્ગહં પરિગિણ્હંતે વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમ-

મામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, પંચમે ભંતે! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ, સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણું [૫] (સૂત્ર૦૭)

અહાવરે છટ્ઠે ભંતે! વએ રાઇભોયણાઓ વેરમણું, સવ્વં ભંતે! રાઇભોયણું પચ્ચક્ખામિ, સે અસણું વા, પાણું વા, ખાઇમં વા, સાઇમં વા, નેવ સયં રાઇ ભુંજિજ્જા; નેવન્નેહિં રાઇ ભુંજાવિજ્જા રાઇ ભુંજંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, છટ્ઠે ભંતે! વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ રાઇભોયણાઓ વેરમણું [૬] (સૂત્ર૦૮)

ઇચ્ચેઇયાઇં પંચમહવ્વયાઇં રાઇભોઅણવેરમણ છટ્ઠાઇં અત્તહિયટ્ઠયાએ ઉવસંપજ્જિત્તા ણું વિહરામિ (સૂત્ર૦ ૯)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય વિરય પડિહય પચ્ચક્ખાય પાવકમ્મે દિઆ વા, રાએ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા, જાગરમાણે વા, સે પુઢવિં વા, ભિત્તિં વા, સિલં વા, લેલું વા, સસરક્ખં વા કાયં, સસરક્ખં વા વત્થં, હત્થેણ વા, પાએણ વા, કટ્ઠેણ વા, કિલિંચેણ વા, અંગુલિઆએ વા, સિલાગએ વા, સિલાગહત્થેણ વા, ન આલિહિજ્જા ન વિલિહિજ્જા ન ઘટ્ટિજ્જા ન ભિંદિજ્જા, અન્નં ન આલિહાવિજ્જા ન વિલિહાવિજ્જા ન ઘટ્ટાવિજ્જા, ન ભિંદાવિજ્જા, અન્નં આલિહંતં વા વિલિહંતં વા ઘટ્ટંતં વા ભિંદંતં વા ન સમણુંજાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ [૧] (સૂત્ર૦ ૧૦)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય વિરય પડિહય પચ્ચક્ખાય પાવકમ્મે દિઆ વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, સે ઉદગં વા ઓસં વા, હિમં વા, મહિઅં વા, કરગં વા, હરતણુગં વા, સુદ્ધોદગં વા, ઉદઉલ્લં વા કાયં, ઉદઉલ્લં વા વત્થં, સસિણિદ્ધં વા કાયં, સસિણિદ્ધં વા વત્થં, ન આમુસિજ્જા ન સંફુસિજ્જા, ન આવીલિજ્જા, ન પવીલિજ્જા, ન અક્ખોડિજ્જા, ન પક્ખોડિજ્જા, ન આયાવિજ્જા ન પયાવિજ્જા, અન્નં ન આમુસાવિજ્જા ન સંફુસાવિજ્જા ન આવીલાવિજ્જા ન પવીલાવિજ્જા, ન અક્ખોડાવિજ્જા ન પક્ખોડાવિજ્જા, ન આયાવિજ્જા ન પયાવિજ્જા, અન્નં આમુસંતં વા, સંફુસંતં વા, આવીલંતં વા પવીલંતં વા, અક્ખોડંતં વા પક્ખોડંતં વા, આયાવંતં વા પયાવંતં વા, ન સમણુજાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું, મણેણું વાયાએ કાએણું, ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ [૨] (સૂત્ર૦ ૧૧)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય વિરય પડિહય પચ્ચક્ખાય પાવકમ્મે દિઆ વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા, જાગરમાણે વા, સે અગણિં વા, ઇંગાલં વા, મુમ્મુરં વા અચ્ચિં વા, જાલં વા, અલાયં વા, સુદ્ધાગણિં વા, ઉક્કં વા, ન ઉંજેજ્જા ન ઘટ્ટેજ્જા, ન ભિંદેજ્જા ન ઉજ્જાલેજ્જા ન પજ્જાલેજ્જા ન નિવ્વાવેજ્જા, અન્નં ન ઉંજાવેજ્જા ન ઘટ્ટાવેજ્જા ન ભિંદાવેજ્જા ન ઉજ્જાલાવેજ્જા ન પજ્જાલાવેજ્જા ન નિવ્વાવેજ્જા, અન્નં ઉંજંતં વા ઘટ્ટંતં વા, ભિંદંતં વા, ઉજ્જાલંતં વા, પજ્જાલંતં વા નિવ્વાવંતં વા, ન સમણુજાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન

કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ, નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ [૩] (સૂ૦ ૧૨)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા, સંજય વિરય પડિહય પચ્ચક્ખાય પાવકમ્મે, દિઆ વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, સે સિએણ વા, વિહુયણેણ વા, તાલિઅંટેણ વા, પત્તોણ વા, પત્ત ભંગેણ વા, સાહાએ વા, સાહાભંગેણ વા, પિહુણેણ વા, પિહુણ-હત્થેણ વા, ચેલેણ વા, ચેલકણેણ વા, હત્થેણ વા, મુહેણ વા, અપ્પણો વા કાયં, બાહિરં વા વિ પુગ્ગલં. ન કુમેજ્જા ન વીએજ્જા, અન્નં ન કુમાવેજ્જા ન વીઆવેજ્જા, અન્નં કુમંતં વા વીઅંતં વા ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિ-હેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ [૪] (સૂત્ર૦ ૧૩)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખા યપાવકમ્મે, દિઆ વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા, જાગરમાણે વા, સે બીએસુ વા, બીઅપઇટ્ઠેસુ વા, રૂઢેસુ વા, રૂઢપઇટ્ઠેસુ વા, જાએસુ વા, જાયપઇટ્ઠેસુ વા, હરિએસુ વા, હરિઅપઇટ્ઠેસુ વા, છિન્નેસુ વા, છિન્નપઇટ્ઠેસુ વા, સચિત્તેસુ વા, સચિત્તકોલપડિનિસ્સિએસુ વા, ન ગચ્છેજ્જા, ન ચિટ્ઠેજ્જા, ન નિસીએજ્જા,ન તુઅટ્ટેજ્જા, અન્નં ન ગચ્છાવેજ્જા,ન ચિટ્ઠાવેજ્જા ન નિસીઆવેજ્જા, ન તુઅટ્ટાવેજ્જા; અન્નં ગચ્છંતં વા, ચિટ્ઠંતં વા, નિસીયંતં વા, તુયટ્ટંતં વા,ન સમણુજાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ, ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ [૫] (સૂત્ર ૧૪)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાય પાવકમ્મે, દિઆ વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા, જાગરમાણે વા, સે કીડં વા, પયંગં વા, કુંથું વા, પિપીલીઅં વા, હત્થંસિ વા, પાયંસિ વા, બાહુંસિ વા, ઊરુંસિ વા, ઉદરંસિ વા, સીસંસિ વા, વત્થંસિ વા, પડિગ્ગહંસિ વા, કંબલંસિ વા, પાયપુંછણંસિ વા, રયહરણંસિ વા, ગોચ્છગંસિ વા, ઉંડગંસિ વા, દંડગંસિ વા, પીઢગંસિ વા, ફલગંસિ વા, સેજ્જંસિ વા, સંથારગંસિ વા, અન્નયરંસિ વા, તહપ્પગારે ઉવગરણજાએ તઓ સંજયામેવ પડિલેહિઅ પડિલેહિઅ, પમજ્જિઅ પમજ્જિઅ, એગંતમવણેજ્જા, નો ણં સંઘાયમાવજ્જેજ્જા [૬] (સૂત્ર૦ ૧૫)

અજયં ચરમાણેો ઉ, પાણુભૂયાઈં હિંસઈ; બંધઇ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઇ કડુઅં ફલં (૧) અજયં ચિટ્ઠઠમાણેો ઉ પાણુભૂયાઇં હિંસઈ; બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં (૨) અજયં આસમાણેો ઉ, પાણુભૂયાઇં હિંસઇ; બંધઇ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં (૩) અજયં સયમાણેો ઉ, પાણુભૂયાઈં હિંસઈ; બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઇ કડુઅં ફલં (૪) અજયં ભુંજમાણેો ઉ, પાણુભૂયાઇં હિંસઇ; બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઇ કડુઅં ફલં (૫) અજયં ભાસમાણેો ઉ, પાણુભૂયાઇં હિંસઈ; બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં (૬) કહં ચરે ? કહં ચિટ્ઠે ? કહમાસે ? કહં સએ ?; કહં ભુંજંતો ? ભાસંતો ? પાવં કમ્મં ન બંધઈ ? (૭) જયં ચરે જયં ચિટ્ઠે, જયમાસે જયં સએ; જયં ભુંજંતો ભાસંતો, પાવં કમ્મં ન બંધઈ (૮) સવ્વભૂય પ્પભૂઅસ્સ, સમ્મં ભૂયાઈં પાસઓ; પિહિઆસવસ્સ દંતસ્સ, પાવ કમ્મં ન બંધઇ (૯) પઢમં નાણું તઓ દયા, એવં ચિટ્ઠઈ સવ્વસંજએ; અન્નાણી કિં કાહી ? કિં, વા નાહીઈ સેઅપાવગં ?

(૧૦) સોચ્ચા જાણઇ કલ્લાણં, સોચ્ચા જાણઇ પાવગં; ઉભયં પિ જાણઇ સોચ્ચા, જં સેઅં તં સમાયરે (૧૧) જો જીવે વિ ન યાણેઇ, અજીવે વિ ન યાણઇ; જીવાજીવે અયાણંતો, કહં સો નાહીઇ સંજમં (૧૨) જો જીવે વિ વિયાણેઇ અજીવે વિ વિયાણઇ; જીવાજીવે વિયાણંતો, સો હુ નાહીઇ સંજમં (૧૩) જયા જીવમ જીવે ય, દો વિ એએ વિયાણઇ; તયા ગઇં બહુવિહં, સવ્વજીવાણુ જાણઇ (૧૪) જયા ગઇં બહુવિહં, સવ્વજીવાણુ જાણઇ; તયા પુણ્ણં ચ પાવં ચ, બંધં મોક્ખં ચ જાણઇ (૧૫) જયા પુણ્ણં ચ પાવં ચ, બંધં મોક્ખં ચ જાણઇ; તયા નિવ્વિંદએ ભોએ, જે દિવ્વે જે અ માણુસે (૧૬) જયા નિવ્વિંદએ ભોએ, જે દિવ્વે જે અ માણુસે; તયા ચયઇ સંજોગં, સબ્ભિંતરબાહિરં (૧૭) જયા ચયઇ સંજોગં, સબ્ભિંતરબાહિરં; તયા મુંડે ભવિત્તાણં, પવ્વઇએ અણગારિઅં (૧૮) જયા મુંડે ભવિત્તાણં, પવ્વઇ એ અણગારિઅં; તયા સંવરમુક્કિટ્ઠં, ધમ્મં ફાસે અણુત્તરં (૧૯) જયા સંવરમુક્કિટ્ઠં, ધમ્મં ફાસે અણુત્તરં; તયા ધુણઇ કમ્મરયં, અબોહિકલુસં કડં (૨૦) જયા ધુણઇ કમ્મરયં, અબોહિકલુસં કડં; તયા સવ્વત્તગં નાણું, દંસણું ચાભિગચ્છઇ (૨૧) જયા સવ્વત્તગં નાણું, દંસણું ચાભિગચ્છઇ; તયા લોગમલોગં ચ, જિણો જાણઇ કેવલી (૨૨) જયા લોગમલોગં ચ, જિણો જાણઇ કેવલી; તયા જોગે નિરુંભિત્તા, સેલેસિં પડિવજ્જઇ (૨૩) જયા જોગે નિરુંભિત્તા, સેલેસિં પડિવજ્જઇ; તયા કમ્મં ખવિત્તાણં, સિદ્ધિં ગચ્છઇ નીરઓ (૨૪) જયા કમ્મં ખવિત્તાણં, સિદ્ધિં ગચ્છઇ નીરઓ; તયા લોગમત્થયત્થો, સિદ્ધો હવઇ સાસઓ (૨૫) સુહસાયગસ્સ સમણસ્સ, સાયાઉલગસ્સ નિગામસા ઇસ્સ; ઉચ્છોલણાપહોઅસ્સ, દુલ્લહા સુગઇ તારિસગસ્સ (૨૬) તવોગુણપહાણસ્સ, ઉજ્જુમઇ ખંતિસંજમરયસ્સ; પરીસહે જિણંતસ્સ, સુલહા સુગઇ તારિસગસ્સ (૨૭)

પચ્છા વિ તે પયાયા, ખિપ્પં ગચ્છંતિ અમરભવણાઇં; જેસિં પિઓ તવો સંજમો અ, ખંતી અ બંભચેરં ચ(૨૮) ઇચ્ચેએ છજ્જીવાણિઅં, સમ્મદ્દિટ્ઠી સયા જએ; દુલ્લહં લહિત્તુ સામણ્ણં, કમ્મુણા ન વિરાહેજ્જાસિ૦ત્તિ બેમિ (૨૯)

(૫) પિણ્ડૈષણાધ્યયન (પ્રથમ ઉદ્દેશઃ)

સંપત્તે ભિક્ખકાલંમિ, અસંભંતો અમુચ્છિઓ; ઇમેણ કમ્મજોગેણ, ભત્તપાણું ગવેસએ (૧) સે ગામે વા નગરે વા, ગોઅરગ્ગગઓ મુણી; ચરે મંદમણુવ્વિગ્ગો, અવ્વક્ખિતેણ ચેઅસા (૨) પુરઓ જુગમાયાએ, પેહમાણો મહિં ચરે; વજ્જંતો બીઅહરિઆઇં, પાણે અ દગમટ્ટિઅં (૩) ઓવાયં વિસમં ખાણું, વિજ્જલં પરિવજ્જએ;સ કમેણ ન ગચ્છેજ્જા, વિજ્જમાણે પરક્કમે (૪) પવડંતે વ સે તત્થ, પક્ખલંતે વ સંજએ; હિંસેજ્જ પાણભૂઆઇં, તસે અદુવ થાવરે (૫) તમ્હા તેણ ન ગચ્છિજ્જા, સંજએ સુસમાહિએ; સઇ અન્નેણ મગ્ગેણ, જયમેવ પરક્કમે (૬) ઇંગાલં છારિઅં રાસિં, તુસરાસિં ચ ગોમયં; સસરક્ખેહિં પાએહિં, સંજ્જઓ તં નઇક્કમે (૭) ન ચરેજ્જ વાસે વાસંતે, મહિઆએ વ પડંતિએ; મહાવાએ વ વાયંતે, તિરિચ્છસંપાઇમેસુ વા (૮) ન ચરેજ્જ વેસસામંતે, બંભચેરવસાણુએ; બંભયારિસ્સ દંતસ્સ, હુજ્જા તત્થ વિસુત્તિઆ (૯) અણાયયણે ચરંતસ્સ. સંસગ્ગીએ અભિક્ખણું; હુજ્જ વયાણું પીલા, સામણ્ણંમિ અ સંસઓ (૧૦) તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઇવડ્ઢણું; વજ્જએ વેસસામંતં, મુણી એગંતમસ્સિએ (૧૧) સાણું સૂઅં ગાવિં, દિત્તં ગોણું હયં ગયં; સડિગ્ભં કલહં જુદ્ધં, દૂરઓ પરિવજ્જએ (૧૨) અણુન્નએ નાવણુએ, અપ્પહિટ્ઠે અણાઉલે; ઇંદિઆઇં જહાભાગં, દમઇત્તા મુણી ચરે (૧૩) દવદવસ્સ ન ગચ્છેજ્જા, ભાસમાણો અ ગોઅરે; હસંતો નાભિગચ્છિજ્જા, કુલં ઉચ્ચાવયં સયા (૧૪) આલોઅં થિગ્ગલં દારં,

સંધિં દગભવણાણિ અ; ચરંતો ન વિનિજ્ઝાએ, સંકટ્ઠાણં વિવજ્જએ (૧૫) રન્નો ગિહવઈણં ચ, રહસ્સા રક્ખિઆણ ય; સંકિલેસકરં ઠાણં, દૂરઓ પરિવજ્જએ (૧૬) પડિકુટ્ઠકુલં ન પવિસે, મામગં પરિવજ્જએ; અચિઅત્તં કુલં ન પવિસે, ચિઅત્તં પવિસે કુલં (૧૭) સાણીપાવારપિહિઅં, અપ્પણા નાવપંગુરે; કવાડં નો પણોલ્લેજ્જા, ઓગ્ગહંસિ અજાઇઆ (૧૮) ગોઅરગ્ગપવિટ્ઠો અ, વચ્ચમુત્તં ન ધારએ; ઓગાસં ફાસુઅં નચ્ચા, અણુન્નવિઅ વોસિરે (૧૯) નીઅદુવારં તમસં, કોટ્ઠગં પરિવજ્જએ; અચક્ખુવિસઓ જત્થ, પાણા દુપ્પડિલેહગા (૨૦) જત્થ પુપ્ફાઇં બીઆઇં, વિપ્પઇન્નાઇં કોટ્ઠએ; અહુણોવલિત્ત ઉલ્લં, દટ્ઠૂણં પરિવજ્જએ (૨૧) એલગં દારગં સાણં, વચ્છગં વા વિ કુટ્ઠએ; ઉલ્લંઘિઆ ન પવિસે, વિઉહિત્તાણ વ સંજએ (૨૨) અસંસત્તં પલોઇજ્જા, નાઇદૂરાવલોએ; ઉપ્ફુલ્લં ન વિનિજ્ઝાએ, નિઅટ્ટિજ્જ અયંપિરો (૨૩) અઇભૂમિં ન ગચ્છેજ્જા, ગોઅરગ્ગગઓ મુણી; કુલસ્સ ભૂમિં જાણિત્તા, મિઅં ભૂમિં પરક્કમે (૨૪) તત્થેવ પડિલેહેજ્જા, ભૂમિભાગં વિઅક્ખણો; સિણાણસ્સ વ વચ્ચસ્સ, સંલોગં પરિવજ્જએ (૨૫) દગમટ્ટિઆ-આયાણે, બીયાણિ હરિઆણિ અ; પરિવજ્જંતો ચિટ્ઠિજ્જા, સવ્વિંદિઅ સમાહિએ (૨૬) તત્થ સે ચિટ્ઠમાણસ્સ, આહરે પાણુભોઅણું; અકપ્પિઅં ન ગેણ્હિજ્જા, પડિગાહિજ્જ કપ્પિઅં (૨૭) આહરંતી સિઆ તત્થ, પરિસાડિજ્જ ભોયણું; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૨૮) સંભદ્દમાણું પાણાણિ, બીઆણિ હરિઆણિ અ; અસંજમકરિં નચ્ચા, તારિસિં પરિવજ્જએ (૨૯) સાહટ્ટુ નિક્ખિવિત્તાણું, સચિત્તં ઘટ્ટિઆણિ અ; તહેવ સમણટ્ઠાએ, ઉદગં સંપણોલ્લિઆ (૩૦) ઓગાહઇત્તા ચલઇત્તા, આહરે પાણુભોઅણું; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૩૧) પુરેકમ્મેણ હત્થેણ, દવ્વીએ ભાયણેણ વા;

દિંતિયં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૩૨) એવં ઉદઉલ્લે સસ્નિદ્ધે, સસરક્ખે મટ્ટિઆઉસે; હરિઆલે હિંગુલએ, મણોસિલા અંજણે લોણે (૩૩) ગેરુએ વન્નિએ સેઢિએ–સોરટ્ઠિએ પિટ્ઠકુક્કુસકએ ય; ઉક્કિટ્ઠમસંસટ્ઠે, સંસટ્ઠે ચેવ બોદ્ધવ્વે(૩૪) અસંસટ્ઠેણ હત્થેણ, દવ્વીએ ભાયણેણ વા; દિજ્જમાણં ન ઇચ્છિજ્જા, પચ્છાકમ્મં જહિં ભવે (૩૫) સંસટ્ઠેણ ય હત્થેણ, દવ્વીએ ભાયણેણ વા; દિજ્જમાણં પડિચ્છિજ્જા, જં તત્થેસણિયં ભવે (૩૬) દુણ્હં તુ ભુંજમાણાણં, એગો તત્થ નિમંતએ; દિજ્જમાણં ન ઇચ્છિજ્જા, છંદં સે પડિલેહએ (૩૭) દુણ્હં તુ ભુંજમાણાણં, દો વિ તત્થ નિમંતએ; દિજ્જમાણં પડિચ્છિજ્જા, જં તત્થેસણિયં ભવે (૩૮) ગુવ્વિણીએ ઉવણ્ણત્થં, વિવિહં પાણભોયણં; ભુંજમાણં વિવજ્જિજ્જા, ભુત્તસેસં પડિચ્છએ (૩૯) સિયા ય સમણટ્ઠાએ, ગુવ્વિણી કાલમાસિણી; ઉટ્ઠિઆ વા નિસીઇજ્જા, નિસન્ના વા પુણુટ્ઠએ (૪૦) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિયં; દિંતિયં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૪૧) થણગં પિજ્જેમાણી, દારગં વા કુમારિયં; તં નિક્ખિવિત્તુ રોયંતં, આહરે પાણભોયણં (૪૨) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિયં; દિંતિયં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૪૩) જં ભવે ભત્તપાણું તુ, કપ્પાકપ્પંમિ સંકિયં; દિંતિયં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૪૪) દગવારેણ પિહિયં, નીસાએ પીઢએણ વા; લોઢેણ વા વિ લેવેણ, સિલેસેણ વ કેણઇ (૪૫) તં ચ ઉબ્ભિંદિઉં દિજ્જા, સમણટ્ઠાએ વ દાવએ; દિંતિયં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૪૬) અસણં પાણગં વા વિ, ખાઇમં સાઇમં તહા; જં જાણિજ્જ સુણિજ્જા વા, દાણટ્ઠા પગડં ઇમં (૪૭) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિયં; દિંતિયં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૪૮) અસણં પાણગં વા વિ, ખાઇમં

સાઇમં તહા; જં જાણિજ્જ સુણિજ્જા વા, પુણ્ણટ્ઠા પગડ ઇમં (૪૯) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૫૦) અસણું પાણુગં વા વિ, ખાઇમં સાઇમં તહા; જં જાણિજ્જ સુણિજ્જા વા, વણિમટ્ઠા પગડ ઇમં (૫૧) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૫૨) અસણું પાણુગં વા વિ, ખાઇમં સાઇમં તહા; જં જાણિજ્જ સુણિજ્જા વા, સમણટ્ઠા પગડં ઇમં (૫૩) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૫૪) ઉદ્દેસિઅં કીઅગડં, પૂઇકમ્મં ચ આહડં; અજ્ઝોયર પામિચ્ચં, મીસજ્જયં વિવજ્જએ (૫૫) ઉગ્ગમં સે અ પુચ્છિજ્જા, કસ્સટ્ઠા કેણ વા કડં; સુચ્ચા નિસ્સંકિઅં સુદ્ધં, પડિગાહિજ્જ સંજએ (૫૬)

અસણું પાણગં વા વિ, ખાઇમં સાઇમં તહા; પુપ્ફેસુ હુજ્જ ઉમ્મીસં, બીએસુ હરિએસુ વા (૫૭) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૫૮) અસણું પાણુગં વા વિ, ખાઇમં સાઇમં તહા; ઉદગંમિ હુજ્જ નિક્ખિત્તં, ઉત્તિંગ– પણગેસુ વા (૫૯) તં ભવે ભત્ત–પાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૬૦) અસણું પાણુગં વા વિ, ખાઇમં સાઇમં તહા; તેઉમ્મિ હુજ્જ નિક્ખિત્તં, તં ચ સંઘટ્ટિઆ દએ (૬૧) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૬૨) એવં ઉસ્સક્કિઆ ઓસક્કિઆ, ઉજ્જાલિઆ પજ્જાલિઆ નિવ્વાવિઆ; ઉસ્સિંચિયા નિસ્સિંચિયા ઉવ્વત્તિયા ઓયારિયા દએ (૬૩) તં ભવે ભત્ત–પાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૬૪) હુજ્જ કટ્ઠં સિલં

વા વિ, ઇટ્ટાલં વા વિ એગયા; ઠાવએ સંકમટ્ઠાએ, તંચ હોજ્જ ચલાચલં (૬૫) ન તેણુ ભિક્ખુ ગચ્છિજ્જા, દિટ્ઠો તત્થ અસંજમો; ગંભીરં ઝુસિરં ચેવ, સવ્વિંદિઅ – સમાહિએ (૬૬) નિસ્સેણિં ફલગં પીઢં, ઉસ્સવિત્તાણુ – મારુહે; મંચં કીલં ચ પાસાયં, સમણુટ્ઠાએ વ દાવએ (૬૭) દુરૂહમાણી પવડિજ્જા, હત્થં પાયં વ લૂસએ; પુઢવીજીવે વિ હિંસિજ્જા, જે અ તન્નિસ્સિઆ જગે (૬૮) એયારિસે મહાદોસે, જાણુઊણુ મહેસિણો; તમ્હા માલોહડં ભિક્ખં, ન પડિગિણ્હંતિ સંજયા (૬૯) કંદં મૂલં પલંબં વા, આમં છિન્નં વ સન્નિરં; તુંબાગં સિંગબેરં ચ, આમગં પરિવજ્જએ (૭૦) તહેવ સત્તુ – ચુણ્ણાઇં, કોલ-ચુણ્ણાઇં આવણે; સક્કુલિં ફાણિઅં પૂઅં, અન્નં વા વિ તહાવિહં (૭૧) વિક્કાયમાણું પસઢં, રએણું પરિફાસિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૭૨) બહુઅટ્ઠિઅં પુગ્ગલં, અણિમિસં વા બહુકંટયં; અત્થિયં તિંદુયં બિલ્લં, ઉચ્છુખંડં વ સિંબલિં (૭૩) અપ્પે સિયા ભોયણજ્જાએ, બહુઉજ્ઝિયધમ્મિએ; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૭૪) તહેવુચ્ચાવયં પાણું, અદુવા વારધોયણું; સંસેઇમં ચાઉલોદગં, અહુણાધોયં વિવજ્જએ (૭૫) જં જાણેજ્જા ચિરાધોયં, મઇએ દંસણેણ વા; પડિપુચ્છિઊણ સુચ્ચા વા, જં ચ નિસ્સંકિયં ભવે (૭૬) અજીવં પરિણયં નચ્ચા, પડિગાહિજ્જ સંજએ; અહ સંકિયં ભવિજ્જા, આસાઇત્તાણ રોયએ (૭૭) થોવમાસાયણટ્ઠાએ, હત્થગંમિ દલાહિ મે; મા મે અચ્ચંબિલં પૂઇં, નાલં તણ્હં વિણિત્તએ (૭૮) તં ચ અચ્ચંબિલં પૂઇં, નાલં તણ્હં વિણિત્તએ; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૭૯) તં ચ હોજ્જ અકામેણું, વિમણેણ પડિચ્છિઅં; તં અપ્પણા ન પિબે, નો વિ અન્નસ્સ દાવએ (૮૦) એગંત મવક્કમિત્તા, અચિત્તં પડિલેહિઆ; જયં પરિટ્ઠવિજ્જા

પરિટ્ઠવ્વપ પડિક્કમે (૮૧) સિઆ ય ગોયરગ્ગ–ગઓ, ઇચ્છિજ્જા પરિભુત્તુઅં; કુટ્ઠગં ભિત્તિમૂલં વા, પડિલેહિત્તાણ ફાસુઅં (૮૨) અણુન્નવિત્તુ મેહાવી, પડિચ્છન્નંમિ સંવુડે; હત્થગં સંપમજ્જિત્તા, તત્થ ભુંજિજ્જ સંજએ (૮૩) તત્થ સે ભુંજમાણસ્સ, અટ્ઠિઅં કંટઓ સિઆ; તણુકટ્ઠસક્કરં વા વિ, અન્નં વા વિ તહાવિહં (૮૪) તં ઉક્ખિવિત્તુ ન નિક્ખિવે, આસએણ ન છડ્ડએ; હત્થેણ તં ગહેઊણં, એગંત મવક્કમે (૮૫) એગંતમ વક્કમિત્તા, અચિત્તં પડલેહિઆ; જયં પરિટ્ઠવિજ્જા, પરિટ્ઠવ્વપ પડિક્કમે (૮૬) સિઆ ય ભિક્ખૂ ઇચ્છિજ્જા, સિજ્જમાગમ્મ ભુત્તુઅં; સપિંડપાય માગમ્મ, ઉંડુયં પડિલેહિઆ (૮૭) વિણએણં પવિસિત્તા, સગાસે ગુરુણો મુણી; ઇરિયાવહિય – માયાય, આગઓ ય પડિક્કમે (૮૮) આભોઇત્તાણ નીસેસં, અઇઆરં જહક્કમં; ગમણાગમણે ચેવ, ભત્તપાણે વ સંજએ (૮૯) ઉજ્જુપન્નો અણુવ્વિગ્ગો અવ્વક્ખિત્તેણ ચેઅસા; આલોએ ગુરુસગાસે, જં જહા ગહિઅં ભવે (૯૦) ન સમ્મમાલોઇયં હુજ્જા, પુવ્વિં પચ્છા વ જં કડં; પુણો પડિક્કમે તસ્સ, વોસટ્ઠો ચિંતએ ઇમં (૯૧) અહો જિણેહિં અસાવજ્જા, વિત્તી સાહૂણ દેસિઆ; મુક્ખ સાહણહેઉસ્સ, સાહુદેહસ્સ ધારણા (૯૨) નમુક્કારેણ પારિત્તા, કરિત્તા જિણસંથવં; સજ્ઝાયં પટ્ઠવિત્તાણં, વીસમેજ્જ ખણં મુણી (૯૩) વીસમંતો ઇમં ચિંતે, હિઅમટ્ઠં લાભમટ્ઠઓ; જઇ મે અણુગ્ગહં કુજ્જા, સાહૂ હુજ્જામિ તારિઓ (૯૪) સાહવો તો ચિઅત્તેણં, નિમંતિજ્જ જહક્કમં; જઇ તત્થ કેઇ ઇચ્છિજ્જા, તેહિં સદ્ધિં તુ ભુંજએ (૯૫) અહ કોઇ ન ઇચ્છિજ્જા, તઓ ભુંજિજ્જ એગઓ; આલોએ ભાયણે સાહૂ, જયં અપરિસાડિયં (૯૬) તિત્તગં વ કડુઅં વ કસાયં, અંબિલં વ મહુરં લવણં વા; એઅ લદ્ધમન્નટ્ઠપઉત્તં,

મહુ વયં વ ભુંજિજ્જ સંજએ (૯૭) અરસં વિરસં વા વિ, સૂઇઅં વા અસૂઇઅં, ઉલ્લં વા જઇ વા સુક્કં, મંથુકુમ્માસ ભોઅણું (૯૮) ઉપ્પણ્ણું નાઇહીલિજ્જા, અપ્પં વા બહુ ફાસુઅં; મુહાલદ્ધં મુહાજીવી, ભુંજિજ્જા, દોસવજ્જિઅં (૯૯) દુલ્લહા ઉ મુહાદાઈ, મુહાજીવી વિ દુલ્લહા; મુહાદાઈ મુહાજીવી, દોડવિ ગચ્છંતિ સુગ્ગઇંત્તિ બેમિ (૧૦૦)

(પિણ્ડૈષણાધ્યયને દ્વિતીય ઉદ્દેશઃ)

પડિગ્ગહં સંલિહિત્તાણું,લેવમાયાએ સંજએ; દુગંધં વા સુગંધં વા, સવ્વં ભુંજે ન છડ્ડએ (૧) સેજ્જા નિસીહિયાએ, સમાવન્નો ય ગોઅરે; અયાવયટ્ઠા ભુચ્ચા ણું, જઇ તેણું ન સંથરે (૨) તઓ કારણમુપ્પન્ને, ભત્તપાણું ગવેસએ; વિહિણા પુવ્વઉત્તેણ, ઇમેણું ઉત્તરેણ ય (૩) કાલેણ નિક્ખમે ભિક્ખૂ , કાલેણ ય પરિક્કમે; અકાલં ચ વિવજ્જિત્તા , કાલે કાલં સમાયરે (૪) અકાલે ચરસિ ભિક્ખૂ, કાલં ન પડિલેહસિ; અપ્પાણું ચ કિલામેસિ, સંનિવેસં ચ ગરિહસિ (૫) અઇ કાલે ચરે ભિક્ખૂ કુજ્જા પુરિસકારિઅં; અલાભુત્તિ ન સોએજ્જા, તવોત્તિ અહિઆસએ (૬) તહેવુચ્ચાવયા પાણા, ભત્તટ્ઠાએ સમાગયા; તં ઉજ્જુઅં ન ગચ્છિજ્જા, જયમેવ પરક્કમે (૭) ગોયરગ્ગપવિટ્ઠો અ, ન નિસીએજ્જ કત્થઇ; કહં ચ ન પબંધિજ્જા, ચિટ્ઠિત્તાણ વ સંજએ (૮) અગ્ગલં ફલિહં દારં, કવાડં વા વિ સંજએ; અવલંબિઆ ન ચિટ્ઠિજ્જા, ગોયરગ્ગગઓ મુણી (૯) સમણું માહણં વા વિ કિવિણં વા વણીમગં; ઉવસંકમંતં ભત્તટ્ઠા, પાણટ્ઠાએ વ સંજએ(૧૦)તં અઇક્કમિત્તુ ન પવિસે, ન ચિટ્ઠે ચક્ખુગોયરં; એગંતમવક્કમિત્તા, તત્થ ચિટ્ઠિજ્જ સંજએ(૧૧) વણીમગસ્સ વા તસ્સ, દાયગસ્સુભયસ્સ વા; અપ્પત્તિઅં સિઆ હુજ્જા, લહુત્તં પવયણસ્સ વા (૧૨) પડિસેહિએ વ દિન્ને વા, તઓ તમ્મિ નિયત્તિએ; ઉવસંકમિજ્જ

ભત્તટ્ઠા, પાણટ્ઠાએ વ સંજએ (૧૩) ઉપ્પલં પઉમં વા વિ, કુમુઅં વા મગદંતિઅં; અન્નં વા પુપ્ફસચ્ચિત્તં, તં ચ સંલુંચિઆ દએ (૧૪) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૧૫) ઉપ્પલં પઉમં વા વિ, કુમુઅં વા મગદંતિઅં; અન્નં વા પુપ્ફસચ્ચિત્તં, તં ચ સંમદ્દિઆ દએ (૧૬) તં ભવે ભત્તપાણું તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૧૭) સાલુયં વા વિરાલિયં, કુમુઅં ઉપ્પલનાલિઅં; મુણાલિઅં સાસવનાલિઅં, ઉચ્છુખંડં અનિવ્વુડં (૧૮) તરુણગં વા પવાલં, રુક્ખસ્સ તણુગસ્સ વા; અન્નસ્સ વા વિ હરિઅસ્સ, આમગં પરિવજ્જએ (૧૯) તરુણિઅં વા છિવાડિં, આમિઅં ભજ્જિઅં સઇં; દિંતિઅં પડિઆઇક્ખે, ન મે કપ્પઇ તારિસં (૨૦) તહા કોલમણુસ્સિન્નં, વેલુઅં કાસવનાલિઅં; તિલપપ્પડગં નીમં, આમગં પરિવજ્જએ (૨૧) તહેવ ચાઉલં પિટ્ઠં, વિચ્ચડં વા તત્તડનિવ્વુડં; તિલપિટ્ઠ પૂઇપિન્નાગં, આમગં પરિવજ્જએ (૨૨) કવિટ્ઠં માઉલિંગં ચ, મૂલગં મૂલગત્તિઅં; આમં અસત્થપરિણયં, મણસા વિ ન પત્થએ (૨૩) તહેવ ફલમંથૂણિ, બીઅમંથૂણિ જાણિઅ; બિહેલગં પિયાલં ચ, આમગં પરિવજ્જએ (૨૪)સમુઆણં ચરે ભિક્ખૂ, કુલમુચ્ચાવયં સયા; નીયં કુલમઇક્કમ્મ, ઊસઢં નાભિધારએ (૨૫) અદીણો વિત્તિમેસિજ્જા, ન વિસીઇજ્જ પંડિએ; અમુચ્છિઓ ભોઅણંમિ, માયણ્ણે એસણારએ (૨૬) બહું પરઘરે અત્થિ, વિવિહં ખાઇમસાઇમં; ન તત્થ પંડિઓ કુપ્પે, ઇચ્છા દિજ્જ પરો ન વા (૨૭) સયણાસણ વત્થં વા, ભત્ત પાણું વ સંજએ; અદિંતસ્સ ન કુપ્પિજ્જા, પચ્ચક્ખે વિ અ દીસઓ (૨૮) ઇત્થિઅં પુરિસં વાવિ ડહરં વા મહલ્લગં; વંદમાણું ન જાઇજ્જા, નો અ ણં ફરુસં વએ (૨૯) જે ન વંદે ન સે કુપ્પે, વંદિઓ ન સમુક્કસે; એવમન્ને સમાણસ્સ, સામણ્ણમણુચિટ્ઠઈ (૩૦) સિઆ

એગઇઓ લદ્ધું. લોભેણ વિણિગૂહઈ; માયેયં દાઇયં સંતં, દટ્ઠુણં સયમાયએ (૩૧) અત્તટ્ઠા ગુરુઓ લુદ્ધો, બહું પાવં પકુવ્વઇ; દુત્તોસઓ અ સો હોઇ, નિવ્વાણું ચ ન ગચ્છઈ (૩૨) સિઓ એગઓ લદ્ધું, વિવિહં પાણુલોઅણું; ભદ્દગં ભદ્દગં ભુચ્ચા વિવન્નં વિરસમાહરે (૩૩) જાણંતુ તા ઇમે સમણા, આયયટ્ઠી અયં મુણી; સતુટ્ઠો સેવએ પંતં, લૂહવિત્તી સુતોસઓ (૩૪) પૂઅણટ્ઠા જસોકામી, માણ સમ્માણકામએ; બહું પસવઇ પાવં, માયાસલ્લં ચ કુવ્વઇ (૩૫) સુરં વા મેરગં વા વિ, અન્નં વા મજ્જગં રસં; સસક્ખં ન પિએ ભિક્ખૂ, જસં સારક્ખ મપ્પણો (૩૬) પિયા એગઇઓ તેણો, ન મે કોઇ વિઆણઇ; તસ્સ પસ્સહ દોસાઇં, નિઅડિં ચ સુણેહ મે(૩૭)વડ્ઢઇ સુંડિઆ તસ્સ, માયામોસં ચ ભિક્ખુણો; અયસો અ અનિવ્વાણું, સયયં ચ અસાહુઆ (૩૮) નિચ્ચુવ્વિગ્ગો જહા તેણો, અત્તકમ્મેહિં દુમ્મઇ; તારિસો મરણંતે વિ, ન આરાહેઇ સંવરં (૩૯) આયરિએ નારાહેઇ, સમણે આવિ તારિસે; ગિહત્થાવિ ણું ગરિહંતિ,જેણ જાણંતિ તારિસં (૪૦) એવં તુ અગુણપ્પેહી, ગુણાણું ચ વિવજ્જઓ; તારિસો મરણંતે વિ, નારાહેઇ સંવરં (૪૧) તવં કુવ્વઇ મેહાવી, પણીઅં વજ્જએ રસં; મજ્જપ્પમાય વિરઓ, તવસ્સી અઇઉક્કસો (૪૨) તસ્સ પસ્સહ કલ્લાણું, અણેગસાહુ પૂઇઅં; વિઉલં અત્થસંજુત્તં, કિત્તઇસ્સં સુણેહ મે (૪૩) એવં તુ અગુણપ્પેહી, અગુણાણું ચ વિવજ્જએ; તારિસો મરણંતે વિ, આરાહેઇ અ સંવરં (૪૪) આયરિએ આરાહેઈ સમણે આવિ તારિસો, ગિહત્થા વિ ણું પૂયંતિ, જેણ જાણંતિ તારિસં (૪૫) તવતેણે વયતેણે, રૂવતેણે અ જે નરે; આયારભાવતેણે અ, કુવ્વઇ દેવકિવ્વિસં (૪૬) લદ્ધૂણ વિ દેવત્તં, ઉવવન્નો દેવકિવ્વિસે; તત્થા વિ સે ન યાણાઇ, કિં મે કિચ્ચા ઇમં ફલં (૪૭) તત્તો વિ સે ચઇત્તાણું, લબ્ભિહી એલમૂઅગં; નરય તિરિક્ખજોણિં વા, બોહી જત્થ સુદુલ્લહા (૪૮) એઅં ચ દોસં દટ્ઠૂણં, નાયપુત્તેણ

ભાવિઅં; અણુમાયં પિ મેહાવી, માયામોસં વિવજ્જએ (૪૯) સિક્ખિઊણ ભિક્ખેસણસોહિં, સંજયાણ બુદ્ધાણ સગાસે; તત્થ ભિક્ખૂ સુપ્પણિહિઈંદિએ, તિવ્વલજ્જગુણવં વિહરિજ્જાસિ૦ ત્તિ બેમિ (૫૦)

(૬) મહાચારકથાધ્યયન

નાણુદ્દંસણસંપન્નં, સંજમે અ તવે રયં; ગણિમાગમસંપન્નં, ઉજ્જાણમ્મિ સમોસઢં (૧) રાયાણો રાયમચ્ચા ય, માહણા અદુવ ખત્તિઆ; પુચ્છંતિ નિહુઅપ્પાણો, કહં ભે આયારગોયરો ? (૨) તેસિં સો નિહુઓ દંતો, સવ્વભૂઅસુહાવહો; સિક્ખાએ સુસમાઉત્તો, આયક્ખઈ વિઅક્ખણો (૩) હંદિ ધમ્મત્થકામાણં, નિગ્ગંથાણં સુણેહ મે; આયારગોઅરં ભીમં, સયલં દુરહિટ્ઠિઅં (૪) નન્નત્થ એરિસં વુત્તં, જં લોએ પરમદુચ્ચરં; વિઉલટ્ઠાણભાઈ સ્સ, ન ભૂઅં ન ભવિસ્સઇ(૫)સબ્ભુદ્ગવિઅત્તાણું, વાહિઆણું વ જે ગુણા; અખંડકુડિઆ કાયવ્વા, તં સુણેહ જહા તહા (૬) દસ અટ્ઠ ય ઠાણાઈ, જાઈ બાલોડવરજ્જઈ; તત્થ અન્નયરે ઠાણે, નિગ્ગંથત્તાઉ ભસ્સઈ (૭) વયછક્કં કાયછક્કં અકપ્પો ગિહિભાયણું; પલિયંક નિસેજ્જા ય, સિણાણું સોહવજ્જણું (૮) તત્થિમં પઢમં ઠાણું, મહાવીરેણ દેસિઅં; અહિંસા નિઉણા દિટ્ઠા, સવ્વભૂએસુ સંજમો (૯) જાવંતિ લોએ પાણા, તસા અદુવ થાવરા; તે જાણુમજ્જાણું વા, ન હણે ણો વિ ઘાયએ(૧૦) સવ્વે જીવા વિ ઇચ્છંતિ, જીવિઉં ન મરિજ્જિઉં; તમ્હા પાણવહં ઘોરં, નિગ્ગંથા વજ્જયંતિ ણું(૧૧)અપ્પણટ્ઠા પરટ્ઠા વા, કોહા વા જઈ વા ભયા; હિંસગં ન મુસં બૂઆ, નોવિ અન્નં વયાવએ (૧૨)મુસાવાએ ઉ લોગમ્મિ, સવ્વસાહૂહિં ગરિહિએ; અવિસ્સાએ; અ ભૂઆણું, તમ્હા મોસં વિવજ્જએ (૧૩)ચિત્તમંતમચિત્તં વા, અપ્પં વા જઈ વા બહું; દંતસોહણમિત્તં વિ, ઉગ્ગહંસિ અજાઇયા (૧૪) તં અપ્પણા ન ગિણ્હંતિ, નો વિ ગિણ્હાવએ

પરં; અન્ન વા વિણહમાણું પિ, નાણુન્નાણું તિ સંજયા (૧૫) અબંભચરિઅં ઘોરં, પમાય દુરહિટ્ઠિઅં; નાયરંતિ મુણી લોએ, ભેઆયયણવજ્જિણો(૧૬)મૂલમેયમહમ્મસ્સ, મહાદોસસમુસ્સયં; તમ્હા મેહુણસંસગ્ગં, નિગ્ગંથા વજ્જયંતિ ણું (૧૭) ખિડ મુબ્ભેઇમં લોણું, તિલ્લું સપ્પિં ચ ફાણિઅં; ન તે સંનિહિમિચ્છંતિ, નાયપુત્તવઓરયા (૧૮) લોહસ્સેસ આણુપ્ફાસે, મન્ને અન્નયરામવિ; જે સિઆ સન્નિહિં કામે, ગિહી પવ્વઇએ ન સે (૧૯) જં પિ વત્થં વ પાયં વા, કંબલં પાયપુંછણું; તં પિ સંજમલજ્જટ્ઠા, ધારંતિ પરિહિંતિ અ (૨૦)

ન સો પરિગ્ગહો વુત્તો, નાયપુત્તેણ તાઇણા; મુચ્છા પરિગ્ગહો વુત્તો, ઇઇ વુત્તં મહેસિણા (૨૧) સવ્વત્થુવહિણા બુદ્ધા, સંરક્ખણપરિગ્ગહે; અવિ અપ્પણો વિ દેહંમિ, નાયરંતિ મમાઇયં (૨૨) અહો નિચ્ચં તવો કમ્મં, સવ્વબુદ્ધેહિં વણ્ણિઅં; જા ય લજ્જાસમા વિત્તી, એગભત્તં ચ ભોઅણં (૨૩) સંતિમે સુહુમા પાણા, તસા અદુવ થાવરા; જાઇં રાઓ અપાસંતા, કહમેસણિઅં ચરે? (૨૪) ઉદઉલ્લં બીઅસંસત્તં, પાણા નિવડિયા મહિં; દિઆ તાઇં વિવજ્જેજ્જા, રાઓ તત્થ કહં ચરે? (૨૫) એઅં ચ દોસં દટ્ઠૂણં, નાયપુત્તેણ ભાસિઅં; સવ્વાહારં ન ભુંજંતિ, નિગ્ગંથા રાઇભોઅણં (૨૬) પુઢવિકાયં ન હિંસંતિ, મણસા વયસા કાયસા; તિવિહેણ કરણજોએણ, સંજયા સુસમાહિઆ (૨૭) પુઢવિકાયં વિહિંસંતો હિંસઇ ઉ તયસ્સિએ; તસે અ વિવિહે પાણે, ચક્ખુસે અ અચક્ખુસે (૨૮) તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઇવડ્ઢણં; પુઢવિકાયસમારંભં, જાવજ્જીવાઇ વજ્જએ (૨૯) આઉકાયં ન હિંસંતિ, મણસા વયસા કાયસા; તિવિહેણ કરણજોએણ, સંજયા સુસમાહિઆ (૩૦) આઉકાયં વિહિંસંતો, હિંસઇ ઉ તયસ્સિએ; તસે અ વિવિહે પાણે, ચક્ખુસે અ અચક્ખુસે (૩૧) તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં

દુગ્ગઇવડ્ઢણું; આઉકાયસમારંભં, જાવજ્જીવાઇ વજ્જએ (૩૨) જાયતેઅં ન ઇચ્છંતિ, પાવગં જલઇત્તએ; તિક્ખમન્નયરં સત્થં, સવ્વઓ વિ દુરાસયં (૩૩) પાઇણું પડિણું વા વિ, ઉડ્ઢં આણુદિસામવિ; અહે દાહિણુઓ વા વિ, દહે ઉત્તરઓ વિ અ (૩૪) ભૂઆણુમેસમાઘાઓ, હવ્વવાહો ન સંસઓ; તં પઇવપયાવટ્ઠા, સંજયા કિંચિ નારભે (૩૪) તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઇવડ્ઢણું; તેઉકાયસમારંભં, જાવજ્જીવાઇ વજ્જએ (૩૬) અણિલસ્સ સમારંભં, બુદ્ધા મન્નંતિ તારિસં; સાવજ્જબહુલં ચેઅં, નેઅં તાઇહિ સેવિઅં (૩૭) તાલિઅંટેણ પત્તેણ, સાહાવિહુઅણેણ વા; ન તે વીઇઉમિચ્છંતિ, વેઆવેઉણ વા પરં (૩૮) જં પિ વત્થં વ પાયં વા, કંબલં પાયપુચ્છણું; ન તે વાયમુઈરંતિ, જયં પરિહરંતિ અ (૩૯) તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઇ વડ્ઢણું; વાઉકાયસમારંભં, જાવજ્જીવાઇ વજ્જએ (૪૦) વણુસ્સઇ ન હિંસંતિ, મણુસા વયસા કાયસા; તિવિહેણ કરણુજોએણ, સંજયા સુસમાહિઆ (૪૧) વણુસ્સઇ વિહિંસંતો, હિંસઇ ઉ તયસ્સિએ; તસે અ વિવિહે પાણે, ચક્ખુસે અ અચક્ખુસે (૪૨) તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઇવડ્ઢણું; વણુસ્સઇસમારંભં, જાવજ્જીવાઇ વજ્જએ (૪૩) તસકાયં ન હિંસંતિ, મણુસા વયસા કાયસા; તિવિહેણ કરણુજોએણ, સંજયા સુસમાહિઆ (૪૪) તસકાયં વિહિંસંતો, હિંસઇ ઉ તયસ્સિએ; તસે અ વિવિહે પાણે, ચક્ખુસે અ અચક્ખુસે (૪૫) તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઇ વડ્ઢણું; તસકાયસમારંભં, જાવજ્જીવાઇ વજ્જએ (૪૬) જાઇં ચત્તારિ ભુજ્જાઇં, ઇસિણા હારમાઇણિ; તાઇં તુ વિવજ્જંતો, સંજમં અણુપાલએ (૪૭) પિંડં સિજ્જં ચ વત્થં ચ, ચઉત્થં પાયમેવ ય; અકપ્પિઅં ન ઇચ્છિજ્જા, પડિગાહિજ્જ કપ્પિઅં (૪૮) જે નિઆગં મમાયંતિ, કીઅ મુદ્દેસિ –

આહડં; વહં તે સમણુજ્જાણું તિ, ઇઇ વુત્તં મહેસિણા (૪૯) તમ્હા અસણુ પાણુાઇં, કીઅ મુદ્દેસિ આહડં; વજ્જયંતિ ઠિઅપ્પાણો, નિગ્ગંથા ધમ્મજીવિણો (૫૦) કંસેસુ કંસપાએસુ, કુંડમોએસુ વા પુણો; ભુજંતો અસણ – પાણુાઇં, આયારા પરિભસ્સઇ (૫૧) સીઓદગ સમારંભે, મત્તધોઅણુ છડ્ડણે; જઇં છિન્નંતિ (છિપ્પંતિ) ભૂઆઇં, દિટ્ઠો તત્થ અસંજમો (૫૨) પચ્છાકમ્મં પુરેકમ્મં, સિઆ તત્થ ન કપ્પઇ; એઅમટ્ઠં ન ભુંજંતિ, નિગ્ગંથા ગિહિભાયણે (૫૩) આસંદી પલિઅંકેસુ, મંચમાસાલએસુ વા; અણાયરિઅ મજ્જાણું, આસઇત્તુ સઇત્તુ વા (૫૪) નાસંદી પલિઅંકેસુ, ન નિસિજ્જા ન પીઢએ; નિગ્ગંથાઽપડિલેહાએ, બુદ્ધવુત્તમહિટ્ઠગા (૫૫) ગંભીરવિજ્યા એએ, પાણા દુપ્પડિલેહગા; આસંદી પલિઅંકો અ, એઅમટ્ઠં વિવજ્જિઆ(૫૬) ગોઆરગ્ગપવિટ્ઠસ્સ, નિસિજ્જા જસ્સ કપ્પઇ; ઇમેરિસમણુાયારં, આવજ્જઇ અબોહિઅં (૫૭) વિવત્તી બંભચેરસ્સ, પાણાણું ચ વહે વહો; વણીમગ-પડિગ્ઘાઓ, પડિકોહો અગારિણું (૫૮) અગુત્તી બંભચેરસ્સ, ઇત્થીઓ વા વિ સંકણું; કુસીલવડ્ઢણું ઠાણું, દૂરઓ પરિવજ્જએ (૫૯) તિણ્હમન્નયરાગસ્સ, નિસિજ્જા જસ્સ કપ્પઇ; જરાએ અભિભૂઅસ્સ, વાહિઅસ્સ તવસ્સિણો (૬૦)

વાહિઓ વા અરોગી વા, સિણાણું જો ઉ પત્થએ; વુક્કંતો હોઇ આયારો, જઢો હવઇ સંજમો (૬૧) સંતિમે સુહુમા પાણા, ઘસાસુ ભિલુગાસુ અ; જે અ ભિક્ખૂ સિણાયંતો, વિઅડેણુપ્પ-લાવએ (૬૨) તમ્હા તે ન સિણાયંતિ, સીએણ ઉસિણેણ વા; જાવજ્જીવં વયં ઘોરં, અસિણાણમહિટ્ઠગા (૬૩) સિણાણું અદુવા કક્કં, લુદ્ધં પઉમગાણિ અ; ગાયસ્સુવ્વટ્ટણટ્ઠાએ, નાયરંતિ કયાઇ વિ (૬૪) નગિણસ્સ વા વિ મુંડસ્સ, દીહરોમનહંસિણો; મેહુણા ઉવસંતસ્સ, કિં વિભૂસાઇ કારિઅં ? (૬૫) વિભૂસાવત્તિ-

 [૫] મરના ભલા હૈ ઉસકા, જો જીતા હૈ ખુદકે લિએ; અં ભિક્ખૂ, કમ્મં બંધઇ ચિક્કણં; સંસારસાયરે ઘોરે, જેણં પડઇ દુરુત્તરે (૬૬) વિભૂસાવત્તિઅં ચેઅં, બુદ્ધા મન્નંતિ તારિસં; સાવજ્જબહુલં ચેઅં, નેયં તાઇહિં સેવિઅં (૬૭) ખવંતિ અપ્પાણુમમોહદંસિણો, તવે રયા સંજમઅજ્જવે ગુણે; ધુણંતિ પાવાઇં, પુરેકડાઇં, નવાઇં પાવાઇં ન તે કરંતિ (૬૮) સઓવસંતા અમમા અકિંચણા, સવિજ્જવિજ્જાણુગયા જસંસિણો; ઉઉપ્પસન્ને વિમલે વ ચંદિમા, સિદ્ધિં વિમાણાઇં ઉવેંતિ તાઇણો૦ ત્તિ બેમિ (૬૯)

(૭) સુવાક્યશુદ્ધિનામાધ્યયન

ચઉણ્હં ખલુ ભાસાણં, પરિસંખાય પન્નવં; દુણ્હં તુ વિણયં સિક્ખે દો ન ભાસિજ્જ સવ્વસો (૧) જા અ સચ્ચા અવત્તવ્વા, સચ્চામોસા અ જા મુસા; જા અ બુદ્ધેહિંડણાઇણ્ણા, ન તં ભાસિજ્જ પન્નવં (૨) અસચ્ચમોસં સચ્ચં ચ, અણવજ્જમકક્કસં; સમુપ્પેહમસંદિદ્ધં, ગિરં ભાસિજ્જ પન્નવં (૩) એઅં ચ અટ્ઠમન્નં વા, જં તુ નામેઇ સાસયં; સ ભાસં સચ્ચમોસં પિ, તં પિ ધીરો વિવજ્જએ (૪) વિતહં પિ તહામુત્તિ, જં ગિરં ભાસએ નરો; તમ્હા સો પુટ્ઠો પાવેણં, કિં પુણં જો મુસં વએ? (૫) તમ્હા ગચ્છામો વક્ખામો, અમુગં વા ણે ભવિસ્સઇ; અહં વા ણં કરિસ્સામિ, એસો વા ણં કરિસ્સઇ (૬) એવમાઈ ઉ જા ભાસા, એસકાલંમિ સંકિયા; સંપયાઈઅમટ્ઠે વા, તં પિ ધીરો વિવજ્જએ (૭) અઈઅંમિ અ કાલંમિ, પચ્ચુપ્પન્નમણાગએ; જમટ્ઠં તુ ન જાણિજ્જા, એવમેઅં તિ નો વએ (૮) અઈઅંમિ અ કાલંમિ, પચ્ચુપ્પન્નમણાગએ; જત્થ સંકા ભવે તં તુ, એવમેઅં તિ નો વએ (૯) અઈઅંમિ અ કાલંમિ, પચ્ચુપ્પન્ન મણાગએ; નિસ્સંકિઅં ભવે જં તુ, એવમેઅં તિ નિદ્દિસે (૧૦) તહેવ ફરુસા ભાસા ગુરુભૂઓવઘાઇણી; સચ્ચા વિ સા ન વત્તવ્વા, જઓ પાવસ્સ આગમો (૧૧) તહેવ કાણું

કાણેત્તિ, પંડગં પંડગે ત્તિ વા; વાહિઅં વા વિ રોગિત્તિ, તેણું ચોરે ત્તિ ના વચ્ચે (૧૨) એએણુડન્નેણુ અટ્ઠેણું, પરો જેણુવહમ્મઈ; આયારભાવદોસન્નૂ, ન તં ભાસિજ્જ પન્નવં (૧૩) તહેવ હોલે ગોલિત્તિ, સાણે વા વસુલિ ત્તિ અ; દુમએ દ્વિહએ વા વિ, નેવં ભાસિજ્જ પન્નવં (૧૪) અજ્જએ પજ્જએ વા વિ, અમ્મો માઉસિઉત્તિ અ; પિઉસિસએ ભાયણિજ્જત્તિ, ધૂએ નત્તણિઅત્તિ અ (૧૫) હલે હલિત્તિ અન્નિત્તિ, ભટ્ટે સામિણિ ગોમિણિ ; હાલે ગોલે વસુલિત્તિ, ઇત્થિઅં નેવમાલવે (૧૬) નામધિજ્જેણ ણું બૂઆ, ઇત્થીગુત્તેણ વા પુણો; જહારિહમભિગિજ્ઝ, આલવિજ્જ લવિજ્જ વા (૧૭) અજ્જએ પજ્જએ વા વિ, બપ્પો ચુલ્લપિઉ ત્તિ અ; માઉલો ભાઈણિજ્જત્તિ, પુત્તે નત્તુણિઅ ત્તિઅ (૧૮) હે હો હલિ ત્તિ અન્નત્તિ, ભટ્ટે સામિઅ ગોમિઅ; હોલ ગોલ વસુલિ ત્તિ, પુરિસ નેવમાલવે (૧૯) નામધિજ્જેણ ણું બૂઆ, પુરિસગુત્તેણ વા પુણો; જહારિહમભિગિજ્ઝ, આલવિજ્જ લવિજ્જ વા (૨૦) પંચિંદિઆણ પાણાણું, એસ ઇત્થી અયં પુમં; જાવ ણું ન વિજાણિજ્જા, તાવ જાઇ ત્તિ આલવે (૨૧) તહેવ માણુસં પસું, પક્ખિ વા વિ સરીસવં; થૂલે પમેઇલે વજ્જે, પાઇમે ત્તિ અ નો વએ (૨૨) પરિવૂઢ ત્તિ ણું બૂઆ, બૂઆ ઉવચિઅ ત્તિ અ; સંજાએ પીણિએ વા વિ, મહાકાય ત્તિ આલવે (૨૩) તહેવ ગાઓ દુજ્ઝાઓ, દમ્મા ગોરહગ ત્તિ અ; વાહિમા રહજોગ ત્તિ નેવં ભાસિજ્જ પન્નવં (૨૪) જુવં ગવિત્તિ ણું બૂઆ, ધેણું રસદય ત્તિ અ; રહસ્સે મહલ્લએ વા વિ, વએ સંવહણિ ત્તિ અ (૨૫) તહેવ ગંતુમુજ્જાણું, પવ્વયાણિ વણાણિ અ; રુક્ખા મહલ્લ પેહાએ, નેવં ભાસિજ્જ પન્નવં (૨૬) અલં પાસાયખંભાણું, તોરણાણું ગિહાણુ અ; ફલિહગ્ગલનાવાણું, અલં ઉદગદોણિણું (૨૭)

પીઢએ ચંગબેરે અ, નંગલે મઈયં સિઆ; જંતલટ્ઠી વ નાભી વા, ગંડિઆ વ અલં સિઆ (૨૮) આસણું સયણું ભાણું, હુજ્જા વા કિંચુવસ્સએ; ભૂઓવઘાઇણિં ભાસં, નેવં ભાસિજ્જ પન્નવં (૨૯) તહેવ ગંતુમુજ્જાણું, પવ્વયાણિ વણાણિ અ; રુક્ખા મહલ્લ પેહાએ, એવં ભાસિજ્જ પન્નવં (૩૦) નઈમંતા ઇમે રુક્ખા, દીહવટ્ટા મહાલયા; પયાયસાલા વિડિમા, વએ દરિસણિ ત્તિ અ (૩૧) તહા ફલાઇં પક્કાઇં, પાયણજ્જાઇ નો વએ; વેલોઇયાઇં ટાલાઇં, વેહિમાઇં ત્તિ નો વએ (૩૨) અસંથડા ઇમે અંબા, બહુનિવ્વડિમા ફલા; વઇજ્જ બહુ સંભૂઆ, ભૂઅરૂવ ત્તિ વા પુણો (૩૩) તહોસહિઓ પક્કાઓ, નીલિઆઓ છવીઇ અ; લાઇમા ભજ્જિમાઉ ત્તિ, પિહુખજ્જ ત્તિ નો વએ (૩૪) રૂઢા બહુસંભૂઆ, થિરા ઓસઢા વિ અ; ગબ્ભિઆઓ પસૂઆઓ, સંસારાઉ ત્તિ આલવે(૩૫)તહેવ સંખડિં નચ્ચા, કિચ્ચં કજ્જંતિ નો વએ; તેણુગં વાવિ વજ્જિત્તિ, સુતિત્થિ ત્તિ અ આવગા (૩૬) સંખડિં સંખડિં બૂઆ, પણિઅટ્ઠં ત્તિ તેણુગં; બહુસમાણિ તિત્થાણિ, આવગાણું વિઆગરે (૩૭) તહા નઇઓ પુણ્ણાઓ, કાયતિજ્જત્તિ નો વએ; નાવાહિં તારિમાઓત્તિ પાણિપિજ્જત્તિ નો વએ (૩૮) બહુબાહડા અગાહા, બહુસલિલુપ્પિલોદગા; બહુવિત્થડોદગા આવિ, એવં ભાસિજ્જ પન્નવં (૩૯) તહેવ સાવજ્જં જોગં, પરસ્સટ્ઠાએ નિટ્ઠિઅં; કીરમાણું તિ વા નચ્ચા, સાવજ્જં નાલવે મુણી (૪૦) સુકડિત્તિ સુપક્કિત્તિ, સુચ્છિન્ને સુહડે મડે; સુનિટ્ઠિએ સુલટ્ઠિત્તિ, સાવજ્જં વજ્જએ મુણી (૪૧) પયત્તપક્ક ત્તિ વ પક્કમાલવે, પયત્તછિન્નત્તિ વ છિન્નમાલવે; પયત્તલટ્ઠત્તિ વ કમ્મહેઉઅં, પહારગાઢત્તિ વ ગાઢમાલવે, (૪૨) સવ્વુક્કસં પરગ્ઘં વા, અઉલં નત્થિ એરિસં; અવિક્કિઅમવત્તવ્વં, અવિઅત્તં ચેવ નો વએ (૪૩) સવ્વમેઅં વઇસ્સામિ, સવ્વમેઅં તિ નો વએ; અણુવીઇ સવ્વં સવ્વત્થ,

એવં ભાસિજ્જ પન્નવં (૪૪) સુક્કીઅં વા સુવિક્કીઅં, અકિજ્જં કિજ્જમેવ વા; ઈમં ગિણ્હ ઈમં મુંચ, પણીયં નેા વિઆગરે (૪૫)અપ્પગ્ઘે વા, મહગ્ઘેવા, કએ વા વિક્કએ વિ વા; પણિઅટ્ઠે સમુપ્પન્ને, અણુવજ્જં વિઆગરે (૪૬) તહેવાસંજયં ધીરા, આસ એહિ કરેહિ વા; સય ચિટ્ઠ વયાહિત્તિ, નેવં ભાસિજ્જ પન્નવં (૪૭) બહવે ઇમે અસાહૂ, લોએ વુચ્ચંતિ સાહુણેા; ન લવે અસાહું સાહુત્તિ, સાહું સાહુત્તિ આલવે (૪૮) નાણદંસણ સંપન્નં, સજમે અ તવે રયં; એવં ગુણસમાઉત્તં, સંજયં સાહુમાલવે (૪૯) દેવાણું મણુઆણું ચ, તિરિઆણું ચ વુગ્ગહે; અમુગાણું જએા હેાઉ, મા વા હેાઉત્તિ નેા વએ (૫૦) વાએા વુટ્ઠં ચ સીઉહં, ખેમં ધાયં સિવંતિ વા; કયા ણુ હુજ્જ એઆણિ ? મા વા હેાઉ ત્તિ નેા વએ (૫૧) તહેવ મેહં વ નહં વ માણવં, ન દેવદેવત્તિ ગિરં વઇજ્જા; સમુચ્છિએ ઉન્નએ વા પએાએ, વઇજ્જ વા વુટ્ઠ બલાહયેત્તિ(૫૨) અંતલિક્ખત્તિ ણું બૂઆ, ગુજ્ઝાણુચરિઅત્તિ અ; રિદ્ધિમંત નરં દિસ્સ, રિદ્ધિમંત તિ આલવે (૫૩) તહેવ સાવજ્જણુમેાઅણી ગિરા, એાહારિણી જા ય પરેાવઘાઈણી; સે કેાહ લેાહ ભય હાસ માણુવેા, ન હાસમાણેા વિ ગિરં વઇજ્જા (૫૪) સુવક્કસુદ્ધિં સમુપેહિઆ મુણી, ગિરં ચ દુટ્ઠં પરિવજ્જએ સયા; મિઅં અદુટ્ઠં અણુવીઈ ભાસએ, સયાણુ મજ્ઝે લહઇ પસંસણું (૫૫) ભાસાઈ દેાસે અ ગુણે અ જાણિઆ, તીસે અ દુટ્ઠે પરિવજ્જએ સયા; છસુ સંજએ સામણિએ સયા જએ, વઇજ્જ બુદ્ધે હિઅમાણુલેામિઅં (૫૬) પરિક્ખભાસી સુસમાહિઇંદિએ; ચઉક્કસાયાવગએ અણિસ્સિએ; સ નિદ્ધુણે ધુન્નમલં પુરેકડં, આરાહએ લેાગમિણું તહા પરંત્તિબેમિ (૫૭)

(૮) આચાર પ્રણિધિનામાધ્યયન

આયારપ્પણિહિં, લદ્ધું જહા કાયવ્વ ભિક્ખુણા; તં ભે ઉદાહરિસ્સામિ, અણુપુવ્વિં સુણેહ મે (૧) પુઢવીદગઅગણિ મારુઅ, તણરુક્ખસણીયગા; તસા અ પાણા જીવત્તિ, ઈઇવુત્તં મહેસિણા (૨) તેસિં અચ્છણજોએણ, નિચ્ચં હોઅવ્વયં સિઆ; મણસા કાયવક્કેણું, એવં હવઈ સંજએ (૩) પુઢવિં ભિત્તિં સિલં લેલું, નેવ ભિંદે ન સંલિહે; તિવિહેણ કરણજોએણ, સંજએ સુસમાહિએ (૪) સુદ્ધપુઢવિએ ન નિસીએ, સસરક્ખંમિ અ આસણે; પમજ્જિત્તુ નિસીઇજ્જા, જાઇત્તા જસ્સ ઉગ્ગહં (૫) સીઓદગં સેવિજ્જા, સિલાવુટ્ઠં હિમાણિ અ; ઉસિણોદગં તત્તફાસુઅં, પડિગાહિજ્જ સંજએ (૬) ઉદઉલ્લં અપ્પણો કાયં, નેવ પુછે ન સંલિહે; સમુપ્પેહ તહાભૂઅં, નો ણં સંઘટ્ટએ મુણી (૭) ઇંગાલં અગણિું અચ્ચિં, અલાયં વા સજોઇઅં; ન ઉંજિજ્જા ન ઘટ્ટિજ્જા, નો ણં નિવ્વાવએ મુણી (૮)તાલિઅંટેણ પત્તેણ, સાહાએ વિહુયણેણ વા; ન વીઇજ્જ અપ્પણો કાયં, બાહિરં વા વિ પુગ્ગલં (૯) તણરુક્ખં ન છિંદિજ્જા, ફલં મૂલં ચ કસ્સ ઇ; આમગં વિવિહં બીઅં, મણસા વિ ન પત્થએ (૧૦) ગહણેસુ ન ચિટ્ઠિજ્જા, બીએસુ હરિએસુ વા; ઉદગંમિ તહા નિચ્ચં, ઉત્તિંગપણગેસુ વા (૧૧) તસે પાણે ન હિંસિજ્જા, વાયા અદુવ કમ્મુણા; ઉવરઓ સવ્વ ભૂએસુ, પાસેજ્જ વિવિહં જગં (૧૨) અટ્ઠે સુહુમાઈ પેહાએ, જાઇં જાણિત્તુ સંજએ; દયાહિગારી ભૂએસુ, આસ ચિટ્ઠ સએહિ વા (૧૩) કયરાઇં અટ્ઠે સુહુમાઇં જાઇં પુચ્છિજ્જ સંજએ; ઇમાઇં તાઇં મેહાવી, આઇ ખિજ્જ વિઅક્ખણો (૧૪) સિણેહં પુપ્ફસુહુમં ચ, પાણુત્તિંગં તહેવ ય; પણગં બીઅહરિઅં ચ, અંડસુહુમં ચ અટ્ઠમં (૧૫) એવમેઆણિ જાણિત્તા, સવ્વ-ભાવેણ સંજએ; અપ્પમત્તો જએ નિચ્ચં, સવ્વિંદિઅસમાહિએ

(૧૬) ધુવં ચ પડિલેહિજ્જા, જોગસા પાયકંબલં; સિજ્જમુચ્ચારભૂમિં ચ, સંથારં અદુવાસણું (૧૭) ઉચ્ચારં પાસવણું; ખેલં સિંઘાણુજલ્લિઅં; ફાસુઅં પડિલેહિત્તા, પરિટ્ઠાવિજ્જ સંજએ (૧૮) પવિસિત્તુ પરાગારં, પાણુટ્ઠા ભોઅણસ્સ વા, જયં ચિટ્ઠે મિઅં ભાસે, ન ય રૂવેસુ મણું કરે (૧૯) બહું સુણેહિ કન્નેહિં, બહું અચ્છીહિં પિચ્છઈ; ન ય દિટ્ઠં સુઅં સવ્વં, ભિક્ખૂ અક્ખાઉમરિહઈ (૨૦) સુઅં વા જઇ વા દિટ્ઠં ન લવિજ્જોવઘાઇઅં; ન ય કેણ ઉવાએણું, જિહિજ્જોગં સમાયરે (૨૧) નિદ્દાણું રસનિજ્જૂઢં, ભદ્દગં પાવગંતિ વા; પુટ્ઠો વા વિ અપુટ્ઠો વા, લાભાલાભં ન નિદ્દિસે (૨૨) ન ય ભોઅણંમિ ગિદ્ધો, ચરે ઉંછં ન અયંપિરો; અફાસુઅં ન ભુંજિજ્જા, કીય મુદ્દેસિઆહડં (૨૩) સંનિહિં ચ ન કુવ્વિજ્જા, અણુમાયં પિ સજએ; મુહાજીવી અસંબદ્ધે, હવિજ્જ જગનિસ્સિએ (૨૪) લૂહવિત્તો સુસંતુટ્ઠે અપ્પિચ્છે સુહરે સિઆ; આસુરત્તં ન ગચ્છિજ્જા, સુચ્ચા ણું જિણ સાસણું (૨૫) કન્નસુક્ખેહિં સદ્દેહિં, પેમં નાભિનિવેસએ; દારુણું કક્કસં ફાસં, કાએણ અહિઆસએ (૨૬) ખુહં પિવાસં દુસ્સિજ્જં, સીઉહં અરઇં ભયં; અહિઆસે અવહિઓ, દેહદુક્ખં મહાફલં (૨૭) અત્થં ગયંમિ આઇચ્ચે, પુરત્થા અ અણુગ્ગએ; આહાર માઇયં સવ્વં, મણસાવિ ન પત્થએ (૨૮) અતિંતિણે અચવલે, અપ્પભાસી મિઆસણે; હવિજ્જ ઉઅરે દંતે, થોવં લદ્ધું ન ખિંસએ (૨૯) ન બાહિરં પરિભવે, અત્તાણં ન સમુક્કસે; સુઅલાભે ન મજ્જિજ્જા, જચ્ચા, તવસ્સિબુદ્ધિએ (૩૦) સે જાણમજાણું વા, કટ્ટુ, આહમ્મિઅં પયં; સંવરે ખિપ્પમપ્પાણું, બીઅં તં ન સમાયરે (૩૧) અણાયારં પરક્કમ્મ, નેવ ગૂહે ન નિન્હવે; સુઇ સયા વિયડભાવે, અસંસત્તે જિઇંદિએ (૩૨) અમોહં વયણું કુજ્જા,

આયરિઅસ્સ મહપ્પણો; તં પરિગિન્જ વાયાએ, કમ્મુણા ઉવવાયએ (૩૩) અધુવં જીવિઅં નચ્ચા, સિદ્ધિમગ્ગં વિઆણિઆ; વિણિઅટ્ટિજ્જ ભોગેસુ, આઉં પરિમિઅમપ્પણો (૩૪) બલં થામં ચ પેહાએ, સદ્ધામારુગ્ગમપ્પણો; ખિત્તં કાલં ચ વિન્નાય, તહપ્પાણું નિજુંજએ (૩૫) જરા જાવ ન પીડેઈ, વાહી જાવ ન વડ્ઢઈ; જાવિંદિઆ ન હાયંતિ, તાવ ધમ્મં સમાયરે (૩૬) કોહં માણું ચ માયં ચ લોભં ચ, પાવવડ્ઢણ; વમે ચત્તારિ દોસે ઉ, ઇચ્છંતો હિઅમપ્પણો (૩૭) કોહો પીઈપણાસેઈ, માણો વિણયનાસણો; માયા મિત્તાણિ નાસેઈ, લોભો સવ્વવિણાસણો(૩૮)

ઉવસમેણ હણે કોહં માણં મદ્દવયા જિણે; માયં ચજ્જવભાવેણ, લોભં સંતોસઓ જિણે (૩૯) કોહો અ માણો અ અણિગ્ગહીઆ, માયા અ લોભો અ પવડ્ઢમાણા; ચત્તારિ એએ કસિણા કસાયા, સિંચન્તિ મૂલાઇં પુણબ્ભવસ્સ (૪૦) રાયણિએસુ વિણયં પઉંજે, ધુવસીલયં સયયં ન હાવઇજ્જા; કુમ્મુવ્વ અલ્લીણપલીણગુત્તો, પરક્કમિજ્જા તવસંજમંમિ (૪૧) નિદ્દં ચ ન બહુ મન્નિજ્જા, સપ્પહાસં વિવજ્જએ; મિહો કહાહિં ન રમે, સજ્ઝાયંમિ રઓ સયા (૪૨) જોગ ચ સમણધમ્મમ્મિ, જુંજે અણલસો ધુવં; જુત્તો અ સમણધમ્મમ્મિ, અટ્ઠં લહઈઅણુત્તરં (૪૩) ઇહલોગપારત્તહિઅં, જેણ ગચ્છઈ; સુગ્ગઈં બહુસ્સુઅં પજ્જુવા સિજ્જા, પુચ્છિજ્જત્થવિણિચ્છયં (૪૪) હત્થં પાયં ચ કાયં ચ, પણિહાય જિઈંદિએ; અલ્લીણગુત્તો નિસિએ, સગાસે ગુરુણો મુણી (૪૫) ન પક્ખઓ ન પુરઓ, નેવ કિચ્ચાણ પિટ્ઠઓ; ન ય ઉરું સમાસિજ્જ, ચિટ્ઠિજ્જા ગુરુણંતિએ (૪૬) અપુચ્છિઓ ન ભાસિજ્જા, ભાસમાણસ્સ અંતરા; પિટ્ઠિમંસં ન ખાઇજ્જા, માયામોસં વિવજ્જએ (૪૭) અપ્પત્તિઅં જેણ સિઆ, આસુ કુપ્પિજ્જ વા પરો; સવ્વસો તંન ભાસિજ્જા, ભાસં અહિઅ

ગામિણિં (૪૮) દિટ્ઠં મિઅં અસંદિદ્ધં, પડિપુન્નં વિઅં જિઅં; અયંપિરમણુવ્વિગ્ગં, ભાસં નિસિર અત્તવં (૪૯) આયારપન્નત્તિધરં, દિટ્ઠિવાયમહિજ્જગં; વાયવિક્ખલિઅં નચ્ચા, નતં ઉવહસે મુણી (૫૦) નક્ખત્તં સુમિણં જોગં, નિમિત્તં મંતભેસજ્જં; ગિહિણો તં ન આઇક્ખે, ભૂઆહિગરણં પયં (૫૧) અન્નટ્ઠં પગડં લયણં, ભઇજ્જ સયણાસણં; ઉચ્ચાર-ભૂમિ સંપન્નં ઇત્થીપસુવિવજ્જિઅં (૫૨) વિવિત્તા અ ભવે સિજ્જા, નારીણં ન લવે કહં; ગિહિસંથવં ન કુજ્જા, કુજ્જા સાહૂહિં સંથવં (૫૩) જહા કુક્કુડપોઅસ્સ, નિચ્ચં કુલલઓ ભયં; એવં ખુ બંભયારિસ્સ, ઇત્થીવિગ્ગહઓ ભયં (૫૪) ચિત્તભિત્તિં ન નિજ્ઝાએ, નારિં વા સુઅલંકિઅં, ભક્ખરં પિવ દટ્ઠૂણં, દિટ્ઠિં પડિસમાહરે (૫૫) હત્થપાયપડિચ્છિન્નં, કન્ન્નાસવિગપ્પિઅં; અવિ વાસસયં નારિં, બંભયારી વિવજ્જએ (૫૬) વિભૂસા ઇત્થિસંસગ્ગો, પણીઅં રસભોઅણું; નરસ્સત્ત-ગવેસિસ્સ વિસં તાલઉડં જહા (૫૭) અંગપચ્ચંગસંઠાણું, ચારુલ્લવિઅપેહિઅં; ઇત્થીણું તં ન નિજ્ઝાએ, કામરાગવિવડ્ઢણું (૫૮) વિસએસુ મણુન્નેસુ, પેમં નાભિનિવેસએ; અણુચ્ચં તેસિં વિન્નાય, પરિણામં પુગ્ગલાણ ય (૫૯) પોગ્ગલાણું પરિણામં, તેસિં નચ્ચા જહા તહા; વિણીઅતણ્હો વિહરે, સીઇભૂએણ અપ્પણા (૬૦) જાઈ સદ્ધાઇ નિક્ખંતો, પરિઆયટ્ઠાણમુત્તમં;

તમેવ અણુપાલિજ્જા, ગુણે આયરિઅસંમએ (૬૧) તવં ચિમં સંજમજોગયં ચ, સજ્ઝાયજોગં ચ સયા અદિટ્ઠિએ; સુરે વ સેણાઇ સમત્તમાઉહે, અલમપ્પણો હોઇ અલં પરેસિં (૬૨) સજ્ઝાયસજ્ઝાણરયસ્સ તાઇણો, અપાવભાવસ્સ; તવે રયસ્સ; વિસુજ્ઝઇ જં સિ મલં પુરેકડં, સમીરિઅં રુપ્પમલં વ જોઇણા (૬૩) સે તારિસે દુક્ખસહે જિઇંદિએ, સુએણ જુત્તે અમમે અકિંચણે; વિરાયઇ કમ્મઘણંમિ અવગએ, કસિણબ્ભપુડાવગમે વ ચંદિમે૦ ત્તિબેમિ (૬૪)

(૯) વિનયસમાધિનામાધ્યયન (પ્રથમ ઉદ્દેશઃ)

થંભા વ કોહા વ મયપ્પમાયા, ગુરુસ્સગાસે વિણયં ન સિક્ખે; સો ચેવ ઉ તસ્સ અભૂઈભાવો, ફલં વ કીઅસ્સ વહાય હોઈ (૧) જે આવિ મંદિત્તિ, ગુરું વિઈત્તા, ડહરે ઇમે અપ્પસુઅત્તિ નચ્ચા; હીલંતિ મિચ્છં પડિવજ્જમાણા, કરંતિ આસાયણું તે ગુરૂણું (૨) પગઈઈ મંદા વિ ભવંતિ એગે, ડહરા વિ અ જે સુઅમુધ્ધોવવેઆ; આયારમંતા ગુણસુટ્ઠિઅપ્પા, જે હીલિઆ સિહિરિવ ભાસ કુજ્જા (૩)જે આવિ નાગં ડહરંતિ નચ્ચા, આસાયએ સે અહિઆય હોઈ; એવાયરિઅં પિ હુ હીલયંતો, નિઅચ્છઈ જાઈપહં ખુ મંદો (૪) આસિવિસો વા વિ પરં સુરુટ્ઠો, કિં જીવનાસાઉ પરં નુ કુજ્જા; આયરિઅપાયા પુણ અપ્પસન્ના, અબોહિઆસાયણુ નત્થિ મુક્ખો (૫) જો પાવગં જલિઅમવક્કમિજ્જા, આસીવિસં વા વિ હુ કોવઇજ્જા; જો વા વિસં ખાયઈ જીવિઅટ્ઠી, એસોવ માસાયણુયા ગુરૂણું (૬) સિયા હુ સે પાવય નો ડહેજ્જા, આસીવિસો વા કુવિઓ ન ભક્ખે; સિયા વિસં હાલહલં ન મારે, ન યાવિ મોક્ખો ગુરુહીલણાએ (૭) જો પવ્વયં સિરસા ભેત્તુમિચ્છે, સુત્તં વ સીહં પડિબોહઇજ્જા, જો વા દએ સત્તિઅગ્ગે પહારં, એસોવમાસાયણુયા ગુરૂણું (૮) સિયા હુ સીસેણ ગિરિં પિ ભિન્દે, સિયા હુ સીહો કુવિઓ ન ભક્ખે; સિયા ન ભિન્દિજ્જ વ સત્તિઅગ્ગં, ન યાવિ મોક્ખો ગુરુહીલણાએ (૯) આયરિયપાયા પુણ અપ્પસન્ના, અબોહિઆસાયણુ નત્થિ મુક્ખો; તમ્હા અણાબાહસુહાભિકંખી, ગુરુપ્પસાયાભિમુહો રમિજ્જા (૧૦) જહાહિઅગ્ગી જલણું નમસે, નાણાહુઈમન્તપયાભિસિત્તં; એવાયરિયં ઉવચિટ્ઠઇજ્જા; અણન્તનાણોવગઓ વિ સન્તો (૧૧) જસ્સન્તિએ ધમ્મપયાઇં સિક્ખે, તસ્સન્તિએ વેણુઇયં પઉંજે; સક્કારએ સિરસા પંજલીઓ, કાયાગ્ગરા ભો મણુસા ય નિચ્ચં (૧૨) લજ્જા દયા સંજમ

ણંભચેરં, કલ્લાણભાગિસ્સ વિસોહિઠાણું; જે મે ગુરૂ સયયમણુસા-સયન્તિ, તેડહું ગુરૂં સયયં પૂયયામિ (૧૩) જહા નિસન્તે તવણચ્ચિમાલી, પભાસઈ કેવલભારહં તુ; એવાયરિઓ સુયસીલ બુદ્ધિએ, વિરાયઈ સુરમજ્ઝે વ ઇંદો (૧૪) જહા સસી કોમુઈ જોગજુત્તો, નક્ખત્તતારાગણપરિવુડપ્પા; એ સોહઈ વિમલે અબ્ભમુક્કે એવં ગણી સોહઇ ભિક્ખુમજ્ઝે (૧૫) મહાગરા આયરિયા મહેસી, સમાહિજોગે સુયસીલબુદ્ધિએ; સમ્પાવિઉકામે અણુત્તરાઇ, આરાહએ તોસઇ ધમ્મકામી (૧૬) સોચ્ચાણ મેહાવિસુભાસિયાઇ, સુસ્સૂસએ આયરિઅપ્પમત્તો; આરાહઇત્તાણ ગુણે અણેગે, સે પાવઇ સિદ્ધિમણુત્તરં ૦ ત્તિબેમિ (૧૭)

(વિનયસમાધ્યધ્યયને દ્વિતીય ઉદ્દેશઃ)

મૂલાઉ ખન્ધપ્પભવો દુમસ્સ, ખન્ધાઉ પચ્છા સમુવેન્તિ સાહા; સાહપ્પસાહા વિરુહન્તિ પત્તા, તઓ સે પુપ્ફં ચ ફલં રસો ય (૧) એવં ધમ્મસ્સ વિણુઓ, મલં પરમો સે મુક્ખો; જેણ કિત્તિ સુયં સિગ્ઘં, નીસેસં ચાભિગચ્છઇ (૨) જે ય ચણ્ડે મિએ થદ્ધે, દુવ્વાઇ નિયડી સઢે; વુજ્ઝઈ સે અવિનીયપ્પા, કટ્ઠં સોયગયં જહા (૩) વિણયં પિ જો ઉવાએણું, ચોઇઓ કુપ્પઈ નરો; દિવ્વં સો સિરિમિજ્જન્તિં, દંડેણ પડિસેહએ (૪) તહેવ અવિણીઅપ્પા, ઉવવજ્ઝા હયા ગયા; દીસન્તિ દુહમેહન્તા, આભિઓગમુવટ્ઠિયા (૫) તહેવ સુવિણીઅપ્પા, ઉવવજ્ઝા હયા ગયા; દીસન્તિ સુહમેહન્તા, ઇડ્ઢિં પત્તા મહાયસા (૬) તહેવ અવિણીઅપ્પા, લોગંસિ નરનારિઓ; દીસન્તિ દુહમેહન્તા, છાયા વિગલિતેન્દિયા (૭) દણ્ડસત્થપરિજ્જુણ્ણા, અસબ્ભવયણેહિ ય; કલુણા વિવન્નચ્છન્દા, ખુપ્પિવાસાપરિગયા (૮) તહેવ સુવિણીઅપ્પા, લોગંસિ નરનારિઓ; દિસન્તિ સુહમેહન્તા, ઇડ્ઢિં પત્તા મહાયસા (૯) તહેવ અવિણીઅપ્પા, દેવા જક્ખા ય ગુજ્ઝગા;

દીસન્તિ દુહમેહન્તા, આભિઓગ મુવિટ્ઠિઆ(૧૦)તહેવ સુવિણી-
અપ્પા, દેવા જક્ખા ચ ગુજ્ઝગા; દિસન્તિ સુહમેહન્તા, ઈડ્ઢિ
પત્તા મહાયસા(૧૧)જે આયરિય ઉવજ્ઝાયાણું, સુસ્સૂસા વયણું-
કરા; તેસિં સિક્ખા પવડ્ઢન્તિ, જલસિત્તા ઇવ પાયવા(૧૨)અપ્પ-
ણુટ્ઠા પરટ્ઠા વા,સિપ્પા નેઉણિયાણિ ચ;ગિહિણો ઉવભોગટ્ઠા,ઇહ
લોગસ્સ કારણા(૧૩)જેણે અન્ધં વહં ઘોરં, પરિઆવં ચ દારુણું;
સિક્ખમાણા નિયચ્છન્તિ, જુત્તા તે લલિઇન્દિઆ (૧૪) તેઽવિ
તં ગુરું પૂયન્તિ, તસ્સ સિપ્પસ્સ કારણા; સક્કારેન્તિ, નમંસન્તિ
તુટ્ઠા નિદ્દેસવત્તિણો (૧૫) કિં પુણ જે સુઅગ્ગાહી, અણુન્ત-
હિયકામએ; આયરિયા જં વએ ભિક્ખૂ, તમ્હા તં નાઇવિત્તએ
(૧૬) નીઅં સેજ્જં ગઇં ઠાણું, નીયં ચ આસણાણિ ય; નીયં
ચ પાએ વંદિજ્જા, નીયં કુજ્જા ય અંજલિં. (૧૭) સંઘટ્ટઇત્તા
કાએણું, તહા ઉવહિણામવિ; ખમેહ અવરાહં મે, વઇજ્જ ન
પુણુત્તિ અ (૧૮) દુગ્ગઓ વા પઓએણું, ચોઇઓ વહઇ રહં;
એવં દુબુદ્ધિ કિચ્ચાણું, વુત્તો વુત્તો પકુવ્વઈ (૧૯)
(આલવંતે લવંતે વા, ન નિસિજ્જાઇ પડિસ્સુણે; મુત્તૂણ
આસણું ધીરો, સુસ્સૂસાએ પડિસ્સુણે)

કાલં છંદોવયારં ચ, પડિલેહિત્તાણ હેઉહિં; તેણું તેણું
ઉવાએણું, તં તં સંપડિવાયએ (૨૦) વિવત્તી અવિણીયસ્સ,
સમ્પત્તી વિણિયસ્સ અ; જસ્સેયં દુહઓ નાયં, સિક્ખં સે
અભિગચ્છઈ (૨૧) જે આવિ ચણ્ડે મઈ ઈડ્ઢિ ગારવે, પિસુણે
નરે સાહસ હીણપેસણે; અદિટ્ઠધમ્મે વિણએ અકોવિએ, અસં-
વિભાગી ન હુ તસ્સ મુક્ખો (૨૨) નિદ્દેસવત્તી પુણ જે ગુરૂણં,
સુયત્થ ધમ્મા વિણયમ્મિ કોવિયા; તરિત્તુ તે ઓહમિણું દુરુત્તરં,
અવિત્તુ કમ્મં ગઇમુત્તમં ગયં૦ ત્તિ બેમિ (૨૩)

(વિનયસમાધ્યધ્યયને તૃતીય ઉદ્દેશઃ)

આયરિયં અગ્ગિમિવાહિઅગ્ગી, સુસ્સૂસમાણેા પડિજાગરિજ્જા; આલેાઇયં ઇંગિઅમેવ નચ્ચા, જો છંદમારાહયઈ સ પુજ્જો(૧) આયારમટ્ઠા વિણયં પઉંજે, સુસ્સૂસમાણેા પરિગિજ્ઝ વક્કં; જહેાવઇટ્ઠં અભિકંખમાણેા, ગુરું તુ નાસાયયઈ સ પુજ્જો (૨) રાઇણિએસુ વિણયં પઉંજે, ડહરા વિ ય જે પરિયાય જેટ્ઠા, નિયત્તણે વટ્ટઈ સચ્ચવાઇ, ઓવાયવં વક્કકરે સ પુજ્જો(૩) અન્નાયઉંછં ચરઇ વિસુદ્ધં, જવણટ્ઠયા સમુયાણં ચ નિચ્ચં; અલદ્ધુયં નેા પરિદેવએજ્જા, લદ્ધું ન વિકત્થયઇ સ પુજ્જો (૪) સંથાર સેજ્જા સણ ભત્તપાણે, અપ્પિચ્છયા અઇલાભે વિ સન્તે; જો એવમપ્પાણુભિતોસએજ્જા, સંતોસ પાહન્ન રએ સ પુજ્જો (૫) સક્કા સહેઉં આસાઇ કંટયા, અએામયા ઉચ્છહયા નરેણું; અણાસએ જો ઉ સહેજ્જ કંટએ, વઇમએ કણુસરે સ પુજ્જો (૬) મુહુત્ત દુક્ખા ઉ હવન્તિ કંટયા, અએામયા તે વિ તએા સુઉદ્ધરા; વાયાદુરુત્તાણિ દુરુદ્ધરાણિ, વેરાણુબન્ધીણિ મહબ્ભયાણિ (૭) સમાવયન્તા વયણાભિઘાયા, કણુંગયા દુમ્મણિયં જણન્તિ; ધમ્મેા ત્તિ કિચ્ચા પરમગ્ગસૂરે, જિઇન્દિએ જો સહઈ સ પુજ્જો (૮)અવણણવાયં ચ પરમ્મુહસ્સ, પચ્ચક્ખઓ પડિણીયં ચ ભાસં; ઓહારણિં અપ્પિયકારિણિં ચ, ભાસં ન ભાસેજ્જ સયા સ પુજ્જો (૯) અલેાલુએ અક્કુહુએ અમાઈ, અપિસુણે યાવિ અદીણવિત્તી; નેા ભાવએ નેા વિય ભાવિયપ્પા, અકેાઉહલ્લે ય સયા સ પુજ્જો (૧૦) ગુણેહિ સાહૂ અગુણેહિડસાહૂ, ગેણ્હાહિ સાહુગુણ મુંચડસાહૂ; વિયાણિયા અપ્પગમપ્પએણું, જો રાગદેાસેહિ સમેા સ પુજ્જો (૧૧) તહેવ ડહરં વ મહલ્લગં વા, ઇત્થીં પુમં પવ્વઇયં ગિહિં વા; નેા હીલએ નેાડવિ ય ખિંસએજ્જા, થંભં ચ કેાહં ચ ચએ સ પુજ્જો (૧૨) જે માણિયઃ

સયયં માણુયંતિ, જંતેણ કન્નં વ નિવેસયંતિ; તે માણએ માણુસ્સિહે તવસ્સી, જિઇંદ્રિએ સચ્ચરએ સ પુજ્જો (૧૩) તેસિં ગુરુણું ગુણસાયરાણું, સોચ્ચા ણ મેહાવી સુભાસિયાઇં; ચરે મુણી પંચ રએ તિગુત્તો, ચઉક્કસાયાવગએ સ પુજ્જો (૧૪) ગુરુમિહ સયયં પડિયરિય મુણી, જિણમયનિઉણે અભિગમ કુસલે; ધુણિય રયમલં પુરેકડં, ભાસુર મઉલં ગઇં ગય૦ ત્તિબેમિ(૧૫)

(વિનયસમાધ્યધ્યયને ચતુર્થ ઉદ્દેશઃ)

સુયં મેં આઉસં ! તેણું ભગવયા એવમક્ખાયં, ઇહ ખલુ થેરેહિં ભગવંતેહિં ચત્તારિ વિણય સમાહિ ટ્ઠાણા પન્નત્તા, કયરે ખલુ તે થેરેહિં ભગવંતેહિં ચત્તારિ વિણય સમાહિ ટ્ઠાણા પન્નત્તા ? ઇમે ખલુ તે થેરેહિં ભગવંતેહિં ચત્તારિ વિણયસમાહિ-ટ્ઠાણા પન્નત્તા, તં જહા–વિણય સમાહી, સુય સમાહી, તવ સમાહી, આયારસમાહી૦ વિણએ સુએ અ તવે, આયારે નિચ્ચ પંડિયા; અભિરામયંતિ અપ્પાણું, જે ભવંતિ જિઇંદ્રિયા [૧]

ચઉવ્વિહા ખલુ વિણયસમાહી ભવઇ, તં જહા–અણુસાસિજ્જંતો સુસ્સૂસઇ (૧) સમ્મં સંપડિવજ્જઇ (૨) વેયમારાહઇ (૩) ન ય ભવઇ અત્તસંપગ્ગહિએ (૪) ચઉત્થં પયં ભવઇ, ભવઇ ય ઇત્થ સિલોગો

પેહેઇ હિયાણુસાસણું, સુસ્સૂસઇ તં ચ પુણો અહિટ્ઠએ; ન ય માણમએણ મજ્જઇ, વિણયસમાહી આયયટ્ઠિએ [૨]

ચઉવ્વિહા ખલુ સુયસમાહી ભવઇ, તં જહા–સુયં મે ભવિસ્સઇત્તિ અજ્ઝાઇયવ્વં ભવઇ (૧) એગગ્ગચિત્તો ભવિસ્સામિત્તિ અજ્ઝાઇયવ્વં ભવઇ (૨) અપ્પાણું ઠાવઇસ્સામિત્તિ અજ્ઝાઇયવ્વં ભવઇ (૩) ઠિઓપરં ઠાવઇસ્સામિત્તિ અજ્ઝાઇયવ્વં ભવઇ (૪) ચઉત્થં પયં ભવઇ, ભવઇ ય ઇત્થ સિલોગો૦

નાણમેગગ્ગ ચિત્તો ય, ઠિઓ ય ઠાવઇ પરં; સુયાણિ ય અહિજ્જિત્તા, રઓ સુય સમાહિએ [૩]

ચઉવ્વિહા ખલુ તવસમાહી ભવઇ, તં જહા–નો ઇહલોગટ્ઠયાએ તવમહિટ્ઠિજ્જા (૧) નો પરલોગટ્ઠયાએ તવમહિટ્ઠિજ્જા (૨) નો કિત્તિ વ વણ્ણ સદ્દસિલોગટ્ઠયાએ તવમહિટ્ઠિજ્જા (૩) નન્નત્થ નિજ્જરટ્ઠયાએ તવમહિટ્ઠિજ્જા (૪) ચઉત્થં પયં ભવઇ, ભવઇ ય ઇત્થ સિલોગો૦

વિવિહગુણ તવોરએ ય નિચ્ચં, ભવઇ નિરાસએ નિજ્જરટ્ઠિએ; તવસા ધુણઇ પુરાણુપાવગં, જુત્તો સયા તવસમાહિએ (૪)

ચઉવ્વિહા ખલુ આયારસમાહી ભવઇ, તં જહા–નો ઇહલોગટ્ઠયાએ આયારમહિટ્ઠિજ્જા (૧) નો પરલોગટ્ઠયાએ આયારમહિટ્ઠિજ્જા (૨) નો કિત્તિવણ્ણસદ્દસિલોગટ્ઠયાએ આયારમહિટ્ઠિજ્જા (૩) નન્નત્થ અરિહંતેહિં હેઊહિં આયારમહિટ્ઠિજ્જા (૪) ચઉત્થં પયં ભવઇ, ભવઇ ય ઇત્થ સિલોગો૦

જિણવયણરએ અતિંતિણે, પડિપુણ્ણાયયમાયયટ્ઠિએ; આયારસમાહિસંવુડે, ભવઇય દંતે ભાવસંધએ [૫]

અણિગમ ચઉરો સમાહિઓ, સુવિસુદ્ધો સુસમાહિયપ્પઓ; વિઉલહિયસુહાવહં પુણો, કુવ્વઇ સો પયખેમમપ્પણો [૬]

જાઇમરણાઓ મુચ્ચઇ ઇત્થં ત્થં ચ ચયઇ સવ્વસો; સિદ્ધે વા ભવઇ સાસએ, દેવે વા અપ્પરએ મહટ્ઠિએ૦ ત્તિબેમિ [૭]

(૧૦) સભિક્ષુનામાધ્યયન

નિક્ખમ્મમાણાઇ ય બુદ્ધવયણે, નિચ્ચં ચિત્તસમાહિઓ હવિજ્જા; ઇત્થીણ વસં ન યાવિ ગચ્છે, વંતં નો પડિયાયઇ જે સ ભિક્ખૂ (૧) પુઢવિં ન ખણે ન ખણાવએ, સીઓદગં ન પિએ ન પિયાવએ; અગણિસત્થં જહા સુનિસિયં, તં ન જલે ન જલાવએ જે સ ભિક્ખૂ (૨) અનિલેણ ન વીએ ન વીયાવએ, હરિયાણિ ન છિંદે ન છિંદાવએ, બીયાણિ સયા વિવજ્જયંતો, સચ્ચિત્તં નાહારએ જે સ ભિક્ખૂ (૩) વહણં તસથાવરાણ

હોઇ, પુઢવિતણુકદ્દઠનિસ્સિયાણું; તમ્હા ઉદ્દેસિયં ન ભુંજે, નો વિ પએ ન પયાવએ જે સ ભિક્ખૂ (૪) રોઇય નાયપુત્તવયણે, અત્તસમે મન્નેજ્જ છપ્પિ કાએ, પંચ ય ફાસે મહવ્વયાઈ, પંચાસવસંવરએ જે સ ભિક્ખૂ (૫) ચત્તારિ વમે સયા કસાએ, ધુવજોગી હવિજ્જ બુદ્ધવયણે; અહણે નિજ્જાયરૂવરયએ, ગિહિજોગં પરિવજ્જએ જે સ ભિક્ખૂ(૬)સમ્મદ્દિટ્ઠિ સયા અમૂઢે, અત્થિ હુ નાણે તવે સંજમે ય; તવસા ધુણઇ પુરાણપાવગં, મણવયકાયસુસંવુડે જે સ ભિક્ખૂ (૭) તહેવ અસણું પાણુગં વા, વિવિહં ખાઇમ સાઇમં લભિત્તા; હોહી અટ્ઠો સુએ પરે વા, તં ન નિહે ન નિહાવએ જે સ ભિક્ખૂ (૮) તહેવ અસણું પાણુગં વા, વિવિહં ખાઇમસાઇમં લભિત્તા; છંદિય સાહમ્મિઆણુ ભુંજે, ભોચ્ચા સજ્જાયરએ ય જે સ ભિક્ખૂ (૯) ન ય વુગ્ગહિયં કહં કહેજ્જા, ન ય કુપ્પે નિહુઇંદિએ પસંતે; સંજમે ધુવં જોગેણ જુત્તો, ઉવસંતે અવિહેડએ જે સ ભિક્ખૂ (૧૦) જો સહઇ હુ ગામકણ્ટએ, અક્કોસ પહારતજ્જણાઓ ય; ભય ભેરવ સદ્દ સપ્પહાસે, સમસુહદુક્ખ સહે ય જે સ ભિક્ખૂ (૧૧) પડિમં પડિવજ્જિયા મસાણે, નો ભીયએ ભયભેરવાઇં દિઅસ્સ; વિવિહગુણતવોરએ ય નિચ્ચં, ન સરીરં ચાભિકંખઈ જે સ ભિક્ખૂ (૧૨) અસઇં વોસટ્ઠચત્ત દેહે, અકુટ્ઠે વ હએ વ લૂસિએ વા; પુઢવિસમે મુણી હવિજ્જા, અનિયાણે અકોઉહલ્લે જે સ ભિક્ખૂ (૧૩) અભિભૂય કાએણ પરીસહાઇં, સમુદ્ધરે જાઇપહાઓ અપ્પયં; વિઇત્તુ જાઇમરણું મહબ્ભયં, તવે રએ સામણિએ જે સ ભિક્ખૂ (૧૪) હત્થસંજએ પાય સંજએ, વાયસંજએ સંજઇંદિએ, અજ્ઝપ્પરએ સુસમાહિયપ્પા, સુત્તત્થં ચ વિયાણઇ જે સ ભિક્ખૂ (૧૫) ઉવહિમ્મિ અમુચ્છિએ અગિદ્ધે, અન્નાયઉંછં પુલાનપ્પુલાએ, કયવિક્કયસન્નિહિઓ વિરએ, સવ્વસંગાવગએ ય જે સ ભિક્ખૂ (૧૬) અલોલભિક્ખૂ ન રસેસુ ગિદ્ધે ઉંછં ચરે જીવિય નાભિકંખે; ઇડ્ઢિં ચ સક્કારણપૂયણં ચ,

ચએ ઠિયપ્પા અણિહે જે સ ભિક્ખૂ (૧૭) ન પરં વએજ્જાસિ અયં કુસીલે, જેણન્ન કુપ્પેજ્જ ન તં વએજ્જા; જાણિય પત્તેયં પુણ્ણપાવં, અત્તાણં ન સમુક્કસે જે સ ભિક્ખૂ (૧૮) ન જાઇમત્તે ન રૂવમત્તે, ન લાભમત્તે ન સુએણ મત્તે; મયાણિ સવ્વાણિ વિવજ્જઇત્તા, ધમ્મજ્ઝાણરએ ય જે સ ભિક્ખૂ (૧૯) પવેયએ અજ્જપયં મહામુણી, ધમ્મે ઠિઓ ઠાવયઇ પરંપિ; નિક્ખમ્મ વજ્જેજ્જ કુસીલલિંગં, ન યાવિ હાસં કુહએ જે સ ભિક્ખૂ (૨૦) તં દેહવાસં અસુઇં અસાસયં, સયા ચએ નિચ્ચ હિયટ્ઠિ યપ્પા; છિંદિત્તુ જાઇમરણસ્સ બન્ધણં, ઉવેઇ ભિક્ખૂ અપુણાગમં ગઇ૦ ત્તિબેમિ (૨૧)

(૧) દશવૈકાલિકે પ્રથમા (રતિવક્કા) ચૂલિકા

ઈહ ખલુ ભો પવ્વઇએણં ઉપ્પન્નદુક્ખેણં સંજમે અરઇ સમાવન્ન ચિત્તેણં ઓહાણુપ્પેહિણા અણોહાઇએણં ચેવ હયરસ્સિ-ગયંકુસ-પોયપડાગાભૂઆઇ ઇમાઇ અટ્ઠારસ ઠાણાઇ સમ્મં સંપ-ડિલેહિઅવ્વાઇં ભવંતિ; તં જહા-હં ભો!દુસ્સમાએ દુપ્પજીવી (૧) લહુસગા ઇત્તરિઆગિહીણું કામભોગા (૨) ભુજ્જો અ સા-ઇબહુલા મણુસ્સા(૩)ઇમે અ મે દુક્ખે ન ચિરકાલોવટ્ઠાઇ ભવિ-સ્સઇ (૪) ઓમજણ પુરક્કારે (૫) વંતસ્સ ય પડિઆયણું (૬) અહરગઇ વાસોવસંપયા (૭) દુલ્લહે ખલુ ભો ગિહીણું ધમ્મે ગિહવાસ મજ્ઝે વસંતાણું (૮) આયંકે સે વહાય હોઇ (૯) સં-કપ્પે સે વહાય હોઇ (૧૦) સોવક્કેસે ગિહવાસે, નિરુવક્કેસે પરિઆએ (૧૧) બંધે ગિહવાસે મુક્ખે પરિઆએ (૧૨) સાવ-જ્જે ગિહવાસે, અણવજ્જે પરિઆએ (૧૩) બહુસાહારણા ગિહીણું કામભોગા (૧૪) પત્તેઅં પુન્નપાવં (૧૫) અણિચ્ચે ખલુ ભો મણુઆણ જીવિએ કુસગ્ગજલબિંદુચંચલે (૧૬) બહું ચ ખલુ ભો પાવં કમ્મં પગડં (૧૭) પાવાણું ચ ખલુ ભો કડાણું કમ્માણું પુવ્વિં દુચ્ચિન્નાણું દુપ્પડિક્કંતાણું વેઇત્તા મુક્ખો

નત્થિ અવેઇત્તા તવસા વા ઝોસઇત્તા (૧૮) અદ્ધારસમં પયં ભવઇ, ભવઈ અ ઇત્થ સિલોગો.

જયા ય ચયઈ ધમ્મં, અણુજ્જો ભોગકારણા; સે તત્થ મુચ્છિએ બાલે, આયઇં નાવબુજ્ઝઈ(૧)જયા ઓહાવિએ હોઇ, ઈંદો વા પડિઓ છમં; સવ્વ ધમ્મપરિબ્ભટ્ઠો, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ (૨) જયા અ વંદિમો હોઇ, પચ્છા હોઇ અવંદિમો; દેવયા ચ ચુઆ ઠાણા, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ (૩) જયા અ પૂઇમો હોઇ, પચ્છા હોઇ અપૂઇમો; રાયા વ રજ્જપબ્ભટ્ઠો, સ પચ્છા પરિતપ્પઇ (૪) જયા અ માણિમો હોઇ, પચ્છા હોઇ, અમાણિમો; સિદ્ધિંવ કબ્બડે છૂઢો, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ (૫) જયા અ થેરઓ હોઇ, સમઇક્કંતજુવ્વણો; મચ્છુ વ્વ ગલં ગિલિત્તા, સ પચ્છા પરિતપ્પઇ (૬) જયા અ કુ-કુડુંબસ્સ, કુ-તત્તીહિં વિહમ્મઈ; હતથી વ બંધણે બદ્ધો, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ (૭) પુત્તદારપરીકિન્નો, મોહસંતાણસંતઓ; પંકોસન્નો જહા નાગો, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ (૮) અજ્જ આહં ગણી હુંતો, ભાવિઅપ્પા બહુસ્સુઓ; જઈઽહું રમંતો પરિઆએ, સામન્ને જિણદેસિએ (૯) દેવલોગસમાણો અ, પરિઆઓ મહેસિણં; રયાણ અરયાણં ચ, મહાનરયસારિસો (૧૦) અમરોવમં જાણિઅ સુક્ખમુત્તમં, રયાણપરિઆઈ તહાઽરયાણં; નિરઓવમં જાણિઅ દુક્ખમુત્તમં, રમિજ્જ તમ્હા પરિઆઈ પંડિએ (૧૧)ધમ્માઉ ભટ્ઠં સિરિઓ અવેયં,જન્નગ્ગિ વિજ્જાઅમિવઅપ્પ તેઅં હીલંતિ ણં દુવ્વિહિઅં કુસીલા, દાહુડ્ડિઅં ઘોરવિસં વ નાગં(૧૨) ઇહેવ ધમ્મો અયસો અકિત્તી, દુન્નામધિજ્જં ચ પિહુજ્જણંમિ; ચુઅસ્સ ધમ્માઉ અહમ્મસેવિણો, સંભિન્નવિત્તસ્સ ય હિટ્ઠઓ ગઈ (૧૩)ભુંજિત્તુ ભોગાઈં પસજ્ઝ ચેઅસા, તહાવિહં કટ્ટુ અસંજમં બહું; ગઈ ચ ગચ્છે અણભિજ્ઝિઅં દુહં, બોહી અ સે નો સુલહા પુણો પુણો (૧૪) ઈમસ્સ તા નેરઇઅસ્સ જંતુણો, દુહોવણીઅસ્સ કિલેસવત્તિણો; પલિઓવમં ઝિજ્જઈ સાગરોવમં, કિમંગ પુણ મજ્ઝ ઇમં મણોદુહં (૧૫) ન મે ચિરં

दुक्खमिणं भविस्सइ, असासया भोगपिवास जंतुणो; न चेसरीरेणं इमेणऽविस्सई अविस्सई जविअपज्जवेणं मे (१६) जस्सेवमप्पा उ हविज्ज निच्छिओ, चइज्ज देहं न हु धम्म सासणं; तं तारिसं नो पइलंति इंदिआ, उवितवाया व सुदंसणं गिरिं (१७) इच्चेव संपस्सिअ बुद्धिमं नरो, आयं उवायं विविहं विआणिआ; काएण वाया अदु माणुसेणं, तिगुत्ति गुत्तो जिणुवयणमहिट्ठिज्जासि त्तिबेमि (१८)

दशवैकालिके द्वितीया (विवक्तचरिया) चुलिका

चूलिअं तु पवक्खामि, सुअं केवलिभासिअं; जं सुणित्तु सुपुण्णाणं, धम्मे उप्पज्जए मई (१) अणुसोअपट्ठिअबहुजणंमि, पडिसोअलद्धलक्खेणं; पडिसोअमेव अप्पा, दायव्वो होउकामेणं (२) अणुसोअसुहोलोओ, पडिसोओ आसवो सुविहिआणं; अणुसोओ संसारो, पडिसोओ तस्स उत्तारो (३) तम्हा आयारपरक्कमेणं, संवरसमाहिबहुलेणं; चरिआ गुणा अ नियमा अ, हुंति साहूणं दट्ठव्वा (४) अनिएअवासो समुआणचरिआ, अन्नायउंछं पइरिक्कया अ; अप्पोवही कलहविवज्जणा अ, विहार चरिआ इसिणं पसत्था (५) आइन्न ओमाणविवज्जणा अ, ओसन्नदिट्ठाहडभत्तपाणे; संसट्ठ कप्पेण चरिज्ज भिक्खू, तज्जायसंसट्ठ जई जइज्जा (६) अमज्ज मंसासि अमच्छरीआ, अभिक्खणं निव्विगई गया अ; अभिक्खणं काउस्सग्गकारी, सज्झायजोगे पयओ हविज्ज (७) पडिन्नविज्ज सयणासणाई, सिज्ज निसिज्ज तह भत्तपाणं, गामे कुले वा नगरे व देसे, ममत्तभावं न कहिं पि कुज्जा (८) गिहिणो वेआवडिअं न कुज्जा, अभिवायणवंदण पूअणं वा; असंकिलिट्ठेहिं समं वसिज्जा, मुणी चरित्तस्स जओ न हाणी (९) णु या लभेज्जा निउणं सहायं, गुणाहिअं

વા ગુણુઓ સમં વા; ઇક્કો વિ પાવાઇં વિવજ્જયંતો, વિહરિજ્જ કામેસુ અનજ્જમાણો(૧૦) સંવચ્છરં વા વિ પરં પમાણં, બીઅં ચ વાસં ન તહિં વસિજ્જા; સુત્તસ્સ મગ્ગેણ ચરિજ્જ ભિક્ખૂ, સુત્તસ્સ અત્થો જહ આણવેઈ (૧૧) જે પુવ્વરત્તાવરરત્તકાલે, સંપિક્ખએ અપ્પગમપ્પગેણં; કિં મે કડં કિચ્ચ મે કિચ્ચસેસં, કિં સક્કણિજ્જં ન સમાયરામિ (૧૨) કિં મે પરો પાસઈ કિં ચ અપ્પા, કિં વાડહં ખલિઅં ન વિવજ્જયામિ; ઇચ્ચેવ સમ્મં અણુપાસમાણો, અણાગયં નો પડિબંધ કુજ્જા (૧૩) જત્થેવ પાસે કઈ દુપ્પઉત્તં, કાએણ વાયા અદુ માણુસેણં, તત્થેવ ધીરો પડિસાહરિજ્જા આઇન્નઓ ખિપ્પમિવ ખલીણં (૧૪) જસ્સેરિસા જોગ જિઇંદ્રિઅસ્સ, ધિઈમઓ સપ્પુરિસસ્સ નિચ્ચં; તમાહુ લોએ પડિબુદ્ધજીવી, નો જીઅઇ સંજમજીવિએણં (૧૫) અપ્પા ખલુ સયય રક્ખિઅવ્વો, સવ્વિંદિએહિ સુસમાહિએહિં; અરક્ખિઅો જાઇપહં ઉવેઇ, સુરક્ખિઅો સવ્વદુહાણ મુચ્ચઇ૦ ત્તિ બેમિ (૧૬)

સમતાની સજ્ઝાય

સદા સુખકારી પ્યારીરે, સમતા ગુણ ભંડાર....૦
જ્ઞાનદશા ફળ જાણીએરે, તપ જપ લેખે માન;
સમતા વિણ સાધુપણુંરે, કાસ કુસુમ ઉપમાન.....સદા૦૧
વેદપઢો આગમ પઢોરે, ગીતા પઢો કુરાન;
સમતા વિણ શોભે નહીંરે, સમજો ચતુર સુજાણ.....સદા૦૨
નિશ્ચયસાધન આતમનુંરે, સમતાયોગ વખાણ;
અધ્યાતમયોગી થવારે, સમતા પ્રશસ્ય પ્રમાણ.....સદા૦૩
સમતા વિણ સ્થિરતા નહીંરે, સ્થિરતા હીનતા કાજ;
સમતા દુઃખહરણી સદારે, સમતાગુણ શિરતાજ.....સદા૦૪

પરપરિણતી ત્યાગી મુનિરે, સમતામાં લવલીન;
નરપતિ સુરપતિ સાહિબારે, તસ આજ્ઞા છે દીન.....સદા૦૫
રાચી નિજપદ ધ્યાનથીરે, સેવે સમતા સાર;
બુદ્ધિસાગર પીજીએરે, સમતામૃત ગુણકાર.....સદા૦૬

જ્ઞાનીના કર્ત્તવ્યની સજ્ઝાય

અધ્યાતમજ્ઞાની યોગધરે વેપાર પામે કદી નહીં હાર...૦
વિશાલદૃષ્ટિ રાખતોરે, ગંભીર મનનો ઉદાર;
અનુભવ પામે આતમનોરે, કરે નહીં સંસાર.....અધ્યા૦૧
આત્મશુદ્ધ પર્યાયમાંરે, રાખે નિજ ઉપયોગ;
વ્યવહારે વર્તે તદાપિ, સ્વાદે નિજગુણ ભોગ.....અધ્યા૦૨
લેપ વિના કરણી કરેરે, અધિકારે નિજ સર્વ;
સૌમાં રહે સૌથી સદારે--ન્યારો નહીં ઘરે ગર્વ.....અધ્યા૦૩
બંધાતાં રૂઢો બંધનરે, નહીં અંતરમાં બંધ;
રૂઢી બંધન વ્યવહારમાંરે, વર્તે નહિ થઈ અંધ.....અધ્યા૦૪
નીરહંવૃતીમય બનીરે, પાળે આહ્યાચાર;
અંતર નિજગુણ લક્ષમાંરે, જલપંકજવત સાર.....અધ્યા૦૫
સાતા અસાતા વેદનીરે, ભોગે નહિ મુઝાય;
સહજ શુદ્ધ નિજધર્મમાંરે, પૂર્ણ રમણતા થાય.....અધ્યા૦૬
કુરાળ સહુ વ્યવહારમાંરે, ઠગે કદી ન ઠગાય;
બુદ્ધિસાગર જ્ઞાનીનીરે, કર્ત્તવ્ય કરણી સદાય.....અધ્યા૦૭

"તિહુયણ ચેઇય વંદે અસંખુદ્દહિદ્દીવ જોઇવિણે"
તિચ્છાંલોકમાં રહેલા અસંખ્યાતા દ્વીપસમુદ્રો જ્યોતિષ વિમાનો અને વ્યંતરોના નગરોમાં અસંખ્યાતા શાશ્વત ચૈત્યો (જિનમંદિરો) છે. આત્મપ્રબોધ૦

સાક્ષીપાઠ સંજ્ઞા

અ૦સા–અધ્યાત્મસાર
અ૦ચિ–અભિધાન ચિન્તામણી
અનુ–અનુયોગદ્વાર
આ૦દિ–આચારદિનકર
ઓ૦નિ–ઓઘનિર્યુક્તિ
ઉ૦મા–ઉપદેશમાળા
ઉ૦પ્રા– ઉપદેશપ્રાસાદ
કલ્પ–કલ્પસૂત્ર
ગચ્છા–ગચ્છાચાર પયન્ના
ગુ–ગુરુવંદનભાષ્ય
ચૈ–ચૈત્યવંદનભાષ્ય
જી–જીવવિચાર
જીવા–જીવાભિગમ
ઠા–ઠાણાંગ
ત–તત્વાર્થ
ત૦બિ–તત્વબિન્દુ
દ૦વૈ–દશવૈકાલિક
દ્વી૦ક–દ્વીપસાગરકલ્પ
ધ૦પ્ર–ધર્મરત્નપ્રકરણ
ધ૦સં–ધર્મસંગ્રહ
નિ૦ત–નવતત્વ
નિ૦ચૂ–નિશીથચૂર્ણિ
પ્ર–પ્રવચનસારોદ્ધાર
પા–પાક્ષિકસૂત્ર
પા૦અ–પાક્ષિકઅતિચાર
પિ૦નિ–પિંડનિર્યુક્તિ
પં૦વ–પંચવસ્તુ
બૃ૦સં–બૃહત્સંગ્રહણી
યતિ–યતિદિનચર્યા
યો૦શા–યોગશાસ્ત્ર
વ્ય૦ભા–વ્યવહારભાષ્ય
વિ–વિશેષાવશ્યકભાષ્ય
ષો૦ચિ–ષોડશક ચિત્તદોષાષ્ટક
સ–સમ્યક્ત્વસપ્તતિ
સ૦પ્ર–સન્મતિ પ્રકરણ
સમ–સમવાયાંગ
સેન–સેનપ્રશ્ન
સં–સંબોધસિત્તરી
હીર–હીરપ્રશ્ન
ક્ષે૦ સ–ક્ષેત્રસમાસ

શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ કંઈપણ લખાયું હોય તો મિથ્યા થાઓ, સાથે સાથે કોઇપણ મુમુક્ષુ ભૂલ બતાવશેતો તેનો અંતઃકરણપૂર્વક આભાર માનીશ. સં૦સં૦સં૦

૦ પાંચમો વિભાગ સમાપ્ત૦

–: અશુદ્ધિ સંશોધન :–

–: વિભાગ–પહેલો :–

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧	૮	સિરસિ	શિરસિ
૧	૧૧	દંદમ્	દંડમ્
૨	૪	કુરુતે	કુરુતે
૩	૩	ઔઁ	ઝૌઁ
૩	૫	સ્રૌઁ	સૌઁ
૩	૮	મમં	મમ
૫	૬	જિણિદાણં	જિણિંદાણં
૫	૧૩	સુરસુંસઃ	સરસુંસઃ
૫	૧૮	અચ્છુતા	અચ્છુત્તા
૬	૧૨	જે	તે
૬	૧૬	દિલિઅ	દલિઅ
૭	૧૮	પસમણિ	પસમિણ
૭	૨૦	રયણુ	રણુ
૯	૧	સહસ્સાણિ	સહસ્સાણિ
૯	૧	નરકા:	નારકા:
૧૧	૧	દુયો	દુયોઃ
૧૩	૪	નદિસેણ	નંદિસેણ
૧૬	૧	શીવ	શિવ
૧૭	૧	દીર્યતે	દીયતે
૧૭	૯	વલિ	વિલ
૧૭	૧૦	ત્ટ્વા	દૃષ્ટ્વા
૧૭	૧૪	કિલ્પં	કલ્પં
૧૭	૨૫	ભય	ભય
૧૮	૬	ત્વન્ના	ત્વન્નામ
૧૮	૧૧	વિચત્રિ	વિચિત્ર
૨૧	૧૯	મૃત્સુ	મુત્સુ
૨૨	૧	ક્લેદ	ક્લેદ
૨૫	૮	અરિમઁચ	અરિમઁશ્ચ
૨૬	૧	.....	નિર્મમો નિરહંકારો,
૨૭	૧	જનયેદ	જનયેદ્
૨૭	૧૬	લાલટ	લલાટ
૨૮	૨૧	સર્પ	સર્વ
૨૯	૧૪	" વંહી	દંવ્હિ
૩૦	૬	કિલન્ના	ક્લિન્ના
૩૦	૧૩	ઘોરે	ઘોરે
૩૧	૧૦	સ્થનં	સ્થાનં
૩૨	૧૭	નૈઋતિં	નૈર્ઋતિં
૩૩	૫	શત્ર	શત્રુ
૩૪	૬	મત્રા	મંત્રા
૩૫	૧૦	ધ્યસ્થં	મધ્યસ્થં
૩૫	૧૧	અહઁ	અર્હં
૩૫	૨૧	શ્રી.	શ્રીઃ
૩૫	૨૪	નમ્	નમ્ (૨૮)

૩૬	૨૨	કિંચિત્	કિંચિત્
૩૭	૧૯	શીઘ્રં	શીઘ્રં
૩૯	૧	પરણાં	પરાણાં
૩૯	૧૬	હ્રી	હ્રીં
૪૧	૧૬	વપુંપિ	વપૂંષિ
૪૧	૧૦	જણું	જણુ
૪૧	૧૦	આણુદ્	આણું દ
૪૧	૨૧	ટંકકારવ	ટંકારવ
૪૧	૨૨	ચુંજુ	ચુંજુ
૪૨	૧૬	કણઠા	કમઠા
૪૨	૧૪	લઘલુ	લંઘલુ
૪૩	૮	સંમતઉ	સમંતઉ
૪૩	૨૦	જંપિઉ,	જંપિઉ:
૪૪	૩	માઙ્ગૈત્ર	માઙ્ગૈ
૪૪	૭	રવ	સ્વ
૪૬	૨૬	શ્રદ્ધેય:	શ્રદ્ધેયઃ
૪૭	૧૬	કુત:	કુતઃ
૪૭	૧૮	વિસ્ત્ર	વિસ્ર
૪૭	૨૦	સ્રજ	સ્રજ
૪૭	૨૦	નિ:શ્વા	નિ:શ્વાસ
૪૮	૧૬	મૈત્રી	(૧૪) મૈત્રી
૪૯	૧	શત્ર	શત્રુ
૪૯	૧૪	વ્યર્થ	વ્યર્થં
૫૦	૭	લાવણ્યય	લાવણ્ય
૫૧	૧	ગહા	ગહ
૫૧	૨	કતૃત્વ	કતૃત્વં
૫૨	૫	વ્યવ	વ્યય
૫૨	૨૩	સહસ્ત્રા	સહસ્રા
૫૨	૨૪	સહસ્ત્ર	સહસ્ર
૫૩	૧૨	વૈદુષી	વૈદુષી (૧)
૫૪	૧	સાવધ	સાધવ
૫૫	૮	અપ્યપ	અપ્યુપ
૫૫	૧૧	યથા	યથા ન
૫૫	૧૩	કથં	કથં
૫૫	૧૮	ધૌ	દધૌ
૫૫	૧૮	જ્ઞાનૈતા	જ્ઞાનૈર્તા
૫૫	૨૧	અનેડ	અનેડ
૫૬	૨૫	અજ્ઞાન	અજ્ઞાસન
૫૭	૧	કાયો	કાયઃ
૫૭	૨	સવેપુ	સર્વેપુ
૫૮	૧૨	પુણ્ય	પુણ્ય
૫૯	૧	આપ્યા	અપ્પા
૬૦	૧	આપ્યા	અપ્પા
૬૦	૧	સહસ્ત્રે	સહસ્રે
૬૦	૨૨	દ્વત	દ્વૈત
૬૧	૪	જાડયં	જાડ્યં
૬૧	૮	વિસ્ફો	વિસ્ફોટ
૬૨	૧૪	ભદ્ર	ભદ્ર
૬૩	૧૦	મ	સપ્તમ
૬૪	૪	કુંકું	કુંકુ
૬૪	૮	દધિ	દધિ
૬૫	૪	કુડી	કુંડી
૬૫	૬	કુંહાડો	કુહાડો
૬૫	૧૦	કાચ	કાચબો

૬૬	૪	ખવિહ	ખવિય
૬૭	૨૨	શ્રાપાલ	શ્રીપાલ
૬૮	૨૩	ચોવીવી	ચોવીસી
૬૯	૧૯	પાશ્વ	પાર્શ્વ
૭૦	૨૬	અર્શ્વ	અશ્વ
૭૨	૧	જામ્વ	જામ્વૅ
૭૩	૧	વિધાયં	વિધાયં
૭૪	૧	ણ્યેક	ણ્યેકં
૭૪	૧૪	વીયે	વીરે
૭૮	૧	શગિ	શૃંગિ
૮૨	૩	નૈઋત્ય	નૈર્ઋત્ય
૮૩	૭	મૂતિઃ	મૂર્તિઃ
૮૪	૧૯	કીતિ	કીર્તિ
૮૬	૩	યદૂ	યદ્
૮૭	૧૬	ગાશ્ર	ગાશ્રે
૯૧	૬	વેદના	વદના
૯૩	૧	પીયુપ	પીયૂષ
૯૬	૧	જિણે	જિણેહિં
૯૬	૧	યંહિં	યં
૯૬	૭	સમાતા	સમતા
૯૬	૧૩	હ્રી	હ્રૉ

-: વિભાગ-બીજો :-

૬	૬	પારિટ્ઠ	પારિટ્ઠા
૬	૨૧	હિ	હિં
૧૧	૧૩	મહાવ્રતે	—
૧૬	૬	તિ	વિ
૧૯	૧૯	નિવ્વિા	નિવ્વિ
૨૧	૩	એ	સે
૨૭	૧૯	મણો,	મણે,
૩૨	૫	ત્થા	ત્થ
૩૩	૩	પુષ્ફ	પુપ્ફ
૪૧	૨૨	લે)	લે) ખમા. ઈ. સં. ભ. !
૪૩	૧૧	ત્થુણં૦	ત્થુણં૦ (સાધુ તથા પોસાતીઓએ બહુવેલના બે આદેશમાગવા)
૪૪	૬	ભ. !	ભ. !?
૪૭	૧	સા	સો
૪૭	૨૫	કાજે	કાજો
૫૦	૧	શતર્યશ્ચ	સહસ્રાણિ
૬૦	૨	તિવિ	(૭) તિવિ
૬૦	૧૪	(૮)	(૯)
૬૪	૨૨	લોબન	લોબાન
૭૦	૨૦	રાગં	રાગ
૭૦	૨૫	કાર	કારુ
૭૧	૬	દ્વષ	દ્વેષ
૭૫	૧	બન્દ્યા	બધ્ના
૮૨	૪	કામ	કાંબ
૮૨	૧૪	ગૌચરી	ગોચરી
૮૨	૧૦	સૂયો	સૂર્યો
૮૪	૩	રોષ	શેષ
૮૫	૭	શ્ચિત	શ્ચિત્ત

૮૬	૭	પીએા	પીએ
૮૭	૧	રિતિ	રિતિઃ
૯૦	૧	નૈવ	નૈવ
૯૦	૩	તને	તેને
૯૩	૬	ચ્છમા	ચ્છમાં
૧૦૦	૧	સ્રે	સ્રે
૧૦૧	૧	સ્રેપુ	સ્રેપુ
૧૦૨	૨૪	કાળ	કાંય
૧૦૯	૧	જિધ	જિઘૃ
૧૧૦	૧૯	:—	અને સુતકઃ
૧૧૨	૧	;ચ	ચ;
૧૧૬	૧૩	વાળા	વાળો

–: વિભાગ–ત્રીજો :–

૧	૧૪	અગેા	અંગેા
૨	૧૯	ઓંટા	આંટા
૧૦	૧	ધ્રવં	ધ્રુવં
૧૫	૧૯	ગહિ	ગહિય
૧૬	૭	નિ	નિં
૧૬	૧૪	ાદ	દિ
૨૦	૨૧	અન્તત્થં	અણુત્થં
૨૨	૬	સવ્વે	સવ્વ
૨૬	૧૦	કાલિ	કાલિક
૩૩	૨	જ.	જં.
૪૦	૨૬	ગિર	ગિરિ
૪૯	૧૧	શિપ	શિર્પ
૫૮	૧૭	પહેલા	પછી
૫૮	૧૭	કાર્તક	ભાદ્રપદ
૫૯	૧૭	પૂવા	પૂર્વા
૬૩	૧૭	દાક્ષા	દીક્ષા

–: વિભાગ ચોથેા :–

૧	૧૫	પ્રણા	પણા
૩	૬	અભિ	આભિ
૩	૧૧	ત્રિકેાણ	ત્રિકેાણ,
૬	૧૧	અથવ	અથવા
૭	૧૭	ગૌચરી	ગેાચરી
૭	૨૨	શ્રિત	શ્રિત્ત
૯	૨૬	કરતાં	ફરતાં
૧૪	૨૬	અર્થનાં	અર્થમાં
૧૫	૨૫	પ્રાટે	માટે
૧૬	૧૬	નિમ	નિમં
૧૮	૬	સચિત	સચિત્ત
૧૯	૩	ઉપાગ	ઉપાંગ
૨૦	૬	આજ્ઞાન	અજ્ઞાન
૨૮	૨૫	સટ્ઠી	સટ્ઠા
૩૦	૬	ધર	શ્રીધર
૩૨	૩	બીજી,	બીજી–
૩૮	૧૦	યેાજનામાં	યેાજનમાં
૩૯	૫	જજલં	જજ્જલં
૩૯	૧૦	દૈવ્યેા	દૈવ્યા
૪૨	૧૪	ખેંખે	ખંખે
૪૯	૧	ત્ત	ત્તે

૪૯	૨૪	ઈંદ	ઇંદ
૫૦	૧૩	વૈચા	વૈયા
૬૩	૧૦	ભષ્ટા	ભ્રષ્ટા
૬૩	૯	ત્ય	ઘ
૬૪	૧૫	ભાતૃ	ભ્રાતૃ

–: વિભાગ પાંચમો :–

૪	૧૯	તુરત	તુરંત
૪	૨૪	સનિ	સામિ
૭	૨૨	હંતિ	હંત
૭	૨૭	બરો	બારો
૮	૮	સિહા	સિંહા
૮	૧૦	ઉય	ઉદય
૮	૧૦	સ્વામિ	સ્વામિ
૮	૨૪	નારિકી	નારકી
૮	૨૫	મત્રી	મૈત્રી
૯	૩	છૂટીએ	છૂટીએ
૧૦	૪	ઇદિ	ઇહ
૧૦	૪	આતિ	અતિ
૧૦	૧૦	ભાવો	ભવો
૧૦	૧૧	કિત	કિત
૧૦	૧૬	સંત	સંતા
૧૦	૨૨	આાઠે	આઠે
૧૧	૧	મ્યાં	ભ્યાં
૧૩	૧	,યર્ઇ	ઈય
૧૪	૫	આધે	આધે
૧૪	૧૩	ચાણી	આણી
૧૪	૨૦	રેવત	રૈવત
૧૬	૧૫	આર	આરા
૧૬	૨૪	સઉ	ચઉ
૧૬	૨૪	ચેરાશી	ચોરાશી
૨૦	૭	પાણિનાં	પાણિના
૨૨	૫	વૃદ્ધા	વૃદ્ધા
૨૩	૪	હર	હૈર
૨૪	૧	કાય	કાર્ય
૨૪	૭	પમ	મ
૨૮	૧૦	મુંહૂ	મુહૂ
૨૮	૧૦	ગાત્ર	ગોત્ર
૨૮	૧૧	મુહૂ	મુંહૂ
૨૮	૨૩	ષોઢા	ષોઢ
૩૦	૯	તીર્થં	તીર્થ
૩૨	૧૧	મૃલ	મૂલ
૪૩	૨	હૈમ	હેમ
૪૫	૧૫	હૈમ	હેમ
૪૯	૫	ઘણું	ગણું
૫૧	૮	વરા	વરાવ
૫૧	૯	ખ્યતા	ખ્યાતા
૫૧	૨૪	પર	વર
૫૨	૧	પત્નિ	પત્ની
૫૨	૬	મણિ	મણિરયણ
૫૨	૨૮	મકકો	મક્કો
૫૬	૧૪	સાહ	સાહા
૫૬	૧૯	વાય	વાયા
૫૮	૨૫	દ્ધા	દ્ધા ય;

५९	१९	ઉક્કો	ઉક્કો
६१	२७	५९	५८
६१	२८	१३६	१३३
६३	१	ન્નિત	ન્નતિ
६४	२८	ન્નગ	ન્નેગ
६४	२८	ચત્તાર	ચત્તારિ
६५	२२	સીયાલ	સિયાલા
६५	२७	તહ	તહા
६६	१२	સિદ્ધા	સદ્ધા
६७	१९	વારણ્ણ	વારણ્ણી
६७	२३	ચારમ	ચરિમ
६७	२३	પાડ	પડિ
६७	२५	ાત	ત્તિ
७०	२५	પુાર–	પુરિ–
७९	१	પ્રક્ચ્યા	પક્ચ્યા
८१	१७	વિના	વિણા
८१	२६	ાતગિ	તિગિ
८१	२६	રાગ	રગિ
८१	२७	સમિ	સંમિ
८४	१५	તિર	તિરિ
८५	९	સખ્યા	સંખ્યા
८६	१८	પાણુ	પણુ
८९	१	ન્ધે	०
८९	४	ખ્યાત	ખ્યાતિ
९०	१४	નિર	નર
९३	३	સુહ	સુહુ
९५	४	કઈ	કઈ કઈ
९५	१५	વરણ	વરણે
९५	१८	ચચ્ચ	છચ્ચ
९६	१७	માહણિ	મોહણિ
९६	२८	તવીસે	તેવીસે
१००	४	પુરિસિં	પુરિસં
१०१	१७	સુઉ	ચઉ
१०२	११	વિદ્દહુ	લિદ્દહુ
१०२	१४	નગુ	નાગુ
१०२	२०	લિદ્દહ	લિદ્દહુ
१०४	२२	ચાત્તા	ચત્તા
१०६	६	મડલ	મંડલ
१०६	९	જોયાણ	જોયણ
१०६	१०	જંખુ	જંબુ
१०७	१	કચ્ચ	કચ્ચ
१०८	१	સ્ત્રા	સ્ત્રા
१०९	२८	વવણ	વણ
११०	२७	સચ્ચ	સંચ્ચ
१११	२५	આહ	અહિ
१११	२७	ચ્યુ	ચ્યુ
११३	६	ઉદ્ધદં	ઉદ્ધદં
११३	११	ઉદ્ધદં	ઉદ્ધદં
११६	१	ન્નોદ્ધિ	ન્નોદ્ધિ
११६	२६	०	સંખો સત્ત
ઈમાઇ, રયણાઇ વાસુદેવસ્સ (२४८)			
११७	२८	કાયદ્ઠિઈ,	०
११८	२	તુ	કાયદ્ઠિઇ;
१२०	१	સુદર	સુંદર

૧૨૨	૪	અણુય	આણુય	૧૩૭	૩	ન વઇ	નવઇ
૧૨૩	૧	લ્ભે	લ્લેભે	૧૩૭	૭	કકુ	ક્કુ
૧૨૩	૧	લેહિર	હરિ	૧૩૭	૧૧	કકે	ક્કે
૧૨૩	૧	હરિો	હરોર્વિ	૧૩૭	૧૧	કકુ	ક્કુ
૧૨૩	૧૧	ખાઅ	ખાએ	૧૩૭	૧૮	સંખસં	સંખંસ
૧૨૩	૧૬	યય	પય	૧૩૭	૧૧	કકુ	કકુ
૧૨૫	૨૭	ણિજ	ણિજ્જ	૧૩૭	૨૮	ગહ	તહ
૧૨૬	૧૮	ગતું	ગંતુ	૧૩૯	૪	સત્થિ	સુત્થિ
૧૨૭	૯	સેસણુ	સેણુ	૧૩૯	૨૬	ફરૂ	કુરૂ
૧૨૮	૮	અટ્ડ	અટ્ઠ	૧૪૦	૬	ધણુ	ઘણુ
૧૩૦	૧૧	કકેણુ	ક્કેણુ	૧૪૧	૨૭	ભૂફખા	મુફખા
૧૩૦	૨૨	મૂલિ	મૂલુ	૧૪૧	૨૭	તિરિગુ	તિરિ
૧૩૦	૨૫	લાએ	લાઓ	૧૪૩	૧૬	કયાં	કયા
૧૩૧	૨૫	દેવે	દુવે	૧૪૪	૨૪	સચિત	સચિત્ત
૧૩૧	૨૬	બર	બલ	૧૪૫	૩	પવઇ	પઇ
૧૩૨	૨૭	તરા	ત્તરા	૧૪૭	૨૭	નિયમ	નિયમા
૧૩૩	૧	ભર્યાં	ભાર્યાં	૧૪૮	૨૨	ચલ	ચલં
૧૩૩	૧૭	ધઈ	વઈ	૧૫૩	૯	કંહ	કહં
૧૩૪	૧૦	રાઇ	રાઈ	૧૫૩	૧૪	માણો	મણો
૧૩૪	૨૦	વુટ્ઠી	વુડ્ઢી	૧૫૬	૩	વ્વે	સવ્વે
૧૩૪	૨૨	હરસ	હસ્સ	૧૫૬	૭	એન્ને	અન્ને
૧૩૫	૬	સિ૦ઘ	સિગ્ઘ	૧૫૬	૮	કર	કાર
૧૩૫	૮	સય	સહ	૧૫૬	૧૭	હમિ	હામિ
૧૩૫	૧૨	ઘણુ	ઘણુ	૧૬૩	૧૨	સંક	સંક
૧૩૫	૧૭	ફખ	ફખં	૧૬૪	૩	કુટ્ઠં	કુટ્ઠ
૧૩૫	૨૧	ધનુ	ધણુ	૧૬૭	૨	ઠાવઅં	ઠવિઅં
૧૩૬	૧૧	સર	સરભિહાણા	૧૬૮	૨૪	ત્તણું	ત્તણું

૧૬૯	૨૨	ગાયર	ગોયર	૧૮૬	૩	દિસાન્ત	દિસન્તિ
૧૬૯	૨૫	જિજ્જ	જજ્જ	૧૮૬	૩	ઇંદ્રિદ	ઇંદ્રિદં
૧૭૧	૨૩	તરસિં	તારિસં	૧૮૬	૧૭	મુત્તૂણ	મુત્તૂણું
૧૭૨	૧૫	ઠાણાઇ	ઠાણાઈ	૧૯૦	૨૨	બભયં	ભભયં
૧૭૩	૧	શુકાય	સુકાય	૧૯૧	૬	જઇત્તા	જજઇત્તા
૧૭૩	૨	વિણહ	જિણહ	૧૯૫	૧	વિધિ	વિધં
૧૭૪	૮	રૂઢ	વરૂઢ	૧૯૬	૧	યઃ	યાઃ
૧૭૪	૧૨	પુછ્છણું	પુંછણું	૧૯૬	૩	ઘ૦	ધ૦
૧૭૫	૧૪	ગોઆર	ગોઅર	૧૯૬	૪	નિ૦	ન૦
૧૭૬	૧૨	જજ્જા	જજ્જ	૧૯૬	૫	ચૂર્ણ	ચૂર્ણિ
૧૭૭	૫	દ્વિહએ	દિહએ	૧૯૬	૬	અચાર	આચાર
૧૭૯	૬	સિજ્જિજ્જ	સિજ્જજ્જ	૧૯૬	૯	પિ૦	પિં૦
૧૭૯	૧૬	દિસ્સ	દિસ્સે	૧૯૬	૯	પિંડિ	પિંડ
૧૮૧	૧૪	સજ્જએ	સંજ્જએ	૧૯૬	૧૩	એ	ૈ
૧૮૨	૧૮	ચં	ચ	૧૯૬	૧૭	તત્વા	તત્ત્વા
૧૮૪	૨૪	નમસે	નમંસે	૧૯૬	૧૮	તત્વ	તત્ત્વ
૧૮૫	૧૦	આયારિ	આયરિ				

આચાર્ય ભગવંત શ્રીમત્ કીર્તિસાગરસૂરીશ્વરજીની નિશ્રામાં થયેલ જ્ઞાનપીપાસુ આત્માઓની પવિત્ર પંક્તિ

૧૦૦ આ. ઋદ્ધિસાગરસૂરિજીના સદુપદેશથી
૨૫ શ્રી સકરચંદ ચુનીલાલ (દેહગામ) ભરૂચ
૭૫ જ્ઞાનપીપાસુ
૫૦ આ. સુબોધસાગરસૂરિજી
૨૫ આ. વિજ્યદેવેન્દ્રસૂરિજીની વર્ધમાન તપની ૮૫મી ઓળી નિમિત્તે
૨૦ આ. કૈલાસસાગરસૂરિજીના સદુ. થી શ્રી.....રાંચડા
૧૦ આ. વિજ્યસમુદ્રસૂરિજી
૧૦ ,, વિજ્યપ્રેમસૂરિજી (ભક્તિસૂરિ)

१० ,, आ. जयंतसूरि तथा आ. विक्रमसूरि
१० आ. विजययशोदेवसूरिना सदु. थी आ. प्रेमसूरिजी ज्ञानभंडार भावेगाम
१० आ. अशोकसूरि (डेलावाळा) ना सदु.थी जैनसंघ उंदरा
१० आ. राजेन्द्रसूरिजी (डेलावाळा)
० ० ० ०
२५ उ. भुवनविजयजीना शिष्य मु. महानंदविजयजी तथा मु. जयशेखरविजयजी
१० उ. धर्मसागरजीना सदु.थी श्रीकान्तिलाल पी शाह मुंबई
१० उ. लब्धिमुनिना सदु.थी श्रीजिनदत्तसूरिज्ञानभंडार"
० ० ० ०
१५१ प. महोदयसागरजीना सदु.थी
१०१ श्री कान्तिलाल चंदुलाल रांधेजावाळा
२५ श्री जैनसंघ चाणस्मा
१५ श्री जैनसंघ कुणघेर
१० श्री भोगीलाल बबलदास महेसाणा
२५ ५० मनहरविजयजीना सदु.थी
१५ वीसाश्रीमाळीसंघ जेसर
१० वीसाश्रीमाळी तपागच्छीय श्वेतांबर मूर्तिपूजक संघ महुवा
२० ५० भुवनविजयजीना शिष्यरत्न मु.श्रीमहिमा विजयजीना सदु.थी
१० श्री बुद्धिलिलकजैन ज्ञानमंदिर भाभर
१० श्री जैनसंघ वडगाम
२० प. कंचनविजयजीना सदु.थी
१० श्री जैनपंच (सीरोहिरोड) मांडाणी
१० श्री अंबालाल गणेशमल्ल वनाजी मांडाणी
२० प. सूर्यसागरजी
१५ प. सुदर्शनविजयजीना सदु.थी श्रीअंधेरी गुजरातीसंघज्ञानभंडार ईरिलाश्रीजी
१० प. प्रविणवि.जी तथा प. पद्मवि.जीना सदु.थी दोसी चुनीलाल छगनलाल ईडर
१० प. प्रभावविजयजीना सदु.थी जैनसंघ ऊण
१० प. सुंदरमुनि
१० प. जिनेन्द्रविजयजी (अमृतसूरि)

૧૦ ૫. સુભદ્રસાગરજીના સદુ.થી શ્રી ચીમનલાલ ડાહ્યાલાલ નંદરબાર

૦ ૦ ૦ ૦

૫૦ ગણીવર્ય વિમલસાગરજી

૦ ૦ ૦ ૦

૧૦૦ પ્રવર્તક ઇન્દ્રસાગરજી

૦ ૦ ૦ ૦

૨૦૦ મુનિશ્રી ત્રિભુવનબંધુ

૭૫ મુ.લાવણ્યસાગરજીના સદુ.થી

૫૦ શ્રી સંઘ (હઠીભાઈની વાડી) અમદાવાદ

૧૫ શ્રીતપગચ્છઉપાશ્રય ખીચાભટ્ટપોળ ,,

૧૦ શ્રીમહેન્દ્રકુમાર મણીલાલ મરચન્ટ ,,

૭૫ મુ.ચંદ્રપ્રભવિજયજીનાસદુ.થી

૨૫ જેગાણી પોપટલાલ રેવચંદ ખાંમત

૨૦ શ્રીરતનચંદ લલ્લુભાઈ

૧૦ હેમચંદ કરસનદાસ ખાંમત

૧૦ ગગલદાસ ચેલજીભાઈ ખાંમત

૧૦ શ્રી પ્રતાપચંદ ભેમાજી જખડી

૫૦ મુ. પૂર્ણાનંદવિજયજી (વિજય ધર્મસૂરિ)

૨૫ મુ. જશવંતસાગરજી

૨૦ મુ. પદ્મસાગરજી

૨૦ મુ. યશોભદ્રવિજયજીના સદુ થી

૧૦ શ્રી જૈનસંઘ માલસણ

૧૦ શ્રી હેમજીભાઈ જીતમલ માલસણ

૧૫ મુ લબ્ધિવિજયજી(ભક્તિસૂરિ)

૧૦ મુ. ધરણેન્દ્રસાગરજીના સદુ. થી વકીલ માંગીલાલ મોહનોત જોધપુર

૧૦ મુ.ચિન્તામણિવિ. (વલ્લભસૂરિ)

૧૦ મુ. કંચનસાગરજી

૧૦ મુ. કાન્તિવિજયજી(ભક્તિસૂરિ)

૧૦ મુ. પ્રીતિચન્દ્રજી (પાર્શ્વચન્દ્ર ગચ્છ) ના સદુ. થી શ્રી નરસિંહભાઈ લીલાધર નાનાભાડીયા

૧૦ મુ. વિમલવિ. (ડેલાવાળા) ના સદુ. થી શ્રી વીરચંદ પુનમચંદ માલવાડા

૧૦ મુ. ભદ્રગુપ્તવિ. (પ્રેમસૂરિ)

૧૦ મુ. કસ્તુરસાગરજીના સદુ.થી શ્રીબુદ્ધિઅજિત સાગરસૂરિ જૈનજ્ઞાનભંડાર વસાઈ

૧૦ મુ. કસ્તુરવિ.ના સદુ.થી (હર્ષસૂરિ) શ્રીમુલચંદજી હંસરાજજી દેલનદર

૧૦ મુ. ગુણજ્ઞવિ. મુ.તેજપ્રભવિ. મુ. હેમપ્રભવિ.ના સદુ.થી લવારનીપોળના ઉપાશ્રય

જ્ઞાનભંડાર હા.
કસ્તુરચંદ ચુનીલાલ અમદાવાદ

૧૦ મુ. અશોકસાગરજી
૧૦ મુ. અંપકસાગરજી
૧૦ શ્રીતિલોકરત્નજ્ઞાનભંડાર
રતલામ
૧૦ મુ. પ્રભાકરવિ. (લબ્ધિસૂરિ)
૧૦ મુ. આનંદઘનવિજયજી તથા
રસીકવિ. (પ્રેમસૂરિ)

૦ ૦ ૦ ૦

૨૫ પ્રવર્તિની સા. મનહરશ્રીજી

૦ ૦ ૦ ૦

૪૦ સા. કીરતિશ્રીજીના સદુ. થી
શ્રાવકશ્રાવિકાસંઘ. પુના
૪૦ સા. ચન્દ્રપ્રભાશ્રીના સદુ. થી
૨૦ શ્રીસંઘ ઉના
૧૦ શ્રાવિકાઉપાશ્રય જૈન
સોસાયટી અમદાવાદ
૧૦ શ્રીકંચનબેન તથા
લીલાબેન અમદાવાદ
૩૦ સા મંજુલાશ્રીના સદુ.થી શ્રી
જયંતિલાલ ચતુરદાસ દસાડા
૨૫ સા. વિનયશ્રીજી
૨૫ સા. ભાનુશ્રીજી (નીતિસૂરિ)
૨૫ સા. રતનશ્રી (ભક્તિસૂરિ)
ના શિષ્યા સા. ખાન્તિશ્રી
નાસદુ.થી શ્રીજૈનસંઘ આમોદ
૨૦ સા. કુસુમશ્રીજી
૨૦ સા. હર્ષપ્રભાશ્રીજી
૧૦ સા. અમૃતશ્રી અંતેવાસિની
સા. લલીતાશ્રીજી
૧૦ સા. ઈન્દ્રશ્રીજી
૧૦ સા. વિમોધશ્રીજી
૧૦ સા. સૂર્યપ્રભાશ્રીજી
૧૦ સા. વસંતશ્રીના સદુ. થી
શ્રીરાજકાવાડા સંઘ પાટણ
૧૦ સા. જયપ્રભાશ્રીના સદુ થી
શ્રમણોપાસકો માણસા
૧૦ સા. ચંદ્રપ્રભાશ્રી (ભક્તિસૂરિ)
ના સદુ. થી શ્રી કેશવલાલ
રવચંદ ચંડીસર
૧૦ સા. પ્રધાનશ્રીના સદુ. થી
શ્રીસંઘ પેથાપુર
૧૦ સા. વિજ્ઞાનશ્રી (વલ્લભસૂરિ)
૧૦ સા. પ્રિયંવદાશ્રી (પ્રતાપસૂરિ)
૧૦ સા.ગુલાબશ્રી (આનંદસાગર
સૂરિ)
૧૦ સા.મહોદયશ્રી(પાર્શ્વચન્દ્રગચ્છ)
૧૦ સા.સ્વયંપ્રભાશ્રી (મોહનસૂરિ)
૧૦ સા.સૌભાગ્યશ્રી(બુદ્ધિતિલકવિ)
૧૦ સા. કંચનશ્રી (ડેલાવાળા)
૧૦ સા. હર્ષપૂર્ણા શ્રી (ડેલાવાળા)
ના સદુ.થી શ્રીલહેરચંદ
કેશરીમલ. માલવાડા
૧૦ સા. નિપુણાશ્રી (આનંદ–
સાગરસૂરિ)ના સદુ. થી શ્રી
સંઘ દાઠા

૧૦ સા. જિનેન્દ્રશ્રી (નેમિસૂરિ) ના સદુ.થી શ્રાવિકાસંઘ જન સોસાયટી અમદાવાદ

૧૦ સા. સુશીલાશ્રીના સદુ. થી શ્રી પાર્શ્વચન્દ્રસૂરિગચ્છ ઉપાશ્રય. ધ્રાંગધ્રા

૧૦ સા દર્શનશ્રીના પ્રશિષ્યા સા. રતનશ્રીના સદુ. થી શ્રી જ્ઞાનભંડાર જેટાણા

૧૦ સા.સરસ્વતીશ્રી (આનંદ સાગરસૂરિ)ના સદુ થી મરચંટ સોસાયટી અમદાવાદ

૧૦ સા.પદ્મલતાશ્રી તથા સા. નયણાશ્રી(સૂર્ય શિશુ)ના સદુ.થી શ્રી બકુલકુમાર જીવણચંદમલજી તરફથી તેમના માતુશ્રી ગુલાબબેન તથા પિતાશ્રી જીવણચંદના સ્મરણાર્થે કતારાસગદ

૦ ૦ ૦ ૦

સાધ્વી ભુવન શ્રી (વિમલગચ્છ) ના શિષ્યા સા. હર્ષકાન્તાશ્રી તથા ધુડાલાલભાઈના એકાંતરે ૫૦૦ આયંબિલ આધરના મહોત્સવ નિમિત્તે

૩૪ શ્રમણોપાસક ભાઈબહેનો ખીમત

૨૫ શ્રી જયંતિલાલ નેમચંદ ,,

૨૫ ,, ઉજમલાલ જીવાભાઈ ,,

૧૦ ,, ધુડાલાલ ઉગરચંદ ,,

૧૦ ,, ગગલદાસ ધરમચંદ ,,

૧૦ ,, છોટાલાલ ગગલદાસ ,,

૧૦ ,, કુલચંદ પુનમચંદ ,,

૧૦ ,, કાન્તિલાલ પ્રાગજીભાઈ ,,

૧૦ ,, જેઠાલાલ વીરચંદ ,,

૧૦ ,, ચીમનલાલ કરસનદાસ ,,

૧૦ ,, ધરમચંદ માંનાચંદ ,,

૧૦ ,, મૂળચંદ દલીચંદ ,,

૧૦ ,, લલ્લુભાઈ ઉગરચંદ ,,

૧૦ ,, મંગળજી પદ્માભાઈ ,,

૧૦ ,, મ્યાચંદ લલ્લુભાઈ ,,

૧૦ ,, તલકચંદ કેવળાભાઈ ,,

૧૦ ,, મૂળચંદ હરીચંદ ,,

૧૦ ,, દલીચંદ નાગરદાસ ,,

૧૦ ,, ટોકરલાલ ચેલજીભાઈ ,,

૧૦ ,, પુનમચંદ કરસનદાસ ,,

૧૦ ,, નિહાલચંદ રેવચંદ ,,

૧૦ ,, ધરમચંદ મોતીચંદ ,,

૧૦ ,, મણીલાલ મગનલાલ ,,

૧૦ ,, ઉમેદભાઈ લવજીભાઈ ,,

૧૦ ,, નાગરદાસ એન્ડ રેવાભાઈ

૧૦ ,, હીરાલાલ એન્ડ વરધીચંદ

૧૦ ,, ભાયચંદ એન્ડ દલછાચંદ

૧૦ ,, અમૃતલાલ એન્ડ નિહાલચંદ

૧૦ શ્રાવક ઉપાશ્રય ખીમત

૧૦ શ્રાવિકા ઉપાશ્રય ,,

૧૦ ,, દોલીબેન માણેકલાલ પાલણપુર

૧૦ ,, શાન્તિલાલ વરધીચંદ નવાડીસા

૦ ૦ ૦ ૦

દાણી પોપટલાલ લક્ષ્મીચંદની પ્રેરણાથી

૨૦ શ્રી અમૃતલાલ પીતાંબરદાસ હોડા

૨૦ ,, લાલભાઇચન્દ્રકાન્ત ગવાડા

૧૦ ,, વેણીચંદ સાંકલચંદ માણસા

૧૦ ,, ચુનીલાલ સાંકલચંદ સાસમ

૧૦ ,, કેશવલાલ મોહનલાલ ,,

૧૦ ,, ડાહ્યાલાલ રામચંદ મડાણા

૧૦ ,, રવચંદ પીતાંબરદાસ ટાકરવાડા

૧૦ ,, લલ્લુભાઈ તલકચંદ ગઢ

૧૦ ,, ગૌતમલાલ વાલચંદ હા. ઉર્મિલાબેન ,,

૧૦ ,, ઇશ્વર ખુશાલ ધામી ,,

૧૦ ,, અમૃતલાલ મગનલાલ ,,

૧૦ ,, બાદરમલ જુમચંદ ,,

૧૦ ,, પોપટલાલ મોહનલાલ કુંભાસણ

૧૦ ,, ઉત્તમલાલ છગનલાલ ,,

૧૦ ,, જેસંગલાલ બેચરદાસની કુ. બોડલા

૧૦ ,, દલપતલાલ મંછાચંદ ,,

૧૦ ,, એમ એમ ઝવેરી મુંબઈ

૧૦ ,, શાન્તિલાલ જીવણચંદ ,,

૧૦ ,, ચંદુલાલ મગનલાલ ,,

૧૦ ,, બાબુલાલ કેશવલાલ ,,

૧૦ ,, મણીબેન અમુલખ ,,

૦ ૦ ૦ ૦

શ્રી જૈન ઉપાશ્રય મણીનગર અમદાવાદ

૭૮ શ્રમણોપાસક ભાઇબહેનો

૧૦ શ્રી ચીનુભાઇ ચકુલાલ

૧૦ ,, નવીનચંદ્ર મૂળચંદ

૧૦ ,, કીરચંદ એન્ડ મંગળદાસ

૧૦ ,, કાન્તિલાલ એન્ડ ધનુભાઈ

૧૦ ,, ચીમનલાલ એન્ડ પ્રવીણચંદ

૦ ૦ ૦ ૦

૫૦ દાણી ચીમનલાલ ત્રીભોવનદાસ ગઢ

૫૦ શ્રી બાબાલાલ હાથીભાઇ કલકત્તા

૫૦ શ્રી સંઘ મહેસાણા

૦ ૦ ૦ ૦

૪૫ શ્રી ચંપકલાલ મણિલાલની પ્રેરણાથી

૨૫ શ્રી મણીલાલ ત્રીભોવનદાસ ગઢ

૧૦ ,, કાળીદાસ ડુંગરસીભાઈ ,,

૧૦ ,, બાબુલાલ સોભાગચંદ હોડા

૦ ૦ ૦ ૦

૪૦ પરીખ નેમચંદ પરસોતમદાસની પ્રેરણાથી

૨૦ ,, લક્ષ્મીચંદ જેઠાભાઈ પટોસણ

૧૦ ,, જ્ઞાનપીપાસુયુવક મુંબઈ
૧૦ કાળીદાસ નાનચંદ ભટાંમલ

૦ ૦ ૦ ૦

૩૫ શ્રી નગીનદાસ મંછારામની પ્રેરણાથી
૨૫ શાહપુરી જૈન શ્વેતાંબર શ્રાવિકાસંઘ કોલાપુર
૧૦ શાહપુરી જૈન શ્વેતાંબર શ્રાવકસંઘ કોલાપુર

૦ ૦ ૦ ૦

૪૦ ,, ભોગીલાલ જેઠાલાલ પીલવાઈ
૨૫ ,, ભગનલાલ પીત્તાંબરદાસ હોડા
૨૫ ,, સંઘ ઉપાશ્રય જુનાડીસા
૨૫ ,, સંઘ જ્ઞાનમંદિર લીંચ
૨૫ ,, જૈન સોસાયટી અમદાવાદ
૨૫ મંધુપુરીજૈન કારખાના મહુડી
૨૫ પોપટલાલ જેઠાલાલ ગવાડા
૨૫ શ્રાવિકાઉપાશ્રય તંબોલીવાડો પાટણ
૨૫ ,, નંદુલાલ મોહનલાલ ફોજદાર અમદાવાદ
૨૫ સ્વ. કેશવલાલ છગનલાલ તથા તેમના ધર્મપત્ની સ્વ. કેસરબેન હા. ચંપાબેન તથા કેશવલાલ ભવાનભાઈ ચંડીસર
૨૦ શ્રીજ્ઞાનક્ષેત્ર હા. નંદુભાઈ
૨૧ ,, સંઘ ટીંબાચુડી
૨૦ ,, સંઘ પુંધરા
૧૮ ,, સંઘ તેનીવાડા
૧૫ ,, સંઘ કુંભાસણ
૧૫ ,, સાગરગચ્છ ઉપાશ્રય પાટણ
૧૫ ,, પારસવિહાર હા. ત્રિકમલાલ અમદાવાદ
૧૨ ,, વીરચંદ ધુલાજી પાલડી (થાણાવાળી)
૧૧ જીવરાજ હાથીભાઈ પામોલ
૧૧ ,, જૈનસંઘ કુચાવાડા
૧૧ ,, નગીનદાસ મંછારામ પેથાપુર
૧૧ શ્રમણોપાસકભાઈઓ ધાનેરા
૧૦ ,, જશકરણ મોહનલાલ ,,
૧૦ ,, ધુડાલાલ પુનમચંદ ,,
૧૦ ,, રામચંદ સવછભાઈ ,,
૧૦ ,, લેરચંદ મણીલાલ ,,
૧૦ ,, કકલદાસ હીરાચંદ ,,
૧૦ ,, મણીલાલ દાનસીંગ ,,
૧૦ ,, નાનચંદ અમરચંદ ,,
૧૦ ,, કાન્તિલાલ રાજભાઈ ,,
૧૦ ,, ભુધરમલ નત્થુચંદ ,,
૧૦ ,, ચંદુલાલ એન્ડ મોહનલાલ
૧૦ ,, ચીમનલાલ ગુલાબચંદ ,,
૧૦ ,, પુનમચંદ ગુલાબચંદ ,,
૧૦ ,, હીરાલાલ નાગરદાસ ,,
૧૦ ,, જીવાલાલ નાગરદાસ ,,

૧૦ મહેતા નથમલ પીરાજી ,,
૧૦ તપગચ્છ ઉપાશ્રય ,,
૧૦ ,, દાપુમેન ઉપાશ્રય ,,
૧૦ ,, તપગચ્છ સંઘ ધાખા
૧૦૦ આંબલીપોળ ઉપાશ્રય
૪૨ ,, શ્રમણોપાસક ભાઈ–બહેનો
૧૦ શેઠ કેશવલાલ લલ્લુભાઈ
૧૦ શ્રી અમૃતલાલ લલ્લુભાઈ
૧૦ શ્રાવિકા લીલીબેન સોમચંદ
૧૦ શ્રી વાડીલાલ એન્ડ ઓત્તમલાલ
૧૦ સવિતાબેન એન્ડ રમણલાલ

૦ ૦ ૦ ૦

૧૨૫ પરીખ પરસોત્તમદાસ ચેલજીભાઈ કુંભાસણ
૧૦૦ શ્રી સાગરગચ્છ જ્ઞાનભંડાર સાણંદ
૧૦ શ્રી ખેમચંદ છોટાલાલ હા. કંકુબેન પાટણ
૧૦ ભંડારી ડાહ્યાલાલ ભીખા ભાઈ પાલનપુર
૧૦ મુમુક્ષુ કૈલાસબેન અંબાલાલ દાણી ગઢ (હાલ–સા. કલ્પશિલાશ્રીજી)
૧૦ ,, સુરચંદ મગન સકલા ગઢ
૧૦ મણીબેન લક્ષ્મીચંદ દાણી ગઢ
૧૦ ,, કેશવલાલ પરસોત્તમદાસ ,,
૧૦ ,, હરીચંદ સાકરચંદ ,,
૧૦ ,, પરસોતમદાસ ગગલભાઈ ,,
૧૦ દાણી ચીમનલાલ નિહાલચંદ ગઢ
૧૦ જૈન જ્ઞાનભંડાર ટાકરવાડા
૧૦ ચંદુલાલ કાળીદાસ ઓડલા
૧૦ ,, વાડીલાલ કાળીદાસ ,,
૧૦ મણીલાલ નવલચંદ ચંડીસર
૧૦ , પોપટલાલ નવલચંદ ,,
૧૦ ,, જૈન સંઘ રાજપુર
૧૦ ,, મોહનલાલ લલ્લુભાઈ ,,
૧૦ ,, જૈન ધર્મશાળા જુનાડીસા
૧૦ ,, પોપટલાલ ધનજીભાઈ ,,
૧૦ ,, સાગરગચ્છ પેઢી રાધનપુર
૧૦ ,, જૈન સંઘ સીદ્ધપુર
૧૦ ,, શ્રી કાન્તિલાલ ચંદુલાલ આંબલીયાસન
૧૦ ,, મોહનલાલ નિહાલચંદ ધોળાસન
૧૦ ,, ચુનીલાલ જેસંગલાલ ,,
૧૦ ,, જૈન સંઘ આગલોડ
૧૦ ,, મોહનલાલ લલ્લુભાઈ ટીંબાચુડી
૧૦ ,, જૈન સંઘ જસલેણી
૧૦ ,, જૈન સંઘ ચિત્રોડા
૧૦ ,, કુંગરશીભાઈ ઉમેદચંદ ,,
૧૦ ,, વીશાપોરવાડ સંઘ રાંધેજા
૧૦ ,, અંબાલાલ ચુનીલાલ ચાલડી
૧૦ ,, સંઘ જ્ઞાનભંડાર માણસા

૧૦ ,, જ્ઞાનભંડાર લીંબોદરા
૧૦ ,, ત્રીકમલાલ મોહનલાલ કેલવડા
૧૦ શેઠ પ્રેમચંદ ઝવેરચંદ વીજાપુર
૧૦ ગૌરીબેન સોમચંદભાઈ પામોલ
૧૦ ,, જૈન સંઘ આજોલ
૧૦ ,, જૈન જ્ઞાનભંડાર ગવાડા
૧૦ ,, જૈનસંઘ મહેરવાડા
૧૦ ,, જૈનસંઘ કંથરાવી
૧૦ ,, ગુણવંતલાલ મફતલાલ ની પ્રેરણાથી જૈન પાઠશાળા ચાણસ્મા
૧૦ શ્રી સંઘ લણવા
૧૦ ,, સંઘ ધીણોજ
૧૦ ,, સંઘ વડનગર
૧૦ ,, આણંદજી મંગળજી પેઢી ઈડર
૧૦ ,, જૈન સંઘ પ્રાંતિજ
૧૦ ,, ટોકરસી વીસનજી મોમગ ધૂલિયા
૧૦ ,, સંઘ (મધ્યપ્રદેશ) ધાર
૧૦ ,, શ્વેતાંબર મિત્રમંડળ અમરાવતી
૧૦ ,, જૈન સંઘ. બેંગલોર
૧૦ ,, વીશાશ્રીમાળી તપગચ્છ જ્ઞાનભંડાર જામનગર
૨૦ ,, મીઠાભાઇ ગુલાબચંદની પેઢી કપડવંજ
૧૦ શ્રીજૈનસંઘ રામસેનતીર્થ
૧૦ ,, પાનાચંદ ભેમચંદ દાંતીવાડા
૧૦ ,, રતનચંદ ઝવેરચંદ ,,
૧૦ ,, હાથીભાઇ કમાભાઇ ,,
૧૦ ,, જૈનસંઘ જામખડી
૧૦ ,, જૈનસંઘ બાપલા
૧૦ ,, જૈનસંઘ માલવાડા
૧૦ ,, બેરાજી નેમાજીની પ્રેરણાથી શ્રી ગુલાબચંદ ભગવાનજી રતનપોર
૧૦ ,, નવલચંદ સુપ્રતચંદ પેઢી પાલી
૧૦ ,, સુમતિનાથજૈનપેઢી માંડવલા
૧૦ ,, સંઘ (કચ્છ) ડોડાય
૧૦ ,, ત્રીકમલાલ નગીનદાસ (ગેરીતા) સાબરમતી
૧૦ ,, રમણીકલાલ મોહનલાલ ફોજદાર અમદાવાદ
૧૦ ,, મનુભાઈ સારાભાઇ ,,
૧૦ ,, રાજેન્દ્રકુમાર ભગુભાઇ ,,
૧૦ ,, સુભદ્રાબેન મોતીલાલ ,,
૧૦ ,, ચિનુભાઇ લાલભાઇ પ્રીતમનગર ,,
૧૦ ,, યશોવિજય જૈનજ્ઞાન ભંડાર ડભોઇ
૧૦ ,, જૈન જ્ઞાનમંદિર ભરૂચ
૧૦ ,, સંઘ (સુરત) કીમ
૧૦ ,, હરસી મેઘજી દોદિયા (બંદર) મુંબઇ
૧૦ શેઠ ધોલાભાઇ કરમચંદ જૈન સેનેટરીયમ વીજાપારલા
૧૦ ,, મૂલજી જગજીવનભાઇ મુંબઇ
૧૦ ,, દેવીચંદ ઉભાજી લુહાર-ચાલ ,,
૧૦ ,, શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજીની પેઢી મોરીવલી

૧	અધ્યાત્મ મહાવીર ભા.-૧	⊖	૫૧૨
૨	,, ,, ભા.-૨	⊖	૫૧૫
૩	,, ,, ભા.-૩	⊖	૪૨૬
૪	,, ગીતા	⊜	૫૩
૫	,, શાન્તિ	◇	૮૮
૬	,, ભજન સંગ્રહ	⊖	૧૮૪
૭	,, ધ્યાનમાળા	⊖	૧૯૬
૮	અનુભવપચ્ચીસી	◇	૨૩૯
૯	આત્મશક્તિ પ્રકાશ	◇	૧૦૨
૧૦	,, પ્રદીપ	◇	૩૦૯
૧૧	,, તત્ત્વદર્શન	ⓘ	૯૯
૧૨	,, દર્શન	△	૧૩૪
૧૩	,, દર્શનગીતા	◇	૧૬
૧૪	,, પ્રકાશ	◇	૫૩૬
૧૫	,, સ્વરૂપ	⊜	૪૧
૧૬	,, સમાધિશતક	⊜	૧૨
૧૭	,, શિક્ષા ભાવના	⊖	૧૦૬
૧૮	આત્માનુશાસન	ⓘ	૪૮
૧૯	આગમસાર		
૨૦	આનંદઘનપદભાવાર્થ	⊟	૪૫૦
૨૧	ઇશાવાસ્યોપનિષદ્	ⓘ	૨૮૫
૨૨	ઋષિમંડળ પૂજા	⊖	
૨૩	કક્કાવલી સુબોધ	⊖	૪૨૬
૨૪	કર્મયોગ	⊡	૭૨૬
૨૫	કન્યાવિક્રયનિષેધ	◇	૧૩૬
૨૬	કુમારપાળ ચરિત્ર હિન્દી	△	
૨૭	કૃષ્ણગીતા	⊜	૨૯
૨૮	ગહુંલીસંગ્રહ ભા.-૧	⊖	૧૦૩
૨૯	,, ભા.-૨	⊖	૨૧૨
૩૦	ગચ્છમતપ્રબંધ	△	૩૪૫
૩૧	ગુણાનુરાગ કુલક	⊕	૨૩
૩૨	ગુરુમાહાત્મ્ય	=	
૩૩	ગુરુબોધ (રત્નદીપ)	◇	૨૫૬
૩૪	ગુરુગીત ગહુંલીસંગ્રહ ભા. ૧	⊖	૧૩૬
૩૫	,, ,, ભા.-૨	⊖	૬૪
૩૬	ઘંટાકર્ણ મહાવીર	⊖	૬૪
૩૭	ચેટકબોધ	⊜	૫
૩૮	ચેતનશક્તિ	⊖	૧૮
૩૯	ચિન્તામણિ	△	૮૦
૪૦	ચોમાસી દેવવંદન	⊖	૨૬
૪૧	જીવકપ્રબોધ	⊜	૩૪
૪૨	જૈન ધર્મની પ્રાચીન અને-અર્વાચીન સ્થિતિ	△	૧૭૩
૪૩	જૈનધાતુ પ્રતિમાલેખ સંગ્રહ-ભા.-૧	⊜	૨૬૪
૪૪	,, ભા.-૨	⊜	૨૪૭
૪૫	જૈનોપનિષદ્	◇	૯૬
૪૬	જૈનસૂત્રમાં મૂર્તિપૂજા	⊖	૪૦
૪૭	જૈનધર્મ અને ખ્રીસ્તીધર્મનો-મુકાબલો	⊖	૧૨૫
૪૮	જૈન-ખ્રીસ્તી ધર્મનો સંવાદ	⊖	૬૬
૪૯	જૈનધર્મ શંકા-સમાધાન	◇	૪૫
૫૦	જૈનગીતા	△	૩૫
૫૧	તત્ત્વપરીક્ષા વિચાર	—	
૫૨	તત્ત્વવિચાર	◇	૧૨૮
૫૩	તત્ત્વજ્ઞાન દીપિકા	⊖	૧૩૮
૫૪	તત્ત્વબિન્દુ	⊖	૧૯૨
૫૫	તીર્થયાત્રાનું વિમાન	△	૧૭૦
૫૬	દયાગ્રંથ	⊜	૩૬
૫૭	ધ્યાનવિચાર	⊕	૬૬
૫૮	ધાર્મિક ગદ્ય સંગ્રહ	⊖	૭૧૬
૫૯	નેમિસાગર ચરિત્ર		
૬૦	પત્ર સદુપદેશ ભા.-૧	⊖	૧૪૪
૬૧	,, ,, ભા.-૨	⊖	૫૪૩
૬૨	,, ,, ભા.-૩	⊖	૯૦
૬૩	પરમાત્મદર્શન	⊜	૪૬
૬૪	,,	ⓘ	૪૦૮
૬૫	પરમાત્મજ્યોતિ	ⓘ	૪૭૦
૬૬	પરબ્રહ્મનિરાકરણ	=	
૬૭	પ્રતિજ્ઞાપાલન	ⓘ	૧૦૨
૬૮	પ્રજાસમાજ કર્તવ્ય	⊜	૧૨
૬૯	પાથેય	◇	૨૮૮
૭૦	પૂજાસંગ્રહ ભા.-૧	◇	૩૮૩
૭૧	,, ભા.-૧-૨	⊖	૫૬૦
૭૨	પ્રેમગીતા	ⓘ	૫૮
૭૩	ભજનપદ સંગ્રહ ભા.-૧	⊖	૧૮૪
૭૪	,, ભા.-૨	⊖	૩૨૨
૭૫	,, ભા.-૩	⊖	૨૦૭
૭૬	,, ભા.-૪	⊖	૨૭૪

સપાદરાત ગ્રંથના દિવ્ય પ્રણેતા યોગનિષ્ઠ આચાર્ય ભગવંત શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગર સૂરીશ્વરજી વિરચિત સાહિત્ય સર્જના

૭૭	ભજનપદ સંગ્રહ ભા.-૫	⊖	૧૧૨
૭૮	,, ભા.-૬	⊖	૧૬૮
૭૯	,, ભા.-૭	⊖	૧૩૮
૮૦	,, ભા.-૮	⊖	૮૪૦
૮૧	,, ભા.-૯	⊖	૫૧૨
૮૨	,, ભા.-૧૦	⊖	૧૬૮
૮૩	,, ભા.-૧૧	⊖	૧૯૫
૮૪	ભારત સહકાર શિક્ષણ કાવ્ય	⊖	૧૨૮
૮૫	મહાવીર ગીતા	⊟	૨૬૬
૮૬	મયાસાગરચરિત્ર		
૮૭	મિત્રમૈત્રી	⊖	૧૫૯
૮૮	મુદ્રિત જૈન શ્વે. ગ્રંથ-માર્ઝડ (નામાવલી)	◇	૩૨૬
૮૯	મંગલપૂજા સચિત્ર	△	૩૨
૯૦	યશોવિજયનિબંધ	△	૧૬૯
૯૧	યોગદીપક યાને યોગસમાધિ	◇	૪૪૮
૯૨	યોગપ્રદીપ	ⓘ	૨૦
૯૩	રવિસાગર ચરિત્ર	△	૫૧
૯૪	લાલા લજપતરાય અને-જૈનધર્મ	⊖	૯૨
૯૫	વર્તમાન સુધારો		
૯૬	વચનામૃત મોઢું	⊖	૩૭૬
૯૭	,, નાનું	△	૧૩૫
૯૮	વાસ્તુપૂજા	◇	૧૧
૯૯	વીજાપુર વૃત્તાંત બૃહત્	⊖	૨૭૮
૧૦૦	,, નાનું	ⓘ	૫૨
૧૦૧	શિષ્યોપનિષદ્	△	૨૪૩
૧૦૨	શુદ્ધોપયોગ	⊜	૬૮
૧૦૩	શોકવિનાશક ગ્રંથ	⊜	૨૧
૧૦૪	શ્રાવકધર્મ સ્વરૂપ ભા.-૧	◇	૬૬
૧૦૫	,, ભા.-૨	◇	૭૨
૧૦૬	શ્રેણિક સુબોધ	⊜	૨૩
૧૦૭	ષડ્દ્રવ્ય વિચાર	◇	૧૩૫
૧૦૮	સમાધિશતક	◇	૧૬૮
૧૦૯	સત્ય સ્વરૂપ	△	૨૦૧
૧૧૦	સ્નાત્રપૂજા સચિત્ર	△	૧૯
૧૧૧	સ્તવન સંગ્રહ (સ્તુતિ-વિ.)	⊖	૧૯૮
૧૧૨	સાબરમતી ગુણ શિક્ષણ કાવ્ય	△	૧૬૨
૧૧૩	સમાધિ શતક	◇	૩૨૫
૧૧૪	સામ્ય શતક	ⓘ	૩૭
૧૧૫	સુખસાગર ગીતા	△	૧૨૦
૧૧૬	સુદર્શના સુબોધ	⊜	૧૧૭
૧૧૭	સુખસાગર ચરિત્ર	△	૧૭૬
૧૧૮	સંઘપ્રગતિ મહામંત્ર	◇	૧૦૪
૧૧૯	સંઘ કર્તવ્ય	⊜	૧૧
૧૨૦	સાંવત્સરિકક્ષમાપના	◇	૬૬
૧૨૧	જ્ઞાનદીપિકા	ⓘ	૪૦

પ્રેરિત અને સંશોધિત

૧૨૨	અધ્યાત્મગીતા	I	૫
૧૨૩	અધ્યાત્મસાર	ⓘ	૨૪૭
૧૨૪	આગમસારોદ્ધાર	⊖	૧૦૬
૧૨૫	કર્મપ્રકૃતિ	⊕	૭૭૫
૧૨૬	કર્મગ્રંથ	⊕	૪૩૦
૧૨૭	કર્મસંવેદ્ય પ્રકરણ	⊕	૨૬
૧૨૮	ગુરુગુણછત્રીશી	⊕	૨૪૬
૧૨૯	જૈન સ્વાહાદ મુક્તાવલી	⊜	૩૮
૧૩૦	જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા	⊖	૨૫૬
૧૩૧	દેવવિલાસ રાસ	⊖	૫૦
૧૩૨	દેવચન્દ્રજી જીવનચરિત્ર	⊖	૧૦૦
૧૩૩	દેવચન્દ્ર ભા.-૧	⊕	૬૬૯
૧૩૪	,, ભા.-૨	⊕	૬૨૭
૧૩૫	દેવચન્દ્ર ગુર્જર સાહિત્ય-નિબંધ		
૧૩૬	નયચક્રસાર	ⓘ	૨૨૯
૧૩૭	વિચાર રત્નસાર	⊕	૨૧૭
૧૩૮	સમુદ્ર અને વહાણનો સંવાદ	⊖	૩૨
૧૩૯	સ્તવન ચોવીશી	⊖	૪૧૨
૧૪૦	સાતક્ષેત્રનો રાસ	⊕	૦૨૦

ચિહ્ન-સંજ્ઞા

ડેમી પેજી	૧૬	○
ક્રાઉન ,,	૮	□
,, ,,	૧૬	◇
,, ,,	૩૨	△

ચિહ્ન ગર્ભિત ચિહ્ન સંજ્ઞા

સંસ્કૃત	=
ગુજરાતી	—
સંસ્કૃત-ગુજરાતી	I
પ્રાકૃત	II
પ્રાકૃત-ગુજરાતી	+

નં ૮૫માં નં. ૫૬ જેવું નીશાન જાણવું.